Bundel van de Raadsvergaderingen 2018-2022 van 13 mei 2020

Agenda bijlagen

Agenda digitale raadsvergadering 13 mei 2020

Concept-besluitenlijst digitale raadsvergadering 13 en 14 mei 2020

Concept notulen commissie Samenleving 14 april 2020

Concept-besluitenlijst digitale commissie Ruimte 16 april 2020

Concept-besluitenlijst digitale commissie Ruimte 15 april 2020

200507 Beantwoording vragen en toezeggingen raad 9 april en cie's 14, 15 en 16 april 2020

1 Opening

2 Vaststellen agenda

3 Vragenuur

3.a Beantwoorden schriftelijke vragen door het college

3.b Mededelingen

vanuit de werkgeverscommissie is bijgaande brief aangeleverd.

Brief verlenging Contract interim griffier

3.c Wijze van afdoening van de ingekomen stukken

Lijst ingekomen stukken raad 13 mei 2020

1. 200406 Brief St. Dorpshuis Angerlo Centrum de Meent inzake amendement Omtzigt Tweede Kamer (OZB).pdf

2. 200407 Brief LVKK en LSA inzake bewonersinitiatieven en positie dorpshuizen en buurthuizen tijdens en na de coronacrisis.pdf

3. 200409 Brief Meldpunt Rookoverlast 080420 inzake hout staken tijdens coronacrisis.pdf

4. 200410 VNG Ledenbrief coronacrisis update nr. 4.pdf

5. 200414 Brief Actiegroep5G,het Gooi zegt NEE 130420 inzake verklaring omtrent zendmastbranden.pdf

6. 200414 Oproep gemeenten Let's talk about tech 100420 inzake democratisch proces 5G - uitstel uitrol 5G.pdf

7. 200414 Inspraaktekst-brief tbv cie ruimte 150420 partiële herziening landgoed Halsaf deel huize Babberich.pdf

8. 200414 Mail Stichting Echt Scheiden zonder Schade inzake herziene Richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen.pdf

9. 200415 Inbreng K3 op toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) Zevenaar.pdf

10. 200415 Brief BelangenVereniging Vrij Wonen inzake permanente bewoning recreatie.pdf

11. 200415 Conceptjaarrekening en jaarverslag 2019 Regio Arnhem Nijmegen.pdf

12. 200415 Brief Provincie begrotingscirculaire 2021 en Covid-19 gevolgen voor financieel toezicht voor gemeenten.pdf

13. 200417 Brief regio's 080420 nav Bestuurlijk Overleg Corona RES -1-ruimte in tijdsschema RES'en.pdf

14. 200417 Brief Lindus aan gemeenteraad inzake Liemerse Ambassade.pdf

15. 200417 VNG Ledenbrief 20-014 coronacrisis update nr. 5.pdf

16. 200419 Bestuurlijke infobrief RES Arnhem-Nijmegen stavaza terugkoppeling bestuurlijk intermezzo 150420.pdf

17. 200420 Brief Kon. Horeca Nederland 170420 aan college inzake acute nood lokale horeca, kwijtschelding lokale lasten.pdf

18. 200421 Corona update organisatie Nationale Boomfeestdag 2020.pdf

19. 200421 Factsheet 2019 Ambulancezorg Gelderland-Midden (VGGM) 010320 gemeente Zevenaar.pdf

20. 200421 Afschrift brief gem. Rheden aan Provincie 210420 inzake noodfonds vanuit de Provincie Gelderland.pdf

21. 200422 Oproep LKCA versoepelen maatregelen voor jeugd om buiten kunst te maken.pdf

22. 200424 VNG Ledenbrief 20-017 coronacrisis update nr. 6.pdf

23. 200428 Motie gemeenteraad Beesel wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers.pdf

24. 200429 Brief Movie Unlimited 150420 inzake kwestie Filmhuis - Movie Unlimited.pdf

25. 200501 Brief diverse personen inzake corona spoedwet - wetswijzigingen overheid.pdf

26. 200501 Burgerbrief 290420 verzoek om video-opname met persoonsgegevens te wissen.pdf

27. 200506 Brief Alles voor Mekaar 040520 noodkreet opsporen eenzame ouderen via BRP.pdf

28. 200506 Burgerbrief verzoek agendering best.plan Buitengebied Zevenaar noord.pdf

29. 200506 Burgerbrief 170420 inzake initiatief voor een zonnepark aan de Sleeg in Babberich.pdf

30. 200507 VNG Ledenbrief 20-018 coronacrisis update nummer 7.pdf

31. 200507 GS-brief gericht aan Gelderse gemeenten 240320 inzake provinciale ondersteuning voor gemeenten COVID-19-crisis.pdf

32. 200507 Brief Provincie aan college 290420 inzake stavaza provinciale aanpak COVID-19 crisis.pdf

33. 200508 VNG Ledenbrief 20-019 Cao SW 2020.pdf

34. RIB 2020-031 Aanvullende overeenkomst bij Samenwerkingsovereenkomst glasvezel.pdf

35. RIB 2020-022 Jaarplan Integrale Veiligheid 2020.pdf

36. RIB 2020-012 Rapportage luchtkwaliteit nulsituatie 2018-2019.pdf

37. RIB 2020-025 Stand van zaken aanbesteding Avan.pdf

38. RIB 2020-045 Uitstel invoering Omgevingswet.pdf

39. RIB 2020-044 Motie Flexwoningen.pdf

40. RIB 2020-047 COVID-19 d.d. 17 april 2020.pdf

41. RIB 2020-051 COVID-19 d.d. 24 april 2020.pdf

42. RIB 2020-046 Ontwikkelingen huisvesting Sterrenschool.pdf

43. RIB 2020-041 Verslag Bestuursvergadering RDL 25 maart 2020.pdf

44. RIB 2020-050 Kadernota 2021; planning- en controlcyclus.pdf

45. RIB 2020-049 'Update RSD i.v.m. Coronacrisis.pdf

46. RIB 2020-052COVID 19 d.d. 1 mei 2020.pdf

47. RIB 2020-053 COVID-19 d.d. 8 mei 2020.pdf

4 Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering

De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de digitale raadsvergadering van 9 april jl. vast te stellen.

Besluitenlijst digitale raadsvergadering 9 april 2020

5 Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) (Z/19/347628)

De raad wordt voorgesteld het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen.

Portefeuillehouders: wethouders Winters en Koers

Er zijn 2 amendementen door de PvdA ingediend inzake Pannerdensch Kanaal en maximaal 4 kansrijke initiatieven.
Er is 1 amendement door de PvdA en de VVD ingediend inzake Spijksedijk/Carvium Novum
Er is 1 amendement door Lokaal Belang en het CDA ingediend inzake wijziging fasering zonne-energie en toevoeging windenergie.

Dossier 1918 voorblad

Raadsvoorstel en raadsbesluit toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)

Geamendeerd getekend raadsbesluit toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)

AANVAARD Amendement PvdA toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie - Pannerdensch Kanaal

VERWORPEN Amendement PvdA VVD toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie - Spijksedijk-Carvium Novum

VERWORPEN Amendement PvdA toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie - maximaal 4 kansrijke initiatieven

AANVAARD Amendement Lokaal Belang en CDA toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon- en windenergie)

Bijlage 1 Afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)

Ingekomen brieven en zienswijzen tav toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (nav inloopavond en apart ontvangen)

RIB 2020-037 Aanvullende reactie informatieavond 'Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)'

RIB 2020-030 Informatieavond 'toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking zon en wind'

20-355 200320 Beantwoording TV 200311 PvdA toets- en afwegingskader duurzame energieopwekking

20-368 200507 Beantwoording TV PvdA 260420 aanvullend toets- en afwegingskader - Gelders Eiland - omgeving Spijksedijk

200415 Inbreng K3 op toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) Zevenaar

200506 Burgerbrief 170420 inzake initiatief voor een zonnepark aan de Sleeg in Babberich

6 Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan “Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich” (Z/18/311941)

De raad wordt voorgesteld om de “Partiele herziening van het bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich” vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal.

Portefeuillehouder: wethouder Winters

Dossier 1919 voorblad

Raadsvoorstel en raadsbesluit: Uitvoering geven aan de gerechtelijke uitspraak Halsaf

Getekend raadsbesluit uitvoering geven aan de gerechtelijke uitspraak Halsaf

VERWORPEN Amendement VVD Landgoed Halsaf

Bijlage 1 Toelichting en regels gerechtelijke uitspraak bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich

Bijlage 2 Rectificatie uitspraak en verzoek om retourneren toegezonden uitspraak m.b.t. beroep Zevenaar bp

20-356 200408 Beantwoording TV LB 200313 uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak bp Landgoed Halsaf deel Huize Babberich

200414 Inspraaktekst-ingekomen brief partiële herziening landgoed Halsaf deel huize Babberich

7 Verordening “watersportcentrum De Bijland” (Z/20/350915)

Voor besluitvorming, zie vergadering 14 mei 2020

De raad wordt voorgesteld de verordening “watersportcentrum de Bijland” vast te stellen.

Portefeuillehouder: wethouder Winters

Er is door GroenLinks een amendement ingediend inzake snelle motorboten op de Bijland

Er is door de PvdA en D66 een amendement ingediend inzake de periode waarin de verordening van kracht is.

Dossier 1921 voorblad

Raadsvoorstel en raadsbesluit verordening watersportcentrum de Bijland

Amendement PvdA D66 vaststellen verordening watersportcentrum de Bijland

Amendement GroenLinks snelle motorboten op de Bijland

Bijlage 1 Verordening watersportcentrum de Bijland

Bijlage 2 kaart behorend bij verordening Watersportcentrum de Bijland

Bijlage 3 toelichting op verordening Watersportcentrum de Bijland

20-371 TV PvdA 070520 verordening watersportcentrum de Bijland (raad 130520).pdf

Inspraaktekst M.Blom cie. Ruimte 160420 inzake verordening watersportcentrum De Bijland

8 Wensen en bedenkingen oprichting Stichting Liemerse Ambassade (Z/19/344863)

Voor besluitvorming, zie vergadering 14 mei 2020

De raad wordt voorgesteld geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken naar aanleiding van het voornemen van het college om stichting de Liemerse ambassade (mede) op te richten.

Portefeuillehouder: wethouder Elfrink

Raadsvoorstel- en raadsbesluit Wensen en bedenkingen oprichting Stichting Liemerse Ambassade

Bijlage 1 LA Houtskoolschets def vs 29-01-2020

Bijlage 2 HR A4 factsheet Liemerse Ambassade vs 28-01-2020

Bijlage 3 Aanvraag Liemerse ambassade mensen met migratieachtergrond aan de slag

Bijlage 4 2020-02-20 Begroting LPZT (Liemers Perspectief in Zorg en Techniek)

Bijlage 5 Subsidiebeschikking provincie project LA statushouders

200417 Brief Lindus aan gemeenteraad inzake Liemerse Ambassade

9 Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen (Z/19/331349)

Voor besluitvorming, zie vergadering 14 mei 2020

De raad wordt voorgesteld om:

1. De responsnota bestemmingsplan "Ringdam 1 te Herwen" vast te stellen
2. Het bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen gewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Portefeuillehouder: wethouder Winters

Dossier 1907 voorblad

Raadsvoorstel en raadsbesluit Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen

Responsnota bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen

Bijlage toelichting bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen

Bijlage regels bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen

Bijlage verbeelding bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen

191220 Zienswijze Provincie Gelderland 19 dec. 2019 ontwerp-bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen

20-363 200409 Beantwoording TV GL 200408 cie. RU 150420 bp Ringdam 1 Herwen-buitengebied Zev. bp paardenhouderij

10 Hoogbouw afvalbeleid en invoering diftar (Z/20/351401)

Voor besluitvorming, zie vergadering 14 mei 2020

De raad wordt voorgesteld een investeringskrediet van € 655.000,- beschikbaar te stellen voor de aanschaf van 63 ondergrondse containers voor restafval met een bijbehorend passensysteem.

Portefeuillehouder: wethouder Koers

Dossier 1947 voorblad

Raadsvoorstel en -besluit Hoogbouw afvalbeleid en Diftar

Bijlage 1 Overzicht harmonisatiefasen

Bijlage 2 Memo Harmonisatie afvalbeleid hoogbouw

11 HAMERSTUK Warmtenet Zevenaar: resultaten fase 2 & vervolg fase 3 (Z/16/257424)

Voor besluitvorming, zie vergadering 14 mei 2020

HAMERSTUK
De raad wordt voorgesteld het benodigde budget voor het vervolgtraject fase 3A warmtenet Zevenaar (€ 40.237) te dekken uit de Klimaatmiddelen die beschikbaar zijn gesteld door het Rijk middels de decembercirculaire 2019.

Portefeuillehouder: wethouder Koers

Dossier 1953 voorblad

Raadsvoorstel en raadsbesluit Warmtenet Zevenaar ...vervolgtraject fase 3

Bijlage 1 Samenvatting conclusies fase 1 en 2

Bijlage 2 Fase 3A de stappen en onderbouwing benodigde middelen

Bijlage 3 Eindrapportage fase 1 Deerns – 20.12.2018, Onderzoek naar de technische financiële haalbaarheid van een Warmtenet in Zevenaar

Bijlage 4 Eindrapportage fase 2 Dupam & PAMEC – 30.01.2020, Verdiepende haalbaarheidsstudie naar een warmtenet voor Zevenaar

12 HAMERSTUK Vervanging glas- en ondergrondse restafvalcontainers (Z/20/351403)

Voor besluitvorming, zie vergadering 14 mei 2020

HAMERSTUK
De raad wordt voorgesteld om:
1\. Een investeringskrediet van € 431\.000\,\- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 45 boven en ondergrondse glascontainers voor nieuwe ondergrondse glascontainers \(voor bont en wit glas\);
2\. Een investeringskrediet van € 144\.000\,\- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 18 ondergrondse containers voor restafval in het Gelderse Eiland\.

Portefeuillehouder: wethouder Koers

Dossier 1956 voorblad

Raadsvoorstel en - besluit Vervanging glas- en ondergrondse restafvalcontainers

13 Moties vreemd aan de orde van de dag

Voor besluitvorming, zie vergadering 14 mei 2020

De volgende moties zijn ingediend:
\- motie SP inzake maatwerk voor zzp'ers
\- motie SP inzake noodsubsidie
\- motie PvdA\, VVD\, D66\,SP en Sociaal Zevenaar inzake vrijstelling precario\- en reclamebelastingen 2020

Motie SP maatwerk voor zzp'ers

Motie SP noodsubsidie

Motie vreemd aan de orde van de dag PvdA VVD D66 SP SZ GL vrijstelling precario- en reclamebelastingen 2020

200511 Brief Horeca Nederland inzake motie betreffende afstel of kwijtschelding precario en reclamebelasting 2020

20-370 200513 Beantwoording SV SP 060520 precario terrassen horeca

200513 Brief een College en raad motie precario en reclamebelasting

14 Sluiting

Agenda digitale raadsvergadering 13 mei 2020

Datum	13 mei 2020
Tijd	19:30 – 21:30 uur
Locatie	n.v.t. (digitaal)
Voorzitter	L.J.E.M. van Riswijk

1 **Opening**

2 **Vaststellen agenda**

3 **Vragenuur**

3a. Beantwoorden schriftelijke vragen door het college

3b. Mededelingen college

3c. Wijze van afdoening van de ingekomen stukken

4 **Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering**
De raad wordt gevraagd de besluitenlijst van de digitale raadsvergadering van 9 april jl. vast te stellen.

5 **Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) (Z/19/347628)**
De raad wordt voorgesteld het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen.

Portefeuillehouders: wethouders Winters en Koers

6 **Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" (Z/18/311941)**
De raad wordt voorgesteld om de "Partiele herziening van het bestemmings-plan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal.

Portefeuillehouder: wethouder Winters

7 **Verordening "watersportcentrum De Bijland" (Z/20/350915)**
De raad wordt voorgesteld de verordening "watersportcentrum de Bijland" vast te stellen.

Portefeuillehouder: wethouder Winters

8 **Wensen en bedenkingen oprichting Stichting Liemerse Ambassade (Z/19/344863)**
De raad wordt voorgesteld geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken naar aanleiding van het voornemen van het college om stichting de Liemerse ambassade (mede) op te richten.

Portefeuillehouder: wethouder Elfrink

9 **Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen (Z/19/331349)**
De raad wordt voorgesteld om:

1. De responsnota bestemmingsplan "Ringdam 1 te Herwen" vast te stellen
2. Het bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen gewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Portefeuillehouder: wethouder Winters

10 **Hoogbouw afvalbeleid en invoering diftar (Z/20/351401)**
De raad wordt voorgesteld een investeringskrediet van € 655.000,- beschikbaar te stellen voor de aanschaf van 63 ondergrondse containers voor restafval met een bijbehorend passensysteem.

Portefeuillehouder: wethouder Koers

11 **HAMERSTUK Warmtenet Zevenaar: resultaten fase 2 & vervolg fase 3 (Z/16/257424)**
De raad wordt voorgesteld het benodigde budget voor het vervolgtraject fase 3A warmtenet Zevenaar (€ 40.237) te dekken uit de Klimaatmiddelen die beschikbaar zijn gesteld door het Rijk middels de decembercirculaire 2019.

Portefeuillehouder: wethouder Koers

12 **HAMERSTUK Vervanging glas- en ondergrondse restafvalcontainers (Z/20/351403)**
De raad wordt voorgesteld om:
1. Een investeringskrediet van € 431.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 45 boven en ondergrondse glascontainers voor nieuwe ondergrondse glascontainers (voor bont en wit glas);

2. Een investeringskrediet van € 144.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 18 ondergrondse containers voor restafval in het Gelderse Eiland.

Portefeuillehouder: wethouder Koers

13 Moties vreemd aan de orde van de dag

De volgende moties zijn ingediend:
- motie SP inzake maatwerk voor zzp'ers
- motie SP inzake noodsubsidie
- motie PvdA, VVD, D66, SP, Sociaal Zevenaar en GroenLinks inzake vrijstelling precario- en reclame-belastingen 2020

14 Sluiting

Zevenaar, 6 mei 2020
De burgemeester van Zevenaar,
L.J.E.M. van Riswijk

Besluitenlijst digitale raadsvergadering 13 en 14 mei 2020

Datum	13 en 14 mei 2020
Tijd	13 mei: 19:30 – 21.45 uur; 14 mei: 19:30 – 23:35 uur
Locatie	video-vergadering
Voorzitter	L.J.E.M. van Riswijk
Aanwezigen	Lokaal Belang: A.H.M. Albers, T.G.H. Boekhorst, E.G.B.M. Buil, J.J. du Croix, E.R. van Essen , A. Ilhan, A. Ok, P.J.M. Putman, H.F.G.M. Staring en T.J.E.M. Riswick-Keultjes; CDA: W.J.M. van Dinther, F.B.M. Evers, F.H.F. Jansen, G.H.J. Kleinheren-brink; J. de Nooij, H.T.W. Visser en W.L.J. Voetdijk-ten Have; PvdA: M.B.M. Jansen, M.R.A. Lap en , N. Niebuur-Sluiter; VVD: P.A. Vos en R.A. Teunissen SP: E.R. van der Schaft en L. van der Velden D66: P.W.M. Pollmann Sociaal Zevenaar: H.L.M. Meijer GroenLinks: B.M. Kagei

1. Opening

De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering en heet de aanwezige raadsleden in de digitale vergadering van harte welkom. De voorzitter doet nog een korte uiteenzetting over de corona-crisis. Verder deelt hij mede dat raadslid Boekhorst om legitieme redenen niet zal meestemmen bij agendapunt 6 "Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich".

2. Vaststellen agenda

De voorzitter deelt mede dat agendapunt 8 "Wensen en bedenkingen oprichting StichtinLiemerse Ambassade" een hamerstuk kan worden. Op grond van de beantwoording van nog openstaande vragen heeft de fractie, die om bespreking in de raad had verzocht, laten weten dat het onderwerp een hamerstuk kan worden. Voor het overige wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

3. Vragenuur

3a. Beantwoorden schriftelijke vragen door het college
Er zijn geen schriftelijke vragen ingediend.

3b. Mededelingen

Vanuit de werkgeverscommissie is een brief aangeleverd inzake verlenging contract interim griffier. De volgende vragen worden gesteld:

- wat is de overschrijding van het budget over 2020 en uit welke middelen wordt dit gedekt?
- ligt de focus nu op 1 oktober a.s. of een half jaar later?

De voorzitter laat weten dat deze vragen schriftelijk doorgezet worden naar de werkgeverscommissie.
Er zijn verder geen mededelingen.

3c. Wijze van afdoening van de ingekomen stukken

De raad besluit de lijst ingekomen stukken conform behandeladvies vast te stellen.

De volgende brieven worden doorgeleid naar de Agendacommissie voor bespreking in de commissie:
- de fractie van de VVD verzoekt om agendering van brief nr. 19 "Factsheet 2019 Ambulancezorg Gelderland-Midden (VGGM) 1 maart 2020 gemeente Zevenaar"; de fractie wil de aanrijtijden bespreken in de commissie Middelen
- de fractie van de SP verzoekt om agendering van brief nr. 27 "Brief van Alles voor Mekaar van 4 mei 2020 inzake noodkreet opsporen eenzame ouderen via BRP"
- de fractie van Lokaal Belang laat weten dat de fractie over de volgende brieven nog vragen zal indienen en dat deze dan schriftelijk kunnen worden afgedaan (B-categorie vragen):

* nr. 2: brief LVKK en LSA inzake bewonersinitiatieven en positie dorpshuizen en buurthuizen tijdens en na de coronacrisis
*nr. 19: Factsheet 2019 Ambulancezorg Gelderland-Midden (VGGM) 1 maart 2020 gemeente Zevenaar
*nr. 26: burgerbrief 29 april jl. betreffende verzoek om video-opname met persoons-gegevens te wissen

4. Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering

De raad besluit met algemene stemmen de besluitenlijst van de raadsvergadering van 9 april jl. vast te stellen.

5. Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)

Er zijn 2 amendementen door de PvdA ingediend inzake het schrappen van het gebied Pannerdensch Kanaal als voorkeursgebied en het in de fasering uitwerken van maximaal 4 kansrijke initiatieven.
Er is 1 amendement door de PvdA en de VVD ingediend inzake het toevoegen van de locatie Spijksedijk/Carvium Novum (zuid) als voorkeursgebied.
Er is 1 amendement door Lokaal Belang en het CDA ingediend inzake de wijziging van de fasering ten behoeve van zonne-energie en de toevoeging van windenergie.

Gemeenteraad

De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:

- grootschalige windenergie op Zevenaars grondgebied, dan voorstel naar de raad
- het al dan niet schrappen Pannerdensch Kanaal in relatie tot Gelders Natuur Netwerk (GNN) en doortrekken A15
- Carvium Novum als locatie opnemen
- de hoeveelheid kansrijke initiatieven (3 of 4)
- zonne-energie versus windenergie
- het toelaten van initiatieven buiten het voorkeursgebied
- het ontbreken van maatschappelijke kaders
- beleid van de Provincie
- (verplichte) zonnepanelen op industrie 7Poort
- kengetallen ten aanzien van aantal hectare zonnepanelen
- vinger aan de pols houden wat de fasering betreft

College

Wat college betreft leek de spankracht haalbaar met maximaal 3 initiatieven. Als er voor de raad zwaarwegende argumenten zijn behoren 4 initiatieven ook tot de mogelijkheden. 2 initiatieven binnen het voorkeursgebied en 2 daarbuiten is ook een mogelijkheid. Wanneer er kansen zijn en de initiatieven voldoen aan alle stappen, ook die van de Provincie, kunnen deze voor de toekomst meegenomen worden. Carvium Novum valt niet in de kansrijke initiatieven (ligt in GNN-gebied), is in strijd met Provinciaal beleid en derhalve niet door het college ingezet. College wil eerst Provinciaal beleid afwachten. Wat amendement Pannerdensch Kanaal betreft: vanwege de concentratie van initiatieven is deze meegenomen, maar GNN speelt ook mee. Het amendement is akkoord, is passend binnen het beleid.

Het amendement van Lokaal Belang en CDA wordt gewijzigd in die zin dat er wat de fasering betreft naast 2 initiatieven in de voorkeursgebieden (daar wordt als eerste op gericht) ook gekeken wordt naar 2 initiatieven die buiten de voorkeursgebieden vallen.

Het amendement van de PvdA inzake het schrappen van het gebied Pannerdensch Kanaal als voorkeursgebied wordt unaniem aangenomen.
Het amendement van de PvdA inzake het in de fasering uitwerken van maximaal 4 kansrijke initiatieven is d.m.v. hoofdelijke stemming verworpen. Tegen hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have (17), voor hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (10).
Het amendement van de PvdA en de VVD inzake het toevoegen van de locatie Spijksedijk/Carvium Novum (zuid) als voorkeursgebied is d.m.v. hoofdelijke stemming verworpen. Tegen hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have (17), voor hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (10)

Het ter vergadering gewijzigde amendement van Lokaal Belang en CDA inzake de wijziging van de fasering ten behoeve van zonne-energie en de toevoeging van windenergie is d.m.v. hoofdelijke stemming aanvaard. Voor hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kagei, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have (18), tegen hebben gestemd de leden M. Jansen, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (9).

Het geamendeerde voorstel wordt aangenomen. D.w.z. dat de raad d.m.v. hoofdelijke stemming besluit het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen met uitzondering van het voorkeursgebied aan het Pannerdensch Kanaal (amendement PvdA) en waarbij de fasering t.b.v. zonne-energie wordt gewijzigd en windenergie wordt toegevoegd zoals uiteengezet in het amendement van CDA en Lokaal Belang. Voor hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have (17), tegen hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos (10)

6. Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich"

Door de VVD is een amendement ingediend waarbij er een wijziging wordt opgenomen dat er niet meer dan 6 evenementen per jaar worden gehouden, per keer de duur van het evenement niet meer bedraagt dan 6 aaneengesloten dagen, inclusief de duur van het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement en waarbij de omschrijving van een evenement gewijzigd wordt.

Gemeenteraad
De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:
- het door laten gaan van tradities zoals evenementen schutterijen op het landgoed
- de inspraak in de commissievergadering
- de cultuurhistorie van het landgoed
- het lostrekken van activiteiten van evenementen
- het verwoorden van economische activiteiten in het afwegingskader
- de aanwezigheid van afval op het landgoed

College
Het college laat weten dat het voorstel een technische reparatie betreft. Wat amendement betreft is 6 x 6 dagen een grote verruiming t.o.v. het voorstel. Het college houdt vast aan de overwegingen die aan het voorstel ten grondslag liggen. 3 x 6 dagen is aanvaardbaar met name voor wat betreft het gebied waar flora en fauna is. Er is aanvullend onderzoek gedaan en er wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.

Raadslid Voetdijk-ten Have legt een stemverklaring af. Het college heeft haar niet overtuigd van evenwichtigheid in de diverse belangen en ze is van mening dat de economische en culturele belangen niet goed worden meegenomen. Ze zal het

amendement van de VVD steunen.
Ook raadslid Riswick-Keultjes legt een stemverklaring af. Zij is van oordeel dat de vele bezwaren van één opponent de mogelijkheden voor economische bedrijfsvoering onmogelijk maakt, waardoor de ambitie tot ondernemen teniet wordt gedaan. Zij zal tegen het voorstel stemmen en het amendement van de VVD steunen.
Raadslid Boekhorst neemt niet deel aan de stemmingen.

Het amendement van de VVD wordt d.m.v. hoofdelijke stemming verworpen. Tegen hebben gestemd de leden Albers, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Staring en Visser (14), voor hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Riswick-Keultjes, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden, Vos en Voetdijk-ten Have (12).

De raad besluit d.m.v. hoofdelijke stemming de "Partiele herziening van het bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal. Voor hebben gestemd de leden Albers, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Ok, Putman, Pollmann, Staring en Visser (15), tegen hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Riswick-Keultjes, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden, Vos en Voetdijk-ten Have (11).

Schorsing

Om 21:40 uur wordt de vergadering geschorst en afgesproken wordt dat deze op 14 mei om 19.30 wordt hervat.

Heropening 14 mei

De vergadering wordt 14 mei om 19.30 uur heropend. Raadslid de heer de Nooij komt iets later binnen in de digitale vergadering, om 19.40 uur.

7. Verordening "watersportcentrum De Bijland"

Er is door GroenLinks een amendement ingediend waarbij snelle motorboten op de Bijland niet aangedreven mogen worden door een verbrandingsmotor.
Er is door de PvdA en D66 een amendement ingediend inzake de periode waarin de verordening van kracht is (1 jaar) en er gedurende de looptijd van de verordening nader onderzoek wordt gedaan naar de impact van snelvaren en de geluidsoverlast op onder andere de flora en fauna in het Natura2000 gebied, de aanwezigheid van inheemse diersoorten en de woonwijk.

Gemeenteraad
De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:
- de duur van de verordening en het ontbreken van een einddatum
- wel of niet een snelheidsbeperking voor boten met een verbrandingsmotor
- onderzoek naar vervuiling De Bijland
- het positieve effect van snelvaren op toerisme en recreatie en economie/werkgelegenheid
- het ontbreken van voldoende plekken voor snelvaren

- het meenemen van de belangen van de inwoners
- optreden tegen overlast (met name geluidsoverlast) door zowel de eigenaren van het watersportcentrum als de gemeente
- het opnemen van een evaluatiemoment
- elektrisch varen en de betaalbaarheid daarvan (landelijke aangelegenheid)

College
Het college laat weten dat dit geen bestemmingsplanwijziging betreft, maar dat de verordening is verlopen. Een onderzoek is volgens college niet opportuun. Er is wel geluisterd naar de geluiden van de insprekers en er zijn ook gesprekken gevoerd met ondernemers om beheersafspraken te maken over de geluidsoverlast. Ook is er een klankbordgroep opgericht waarmee de beheersafspraken besproken worden. De handhaving is gericht op veiligheid en het reguleren van de speedbootbaan en het hard varen. Het snelvaren door het Pannerdensch Kanaal is te gevaarlijk en door de verordening wordt juist veiligheid gecreëerd. Er kan een eindtermijn in de verordening gezet worden en de verordening kan altijd geëvalueerd worden. Mocht er een aanleiding zijn of mocht bij een evaluatie blijken dat zaken in de verordening niet meer kloppen, is er voor de raad altijd de mogelijkheid om tussentijds in te grijpen.

De fractie van GroenLinks besluit het door hen ingediende amendement in te trekken.
Het amendement van PvdA wordt d.m.v. hoofdelijke stemming verworpen. Voor hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft en Van der Velden (7), tegen hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Meijer, Ok, Putman, Riswick-Keultjes , Staring, Teunissen, Visser en Voetdijk-ten Have en Vos (20)

De raad besluit de verordening "watersportcentrum de Bijland" vast te stellen. Er heeft een hoofdelijke stemming plaatsgevonden. Voor hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Meijer, Ok, Putman, Riswick-Keultjes , Staring, Teunissen, Visser en Voetdijk-ten Have en Vos (20); tegen hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft en Van der Velden (7).

8. Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen

Gemeenteraad
De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:
- zienswijze Provincie ten aanzien van intensieve veehouderij en de kans dat Provincie gaat ingrijpen
- de vraag of grondgebonden veehouderij intensieve veehouderij betekent

College
College heeft op basis van de zienswijze contact met de Provincie gezocht en acht de kans vrij nihil dat de Provincie gaat ingrijpen, mede gelet op de gemaakte afspraken. Volgens het college is er geen sprake van intensieve veehouderij.

De raad besluit om:
1. De responsnota bestemmingsplan "Ringdam 1 te Herwen" vast te stellen
2. Het bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen gewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting

3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Er is hoofdelijk gestemd. Voor hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, F. Jansen, Meijer, Ok, Putman, Riswick-Keultjes , Staring, Teunissen, Visser en Voetdijk-ten Have en Vos (20); tegen hebben gestemd de leden M. Jansen, Kagei, Lap, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft en Van der Velden (7).

9. Hoogbouw afvalbeleid en invoering diftar

Gemeenteraad
De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:
- de gevolgen van het afvalbeleid in de toekomst voor bewoners van hoogbouw, ook ten opzichte van bewoners van laagbouw
- duidelijke communicatie over wat het op termijn betekent voor de inwoners
- evaluatie afvalbeleid voormalig Rijnwaarden
- controle en handhaving bij containers
- loopafstand voor omwonenden naar vuilcontainers
- de voordelen van ondergrondse containers voor ouderen en mensen met een beperking

College
De tarifering van het afvalbeleid wordt eind dit jaar door de raad vastgesteld en dan wordt gekeken naar de geldende tarieven. De reden van dit voorstel is beleidsgelijkheid. Eind 2019 heeft er een evaluatie plaatsgevonden in voormalig Rijnwaarden en het viel erg mee met de bijzettingen van huisvuil bij containers. College heeft aandacht voor bijzettingen en het handhaven ervan. Er zijn goede afspraken met omwonenden over welke plekken het meest geschikt zijn. Het college zegt toe de evaluatie afvalbeleid bij hoogbouw voormalige gemeente Rijnwaarden uit 2019 aan de raad toe te sturen.

De raad besluit met algemene stemmen een investeringskrediet van € 655.000,- beschikbaar te stellen voor de aanschaf van 63 ondergrondse containers voor restafval met een bijbehorend passensysteem.

10. HAMERSTUK Wensen en bedenkingen oprichting Stichting Liemerse Ambassade

Omdat de openstaande vragen vanuit de commissie voldoende zijn beantwoord is 13 mei jl. in de raadsvergadering bij het vaststellen van de agenda besloten dit onderwerp als HAMERSTUK op de agenda te plaatsen.

De raad besluit met algemene stemmen geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken naar aanleiding van het voornemen van het college om stichting de Liemerse ambassade (mede) op te richten.

11. HAMERSTUK Warmtenet Zevenaar: resultaten fase 2 & vervolg fase 3

De raad besluit met algemene stemmen het benodigde budget voor het vervolgtraject fase 3A warmtenet Zevenaar (€ 40.237) te dekken uit de Klimaatmiddelen die beschikbaar zijn gesteld door het Rijk middels de decembercirculaire 2019.

12. HAMERSTUK Vervanging glas- en ondergrondse restafvalcontainers

De raad besluit met algemene stemmen om:
1. Een investeringskrediet van € 431.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 45 boven en ondergrondse glascontainers voor nieuwe ondergrondse glascontainers (voor bont en wit glas);
2. Een investeringskrediet van € 144.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 18 ondergrondse containers voor restafval in het Gelderse Eiland.

13. Moties vreemd aan de orde van de dag

De volgende moties zijn ingediend:
1. Motie SP inzake maatwerk voor zzp'ers waarbij het college wordt opgedragen de leeftijdsgrens en de kostendelersnorm niet toe te passen bij zzp'ers en de RSD aan te spreken op hun werkwijze en maatwerk te laten toepassen.
2. Motie SP inzake noodsubsidie waarbij het college wordt opgedragen in gesprek te gaan met verenigingen en organisaties om uit te zoeken waar de knelpunten zitten, uit te zoeken welke verenigingen en organisaties nu tekort hebben of juist geld overhouden, met de resultaten naar de raad te komen en te komen met een noodsubsidieverordening om tijdens de corona-crisis en de nasleep hiervan te gebruiken om de subsidie zo te verdelen dat verenigingen niet in de problemen komen.
3. Motie PvdA, VVD, D66,SP en Sociaal Zevenaar inzake vrijstelling precario- en reclame-belastingen 2020 waarbij het college wordt opgedragen in afwijking van de verordening Precario 2020 & verordening Reclamebelasting 2020 Zevenaarse ondernemers vrij te stellen van het betalen van precariobelastingen (niet: op kabels en leidingen) en reclamebelasting voor de periode 2020 en het Ondernemersfonds in 2020 wel aan te vullen vanuit de algemene reserve conform het opgelegde bedrag aan reclamebelasting 2020.

Ad 1 Motie SP Maatwerk voor zzp'ers:

Gemeenteraad
De indieners van de motie gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:
- het toepassen van de Participatiewet/kostendelersnorm
- de onmogelijkheid van jongere ondernemers om te lenen waardoor ze de armoede ingaan

College
Het college volgt de Rijksregels. De leeftijdsgrens is door het Rijk vastgesteld op 18 jaar. De TOZO geldt vanaf 18 jaar en daar is de kostendelersnorm niet van toepassing. Als er mogelijkheden zijn om maatwerk toe te passen zal daar zeker door de RSD op ingegaan worden. Eerst worden de Rijksregels gevolgd en daarna wordt maatwerk toegepast.

De SP is van oordeel dat deze signalen niet te krijgen vanuit de inwoners. De SP laat weten de motie aan te houden en met de portefeuillehouder hierover in gesprek te gaan.

Ad 2 Motie SP Noodsubsidie

Gemeenteraad
De indieners van de motie gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:
- het overblijven van gelden doordat activiteiten niet doorgaan
- het helpen van verenigingen die in problemen komen d.m.v. een extra subsidie
- het evenredig verdelen van de gelden over de verenigingen

- aanscherping subsidiebeleid i.v.m. Covid-19
- solidariteit grotere subsidieontvangers (geen geld oppotten ten koste van anderen)

College
College zegt dat de motie al uitgevoerd wordt en al in overleg te zijn met verenigingen en organisaties, los van de harmonisering van de subsidies. Er zijn ook verenigingen die zich melden. Huurtarieven worden opgeschort en contributie blijft men innen. Of verenigingen wel of niet geld overhouden verschilt per ontvanger. De verantwoordingen komen eind van het jaar. In college is besluit genomen over de zekerheid voor verenigingen. Er komt nog een dynamische lijst hiervoor naar de raad via een raadsinformatiebrief. Vanuit het Rijk komt er 110 miljoen voor verenigingen die het moeilijk hebben. Het is nog niet precies bekend hoe dit verdeeld wordt en wat de effecten voor de verenigingen zijn.

De fractie van de SP besluit de motie aan te houden.

Ad 3 Motie PvdA, VVD, D66,SP en Sociaal Zevenaar inzake vrijstelling precario- en reclame-belastingen 2020

Gemeenteraad
De fracties gaan bij de beraadslagingen in op de volgende aspecten:
- de noodzaak tot acuut handelen
- omzetverlies mag niet leiden tot faillissement of ontslag van werknemers
- afstellen in plaats van uitstellen
- de wijze van communicatie van college naar de raad over het toepassen van de hardheidsclausule
- het doorlopen van de vaste kosten voor de ondernemers
- andere gemeenten die geen precario heffen
- de aanwezigheid van acute liquiditeitsproblemen bij ondernemers
- de NOW- en TOZO-regeling van het Rijk (overbruggingskredieten)
- rentmeesterschap
- initiatief Provincie om samen met gemeenten herstelplannen op stellen om de problematiek op te lossen en de opdracht om de Provincie hierbij te blijven betrekken en te committeren
- herstelplan voor de Zevenaarse ondernemers
- de gevolgen van de 1,5 meter samenleving voor de horeca
- het betalen van precario door de horeca over de maanden aan het begin en het einde van het jaar (buiten de zomerperiode)

College
De hardheidsclausule wordt toegepast over de periode dat de terrassen gesloten zijn. Precario wordt alleen geheven als de terrassen open zijn. College heeft onderzoek gedaan n.a.v. de nieuwe richtlijnen en zal ook bij een gedeeltelijke opening van de terrassen de hardheidsclausule toepassen, dus bij gedeeltelijke opening ook geen precario heffen. Er zijn wel middelen voor nodig om het Ondernemersfonds aan te vullen vanuit de Algemene Reserve. Het college moet ook kijken naar wetgeving. Onderzocht wordt hoe de precario teruggegeven kan worden. Het college is van oordeel dat er ook zware tijden gelden voor andere ondernemers (ook op de bedrijventerreinen), instellingen en verenigingen en dat er sprake moet zijn van een integrale aanpak en afweging. In breder verband denkt het college na over een herstelplan en gaat hierover in gesprek met ondernemers en verenigingen over wat men op de korte en langere termijn nodig heeft en dat vergt tijd. Ondernemingen vinden het lastig om aan te geven wat ze nodig hebben. Ook het al dan niet heffen van reclamebelasting vindt plaats in een integrale afweging. Op de korte termijn

zijn al een aantal maatregelen genomen. De motie wordt door het college afgeraden.

Toezegging
Het college komt terug bij de raad met de termijn/het tijdstip waarop het herstelplan i.v.m. de corona-crisis voor ondernemers, organisaties en verenigingen gereed is.

Raadslid Visser legt een stemverklaring af. Hij zegt voor de motie te stemmen omdat hij van mening is dat het verschil in standpunt tussen coalitie en oppositie bijna niets is en er geen bereidheid is om toe te geven.

De motie wordt d.m.v. hoofdelijke stemming verworpen. Voor hebben gestemd de leden Evers, F. Jansen, M. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden, Visser en Vos (13).Tegen hebben gestemd de leden Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring en Voetdijk-ten Have (14).

14. Sluiting

De voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering om 23.35 uur.

Aldus besloten in de openbare digitale vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 10 juni 2020.

De griffier,
W.M. van der Vlies

De burgemeester
L.J.E.M. van Riswijk

Concept Notulen Commissie Samenleving 2018-2022

Subtitel	Commissie Samenleving (video-conference)
Datum	14-04-2020
Tijd	19:30 - 22:00
Locatie	Digitale vergadering
Voorzitter	R.A. Teunissen
Aanwezigen	J.J. de Croix, Nanne van Dellen, Belinda Elfrink, J. Harmsen, M.B.M. Jansen, J.G.B.A. Lombarts, C.H.M. van Merwijk, J. de Nooij, R.A. Teunissen, W.L.J. Voetdijk-ten Have, P. de Winkel en Hans Winters
Afwezigen	A. Ilhan en L. van der Velden
Toelichting	Dit is een digitale vergadering.

1 **Opening en vaststellen agenda**

Met kennisgeving afwezig: vertegenwoordiging van de fractie SP en mw. Ilhan, Lokaal Belang.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2 **Inspraak**

Gelegenheid voor inwoners om zich tot de commissie te richten over geagendeerde en niet-geagendeerde onderwerpen die tot de competentie van de commissie behoren.

Er hebben zich voor deze vergadering geen insprekers aangemeld.

3 **Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering**

De commissie wordt gevraagd de besluitenlijst van de vergadering van 14 januari jl. vast te stellen. De vergadering van 11 februari jl. is vanwege het ontbreken van agendapunten komen te vervallen. De vergadering van 17 maart jl. heeft vanwege de corona-crisis niet plaatsgevonden.

De commissie stelt de besluitenlijst van 14 januari ongewijzigd vast.

4 **Wensen en bedenkingen oprichting Stichting Liemerse Ambassade**

De raad wordt voorgesteld geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken naar aanleiding van het voornemen van het college
om stichting de Liemerse ambassade (mede) op te richten.

Portefeuillehouder: wethouder Elfrink

<u>Commissie</u>
Na de inleiding door wethouder Elfrink worden in de eerste termijn vragen en opmerkingen gemaakt over:
- de overige platforms/samenwerkingsverbanden die opgaan in de Liemserse Ambassade;
- waarom nemen gemeenten nu dit initiatief en komt dit initiatief niet uit een van de overige samenwerkingsverbanden;
- aan de hand van welke criteria wordt vastgesteld of de Liemerse Ambassade succesvol is;
- wordt ook nog geprobeerd om de andere gemeenten uit De Liemers aan te laten sluiten en financieel te laten bijdragen;

- wat gebeurd er als na twee jaar blijkt dat de Liemerse Ambassade geen succes is met de ambassade en met de platforms die er in zijn op gegaan;
- wat is de relatie tussen de Liemerse Ambassade en de Economic Board;
- 10 April is datum oprichting, deze datum is al gepasseerd. Is het bespreken van dit voorstel mosterd na de maaltijd?;
- waarvoor/ voor welk project heeft de provincie de subsidie toegekend.

College
De portefeuillehouder reageert op de inbreng en beantwoordt de gestelde vragen.
- In de Liemerse Ambassade zijn alle participanten die een rol spelen bij de uitvoering van ontwikkelagenda Economie en Werk gebundeld. Hiermee komt een einde aan de huidige versnippering van dit veld.
- In de Liemerse Economische Visie zijn duidelijke doelstellingen opgenomen. Hierin ligt de opdracht aan de Liemerse Ambassade.
- Naast de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar zullen de gemeente Doesburg en Montferland bij sommige projecten aansluiten. Hiervoor zullen zij dan ook een financiële bijdrage geven. Door de oprichting met drie volledig deelnemende gemeenten is er een stevige basis.
- Na twee jaar moet de Liemerse Ambassade zelfstandig kunnen bestaan. Dat wil zeggen dat de gemeente ook niet meer de bijdrage van € 1 per inwoners zal afdragen.
- Het is inderdaad al 10 april geweest maar de stichting is nog niet opgericht. Het ontvangen subsidiegeld staat op een tussenrekening bij de notaris.
De subsidie is toegekend voor een project waarin statushouders opgeleid worden voor de maak-industrie.

Toezeggingen:
- de subsidieaanvraag en de -toekenning worden aan de raad gezonden;

Schriftelijke beantwoording
- de vraag over wat opheffing na 2 jaar voor gevolgen heeft voor de diverse platforms die in de Liemerse Ambassade zijn opgegaan zal schriftelijk worden beantwoord;
- de vraag waarom nemen de gemeenten het voortouw voor de oprichting van de Liemerse Ambassade

Conclusie
Het voorstel wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de raadsvergadering.

5 Raadsinformatiebrief 2019-139 Inspectierapport kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd

Geagendeerd op verzoek van de fractie van het CDA (lijst ingekomen stukken raadsvergadering 18 december 2019). De fractie geeft aan te willen weten met welk doel extra aandacht voor kwetsbare kinderen wordt meegenomen in beleid.

Commissie
- is er nog steeds nauwelijks of geen sprake van een wachtlijst;
- in deze tijd (lockdown) komen kwetsbare kinderen mogelijk nog meer in de knel. Is er ook nu nog sprake van adequate hulpverlening in onze gemeente. Is er goed zicht op deze kinderen, is er in Zevenaar opvang geregeld voor kinderen van ouders met onmisbare beroepen en is er ook voor de groep zeer kwetsbare kinderen opvang geregeld zodat zij ook in deze periode terug kunnen vallen op een veilige omgeving;
- herkent de wethouder de beschreven stand van zaken in het rapport en welke

verbeteracties worden er in gezet;
- klopt de analyse dat de gesignaleerde problemen uitvoeringsproblemen zijn en niet duiden op onvoldoende beleid;
- in het rapport wordt gesproken over concrete verbeterpunten in maart/april wat is de stand van zaken;
- zijn er aanwijzingen dat eerder genomen bezuinigingsmaatregelen moeten worden teruggedraaid.

College
De portefeuillehouder geeft aan dat aanbevelingen worden herkend.
- Er waren toen geen signalen over problemen met de toegang van kinderen tot de hulpverlening. Maar er zijn geen gegevens over de huidige situatie. De wethouder zal dit laten onderzoeken.
- Er is aansluiting bij het onderwijs voor de kwetsbare kinderen en zo is er voor ongeveer 20 kinderen opvang geregeld in deze tijd. Er is de mogelijkheid deze opvang uit te breiden. Veilig Thuis heeft en digitaal en met huisbezoeken zicht op de kinderen en hun directe omgeving. Desondanks heeft zich een incident voor gedaan.
- Naar aanleiding van de bevindingen worden in de regio verbeteringen voorgesteld m.b.t.:
- inkoop en tarifering
- samenwerking en kennisdeling en het meer instelling brengen van de Sociale Teams
- de administratieve knelpunten
- de monitoring van de wachtlijsten.
Hierover wordt 17 april gesproken. De wethouder vertegenwoordigd de gemeente hierin.
- Er zijn geen signalen aangegeven over problemen ontstaan door de vastgestelde bezuinigingen.

Toezegging
De portefeuillehouder zegt toe dat een "thermometer" wordt gestoken in de situatie op dit moment m.b.t. de toegang tot hulpverlening.
De portefeuillehouder zegt toe dat een RIB zal worden opgesteld over de voorstellen die boven regionaal gedaan worden voor de verbeterpunten. Voor mei reactie naar ministerie.

Schriftelijke beantwoording
De veelal technische vragen zullen schriftelijk worden beantwoord.

6 Raadsinformatiebrief 2020-028 Bestuursrapportage RSD 2019
Portefeuillehouder: wethouder Elfrink

Voorafgaande aan de behandeling van dit onderwerp vindt er een korte toelichting/presentatie door W. Hekkers, manager RSD, plaats.

Inleiding bij de presentatie
Door de coronacrisis zijn de doorkijken in de presentatie naar 2020 niet meer actueel

Commissie vragen over de presentatie
Spreekt zijn waardering uit over de beknopte en zeer duidelijke presentatie.
Waardering voor de ontwikkeling binnen de RSD
De volgende vragen werden gesteld:
- 33% heeft geen begeleiding door een klantmanager, wordt van hen verwacht

dat zij zelf een baan vinden etc?;
- zou de opstart uit de huidige situatie misschien ook kansen bieden voor de doelgroep;
- is de RSD zich aan het voorbereiden op de toename van het aantal clienten als gevolg van deze crisis en zo ja hoe;
- veel cliënten hebben een lange uitkeringsduur, veelal langer dan 5 jaar, hebben deze mensen nog een kans op de arbeidsmarkt.

Beantwoording door dhr. Hekkers
- voor ongeveer een derde van het bestand geldt dat zij tussen nu en 5 jaar geen zicht hebben op betaald werkt. Zij worden o.a. besproken met het Sociaal Team zodat bezien kan worden of zij eventueel als vrijwilliger kunnen worden ingezet.
- de RSD heeft de afgelopen periode iedere medewerker omgeschoold om de TOOZO regeling uit te kunnen voeren. Veel signalen over ondermijning ook dit brengt extra werk met zich mee. In mei al hercontrole dit vraagt ook alle hens aan dek.
- moeilijk om en scenario te schetsen voor de gevolgen van de huidige situatie.
- veel nieuwe aanvragers zijn jongeren. Voor een deel van deze jongeren kunnen we nu al werk vinden maar dit struikelt soms over het niet kunnen doorgaan van een opleiding hiervoor. Na afloop van de crisis verwachten we deze jongeren weer snel aan het werk te hebben.

College
De portefeuillehouder geeft de complimenten aan de RSD over de ontwikkelingen in de afgelopen periode en complimenten aan de medewerkers die bijna dag en nacht hebben doorgewerkt om de TOOZO uit te kunnen voeren.

9 Mededelingen portefeuillehouders

Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.

wethouder mevrouw Elfrink
Begroting 2021 Veilig Thuis komt na het zomer reces.

wethouder de heer Van Dellen
Verplaatsing Sterenschool: het haalbaarheidsonderzoek is afgerond met een positief advies. Naar aanleiding van dit onderzoek zijn drie vragen voorgelegd aan het college:
- m.b.t. het bewegingsonderwijs is de vraag gesteld of het budget (€440.000) dat beschikbaar is voor gymvervoer aangewend kan worden voor de bouw van een gymlokaal op locatie. Het college zal dit onderzoeken.
- het zelfde geldt m.b.t. de vraag of de Grimborghof geschikt kan maken voor gebruik door de school en de buurt
- voor een verkeersveilige oplossing is een aanvullend budget van € 330.000 beschikbaar gesteld. Samen met delegatie ouderraad, buurtbewoners, verkeersdeskundigen etc. is hier naar gekeken. De uitkomst is voorgelegd aan de MR en zij zullen positief adviseren over de verhuisplannen.

Aan de wethouder wordt gevraagd of het gesprek met de ouders die hebben ingesproken al heeft plaastgevonden?
Dit gesprek heeft door de coronacrisis nog niet plaatsgevonden. De drie aanbevelingen uit het onderzoek komen wel overeen met de meest zwaarwegende bezwaren van de ouders. Gelet op het belang van een tijdige realisatie van de school gaat het project wel door. Met de ouders zal zodra dat weer mogelijk is het gesprek gevoerd worden.

wethouder de heer Winters
WMO: hier neemt m.b.t WMO-oud (rolstoelen, bedden etc) het aantal aanvragen af. Dit komt n.a.w. door verandering in de prioriteit bij artsen en ziekenhuizen. Ook de afname van de aanvragen voor aangepast vervoer.
Zoals eerder aangegeven toename van de zorgvraag voor kwetsbare kinderen.
De bereikbaarheid van de gemeente voor WMO (aan-) vragen is ongewijzigd.De medewerkers werken van uit huis en hebben contact met de cliënten via videobellen en de telefoon.
Zorg waarvoor de indicatie afloopt wordt verlengd zodat de zorg door gaat. Zodra dit weer mogelijk is zal de herijking plaatsvinden.
Voor de betaling van de zorgaannemers worden de richtlijnen van het ministerie toegepast. D.w.z. zorg die geleverd wordt wordt op factuur betaald. Als het niet mogelijk is de zorg te leveren worden er voorschotten verstrekt zodat de zorgaannemer kan blijven bestaan in deze periode. Uiteraard zullen de voorschotten later verrekend worden.

10 Rondvraag

De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders.

Notulen

De heer de Nooij vraagt wethouder Van Dellen naar de op te stellen risico analyse.
Wethouder Van dellen geeft aan dat deze inmiddels gemaakt is en dat de gemeente hiermee zelf de landelijke pers gehaald heeft.
Toezegging: de gemaakt analyse en de hiervoor onderliggende berekeningen zullen aan de raad worden gezonden.

11 Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun deelname aan deze vergadering.
De voorzitter sluit de vergadering om 21.50 u.

Zevenaar, 14 april 2020
Namens de Agendacommissie,
Roelien Heemsbergen, commissiegriffier

Besluitenlijst digitale Commissie Ruimte 16 april 2020

Voorzitter:	dhr. H.T.W. Visser
Commissiegriffier:	mevr. E.H. Hondelink-Rinsma
Leden:	mevr. T.J.E.M. Riswick-Keultjes (Lokaal Belang); dhr. E.G.B.M. Buil (Lokaal Belang); dhr. E.R. van Essen (Lokaal Belang); dhr. H.A. Bulten (Lokaal Belang); dhr. F.B.M. Evers (CDA); dhr. A.M. Meijer (CDA); dhr. M.R.A. Lap (PvdA); dhr. R.A. Teunissen (VVD); dhr. E. Verkampen (D66); dhr. B.M. Kagei (GroenLinks); dhr. P.J.M. Freriks (Sociaal Zevenaar)
Collegeleden:	mevr. C.M. Koers-de Graaf; dhr. J.W.H. Winters
Overige aanwezigen:	Insprekers: mevr. Y. de Nerée; de heer A. de Nerée; de heer mr. R.C.J.E. de Nerée tot Babberich; mevr. M. Blom en dhr. M. Martens
Afwezig met kennisgeving:	dhr. B.J.F.M. van der Kroon (CDA); mevr. M. Dunnink (SP) en dhr. W.J. Snelders (VVD)

1 Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de digitale vergadering om 19.30 uur en heet de commissieleden en aanwezige insprekers van harte welkom. In verband met de inspraak worden agendapunten 4 (Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich") en 5 (Verordening "watersportcentrum De Bijland") naar voren gehaald. Voor het overige wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

2a Inspraak (deel 1)

Gelegenheid voor inwoners om zich tot de commissie te richten over geagendeerde en niet-geagendeerde onderwerpen die tot de competentie van de commissie behoren.

De volgende insprekers hebben zich aangemeld:
* Agendapunt 4 "uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmings-plan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich":
1. mevr. Y. de Nerée
2. de heer A. de Nerée (namens Huize Babberich Beheer B.V. en Halsaf Exploitatie B.V.)
3. de heer mr. R.C.J.E. de Nerée tot Babberich, voorzitter Stichting Behoud landgoed Kasteel Halsaf (deze inspraaktekst is door de commissievoorzitter voorgelezen op verzoek van de heer De Nerée tot Babberich)

De inspraak van de drie insprekers is terug te luisteren op de website van de gemeente Zevenaar via "vergadering live volgen of terugkijken".

De commissieleden stellen enkele vragen aan mevrouw Y. de Nerée over de komst van de schutterijen naar het Landgoed, het aantal evenementen, het al dan niet bezwaar maken tegen evenementen of bijeenkomsten die de schutterij organiseert. Aan de heer A. de Nerée wordt nog een vraag gesteld over het standpunt van inspreker ten aanzien van de viering van de schutterijen.

4 **Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" (Z/18/311941)**

De raad wordt voorgesteld om de "Partiele herziening van het bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal.

Commissie

De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:
- het verschil in aanmelding van het aantal dagen
- het beantwoorden van de vragen in de ingekomen brief die bij de stukken is gevoegd
- hoe een en ander zich verhoudt tot de APV
- het behouden van tradities
- de onderlinge disputen die er leven
- in hoeverre de wijziging voldoet aan de uitspraak van de Raad van State, of de opgenomen beperkingen een direct gevolg zijn van de uitspraak van de Raad van State en of er meer wijzigingen zijn toegevoegd dan strikt noodzakelijk is door de uitspraak
- de omschrijving van het begrip "evenement" en de relatie met het evenementen-beleid
- of de uitspraak van Rijkswaterstaat gebroken wordt indien gekozen wordt voor 11 dagen i.p.v. 6 dagen (door bijvoorbeeld een amendement)
- eventuele verzoeken om subsidie, mocht Halsaf in subsidietraject terecht komen
- handhaving van de diverse evenementen

College

Het bestemmingsplan is tijdens de zitting van de Raad van State akkoord bevonden met uitzondering van de technische formulering van het begrip "evenement" die beter opgenomen moet worden in de planregels. Door een gecertificeerd bureau is een separaat onderzoek hiernaar gedaan, waardoor het van 11 naar 6 dagen is gegaan. 6 dagen is de daadwerkelijke situatie. Het gaat hier om specifiek maatwerk omdat het gaat om een horecaonderneming met daarnaast een natuurgebied, wat zorgt voor restricties. Het maatwerk geldt ook voor de bestemmingsplannen van het Landgoed omdat er verschillende bestemmingen zijn. Voor het bestemmingsplan Buitengebied gelden andere spelregels. Omdat het om maatwerk gaat, gaat het gelijkheidsbeginsel niet op. Het beleid is erop gericht onderzoek te laten uitvoeren naar wat evenementen doen voor de omgeving en het college neemt dan de adviezen over. Het gaat hier om tegenstrijdige belangen.

Toezegging
Er komt nog een antwoord op de vraag: als in een eventueel amendement wordt voorgesteld om in de toelichting en regels 6 dagen te wijzigen in 11 dagen, wordt dan de uitspraak van Rijkswaterstaat gebroken?

Conclusie
Omdat er nog enkele vragen leven en enkele fracties aangeven het onderwerp terug te willen nemen naar hun fractie wordt het onderwerp als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

2b **Inspraak (deel 2)**
Gelegenheid voor inwoners om zich tot de commissie te richten over geagendeerde en niet-geagendeerde onderwerpen die tot de competentie van de commissie behoren.

De volgende insprekers hebben zich gemeld:
* Agendapunt 5 "verordening watersportcentrum De Bijland":
1. mevr. M. Blom
2. dhr. M. Martens

De inspraak van de twee insprekers is terug te luisteren op de website van de gemeente Zevenaar via "vergadering live volgen of terugkijken". De inspreektekst van mevrouw Blom is terug te vinden op de website van de gemeente Zevenaar bij de agenda van deze vergadering onder het agendapunt "inspraak".

De commissieleden stellen nog enkele vragen aan mevrouw Blom over het standpunt van inspreekster ten aanzien van elektrische speedboten en over het ervaren van stankoverlast door uitlaatgassen naast het door inspreekster benoemde geluidsoverlast. Aan inspreker de heer Martens zijn verder geen vragen gesteld.

5 **Verordening "watersportcentrum De Bijland" (Z/20/350915)**
De raad wordt voorgesteld de verordening "watersportcentrum de Bijland" vast te stellen.

Commissie
De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:
- snelvaren anno 2020 in Natura2000-gebied
- het aantal toegestane decibel als piekwaarde
- handhaving

College
Toezegging:
er komt nog een antwoord op de vraag: wat is het toegestane aantal decibel als piekwaarde?

Conclusie:
Het onderwerp wordt als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

3 Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering

De commissie wordt gevraagd de besluitenlijsten van de vergadering van 12 februari jl. en de digitale vergadering van 2 april jl. vast te stellen. De vergadering van 18 maart jl. is vanwege de corona-crisis geannuleerd. De besluitenlijsten worden ongewijzigd vastgesteld.

6 Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen (Z/19/331349)

De raad wordt voorgesteld om:

1. De responsnota bestemmingsplan "Ringdam 1 te Herwen" vast te stellen
2. Het bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen gewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Commissie

Er wordt een opmerking gemaakt over de door de Provincie aangedragen oplossing en de onzekerheid of de Provincie het plan wel gaat goedkeuren.

College

Het college zegt dat bestuurlijk en ambtelijk goed overleg is gevoerd, maar dat er geen absolute zekerheid is betreffende de goedkeuring van de provincie.

Toezegging:

Bij de Provincie zal nagegaan worden of deze kan toezeggen het plan inderdaad goed te keuren zoals het nu voorligt (met aanpassing n.a.v. zienswijze Provincie)

Conclusie:

Het onderwerp wordt als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

7 Warmtenet Zevenaar: resultaten fase 2 & vervolg fase 3 (Z/16/257424)

De raad wordt voorgesteld het benodigde budget voor het vervolgtraject fase 3A warmtenet Zevenaar (€ 40.237) te dekken uit de Klimaatmiddelen die beschikbaar zijn gesteld door het Rijk middels de decembercirculaire 2019.

Commissie

De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:
- het procesmanagement voor 2,5 dag per week en of dit intern of extern personeel is
- het opslaan van warmte d.m.v. geothermische energie
- het verwarmen van water door elektriciteit of zonneboilers
- het verminderen van restafval o.a. door diftar en de vragen daarbij of de AVR dan wel voldoende brandstof kan leveren en of er dan afval ingekocht moet worden uit het buitenland
- het feit dat er één aanbieder voor warmte is en de vraag of inwoners die hierop aangesloten worden ook meer moeten gaan betalen
- het gebied waar dit toegepast gaat worden
- wat er gebeurt met de aanwezige gas-infrastructuur en of inwoners verplicht worden door de overheid van het gas af te gaan
- Duiven en Westervoort die ook de AVR gaan gebruiken voor de warmtelevering

College
De procesmanager heeft Zevenaar niet in huis en de prijs voor deze persoon is marktconform. In het onderzoek wordt ook gekeken naar hulpbronnen, mogelijkheden geothermie en zonneboilers. Zevenaar gaat ook een claim leggen op de AVR als warmtebron. De kans is groot dat AVR restafval gaat inkopen vanuit het buitenland. Er zijn 5 leveranciers voor de warmtelevering en er is één hoofd-warmtebron. Die worden meegenomen in de businesscase. Er moeten goede afspraken gemaakt worden tussen leveranciers en de warmtebron. Of bewoners kunnen kiezen is afhankelijk van de businesscase. Dat wordt onderzocht. Het gaat hier om warmtelevering voor Zevenaar Stad, niet voor de omliggende dorpen en het zal niet verplicht worden. 80% is nodig voor de aanleg van het warmtenet. Er wordt gekeken of Baston ook wil meedenken en doen, die staan er welwillend tegenover. Er is nog niets afgesproken over het gasnet. De AVR heeft voorlopig voldoende capaciteit.

Conclusie:
Omdat het hier om de kredietverlening gaat voor wordt het onderwerp als HAMERSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

8 Hoogbouw afvalbeleid en invoering diftar (Z/20/351401)
De raad wordt voorgesteld een investeringskrediet van € 655.000,- beschikbaar te stellen voor de aanschaf van 63 ondergrondse containers voor restafval met een bijbehorend passensysteem.

<u>Commissie</u>
De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:
- de reden om naar een duurder systeem te gaan
- de kosten voor de burger (afvalstoffenheffing)
- storingen in de systemen
- het meenemen van HAT-woningen en semi-hoogbouw in het centrum
- het afvalbeleid bij hoogbouw
- meer afvalbakken in het centrum
- het door de RDL legen van de containers als ze écht vol zijn
- het feit dat niet alle locaties mogelijk zijn voor ondergrondse containers (bv. Pelgromhof en Masiusplein)
- de rolcontainers in het centrum bij oude panden die zijn opgesplitst in apparte-menten

College
Het systeem is duurder omdat het onder de grond wordt gestopt, maar het is ook groter waardoor er minder vaak opgehaald hoeft te worden en dat zorgt voor milieuwinst vanwege minder verkeersbewegingen. De ondergrondse containers zijn ook minder vervuilend, hebben minder storingen en zijn beter voor invaliden. Derhalve is door het college gekozen voor scenario 2. De RDL heeft geen reserves, dus er komt een kredietaanvraag naar de raad. Het krediet moet verdisconteerd worden in de afvalstoffenheffing wat een verhoging van 3% per huishouden betekent (6 euro). Diftar is er ook om de VANG-doelstelling te halen; er is 35% minder afval bij invoering van diftar. Het Gelders Eiland heeft al diftar. Als een locatie niet mogelijk

is, zullen er andere maatregelen genomen moeten worden.

Toezegging:
Het college geeft nog antwoord op de vraag hoe dit georganiseerd gaat worden bij HAT-woningen en semi-hoogbouw. Ook wordt daarbij gekeken naar de oude panden in het centrum die zijn opgesplitst in appartementen

Omdat er nog enkele vragen leven wordt het onderwerp als BESPREEKSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

9 Vervanging glas- en ondergrondse restafvalcontainers (Z/20/351403)

De raad wordt voorgesteld om:
1. Een investeringskrediet van € 431.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 45 boven en ondergrondse glascontainers voor nieuwe ondergrondse glascontainers (voor bont en wit glas);
2. Een investeringskrediet van € 144.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 18 ondergrondse containers voor restafval in het Gelderse Eiland.

Commissie
Er wordt een opmerking gemaakt over de onmogelijkheid van het ondergronds maken van de glasbakken op het Masiusplein.

Conclusie:
Het onderwerp wordt als HAMERSTUK doorgeleid naar de raadsvergadering.

10 Mededelingen portefeuillehouders

Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.

De portefeuillehouder laat weten dat morgen (17 april) de tunnel onder het spoor Babberichseweg gereed is voor fietsers en voetgangers.

11 Rondvraag

De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders.

De commissieleden stellen onder meer vragen over:
- de status van het het speel-/trapveldje in Angerlo
- de reeds aangebrachte bekabeling glasvezel
- de bestrijding van de eikenprocessierups

Toezegging:
De raad wordt op de hoogte gesteld van de voortgang ten aanzien van het trap-/speelveldje in Angerlo

12 Sluiting

De voorzitter sluit de digitale vergadering om 21:45 uur en dankt alle aanwezigen voor hun aanwezigheid en inbreng.

Besluitenlijst digitale Commissie Ruimte 15 april 2020

Voorzitter:	dhr. H.T.W. Visser
Commissiegriffier:	mevr. E.H. Hondelink-Rinsma
Leden:	mevr. T.J.E.M. Riswick-Keultjes (Lokaal Belang); dhr. E.G.B.M. Buil (Lokaal Belang); dhr. H.A. Bulten (Lokaal Belang); dhr. F.B.M. Evers (CDA); dhr. M.R.A. Lap (PvdA); dhr. E. Verkampen (D66); dhr. W.J. Snelders (VVD); dhr. B.M. Kagei (GroenLinks); dhr. P.J.M. Freriks (Sociaal Zevenaar)
Collegeleden:	mevr. C.M. Koers-de Graaf; dhr. J.W.H. Winters
Overige aanwezigen:	Insprekers: de heer E. Bakker, de heer M. Degen en de heer T. Boerhof
Afwezig met kennisgeving:	dhr. E.R. van Essen (Lokaal Belang); dhr. A.M. Meijer (CDA); dhr. B.J.F.M. van der Kroon (CDA); mevr. M. Dunnink (SP)

1 Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de digitale vergadering om 19.30 uur en heet de commissieleden en aanwezige insprekers van harte welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2 Inspraak

Gelegenheid voor inwoners om zich tot de commissie te richten over geagendeerde en niet-geagendeerde onderwerpen die tot de competentie van de commissie behoren.

De volgende insprekers voor het "toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)" hebben zich aangemeld:
- de heer E. Bakker van Tomorrow Energy BV
- de heer M. Degen (directeur van de steenfabrieken in Spijk en Tolkamer) namens het Eilands Energieverbond
- de heer T. Boerhof, voorzitter Carvium Novum

* De heer Bakker licht de plannen van Tomorrow Energy toe en geeft aan graag opgenomen te willen worden in de kansrijke mogelijkheden, omdat de plannen binnen het beleid van de Provincie passen, de locatie die zij voorstellen een kansrijke locatie is die relatief weinig impact heeft op omwonenden, een project is die goed inpasbaar is en bijdraagt aan biodiversiteit en CO_2-reductie en men het project wil realiseren met lokale mensen met participatiemogelijkheid.

De commissieleden stellen nog enkele vragen over de locatie, het meenemen van de omgeving in de visie en de visuele weergave van de plannen.

* De heer Degen laat weten dat het Eilands Energieverbond een eigen energie-voorziening wil realiseren voor het Gelders Eiland. Men is geschrokken van het feit dat het toets- en afwegingskader zoals dat nu is opgesteld de komende tijd geen projecten op het Gelders Eiland mogelijk maakt. Inspreker vraagt d.m.v. een concept-motie de raad om het toets- en afwegingskader te heroverwegen en aan te passen, samen te werken met het Eilands Energieverbond om stapsgewijs een Duurzaam Gelders Eiland te realiseren en te beginnen met het drijvende zonnepark op de plas Carvium Novum.
De commissieleden stellen nog enkele vragen over hoe het overleg met de gemeente Zevenaar is, de relatie met de huidige omgevingvisie en de plannen van de Provincie, het contact met Rijkswaterstaat en het Waterschap, de kosten voor de gemeente, eventuele plannen voor de andere dorpen (Herwen, Aerdt en Pannerden) en het verduurzamen van bedrijven die aan de rivier liggen.

* De heer Boerhof laat weten dat Carvium Novum (natuurpark) een geschikte locatie is voor zonne-energie d.m.v. zonne-eilanden en men ziet kansen om dit ook in de natuur in te passen, waarbij er tevens inkomsten voor het natuurpark gegenereerd kunnen worden. Er is subsidie aangevraagd die inmiddels ook is goedgekeurd. Men betreurt het dat Carvium Novum niet genoemd wordt in het toets- en afwegings-kader en men is van oordeel dat het gebied zou kunnen worden aangemerkt als een maatwerk-locatie. Het bezwaar van Carvium Novum richt zich op de fasering: eerst komen de grootschalige voorkeurslocaties aan bod en dan pas de maatwerk-locaties. Inspreker doet de aanbeveling om deze direct mee te nemen daar men al ver gevorderd is met de plannen en het maar de vraag is of het in de toekomst wel financieel dekkend is.
De commissieleden stellen nog enkele vragen over de uiterlijke realisatie-datum van het project i.v.m. de subsidie, de status van Carvium Novum (themapark/ natuur-park), de grootte van het project en de beschikking over een overzichtskaartje van de Provincie met daarop vermeld welke gebieden aangewezen zijn voor zonne- en windenergie.

3 Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) (Z/19/347628)

De raad wordt voorgesteld het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen.

<u>Commissie</u>
De commissieleden stellen in de beraadslagingen vragen en opmerkingen over:
- windturbines/windmolens en geothermie
- de afwezigheid op de kaart van het Gelders Eiland als zichtlocatie
- het ontbreken van kleinschalige initiatieven en andere mogelijkheden voor energieopwekking in het toets- en afwegingskader
- de vraag of het onderwerp wel digitaal behandeld moet worden en of het wel besluitrijp is voor bespreking in de raadsvergadering met daarbij de vraag of

besluitvorming ook verplaatst kan worden naar september.
- het opwekken van energie daar waar het nodig is
- het aanpassen van het toets- en afwegingskader door de gemeenteraad d.m.v. moties en amendementen
- de relatie met het concept-bod voor de RES (Regionale Energie Strategie) en of er een veto-recht is ten aanzien van de RES
- afstemming met de andere gemeenten waar men mogelijkheden ziet om initiatieven te combineren
- de landschapseisen/landschappelijke inpassing waar een project aan moet voldoen
- de mandatering ten aanzien van de verklaring van geen bedenkingen
- de beslismomenten van de raad indien dit toets- en afwegingskader goedgekeurd wordt
- wat Zevenaar precies moet opwekken aan energie en met hoeveel huishoudens en bedrijven
- er moet goed gekeken worden naar welke gebieden uitgesloten zijn door de kaders die de Provincie vastgesteld heeft; de kaartjes komen niet geheel overeen en er zijn enkele gebieden die niet mogelijk zijn
- het behouden van draagvlak bij ondernemers
- de opbrengst uit de opwekking ook gebruiken voor leefbaarheid (dorpen); de samenleving moet er iets aan hebben
- waarom er in de voorkeursgebieden geen onderscheid is gemaakt tussen wind- en zonne-energie
- het ontbreken van maatschappelijke kaders, ook per landschapstype (bijv. afstand voorkeursgebied tot bebouwing)
- ruimtelijke effecten, wat blijft er aan publieke ruimte over
- opwekken van energie d.m.v. waterstof
- energie-initiatief in Babberich met gewasbeschermende overkapping

College
Met het voorliggende toets- en afwegingskader vraagt het college aan de raad of de raad kan instemmen met deze afwegingskaders en voorwaarden voor plannen voor energieopwekking. In de fasering is aangegeven dat verder gegaan wordt met de rode zoekgebieden. Met dit toets- en afwegingskader waarbij eerst gestart wordt met 3 initiatieven probeert het college samen met de andere gemeenten verrommeling tegen te gaan en te clusteren, zodat projecten een minder grote weerslag hebben op de Liemerse grondgebieden. Natuurgebieden worden hiermee geborgd en er is niet alleen gekeken naar draagvlak bij inwoners/buurt, maar ook naar ruimtelijke kwaliteit/recreatie en toerisme. Er is gekozen voor 3 initiatieven omdat de ervaring is dat initiatieven lang duren en het college van oordeel is dat hiermee recht gedaan wordt aan de spankracht die de gebieden hebben. Mochten er minder dan 3 initiatieven te zijn, dan wordt verder gegaan met maatwerk-locaties. Initiatiefnemers zorgen voor eigen draagvlak. Nieuwe initiatieven worden "on hold" gezet. Zevenaar wil om de regie te houden eigen afwegingskaders hebben die dan bij de RES neergelegd worden, vóórdat het concept-bod naar het Rijk gaat. Er is niet veel tijd, uitstel is niet raadzaam, want dan kan de raad zelf geen kaders meer toevoegen. Ook wordt het kader gebruikt bij het afgeven van vergunningen. De

fasering wordt scherp bij de raad neergelegd en er is gekeken naar de zoekgebieden die het meest haalbaar zijn. Er zijn mogelijkheden om buiten de zoekgebieden initiatieven toe te laten. De raad kan zelf zaken toevoegen als fasering, kleine initiatieven etc. Er is veel input en informatie opgehaald in participatierondes. Wie wel of niet een SDE-subsidie heef is niet meegenomen, omdat dit volgens het college geen afwegingskader is. Het Rijk heeft bepaald dat 30 regio's 35 terrawattuur moeten opleveren. Met het aanbod van de 18 gemeenten kan de regio 1,5 tot 1,8 terrawattuur opleveren en de verwachting is dat dit voldoende is. Met de regio wordt gekeken hoe het "zoet en zuur" verdeeld kan worden door middel van een fonds waarmee compensatie kan worden verkregen.

Toezeggingen
Het college gaat nog na waar in het proces de raad aan zet is en of de tekst onder 5.1 van het raadsvoorstel "Algemene verklaring van geen bedenkingen" klopt (is dit inderdaad gemandateerd aan het college?)

4 Sluiting

De voorzitter sluit de digitale vergadering om 21:30 uur en dankt de aanwezigen voor hun aanwezigheid en inbreng.

Raadsvergadering 9 april:

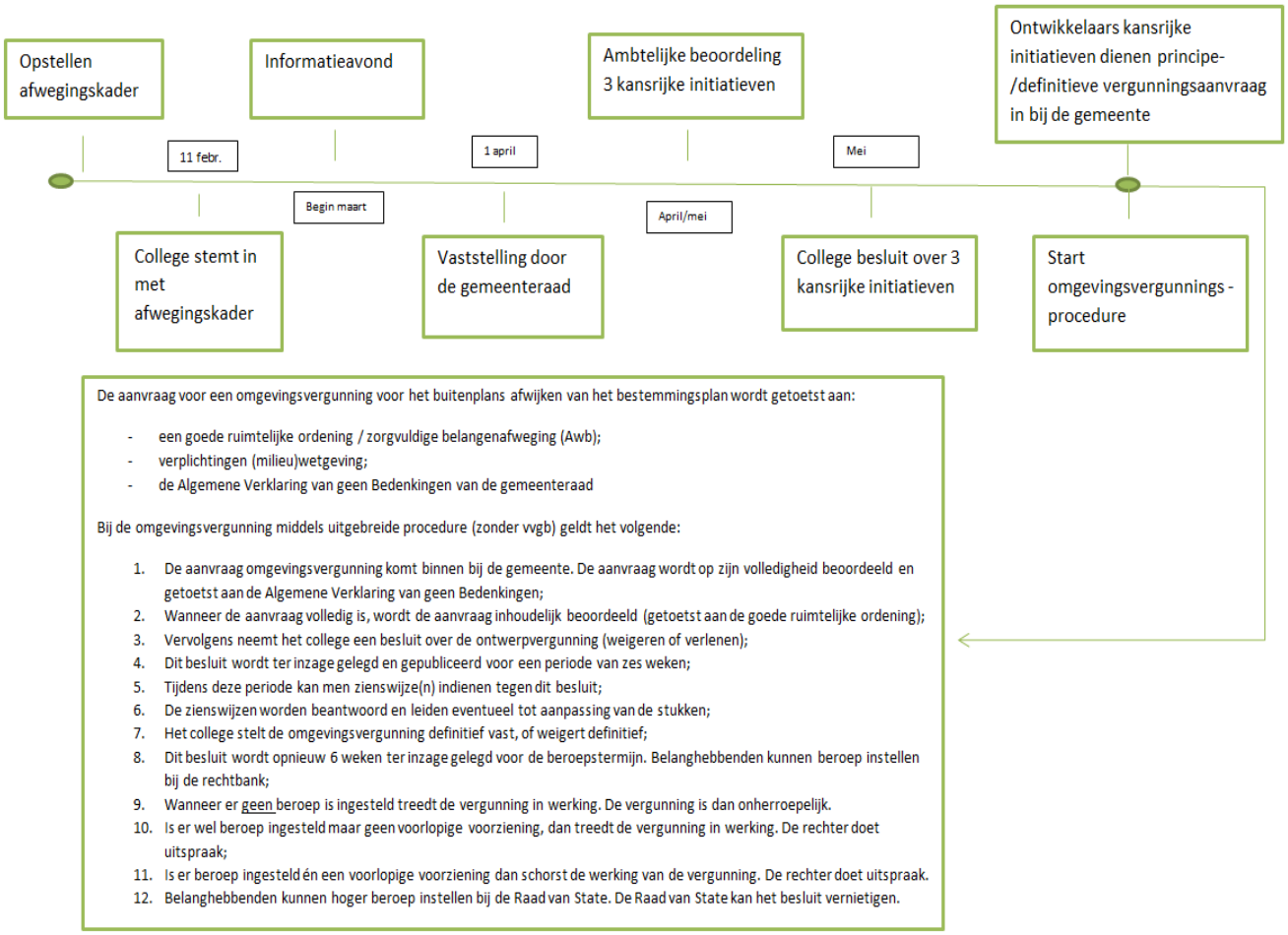
*** Aanrijtijden Gelders Eiland: zodra de informatie over de aanrijtijden beschikbaar is, zal dit met de raad gedeeld worden. Eind maart is hierover informatie van de VGGM ontvangen en deze komt naar de raad toe (wethouder Elfrink)**
In overzicht van toezeggingen opgenomen, gerealiseerd.

Commissie Samenleving 14 april:
***Er is door de commissie gevraagd om de subsidieaanvraag en subsidiebeschikking zodat het duidelijk is waarvoor subsidie door de provincie is toegekend en het college heeft u deze stukken toegezegd.**
Antwoord: Bijgevoegd de aanvraag, bijbehorende begroting en subsidiebeschikking "mensen met een migratieachtergrond duurzaam aan de slag" aan. Hierbij merken wij op dat er verschil zit tussen het gevraagde subsidie en het uiteindelijk toegekende bedrag. Dit verschil wordt door middel van inzet van uren door Regionale Sociale Dienst (RSD) 'de Liemers' verantwoord.
***Er is door de commissie gevraagd waarom het juist nu de gemeente is die het initiatief neemt voor de oprichting van de Liemerse ambassade. Waarom wordt dit niet door de markt of door één van de samenwerkingsverbanden opgepakt?**
Antwoord: De veronderstelling dat het juist de gemeente(n) is die het initiatief neemt om de Stichting Liemerse ambassade op te richten, is niet helemaal correct. De oprichtende gemeenten zijn volgens de Gemeentewet verplicht om, alvorens een rechtspersoonlijkheid op te richten, eerst de gemeenteraad in de gelegenheid te stellen om wensen en bedenkingen naar voren te brengen. Ingevolge de Gemeenwet (artikel 160 lid. 2) ontvangt u dan ook dit voorstel. Wij informeren u hiermee dus vooraf, zoals de Gemeentewet dat ook voorschrijft.
Wellicht dat hiermee onbedoeld de indruk is ontstaan dat de gemeente daarmee ook de enige initiatiefnemer is, alhoewel het raadsvoorstel al wel vermeld dat wij voornemens zijn de stichting mede op te richten. Deze indruk is dan ook niet helemaal juist.
De stichting Liemerse ambassade wordt opgericht door ondernemers, onderwijspartijen samen met de gemeenten Zevenaar, Westervoort en Duiven. Het is dus niet zo dat de gemeente enig initiatiefnemer is, maar zij deelt het initiatief met ondernemers en onderwijspartijen. Wij hebben ook steeds benadrukt dat juist nauwe samenwerking met ondernemers en onderwijs van groot belang is. Daarnaast sluit het betrekken van ondernemers en onderwijspartijen natuurlijk nauw aan bij de gekozen bestuursstijl in het coalitieakkoord, waar 1)participatie de nieuwe standaard is 2) we belanghebbenden nauw betrekken bij het maken van beleid en 3)waar we als gemeente participeren in initiatieven afkomstig uit de samenleving. Er is ons dan ook als college er veel aan gelegen zo goed mogelijk samen te werken en om te participeren in maatschappelijke samenwerkingsverbanden zoals Liemerse Ambassade.
Wij ontvingen van ondernemersvereniging Lindus op 20 april een afschrift van de brief van Liemerse Ambassade welke aan uw raad is gericht. Lindus heeft de commissie op 14 april jl. gevolgd. Lindus schrijft onder andere dat er bij Lindus behoefte is aan meer samenhang, gestructureerde samenwerking tussen ondernemers onderling en tussen de "3 O's". Lindus ondersteunt dan ook de gedachte om te beginnen met de Liemerse Ambassade. Hier speelt de overtuiging van Lindus een rol dat Liemerse Ambassade kansen biedt om samenwerking te versterken. En dat Liemerse Ambassade ook kansen biedt om de economische slagkracht in de Liemers verder te versterken. Kortheidshalve verwijzen wij naar de brief van Lindus. Het college verwelkomt het enthousiasme van Lindus en staat te popelen om samen met ondernemers en onderwijspartijen deze samenwerking tot een succes te maken.

Commissie Ruimte 15 april:
*** Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind): portefeuillehouder gaat nog na waar in het proces de raad aan zet is en of de tekst onder 5.1 van**

het raadsvoorstel “Algemene verklaring van geen bedenkingen” klopt (is dit inderdaad gemandateerd aan het college?) (wethouder Winters)

Antwoord: Op de afbeelding hieronder staat het proces inzake het toets- en afwegingskader en het verdere verloop/vergunningstraject schematisch weergegeven. Hierin staat dat bij elke aanvraag omgevingsvergunning o.a. wordt getoetst aan de Algemene Verklaring van geen Bedenkingen.

In het raadsvoorstel is opgenomen dat voor vergunningaanvragen voor duurzame opwek zon en wind een algemene verklaring van geen bedenkingen door de raad is afgegeven. Dit verdient een nadere toelichting naar aanleiding van gestelde vragen. Kort gezegd geldt het volgende:

1. Aanvraag zonneveld sec: er geldt een Algemene Verklaring van geen Bedenkingen, dus het college heeft het mandaat om de aanvraag in behandeling te nemen en een beslissing te nemen op basis van de kaders die nu door uw raad worden vastgesteld.
2. Aanvraag voor windturbines: hiervoor geldt dat geen Algemene Verklaring van geen Bedenkingen is afgegeven. Voor dit soort initiatieven moet het college een Verklaring van Geen Bedenkingen vragen aan uw raad in de omgevingsvergunningprocedure.
3. Aanvraag voor een gecombineerd gebruik (zonneveld en windturbine): hiervoor geldt dat eveneens geen Algemene verklaring van geen Bedenkingen is afgegeven. Uw raad heeft dus ook bij dergelijke aanvragen een rol in het vergunningentraject. Voor dit soort initiatieven moet het college een Verklaring van Geen Bedenkingen vragen aan uw raad.

Hieronder wordt het vorenstaande nader toegelicht:

Uw raad heeft op 21 februari 2018 de Algemene verklaring van Geen Bedenkingen vastgesteld. In deze verklaring heeft uw raad een lijst met categorieën bepaald waarbij het college gemandateerd is om met een omgevingsvergunning af te wijken van het bestemmingsplan.

Zonnevelden: Op grond van deze Algemene Verklaring van Geen Bedenkingen is het college gemandateerd om voor zonnevelden door middel van een projectomgevingsvergunning (uitgebreide procedure) af te wijken van het bestemmingsplan. Zonnevelden worden namelijk aangemerkt als bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Dit soort bouwwerken staan benoemd in de lijst met categorieën waarbij het college gemandateerd is om met een omgevingsvergunning af te wijken van het bestemmingsplan (zie punt 10 binnen bebouwde kom en punt 17 buiten de bebouwde kom).
Windturbines: Bij initiatieven voor windturbines heeft uw raad wel een formele rol. Onder categorie V in de Algemene Verklaring van Geen Bedenkingen wordt benoemd dat een initiatief voor of met windturbines uitgesloten wordt van de lijst met categorieën. Voor dit soort initiatieven moet het college een Verklaring van Geen Bedenkingen vragen aan uw raad.

*** Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich": er komt nog een antwoord op de vraag: als in een eventueel amendement wordt voorgesteld om in de toelichting en regels 6 dagen te wijzigen in 11 dagen, wordt dan de uitspraak van Rijkswaterstaat (bedoeld wordt RvS HB) gebroken? (wethouder Winters) Afdeling ruimtelijke ontwikkeling**

Antwoord: De Raad van State heeft aangegeven dat voor de evenementen in het plan Halsaf meer specifieke regels dienden te worden opgesteld en dat een verwijzing naar het type evenement in de toelichting onvoldoende was. De formulering in de regels was te algemeen. In de regels dient dus nu meer concreet te worden aangeven om hoeveel mensen het gaat per evenement , waar op het landgoed het evenement mag plaatsvinden, dat er beperkte geluidsoverlast mag zijn etc. Dit is nu opgenomen in de regels. De Raad van State heeft daarbij ook aangegeven dat gekeken moet worden naar de ruimtelijke gevolgen van evenementen om dit voldoende te kunnen borgen in de regels. Het college heeft een beoordeling gemaakt van de ruimtelijke gevolgen en heeft aanvullend een natuurtoets noodzakelijk geacht en de uitkomsten verwerkt in deze regels. Dit is een ruimtelijk effect dat in het eerder vastgestelde bestemmingsplan (vastgesteld door uw raad op 30 mei 2018) onderbelicht is gebleven. Het college heeft vanuit een goede ruimtelijke ordening dit onderzoek laten uitvoeren. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat het gebied (de Flora en Fauna) kwetsbaar is en dat slechts 3 keer per jaar 6 dagen een evenement aanvaardbaar is.
Het staat uw raad vrij om in deze een andere keuze te maken als bevoegd gezag.

*** Verordening "watersportcentrum De Bijland": er komt nog een antwoord op de vraag: wat is het toegestane aantal decibel als piekwaarde? (wethouder Winters) Afdeling ruimtelijke ontwikkeling**

Antwoord: De verordening wijst een gebied aan waar snelvaren mogelijk is. Het betreft geen deel van een inrichting en daarom zijn er geen piekwaardes opgenomen in de verordening. Deze kunnen dus niet gegeven worden.
Aanvullend op het antwoord:
In de commissie is door insprekers gemeld dat dat zij meer nog eerder geluidsoverlast ervaren van geluidsinstallaties dan van de boten zelf. Ze achten het ook vreemd dat in de verordening daar niets is over opgenomen.
Ten aanzien hiervan kunnen wij aangeven dat het een bewuste keuze is om dit niet meer op te nemen in de verordening, omdat een regel met vergelijkbare strekking in de APV opgenomen is. Dit is artikel 4.6 waarin het volgende staat "Het is verboden buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer of van het Besluit, toestellen of (geluids)apparaten in werking te hebben of handelingen te verrichten op een zodanige wijze dat voor een omwonende of voor de omgeving geluidhinder wordt veroorzaakt"
Overigens nemen wij het signaal van de omwonenden zeker serieus. Het college heeft op basis van artikel 5.3 van de verordening de mogelijkheid om nadere regels te stellen ten aanzien van openbare orde etc.
De Bijland is niet de enige plek in Nederland waar snelvaren mogelijk is. Op meer plassen en op enkele delen van de grote rivieren die overigens ook onder Natura 2000 vallen is snelvaren mogelijk. Meer informatie over snelvaren en de gebieden waar dat mogelijk is kunt u vinden op de volgende site

https://www.varendoejesamen.nl/kenniscentrum/artikel/bekijk-de-overzichtskaart-snelvaargebieden

*** Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen: de portefeuillehouder gaat nog na bij de Provincie of Provincie kan toezeggen het plan inderdaad goed te keuren zoals het nu voorligt (met aanpassing n.a.v. zienswijze Provincie) (wethouder Winters) Afdeling ruimtelijke ontwikkeling**

Antwoord: In onze reactie op de zienswijze en het doorvoeren van de wijzigingen in het plan zijn wij voor een groot deel meegegaan in de reactie van de provincie. De wijzigingen zijn ook bij hen bekend en voor een groot deel akkoord. Ambtshalve is vanuit de provincie aangegeven dat landschappelijke inpassing aan de magere kant is. Vanuit de gemeente is dit aspect ook beoordeeld en wel voldoende bevonden. Wij achten de kans dat de provincie op dit onderdeel een reactieve aanwijzing geven of beroep indienen klein.

*** Hoogbouw afvalbeleid en invoering diftar: portefeuillehouder geeft nog antwoord op de vraag hoe dit georganiseerd gaat worden bij HAT-woningen en semi-hoogbouw. Ook wordt daarbij gekeken naar de oude panden in het centrum die zijn opgesplitst in appartementen. (wethouder Koers)**

In het voorstel is geen rekening gehouden met de plaatsing van ondergrondse containers bij HAT-woningen, semi-hoogbouw, bovenwoningen en opgesplitste appartementen in het Centrum. Daarvoor wordt toe gezegd dat wij dit bij de uitwerking van de plannen gaan inventariseren. Bij de nadere inventarisatie zal ook blijken of op alle locaties fysieke mogelijkheden zijn om ondergrondse containers te plaatsen. Als dat niet mogelijk is, zullen wij ter plaatse een maatwerkoplossing toepassen. Dat geldt zowel voor de ondergrondse restafvalcontainers als de glascontainers.

*** Rondvraag: de raad wordt op de hoogte gesteld van de voortgang ten aanzien van het trap-/speelveldje in Angerlo (wethouder Koers) Afdeling BOR**

In overzicht van toezeggingen opgenomen, moet nog bijgewerkt worden

Bijlagen
bij antwoord op vraag commissie Samenleving:

Bijlage 1a	subsidieaanvraag
Bijlage 1b	begroting behorende bij de aanvraag
Bijlage 1c	subsidiebeschikking provincie

Liemers Perspectief in Zorg en Techniek

Mensen met een migratieachtergrond duurzaam aan de slag

Hoofdaanvrager:
De Liemerse ambassade

Projectpartners:
Liemerije
Hulp in Gelderland
E-Care
Kinkelder BV
Rijn-IJssel
En nu Nederlands
RSD de Liemers

Datum: 16 januari 2020

Arbeidsmarktdiscrepantie in de Liemers

Het UWV meldt in haar regiorapportage van oktober 2019[1] dat er sprake is van kwantitatieve en kwalitatieve mismatches op de arbeidsmarkt van Midden-Gelderland. Ook in de Liemers dat deel uitmaakt van Midden-Gelderland lopen we er tegen aan dat de competenties, vaardigheden en kwalificaties niet aansluiten bij de vraag van de markt waardoor veel mensen langs de kant blijven staan. De RSD de Liemers heeft momenteel 2096 klanten (peildatum 1 november 2019). Van deze klanten hebben 836 personen een overbrugbare afstand tot werk, 1078 personen hebben (vooralsnog) een onoverbrugbare afstand tot werk en 122 personen zijn niet-uitkeringsgerechtigd (+60 overig). Zelfs de werkzoekenden met een overbrugbare afstand blijken in de praktijk maar geschikt voor een beperkt aantal vacatures. De urgentie om mismatches tussen vraag en aanbod te verkleinen is groot: werkgevers zitten te springen om personeel en er zijn zoals gezegd nog genoeg mensen die moeilijk aan het werk komen.

Rol RSD de Liemers

Deze arbeidsmarktdiscrepantie speelt dus bij het grootste gedeelte van de mensen die onder de Participatiewet vallen. De RSD de Liemers speelt een belangrijke rol bij het verminderen van de genoemde arbeidsmarktdiscrepantie. De RSD de Liemers voert voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar de Participatiewet uit. Naast het rechtmatig verstrekken van bijstandsuitkeringen, heeft de RSD de wettelijke taak om mensen met een bijstandsuitkering en niet-uitkeringsgerechtigden te re-integreren naar werk. De genoemde Liemerse gemeenten aan de RSD de Liemers de opdracht gegeven om binnen dit wettelijke kader zoveel mogelijk mensen werkfit te maken, waar mogelijk naar een opleiding toe te leiden en samen met het Werkgeversservicepunt (WSP) Midden-Gelderland te bemiddelen naar betaald werk.

De RSD baseert zich hierbij op 3 kernwaarden: Perspectief, Maatwerk en Vakmanschap. Deze kernwaarden gelden als het DNA van de RSD. Omdat de RSD verschillende klantgroepen met verschillende problematieken bedient, werkt de RSD samen met een groot netwerk van externe partners. Het netwerk is divers en bestaat uit werkgevers(organisaties), zorg- en welzijnsinstellingen, re-integratieorganisaties, onderwijsinstellingen en andere afdelingen van de gemeenten.

De RSD heeft haar bestand in treden ingedeeld. De treden geven een indicatie van de afstand tot de arbeidsmarkt. De trede-indeling is gebaseerd op de voorspellers van werkhervatting, hoe hoger de trede, hoe kleiner de afstand tot de arbeidsmarkt.

Hardnekkige discrepantie bij groepen met een migratieachtergrond zonder vooropleiding

Het aantal klanten van de RSD met een migratieachtergrond bedraagt op dit moment 664. Dit is bijna 1/3 van het klantenbestand van de RSD. In de Liemers hebben 210 personen van deze groep een voorlopige of voorwaardelijke vergunning tot verblijf (statushouders). De hierboven genoemde dienstverlening van de RSD richt zich ook op mensen met een migratieachtergrond. We constateren echter in de praktijk dat deze dienstverlening niet voldoende is om bepaalde groepen met een migratieachtergrond aan het werk te krijgen. In deze 2 groepen willen we in dit project gericht extra investeren om ze toch succesvol naar betaald werk toe te kunnen leiden.

[1] Rapportage Regio in Beeld Midden-Gelderland van oktober 2019

De eerste groep bestaat uit mannen die in het land van herkomst na de basisschool direct zijn gaan werken. Vaak hebben ze zonder specifieke beroepsopleiding in de bouw of in de landbouw gewerkt. In de landbouw gaat het in de landen van herkomst vaak om graan- en maisverwerking. Werken met dieren komt veel minder voor. Het gaat dus om mannen die goed met hun handen kunnen werken. Het merendeel komt uit de leeftijdsgroep van begin 30 tot eind 40. Bij de RSD gaat het om een groep van 131 personen.

Deze mannen willen graag aan de slag, willen het liefst iets met hun handen gaan doen, vaak ook in de techniek. Knelpunten zijn echter dat ze geen enkele beroepsopleiding gevolgd hebben en dat de beheersing van het Nederlands, ondanks de inburgering, meestal nog veel te beperkt is. Deze mannen hebben behoefte aan een basisopleiding in de techniek. Op MBO-1 niveau ontbreekt echter een praktische opleiding in de techniek. Bovendien beheerst het merendeel van deze mannen het Nederlands onvoldoende om met een MBO-opleiding te mogen starten.

De tweede groep bestaat uit vrouwen met een migratieachtergrond zonder werkervaring. Van de 660 klanten met een migratieachtergrond van de RSD zijn er 382 vrouw. Een groot deel van deze vrouwen heeft geen werkervaring. In de landen van herkomst is er dikwijls nog een klassiek rolpatroon waarbij de man voor het inkomen zorgt en de vrouw het huishouden regelt. Maar weinig vrouwen hebben hierdoor de gelegenheid gehad om een opleiding te volgen. Door het gebrek aan opleiding en werkervaring is het arbeidsmarktperspectief voor deze vrouwen op de Nederlandse arbeidsmarkt zonder gerichte ondersteuning slecht.

In de uitvoeringspraktijk stellen we vast dat de mensen uit beide groepen er nauwelijks in slagen om zelf werk te vinden en dat het al helemaal niet lukt om duurzaam aan de slag te komen. Met een gerichte aanpak voor deze groep willen we dit in de Liemers doorbreken.

Een gerichte aanpak voor deze groep

Het overheidsbeleid in Nederland en dus ook het beleid binnen het Sociaal Domein is gebaseerd op het uitgangspunt dat mensen voor het grootste gedeelte zelfredzaam zijn. De Wetenschappelijk Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) schrijft hierover[2] dat de overheid van burgers steeds vaker verwacht dat ze zelfredzaam zijn op het gebied van gezondheid, persoonlijke financiën en de arbeidsmarkt.

De WRR: “Lang niet alle burgers zijn hier echter onder alle omstandigheden toe in staat. Er bestaat een behoorlijk verschil tussen wat van burgers wordt verwacht en wat zij daadwerkelijk aankunnen. De groep voor wie de eisen soms te hoog gegrepen zijn, is niet beperkt tot een kleine groep ‘kwetsbaren’ zoals mensen met een laag IQ. Ook mensen met een goede opleiding en een goede maatschappelijke positie kunnen in situaties verzeild raken waarin hun redzaamheid ontoereikend is, zeker op momenten dat het leven tegenzit. Dat is niet omdat hun intelligentie of kennis tekortschiet, maar omdat er een beroep wordt gedaan op allerlei andere mentale vermogens, zoals het vermogen om in actie te komen, om het hoofd voldoende koel te houden, en om vast te houden aan goede voornemens.”

Naast denkvermogen is 'doenvermogen' minstens zo belangrijk om aan de hoge eisen van de participatiesamenleving te kunnen voldoen. Hier worden niet-cognitieve vermogens mee bedoeld,

[2] Uit het rapport “Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid” van 24 april 2017

zoals een doel stellen en een plan maken, in actie komen, volhouden en om kunnen gaan met verleidingen en tegenslag.

In dit project gaan we daarom extra investeren in het doenvermogen van de 2 genoemde groepen (mensen met een migratieachtergrond zonder een (passende) beroepsopleiding). Deze mensen hebben in het land van herkomst behalve de basisschool vaak/meestal geen vervolgopleiding gevolgd.

Bij het versterken van het doenvermogen, gaat het om verandering van gedrag. Hierbij gaan we ervan uit dat kennis alleen niet voldoende om gedrag daadwerkelijk te veranderen. Mensen handelen op een bepaalde manier, omdat ze sterk geneigd zijn om gedragspatronen die ze al kennen te volgen. Wil je echt een gedragsverandering tot stand brengen dan is het belangrijk om het gewenste gedrag te formuleren en structureel te gaan oefenen. De programma's zijn zo ingericht dat de deelnemers hun dagelijkse routine zo gaan aanpassen dat werk er prima inpast.

Dit kan echter slechts effectief zijn als we aansluiten bij de belevingswereld van de deelnemers. De waarden en normen die mensen hebben meegekregen, kunnen erg verschillen van de Nederlandse waarden en normen. Zowel het versterken van het doenvermogen als het aansluiten bij de belevingswereld vormen daarom de uitgangspunten van onze aanpak.

Wat gaan we doen?

Vrouwen met een migratieachtergrond zonder werkervaring en beroepsopleiding geven in gesprekken aan zeker affiniteit te hebben met de zorg en daar ook meer van te willen weten. Mannen met een migratieachtergrond zonder beroepsopleiding zeggen hetzelfde maar dan over de techniek. Omdat dit twee kansrijke sectoren zijn waar een grote vraag is naar personeel, richten we ons in dit project op deze sectoren.

Er bestaan al diverse arbeidsmarkttrajecten richting de zorg en richting de techniek. In de dagelijkse uitvoeringspraktijk zien we echter nauwelijks deelnemers uit de genoemde groepen aan deze trajecten deelnemen. Mensen uit deze groepen komen maar zelden door de selectie. Vaak omdat hun beheersing van het Nederlands nog onvoldoende is of omdat ze door interculturele misverstanden onvoldoende voor het voetlicht kunnen brengen wat hun (in potentie aanwezige) kwaliteiten zijn en dat ze echt gemotiveerd zijn.

Juist om deze cruciale eerste stap te kunnen maken, willen we nu een intensief voorschakeltraject aanbieden. We gaan een groepsprogramma aanbieden dat zich met name richt op de zorg en een groepsprogramma dat zich met name richt op de techniek. Door het intensieve karakter, het programma is dagelijks, beogen we actief bezig zijn met de eigen ontwikkeling en uiteindelijk werk een plek te geven in de dagelijkse routine. Ook ligt de nadruk dingen zelf ervaren en dingen zelf doen. Van deelnemers wordt bijvoorbeeld meteen aan het begin van het programma al gevraagd om zelf een snuffelstage te regelen. Uiteraard wordt wel ondersteuning geboden als dit nodig is.

De programma's hebben meerdere doelen:

- Zicht krijgen op alle werk- en opleidingsmogelijkheden in de Liemers (met name in de zorg en de techniek)
- Het sociale en culturele leven in De Liemers beter leren kennen

- Spreekvaardigheid in het Nederlands verbeteren
- Het eigen netwerk versterken
- Mensen duurzaam in beweging krijgen

De programma's zijn dagelijks van 9.00 tot 12.00 uur, duren 12 weken en zijn heel gevarieerd. Deelnemers krijgen les over werken in Nederland, oefenen Nederlandse spreekvaardigheid in de praktijk, leren vaktaal en leggen bedrijfsbezoeken af bij Liemerse zorginstellingen en Liemerse technische bedrijven. Deelnemers gaan ook actief op pad in de Liemers en bezoeken interessante Liemerse organisaties (welzijnsinstellingen, culturele instellingen, schutterijen, sportverenigingen) en gaan naar Liemerse toeristische plekken. De Liemerse gemeenten en de RSD geven voorlichting over alle voorzieningen die er zijn.

Een groot deel van het programma vindt plaats op een locatie in Zevenaar (Volksuniversiteit Zevenaar, in Hal 12 of het centrum van Zevenaar). In de weken 9, 10 en 11 lopen deelnemers 3 weken snuffelstage bij een Liemerse werkgever of Liemerse organisatie. De twaalfde week is een terugkomweek om alle opgedane ervaring te bespreken en voor elke deelnemer afspraken te maken over het vervolg. De ambitie is dat mensen echt in beweging komen, doorstromen naar een vervolgproject, een kwalificerende opleiding en waar mogelijk (duurzaam) betaald aan het werk komen.

In beide programma's wordt uitgebreid aandacht besteed aan interculturele communicatie. In de zorggroep wordt ingezoomd op de interculturele aspecten van de zorg. Zo zijn termen als mantelzorg en professionele zorg veelal compleet onbekend en vaak moeilijk te begrijpen voor mensen met een migratieachtergrond. In de cultuur in de landen van herkomst is het vaak volkomen vanzelfsprekend dat je voor je naasten zorgt.

Mensen komen in veel gevallen uit culturen waar de gangbare opvatting is dat het de taak is van de kinderen van de zorgbehoevende ouderen om voor hen te zorgen. Om effectief in de Nederlandse zorg te kunnen werken, is het nodig dat een vertaalslag wordt gemaakt van de eigen cultuur naar de in Nederland gangbare opvattingen. Ook wordt ingegaan op hoe de zorg in Nederland in elkaar zit en welke werkmogelijkheden zijn er in de zorg.

Onderdeel van het programma van de techniekgroep is het halen van een VCA-certificaat. Het hebben van zo'n certificaat is vaak een voorwaarde om in de techniek of de bouw aan de slag te gaan. Taal blijkt vaak een belemmering om dit certificaat te halen. Samen met de taalschool En nu Nederlands bieden we daarom een aangepast programma speciaal gericht op mensen die het Nederlands nog niet helemaal beheersen.

Na afloop van de 12 weken worden mensen bemiddeld naar vrijwilligerswerk, een werkervaringsplek, een arbeidsmarktproject, een kwalificerende opleiding of naar betaald werk. We worden hierbij ondersteund door Liemerse ondernemers met een groot netwerk in de Liemers. We blijven de deelnemers begeleiden.

Duur project en aantallen deelnemers

Over een periode van 2 jaar willen we 60 mannen en 60 vrouwen aan het project laten deelnemen. In totaal gaat het dus om 120 deelnemers. Dit zijn 4 deelnemersgroepen van elk 15 deelnemers richting zorg en 4 deelnemersgroepen van elk 15 deelnemers richting techniek.

Begroting

Zie bijlage.

Begroting LPZT				
	activiteit	aantal	kosten	subsidiabele kosten
1.	Selectie en trajectregie deelnemers	686 uur (intern RSD)	24.000	24.000
2.	Groepsgewijze en individuele coaching deelnemers zorggroep	724 uur (extern, zie offerte WWIN!)	47.060	35.295
3.	Groepsgewijze en individuele coaching deelnemers techniekgroep	471 uur (extern, zie offerte WWIN!)	30.615	22.961,25
4.	Groepstraining Interculturele communicatie	192 uur (extern, zie offerte WWIN!)	12.480	9.360
5.	Vaktaal Zorg	286 uur (intern RSD)	10.000	10.000
6.	VCA en taal	4 groepen (extern, zie offerte En Nu Nederlands)	75.000	56.250
7.	Jobcoaching snuffelstage	191 uur (extern, zie offerte WWIN!)	12.415	9.311,25
8.	Huur lokaal	1080 uur + koffie en thee (extern, zie offerte Kunstwerk!)	11.700	8.775
9.	Bemiddeling door Liemerse ondernemers	355 uur (extern, zie offerte Anouk@work)	30.000	22.500
10.	Nazorg	424 uur (intern RSD)	14.840	14.840
11	Projectcoördinatie	255 uur (extern, zie offerte WWIN!)	16.575	12.431,25
	Totaal		**€ 284.685**	**€ 225.723,75**

Datum
25 maart 2020

Zaaknummer
2019-015037

Onderwerp
Besluit over uw subsidieaanvraag
Project: Liemers Perspectief in Zorg en Techniek

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 7

De Liemerse Ambassade
T.a.v. het bestuur
Vossenlaan 191
6531 SH NIJMEGEN

Geacht bestuur,

U heeft een subsidie aangevraagd. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld.

Ons besluit op uw aanvraag
Voor dit project verlenen wij u een subsidie van maximaal € 167.512,00.
U krijgt een voorschot van € 134.009,60. Dit is 80% van de verleende subsidie.

Het voorschot krijgt u in termijnen uitbetaald, volgens het betaalschema onder 3.1 in de bijlage.

Belangrijk om te weten
Als er iets verandert in uw project kan dat gevolgen hebben voor de subsidie. U moet een verandering daarom altijd bij ons melden.

De subsidie is nog niet definitief. Voor het definitief vaststellen van de subsidie moet u na afloop van uw project een aanvraag indienen.

Meer informatie
Alles wat van belang is voor deze subsidie vindt u in de bijlage. De bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit. Lees de informatie in de bijlage daarom goed door. Dit voorkomt teleurstellingen achteraf.

Heeft u nog vragen? Neem contact op met het Provincieloket.

Wij wensen u veel succes met het project.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Patrick Koenders
Subsidieadviseur

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief. Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaar en bij het Provincieloket 026 359 99 99.
Als u een bezwaarschrift indient, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

BIJLAGE

1 Projectomschrijving

1.1 Activiteiten

De subsidie is bestemd voor de activiteit(en):

Activiteit	Subsidie
Statushouders (ongeveer 120: 60 mannen en 60 vrouwen) begeleiden naar het invullen van moeilijk vervulbare vacatures in onder andere de Techniek en de Zorg en hiermee concreet het verkleinen van de arbeidsmarktdiscrepantie door: • Intensieve interculturele coaching • Aparte groepsbijeenkomsten voor de vrouwengroep en de mannengroep; • Trainingen over werken in Nederland; • Competenties worden in kaart gebracht; • Werkervaring opdoen bij Liemerse werkgevers in de zorg en in de techniek. Zorg sluit aan bij de belevingswereld van de vrouwen; • Gerichte scholing (2 maanden). Certificaten nodig voor werken in de zorg en in de techniek en een cursus vaktaal; • Uitplaatsing naar betaald werk met ondersteuning van een Liemerse onderneemster. Werken aan doelgedrag, interculturele coaching en nazorg.	€ 167.512,00

U heeft een subsidie van 185.031,20 aangevraagd. Wij verlenen u een lagere subsidie, omdat het beschikbare budget nog € 167.512,00 bedraagt. Dit hebben wij reeds met u gecommuniceerd in de e-mail d.d. 10 januari 2020.

1.2 Kosten en financiering

Kostenposten	Bedrag	Subsidiabel	Niet subsidiabel
Interne loonkosten (35,00)	€ 48.840,00	€ 48.840,00	€ 0,00
Kosten derden	€ 224.145,00	€ 168.108,75	€ 56.036,25
Overige kosten	€ 11.700,00	€ 8.775,00	€ 2.925,00
Totaal	€ 284.685,00	€ 225.723,75	€ 58.961,25

Financiering subsidiabele kosten

Financier	Aandeel	Bedrag
Provincie Gelderland	74,21%	€ 167.512,00
Liemerse Ambassade	25,79%	€ 58.211,75
Totaal	100,00%	€ 225.723,75

Financiering niet subsidiabele kosten

Financier	Aandeel	Bedrag
Liemerse Ambassade	100,00%	€ 58.961,25
Totaal	100,00%	€ 58.961,25

1.3 Looptijd project

Uw project loopt van 1 januari 2020 tot en met 31 mei 2023.

1.4 Verlaging subsidie

Als uw project niet is uitgevoerd volgens de projectomschrijving zoals genoemd onder 1, wordt de subsidie lager vastgesteld. Dit gebeurt in ieder geval als:

- de activiteiten niet, niet volledig of zonder toestemming van ons gewijzigd zijn uitgevoerd;
- er kosten zijn gemaakt buiten de looptijd van het project (met uitzondering van de accountantskosten);
- de kosten lager uitvallen; in dit geval wordt de subsidie naar verhouding van ons aandeel in de subsidiabele kosten verlaagd;
- andere financiers hun bijdrage verhogen, of hun bijdrage gelijk houden als de kosten lager uitvallen.

Ook als u niet voldoet aan één of enkele verplichtingen zoals genoemd onder 2, kan de subsidie lager worden vastgesteld.

2 Verplichtingen

Aan uw subsidie zijn verplichtingen verbonden:

2.1 Activiteiten uitvoeren

U voert de activiteiten uit zoals deze zijn beschreven onder 1.1.

2.2 Leerervaringen

Conform artikel 6.27.8 van de Regels Ruimte voor Gelderland 2016 bent u verplicht om uw kennis en bevindingen te delen op de in de aanvraag beschreven wijze.

2.3 Voortgang

Wij willen goed op de hoogte blijven van de voortgang van de activiteiten gedurende de looptijd van het project. Wij worden daarom geïnformeerd via de voortgangs-overleggen die u heeft met uw accounthouder Onderwijs- en arbeidsmarkt.

2.4 Veranderingen melden

Als er iets verandert in uw project, bent u verplicht dit te melden. Bijvoorbeeld bij:

- wijzigingen van de activiteiten;
- wijzigingen in de looptijd;
- wijzigingen van de rechtspersoon.

Ook als u uw verplichtingen niet, niet op tijd of niet volledig kunt nakomen, bent u verplicht om dit te melden.
Meld elke verandering binnen twee weken via ons digitale meldingsformulier. U moet hiervoor inloggen in het Subsidieportaal (https://mijn.gelderland.nl/subsidies).

2.5 Aanvraag indienen voor het vaststellen van de subsidie

Het is verplicht om op tijd een aanvraag in te dienen voor het vaststellen van de subsidie. Doe dit in ieder geval vóór 1 september 2023.

Wij vragen u de aanvraag digitaal in te dienen. Gebruik hiervoor ons vaststellingsformulier. Dit vindt u in het Subsidieportaal (https://mijn.gelderland.nl/subsidies). Nadat u hier bent ingelogd, kunt u onder ‘Mijn subsidies’ bij uw subsidie de actie ‘vaststellen’ aanklikken om het formulier te openen.

De aanvraag bestaat uit een inhoudelijk en een financieel eindverslag.

Inhoudelijk eindverslag
Maak een verslag van de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, en vermeld eventuele knelpunten. Daarnaast dient u in te gaan op de leerervaringen: hoe zijn de kennis en

bevindingen gedeeld zoals beschreven in de aanvraag. Ook vragen wij u om de resultaten van een nulmeting mee te sturen en tevens de resultaten van de vervolgmeting voor de afronding van het project.

Financieel eindverslag
Hiervoor hebben wij het volgende van u nodig:

- een overzicht van gemaakte en betaalde kostenposten, afgezet tegen de posten van de oorspronkelijke subsidiabele kostenbegroting;
- een overzicht van de financiering van de kosten;
- een accountantsverklaring voor incidentele subsidies, zie www.gelderland.nl/subsidies.

2.6 Administratie bijhouden en bewaren

U bent verplicht een administratie te voeren. Dit betekent het volgende:

- u bent verplicht om alle inkomsten en uitgaven vast te leggen, inclusief alle bewijsstukken;
- deze bewijsstukken moeten op naam staan van de ontvanger van de subsidie en aantonen dat de goederen en diensten zijn geleverd;
- de urenregistratie toont aan dat de opgegeven uren zijn gemaakt en zijn besteed aan het project waarvoor de subsidie is verleend.

U bent verplicht de administratie ten minste vijf jaar na het vaststellen van de subsidie te bewaren. Dit geldt ook voor het inhoudelijk eindverslag en het financieel eindverslag met controleverklaring.

2.7 Integriteitsonderzoek

Mogelijk vragen wij u om mee te werken aan een integriteitsonderzoek. In dat geval ontvangt u een vragenformulier dat u moet invullen. Meer informatie over de Wet Bevordering Integriteitsbeoordeling Openbaar Bestuur (Wet Bibob) kunt u vinden op onze website

3 Administratie en verwerking

3.1 Betaling

Wij betalen 80% van uw subsidie als voorschot uit. Dit is een bedrag van € 134.009,60. Dit bedrag maken wij in termijnen aan u over volgens het onderstaande schema:

Betaaldatum	**Bedrag**
z.s.m.	€ 67.004,80
24 maart 2021	€ 67.004,80

Alle betalingen maken we over op IBAN-rekeningnummer NL03RABO0315469900 op naam van Notariaat Duiven-Westervoort en onder vermelding van het zaaknummer 2019-015037.

3.2 Zaaknummer

Vermeld het zaaknummer in al uw mondeling en schriftelijk contact over dit project.

3.3 Communicatie over uw project

Wij vertrouwen erop dat u in uw communicatie duidelijk maakt dat de provincie dit project mede mogelijk heeft gemaakt. Daarmee maakt u de rol van de provincie in de samenleving zichtbaar. Op www.gelderland.nl/pers-downloads vindt u materialen die u daarvoor kunt gebruiken.

4 Juridische grondslagen

Voor dit besluit gelden:

- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Gelderland 2016
- de Regels Ruimte voor Gelderland 2016

Wij verlenen deze subsidie op grond van artikel 6.27.2, aanhef en onder a, van de Regels Ruimte voor Gelderland 2016.

Wij verlenen het voorschot op grond van artikel 21, lid 2, van de Algemene subsidieverordening Gelderland 2016.

Op grond van artikel 6 Wet Bevordering Integriteitsbeoordeling Openbaar bestuur (Wet Bibob) kunt u worden verzocht om medewerking te verlenen aan een integriteitsonderzoek.

Staatssteun

- Uit de door u ingevulde de-minimisverklaring blijkt dat er sprake is van geoorloofde staatssteun. De grens van € 200.000,- subsidie over een periode van drie opeenvolgende jaren wordt niet overschreden (Verordening (EU) Nr. 1407/2013). Kijk ook op www.europadecentraal.nl.

Van : Werkgeverscommissie Gemeente Zevenaar

Aan : Gemeenteraad Gemeente Zevenaar

Betreft verlenging Contract W. van der Vlies

Herwen 12-05-2020

Geachte leden van de raad van de gemeente Zevenaar,

Middels dit schrijven wil ik U informeren dat de werkgeverscommissie het contract met Mevr. Van der Vlies heeft verlengd tot 1 oktober a.s. Met een optie tot nogmaals een verlenging van een half jaar.

Wij, de werkgeverscommissie, hopen dat we dan tot de werving van een nieuwe permanente griffier kunnen komen en dit traject kunnen afronden.

Met vriendelijke groet,

Werkgeverscommissie Zevenaar

v.d. E. Buil
Voorzitter

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 13 mei 2020

Nr.	Datum van ontvangst	Afzender/onderwerp	Wijze van afdoening
1.	06-04-2020	200406 Brief St. Dorpshuis Angerlo Centrum de Meent inzake amendement Omtzigt Tweede Kamer (OZB)	Ter afdoening in handen stellen van het college; brief is inmiddels beantwoord en de reactie op de brief treft u bijgaand aan
2.	07-04-2020	200407 Brief LVKK en LSA inzake bewonersinitiatieven en positie dorpshuizen en buurthuizen tijdens en na de coronacrisis	Ter afdoening in handen stellen van het college
3.	09-04-2020	200409 Brief Meldpunt Rookoverlast 080420 inzake hout staken tijdens coronacrisis	Voor kennisgeving aannemen
4.	10-04-2020	200410 VNG Ledenbrief coronacrisis update nr. 4	Voor kennisgeving aannemen
5.	14-04-2020	200414 Brief Actiegroep5G,het Gooi zegt NEE 130420 inzake verklaring omtrent zendmastbranden	Voor kennisgeving aannemen
6.	14-04-2020	200414 Oproep gemeenten Let's talk about tech 100420 inzake democratisch proces 5G - uitstel uitrol 5G	Voor kennisgeving aannemen
7.	14-04-2020	200414 Inspraaktekst-brief tbv cie ruimte 150420 partiële herziening landgoed Halsaf deel huize Babberich	Brief betrekken bij de discussie in de commissie en raad over dit onderwerp
8.	14-04-2020	200414 Mail Stichting Echt Scheiden zonder Schade inzake herziene Richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 13 mei 2020

Nr.	Datum van ontvangst	Afzender/onderwerp	Wijze van afdoening
9.	15-04-2020	200415 Inbreng op toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) Zevenaar	Brief betrekken bij de discussie in de commissie en raad over dit onderwerp
10.	15-04-2020	200415 Brief BelangenVereniging Vrij Wonen inzake permanente bewoning recreatie	Voor kennisgeving aannemen
11.	15-04-2020	200415 Conceptjaarrekening en jaarverslag 2019 Regio Arnhem Nijmegen	Ter afdoening in handen stellen van het college en de brief betrekken bij de discussie in de commissie en de raad over dit onderwerp
12.	15-04-2020	200415 Brief Provincie begrotingscirculaire 2021 en Covid-19 gevolgen voor financieel toezicht voor gemeenten	Voor kennisgeving aannemen
13.	17-04-2020	200417 Brief regio's 080420 nav Bestuurlijk Overleg Corona RES -1-ruimte in tijdsschema RES'en	Voor kennisgeving aannemen
14.	17-04-2020	200417 Brief Lindus aan gemeenteraad inzake Liemerse Ambassade	Brief betrekken bij de discussie in de raad over dit onderwerp
15.	17-04-2020	200417 VNG Ledenbrief 20-014 coronacrisis update nr. 5	Voor kennisgeving aannemen
16.	19-04-2020	200419 Bestuurlijke infobrief RES Arnhem-Nijmegen stavaza terugkoppeling bestuurlijk intermezzo 150420	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 13 mei 2020

Nr.	Datum van ontvangst	Afzender/onderwerp	Wijze van afdoening
17.	20-04-2020	200420 Brief Kon. Horeca Nederland 170420 aan college inzake acute nood lokale horeca, kwijtschelding lokale lasten	Voor kennisgeving aannemen
18.	21-04-2020	200421 Corona update organisatie Nationale Boomfeestdag 2020.pdf	Voor kennisgeving aannemen
19.	21-04-2020	200421 Factsheet 2019 Ambulancezorg Gelderland-Midden (VGGM) 010320 gemeente Zevenaar	Voor kennisgeving aannemen
20.	21-04-2020	200421 Afschrift brief gem. Rheden aan Provincie 210420 inzake noodfonds vanuit de Provincie Gelderland	Voor kennisgeving aannemen
21.	22-04-2020	200422 Oproep LKCA versoepelen maatregelen voor jeugd om buiten kunst te maken	Voor kennisgeving aannemen
22.	24-04-2020	200424 VNG Ledenbrief 20-017 coronacrisis update nr. 6	Voor kennisgeving aannemen
23.	28-04-2020	200428 Motie gemeenteraad Beesel wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers	Voor kennisgeving aannemen
24.	29-04-2020	200429 Brief Movie Unlimited 150420 inzake kwestie Filmhuis - Movie Unlimited	Voor kennisgeving aannemen
25.	01-05-2020	200501 Brief diverse personen inzake corona spoedwet - wetswijzigingen overheid	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 13 mei 2020

Nr.	Datum van ontvangst	Afzender/onderwerp	Wijze van afdoening
26.	01-05-2020	200501 Burgerbrief 290420 verzoek om video-opname met persoonsgegevens te wissen	Ter afdoening in handen stellen van de griffier en de burgemeester
27.	06-05-2020	200506 Brief Alles voor Mekaar 040520 noodkreet opsporen eenzame ouderen via BRP	Ter afdoening in handen stellen van het college
28.	06-05-2020	200506 Burgerbrief verzoek agendering best.plan Buitengebied Zevenaar noord	Brief betrekken bij de discussie in de commissie en raad over dit onderwerp
29.	06-05-2020	200506 Burgerbrief 170420 inzake initiatief voor een zonnepark aan de Sleeg in Babberich	Brief betrekken bij de discussie in de raad over dit onderwerp
30.	07-05-2020	200507 VNG Ledenbrief 20-018 coronacrisis update nummer 7	Voor kennisgeving aannemen
31.	07-05-2020	200507 GS-brief gericht aan Gelderse gemeenten 240320 inzake provinciale ondersteuning voor gemeenten COVID-19-crisis	Voor kennisgeving aannemen
32.	07-05-2020	200507 Brief Provincie aan college 290420 inzake stavaza provinciale aanpak COVID-19 crisis	Voor kennisgeving aannemen
33.	08-05-2020	200508 VNG Ledenbrief 20-019 Cao SW 2020	Voor kennisgeving aannemen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 13 mei 2020

Raadsinformatiebrieven			
34.	08-04-2020	2020-031 Aanvullende overeenkomst bij Samenwerkingsovereen-komst glasvezel	Voor kennisgeving aannemen
35.	09-04-2020	2020-022 Jaarplan Integrale Veiligheid 2020	Voor kennisgeving aannemen
36.	09-04-2020	2020-012 Rapportage luchtkwaliteit nulsituatie 2018-2019	Voor kennisgeving aannemen
37.	16-04-2020	2020-025 Stand van zaken aanbesteding Avan	Voor kennisgeving aannemen
38.	16-04-2020	2020-045 Uitstel invoering Omgevingswet	Voor kennisgeving aannemen
39.	16-04-2020	2020-044 Motie Flexwoningen	Voor kennisgeving aannemen
40.	17-04-2020	2020-047 COVID-19 d.d. 17 april 2020	Voor kennisgeving aannemen
41.	24-04-2020	2020-051 COVID-19 d.d. 24 april 2020	Voor kennisgeving aannemen
42.	24-04-2020	2020-046 Ontwikkelingen huisvesting Sterrenschool	Voor kennisgeving aannemen
43.	24-04-2020	2020-041 Verslag Bestuursvergadering RDL 25 maart 2020	Voor kennisgeving aannemen
44.	30-04-2020	2020-050 Kadernota 2020-planning- en controlcyclus	Op verzoek van de auditcommissie doorgeleid naar de agendacommissie ter agendering voor de commissie Middelen

Lijst ingekomen stukken raad t.b.v. raadsvergadering 13 mei 2020

Raadsinformatiebrieven			
45.	30-04-2020	2020-049 Update RSD i.v.m. Coronacrisis	Voor kennisgeving aannemen
46.	01-05-2020	2020-052 COVID-19 d.d. 1 mei 2020	Voor kennisgeving aannemen
47.	08-05-2020	2020-053 COVID-19 d.d. 8 mei 2020	Voor kennisgeving aannemen

Ellen Hondelink

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Aangenomen amendement Omtzigt, 35.026

Van: ZVN
Verzonden: maandag 6 april 2020 14:55
Aan: @demeent-angerlo.nl
Onderwerp: RE: Aangenomen amendement Omtzigt, 35.026

Beste

Dank voor de brief met het verzoek om het amendement Omtzigt om te zetten in een concrete regeling voor Zevenaar.

Het onderwerp is al eens in onze raad besproken. Er is in 2018 zelfs een motie aangenomen om dit mogelijk te maken.

Echter, er zijn een aantal praktische bezwaren aan zo'n regeling. Zevenaar zal daarom voorlopig geen laag OZB tarief invoeren.

Voor meer informatie verwijs ik naar deze raadsinformatiebrief https://online.ibabs.eu/ibabsapi/publicdownload.aspx?site=Zevenaar&id=40785feb-300f-48ff-a78a-4cf21fa14fa4

Bel gerust als er nog vragen zijn.

Met vriendelijke groet,

Beleidsmedewerker maatschappelijke ontwikkeling

ZEVENAAR

Kerkstraat 27, 6901 AA Zevenaar
Postbus 10, 6900 AA Zevenaar
www.zevenaar.nl

Ellen Hondelink

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Aangenomen amendement Omtzigt, 35.026
Bijlagen: Gemeenteraad Zevenaar aangenomen amendement Omtzigt, (35.026).pdf; BenW gemeenteZevenaar aangenomen amendement Omtzigt, (35.026).pdf

Van: @demeent-angerlo.nl
Verzonden: vrijdag 3 april 2020 15:42
Aan: Gemeente Zevenaar
CC: ZVN
Onderwerp: Aangenomen amendement Omtzigt, 35.026

Beste Gemeente Zevenaar, xxxx
Met blijdschap hebben wij kennisgenomen van het op 15 november 2018 in de Tweede Kamer aangenomen amendement Omtzigt, (35.026) waarin een aanpassing in de Gemeentewet is vastgesteld. De wijziging schept ruimte voor de gemeente om onze accommodatie voortaan niet langer als niet- woning maar op dezelfde voorwaarden als een woning te belasten voor de OZB.

Wij vragen u z.s.m. deze mogelijkheid in onze gemeente te realiseren. Het maakt het ons iets gemakkelijker onze belangrijke functie in de gemeenschap te kunnen uitoefenen.

Bovenstaand verzoek is gericht aan het College van B&W en aan de leden van de Gemeenteraad. Ik verzoek u dan ook de bijlagen naar de juiste personen/afdelingen door te sturen.

Graag ontvang ik van u een bevestiging dat u de bijlage in goede orde heeft ontvangen en heeft doorgestuurd aan de geadresseerden.

Met vriendelijke groet,

Secretaris
Stichting Dorpshuis Angerlo Centrum de Meent
M:
W:www.demeent-angerlo.nl

CENTRUM " de Meent " ANGERLO

Prinses Margrietlaan 3a 6986 AP Angerlo
Telf. (0313)- 47 34 18 Mob.Nr. 06-53 44 80 33

Bankrekening: NL15RABO 3150.18.828
Secretariaat : Doesburgseweg 4
6986 AB Angerlo 06 1502 3037.
E-mailadres: info@demeent-angerlo.nl

Aan de Gemeente Zevenaar
t.a.v. de Gemeenteraad,
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar.

Angerlo, 3 april 2020.

Betreft: aangenomen amendement Omtzigt, (35.026).

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Met blijdschap hebben wij kennisgenomen van het op 15 november 2018 in de Tweede Kamer aangenomen amendement Omtzigt, (35.026) waarin een aanpassing in de Gemeentewet is vastgesteld.
De wijziging schept ruimte voor de gemeente om onze accommodatie voortaan niet langer als niet-woning maar op dezelfde voorwaarden als een woning te belasten voor de OZB.
Wij vragen u z.s.m. deze mogelijkheid in onze gemeente te realiseren. Het maakt het ons iets gemakkelijker onze belangrijke functie in de gemeenschap te kunnen uitoefenen.

In afwachting van een positief antwoord,

Hoogachtend,

Namens bestuur Stichting Dorpshuis Angerlo.

[redacted]

[redacted]

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

CENTRUM *" de Meent "* ANGERLO

Prinses Margrietlaan 3a 6986 AP Angerlo
Telf. (0313)- 47 34 18 Mob.Nr. 06-53 44 80 33

Bankrekening: NL15RABO 3150.18.828
Secretariaat : Doesburgseweg 4
6986 AB Angerlo 06 1502 3037.
E-mailadres: info@demeent-angerlo.nl

Aan de Gemeente Zevenaar
t.a.v. College van B&W
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar.

Angerlo, 3 april 2020.

Betreft: aangenomen amendement Omtzigt, (35.026).

Geacht College van B&W,

Met blijdschap hebben wij kennisgenomen van het op 15 november 2018 in de Tweede Kamer aangenomen amendement Omtzigt, (35.026) waarin een aanpassing in de Gemeentewet is vastgesteld.
De wijziging schept ruimte voor de gemeente om onze accommodatie voortaan niet langer als niet-woning maar op dezelfde voorwaarden als een woning te belasten voor de OZB.
Wij vragen u z.s.m. deze mogelijkheid in onze gemeente te realiseren. Het maakt het ons iets gemakkelijker onze belangrijke functie in de gemeenschap te kunnen uitoefenen.

In afwachting van een positief antwoord,

Hoogachtend,

[redacted]

Namens bestuur Stichting Dorpshuis Angerlo.

[redacted] secretaris.

Ellen Hondelink

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Brief aan College van B&W ; cc aan Gemeenteraad
Bijlagen: Corona.Brief.Gemeenten.2020.4.cleaned.doc

Van: Vereniging LVKK [mailto:verenigingIvkk@gmail.com]
Verzonden: dinsdag 7 april 2020 13:41
Aan: gemeente@aaenhunze.nl
Onderwerp: Brief aan College van B&W ; cc aan Gemeenteraad

In de bijlage(n) van deze mail zijn potentiele bedreigingen verwijderd.
Klik hier als u de originele bijlage(n) toch nodig heeft (een verklaring is vereist).

Geacht college,
Geachte leden der gemeenteraad,

Bijgevoegd vindt u een brief van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK) en het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA).
Wij vragen hierin uw aandacht voor bewonersinitiatieven in het algemeen en de positie van dorpshuizen en buurthuizen in het bijzonder tijdens en na de coronacrisis.

Vriendelijke groet,
Koos Mirck

Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen LVKK
Drs. Koos Mirck
Bestuurssecretaris / Projectleider
Dr. Nassaulaan 3A
9401 HJ Assen
06 - 1900 5432
www.lvkk.nl

Aan: College van B&W
Cc: Gemeenteraad

Assen, 7-4-2020

Geacht College,
Geachte Gemeenteraadsleden,

De maatregelen die de landelijke overheid heeft genomen ter bestrijding van het coronavirus hebben grote gevolgen voor de dorpshuizen, buurthuizen en gemeenschapscentra in het land.

Ook in uw gemeente hebben dorpshuizen en buurthuizen hun activiteiten moeten staken.
Dit heeft gevolgen voor grote groepen bewoners: zij zijn hun ontmoetingsplek kwijt; missen vaste sociale contacten. Het sociaal anker voor velen valt weg.

Onze zorg is dat het voortbestaan van vele centra in gevaar komt. Wegvallende opbrengsten van verhuur, grote activiteiten en consumpties maken dat de exploitatie onder grote druk komt te staan. Dit is ernstig omdat het voor dorpshuizen, buurthuizen en gemeenschapscentra elk jaar weer een tour is om de exploitatie dekkend te krijgen en zij geen of weinig financiële reserves hebben.

Juist na de crisis zal de behoefte aan een plek voor ontmoeting groot zijn. Een vitaal dorps- of buurthuis is dan extra belangrijk.

Wij doen een klemmend beroep op U om alles te doen wat in uw vermogen ligt om de dorpshuizen en buurthuizen in uw gemeente te ondersteunen, opdat ze deze moeilijke tijden overleven en straks weer hun belangrijke functie in de gemeenschap kunnen vervullen.
Wij denken aan kwijtschelding van huur; tijdelijke exploitatieondersteuning; versoepelde subsidievoorwaarden; gebruik maken van landelijke regelingen en in gesprek met de besturen van de accommodaties te onderzoeken welke ondersteuning in de na-Corona periode gewenst is.
Gezien het verschil in financiering is hiervoor maatwerk gewenst.

Wij vragen u op korte termijn actie te ondernemen richting dorpshuis- en buurthuisbestuurders om gezamenlijk voorbereidingen te treffen voor een gezonde doorstart van de accommodaties.

Vergelijkbare acties wensen wij in de richting van alle bewonersinitiatieven die te lijden hebben onder de coronacrisis.

De provinciale koepels en de landelijk opererende LVKK en LSA denken daarover graag met u mee.

Hoogachtend,

A.A. van der Aalst – Wolken
Voorzitter LVKK
H. Bosch
Voorzitter LSA

Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen, Dr. Nassaulaan 3 A, 9401 HJ Assen
Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners, Korte Elisabethstraat 15-17, 3511 JG Utrecht
Gezamenlijk vertegenwoordigen de LVKK en LSA ruim 4000 initiatieven en dorps- en buurthuizen.

Namens de LVKK: Groninger Dorpen, Doarpswurk Friesland, BOKD Drenthe, OVKK Overijssel; DKKGelderland; Dorpswerk Noord-Holland; ZHVKK Zuid-Holland; ZVKK Zeeland; VKKNB Noord-Brabant; ’t Heft Noord-Brabant; VKKLimburg.

Nadere informatie bij de Provinciale koepel en bij
Thijs van Mierlo, LSA, 06 2310 4371
Koos Mirck, LVKK, 06 1900 5432

Van: xxxxx [mailto:rookhinder@gmail.com]
Verzonden: woensdag 8 april 2020 13:01
Onderwerp: Hout stoken tijdens de coronacrisis? Liever niet!

Geachte heer of mevrouw,

Wilt u dit bericht doorsturen naar: College van B&W, de mensen die gaan over de luchtkwaliteit en de raadsleden? Het Meldpunt Rookoverlast krijgt in deze tijd meer meldingen van rookoverlast door de buren.

Volgens Gert-Jan Segers van de ChristenUnie gaan we uit van de beste van de beste wetenschappers. We gaan daarom er vanuit dat uw gemeente via verschillende kanalen dan ook een oproep zal doen om niet te gaan hout stoken of erger nog afval te verbranden in houtkachels of vuurkorven. Niet alleen voorlichting gaan geven maar ook daadwerkelijk te gaan handhaven.

Hout stoken tijdens de coronacrisis? Liever niet!

Mensen met longklachten of gevoelige luchtwegen lopen extra risico als zij besmet raken met het coronavirus. Zij zijn in deze tijd dan ook nog meer dan veel anderen aan huis gebonden. Deze mensen hebben er vaak last van als hun buren hout stoken. Wil je je buren helpen? Zet ze dan niet in de rook en laat voorlopig je houtkachel, open haard of vuurkorf uit.
Bron: https://ggdleefomgeving.nl/lucht/houtrook/houtrook-en-gezondheid/

Onderzoek GGD:

32 procent van de stokers geeft aan geen rekening te willen houden met hun buren. VVD Erik Ziengs zegt stoken we lossen het samen wel op. Dus handhaven daar waar stokers zijn die geen rekening willen houden met een ander.

32% zegt nooit rekening met de buren te houden.

Bron: https://www.ggdfryslan.nl/over-ggd/nieuws/ruim-%C3%A9%C3%A9n-op-de-drie-friezen-stookt-regelmatig-hout/

Met vriendelijke groet,

Meldpunt Rookoverlast
www.rookoverlast.wordpress.com
Telefoon 06-49137777

Antwoordnummer 10567 2501 WB Den Haag.

Ledenbrief Coronacrisis update nr 4

10 april 2020

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij treft u wederom een update over een aantal onderwerpen gerelateerd aan de coronacrisis en de inzet van de VNG.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Afmelden
Gegevens wijzigen
Reageren

vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Van: Actiegroep 5GHetGooiZegtNee [mailto:actiegroep5ghetgooizegtnee@gmail.com]
Verzonden: maandag 13 april 2020 10:33
Aan: Actiegroep 5GHetGooiZegtNee
Onderwerp: T.a.v. de gemeentegriffier + College B&W + de voltallige gemeenteraad

Geachte heer/mevrouw, geacht college, geachte raadsleden,

Hierbij zetten wij via een een officiële verklaring (zie bijlage) ons standpunt inzake de zendmast-branden uiteen.

Met vriendelijke groet,
xxx

Namens Actiegroep 5G, het Gooi zegt NEE >>

5G is niet oké.nl >> Petitie >> (28,5K handtekeningen) "Vraagtekens bij 5G" (PDF) >>

Naam is op te vragen bij de griffie

Huizen 12 april 2020

PERSBERICHT – OFFICIËLE VERKLARING

Reactie Actiegroep 5G, Het Gooi zegt Nee op zendmast-branden.

Uit diverse mediaberichten blijkt dat er recentelijk brand is uitgebroken bij een aantal zendmasten op verschillende locaties in Nederland. Hoewel het onderzoek naar de oorzaak van deze branden nog in volle gang is, wordt er in de media melding gemaakt van *"vandalisme", "brandstichting"* en *"sabotage"* waarbij tevens gesproken wordt van *"5G-gekte", "5G-activisme","anti-5G-terreur", "door 5G-demonstranten"* en *"anti-5G-activisten".*

Actiegroep 5G, Het Gooi zegt Nee verklaart het volgende:

Het is ons niet bekend wie de plegers van deze daden zijn.
Wij distantiëren ons nadrukkelijk van deze daden en wijzen vernieling/vandalisme en elke vorm van strafbaar/crimineel verzet nadrukkelijk af. Wij vinden het in alle gevallen verstandiger om via de legale wegen ons recht te halen. De acties en demonstraties die wij tot nu toe hebben ondernomen en bijgewoond zijn hier het concrete bewijs van.

Zoals de naam van onze actiegroep doet vermoeden, zijn wij tegen de komst van 5G. In plaats van het plegen van daden van vernieling en vandalisme, strijden wij echter vóór de invoering van het voorzorgsprincipe, vóór verlaging van de huidige blootstellingslimiet en vóór de oprichting van stralingsarme regio's.

Er is namelijk een enorme hoeveelheid onafhankelijk wetenschappelijk bewijs dat straling van de huidige 2 t/m 4G netwerken gezondheidsrisico's oplevert, er zijn vele dringende oproepen van artsen en wetenschappers en er is dus alle reden

om het voorzorgsprincipe toe te passen.

Een toenemende groep Nederlanders ondervindt gezondheidsklachten als gevolg van straling van elektromagnetische velden. Niet alleen wij, maar ook een groeiende groep artsen en wetenschappers wereldwijd, verwachten dat zowel het aantal mensen als het scala aan klachten alleen nog maar zullen toenemen als 5G geïntroduceerd gaat worden.

Het is ons bekend dat het 5G netwerk momenteel nog niet operationeel is in Nederland en dat de 5G-frequenties nog niet geveild zijn. Wij weten echter ook dat er op dit moment -zowel lokaal als landelijk- 5G-tests uitgevoerd worden en dat er op veel locaties al 5G-antennes geplaatst worden.

Wij vinden het onverantwoord om de, onvoldoende wetenschappelijk onderzochte, 5G-technologie uit te rollen, vooral als dat in tijden van een eventuele 'lock-down' en eventuele samenscholingsverboden zou gebeuren. In een democratie hebben burgers immers het recht op vreedzame protesten.

Wij sluiten ons aan bij hetgeen **Prof. dr. ir. Hans Kromhout, voorzitter van de commissie Elektromagnetische Velden van de Gezondheidsraad** eind maart 2020 gesteld heeft**:**

"Laat de industrie niet zomaar haar gang gaan. Weldoordachte afwegingen vooraf – zegeningen versus risico's – zijn ook in dit dossier noodzakelijk."

• Volgens Kromhout staat de beoordeling van 5G vanwege het economische belang haaks op de zorgvuldige manier waarop we omgaan met andere blootstellingen, zoals aan chemische stoffen, bestrijdingsmiddelen of medicijnen. *„Daarvoor bestaat zeer strikte regelgeving",* onderstreept hij.

• Kromhout bevestigt dat de Amerikaanse NTP-studie - die duidelijk bewijs

leverde tussen kanker en blootstelling aan EMV - goed was uitgevoerd en een grote doorbraak betekende, al – zo zegt hij – probeerden bepaalde groepen dit weg te redeneren.

• Kromhout noemt het *'wel bijzonder'* dat de door ICNIRP opgestelde blootstellingslimieten *'zó veel zeggingskracht hebben gekregen in Europa'* en stelt dat alléén kijken naar warmte niet genoeg is. *„Als je ziet dat onder het niveau van 1 graad opwarming, wat ICNIRP aanhoudt, toch allerlei effecten optreden, moet je een stapje verder gaan."*

(Bron: https://www.stopumts.nl/doc.php/Artikelen/12476/Wetenschap%20verdeeld%20over)

Wij kunnen ons volledig vinden in de oproep die de organisatie Let's Talk About Tech onlangs naar zowel de lokale als landelijke overheid gestuurd heeft:

1) zet alle activiteiten rondom de uitrol van 5G stop,
2) voer éérst onafhankelijk onderzoek uit naar de effecten van 5G-technologie op onze gezondheid, dieren en de natuur
en
3) voer een breed maatschappelijk debat over nut en noodzaak van 5G.

(Bron: https://stralingsbewust.info/wp-content/uploads/20200410-Oproep-gemeenten-democratisch-proces-5G-incl.-bijlagen.pdf)

Actiegroep 5G, Het Gooi zegt Nee zal zich in de toekomst blijven inspannen om de verantwoordelijke politici er, via legale wegen, toe te bewegen de woorden van prof. dr. ir. Kromhout en de oproep van Let's Talk about Tech ter harte te nemen.

Met vriendelijke doch verontruste groet,

xxx

xxx

Actiegroep 5G, Het Gooi zegt Nee

Info/contact: https://stralingsbewust.info/actiegroep-5g-t-gooi-zegt-nee/

Ellen Hondelink

Van:	Griffie Zevenaar
Aan:	Griffie Zevenaar
Onderwerp:	FW: Oproep aan gemeenten: stop alle 5G activiteiten nu het democratisch proces stagneert!
Bijlagen:	20200410 Oproep gemeenten democratisch proces 5G-inc bijlagen.cleaned.pdf

Van: info@letstalkabouttech.nl [mailto:info@letstalkabouttech.nl]
Verzonden: zaterdag 11 april 2020 12:14
Aan: Info
Onderwerp: Oproep aan gemeenten: stop alle 5G activiteiten nu het democratisch proces stagneert!

In de bijlage(n) van deze mail zijn potentiele bedreigingen verwijderd.
Klik hier als u de originele bijlage(n) toch nodig heeft (een verklaring is vereist).

Graag doorsturen naar de griffie, College van B&W en de gemeenteraadsleden

LET'S TALK ABOUT TECH

Stop alle 5G activiteiten nu het democratisch proces stagneert!

10 april 2020

Beste B&W en gemeenteraadsleden,

Door de Coronacrisis lijkt het democratische gesprek over de uitrol van 5G bij zowel bestuurders als volksvertegenwoordigers uit het vizier te raken. Wij roepen u op om bij de regering aan te dringen op een uitstel van de uitrol van 5G. De discussie over de wenselijkheid en noodzaak van deze nieuwe technologie is nog niet gevoerd. Nu komt uitrollen neer op doordrukken, waarbij de burgers in dit land (die ernstige bezwaren hebben) niet hun bezwaren via inspraak kenbaar kunnen maken.

Professor Hans Kromhout van de Commissie Elektromagnetische Velden van de Gezondheidsraad heeft zich onlangs zeer kritisch uitgelaten over de uitrol van 5G en de huidige veiligheidsrichtlijnen. Dit vooruitlopend op het deze zomer verwachte advies van de Gezondheidsraad over de gezondheidsrisico's van deze nieuwe, niet geteste technologie.

In Zwitserland en Slovenië en verschillende gemeenten in Italië is democratisch besloten deze techniek voorlopig niet uit te gaan voeren en Frankrijk, Portugal, Spanje en Oostenrijk stellen de uitrol tot nader order uit. Daar komt bij – naast de gezondheidsaspecten - dat het installeren van deze techniek niet alleen de gemeente, maar ook de telecomindustrie voor enorme kosten plaatst. Ook leidt het doorvoeren van 5G technologie tot bijna een verdubbeling aan energie. Dit is onwenselijk in deze onzekere periode die hoogstwaarschijnlijk gaat leiden tot een langdurige recessie.

U bent bestuurder of raadslid. Pak uw rol en zorg voor een moratorium op 5G. In bijgevoegde brief toelichting op de noodzaak en urgentie van het stopzetten van alle 5G activiteiten en ook een voorzet waarmee u het moratorium op 5G zorgvuldig kunt onderbouwen.

Naast gezondheid wensen wij u veel wijsheid en daadkracht toe.
Mocht u meer informatie willen over de gezondheidsrisico's van straling en 5G dan kunt u contact met ons opnemen.

Hartelijke groet,
Let's Talk About Tech

LET'S TALK ABOUT TECH
VOOR VEILIGE, HUMANE EN DUURZAME TECHNOLOGIE

MEER WETEN OVER ONS EN/OF OVER DE IMPACT VAN DIGITALISERING?
info@letstalkabouttech.nl
WWW.LETSTALKABOUTTECH.NL

Onderwerp: **Stop alle 5G activiteiten nu het democratisch proces stagneert!**

Datum: **10 april 2020**

LET'S TALK ABOUT TECH

Geacht College van Burgemeester en Wethouders, geachte raadsleden,

Wij roepen u op om bij de regering aan te dringen op een uitstel van de uitrol van 5G. De discussie over de wenselijkheid en noodzaak van deze nieuwe technologie is nog niet gevoerd. Nu komt uitrollen neer op doordrukken, waarbij de burgers in dit land (die ernstige bezwaren hebben) niet hun bezwaren via inspraak kenbaar kunnen maken.

De uitrol van 5G is een experiment waar de meeste mensen niet van op de hoogte zijn. De effecten op de gezondheid zijn niet goed genoeg in kaart gebracht. Dit geeft ook professor Hans Kromhout van de Commissie Elektromagnetische Velden van de Gezondheidsraad aan, die zich onlangs zeer kritisch heeft uitgelaten over de uitrol van 5G en de huidige veiligheidsrichtlijnen.

Volgens Kromhout staat de beoordeling van 5G vanwege het economische belang haaks op de zorgvuldige manier waarop we omgaan met andere blootstellingen, zoals aan chemische stoffen, bestrijdingsmiddelen of medicijnen. "Daarvoor bestaat zeer strikte regelgeving," onderstreept hij.

„Maar voor 5G heb je een enkele norm, de ICNIRP-norm, die volledig gebaseerd is op opwarming. En er worden wat metingen gedaan in de buurt van 5G zenders, zoals je in het RIVM-rapport over 5G ziet. Er wordt echter geen blootstelling van individuen gemeten, geen toekomstscenario's van blootstelling doorgerekend en geen eventuele gezondheidsrisico's ingeschat. Dat moet anders. Je moet de industrie niet zomaar haar gang laten gaan. Weldoordachte afwegingen vooraf – zegeningen versus risico's – zijn ook in dit dossier noodzakelijk."

- *Professor Hans Kromhout in De Telegraaf, 23 maart 2020*[1]

In Zwitserland en Slovenië en verschillende gemeenten in Italië is democratisch besloten deze techniek voorlopig niet uit te gaan voeren en Frankrijk, Portugal, Spanje en Oostenrijk stellen de uitrol tot nader order uit. Daar komt bij – naast de gezondheidsaspecten - dat het installeren van deze techniek niet alleen de gemeente, maar ook de telecomindustrie voor enorme kosten plaatst. Ook leidt het doorvoeren van 5G technologie tot bijna een verdubbeling aan energie. Dit is onwenselijk in deze onzekere periode die hoogstwaarschijnlijk gaat leiden tot een langdurige recessie.

De telecomindustrie gaat in deze periode door met overal veel sterkere zenders ophangen. Hierdoor is het zendvermogen per antennelocatie al op vele plekken vergroot. De nieuwe zenders kunnen ook gebruikt gaan worden voor de 5G techniek. Met het in gebruik nemen van de 700 MHz frequentie, waarvoor landelijk een experimenteervergunning is afgegeven (tot 1 oktober 2020) wordt de stralingsbelasting flink verhoogd.

De straling van draadloze technologie vormt een bedreiging voor de volksgezondheid. In deze tijd is het belangrijk om te benoemen dat wetenschappers en artsen straling niet alleen in verband brengen met kanker, DNA-schade, diabetes, neurologische en hartklachten, etc. Er zijn ook peer-reviewed publicaties die aantonen dat straling onze weerstand aantast. De medische vereniging Physicians for Safe Technology geeft een samenvatting van de relatie tussen elektromagnetische velden/straling en het immuunsysteem op haar website: https://mdsafetech.org/immune-system/

U bent bestuurder of raadslid. Pak uw rol en zorg voor een moratorium op 5G. Hierna een voorzet waarmee u een moratorium op 5G zorgvuldig kunt onderbouwen.

Overwegende dat de Nederlandse democratie onder druk staat

Door de Coronacrisis lijkt het democratische gesprek over de uitrol van 5G bij bestuurders en volksvertegenwoordiging uit het vizier te raken: veel debatten in de Tweede Kamer gaan niet door, gemeenteraden vergaderen niet of in afgeslankte vorm. Niet urgente onderwerpen worden uitgesteld of afgesteld. Geplande informatiebijeenkomsten en werkbezoeken kunnen geen doorgang vinden. Kortom: de controlerende functie van de Tweede Kamer en gemeenteraad komt in het gedrang, terwijl de burgers nog nauwelijks van hun democratische rechten gebruik kunnen maken. Zij kunnen bijv. hun probleem niet meer bij de fracties komen bespreken en inspreken in de Raad is vaak ook niet meer mogelijk. Toch is de uitrol van 5G nog verre van een hamerstuk en is in veel gemeenten het gesprek daarover pas net opgestart. Ondertussen worden op beleidsniveau wel al plannen voor 5G en Smart City uitgevoerd en zijn de telecommaatschappijen zichtbaar de benodigde masten aan het plaatsen.

Inmiddels zijn er ontwikkelingen gaande die een heel ander licht werpen op de risico's die de uitrol van 5G met zich meebrengt en een heroverweging rechtvaardigen.

- Met de op handen zijnde frequentieveiling en de nieuwe wet op de Telecomcode zijn er de afgelopen maanden overal burgerinitiatieven ontstaan die gemeente- en landsbestuur oproepen om 5G te stoppen vanwege de niet onderzochte gezondheidsrisico's.
- De meeste reacties - 974 van de 993 - die het ministerie begin dit jaar tijdens de publieke (internet) consultatie Telecomcode ontving, kwamen van mensen die bezorgd zijn over schadelijke effecten van 5G-straling. Voor mens, plant en dier.
- In veel gemeenten is het gesprek over de impact op infrastructuur en gezondheid nog gaande. Zo zijn in Zutphen[2], Hilvarenbeek[3], Bergen[4], Vaals[5] en Westerveld[6] al moties aangenomen tegen 5G zolang gezondheidseffecten niet bekend zijn en gemeenten hun autonomie bij de uitrol verliezen, terwijl Maastricht[7] en nog 20 andere gemeenten verzet hebben aangetekend tegen de verplichting mee te moeten werken aan de uitrol. Ook gaat een proef met 5G in Heesterveld Amsterdam Zuidoost niet door omdat er onrust en zorg bij bewoners bestaat over de gezondheidsrisico's[8].
- Op Europees niveau komt de bevolking ook in opstand tegen de uitrol van 5G. De Zwitserse gezondheidsraad is ook tegen 5G[9]. Heel veel mensen zijn daar ziek. Zwitserland, een van de eerste landen in Europa waar 5G op grote schaal wordt uitgerold, zet hierdoor die uitrol in ieder geval voor drie jaar weer stop. Het land wil eerst duidelijkheid over eventuele gezondheidsrisico's die de nieuwe standaard meebrengt. Ook Slovenië stopt de uitrol vanwege gezondheidsrisico's.[10] Geneve schrapt vanwege de gezondheidsrisico's niet alleen 5G maar **ook** 4G[11] en Brussel houdt het netwerk buiten de deur in afwachting van meer onderzoek naar de gezondheidsrisico's[12].
- Er loopt momenteel een kortgeding van Stichting Stop5G Nederland tegen de staat waarvan de uitspraak pas eind deze maand verwacht wordt[13].

- De onderzoekscommissie van de Europese Commissie, de European Parliamentary Research Service (EPRS), concludeert in een recente briefing dat diverse studies suggereren dat 5G de gezondheid van mensen dieren, insecten, microben en planten zal aantasten en dat een voorzichtige aanpak geboden is, aangezien 5G een niet onderzochte technologie is. De briefing van het EPRS is in bijlage 1 opgenomen.
- Zelfs de voorzitter van de Commissie Elektromagnetische velden, professor Hans Kromhout, laat zich vooruitlopend op het deze zomer verwachte advies van de Gezondheidsraad, kritisch uit over de uitrol van 5G. Hij geeft in de Telegraaf aan: "dat voor 5G een enkele norm bestaat, de ICNIRP-norm, die volledig gebaseerd is op opwarming. En er worden wat metingen worden gedaan in de buurt van 5G zenders, zoals je in het RIVM-rapport over 5G ziet. Er wordt echter geen blootstelling van individuen gemeten, geen toekomstscenario's van blootstelling doorgerekend en geen eventuele gezondheidsrisico's ingeschat. **Dat moet anders** zegt hij. **Je moet de industrie niet zomaar haar gang laten gaan.** Weldoordachte afwegingen vooraf – zegeningen versus risico's – zijn ook in dit dossier noodzakelijk". De overige kritiekpunten van Kromhout zijn opgenomen in bijlage 2.
- Oostenrijk, Frankrijk, Spanje en Portugal hebben de frequentieveilingen tot na de Coronacrisis opgeschort.[14]

Gelet op het voorgaande roepen wij u op alle 5G activiteiten te stoppen en er voor te zorgen dat het maatschappelijk debat over de wenselijkheid en noodzaak van deze nieuwe, niet geteste technologie op gang komt

Wij verzoeken het Gemeentebestuur daarom alle besluitvorming, uitvoer en voorbereiding inzake de uitrol van 5G en aanverwante 'smart city' toepassingen als 'slimme' lantaarnpalen tijdens de coronacrisis te stoppen en niet eerder te hervatten dan dat het democratisch proces weer volledig is hersteld. Dat gebeurt aldus minister Wiebes al met de klimaatmaatregelen en er is door Kamerleden verzocht ook PFAS, stikstof en alle andere controversiële dossiers over de coronacrisis heen te tillen. De urgentie van meer bandbreedte mag geen argument zijn om 5G juist nu versneld uit te rollen. Het blijkt namelijk dat iedereen, ondanks het door de noodmaatregelen exponentieel toegenomen dataverkeer, prima van huis uit kan werken, leren, gamen en streamen. Netflix heeft om overbelasting te voorkomen de resolutie wel iets teruggebracht maar daar merkt niemand iets van.

Het thuiswerken en onderwijs op afstand is zelfs een argument om de focus te verplaatsen van draadloze- naar bekabelde internetverbindingen die naast een ongelimiteerde capaciteit en snelheid ook stralingsvrij en dus volkomen veilig zijn voor de gezondheid. Dat adviseert overigens ook de eerder genoemde onderzoekscommissie van het Europees Parlement (EPRS). Maar gebrek aan bandbreedte of niet, 5G is een totaal nieuwe techniek die niet is getest op gezondheidsrisico's. De grote hoeveelheid ziektegevallen in Zwitserland doet in ieder geval vermoeden dat het nu in deze tijden van Corona wel eens heel onverstandig kon zijn om deze techniek massaal uit te rollen. Want om met Dr. Ronald Powell, gepensioneerd Harvard wetenschapper te spreken:

"Er is geen veilige manier om 5G uit te rollen in onze gemeenten; er zijn alleen 'slechte manieren' en 'slechtere manieren' en in plaats van te discussiëren over wie er controle over zou moet hebben, zouden we moeten focussen op het voorkomen van de uitrol".

- *Dr. Ronald Powell, gepensioneerd Harvard wetenschapper*

De Coronacrisis laat zien hoe ontwrichtend het kan zijn als de volksgezondheid in het geding is. Laten we in deze roerige tijd de adviezen van vooraanstaande wetenschappers ter harte nemen en weldoordachte afwegingen – zegeningen versus risico's – maken. En stop zolang het maatschappelijk debat hierover nog niet is gevoerd met alle 5G-activiteiten.

Naast gezondheid wensen wij u veel wijsheid en daadkracht toe.
Mocht u meer informatie willen over de gezondheidsrisico's van straling en 5G dan kunt u contact met ons opnemen via onze site: https://letstalkabouttech.nl/contact/

Met vriendelijke groet,

Let's Talk About Tech

Bijlage 1: Briefing European Parliament 'Effects of 5G wireless communication on human health'
Bijlage 2: Kritiekpunten van Professor Hans Kromhout, voorzitter van de Commissie EMV van de Gezondheidsraad, hèt adviesorgaan van de overheid.

[1] Telegraaf: https://www.telegraaf.nl/lifestyle/882391636/wetenschap-verdeeld-over-straling-5-g
[2] Zutphen: https://raad.zutphen.nl/vergaderstukken/motie/motie-behoud-primaat-gemeente-mbt-publieke-ruimte-bij-uitrol-5g
[3] Hilvarenbeek: https://www.stopumts.nl/pdf/Gemeente-Hilvarenbeek-motie-tegen-uitrol-van-het-5G-netwerk-2020.pdf
[4] Bergen: https://www.youtube.com/watch?v=cFaYYVsHO-s&feature=youtu.be
[5] Vaals: https://stralingsbewust.info/wp-content/uploads/2019/09/Reactie-internetconsultatie-Gemeente-Maastricht.pdf
[6] Westerveld: https://westerveld.pvda.nl/nieuws/zorgen-van-de-raad-over-de-komst-van-het-5g-netwerk/
[7] Brief gemeente Maastricht: https://stralingsbewust.info/wp-content/uploads/2019/09/Reactie-internetconsultatie-Gemeente-Maastricht.pdf
[8] Proef Amsterdam Heestervald gestopt: https://www.parool.nl/amsterdam/proef-met-5g-netwerk-in-zuidoost-afgeblazen~b3d4f170/
[9] Zwitserland: https://www.stopumts.nl/doc.php/Berichten%20Internationaal/12428/switzerland_halts_rollout_of_5g_over_health_concerns
[10] Slovenie: https://toknow.uk/5g-moratorium-slovenia-votes-for-life-at-least-for-now/
[11] Geneve: https://lenews.ch/2019/05/02/geneva-blocks-the-erection-of-5g-mobile-antennas/
[12] Brussel: https://lenews.ch/2019/05/02/geneva-blocks-the-erection-of-5g-mobile-antennas/
[13] Kort geding: https://www.stop5gnl.nl/informatie/
[14] Uitstel frequentieveilingen: https://letstalkabouttech.nl/2020/03/5g-nieuws-ten-tijde-van-de-corona-crisis/

LET'S TALK ABOUT TECH

Bijlage 1: **Briefing European Parliament 'Effects of 5G wireless communication on human health'**

https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/646172/EPRS_BRI(2020)646172_EN.pdf

BRIEFING

European Parliament

Effects of 5G wireless communication on human health

SUMMARY

The fifth generation of telecommunications technologies, 5G, is fundamental to achieving a European gigabit society by 2025.

The aim to cover all urban areas, railways and major roads with uninterrupted fifth generation wireless communication can only be achieved by creating a very dense network of antennas and transmitters. In other words, the number of higher frequency base stations and other devices will increase significantly.

This raises the question as to whether there is a negative impact on human health and environment from higher frequencies and billions of additional connections, which, according to research, will mean constant exposure for the whole population, including children. Whereas researchers generally consider such radio waves not to constitute a threat to the population, research to date has not addressed the constant exposure that 5G would introduce. Accordingly, a section of the scientific community considers that more research on the potential negative biological effects of electromagnetic fields (EMF) and 5G is needed, notably on the incidence of some serious human diseases. A further consideration is the need to bring together researchers from different disciplines, in particular medicine and physics or engineering, to conduct further research into the effects of 5G.

The EU's current provisions on exposure to wireless signals, the Council Recommendation on the limitation of exposure of the general public to electromagnetic fields (0 Hz to 300 GHz), is now 20 years old, and thus does not take the specific technical characteristics of 5G into account.

In this Briefing

- Difference between 5G and current technology
- Regulation of electromagnetic fields and 5G exposure
- European Parliament
- Research on EMF and 5G effects on human health
- Stakeholders' views
- The road ahead for 5G

EPRS | European Parliamentary Research Service

Author: Miroslava Karaboytcheva
Members' Research Service

PE 646.172 – March 2020

EN

Background

Under the EU digital single market strategy, the European Commission presented new policy measures in its 2016 communication on Connectivity for a Competitive Digital Single Market – Towards a European Gigabit Society. The Commission's aim is to advance the digitalisation of the EU and to increase its competitiveness by launching networks with much higher capacities, with 5G as a building block to achieve a 'gigabit society' by 2025. Its main characteristics would enable the internet of things, which means that billions of connections between devices share information.[1] The Commission has established the following connectivity targets for 2025:

- schools, universities, research centres, hospitals, main providers of public services and digitally intensive enterprises should have access to internet download/upload speeds of one gigabit of data per second;
- urban and rural households should have access to connectivity of download speed of at least 100 megabits per second;
- urban areas, major roads and railways should have uninterrupted 5G coverage.

The '5G for Europe: An action plan' presents measures for timely and coordinated deployment of 5G networks in Europe through a partnership between the Commission, Member States, and industry. This initiative concerns all private and public stakeholders, in all EU Member States.

The connectivity objective has been regulated by the adoption of the European Electronic Communication Code (EECC) at the end of 2018, under which EU Member States have to authorise the use of the new 5G frequency bands at 700 MHz, 3.5 GHz and 26 GHz[2] and reorganise them by the end of 2020,[3] in line with the EECC. This decision enables the take-up of 5G services in the Union.

According to the European 5G observatory, supported by the European Commission, at the end of September 2019, 165 trials had been carried out in the European Union and 11 Member States had already published their national 5G action plans.

Challenges and opportunities of 5G

Advantages

Allowing much larger volumes of data to be transported more quickly, and reducing response time, 5G will enable instantaneous connectivity to billions of devices, the internet of things and a truly connected EU population. Furthermore, millions of jobs and billions of euros could be expected to be gained from the digital economy.

The possibilities that the fifth generation of wireless communication offers, such as downloading or uploading one gigabit of data per second, may provide advantages, for instance, for the military and medical research, which could benefit from having access to such extremely high gigabit connectivity. However, the military, hospitals, the police and banks continue to use wired connections, at least for their most essential communications, mainly for security reasons. Wired networks generally offer a faster internet speed and are considered to be more secure. This is due to the fact that a wired network is only accessible through a physical cable connection, whereas with wireless networks, the signal may be broadcast outside the physical premises. Wired connection offers more control than radio or wifi, because such organisations already provide protection for servers and internal IT facilities within their physical locations, taking advantage of almost 100 % of the bandwidth, which also reduces response times. That also contributes to increased security.

Disadvantages

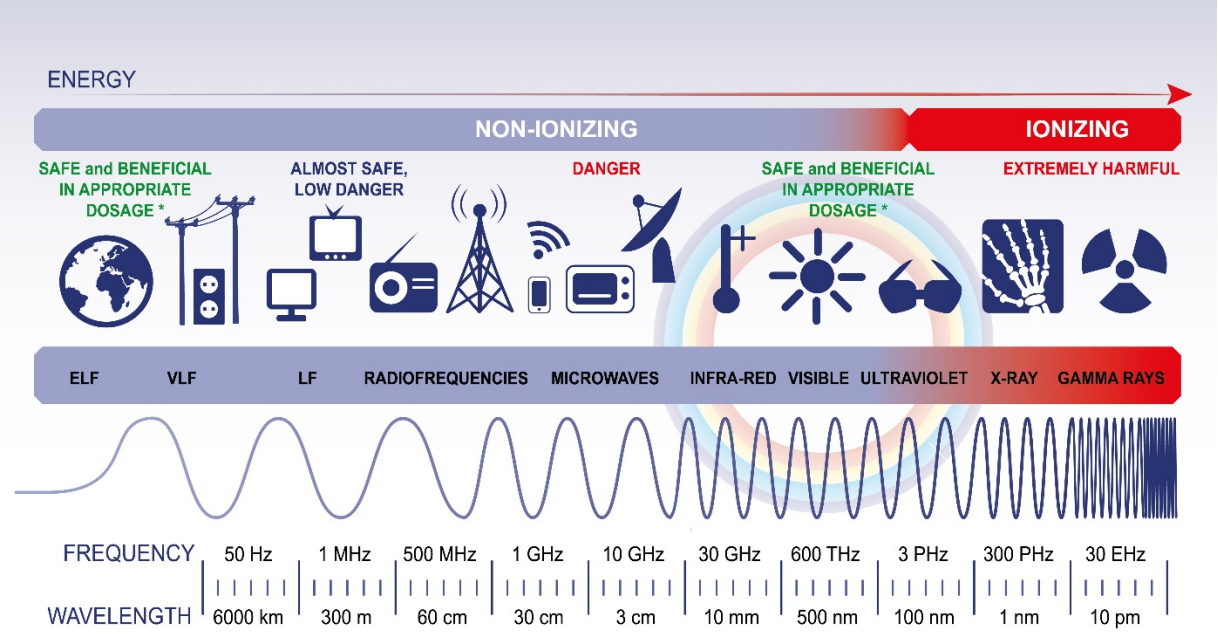
Because it is more complex and requires a denser coverage of base stations[4] to provide the expected capacity, 5G will cost much more to deploy than previous mobile technologies. According to European Commission estimates, to reach the target, including 5G coverage in all urban areas, this cost is estimated at around €500 billion by 2025.

Questions remain unanswered as to what 5G actually is, what it is for, whether it has impacts on human health and environment, whether it is secure, whether it offers good value for money or whether anyone will be prepared to pay for it.[5] As an alternative, according to some experts,[6] fibre optics would be more secure, safe and offer higher speed than 5G. However, fibre optics are not wireless.

Difference between 5G and current technology

Employing millimetre waves and higher frequencies than previous technologies, 5G needs a much more extensive network of antennas and other transmitting devices. Electromagnetic fields (EMF) are invisible areas of energy,[7] measured in hertz (Hz). Longer wavelengths with lower frequency are less powerful in terms of energy, while shorter wavelengths at higher frequencies are more powerful. Depending on the frequency, there are two categories of EMF: ionising and non-ionising radiation (see Figure 1).

Figure 1 – Electromagnetic spectrum

Source: Polina Kudelkina / Shutterstock.com.

Ionising radiation (mid to high-frequency) includes ultraviolet rays, x-rays and gamma rays. The energy from ionising radiation can damage human cells and cause cancer. Non-ionising radiation has lower frequencies and bigger wavelengths. Many experts are of the opinion that non-ionising radiation produces only thermal effects, or tissue heating, and that at high exposure levels, temperature-sensitive biological structures, including humans, and processes can become damaged.

Microwave and millimetre wavelength radiation is non-ionising. Millimetre wave ranges from around 10 to 1 millimetre. This is a very effective spectrum with large bandwidth, but it is also very sensitive to external variables and can be subject to interference from walls, trees or even rain.

For the first time, 5G will use millimetre waves in addition to the microwaves that have been used to date in 2G, 3G and 4G technology. Due to the limited coverage, to implement 5G, cell antennas will have to be installed very close to one another, which will result in constant exposure of the population to millimetre wave radiation. Use of 5G will also require new technologies to be employed, such as active antennas capable of beam-forming, massive inputs and outputs.[8] With higher frequencies and shortened ranges, base stations will be more closely packed into an area, to

provide complete coverage and avoid 'not-spots'. This could mean possible ranges of 20-150 metres with smaller coverage areas per 'small cell.[9] A cell radius of 20 metres would imply about 800 base stations per square kilometre (or 'small area wireless access points' (SAWAPs), the term used in the EECC). This contrasts with 3G and 4G technologies, which use large or 'macro' cells, offering ranges of 2-15 kilometres or more, and therefore covering a larger area but allowing fewer simultaneous users since they have fewer individual channels.[10]

Furthermore, 5G will employ higher frequencies[11] than previous 'G' networks and greater bandwidth which will enable users to transfer wireless data faster.

Regulation of electromagnetic fields and 5G exposure

European Union

Primary responsibility for protecting the population from the potential harmful effects of EMF falls to the governments of EU Member States under Article 168 of the Treaty on the Functioning of the European Union. In 1996, the World Health Organization (WHO) established the International EMF Project to evaluate the scientific evidence of possible health effects of EMF in the frequency range from 0 to 300 GHz. It has elaborated 'model legislation' to offer a legal framework for implementing protection programmes against non-ionising radiation.

The International Commission on Non-Ionising Radiation Protection (ICNIRP), a non-governmental organisation formally recognised by WHO, issues guidelines for limiting exposure to electric, magnetic and electromagnetic fields (EMF), which are revised periodically. In the EU, **Council Recommendation** 1999/519/EC, of 12 July 1999, on the limitation of exposure of the general public to EMF (0 Hz to 300 GHz), follows these guidelines.

As the Council Recommendation is the common protective framework guiding EU Member States and setting basic restrictions and reference levels, depending on frequency, the following physical quantities specify basic restrictions on electromagnetic fields:

- between 0 and 1 Hz, basic restrictions are provided for magnetic flux density for static magnetic fields (0 Hz) and current density for time-varying fields[12] up to 1 Hz, to prevent effects on the cardiovascular and central nervous system;
- between 1 Hz and 10 MHz, basic restrictions are provided for current density[13] to prevent effects on nervous system functions;
- between 100 kHz and 10 GHz, basic restrictions on the specific absorption rate (SAR) are provided to prevent whole-body heat stress and excessive localised tissue heating. In the 100 kHz to 10 MHz range, restrictions on both current density and SAR are provided;
- between 10 GHz and 300 GHz, basic restrictions on power density are provided to prevent tissue heating on or near the surface of the human body.

While these exposure limits are non-binding on EU Member States, some Member States have nevertheless adopted stricter limits than those recommended above.

The recommendation encourages Member States to establish a common protective framework and inform the public of the health impact of electromagnetic fields, as well as to harmonise national approaches for measurement. The Council suggests that the European Commission keep possible health effects under review.

The **European Environment Agency** (EEA) has long advocated precaution concerning EMF exposure, pointing out that there were cases of failure to use the precautionary principle in the past, which have resulted in often irreversible damage to human health and environments. Appropriate, precautionary and proportionate actions taken now to avoid plausible and potentially serious threats to health from EMF are likely to be seen as prudent and wise from future perspectives. The EEA requests that EU Member States do more to inform citizens about the risks of EMF exposure, especially to children.

In its 2 April 2009 resolution, the European Parliament urged the Commission to review the scientific basis and adequacy of the EMF limits in Recommendation 1999/519/EC and to report back. Parliament also requested that the Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks carry out a review of the EMF limits. Parliament requested consideration of the biological effects, acknowledging the results of studies that reveal harmful effects at lowest levels of electromagnetic radiation, as well as calling for active further research and consequently development of solutions to negate or reduce pulsations used for transmission. It suggested that the Commission elaborate a guide to available technology options for reducing exposure to EMF in coordination with experts from Member States and the industries concerned.

The European Commission **Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks** (SCENIHR) has a mandate to evaluate the risks of electromagnetic fields and periodically reviews the scientific evidence available to assess whether it still supports the exposure limits proposed in Council Recommendation 1999/519/EC. In its latest opinion of January 2015, SCENIHR suggested that there is a lack of evidence that EMF radiation affects cognitive functions in humans or contributes to an increase of the cases of cancer in adults and children. However, the International EMF Alliance (IEMFA) suggested that many members of SCENIHR could have a conflict of interests, as they had professional relationships with or received funding from various telecom companies.

Consequently, the Scientific Committee on Health, Environmental and Emerging Risks (SCHEER), replacing the former Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks (SCENIHR), indicated a preliminary estimate of the importance of 5G as high, in a statement in December 2018. Furthermore, it evaluates the scale, urgency and interactions (with ecosystems and species) of possible hazard as high. It suggested that there could be biological consequences from a 5G environment, due to the fact that there is a lack of 'evidence to inform the development of exposure guidelines to 5G technology'.

Council of Europe

Council of Europe Resolution 1815 (2011) points to the potential health effects of the very low frequency of electromagnetic fields surrounding power lines and electrical devices, which are the subject of ongoing research and public debate. It also states that some non-ionising frequencies appear to have more or less potentially harmful, non-thermal, biological effects on humans, other animals and plants, even when exposed to levels that are below the official threshold values. The resolution identifies young people and children as particularly vulnerable groups and suggests that there could be extremely high human and economic costs if early warnings are neglected. The issue of possible environmental and health effects of electromagnetic fields is considered to have clear parallels with other current issues: the licensing of medication, chemicals, pesticides, heavy metals or genetically modified organisms. The resolution highlights that the independence and credibility of the scientific expertise employed is crucial for a transparent and balanced assessment of possible negative effects on human health and environment. The resolution recommends:

- taking all reasonable measures to reduce exposure to EMF (especially from mobile phones) and particularly to protect children and young people who seem to be most at risk of developing head tumours;
- reconsidering the scientific basis for the present standards on exposure to electromagnetic fields set by the International Commission on Non-Ionising Radiation Protection, which have serious limitations;
- distributing information and awareness-raising campaigns on the risks of potentially harmful long-term biological effects on the environment and on human health, especially targeting children, teenagers and young people of reproductive age;
- giving preference to wired internet connections (for children in general and particularly in schools), and strictly regulating the use of mobile phones by schoolchildren on school premises;
- increasing public funding of independent research to evaluate health risks.

European Parliament

A resolution of 2 April 2009 on health concerns associated with electromagnetic fields urged the European Commission to review the scientific basis and adequacy of the EMF limits in Recommendation 1999/519/EC and to report back. It also requested that the Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks carries out a review of the EMF limits.

Research on EMF and 5G effects on human health

The academic literature on EMF exposure effects and 5G in particular is growing rapidly. Some research papers support possible health risks, while others do not.

The WHO[14]/International Agency for Research on Cancer (IARC) classified radiofrequency EMF as possibly carcinogenic to humans in 2011. The IARC has recently prioritised EMF radiation for review in the next five years (2020-2024).

A section of the scientific community – mainly doctors and researchers in medical sciences – argues that there are negative impacts from EMF exposure and that these will increase with the implementation of 5G. A **5G appeal** was presented to the United Nations in 2015, and to the European Union from 2017, with an increasing number of scientists' signing (268 scientists and medical doctors as of 18 December 2019). The signatories state that with the increasingly extensive use of wireless technology, especially when 5G is deployed, nobody could avoid exposure to constant EMF radiation because of the huge number of 5G transmitters with an estimated 10 to 20 billion connections (to self-driving cars, buses, surveillance cameras, domestic appliances, etc.). In addition, the appeal states that a large number of scientific publications illustrate EMF exposure effects such as an elevated risk of cancer, genetic damage, learning and memory deficits, neurological disorders, etc. The appeal points out not only harm to humans, but also to the environment.

The appeal recommends a moratorium on the deployment of 5G for telecommunications until potential hazards for human health and the environment have been fully investigated by scientists independent of industry. They urge the EU to follow Resolution 1815 of the Council of Europe, and demand that a new assessment is carried out by an independent task force.

Ethics in research

The European Code of Conduct for Research Integrity (last revised in 2017) sets out principles of research integrity, criteria for good research practice, and describes how to prevent violations of research integrity.

The principles it states are the following:

- **Reliability** in ensuring the quality of research, reflected in the design, the methodology, the analysis and the use of resources.
- **Honesty** in developing, undertaking, reviewing, reporting and communicating research in a transparent, fair, full and unbiased way.
- **Respect** for colleagues, research participants, society, ecosystems, cultural heritage and the environment.
- **Accountability** for the research from idea to publication, for its management and organisation, for training, supervision and mentoring, and for its wider impacts.

In this regard, some scientists consider it necessary to establish new exposure limits that take account of the new characteristics of exposure. Such limits should be based on the biological effects of EMF radiation, rather than on the energy-based specific absorption rate.

Non-ionising radiation, which includes radiation from mobile phones and 5G, is perceived as harmless in general, due to its lack of potency. However, some of the above-mentioned scientists point out that, in the particular case of 5G, the issue is not the potency, but the pulse,[15] the frequency to which the whole population will be exposed due to the dense network of antennas and the estimated billions of simultaneous connections. As 5G employs a very high level of pulsations, the idea behind 5G is to use higher frequencies, which allows such high levels of pulsation, in order to

carry very large amounts of information per second. Studies show that pulsed EMF are in most cases more biologically active and therefore more dangerous than non-pulsed EMF. Every single wireless communication device communicates at least partially via pulsations, and the smarter the device, the more pulsations. Consequently, even though 5G can be weak in terms of power, its constant abnormal pulse radiation can have an effect. Along with the mode and duration of exposures, characteristics of the 5G signal such as pulsing seem to increase the biologic and health impacts of exposure, including DNA damage, which is considered to be a cause of cancer. DNA damage is also linked to reproductive decline and neurodegenerative diseases.

A 2018 review of more recently published peer-reviewed articles on the biological and health effects of radio frequency EMF, including 5G, also verifies the available evidence on the effects of millimetre waves. The review concludes that evidence of the biological properties of radiofrequency EMF are accumulating progressively and even though they are, in some cases, still preliminary or controversial, point to the existence of multi-level interactions between high-frequency EMF and biological systems, and to the possibility of oncological and non-oncological (mainly reproductive, metabolic, neurological, microbiological) effects. Moreover, it points out that the wide and increasing density of wireless devices and antennas raises particular concerns. Taking this into account, '... although the biological effects of 5G communication systems are very scarcely investigated, an international action plan for the development of 5G networks has started, with a forthcoming increase in devices and density of small cells, and with the future use of millimetre waves'. However, there are indications that millimetre waves can increase skin temperature, promote cellular proliferation, and inflammatory and metabolic processes. According to the review, further studies are necessary to improve independent exploration of the health effects of radio frequency EMF in general and of millimetre waves in particular.[16]

Far less research exists to determine the effects of 5G technologies on humans and the environment, according to another review of studies published in 2018. Considering the already existing complex mix of lower frequencies, it argues that in addition to those, the expected higher frequency 5G radiation would cause negative impacts on physical and mental public health. Concretely in the case of millimetre waves, it analyses the results of studies which find effects on the skin, eyes, and immune system, and bacterial antibiotic resistance. The review suggests that the effects of radiofrequency EMF will be problematic to sort out epidemiologically, as no unexposed control group will remain. The study consequently calls for precaution in the deployment of this new technology. The author argues that while physicists and engineers give assurances that the only measure to harm health is heat, medical scientists indicate that there are other mechanisms whereby cellular functioning can be disrupted by non-thermal exposures to radiofrequency.

A 2016 review of scientific articles, covering experimental data on the oxidative effects of low-intensity radiofrequency radiation in living cells, finds that, among 100 currently available peer-reviewed studies (18 *in vitro* studies, 73 studies in animals, 3 studies in plants and 6 studies in humans), '... dealing with oxidative effects of low-intensity radiofrequency radiation, in general, 93 confirmed that radiofrequency radiation induces oxidative effects in biological systems'. More precisely, in 58 studies of laboratory rats, 54 show positive results, and 4 of 6 studies in humans were positive. In addition, 17 of the 18 of the *in vitro* studies were positive, including two on human spermatozoa and two on human blood cells. According to the authors, 'The analysis of modern data on biological effects of low-intensity radiofrequency radiation (RFR) leads to a firm conclusion that this physical agent is a powerful oxidative stressor for living cells'.

A 2018 study carried out on animals, showed that electromagnetic radiation emitted by wifi networks can lead to hyperglycaemia, increased oxidative stress and impaired insulin secretion in rat pancreatic islets. A method of creating diabetes (which can lead to kidney deficiency in the long term) in laboratory rats is to expose them, even briefly, to 2.4 GHz.

A 2019 report of the Swedish Radiation Safety Authority's Scientific Council on Electromagnetic Fields considers two large animal studies: the US National Toxicology Program (NTP) study and the

Italian Falcioni et al. study, which analyse the relationship between radio wave exposure and schwannoma of the heart in male rats.[17] The report concludes that there is some inconsistency in the results between the two studies and that no new causal relationship between EMF exposure and health risks was established. It recommends that further research is important, particularly regarding long-term effects and especially since the entire population will be exposed. It points out that a possible relationship between radio wave exposure and oxidative stress should be a subject of further research, as well as the association between weak low-frequency magnetic fields and childhood leukaemia, as observed in epidemiological studies.

The scientific community reaction in response to this report, is illustrated in the recent 'Commentary on the utility of the National Toxicology Program study on cell phone radiofrequency radiation data for assessing human health risks despite unfounded criticisms aimed at minimizing the findings of adverse health effects.' The author states that the NTP study was designed to test the hypothesis that, at non-thermal exposure intensities, mobile phone radiation could not lead to adverse health effects, and to provide data for assessment of health risks caused by any detected toxic or carcinogenic effects, as little was known about long-term exposure to mobile phone radiation health effects. Regarding the NTP study results, among others, the author defends the use of animal studies that can eliminate the need to wait until enough human cancer data are available before implementing strategies to protect public health. According to the author, the intensity of exposure in the brains of rats in the NTP study were similar to potential human mobile phone exposures.

In turn, a 2019 review of 94 articles, funded by Deutsche Telekom, states that the '... available studies do not provide adequate and sufficient information for a meaningful safety assessment, or for the question about non-thermal effects. There is a need for research regarding local heat developments on small surfaces, e.g., skin or the eye, and on any environmental impact. There was no consistent relationship between power density, exposure duration, or frequency, and exposure effects'.

There is no noticeable increase in everyday EMF exposure since 2012, despite the increasing use of wireless communication devices, according to another review of studies from 2019. Nevertheless, it remains unclear how well these studies of everyday exposure represent the population's absorbed radiofrequency EMF dose. This study maintains the urgent need for better quantification of the population's absorbed radiofrequency EMF dose from their own communication devices.

Stakeholders' views

Considering the huge estimated investment, the mobile telecommunications industry needs to convince governments of 5G's economic and social benefits and perform widespread marketing campaigns. 'It suits the industry if policy-makers believe that there is a race between nations to be the first to launch 5G services'.[18]

The EU telecommunications industry continues to state that the weight of evidence regarding harm from EMF exposures is inconclusive. The 5G Infrastructure Public Private Partnership (5G PPP), a joint initiative between the European Commission and European information and telecommunications (ICT) industry (ICT manufacturers, telecommunications operators, service providers, SMEs and research institutions), supports research and innovation to develop 5G networks that comply with international standards and regulations and develops systems designed to operate below the safe health limits of electromagnetic emissions.[19] However, it does not refer to the biological impacts of 5G radiation.

Nevertheless, according to the IEMFA, a need to measure real potential exposure to 5G and update the safety limits of such exposure does exist. The alliance calls for more research and scientific consent along these lines. It maintains that scientists with experience of long research into EMF health effects should be included in the SCENIHR, following the demands of the 2015 IEMFA complaint.[20]

The road ahead for 5G

There is an urgent need for economic recovery and leadership in implementing digital technologies; and for long-lasting economic growth in Europe. However, it is necessary to consider any possible collateral negative impacts. Taking the economic aspects of 5G into account, there are many challenges ahead on the path to achieving a 'gigabit society', such as for instance industry concerns whether the plans for commercial launch of 5G in 2020 will be fulfilled, considering the technical complexity and the necessary investment.

Other concerns relate to the creation of sufficient demand for 5G, security and health, safety and environmental issues.[21] These need wider public awareness and consent, however this is doubly salient regarding the possible negative health impacts due to the inescapability of constant exposure of citizens in a 5G environment. The recent academic literature illustrates that continuous wireless radiation seems to have biological effects especially considering the particular characteristics of 5G: the combination of millimetre waves, a higher frequency, the quantity of transmitters and the quantity of connections. Various studies suggest that 5G would affect the health of humans, plants, animals, insects, and microbes – and as 5G is an untested technology, a cautious approach would be prudent. The UN Universal Declaration of Human Rights, the Helsinki Accords and other international treaties recognise that informed consent prior to interventions that might affect human health is an essential, fundamental human right, which becomes even more controversial when considering children's and young people's exposure.

A certain divergence exists among scientists on the potential negative effects of EMF exposure and 5G. Experts rarely possess complementary backgrounds in both physics or engineering and medicine, therefore more complete scientific expertise could be achieved by combining research teams experienced in all relevant disciplines. Optical fibre technology has been suggested by some experts as a secure alternative to 5G, because the signal is confined within the fibre. Its potential is much higher than that of 5G and there is no comparison between optical fibre and wireless. Investment in optical fibre can be upgraded to superior speeds in the future, whereas it is necessary to change the whole system for wireless technologies.

According to the 2019 study '5G deployment: State of Play in Europe, USA and Asia' prepared for the European Parliament, long-term technology research is essential. 'One key problem is the unusual propagation phenomena, especially controlling and measuring radio frequency EMF exposure with Multiple Input Multiple Output (MIMO) at millimetre wave frequencies for the handset and the base station. The technology presents challenges to the current level of expertise (based on previous generations of mobile cellular radio engineering) both for suppliers and standards organisations who must incorporate the specifications in future 5G standards'. The study states that the main problem seems to be that it is not currently possible to accurately simulate or measure 5G emissions in the real world.

To understand potential mechanisms underlying possible health effects of EMF better and to characterise population levels of exposure, the Generalised EMF Research using Novel Methods (GERoNiMO) project was launched in 2014, funded under the EU's Seventh Framework Programme for Research and Technological Development to address pertinent questions on EMF and health. It proposes an integrated approach using epidemiological studies, exposure assessment techniques, mechanistic and animal models, and expert networks applying novel methods when possible. The project ended in 2018.

The European Commission has not yet conducted studies on the potential health risks of the 5G technology.[22]

MAIN REFERENCES

5G Deployment: State of Play in Europe, USA and Asia, Policy Department for Economic, Scientific and Quality of Life Policies, Directorate-General for Internal Policies, European Parliament, June 2019.

Di Ciaula A., Towards 5G communication systems: Are there health implications?, *International Journal of Hygiene and Environmental Health, Volume 221, Issue 3*, pp. 367-375, April 2018.

Negreiro M., Towards a European gigabit society Connectivity targets and 5G, EPRS, European Parliament, June 2017.

Russel C., 5 G wireless telecommunications expansion: Public health and environmental implications, *Environmental Research, Volume 165,* pp. 484-495, 2018.

Simko M. and Mattsson M.-O., 5G Wireless Communication and Health Effects – A Pragmatic Review Based on Available Studies Regarding 6 to 100 GHz, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(18), September 2019.

Scholz N., Mobile phones and health: Where do we stand?, EPRS, European Parliament, March 2019.

ENDNOTES

1 Industry estimates that 5G capacity will be 40 times that offered by current 4G technology. See M. Negreiro, Towards a European gigabit society Connectivity targets and 5G, EPRS, June 2017.

2 A Megahertz (MHz) is a million cycles per second and a Gigahertz (GHz) pulses at a billion cycles per second. In order to carry data at faster speeds, each new generation of telecommunications uses higher frequency radio waves.

3 See 5G deployment agenda.

4 In addition to spectrum licensing costs, a large share of the cost will be due to the much denser network needed, rolling out the small cells necessary to transmit signals in much higher frequency bands.

5 See '5G Deployment: State of Play in Europe, USA and Asia', European Parliament, June 2019.

6 'Fiber is safer, faster, more reliable, and far more cyber secure and energy efficient than wireless.' R. M. Powell. See also similar opinions from experts such as T. Schoechle and P. Héroux.

7 Also known as waves or radiation.

8 Which would make measuring radiation exposures even more difficult.

9 Usually, the longer the wavelength the further it travels. The higher frequency millimetre wavelengths of 5G travel only a few hundred metres.

10 See '5G Deployment: State of Play in Europe, USA and Asia', European Parliament, June 2019.

11 Radio frequency includes a continuum of the electromagnetic spectrum wavelengths from around 3 kHz to 300 GHz. The wavelengths in the radio frequency vary from hundreds of metres to fractions of a centimetre. The frequencies used in current digital communications have shorter wavelengths and faster data transfer. This enables the transfer of more data simultaneously.

12 Time-varying means that as time (t) increases, the magnetic field changes.

13 The amount of charge per unit of time that flows through a unit area of a chosen cross section.

14 According to the WHO, EMFs of all frequencies represent one of the most common and fastest growing environmental influences. Exposure of the whole population to EMFs will continue to increase along with technological advance.

15 An electromagnetic pulse is a short blowout of electromagnetic energy. Its origin can be manmade and can occur as a radiated, electric, or magnetic field or a conducted electric current.

16 Millimetre waves, which will be employed by 5G, are mostly absorbed within a few millimetres of human skin and in the surface layers of the cornea. Short-term exposure can have adverse physiological effects in the peripheral nervous system, the immune system and the cardiovascular system.

17 For more information on the two studies, see also the EPRS briefing on Mobile phones and health, March 2019.

18 See '5G Deployment: State of Play in Europe, USA and Asia', European Parliament, June 2019

19 According to the limits established by Council Recommendation 1999/519/EC.

20 In an open letter from 2011 to the Health and Consumer Policy Commissioner, public interest stakeholders expressed their concerns over the lack of transparency and pluralism in the evaluation of evidence by SCENIHR, and other EU risk assessment committees, of the health risks of non-ionising EMF radiation (see EPRS Briefing, March 2019).

21 See EPRS briefing 'Towards a European gigabit society: Connectivity targets and 5G', June 2017.

22 See answer given by the European Commission to parliamentary question E-005128/2018(ASW). See also 'MEP: Commission 'irresponsible' on 5G health risks', Euractiv, 12 December 2019.

DISCLAIMER AND COPYRIGHT

This document is prepared for, and addressed to, the Members and staff of the European Parliament as background material to assist them in their parliamentary work. The content of the document is the sole responsibility of its author(s) and any opinions expressed herein should not be taken to represent an official position of the Parliament.

Reproduction and translation for non-commercial purposes are authorised, provided the source is acknowledged and the European Parliament is given prior notice and sent a copy.

© European Union, 2020.

Photo credits: © PopTika / Shutterstock.com.

eprs@ep.europa.eu (contact)

www.eprs.ep.parl.union.eu (intranet)

www.europarl.europa.eu/thinktank (internet)

http://epthinktank.eu (blog)

LET'S TALK ABOUT TECH

Bijlage 2: Kritiekpunten van Professor Hans Kromhout, voorzitter van de Commissie Elektromagnetische Velden (EMV) van de Gezondheidsraad, hèt adviesorgaan van de overheid.

https://www.telegraaf.nl/lifestyle/882391636/wetenschap-verdeeld-over-straling-5-g

- Volgens Kromhout staat de beoordeling van 5G vanwege het economische belang haaks op de zorgvuldige manier waarop we omgaan met andere blootstellingen, zoals aan chemische stoffen, bestrijdingsmiddelen of medicijnen. „Daarvoor bestaat zeer strikte regelgeving", onderstreept hij.
- Hij bevestigt dat de Amerikaanse NTP-studie - die duidelijk bewijs leverde tussen kanker en blootstelling aan EMV - goed was uitgevoerd en een grote doorbraak betekende, al – zo zegt hij – bepaalde groepen dit probeerden weg te redeneren.
- Hij noemt het 'wel bijzonder' dat de ICNIRP-normen 'zó veel zegkracht hebben gekregen in Europa' en stelt dat alléén kijken naar warmte niet genoeg is. „Als je ziet dat onder het niveau van 1 graad opwarming, wat ICNIRP aanhoudt, toch allerlei effecten optreden, moet je op een gegeven moment een stapje verder gaan."
- Ook onderschrijft Kromhout de kritiek op selectieprocedures van ICNIRP. „Het is een beetje een ondoorzichtige club. Hoe kandidaten worden verkozen, is niet duidelijk. Noem het zelf bevlekkend. In die zin heeft het niet echt een onafhankelijke status." Van Rongen (secretaris Commissie EMV en voormalig ICNIRP voorzitter) wijst erop dat benoemingen 'intern gebeuren', dat de kandidaatstelling wel openbaar wordt gemaakt en dat ICNIRP als zelfstandig orgaan 'geen verantwoording hoeft af te leggen aan bijvoorbeeld regeringen'.
- Hij geeft aan dat voor 5G een enkele norm bestaat, de ICNIRP-norm, die volledig gebaseerd is op opwarming. En er worden wat metingen gedaan in de buurt van 5G zenders, zoals je in het RIVM-rapport over 5G ziet. Er wordt echter geen blootstelling van individuen gemeten, geen toekomstscenario's van blootstelling doorgerekend en geen eventuele gezondheidsrisico's ingeschat. Dat moet anders. Je moet de industrie niet zomaar haar gang laten gaan. Weldoordachte afwegingen vooraf – zegeningen versus risico's – zijn ook in dit dossier noodzakelijk."

Verzoek van afzender is om deze inspreektekst aan te merken als een ingekomen brief t.b.v. de commissie Ruimte van 16 april 2020

Geachte leden van de commissie ruimte,

In deze bijzondere tijd wil ik u mijn inspreektekst voor de commissie ruimte van a.s. woensdag schriftelijke doen toekomen i.p.v. komen inspreken.

Ik wil inspreken over de partiële herziening landgoed Halsaf deel huize Babberich.
Ik heb begrepen dat het bestemmingsplan buitengebied Noord, waar het overige deel van het landgoed onder valt, niet zal worden behandeld in de cie ruimte van april ondanks dat deze ook op de cie ruimte van maart op de agenda stond.

In het voortraject van de bestemmingsplanwijziging is door ons meermaals met de gemeente gesproken over de vastlegging van het onderdeel evenementen mede omdat wij met de gemeente voor de vastlegging van het nieuwe bestemmingsplan een discussie hadden of schutterijen wel of niet vallen onder evenementen. Zoals u bekend heeft het college zowel in de publiciteit als ook tijdens een hoorzitting bij de bezwarencommissie de stelling in genomen dat de komst (optocht) van de schutterij te huize Babberich geen evenement betreft maar een besloten aangelegenheid. Dit is een reden voor ons geweest om e.e.a. aan de RvS voor te leggen.

Een juridisch traject naar de RvS had hier mogelijk kunnen worden voorkomen als de gemeente het onderdeel evenementen en haar vastlegging serieus had onderzocht.
De RvS heeft het beroep van de bezwaarmakers dan ook gegrond verklaard en de gemeente de opdracht gegeven om het onderdeel evenementen aan te passen in het bestemmingsplan omdat dit niet naar behoren was vastgelegd. Over het door de RvS opgelegde herstel is tussen de gemeente en de bezwaarmakers geen communicatie geweest. Dat is ook de reden waarom ik gebruik wil maken van mijn inspreekrecht.

Met grote verbazing zien wij dat de omschrijving van het woord "**evenement**" binnen de gemeente niet éénduidig is. Ook verbazen wij ons er over dat de gemeente het schutters-feest nu wel opeens een evenement noemt.
Vraag;
Kan de gemeente Zevenaar het woord "evenement" op verschillende wijzen in bestemmingsplannen binnen onze gemeente omschrijven waardoor het woord "evenement " verschillende betekenissen heeft ? Kan dit op grond van het gelijkheidsbeginsel? Is de gemeente Zevenaar voornemens de begripsomschrijving "evenement" in haar bestemmingsplannen te harmoniseren.?
Is de komst van de schutterij te huize Babberich nu wel of geen evenement?

Recent is er een gerechtelijke uitspraak geweest waarin is geoordeeld dat de omstandigheid dat iets in een ander bestemmingplan is gelegen niet (meer) maakt dat het beroep op het gelijkheidsbeginsel niet kan slagen. Willekeur is niet toegestaan. Willekeurig het woord evenement omschrijven lijkt mogelijk onder de uitspraak vallen.

De gemeente geeft aan dat ze de omschrijving van het woord evenement gaat wijzigen ;
De omschrijving van het woord evenement zal nu als volgt gaan worden:
Evenement: 1.23 Tijdelijke activiteiten die plaatsvinden bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een (schutter) feest, optocht, braderie, fair of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan.

De gemeente geeft in de toelichting aan dat zij het woord evenement niet te beperkend wil vastleggen en dat een ruimere definitie wenselijk is. In het buitengebied Noord waar het resterende landgoed onder valt is de begripsomschrijving van het woord evenement totaal anders en ook breder omschreven. Daar deze twee bestemmingsplannen tegelijk op de agenda stonden in maart doet het mij verbazen dat de gemeente niet voor een harmonisatie van de begripsomschrijving "evenement" heeft gekozen.

Voor Beekseweg 4 (Lotjes Hoeve) en Beekseweg 6 (Frans Joseph Hoeve) te landgoed Halsaf vallend onder bestemmingsplan Buitengebied Noord is een evenement het volgende:
1.38 kortdurende, maar wel tijdelijke activiteit in de openlucht dan wel in al dan niet tijdelijke tenten of paviljoens, gericht op het bereiken van een algemeen of besloten publiek voor informerende, educatieve, sportieve, toeristische-recreatieve, commerciële, sociale, culturele en/of levenbeschouwelijke activiteiten, waar onder feesten, kermis, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking.

Als u de twee omschrijvingen van het woord "**evenement" n**aast elkaar zet is het duidelijk dat een evenement op het ene deel van het landgoed niet altijd ook een evenement op het ander deel van het landgoed is. Het betreft hier grotendeels dezelfde gronden, in hetzelfde gebied met dezelfde natuur en cultuurbescherming.

In de partiële herziening van huize Babberich is in de begripsomschrijving het woord "openlucht" "tijdelijke tenten" en "paviljoens" niet opgenomen.
Vraag:
Waarom is het woord "open lucht" " tijdelijke tenten" en "paviljoens" niet opgenomen in de begripsomschrijving van huize Babberich ?

In het buitengebied Noord is een evenement gericht op het bereiken van "algemeen" of "besloten" publiek.
Vraag;
Waarom zijn de woorden: "algemeen" en " besloten" bij publiek weggelaten ? Zo ook de woorden "informerende"," educatieve", "sportieve,"toeristische-recreatieve","commerciële" "sociale", "culturele en/of levensbeschouwelijke", "kermis" , "wedstrijd" en "vertoning" weggelaten?

Waarom is bij huize Babberich het woord "alcohol" toegevoegd en in het Buitengebied Noord bij de begripsomschrijving weglaten? Is een feest zonder alcohol bij huize Babberich geen evenement? Of is alleen een feest met alcohol bij Huize Babberich een evenement? Is op het resterende landgoed ieder feest met/zonder alcohol een evenement?

Al met al zijn de verschillende omschrijvingen van het woord evenement voor ons voldoende reden om de weg naar de Raad van State wederom te onderzoeken.
De stelling dat de gemeente de begripsomschrijving **evenement** zoals zij aan de gemeenteraad voordraagt in de partiële herziening ruimer wil vastleggen; maakt als je de verschillen bekijkt tussen de omschrijvingen die de gemeente gebruikt; duidelijk dat de gemeente dat niet doet. De nieuwe omschrijving zoals de gemeente deze voorstelt in de partiële herziening is te beperkt en voldoet niet.

Wat is de parkeeroplossing voor het overschot aan auto's? Er staat wel dat er te weinig parkeerruimte is. Nergens staat een parkeeroplossing vastgelegd in het voorstel. Uit jurisprudentie van de Raad van State van 14 juni 2017 ECLI:NL:RVS:2017:1593 maak ik op dat niet alles gewaarborgd kan worden m.b.t. evenementen middels het APV en /of omgevingsvergunningen en dat het mede daarom noodzakelijk is om o.a. de belasting van de aan- en afvoer wegen en het parkeren in het bestemmingsplan te omschrijven bij evenementen. Met het voorstel zal er een tekort aan parkeerplaatsen zijn van minimaal 20 auto's. Hoe staat het met de PAS als er meer autobewegingen door de evenementen zullen zijn?

De RvS stelt dat het soort evenementen zal moeten worden vastgelegd. In het voorstel staat geen exacte vastlegging (goede omschrijving) van het soort evenementen.
Een fair is een breed begrip bijvoorbeeld en wat is precies een schuttersfeest zoals de gemeente deze opschrijft? Wat is een braderie, een feest en/of optocht ?

Sommige delen agrarische gronden van huize Babberich zijn niet opgenomen in het voorstel? Kunnen daar dan wel of geen evenementen plaatsvinden? De lanen van huize Babberich betreffen bestemming bos/natuur. Het door de gemeente genoemde voorbeeld betreft "een fair" welke deels op de bestemming bos/natuur plaatsvond terwijl de partiële herziening stelt dat evenementen juist niet mogen plaatsvinden op bestemming bos/natuur. Kunnen evenementen zoals de partiële herziening nu voorstelt wel of niet op de (bos)lanen plaatsvinden? De fairs zoals deze waren kunnen hierdoor dus niet meer?

Als aanbeveling zie ik staan om bij de aanvraag evenementenvergunningen natuuronderzoeken te laten verrichten. Waarom is deze aanbeveling niet vastgelegd?

Over de quickscan natuuronderzoeken heb ik in het verleden mijn verbazing al eens uit gesproken. Dat "quick" snel is, is duidelijk, maar dat een totaal natuuronderzoek voor een dergelijk groot gebied binnen 24 uur kan worden verricht inclusief verslag vind ik wel heel snel. Als het gekozen moment om de natuur te onderzoeken de dag na de enorme storm in februari is en het blijkt dat er nauwelijks meer nesten zichtbaar zijn, dan lijkt het mij duidelijk dat de vogels zijn gevlogen en het onderzoeksmoment niet het juiste was.

Ik hoop dat de raad met een kritische blik naar het voorstel kijkt waardoor een juridische weg zal worden voorkomen. Het voorstel wat er nu ligt is naar mijn mening niet voldoende.

Ik wil u bedanken voor uw tijd.

[redacted]

Ellen Hondelink

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Macht, waarschuwing voor alle scheidende ouders!

Van: Secretariaat [mailto:secretariaat@herkenouderverstoting.nl]
Verzonden: dinsdag 14 april 2020 13:26
Onderwerp: Macht, waarschuwing voor alle scheidende ouders!

Geachte Raadsgriffie

Hierbij het vriendelijke verzoek deze email delen met alle raadsleden in uw gemeente. Mocht er een mogelijkheid zijn dat deze mail ook bij scheidende ouders in uw gemeente terecht kunnen komen, maakt u ons nog blijer.

In ieder geval hoort elk gemeenteraadslid op de hoogte te zijn, opdat er nu gepast ingegrepen kan worden, om nog meer leed te voorkomen en om onnodige uitgaven aan contra productieve trajecten te stoppen.

Soms, nou ja, best wel vaak eigenlijk, gebeuren er dingen waarvan je denkt ***waarom***?!

Als je er dan midden in zit, is het lastig om om-te-denken, maar toch, het lijkt wel of het dus zo moet zijn. Daar ik door de covid-19 crisis nu grondig de Herziene Richtlijn Scheiding en problemen van jeugdigen van 16 maart 2020, kon doornemen, bijvoorbeeld.

Dat ik er daarna wakker van lag, was minder leuk. Dit zouden alle ouders moeten weten! Waardoor ouders zelf betere en verstandigere keuzes kunnen maken, want eenmaal in het web van de instanties, raakt de ouder de regie kwijt. Van hun beleid wordt bepaald geen geheim gemaakt.

En ook al wordt onderkend dat de jeugdprofessional niet goed geschoold is, toch mag deze jeugdprofessional iedereen in jouw omgeving gaan bevragen en dat gaat ver! Ook mogen deze jeugdprofessionals, volgens deze richtlijn dan, zich bemoeien met de omgangsregeling en deze zelfs veranderen, stopzetten als de ouders in conflict zijn.

Dachten wij dat er op 10 november 2017 eindelijk was afgerekend met de Koninklijke weg, was **Ed Spruijt nu eindelijk ontmaskerd, krijgt juist deze man weer prominente invloed.** Hoe kan dat?

Hoe kan het zijn dat de aangedragen wetenschappelijke kennis genegeerd is? Dat de juiste wetenschappers niet bevraagd zijn? Hoe is het mogelijk dat niemand in de keten zich geroepen voelt om vragen te stellen bij deze richtlijnen? Beseft men dan niet wat de verstrekkende gevolgen kunnen zijn?

Het verbaast ons ook dat het ministerie van JenV geen vragen stelt over het juridische aspect. **Mogen jeugdbeschermers wel levensbepalende beslissingen nemen?**

Hoe kan het zijn dat dit gebeurt? Dat niemand ingrijpt?

En toen kwam ik al lezend in het boek van Rutger Bregman, ‘De meeste mensen deugen’, uit op hoofdstuk 11; **Hoe macht corrumpeert.**

Ah, dit moet dus zo zijn!

Het zijn namelijk maar een paar mensen op bepaalde posities die oplossingen met betrekking tot ouderverstoting bewust tegen houden. We zeggen wel eens gekscherend dat wij foto’s op de wand zouden moeten plakken en dan de lijntjes trekken om de onderlinge verbondenheid inzichtelijk te maken.

Wat wij ons als burgers, ouders en kinderen behoren te realiseren is dat wij natuurlijk met veel meer zijn! Achter elk kind zitten hele families die onterecht uitgebannen worden. Iedereen kent wel iemand die.

Ouders moeten weten dat zij niet de enigen zijn en ook dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor de mensen die ze toelaten in hun leven.

Hoe dringen wij tot de macht door, hoe krijgen we het voor elkaar dat er een positieve verandering komt?

Het is wetenschappelijk aangetoond dat machtige mensen minder ‘verbonden’ zijn met hun medemens. Van daaruit is het dus makkelijker om ons op afstand te kapittelen. Wij ‘raken’ hen niet…. Machtige mensen gedragen zich alsof ze hersenletsel hebben opgelopen.

Dan bestaat er ook nog zo iets als de **machtsparadox;** eenmaal aan de top kunnen aardige mensen veranderen in despoten; het is hen naar het hoofd gestegen. Dat machthebbers schaamteloos zijn, blijkt wel uit de gehele gang van zaken rondom deze Herziene richtlijn.

In de natuur worden egoïsten uiteindelijk buitengesloten. Uiteindelijk, maar dat gaat niet vanzelf. Bewust van hetgeen wij nu weten zal de verandering geforceerd moeten worden door de ouders zelf. Door niet mee te gaan in de waanzin die de machthebbers ons willen opleggen.Door ‘mens’ te worden in de ogen van deze machthebbers. Door hen te dwingen om jou te willen zien, horen. Door deze machthebbers vragen te stellen, of zij zich willen verplaatsen in onze situatie; Stelt u eens zich voor dat…. Hoe zou u dat dan ervaren?!

Treed naar buiten, wees de schaamte voorbij, iedereen kent wel iemand die.

Als er nu niet kordaat wordt ingegrepen en gevolg wordt gegeven aan position paper 5, dan is het einde zoek.

Als een ouder geen gevaar vormt voor het kind, is er geen reden om deze ouder geen 50% parallel ouderschap toe te kennen en uiteraard gezamenlijk gezag. Als ons niet-meer-dan-faire-ouderschapsplan bekrachtigd wordt in een beschikking, dat van waarde is doordat naar beide ouders toe een boete beding wordt opgelegd, wat omgezet kan worden in lijfsdwang en inzet van de politie, mocht een van beide ouders toch de omgang blijven frustreren. DAN volgt er die rust waar blijkbaar de gehele jeugdbeschermingsketen zo’n groot belang aan hecht.

Verantwoorde ouders en hun achterban uitbannen, gewoon omdat het kan, geeft juist geen rust en dat zou nu toch wel bekend moeten zijn.

Annemarie van Mackelenbergh

Voorzitter

Stichting Écht Scheiden Zonder Schade

E:avmackelenbergh@herkenouderverstoting.nl

T: +31 6 37169408

Annemarie van Mackelenbergh

W: www.herkenouderverstoting.nl

ÉSZS
St. Écht Scheiden Zonder Schade

Volg ons: Facebook | Twitter | Instagram | YouTube | LinkedIn

[redacted]

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Inbreng op 'Toets- en afwegingskader Grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) Zevenaar'
Bijlagen: Samen richting een duurzame toekomst.pdf

Van: xxxx K3.nl]
Verzonden: woensdag 15 april 2020 14:45
Aan: Griffie Zevenaar; Peter Vos; Jan de Nooij; Bart Kagei; Peter Putman; Lotte van der Velden; Nathani Niebuur-Sluiter; Peter Pollmann; Huub Meijer
Onderwerp: Inbreng op 'Toets- en afwegingskader Grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) Zevenaar'

Geachte Griffier en Fractievoorzitters, ,

Momenteel ligt er het 'toets- en afwegingskader Grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)' dat u vanavond gaat behandelen in uw Commissie Ruimte, zie dit schrijven en de bijlage als een inspraakreactie.

Het is een kader dat er voor zorgt dat de energietransitie bespoedigd wordt en dat parken op de juiste plek en op de juiste wijze ontwikkeld worden. Iets dat wij als gebiedsontwikkelaar van harte toejuichen. Wij willen via deze weg echter ook de oproep doen om niet te vroeg de mogelijkheden voor duurzame energie initiatieven dicht te timmeren en het toets- en afwegingskader niet té snel vast te stellen, terwijl het provinciaal beleid nog niet is uitgekristalliseerd. Het snel vaststellen is ook niet direct nodig, omdat er vandaag vanuit de rijksoverheid een half jaar extra tijd is gegeven voor de Regionale Energie Strategieën.

Bijgaand vindt u een document waarin wij onze oproep nader uitleggen, **zie bijlage**. Wij hopen dat u deze inbreng bij de behandeling van het 'toets- en afwegingskader GDE' wilt betrekken bij uw afweging.
Dit bericht hebben wij tevens toegestuurd aan uw wethouders en 2 ambtenaren.

Mocht u toelichting op de leaflet wensen dan geven wij deze uiteraard graag.
Wij wensen u veel wijsheid met de verdere vaststelling.

Met vriendelijke groet,

Sr. Projectleider Gebiedsontwikkeling / Rentmeester

Wanraaij 2 | 6673 DN Andelst
Postbus 200 | 6660 AE Elst (Gld.)
T.+31 (0)24 348 88 54
M.+31 (0)6 53 86 54 11
www.k3.nl

een K3 onderneming

disclaimer

Samen richting een duurzame toekomst

April 2020

Momenteel ligt het 'toets- en afwegingskader Groot-schalige duurzame energieopwekking (zon en wind)' ter vaststelling. Een kader dat er voor zorgt dat de energietransitie bespoedigd wordt en dat parken op de juiste plek en op de juiste wijze ontwikkeld worden. Wij willen u daarbij oproepen niet te vroeg de mogelijkheden dicht te timmeren.

Duurzame kansen

U staat voor een belangrijke uitdaging om een flink aantal megawatt aan duurzame energie te realiseren in de gemeente Zevenaar. Goed dat u nadenkt over de manier waarop duurzame energie in uw gemeente een plek kan krijgen. Wat in het toets- en afwegingskader wel opvalt is dat het momenteel in ontwikkeling zijnde provinciaal beleid al als uitontwikkeld wordt aangenomen en als leidraad wordt gebruikt voor de gemeentelijke invulling. Hierdoor bestaat de kans dat enkele initiatieven in de toekomst vanuit beleidstoetsing wellicht te vroeg als onmogelijk worden bestempeld, terwijl er weldegelijk duurzame kansen liggen. De noodzaak tot spoed is er ook niet, nu er bekend is geworden dat er een half jaar langer de tijd is voor de Regionale Energie Strategie (RES).

Gezamenlijke uitdagingen

We staan met z'n allen voor uitdagingen op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, de druk op de natuur en biodiversiteit. Het zijn uitdagingen die vragen om samenwerking tussen overheden, inwoners en bedrijven. Hoe verhoudt de vraag om duurzame energie zich met natuur, met recreatie en vooral met ecologie, en kan het elkaar wellicht versterken?

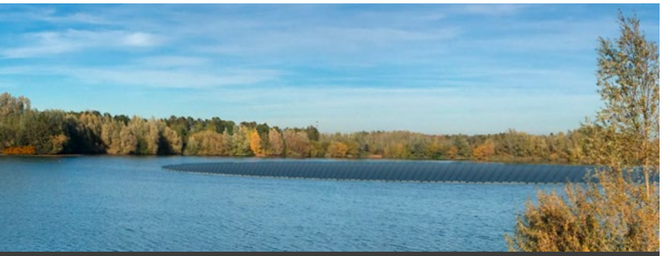
Wat ons betreft is het echter geen of-of, maar en-en. Derhalve roepen wij u op om juist ruimte te houden voor initiatieven en er daar waar mogelijk duurzame kansen van te maken met een vliegwieleffect. Spijker niet dicht, maar nodig uit! De energie-transitie betekent dat er (veel) verschillende locaties nodig zijn, ook in de gemeente Zevenaar, waar duurzame energie een plek kan krijgen. Vel bijvoorbeeld niet bij voorbaat het oordeel dat in sommige natuurgebieden geen duurzame initiatieven plaats kunnen vinden. Het zou goed zijn om te kijken naar wat de extra meerwaarde is van een ontwikkeling.

Daarbij nemen wij u ter inspiratie graag mee in een concept pilot voor de Spijkse Dijk.

Een pilot Spijkse Dijk

Tussen Lobith en Spijk ligt een aantal oude zand- en kleiwinplassen. Wij zijn als K3 al jarenlang betrokken bij dit gebied. Aan de ontwikkeling van één plas, gelegen aan de Spijkse Dijk middenin de Tengnagelwaard, zouden we graag iets nieuws willen toevoegen: een drijvend zonnepaneleneiland. Een bron waarmee duurzame energie kan worden opgewekt voor de omgeving en die tegelijkertijd zorgt voor ecologische meerwaarde (bestaande uit extra areaal en extra onderwaternatuur) in dit bijzondere Gelders Natuurnetwerk (GNN) gebied.

Referentiebeeld drijvend zonnepanelenveld

Uitdagingen
Met de en-en gedachte zoals we hiervoor beschreven, hebben we naar de mogelijkheden voor de Spijkse Dijk gekeken en zien wij een mooie kans voor een drijvend zonnepaneleneiland op deze locatie. Een eiland waarmee we juist de impact op natuur en ecologie kunnen monitoren, stimuleren en verrijken, waardoor duurzame energie én extra areaal juist van toegevoegde waarde kan zijn voor dit fraaie Gelderse Natuurnetwerkgebied. Een kans die bovendien mooie mogelijkheden biedt voor een nog duurzamere toekomst voor Spijk.

Samenwerken met het water
Drijvende zonnepanelen kunnen juist een meerwaarde voor de natuur zijn, ook binnen GNN-gebied. Belangrijk daarbij is dat er voldoende rekening wordt gehouden met de waterkwaliteit, waterflora en (onder)waterfauna. Voor deze drie aspecten is lichttoetreding het belangrijkst.

Zonnepanelen zouden boven diep water (circa 10 meter) geplaatst kunnen worden, omdat op deze diepte de lichttoetreding zodanig is gelimiteerd dat er al nagenoeg geen plantengroei op de bodem plaatsvindt. Daarbij blijven waardevolle (ondiepe) oeverzones en het aangrenzende loofbos als leefgebied van onder andere de bever behouden.

Ecologische meerwaarde creëren
Door kunstmatige onderwaterstructuren aan de zonnepanelen toe te voegen kan schuilgelegenheid voor vissen of aanhechtingsmateriaal voor mosselen worden gerealiseerd. Het toevoegen van drijvende eilanden met bijvoorbeeld riet en grote lisdodde zorgt ervoor dat de zonnepanelen aan het oog worden onttrokken. Bovendien vormen deze elementen op hun beurt leefgebied voor rietvogels zoals de rietgors en kleine karekiet. Op deze manier kan (meer) ecologische meerwaarde binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN) worden gerealiseerd.

Een duurzame Spijkse Dijk

Hier ziet u hoe zo'n drijvend zonnepaneleneiland op de plas kan worden gesitueerd. Het is een zonnepaneleneiland met een omvang van maximaal 10 hectare dat zo'n 11 megawatt opwekt. Het totale wateroppervlakte van de plas bedraagt circa 19,5 hectare. Het zonne-eiland wordt landschappelijk ingepast met ecologische verbindingen, voldoende lichtinval op de plas, rietoevers en onderwaterstructuren.

- **A** Ecologische verbinding
- **B** Ca. 10 hectare drijvende zonnepanelen
- **C** Fiets- en wandelpad
- **D** Zichtlijnen
- **E** Drijvende rietkraag
- **F** Tijdelijke tussendam

Samenwerkingsmogelijkheden

Wij zoeken graag de samenwerking met de omgeving. Sterker nog: wij ontwikkelen alleen plannen met een kwaliteitsimpuls voor de omgeving. Wij zien daar op dit moment onder andere de volgende participatiemogelijkheden voor:

- Het naastgelegen industriegebied Spijkse Dijk kent een samenwerkingsverband Bedrijvenkring Spijkse Dijk (BKS). Alle bedrijven binnen dit samenwerkingsverband gebruiken nu ca. 11 MW aan energie. Dat is op dit moment grijze energie. Een mooie kans om te vergroenen!;
- De in wording zijnde Overnachtingshaven Spijk voor de binnenscheepvaart moet een groene en innovatieve haven worden, maar aan grootschalige energieopwekking is nog geen invulling gegeven. Wij zien hier een mooie kans voor samenwerking om de haven te vergroenen;
- Er is een samenwerkingsverband 'Groene Allianties De Liemers' die op zoek is naar grootschalige projecten in zonne-energie om de regio te laten omschakelen naar groene energie.

Hoe duurzame energie, recreatie en natuur samen kunnen gaan
Op de Lingemeren in Echteld realiseren we een drijvend zonnepark van 6,4 megawatt, samen met een drijvende dijk en drijvende, groene eilanden.

Samen verkennen

Wij willen u ten slotte nogmaals oproepen om niet alles al dicht te timmeren en initiatieven als (duurzame) kansen te zien. Kijk naar de meerwaarde van ontwikkelingen. Het is heel goed mogelijk om in zorgvuldige afstemming met betrokken partijen én de omgeving te komen tot duurzame, gedragen plannen, met meerwaarde voor mens en natuur.

Over ons

De K3 organisatie bestaat uit vijf ondernemingen. Elk met hun eigen specialisatie, zoals het winnen, verwerken en leveren van (bouw)grondstoffen. Duurzame gebiedsontwikkeling staat daarbij centraal. Want voor wat de natuur ons geeft, geven we nog liever iets terug. We maken en vormen plannen voor gebiedsverbeteringen in combinatie met het benutten van marktkansen. Zo werken we aan een Nederland vol prachtige, natuurrijke gebieden waar iedereen prettig kan wonen en werken, kan ontspannen en genieten. Gebieden die bijdragen aan de biodiversiteit, waterhuishouding en energieopwekking.

K3
Wanraaij 2
6673 DN Andelst
Postbus 200
6660 AE Elst (Gld)

024 348 88 00

info@k3.nl
www.k3.nl

FSC

kiwa gecertificeerd ISO 9001

[redacted]

Van: Public Affairs <publicaffairs@bvvw.nl>
Verzonden: woensdag 15 april 2020 10:38
Aan: raadsgriffie@wierden.nl; griffie@wijchen.nl; griffier@wijdemeren.nl; griffie@winterswijk.nl; c.adriaanse@woensdrecht.nl; raadsgriffie@woerden.nl; griffie@wormerland.nl; griffie@woudenberg.nl; raadsgriffie@zaanstad.nl; griffie@zaltbommel.nl; griffie@zandvoort.nl; griffie@zeewolde.nl; raadsgriffie@zeist.nl; Griffie Zevenaar; p.vanvugt@zuidplas.nl; griffie@zundert.nl; griffie@zutphen.nl; griffie@zwartewaterland.nl; griffie@zwijndrecht.nl
Onderwerp: permanente bewoning recreatie
Bijlagen: 2020-04-03 VVeldhoven.pdf; 2020-04-13 Brief aan gemeenten.pdf; afschrift-brief-aan-vng-over-vakantieparken-1 (3).pdf

Geachte dames en heren van de Gemeenteraad,

In bijgevoegde brief maken we u attent op aspecten van de permanente bewoning van recreatiewoningen, gelegen op particuliere – niet commercieel geëxploiteerde - parken of solitaire recreatiewoningen, die vaak niet bekend blijken te zijn bij politici of ambtenaren. Deze kunnen bij de afweging om het kiezen tussen handhaving of een bestemmingswijziging een rol spelen.

Met vriendelijke groet,

Madelon van Hartingsvelt, voorzitter a.i./Public Affairs
BelangenVereniging Vrij Wonen
Postbus 4
7360 AA Beekbergen
Tel. 0523-231896 / 06-20040447
publicaffairs@bvvw.nl
www.bvvw.nl

Postbus 4
7360 AA Beekbergen
Tel. 06–42463949 of 06-82006781`
E-mail: info@bvvw.nl
www.bvvw.nl

Public Affairs
Madelon van Hartingsvelt
Tel. 0523-231896 / 06-20040447
E-Mail: publicaffairs@bvvw.nl

Aan de leden van de Gemeenteraad

Beekbergen, 13 april 2020

Geachte heer, mevrouw,

Graag vraag ik namens de BelangenVereniging Vrij Wonen (BVVW) uw aandacht voor onder andere de gevolgen van de coronacrisis voor het gebruik van recreatieverblijven en dan in het bijzonder voor de bewoning daarvan.

Voor het geval u niet bekend bent met de BVVW eerst enkele woorden ter introductie. De BVVW is in 2000 opgericht en telt enkele duizenden leden, allemaal eigenaren van recreatiewoningen. Het doel van onze vereniging is om de mogelijkheden te verruimen om een recreatiewoning in particulier bezit permanent te mogen bewonen. Het mag voor zich spreken dat de BVVW daarbij niet het oog heeft op parken die commercieel worden geëxploiteerd door verhuur aan telkens wisselende recreanten zoals Molecaten Vakantieparken en Hogenboom Vakantieparken. Mede als gevolg van onze inspanningen hiervoor zijn in de afgelopen jaren al veel van de parken waarop wij onze leden vinden, voorzien van een woonbestemming. Voorbeelden zijn onder meer Riverparc (Zevenaar), Plaswijk (De Ronde Venen) en Blanckenbergh (Westerveld). Het standpunt van onze vereniging vindt steun bij deskundigen zoals prof. Hugo Priemus met wie wij regelmatig samenwerken.

Zoals u weet staat permanente bewoning van recreatiewoningen al enige tijd sterk in de belangstelling van de rijksoverheid. In dat kader heeft de Minister voor Milieu en Wonen van het ministerie van Binnenlandse Zaken, mevrouw Van Veldhoven, in haar brief van 3 april jl. de Tweede Kamer geïnformeerd over de gevolgen van de coronacrisis en over de uitvoering die zij zal geven aan een motie van de Tweede Kamer om de mogelijkheden voor legale bewoning van recreatiewoningen te verruimen. Op diezelfde dag heeft zij ook een brief gestuurd aan de VNG met daarin het verzoek aan de VNG om er bij haar leden op aan te dringen in deze crisis het verbod op permanente bewoning niet te handhaven. Beide brieven heb ik ter kennisneming bijgevoegd (**bijlage**). De BVVW onderschrijft deze oproep van mevrouw Van Veldhoven om niet te handhaven. Juist in deze barre tijd is de menselijke maat in handhaving, zoals mevrouw Van Veldhoven schrijft, belangrijker dan ooit.

Toch ontvangen wij nog steeds berichten van onze leden dat gemeentelijke handhavers hun werk ook in deze tijd nog voortzetten en het vertrek van bewoners proberen af te dwingen. Maar juist nu moet koste wat het kost voorkomen worden dat mensen op straat belanden en zo nog kwetsbaarder worden. Ook als BVVW roepen wij u daarom op om de handhaving, voor zover die nu nog doorgaat, in elk geval op te schorten zolang als de crisis voortduurt.

Mevrouw Van Veldhoven deelt in haar brief ook mee dat zij uitvoering zal geven aan de motie van de Kamerleden Koerhuis en Van Eijs. Die motie roept de regering op om de juridische mogelijkheden om permanente bewoning legaal te maken, te vereenvoudigen. Enerzijds door het

gemakkelijker te maken om een recreatiewoning een woonbestemming te geven, anderzijds door de criteria voor een persoonsgebonden omgevingsvergunning sterk te verruimen. Op deze manier kunnen recreatiewoningen bijdragen aan de oplossing van de woningnood. In verband met het uitstel van de Omgevingswet, zal de regering dit nu op korte termijn in het Besluit omgevingsrecht regelen. Ook deze ruimere mogelijkheden voor legalisering zijn vanzelfsprekend een goede reden om de handhaving op te schorten.

Zoals bekend bevindt ca. 70 % van de recreatieverblijven zich op een niet commercieel geëxploiteerd vakantiepark. Zulke parken hebben geen beheerder, de eigenaren hebben hun recreatieverblijf in volle eigendom en zij zijn niet verplicht op grond van hun koopcontract of op grond van het bestemmingsplan hun recreatieverblijf te verhuren aan recreanten. Maar juist de laatste tijd valt het ons op dat er gemeenten zijn die veronderstellen dat zij eigenaren van een recreatieverblijf de verplichting op kunnen leggen om deze te verhuren. Maar dat kan helemaal niet. Eigenaren kopen hun recreatiewoning voor eigen gebruik en mogen niet achteraf worden gedwongen om de woning te verhuren. In het verleden hebben verschillende gemeenten al tevergeefs geprobeerd om achteraf zo'n verhuurverplichting op te leggen, maar de Raad van State is er helder over dat dit in strijd is met de rechtszekerheid (zie bijvoorbeeld op rechtspraak.nl de uitspraak van 9 november 2005 inzake het bestemmingsplan Harderwijk Buitengebied, LJN: AU5840, paragraaf 2.10.4 en de uitspraak van 23 juli 2014 over het bestemmingsplan Lauwersoog e.o., ECLI:NL:RVS:2014:2738).

Indien gemeenten blijven vasthouden aan de recreatieve bestemming heeft dit tot gevolg, dat gehandhaafde eigenaren hun recreatiewoning weer als tweede woning zullen moeten gaan gebruiken. Naast de recreatiewoning moeten zij alsdan een eerste woning (het hoofdverblijf) kopen/huren. Het gevolg is nog meer druk op de woningmarkt.

Belangrijk is bovendien dat banken in hun voorwaarden om een hypothecaire lening te verstrekken voor een tweede woning steevast een verbod op verhuur opnemen (bij commercieel geëxploiteerde recreatieparken is dit vanzelfsprekend anders, omdat die juist worden gebouwd om te verhuren aan telkens wisselende recreanten). Handhaving heeft in al die gevallen dus niet tot gevolg dat de recreatiewoning gebruikt gaat worden voor recreatieve verhuur. Integendeel, strikte handhaving leidt juist tot leegstand en verloedering.

Naast de particuliere parken willen wij tevens uw aandacht vragen voor solitair gelegen recreatiewoningen. We verzoeken u te bezien of zo'n woning, soms gelegen tussen reguliere bouw, en zonder verdere recreatieobjecten in de omgeving onder voorwaarden niet beter gelegaliseerd kan worden. Is vasthouden aan de recreatieve bestemming werkelijk zinvol?

Ten slotte, de huidige crisis plaatst onze samenleving voor nieuwe uitdagingen en dwingt ons om nieuwe oplossingen te bedenken, ook in het licht van andere ontwikkelingen zoals de toenemende woningnood en, als het gaat om de verblijfsrecreatie, de veranderde vraag van de consument. Ongetwijfeld bent u ook bezig uw beleid op het gebied van verblijfsrecreatie te heroverwegen èn de vraagstukken die daar spelen, opnieuw te doordenken. De BVVW en haar leden willen daar graag ook op gemeentelijk niveau een bijdrage aan leveren. Wat de BVVW betreft zou het in elk geval voor zich moeten spreken dat u de eigenaren van recreatiewoningen in uw gemeente bij deze heroverweging betrekt door hen daarvoor gericht te benaderen (waarbij ik opmerk dat een bericht in een huis-aan-huisblad vaak niet voldoende is; deze worden veelal niet bezorgd op recreatieparken). Dat is niet alleen een vereiste van zorgvuldigheid, maar komt het draagvlak voor nieuw beleid ook ten goede.

Vanzelfsprekend is de BVVW graag bereid tot het geven van een toelichting en tot nader overleg.

Hoogachtend,
Namens het bestuur,

Madelon van Hartingsvelt, voorzitter

C.C. College van Burgemeester en Wethouders

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
T.a.v. dhr. J. van Zanen, voorzitter
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk

Kenmerk
2020-0000174616

Uw kenmerk

Datum 3 april 2020
Betreft Vakantieparken

Geachte heer van Zanen,

Zoals u weet is mijn departement al enige tijd bezig met het onderwerp vakantieparken en de uitdagingen die daarbij komen kijken. In november 2018 is de actie-agenda vakantieparken vastgesteld en ook mede ondertekend door de VNG. Ik zie dat gemeenten zich op verschillende manieren inspannen om de situatie op vakantieparken beter in kaart te brengen en daar ben ik blij om.

Ook de Tweede Kamer vraagt met enige regelmatig aandacht voor het onderwerp en onlangs zijn er twee moties aangenomen. De eerste motie vraagt het kabinet om gemeenten op te roepen om met menselijke maat te handhaven. Ik kan mij zelf volledig scharen achter deze motie en zie dat dit in veel gemeenten ook al gebeurt. Ik hoop dat u zich tevens bij de oproep van deze motie aan kunt sluiten en samen met mij gemeenten oproept om altijd integraal naar de problematiek op vakantieparken te kijken en te zoeken naar maatwerkoplossingen voor bewoners.

Deze handhaving met menselijke maat vraagt extra aandacht ten tijde van deze coronacrisis. Daarom vraag ik u en de veiligheidsregio's in deze tijd in principe niet te handhaven op permanente bewoning op vakantieparken om zo te voorkomen dat mensen op straat belanden. Daarbij geldt uiteraard dat er in geval van een onveilige of criminele situatie wel gehandhaafd kan worden, maar dat er altijd gezocht moet worden naar een oplossing voor bewoners. Bovendien roep ik de veiligheidsregio's op om wanneer zij door middel van de noodverordening COVID-19 recreatief nachtverblijf op vakantieparken en andere recreatieve locaties zoals jachthavens verbieden, de uitzonderingsbepaling voor arbeidsmigranten en andere mensen die hier (al dan niet tijdelijk) wonen ruimhartig toe te passen.

In een eerder gesprek heeft u mij laten weten deze oproep te delen en dit ook gezamenlijk te willen delen met individuele gemeenten en veiligheidsregio's. Op die manier kunnen we samen duidelijkheid creëren voor de bewoners gedurende de coronacrisis.

Daarnaast is door de Tweede Kamer een tweede motie aangenomen met het verzoek om gemeenten beter in staat te stellen om permanente bewoning toe te staan. Dit vraagt een wijziging van het Besluit Omgevingsrecht, waar ik nu voortvarend mee aan de slag zal gaan. Dat doe ik graag in samenspraak samen met de VNG.

Hoogachtend,

De minister voor Milieu en Wonen,

S. van Veldhoven – van der Meer

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2020-0000072457

Uw kenmerk

Datum 3 april 2020
Betreft Stand van zaken actie-agenda vakantieparken

Tijdens de procedurevergadering van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 28 november jl. heeft uw Kamer de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzocht om de laatste stand van zaken te geven met betrekking tot het vraagstuk van permanente bewoning van vakantieparken. Gezien de portefeuilleverdeling tussen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en mijzelf, zal ik de beantwoording van dit verzoek voor mijn rekening nemen.

Ik zal in deze brief eerst kort ingaan op de huidige situatie op vakantieparken in relatie tot de coronacrisis. Vervolgens zal ik ingaan op de moties van de leden Koerhuis en van Eijs[1] die over het onderwerp zijn ingediend. Tot slot geef ik u een update over de voortgang van de actie-agenda vakantieparken.

Gevolgen sluiting vakantieparken ivm Corona (COVID-19)
We bevinden ons in een uitzonderlijke tijd, die veel onzekerheid met zich meebrengt. Ik wil voorkomen dat mensen in deze periode op straat belanden. Naar schatting verblijven er in Nederland ongeveer 55.000 mensen permanent in een recreatiewoning. Ik roep gemeenten daarom op om in deze tijd goed te kijken naar nut en noodzaak van nu handhaven op permanente bewoning. De menselijke maat in handhaving is nu belangrijker dan ooit.

Ook roep ik de veiligheidsregio's op om wanneer zij door middel van de noodverordening COVID-19 recreatief nachtverblijf op vakantieparken en andere recreatieve locaties zoals jachthavens verbieden, de uitzonderingsbepaling voor arbeidsmigranten en andere mensen die hier (al dan niet tijdelijk) wonen ruimhartig toe te passen. Als er geen onveilige situatie bestaat en bewoners gebruik maken van een recreatieobject met eigen keuken en badkamer, zie ik op dit moment geen reden om deze mensen op straat te zetten.

[1] TK 2019/2020, 32847, nr. 622

Daarnaast vraag ik gemeenten om te kijken naar de mogelijkheden om termijnen van lasten onder dwangsom tijdelijk op te schorten, zodat mensen niet nu alternatieve huisvesting hoeven zoeken. Ik zie gelukkig ook dat in veel gemeenten dit al praktijk is geworden. Bij een onveilige, ongezonde of criminele situatie kan het nodig blijven om te handhaven, maar ook daar vragen we gemeenten om goed te kijken naar oplossingen voor de bewoners.

Uitvoering moties

De motie[2] van de leden Koerhuis en Van Eijs om gemeenten de mogelijkheid te bieden om op basis van een lokaal te maken afweging eenvoudig en snel permanente bewoning van recreatiewoningen toe te staan, heb ik met veel interesse bekeken.

Laat ik vooropstellen dat ik vanaf het begin van de actie-agenda heb aangegeven dat vakantieparken een tijdelijke uitkomst kunnen bieden voor de huidige krapte op de woningmarkt. Daarnaast ben ik ook voorstander van het vereenvoudigen van regelgeving als deze nu onnodig belemmerend is. Het doel en uitgangspunt van de motie van de leden deel ik daarmee.

De leden stellen concreet voor naast de optie om een persoonsgebonden omgevingsvergunning te verlenen, ook de mogelijkheid voor een objectgebonden omgevingsvergunning aan het instrumentarium voor gemeenten toe te voegen. Daarnaast komt ook de eis van de peildatum van 31 oktober 2003 die voor persoonsgebonden vergunningen geldt te vervallen. Om een omgevingsvergunning te krijgen wordt wel de eis toegevoegd dat er beleidsregels zijn gesteld voor het verlenen van die vergunning.

Om uitvoering te geven aan de motie van Koerhuis en Van Eijs ben ik voornemens om in afwachting van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, een wijziging van het Besluit Omgevingsrecht door te voeren. Ik zal daar voortvarend mee aan de slag gaan.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet krijgen gemeenten vervolgens ook meer ruimte om snel en flexibel af te wijken van het geldende omgevingsplan en om tijdelijke functies aan locaties toe te kennen. Dit kan de gemeente zowel object- als persoonsgebonden. De landelijk gestelde peildatum komt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet te vervallen. De gemeente heeft daarbij de ruimte om zelf een alternatieve peildatum te stellen.

Wat de beste optie is voor een specifiek vakantiepark blijft een lokale keuze. In sommige gevallen zal het park zich lenen voor een bestemmingswijziging of een dubbele bestemming, waardoor er altijd permanent gewoond kan worden. Andere parken of recreatieobjecten zullen hier niet of minder geschikt voor zijn. Een persoonsgebonden vergunning kan voor individuele huishoudens dan alsnog een uitkomst bieden. Met de Omgevingswet bied ik de ruimte voor deze afweging en worden de procedures korter.

[2] TK 2019/2020, 32847, nr. 622

Daarnaast nam uw Kamer recent een motie van Van Eijs c.s.[3] aan waarin mij is verzocht bij provincies en gemeenten aan te dringen op een hanteren van een menselijke maat bij de handhaving die gemeenten toepassen op vakantieparken. Ik zal de actie-agenda en het belang van handhaven met de menselijke maat extra onder de aandacht brengen van gemeenten waarover ik signalen binnen krijg. Ook roep ik de VNG op, in de brief die uw Kamer in afschrift ontvangt, om het belang hiervan richting gemeenten samen met mij te onderstrepen.

Algemeen beeld voortgang actie-agenda vakantieparken
Naast de permanente bewoning op vakantieparken, komen er nog andere vraagstukken samen op deze parken. Zo zijn veel van deze parken zowel letterlijk als figuurlijk onttrokken aan het zicht van de autoriteiten, waardoor er op sommige vakantieparken ook sprake is van ondermijning of andere criminele activiteiten. Tegelijkertijd zijn veel vakantieparken een belangrijke bron van economische activiteit voor de omgeving door het toerisme.

De samenloop van economische, sociale en veiligheidsbelangen betekent ook dat er geen simpele oplossing is om het vraagstuk rondom vakantieparken op te lossen. Daarom is in november 2018 de actie-agenda vakantieparken opgesteld en door een breed pallet aan partijen ondertekend. De actie-agenda roept op tot een integrale aanpak van het vraagstuk rondom vakantieparken. Handhavend optreden zonder onderliggende visie op parken biedt slechts een kortetermijnoplossing voor de problematiek op het vakantiepark. De daadwerkelijke problematiek van vakantieparken en haar bewoners blijft bij een dergelijke aanpak onderbelicht. Alle verschillende perspectieven zijn nodig om uiteindelijk tot een duurzame oplossing te kunnen komen. Dus wanneer een gemeente handhavend optreedt, verlangt dat ook een perspectief op alternatieve huisvesting voor de bewoners.

Op dit moment zijn er nog geen nieuwe cijfers beschikbaar over de huidige situatie op vakantieparken, daar is nog nader onderzoek voor nodig. Wel blijkt uit de voortgang van de acties van de ondertekenaars van de actie-agenda en gesprekken met andere partners dat veel gemeenten en provincies het thema sinds de totstandkoming van de actie-agenda vakantieparken beter op het netvlies hebben. In meerdere provincies was de aanpak van vakantieparken ook een belangrijk onderwerp tijdens de laatste verkiezingen.

Ik constateer wel dat de aanpak van de verschillende gemeenten en provincies sterk uiteenloopt. Op sommige plekken wordt er actief gewerkt aan een integrale aanpak, waarbij gekeken wordt naar (hulp bij het vinden van) een nieuwe plek voor de huidige bewoners en in sommige gevallen ook naar een nieuwe bestemming voor het park. In andere gemeenten richt de aanpak zich op dit moment vooral nog op het inzichtelijk maken van de situatie op vakantieparken.

[3] TK2019/2020, 32847, nr. 627

Ik vind het positief dat gemeenten en provincies actief aan de slag zijn met de aanpak van hun vakantieparken – ook al is het soms nog maar het eerste begin. Tegelijkertijd bereikt mij veel casuïstiek via uw Kamer, maar ook via individuele burgers, waaruit blijkt dat het nog niet altijd goed gaat. Ik wil daarom blijven benadrukken dat het moet gaan om een integrale aanpak om ook tot een duurzame oplossing te komen. Daarbij geldt dat alleen handhaven nooit een integrale oplossing kan zijn.

Acties uitgelicht
Uw Kamer heeft verzocht om ook een stand van zaken te ontvangen over de actie-agenda vakantieparken. Gezien het grote aantal acties zal ik er enkele acties uitlichten. Om de voortgang van de actie-agenda te bewaken en aan te jagen is er een coördinatieteam ingesteld. Zij ondersteunen de ondertekenaars bij het uitvoeren van de acties.

Daarnaast zie ik dat er in sommige gevallen meer nodig is dan dat er reeds in de actie-agenda is afgesproken. Daarom heb ik aangekondigd ook te komen met een kwaliteits- en afwegingskader voor gemeenten, dat hen kan ondersteunen bij het toestaan van (tijdelijke) bewoning op vakantieparken, daar waar gemeenten dit passend vinden. Ik verwacht deze einde van dit jaar gereed te hebben.

Leerkring vakantieparken
Voor de zomer van 2019 is de leerkring vakantieparken voor gemeenten en provincies gestart, uitgevoerd door Platform31. De leerkring vindt in drie regio's plaats, zodat ook gekeken kan worden naar meer specifieke regionale problematiek. De leerkring helpt de deelnemers in vijf bijeenkomsten om te starten met een lokaal plan van aanpak voor hun vakantieparken. In iedere bijeenkomst wordt een ander aspect van het vraagstuk belicht, zodat gewerkt wordt aan het maken van een integraal plan.

Ook wordt er in deze drie regio's voor decentrale overheden en hun partners een verdiepende leerkringmodule uitgevoerd door het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid om ondermijnende activiteiten op vakantieparken te voorkomen en tegen te gaan. Verder heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 100.000 euro beschikbaar gesteld voor provincies, gericht op initiatieven die bijdragen aan de aanpak van de problematiek op vakantieparken.

Pilots voor transformatie vakantieparken
Met de actie-agenda is de ruimte geboden voor tien pilots om vakantieparken te transformeren naar een andere bestemming. Om een pilot te kunnen worden is het wel belangrijk dat zowel provincie, gemeente als parkeigenaar (of beheerder/VvE) positief staan tegenover de mogelijkheid van een transformatie naar een andere bestemming. Inmiddels zijn er meerdere aanvragen voor pilots gedaan en is er ook reeds een pilot gestart. Bij de uitvoering van de pilots neem

ik de motie Krol[4] mee door te verkennen wat de mogelijkheden zijn voor het transformeren van een park naar ouderenhuisvesting.

De als pilots aangedragen casussen van vakantieparken kennen soms een intensieve verkenningsperiode en vragen een nauwkeurig afstemmingsproces voordat een casus door alle drie de partijen (gemeente, provincie en vakantiepark[5]) bestempeld wordt als pilot. Partijen zijn vaak al langer over de toekomst van zo'n pilot-park in gesprek en hebben daarbij in het verleden al een standpunt ingenomen. Voor het starten van de pilot (of een voorstudie daartoe) moet ruimte ontstaan om in standpunten te schuiven. Dat vraagt tijd en bestuurlijke instemming. Vrees voor precedentwerking, mogelijke consequenties van transformatie voor de beschikbare plancapaciteit voor woningbouw en hoe om te gaan met toegenomen grondwaarde zijn veelgenoemde vraagstukken.

In 2020 worden de pilots (en de voorstudies daartoe) verder uitgevoerd en zullen de lessen daaruit breed gedeeld worden. Daarnaast zal ik voor de zomer een rapportage met u delen met lessen die we kunnen trekken uit reeds uitgevoerde transformaties.

Informatiefundament
De eerste stap in het maken van een goed plan van aanpak is het inzichtelijk krijgen van de situatie op vakantieparken. Daarom werkt het Kadaster in nauwe samenwerking met enkele gemeenten en provincies aan een ontwerp voor een informatiefundament om dit snel en goed in beeld te kunnen brengen. In deze tool wordt de beschikbare informatie van het Kadaster verzameld en wordt de mogelijkheid geboden om ook lokale informatie (zoals BRP-gegevens) te koppelen. Het prototype van het informatiefundament is voor zomer 2020 gereed. Daarna bekijk ik hoe op landelijke schaal het ontwikkelde instrument voor gemeenten en provincies beschikbaar kan komen.

Juridische handreiking
Eind 2019 is voor gemeenten een juridische handreiking beschikbaar gekomen ten behoeve van de handhaving op vakantieparken. De handreiking biedt een juridische gereedschapskist om in te kunnen grijpen bij verloedering van vakantieparken, en is mede opgesteld op basis van ervaringen die de gemeente Zundert heeft opgedaan bij het aanpakken van de problematiek op Camping Fort Oranje.

Contactgroepbijeenkomsten Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
Jaarlijks organiseren de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens, de VNG en BZK in het kader van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit zogenoemde contactgroepbijeenkomsten om onder andere medewerkers Burgerzaken van gemeenten over een actueel onderwerp bij te praten. Dit voorjaar is gekozen voor het onderwerp 'vakantieparken en inschrijving in de BRP'. Bij die gelegenheid is een praktisch stappenplan beschikbaar gesteld over de verwerking van een aangifte van verhuizing naar een adres zonder woonbestemming zoals

[4] TK 2018/2019, 35 000-VII, nr. 68

[5] Dat kan zowel een beheerder, eigenaar en/ of Vereniging van Eigenaren zijn.

bijvoorbeeld een adres op een vakantiepark. Met deze bijeenkomsten zijn meer dan 300 gemeenteambtenaren bereikt.

Flexwonen en stimuleringsaanpak
Zoals ook mijn ambtsvoorganger eerder heeft aangegeven, bieden vakantieparken ook kansen, bijvoorbeeld als flexibele schil voor de woningmarkt. Daarbij is het belangrijk dat er lokaal gekeken wordt naar de staat van de recreatiewoningen en de wenselijkheid van het alternatieve gebruik op die specifieke locatie. Indien geschikt, kunnen de recreatiewoningen als flexwoningen gebruikt worden en kunnen deze woningen de ademruimte bieden die zowel de bewoners als de woningmarkt nodig hebben.

De stimuleringsaanpak flexwonen biedt provincies, gemeenten en initiatiefnemers ondersteuning om meer flexibele huisvesting te realiseren. In versnellingskamers wordt gestructureerd toegewerkt naar een haalbaar en gedragen flexwonenconcept. In die versnellingskamers kunnen ook initiatieven die (een deel van) vakantieparken willen omzetten naar flexibele huisvesting behandeld worden of kan juist gezocht worden naar alternatieve woonconcepten, wanneer permanente bewoning op een vakantiepark niet gewenst wordt geacht.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft 250.000 euro beschikbaar gesteld voor provincies, waarmee zij gemeenten en andere partijen op verschillende manieren ondersteunen bij het realiseren van flexibele huisvesting.

Kinderen op vakantieparken
De Kinderombudsman heeft een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van leven en de ontwikkelingsrisico's van kinderen die langdurig op vakantieparken wonen. Een van de belangrijkste bevindingen van dit onderzoek[6] is dat zij grotendeels onder de radar lijken te leven. Tijdens het onderzoek is het niet gelukt deze kinderen te bereiken en inzicht te krijgen in hun situatie. Naar aanleiding van het onderzoek riep de Kinderombudsman door middel van een brief alle colleges van burgemeester en wethouders in Nederland op om de groep kinderen binnen de gemeente in kaart te brengen, na te gaan hoe het met ze gaat en zo nodig te zorgen voor hulp en ondersteuning. Ook in de actie-agenda vakantieparken is aandacht voor kinderen op vakantieparken. De oproep van de Kinderombudsman onderschrijf ik ten volle. In het kader van de actie-agenda is een werkgroep *social awareness* gestart, waarin samen met het coördinatieteam wordt verkend welke concrete acties kunnen worden ondernomen.

Tot slot
Zoals de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties reeds heeft aangegeven bij het aanbieden van de actie-agenda aan uw Kamer zijn de problemen op vakantieparken vaak complex en zullen ze ook niet van vandaag op

[6] De Kinderombudsman (2019) Als het vakantiepark je (t)huis is

morgen zijn opgelost. Anderzijds constateer ik wel dat steeds meer gemeenten en provincies het vraagstuk scherp op hun netvlies hebben en hiermee aan de slag zijn. Daarbij benadruk ik nogmaals dat het van belang is om integraal naar het vraagstuk te blijven kijken en de problemen op vakantieparken in samenhang met elkaar te bezien. Eenvoudigweg een park ontruimen en de bewoners op straat zetten lost de problemen van parken en haar bewoners niet op. Van belang is ook te kijken hoe de parken en de bewoners (verder) kunnen worden geholpen.

De minister voor Milieu en Wonen,

S. van Veldhoven – Van der Meer

Ellen Hondelink

Van: Gemeente Zevenaar
Verzonden: woensdag 15 april 2020 10:44
Aan: DIV
Onderwerp: FW: aan gemeenteraden: conceptjaarrekening 2019 Regio Arnhem Nijmegen
Bijlagen: Conceptjaarverslag 2019 AB Regio Arnhem Nijmegen.cleaned.pdf; 20200414 brief jaarverslag def.pdf

Van: secretaris Regio Arnhem Nijmegen [mailto:info@regioan.nl]
Verzonden: dinsdag 14 april 2020 15:10
Aan: Regio Arnhem Nijmegen
Onderwerp: aan gemeenteraden: conceptjaarrekening 2019 Regio Arnhem Nijmegen

In de bijlage(n) van deze mail zijn potentiele bedreigingen verwijderd.
Klik hier als u de originele bijlage(n) toch nodig heeft (een verklaring is vereist).

Aan de gemeenteraden

Goedemiddag,

U ontvangt hierbij de conceptjaarrekening en jaarverslag 2019 van Regio Arnhem Nijmegen. De gemeenteraden kunnen een zienswijze indienen voordat dit zal worden vastgesteld.

In de bijgesloten aanbiedingsbrief is de procedure verder toegelicht.

Met vriendelijke groet,

Henk van den Berg, secretaris Regio Arnhem Nijmegen

Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

tel. 06 46737374
www.regioan.nl

De gemeenteraden van 18 deelnemende gemeenten in de Regio Arnhem Nijmegen.

Tevens aangeboden aan de leden van het Bestuurlijk Overleg

Datum	: 8 april 2020
Uw kenmerk	: -
Ons kenmerk	: 454342
Contactpersoon	: Henk van den Berg
Telefoonnummer	: 06-46737374

Onderwerp: Voorlopige jaarrekening & jaarverslag 2019.

Geachte leden van de raad,

Samenvatting

De gemeenteraden worden uitgenodigd een zienswijze over de voorlopige jaarrekening 2019 van de Regio Arnhem Nijmegen naar voren te brengen voor 10 juni 2020. De jaarrekening is opgenomen in het Jaarverslag 2019.

Achtergrond

Op grond van artikel 10 van de regeling zendt het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan voor 15 april de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen een zienswijze over de jaarrekening naar voren brengen alvorens deze wordt vastgesteld. Het Algemeen Bestuur is voornemens de jaarrekening op woensdag 17 juni 2020 vast te stellen. Graag ontvangen wij een eventuele zienswijze voor woensdag 10 juni 2020.

Jaarrekening 2019

De voorlopige jaarrekening, zoals deze door het Algemeen Bestuur op 12 maart jl. is vastgesteld, sluit met een overschot van € 84.368.00. Het Algemeen Bestuur stelt voor dit resultaat bij de regio te laten. Bij de behandeling van de voorlopige jaarrekening is vanuit het PFO Economie het verzoek gedaan een deel van het voordelig resultaat te gebruiken voor een actueel concreet project (House of Skills). Het Algemeen Bestuur heeft daarop het Voorzittersoverleg gevraagd te inventariseren welke concrete initiatieven er nog meer zijn en op korte termijn het Algemeen Bestuur een voorstel voor te leggen. Dit bedrag maakt het mogelijk om actuele initiatieven snel van cofinanciering te voorzien zonder daarvoor de bekende 'collectemethode' te gebruiken om binnen een PFO middelen te organiseren.
Onderdeel van de jaarrekening van het Gemeenschappelijk Orgaan is de verantwoording door de Stichting Economic Board van de door de 18 gemeenten beschikbaar gestelde inwonerbijdrage (€ 1,00). Het jaarverslag 2019, met de jaarrekening 2019, is gepubliceerd op de website van de Economic Board en bereikbaar via navolgende link: https://theeconomicboard.com/nieuws/jaarverslag-2019/ .

Slot

Mocht u naar aanleiding van deze brief nadere informatie of een toelichting wensen, dan kunt u zich wenden tot de secretaris (06-467373747 of info@regioan.nl).

Namens het Algemeen Bestuur van de Regio Arnhem Nijmegen,

Ahmed Marcouch
Voorzitter

Henk van den Berg
secretaris

Bijlagen: 1

i.a.a.: griffiers, secretarissen, regio coördinatoren & secretarissen

Eusebiusbuitensingel 53 • Postbus 9029 • 6800 EL Arnhem
info@regioAN.nl | 06-46737374

Jaarverslag 2019

Regio Arnhem Nijmegen

Bureau Brussel
The Economic Board

Voorlopige jaarrekening & jaarverslag vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 11 maart 2020.

Samenvatting

40 nieuwsberichten op de website

8 nieuwsbrieven Regio

7 Brussels Lof

Meer dan **750** abonnees in totaal

25 vlogs

Democratiefestival

EWRC
45deelnemers
Regio
9000Europa
BureauBrussel

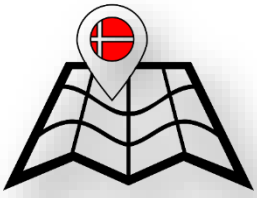

Novi propositie

60 bestuurders

RegioReis Aarhus

Versterking van samenwerken

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2019 1
Samenvatting 2
Inhoudsopgave 3
Inleiding 4
Jaarrekening 2019 5
Een terugblik 6
Boardlid 6
Democratiefestival 6
Regioreis 7
Versterkingsproces 10
BT Event 10
European Week of Regions and Cities 10
NOVI propositie 10
Communicatie 11
Bestuurlijke tafel 11
PFO Duurzaamheid 12
PFO Economie 13
PFO Mobiliteit 14
PFO Wonen 15
Bureau Brussel 17
Bijlage 1 Organogram 18
Bijlage 2 Het team 19
Bijlage 3 Missie van Bureau Brussel 20

Portretfoto's van burgemeesters Marcouch en Van Eert: Masha Bakker.
Andere foto's zijn uit eigen beheer.

Inleiding

Dit jaarverslag is bedoeld om allen die betrokken zijn bij de regio, raadsleden, bestuurders, partners, te informeren over de voortgang van de regionale samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen. Een samenwerking die zich sinds 2016 richt op vier domeinen waarop 18 gemeenten zich gevonden hebben om lokale uitdagingen op de schaal van de regio Arnhem-Nijmegen aan te pakken.

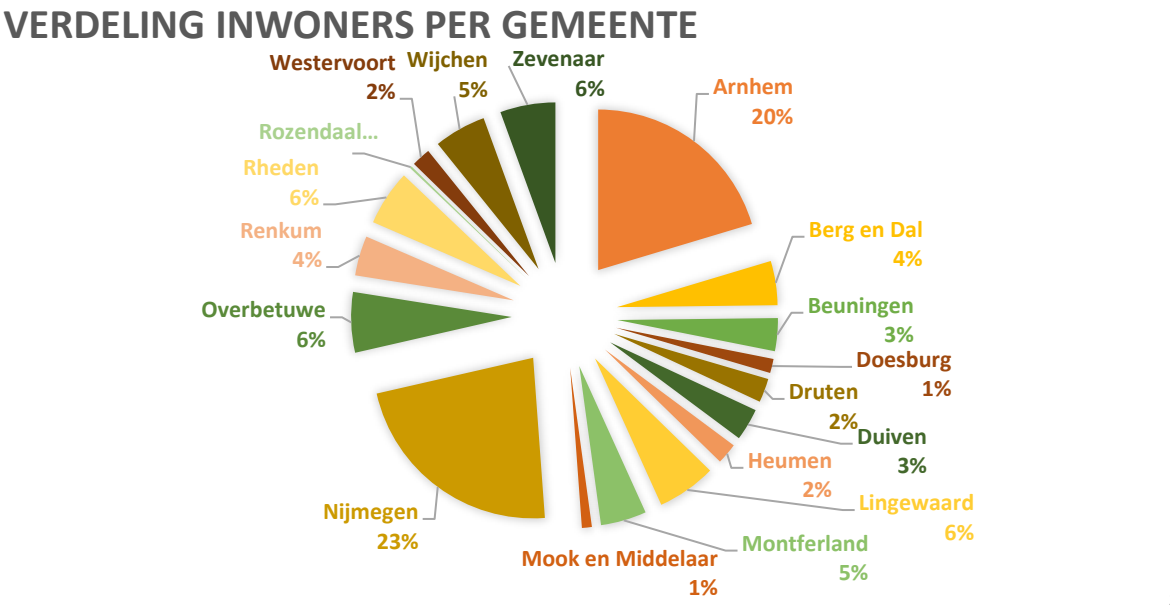
Jaarrekening 2019

De administratie van de regio wordt verzorgd door de gemeente Arnhem. Hieronder treft u het overzicht aan zoals dat door de gemeente Arnhem beschikbaar is gesteld. De cijfers komen - uiteraard- overeen met de boekhouding van de gemeente Arnhem. Accountantscontrole wordt uitgevoerd conform de daartoe strekkende regels van de gemeente Arnhem.

Totale baten	**Begroot**	**Werkelijk**
Gemeenschappelijke bijdrage	1.463.557	1.463.557
Lasten		
Economic Board	778.488	778.488
Bureau Brussel	298.000	265.648
Bureau Regio	365.306	281.741
Regiodag	11.000	10.694
Communicatie	6.000	9.728
Overig	4.763	
BT Event		*12.000*
Novibod		*19.948*
Representatie		*942*
Totaal lasten	1.463.557	1.379.189

De inwonerbijdrage voor 2019, groot € 1,88 per inwoner, is van alle 18 gemeenten ontvangen, gebaseerd op het inwoneraantal per 1 januari 2019. Van dit bedrag is € 1,00 in twee termijnen overgemaakt aan de Stichting The Economic Board. Het jaarverslag over 2019 van The Economic Board vindt u op de website www.economicboard.com of via deze link theeconomicboard.foleon.com/jaarverslag/jaarverslag-2019/.

Het jaar sluit met een overschot van **€ 84.368,00.** De uitgaven komen nagenoeg overeen met de begroting. Meest opvallende afwijking is Bureau Regio. De afwijking wordt veroorzaakt door de lagere kosten voor de 4 PFO-secretarissen. Niet alle secretarissen zijn per 1 januari 2019 formeel gestart en de werkelijke vergoedingen aan de 3 gemeenten waren lager dan in 2018 begroot vanwege een andere rekenmethodiek. Deze financiële verantwoording ziet op de begroting van het Gemeenschappelijk Orgaan. De programmagelden die door de PFO's, veelal via de 'collectezaak-methode', worden binnengehaald bij de deelnemende gemeenten of met een bijdrage van de provincie Gelderland, worden via het betreffende PFO verantwoord.

Een terugblik

Boardlid

Sinds oktober 2019 is Carol van Eert als lid verbonden aan The Economic Board.

Als lid van The Economic Board vertegenwoordig ik de inbreng van de zestien gemeenten, die naast de steden Arnhem en Nijmegen de Regio Arnhem Nijmegen vormen. Door goed in verbinding te staan met alle gemeentebestuurders kan ik boodschappen voor de Board bij hen ophalen en tegelijkertijd de keuzes en werkwijzen van de Board uitleggen en vertalen.
Ik doe dat met enthousiasme en vooral plezier omdat ik sterk geloof in samenwerking.

Democratiefestival

Het eerste landelijke Democratiefestival werd in de regio georganiseerd. Gemeente Nijmegen ontving op 30 en 31 augustus duizenden geïnteresseerden. Het was een unieke gelegenheid voor persoonlijke ontmoetingen tussen burgers, landelijke, regionale en lokale politici, maatschappelijke organisaties en bestuurders.

Democratie is iets om te koesteren en zuinig op te zijn. En af en toe heeft onze democratie ook onderhoud nodig. Op deze wijze werd het Democratiefestival (30 en 31 augustus) op het eiland Veur Lent gepresenteerd. Jong, oud, bekende en onbekende Nederlanders, politici, maatschappelijke organisaties en bedrijven ontmoette elkaar en gingen met elkaar in gesprek.

Toen tijdens het zomerreces de gelegenheid zich voordeed om op de zaterdag een partnertent te gebruiken is direct toegehapt. De regio is er vervolgens in geslaagd in een zeer korte tijd een aantrekkelijk programma te presenteren. Dit was mogelijk dankzij de betrokkenheid van The Economic Board, de Euregio Rijn Waal en de gemeenten Rheden, Arnhem en Nijmegen.

Regioreis

Met de volgende woorden van de voorzitter opende de reisgids voor de regioreis 2019 van 8 t/m 10 mei:

Wij gaan op reis naar Denemarken en nemen mee… als eerste onze belangstelling voor de Deense milieu-oplossingen en bovendien onze eigen praktijkervaringen met de Gelderse energie-innovaties. Zeker met Aarhus en Samsø, gaan wij als regio een mooie match maken: de middelgrote stad aan de haven en de hechte gemeenschap op het nabijgelegen eiland. Een delegatie van ca. 60 bestuurders en partners in de regio kregen een afwisselend programma voorgeschoteld in Aarhus en op het eiland Samsø, alwaar we door de burgemeester Marcel Meijer, een geboren Nederlander, allerhartelijkst werden ontvangen. Tijdens de reis werden vele indrukken opgedaan en kennis vergaard. Deze werden allemaal meegenomen naar Nederland waarbij het ook zeer belangrijk was om als delegatie samen op te trekken om onze regio vooruit te brengen.

En de reizigers? Zij stuurden hun impressies op.

🎼 ♪ ♪♪

Working ahead
Arnhem Nijmegen and Liemers on the move
Sustainable on our way
Needed a friend
And the way I feel now I guess Aarhus inspires till the end
Sustainable on our way
I'm mighty glad to say

Oh I'm leaving with that hydrogene car tomorrow
And I know just where it's going
Back to our region, Arnhem, Nijmegen, Liemers
Sustainable is our darling
We'll bring her home to stay
Working ahead
Arnhem Nijmegen and Liemers on the move

Sustainable on our way
Needed a friend
And the way I feel now I guess Aarhus inspires till the end
Sustainable on our way I'm mighty glad to say

Peter de Baat

(naar de song *Stuck on You*, Lionel Richie)

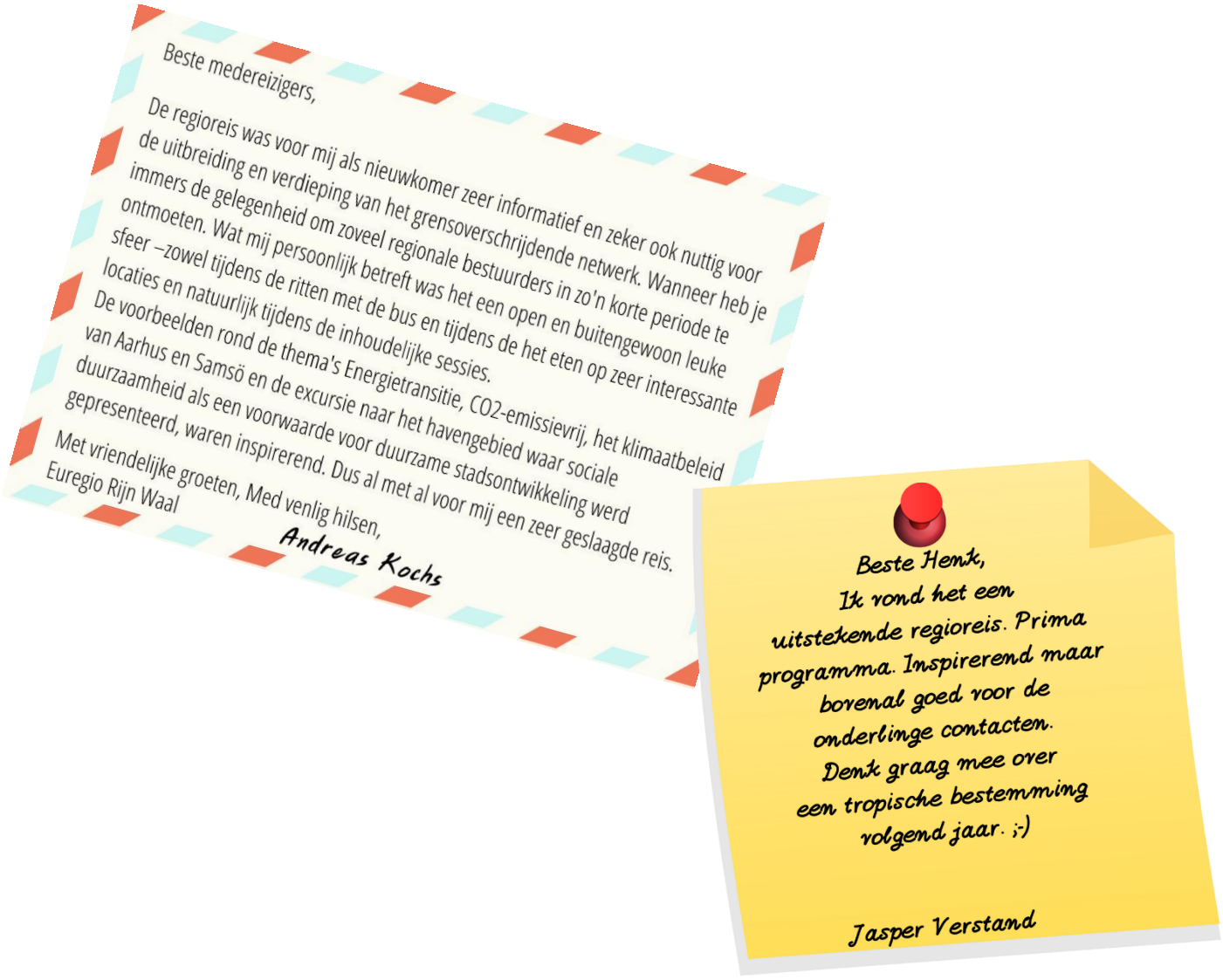
Een mooie en nuttige reis, waarin veel contacten zijn gelegd die de komende periode belangrijk zijn bij het verder vormgeven van de regio Arnhem Nijmegen.

Het belang van samenwerken en het samen optrekken is breed gedeeld. Ik heb de gesprekken onderling als erg plezierig ervaren. Het programma was top en het hele gebeuren was perfect georganiseerd.

Alleen had op de tweede avond iets beter weer geregeld kunnen worden…
Rob van Wuijtswinkel.

Met ontzettend veel genoegen kijk ik terug op de Regioreis Arnhem Nijmegen 2019 naar Aarhus & Samsø. Als 'vreemde eend in de bijt' voelde ik vanaf het vertrek een warm welkom. Velen van de deelnemers kende al ik langer en voor de anderen was de reis een ideale gelegenheid om nader met elkaar kennis te maken. Genoten heb ik van de diverse programma onderdelen waarin klimaat, duurzaamheid en energietransitie centraal stonden. Maar zeker ook van de rondleiding de vrijdagmorgen waarbij gebiedsontwikkeling in de haven waar creativiteit met startup wordt verbonden. Het deed me denken aan een combinatie van IPKW met Coehoorn in Arnhem. Veel inspiratie opgedaan!
En natuurlijk staat bij dit soort reizen ook de onderlinge samenwerking centraal. Samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen gericht op het verder versterken van deze prachtige regio waar we als coöperatie bank ook graag onze bijdrage aan leveren.
In de regio Arnhem doen we dat met het programma Arnhem Connect, in het rijk van Nijmegen met RVN@. Programma's waarbij de thema's Circulaire Energie, Wonen, Vitaliteit & Zorg en Ondernemerschap & Innovatie centraal staan.
Genoten heb ik van het besloten diner en de vele pitches, maar zeker ook van de hilariteit er om heen. Complimenten aan de organisatie, alles was super geregeld! Dank aan alle mede reisgenoten voor jullie gastvrijheid.
Ik zie nu al uit naar de volgende regioreis Arnhem Nijmegen!

Jan Ummenthum, Rabobank Arnhem en Omstreken

Foto's aangeleverd door Rob van Wuijtswinkel

Versterkingsproces

Toen vicevoorzitter Carol van Eert tijdens de lunch van de RegioOverleg(t) op 12 december 2018 in Nijmegen zijn verwondering deelde door zijn presentatie met als titel *Samen (nog) steviger & Sterker*, stond hij aan de basis van wat later het versterkingsproces van de regionale samenwerking zou gaan heten. Na de discussienotitie van de Kring gemeentesecretarissen '*DISCUSSIENOTITIE REGIONALE SAMENWERKING samen steviger en sterker*' en de instemming van 18 colleges in april 2019, is een Stuurgroep onder leiding van burgemeester Van Riswijk van start gegaan. Nadat in juni het Plan van Aanpak gereed was, was de weg vrij om een kwartiermaker aan te trekken in de persoon van Jan Herman de Baas.
In de tweede helft van 2019 heeft het accent vooral gelegen op interactie (ontwerpen, denken, dromen & inspireren) met alle directbetrokkenen bij de samenwerking in de regio en vervolgens de fase van het maken. Het maken van een visie, agenda en opstellen van een regeling en werkwijze.
Eind maart 2020 levert de Stuurgroep de eindproducten op.
Dit proces vraagt de nodige extra van ambtenaren van de 18 gemeenten. M.n. van de leden van het projectteam wordt de nodige inzet gevraagd. Vanuit het regiobureau wordt het proces vanaf de start ondersteund. Dit legt een groot beslag op de (beperkte) capaciteit.

BT Event

Vorig jaar won Regio Arnhem Nijmegen de prijs voor meest circulaire regio. Industriepark Kleefse Waard (IPKW) deed in 2018 mee als finalist voor de meest circulaire werklocatie maar helaas zonder succes. Samen met de The Economic Board, OostNL en de provincie Gelderland was de Regio partner van het BT Event 2019 op IPKW. Dit event op 31 oktober vormde de afsluiting van een jaar waarin door de regio veel aandacht is gevraagd voor circulariteit. De trofee is in dat jaar de gehele regio doorgereisd om spraakmakende circulaire projecten en activiteiten onder de aandacht te brengen.

Tijdens het Event werd Industriepark Kleefse Waard (IPKW) dit maal de onbetwiste winnaar van de Circular Economy Award voor duurzame bedrijventerreinen. IPKW, waarmee de regio een warme band onderhoudt, heeft bewezen de meest circulaire werklocatie van Nederland te zijn.

European Week of Regions and Cities

De Regio Arnhem Nijmegen kijkt terug op een succesvolle European Week of Regions and Cities, die plaatsvond van 7 tot met 10 oktober 2019. Een bestuurlijke delegatie, aangevuld met regionale ondernemers en kennisinstellingen, bracht een vruchtbaar bezoek aan Brussel. Bureau Brussel had in samenwerking met regionale stakeholders een programma voorbereid rond de thema's (internationale) mobiliteit, energieopslag en internationale profilering. Dit uitte zich in lobbygesprekken, events, netwerkmomenten en een stand op de EWRC beurs.

NOVI propositie

Het Rijk heeft in 2019 de concept Nationale Omgevingsvisie *Duurzaam perspectief voor onze samenleving* gepubliceerd. Dit concept bevat een toekomstperspectief voor 2050. De NOVI kent 4 doelen: ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie, duurzaam economisch groeipotentieel, sterke en gezonde regio's en toekomstbestendige ontwikkeling van landelijk gebied. Het Rijk stelt voor zgn. NOVI-gebieden aan te wijzen.

Gebieden waar de samenloop van verschillende nationale belangen en de omvang van de (boven-)regionale opgaven maakt dat passende oplossingen een grotere uitdaging zijn. De regio Arnhem Nijmegen heeft, samen met Foodvalley, de formele zienswijzeperiode, die liep tot 1 oktober jl., benut om met een propositie te komen. Dus geen zienswijze maar een bod! Een propositie met als titel *Naar een groene metropoolregio, Arnhem Nijmegen Foodvalley als de 5e kroonjuweel van Nederland*. De propositie is nadrukkelijk een uitnodiging aan het Rijk; de regio presenteert zich hiermee als NOVI-gebied. Basis hiervoor is Gezonde Groei met onderliggende sectorale regionale beleidsdocumenten.

Onder aanvoering van 'bestuurlijk trekker' burgemeester Hoytink-Roubos van Overbetuwe, gaat de werkgroep verder aan de slag om de stevige ambitie verder inhoud te geven. De opzet van de inspirerende uitnodiging maakt dat dat de propositie ook gebruikt kan worden als bouwsteen voor actuele processen in de regio.

Communicatie

De uitvoering van de in 2018 door het Algemeen Bestuur aangenomen notitie *Verbetering informatievoorziening* is in 2019 stevig doorgezet. De maandelijkse nieuwbrief van de regio en de nieuwsbrief van Bureau Brussel hebben inmiddels een groot bereik en worden goed gelezen. Na elke vergadering van een PFO of het Algemeen Bestuur wordt een korte video opgenomen waarin de voorzitter verslag doet van hetgeen in de vergadering is besproken (vimeo.com/regioan).
Daarnaast wordt door het regiobureau veel aandacht besteed aan het actueel houden van de website www.regioan.nl. Met name de pagina Versterkingsproces blijkt in een grote behoefte te voorzien.

Bestuurlijke tafel

In 2019 was het RegioOverleg(t) 4 maal te gast in de regio. Het blijkt dat deze dag waarop de 4 PFO's, het Algemeen Bestuur en de Kring gemeentesecretarissen vergaderen in een behoefte voorziet. Naast vergaderen is dit een uitstekende gelegenheid voor bestuurders om elkaar te ontmoeten.
In de tweede helft van 2019 is er ook een start gemaakt met de vrijdagochtendontmoetingen van colleges (RegioOntmoet). De tweede ontmoetingen stonden beiden in het teken van het Versterkingsproces.
Het Voorzittersoverleg is vijf keer bijeen geweest. Dit overleg van de 4 PFO-voorzitter met de voorzitter en vicevoorzitter is belangrijk voor de onderlinge afstemming tussen de 4 domeinen. Ook vervult dit overleg een rol bij de voorbereiding van de agenda van het Algemeen Bestuur en afstemming met Bureau Brussel.

Op 22 oktober 2019 vond de periodieke ontmoeting van het nieuwe college van Gedeputeerde Staten plaats. Door de provinciale verkiezingen was dit de enige ontmoeting in 2019. Naast de kennismaking met het nieuwe college van GS is er gesproken over thema's binnen de 4 domeinen en de crossovers daartussen en beleidsterreinen die de 4 domeinen raken. Ook het Versterkingsproces en het proces Triple Helix 3.0 is besproken.

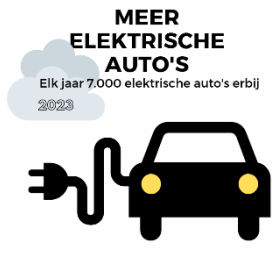
In 2019 is de ondersteuning van de 4 PFO's geprofessionaliseerd. Mede door de inspanningen van de Kring Gemeentesecretarissen beschikt elke PFO nu over 0,4 fte ondersteuning, die vanuit de verhoogde inwonerbijdrage worden betaald. Hiermede is definitief een einde gekomen aan de afspraak dat een voorzitter van een PFO haar/zijn eigen secretaris meebrengt.
Ook de secretaris kreeg in 2019 uitbreiding van het aantal uren van 0,4 fte naar 0,8 fte.

PFO Duurzaamheid

Start van de RES en meer

Het jaar 2019 stond in het teken van de start van de Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen (RES). Mook & Middelaar en Montferland doen hieraan niet mee omdat zij deelnemen in andere regio's. DE RES is een afspraak uit het nationaal klimaatakkoord waarmee de VNG op 29 november 2019 heeft ingestemd. Om het RES proces in de regio goed te doorlopen heeft de werkorganisatie RES onder leiding van de procesregisseur Nicole Olland een concept startnotitie opgesteld die diverse keren in het PFO is besproken voordat deze ter consultatie werd aangeboden aan alle 16 deelnemende colleges en raden. In deze concept startnotitie stonden de uitgangspunten en spelregels voor de RES. Alle reacties van de gemeenteraden op deze concept startnotitie zijn opgehaald en verwerkt tot een definitieve versie die na instemming van het PFO Duurzaamheid op 2 oktober opnieuw ter besluitvorming is aangeboden aan alle colleges en gemeenteraden. Verwacht wordt dat eind januari 2020 alle raden een besluit hierover hebben genomen.

Naast de RES heeft PFO Duurzaamheid zich vooral beziggehouden met de uitvoering van de 'routekaart energie-neutrale regio Arnhem Nijmegen 2050' dat als basis dient voor de regionale samenwerking op het gebied van duurzaamheid. Het betreft de onderwerpen 'verduurzamen bedrijventerreinen, duurzaam/circulair inkopen en bewustwording' Voor deze regionale projecten zijn drie projectleiders aangesteld die dit jaar hun project uitvoeren. Op het gebied van de inkoop is het de bedoeling om een lijst op te stellen van duurzame/circulaire producten die gemeenten in regionaal verband kunnen aanbesteden.

In 2019 is naar aanleiding van de het winnen van de Circulaire Economie Award 2018, een start gemaakt met het circulair maken van de sector Grond Weg en Waterbouw (GWW). Er is een ambtelijke stuurgroep actief dat een bestuurlijk document maakt (bijvoorbeeld een intentieovereenkomst) waarmee begin 2020 door het PFO moet worden ingestemd. Dit document moet als basis dienen voor de regionale samenwerking op het gebied van de GWW sector.
Omdat de regio AN de prijs in 2018 had gewonnen, heeft zij de prijsuitreiking van de CE Award (najaar 2019) mede georganiseerd.

In 2019 waren 3 extra PFO's georganiseerd waarvan er 2 in het teken stonden van de Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen (bespreken startnotitie) en de laatste in november was gepland om kennis en ervaring uit te wisselen over participatie bij de RES en over zonne-energie bij monumenten.

PFO Economie

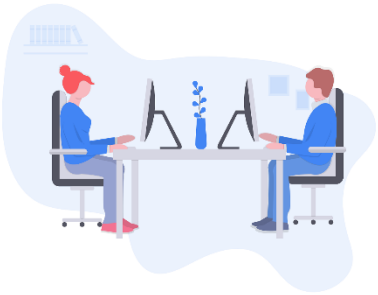
Versterking regionale economie

Ambities

Ook in 2019 hebben de leden van het PFO Economie eendrachtig samengewerkt om de regionale economie te versterken. Daarbij hebben zij 'met stip' aandacht besteed aan de uitwerking van een drietal ambities:

1. profilering, vitale binnensteden, citymarketing, vrijetijdseconomie;
2. arbeidsmarkt en werkgelegenheid;
3. circulair en duurzaam.

Er wordt met voortvarendheid gewerkt aan het concretiseren van deze ambities.

- Samen met TVAN wordt gesproken over de regionale doorvertaling van Perspectief 2030, de landelijke visie op toerisme in Nederland.
- Een groep van wethouders, ondernemers en kennis-instellingen heeft op 29 november een werkbezoek gebracht aan het House of Skills in Amsterdam. Naar aanleiding hiervan is besloten om een verkenning te starten naar een skills-based arbeidsmarkt in de regio Arnhem-Nijmegen.

- Met teleurstelling is de mededeling ontvangen dat de regionale aanvraag voor de MKB-deal helaas niet door de minister is gehonoreerd.
- Er zijn al tal van goede praktijkvoorbeelden op het gebied van circulaire economie in de regio te vinden. Zij vormen een belangrijke basis om op voort te bouwen.
- Het Industriepark Kleefse Waard in Arnhem ontving de prestigieuze Circular Economy Award 2019 als meest duurzame werkplek in Nederland.

Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

De stand van zaken met betrekking tot de RPW-afspraken wordt periodiek gemonitord. De uitgiftecijfers van bedrijfslocaties kwamen daarom in het PFO Economie aan de orde. De afgelopen jaren is de verkoop van zowel lokale als regionale terreinen de afgelopen jaren voorspoedig verlopen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het goed gaat met de economische ontwikkeling in onze regio. Op basis van alle beschikbare informatie wordt gewerkt aan een advies over zowel de inhoud als het verdere proces rond het RPW. Daarover vindt begin 2020 besluitvorming plaats waarbij ook aandacht besteedt zal worden aan het toekomstperspectief van de zogenaamde XXL-logistieke bedrijven in de regio.

The Economic Board (TEB)

Het PFO economie hecht veel waarde gehecht aan de samenwerking tussen de triple-helix-partijen in deze regio. Daarom is ruim stilgestaan bij de verdere doorontwikkeling van TEB. Ook kon de vacante (overheids-) bestuurszetel bij de TEB weer worden ingevuld door burgemeester Van Eert (Rheden).

PFO Mobiliteit

Start van regionaal mobiliteitsfonds

Door een goede samenwerking tussen alle partners is het ambitiedocument vertaald in een dynamische samenwerkingsagenda. Deze agenda geeft aan welke rol de regio speelt bij de realisatie van het programma voor 2020 - 2023 en op welke onderdelen de gemeenten in de regio willen samenwerken. De wethouders Mobiliteit zijn akkoord gegaan met de inhoudelijke ambities om vanaf 2020 te investeren in een regionaal mobiliteitsfonds. Dit fonds wordt door de 18 gemeenten ondersteund. Harriët Tiemens, voorzitter Portefeuillehouders Overleg Mobiliteit: "Als regio gaan we onverminderd door met een aanpak om onze bestaande mobiliteitsnetwerken beter te benutten. We richten ons daarbij specifiek op 'zero emission' mobiliteit."

Succesvolle acties

In 2019 zijn er al acties gestart die duurzame mobiliteit in de regio hebben versterkt. Zo is dankzij de inzet van de regio en provincie Gelderland de Polis-conferentie 2020 over Duurzame Mobiliteit naar de regio gehaald. Naast het uitspreken van onze wensen als regio voor het ov richting provincie Gelderland, zijn station Nijmegen en A50 corridor Nijmegen-Eindhoven opgenomen in het MIRT-programma. Ook heeft de regio dit jaar succesvol gelobbyd voor een ICE-verbinding met Berlijn.

Daarnaast is de A12-petitie goed ontvangen door de vaste Kamercommissie. Daarin werd steun gevraagd voor de uitvoering van een meerjarig maatregelenpakket om de files op de A12 te verminderen en de bereikbaarheid in de regio flink te verbeteren. De regio's gaan zelf met projecten aan de slag die zich richten op gedragsverandering bij forensen. Verder zijn er door slimme e-bike probeeracties meer inwoners uit de regio gaan fietsen zoals bij de wegwerkzaamheden rond N844 bij Malden en met Rij2op5 acties op Campus Heijendaal. Ook de kansrijke nieuwe Westflank-snelfietsroute van Nijmegen-Elst-Arnhem zal straks meer mensen stimuleren om te gaan fietsen. Tenslotte is door het academisch kwartiertje, de maatregel waarbij de onderwijsinstellingen op campus Heijendaal hun colleges een kwartier eerder of later laten beginnen, de bereikbaarheid van de campus effectief verbeterd.

PFO Wonen

Druk op de woningmarkt

Wonen is een actueel en urgent onderwerp. Mede ingegeven door de economische voorspoed en de woningkrapte is de vraag naar woningen in de regio Arnhem Nijmegen groot. De regio behoort tot de woningmarkgebieden met de hoogste actuele woningtekorten. Dit betekent dat de aankomende jaren vele woningen moeten worden gebouwd, met name sociale- en middenhuur of goedkope koop. 2019 stond in het teken de verkenning van mogelijkheden om woningbouwplannen versneld tot realisatie te brengen.

Regionale woningbehoefteonderzoek en woningmarktmonitor

Met het regionale woningbehoefteonderzoek zijn de woningmarktontwikkelingen op regionaal, subregionaal, lokaal en wijkniveau in beeld gebracht. De woningbehoefte en de taakstelling is divers: koop- en huurmarkt, (bijzondere) doelgroepen en woonvormen, vernieuwende woonmilieus en verduurzaming van de woningvoorraad. De uitdaging vormt het spoedig realiseren van duurzame, toekomstbestendige en flexibel in te zetten woningen voor een diversiteit aan mensen. Het onderzoek toont aan een grote opgave voor de middengroepen: middenhuur en goedkope koop.

De woningmarktontwikkelingen worden gevolgd via de regionale woningmarktmonitor (treedt juni 2020 in werking). Het biedt informatie over de bestaande woningvoorraad en de realisaties en plannen voor nieuwbouw.

Handreiking Voorzienbare bouwplicht

Voorzienbaarheid kan een instrument zijn om realisatie van woningbouwplannen te vergroten. In de subregionale Woonagenda's zijn afspraken opgenomen over het toepassen van voorzienbaarheid bij woningbouwprojecten. Voor gemeenten die daarmee aan de slag willen is de handreiking Voorzienbare bouwplicht opgesteld. Het voorziet in praktische handvatten, tips en voorbeelden om bij te dragen aan een voorzienbare bouwplicht.

Lobby bij het Rijk

De verhuurdersheffing is een doorn in het oog van woningcorporaties en gemeenten. Om woningcorporaties en andere verhuurders sneller en meer kwalitatief goede en betaalbare woningen te bouwen vraagt de Regio AN begin 2019 middels een brief de Tweede Kamer aandacht te hebben voor de grote lastendruk op woningcorporaties. In november verzoekt de Regio AN de Tweede Kamer de voorgestelde verdelingssystematiek van de korting op verhuurdersheffing te wijzigen. Hier is vervolg aan gegeven.

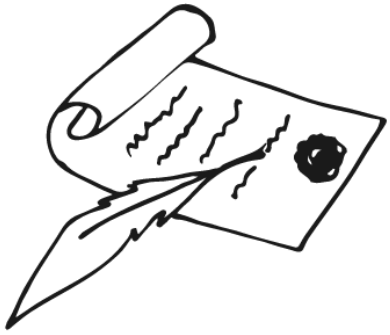
Woondeal en Verstedelijkingsstrategie

Met succes brengt de gemeente Nijmegen bij Rijk de druk op de woningmarkt in de regio Arnhem Nijmegen onder de aandacht. De regio en de provincie mogen met het Rijk een Woondeal sluiten. De Woondeal behelst een langjarige samenwerking van overheden, woningcorporaties, marktpartijen en zorgorganisaties, waarbij met een gezamenlijke inzet van instrumentarium en (financiële) middelen de woningbouwproductie versneld wordt gerealiseerd. Het bevat onder meer afspraken op het gebied van complexe en integrale binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen, betaalbaarheid van de voorraad, de aanpak van excessen op de woningmarkt en het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken. Op basis van de Woondeal maken de woningcorporaties in de regio aanspraak op de maximale korting op de verhuurdersheffing van 25.000 euro.

De Woondeal loopt voor op de verstedelijkingsafspraken die de regio samen met de regio Foodvalley maakt met het Rijk. De integrale strategie voor de middellange termijn waarin de verstedelijkingsopgave in samenhang

met onder meer de opgaven voor bereikbaarheid, energietransitie, kwaliteit van de leefomgeving, water, landschap en klimaatadaptatie worden bezien, worden uitgewerkt in 2020.

Actualisatie Huisvestingsverordening

Op 1 januari 2020 is de nieuwe Huisvestingsverordening in werking getreden. Met de Huisvestingsverordening wordt de schaarse woonruimte in de betaalbare huur op regionale schaal toegewezen. Het aantal wijzigingen is beperkt. Belangrijke punten zijn onder andere dat statushouders urgente woningzoekenden blijven, dat er sancties worden gesteld bij no show en een verbetering van het gelijktijdig aanbieden van beschikbare woningen door de woningcorporaties.

Subregionaal

De drie subregio's geven uitvoering aan de subregionale woonagenda's. Daarnaast heeft de subregio Liemers onder meer een onderzoek laten uitvoeren naar de huisvesting van arbeidsmigranten, in de subregio Arnhem en omgeving is er onder andere aandacht geweest voor de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en de subregio Nijmegen heeft een uitvoeringsagenda opgesteld voor bij de subregionale woonagenda. Ook het onderwerp woonwagen- en standplaatsen beleid wordt subregionaal niveau opgepakt.

Bureau Brussel

Hoogtepunten en resultaten

Voor de regio Arnhem Nijmegen was 2019 een bewogen Europees jaar met als onbetwiste hoogtepunten onze deelname aan de European Week of Regions and Cities, de succesvolle Europese lobby voor de ICE via Arnhem naar Berlijn, een druk bezochte conferentie over energieopslag in Brussel, het binnenhalen van de prestigieuze Polis conferentie en het binnenhalen van zeven Europese subsidieprojecten.

Projecten: De Europese Commissie honoreerde de volgende 7 Europese projecten die mede door onze regio waren ingediend: digital support for the repair economy (circulaire economie), eHUBS (elektrische mobiliteit), HECTOR (huisvuilwagens op waterstof), Sumps-up (duurzame mobiliteit), H2ships (volgen onderzoek waterstof schepen), InDemand (zorginnovatie), en B-solution (grensoverschrijdende arbeidsmarkt). De projecten ELLO (stadsdistributie) en MADAME (luchtkwaliteit) werden helaas afgewezen. Verder slaagden we er in 2019 in om 7 nieuwe Europese projectaanvragen op uiteenlopende terreinen in te dienen. In de loop van 2020 zal duidelijk worden welke van deze projecten door mogen naar een volgende ronde en/of gehonoreerd zullen worden. Een onderzoek van het bureau ERAC in opdracht van de provincie Gelderland laat zien dat in de programma periode 2014-2020 tot nu toe **654 miljoen euro** aan Europese subsidiegelden in Gelderland is geland, waarvan **320 miljoen** in de regio Arnhem Nijmegen terecht, vooral direct (zonder tussenkomst van de overheid) bij kennisinstellingen (met name Radboud Universiteit) en bedrijven. Dat is een bemoedigend resultaat, en laat tegelijkertijd zien hoe groot het potentieel aan Europese subsidiekansen is.

Partners: in 2019 heeft Bureau Brussel veel energie gestoken in het versterken van partnerschappen, zowel binnen als buiten de regio. Via VNO-NCW, de Economic Board en Kiemt, maar ook direct richting individuele bedrijven hebben we de banden met ondernemers uit de regio aangehaald en hen in positie gebracht voor Europese lobby en/of subsidie aanvragen. Voorbeelden zijn de Brusselse lobby rond het thema energie opslag (met o.a. Hymatters) en een subsidie aanvraag voor elektrische laadinfrastructuur voor de scheepvaart, met ENGIE en BCTN. Ook op Europees niveau werden partnerschappen versterkt. Onder anderen traden we als regio toe tot ACRplus, het Europese netwerk van regio's en steden op het gebied van circulaire economie en waren we actief in twee zogeheten S3 platform, een op het gebied van waterstof en een dat zich bezighoudt met geothermie. In 2020 moet dit leiden tot aanvragen met deze partners.

Profilering: tijdens de European Week of Regions en Cities was de Regio Arnhem Nijmegen nadrukkelijk aanwezig met twintig bestuurders en organiseerden we een goed bezocht evenement (met 165 deelnemers) over energie opslag en management in de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging te Brussel. Ook onze lobby voor de ICE naar Berlijn via Arnhem had succes: onder anderen sprak de Nederlandse Europarlementariër Caroline Nagtegaal (VVD) zich publiekelijk uit voor deze variant. Een ander hoogtepunt was het binnenhalen van de Polis conferentie. Deze toongevende conferentie op het gebied van mobiliteit zal op 2 en 3 december 2020 plaatsvinden in Arnhem. We verwachten zo'n 500 deelnemers uit heel Europa.

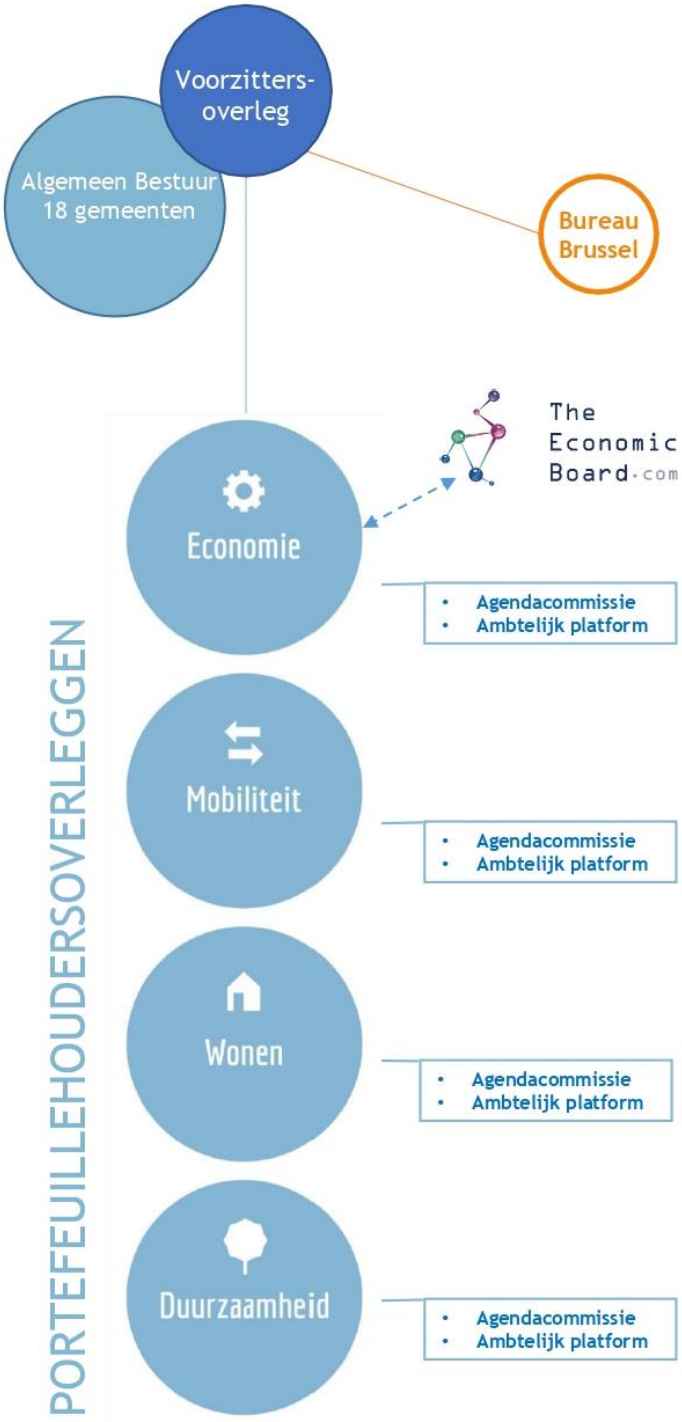
Bijlage 1 Organogram

Inrichting van het Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen

Provincie

Rijk

Europa

Bijlage 2 Het team

Henk van den Berg
Secretaris

Rachel Drosterij
Managementassistent &
Communicatie

Arnout Smit
Bureau Brussel
Adviseur Europese Zaken

Geert Ritsema
Bureau Brussel
Adviseur Europese Zaken

Ferit Bahceci
Bureau Brussel
Trainee

PFO-secretarissen

Patrick Aelmans
PFO Duurzaamheid

Yvonne Hazelaar
PFO Economie

Suzanne Hesseling
PFO Mobiliteit

Elke Dreier
PFO Wonen

Bijlage 3 Missie van Bureau Brussel

Health

in 2030 dé internationale proeftuin voor innovaties in health en life sciences

Projecten
Ingediend: H2020 voorstel met Arnhem, Nijmegen, RU, VHL over groene oplossingen voor gezonde wijken (Liveable Cities) (succesvol 1e fase, 2e fase nu afwachten)
Ingediend en afgekeurd: Projectvoorstel Horizon 2020 Diabetes en Health Valley
Ontwikkelen: TopFit programma Oost-Nederland versterken richting Horizon 2020 (oa. advies over reference site)
Uitvoeren: InDemand: Oost Nederland en Rijnstate partner in project over stimulering zorginnovatie (gepromoot in Brussel en partners gehost)
Verkend en gesprekken tijdens Health Valley Event met EU regio's: Europese mogelijkheden voor verbinden internationale health campussen en startupprogramma's in Europa
Verkend en uitgewerkt: projectmogelijkheden met netwerkpartners in CORAL en ERRIN, samen met Health Valley partners
Geadviseerd, aan EU partners gekoppeld en ingediend: mogelijkheden 'AAL-programma' voor oa. ICT-based bedrijven in zorg (Bob de Bot)
Ontwikkelen en 1e fase ingediend: Robust project, obesitas aanpak in wijken Interreg NWE, met Arnhem, GGD en Rijnstate
Ingediend en afgekeurd: MOVE-KIT met Arnhem, Nijmegen, HAN en Health Valley
Geadviseerd: projecten Artificial Intelligence voor Health (SERENUS)
Advies: projectkansen voor Noviotech Campus en C-ITC
Profilering
Ontwikkeld met OostNL, oa. tijdens Health Valley Event: Communicatie en activiteiten in het kader van het innovatieprofiel: concepts for a healthy life
Versterkt, EU regio's uit CORAL betrokken in workshop, gekoppeld aan Nijmegen + Brussel promotie: Internationaal programma Health Valley event (met CORAL)
Geadviseerd: GO (gezond onderweg) Rijnstate en TopFIT aanmelden als EU Reference Site in EIP AHA
Georganiseerd: InDemand workshop met deelnemende EU regio's en Europese Commissie over innovatie health startups in zorgsector
Partners
Europese regio's betrokken: Internationalisering Health Valley event
Deelname: CORAL netwerk Europese Health regio's

Deelname: ERRIN WG Health

Advies aan Nijmegen: verkenning uitwisseling en wederzijdse versterking Health clusters (startups, scaleups)

Public Affairs

Geen activiteiten

Policy

Verkenning mogelijk Urban Agenda Partnership Health

Energy

"In 2030 moet ca. de helft van het totale energieverbruik bespaard dan wel duurzaam zijn opgewekt, wijken moeten van het aardgas af en er moeten duurzame warmtebronnen komen."
+ Economische Hotspot Energy
+ European Green Capital legacy

Projecten
Advies: Arnhem Hotspot Energy over projectmogelijkheden New Energy Living Lab en fonds/EIB. oa. EFRO aanvraag
Advies in Arnhem en Nijmegen: ELENA/Project Development Assistance verkenning klimaatfondsen regio
Ontwikkeld: mogelijkheden PowertoPower managementsysteem IPKW (leads bij partners)
Advies: NextGarden over Europese projectmogelijkheden opslag warmte/geothermie (paste niet in timing en inhoud). Verder en concreter 2020
Geadviseerd: over Europese kansen lopende projectvoorstellen binnen PFO duurzaamheid, regionaal icoonprogramma slimme duurzaamheid (energietransitie, circulaire economie en duurzame mobiliteit), Energy Made in Arnhem, duurzaamheidsoverleg Nijmegen, en projecten regionale gemeenten.
Ingediend, succesvol 1e fase, 2e fase afwachten: H2020 voorstel met Arnhem, Nijmegen, RU over groene oplossingen voor gezonde wijken (Liveable Cities)
Ingediend *afgekeurd*: FLASH (waterkracht): Provincie trekt, Overbetuwe/Renkum associated
Ingediend *goedgekeurd*: H2Ships (Nijmegen follower)
Ontwikkelen: Energiearmoede voorstel richting Interreg NWE
Ontwikkelen: LIFE en Arnhem klimaatadaptatie voorstel
Geadviseerd: Batterij/chipfabriek helpen vestigen met Europese investeringen
Verkenning: Geothermie projectmogelijkheden
Aangedragen: H2020 project voor Power2Nijmegen, Nijmegen geen capaciteit dus er uit

Ontwikkeld: Energiearmoede H2020
Ontwikkelen: '1 miljoen woningen Energieneutraal'
Verkennen: warmtenet, oppervlaktewater
Advies en verbonden aan LIFE subsidie: Rivierklimaatpark Ijsselpoort. Sterkere klimaatadaptatie en economische mogelijkheden Rheden, Westervoort, Duiven, Zevenaar, Arnhem
Advies kansen voor projectenlijst Druten en Wijchen (eHubs, Liveable Cities, schone scheepvaart, geothermie)
Aanhaken Overbetuwe en Renkum bij Interreg NWE aanvraag provincie voor waterkracht Driel (afgekeurd)
Profilering
Bijdragen en lobbyen voor (succes): NRW/NL conference Energy naar de regio
Niet ingediend door Arnhem: Trolley 2.0 mogelijk EU Sustainable Energy Award
Georganiseerd: Hotspot Energy: profileringsmogelijkheden (filmmateriaal voor Brussel, lobbyfiche opgesteld)
Georganiseerd: Mogelijk EWRC 2019 energieopslag event (x deelnemers, x high level, …)
Uitwerken en uitdragen: Nijmegen European Green Capital legacy . deelname Green Capital netwerk, deelname high-level R20 conferentie Wenen met wethouder Tiemens
Verbinden: INNOVATE festival versterken en internationaliseren (advies en project deelname Duitse partners en ERRIN regio's)
Gewonnen: EU 'Regiostars' award voor Climate Active Neighbourhoods project met Arnhem voor beste EU project
Partners
Deelname: ERRIN WG Energy:
- Geothermie bijeenkomst tijdens EU Sustainable Energy Week
- Energy Efficiency MKB Declaration
- Opslag energie workshop
Deelname: HyER netwerk waterstof en elektromobiliteit
Organiseren: Climate Active Neighbourhoods EU Final Conference 2019 in Arnhem (April)
Advies: deelname Europees S3 platform batteries (OostNL volgt)
Toegetreden: deelname S3 platform Waterstof met ca. 34 andere EU regio's, Kiemt, OostNL, Provincie Gelderland en Cleantech Regio

Verkend samenwerkingskansen Schotland: warmte en geothermie
Public Affairs
Lobby en gezamenlijke deelname Nederland aan EU Battery Alliance: energy ecosysteem bij op te richten EU accufabrieken (EZK neemt niet deel)
Lobby: Legacy Nijmegen Green Capital 2018: lobby voor succesvol vervolg
Lobby voor aansluiting Nederland/EZK bij European Battery Alliance met daarin regionale batterij initiatieven
Policy
Volgen en lobby: Toekomst EU budget ontwikkelingen voor energy mogelijkheden (oa. in EFRO toekomst)
Lobbyfiche ten behoeve van Energieopslag en MKB in Think East verband

Duurzame Mobiliteit

Regionale bereikbaarheidsaanpak
robuust, duurzaam & slim
“het vervoer moet slimmer en nog schoner worden en zoveel mogelijk geëlektrificeerd worden”

Projecten
Geadviseerd: Europese kansen lopende projectvoorstellen binnen PFO mobiliteit, afzonderlijke gemeenten en overige partijen actief op duurzame mobiliteit (bijv. HAN, Connexxion, stadslogistiek, CMC etc.).
Geadviseerd: projectmogelijkheden alle regiogemeenten, ook aan de hand van projecten onder regionale bereikbaarheidsaanpak en investeringsagenda (waterstoftankstation auto's, personenauto's en huisvuilwagen)
Ingediend en afgekeurd: Stadslogistiek 'ELLO'richting H2020
Ingediend en afgekeurd: voorstel 'MADAME' H2020 luchtkwaliteit slimme metingen en actief parkeermanagement
Ingediend *goedgekeurd*: E-Hubs: hubs uitrollen voor elektrisch deelmobiliteit in de regio
Ingediend en afgekeurd: Railterminal Gelderland ingediend voor EU subsidie (door Provincie Gelderland)
Ingediend *goedgekeurd*: Waterstof vuilniswagen HECTOR met Arnhem, HAN en SUEZ
Uitgewerkt: schone binnenvaart (CLINSH 2.0 / PortLiner met EIB). PortLiner EIB gesprek. EFRO aanvraag Nijmegen/BCTN/Engie. H2020 urban nodes aanvraag
Advies: Europese mogelijkheden grensoverschrijdende gebiedsontwikkeling Montferland-Zevenaar-Emmerich (Euregionaal aanvragen en lobby in Brussel voor meer mogelijkheden)
Verkend: Proeftuin Urban Mobility / acceleratorprogramma Clean Mobility Center
Georganiseerd: Rheden mobiliteitshubs aansluiten bij EU project (follower gemeente in eHUBS project Rheden, Beuningen, Wijchen en Renkum)
Profilering

Advies maar niet aangemeld door Arnhem: mogelijk Trolley 2.0 /EBUS2020 voor EU Sustainable Energy Award
Uitdragen en voortbouwen: Legacy Velo-city 2017
Binnengehaald en organiseren: Polis 2020 conferentie naar de regio
Presentatie en bestuurlijke deelname in Polis 2019 conferentie over duurzame internationale mobiliteit vanuit de regio (link Berlijn)
Bijdrage in Thinking Cities Magazine (Polis)
Presentatie over new mobility services tijdens European Week of Regions and Cities
Presentatie bij verscheidende Brussel bijeenkomsten Polis, ERRIN, ECF en HyER
Partners
Deelname: ERRIN WG Transport
Deelname: HyER
Deelname: Polis (incl. deelname Management Committee)
Negatief advies: deelname in New Mobility Services EIP
Negatief advies: deelname S3 platform Safe and Sustainable Mobility
Deelname in Think East Netherlands met kennisinstellingen, regio's en ondernemers
Oprichting platform binnen Polis voor Small and Medium Cities ('G40 op EU duurzame mobiliteit')
Public Affairs
Lobbyen voor Schone Binnenvaart (voortbouwen op Nijmegen Declaration). Succesvolle lobby tijdens EWRC bij Europees Parlement en Europese Commissie
Lobby voor ICE sneller, betrouwbaarder, vaker. Succesvolle lobby tijdens EWRC bij Europees Parlement en Europese Commissie, met oa. persaandacht voor positie regio ten opzichte van Berlijn.
Verstevigen mogelijkheden grensoverschrijdende gebiedsontwikkeling. Eerste aanzet lobby tijdens EWRC, voorlopig nog geen mogelijkheden (behalve euregionaal)
Ondertekenen verkeersveiligheidsverklaring Polis/Eurocities
Policy
Urban Agenda Partnership Urban Mobility Actieplan uitgevoerd met aanbeveling beter EU beleid, betere kennisdeling en betere funding. Samen met oa. Karlsruhe, Finland, Eurocities, Polis

Circulaire Economie

"In 2050 moet de economie circulair zijn. In 2030 moet het restafval in 50% zijn verminderd tov 2016."

Projecten
Adviseren: mogelijkheden regionale investeringen versterken met Europese middelen (Europese Investeringsbank)
Adviseren: over Europese mogelijkheden voor projectenlijst onder investeringsagenda
Indienen: Digital Support Repair Economy projectvoorstel
Ontwikkelen: Living Lab Circular Economy
Adviseren: Climate KIC en WK Volleybal circulair Ontwikkelen : Feed the City Project
Profilering
Deelname EU GLOBE conferentie in Europees Parlement met Harriët Tiemens
Partners
Deelnemen: Peer2Peer Leuven en Ierse steden
Organiseren: Werkbezoek Duitse en Vlaamse steden aan regio AN
Voorstellen: Lidmaatschap ACR+

Public Affairs
Voorstellen: lobbyagenda Circulaire Economie
Policy
Geen activiteiten

Algemeen en overige doelen

Projecten
advies: AMIF aanvraag Arnhem: Asiel, Migratie en Integratiefonds
Geadviseerd: mogelijkheden gemeente voor bijdragen open wifi in gemeenten met behulp van WIFI4EU
Ontwikkeld: aanvraag Privacy/IRMA
Geadviseerd over kansen: Europese mogelijkheden oprichting C-ITC, chiptechnologie centrum Nijmegen
Ingediend, goedgekeurd en uitgevoerd: B-solutions grensoverschrijdende arbeidsmarkt voor nietEU studenten in Duitsland
Kans aangedragen voor samenwerking The Economic Board, RU en bedrijven voor EU subsidie AI center
Profilering
Bijdragen: Innovatieprofiel Think East Netherlands
Doorontwikkelen: Communicatiestrategie: ?
- Internationaal / i-want.eu
- Twitter/social media
- Nieuwsbrief (doelgroep, regelmaat, doel, blogs stakeholders)
Advies: Gewezen op kansen EU GreenDeal voor de regio Arnhem Nijmegen
Organiseren: European Week of Regions and Cities met deelname bestuurders en organisatie workshops, gesprekken en programma. Succesvolle deelname, positieve feedback en veel nuttige inhoudelijke leads voor lobby met Europarlementariërs, Rijk en Europese Commissie
Ingediend en afgewezen: aanmelding regio voor European Capital of Smart Tourism. Samenwerking Doesburg, Berg en Dal, Arnhem, Nijmegen en Visit Arnhem Nijmegen

Partners
Negatief advies: lidmaatschap Eurocities. Te weinig capaciteit in regio
Hulp organisatie: Regioreis 2019
Georganiseerd: Werkbezoek gemeenteraad Westervoort aan Brussel
Organiseren: overige werkbezoeken (HAN, Startup Arnhem Nijmegen, trainees Arnhem Nijmegen Provincie,

Gekoppeld en geadviseerd: Rheden over Global Goals aanpak
Meewerken aan regionaal versterkingproces: advies over Europese inzet
Meewerken en advies voor HAN European Studies curriculum
Public Affairs
Uitgewerkt: lobbyfiches op mobiliteit en energie
Volgen: EU budget/subsidiekansen post 2020
Volgen: Brexit mogelijkheden en bedreigingen voor de regio
Verkennen: mogelijkheden High Tech ontwikkelingen in de regio
Policy
Geen activiteiten

Datum
15 april 2020

Zaaknummer
2020-004616

Onderwerp
Begrotingscirculaire 2021 en Covid-19 gevolgen voor financieel toezicht voor gemeenten

Inlichtingen bij
Michiel Bodde
026 359 83 16
post@gelderland.nl

Blad
1 van 4

– De colleges van Burgemeester en Wethouders van de Gelderse gemeenten
– De gemeenteraden van de Gelderse gemeenten

Geacht college/Geachte gemeenteraad,

In onze rol als financieel toezichthouder informeren wij u jaarlijks in onze begrotingscirculaire over de actuele ontwikkelingen die van belang zijn bij het opstellen van uw begroting en van invloed zijn op ons toezicht (van uw financiële stukken). Daarnaast informeren wij u in deze circulaire over het proces van het financieel toezicht, in het bijzonder over de begrotingsrichtlijnen en over de toetsingsaspecten die we hanteren bij het beoordelen van uw begroting 2021. Deze informatie treft u aan in bijgaande notitie “Bouwstenen begrotingscirculaire 2021”.

In deze brief lichten wij enkele onderwerpen uit de begrotingscirculaire nader toe. Ook gaan wij kort in op de gevolgen die de Covid-19 maatregelen kunnen hebben op uw begrotingscyclus en hoe wij hier als toezichthouder mee om gaan in afwachting van eventuele nadere besluiten van het Rijk.

Begrotingscirculaire 2021
De jaarlijkse begrotingscirculaire is van belang bij het opstellen van uw begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024. De circulaire is een aanvulling op het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020 Gemeenten) en wordt jaarlijks opgesteld door het Vakberaad Gemeentefinanciën[1]. Naast de ontwikkelingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gaat de begrotingscirculaire 2021 op de een aantal specifieke onderwerpen. Wij geven u hierbij graag het volgende mee.

[1] Het Vakberaad Gemeentefinanciën is het overlegorgaan van de gezamenlijke toezichthouders (provincies en Ministerie van BZK) en vertegenwoordigers van het IPO, VNG en ROB.

Er liggen in de komende jaren belangrijke uitdagingen op het gebied van gemeentefinanciën. De financiële onzekerheden bij het uitvoeren van decentralisaties in het sociaal domein, nieuwe opgaven die op gemeenten afkomen en de inmiddels uitgestelde herijking van het Gemeentefonds maken het voor u niet eenvoudig om een structureel duurzaam financieel beleid te voeren. Ons college heeft hier veel begrip voor. Wij zien dat u hier ondanks de vele onzekerheden toch aan blijft werken en spreken onze waardering uit voor het feit dat u lastige keuzes die u hierin soms moet maken niet uit de weg gaat. Als toezichthouder hebben wij echter ook de taak hierop toe te zien. Dit doen wij onder meer door middel van het beoordelen van uw begroting en door met u in gesprek te gaan over uw financiële huishouding.

Ieder jaar is ons uitgangspunt dat uw gemeente onder repressief toezicht komt te staan. Dit is de lichtste vorm van toezicht. Gedurende het jaar volgen wij risicogericht de ontwikkelingen van uw financiële positie en nemen kennis van uw financiële besluiten. Hiertoe vragen wij u de kadernota/voorjaarsnota, bestuursrapportages en de ontwerpbegroting aan ons ter kennisname toe te sturen, zodat wij tijdig met u in gesprek kunnen wanneer wij negatieve ontwikkelingen zien of hiertoe anderszins aanleiding bestaat. Wij zijn ons ervan bewust dat het beslag dat de uitvoering van de Covid-19 maatregelen momenteel op u als gemeente legt en zijn daarom terughoudend in de informatie die wij aan u vragen. Echter om een goed beeld te krijgen van de impact en financiële consequenties die de Covid-19 crisis heeft voor uw gemeente, zowel op de korte als langere termijn, is het zaak dat wij als provinciaal bestuur, niet alleen als toezichthouder, hiervan ook goed op de hoogte zijn. Dit stelt ons ook in staat om eventuele problemen samen tijdig te signaleren en met u mee te denken over en te zoeken naar eventuele oplossingen.

Bij de beoordeling van de begroting 2021 ligt de aandacht, in navolging op voorgaande jaren, onder andere op de ontwikkelingen van het budget voor het sociaal domein. Gedurende 2018 werd het steeds duidelijker dat veel gemeenten worstelen met de stijgende kosten die zij maken voor het sociaal domein, specifiek voor de jeugdzorg. Bij de begroting 2020 bleek dat de piek in de kosten nog niet bereikt was. Veel gemeenten hebben daarom meer geld begroot voor het sociaal domein en/of zijn tot ingrijpende maatregelen overgegaan. In de begrotingscirculaire 2021 wordt de richtlijn extra middelen jeugdzorg bevestigd. Mocht op basis van uw jaarrekening 2019 toch blijken dat dit niet toereikend zal zijn, dan wordt er verwacht dat u hier realistisch mee omgaat bij uw begroting 2021. We hebben ook de verwachting dat u, gegeven de ervaring in de voorgaande jaren, in uw begroting komt tot realistische ramingen voor 2021 en de daaropvolgende jaren. De realisatie van de budgetten bij uw jaarrekening 2019 geven daarbij doorgaans een goede indicatie.

Vanwege de schommelingen in de hoogte van het Gemeentefonds in 2019 wordt gekeken naar de mogelijkheden om de uitkering uit het Gemeentefonds minder gevoelig te maken voor fluctuaties. In de circulaire vindt u een overzicht van alle zaken die hieromtrent spelen.

We raden u aan de ontwikkelingen vanuit de VNG als uw belangenvertegenwoordiger en betrokken onderhandelaar te volgen om een beeld te krijgen van wat u als gemeente voor 2021 te wachten staat aangaande eventuele veranderingen van de financiering van het sociaal domein.

Verder wordt in deze circulaire ingegaan op herijking van het Gemeentefonds en de verdeelsystematiek. Wij raden u aan de ontwikkelingen nauwgezet te volgen omdat de uitkomsten van het proces mogelijk grote invloed kunnen hebben op uw meerjarenramingen. Wij raden u daarom aan om hiermee - voor zover mogelijk - rekening te houden bij het opstellen van uw begroting. Mocht dit invloed hebben op ons financieel toezicht, dan brengen wij u hiervan vanzelfsprekend tijdig op de hoogte.

Ook opgaven als de energietransitie en de invoering van de Omgevingswet hebben gevolgen voor uw begroting en zijn daarom in de circulaire opgenomen. Wij hebben inmiddels begrepen dat de invoeringsdatum van de Omgevingswet is verschoven. Deze zal naar verwachting later, maar nog wel in 2021 worden ingevoerd. Andere onderwerpen zijn de rechtmatigheidsverantwoording door uw college en de verkoop van Eneco-aandelen voor zover van toepassing op uw gemeente.

Covid-19 en financieel toezicht
De maatregelen die landelijk zijn getroffen als gevolg van de Covid-19 pandemie raken ons allemaal in Gelderland en hebben mogelijk ook effect op de begrotings- en verantwoordingscyclus van uw gemeente. Afstemming tussen ambtenaren en accountants, maar ook tussen ambtenaren onderling verloopt minder soepel en de benodigde besluitvorming door uw college en raad loopt mogelijk ook vertraging op. Om die reden is het denkbaar dat u niet in staat zal zijn om uw vastgestelde jaarrekening 2019 voor 15 juli 2020 in te dienen bij ons.

In onze brief ‘Provinciale ondersteuning voor gemeenten bij COVID-19-crisis’ van 24 maart 2020 (zaaknummer 2020-003635) hebben wij aangegeven dat we uitgaan van terughoudend toezicht op gemeenten. We willen gemeenten niet onnodig belasten met administratieve taken en denken graag mee over mogelijke oplossingen, zoals bij het eventueel overschrijden van wettelijke termijnen. We zijn hierover ook landelijk in overleg met onze collega provincies en het Rijk.
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft inmiddels laten weten dat, indien het noodzakelijk is, hij de termijnen voor de aanlevering van de jaarstukken zal aanpassen. De tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming biedt de minister hiertoe de mogelijkheid. Indien de termijnen worden aangepast, wordt u daarover geïnformeerd.

Indien duidelijk wordt dat u niet in staat bent om de door uw raad vastgestelde jaarrekening inclusief accountantsverklaring tijdig bij ons in te dienen, dan vragen wij u om hierover zo snel mogelijk in contact te treden met uw ambtelijk toezichthouder. Er kunnen dan afspraken worden gemaakt om ervoor te zorgen dat de toezichthouder op de hoogte blijft van de financiële situatie van de gemeente.

Als er naar aanleiding van de begroting 2020 bestuurlijke of ambtelijke afspraken zijn gemaakt met uw gemeente over de kadernota, dan vragen wij u ook contact te zoeken met uw ambtelijk toezichthouder wanneer u verwacht dat er mogelijk vertraging zal optreden als gevolg van de Covid-19 maatregelen.

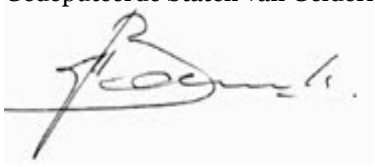
Houdt u ook rekening met eventuele vertraging van de jaarrekening, kadernota en andere informatie vanuit gemeenschappelijke regelingen (GR) waaraan uw gemeente deelneemt. De begrotings- en verantwoordingscyclus van een GR loopt voor op die van de gemeenten, zodat u tijdig de juiste informatie ter beschikking heeft voor het opmaken en vaststellen van uw eigen documenten. De accountantscontrole en besluitvorming vindt hierbij voor een groot deel in maart en april plaats waardoor hierin mogelijk vertraging kan optreden. Dit kan ervoor zorgen dat u niet alle informatie op tijd krijgt van een GR, wat ook weer invloed kan hebben op uw eigen besluitvormingsproces. Daarom raden wij u aan met uw GR'en in contact te treden zodat u grip blijft houden op dit gedeelte van uw gemeentelijk beleid en financiën.

Voor vragen over de circulaire of de gevolgen van Covid-19 op uw financieel toezicht kunt u zich wenden tot de toezichthouder van uw gemeente. Indien gewenst kan zij/hij een korte presentatie verzorgen over de begrotingscirculaire. Voor meer informatie over wat de provincie voor uw gemeente kan betekenen tijdens deze Covid-19 pandemie, verwijzen wij u nogmaals naar onze brief van 24 maart 2020.

Wij wensen u alle succes toe in deze moelijke periode en in de periode die nog voor ons ligt. Weet dat de provincie hierin vooral naast u wil staan, als partner, maar ook als toezichthouder.

Blijf gezond!

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends
Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst
Secretaris

Bijlagen:
– Begrotingscirculaire 2021

Datum
15 april 2020

Zaaknummer
2020-004616

Onderwerp
Begrotingscirculaire 2021 en Covid-19 gevolgen voor financieel toezicht voor gemeenten

Inlichtingen bij
Michiel Bodde
026 359 83 16
post@gelderland.nl

Blad
1 van 4

– De colleges van Burgemeester en Wethouders van de Gelderse gemeenten
– De gemeenteraden van de Gelderse gemeenten

Geacht college/Geachte gemeenteraad,

In onze rol als financieel toezichthouder informeren wij u jaarlijks in onze begrotingscirculaire over de actuele ontwikkelingen die van belang zijn bij het opstellen van uw begroting en van invloed zijn op ons toezicht (van uw financiële stukken). Daarnaast informeren wij u in deze circulaire over het proces van het financieel toezicht, in het bijzonder over de begrotingsrichtlijnen en over de toetsingsaspecten die we hanteren bij het beoordelen van uw begroting 2021. Deze informatie treft u aan in bijgaande notitie “Bouwstenen begrotingscirculaire 2021”.

In deze brief lichten wij enkele onderwerpen uit de begrotingscirculaire nader toe. Ook gaan wij kort in op de gevolgen die de Covid-19 maatregelen kunnen hebben op uw begrotingscyclus en hoe wij hier als toezichthouder mee om gaan in afwachting van eventuele nadere besluiten van het Rijk.

Begrotingscirculaire 2021
De jaarlijkse begrotingscirculaire is van belang bij het opstellen van uw begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024. De circulaire is een aanvulling op het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020 Gemeenten) en wordt jaarlijks opgesteld door het Vakberaad Gemeentefinanciën[1]. Naast de ontwikkelingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gaat de begrotingscirculaire 2021 op de een aantal specifieke onderwerpen. Wij geven u hierbij graag het volgende mee.

[1] Het Vakberaad Gemeentefinanciën is het overlegorgaan van de gezamenlijke toezichthouders (provincies en Ministerie van BZK) en vertegenwoordigers van het IPO, VNG en ROB.

Er liggen in de komende jaren belangrijke uitdagingen op het gebied van gemeentefinanciën. De financiële onzekerheden bij het uitvoeren van decentralisaties in het sociaal domein, nieuwe opgaven die op gemeenten afkomen en de inmiddels uitgestelde herijking van het Gemeentefonds maken het voor u niet eenvoudig om een structureel duurzaam financieel beleid te voeren. Ons college heeft hier veel begrip voor. Wij zien dat u hier ondanks de vele onzekerheden toch aan blijft werken en spreken onze waardering uit voor het feit dat u lastige keuzes die u hierin soms moet maken niet uit de weg gaat. Als toezichthouder hebben wij echter ook de taak hierop toe te zien. Dit doen wij onder meer door middel van het beoordelen van uw begroting en door met u in gesprek te gaan over uw financiële huishouding.

Ieder jaar is ons uitgangspunt dat uw gemeente onder repressief toezicht komt te staan. Dit is de lichtste vorm van toezicht. Gedurende het jaar volgen wij risicogericht de ontwikkelingen van uw financiële positie en nemen kennis van uw financiële besluiten. Hiertoe vragen wij u de kadernota/voorjaarsnota, bestuursrapportages en de ontwerpbegroting aan ons ter kennisname toe te sturen, zodat wij tijdig met u in gesprek kunnen wanneer wij negatieve ontwikkelingen zien of hiertoe anderszins aanleiding bestaat. Wij zijn ons ervan bewust dat het beslag dat de uitvoering van de Covid-19 maatregelen momenteel op u als gemeente legt en zijn daarom terughoudend in de informatie die wij aan u vragen. Echter om een goed beeld te krijgen van de impact en financiële consequenties die de Covid-19 crisis heeft voor uw gemeente, zowel op de korte als langere termijn, is het zaak dat wij als provinciaal bestuur, niet alleen als toezichthouder, hiervan ook goed op de hoogte zijn. Dit stelt ons ook in staat om eventuele problemen samen tijdig te signaleren en met u mee te denken over en te zoeken naar eventuele oplossingen.

Bij de beoordeling van de begroting 2021 ligt de aandacht, in navolging op voorgaande jaren, onder andere op de ontwikkelingen van het budget voor het sociaal domein. Gedurende 2018 werd het steeds duidelijker dat veel gemeenten worstelen met de stijgende kosten die zij maken voor het sociaal domein, specifiek voor de jeugdzorg. Bij de begroting 2020 bleek dat de piek in de kosten nog niet bereikt was. Veel gemeenten hebben daarom meer geld begroot voor het sociaal domein en/of zijn tot ingrijpende maatregelen overgegaan. In de begrotingscirculaire 2021 wordt de richtlijn extra middelen jeugdzorg bevestigd. Mocht op basis van uw jaarrekening 2019 toch blijken dat dit niet toereikend zal zijn, dan wordt er verwacht dat u hier realistisch mee omgaat bij uw begroting 2021. We hebben ook de verwachting dat u, gegeven de ervaring in de voorgaande jaren, in uw begroting komt tot realistische ramingen voor 2021 en de daaropvolgende jaren. De realisatie van de budgetten bij uw jaarrekening 2019 geven daarbij doorgaans een goede indicatie.

Vanwege de schommelingen in de hoogte van het Gemeentefonds in 2019 wordt gekeken naar de mogelijkheden om de uitkering uit het Gemeentefonds minder gevoelig te maken voor fluctuaties. In de circulaire vindt u een overzicht van alle zaken die hieromtrent spelen.

We raden u aan de ontwikkelingen vanuit de VNG als uw belangenvertegenwoordiger en betrokken onderhandelaar te volgen om een beeld te krijgen van wat u als gemeente voor 2021 te wachten staat aangaande eventuele veranderingen van de financiering van het sociaal domein.

Verder wordt in deze circulaire ingegaan op herijking van het Gemeentefonds en de verdeelsystematiek. Wij raden u aan de ontwikkelingen nauwgezet te volgen omdat de uitkomsten van het proces mogelijk grote invloed kunnen hebben op uw meerjarenramingen. Wij raden u daarom aan om hiermee - voor zover mogelijk - rekening te houden bij het opstellen van uw begroting. Mocht dit invloed hebben op ons financieel toezicht, dan brengen wij u hiervan vanzelfsprekend tijdig op de hoogte.

Ook opgaven als de energietransitie en de invoering van de Omgevingswet hebben gevolgen voor uw begroting en zijn daarom in de circulaire opgenomen. Wij hebben inmiddels begrepen dat de invoeringsdatum van de Omgevingswet is verschoven. Deze zal naar verwachting later, maar nog wel in 2021 worden ingevoerd. Andere onderwerpen zijn de rechtmatigheidsverantwoording door uw college en de verkoop van Eneco-aandelen voor zover van toepassing op uw gemeente.

Covid-19 en financieel toezicht
De maatregelen die landelijk zijn getroffen als gevolg van de Covid-19 pandemie raken ons allemaal in Gelderland en hebben mogelijk ook effect op de begrotings- en verantwoordingscyclus van uw gemeente. Afstemming tussen ambtenaren en accountants, maar ook tussen ambtenaren onderling verloopt minder soepel en de benodigde besluitvorming door uw college en raad loopt mogelijk ook vertraging op. Om die reden is het denkbaar dat u niet in staat zal zijn om uw vastgestelde jaarrekening 2019 voor 15 juli 2020 in te dienen bij ons.

In onze brief ‘Provinciale ondersteuning voor gemeenten bij COVID-19-crisis’ van 24 maart 2020 (zaaknummer 2020-003635) hebben wij aangegeven dat we uitgaan van terughoudend toezicht op gemeenten. We willen gemeenten niet onnodig belasten met administratieve taken en denken graag mee over mogelijke oplossingen, zoals bij het eventueel overschrijden van wettelijke termijnen. We zijn hierover ook landelijk in overleg met onze collega provincies en het Rijk.
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft inmiddels laten weten dat, indien het noodzakelijk is, hij de termijnen voor de aanlevering van de jaarstukken zal aanpassen. De tijdelijke wet digitale beraadslaging en besluitvorming biedt de minister hiertoe de mogelijkheid. Indien de termijnen worden aangepast, wordt u daarover geïnformeerd.

Indien duidelijk wordt dat u niet in staat bent om de door uw raad vastgestelde jaarrekening inclusief accountantsverklaring tijdig bij ons in te dienen, dan vragen wij u om hierover zo snel mogelijk in contact te treden met uw ambtelijk toezichthouder. Er kunnen dan afspraken worden gemaakt om ervoor te zorgen dat de toezichthouder op de hoogte blijft van de financiële situatie van de gemeente.

Als er naar aanleiding van de begroting 2020 bestuurlijke of ambtelijke afspraken zijn gemaakt met uw gemeente over de kadernota, dan vragen wij u ook contact te zoeken met uw ambtelijk toezichthouder wanneer u verwacht dat er mogelijk vertraging zal optreden als gevolg van de Covid-19 maatregelen.

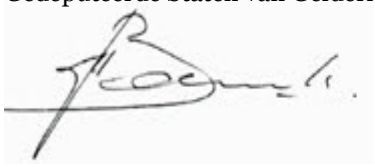
Houdt u ook rekening met eventuele vertraging van de jaarrekening, kadernota en andere informatie vanuit gemeenschappelijke regelingen (GR) waaraan uw gemeente deelneemt. De begrotings- en verantwoordingscyclus van een GR loopt voor op die van de gemeenten, zodat u tijdig de juiste informatie ter beschikking heeft voor het opmaken en vaststellen van uw eigen documenten. De accountantscontrole en besluitvorming vindt hierbij voor een groot deel in maart en april plaats waardoor hierin mogelijk vertraging kan optreden. Dit kan ervoor zorgen dat u niet alle informatie op tijd krijgt van een GR, wat ook weer invloed kan hebben op uw eigen besluitvormingsproces. Daarom raden wij u aan met uw GR'en in contact te treden zodat u grip blijft houden op dit gedeelte van uw gemeentelijk beleid en financiën.

Voor vragen over de circulaire of de gevolgen van Covid-19 op uw financieel toezicht kunt u zich wenden tot de toezichthouder van uw gemeente. Indien gewenst kan zij/hij een korte presentatie verzorgen over de begrotingscirculaire. Voor meer informatie over wat de provincie voor uw gemeente kan betekenen tijdens deze Covid-19 pandemie, verwijzen wij u nogmaals naar onze brief van 24 maart 2020.

Wij wensen u alle succes toe in deze moelijke periode en in de periode die nog voor ons ligt. Weet dat de provincie hierin vooral naast u wil staan, als partner, maar ook als toezichthouder.

Blijf gezond!

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends
Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst
Secretaris

Bijlagen:
– Begrotingscirculaire 2021

Bouwstenen begrotingscirculaire

Gelderland 2021

14 april 2020

provincie Gelderland

Inhoud

1 Inleiding **3**

Agenda toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht 3
Vragen over deze circulaire 3

2 Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten **4**

Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken 4
Notitie Materiële vaste activa 4

3 Specifieke onderwerpen **5**

Inzicht in de structurele begrotingspositie 5
Herijking Gemeentefonds/verdelingssystematiek 5
Sociaal domein 6
BTW compensatiefonds 7
Omgevingswet 7
Omgevingsvisie 7
Houd rekening met de financiële gevolgen voor uw gemeente 7
Duurzaamheid/energietransitie/klimaat 8
Rechtmatigheidsverantwoording college 8
Verkoop aandelen Eneco 9

Tot slot **9**

1 Inleiding

Ieder jaar ontvangt u relevante en actuele informatie over de wijze waarop uw (meerjaren)begroting beoordeeld wordt vanuit onze wettelijke taak, het financieel toezicht. Het is belangrijk deze informatie te betrekken bij de kaderstelling voor de begroting en het vaststellen van uw begroting.

Uw gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Ieder jaar besluiten wij, op grond van artikel 203 van de Gemeentewet, voor 1 januari of uw gemeente voor het komende begrotingsjaar onder repressief of preventief toezicht valt.
De financieel toezichthouder helpt gemeenten bij het bevorderen van een gezonde financiële huishouding, waarbij respect voor de eigen verantwoordelijkheid van besturen het uitgangspunt is. Financieel toezicht is dan ook een wezenlijk onderdeel van de "checks en balances" binnen het openbaar bestuur en draagt hiermee bij aan het voorkomen dat een gemeente niet meer in staat is financiële tekorten zelf op te lossen.

Financieel toezicht draagt bij aan een bestendig en veilig Gelderland met een sterk openbaar bestuur als uitgangspunt. Een bestuur waar de inwoners op kunnen vertrouwen. Respect voor de eigen verantwoordelijkheid van besturen is het uitgangspunt.

Uitgangspunt voor de beoordeling is ons Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020 Gemeenten) die u vorig jaar van ons heeft ontvangen en die voor het eerst is toegepast voor de begroting 2020. Hierin vindt u onder andere:

- Welke vormen van toezicht zijn er?
- Welke wet- en regelgeving worden gehanteerd bij het toezicht?
- Wat betekent structureel en reëel evenwicht?
- Waar kijken we naar als we beoordelen of uw begroting en meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht is?

In deze begrotingsrichtlijnenbrief geven wij u op basis van actualiteit onderwerpen mee die voor uw begroting 2021 van belang zijn. Deels zijn deze onderwerpen financieel technisch van aard en daarmee wellicht meer voor het college bestemd. Een afschrift van deze circulaire hebben wij daarom aan uw college gestuurd.

Agenda toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht

In onze begrotingscirculaire 2020 informeerden wij u over de Agenda toekomst van het (interbestuurlijk) toezicht. Deze gezamenlijke agenda van gemeenten, provincies en het Rijk kent zeven ontwerpprincipes. Te weten: horizontaal voorop en wordt versterkt, uniformiteit (methodiek) en maatwerk, risicogericht toezicht, toezicht is proportioneel en wordt uitgeoefend aan de hand van een interventieladder, transparantie, verbinden van inzichten, efficiënt en effectief en vijf actielijnen.

De vijf actielijnen zijn:

1 Versterken verbinding horizontale controle en verticaal toezicht.
2 Beter voeren dialoog.
3 Beter leren via toezicht.
4 Uniformeren uitvoering toezicht.
5 Toezichthouder richt zich op gedeelde risico's.

In 2019 is de concrete uitwerking hiervan opgenomen in een Actieplan. Per actielijn zijn de te nemen acties benoemd. In de komende 5 jaar wordt gewerkt aan het toekomstig toezicht.

Vragen over deze circulaire

Heeft u vragen over deze circulaire of de vertaling hiervan in uw begroting? Neem dan gerust contact op met de ambtelijke contactpersoon voor uw gemeente.

2 Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten

De commissie BBV geeft in notities aan op welke wijze bepaalde onderwerpen in de begroting verwerkt kan of moet worden. Kan, omdat de regelgeving meerdere verwerkingsopties toestaat en moet als de regelgeving verplicht tot een bepaalde verwerkingswijze. De BBV-notities bevatten dan ook aanbevelingen ("kan") en stellige uitspraken ("moet") voor de juiste toepassing en uitvoering van het BBV.

Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken
In juli 2019 is de nieuwe notitie Grondbeleid gepubliceerd door de commissie BBV. Deze is een samenvoeging en actualisering van de vier eerdere notities over grondexploitatie, faciliterend grondbeleid, nadere uitleg tussentijds winst nemen en voorbeeld verwerken onderhanden werk. Er is geen sprake van nieuwe beperkende regelgeving.

Notitie Materiële vaste activa
De Notitie Materiële vaste activa is geactualiseerd en in januari 2020 door de commissie BBV gepubliceerd. De belangrijkste wijziging heeft betrekking op de verplichting om bij achterstallig onderhoud een voorziening te vormen. In de vorige Notitie Materiële vaste activa werd nog de mogelijkheid geboden om het achterstallig onderhoud financieel in te lopen binnen een termijn van vier jaar wanneer een gemeente onvoldoende middelen heeft om een dergelijke voorziening in één keer te vormen. In de geactualiseerde notitie is deze mogelijkheid komen te vervallen. Het is niet langer toegestaan om bij onvoldoende financiële middelen een termijn van vier jaar te hanteren voor het vormen van de voorziening. De stellige uitspraak, die betrekking heeft op achterstallig onderhoud, is daartoe ingekort tot:

- In geval van achterstallig onderhoud waarbij sprake is van kapitaalvernietiging en/of onveilige situaties wordt op basis van artikel 44 lid 1a BBV een voorziening gevormd.
  Wanneer een gemeente onvoldoende financiële middelen heeft om een voorziening achterstallig onderhoud te vormen zal dit tot een negatieve algemene reserve kunnen leiden.

De commissie voorziet verder in de loop van 2020 actualisering van onder andere de volgende notities:

- Hoofdlijnen van het stelsel baten en lasten.
- Meerjarig financieel inzicht.
- Kadernota rechtmatigheid (aanpassingen n.a.v. rechtmatigheidsverantwoording door college).
- Rente.
- Lasten en baten (incidenteel, subsidies e.d.).
- Lokale heffingen.

3 Specifieke onderwerpen

Inzicht in de structurele begrotingspositie

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van structureel evenwicht, is het belangrijk dat er inzicht bestaat welke baten en lasten incidenteel zijn. Het verplichte meerjarige overzicht van incidentele baten en lasten geeft dat inzicht. Daarbij is de kwaliteit en volledigheid van het overzicht van incidentele baten en lasten van essentieel belang. In de Notitie structurele en incidentele baten en lasten van de Commissie BBV (30 augustus 2018) is hiervoor een algemeen kader opgenomen en zijn diverse voorbeelden gegeven. Er wordt in de notitie vanuit gegaan dat in principe alle baten en lasten structureel van aard zijn. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering en dienen toegelicht te worden.

Bij het onderzoek van de begroting 2020 van de gemeenten is ons opgevallen dat de notitie structurele en incidentele baten en lasten volgens ons nog niet altijd goed wordt toegepast in de begroting. Met name de toelichting op de opgenomen posten is vaak onvolledig om te kunnen beoordelen of er inderdaad sprake is van een uitzondering en de posten als incidenteel aangemerkt kunnen/moeten worden. Het doel van de Notitie structurele en incidentele baten en lasten, namelijk het meer eenduidig toepassen van de begrippen "incidenteel" en "structureel", is naar onze mening nog niet helemaal bereikt. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat het BBV geen scherpe definitie geeft wat incidenteel en structureel is. En, ook niet onbelangrijk, het BBV laat ruimte voor (interpretatie)verschillen, omdat dit past bij de eigen beoordeling van de lokale omstandigheden (principle based). Gemeenten benutten deze ruimte in (te) grote mate, hetgeen leidt tot discussies tussen de gemeenten en de toezichthouder. Om deze discussies te beperken komen wij voor 1 juli 2020 met een (ambtelijke) handreiking die gebruikt kan worden door de vakspecialisten die de begroting en jaarstukken opstellen.

Ook zien wij dat een aantal mutaties aan reserves als structurele mutaties zijn opgenomen waarvan wij niet direct kunnen vaststellen of deze daadwerkelijk structureel van aard zijn. In de toelichting op de wijziging van het BBV in 2013 is gesteld dat in principe alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard zijn.

Alle mutaties aan reserves maken daarom in principe onderdeel uit van het overzicht van incidentele baten en lasten. Structurele mutaties aan reserves zijn de uitzondering en dienen te zijn opgenomen op het overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Bij het begrotingsonderzoek 2021 gaan we toetsen hoe het "overzicht van incidentele baten en lasten", maar ook het "overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves" zich verhouden tot de Notitie structurele en incidentele baten en lasten. Dit kan eventueel gevolgen hebben voor ons oordeel over het structurele saldo van uw begroting.

Wij dringen erop aan voldoende aandacht te besteden aan de kwaliteit en volledigheid van het overzicht van incidentele baten en lasten en ook het overzicht van beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Herijking Gemeentefonds/verdelingssystematiek

Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de herijking van het Gemeentefonds. De jaarlijkse bijdrage aan gemeenten via dit fonds bedraagt zo'n € 30 miljard en wordt volgens de brief van de minister van BZK van 26 februari 2020 aan de Tweede Kamer vanaf 2022 anders verdeeld. De fondsbeheerders (de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de staatssecretaris van Financiën) onderzoeken samen met gemeenten hoe het geld het best verdeeld kan worden. Daarnaast moet door herijking de verdeling eenvoudiger worden. Dit kan aanzienlijke gevolgen hebben voor uw financiële positie.

Een deel van het Gemeentefonds is bestemd voor de taken van gemeenten in het sociaal domein. Dit geld moet beter verdeeld worden. Via de verdeelmodellen in het sociaal domein in het Gemeentefonds is zo'n € 16 miljard beschikbaar. De herijking richt zich op een herverdeling, niet op de omvang van de middelen. Hierdoor zal de herijking voor sommige gemeenten positief uitpakken, terwijl andere gemeenten minder middelen krijgen toebedeeld.

Het onderzoek bestaat uit 2 delen:
- de verdeelmodellen in het sociaal domein;
- de overige onderdelen van het Gemeentefonds.

De onderdelen worden tegelijkertijd maar apart van elkaar onderzocht. Onderwerpen die beide onderdelen raken worden in samenhang bekeken. Denk hierbij aan de indeling van het Gemeentefonds naar beleidsterreinen (clusterindeling).

Het eerste onderzoek voor de herijking van het Gemeentefonds heeft plaatsgevonden van maart 2019 tot en met januari 2020. Er zal in 2020 een aanvullend onderzoek plaatsvinden, waarvan de resultaten in de tweede helft van 2020 bekend moeten zijn. Bij invoering van de nieuwe verdeelmodellen in 2022 zal in grote lijnen de volgende procedure worden gevolgd:
- de fondsbeheerders komen na het onderzoek met een voorstel voor aanpassing van de verdeling van het Gemeentefonds. De VNG en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) geven hierbij advies;
- na advisering van de VNG en de ROB volgt het bestuurlijke besluitvormingstraject. Ofwel: het Rijk en de VNG nemen tijdens een bestuurlijk overleg een beslissing over de nieuwe verdeling;
- voor het eind van 2020 informeert de minister van BZK de Tweede Kamer over de voorstellen voor de nieuwe verdeling;
- gemeenten worden ruimschoots voor invoering over de uitkomsten geïnformeerd;
- vanaf 2022 wordt de nieuwe verdeling, afhankelijk van de besluitvorming, doorgevoerd.

Zie voor meer informatie ook de kamerbrief van 26 februari 2020.

Sociaal domein

Bij het onderzoek van de begroting 2020 is gebleken dat veel gemeenten moeite hadden de financiën op orde te krijgen. De raming van de baten en lasten van het sociaal domein in de begroting zijn ten opzichte van voorgaande jaren steeds reëler. Hierdoor is steeds meer zichtbaar dat de inkomsten vanuit het Rijk de kosten in het sociaal domein niet meer compenseren en tekorten ontstaan bij gemeenten. De financiële positie van de gemeenten komen steeds meer onder druk te staan. Gemeenten moesten vaak vergaande maatregelen nemen om tot een structureel een reëel sluitende begroting te komen.
Het Rijk heeft met de VNG afgesproken dat in het najaar van 2020 nieuw onderzoek is afgerond. Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek jeugdzorg, de ontwikkelingen van het gemeentelijke beleid en de besluitvorming van het volgende kabinet zal de situatie in 2022 en 2023 duidelijk worden.

Voor de beoordeling van de begroting 2021 omtrent het sociaal domein blijven vooralsnog de richtlijnen van vorig jaar (begroting 2020) voor de begroting 2021 van kracht en deze zijn:
- De extra middelen jeugdzorg voor de jaren 2019 tot en met 2021, die onderdeel uitmaken van de algemene uitkering, worden als structureel dekkingsmiddel aangemerkt.
- Voor de jaren 2022, 2023 en 2024 kan door de gemeente een stelpost "Uitkomst onderzoek jeugdzorg" geraamd worden: per gemeente naar rato van de € 300 miljoen (in 2021).
- Deze stelpost "Uitkomst onderzoek jeugdzorg" kan als structureel opgenomen worden.
- Voorwaarde is dat daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.

Als toezichthouder beoordelen wij of de ramingen in de (meerjaren)begroting voor het sociaal domein reëel zijn en welke risico's gemeenten lopen. Daarbij betrekken wij tenminste de realisatie van de laatste jaarrekeningen, de verwachte realisatie voor het jaar 2020 en de verslagen van de accountant. Als u verwacht dat u voor 2021 niet in staat zal zijn een structureel en reëel sluitende begroting vast te stellen, dan verzoeken wij u ons hierover in een zo vroeg mogelijk stadium te informeren. Wij zijn graag bereid met u mee te denken over oplossingen.

BTW compensatiefonds

Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) in de raming van de algemene uitkering in de circulaires gewijzigd. Waar voorheen het fonds was opgenomen in de meicirculaire is het nu aan de gemeenten om zelf een reëel bedrag te ramen voor het BTW-compensatiefonds.

Voor een goede raming van de ruimte onder het plafond BCF is inzicht nodig in de toekomstige ontwikkeling van de omvang van het BCF en vooral in de toekomstige declaraties. Om een niet onderbouwde oplopende raming van de ruimte onder het plafond BCF te voorkomen biedt de ruimte na de laatst bekende declaraties om die reden het meeste houvast als raming voor de komende jaren.
Het ministerie van BZK heeft in afstemming met VNG en provinciale toezichthouders een advies opgesteld over de wijze waarop de ruimte onder het plafonds BCF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte bate. Dit advies luidt: Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het plafond BCF, adviseren we om voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF. Voor de begroting 2021 is dit de realisatie 2019. Als provinciale toezichthouders gebruiken wij dit advies als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren) begroting 2021-2024.

Omgevingswet

De Omgevingswet gaat in per 1 januari 2021. Zoals u weet, wordt de wet- en regelgeving voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water gebundeld en is het de bedoeling om het aanvragen van vergunningen te vereenvoudigen. Dit betekent één wet die ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving stimuleert en kwaliteit borgt.
De gebruikers staan hierbij centraal.

Omgevingsvisie

Met de nieuwe wet zijn het Rijk, de provincies en gemeenten voortaan verplicht een omgevingsvisie te maken. Dit is een strategische visie voor de lange termijn voor de hele fysieke leefomgeving.
De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn:

- gemeenten dienen een omgevingsvisie op te stellen;
- per gemeente geldt één omgevingsplan;
- gemeenten werken de omgevingsvisie uit in een omgevingsplan en programma's;
- het omgevingsplan bevat gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving;
- in een programma staan maatregelen waarmee een bevoegd gezag een omgevingswaarde of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving wil bereiken.

Gemeenten krijgen een overgangstermijn van drie jaar voor het vaststellen van de omgevingsvisie.
De verplichting voor gemeenten om een omgevingsvisie te hebben en het tijdstip daarvoor wordt bij Koninklijk Besluit vastgelegd.

Houd rekening met de financiële gevolgen voor uw gemeente

Wij zien dat de nodige betrokken partijen volop bezig zijn met de voorbereidingen. Het is van groot belang om een goede inschatting te maken wat er op uw gemeente afkomt en u adequaat op deze wet voor te bereiden. Daarbij past ook de vraag wat de financiële gevolgen voor uw gemeente zullen zijn.
Denk aan:

- Welk personeel is wel en niet nodig?
- Hoe begeleidt u het implementatieproces?
- Moet u uw medewerkers opleiden?
- Wat betekent dit voor ICT?
- Wat kost het om de omgevingsdocumenten te ontwikkelen?

TIP Kijk voor meer informatie op: aandeslagmetdeomgevingswet.nl

Het programma 'Aan de slag met de Omgevingswet' ondersteunt onder andere overheden om aan het werk te gaan met de wet. Het programma is een samenwerkingsverband van gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk.

Duurzaamheid/energietransitie/klimaat

De komende jaren ligt er een enorme opgave om Nederland duurzaam te maken. Tegengaan van klimaatverandering, aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en een overgang naar een circulaire economie zijn hierbij essentieel. Verduurzamen van Nederland is daarbij de opdracht. Heel Nederland is aan zet. Om dat te realiseren is een samenhangende visie en aanpak per regio belangrijk. De verdeling van bevoegdheden tussen Rijk en decentrale overheden moet elkaar niet in de weg zitten, maar juist versterken. Inhoudelijke afspraken waar ook bedrijfsleven en maatschappelijke partijen verantwoordelijkheid voor dragen, is vastgelegd in het Klimaatakkoord. Een duurzaam Nederland vereist een fundamentele verandering in denken en doen.

Als we over verduurzaming spreken, dan hebben we het over een heel scala van maatregelen: energiezuinige straatverlichting, waterdoorlatende straatstenen, klimaatadapatief aanbesteden, gebruik circulaire materialen, gasloze wijken enzovoort. De ambities zijn groot, en de tijd is kort. Zo moeten rijk, provincies, gemeenten en waterschappen in 2020 klimaat bestendig en water robuust handelen hebben vastgelegd in hun beleid, gemeenten moeten voor 2021 onder andere voor elke wijk een warmteplan opstellen en dit is nog maar slechts een deel van de opgave. Het uitvoeringsprogramma circulair van het rijk vertaalt de 5 transitie-agenda's naar concrete acties en projecten voor de periode 2019 tot en met 2023.

Elke gemeente, provincie en ook waterschap werkt op dit moment binnen regio's samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.

Van decentrale overheden wordt verwacht dat zij een groot deel van de groei van de algemene uitkering ten goede laten komen aan klimaatbeleid en de energietransitie. Bij de besteding van dit geld zullen zij moeten inzetten op het energieneutraal, klimaatbestendig en circulair maken van Nederland.

Rechtmatigheidsverantwoording college

Op dit moment verstrekken accountants een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Dit gaat veranderen. Met ingang van 2021 moet het college een rechtmatigheidsverantwoording afleggen over de rechtmatigheid van de jaarrekening. De accountant krijgt hierdoor een andere rol en zal vanaf het boekjaar 2021 geen oordeel meer geven over de rechtmatigheid in zijn controleverklaring. De accountant geeft dan nog een controleverklaring af met alleen een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders die in de jaarrekening wordt opgenomen. De rechtmatigheidsverantwoording wordt een onderdeel van de getrouwheidsverklaring van de accountant.

De Commissie BBV draagt zorg voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV. De commissie heeft een modeltekst (jan 2020) gepubliceerd voor de rechtmatigheidsverantwoording die gemeenten (gemeenschappelijke regelingen) opnemen in de jaarrekening.
Het ministerie van BZK heeft in februari 2020 het wetsvoorstel voor consultatie aangeboden.
De formele VNG reactie op het wetsvoorstel (incl. de rechtmatigheidsverantwoording) zal hierop volgen.

De rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) verantwoording binnen uw gemeentelijke huishouding. Het is belangrijk dat u nu al bezig bent met deze ontwikkelingen en dat u zorgt voor voldoende grip op uw interne processen en de bijbehorende financiële huishouding, want gemeenten moeten zelf aantonen dat ze budgetten rechtmatig hebben besteed en het college hier verantwoording over afgeeft. Het beoogde doel is dat er bewustwording komt en de kwaliteit van de interne beheersing verbetert. Ook is het van belang te onderzoeken waar de onderlinge verantwoordelijkheden liggen, tussen raad, college, ambtelijke organisatie en accountant.
In 2020 zal financieel toezicht onder andere op ambtelijk niveau dit onderwerp onder de aandacht blijven brengen.

Tot slot

Verkoop aandelen Eneco

Gemeenten die in het bezit zijn van aandelen van Eneco hebben het voornemen om de aandelen Eneco te verkopen. De verkoop heeft een positief incidenteel effect (toename eigen vermogen) en een negatief structureel effect (lagere structurele baten door het wegvallen van de dividendinkomsten). Vooruitlopend op de definitieve verkoop dient u maatregelen te nemen om deze wegvallende structurele baten vanaf 2021 te compenseren voor zover u dit nog niet heeft gedaan. Een voorbeeld hiervan is het aflossen van langlopende leningen waardoor er structureel rentevoordeel ontstaat. Bij de besteding van deze incidentele verkoop-opbrengst dient u rekening te houden met de structurele effecten op uw begroting. Zo brengen nieuwe investeringen structurele kapitaallasten met zich mee die van structurele dekking voorzien moeten worden.

In deze circulaire zijn actuele en relevante aandachtspunten opgenomen. Hebt u vragen over deze circulaire dan kunt u contact opnemen met de contactambtenaar voor uw gemeente.

Provincie Gelderland
Markt 11
6811 CG Arnhem
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
026 359 99 99
provincieloket@gelderland.nl
www.gelderland.nl

20 300 132

Nationaal Programma RES Regionale Energie Strategie

Den Haag, 8 april 2020

Betreft: ruimte in tijdsschema RES'en

Beste RES-bestuurders en coördinatoren,

U ondervindt in het werk aan de regionale energiestrategieën (RES'en) gevolgen van de maatregelen tegen verspreiding van het coronavirus. Veel regio's werken zo goed als mogelijk door aan de RES. Tegelijkertijd staat het democratische en maatschappelijke proces in verschillende regio's onder druk.

Doel is onverminderd het snelst mogelijke tijdpad te blijven volgen én daarbinnen de regio's meer ruimte te bieden voor een politiek en maatschappelijk gedragen proces. Zo blijven we werken aan een duurzame toekomst. 1 juni 2020 blijft hierin een belangrijke momentopname voor decentrale overheden. Dat doet recht aan het harde werken in de regio's tot nu toe.

Op 1 juni 2020 leveren de voorzitters van de 30 regio's hun (voorlopige) concept-RES in bij het NP RES. Hierna volgt een tussentijdse kwalitatieve analyse door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). PBL kijkt vanuit een integraal perspectief naar maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak, ruimtegebruik en systeemefficiëntie. NP RES en de regio's gebruiken die kwalitatieve analyse om via het delen van kennis en het leren van elkaar de RES'en te verbeteren. En om belemmeringen met betrekking tot de uitvoering te agenderen en versnellen.

Aangepaste RES-planning
In overleg besloten de opdrachtgevers van het nationaal programma RES (BZK, EZK, VNG, IPO en Unie van Waterschappen), samen met de voorzitters van het Voortgangs-overleg Klimaatakkoord en de uitvoeringstafels Elektriciteit en Gebouwde Omgeving, dat een verruiming van het tijdschema voor het opleveren van de RES nodig is.

De aangepaste RES-planning is als volgt:
- De planning voor het aanleveren van de bestuurlijk vastgestelde concept-RES wordt verruimd van 1 juni naar 1 oktober 2020.
- Op 1 oktober start PBL de RES-analyse (kwantitatief én kwalitatief) zoals die eerder beoogd was op 1 juni. De PBL-analyse komt op uiterlijk 1 februari 2021 beschikbaar, samen met het advies van het nationaal programma RES (appreciatie).
- Het toepassen van de verdeelsystematiek – indien nodig - verschuift naar 1 februari 2021.
- De planning voor het opleveren van de RES 1.0 wordt verruimd van 1 maart 2021 naar 1 juli 2021.

De 30 RES'en hebben allemaal hun eigen aanpak, werkwijze en planning. Het besluit tot verruiming van de planning biedt de regio's de mogelijkheid om door te gaan op de eigen koers: eerder inleveren is dus ook prima. Door verder te werken aan de concept RES of RES 1.0 komen we sámen verder op weg naar 2030.
Uitgangspunt is dat de doelen zoals opgenomen in het Klimaatakkoord niet vertraagd raken.

Unie van Waterschappen
Koningskade 40
Postadres
Postbus 93218
2509AE Den Haag

info@npres.nl
www.npres.nl
kvk nr: 40407706

De UvW streeft naar een transparant relatiebeheer met duidelijke regels over belangenverstrengeling en het aannemen van giften

Inleveren op 1 juni
De voorzitters van de 30 regio's die hun (voorlopige) concept-RES inleveren op grond waarvan PBL een kwalitatieve analyse uit kan voeren, geven aan welk besluitvormingstraject, volgens welke planning, nog beoogd is. Als er rond 1 juni vragen zijn over de status van de stukken, dan communiceert NP RES helder wanneer een (voorlopige) concept-RES nog geen enkele status heeft. NP RES plaatst alleen door de regio zelf openbaar gemaakte stukken op de website van NP RES. Daarbij is duidelijk aangegeven welke status die hebben.

Over de kwalitatieve analyse van PBL
- De tussentijdse kwalitatieve analyse van het PBL is gericht op het versterken van kennisdeling en het van elkaar leren op weg naar de concept-RES of RES 1.0. Ook geeft de analyse inzicht in de belemmeringen. Landelijk kan alvast onderzocht worden of en hoe die opgelost kunnen worden.
- De analyses van het PBL zijn gefocust op de bovenregionale en nationale aspecten, dus niet afzonderlijk per regio.

NP RES zal de uitkomsten uit de analyse in gesprek brengen met regio's. Ook vormt het de basis voor het bestuurlijke gesprek tussen de regio's onderling in de zomer (peer to peer).

Waardering
Alle bij het NP RES betrokken partijen spreken hun waardering uit voor de regio's dat zij ondanks de gevolgen van het coronavirus voortgang boeken in het RES-proces. Er zijn regio's die nu al een (voorlopige) concept-RES gereed hebben. Sommige regio's zullen in staat zijn een bestuurlijk vastgestelde concept-RES in te leveren op 1 juni of voor de zomer. We willen deze regio's stimuleren vooral door te gaan met de RES 1.0 en daarbij volksvertegenwoordigers en samenleving intensief te betrekken. Zij kunnen andere regio's laten profiteren van hun kennis en inzichten door deze actief te delen.

Ondersteuning NP RES
NP RES blijft de regio's maximaal ondersteunen. De ondersteuning vanuit NP RES is en blijft gericht op alle 30 RES'en. Denk aan ondersteuning in de afstemming met volksvertegenwoordigers, het proces van ruimtelijke inpassing, keuzes met betrekking tot systeemefficiëntie, samenhang met de Transitievisie Warmte (TVW), de vertaalslag naar de uitvoering et cetera. De komende weken vinden diverse online-bijeenkomsten plaats en komen kennisproducten en ondersteuningsinstrumenten beschikbaar. Voor geïnteresseerde regio's zijn er deze maand twee online klankbordgroepen 'van concept naar 1.0'. Ook de bestuurlijke bijeenkomst van 20 april gaat online door. Daar kunnen bestuurders hun ervaringen en uitdagingen delen die het werken aan de RES biedt, zeker in deze tijd.

Op vrijdag 10 april organiseert NP RES van 09.30-10.30 een online bijeenkomst voor RES-coördinatoren die graag toelichting willen op de brief. U kunt uiteraard ook terecht bij uw regionale accounthouder van NP RES.

Met hartelijke groet,

mede namens VNG, IPO, Unie van Waterschappen, BZK, EZK en de voorzitters van het voortgangsoverleg en de uitvoeringstafels Elektriciteit en Gebouwde Omgeving

Kristel Lammers
Directeur NP RES

Bijlage: Achtergrond: afspraken Klimaatakkoord

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat onder coördinatie van het NP RES een appreciatie van de RES'en zal worden uitgevoerd. Dat hield in dat elke regio op 1 juni 2020 zijn concept-RES zou aanbieden aan het NP RES. Waarna PBL de concept-RES'en zou doorrekenen. Zowel kwantitatief (tellen de concept-RES'en op tot het nationale doel van 35 TWh). Als kwalitatief: een waardering op de afwegingskaders maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak, efficiëntie van het energiesysteem en ruimtelijke inpassing. Op basis daarvan zou NP RES in de zomer gesprekken voeren in de regio's, gericht op het leren van de concept-RES. Daarnaast zouden de regio's onderling hun RES'en vergelijken, met aandacht voor een evenwichtige verdeling van de opgave tussen de regio's. De PBL analyse zou in oktober openbaar worden samen met het advies van NP RES.

Omdat afspraken in het Klimaatakkoord onderling samenhangen, is over de verschuivingen in het tijdschema overleg gevoerd met zowel BZK, EZK, VNG, IPO en Unie van Waterschappen, als met de voorzitters van het Voortgangsoverleg Klimaatakkoord en de uitvoeringstafels Elektriciteit en Gebouwde Omgeving. De komende periode werken NP RES, EZK, BZK, VNG, IPO en Unie van Waterschappen de impact van het nieuwe tijdschema uit.

DE ONDERNEMERSVERENIGING VAN DE LIEMERS

Gemeenteraad Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar

Zevenaar, 17 april 2020

Betreft: Liemerse Ambassade

Geachte leden van de gemeenteraad van Zevenaar,

Uiteraard heeft ook Lindus de video-vergadering van uw Commissie Samenleving van 14 april -en dan met name het agendapunt over de Liemerse Ambassade- met bijzondere interesse gevolgd. Gelet op het aantal en de inhoud van de vragen van de diverse leden van de Commissie mogen we tot ons genoegen constateren, dat het onderwerp ook bij u de nodige aandacht heeft.

Veel van uw vragen waren ingegeven door een behoefte aan extra informatie. Maar ons inziens ook door het gevoel dat er weer een “kerstboom” wordt opgetuigd waardoor u en ook andere partijen door de bomen het bos niet meer zien. Met name deze zorg is voor het bestuur van Lindus aanleiding om u middels deze brief te laten weten hoe Lindus hier in staat.

Al sinds 2012 hebben Liemerse ondernemers aangegeven, dat er bij hen behoefte bestaat aan meer samenhang tussen allerlei activiteiten die vanuit de overheid en het onderwijsveld op ondernemers afkomen. Ook is er behoefte aan meer en een gestructureerde samenwerking tussen de ondernemers onderling en tussen de 3 O’s en aan meer vraagsturing door ondernemers door hen al in de voorfase van projecten in te schakelen.

Na diverse tussenstappen -waaronder bijv. de Liemers Economische Agenda, overlegtafels per sector en de Liemers Economische Raad (LER)- heeft Lindus de positieve besluitvorming over één Liemerse Economische Visie (LEV) en de Liemerse Ambassade (LA) met instemming begroet.

Juist in de LEV en de LA komen de wensen uit 2012 goed tot hun recht. Eén organisatie waar een aantal “losse” partijen (POA, Liemers++, DLHG, LER) in opgaan, waar de 3 O’s volop in deelnemen en actief de samenhang en de participatie bewaken.

../2

Mercurion 3 6903 PX Zevenaar | (0316) 34 20 65 | info@lindus.nl | www.lindus.nl
IBAN NL19 RABO 0111 1564 75 | BIC RABONL2U

Uiteraard zijn (nog) niet alle initiatieven in de LA onder te brengen. Maar Lindus ondersteunt de gedachte om gewoon maar eens te beginnen. Door goede resultaten te laten zien zullen ook andere partijen (en gemeenten) wellicht verbinding met de LA zoeken.

De scoop van de LA is naar onze mening breder dan alleen het uitwerking geven aan de participatiewetgeving. Hoewel dat in het kader van de arbeidsmarktproblematiek wel een essentieel onderdeel is. Lindus ziet de LA eerder als dé uitvoeringsorganisatie voor alle projecten die in het kader van de LEV worden opgepakt.

Lindus is er van overtuigd, dat met de komst van de LA kansen ontstaan om de economische slagkracht van de Liemers te versterken. Door binnen de LA op een breed vlak vorm te geven aan een effectieve en efficiënte samenwerking tussen de 3 O's, versterkt de Liemers ook haar positie binnen the Economic Board en Provincie. Onze ervaring is, dat samen optrekken daarbij echt helpt.

Lindus heeft steeds als uitgangspunt genomen, dat de LEV zich moet richten op de behoeftes en belangen van de 3 O's in alle vijf gemeenten binnen de Liemers. We hebben er begrip voor, dat niet alle gemeenten (maar ook organisaties van ondernemers en onderwijsinstellingen) vanaf de start en op alle onderdelen willen en kunnen participeren. Wel zal Lindus blijven inzetten op verbreding.

De maatschappelijke en economische situatie zal nog lange tijd onzeker zijn. Juist dan kunnen goed georganiseerde samenwerkingsverbanden behulpzaam zijn om die situatie het hoofd te bieden.

Resumerend vragen wij uw Raad dan ook om op korte termijn een positieve zienswijze af te geven voor het oprichten van de stichting Liemerse Ambassade.

Met vriendelijke groet,
LINDUS, de ondernemersvereniging van de Liemers,

Henk Dekker
Voorzitter

Lbr. 20/014 - Coronacrisis update nr 5

17 april 2020

Geachte heer, mevrouw,

In deze ledenbrief informeren wij u opnieuw over de actuele ontwikkelingen in de coronacrisis. Wij staan stil bij hoe u ons kunt helpen om samen oplossingen te vinden, bij de uitdagingen in de herstelperiode, bij wat u van de VNG kunt verwachten en bij actuele ontwikkelingen in beleid en regelgeving.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Arnhem Nijmegen
RES Regionale Energie Strategie

Onderwerp Bestuurlijke informatiebrief over de stand van zaken mede op basis van de terugkoppeling in het Bestuurlijk Intermezzo van 15 april 2020
Datum 19 april 2020

Landelijke planning
Net als iedereen hebben wij ook te maken met de gevolgen van het coronavirus. In het kader van de RES staan veel bijeenkomsten gepland, die nu online gaan plaatsvinden. Vanuit het Nationaal Programma RES is uitstel verleend aan de 30 RES-regio's. Het indienen van het concept bod is verplaatst van 1 juni 2020 naar 1 oktober 2020. De planning van de bijeenkomsten in Regio Arnhem Nijmegen zal op een aantal punten wijzigen.

De planning is als volgt:
- De planning voor het aanleveren van de bestuurlijk vastgestelde concept-RES wordt verruimd van 1 juni naar **1 oktober 2020**, het 'voorlopig concept-RES' wordt voor 1 juni 2020 ingediend bij het Nationaal Programma RES;
- Op 1 oktober start het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) de RES-analyse van de RES'en (kwantitatief én kwalitatief) zoals die eerder beoogd was op 1 juni. De PBL-analyse komt op uiterlijk 1 februari 2021 beschikbaar, samen met het advies van het Nationaal Programma RES;
- Het toepassen van de verdeelsystematiek – indien nodig- verschuift naar 1 februari 2021;
- De planning voor het opleveren van de RES 1.0 (eindbod) wordt verruimd van 1 maart 2021 naar **1 juli 2021**.

RES Regio Arnhem Nijmegen
Zoals u waarschijnlijk weet, is het ontwerpproces van de Regionale Energie Strategie Arnhem Nijmegen in volle gang.

Spoor Ruimte: eerste hoofdlijnen van het concept bod
Begin maart hebben we zes ruimtelijke scenario's, gebaseerd op de denkrichtingen 'verspreid en geïntegreerd', 'luw en dynamisch' en 'onderscheidende landschappen', met u gedeeld (Bestuurlijke informatiebrief van 9 maart 2020). Het oorspronkelijke idee was om hier met alle stakeholders drie voorkeursscenario's uit te kiezen. In de praktijk bleek dit niet haalbaar. Het was voor veel stakeholders nog te vroeg om zich uit te spreken over een voorkeur.

Vervolgens zijn de zes scenario's nader verkend op o.a.: de hardheid van Rijks- en provinciaalbeleid, de afstemming met gemeentelijk beleid, de verwachte projecten en de opgaven voor het elektriciteitsnetwerk. De resultaten van de verkenning en de opbrengst van de ateliers en derintermezzo's gaven inzicht in de meest kansrijke zoekgebieden. Deze zoekgebieden zijn samen gebracht in een zevende scenario; een wijze opbouw van het concept bod. Het zevende scenario is opgebouwd uit verschillende lagen (zie afbeelding). De onderste twee lagen bestaan uit reeds gerealiseerde projecten en projecten die op stapel staan. De derde laag 'no brainers' bestaat uit vanzelfsprekende keuzes als zonnepanelen op

daken en kleinschalige zonnevelden bij de kernen. De 'no brainers' wordt op RES-niveau niet verder uitgewerkt, dit vraagt om een lokale invulling. De vierde laag richt zich op concentratiegebieden met kansrijke zoekgebieden ook wel de 'clusters' genoemd. De clusters hebben een regionaal karakter met de snelwegen als belangrijke verbindende factor.

Spoor Warmte: geen nieuwe ontwikkelingen
Afgelopen weken is binnen het spoor Warmte gewerkt aan een aanscherping van de warmtestructuurkaart voor de regio Arnhem Nijmegen op basis van de verkregen feedback uit het warmteatelier van 6 februari dit jaar. Met adviesbureau RHDHV is gekeken naar een zoomfunctie voor de stedelijke clusteren Arnhem en Nijmegen, ten behoeve van gewenste verfijning van het kaartmateriaal. Gebleken is dat dit, als gevolg van de toegepaste allocatiemethodiek, niet leidt tot het gewenste resultaat qua beeldmateriaal. Daarom is nu gekozen voor een nadere (tekstuele) toelichting in het conceptbod RES op de locaties waar bovenlokale verdelingsvraagstukken een rol spelen.

De volgende resultaten zijn verwerkt in het voorlopig conceptbod RES:
- De regionale warmteatlas (ook als webviewer bechikbaar); in deze atlas is de warmte vraag, het warmte aanbod en de bijbehorende warmte infrastructuur in de regio in beeld gebracht;
- De regionale warmtestructuurkaart, als opmaat naar de Regionale Structuur Warmte (RSW). Per warmtevraagcluster zijn de meest kansrijke warmtebronnen (op dit moment beschikbaar/in beeld) opgenomen. Daarnaast biedt deze kaart, en bijbehorende toelichting, inzicht in de bovenlokale (en ook bovenregionale) verdelingsvraagstukken voor warmte.

Belangrijke data voor raadsleden
De geplande bijeenkomsten en werkzaamheden gaan in digitale vorm door. Doel is om de participatie zoals die van begin af aan is ingezet zoveel mogelijk voort te zetten. De volgende data zijn voor u van belang:
- 23 april 2020: atelier*;
- 6 mei 2020: informatiebijeenkomst over de RES voor raads-, Statenleden en AB leden waterschappen;
- 11 mei 2020: stakeholders- en bestuurlijke intermezzo*.
  *raadsleden zijn als toehoorder welkom

De periode van juni t/m augustus 2020 hebben de colleges de gelegenheid voor consulteren van de raden/staten/AB van de Waterschappen.

Voor meer informatie over de RES: zie de website www.res-regioan.nl

Gemeente Zevenaar
t.a.v. College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

cc. Gemeenteraad

Nijmegen, 17 april 2020

Onderwerp: Lokale horeca in acute nood; *Kwijtschelding lokale lasten*
Contactgegevens: Bart Kennis: b.kennis@khn.nl / 06-53394702

Geacht college,

De Coronacrisis heeft een enorme impact op onze maatschappij. Allereerst gaan onze gedachten uit naar het grote aantal zieken en de grote zorgvraag binnen de gemeentegrenzen.

Inmiddels heeft de crisis ook op de lokale economie fors ingegrepen. De sluiting van alle eet- en drinkgelegenheden en de forse omzetdaling bij de overige horecagelegenheden brengen veel ondernemers in liquiditeitsproblemen en heeft de werkgelegenheid fors gereduceerd.

Ook uw gemeente heeft al diverse steunmaatregelen genomen, zoals uitstel van betaling van gemeentelijke heffingen, waar we dankbaar voor zijn. Evenals voor de snelle uitvoer van de TOZO-regeling.

Sindsdien is duidelijk geworden dat de Coronacrisis betekent dat heel veel horecabedrijven voorlopig gesloten moeten blijven. En dat de bedrijven die nog enige omzet weten te behalen, dit niet rendabel kunnen doen.
Ook als langzamerhand overgegaan zou worden naar de 1,5-meter ecoomie, is duidelijk dat dit voor veel horecabedrijven betekent dat ze niet kunnen functioneren omdat er gewoon onvoldoende ruimte in het bedrijf is (bijvoorbeeld in de keuken, toiletten, parkeergelegenheid etcetera). Voor anderen betekent het dat ze wel wat omzet kunnen genereren, maar dat dit bij lange na niet rendabel zal zijn.

Om die redenen schreef Koninklijke Horeca Nederland afgelopen week in een brief aan de VNG, dat uitstel van lokale belastingen helaas niet genoeg zal zijn om de lokale horeca te helpen. Het uitstel van de heffing van lokale lasten dient omgezet te worden in kwijtschelding van lokale lasten. Alleen dat zal als lokale maatregel meehelpen om horecabedrijven door de crisis heen te krijgen. Hierbij dus ene dringende oproep om de horecaondernemer te ontzien: we hebben de bhoreca in de nabije toekomst weer heel hard nodig.

De volgende steunmaatregelen van gemeente zijn volgens KHN op de korte termijn noodzakelijk:

www.khn.nl

Koninklijke Horeca Nederland
Postbus 566
3440 AN Woerden
Pelmolenlaan 10
3447 GW Woerden

T 0348 489 489
F 0348 489 400
info@khn.nl

KONINKLIJK VERBOND VAN ONDERNEMERS IN HET HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF 'HORECA NEDERLAND'

- Gedurende de crisistijd wordt geen belasting geheven op zaken die gerelateerd zijn aan het kunnen uitoefenen van een (horeca)bedrijf. Denk hierbij aan precariobelasting, terrasbelasting, toeristenbelasting. Concreet betekent dit dus het niet innen en kwijtschelden van lokale belastingen.

- Daarnaast kan de lokale economie gestimuleerd worden door ook op de andere grondslagen (OZB, riool- en waterheffing) kwijtschelding te realiseren.

- Ten aanzien van leges voor nieuwe vergunningen en/of verlenging van bestaande vergunningen zou het een concrete verlichting zijn wanneer die, in ieder geval voor de periode dat de corona-crisis aanhoudt, niet in rekening worden gebracht.

- Verhuurders dienen door de gemeente te worden aangesproken om huurders in deze moeilijke tijd tegemoet te zien. Eventuele belastingkortingen voor verhuurders (zoals OZB) dienen enkel te worden gegeven indien de verhuurders de huurders ook tegemoet komen door de huur (gedeeltelijk) kwijt te schelden.

- Maak collectieve regelingen waarbij ondernemers op voorhand vrijgesteld worden van de belastingplicht. Dit voorkomt dat ondernemers individuele aanvragen moeten doen en mogelijk gedurende het proces al in de liquiditeitsproblemen komen. Ook voorkomt dit een overbelasting van de medewerkers bij de aanvraagloketten.

- Ondanks dat banken aan ondernemers een borgstellingskrediet kunnen geven, waarbij de rijksoverheid voor een flink deel va het krediet garant staat, zijn de banken heel terughoudend in het verstrekken van dit krediet. Ook zijn vaak de rentepercentages stevig. We verzoeken de gemeente om ook de bank in uw regio aan te spreken om flexibeler en ruimhartiger te zijn richting ondernemers die door deze tijdelijke crisis in de problemen komen.

Natuurlijk gaan we hierover desgewenst graag met u in gesprek. We zijn inmiddels ook al in prettig en constructief overleg met het Economisch Crisisteam dat is gesteld vanuit de Veiligheidsregio Zuidwest Gelderland.
Ook willen we heel graag samenwerken en met u afstemmen over toekomstige mogelijkheden om de horeca weer te kunnen laten functioneren, bijvoorbeeld in een 1,5-meter economie.

Sterkte, succes en wijsheid in deze moeilijke tijd.

Met een gastvrije groet,

Bart Kennis
Koninklijke Horeca Nederland
regiomanager

KONINKLIJK VERBOND VAN ONDERNEMERS IN HET HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF 'HORECA NEDERLAND'

Ellen Hondelink

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Corona update organisatie Nationale Boomfeestdag 2020

Van: SBB Boomfeestdag [mailto:info@boomfeestdag.nl]
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 12:18
Aan: SBB Boomfeestdag
Onderwerp: Corona update organisatie Nationale Boomfeestdag 2020

Graag verzoek ik u om onderstaand bericht door te sturen naar het college van burgemeester en wethouders en naar de leden van de gemeenteraad.
Bij voorbaat hartelijk bedankt

Peter J.Derksen,
directeur Stichting Nationale Boomfeestdag

Geacht college en leden van de gemeenteraad,

Vanwege de Coronacrisis heeft waarschijnlijk ook in uw gemeente de Nationale Boomfeestdag van woensdag 18 maart niet door kunnen gaan, heeft uw gemeente de Boomfeestdag in een andere vorm gevierd óf is besloten het evenement te verplaatsen naar dit najaar.

In overleg met de burgemeester van Alphen aan Rijn is besloten de Nationale Viering Boomfeestdag vooralsnog naar dit najaar te verplaatsen. We hopen dat zoveel mogelijk gemeenten, die besloten hebben tot verplaatsing, dit ook zullen doen. We zoeken naar een geschikte datum en gepaste invulling van dit traditionele kindernatuurevenement. Een definitieve datum kunnen we u nog niet geven, omdat dit mede afhangt van de ontwikkelingen en de besluitvorming van de regering rondom de Coronacrisis.

Mocht uw gemeente inderdaad besloten hebben de Boomfeestdag van dit jaar naar het najaar te verplaatsen en er alsnog met zoveel mogelijk kinderen in Nederland een prachtig feest voor de natuur van maken, houd dan onze website in de gaten. Zodra er namelijk meer bekend is wat wel/niet mag/kan t.a.v. te organiseren evenementen, berichten we op onze website over de nieuwe datum en doen we suggesties voor de invulling van deze verplaatste 64ste editie van de Nationale Boomfeestdag.

Voor nu veel sterkte en gezondheid.

Hartelijke groet,

Peter J. Derksen,
directeur, namens het bestuur en team van Stichting Nationale Boomfeestdag

PS. Uw Boomfeestdag ambtenaar is met soortgelijke mail eveneens geïnformeerd

Partners Boomfeestdag:

Stichting Nationale Boomfeestdag
Hart van Brabantlaan 16 013 - 707 48 50
5038 JL Tilburg boomfeestdag.nl

Factsheet

FACTSHEET ZEVENAAR

2019

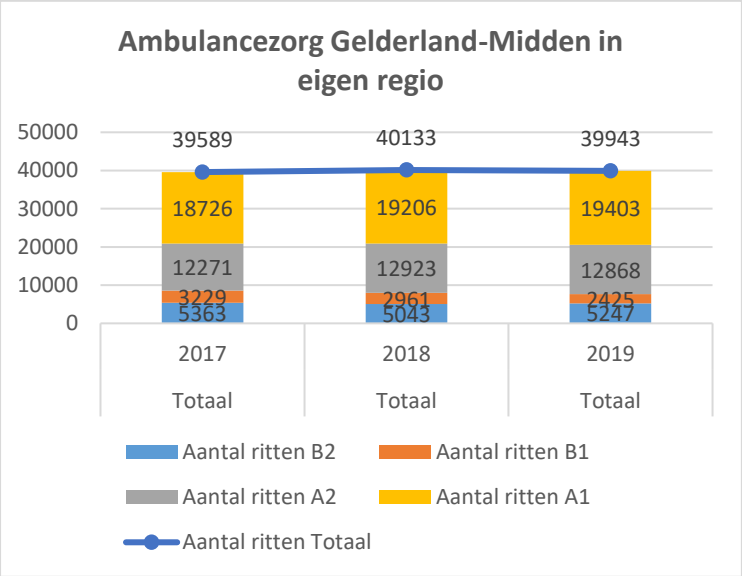
01-03-2020

Disclaimer:
Ambulancezorg Gelderland-Midden is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. De prestatienorm van 95% geldt nadrukkelijk voor de prestatie in de gehele regio en niet per woonkern. Gebruik van de inhoud ervan door anderen dan de geadresseerde is niet toegestaan. Openbaarmaking, vermenigvuldiging en verspreiding van dit document is niet toegestaan.

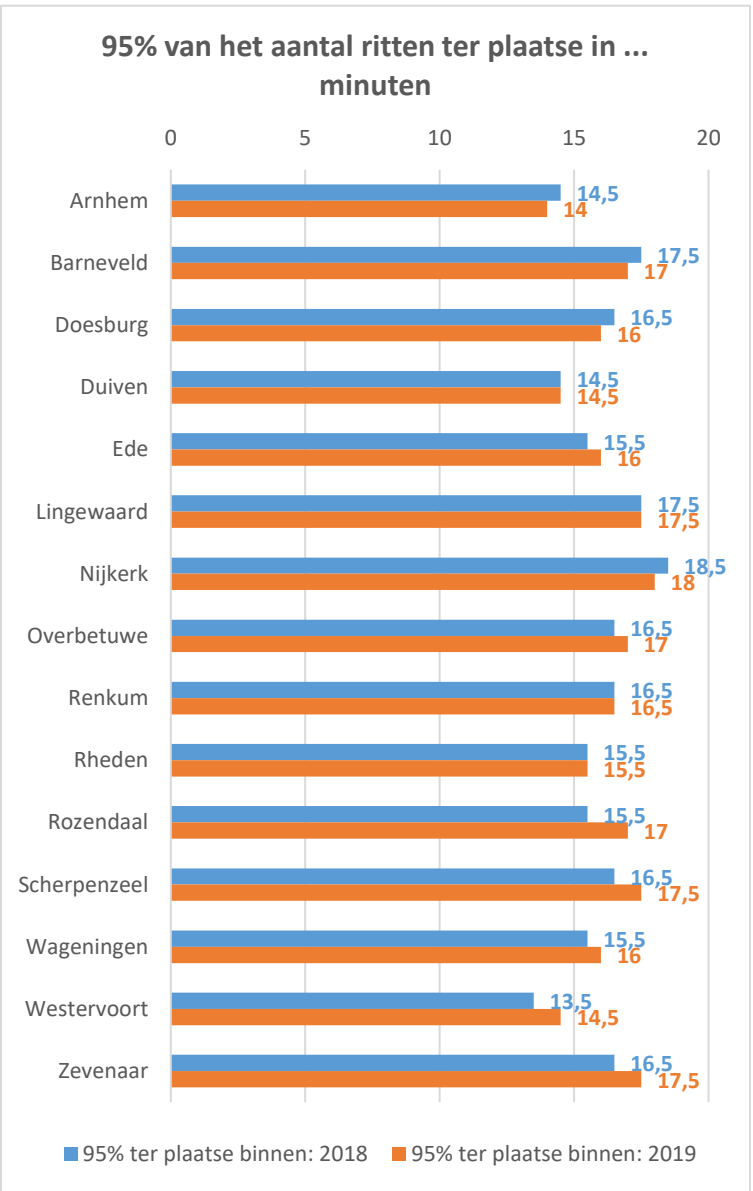
Ambulancezorg
Gelderland-Midden

www.vggm.nl

Regio Gelderland-Midden

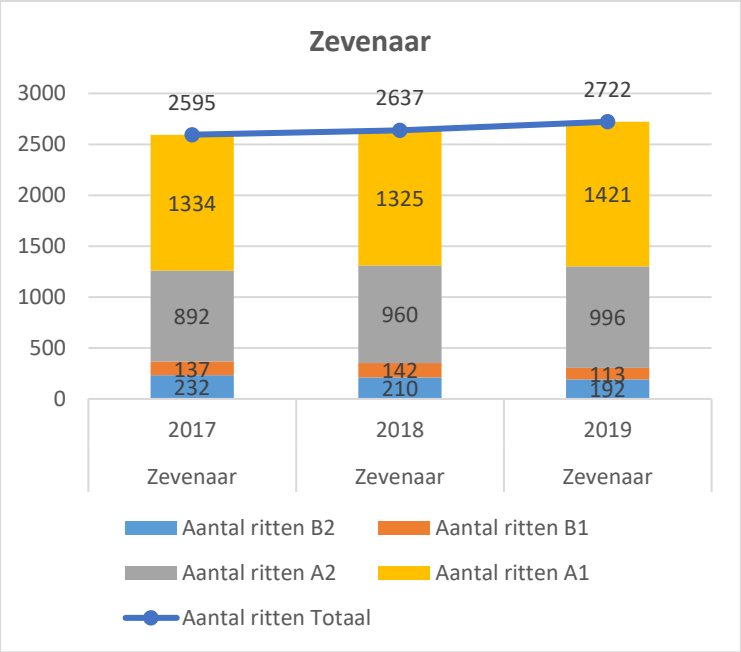
Bijschrift:
In de grafiek hiernaast is weergegeven hoeveel A1-ritten er werden verreden in de regio Gelderland-Midden door Ambulancezorg Gelderland-Midden.
De ritten die buurregio's hebben verreden, zijn hierin niet meegenomen.

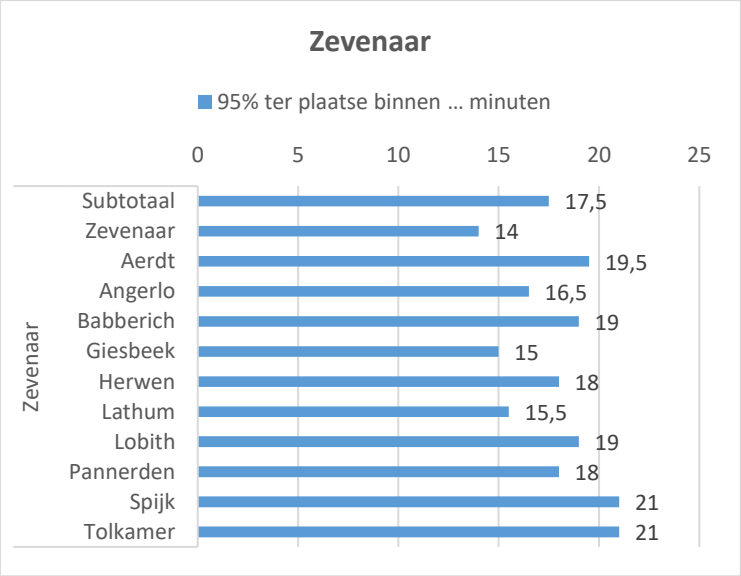
Bijschrift:
De grafiek hiernaast laat per gemeente zien binnen hoeveel minuten 95% van de A1-ritten aanwezig was bij de patiënt. Hierin is onderscheid gemaakt tussen 2018 en 2019, zodat de verschillen zichtbaar worden.
De ritten die buurregio's hebben verreden, zijn hierin niet meegenomen.

Gemeente Zevenaar: grafieken

De onderstaande grafieken zijn gebaseerd op aantallen ritten in 2019, inclusief afgebroken en geannuleerde ritten (tenzij anders aangegeven).

Bijschrift:
In de grafiek hiernaast is weergegeven hoeveel ambulanceritten er per ritsoort werden verreden in 2017, 2018 en 2019 in de gemeente Zevenaar door Ambulancezorg Gelderland-Midden.
De ritten die buurregio's hebben verreden, zijn hierin niet meegenomen.

Bijschrift:
In de grafiek hiernaast is per woonkern weergegeven binnen hoeveel minuten 95% van de ambulances bij A1-ritten ter plaatse was.
De ritten die buurregio's hebben verreden, zijn hierin niet meegenomen.

Gemeente Zevenaar: Tabellen

De aantallen ritten in de onderstaande tabellen zijn gebaseerd op het aantal ritten dat meetelt voor de prestatie. Geannuleerde ritten en afgebroken ritten tellen niet mee in de prestatie en zijn daarom niet meegenomen in de onderstaande tabellen.

Prestatie in 2017 en 2018 in de gemeente Rijnwaarden en Zevenaar

De onderstaande tabel laat zien hoeveel A1-ritten er in 2017 en 2018 werden verreden in de gemeente Rijnwaarden en Zevenaar. Indien er sprake van is, wordt ook het totaal aantal ritten van andere RAV's (buren) in de tabel weergegeven. De onderste regel laat zien welk percentage van het aantal A1-ritten binnen 15 minuten werd verreden in de gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar in 2017 en 2018.

Vanaf 2018 is de gemeente Rijnwaarden gefuseerd met de gemeente Zevenaar.

Gemeente Rijnwaarden	Prestatie 2017				Prestatie 2018		
	#ritten	#<15min	Perc.		#ritten	#<15min	Perc.
Rijnwaarden	317	244	77,0%				
Door buren	0	0	-				
Totaal	317	244	77,0%				

Gemeente Zevenaar	Prestatie 2017				Prestatie 2018		
	#ritten	#<15min	Perc.		#ritten	#<15min	Perc.
Aerdt	15	12	80,0%		20	16	80,0%
Angerlo	33	30	90,9%		34	30	88,2%
Babberich	49	46	93,9%		50	46	92,0%
Giesbeek	60	56	93,3%		58	54	93,1%
Herwen	31	23	74,2%		29	25	86,2%
Lathum	41	40	97,6%		50	45	90,0%
Lobith	92	72	78,3%		77	59	76,6%
Pannerden	63	54	85,7%		51	43	84,3%
Spijk	17	11	64,7%		23	13	56,5%
Tolkamer	99	72	72,7%		82	49	59,8%
Zevenaar	763	736	96,5%		799	780	97,6%
Subtotaal	946	908	91,2%		1.273	1160	91,1%
Door buren	9	6	66,7%		6	2	33,3%
Totaal	955	914	95,7%		1279	1162	90,9%

Prestatie in 2019 in de gemeente Zevenaar

De onderstaande tabel laat zien hoeveel A1-ritten er in 2019 werden verreden. Indien er sprake van is, wordt ook het totaal aantal ritten van andere RAV's (buren) in de betreffende gemeente weergegeven. De onderste regel van de tabel laat zien welk percentage van het aantal A1-ritten arriveerde binnen 15 minuten.

	Prestatie 2019		
	#ritten	#<15min	Perc.
Aerdt	19	11	57,9%
Angerlo	32	30	93,8%
Babberich	75	63	84,0%
Giesbeek	88	85	96,6%
Herwen	30	27	90,0%
Lathum	38	36	94,7%
Lobith	67	47	70,1%
Pannerden	73	59	80,8%
Spijk	21	9	42,9%
Tolkamer	85	57	67,1%
Zevenaar	838	814	97,1%
Subtotaal	1366	1238	90,6%
Door buren	13	5	38,5%
Totaal	1379	1243	90,1%

Prestatie van 15 tot 20 minuten in de gemeente Zevenaar

De onderstaande tabel laat het prestatiecijfer zien per minuut na de genoemde prestatienorm van 15 minuten. Hierin zijn niet de ritten van buurregio's in de betreffende gemeente meegenomen.

		2018	2019
Zevenaar	<15 min ter plaatse	91,1%	90,6%
	<16 min ter plaatse	93,3%	92,8%
	<17 min ter plaatse	95,1%	94,9%
	<20 min ter plaatse	98,7%	98,2%

Ambulancezorg Gelderland-Midden
is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Ambulancezorg Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E ambulancezorg@vggm.nl
I www.vggm.nl

Ambulancezorg
Gelderland-Midden

Ellen Hondelink

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Afschrift brief gem.Rheden aan Provincie Gelderland: Samen staan wij sterk met een noodfonds vanuit de Provincie Gelderland
Bijlagen: 736396 brief Pronvincie Gelderland.pdf

Urgentie: Hoog

Van: Mirjam Kateman [mailto:m.kateman@rheden.nl]
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 17:26
Onderwerp: Afschrift brief gem.Rheden aan Provincie Gelderland: Samen staan wij sterk met een noodfonds vanuit de Provincie Gelderland
Urgentie: Hoog

Beste collega's,

Op verzoek van onze raad stuur ik jullie bijgevoegde brief aan GS Gelderland over noodfonds voor Gelderse gemeenten met de vraag of jullie deze svp zo spoedig mogelijk ter kennis willen brengen van jullie raden. Onze raad hoopt dat jullie raden deze brief zouden willen ondersteunen dan wel zelf een vergelijkbare brief zouden willen sturen aan GS om onze brief kracht bij te zetten.

Voor zover jullie in twee griffierskringen zitten, zou het ook zeer gewaardeerd worden door onze raad als jullie de brief ook weer delen met de griffiers uit die kringen. Ook de griffiers uit andere kringen mogen de brief weer verspreiden naar andere kringen en/of Gelderse gemeenten. Zo worden er hopen wij veel Gelderse gemeenteraden geïnformeerd worden over deze brief. Alvast hartelijk bedankt voor jullie medewerking.

Met vriendelijke groet,
Mirjam

Mevr. mr. M.G.J.L. Kateman
raadsgriffier gemeente Rheden

Hoofdstraat 3 | 6994 AB De Steeg
Postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
T (026) 49 76 241 | **F** (026) 49 76 518
E griffie@rheden.nl
www. rheden.nl

gemeente Rheden

gemeente Rheden

Velp | Rheden | De Steeg | Ellecom
Dieren | Spankeren | Laag-Soeren

Gemeentehuis Hoofdstraat 3 | 6994 AB De Steeg | Postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
T (026) 49 76 911 | F (026) 49 76 518 | E gemeente@rheden.nl | www.rheden.nl

College van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland

Postbus 9090
6800 GX ANRHEM

datum	zaaknummer	uw brief/kenmerk
21 april 2020	736396	
behandeld door	**doorkiesnummer**	**bijlage(n)**
Griffie		

Onderwerp
Samen staan wij sterk met een noodfonds vanuit de Provincie Gelderland.

Geacht college van Gedeputeerde staten,

De Coronacrisis treft heel Nederland en alle inwoners en daarmee ook alle gemeenten.
De gemeenten worden geconfronteerd met forse extra uitgaven, waarvoor slechts een deel door een tegemoetkoming van het Rijk wordt gedekt. De begrotingen van gemeenten staan al lange tijd onder zware druk door de drie decentralisaties. De hoge uitgaven voor onder meer de uitvoering van Jeugdzorg en WMO, waarvoor onvoldoende middelen door het Rijk zijn meegegeven, drukken zwaar op de begroting. De lokale financiële situatie is in vrijwel de gehele provincie zorgwekkend en veel gemeenten staat het water tot aan de lippen.

Als Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland heeft u al in een brief aan de gemeenten (d.d. 24 maart 2020) een aantal ondersteunende maatregelen aangekondigd. Daar zijn wij blij mee. Inmiddels zijn wij vier weken verder en wordt steeds meer duidelijk voor welke extra uitgaven de gemeenten komen te staan. Wij voelen ons ook gesteund dat u samen met de gemeenten richting de Rijksoverheid wijst op de (financiële) uitdagingen waarvoor wij staan.

Tegelijkertijd is ons als raad duidelijk geworden dat een flink deel van de extra uitgaven die gemoeid zijn met de bestrijding van het Coronavirus ten laste komen van het gemeentelijk budget. De volle omvang daarvan is nog niet duidelijk. Op basis van een presentatie van ons college en aanvullende vragen die daarover zijn gesteld, is echter het inzicht ontstaan dat alleen de gemeente Rheden al mogelijk enkele miljoenen aan extra financiële tegenvallers te dragen krijgt waarvoor geen vergoeding van het Rijk is voorzien. Hierbij gaat het om zaken als:
- Extra capaciteit (mensen en middelen) die nodig is om aan de Rijksmaatregelen in het kader van de Coronacrisis uitvoering te geven.
- Continuïteit bieden aan zorgaanbieders.
- Zeer forse verhoging van het gebruik van reguliere bijstand.
- Vrijwilligersorganisaties die onder druk staan; denk aan de inkomsten die bij alle sport- en cultuurinstellingen maandenlang wegvallen.
- Gederfde inkomsten als gevolg van het sluiten van sportvoorzieningen, zwembaden etc.
- Vertraging van de uitvoering van bezuinigingsmaatregelen die zijn ingezet.
- Uitstel belastingmaatregelen inwoners en ondernemers die mogelijk leiden tot afstel als gevolg van faillissementen.
- Laptops voor gezinnen, andere vormen van onderwijsondersteuning.
- Extra kosten als gevolg van de vertraging van projecten op het vlak van gebiedsontwikkeling en duurzaamheid.

Dit wetende wil de raad u graag het volgende van harte in overweging geven:
- Kom als Provincie Gelderland tot de oprichting van een Noodfonds Coronavirus voor gemeenten. Via dit noodfonds kan de Provincie snel en met zo min mogelijk administratieve druk de gemeenten ondersteunen bij het ontstaan van onvoorziene extra kosten in deze bijzondere tijd.
- Zorg dat het noodfonds een omvang heeft van totaal 210 miljoen euro, zijnde een bedrag van 100 euro per inwoner van Gelderland.
- Stel, afgaande op de eerste inschatting van kosten die gemeenten niet via het Rijk vergoed krijgen, uit dit noodfonds per 1 september 2020 naar rato van aantal inwoners de helft van die 210 miljoen ter beschikking aan iedere Gelderse Gemeente, waaronder Rheden. Iedere

gemeente heeft haar eigen knelpunten, de benutting en verdeling van de middelen dient daarom bij voorkeur worden overgelaten aan de beoordeling van de colleges en raden. Bij een meer precieze beoordeling van de hoogte van dit bedrag zal de uitvraag die de provincie heeft gedaan bij de gemeenten over de maatregelen, kosten etc., van grote waarde zijn. In het laatste kwartaal van 2020 zal hierdoor bovendien duidelijk worden of de 210 miljoen euro toereikend is. Eveneens kan de gemeenten gevraagd worden om in dit kwartaal inzicht te geven in de besteding van de beschikbaar gestelde middelen.

De raad beseft dat deze overwegingen indringend van aard zijn en het karakter van een noodkreet in zich dragen. En de Raad weet ook –wil bovenstaande mogelijk zijn- dat gevraagd wordt om een onorthodoxe aanpak waar het gaat om het ter beschikking stellen van financiële middelen, aangezien er niet altijd een directe connectie is met de beleidsterreinen van de provincie. Met dit verzoek wordt de provincie echter ook gevraagd om de gebruikelijke rolverdeling en werkwijze los te laten, in het besef dat wij het hoofd moeten bieden aan de grootste crisis sinds WO2.

Het voordeel van de voorgestelde onorthodoxe aanpak is echter dat snel gehandeld kan worden, dat het veel druk wegneemt bij de ambtelijke organisaties waar het gaat om administratieve handelingen en dat het richting de Gelderse inwoners duidelijkheid en rust schept. Dit vergt een grote mate van onderling vertrouwen, maar daarover heeft de raad geen zorg: de verantwoordelijkheid om zorgvuldig met publiek geld om te gaan wordt ongetwijfeld ten volle gevoeld door u als Provinciaal bestuur en door alle colleges en gemeenteraden. Daar is en zal geen twijfel over bestaan.

De gemeenteraad van Rheden wenst u wijsheid toe en wacht met belangstelling uw spoedige antwoord af.
Een afschrift van deze brief is aan Provinciale Staten verzonden.

Met vriendelijke groet,
namens de gemeenteraad van de gemeente Rheden,

Carol van Eert,
voorzitter.

Mirjam Kateman,
griffier.

Ellen Hondelink

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Oproep, laat de jeugd weer buiten kunst maken
Bijlagen: OPROEP laat de jeugd weer buiten kunst maken 220420.cleaned.pdf

Van: Esther Koetse [mailto:EstherKoetse@lkca.nl]
Verzonden: woensdag 22 april 2020 16:28
Onderwerp: Oproep, laat de jeugd weer buiten kunst maken

Beste mevrouw/meneer,

Bijgaand vindt u een oproep om naast het versoepelen van de maatregelen voor buitensport- en spel voor kinderen, het ook mogelijk te maken om buiten aan kunst te doen binnen dezelfde criteria. Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met Sanne Scholten.

Wij kijken uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groeten,

Sanne Scholten

Esther Koetse
Teamassistent | Team Assistent
ma di do
+31 30 711 51 03 | + 6 18 81 80 88
EstherKoetse@lkca.nl

Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst
National Centre of Expertise for Cultural Education and Amateur Arts
Lange Viestraat 365 (kantorenpand La Vie) | Postbus 452 | 3500 AL Utrecht
+31 30 711 51 00 | www.lkca.nl

Onze nieuwe website al ontdekt? Wist je dat je al je favoriete artikelen en publicaties kunt bewaren door rechts bovenin het scherm een account aan te maken?

Aan: alle bestuurders, volksvertegenwoordigers en beleidsmakers in Nederland

22 april 2020

Laat de jeugd vanaf 29 april ook buiten kunst maken!

Beste bestuurders, volksvertegenwoordigers en beleidsmakers,

Goed nieuws bij de persconferentie van 21 april 2020: de jeugd krijgt meer ruimte om activiteiten weer op te pakken. Niet alleen gaan de basisscholen in mei weer open en de scholen voor voortgezet onderwijs begin juni, ook komt er weer ruimte voor buitensport en -spel.[1] Sport, cultuur, natuur, techniek: het zijn allemaal zaken waarmee kinderen en jongeren zich vermaken, zich ontwikkelen, zich uiten, waar ze hun talent en energie in kwijt kunnen. Hoewel de gezondheid van inwoners en het controleren van de druk op de zorg voorop staat, valt het te prijzen dat het kabinet daar waar mogelijk ruimte schept om dingen weer op te starten.

In de uitwerking zien we echter dat gemeenten wordt gevraagd om dit met de sportverenigingen en de buurtsportcoaches uit te werken. Er wordt niet gesproken over toneelclubs, kinderkoren, dansscholen en jeugdorkesten. Dat zijn misschien geen organisaties die we normaal gesproken veel buiten zien, maar juist de afgelopen weken is gebleken dat veel wat anders moest ook anders bleek te kunnen. Dansen, toneelspelen, muziek maken en schilderen: met het juiste weer kan het uitstekend buiten.

Daarom roepen wij gemeenten op om bij de uitwerking van deze nieuwe maatregelen niet alleen met de sportorganisaties te overleggen, maar ook met de culturele partners. Natuurlijk gelden daarbij dezelfde criteria als voor buitensport: georganiseerd, onder begeleiding en voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar op 1,5 meter afstand. Maar of het dan over voetbal gaat of over toneelspelen: dat zou niet moeten uitmaken. Ook roepen we de rijksoverheid op om het bij de uitwerking van deze maatregelen voor gemeenten mogelijk te maken om culturele activiteiten voor de jeugd weer toe te staan onder dezelfde voorwaarden als sport en spel.

Wij kijken ernaar uit om vanaf volgende week onze jeugd weer buiten actief bezig te zien met hun talent. We denken en helpen graag mee om dat mogelijk te maken.

Met vriendelijke groet,

Sanne Scholten	| LKCA	Berend Schans	| Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals
Marianne Versteegh	| Kunsten '92	Bart van Meij	| Koninklijke Nederlandse Muziek Organisatie
Jan Brands	| Cultuurconnectie	Chris van Koppen	| Raad van Twaalf
Monique Maks	| Jeugdfonds Sport & Cultuur	Rob Menting	| Vereniging Cultuurprofielscholen
Jan Jaap Knol	| Boekmanstichting	Marijn Cornelis	| CultuurSchakel
Daphne Wassink	| Koornetwerk Nederland	Peggy Brandon	| Mocca
Walter Groenen	| CJP	Ruud Visschedijk	| KCR

1 https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/04/21/maatregelen-corona-verlengd

Coronacrisis update nummer 6

24 april 2020

Geachte heer. mevrouw,

Hierbij treft u de zesde ledenbrief met nieuwe ontwikkelingen rondom de coronacrisis. In deze ledenbrief aandacht voor het overleg met het kabinet over de financiële compensatie van de kosten en inkomstenderving van gemeenten, actuele punten over de heropening van scholen en kinderdagverblijven en manieren om kennis en informatie met elkaar te delen.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

[redacted]

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Motie gemeenteraad Beesel - wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers'
Bijlagen: Brief Tweede Kamer inzake wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers.pdf; Motie BL en VLP inzake onafhankelijkheid rekenkamercommissie.pdf

Verzonden: dinsdag 28 april 2020 17:07
Aan: griffie@beesel.nl
Onderwerp: Motie gemeenteraad Beesel - wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers'

Ter attentie van alle gemeenteraden in Nederland

Geachte gemeenteraad,

De gemeenteraad van Beesel heeft in de raadsvergadering van 21 april 2020 een motie aangenomen over het wetsvoorstel ‘versterking decentrale rekenkamers’. Naar aanleiding van deze motie is bijgevoegde brief namens de raad verzonden aan de Tweede Kamer.

Strekking
Kortweg geeft de gemeenteraad aan dat het wetsvoorstel ‘versterking decentrale rekenkamers’ stuit op bezwaren. Net als veel andere gemeenten in Nederland, heeft de gemeente Beesel een rekenkamercommissie. Hierin hebben zowel personen met een link naar een raadsfractie als externe leden zitting. Er is sprake van een goed functionerende en actieve commissie.

Met de voorgestelde wetswijziging is voortbestaan van lokale rekenkamercommissies in de huidige vorm in gevaar. Dit heeft volgens de gemeenteraad van Beesel negatieve gevolgen voor de samenstelling en de werkwijze van de zittende rekenkamercommissie. Daarom wil de gemeenteraad hierover graag een kritisch geluid laten horen aan de Tweede Kamer. In bijgevoegde brief leest u hier mee over. De gemeenteraad van Beesel vraagt andere gemeenteraden in Nederland om deze brief te steunen en een vergelijkbaar signaal af te geven.

Vragen
Heeft u vragen over de motie en bijbehorende brief? Neem dan gerust contact op met ondergetekende.

Met vriendelijke groet namens de gemeenteraad van Beesel,

Niki Vintcent | Raadsgriffier | Gemeente Beesel
Postbus 4750, 5953 ZK Reuver | Raadhuisplein 1, 5953 AL Reuver | **T** 077-474 9292

BEESELSE LIJST

VLP
Dienstbaarheid centraal

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

Titel: ***Wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers***

De gemeenteraad van Beesel, bijeen in vergadering op 21 april 2020

Datum 21 april 2020

Namens fracties Beeselse Lijst, VLP

Constaterende dat:

- De minister van Binnenlandse Zaken een wetsvoorstel heeft voorbereid ter versterking van decentrale rekenkamers;
- Dit voorstel op korte termijn voor besluitvorming wordt voorgelegd aan de Tweede Kamer;
- Er op basis van dit voorstel in Nederlandse gemeenten geen plaats meer is voor rekenkamercommissies in de vorm zoals we deze ook in de gemeente Beesel kennen;
- Personen die gelieerd zijn aan raadsfracties in de nieuwe opzet geen zitting meer kunnen hebben in de lokale rekenkamer;
- Als redenen voor de wetswijziging onder andere de versterking van de onafhankelijkheid, het beter kunnen functioneren en actiever maken van de rekenkamer worden genoemd.

Overwegende dat:

- De gemeente Beesel op dit moment een goed functionerende lokale rekenkamercommissie heeft;
- In deze rekenkamercommissie zowel externe leden (personen zonder binding met de gemeenteraad) als interne leden (personen die gelieerd zijn aan raadsfracties) zitting hebben;
- De mix van externe en interne leden zorgt voor een goede verbinding tussen de rekenkamercommissie en de gemeenteraad, deze goed functioneert en een actieve rol heeft, maar ook voldoende kritische massa heeft om onafhankelijkheid van de commissie te waarborgen;
- Het na vaststelling van het wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers' van de minister van Binnenlandse Zaken, niet meer mogelijk is om personen die gelieerd zijn aan raadsfracties lid te laten zijn van de rekenkamer in de eigen gemeente, en dit niet wenselijk acht;
- Het voortbestaan van rekenkamercommissies in de huidige vorm hierdoor in gevaar komt.

Roept op:

- De raad een brief aan de Tweede Kamer te laten sturen, waarin wordt aangegeven dat de gemeenteraad van Beesel het om bovenstaande redenen niet eens is met de voorgestelde wetswijziging;
- Deze brief te delen met alle gemeenteraden van Nederland, met het verzoek om een vergelijkbaar signaal af te geven aan de Tweede Kamer.

BEESELSE LIJST

VLP
Dienstbaarheid centraal

En gaat over tot de orde van de dag,

Naam:	Handtekening
Rob Ambaum	
Patrick Jacobs	
Job Nijssen	
Gé Derks	
Bert van den Beucken	
Ilona Franssen	
Jac Heijnen	
Hans van Tegelen	

Stemmen voor:*	8
Stemmen tegen:*	7
Besluit:*	Aangenomen ~~/ Verworpen / Ingetrokken~~

**** in te vullen door de griffie***

Gemeente Beesel
Gewoon anders

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ter attentie van alle leden
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Reuver: 28 april 2020 verzenddatum: 28 APR. 2020
uw kenmerk: --
zaaknummer: 08897256
onderwerp: wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers

Geachte leden van de Tweede Kamer,

De minister van Binnenlandse Zaken heeft een wetsvoorstel voorbereid ter versterking van decentrale rekenkamers. Dit voorstel wordt op korte termijn ter besluitvorming aan u voorgelegd. De gemeenteraad van de gemeente Beesel heeft bezwaren ten aanzien van de inhoud van dit voorstel en wenst hier daarom op te reageren. Hiertoe dient deze brief.

Geen ruimte meer voor rekenkamercommissies
Op basis van het wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers' is er – na vaststelling – in Nederlandse gemeenten geen plaats meer voor rekenkamercommissies waar personen die gelieerd zijn aan raadsfracties zitting in hebben. De voornaamste redenen voor de wetswijziging zijn onder andere de versterking van de onafhankelijkheid, het beter kunnen functioneren, het institutioneel versterken en actiever maken van de rekenkamer genoemd. Met deze wijziging worden, zoals op 25 maart 2020 viel te lezen op de website van Binnenlands Bestuur, zeker 110 gemeenten in Nederland geconfronteerd. Deze gemeenten zullen hun bestaande rekenkamercommissie om moeten vormen in een volledig door externe leden bezette rekenkamer. De gemeenteraad van Beesel vindt het voorliggende wetsvoorstel geen goede ontwikkeling. Met de redenen om voor de uitwerking van het voorstel te kiezen, scheert de minister alle rekenkamers en rekenkamercommissies in Nederland in onze ogen over een kam en moeten 'de goeden onder de kwaden lijden'.

Rekenkamercommissie heeft meerwaarde
De gemeente Beesel heeft, zoals vele andere gemeenten, een goed functionerende lokale rekenkamercommissie. In deze commissie hebben zowel externe leden (personen zonder binding met de gemeenteraad) als interne leden (personen die gelieerd zijn aan raadsfracties) zitting. De mix van externe en interne leden zorgt voor een goede verbinding tussen de rekenkamercommissie en de gemeenteraad. De commissie is zeer actief en voert met grote regelmaat onderzoeken uit. Daarbij worden (soms) kritische resultaten gedeeld met de gemeenteraad. We durven te stellen dat de commissie naar behoren functioneert en een actieve rol heeft.

Ook zien we, juist door de gemixte samenstelling, voldoende kritische massa om onafhankelijkheid van de commissie te waarborgen. Als u akkoord gaat met het wetsvoorstel van de minister van Binnenlandse Zaken, betekent dit direct het einde van de rekenkamercommissie zoals we die in de gemeente Beesel en veel andere

Kijk voor
actuele openingstijden
op onze website
www.beesel.nl

Raadhuisplein 1
5953 AL Reuver

Postbus 4750
5953 ZK Reuver

T 077 474 92 92
F 077 474 58 88

www.beesel.nl
info@beesel.nl

BNG 28.50.00.780
IBAN: NL50BNGH0285000780
BIC: BNGHNL2G
KvK nummer: 14130743

Nederlandse gemeenten kennen. Het spreekwoordelijke kind wordt daarmee met het badwater weggegooid.

De gemeenteraad van Beesel vraagt zich af of het doel dat de minister beoogt, bereikt wordt met de voorgestelde wetswijziging. Om in elke Nederlandse gemeente een goed werkende rekenkamer te activeren, zijn andere instrumenten inzetbaar.

Verzoek aan de Tweede Kamer
Zoals beschreven, achten wij de gevolgen van het wetsvoorstel voor onze rekenkamercommissie, maar ook voor die van andere gemeenten in Nederland, niet wenselijk. Het voortbestaan van rekenkamercommissies in de huidige vorm komt door het voorstel in gevaar. Wij verzoeken u dan ook om het voorliggende wetsvoorstel te verwerpen, of op een dusdanige manier te amenderen dat het ook in de toekomst mogelijk blijft om rekenkamercommissies zoals deze in de huidige vorm bestaan, in stand te houden. Deelname van personen die gelieerd zijn aan raadsfracties binnen de lokale raad is voor ons van cruciale meerwaarde voor een goed functionerende rekenkamerfunctie binnen het lokaal bestuur.

Als daar behoefte aan is, zijn wij bereid om deze brief mondeling aan u toe te lichten. Wij zullen tot dan het debat met belangstelling blijven volgen.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan alle gemeenteraden in Nederland, met het verzoek om deze brief te steunen.

Hoogachtend,
de raad van de gemeente Beesel,

N.H.P. Vintcent
griffier

B.C.M. Vostermans,
voorzitter

Utrecht, 15 april 2020

Aan alle leden van de Gemeenteraad Zevenaar

In de bijlage treft u de correspondentie aan die ik de laatste maanden met uw College heb gevoerd. Gisteren ontving ik direct na het versturen van mijn laatste brief het huurcontract tussen de gemeente Zevenaar en het Filmhuis. Dit huurcontract treft u ook in de bijlage aan. De inhoud daarvan spreekt voor zich.

Zoals u zich waarschijnlijk nog wel herinnert heeft dhr. van Dellen in uw Raad en Commissie altijd volgehouden dat er in een Huurcontract geen nadere afspraken gemaakt kunnen worden. Dit uitgangspunt blijkt (zoals ik overigens ook altijd heb beweerd) onjuist. Het College heeft nu in het huurcontract wel een beperkende bepaling opgenomen voor wat betreft het vertonen van commerciële films. Deze bepaling luidt als volgt:

"Het gehuurde zal door of vanwege Huurder uitsluitend worden bestemd om te worden gebruikt ten behoeve van de exploitatie van **een filmhuis en cultureel podium met bijbehorende kantoorruime.** Dat wil zeggen dat de door Huurder in het gehuurde de te vertonen films slechts voor 10% uit commerciële films mogen bestaan. Commerciële films in de zin van dit artikel 1.2 zijn films waarvan het (geschatte) productiebudget volgens de website van de IMDB (www.imdb.com) meer dan 30 miljoen dollar hierna te noemen ("drempelbedrag") bedraagt, en waarvan de eerste vertoningsdatum in Nederland volgens de website van IMDM (www.imdb.com) niet langer dan 12 maanden in het verleden ligt". Dit is voor ons niet acceptabel. Dhr. van Dellen weet dit ook. Ik heb dit (in het ene gesprek dat ik met dhr. van Dellen heb gevoerd) destijds al uitvoerig toegelicht. In de praktijk komt dit op het volgende neer:

- Het Filmhuis mag 10 % commerciële films vertonen (bijvoorbeeld ook James Bond)
- Het filmhuis mag onbeperkt commerciële films vertonen die een jaar eerder zijn uitgebracht.
- Het Filmhuis mag onbeperkt alle Nederlandse films vertonen commercieel of niet commercieel (er is geen één Nederlandse film met een productiebudget van meer dan 30 miljoen dollar). Dit geldt evenzeer voor de meeste Europese films.
- Het Filmhuis kan vrijwel onbeperkt kinderfilms vertonen.

Na veel gesprekken met wethouders, vele brieven, een Mediation traject en een aantal keer inspreken in de commissie is dit het uiteindelijke resultaat. Met al mijn inbreng is niets gedaan! Het College ziet Movie Unlimited als "een waardevolle voorziening voor de stad Zevenaar en onze gemeente". Mooi gezegd, maar in de praktijk legt zij het door haar gefaciliteerde Filmhuis vrijwel geen enkele beperking op om niet concurrerend te zijn voor onze bioscoop

In (mijn) laatste commissievergadering zette dhr. van Dellen mij weg als iemand met wie geen zaken gedaan kon worden. Als ik zie wat er uiteindelijk in de Huurovereenkomst is opgenomen hoop ik dat u begrijpt dat dit verwijt geheel onterecht was. Verder heeft dhr. van Dellen uw Raad misleidt door vol te blijven houden dat er in een Huurcontract geen beperkende bepalingen konden worden opgenomen. Hij doet dit nu uiteindelijk immers wel (al stellen deze bepalingen niets voor). Ik adviseer u om de inbreng van Dhr. van Dellen in de commissievergadering van 24 september nog maar eens te beluisteren.

Ik heb besloten om niet meer in te spreken in welke commissie dan ook. Uiteraard kunt u als u nog vragen hebt altijd telefonisch contact met mij opnemen . Ik ga mij nu beraden over de te nemen juridische stappen. Dat hier sprake is van ongeoorloofde staatssteun is voor mij overduidelijk.

Hoogachtend,

Directeur Movie Unlimited Bioscopen

naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

Movie Unlimited

Van:
Verzonden: dinsdag 4 februari 2020 08:47
Aan: Movie Unlimited -
CC: Nanne van Dellen;

Onderwerp: RE: Filmhuis/Movie Unlimited Zevenaar

Geachte heer

Dank voor uw mail.
Wij verwachten u uiterlijk eind volgende week adequaat en volledig antwoord te kunnen geven op de door u gestelde vragen.

Met vriendelijke groet,

ZEVENAAR

Kerkstraat 27, 6901 AA Zevenaar
Postbus 10, 6900 AA Zevenaar
www.zevenaar.nl

Van: Movie Unlimited -
Verzonden: dinsdag 28 januari 2020 17:02
Aan:
CC: Nanne van Dellen;
Onderwerp: Filmhuis/Movie Unlimited Zevenaar

Geachte heer

Na 17 september heb ik geen bericht meer van u ontvagen. In verband met het voorbereiden van de nodige juridische stappen heb ik nog de volgende vragen:

- Is er inmiddels een huurcontract met het Filmhuis afgesloten? Op 7 januari jl. was dit nog niet het geval. En zonder huurcontract kan ik uiteraard nog geen juridische stappen ondernemen.
- In de commissievergadering stelde dhr. van Dellen dat er geen "algemeen belang" besluit zou worden genomen. Is dit nog steeds het standpunt van het College?
- Tot op heden heb ik nog steeds geen antwoord op mijn brieven aan het College van Burgemeester en Wethouders ontvangen. Mag ik hier nog een antwoord op verwachten?
- Dhr. van Dellen stelde in de commissievergadering dat "alle voorstellen, zodra deze definitief worden door mij op het laatste moment worden geblokkeerd". Graag ontvang ik van u of van dhr. van Dellen een overzicht van "al deze voorstellen, die door mij zijn geblokkeerd".

Ik wacht u reactie in deze af.

Met vriendelijke groet,

GEMEENTE
ZEVENAAR

Movie Unlimited
t.a.v.
Postbus 682
7900 AR HOOGEVEEN

datum 20 februari 2020
zaaknummer Z/16/264526 /UIT/19/893516
onderwerp HAL12
contactpersoon

Beste meneer

Op 28 januari 2020 heeft u ons een e-mail gestuurd. U stelt ons de volgende vragen:

1. Is er inmiddels een huurcontract met het Filmhuis afgesloten?
2. In de commissievergadering heeft de wethouder aangegeven dat er geen "algemeen belang" besluit zou worden genomen. Is dit nog steeds het standpunt van het college?
3. U zou graag alsnog de beantwoording ontvangen op uw eerdere brieven (van 25 november 2016 en 21 juni 2017).
4. De wethouder stelde in de commissievergadering van 24 september 2019 dat "alle voorstellen, zodra deze definitief worden door u op het laatste moment worden geblokkeerd". Graag ontvangt u van ons een overzicht van "al deze voorstellen, die door u zijn geblokkeerd".

In deze brief leest u onze reactie op uw vragen.

1. Status huurcontract Filmhuis
Het huurcontract bevindt zich in de afrondende fase, maar is nog niet gereed.

2. Algemeen belang besluit
Het onderzoek naar de van toepassing zijnde (wettelijke) voorschriften in verband met het verhuren van de verschillende ruimtes in HAL 12 is nog niet afgerond. Met name het onderzoek naar het al dan niet van toepassing zijn van de Mededingingswet en/of Europese staatssteunregels in individuele gevallen neemt meer tijd in beslag dan in eerste instantie onze verwachting was. Het kan dus zo zijn dat wij tot de conclusie komen dat er sprake is van staatssteunmaatregelen. Afhankelijk van het soort steunmaatregel zou de Mededingingswet dan niet van toepassing zijn. En als de Mededingingswet niet van toepassing is, dan is een algemeen belang besluit niet aan de orde.

In het geval van het verhuren van de filmzalen aan het Filmhuis in HAL 12 hebben wij nog geen antwoord op de vraag of in die situatie sprake is van (Europese) staatsteunmaatregelen. En als hiervan sprake is, om welke specifieke staatssteunmaatregelen het dan gaat. Wij sluiten geen huurovereenkomst met het Filmhuis als nog niet voldoende duidelijk is wat het regime is van de van toepassing zijnde wettelijke (Europese) regels.

Als wij hier duidelijkheid over hebben en een standpunt hebben ingenomen, informeren wij u hierover.

3. Eerdere brieven

U heeft ons meerdere malen vragen gesteld over de ontwikkeling van HAL12 en specifiek over de voorzieningen die het Filmhuis Zevenaar in HAL12 zal gaan betrekken. Onder meer schriftelijk op 25 november 2016 en 21 juni 2017.
U verwacht concurrentie van het door de gemeente gesubsidieerde filmhuis als zij in HAL12 twee filmzalen betrekken en de beschikking krijgen over een derde ruimte voor filmvertoningen. U vraagt daarom of de gemeente bereid is een convenant over aard van de filmvertoningen te sluiten, dan wel in het huurcontract met het Filmhuis te vast te leggen welke films in HAL12 vertoond kunnen worden.

Wij hebben over uw vragen met u gesprekken gevoerd, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Ook heeft u op ons verzoek deelgenomen aan een mediation traject tussen ons, het Filmhuis en u zelf als eigenaar van Movie Unlimited, met als doel te komen tot werkafspraken tussen uw bioscoop en het Filmhuis. Zoals u weet zijn wij niet tot nadere afspraken gekomen. U heeft uw vragen, om dergelijke afspraken in het huurcontract op te nemen, nog eens onderstreept tijdens uw inspraak bij de commissie samenleving van 21 mei 2019. Hierbij heeft u aangegeven dat er nog altijd geen formeel collegebesluit ligt waartegen bezwaar en beroep open staat.

Wij zijn van mening dat een vanuit de gemeente opgelegd convenant of afspraken over de aard van de filmvertoningen in het huurcontract niet de manier zijn om u hier in tegemoet te komen. Er bestaat geen wettelijke definitie van wat een filmhuis aan films behoort te vertonen, waar wij aan kunnen toetsen. Bovendien zijn het vaak de filmdistributeurs die uitmaken waar een film geprogrammeerd wordt. Desalniettemin heeft de gemeente hier nog wel aandacht voor bij het opstellen van een huurovereenkomst en het verstrekken van subsidie, zie punt 2.

Wij gaan er van uit dat het Filmhuis ook straks in HAL12 blijft programmeren conform haar doelstellingen, die zij in haar eigen statuten heeft weergegeven, en conform de voorwaarden waarop wij de subsidie gaan verlenen.

4. Overzicht van "geblokkeerde voorstellen"

U verwijst naar de uitspraken die de wethouder volgens u in de commissievergadering van 24 september 2019 zou hebben gedaan, namelijk dat u "alle voorstellen, zodra deze definitief werden op het laatste moment heeft geblokkeerd". In de periode na de beëindiging van het mediationtraject heeft er zowel met het Filmhuis als met u afstemming plaatsgevonden om te kijken of er toch nog een mogelijkheid zou kunnen zijn om er onderling uit te komen. De gemeente heeft hierin een bemiddelende rol gespeeld. Helaas heeft de gemeente begin september 2019 moeten constateren dat die bemiddeling niet is gelukt. Hieronder geven wij de communicatie uit deze periode weer waarin uw reactie op de door de gemeente voorgestelde opties eveneens is verwerkt.

- In de e-mail van 8 juli 2019 is u een concept vaststellingsovereenkomst voorgelegd ter bespreking op 11 juli 2019.
- In de e-mail van 8 augustus 2019 is naar aanleiding van het bestuurlijk overleg van 11 juli 2019 een, op uw verzoek, gewijzigde concept vaststellingsovereenkomst aan u voorgelegd.
- In de e-mail van 8 augustus 2019 heeft u op de gewijzigde concept vaststellingsovereenkomst gereageerd met het verzoek om de volgorde van artikel 1 te wijzigen omdat u zich niet kon vinden in de bepaling dat het Filmhuis maximaal 5 keer per jaar mag afwijken van de bepalingen uit het tweede

lid. In dit tweede lid was het volgende bepaald: *"De Bioscoop en het Filmhuis komen overeen dat het Filmhuis wekelijks een "ideëel filmaanbod" realiseert en komen voort overeen dat het Filmhuis daartoe uitsluitend kwaliteitsfilms en educatieve kinderfilms programmeert die zijn te scharen onder de zogenaamde arthouse films."*

- In de e-mail van 12 augustus 2019 is er over en weer gesproken over deze extra beperking, daar is vervolgens door de gemeente naar gekeken.
- In de e-mail van 26 augustus 2019 is de gemeente teruggekomen op voornoemde mailwisseling en is er verwezen naar de mailwisseling met de wethouder van 25 juli 2019 waarmee er, in lijn met uw voorstel, een nieuw voorstel voor overeenstemming is voorgelegd en waarmee de eerdere versies van de overeenkomst zou komen te vervallen. Het gewijzigde voorstel was als volgt: "Het Filmhuis zal de top 20 commerciële films (dat is inclusief kinderfilms) niet vertonen. De bioscoop levert tijdig (in elk geval voor 30 november van het voorgaande jaar) de lijst met de te verwachten top 20 films. De verantwoording hiervoor ligt derhalve bij de Bioscoop. De bioscoop is gerechtigd om deze lijst te splitsen in 10 films voor het eerste half jaar (aan te leveren voor 30 november van het voorgaande jaar) en 10 films voor het tweede halfjaar (aan te leveren voor 31 mei van het desbetreffende jaar."
- U heeft aansluitend op de e-mail van 26 augustus 2019 telefonisch contact gezocht met de gemeente en verzocht om aan voornoemde tekst toe te voegen dat het filmhuis maximaal 5 commerciële films per jaar mag vertonen.
- Op 4 september 2019 bent u door de gemeente geïnformeerd dat het Filmhuis niet kon instemmen met die toevoeging. Hiermee is de wethouder ook tot de conclusie gekomen dat de poging om voor alle partijen werkbare oplossingen te vinden niet is geslaagd.
- U heeft op 4 september 2019 in een e-mail aangegeven dat het de maximalisering van 5 films volgens u altijd een voorwaarde is geweest en dat het u verbaasd dat de gemeente het Filmhuis niet dwingend wil opleggen om zich te beperken tot het vertonen van 'filmhuisfilms'.

Tot slot

Wij benadrukken dat Movie Unlimited een belangrijke en waardevolle voorziening voor de stad Zevenaar en onze gemeente is. Wij zijn van mening dat Movie Unlimited en Filmhuis ieder hun eigen specifieke publiek en aanbod hebben en daarmee complementair aan elkaar zijn.

Wel geven wij het Filmhuis het dringende advies mee om ook na intrek in HAL 12 in gesprek te blijven met u over het aanbod. U geeft beiden aan dat de onderlinge verhouding goed is. Wij hebben er vertrouwen in dat door onderlinge afstemming overlap in de programmering tot een minimum beperkt blijft en dat beide organisaties hun eigen publiek blijven bedienen.

Vragen

Mocht u na het lezen van deze brief nog vragen hebben, neemt u dan gerust contact op met via @zevenaar.nl of telefonisch op (0316) 595 111.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Movie Unlimited

Van: Movie Unlimited
Verzonden: woensdag 11 maart 2020 10:08
Aan: 'gemeente@zevenaar.nl'
Onderwerp: FW: reactie brief College 20 februari 2020 Z/16/264526/19/893516

Betreft: brief 20 februari 2020 Z/16/264526/19/893516

Hoogeveen, 11 maart 2020

Geacht College,

Mijn dank voor de beantwoording van mijn vragen d.d. 28 januari 2020.

Ik neem uw beantwoording puntsgewijs door.

Status huurcontract Filmhuis
Graag verneem ik van u wanneer het huurcontract definitief getekend is.

Algemeen belang besluit
Ik constateer dat de mededeling aan de commissie d.d. 23 september voorbarig dan wel onjuist was. Dhr. van Dellen deelde namelijk –zonder enig voorbehoud- mede dat er geen Algemeen belang besluit zou worden genomen. Graag verneem ik van u welke standpunt het College uiteindelijk inneemt.

Eerdere brieven
Zoals bekend betreur ik het zeer dat het College in deze zo laat een standpunt inneemt. Het College doet dit nu eindelijk wel: *"Wij zijn mening dat een vanuit de gemeente opgelegd convenant of afspraken over de aard van de filmvertoningen in het huurcontract niet de manier zijn om u hierin tegemoet te komen"*. Als het College niet –in welke vorm dan ook- het Filmhuis dwingend oplegt om geen commerciële films te vertonen dan is er voor het Filmhuis ook geen enkele reden om met Movie Unlimited een convenant te sluiten. Waarom zouden zij? U voert twee redenen aan om dit niet te doen:

- *er is geen wettelijke definitie van wat een filmhuis aan films behoort te vertonen*. Klopt het Burgerlijk Wetboek biedt hier (zoals in zoveel gevallen) geen definitie voor. Op een enkele film na is het echt wel duidelijk wat een filmhuisfilm is, of niet. Filmhuizen ontlenen hun bestaansrecht om films te vertonen, die een commerciële bioscoop niet vertoont. De zogenaamde kwetsbare film! Overigens met de door mij voorgedragen oplossing van films "niet uit de top 20 lijst" was hier al een passende oplossing voor gevonden.
- *"Filmdistributeurs, die uitmaken waar een film geprogrammeerd wordt"*. Dit is echt onzin! Elke bioscoop bepaalt zelf welke films er vertoont gaan worden en zeker niet de distributeur. Gedwongen winkelnering bestaat al honderd jaar niet meer! Een distributeur kan wel weigeren om een film te leveren bijvoorbeeld als zij vindt dat een film op ongunstige tijden vertoond wordt. Deze eisen worden overigens alleen door de grote distributeurs gesteld.

"Wij *gaan ervan uit dat het Filmhuis ook straks in Hal 12 blijft programmeren conform haar doelstellingen*" Graag verneem ik van u waar dit vertrouwen op gebaseerd is. Het verleden heeft uitgewezen dat dit niet het geval is. Als ik kijk naar een aantal films in 2019 (Asterix en het geheim van de toverdrank; Hoe tem je een draak; Brugklas; Bohemian Rhapsody; Aladdin; Rocket man; Spijt; The Lion King; Lotte op zoek naar de draken; Downtown Abbey; Waar is het grote boek van Sinterklaas; Allo het dappere rendier) begrijp ik echt niet waar dit vertrouwen op gebaseerd is. De film "de Beentjes van Sint Hildegard (echt geen "filmhuisfilm") wordt vanaf zaterdag ook in het Filmhuis vertoond. Bij ons is deze film nog lang niet uitgedraaid.

Overzicht geblokkeerde voorstellen

"U verwijst naar de uitspraken die de wethouder volgens u de commissievergadering van 24 september zou hebben gedaan". Niet "zou hebben gedaan", maar heeft gedaan. De wethouder heeft mij publiekelijk weggezet als een persoon met wie er geen zaken zou kunnen worden gedaan. Ik citeer (niet letterlijk) enkele uitspraken:

- *"vierde of vijfde mediationtraject". Zodra ze definitief wordt dat het dossier vastloopt".* Er zijn een aantal gesprekken geweest met drie verschillende wethouders. Er heeft slechts één gesprek plaatsgevonden tussen de gemeente (met mevr. van Loon), met het bestuur Filmhuis en met ondergetekende. Dit gesprek heeft niet geresulteerd in welke afspraak dan ook! Laters is er -op verzoek van de gemeente- een mediationtraject (de eerste en laatste!) geweest. Na een aantal gesprekken heeft dit geresulteerd in een "opzet" voor een overeenkomst. Let wel: de eerste overeenkomst na al die jaren! Naar aanleiding van deze "opzet voor overeenkomst" heeft het Filmhuis een gesprek gehad met dhr. van Dellen (nieuw op dit dossier). Het Filmhuis zag uiteindelijk af van deze in het mediationgesprek bereikte overeenkomst. Voor de duidelijkheid: daar had het Filmhuis nog het volste recht toe. Dhr. heeft altijd een voorbehoud gemaakt! Het is echt buitengewoon kwalijk dat de wethouder in de commissievergadering doet voorkomen dat ik deze overeenkomst heb geblokkeerd. Nog een paar losse opmerkingen:
- *"Zodra het definitief wordt dat dan de zaak vastloopt"* Waar doelt de wethouder op?
- *"eerdere Mediation gesprekken zo geweest, als er wat op papier staat"* Er heeft maar één mediatontraject plaatsgevonden. Zie bovenstaand.
- *"Ik heb maar één partij zien bewegen en een andere partij die volhardt in zijn standpunt"* . Ik krijg een met het Filmhuis overeengekomen overeenkomst voorgelegd (voor een deel gelijk aan de meditatiënovereenkomst), waarop ik veel had aan te merken, maar uiteindelijk maar één wijziging in wilde aanbrengen (zie onderstaand)
- *"Moeilijk om afspraken te maken"*

En meer van dit soort insinuaties, die feitelijk nergens op gebaseerd zijn!

Ik heb dhr. van Dellen één keer gesproken. Dat was bij de bespreking van de overeenkomst, waarin was opgenomen dat het Filmhuis zich zou beperken tot vijf commerciële films. Ik had daar bezwaar tegen, omdat het Filmhuis dan ook vijf topfilms zou kunnen gaan vertonen (bijvoorbeeld de Lion King of James Bond). Ik zou met een voorstel komen om dit te voorkomen. Dit voorstel resulteerde in de toevoeging "geen films uit de top 20 lijst". Echter in plaats van het Filmhuis een voorstel voor te leggen dat het Filmhuis "maximaal vijf commerciële films mag vertonen mits niet uit de top 20 lijst" is het Filmhuis abusievelijk het voorstel gedaan dat "het geen films mag gaan vertonen uit de top 20 lijst" zonder de beperking tot vijf films. Later bleek dat het Filmhuis niet bereid was om deze extra beperking op te nemen, waardoor de huidige impasse is ontstaan. Noch het Filmhuis, noch ondergetekende kan dit misverstand worden toegerekend.
Ik heb u gevraagd naar *"alle voorstellen die door mij zijn geblokkeerd"*. Duidelijk is in elk geval dat de wethouder geen voorbeelden noemt van door mij geblokkeerde voorstellen van voor 8 juli 2019. Niet verwonderlijk, die zijn er ook niet! Al suggereert de wethouder dit in de commissievergadering van wel. Voor wat betreft de door u aangevoerde e-mail correspondentie heeft deze geheel betrekking op de kwestie van vijf commerciele films, waarvan ik wilde voorkomen dat deze ook "kaskrakers" zouden kunnen zijn. Zie bovenstaand. Helaas is deze beperking niet opgevat als een aanvulling maar als in "in plaats van". Een deugelijke verslaglegging naar alle betrokken partijen had dit misverstand kunnen voorkomen. Met uw jurisdisch medewerkster mevr. aanwezig tijdens dit gesprek) heb ik hier nog overgesproken. Waarop zij een nieuw voorstel heeft gemaakt, waarin deze fout weer is rechtgezet. Het voornoemde misverstand is mij niet toe te rekenen. Overigens in een e-mail bericht van 26 juli heb ik hier de wethouder nog opgewezen (geen reactie op ontvangen). Om op basis van het voorgaande mij publiekelijk weg te zetten als iemand met wie geen zaken kunnen worden gedaan geeft echt geen pas. Lijkt mij goed dat u allen het antwoord van dhr. van Dellen in de bewuste commissievergadering nog even afluistert dan begrijpt u goed waarom mij dit zeer heeft gegriefd. Het zou dhr. van Dellen sieren als hij in de desbetreffende commissie publiekelijk verklaart dat ik in de commissievergadering ten onrechte ben weggezet als iemand met wie geen afspraken gemaakt kunnen worden.

Tot slot

Prettig om te lezen dat u Movie Unlimited een belangrijke en waardevolle voorziening voor de stad Zevenaar en de gemeente ziet. Ik betreur het dat diezelfde gemeente een Filmhuis gaat faciliteren die met een aantal films een directe concurrent van ons zal/kan zijn. Ik verzoek u zodra u al dan niet een algemeen belang besluit hebt genomen mij hiervan te berichten, zodat ik dan de nodige juridische stappen kan gaan nemen.

Met vriendelijke groet,

directie/algemene zaken

Tel: 0528-227818
Fax: 0528-220052

sm@baristacafezwolle.nl / sm@mubioscopen.nl /
www.baristacafezwolle.nl / www.movieunlimitedbioscopen.nl / www.tnoord.nl

GEMEENTE
ZEVENAAR

Movie Unlimited
t.a.v. de heer
Postbus 682
7900 AR HOOGEVEEN

datum	31 maart 2020
zaaknummer	Z/16/264526 /UIT/20/953095
onderwerp	Stand van zaken komst Filmhuis naar Turmac Cultuurfabriek
contactpersoon	

Geachte heer

In onze brief van 20 februari 2020 zijn wij ingegaan op uw vragen die betrekking hebben op het gevestigd worden van het Filmhuis in de Turmac Cultuurfabriek. Daarop heeft u op 11 maart jl. gereageerd.

Naar aanleiding van uw reactie en vanwege de door het college genomen besluiten, informeren wij u als volgt.

Besluiten
Wij hebben u eerder geschreven dat wij onderzoek doen om de vraag te beantwoorden of en zo ja welke mededingingsregels en staatssteunregels relevant zijn met betrekking tot het gevestigd worden van het Filmhuis in de Turmac Cultuurfabriek.

Op basis van dit onderzoek en in overleg met het kenniscentrum Europa Decentraal zijn wij tot de volgende conclusies en besluiten gekomen.

- Wij hebben besloten met het Filmhuis een huurovereenkomst te sluiten waarbij het Filmhuis twee filmzalen huurt in de Turmac Cultuurfabriek. De ingangsdatum van de huurovereenkomst wordt 1 april 2020.

- De filmzalen worden verhuurd voor een lagere huurprijs dan de marktconforme huurprijs. Volgens het Europese recht is daarmee sprake van steun die als staatssteun moet worden beschouwd. De onderliggende huurovereenkomst moet in dit geval worden aangemerkt als een steunmaatregel.

  De Europese Commissie heeft besloten dat er steuncategorieën bestaan ten behoeve waarvan geoorloofde staatssteun kan worden verleend. Het gaat hier met name om hetgeen daarover is bepaald in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (hierna AGVV) van de Europese Commissie. Eén van de in deze verordening genoemde categorieën is "steun voor cultuur en instandhouding van het erfgoed".

Steunmaatregelen die worden verleend onder toepassing van de AGVV zijn vrijgesteld van voorafgaande aanmelding bij de Commissie. Wij hoeven uitsluitend de Commissie via een kennisgeving op de hoogte te stellen van de steunverlening.

Wij hebben besloten met betrekking tot de huurovereenkomst een beroep te doen op de AGVV en van de steunmaatregel kennisgeving te doen aan de Europese Commissie. Met inachtneming van de voorschriften in de AGVV en dus binnen de voorwaarden van het staatssteunrecht nemen wij in de steunmaatregel, in dit geval de huurovereenkomst, regels c.q. beperkingen op. Bij de kennisgeving aan de Europese Commissie verantwoorden wij de verleende steun. Enige tijd nadat de kennisgeving is gedaan, publiceert de Commissie de verstrekte informatie op haar website en in het Publicatieblad van de EU. U kunt deze kennisgeving en de beperkingen zoals deze door ons zijn opgenomen in de huurovereenkomst daar dus teruglezen. Wij zullen u, zodra deze publicatie is gedaan, per e-mail de link naar deze kennisgeving toesturen.

- In het verleden is altijd gesproken over het opleggen van beperkingen in de subsidiebeschikking. Omdat echter uit onderzoek is gebleken dat de steun plaatsvindt in de huurovereenkomst kan niet langer gesteld worden dat de beperkingen in de subsidiebeschikking geborgd kunnen worden.

- Wellicht ten overvloede merken wij op dat indien sprake is van een maatregel die als staatssteun moet worden aangemerkt, de Wet Markt en Overheid niet van toepassing is. Het nemen van het eerder genoemde Algemeen belang besluit is daarmee niet meer nodig.

In de afgelopen periode hebben wij meermalen geprobeerd om in gesprek met u en het Filmhuis de standpunten van alle betrokken partijen nader tot elkaar te brengen. Die pogingen zijn helaas niet geslaagd.

Wij vinden het jammer dat u de woorden van de wethouder in de commissievergadering, waarin hij verwees naar de overleggen met u en de uitkomsten van het mediationtraject, hebt opgevat als een verwijt dat met u geen afspraken zouden kunnen worden gemaakt. Wij kunnen slechts constateren dat onze intentie om er met elkaar uit te komen niet gelukt is.

Het voorgaande neemt niet weg dat met onze besluitvorming om binnen de staatssteunregels een steunmaatregel te nemen, tevens geborgd is dat met de verhuizing van het Filmhuis naar de Turmac Cultuurfabriek geen sprake is van oneerlijke concurrentie.

Vragen
Als u na het lezen van deze brief nog vragen heeft, neemt u dan gerust contact op met , via @zevenaar.nl of telefonisch via (0316) 595 111.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Daniëlle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Movie Unlimited

Van: Movie Unlimited
Verzonden: dinsdag 14 april 2020 15:03
Aan: 'gemeente@zevenaar.nl'
Onderwerp: Z/16/264526/uit/20/953095 Stand van Zaken komst Filmhuis naar Turmac Cultuurfabriek

Geacht College,

Mijn dank voor uw beantwoording van mijn brief d.d. 20 februari 2020.

U stelt dat u gebruik gaat maken van de "ontheffing ongeoorloofde staatssteun" op basis van hetgeen is bepaald in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening van de Europese Commissie. Over de juistheid van deze keuze zal ik mij nader laten informeren. Duidelijk is dat u naar een juridische oplossing hebt gezocht voor een praktisch probleem: namelijk de concurrentie van het Filmhuis ten opzichte van de commerciële bioscoop.

Ik begrijp dat u in de huurovereenkomst regels c.q. beperkingen gaat opnemen. Graag verneem ik van u welke regels c.q. beperkingen dit zijn. Zoals u weet heb ik er altijd voor gepleit om beperkingen in de huurovereenkomst op te nemen. Dhr. van Dellen heeft echter altijd gesteld dat dit "juridisch" onmogelijk was. Zie ook de raadsinformatiebrief d.d. 17 september 2019 : *"Tijdens de raadsvergadering van 5 juni 2019 is aan de portefeuillehouder verzocht om beperkingen op te leggen aan het Filmhuis via de huurovereenkomst. Als gemeente kunnen wij echter niet vanuit onze hoedanigheid als verhuurder exploitatiebeperkingen opleggen aan het filmhuis als huurder in Hal 12. Er zou in dat geval sprake zij van misbruik van bevoegdheid".* Hoe het één (beperkingen opnemen in het huurcontract) zich verhoudt met het andere (beperkingen opnemen is juridisch niet mogelijk) is mij volstrekt niet duidelijk.

U geeft in uw beantwoording het volgende aan *"In het verleden is altijd gesproken over het opleggen van beperking in de subsidiebeschikking. Omdat echter uit onderzoek is gebleken dat de steun plaatsvindt in de huurovereenkomst kan niet langer gesteld worden dat de beperkingen in de subsidie beschikking geborgd kunnen worden".* Dat was ook de reden, waarom ik tijdens de bespreking d.d. 11 juni 2019 de voorkeur gaf aan beperkingen in de huurovereenkomst in plaats van in de subsidieverordening. Overigens ben ik -om uit de impasse te komen- wel akkoord gegaan met de beperkingen opleggen via de subsidieovereenkomst.

Verder geeft u aan dat *"Wellicht ten overvloede merken wij op dat **indien** sprake is van een maatregel die als staatssteun moet worden aangemerkt, de wet Mark en Overheid niet van toepassing is. Het nemen van het eerder genoemde Algemeen belang besluit is daarmee niet meer nodig".* Het woord "indien" lijkt mij hier overbodig. U geeft immers zelf aan dat *"de filmzalen worden verhuurd voor een lagere huurprijs dan de marktconforme huurprijs".*

U vindt het jammer dat *"ik de woorden van de wethouder in de commissievergadering heb opgevat als een verwijt dat met u geen afspraken zouden kunnen worden gemaakt".* Hierover kan toch echt geen misverstand zijn. Dhr. van Dellen heeft mij overduidelijk weggezet als "iemand met wie geen afspraken kunnen worden gemaakt". Ik verzoek u deze woorden van dhr. van Dellen tijdens de commissievergadering nog maar eens goed te beluisteren dan kunt u toch echt niet tot een andere conclusie komen. Ik begrijp uit uw antwoord dat de wethouder niet bereid is om zijn woorden in de commissie terug te nemen. Dit betreur ik zeer!

In de laatste alinea van uw brief geeft u aan dat met *"onze besluitvorming om binnen de staatssteunregels een steunmaatregel te nemen, tevens geborgd is dat met de verhuizing van het Filmhuis naar de Turmac Cultuurfabriek geen sprake is van oneerlijke concurrentie".* Het feit dat het Filmhuis nu op haar internetsite aandacht vraagt voor de commerciële film "de Beentjes van Sint Hildegard" staat daarmede naar mijn mening al in scherp contrast.

Voor de voorbereiding van de nodige juridische stappen wil ik graag volledig en goed geïnformeerd zijn. Ik vraag u bij deze dan ook om mij alle stukken m.b.t. het Filmhuis en de horeca in de Turmac Cultuurfabriek toe te sturen. Ik doe hierbij een beroep op de Wet Openbaarheid Bestuur! Graag vanaf 1 juni 2019 tot heden. De voorgaande

perioden heb ik reeds ontvangen (zei het dat deze informatie naar mijn mening niet volledig was). Onder alle informatie versta ik, maar niet beperkt tot: alle gespreksverslagen met betrekking tot het Filmhuis en de bioscoop, alle juridische informatie (zowel intern als extern), alle begrotingen, jaarrekeningen, kostenberekeningen, offertes, facturen etc. niet alleen met betrekking tot het Filmhuis maar van het gehele cultuurhuis (kortom de gehele financiële onderbouwing); alle contracten (ook die van de horeca) enz. enz. Ik verzoek u deze informatie te sturen naar: dhr. Dit laatste, omdat ik vanuit mijn huisadres werk.

Zoals u zult begrijpen dat het op dit moment zeer moeilijke tijden voor onze bioscoop zijn. De bioscoop is gesloten en wij hebben geen idee wanneer en hoe wij weer open kunnen zijn voor het publiek. Geen inkomsten terwijl de kosten gewoon doorgaan. Wij wachten in deze gespannen af.

Met vriendelijke groet,

Directeur Movie Unlimited Zevenaar
Tel.

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2019-100

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 17 september 2019
Zaaknummer Z/18/307137/INT/19/919960
Onderwerp Ontwikkelingen afspraken Filmhuis en bioscoop
Portefeuillehouder N. van Dellen

Contactpersoon
E-mail @zevenaar.nl
Telefoon 0316-

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Er is een aantal belangrijke ontwikkelingen te melden over de relatie tussen de komst van het Filmhuis naar Hal12 (werktitel) en de daarmee samenhangende bezwaren van de bioscoop. Via deze raadsinformatiebrief informeren wij u daarover.

Kernboodschap
Zoals wij hebben toegezegd in de raadsvergadering van 5 juni 2019 hebben wij, nadat mediation tussen bioscoop en Filmhuis zonder positief resultaat was beëindigd, nogmaals geprobeerd om te bemiddelen. Er zijn gesprekken gevoerd met beide partijen, maar helaas is eind augustus duidelijk geworden dat partijen niet tot elkaar komen.

Wij kunnen nu niet anders dan de reeds ingezette lijn voort zetten waarmee binnen de kaders van de wet de komst van het Filmhuis in Hal12 wordt geborgd. Naar verwachting nemen wij in oktober hierover een besluit.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☑ Anders, namelijk ontwikkelingen afspraken Filmhuis en bioscoop

Inhoudelijke boodschap
U heeft ons gevraagd om aandacht te hebben voor de positie van de bioscoop in relatie tot de komst van het Filmhuis naar Hal12. Voormalig portefeuillehouder Van Loon heeft in de raadsvergadering van 5 juni 2019 aangegeven dat zij hier aandacht voor heeft. Dit heeft geresulteerd in het opstellen van een concept vaststellingsovereenkomst ten behoeve van het Filmhuis en de bioscoop. In vervolg daarop heeft portefeuillehouder Van Dellen gesproken met zowel bioscoop als Filmhuis. Eind augustus bleek echter dat de wensen van de bioscoop verder gaan dan wenselijk is voor het Filmhuis.

Wij hebben binnen de kaders van de wet meegedacht in het vinden van een oplossing voor de zorgen die de bioscoop in de commissie Samenleving van 21 mei 2019 heeft geuit. De bioscoop is vooral bang dat door de komst van het Filmhuis naar Hal12 het aantal bezoekers van de bioscoop aanzienlijk zal teruglopen. Zowel in de mediation als in de daarop volgende gesprekken is geprobeerd om afspraken te maken over de vertoning van de zogenaamde 'commerciële' films door het Filmhuis. Het volgende voorstel is aan beide partijen voorgelegd:
"Het Filmhuis zal de top 20 commerciële films (dat is inclusief kinderfilms) niet vertonen. De bioscoop levert tijdig (in elk geval voor 30 november van het voorgaande jaar) de lijst met de te verwachten top 20 films. De verantwoording hiervoor ligt derhalve bij de Bioscoop. De bioscoop is gerechtigd om deze lijst te splitsen in 10 films voor het eerste half jaar (aan te leveren voor 30 november van het voorgaande jaar) en 10 films voor het tweede halfjaar (aan te leveren voor 31 mei van het desbetreffende jaar)."

De directeur van de bioscoop gaf aan dat hij alleen kan instemmen met dit voorstel als daaraan wordt toegevoegd dat het Filmhuis daarnaast maximaal 5 commerciële films per jaar mag vertonen.
Van de zijde van het Filmhuis werd niet ingestemd met deze toevoeging. Deze situatie leidde tot de conclusie dat wij geen verdere mogelijkheden zien om tot een voor ieder gewenste oplossing te komen.

Tijdens de raadsvergadering van 5 juni 2019 is aan de portefeuillehouder verzocht om beperkingen op te leggen aan het Filmhuis via de huurovereenkomst. Als gemeente kunnen wij echter niet vanuit onze hoedanigheid als verhuurder exploitatiebeperkingen opleggen aan het filmhuis als huurder in Hal12. Er zou in dat geval sprake zijn van misbruik van bevoegdheid. Wij zullen als gemeente wel binnen de kaders van de wet een besluit gaan nemen om de komst van het Filmhuis naar Hal12 te motiveren.

Communicatie en vervolgproces
Zowel de bioscoop als het Filmhuis zijn reeds geïnformeerd over de beëindigde bemiddelingspoging van het college en het vervolgproces.

Naar verwachting nemen wij in oktober een besluit om de komst van het Filmhuis en de andere partners in Hal12 binnen het wettelijk kader te borgen. Wij informeren u te zijner tijd via een raadsinformatiebrief over ons besluit. Daarnaast maken we de besluitvorming via de gebruikelijke publicaties in de Zevenaar Post bekend.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Michel Tromp
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

ZEVENAAR

Gemeenteblad van Zevenaar

Datum publicatie	Organisatie	Jaargang en nummer	Rubriek
14-04-2020 09:00	Zevenaar	Gemeenteblad 2020, 95273	Overige overheidsinformatie

Huurovereenkomst kantoorruimte en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7:230a BW

Model door de Raad voor Onroerende Zaken (ROZ) op 30 januari 2015 vastgesteld en op 17 februari 2015 gedeponeerd bij de griffie van de rechtbank te Den Haag en aldaar ingeschreven onder nummer 15/20 tevens gepubliceerd op de website www.roz.nl.

Verwijzing naar dit model en het gebruik ervan zijn uitsluitend toegestaan, indien de ingevulde, de toegevoegde en/of de afwijkende tekst duidelijk als zodanig herkenbaar is. Toevoegingen en afwijkingen dienen bij voorkeur te worden opgenomen onder het hoofd 'Bijzondere bepalingen'. iedere aansprakelijkheid voor nadelige gevolgen van het gebruik van de tekst van het model wordt door ROZ uitgesloten.

ONDERGETEKENDEN:

1] De publiekrechtelijke rechtspersoon, de **GEMEENTE ZEVENAAR**, zetelende te Zevenaar aan de (6901 AA) Kerkstraat 27, te dezen rechtsgeldig krachtens een door haar burgemeester, de heer L. van Riswijk, ondertekende volmacht vertegenwoordigd door de heer N. van Dellen, en handelend ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van 31 maart 2020 met kenmerk Z/19/338493/ADV/20/952482;

hierna te noemen 'Verhuurder'

EN

2] De stichting **STICHTING FILMHUIS ZEVENAAR**, gevestigd te Zevenaar aan de (6901 AN) Wittenburgstraat 14, ingeschreven in het Handelsregister van de Kamers van Koophandel onder nummer 41049044, hierbij op grond van haar statuten rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar bestuurders, ... in zijn hoedanigheid van voorzitter, en krachtens een door ... in zijn hoedanigheid van secretaris ondertekende volmacht vertegenwoordigd door ... en krachtens een door ... in zijn hoedanigheid van penningmeester ondertekende volmacht vertegenwoordigd door ...

hierna te noemen 'Huurder'

NEMEN HET VOLGENDE IN AANMERKING:

A. Verhuurder is eigenaar van de onroerende zaak, gelegen te (6901 AA) Zevenaar aan de Kerkstraat 27, kadastraal bekend gemeente Zevenaar , sectie A, 2129.

B. Op de onder A bedoelde onroerende zaak zijn het gemeentehuis en een (voormalige) productiehal gelegen.

C. Verhuurder is bezig de onder B bedoelde productiehal, hierna te noemen: 'Turmac Cultuurfabriek', voor eigen rekening en risico te laten (her)ontwikkelen tot multifunctionele accommodatie ten behoeve van allerhande maatschappelijke dienstverlening, met inbegrip van bijbehorende horeca en evenementen.

D. De oplevering van Turmac Cultuurfabriek heeft in fases plaatsgevonden. Het eerste deel is opgeleverd in april 2019. Het laatste deel in november 2019. Ten tijde van de ondertekening van deze huurovereenkomst vinden in Turmac Cultuurfabriek afrondende werkzaamheden plaats.

E. Verhuurder verhuurt (een deel van) Turmac Cultuurfabriek, hierna te noemen: 'het gehuurde', aan Huurder met ingang van 1 april 2020. Op dit moment is onder andere nog niet zeker of Verhuurder vanwege de staatssteunregels die voortvloeien uit artikel 107 VWEU gerechtigd is het gehuurde aan Huurder te verhuren tegen de in artikel 4 van deze huurovereenkomst overeengekomen huurprijs. Ook is nog niet zeker of, en zo ja met ingang van wanneer, de andere delen van Turmac Cultuurfabriek verhuurd of in gebruik gegeven zullen worden en of, en zo ja wanneer, er een afzonderlijke beheerstichting opgericht zal worden of een andere beheerder aangewezen zal worden.

F. Partijen wensen deze huurovereenkomst aan te gaan waarin Huurder zich verplicht mee te werken aan de wijziging van deze huurovereenkomst (onder andere) zodra duidelijkheid bestaat over de onder E bedoelde onzekerheden.

G. Uitgangspunt bij de onder F bedoelde wijziging van deze huurovereenkomst is dat de (toekomstige) huurders en de gebruikers van Turmac Cultuurfabriek, waaronder Huurder, zich jegens elkaar, jegens Verhuurder en jegens de eventueel nog op te richten beheerstichting of aan te wijzen beheerder verplichten tot samenwerking (zie de bevestiging uit 2018 die als **bijlage 1** aan deze huurovereenkomst is gehecht). De samenwerking is erop gericht elkaar te versterken door een programmering aan te bieden, initiatieven te ontplooien, openingstijden te hanteren en een sfeer te creëren die van Turmac Cultuurfabriek een publiekstrekker maakt. Uitgangspunt is voorts dat de eventueel nog op te richten beheerstichting of aan te wijzen beheerder of bij gebreke daarvan Verhuurder de huurders, waaronder Huurder, en de gebruikers ondersteunt bij de samenwerking en die samenwerking faciliteert. Huurder verplicht zich in dat verband tot het maken van nadere afspraken die op die samenwerking zijn gericht. Die nadere afspraken zullen onder andere betrekking hebben op het door Huurder verrichten van nader te bepalen (beheer)taken in Turmac Cultuurfabriek, voor zover dat verrichten van (beheer)taken in redelijkheid van de huurders, waaronder Huurder kan worden verlangd.

ZIJN OVEREENGEKOMEN:

Het gehuurde, bestemming

1.1 Verhuurder verhuurt aan Huurder een deel van de bedrijfsruimte (hierna te noemen: **'(het) gehuurde'**), gelegen te (6901 AA) Zevenaar aan de Kerkstraat 27, kadastraal bekend gemeente Zevenaar, sectie A, 2129, ter grootte van in totaal circa **337 m² v.v.o.** Het gehuurde is met groene streeparcering aangeduid op de als **bijlage 2** bij deze huurovereenkomst gevoegde en door partijen geparafeerde plattegrond/tekening. De staat van het gehuurde is beschreven in het als **bijlage 3** aan te hechten en door partijen te paraferen proces-verbaal van oplevering. Het proces-verbaal is opgesteld op de ingangsdatum van de bruikleenovereenkomst op grond waarvan Huurder het gehuurde direct vóór de ingangsdatum van deze huurovereenkomst in gebruik heeft gehad. Verhuurder geeft aan Huurder in medegebruik de algemene ruimten op de in artikel 10 bedoelde voorwaarden. De hiervoor bedoelde algemene ruimten zijn in bijlage 2 met **gele** streeparcering aangegeven.

1.2 Het gehuurde zal door of vanwege Huurder uitsluitend worden bestemd om te worden gebruikt ten behoeve van de exploitatie van een **filmhuis en cultureel podium met bijbehorende kantoorruimte.** Dat wil zeggen dat de door Huurder in het gehuurde te vertonen films slechts voor 10% uit commerciële films mogen bestaan. Commerciële films in de zin van dit artikel 1.2 zijn films waarvan het (geschatte) productiebudget volgens de website van IMDB (www.imdb.com) meer dan 30 miljoen dollar (welk bedrag van 30 miljoen dollar hierna te noemen 'drempelbedrag') bedraagt, en waarvan de eerste vertoningsdatum in Nederland volgens de website van IMDB (www.imdb.com) niet langer dan 12 maanden in het verleden ligt. Het drempelbedrag zal jaarlijks en voor het eerst met ingang van 1 januari 2021 worden aangepast overeenkomstig de artikelen 17.1 t/m 17.3 van de algemene bepalingen, waarbij in plaats van 'huurprijs' het drempelbedrag moet worden gelezen.

1.3 Het is Huurder niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Verhuurder een andere bestemming aan het gehuurde te geven dan omschreven in artikel 1.2.

1.4 De hoogst toelaatbare belasting van de vloeren op de begane grond van het gehuurde bedraagt 250 kN/m2. De hoogst toelaatbare belasting van de vloeren van de projectieruimten op de eerste verdieping bedraagt 2,50 kN/m2. De hoogst toelaatbare belasting van de overige vloeren op de eerste verdieping bedraagt 4 kN/m2.

1.5 **N.v.t.**

1.6 Indien blijkt dat de in artikel 1.1 genoemde oppervlakte niet juist is komen partijen overeen dat een verschil met de daadwerkelijke grootte (onder- dan wel overmaat) geen verschil zal hebben voor de huurprijs.

Voorwaarden

2.1. Van deze huurovereenkomst maken deel uit de "ALGEMENE BEPALINGEN HUUROVEREENKOMST KANTOORRUIMTE en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7:230a BW', gedeponeerd bij de griffie van de rechtbank te Den Haag op 17 februari 2015 en aldaar ingeschreven onder nummer 15/21, (hierna te noemen "algemene bepalingen"). De inhoud van deze algemene bepalingen is partijen bekend . Huurder en Verhuurder hebben een exemplaar van de algemene bepalingen ontvangen. De algemene bepalingen zijn tevens als bijlage 4 aan deze huurovereenkomst gehecht.

2.2 De algemene bepalingen waarnaar in artikel 2.1 wordt verwezen, zijn van toepassing behoudens voor zover daarvan in deze huurovereenkomst uitdrukkelijk is afgeweken of toepassing daarvan ten aanzien van het gehuurde niet mogelijk is.

Duur, verlenging en opzegging

3.1 Deze huurovereenkomst gaat in op 1 april 2020 (hierna 'ingangsdatum') voor de duur van 10 jaar, derhalve tot 1 april 2030.

3.2 Beëindiging van deze huurovereenkomst vindt plaats door opzegging door Verhuurder aan Huurder of Huurder aan Verhuurder tegen het einde van de in artikel 3.1 bedoelde periode, met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.

3.3 **N.v.t.**

3.4 Opzegging dient te geschieden bij deurwaardersexploot of per aangetekend schrijven.

Huurprijs, omzetbelasting, servicekosten, huurprijsaanpassing, betalingsverplichting, betaalperiode

4.1 De aanvangshuurprijs van het gehuurde bedraagt op de ingangsdatum op jaarbasis € 20.264,00 (zegge: twintigduizend tweehonderd vierenzestig euro).

4.2 Partijen komen overeen dat Verhuurder **wel** omzetbelasting over de huurprijs in rekening brengt. Indien géén met omzetbelasting belaste verhuur wordt overeengekomen is Huurder naast de huurprijs een afzonderlijke vergoeding aan Verhuurder verschuldigd, ter compensatie van het nadeel dat Verhuurder c.q. diens rechtsopvolger(s) lijdt dan wel zal lijden, omdat de omzetbelasting op de investeringen en exploitatiekosten van Verhuurder niet (meer) aftrekbaar is. Het gestelde in artikel 19 van de algemene bepalingen is dan niet van toepassing.

4.3 Partijen verklaren onder verwijzing naar artikel 11 lid 1 aanhef onder b onderdeel 5 van de Wet op de omzetbelasting 1968 een met omzetbelasting belaste verhuur te zijn overeengekomen. Tevens wordt omzetbelasting in rekening gebracht over de vergoeding die Huurder verschuldigd is voor door of vanwege Verhuurder te verzorgen levering van zaken en diensten, zoals vastgelegd in artikel 5 van de huurovereenkomst en in artikel 18 van de algemene bepalingen. Huurder verklaart door ondertekening van deze huurovereenkomst, mede ten behoeve van de rechtsopvolger(s) van Verhuurder, dat hij het gehuurde blijvend gebruikt of blijvend laat gebruiken voor doeleinden waarvoor een volledig of nagenoeg volledig recht op aftrek van omzetbelasting op de voet van artikel 15 van de Wet op de omzetbelasting 1968 bestaat.

4.4 Het boekjaar van Huurder loopt van **1 januari** tot en met **31 december.**

4.5 De huurprijs en de in artikel 4.8 bedoelde vergoeding voor de door of vanwege Verhuurder verzorgde levering van zaken en diensten worden jaarlijks per 1 januari voor het eerst met ingang van 1 januari 2021 aangepast overeenkomstig artikelen 17.1 Urn 17 .3 van de algemene bepalingen.

4.6 De vergoeding die Huurder verschuldigd is voor de door of vanwege Verhuurder te verzorgen levering van zaken en diensten wordt **niet** bepaald overeenkomstig artikel 18 van de algemene bepalingen. Op deze vergoeding wordt **geen** systeem van voorschotbetalingen met latere verrekening toegepast, zoals daar is aangegeven.

4.7 Huurder is geen omzetbelasting meer over de huurprijs verschuldigd indien het gehuurde niet langer met omzetbelasting mag worden verhuurd, terwijl partijen dat wel waren overeengekomen. Als dat het geval is, komen de in artikel 19.1 van de algemene bepalingen bedoelde vergoedingen voor de omzetbelasting in de plaats.

4.8 De betalingsverplichting van de Huurder bestaat uit de volgende componenten:

Per betaalperiode van één kalendermaand(en) bedraagt bij huuringangsdatum:

- de huurprijs: € 1.688,67

- de vergoeding voor door of vanwege Verhuurder verzorgde levering van zaken en diensten met de daarover verschuldigde omzetbelasting: € 1.929,50 (waarvan € 334,87 omzetbelasting)

- de over de huurprijs verschuldigde omzetbelasting: € 354,62

Totaal: € 3.972,79 zegge: drieduizendnegenhonderd tweeënzeventig euro en negenenzeventig eurocent.

4.9 Over de periode van 1 april 2020 tot en met 30 april 2020 is Huurder aan Verhuurder een bedrag van € 3.972,79 verschuldigd (waarvan€ 689,49 omzetbelasting). Huurder zal dit bedrag voldoen vóór of op 1 april 2020.

4.10 De uit hoofde van deze huurovereenkomst door Huurder aan Verhuurder te verrichten periodieke betalingen als weergegeven in artikel 4.8 zijn in één bedrag bij vooruitbetaling verschuldigd in euro's en moeten vóór of op de eerste dag van de periode waarop de betalingen betrekking hebben volledig zijn voldaan op IBAN

NL45BNGH0285010085 ten name van gemeente Zevenaar onder vermelding van "Huurvergoeding filmhuis Turmac Cultuurfabriek".

4.11. Tenzij anders vermeld, luiden alle bedragen in deze huurovereenkomst en de daarvan deel uitmakende algemene bepalingen exclusief omzetbelasting.

Kosten van levering van zaken en diensten

5.1 Door of vanwege Verhuurder wordt de levering van de volgende zaken en diensten verzorgd: alle in de als **bijlage 5** bijgevoegde demarcatielijst geel gearceerde zaken en diensten, alle zaken en diensten die volgens de demarcatielijst door Verhuurder worden uitgevoerd en die betrekking hebben op de algemene ruimten, gas, water, elektriciteit, verwarming, de in **bijlage 6** genoemde beheertaken ten behoeve van Turmac Cultuurfabriek, de in **bijlage 7** genoemde diensten op het gebied van ICT, een en ander mede ten behoeve van de algemene ruimten.

5.2 Verhuurder is bevoegd na overleg met Huurder en in het in artikel 10.5 bedoelde geval de in artikel 5.1 genoemde levering van zaken en diensten naar soort en omvang te wijzigen of te laten vervallen.

5.3 Voor zover op grond van dit artikel 5 van deze huurovereenkomst en/of bijlage 5 bepaalde kosten voor rekening van Huurder komen die op grond van artikel 11 van de algemene bepalingen voor rekening van Verhuurder zijn, blijft het in artikel 11 van de algemene bepalingen bepaalde buiten toepassing. Voor zover op grond van dit artikel 5 en/of bijlage 5 de levering van bepaalde zaken en diensten door Verhuurder verzorgd wordt die op grond van artikel 11 van de algemene bepalingen door Huurder verzorgd dient te worden, blijft het bepaalde in artikel 11 eveneens buiten toepassing.

5.4 Het aandeel van Huurder in de in artikel 5.1 van deze huurovereenkomst bedoelde kosten van levering van zaken en diensten voor de algemene ruimten wordt gesteld op de verhuurbare vloeroppervlakte van het gehuurde als percentage van de totale verhuurbare vloeroppervlakte van Turmac Cultuurfabriek. De in bijlage 7 genoemde kosten: 'Contract access en data bij KPN' zijn kosten van levering van diensten specifiek voor het gehuurde, niet voor de algemene ruimten.

Beheerder

6.1 Totdat Verhuurder anders meedeelt, treedt als beheerder de gemeente op.

6.2 Tenzij schriftelijk anders overeengekomen, dient Huurder voor wat betreft de inhoud en alle verdere aangelegenheden betreffende deze huurovereenkomst met de beheerder contact op te nemen.

6.3 De huuropzegging moet tevens aan de Verhuurder worden gezonden.

Incentives

7. **N.v.t.**

Asbest/Milieu

8.1 Aan Verhuurder is bekend dat in het gebouw waarin het gehuurde zich bevindt asbest is verwerkt. Ten behoeve van de verwijdering van de asbest heeft Verhuurder een, als **bijlage 8** aangehecht, Asbestbeheersplan opgesteld. Verhuurder voert dit plan voor eigen rekening en risico uit. Partijen stellen vast dat de aanwezigheid van asbest in het gebouw waarin het gehuurde zich bevindt niet aan te merken is als een gebrek in de zin van artikel 7:204 lid 2 BW. Ook de gevolgen die het uitvoeren van het Asbestbeheersplan voor het gebruik van het gehuurde door

Huurder heeft, merken partijen niet aan als een gebrek. Dat betekent dat Huurder ter zake geen aanspraak kan maken op herstel, huurprijsvermindering en/of schadevergoeding.

8.2 Aan Verhuurder is niet bekend dat in, op of aan het gehuurde een verontreiniging aanwezig is die van dien aard is dat op grond van geldende wetgeving ten tijde van het tekenen van de huurovereenkomst het nemen van maatregelen noodzakelijk is. De onbekendheid van Verhuurder met aanwezigheid van een verontreiniging in, op of aan het gehuurde ten tijde van het tekenen van de huurovereenkomst houdt uitdrukkelijk geen garantie in van Verhuurder dat er geen verontreiniging aanwezig is.

Duurzaamheid/Green lease

9. Partijen onderkennen het belang van duurzaamheid en komen overeen elkaar te ondersteunen in het behalen van de gezamenlijk geformuleerde c.q. te formuleren doelstelling en op regelmatige basis de voortgang te bespreken.

Bijzondere bepalingen

10.1 Partijen komen overeen dat de als inventaris op de demarcatielijst aangeduide roerende zaken, welke demarcatielijst als bijlage 5 aan deze huurovereenkomst is gehecht, door en voor rekening en risico van Verhuurder zijn aangebracht. Die voorzieningen maken deel uit van het gehuurde. Dat betekent dat Huurder die roerende zaken aan het einde van de huurovereenkomst niet mag verwijderen. Het onderhoud, herstel en de vervanging en vernieuwing van die roerende zaken geschiedt door en voor rekening en risico van Huurder, behoudens vernieuwing door en voor rekening van Verhuurder na ommekomst van de door Verhuurder ten aanzien van bedoelde roerende zaken gehanteerde afschrijvingstermijn van 20 jaar, welke afschrijvingstermijn tegelijk met deze huurovereenkomst aanvangt.

10.2 Partijen komen overeen dat Huurder voor de aanschaf van de zaken zoals gespecificeerd in de factuur van Cinemanext Nederland B.V. d.d. 31 december 2019 met factuurnummer 90380336, vóór of op 1 april 2020 een bedrag van € 45.000,00 (zegge: vijfenveertigduizend euro), te vermeerderen met btw, betaalt op IBAN NL45BNGH0285010085 ten name van gemeente Zevenaar onder vermelding van "Filmprojectoren filmhuis HAL12". Partijen komen overeen dat de in dit artikellid bedoelde zaken deel uitmaken van het gehuurde. Dat betekent dat Huurder de in dit artikellid bedoelde zaken aan het einde van de huurovereenkomst niet mag verwijderen. Het onderhoud, herstel en de vervanging en vernieuwing van de in dit artikellid bedoelde zaken geschiedt door en voor rekening en risico van Verhuurder. Vernieuwing van de op voornoemde factuur als '710017 Christie Projector PKG CP4420 4K' vermelde twee filmprojectoren geschiedt door en voor rekening van Verhuurder na ommekomst van de door Verhuurder ten aanzien van deze twee filmprojectoren gehanteerde afschrijvingstermijn van 10 jaar, welke afschrijvingstermijn tegelijk met deze huurovereenkomst aanvangt. Vernieuwing van de overige in dit artikellid bedoelde zaken geschiedt door en voor rekening van Verhuurder na ommekomst van de door Verhuurder ten aanzien van de in dit artikellid bedoelde zaken gehanteerde afschrijvingstermijn van 20 jaar, welke afschrijvingstermijn tegelijk met deze huurovereenkomst aanvangt.

10.3 Het is Huurder bekend dat de in artikel 4 van deze huurovereenkomst genoemde huurprijs lager is dan de marktconforme huurprijs. De marktconforme huurprijs bedraagt namelijk volgens het taxatierapport d.d. 26 februari 2020 met kenmerk 'SH20/101923/definitief' per waardepeildatum 1 januari 2020 € 45.000,00 (zegge: vijfenveertigduizend euro) per jaar, exclusief btw. Dat betekent dat die huurprijs (mogelijk) in strijd is met het staatssteunrecht. Deze situatie doet zich (in ieder geval) voor als een rechter en/of de Europese Commissie onherroepelijk heeft vastgesteld dat sprake is van strijd met het staatssteunrecht. Huurder verplicht zich in genoemde situatie op eerste schriftelijk verzoek van Verhuurder tot betaling van een marktconforme huurprijs, tenzij Huurder de huurovereenkomst alsdan ontbindt door middel van een schriftelijke ontbindingsverklaring gericht aan Verhuurder. De verklaring dient door Verhuurder te zijn ontvangen binnen één maand nadat Verhuurder schriftelijk aan Huurder heeft verzocht om voortaan een marktconforme huurprijs te voldoen. De ontbinding verplicht partijen niet tot on-

gedaanmaking van reeds verrichte prestaties met dien verstande dat Verhuurder wel verplicht is tot terugbetaling van de door Huurder betaalde bijdrage in de filmprojector van € 45.000,00 binnen 3 maanden nadat Huurder de ontbindingsverklaring heeft uitgebracht. Huurder is niet bevoegd tot ontbinding over te gaan als Verhuurder, op het moment dat Verhuurder schriftelijk aan Huurder heeft verzocht om voortaan een marktconforme huurprijs te voldoen, tevens aan Huurder kenbaar maakt of al heeft gemaakt dat Huurder in aanmerking voor een subsidie komt vanwege de verhuizing van Huurder naar het gehuurde en de (financiële) gevolgen daarvan.

Verhuurder heeft deze huurovereenkomst getoetst aan het staatssteunrecht (artikel 107 e.v. van het Europees Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie). Verhuurder heeft deze huurovereenkomst eveneens getoetst aan de Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 (Algemene groepsvr ijstellingsverordening.) Huurder verklaart dat jegens haar geen bevel tot terugvordering uitstaat ingevolge een eerder besluit van de Europese Commissie waarbij door (een instantie van) de lidstaat Nederland toegekende steun onrechtmatig en onverenigbaar met de interne markt is verklaard. Huurder verklaart dat voor zover zij naast de bijdrage van Verhuurder nog een andere (overheids)bijdrage voor de exploitatie van een filmhuis als bedoeld in artikel 1.2 van deze huurovereenkomst ontvangt, dat het maximaal toegestane steunbedrag voor cultuursteun zijnde 2 miljoen euro (artikel 53, lid 8 AGW) niet wordt overschreden. Verhuurder oordeelt dat de steun voor het huren van het gehuurde ten behoeve van het exploiteren van het filmhuis voldoet aan de voorwaarden in de Algemene groepsvrijstellingsverordening en in het bijzonder aan de voorwaarden van artikel 53. Verhuurder zal deze huurovereenkomst binnen 20 werkdagen na het sluiten van de overeenkomst ter kennis brengen aan de Europese Commissie. De Europese Commissie kan vragen stellen naar aanleiding van de kennisgeving. Dit kan mogelijk tot gevolg hebben dat de Europese Commissie alsnog van oordeel is dat deze huurovereenkomst niet onder de vrijstellingsverordening valt en vervolgens dat de staatssteun moet worden teruggevorderd. In het kader van transparantieverplichtingen zal Verhuurder deze huurovereenkomst in het digitale Gemeenteblad bekendmaken.

10.4 Partijen komen overeen dat eventuele gebreken als bedoeld in artikel 7:204 BW als gevolg van het feit dat Turmac Cultuurfabriek op de ingangsdatum nog niet gereed is en dat daarin en daaraan nog werkzaamheden plaatsvinden, niet zijn aan te merken als gebreken als bedoeld in artikel 7:204 BW. Huurder verplicht zich aan die werkzaamheden alle noodzakelijke medewerking te verlenen.

10.5 Huurder verplicht zich op eerste verzoek van Verhuurder met Verhuurder en/of de eventuele andere (toekomstige) huurders en gebruikers van Turmac Cultuurfabriek en/of de eventueel nog op te richten beheerstichting of aan te wijzen beheerder in overleg te treden en nadere, al dan niet van deze huurovereenkomst afwijkende afspraken met hen of met één of meer van hen te maken om te komen tot een doelmatig(er) beheer en (mede)gebruik van Turmac Cultuurfabriek in het algemeen en het gehuurde en de algemene ruimten en de demarcatie en de kosten daarvan in het bijzonder (en met name, maar niet uitsluitend in verband met het bepaalde in artikel 10.6 en 10.7 van deze huurovereenkomst). Huurder verplicht zich in dit verband voorts op eerste verzoek mee te werken aan de (al dan niet gedeeltelijke) overdracht van de rechten en plichten van Verhuurder aan de eventueel nog op te richten beheerstichting of aan te wijzen beheerder.

10.6 Het is Huurder toegestaan het gehuurde incidenteel aan een andere huurder of gebruiker van Turmac Cultuurfabriek of aan een derde (onder) te verhuren, mits Huurder de (onder)huurder verplicht het gehuurde en Turmac Cultuurfabriek te gebruiken zoals Huurder het gehuurde en Turmac Cultuurfabriek op grond van deze huurovereenkomst dient te gebruiken . Huurder is ten bewijze daarvan verplicht een kopie van de afspraken met de (onder)huurder aan Verhuurder te verstrekken zodra die afspraken door Huurder en (onder)huurder zijn ondertekend. De kopie dient voorts om de hoogte van de opbrengst uit de (onder)verhuur vast te stellen. Huurder is verplicht van die opbrengst de eerste € 1.000,00 per jaar aan Verhuurder af te dragen en daarna steeds 30%. Verhuurder brengt de op grond van dit artikellid verschuldigde bedragen maandelijks in rekening. Huurder is gehouden die bedragen binnen 30 dagen na de datum van de daartoe strekkende factuur te voldoen op IBAN NL45BNGH0285010085 ten name van gemeente Zevenaar onder vermelding van "Vergoeding (onder)verhuur filmhuis HAL12". Voornoemde (onder)verhuur is slechts btw-belast toegestaan.

10.7 Huurder is verplicht Turmac Cultuurfabriek in het algemeen en het gehuurde en de algemene ruimten in het

bijzonder, te gebruiken op een wijze die past bij de functie daarvan, te weten een multifunctionele accommodatie ten behoeve van maatschappelijke dienstverlening. Huurder is verplicht daarbij steeds rekening te houden met de belangen van Verhuurder en/of de andere (toekomstige) huurders en gebruikers en/of de eventueel nog op te richten beheerstichting of aan te wijzen beheerder. De (toekomstige) huurders en de gebruikers van Turmac Cultuurfabriek, waaronder Huurder, verplichten zich in dat verband jegens Verhuurder, jegens elkaar en jegens de eventueel nog op te richten beheerstichting of aan te wijzen beheerder tot de onder G van deze huurovereenkomst bedoelde samenwerking.

10.8 Huurder wenst tezamen met (een deel van) de andere (toekomstige) huurders en/of gebruikers van Turmac Cultuurfabriek, na het aangaan en ingaan van deze huurovereenkomst op nader te bepalen plaatsen in de algemene ruimten van Turmac Cultuurfabriek, een zogeheten 'narrow-castingsysteem ' (bestaande uit verschillende beeldmonitoren voor het vertonen van programma-aankondigingen en mededelingen) aan te leggen en in gebruik te nemen. Huurder verplicht zich vóór het aanleggen en in gebruik nemen van het systeem daarvoor schriftelijke toestemming van Verhuurder te vragen. Verhuurder zal toestemming niet op onredelijke gronden weigeren. Verhuurder is gerechtigd aan eventuele toestemming voorwaarden te verbinden zoals de voorwaarde dat Huurder het systeem voor het einde van deze huurovereenkomst verwijdert en/of de voorwaarde dat Huurder alle aan het systeem verbonden kosten draagt en vergoedt. Zowel eventuele toestemming als de daaraan te verbinden voorwaarden worden in een addendum bij deze huurovereenkomst vastgelegd en zo nodig door een aanpassing van **bijlage 5** bij deze huurovereenkomst.

10.9 Partijen maken nadere afspraken over het gezamenlijk met de overige (toekomstige) huurders en gebruikers bieden van de vereiste bedrijfshulpverlening (BHV) in de Turmac Cultuurfabriek.

10.10 Huurder is gehouden eventuele horecadiensten af te nemen bij Horeca HAL12 BV.

10.11 Partijen verplichten zich ingeval van een geschil over het bepaalde in de considerans en/of artikel 10 van deze huurovereenkomst met elkaar in overleg te treden om tot een oplossing te komen. De meest gerede partij kan de andere partij verzoeken mee te werken aan de benoeming van een mediator als partijen er niet in slagen tot een oplossing te komen. De meest gerede partij kan vorderen dat de kantonrechter een mediator benoemt als partijen er niet in slagen samen een mediator te benoemen.

Aldus opgemaakt en op 31 maart 2020 te Zevenaar ondertekend in tweevoud
de heer N. van Dellen

Verhuurder

...

Huurder

Bijlagen:

1. bevestiging uit 2018;
2. plattegrond/tekening van het gehuurde;
3. proces-verbaal van oplevering d.d. 24 februari 2020;
4. algemene bepalingen huurovereenkomst kantoorruimte en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7:230a BW;
5. demarcatielijst;
6. overzicht beheertaken Turmac Cultuurfabriek;
7. kostenverdeling ICT Turmac Cultuurfabriek;
8. asbestbeheersplan Turmac Cultuurfabriek.

Afzonderlijke handtekening van Huurder voor de ontvangst van een eigen exemplaar van de 'ALGEMENE BEPALINGEN HUUROVEREENKOMST KANTOORRUIMTE en andere bedrijfsruimte in de zin van artikel 7:230a BW' als genoemd in artikel 2.1, en voor de ontvangst per e-mail van een eigen exemplaar van bijlage 8 'asbestbeheersplan Turmac Cultuurfabriek' d.d. 20 januari 2015 (aangepast 17 december2015) met kenmerk '11.382-02'.

Handtekeningen Huurder:

Zevenaar, 31 maart 2020

...

Huurder

› Over deze website
› Contact
› English
› Help
› Zoeken
› Informatie hergebruiken
› Privacy en cookies
› Toegankelijkheid
› Sitemap
› Open data
› Linked Data Overheid
› PUC Open Data
› MijnOverheid.nl
› Rijksoverheid.nl
› Ondernemersplein
› Werkenbijdeoverheid.nl

Staatsblad, Staatscourant en Tractatenblad worden met ingang van 1 juli 2009 als pdf-bestanden uitgegeven. De hier aangeboden pdf-bestanden van deze bladen vormen de formele bekendmakingen in de zin van de Grondwet. Voor publicaties van vóór deze datum

geldt dat alleen de in papieren vorm uitgegeven bladen formele status hebben; de hier aangeboden elektronische versies daarvan worden bij wijze van service aangeboden.

[redacted]

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Corona spoedwet
Bijlagen: corona politiek.cleaned.pdf

Van: xxx
Verzonden: vrijdag 1 mei 2020 1:33
Aan:
Onderwerp: Fwd: Corona spoedwet

In de bijlage(n) van deze mail zijn potentiele bedreigingen verwijderd.
Klik hier als u de originele bijlage(n) toch nodig heeft (een verklaring is vereist).

Beste volksvertegenwoordiger,

Wij verzoeken u van deze brief kennis te nemen en in uw fractie te bespreken.

Wij vernemen graag van uw bevindingen,

mvgr namens de ondertekenaars, xxx

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

Beste volksvertegenwoordiger, Rotterdam 30-4-2020

In het kader van de aanstaande behandeling van de “corona spoedwet” vraag ik uw aandacht voor het volgende:

1. Accepteer geen (de facto) grondwetswijzigingen op basis van het “corona incident”. Het Nederlandse volk heeft het recht zich hierover uit te spreken, maar lijkt daartoe niet de gelegenheid te krijgen. De grondwet is de juridische reflectie van het mensbeeld dat zich in onze wereld heeft kunnen ontwikkelen. Dit mensbeeld erkent het belang van individuele vrijheid, van individuele keuzes. Het voorziet een gemeenschap die wordt gedragen door de in vrijheid aanvaarde verantwoordelijkheden van iedere burger. Een aantasting van de grondwet is een aantasting van dit mensbeeld en daarmee een stap terug in onze ontwikkeling.

2. Stem niet in met ingrijpende wetswijzigingen die uitsluitend tot doel hebben om de bevoegdheden van het gezag te verruimen. In een democratie behoren de wensen van gezagsdragers niet leidend te zijn bij het aannemen van wetswijzigingen. Hoezeer zij ook menen in het algemeen belang te handelen. In het uitzonderlijke geval dat verworven rechten lijken te moeten worden beperkt, dan mag deze vraag worden voorgelegd aan de burgers in de vorm van (bijvoorbeeld) een referendum. Dat kan in geen geval plaatsvinden zonder maatschappelijke discussie over de aanvaardbaarheid van de gevolgen en over de vraag wat deze rechten ons eigenlijk waard zijn.

3. Laten we 75 jaar bevrijding niet “vieren” met vrijheidsbeperkende maatregelen. Vrijheden waarvoor talloze offers zijn gebracht in een niet zo ver verleden. De vrijheid die we hebben verworven is een geestelijk goed, waar we door onze gerichtheid op welvaart te weinig waardering voor opbrengen. Juist nu zouden we ons moeten realiseren dat de mens meer is dan het vege lijf. De onaangename prijs die we betalen voor onze geestelijke zelfstandigheid, de aanvaarding van onzekerheid in ons persoonlijk leven en daar buiten, moet worden aanvaard. Schijnzekerheden schaden onze autonomie.

4. Informeer u over de wetenschappelijke basis van de corona maatregelen en neem daarbij ook kennis van de opvatting van experts die niet zijn verbonden aan overheidsorganisaties. Zoals bijvoorbeeld Professor Dr. Sucharit Bhakdi (https://off-guardian.org/2020/03/24/12-experts-questioning-the-coronavirus-panic/ . Ga met gerede twijfel na of de corona wetgeving standhoudt met betrekking tot de principes van proportionaliteit, subsidiariteit en effectiviteit.

Namens onderstaande groep, [redacted]

[redacted]

Was getekend:

[redacted], voortgezet onderwijs
[redacted], filosoof en docent natuurkunde, Rotterdam
[redacted], fellow van het Netherlands Center for Totalitarian Studies
[redacted], natuurkundige, Den Haag
[redacted], docent aardrijkskunde
[redacted], bioloog

[redacted]

Namen en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

Gemeenteraad van Zevenaar

Postbus 10

6900 AA Zevenaar

Onderwerp: verzoek om video-opname met persoonsgegevens te wissen

Babberich, 29 april 2020

Geachte raad,

Sinds 16 april jl. staat er op de website van de gemeente Zevenaar een video-opname waarin allerlei beledigende en diffamerende gegevens over mij te beluisteren zijn. Deze gegevens zijn tijdens de vergadering van de raadscommissie Ruimte van genoemde datum bij de behandeling van agendapunt 2 door één van de insprekers uitgesproken en namens een andere inspreker door de voorzitter van de commissie voorgelezen.

Ik verzoek u deze voor mij diffamerende, beledigende en onrechtmatige inspraakreacties waarbij in negatieve zin naar mijn persoon wordt verwezen zo spoedig mogelijk overeenkomstig artikel 17 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming te wissen en mij voor deze onrechtmatige verwerking van mijn persoonsgegevens een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding toe te kennen van maximaal € 25.000,--.

Hoogachtend,

[redacted]

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

Aan de leden van de gemeenteraad
van de gemeente Zevenaar

4 mei 2020

Geachte leden van de gemeenteraad,

Heden hebben wij aan uw College een bericht gestuurd met de volgende inhoud.

"Mensen die eenzaam zijn, worden in deze Corona-tijd wel erg op de proef gesteld. Ongetwijfeld zal er ook in uw gemeente extra aandacht worden besteed aan eenzame, kwetsbare senioren. De praktijk leert echter dat niet ALLE eenzame ouderen bij organisaties en instanties in beeld zijn. Geen hulp, geen aandacht, geen contacten, het leed bij deze groep is te schrijnend voor woorden.

Onze stichting stuurt u daarom een noodkreet met het dringende verzoek om alles maar dan ook alles in het werk te stellen om deze groep eenzame ouderen op te sporen en ze alle noodzakelijke hulp te bieden.

Er is maar één doeltreffende manier om dat te verwezenlijken: via de Basisregistratie Personen.
We weten dat dit voor veel gemeenten een gevoelig onderwerp is, gezien de privacywetgeving. Terecht. En toch, het kan! Onze stichting is actief in de gemeente Heusden en die geeft als eerste gemeente in Nederland gehoor aan onze noodkreet. Er wordt achter de schermen hard gewerkt om met respect voor de privacy, de data van de BRP in te zetten om de onzichtbare en onvindbare eenzame ouderen alsnog in beeld te krijgen. Daarbij gebruiken zij ons plan van aanpak als leidraad.

Wij hopen dat u het voorbeeld van Heusden wilt volgen en met u alle gemeenten van Nederland. Bijgaand vindt u onze noodkreet met drie bijlagen ter verheldering. Wij verzoeken u hier goede nota van te nemen en in actie te komen om ALLE kwetsbare, eenzame ouderen in uw gemeente op te sporen en een helpende hand te bieden in deze voor hen zo zware tijd."

Graag brengen wij de inhoud van dit bericht onder uw aandacht, opdat ook u als leden van de Raad zich kunt verdiepen in en uitspreken over deze prangende kwestie.

Graag vernemen wij uw reactie,

Met hoogachting,
Stichting Alles voor Mekaar, Heusden

Alexander van Weert
tel. : 073-2008888
e-mail : alexander@allesvoormekaar.nu

Bijlagen: *Noodkreet en drie bijlagen samengebracht in 1 pdf-document*

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Zevenaar

4 mei 2020

Geacht College,

Mensen die eenzaam zijn, worden in deze Corona-tijd wel erg op de proef gesteld. Ongetwijfeld zal er ook in uw gemeente extra aandacht worden besteed aan eenzame, kwetsbare senioren. De praktijk leert echter dat niet ALLE eenzame ouderen bij organisaties en instanties in beeld zijn. Geen hulp, geen aandacht, geen contacten, het leed bij deze groep is te schrijnend voor woorden.

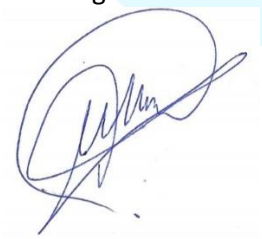
Onze stichting stuurt u daarom een noodkreet met het dringende verzoek om alles maar dan ook alles in het werk te stellen om deze groep eenzame ouderen op te sporen en ze alle noodzakelijke hulp te bieden.

Er is maar één doeltreffende manier om dat te verwezenlijken: via de Basisregistratie Personen. We weten dat dit voor veel gemeenten een gevoelig onderwerp is, gezien de privacywetgeving. Terecht. En toch, het kan! Onze stichting is actief in de gemeente Heusden en die geeft als eerste gemeente in Nederland gehoor aan onze noodkreet. Er wordt achter de schermen hard gewerkt om met respect voor de privacy, de data van de BRP in te zetten om de onzichtbare en onvindbare eenzame ouderen alsnog in beeld te krijgen. Daarbij gebruiken zij ons plan van aanpak als leidraad.

Wij hopen dat u het voorbeeld van Heusden wilt volgen en met u alle gemeenten van Nederland. Bijgaand vindt u onze noodkreet met drie bijlagen ter verheldering. Wij verzoeken u hier goede nota van te nemen en in actie te komen om ALLE kwetsbare, eenzame ouderen in uw gemeente op te sporen en een helpende hand te bieden in deze voor hen zo zware tijd.

Graag vernemen wij uw reactie,

Met hoogachting,
Stichting Alles voor Mekaar, Heusden

Alexander van Weert
tel. : 073-2008888
e-mail : alexander@allesvoormekaar.nu

Bijlagen: *Noodkreet en drie bijlagen samengebracht in 1 pdf-document*

‘Ruim 90% van 70-plussers heeft moeite om hulp te vragen aan mensen die ze niet kennen’

DIT IS EEN NOODKREET AAN ALLE NEDERLANDSE GEMEENTEN: DOE IETS! NU!

Het Rode Kruis heeft onlangs onderzocht of wij Nederlanders in deze coronatijd hulp durven vragen aan mensen die we niet kennen. Zo’n 40% heeft er moeite mee hulp te vragen om bijvoorbeeld boodschappen te doen of de hond uit te laten. Bij mensen van 70 jaar en ouder blijkt dat ruim 90% te zijn!

Ook bij eenzaamheid blijken 70-plussers vaak terughoudend als het gaat om een helpende hand te vragen bij een hulporganisatie.

Juist in deze moeilijke coronatijd is het van het allergrootste belang dat eenzame ouderen goed worden vastgehouden, dat we aandacht aan ze schenken en dat ze geholpen worden waar nodig. Via het nationale programma ‘Eén tegen Eenzaamheid’ hebben de gemeenten de opdracht gekregen om iets te doen aan de bestaande eenzaamheid onder burgers. Ondanks het feit dat gemeenten hun best doen, vaak gebruikmakend van organisaties die zich met ouderen bezighouden, blijken veel kwetsbare, eenzame ouderen op geen enkele manier bereikbaar.

Er is voor gemeenten maar één weg om contact te maken met ouderen die zich nu hebben teruggetrokken, die verder vereenzamen, die kansloos wegzakken in eenzaamheid, zorgen en verdriet. En dat is: gebruik te maken van de Basisregistratie Personen (BRP).

Via dit systeem kunnen ALLE ouderen getraceerd worden en persoonlijk benaderd. Veel organisaties in het land die zich met ouderen bezighouden hebben al vaak aangeklopt bij hun gemeente om gebruik te mogen maken van de BRP. In alle gevallen was het antwoord ‘nee’, met als motief de privacywetgeving.

Wij begrijpen zo goed dat privacy een groot goed is en dat we uiterst omzichtig om moeten gaan met privacygevoelige gegevens. Zeker! Maar het kan toch niet zo zijn dat, als het welzijn van kwetsbare ouderen zo onder druk komt te staan door deze coronacrisis, het enige middel om al deze mensen te bereiken verboden gebied blijft? Het is nu echt een kwestie van leven en dood. En ja, natuurlijk vinden ook wij dat de privacy wel gewaarborgd moet blijven.

Dit is een noodkreet aan alle gemeenten in Nederland, dus ook aan uw gemeente, om alles op alles te zetten om proactief contact te maken met ALLE thuiswonende alleenstaande senioren van 70 jaar en ouder. Om ze zo een helpende hand te kunnen bieden, ze aandacht te geven en contact met ze te onderhouden.

Het is crisis. De Basisregistratie Personen is letterlijk de reddende engel. De enige!

Stichting Alles voor Mekaar, Heusden

Alexander van Weert
tel. : 073-2008888
e-mail : alexander@allesvoormekaar.nu

Bijlage 1

Hoe beschermen we optimaal de privacy

Om de privacy zeker te stellen bij gebruik van de BPR om eenzame ouderen te benaderen, hebben we een plan van aanpak ontwikkeld, dat de hoogst mogelijke veiligheid biedt. Aangezien de risicogroep 70-plussers door de coronacrisis al een aantal weken forse beperkingen is opgelegd, is snelheid nu dringend gewenst. De meest directe en efficiënte (en toch coronaveilige) manier is om telefonisch contact te zoeken. De combinatie van de BRP en openbare bronnen en (burgerzaak)systemen van gemeenten biedt die mogelijkheid. Hieronder leest u hoe de privacy optimaal wordt gewaarborgd.

- De risicogroep wordt vanuit een gemeentehuis gebeld door een geselecteerde groep mensen met inachtneming van de RIVM-regels (in kleine groepen, >1,5 meter uit elkaar, met ontsmettingsmiddelen etc.).
- Degenen die bellen zijn bij voorkeur beëdigde/gekende personen. Denk hierbij dus met name aan ambtenaren of anderszins. Indien gewenst kan vooraf een non-disclosure agreement getekend worden.
- Bij binnenkomst leveren degene die gaan bellen hun mobiele telefoon in zodat er bijvoorbeeld geen risico bestaat dat er foto's van de bellijsten gemaakt worden.
- Om te komen tot een volgende waarborg voor het bewaken van privacygegevens wordt er gewerkt met papieren lijsten die na gebruik vernietigd worden De belgroep werkt dus niet met een computer, maar krijgt een lijst van bijvoorbeeld 40 te bellen personen. De informatie op de lijst kan beperkt worden tot de meest noodzakelijke gegevens. In essentie is slechts een naam en telefoonnummer vereist om deze belactie uit te voeren. Om een gesprek enigszins in context voorbereid uit te kunnen voeren is informatie als geslacht en adres handig maar niet noodzakelijk.

- Er wordt niet gebeld vanuit een anoniem nummer maar vanuit het telefoonnummer van de gemeente.
- Aan het eind van de belronde levert ieder de papieren lijsten in, inclusief de relevante gespreksnotities. Die blijven dus binnen het gebouw. **Niemand neemt dus iets mee naar buiten bij het verlaten van het gebouw.**
- Elke gemeente kan individueel vervolgacties bepalen. Het is natuurlijk mogelijk dat ondanks diverse pogingen in deze belronde sommige mensen nog bereikt zijn. Per individu kan dan bepaald worden of er andere mogelijkheden zijn om ze te bereiken. Mogelijk via familie of anderszins?
- Uiteindelijk kan ervoor gekozen worden om het adres te bezoeken en op deze manier contact te maken.
- Als zelfs na deze actie nog een kleine groep overblijft, zou in het uiterste geval kunnen worden besloten om bevoegde instanties op onderzoek uit te sturen.

(Hieronder bijlage 2)

Bijlage 2

Voorbeeld van een te voeren telefoongesprek

Om een telefoongesprek eenvoudig en overzichtelijk te houden zouden vier punten kunnen volstaan.

- Hoe gaat het met u? Hoe is het met uw gezondheid op dit moment?
- Kunt u ergens hulp bij gebruiken?
- Als de situatie de komende weken verandert en u hulp nodig heeft of een luisterend oor kunt u bellen met ……
- Hoe vond u het dat wij u belden? Vindt u het goed dat we wellicht nog eens bellen?

Belangrijke tips voor het gesprek

- Wees rustig en warm, niet te zakelijk, niet te vrolijk.

- Toon oprechte aandacht en geef ruimte in het gesprek aan de ander, probeer de lengte van het gesprek wel enigszins te beperken (richtlijn: maximaal ca 10 minuten)

- Herhaal antwoorden en vraag of de ander wil herhalen om duidelijkheid te scheppen. *(“Dus u geeft aan dat u nog niet verkouden bent?”. “Kunt u voor de zekerheid even het telefoonnummer herhalen waar u naartoe kunt bellen voor hulp?”)*

- Stel je voor met (voor)naam en de naam van de gemeente van waaruit je belt: *“Goedemorgen, U spreekt met Casper namens uw gemeente ……..”*

- Geef aan waarom je belt: *“Onze gemeente maakt zich zorgen vanwege het corona-virus. Daarom hebben we besloten om alle alleenstaande 70-plussers in onze gemeente te bellen om te vragen hoe het gaat.”*

- Wordt dan persoonlijker: *“Die vraag stel ik nu graag aan u: hoe is het met uw gezondheid op dit moment? Bent u verkouden of benauwd, heeft u koorts? Of heeft u andere klachten die u ongerust maken?”*

- *“Ik kan me voorstellen dat u het in deze periode lastig vindt om naar buiten te gaan. En dat u het fijn zou vinden als iemand een helpende hand kan bieden, bijvoorbeeld om boodschappen voor u te doen. Is dat zo? Of is er misschien al iemand die u helpt?*

- Als mensen op dat moment geen behoefte hebben aan hulp: *“Als u in de komende weken wel ergens hulp bij kunt gebruiken, zijn er dan mensen waar u bij aan kunt kloppen?”*

- *“Wij willen u graag laten weten dat er hulp voor u is indien u dat nodig hebt. Vele vrijwilligers staan voor u klaar, ook om via de telefoon gewoon eens een praatje met u te maken. Zal ik u het telefoonnummer doorgeven dat u dan kunt bellen?*

- Tot slot: *“Hoe vond u het dat we u belden? Zou u het fijn vinden als we dit nog eens doen?”*

(Hieronder bijlage 3)

Bijlage 3

Over de initiatiefnemer stichting 'Alles Voor Mekaar'

Mijn naam is Alexander van Weert, ik ben de oprichter van de stichting Alles Voor Mekaar, die zich inzet voor ouderen in de gemeente Heusden. In 2017 werd ik in mijn privésituatie nadrukkelijk geconfronteerd met de problematiek van eenzaamheid onder ouderen, als mantelzorger van mijn vader die na het overlijden van mijn moeder op 82-jarige leeftijd alleen in hun appartement achterbleef.

Ik werd hierdoor zo gegrepen dat ik, met een achtergrond als ondernemer en commercieel manager, begin 2018 besloot in actie te komen. Wij hebben met enkele mensen de stichting Alles voor Mekaar opgericht en hebben een eenvoudig en uiterst effectief concept opgezet. Via een simpele werkwijze van VINDEN, DOEN en VERBINDEN hebben wij sindsdien vele kwetsbare, eenzame senioren gevonden en hun situatie kunnen verbeteren. Wij zijn ook nadrukkelijk aangesloten bij het programma Eén tegen Eenzaamheid zoals door het ministerie van VWS opgezet is en hebben minister Hugo de Jonge al eens mogen verwelkomen tijdens een werkbezoek.

Landelijke en internationale media (WNL, Hart van Nederland, RTL Aktuell (Duitsland), Oostenrijkse en Belgische media en via persbureau AP in vele landen) hebben aandacht geschonken aan onze unieke werkwijze. Onze samenwerking met Jumbo Supermarkten in het VINDEN van kwetsbare senioren via Jumbo's Kletskassa en Koffiecorner springt daarbij in het oog.

Na het VINDEN van deze senioren VERBINDEN wij hen met Supporters (vrijwilligers) uit de nabije omgeving (liefst uit dezelfde straat). Als 'Goeie Buur' geven zij deze senioren aandacht en bieden praktische hulp. We brengen ze verder in contact met mooie initiatieven die het leven van de senioren verrijken, zoals de Zonnebloem, dagbestedingsactiviteiten, kaartclubs en lotgenotencontacten. We kennen geen ingewikkelde protocollen, vrijwilligerscontracten of VOG's maar werken op basis van gezond verstand en veelvuldig contact. De ervaringen zijn uitsluitend positief!

In de afgelopen 2 jaar hebben wij gemerkt dat het moeilijk is om in contact te komen met de kwetsbare (eenzame) groep senioren. Eenzaamheid is nog steeds een taboe en mensen die zich eenzaam voelen hebben vaak ook een negatief zelf- en wereldbeeld. Wij proberen met creativiteit (zoals in samenwerking met Jumbo) toch met hen in contact te komen. Maar wij merken dat in onze gemeente maar ook landelijk veel eenzame senioren buiten beeld blijven.

Vooral nu in deze coronacrisis is het vinden van ALLE eenzame senioren van het allergrootste belang! Vandaar onze noodkreet aan uw gemeente en alle Nederlandse gemeenten om de BPR daartoe in te zetten.

Meer informatie over Alles voor Mekaar: http://www.allesvoormekaar.nu
Facebookpagina https://www.facebook.com/allesvoormekaar/

Ellen Hondelink

Van: Griffie Zevenaar
Verzonden: donderdag 7 mei 2020 19:04
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: bestemmingsplan Buitengebied (Zevenaar-Noord)
Bijlagen: Wie zijn wij.docx; ROB bijlage 20[redacted].pdf

Van:
Verzonden: woensdag 6 mei 2020 14:42
Aan: Griffie Zevenaar;
Onderwerp: bestemmingsplan Buitengebied (Zevenaar-Noord)

Aan de griffier van de Gemeente Zevenaar.

Hierbij het verzoek om onderstaand brief en bijlage door te sturen naar de gemeenteraad en op te nemen in de agendavergadering van de raad.

Groeten

Aan de gemeenteraad van Zevenaar.

Datum : 4 mei 2020

Geachte gemeenteraad,

Hierbij laten wij u weten dat wij zwaar teleurgesteld zijn door het bericht en de mededeling dat voor vergadering van de commissie Ruimte op 15 april 2020 het agendapunt ontwerp bestemmingsplan Buitengebied (Zevenaar-noord) kort voor aanvang van de agenda is gehaald en voorlopig niet behandeld zal worden. Ook is niet te verwachten dat de geplande bijeenkomsten commissie ruimte na het zomerreces gelijk uitsluitsel zullen geven over het bestemmingsplan. Vele betrokkende hebben zich al ingelezen in de stukken en insprekers hebben zich voorbereid, dus waarom niet voor het zomerreces afwerken.

In 2011-2012 is de gemeente begonnen met voorbereiden van het nieuwe bestemmingsplan. In 2016 zijn wij ingestapt met het vooruitzicht, aangeven door de ambtenaren en eigen inzicht, dat het 2 jaar zou duren voordat het afgerond zou zijn. We zitten nu in 2020 en er is nog geen zicht op wanneer het wordt afgerond.
Sinds zeer lange tijd zijn wij in goed gesprek, met enkele ambtelijke medewerkers, over wie wij op zich tevreden zijn over hun medewerking, en wij hebben van onze kant ook alle medewerking verleend en daarover goede afspraken gemaakt en wij willen deze ook nagekomen.

Wij hebben vernomen dat besluiten met maatschappelijk of bestuurlijk belang wel behandeld worden. Voor ons als inwoner, maar ook voor andere betrokkenen is het van belang dat er spoedig uitsluitsel over dit plan komt.

Graag zouden wij zien dat het bestemmingsplan buitengebied voor het zomerreces wordt afgehandeld zodat wij, en vele andere betrokkene, weten waar ze aan toe zijn en verder kunnen.

Als bijlage bestemmingsplanwijziging wat betrekking heeft ons plan en bijlage "wie zijn wij".

Graag willen we, indien hier behoefte aan is, bovenstaande mondeling (telefonisch) toelichten.

Wij danken u voor de medewerking.

Groeten,

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

Wie zijn wij,

Wij zijn xxx en wonen aan de xxx in Zevenaar. Het is het ouders huis van xxx en haar moeder (xxx , leeftijd 91jaar) woont al 40 jaar naast ons en waarvoor wij mantelzorger zijn.

4 jaar geleden zijn we begonnen te denken hoe verder met het bedrijf van xxx heeft. (kinderopvang en tuinderij).
Dit resulteerde in de optie om de agrarische ruimte af te breken en gebruik te maken van de rood voor rood regeling en een huis naast ons te bouwen voor onszelf en alles gelijkvloers. Wij zouden ons huis verkopen aan onze zoon en schoondochter. Gezien de verwachtingen van de ambtenaren en ons eigen inzicht en dat de kinderen van onze zoon en schoondochter naar de lagere school gingen, en ze niet later willen laten instromen zijn ze bij ons in komen wonen.
Wij wonen in het achterhuis waar xxx haar kinderopvang aan huis had.
Bijkomend voordeel is wel dat we de mantelzorg kunnen delen en af en toe een paar dagen weg kunnen zodat er toch iemand in huis is om voor moeder te zorgen en toezicht te houden.

Groeten xxx

Colofon:
Plannaam: [redacted] Zevenaar
Auteur: Hetterschijt Vastgoed Advies
Datum: concept 22 maart 2017
Gemeente: Zevenaar
Webadres gemeente: www.zevenaar.nl
Contactpersoon gemeente:
Kenmerk:
ID: NL.IMRO.0299.BP00BUITENGEBIED

Toelichting

INHOUD

1 Inleiding
1.1 Aanleiding
1.2 Ligging en begrenzing van het plangebied
1.3 Vigerend bestemmingsplan
1.4 Opzet van het bestemmingsplan
1.5 Leeswijzer

2 Beschrijving bestaande situatie
2.1 Inleiding
2.2 Ruimtelijke hoofdstructuur
2.3 Functionele hoofdstructuur

3 Uitgangspunten
3.1 Inleiding
3.2 Ruimtelijke en functionele structuur
3.3 Verkeer en parkeren
3.4 Landschappelijke inpassing

4 Beleidskader
4.1 Inleiding
4.2 Rijksbeleid
4.3 Provinciaal beleid
4.4 Regionaal beleid
4.5 Gemeentelijk beleid
4.6 Water

5 Milieu- en waardenaspecten
5.1 Geluid
5.2 Luchtkwaliteit
5.3 Geur
5.4 Bodem
5.5 Externe veiligheid
5.6 Milieuzonering
5.7 Water
5.8 Flora en fauna
5.9 Archeologie en cultuurhistorie
5.10 Kabels, leidingen en straalpaden

6 Wijze van bestemmen
6.1 Algemeen
6.2 Hoofdstukopbouw van de planregels
6.3 Beschrijving per bestemming

7 Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid
7.1 Economische uitvoerbaarheid
7.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

8 Procedure
8.1 Overleg
8.2 Van ontwerp naar vaststelling

9 Conclusie

1 Inleiding

1.1 Aanleiding
Onderhavig plan voorziet in de functiewijziging van een agrarische bestemming naar een woonbestemming. Op de locatie [redacted] werd een agrarisch bedrijf (tuinderij) geëxploiteerd. In het kader van het functieveranderingsbeleid voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB-beleid) van de gemeente Zevenaar wensen initiatiefnemers een vrijstaande burgerwoning met bijgebouw te realiseren. Initiatiefnemers hebben daartoe medio mei 2016 een principeverzoek ingediend. Bij brief van 23 februari 2017 (WABO_VO-2016-0789) heeft de gemeente Zevenaar aangegeven bereid te zijn om medewerking te verlenen aan het functieveranderingsinitiatief.

De voorgenomen ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Middels dit bestemmingsplan wordt de ontwikkeling juridisch-planologisch mogelijk gemaakt.

1.2 Ligging en begrenzing van het plangebied
Het plangebied betreft een agrarisch perceel aan de [redacted] te Zevenaar. Deze locatie ligt ten zuiden van de kern Zevenaar. Het plangebied omvat de agrarische bebouwing op het perceel. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit agrarische gronden, burgerwoningen, agrarische bedrijf en veehandel. Op de navolgende afbeeldingen is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Globale ligging plangebied (bron: Google Earth)

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Op dit moment geldt voor het plangebied de ‘Beheersverordening Buitengebied Zevenaar’. Deze beheersverordening is op 25 september 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. Op grond van de beheersverordening heeft het plangebied de bestemming “Agrarisch” met de aanduiding ‘specifieke vorm van waarde – hoge archeologische verwachting. Deze gronden zijn bestemd voor

Bestemming Agrarisch - tuinbouw

Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch - Tuinbouw' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

1. uitoefenen van een glastuinbouwbedrijf
2. binnen het agrarisch bouwperceel aan agrarische functie ondergeschikte nevenactiviteiten in de vorm van:
   - i. bewerking en verkoop aan huis van streekeigen agrarische producten, met een maximale oppervlakte van 100 m2;
   - ii. bed & breakfast met maximaal 3 kamers, met per kamer een oppervlakte van maximaal 50 m2;
   - iii. theeschenkerij of vergelijkbare kleinschalige horeca, met een oppervlakte van maximaal 50 m2;
   - iv. uitoefenen van aan huis gebonden beroep, met een maximale oppervlakte van 75 m2;
3. bij de bestemming behorende bouwwerken en voorzieningen waaronder ontsluitingswegen, voet- en fietspaden en watergangen ten behoeve van de water huishouding met de daarbij behorende voorzieningen, waaronder waterbassins.

Het is verboden om zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning op de grond ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van waarde – hoge archeologische verwachting' bodemingrepen groter dan 200 m² en dieper dan 0,5m uit te voeren. Dit bestemmingsplan zorgt ervoor dat de ontwikkeling juridisch-planologisch mogelijk wordt gemaakt.

Uitsnede verbeelding Beheersverordening Buitengebied Zevenaar met globale aanduiding plangebied (rood)

1.4 Opzet van het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan bestaat uit een toelichting, regels en een verbeelding. Bestemmingsplannen worden door de gemeenteraad op digitale wijze vastgesteld. Dit plan voldoet daarom aan de wettelijke eisen voor digitalisering en uitwisseling van bestanden. De regels en de verbeelding zijn gebaseerd op de RO Standaarden 2012. Daarnaast is aangesloten bij de standaardsystematiek van de gemeente Zevenaar.

De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van dit bestemmingsplan geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het bestemmingsplan

1.5 Leeswijzer
Dit bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De toelichting is opgebouwd uit zeven hoofdstukken. Het volgende hoofdstuk (Hoofdstuk 2) beschrijft de bestaande situatie. In hoofdstuk 3 wordt de toekomstige situatie beschreven. Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van het ruimtelijke beleidskader van de verschillende overheden waaraan het plan moet voldoen. Hoofdstuk 5 bevat de milieu- en waardenaspecten van het plan. De toelichting besluit met hoofdstukken over de opbouw, verantwoording en uitleg van de planregels (Hoofdstuk 6), de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid (Hoofdstuk 7), de procedure (Hoofdstuk 8) en een conclusie (Hoofdstuk 9).

2 Beschrijving bestaande situatie

2.1 Inleiding
In dit hoofdstuk is de huidige ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied beschreven.

2.2 Ruimtelijke hoofdstructuur
Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Zevenaar aan de [redacted] te Zevenaar, op ca. 2 kilometer van de bebouwde kom van Zevenaar. Dit deel van het buitengebied wordt aan de westelijke en zuidelijke zijde begrensd door weilanden en burgerwoningen en aan de oostzijde door een agrarisch bedrijf en aan de noordzijde een woning met bedrijf.

Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 12.500m². Het betreft het agrarisch bouwblok met daarop een bedrijfswoning en met kassen.. In de volle grond (grootte 8.000m²) worden momenteel diverse groenten/siergewassen geteeld. (in het verleden deed de kas dienst voor de teelt van aardbeien). De bedrijfsvoering is in handen van Mevr. [redacted] die een eigen onderneming heeft met naast bovenstaand ook gastouderopvang aan huis. Het geheel wordt ontsloten op de [redacted].

2.3 Functionele hoofdstructuur

In het plangebied bevindt zich een bedrijfswoning, kassen met een oppervlakte van 1.150m². In de volle grond (grootte 8.000m²) worden momenteel diverse groenten/siergewassen geteeld. De planlocatie is omgeven door een bedrijf (veehandel), een object met een agrarische bestemming en burgerwoningen. Daarnaast voornamelijk graslanden en akkerland.

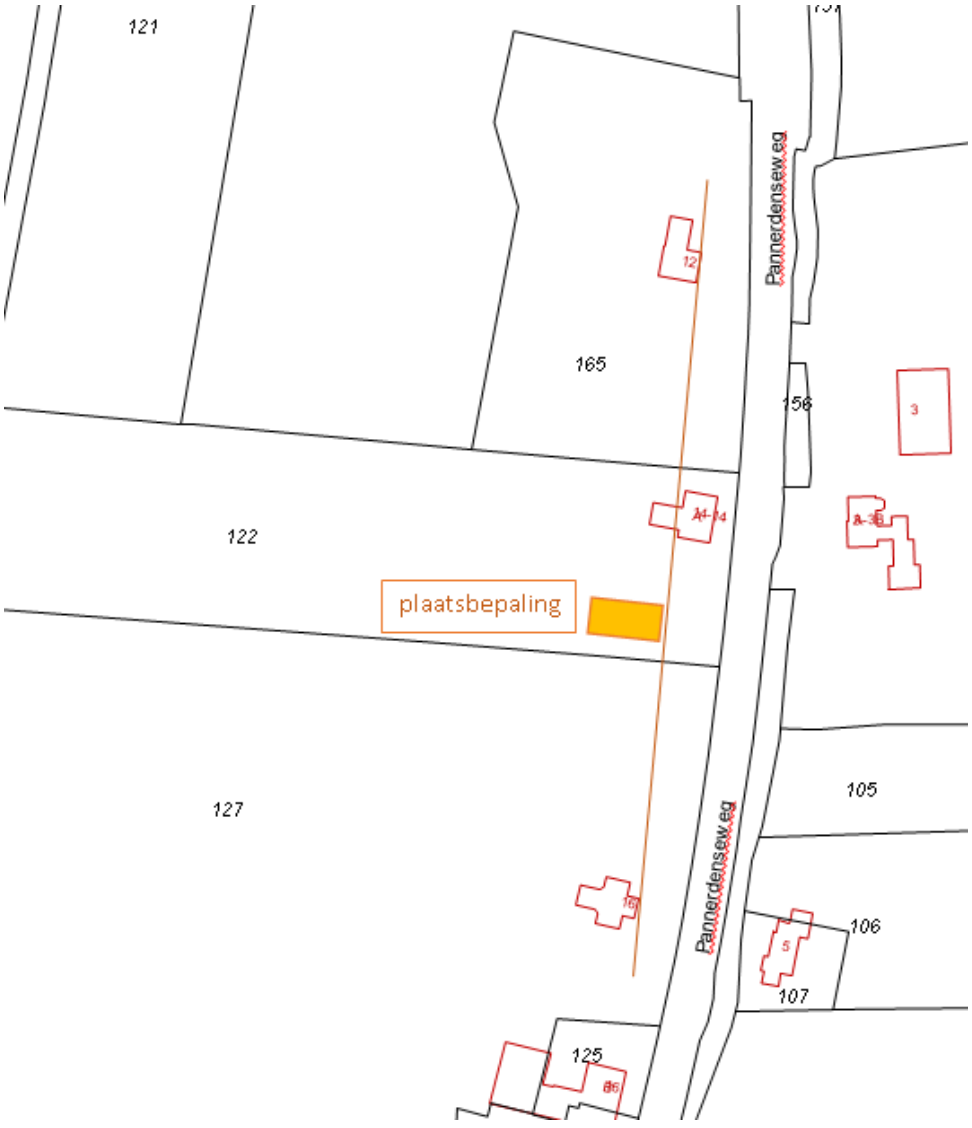
3 Uitgangspunten

3.1 Inleiding
In dit hoofdstuk is de toekomstige ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied beschreven. Hierbij is tevens ingegaan op de situatie omtrent verkeer en parkeren.

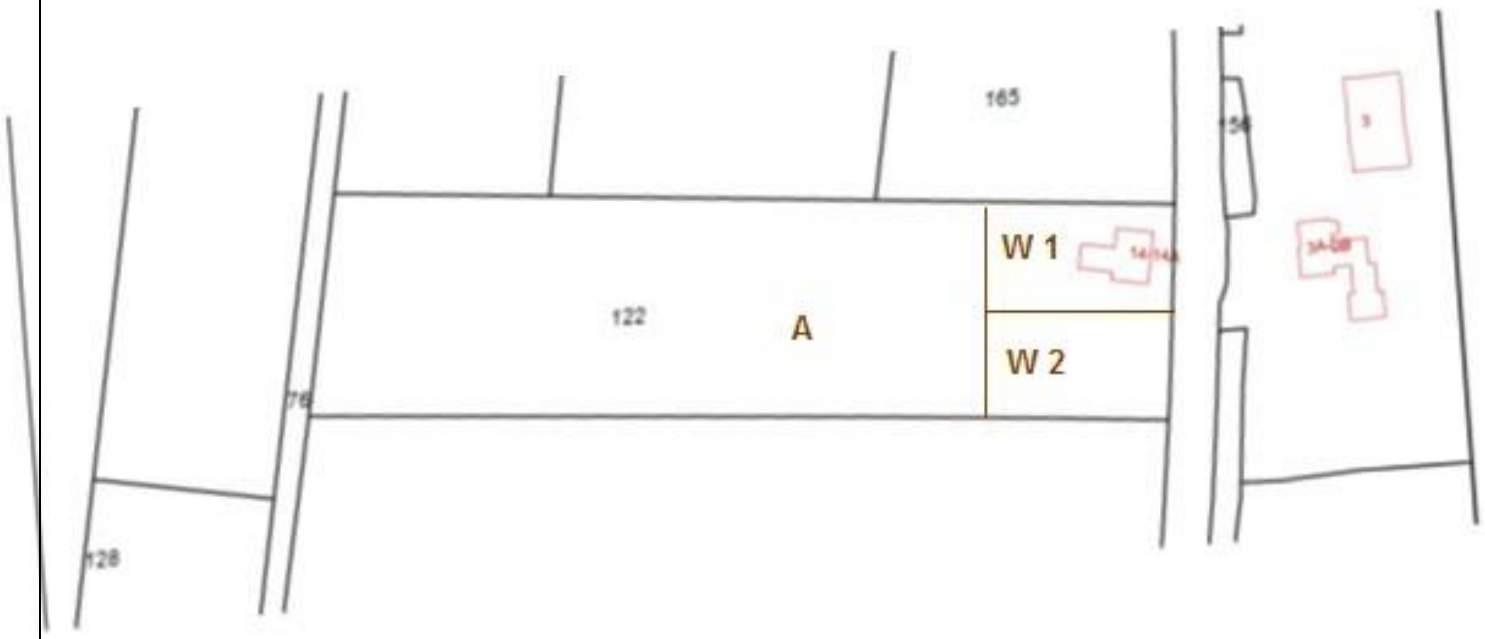
Landschap
De locatie is gelegen in het zuidelijke deel van het buitengebied van de gemeente Zevenaar. Een gebied dat getypeerd wordt door een kleinschalig karakter, waarbij een afwisseling van bebouwing en landschapselementen het landelijk beeld mede bepaalt.

De plaats van de nieuw te realiseren burgerwoning.

Kavelverdeling

Kavel verdeling:

2 gelijke woonkavels van +/_ 1400 m2 groot

Woonkavel: 1+2 Breedte +/_ 28 meter

Lengte +/_ 50 meter

Agrarisch kavel Breedte +/_ 56.50 meter

Lengte +/_ 172 meter

De kassen zullen worden gesloopt en vervangen door één vrijstaande burgerwoning. Waarbij de positie zoveel mogelijk in de bestaande lintbebouwing zal worden opgenomen. Daarbij wordt het plan afgestemd op het omliggende landschap.

Stedenbouwkundige hoofdopzet
Gekozen is voor een inpassing van de nieuwe bebouwing binnen de lintstructuur van de [redacted]. Door de beperktere hoeveelheid aan bebouwing ontstaat een ruimtelijke verbetering die aansluit bij de omgeving.

Bij de nieuw te realiseren burgerwoning zal het parkeren op goede wijze op eigen terrein opgevangen moeten worden.

De tuin is dusdanig van omvang dat deze in principe al door enkel gebruik te maken van landschapselementen voldoende privacy biedt. Een geleidelijke overgang naar het achterliggende terrein, gebruikmakend van zichtlijnen, biedt de mogelijkheid de relatie tussen tuin en omgeving te versterken en het woongenot te vergroten.

Bebouwing nieuwe woning
Het toe te voegen woonvolume is conform het VAB-beleid. Eén nieuwe woning wordt gebouwd en de bestaande kassen worden gesloopt. De nieuwe bebouwing zal een duidelijk volume passend binnen de bebouwingsstructuur van de [redacted] moeten vormen.

Verevening
De verevening (compensatie) die in dit geval vereist is, is de sloop van de kassen en de landschappelijke aanpassing van het gebied.

Inrichting buitenruimte
Ten aanzien van de buitenruimte zal de huidige oprit in stand blijven om het achterliggende agrarische perceel bereikbaar te houden , deze oprit zal tevens dienen om de nieuw te realiseren woning te bereiken..
De bestaande hagen – bomen dienen behouden te blijven. Er worden enkele nieuwe bomen en hagen aangeplant (zie paragraaf 4.3.1.).

3.2 Ruimtelijke en functionele structuur
In het plangebied worden de kassen met een oppervlakte van 1.150 m² gesloopt. Op de gronden in het plangebied wordt een bedrijfswoning bestemd als burgerwoning en wordt een nieuwe vrijstaande burgerwoning gerealiseerd beide met een oppervlakte van 1.200 m² per perceel. Gekozen is voor een inpassing van de nieuwe bebouwing binnen de lintstructuur van de [redacted] Door de beperkte hoeveelheid bebouwing en afstand (op maximaal 15meter) ten opzichte van de weg ontstaat een ruimtelijke en landschappelijke verbetering in het plangebied. De inhoud van de nieuwe te realiseren woning zal niet meer bedragen dan 800 m³ en bijgebouw van maximaal 150 m² met een maximale bouwhoogte van 11m. Rondom de woning is ruimte beschikbaar voor de realisatie van een tuin.

3.3 Verkeer en parkeren
De nieuw te realiseren wordt ontsloten middels de bestaande oprit, nu enkel dienend om het achterliggende agrarische perceel te bereiken. De ontwikkeling zal niet leiden tot een substantiële verkeerstoename op de [redacted] Het toevoegen van een woning op de [redacted] leidt niet tot een onevenredige aantasting van de verkeersveiligheid ter plaatse. De situatie is overzichtelijk, de verkeersintensiteit is beperkt en ter plaatse geldt een snelheidsbeperking tot 60 km/u. Het gebruik van de extra uitrit is marginaal.

Uitgangspunt is dat de parkeervraag die uit de ruimtelijke ontwikkeling volgt aannemelijk en aantoonbaar wordt geborgd en op eigen terrein. Om het aantal benodigde parkeerplaatsen te bepalen worden de actuele parkeerkencijfers van het CROW (CROW publicatie 317, 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie', 2012) als parkeernorm toegepast.

Voor het gebruik van deze publicatie gelden de volgende uitgangspunten:
- Stedelijkheidsgraad: matig stedelijk
- Stedelijke zone: buitengebied
- Kencijfer: gemiddelde van minimale en maximale waarde.

Voor vrijstaande woningen wordt daarbij de categorie 'koop, vrijstaand' aangehouden. Hiervoor wordt een parkeernorm van minimaal 2,0 en maximaal 2,8 parkeerplaatsen per woning gehanteerd. Het kencijfer (gemiddelde) bedraagt dus 2,4 parkeerplaatsen per woning. In het plangebied is voldoende ruimte aanwezig om de parkeerbehoefte op eigen terrein op te lossen.

3.4 Landschappelijke inpassing
Bij nieuwe ontwikkelingen is het van belang dat de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving niet verloren gaat of juist wordt versterkt. Tevens is vanuit het ruimtelijke beleid een goede landschappelijke inpassing een vereiste. Voor de bebouwing houdt dit in dat deze in het landschap wordt ingebed. Evenzo belangrijk is een goede inrichting van de buitenruimte. De harde uitstraling van de bouwmassa wordt hiermee verzacht en het landschap kan verder worden versterkt met nieuwe landschappelijke elementen. Per saldo wordt uitgegaan van minder bebouwing op een beperktere oppervlakte dan in de huidige situatie het geval is.

De kavel ligt in het lint van de [redacted]. Deze locatie vraagt een op het gebied afgestemde landschappelijke inpassing. Bij het opstellen van het landschappelijk inpassingsplan is aansluiting gezocht bij de gebiedskenmerken van de omgeving van het plangebied. Van belang is dat het aanzicht van de erven vanuit westelijke zijde niet stedelijk oogt. Om dit te bereiken is ervoor gekozen om de huidige beplanting te handhaven en aan de achterzijde een boomgaard aan te planten.

4 Beleidskader

4.1 Inleiding
Onderzocht is in hoeverre de beleidskaders van de overheid, de provincie, de regio en de gemeente gevolgen hebben voor het voorliggende bestemmingsplan. Door middel van beknopte samenvattingen van relevante beleidsnota's en beleidsplannen is een overzicht van het relevante ruimtelijke beleid verkregen. Deze beleidsstukken zijn vervolgens getoetst.

4.2 Rijksbeleid

4.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bepaalt welke kader stellende uitspraken van het kabinet bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op lokaal niveau.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) bevestigt in juridische zin die kader stellende uitspraken. Het gaat onder meer om nationale belangen als Rijksvaarwegen, Defensie, Ecologische hoofdstructuur, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Hoofdwegen en hoofdspoorwegen, Elektriciteitsvoorziening, Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en Primaire waterkeringen.

Slechts daar waar een directe doorwerking niet mogelijk is, bij de Ecologische Hoofdstructuur (de artikelen worden later aan het Barro toegevoegd) en bij de Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, is gekozen voor indirecte doorwerking via provinciaal medebewind. Ten aanzien van de begrenzing van de EHS is bepaald dat niet het rijk, maar de provincies die grenzen (nader) bepalen.

Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

Toetsing
Het voorgenomen plan raakt geen van de nationale belangen en is niet in strijd met het rijksbeleid.

4.3 Provinciaal beleid

4.3.1 Omgevingsvisie en –verordening

De omgevingsvisie en omgevingsverordening zijn door Gedeputeerde Staten vastgesteld op 14 januari 2014 en geactualiseerd in maart 2017.

Omgevingsvisie
De Omgevingsvisie vervangt het Streekplan en enkele andere structuurvisies. De Omgevingsverordening vervangt de Ruimtelijke Verordening. De Omgevingsvisie richt zich formeel op de komende tien jaar, maar wil ook een doorkijk bieden aan Gelderland op een langere termijn. De provincie heeft in de Omgevingsvisie twee doelen gedefinieerd. Het zijn doelen die de rol en kerntaken van de provincie als midden bestuur benadrukken:

Een duurzame economische structuurversterking:
Een gezonde economie met een aantrekkelijk vestigingsklimaat vraagt om sterke steden en een vitaal landelijk gebied met voldoende werkgelegenheid. Het streven is om de concurrentiekracht van Gelderland te vergroten door het duurzaam versterken van de ruimtelijk-economische structuur. De komende jaren zullen minder in het teken staan van denken in termen van 'groei' en meer in termen van 'beheer en ontwikkeling van het bestaande'.

Het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving.
Dit doel betekent vooral:
-ontwikkelen met kwaliteit, recht doen aan de ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de plek; uitgaan van doelen, niet van regels,
-zorg dragen voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap,

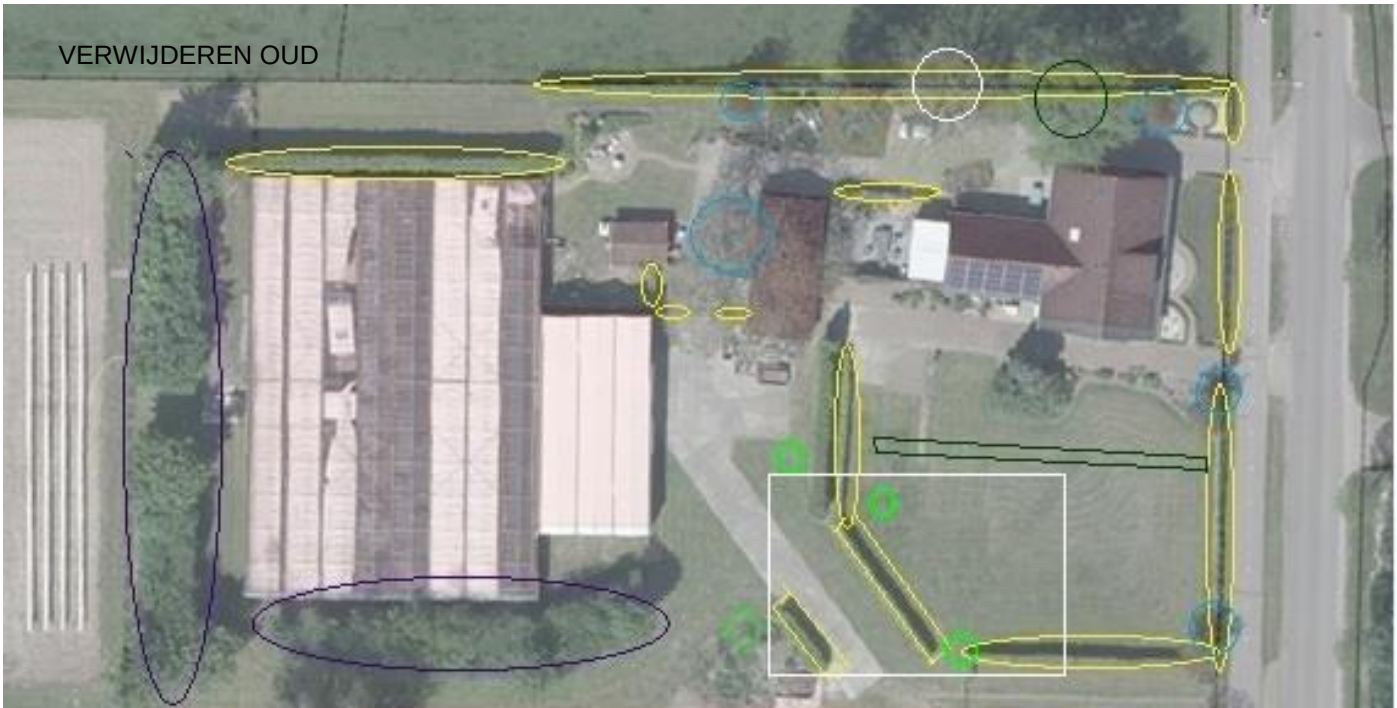
-een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle gebruiksfuncties;
bij droogte, hitte en watervervloed,
-een gezonde en veilige leefomgeving.

Omgevingsverordening
De provincie beschikt over verschillende instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan
wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem. De verwachting is dat de omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Beleid vrijkomende agrarische bebouwing
In 2009 is door de gemeente Zevenaar beleid opgesteld met betrekking tot vrijkomende agrarische bebouwing. Het functieveranderingsbeleid dient ter ondersteuning van de transformatie van het landelijk gebied. Nieuwe functies kunnen in het landelijk gebied een plek krijgen mits het gebied zich daarvoor leent en de functieverandering leidt tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid en vitaliteit. Naast het agrarisch gebruik mogen andere belangrijke functies van het landelijk gebied daarbij niet onevenredig aangetast worden. Met het VAB beleid wordt een goede wijze van (her)gebruik te bevorderd voor gebouwen in het buitengebied die hun huidige functie verliezen of hebben verloren.
Voor het plangebied betekent dit beleid dat er ruimte is voor transformatie mits dit leidt tot verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de trend van schaalvergroting in de landbouw, waardoor leegstand kan ontstaan. Door het VAB-beleid is voor de vrijkomende bebouwing functieverandering mogelijk en wordt bovendien aanbod gecreëerd in een landelijk woonmilieu zonder dat dat ten koste gaat van het agrarisch gebruik van het buitengebied.

Toetsing
Een van de doelstellingen uit de Omgevingsvisie betreft het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving. Daarbij wordt gericht op het ontwikkelen met kwaliteit, waarbij recht wordt gedaan aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten van een plek. In dit geval wordt de nieuwe woning zorgvuldig ingepast in de bestaande kleinschalige landschappelijke structuur. Hiermee sluit het plan aan bij de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.(zie ook bijlage 1).

Het wit omlijnde gedeelte geeft het bouwperceel aan waarin woonhuis, parkeerplaats, terras enz., zijn gepland. De bestaande beplanting wordt indien nodig verplaatst naast de beoogde nieuwbouw, parkeerplaats en terras, zodat er geen afname van de totale beplanting is.

bestaande haagbeuk en beukhaag

bestaande houtsingel met: beukhaag, haagbeuk, liguster, kardinaalsmuts, kornoelje, meidoorn, wegedoorn,veldesdoorn en hazelaar. (Fagus sylvatica, Carpinus betulus, Ligustrum vulgare, Euonymus europaeus, Cornus mas, Crataegus monogyna, Rhamnus cathartica, Acer campestre, Corylus avellana.)

bestaande meidoorn heg (Crataegus monogyna)

bestaande beukenbomen (Fagus sylvatica ‘Atropurpurea’)

bestaande notenboom (Juglans regia)

bestaande acaciaboom (Juglans regia)

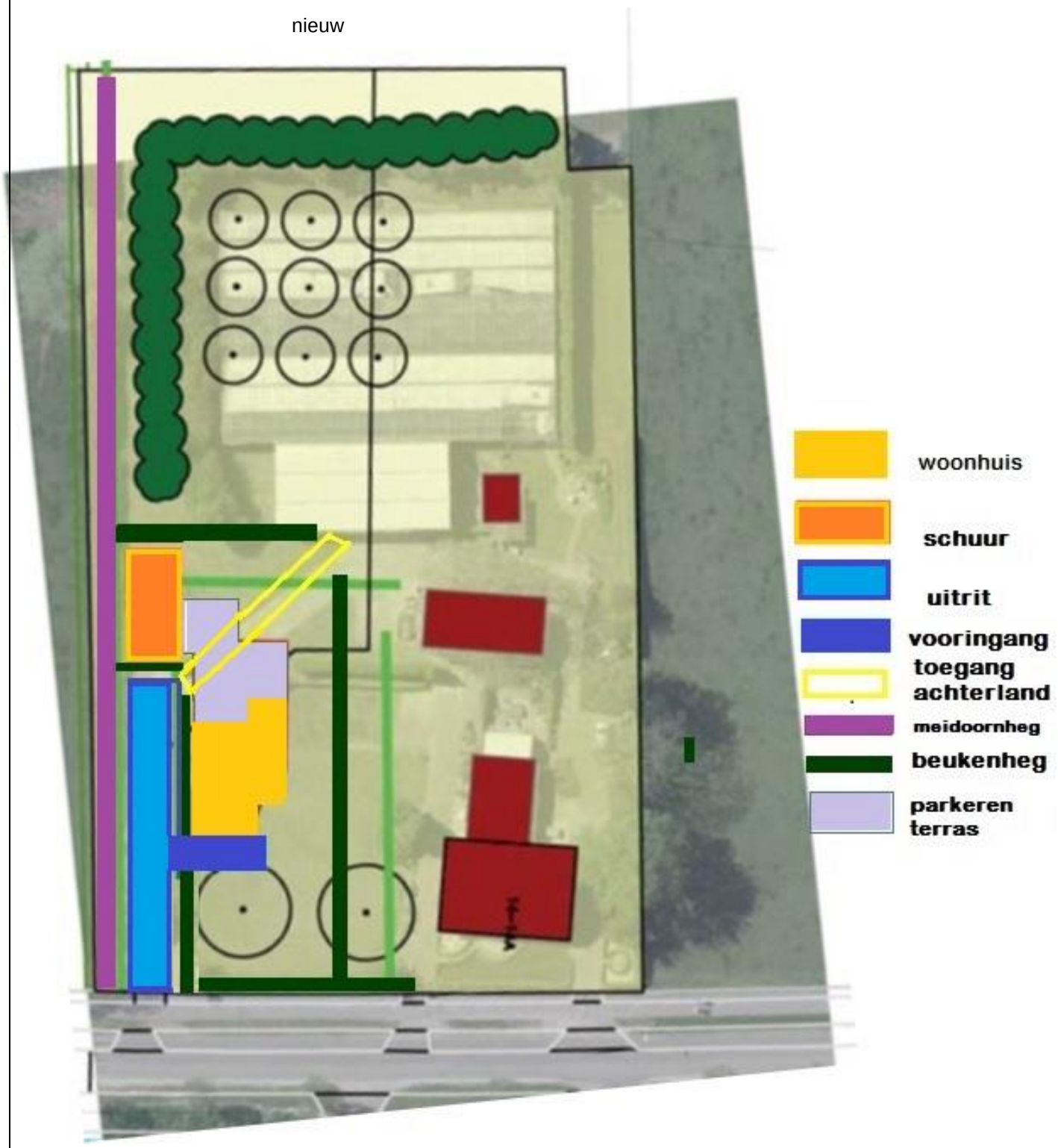
bestaande eikenboom (Quercus robur)

bestaande berkenboom (Betula papyrifera).

nieuw aan te planten beuk en noten bomen (Fagus sylvatica ‘Atropurpurea’ en Juglans regia)

nieuw aan te planten beukenhaag (Fagus sylvatica)

nieuw

woonhuis
schuur
uitrit
vooringang
toegang
achterland
meidoornheg
beukenheg
parkeren
terras

4.4 Regionaal beleid

4.4.1 Notitie functieverandering buitengebied

Op 18 oktober 2007 heeft de Stadsregio Arnhem Nijmegen de 'Notitie functieverandering buitengebied' vastgesteld. Deze notitie bevat een beleidskader voor de functieverandering van vrijkomende agrarische bedrijven.

Het Streekplan is inmiddels vervagen en de Provincie Gelderland heeft destijds generiek beleid opgenomen voor functieverandering van vrijkomende (agrarische) bebouwing. Onderdeel daarvan is de mogelijkheid een regionale beleidsuitwerking te maken met betrekking tot de maatvoering. Voorwaarde hiervoor is dat per regio één regionale beleidsuitwerking wordt opgesteld voor de gehele regio. In het Regionaal Plan is dit al beperkt opgepakt. De opgenomen beleidsregels maken ruimere nevenfuncties en niet agrarische functies (tot 750 m2) mogelijk bij het recreatief routenetwerk en beperken de mogelijkheden in de gebieden voor grondgebonden landbouw en veehouderij. Ook is in het Regionaal Plan opgenomen dat een regionale beleidsuitwerking zal worden opgesteld, waarin deze beleidsregels zullen worden verwerkt.

Voor het plangebied geldt de aanduiding multifunctioneel gebied. Dit zijn de gebieden met verspreid liggende waarden. De gebiedsprioriteit is een zorgvuldige inbedding van lokale en regionale kwaliteiten op het vlak van beleving, aardkunde en cultureel erfgoed. De relatie met functieverandering is een ruimtelijke kwaliteitsbijdrage gericht op behoud en verbetering van bestaande kwaliteiten conform de karakteristiek van het landschap op lokaal niveau.

Functieverandering naar wonen kan plaatsvinden bij volledige beëindiging van de bedrijfsmatige activiteiten. In veel gevallen is het goed mogelijk op de plaats van vrijkomende bebouwing nieuwe woonfuncties toe te voegen. Zowel in het Streekplan als in het Regionaal Plan is opgenomen dat hiermee voor een belangrijk deel, aan de behoefte aan landelijk wonen, kan worden tegemoet gekomen. Volgens de generieke regeling uit het Streekplan kunnen voormalige bedrijfsgebouwen een woonfunctie krijgen, waarbij uitgangspunt is dat 50% van de bebouwing wordt gesloopt en het wonen plaatsvindt in maximaal twee woongebouwen met meerdere wooneenheden. Het is ook mogelijk alle bestaande vrijkomende gebouwen te slopen en in plaats daarvan één nieuw woongebouw te realiseren met meerdere wooneenheden. Het regionaal beleid maakt het in aanvulling op de regeling uit het Streekplan mogelijk bij sloop van alle vrijkomend bedrijfsgebouwen twee in plaats van één woongebouw te realiseren. Ook wordt het in dit geval onder voorwaarden mogelijk gemaakt één of twee vrijstaande woningen te realiseren in plaats van woongebouwen. Ter toelichting hierop het volgende.

Het landelijk gebied in de stadsregio is voor een groot deel gelegen in de directe nabijheid van stedelijk gebied. Dat heeft gevolgen voor de gewenste vorm waarin nieuwe woningen worden gerealiseerd. In grote delen van het verstedelijkt gebied wordt een forse inspanning geleverd om betaalbare woningen in de nabijheid van voorzieningen te realiseren. In aanvulling op dit woonmilieu is het gewenst ook te voorzien in de vraag naar bijzondere woonmilieus in de vorm van duurdere vrijstaande woningen in het buitengebied. Er is daarom voor gekozen om bij vrijkomende bebouwing in het buitengebied niet alleen woningen in de vorm van woongebouwen mogelijk te maken, maar daarnaast ook ruimte te bieden aan het realiseren van vrijstaande woningen.
De gemeenten bepalen vervolgens in welke mate en op welke locaties van deze mogelijkheid gebruik kan worden gemaakt. De afstemming op de regionale woningmarkt wordt hierbij gewaarborgd doordat alle nieuw te realiseren woningen onderdeel uitmaken van de afspraken die gemaakt zijn in de concessies woningbouw. Door deze aanpak wordt zo goed mogelijk ingespeeld op de regionale woningmarkt en worden de kansen die het buitengebied biedt optimaal benut.

Toetsing

De regio heeft functieverandering vertaald naar specifiek beleid voor de regio. Een van de voorwaarden in dit beleid, gesteld aan functieverandering, is dat de bedrijfsmatige activiteiten volledig beëindigd moeten worden. Daarnaast moeten de kassen worden gesloopt. Er wordt voldaan aan de eis dat minstens alle bedrijfsbebouwing wordt gesloopt. Het plan past hiermee binnen de notitie voor functieverandering in het buitengebied. Voor een visuele weergave zie paragraaf 3.1 en 4.3.1.

4.5 Gemeentelijk beleid

4.5.1 Structuurvisie
Op 20 februari 2013 heeft de gemeenteraad de structuurvisie ‘Samen kijken naar de toekomst 2012-2030’ vastgesteld. In de structuurvisie wordt ingezet op een vijftal hoofdopgaven:
-versterken van de identiteit van Zevenaar met aandacht voor de diversiteit in landschappen, kernen en functies;
-voldoende plek voor stedelijke ontwikkelingen tot 2030;
-behoud van kwalitatief goede woon- en werkgebieden en goede voorzieningen;
-tegengaan van versnippering van de leefomgeving incl. het leefbaar houden van de kernen;
-nadrukkelijker inzetten op een duurzame ontwikkeling.
De opgaven worden benaderd vanuit de drie kernwaarden: 'verbinden', 'diversiteit' en 'kwaliteit'. Deze kernwaarden vormen de rode draad van waaruit de gemeente Zevenaar de komende jaren werkt.

Omtrent het thema wonen wordt een aantal doelstelling geformuleerd, waaronder de doelstelling om aan te sluiten bij de vraag naar diverse woonmilieus. In de gemeente Zevenaar wonen mensen met verschillende leefstijlen. Hieruit ontstaat ook de vraag naar verschillende woonmilieus; van klein stedelijk wonen tot landelijk wonen. Landelijk wonen wordt mogelijk door het transformeren van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB-beleid) naar woningen.

Beleid vrijkomende agrarische bebouwing
In 2009 is door de gemeente Zevenaar beleid opgesteld met betrekking tot vrijkomende agrarische bebouwing. Het functieveranderingsbeleid dient ter ondersteuning van de transformatie van het landelijk gebied. Nieuwe functies kunnen in het landelijk gebied een plek krijgen mits het gebied zich daarvoor leent en de functieverandering leidt tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid en vitaliteit. Naast het agrarisch gebruik mogen andere belangrijke functies van het landelijk gebied daarbij niet onevenredig aangetast worden. Met het VAB beleid wordt een goede wijze van (her)gebruik te bevorderd voor gebouwen in het buitengebied die hun huidige functie verliezen of hebben verloren.

Voor het plangebied betekent dit beleid dat er ruimte is voor transformatie mits dit leidt tot verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de trend van schaalvergroting in de landbouw, waardoor leegstand kan ontstaan. Door het VAB-beleid is voor de vrijkomende bebouwing functieverandering mogelijk en wordt bovendien aanbod gecreëerd in een landelijk woonmilieu zonder dat dat ten koste gaat van het agrarisch gebruik van het buitengebied.

Toetsing
De voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied passen binnen de doelstelling om tegemoet te komen aan de verschillende leefstijlen en bijbehorende woonmilieus van de inwoners. Hiertoe behoort ook het landelijk wonen. Door het transformeren van het agrarisch perceel aan de [redacted] te Zevenaar wordt de bestaande bedrijfswoning bestemd als burgerwoning en wordt een nieuwe vrijstaande woning gerealiseerd. De woningen maken deel uit van het landelijke woonmilieu. Het plan sluit aan bij de gemeentelijke structuurvisie.

4.6 Water

4.6.1 Nationaal beleid
In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het plangebied ligt in het gebied ‘Rivieren’. De grote rivieren bestaan uit het Nederlandse deel van de Rijn inclusief de aftakkingen en de Maas en wordt onderscheiden in bovenrivieren, benedenrivieren en de Maas. De Rijn- en Maasmonding hebben andere hydraulische kenmerken dan het bovenrivierengebied. De rivieren zijn breder en stromen trager en staan onder invloed van het getij. Bij het rivierengebied gaat het om de rivier zelf, het rivierbed en de ruimte binnendijks die nodig is voor rivierverruiming. De rivier en het rivierbed vormen het ‘buitendijks’ gebied. Iedere rivier(tak) heeft eigen kenmerken en eigenschappen.

In de afgelopen eeuwen is door de verschillende gebruiksfuncties veel ruimte aan de rivieren ontnomen, met als gevolg dat de rivieren zijn ingeklemd tussen de dijken, die steeds hoger zijn gemaakt. Door de bevolkingsontwikkeling en economische groei zijn de te beschermen waarden sterk toegenomen. Deze kwetsbaarheid van ons land, tezamen met ongunstige verwachtingen over klimaatverandering en zeespiegelstijging, maken duidelijk dat een duurzame bescherming tegen hoogwater, zowel nu als in de toekomst, hoge prioriteit moet houden.

4.6.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Gelderland

Op 9 juli 2014 is Omgevingsvisie Gelderland vastgesteld. De omgevingsvisie vervangt de huidige omgevingsplannen zoals de Structuurvisie, het Gelders Milieuplan en het Waterplan Gelderland 2010-2015. De Omgevingsvisie richt zich formeel op de komende tien jaar, maar wil ook een doorkijk bieden aan Gelderland op een langere termijn.

In de omgevingsvisie wordt de ambitie en de rol van de provincie voor het aspect water aangegeven. De provincie stuurt op een veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem. Dit bestaat uit bodem en ondergrond, grondwater en oppervlaktewater. Een veerkrachtig en duurzaam water- en bodemsysteem helpt mee aan een optimale en duurzame driedimensionale inrichting van Gelderland
Een systeem is veerkrachtig als het onder normale omstandigheden alle functies goed kan uitvoeren, (tijdelijke) over- en onder belasting goed op kan vangen zonder dat maatschappelijke overlast of ecologische schade optreedt en hiervan snel kan herstellen zonder blijvende negatieve effecten. Een systeem is duurzaam als het ook in de toekomst kan blijven functioneren en in stand kan worden gehouden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Om de veerkracht van het water- en bodemsysteem te vergroten is het belangrijk om meer ruimte te maken voor beken, te zorgen voor stedelijk waterbeheer en voor goed bodembeheer. Dat betekent bijvoorbeeld dat de bodem zodanig wordt beheerd en gebruikt dat de bodem meer water kan opnemen in perioden van regen en dus ook weer water kan afgeven in perioden van droogte. Zowel bewoonde gebieden, natuurgebieden als landbouwgronden zullen hieraan een bijdrage moeten leveren.

Daarnaast is het van belang om ervoor te zorgen dat het water- en bodemsysteem duurzaam is en ook in de toekomst kan blijven functioneren tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. De provincie streeft naar een duurzaam gebruik van de ondergrond. Zij zoekt naar een balans tussen het benutten van de kansen die de ondergrond biedt en het behouden van de waarde van de ondergrond voor toekomstige generaties. Doel is te komen tot een integrale, efficiënte en duurzame benutting zonder onomkeerbare gevolgen voor de ondergrond. Dit betekent dat de provincie moet afwegen wat op een bepaalde plek in de ondergrond of bovengronds wel of niet mag.

4.6.3 Beleid Waterschap

Het plangebied valt onder het beheer van Waterschap Rijn en IJssel. Het waterschap Rijn en IJssel werkt aan het realiseren en in stand houden van een duurzaam en aantrekkelijk watersysteem en het beschermen van het beheersgebied tegen wateroverlast en overstromingen. Het waterschap stelt de volgende doelen:
-de watersystemen zijn in balans en ze kunnen tegen een stootje. Dit betekent dat perioden met grote neerslaghoeveelheden of perioden van extreme droogte geen grote, maatschappelijke, ecologische of financiële gevolgen hebben;
-het water wordt zoveel mogelijk vastgehouden daar waar het valt. In extreme omstandigheden wordt overtollig water zoveel mogelijk in het eigen systeem opgevangen;
- het grondgebruik is afgestemd op de mogelijkheden en beperkingen van de grond, het watersysteem en het waterbeheer;
-water, landbouw en natuur zorgen gezamenlijk voor een aantrekkelijk landschap waar het ook aangenaam recreëren is, zowel in het landelijk gebied als in de bebouwde gebieden;
-het water is zo schoon dat het optimale leef- en voortplantingsmogelijkheden biedt aan planten en dieren;
-de zwemwateren zijn schoon en helder zodat recreanten zonder risico een frisse duik kunnen nemen.

5 Milieu- en waardenaspecten

5.1 Geluid

5.1.1 Algemeen
De mate waarin het geluid onder andere het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder (Wgh). In het bestemmingsplan moet volgens de Wgh worden aangetoond dat gevoelige functies, zoals woningen, een aanvaardbare geluidsbelasting hebben als gevolg van omliggende (spoor)wegen en industrieterreinen. Indien nieuwe geluidsgevoelige functies binnen de geluidszone van (spoor)wegen en/of industrieterreinen worden toegestaan, stelt de Wgh de verplichting akoestisch onderzoek te verrichten naar de geluidsbelasting.

5.1.2 Toetsing
In de directe omgeving van het plangebied liggen alleen wegen. Spoorwegen en gezoneerde industrieterreinen zijn in de nabijheid van het plangebied niet aanwezig. De snelheid op de [redacted] bedraagt 60 km/h. Onderhavige ontwikkeling betreft de realisatie van één woning en bestemmen van een bedrijfswoning naar burgerwoning. Het plangebied wordt via inritten ontsloten op de [redacted]. De verwachting is dat er geen toename van verkeer is, omdat het aantal verkeersbewegingen van vrachtverkeer geheel komt te vervallen.

5.1.3 Conclusie:
Geconcludeerd wordt dat er vanuit het aspect geluid geen belemmeringen bestaan ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied.

5.2 Luchtkwaliteit

5.2.1 Algemeen
De Wet luchtkwaliteit (verankerd in de Wet Milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2) is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO_2) en zwevende deeltjes als PM10 (fijn stof) de maatgevende stoffen waar de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor.

Hoewel de luchtkwaliteit de afgelopen jaren flink is verbeterd kan Nederland niet voldoen aan de luchtkwaliteitseisen die in 2010 van kracht zijn geworden. De EU heeft Nederland derogatie (uitstel) verleend op grond van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit betreft een gemeenschappelijke aanpak van het Rijk en diverse regio's om samen te werken aan een schonere lucht waarbij ruimte wordt geboden aan noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Plannen die in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging worden opgenomen in het NSL in de provincies c.q. regio's waar overschrijdingen plaatsvinden. Het maatregelenpakket in het NSL is hiermee in evenwicht en zodanig dat op termijn de luchtkwaliteit in heel Nederland onder de grenswaarden ligt. Plannen die 'niet in betekenende mate' (NIBM) bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet langer individueel getoetst te worden aan de Europese grenswaarden aangezien deze niet leiden tot een significante verslechtering van de luchtkwaliteit. Deze grens is in de AMvB NIBM gelegd bij 3% van de grenswaarde van een stof: Voor NO_2 en PM10 betekent dit dat aannemelijk moeten worden gemaakt dat het plan tot maximaal 1,2 $\mu g/m^3$ verslechtering leidt. Voor een aantal functies (o.a. woningen, kantoren, tuin- en akkerbouw) is dit gekwantificeerd in de ministeriële regeling NIBM.

Uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt afgewogen of het aanvaardbaar is het plan op deze plaats te realiseren. Hierbij kan de blootstelling aan luchtverontreiniging een rol spelen, ook als het plan 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Er is sprake van een significante blootstellingsduur als de verblijfsduur die gemiddeld bij de functie te verwachten is significant is ten opzichte van een etmaal. Volgens de toelichting op de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit is dit onder andere het geval is bij een woning, school of sportterrein.

Gevoelige bestemmingen als scholen, kinderdagverblijven, bejaarden- en zorgtehuizen genieten op grond van de gelijknamige AMvB extra bescherming. Substantiële uitbreiding of nieuw vestiging binnen 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg is alleen toegestaan als de

concentraties luchtvervuilende stoffen zich onder de grenswaarden bevinden, waardoor geen onacceptabele gezondheidsrisico's optreden.

5.2.2 Toetsing

In het plangebied bestaat het voornemen om ter plaatse van de agrarische opstallen 1 burgerwoning planologisch gezien mogelijk te maken. Het aantal te realiseren woningen is kleiner dan 1.500. Volgens de ministeriële regeling NIBM draagt een bouwplan van deze omvang niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging. Toetsing aan de grenswaarden is derhalve niet noodzakelijk.
De regeling Beoordeling luchtkwaliteit 2007 geeft aan dat er bij onder andere een woning sprake is van een significante blootstellingsduur. Om onacceptabele gezondheidsrisico's uit te sluiten, is de lokale luchtkwaliteit onderzocht. De saneringstool bij het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) van het voormalig ministerie van VROM maakt duidelijk dat de concentraties luchtvervuilende stoffen in de peiljaren 2011, 2015 en 2020 in het plangebied onder de grenswaarden liggen die op Europees niveau zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu tegen schadelijke gevolgen van luchtverontreiniging. De blootstelling aan luchtverontreiniging is hierdoor beperkt en leidt niet tot onaanvaardbare gezondheidsrisico's.

5.2.3 Planspecifiek

Het plangebied ligt niet binnen de onderzoeks zones van 50 meter van een provinciale weg of 300 meter van een Rijksweg. Daarnaast worden er in het plan geen gevoelige functies beoogd, zoals bedoeld in het 'Besluit gevoelige bestemmingen'. Toetsing aan de grenswaarden is derhalve niet noodzakelijk.

5.2.4 Conclusie

Geconcludeerd wordt dat er vanuit het aspect luchtkwaliteit geen belemmeringen bestaan ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied.

5.3 Geur

5.3.1 Algemeen

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt in eerste instantie het wettelijk kader bij de beoordeling van een aanvraag om een milieuvergunning voor dierenverblijven van veehouderijen. De Wet geurhinder en veehouderij geeft hiervoor geurbelastings- en afstandsnormen in relatie met geurgevoelige objecten in de nabijheid van de (geprojecteerde) veehouderij. De Wgv heeft betrekking op twee aspecten. Ten eerste speelt de geurbelasting een rol bij de beoordeling of er in het kader van een goede ruimtelijke ordening een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd. Ten tweede moet bij de belangenafweging ten behoeve van een zorgvuldige besluitvorming worden nagegaan of een in de omgeving gelegen veehouderij niet onevenredig in haar belangen wordt geschaad.

5.3.2 Toetsing

In het plangebied wordt een nieuwe vrijstaande woning mogelijk gemaakt. Hiermee is sprake van de realisatie van geurgevoelige functies. Om aan te tonen dat er in het plangebied wat betreft het aspect geur sprake is van een aanvaardbaar woonklimaat, wordt gekeken naar het dichtstbijzijnde agrarische bedrijf. Voor melkrund-vee en paarden zijn in het kader van de Wgv geen geuremissie vastgesteld. Voor be-drijven met melkrundvee en/of paarden gelden vaste afstandsnormen. De Wgv maakt voor de afstandsnormen onderscheid tussen een geurgevoelig object binnen de be-bouwde kom (100 meter tot emissiepunt) en buiten de bebouwde kom (50 meter tot emissiepunt). Het gaat hierbij niet om de verkeerskundige bebouwde kom, maar om de ruimtelijke situatie. Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van Zevenaar en daarom moeten de afstand van de nieuwe geurgevoelige objecten (woningen) tot het emissiepunt (stal) minimaal 50 meter bedragen.

5.3.3.Planspecifiek

Op meer dan 50 meter van het plangebied staan de opstallen van een voormalig agrarisch bedrijf, (melkveehouderij) [redacted] te Zevenaar. Het betreft wel een adres met agrarisch bouwblok – agrarische bestemming echter vinden er geen agrarische **bedrijfsactiviteiten meer plaats. Het agrarische bedrijf is al meerdere jare**n geleden beëindigd. TEKST [redacted] De afstand van de nieuw te realiseren woning in het plangebied tot het agrarische bouwblok van de bedraagt meer dan 50 meter. Daarmee wordt voldaan aan de afstandsnormen uit de Wgv. De geplande woning in het plangebied bevindt zich dus op een afstand die voldoet aan de afstandseis die is bepaald in de Wgv en onderhavig plan zorgt niet voor een (verdere) beperking van de bedrijfsvoering van dit agrarische bedrijf.

Conclusie
Geconcludeerd kan worden dat het aspect geur niet aan uitvoering van dit initiatief in de weg staat.
Verzoek om de conclusie nog nader bespreken met de heer [redacted]

5.4 Bodem

5.4.1 Algemeen
In het kader van een bestemmingsplanprocedure of de procedure voor een omgevingsvergunning moet zijn aangetoond dat de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het beoogde gebruik. Hiertoe is het uitvoeren van een verkennend milieukundig bodem- en grondwateronderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek moet uitwijzen of de locatie mag worden aangewend voor de gewenste ontwikkeling.

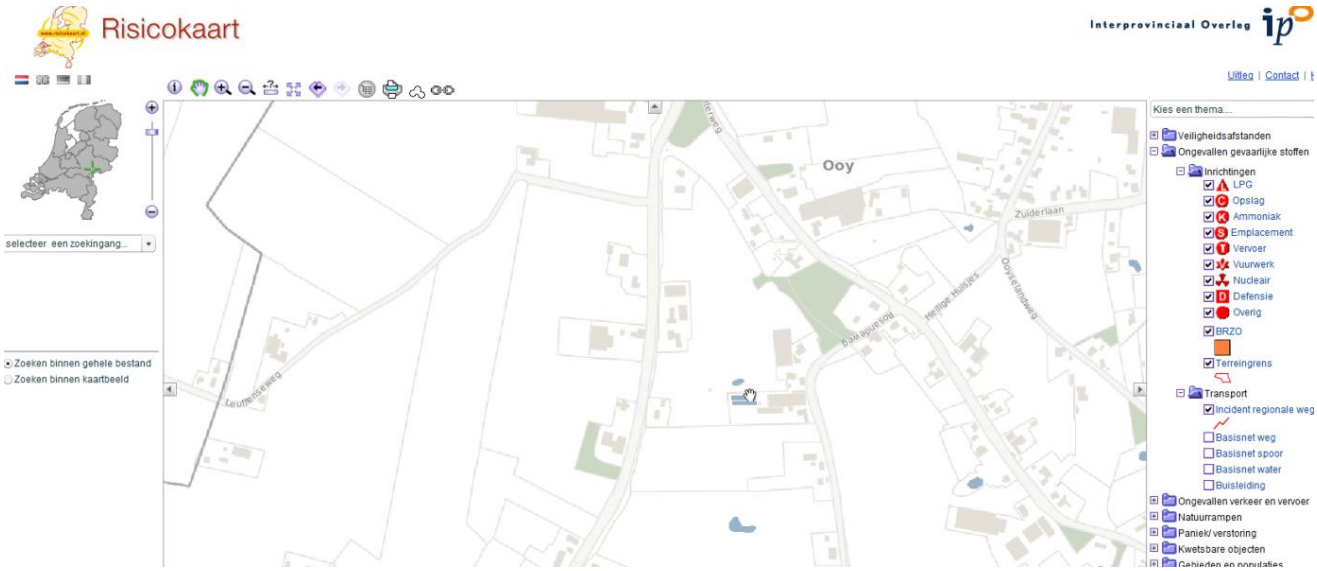
5.4.2 Toetsing
De bodemkwaliteit is in het kader van een ruimtelijk initiatief van belang indien er sprake is van functieveranderingen of een ander gebruik. De bodem moet geschikt zijn voor de functie. Een eventuele verontreiniging dient milieutechnisch opgeruimd te kunnen worden en dit dient financieel haalbaar te zijn.

5.4.3 Planspecifiek
Voor dit plan dient nog een verkennend bodemonderzoek te worden uitgevoerd.

Conclusie
Het ligt niet in lijn der verwachting dat er een bodemverontreiniging aanwezig is die het plan niet uitvoerbaar maakt. Bij de bouwaanvraag zal nader bodemonderzoek gedaan worden

5.5 Externe veiligheid

5.5.1 Algemeen
Bij externe veiligheid gaat het onder meer om de productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door voldoende afstand aan te houden tussen deze activiteiten en 'objecten' wordt voldaan aan de normen. Artikel 1 van het Besluit externe veiligheid bepaalt hierbij dat kwetsbare objecten woningen, scholen, gezondheidscentra en dagverblijven zijn en dat beperkt kwetsbare objecten/gebouwen/voorzieningen, zoals kantoren, winkels en parkeerterreinen zijn.

5.5.2 Planspecifiek
Om te onderzoeken of er zich in of in de omgeving van het plangebied activiteiten of inrichtingen bevinden die gevaar opleveren voor het initiatief, is de risicokaart geraadpleegd. Bijgevoegd is een uitsnede hiervan.

5.5.3 Conclusie
Op de risicokaart is te zien dat er in of in de omgeving geen activiteiten of inrichtingen aanwezig zijn die van invloed zijn op het plangebied. Het initiatief is uitvoerbaar op het gebied van externe veiligheid.

5.6 Milieuzonering

5.6.1 Milieuzonering
In het kader van een goede ruimtelijke ordening is het van belang om te kijken naar de omliggende functies in relatie tot de nieuwe functie: past de nieuwe functie in de omgeving? Dit is zowel van belang vanuit de nieuwe functie als gedacht vanuit de omgeving. Door middel van een zonering in het kader van de Wet ruimtelijke ordening en de aan te houden afstanden vanuit de Wet milieubeheer wordt dit geregeld. De vragen daarbij zijn:
1. Is er niet (te veel) overlast voor de omgeving vanuit de nieuwe functie en is er niet (te veel) overlast van de omgeving op de nieuwe functie?
2. Kan de nieuwe functie wel goed functioneren in die omgeving en kan de omgeving nog wel goed functioneren met deze nieuwe functie?

5.6.2 Planspecifiek
In het kader van de milieuzonering zijn de omliggende bedrijven van belang. Het enige aspect wat van enige invloed is, is het aspect geur.

5.6.3 Conclusie
Dat aspect is in de voorgaande paragraaf al aan bod gekomen.

5.7 Water

5.7.1 Watertoets
In artikel 3.1.6 (Bro) is aangegeven dat in de toelichting van een bestemmingsplan is beschreven op welke wijze in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze waterparagraaf worden de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling per waterthema afgewogen. De relevante waterthema's worden door middel van de watertoetstabel van het Waterschap Rijn en IJssel geselecteerd en vervolgens beschreven.

5.7.2 Planspecifiek
Regenwater wordt losgekoppeld van het vuilwaterriool en wordt direct in de bodem gebracht of geïnfiltreerd op eigen terrein, hiervoor is voldoende ruimte. Als er daarvoor een technische maatregel nodig is, zal deze worden aangelegd.

Thema	Toetsvraag	Relevant
HOOFDTHEMA'S		
Veiligheid	1. Ligt in of nabij het plangebied een primaire of regionale waterkering? 2. Ligt in of nabij het plangebied een kade?	Nee Nee
Riolering en Afvalwaterketen	1. Is er toename van het afvalwater (DWA)? 2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ? 3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI van het waterschap?	Nee Nee Nee
Wateroverlast (oppervlaktewater)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak? 2. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak? 3. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Nee Nee Nee
Grondwater-overlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond? 2. Bevindt het plangebied zich in de invloedzone van de Rijn of IJssel? 3. Is in het plangebied sprake van kwel? 4. Beoogt het plan dempen van slootjes of andere wateren?	Nee Nee Nee Nee
Oppervlakte-waterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied water op oppervlaktewater geloosd? 2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water? 3. Ligt het plangebied geheel of gedeeltelijk in een Strategisch actiegebied?	Nee Nee Nee
Grondwater-kwali-teit	1. Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde of verbeterde gescheiden stelsel? 2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee Nee
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in een hydrologisch beïnvloedingsgebied voor natte land natuur?	Nee
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ? 2. Bevindt het plangebied zich in of nabij beschermingszones voor natte landnatuur?	Nee Nee
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap? 2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Nee Nee
AANDACHTSTHEMA'S		
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee

5.7.3 Conclusie
Gezien het bovenstaande kan gesteld worden dat het initiatief uitvoerbaar is op het gebied van water.

5.8 Flora en fauna
Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden van het projectgebied. Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming zijn de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur van toepassing. Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor de ecologie kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

5.8.1 Planspecifiek
Het plangebied grenst niet aan een speciale beschermingszone als bedoeld in de Vogel- en/of Habitatrichtlijn en is gelegen op 600 meter afstand van de ecologische hoofdstructuur of andere natuurgebieden. Op de bijgevoegde afbeelding is dit te zien. Het karakter van het plangebied en de aard van de ingreep maken dat er geen negatieve effecten zijn te verwachten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de beschermde gebieden.

Afbeelding: Ecologische verwachtingskaart (Bron: synbiosys.alterra.nl/natura2000.nl)

Gelet op de huidige bebouwing, de te slopen kassen, (enkel glas opstanden) is te verwachten dat er geen beschermde plant- en diersoorten zich hierin bevinden omdat dit geen natuurlijke habitat is. De locatie voor de nieuw te bouwen woning is op dit moment in gebruik als gazon.

De bestaande groenstructuren (kunnen) worden gebruikt door diverse algemeen voorkomende soorten (geen jaarrond beschermd nest) als broedlocatie.

Binnen het plangebied kunnen diverse Tabel 1 soorten voorkomen. Voor Tabel 1 soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting betreft. Ten aanzien van de ingrepen dient (voor alle soorten) de zorgplicht in acht te worden genomen.

5.8.2 Conclusie
Geconcludeerd kan worden dat het aspect ecologie geen belemmering is voor de uitvoer van dit initiatief. Omdat de huidige bebouwing geen natuurlijke habitat is en daarnaast de bouwlocatie enkel gazon is.

5.9 Archeologie en cultuurhistorie

In een ruimtelijke onderbouwing dient een beschrijving te worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. In deze paragraaf worden de onderdelen archeologie en cultuurhistorie afzonderlijk beschreven en getoetst.

5.9.1 Archeologie
Op 16 januari 1992 is in Valletta (Malta) het Europees Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed (Verdrag van Malta) ondertekend. Het Nederlandse parlement heeft dit verdrag in 1998 goedgekeurd. Het Verdrag van Malta voorziet in bescherming van het Europees archeologisch erfgoed onder meer door de risico's op aantasting van dit erfgoed te beperken. Deze bescherming is in Nederland wettelijk verankerd in de Monumentenwet. Op basis van deze wet zijn mogelijke (toevals)vondsten bij het verrichten van werkzaamheden in de bodem altijd beschermd. Er geldt een meldingsplicht bij het vinden van (mogelijke) waardevolle zaken. Dat melden dient terstond te gebeuren. In het kader van een goede ruimtelijke ordening in relatie tot de Monumentenwet kan vooronderzoek naar mogelijke waarden nodig zijn. Is de verwachting dat er archeologisch waardevolle zaken aanwezig zijn dan is vooronderzoek nodig. Het gemeentelijke archeologische beleid van de gemeente Zevenaar is doorvertaald in het bestemmingsplan 'Archeologie'.

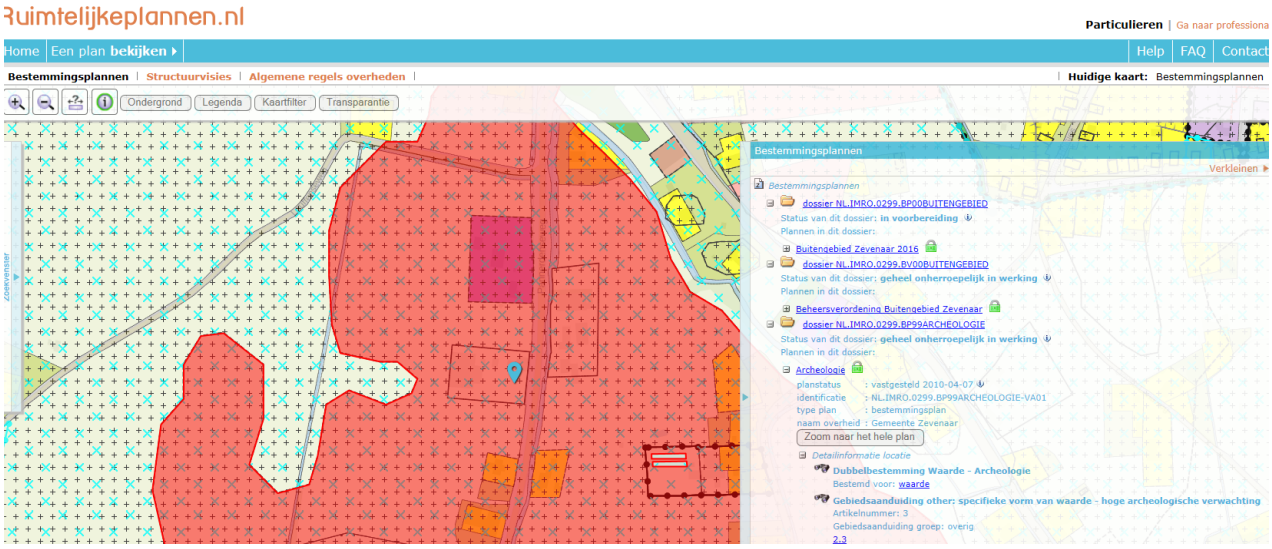
5.9.2 Cultuurhistorie

Naast archeologie worden ook de facetten historische (stede)bouwkunde en historische geografie meegenomen in de belangenafweging. Hierbij gaat het om zowel beschermde als niet formeel beschermde objecten en structuren. In de Cultuurhistorische waardenkaart maakt het plangebied onderdeel uit van 'Z9 Zevenaar-Zuid'.
'Zevenaar-Zuid' ligt in het zuidelijke deel van de gemeente Zevenaar en wordt van oudsher aan de zuidzijde begrensd door de dijk langs de Oude Rijn (De Oliemolen-Ooysedijk-Oud-Zevenaarsedijk -Kamphuizerweg). Deze dijk is, gezien het kronkelige verloop en de aanwezigheid van wielen, in het verleden meermaals doorgebroken. Het gebied, dat bestaat uit oeverwal- en crevasseafzettingen, werd gekenmerkt door een overwegend kleinschalige, onregelmatige blokvormige verkaveling en was overwegend in gebruik als bouwland. Het gebied werd doorsneden door een onregelmatig netwerk van wegen, waarlangs op veel plekken sprake was van relatief dichtbebouwde bebouwingslinten (o.a. Dijkstukken en Ooij). In het oostelijke deel van het gebied was sprake van meer verspreide bebouwing (Holthuizen). Tevens bevonden zich in het gebied enkele duidelijke bewoningskernen, zoals Oud-Zevenaar en Zevenaar. De afwatering van het gebied werd verzorgd door enkele min of meer noord-zuid georiënteerde waterlopen, die in zuidelijke richting op de Waarden afwaterden. Met de aanleg van de spoorlijn Zevenaar in de tweede helft van de negentiende eeuw is het gebied in tweeën gedeeld.

De historische karakteristiek is in een groot deel van het gebied behouden gebleven. Desondanks staat het gebied onder druk van oprukkende nieuwbouwwijken en bedrijventerreinen en de daarmee verband houdende uitbreiding van infrastructuur en verdichting van bebouwingslinten.
Het plangebied aan de [redacted] maakt onderdeel uit van 'Gebied Z9f' en heeft de volgende kenmerken:
- toponiem Olie Molen;
- afwisseling strookvormige en blokvormige verkaveling;
- netwerk historische infrastructuur; wegen (Leuffenseweg, Pannerdenseweg en Hoevestraat) en dijk (De Oliemolen);
- wetering (De Groesensche Leigraaf) op gemeentegrens;
- bebouwingslint langs De Oliemolen en [redacted] (deels met terpen);
- verspreide bebouwing;
- 1 gemeentelijk monument;
- wijziging historisch karakter door vergroting verkaveling en uitbreiding en vergroting bebouwing

5.9.3 Planspecifiek

Uit de navolgende kaartuitsnede uit het bestemmingsplan Archeologie blijkt dat het plangebied is aangeduid als gebied met een hoge archeologische verwachting. Voor bodemingrepen groter dan 200 m² en dieper dan 0,5 m is een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk nodig, alsmede een inventariserend archeologisch onderzoek.

Afbeelding: Archeologische verwachtingswaardekaart

De beoogde ontwikkeling in het plangebied betreft het slopen van de kassen en bouwen van een nieuwe woning. De oppervlakte van de te slopen kassen en de nieuw te bouwen woning is groter dan 200 m², de bodemingreep die nodig is, is minder dan 0,5m. De nieuwe te realiseren woning wordt gebouwd met peil

gelijk aan/ hoger dan de [redacted] en de te slopen kassen zijn gerealiseerd op het maaiveld, waardoor verder archeologisch onderzoek niet nodig is.

5.9.4 Conclusie

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een zogenaamd 'attentiegebied'. De bestaande kassen aan de [redacted] te Zevenaar zijn in 1995 gerealiseerd en hebben geen bijzondere cultuurhistorische waarde. Voor wat betreft de erfinrichting en de beplanting is dit ook niet aan de orde. Er zijn geen cultuurhistorische waarden aanwezig die verdwijnen door onderhavig initiatief.

5.10 Kabels, leidingen en straalpaden

Er zijn geen planologisch relevante kabels, leidingen en straalpaden aanwezig waarmee in het plangebied rekening moet worden gehouden.

6. Wijze van bestemmen

6.1 Algemeen

6.1.1 Wat is een bestemmingsplan?

Het gemeentelijke bestemmingsplan is een middel waarmee functies aan gronden worden toegekend. Het gaat dus om het toekennen van gebruiksmogelijkheden. Vanuit de Wet ruimtelijke ordening volgt een belangrijk principe: het gaat om toelatingsplanologie. Het wordt de grondgebruiker (eigenaar, huurder etc.) toegestaan om de functie die het bestemmingsplan geeft, uit te oefenen. Dit houdt in dat:
-de grondgebruiker niet kan worden verplicht om een in het bestemmingsplan aangewezen bestemming ook daadwerkelijk te realiseren, en
--de grondgebruiker geen andere functie mag uitoefenen in strijd met de gegeven bestemming (de overgangsbepalingen zijn hierbij mede van belang).
Een afgeleide van de gebruiksregels in het bestemmingsplan zijn regels voor bebouwing (omgevingsvergunning voor het bouwen) en regels voor het verrichten van ‘werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden’ (omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden).
Een bestemmingsplan regelt derhalve:
-het toegestane gebruik van gronden (en de bouwwerken en gebouwen);
en een bestemmingsplan kan daarbij regels geven voor:
-het bebouwen van de gronden;
-het verrichten van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden.

Het bestemmingsplan is een belangrijk instrument voor het voeren van ruimtelijk beleid, maar het is zeker niet het enige instrument. Andere ruimtelijke wetten en regels zoals de Woningwet, de Monumentenwet 1988, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Wet milieubeheer en de Bouwverordening zijn ook erg belangrijk voor het uitoefenen van ruimtelijk beleid.

6.1.2 Over bestemmen, dubbelbestemmen en aanduiden

Op de verbeelding wordt aangegeven welke bestemming gronden hebben. Dit gebeurt via een bestemmingsvlak. Voor het op de verbeelding aangegeven bestemmingsvlak gelden de gebruiksmogelijkheden zoals die in de bijbehorende regels worden gegeven. Die toegekende gebruiksmogelijkheden kunnen op twee manieren nader worden ingevuld:

1 Via een dubbelbestemming. Een dubbelbestemming is, zoals de naam al zegt, een bestemming die óók aan de gronden wordt toegekend. Voor gronden kunnen dus meerdere bestemmingen gelden. Er geldt altijd één ‘enkel’ bestemming (dat is dé bestemming) en soms geldt er een dubbelbestemming (soms zelfs meerdere). In de regels van de dubbelbestemming wordt omschreven wat er voor de onderliggende gronden geldt aan extra bepalingen in aanvulling, of ter beperking, van de mogelijkheden van de onderliggende bestemmingen.

2 Via een aanduiding. Een aanduiding is een teken op de verbeelding. Dat teken kan bestaan uit een lijn, een figuur, of een lettercode etc. Via een aanduiding wordt in de regels ‘iets’ geregeld. Dat ‘iets’ kan betrekking hebben op extra mogelijkheden of extra beperkingen voor het gebruik en/of de bebouwing en/of het aanleggen van werken. Aanduidingen kunnen voorkomen in een bestemmingsregel, in meerdere bestemmingsregels en kunnen ook een eigen regel hebben.

6.2 Hoofdstukopbouw van de planregels

De regels zijn verdeeld over 4 hoofdstukken:
1 Inleidende regels. In dit hoofdstuk worden begrippen verklaard die in de regels worden gebruikt (artikel 1). Dit gebeurt om een eenduidige uitleg en toepassing van de regels te waarborgen. Ook is bepaald de wijze waarop gemeten moet worden bij het toepassen van de regels (artikel 2).

2 Bestemmingsregels. In dit tweede hoofdstuk zijn de regels van de bestemmingen opgenomen. Dit gebeurt in alfabetische volgorde. Per bestemming is het toegestane gebruik geregeld en zijn bouwregels en, eventueel, ook bepalingen met betrekking tot het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden opgenomen. Als er dubbelbestemmingen zijn worden die ook in dit hoofdstuk opgenomen. Die komen, ook in alfabetische volgorde, achter de bestemmingsregels.
Ieder artikel kent een vaste opzet. Eerst wordt het toegestane gebruik geformuleerd in de bestemmingsomschrijving. Vervolgens zijn bouwregels opgenomen. Aansluitend volgen afwijkingsregels met betrekking tot bouw- en/of gebruiksregels. Ten slotte zijn eventueel bepalingen met betrekking tot het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden en/of wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Belangrijk om te vermelden is dat naast de bestemmingsregels ook in andere artikelen relevante informatie staat die mede gelezen en geïnterpreteerd moet worden. Alleen zo ontstaat een volledig beeld van hetgeen is geregeld.

3 Algemene regels. In dit hoofdstuk zijn regels opgenomen met een algemeen karakter. Ze gelden dus voor het hele plan. Het zijn achtereenvolgens een antidubbeltelregel, algemene bouwregels, algemene afwijkingsregels en een bepaling ter afstemming met de bouwverordening.

4 Overgangs- en slotregels. In het laatste hoofdstuk is het overgangsrecht en een slotregel opgenomen. Hoewel het hier in wezen ook algemene regels betreft, zijn deze vanwege hun meer bijzondere karakter in een apart hoofdstuk opgenomen.

6.3 Beschrijving per bestemming

Dit bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels vormen tezamen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden bezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de bestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld.
De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van dit bestemmingsplan geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het bestemmingsplan.

De regels in dit bestemmingsplan zijn opgezet aan de hand van hetgeen hiervoor is beschreven.

Wonen

In de Beheersverordening Buitengebied is aan burgerwoningen de bestemming wonen toegekend, deze zijn overgenomen in het bestemmingsplan. Binnen de woonbestemming wordt onderscheid gemaakt in:
- ‘reguliere’ woningen (1 zelfstandige woonfunctie);
- gesplitste woningen: er zijn twee zelfstandige woningen met een gezamenlijk ‘bouwrecht’ voor 1 woning (800 m3 en 150 m2 bijgebouwen).

Om concentratie van bebouwing en een efficiënt ruimtegebruik te bevorderen zijn voor woningen bestemmingsvlakken van maximaal 1.200 m2 toegekend. Bebouwing, van woning en bijbehorende bebouwing, is uitsluitend binnen het bestemmingsvlak toegestaan. Door deze systematiek blijft de bebouwing ruimtelijk geclusterd. Indien een kadastraal perceel groter is dan 1.200 m2 krijgt het resterende deel de bestemming agrarisch (zonder bouwmogelijkheden). Binnen het bestemmingsvlak dient:
o alle bouwwerken en voorzieningen te worden gerealiseerd;
o de woning op maximaal 15 m vanaf de openbare weg gelegen te zijn;
o bijbehorende bebouwing bij de woning mag op maximaal 20 m van de woning worden geplaatst.
De maximale omvang is 800 m^3. Verder is 150 m^2 aan bijgebouwen rechtstreeks toegestaan. De toegestane bouwhoogte voor de woning bedraagt 11 m.

Agrarisch
De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. de uitoefening van een grondgebonden agrarisch bedrijf;
b. kleinschalig kamperen;
c. extensieve dagrecreatie in de vorm van wandelen, fietsen, varen, paardrijden;
d. extensieve dagrecreatie in de vorm van boerengolf en poldersporten;
e. het behoud van aanwezige landschappelijke waarden;
f. paardenbakken;
g. nutsvoorzieningen;
h. water en voorzieningen voor de waterhuishouding;
i. bij de bestemming behorende bouwwerken en voorzieningen waar onder afrasteringen, teeltondersteunende voorzieningen ontsluitingswegen en watergangen met de daarbij behorende voorzieningen en wandel-, fiets-, -ruiterpaden, meubilair zoals picknicktafels, banken, afvalbakken, schuilhutten, bewegwijzering en dergelijke;

Waarde - Archeologie
De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming van de vastgestelde en verwachte archeologische waarden. Om de mogelijk aanwezige archeologische waarden in het gebied te beschermen is de functie aanduiding specifieke vorm van waarden – hoge archeologische verwachting aan toegekend.

7. Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid

7.1 Economische uitvoerbaarheid
Het plan wordt op particulier initiatief gerealiseerd. De kosten in verband met de realisatie zijn dan ook voor rekening van de initiatiefnemer. De kosten voor het volgen van de procedure zullen via de gemeentelijke legesverordening aan de initiatiefnemer worden doorberekend. Met de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst gesloten.

In deze overeenkomst zijn afspraken omtrent planschade en kostenverhaal opgenomen. Voor de gemeente zijn er geen andere kosten verbonden aan dit plan, waardoor het vaststellen van een exploitatieplan niet noodzakelijk is. De economische uitvoerbaarheid wordt hiermee geacht te zijn aangetoond.

7.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid
Het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.1) geeft aan dat het bevoegd gezag bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg voert met de besturen van de betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van de belangen welke in het plan in het geding zijn. De instanties die in kennis gesteld moeten worden van dit bestemmingsplan zijn geïnformeerd. De uitkomsten hiervan zijn in paragraaf 8.1 opgenomen

8 Procedure

8.1 Overleg
Dit plan met een beperkte reikwijdte is niet voor inspraak ter visie gelegd. De directe buren zijn op de hoogte van dit plan.

Overleg
Onderhavig initiatief wordt in het kader van het wettelijk overleg besproken met het waterschap Rijn en IJssel en in het kader van het VAB-beleid voorgelegd aan de provincie.

8.2 Van ontwerp naar vaststelling
Dit plan loopt mee met het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied Zevenaar.

9 Conclusie
Het plan is in het nieuwe bestemmingsplan beleidsmatig gezien inpasbaar in het beleid, voldoet aan een goede ruimtelijke ordening en is uitvoerbaar.

Babberich, 17-4-2020

Aan: Burgemeester en wethouders en leden van de gemeenteraad van Zevenaar

Betreft: Initiatief voor een Zonnepark aan de Sleeg in Babberich (HZ-WABO-2019-2111)

Binnenkort gaat u een beslissing nemen over het Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking.

Uitgaande van het door B en W vastgestelde voorstel concluderen wij dat het voorstel van LC Energy niet binnen het voorkeursgebied valt. Het initiatief kan echter nog wel rekenen op een positieve grondhouding van de gemeente als het scoort op een aantal andere aspecten, waaronder betrokkenheid van de omgeving en er sprake is van actief omgevingsmanagement.

Nu heeft een vertegenwoordiger van LC Energy vooruitlopend op een positief besluit van de gemeenteraad al contact opgenomen met de vertegenwoordiger van onze groep verontruste omwonenden. De zienswijze van LC Energy heeft hij vervolgens vastgelegd in een email.

Voorgesteld wordt om het eigendom van het zonnepark onder te brengen in een coöperatie waar de bewoners voor 50% in kunnen deelnemen en ook kunnen participeren in de verdere ontwikkeling en vormgeving van het park.

In onze brief van 29 november 2019 aan u hebben we aangegeven waarom wij het een slecht plan vinden om een zonnepark op deze locatie aan te leggen. Dit verandert natuurlijk niet door de mogelijkheid om financieel te kunnen deelnemen in de exploitatie van het park. Het is waarschijnlijk toch maar voor enkelen van de direct gedupeerden weggelegd om een substantieel bedrag in te leggen.

Als klap op de vuurpijl geeft de initiatiefnemer aan dat, als we niet samen op willen trekken met LC-Energy, ze voor het maximale plaatje gaan met als extra 2 windmolens. Wij vinden het ongepast dat we op deze wijze onder druk worden gezet om mee te werken aan hun voorstellen. Daarom een extra reden om dit initiatief naar de prullenbak te verwijzen. Wij hebben er in ieder geval geen vertrouwen in dat onze belangen bij LC-Energy werkelijk serieus worden genomen.

Op 15 april 2019 hebben wij gebruik mogen maken van het inspreekrecht tijdens de Raadsvergadering omtrent bovenstaande problematiek.

Op 29 november 2019 hebben wij onze zienswijze t.a.v. de plannen van LC Energy kenbaar gemaakt (ondersteund door de handtekeningen van de aanwonenden/belanghebbenden).

Bij deze spreken wij opnieuw onze ongerustheid uit over dit plan waarmee onze leefbaarheid sterk onder druk komt te staan. Hopende dat u onze zorgen kunt wegnemen, verblijf ik,

Hoogachtend,

xxx

Aanwonenden/ belanghebbenden

Correspondentieadres:

xxx

In afschrift aan:

LC Energy

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

Lbr 20/018 - Coronacrisis update nummer 7

7 mei 2020

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij treft u de zevende ledenbrief met nieuwe ontwikkelingen rondom de coronacrisis.

In deze ledenbrief is er onder meer aandacht voor:

- persconferentie van het kabinet en betekenis voor gemeenten
- gemeentefinanciën: compensatie Corona en afspraken over accres Gemeentefonds
- start bestuurlijke klankbordgroep Corona (met vertegenwoordigers van de VNG, de veiligheidsregio's en netwerken van gemeenten) en VNG programma voor de transitiefase
- vinden van de goede balans tussen een landelijk protocol, een handreiking van de VNG en de behoefte van gemeenten aan zowel houvast als ruimte voor maatwerk
- dienstverlening en ondersteuning voor gemeenten vanuit de VNG, waaronder de uitkomsten van de flitsenquête naar de behoeften en wensen van de gemeenten.

Download volledige brief

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Datum
24 maart 2020

Zaaknummer
2020-003635

Onderwerp
Provinciale ondersteuning voor gemeenten bij COVID-19-crisis

Inlichtingen bij
Henrice Wittenhorst
026 359 8713
post@gelderland.nl

Mergebrief met CRM-lijst alle B&W's in Gelderland

Geacht college,

Het zijn bijzondere en onzekere tijden. De crisis rondom het COVID-19 (Corona) treft ons allemaal. De gevolgen voor Gelderland zijn groot. We realiseren ons dat er nu erg veel op u afkomt en willen graag onze steun uit spreken richting u. Wij bieden gemeenten ondersteuning aan om te doen wat nodig is, in aanvulling op de Rijksmaatregelen.

We willen gezamenlijk met u de impact van de crisis nauwgezet monitoren en verkennen welke ondersteuning vanuit de provincie passend is. Vanuit de signalen die we op dit moment al hebben ontvangen, hebben we de volgende acties genomen:

- Er is vanuit ondernemers veel vraag naar het afgekondigde ondersteuningspakket van het kabinet voor bedrijven. Dit zet veel druk op de capaciteit van gemeenten. We willen middelen en menskracht faciliteren waar dat nodig en gewenst is. We gaan met gemeenten in overleg hoe we dat kunnen doen en welke middelen daar voor nodig zijn. We willen ruimhartig zijn in de ondersteuning en gaan daar geld voor vrijmaken.

- De crisis heeft grote impact op onze economie. Veel Gelderse topsectoren worden hard geraakt. Gedeputeerde Van der Wal en Kerris hebben contact met uw wethouder economie. Eventuele acties nemen we in afstemming met de crisisorganisatie. Als provincie concentreren we ons nu op wat te doen na de crisis en te nemen acties voor het herstel van de economie. We onderzoeken hoe we mensen en bedrijven het beste kunnen helpen bij verlies van hun baan zo snel mogelijk weer aan het werk te zijn en hoe we de economie kunnen stimuleren. We zijn daarover in contact met onze partners zoals VNO-NCW, MKB-Nederland, OostNL, de RCT's, brancheverenigingen en het Rijk. En we kijken of we investeringen naar voren kunnen halen.

- Tal van activiteiten en evenementen op het gebied van cultuur, sport en Gelderland Herdenkt moeten worden afgeblazen of uitgesteld. Voor de organisatoren, die direct of via de regio's door de provincie worden ondersteund, heeft dit aanzienlijke financiële gevolgen. We komen de partijen, die voor hun aandeel in het programma Gelderland Herdenkt en Gelderland Sport en voor culturele evenementen subsidie hebben verkregen, tegemoet. We zien ook dat gemeenten veel vragen krijgen van musea, theaters en andere culturele instellingen over het opschorten of kwijtschelden van de huur. Veel instellingen hebben bij gebrek aan inkomsten op korte termijn liquiditeitsproblemen. We komen graag in contact met gemeenten die tegen problemen aanlopen. Het programma van Gelderland Herdenkt wordt met één jaar verlengd tot en met 31 mei 2021, zodat een aantal evenementen en activiteiten in dat kader op een later tijdstip kan plaatsvinden. Voor afgeblazen evenementen zal de verleende subsidie beschikbaar blijven voor kosten die al zijn gemaakt en verplichtingen die al zijn aangegaan. En onder voorwaarden kunnen niet gebruikte subsidiegelden worden ingezet wanneer evenementen het komend jaar alsnog worden uitgevoerd. We onderzoeken nog of verdergaande acties nodig zijn.

- Wij ondersteunen maatschappelijke initiatieven. In deze tijden van crisis ontstaan veel mooie initiatieven. De saamhorigheid in Gelderland is groot en tegelijkertijd is de leefbaarheid in deze tijd kwetsbaar. Vanuit het programma leefbaarheid hebben we middelen beschikbaar om initiatieven vanuit de Gelderse maatschappij te ondersteunen. Indien vrijwilligers(organisaties) ondersteuning kunnen gebruiken bij de ontplooiing van initiatieven die de onderlinge verbondenheid in deze tijden van COVID-19 bevorderen dan kunnen ze contact opnemen met de leefbaarheidsalliantie via vraag@leefbaarheidgld.nl.

- We gaan uit van terughoudend toezicht. We willen u niet onnodig belasten met administratieve taken (zoals rapportages) en wij denken graag mee over mogelijke oplossingen, zoals bij het mogelijk overschrijden van wettelijke termijnen. We snappen dat nu snel acties (moeten) worden genomen, die uiteindelijk misschien zullen stuiten op punten van rechtmatigheid. We zijn hierover ook landelijk in overleg met onze collega provincies en het Rijk.

- We herhalen richting het kabinet onze zorgen over de toch al lastige financiële situatie bij gemeenten, die door deze crisis zeer waarschijnlijk nog complexer zal worden. We voorzien dat de kosten (onder andere voor de 2de-lijns zorg) voor gemeenten enorm gaan toenemen en juist minder belastinginkomsten zullen hebben. We hebben in een brief op 4 december 2019 al eens onze zorgen geuit aan de minister van BZK.

- Het is logisch dat nu alle aandacht en capaciteit uitgaat naar het indammen en het aanpakken van de gevolgen van het COVID-19-virus. En tegelijkertijd staan andere grote maatschappelijke opgaven ook niet stil.

Het maken van een Regionale Energie Strategie, aanpak stikstof, klimaatadaptatie, opvang van vluchtelingen, weerbare samenleving, of het actieplan wonen. Op al deze en andere grote dossiers bent u samen met ons en andere partners hard aan de slag. Samen met de VNG Gelderland zijn we in gesprek hoe we met gemeenten gezamenlijk ervoor kunnen zorgdragen dat de gevolgen van de COVID-19-crisis voor de voortgang van deze opgaven zo beperkt mogelijk zullen blijven. We verkennen samen hoe we hier in kunnen blijven investeren en wat dit voor extra inzet van de provincie vraagt.

Met deze te ondernemen acties hopen we een bijdrage te leveren aan het inperken van de gevolgen die deze crisis voor u heeft. We nemen snel contact met u op om samen te kijken naar verdere invulling of andere mogelijke acties. We horen daarbij graag opmerkingen, vragen en suggesties, zodat we de ondersteuning aan u nog beter kunnen richten. Mocht u naar aanleiding van deze brief contact willen opnemen dan kan dat met Henrice Wittenhorst (h.wittenhorst@gelderland.nl, tel.nr.: 026 359 8713) en/of Rudy Uwland (r.uwland@gelderland.nl, tel.nr.: 026 359 8497).

Wij staan naast u.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends
Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst
Secretaris

Datum
29 april 2020

Zaaknummer
2020-006048

Onderwerp
Stand van zaken provinciale aanpak COVID-19 crisis

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99

Blad
1 van 4

Het college van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeentes Gelderland

Geacht college,

Op 24 maart jl. stuurden wij een brief aan uw college over de COVID-19 crisis. Naar aanleiding daarvan heeft u of uw plaatsvervanger contact gehad met een van onze directieleden Pieter Hilhorst, Henrice Wittenhorst of Stijn van Wely. In deze gesprekken heeft u aangegeven welke behoefte aan ondersteuning van de provincie u heeft in de aanpak van de crisis. Inmiddels hebben wij ook van een groot aantal colleges brieven ontvangen, hebben we e-mails gekregen en reacties via het Provincieloket. Ook zijn via GS-leden een groot aantal signalen binnengekomen.

In deze brief komen wij met een reactie.

Fasering
Zoals aangegeven in onze brief van 24 maart willen wij onze partners ondersteunen via 3 sporen: acute noodhulp (spoor 1), monitoring van de gevolgen van de crisis op de verschillende beleidsterreinen (spoor 2) en ondersteuning in de fase van overbrugging en herstel (spoor 3).

De acute noodhulp is bedoeld voor de eerste paar maanden, grofweg vanaf medio maart tot de zomer van dit jaar. De overbrugging en herstel begint daarna en kan een periode beslaan van enkele maanden tot misschien wel meer dan een jaar. Dat weten we nog niet precies, want is van veel zaken afhankelijk, waaronder de ontwikkeling van het virus en de maatregelen op het Rijksniveau. Mede vanwege deze onduidelijkheid gaan wij samen met onze partners, waaronder u, bekijken wat ons gezamenlijk te doen staat en welke financiële middelen daarmee gemoeid zullen zijn. Inhoudelijk gezien blijft daarbij ons coalitieakkoord “Samen voor Gelderland” leidend. Maar de problemen die u ervaart zullen daarbij uiteraard wezenlijke input leveren.

Noodhulp: korte termijn
Wij hebben uw brieven, reacties enz. de afgelopen tijd gelezen. We zien dat de vragen enorm verschillen van karakter. Deels hebben ze betrekking op de korte termijn (noodhulp op divers terrein), deels op de langere termijn (herstel van de lokale economie, onderwijs, cultuur, sport,

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

weer op orde brengen begroting). Gezien de omvang en diversiteit van de vragen van de Gelderse gemeenten is het voor ons niet reëel om deze specifiek te behandelen, op waarde te schatten en tegen elkaar af te wegen. Daarbij speelt ook de factor tijd een rol. Daarom hebben wij de volgende, meer algemene maatregelen genomen voor de acute noodhulp:

1. Voor zover de vragen betrekking hebben op het financiële toezicht (zoals uitstel jaarrekeningen), heeft onze afdeling Interbestuurlijk Toezicht daarover rechtstreeks geschakeld met uw medewerkers financiën en daar inmiddels afspraken over gemaakt.

2. Daarnaast hebben wij afspraken gemaakt met allen die gebruik maken van onze subsidieregelingen. Dit betreft o.m. de termijnen van subsidieverlening (voorbeeld: de periode Gelderland Herdenkt is opgerekt van 31 mei 2020 naar 31 mei 2021), subsidievaststelling, bevoorschotting, projecten die zijn afgelast etc.

3. Specifiek voor gemeenten hebben wij vandaag een subsidieregeling gemeenten vastgesteld. Dit is een lumpsumregeling, waarbij u als gemeente zelf (binnen kaders) bepaalt waar u de provinciale subsidie aan wilt besteden. De regeling is bedoeld voor acute hulp op de korte termijn en faciliteert het inhuren van personeel voor het uitvoeren van vitale functies (waaronder BOA's en medewerkers voor communicatie en onderwijs), noodopvang voor kwetsbare groepen, gemeentelijke projecten op het gebied van sociale cohesie en door de gemeente te verlenen noodhulp aan gemeenschapsvoorzieningen, ook wel dorpshuis of Kulturhus genoemd, en aan culturele instellingen, sportverenigingen en instellingen op het gebied van recreatie en toerisme.
   De maximale hoogte van de subsidie zal afhankelijk zijn van de omvang (inwonertal) van de gemeente. De regeling, met een omvang van € 5.9 mln, zal naar verwachting op 30 april worden opengesteld op gelderland.nl/subsidies. In de bijlage bij deze brief hebben wij de subsidiebedragen per gemeente vermeld.

4. Voor de volledigheid delen wij u nog mee dat wij op 16 april een regeling hebben opengesteld voor sociale initiatieven. De regeling is bedoeld voor kleinschalige initiatieven van rechtspersonen (bijvoorbeeld verenigingen, stichtingen, instellingen) en inwoners van Gelderland die activiteiten organiseren om sociale verbinding te bevorderen. Het subsidiebedrag is maximaal € 10.000,=. Zie gelderland.nl/subsidies. De regeling richt zich niet op gemeenten, maar wij vinden het goed als u weet dat deze regeling er is. Overigens biedt onze gemeenteregeling (zie punt 3) u de mogelijkheid om ook als gemeente dergelijke initiatieven met provinciale middelen te steunen.

Overbrugging en herstel: ondersteuning op langere termijn
We realiseren ons dat met onze voorstellen lang niet alle problemen worden opgelost, wij zien het als een eerste stap en steun in de acute fase waar we ons nu in bevinden. Inmiddels is ook het Rijk bezig voor de diverse sectoren een steunoperatie op te zetten voor de middellange en lange termijn. Daar zullen wij in de fase van overbrugging en herstel bij aansluiten. Wij gaan er hier kort op in.

U heeft in uw reacties naast verzoeken om noodhulp ook een groot aantal vragen gesteld met een meer structureel karakter. Het gaat daarbij o.m. om het (weer) op orde brengen van de gemeentelijke begroting, de aanpak van binnensteden, het behouden en weer op peil brengen van de locale economie, zwembaden, sportverenigingen, theaters en andere culturele instellingen

binnen uw gemeentegrenzen. Ook heeft u veelvuldig aangedrongen op actie onzerzijds richting het Rijk.

Deze vragen zullen wij samen met u wegen en meenemen in de fase van overbrugging en herstel, die in nauwe verbinding staat met de reguliere provinciale programma's op het gebied van bijvoorbeeld economie, cultuur, energietransitie en regionale samenwerking.

Samen met u en onze maatschappelijke partners gaan we programma's ontwikkelen en maatregelen starten om zo goed mogelijk uit de crisis te komen. Hiervoor zullen wij vervolgvoorstellen aan Provinciale Staten doen voor het beschikbaar stellen of herbestemmen van provinciale middelen. Deze komen bovenop het reeds vrijgemaakte budget voor de acute noodhulp. Wij verwachten dat de vervolggesprekken met Provinciale Staten nog voor deze zomer zullen plaatsvinden.

Om uw input te stroomlijnen zullen de accounthouders van Sterk Bestuur in eerste instantie de contactpersonen zijn. Deze zullen schakelen met uw gemeentesecretarissen om uw vragen voor de wederopbouwfase scherp te stellen in het licht van de provinciale ondersteuningsaanpak en ze daarin een plek te geven. Waar nodig en zinvol zullen zij daarnaast de contacten tot stand brengen tussen u en de mensen van onze reguliere programma's. Uiteraard zullen ook de bestaande contacten ten volle worden benut.

Financiële steun aan bedrijven
We hebben vragen gekregen over de inrichting van een noodfonds voor het bieden van financiële steun aan bedrijven. Vooruitlopend op onze inspanningen in de fase van overbrugging en herstel, zoals hierboven aangegeven, wijzen wij nu alvast op het volgende. De rijksoverheid heeft € 100 miljoen beschikbaar gesteld, die via de regionale ontwikkelingsmaatschappijen verstrekt gaat worden. Dat is voor Gelderland Oost NL. Meer informatie hierover is te vinden op https://oostnl.nl/nl/nieuws/corona-update-voor-ondernemers-oost-nederland. Op de website van Oost NL is een overzicht geplaatst van belangrijke regelingen die beschikbaar zijn om ondernemers te ondersteunen tijdens en na de crisis.

Monitoring
We zullen de komende periode blijven monitoren wat de gevolgen zijn van COVID-19 voor de Gelderse samenleving. Wekelijks brengen we de Gelders impactmonitor uit waarin we de meest recente ontwikkelingen en de impact op Gelderland beschrijven. Dit doen we op verschillende beleidsterrein zoals economie, cultuur, sport, toerisme, mobiliteit en leefbaarheid. Vanuit deze monitor wordt gekeken hoe we organisaties en sectoren in Gelderland kunnen ondersteunen. Daarmee geeft de Gelderse impactmonitor input voor onze beleidskeuzes, maar uiteraard kan het ook input zijn voor gemeenten, bedrijven en anderen, vandaar dat we de monitor actief delen. U kunt de meest recente edities van de impactmonitor terugvinden op onze website: https://www.gelderland.nl/Nieuwsoverzicht/COVID-19

Tot slot
Wij hopen u met deze brief voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd. Zoals aangegeven komen wij in de fase van overbrugging en herstel bij u terug. Voor de korte termijn noodhulp hopen wij u met onze subsidieregeling gemeenten een goede handreiking te doen bij de enorme taak waar u voor staat. Wij wensen u daarbij veel sterkte toe.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends
Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst
Secretaris

Bijlage:
Overzicht met bedragen voor de Gelderse gemeenten

Bijlage bij brief aan gemeenten 28 april 2020

Subsidieregeling gemeenten COVID-19 spoor 1 - 28 april 2020

Gemeente	Inwoners per 29-02-2020	Subsidie
Aalten	27.093	€ 76.559
Apeldoorn	163.853	€ 463.013
Arnhem	161.594	€ 456.629
Barneveld	59.308	€ 167.591
Berg en Dal	35.019	€ 98.956
Berkelland	43.760	€ 123.656
Beuningen	25.933	€ 73.281
Bronckhorst	36.006	€ 101.745
Brummen	20.784	€ 58.731
Buren	26.767	€ 75.638
Culemborg	29.021	€ 82.007
Doesburg	11.058	€ 31.247
Doetinchem	58.064	€ 164.076
Druten	18.928	€ 53.486
Duiven	25.072	€ 70.848
Ede	117.401	€ 331.750
Elburg	23.229	€ 65.640
Epe	33.182	€ 93.765
Ermelo	26.992	€ 76.273
Harderwijk	48.665	€ 137.517
Hattem	12.224	€ 34.542
Heerde	18.580	€ 52.503
Heumen	16.483	€ 46.577
Lingewaard	46.645	€ 131.809
Lochem	33.740	€ 95.342
Maasdriel	25.188	€ 71.176
Montferland	35.999	€ 101.725
Neder-Betuwe	24.441	€ 69.065
Nijkerk	43.202	€ 122.079
Nijmegen	177.630	€ 501.944
Nunspeet	27.809	€ 78.582
Oldebroek	23.650	€ 66.830
Oost Gelre	29.626	€ 83.717
Oude IJsselstreek	39.375	€ 111.265
Overbetuwe	47.965	€ 135.539
Putten	24.120	€ 68.158
Renkum	31.409	€ 88.755

Rheden	43.672	€ 123.408
Rozendaal	1.696	€ 4.793
Scherpenzeel	9.883	€ 27.927
Tiel	42.092	€ 118.943
Voorst	24.601	€ 69.517
Wageningen	39.881	€ 112.695
West Betuwe	51.233	€ 144.773
West Maas en Waal	19.358	€ 54.701
Westervoort	14.974	€ 42.313
Wijchen	41.094	€ 116.123
Winterswijk	28.802	€ 81.388
Zaltbommel	29.003	€ 81.956
Zevenaar	43.804	€ 123.781
Zutphen	48.010	€ 135.666

TOTAAL	**2.087.918**	**€ 5.900.000**

Bedrag per inwoner		**€ 2,83**

Lbr. 20/019 - Ledenraadpleging Cao SW 2020l

8 mei 2020

Geachte heer, mevrouw,

De VNG en de vakbonden FNV en CNV hebben op 20 april 2020 een onderhandelaarsakkoord bereikt over de Cao voor de sociale werkvoorziening (Cao SW) 2020. Met deze ledenbrief vraagt de VNG uw mening over het bereikte resultaat.
Deze ledenbrief betreft een ledenraadpleging, waarin wij u vragen of u instemt met het bereikte resultaat. Voor deze ledenraadpleging gelden de volgende spelregels:

- Het gaat om een gewogen stemming, waarin iedere gemeente één stem per 1.000 inwoners heeft met een maximum van 75 stemmen. Dit is gelijk aan de weging van stemmen in de ALV.
- Voor de deelname aan de ledenraadpleging wordt een quorum gehanteerd van 50% van het totale gewogen aantal stemmen van de leden.
- De uitslag van de ledenraadpleging is niet bindend.
- De ‘wie zwijgt stemt toe regel’ is vervallen. Leden die niet reageren op de ledenraadpleging worden dus niet langer als voorstemmer beschouwd.

Het reactieformulier voor de ledenraadpleging sturen wij samen met de ledenbrief naar de gemeentesecretaris. Op het reactieformulier staat hoe dit kan worden teruggestuurd. Wij ontvangen uw reactie bij voorkeur digitaal.”

Download

- Volledige ledenbrief : Ledenraadpleging Cao SW 2020
- Bijlage : Onderhandelaarsakkoord Cao SW 2020

Contact

Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Afmelden
Gegevens wijzigen
Reageren

vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van:

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

...

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-031

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	6 april 2020
Zaaknummer	Z/19/333451 INT/20/953821
Onderwerp	Aanvullende overeenkomst bij Samenwerkingsovereenkomst glasvezel
Portefeuillehouder	Hans Winters

Contactpersoon	Mirjam van Os
E-mail	m.vanos@zevenaar.nl
Telefoon	06-26078780

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Over de aanleg van glasvezel in het buitengebied heeft de portefeuillehouder u regelmatig bijgepraat. Er is een belangrijke ontwikkeling inzake aanleg van glasvezel in een aantal kleine kernen van Zevenaar. Via deze raadsinformatiebrief informeren wij u daarover.

Kernboodschap
Wij hebben besloten met Delta Rijssen Glasvezel Investeringen B.V. (hierna: "Delta") een aanvullende overeenkomst bij de samenwerkingsovereenkomst te sluiten voor de aanleg van glasvezel in een aantal kleine kernen van Zevenaar. Hiermee is een voor die aanleg belangrijke stap gezet.

Context
☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
☐ Motie/amendement/toezegging
x Anders, namelijk het collegebesluit van 24 maart 2020

Inhoudelijke boodschap
De gemeente heeft de wens om bij zo veel mogelijk adressen glasvezel te laten aanleggen. Het aanleggen van glasvezel is op grond van de Telecommunicatiewet aan de vrije markt overgelaten. De gemeente heeft daardoor geen invloed op de vraag waar, wanneer en door welke marktpartij(en) glasvezel wordt aangelegd. De gemeente stelt voor de aanleg slechts de randvoorwaarden. De gemeente heeft op 17 juni 2019 met Delta een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In deze samenwerkingsovereenkomst is onder andere opgenomen dat Delta in de kleine kernen Spijk, Herwen en Aerdt glasvezel wil aanleggen. Delta is voornemens om ook in Babberich, Tolkamer, Lobith en Pannerden glasvezel aan te leggen. Om

die reden hebben wij met Delta een aanvullende overeenkomst bij de samenwerkingsovereenkomst gesloten. Deze aanvullende overeenkomst is op 6 april 2020 ondertekend.

Planning
Delta heeft aangegeven zo spoedig mogelijk te willen starten met de aanleg van het glasvezelnetwerk in de kleine kernen Spijk, Herwen, Aerdt, Babberich, Tolkamer, Lobith en Pannerden. Delta werkt onder de naam Digitale Stad (www.digitale-stad.nl).

Communicatie en vervolgproces
Communicatie naar buiten
Wij sturen een persbericht uit.
Via de sociale mediakanalen en de infopagina in het huis-aan-huis-blad communiceren wij over het voornemen van Delta om in de kleine kernen Spijk, Herwen, Aerdt, Babberich, Tolkamer, Lobith en Pannerden glasvezel aan te leggen en verwijzen wij naar de website www.digitale-stad.nl.
Wij informeren de desbetreffende dorpsraden.
Delta is zelf verantwoordelijk voor de voorlichting richting de inwoners.

Vervolgproces
Wij houden u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
Wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
Burgemeester

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020- 022

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	10 maart 2020
Zaaknummer	Z/20/352227 /INT/20/947327
Onderwerp	Raadsinformatiebrief Jaarplan Integrale Veiligheid 2020
Portefeuillehouder	Lucien van Riswijk

Contactpersoon	Anisa Halilovic
E-mail	A.Halilovic@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595509

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Eind 2018 heeft uw raad het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 vastgesteld voor de gemeente Zevenaar. Hieruit volgt ieder jaar een uitvoeringsplan, het Jaarplan Integrale Veiligheid 2020. Deze wordt aan u ter informatie aangeboden.

Kernboodschap
Het Jaarplan Integrale Veiligheid 2020 beschrijft hoe het college dit jaar uitvoering geeft aan de gestelde prioriteiten. Hiertoe worden acties en maatregelen ingezet om de veiligheid in de gemeente te waarborgen. Voor realisatie van deze maatregelen werkt de gemeente nauw samen met veiligheidspartners, inwoners en bedrijven.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Coalitieafspraak
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☑ Anders, namelijk jaarplan

Inhoudelijke boodschap
Het Jaarplan Integrale Veiligheid 2020 is op 10 maart jl. vastgesteld. Het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 is door uw raad in december 2018 aangenomen. Het is gebruikelijk uw raad te informeren over de resultaten van het afgelopen jaar en de uitvoeringsacties voor het komende jaar te beschrijven.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

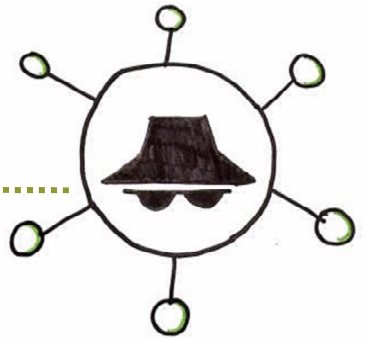
Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
1. INT/20/949728 - *Jaarplan Integrale Veiligheid 2020 gemeente Zevenaar*

GEMEENTE ZEVENAAR

Jaarplan Integrale Veiligheid 2020

afdeling	Bedrijfsvoering
auteurs	Jettie Hendriks, Anisa Halilovic, Demian Stokebrand en Thijs Barten
datum	10 maart 2020
versie	1.0
status	Definitief

Inhoud

1 Inleiding **3**
1.1 Terugblik 2019 3
1.2 Samenwerking 5
1.3 Financiën 5
1.4 Leeswijzer 5
2 Prioriteiten in 2020 **6**
2.1 Kwetsbare personen 7
2.2 Ondermijning 8
2.3 Verkeersveiligheid 9
2.4 High Impact Crimes 10
3 Overige activiteiten **11**
3.1 Cybercrime 11
3.2 Professionaliseringsslag Bevolkingszorg 11
3.3 Politiecapaciteit 11
3.4 Informatie gestuurd werken 12
Bijlage 1 – Veiligheidscijfers 2018 en 2019 **13**

1 Inleiding

Eind 2018 is het nieuwe Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Samen met onze in- en externe partners zijn de prioriteiten voor de aankomende jaren beschreven. In dit Jaarplan Integrale Veiligheid 2020 volgt het uitvoeringsprogramma op basis van de vastgestelde prioriteiten.

1.1 Terugblik 2019

In 2019 zijn we van start gegaan met de prioriteiten vastgesteld in het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022. Hieronder staan de resultaten omschreven die we per prioriteit hebben behaald en waar bijgestuurd moet worden.

Kwetsbare/overlastgevende personen
Vanaf begin 2019 hebben we de 'aanpak voorkoming escalatie' geïmplementeerd om samen met de zorg en veiligheidspartners de overlast van kwetsbare personen tegen te gaan. Deze aanpak zorgt ervoor dat een kwetsbaar persoon niet tussen wal en schip belandt. Het doel is mede om de politie zichtbaar te ontlasten ten aanzien van dit onderwerp. Echter laten de laatste cijfers zien dat de politie meer meldingen heeft gehad over verwarde en overspannen personen. Waren er in 2018 nog 110 meldingen, in 2019 is het aantal meldingen opgelopen tot 178. Intern proberen we deze casussen vroegtijdig te signaleren, te bespreken en de juiste vervolgacties uit te zetten om escalatie te voorkomen. Daarnaast zijn we in 2019 druk geweest met de voorbereidingen voor de implementatie van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (WvGGZ).

In het najaar van 2018 is het convenant Veilige School opgesteld en ondertekend door betrokken partijen (politie, gemeente, school). Hiermee zorgen we voor een betere onderlinge samenwerking en afstemming tussen gebiedsteam, jeugd- en jongerenwerk, wijkagenten, leerplichtambtenaar en de school. Politiecijfers laten zien dat het aantal meldingen van jeugdoverlast in 2019 licht zijn gedaald (van 113 in 2018 naar 91 in 2019). De politie heeft daarnaast minder vaak opgetreden tegen overlast veroorzakende (groepen) jongeren. De overlastcijfers zijn overigens niet te herleiden naar specifieke jeugdgroepen; het lijken op zichzelf staande meldingen.

Ondermijning/gereorganiseerde criminaliteit
Het afgelopen jaar zijn er veel maatregelen genomen om georganiseerde criminaliteit preventief tegen te gaan. We hebben drie integrale controles gehouden, één tegen heling en twee tegen ondermijning op bedrijventerreinen. Daarnaast hebben we twee bewustwordingscampagnes gevoerd op sociale media gericht op inwoners en bedrijven. We hebben twee bewustwordingsbijeenkomsten voor collega's gehouden en een bewustwordingsbijeenkomst voor een ondernemersvereniging van een bedrijventerrein. Een andere preventieve maatregel die we hebben getroffen is het beleid van de gemeente actueel maken, zoals het aanpassen van de Algemene Plaatselijke Verordening en het Damoclesbeleid (sluiten

drugspanden). Desondanks nemen de politiecijfers op het gebied van georganiseerde criminaliteit toe, met name wanneer het gaat om: wapenbezit, fraude, witwassen en drugshandel. Dit zien we ook terug in het aantal door de politie aangetroffen drugspanden (11 in 2019 ten opzichte van 10 in 2018). Als gemeente treden we hier krachtig tegen op door onder andere gebruik te maken van de sluitingsbevoegdheid van de burgemeester. Dit heeft ertoe geleid dat 5 drugspanden in 2019 zijn gesloten en daarnaast in 4 gevallen de verhuurder op basis van een bestuurlijke waarschuwing is overgegaan tot ontbinding van het huurcontract.

Verkeersveiligheid
We zien de laatste jaren dat ouders voorzichtiger zijn met het brengen van kinderen op de fiets. Het gevoel van onveiligheid is groter met als uitwerking dat ouders hun kinderen meer met de auto brengen, wat het veiligheidsrisico weer groter maakt. Daarnaast is het aantal verkeerslachtoffers de laatste jaren weer iets aan het stijgen. Met name ouderen op de fiets zijn meer slachtoffer. Dat komt voor een groot gedeelte door de populariteit van de elektrische fiets onder deze doelgroep. Ook het rijden onder invloed van drugs/medicijnen en/of alcohol neemt toe. Deze resultaten wijken niet af van landelijke trends, maar vormen een belangrijk aandachtspunt. De politie heeft door middel van diverse controles aandacht besteed aan de onderwerpen snelheid, afleiding, gedrag en alcoholgebruik.

High impact crimes
In 2019 zijn er wederom enkele Buurtpreventie Whatsappgroepen bijgekomen. Samen met de politie hebben we diverse clinics 'herkennen van verdacht gedrag' gegeven. Buurtpreventie Whatsappgroepen die aangetoond hebben dat ze helemaal up-and-running zijn, zijn beloond met Buurtpreventie Whatsappborden. De Buurtpreventie Whatsappgroepen worden betrokken en ingezet om inwoners alerter te maken op verdachte situaties, bijvoorbeeld woninginbraken. Het jaarlijks aantal meldingen van verdachte situaties zit nu dan ook al twee jaar op rij boven de 700.

Conform het Plan van Aanpak Woninginbraken 2016-2019 zijn in 2019 verschillende acties ingezet. De gemeente en de politie verzorgen algemene of buurtgerichte voorlichting en acties om inwoners erop te wijzen dat zij zelf veel kunnen bijdragen aan het voorkomen van inbraken in hun woning, bijvoorbeeld via 'witte voetjes' acties en het versturen van smetbrieven. Hierbij ontvangen direct omwonenden bij een woninginbraak een brief met preventietips. Daarnaast was 'Boef in de Wijk' dankzij de inzet van de buurtpreventie Whatsappgroepen in februari een succes! Het aantal woninginbraken is mede door deze inspanningen afgenomen ten opzichte van de voorgaande jaren (50 in 2019 ten opzichte van een gemiddelde van 77 in de jaren 2015-2018).

1.2 Samenwerking

De uitvoering van het integraal veiligheidsbeleid is een verantwoordelijkheid van het gehele college met een regierol voor de burgemeester. Daarnaast werkt de gemeente nadrukkelijk samen met partners, die een belangrijke inbreng hebben bij zowel het bepalen van de prioriteiten als de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen. De politie speelt hierbij een belangrijke rol. De gemeente streeft naar een gezamenlijke aanpak op de gestelde prioriteiten.
De integrale aanpak van veiligheid wordt geborgd in de Liemerse driehoek, waarin de ketenpartners participeren op bestuurlijk niveau (de politie, het Openbaar Ministerie en de burgemeesters van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar). Binnen de driehoek worden afspraken gemaakt over de aanpak van het integraal veiligheidsbeleid in de gehele Liemers en deze worden vastgelegd in het gezamenlijke Integraal Veiligheidsplan 2020-2022. Op basis van actuele informatie wordt er gestuurd op de aanpak. Op lokaal niveau zal de samenwerking worden verbreed naar o.a. woningcorporaties en welzijnsorganisaties.
Dit jaarplan bevat maatregelen op diverse prioriteiten van het veiligheidsbeleid. Voor de realisatie van deze maatregelen is de gemeente in sterke mate afhankelijk van de inzet en medewerking van haar veiligheidspartners, inwoners en bedrijven. Viermaal per jaar komen in- en externe partners samen en bespreken we de voortgang van onze doelstellingen.

1.3 Financiën

Financieel gezien wordt er aangesloten bij de reeds begrote middelen uit de gemeentelijke meerjarenbegroting. Integraal veiligheidsbeleid draait voor een belangrijk deel om de samenhang tussen (andere) beleidsterreinen en om de verbinding van sociaal-maatschappelijke en sociaaleconomische opgaven met veiligheidsvraagstukken. Dat houdt in dat het integraal veiligheidsbeleid ook daadwerkelijk richting en sturing geeft aan de programmering en uitvoering van andere beleidsterreinen. Het integraal veiligheidsbeleid is daarmee ook in financieel perspectief geen op zichzelf staand programma. Een belangrijk deel van de uitvoeringsactiviteiten die voortvloeien uit het voorliggende jaarplan krijgen in financieel opzicht hun beslag binnen flankerende beleidsterreinen en daarmee binnen flankerende budgetten. Voor de activiteiten uit het jaarplan wordt geprobeerd met bestaande middelen meer maatschappelijk resultaat te boeken door aspecten van veiligheid en leefbaarheid efficiënt en proactief te integreren. Dit kan in sommige gevallen consequenties hebben voor andere werkzaamheden. Uitgangspunt is dat de bestaande kaders, middelen en uitgangspunten leidend zijn.

1.4 Leeswijzer

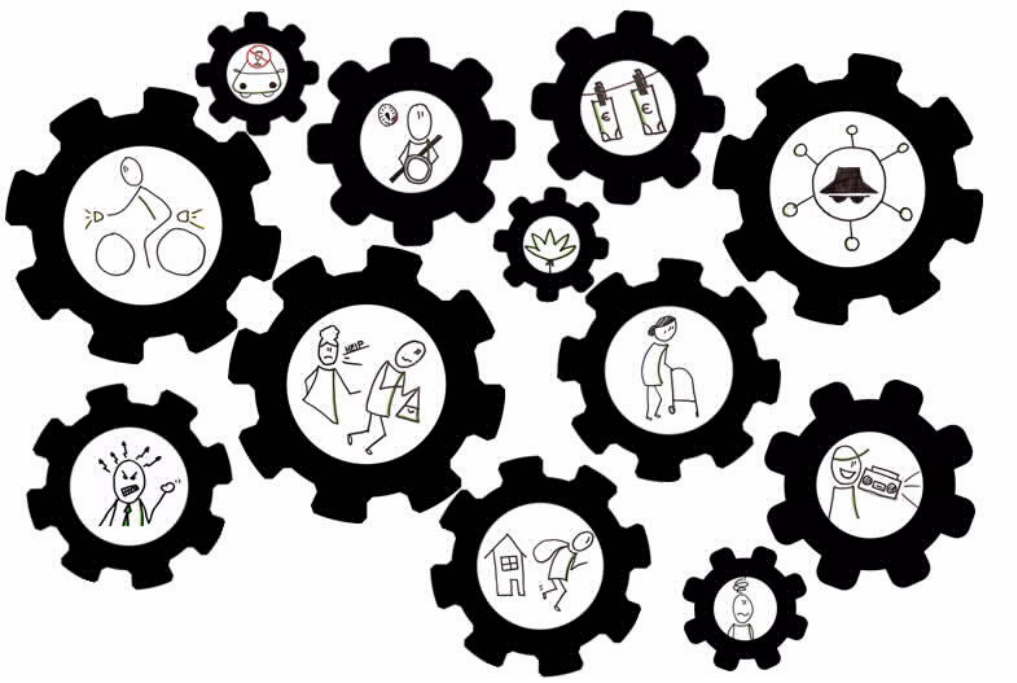
In de hoofdstukken 2 en 3 staat de aanpak voor 2020 centraal. De prioriteiten (hoofdstuk 2) uit het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 worden toegelicht aan de hand van onze ambities en bijbehorende doelstellingen. De genoemde ambities gaan uit van het peiljaar 2018. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van overige activiteiten, deze bestaan uit nieuwe ontwikkelingen en activiteiten waarmee wij samen met onze partners aan de slag gaan.

2 Prioriteiten in 2020

De prioriteiten voor het aankomende jaar wijken niet af van de prioriteiten in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2019-2022. De prioriteiten zijn voor de aankomende jaren vastgesteld. Ieder jaar proberen we bij elke prioriteit stappen te maken. De prioriteiten voor 2020 zijn:

1. Kwetsbare / overlastgevende personen
2. Ondermijning / georganiseerde criminaliteit
3. Verkeersveiligheid
4. High impact crimes

De acties die voortvloeien uit deze prioriteiten voor dit jaar worden in dit hoofdstuk uitgewerkt.

2.1 Kwetsbare personen

Waar gaat het om?
De term kwetsbare personen beschrijft een brede doelgroep. Deze groep gaat van personen met verward gedrag die overlast geven, hulpverlening nodig hebben en/of zich gevaarlijk of strafbaar gedragen, tot overlastgevende jeugd en kwetsbare ouderen die steeds langer zelfstandig thuis wonen.

Wat gaan we doen?
Dit jaar richten we ons wederom op de aanpak van personen met verward gedrag. De sluitende aanpak is up-and-running. Om de aanpak op peil te houden is continuïteit van groot belang. Extra aandacht is er dit jaar voor implementatie van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (hierna: WvGGZ). Deze WvGGZ is de vervanger voor de Wet BOPZ. Voor gemeenten zijn er een aantal belangrijke zaken veranderd. Zorg staat centraal in deze nieuwe wet.
De inzet op jeugd richt zich op het voortzetten en intensiveren van het Convenant Veilige School en het tegengaan van middelengebruik onder jongeren.
De VGGM is een project gestart project 'Samen Brandveilig, woningcorporaties en brandveiligheid', in 2020 willen we in Zevenaar samen met woningbouwcorporaties concrete acties uitvoeren. Voornamelijk wooncomplexen met kwetsbare ouderen hebben onze prioriteit.

Maatregelen

1. Intern de samenwerking zorg en veiligheid continueren.
2. Ketenbreed partneroverleg lokaal opzetten.
3. We sluiten aan bij regionale projecten en structuren om de ketenaanpak verwarde personen sluitend te maken.
4. We geven uitvoering aan de WvGGZ. De regionale samenwerking die hiervoor is opgezet wordt geëvalueerd.
5. Continueren van het Convenant Veilige School om middelengebruik onder jongeren tegen te gaan en de ouderbetrokkenheid te vergroten.
6. We stellen een preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs op.
7. Samen met scholen, politie, Halt, jongerenwerk en het Meldpunt Discriminatie en Pesten geven we voorlichting over jeugdthema's als alcohol- en drugsgebruik, sexting en pesten conform de 'samenwerkingsagenda veilige school'.
8. De brandweer maakt samen met woningcorporaties een plan van aanpak om de brandveiligheid te verbeteren.

2.2 Ondermijning

Waar gaat het om?
Ondermijning is een dynamisch begrip waar tegenwoordig veel onderwerpen onder geschaard worden. Van belang is om concreet de gezamenlijke aanpak scherp te hebben. Wat is het? Kortgezegd: samenvoeging van de onderwereld met de bovenwereld. De onderwereld maakt misbruik van faciliteiten van de bovenwereld, om bijvoorbeeld crimineel verkregen geld wit te wassen. Behalve dat witwassen strafbaar is, is het vaak ook oneerlijke concurrentie. Daarnaast kunnen criminele activiteiten leiden tot onveilige situaties, bijvoorbeeld brandgevaar bij hennepkwekerijen en gevaar voor de volksgezondheid bij drugslaboratoria. In 2020 investeren we op de hieronder genoemde maatregelen.

Wat gaan we doen?
In 2020 geven we een vervolg aan de maatregelen die zijn opgenomen in het plan van aanpak ondermijning. Deze maatregelen richten zich op bewustwording van zowel collega's, maar ook inwoners en bedrijven. Daarnaast vervolgen we het in kaart brengen van 'witte vlekken' door integrale controles uit te voeren. Hierin nemen we de leerpunten van verleden jaar in mee om efficiënter en doelgerichter te controleren.
De aanpak van ondermijning gebeurt niet alleen lokaal maar ook regionaal. Zevenaar blijft meedenken over de mogelijkheden om de regionale aanpak verder te versterken.

Maatregelen

1. Eén integrale controle op een bedrijventerrein.
2. Eén integrale controle in het buitengebied.
3. Minimaal een controle tegen heling van goederen.
4. Bewustwording creëren bij medewerkers en inwoners doormiddel van inzet van communicatie.
5. Bewustwording creëren in het buitengebied en op bedrijventerreinen.
6. Plan van aanpak zorgfraude opmaken.
7. Panden sluiten op basis van 13b Opiumwet bij aantreffen drugs.
8. Regionale afspraken maken over de aanpak van mensenhandel.
9. Integraal ondermijningsoverleg continueren.
10. Continueren aanpak heling.

2.3 Verkeersveiligheid

Waar gaat het om?
Verkeersveiligheid is een onderwerp dat leeft onder onze inwoners en bij de politie. We merken steeds meer overlast van overtreders in het verkeer. Het gaat hierbij om hardrijders en het rijden onder invloed. Daarnaast wordt gestart met een aantal ingrijpende infrastructurele projecten in en rondom Zevenaar, in 2020 is dit gericht op herinrichting van Hengelder.

Het Regionaal Orgaan Verkeerveiligheid (ROV) is een initiatief van de provincie Gelderland en Overijssel. In 2018 heeft het ROV een meerjarenprogramma 2018-2021 opgesteld, waaruit ieder jaar een jaar werkplan volgt. Daarin ligt de focus op de verkeersveiligheid van:

1. de risicodoelgroepen
   - fietsers;
   - jonge bestuurders;
   - ouderen.
2. de risicogedragingen
   - snelheid;
   - rijden onder invloed (alcohol, drugs en medicijnen);
   - afleiding.

Wat gaan we doen?
Samen met de politie zetten we in op de risicogedragingen, zoals hierboven omschreven. Daarbij zetten we als gemeente in op preventieacties en is er in het verkeersoverleg met de hulpdiensten extra aandacht voor de risicodoelgroepen, zoals hierboven beschreven.

Maatregelen

1. Kwetsbare verkeersdeelnemers hebben prioriteit in de aanpak van verkeersveiligheid door de politie.
2. In het verkeersoverleg tussen gemeente en hulpdiensten is specifieke aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers bij infrastructurele projecten.
3. De gemeente brengt samen met de politie 'hotspots' in kaart van gevaarlijke verkeersituaties / ongelukken.
4. De gemeente zet snelheidsdisplays in op deze bekende locaties waar te hard wordt gereden.
5. We besteden aandacht aan verkeerseducatieve projecten zoals de fietsverlichtingscampagne 'Light it Up' en we organiseren een praktisch verkeersexamen in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland op scholen.

2.4 High Impact Crimes

Waar gaat het om?
Woninginbraak, overvallen, straatroof en geweld zijn High Impact Crimes (HIC). Er is veel verwantschap tussen deze delicten, zowel qua aard als qua dadergroepen en aanpak. Het zijn delicten met een grote impact op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij.

Wat gaan we doen?
De afgelopen jaren hebben we samen met de politie veel gedaan om de bewustwording bij inwoners te vergroten. Deze aanpak willen graag gezamenlijk voortzetten.
We zetten ons in om het bewustzijn van inwoners te vergroten, zodat ze weerbaarder worden tegen HIC's. Dit doen we middels verschillende acties: Boef in de wijk, witte voetjesactie[2], clinics 'herkennen van verdacht gedrag' of een communicatiecampagne met inzet van lichtkranten. De Buurtpreventie WhatsAppgroepen spelen hierin een belangrijke rol. Ze zijn de extra ogen en oren van de politie en worden betrokken bij de acties die we inzetten.

Maatregelen

1. We hanteren een integrale en informatie gestuurde aanpak om woninginbraken in de gemeente Zevenaar tegen te gaan. In het kader hiervan stellen we een nieuw plan van aanpak woninginbraken 2020-2023 op.
2. We zorgen voor een persoonsgerichte aanpak van (potentiële) daders van woninginbraken.
3. Inzet preventieacties het hele jaar door, extra inzet rondom 'Week van de Veiligheid' en het 'Donkere Dagen Offensief': Witte voetjesactie2 en clinics 'herkennen van verdacht gedrag' met WhatsApp Buurtpreventiegroepen en politie.
4. Bewustwordings- en preventieacties via communicatiekanalen (Facebook, WhatsApp buurtpreventiegroepen) en door inzet van matrixborden.
5. We versturen smetbrieven aan de omwonenden van een gepleegde woninginbraak om aandacht te vragen voor mogelijke signalen en preventietips te delen.
6. We betrekken inwoners bij het signaleren van verdachte personen of situaties (middels Burgernet en Buurtpreventie WhatsAppgroepen). Daarnaast stimuleren en/of door ontwikkelen we Buurtpreventie Whatsappgroepen.

[2] Witte voetjes –actie: Politie deelt 'witte voetjes', een flyer met daarop inbraakpreventietips en de tekst: 'deze voetafdruk had van een inbreker kunnen zijn', uit bij woningen, schuurtjes, etc. waar een deur niet op slot zit of het raam op staat.

3 Overige activiteiten

3.1 Cybercrime

De samenleving digitaliseert en het plegen van strafbare feiten met behulp van ICT is een groeiend fenomeen. Hacking, phishing, cyberpesten, sexting en cyberfraude zijn bekende fenomenen. Cybercrime betreft vormen van criminaliteit met genetwerkte ICT als middel en doel. Gedigitaliseerde criminaliteit valt hieronder maar hierbij is de ICT alleen een middel en geen doel. Tezamen vormen ze 'digitale criminaliteit'. Als overheid moeten we verantwoordelijkheid van burgers en ondernemers niet overnemen. Er mogen ook eisen gesteld worden aan de maatregelen die zij nemen om geen slachtoffer te worden (vergroten weerbaarheid).
Het veiligheidsnetwerk Oost-Nederland zal in 2020 een overzicht van de brede keten (partners en kennis) opstellen en voorzien van handelingsperspectieven, waarbij de drie fasen proactief-preventie-repressie duidelijk te onderscheiden zijn. Per fase wordt aangegeven of de overheid daarin een rol heeft
Als gemeente zijn we benieuwd wat er van ons verwacht wordt binnen deze problematiek. We willen dit jaar onderzoeken welke rol we hebben als gemeente, hierbij denken we aan bewustwordingsacties richting inwoners. Graag willen we in beeld krijgen wat de aard en omvang van cybercrime is in de gemeente Zevenaar.

3.2 Professionaliseringsslag Bevolkingszorg

Het Algemeen Bestuur van de VGGM heeft in 2018 ingestemd met het voorstel om de gemeentelijke crisisorganisatie (Bevolkingszorg) regionaal beter te organiseren. In 2019 is vervolgens een start gemaakt met de implementatie van de vernieuwde kolom Bevolkingszorg. Voor Zevenaar betekent dit dat in 2020 de crisisorganisatie wordt getraind en opgeleid conform het nieuwe regionale model onder leiding van het regionaal netwerkteam bevolkingszorg. Daarnaast zal er een GBT-oefening georganiseerd worden waarbij ook raadsleden worden betrokken. Ook zal er in samenwerking met de regio een crisisoefening worden georganiseerd om te oefenen met de nieuwe lokale crisisstructuur.

3.3 Politiecapaciteit

Door verschillende landelijke en regionale ontwikkelingen is er minder lokale politiecapaciteit beschikbaar dan voorheen. Dit heeft onder andere te maken met landelijke prioriteiten, zoals persoonsbeveiliging, en regionale herverdeling van de politiecapaciteit in 2022. Het is de rol van de burgemeester om te monitoren dat de basispolitiezorg op peil blijft. Om die reden is de politiecapaciteit een vast punt op de agenda van de regionale driehoek De Liemers. Op deze wijze kunnen de burgemeesters en de officier van justitie sturen op lokale en regionale prioriteiten.

3.4 Informatie gestuurd werken

Er komt steeds meer data beschikbaar die gebruikt kan worden voor de aanpak van verschillende prioriteiten uit dit jaarplan. We volgen de landelijke en regionale trends op dit gebied en implementeren indien nodig de voorgestelde werkwijze uit de regionale werkgroep 'data gedreven werken' van het Veiligheidsnetwerk Oost- Nederland. Van belang is dat we goed omschrijven met welk doel we data verwerken, uiteraard volgen we hierin de regels uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Wet politiegegevens.

Bijlage 1 – Veiligheidscijfers 2018 en 2019

De cijfers geven het veiligheidsbeeld van het jaar 2018 en 2019 volgens het VNG-model .

Criminaliteits- en overlastcijfers		Zevenaar
High Impact delicten	**2018**	**2019**
Diefstal / inbraak woning	56	50
Overvallen	2	1
Straatroof	2	2
Openlijk geweld (persoon)	9	3
Bedreiging	38	35
Mishandeling	54	63
Overige prioritaire delicten	**2018**	**2019**
Diefstal / inbraak bedrijf	21	23
Diefstal uit / vanaf personenauto	51	37
Diefstal van motor	0	0
Diefstal van personenauto	9	9
Diefstal van vrachtauto/bestelauto	6	3
Diefstal van fietsen	62	93
Diefstal van brom-, snorfietsen	12	12
Winkeldiefstal	25	28
Zakkenrollerij	7	3
Drugshandel	31	51
Rijden onder invloed	53	96
Varen onder invloed	2	0
Vernieling auto	71	64
Vernieling openbare gebouwen	0	0
Vernieling openbaar vervoer	1	1
Vernieling overig	56	68
Brand / ontploffing	44	48
Mensensmokkel en -handel	0	1
Kinderporno en -prostitutie	1	0
Drugs- en drankoverlast	51	53
Burenruzie	133	137
Huiselijke twist	22	35
Overlast verward / overspannen personen	110	178
Jeugd	**2018**	**2019**
Vandalisme / baldadigheid	25	14
Melding overlast jeugd	113	91

Overig	**2018**	**2019**
Melden verdachte situatie	746	722
Opgerolde hennepkwekerijen	10	9
Verkeer	**2018**	**2019**
Verkeersongeval enkel materiele schade	166	165
Verkeersongeval met letsel	38	51
Verkeersongeval met dodelijke afloop	1	1

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-012

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	7 april 2020
Zaaknummer	Z/19/326380
Onderwerp	Rapportage luchtkwaliteit nulsituatie 2018 en 2019
Portefeuillehouder	C. Koers-de Graaf

Contactpersoon	Ilone Willemsen
E-mail	I.Willemsen@zevenaar.nl
Telefoon	0316 595362

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
De gemeenteraad van Zevenaar heeft een motie aangenomen om onder andere de luchtkwaliteit te monitoren in Zevenaar. Dit in verband met de doortrekking van de A15 en de nieuwe afslag tussen Zevenaar en Duiven, alsook de verplaatsing van de afslag Zevenaar op de A12. In opdracht van de gemeente Zevenaar heeft het team 'meten en advies' van de Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) vanaf maart 2018 luchtkwaliteitsmetingen uitgevoerd in Zevenaar.

Kernboodschap
Om het effect van het doortrekken van de A15 en de aanpassingen in de op en afritten in de gemeente Zevenaar op de luchtkwaliteit te onderzoeken wordt de concentratie in de lucht van stikstofdioxide (NO_2) gemeten. Naast stikstofdioxide wordt gedurende twee kortere campagnes Black Carbon (BC) gemeten. BC is een geschikte indicator voor de vaststelling van verkeersemissies. In het bijgevoegde luchtkwaliteitsonderzoek worden de meetresultaten voor de nulmeting gerapporteerd. Tevens zijn de meetresultaten van stikstofdioxide getoetst aan Europese normen voor luchtkwaliteit, welke in Nederland zijn vastgelegd in de wet luchtkwaliteit 2007. Het luchtkwaliteitsonderzoek met daarin de nulmeting voor 2018 en 2019 treft u als bijlage aan. Voor u als raad is het van belang om hiervan op de hoogte te zijn.

Context
- ☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☑ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap
Uit dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- de jaargemiddelde concentraties NO_2 voldoen aan de eisen uit de wet luchtkwaliteit en zijn relatief laag in verhouding tot de jaargemiddelde grenswaarde;
- zowel voor NO_2 als voor BC is de concentratie op het achtergrondpunt lager dan op het verkeersbelaste punten;
- de verkeersbijdrage NO_2 is bij het kruispunt Ringbaan-Noord / Doesburgseweg het hoogst en bedraagt gemiddeld 4 µg/m3. Op de overige verkeersbelaste meetpunten is de verkeersbijdrage NO_2 geringer.
- de gemeten concentratie BC op het verkeersbelaste punt bedraagt gemiddeld 1,33 µg/m3. De verkeersbijdrage is hier gemiddeld 0,14 µg/m3.

Vervolgproces
De resultaten van de nulmeting worden in een later stadium vergeleken met de resultaten van de voorziene vervolgmetingen na realisatie van de reconstructies en aanleg van de A15.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Daniëlle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
1. Luchtkwaliteitsonderzoek in de gemeente Zevenaar in verband met het doortrekken van de A15 en verleggen van de opritten naar de A12. Rapportage nulmeting 2018-2019. (29 juli 2019, projectcode IM-18-07), Z/19/326380/INT/20/944249

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Luchtkwaliteitsonderzoek in de gemeente Zevenaar in verband met het doortrekken van de A15 en verleggen van de opritten naar de A12. Rapportage nulmeting 2018-2019

Zaaknummer:
195260487
Locatie:
Zevenaar
Projectcode:
IM-18-07
Aan
I. Willemsen
Kopie aan
Archief team meten en advies
Datum
29 juli 2019
Auteur
H. Weststrate

Omgevingsdienst Regio Arnhem
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem
Postbus 3066
6802 DB Arnhem
T 026 – 377 16 00
E postbus@odra.nl
www.odregioarnhem.nl
KvK 57137528
IBAN NL92BNGH0285158813
BTW NL 8524.52.998.B.01

Goedgekeurd door:
F.W.T. te Pas
Coördinator team meten en advies

Datum : 29 juli 2019
Paraaf :

Autorisatie:
R. Vlaander
Afdelingshoofd Advies

Datum : 29-07-2019
Paraaf :

INHOUD

Samenvatting 4

1. Inleiding 5

2. Wettelijk kader 5

3. Opzet en uitvoering van het onderzoek 6
3.1 Doel van het onderzoek 6
3.2 Opzet van het onderzoek 6
3.3 Onderzoeksgebied 6
3.4 Meetstrategie 8

4. Meetmethode 8
4.1 Passieve meetmethode voor stikstofdioxide/ Palmes diffusiebuisjes 8
4.2 Actieve of continu meetmethode voor NO_2/ chemiluminescentie-monitor 9
4.3 Meetmethode Black Carbon 9
4.4 Meteo-gegevens 9

5. Resultaten 10
5.1 Meetresultaten NO_2 10
5.1.1 Maandgemiddelde NO_2 concentraties 10
5.1.2 Verkeersbijdrage NO_2 11
5.2 Meetresultaten Black Carbon 11
5.2.1 Gemiddelde Black Carbon concentraties 11
5.2.2 Verkeersbijdrage Black Carbon 11

6. Toetsing aan wettelijk kader 13

7. Conclusies 13

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

BIJLAGEN:

Bijlage 1: Meetlocaties Black Carbon Gorssel
Bijlage 2: Technische beschrijving chemiluminescentie NOx-monitor
Bijlage 3: Technische beschrijving NO_2 buisjes
Bijlage 4: Technische beschrijving Black Carbon monitor (MAAP)
Bijlage 5: Achtergrondinformatie over de opbouw van luchtverontreiniging
Bijlage 6: Grafische weergave NO_2-concentraties
Bijlage 7: Onderlinge vergelijking tussen MAAP monitoren

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Zevenaar voert team meten en advies van de Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) vanaf maart 2018 luchtkwaliteitsmetingen uit in Zevenaar.

Om het effect van het doortrekken van de A15 en de aanpassingen in de op en afritten in de gemeente Zevenaar op de luchtkwaliteit te onderzoeken wordt de concentratie in de lucht van stikstofdioxide (NO_2) gemeten. Naast stikstofdioxide wordt gedurende twee kortere campagnes Black Carbon (BC) gemeten. BC is een geschikte indicator voor de vaststelling van verkeersemissies.

In dit rapport worden de meetresultaten voor de nulmeting gerapporteerd. Tevens zijn de meetresultaten van stikstofdioxide getoetst aan Europese normen voor luchtkwaliteit, welke in Nederland zijn vastgelegd in de wet luchtkwaliteit 2007.

Uit dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- de jaargemiddelde concentraties NO_2 voldoen aan de eisen uit de wet luchtkwaliteit en zijn relatief laag in verhouding tot de jaargemiddelde grenswaarde;
- zowel voor NO_2 als voor BC is de concentratie op het achtergrondpunt lager dan op het verkeersbelaste punten;
- de verkeersbijdrage NO_2 is bij het kruispunt Ringbaan-Noord / Doesburgseweg het hoogst en bedraagt gemiddeld 4 µg/m^3. Op de overige verkeersbelaste meetpunten is de verkeersbijdrage NO_2 geringer.
- de gemeten concentratie BC op het verkeersbelaste punt bedraagt gemiddeld 1,33 µg/m^3. De verkeersbijdrage is hier gemiddeld 0,14 µg/m^3.

De resultaten van de nulmeting zullen in een later stadium worden vergeleken met de resultaten van de voorziene vervolgmetingen na realisatie reconstructies en aanleg A15.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

1. Inleiding

In opdracht van de gemeente Zevenaar voert team meten en advies van de Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) vanaf maart 2018 luchtkwaliteitsmetingen uit in Zevenaar.

De gemeenteraad van Zevenaar heeft een motie aangenomen om onder andere de luchtkwaliteit te monitoren in Zevenaar. Dit in verband met de doortrekking van de A15 en de nieuwe afslag tussen Zevenaar en Duiven. Verder wordt de afslag Zevenaar op de A12 oostwaarts verplaatst. De gewijzigde infrastructuur zal leiden tot een toenemende verkeersintensiteit in bepaalde delen van de stad. Dit heeft gevolgen voor de lokale luchtkwaliteit.

Om het effect van het doortrekken van de A15 en de aanpassingen in de op en afritten in de gemeente Zevenaar op de luchtkwaliteit te onderzoeken wordt de concentratie in de lucht van stikstofdioxide (NO_2) gemeten. Naast stikstofdioxide wordt gedurende twee kortere campagnes Black Carbon (BC) gemeten. BC is een geschikte indicator voor de vaststelling van verkeersemissies.
Teneinde de verkeersbijdrage aan de NO_2- en BC-concentratie beter te bepalen is gekozen om naast de belaste punten ook op een achtergrondlocatie te meten. Met deze aanpak kan beter worden gecorrigeerd voor fluctuaties in de achtergrond en kan een eventuele trend in de achtergrond worden genormeerd aan de trend gemeten op een achtergrond station van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML-RIVM Eibergen). Na realisatie van de aanpassingen zal ook de concentratie fijnstof (PM10 en PM2,5) worden bepaald. De metingen moeten voldoen aan de norm-eisen en aan de eisen uit de Regeling beoordeling Luchtkwaliteit 2007.

In dit rapport worden de meetresultaten voor de nulmeting gerapporteerd. Tevens zijn de meetresultaten van stikstofdioxide getoetst aan Europese normen voor luchtkwaliteit, welke in Nederland zijn vastgelegd in de wet luchtkwaliteit 2007.

2. Wettelijk kader

Op 15 november 2007 is de ‘wet luchtkwaliteit 2007’ van kracht geworden. De kern van de ‘wet luchtkwaliteit’ bestaat uit Europese luchtkwaliteitseisen. Verder bevat zij basisverplichtingen op grond van de richtlijnen, namelijk: plannen, maatregelen, het beoordelen van luchtkwaliteit, verslaglegging en rapportage. De wet voorziet in het zogenaamde Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Daarbinnen werken het rijk, de provincies en gemeenten samen om de Europese eisen voor luchtkwaliteit te realiseren. In de wet luchtkwaliteit 2007 zijn onder andere grenswaarden voor NO_2 en fijnstof opgenomen.
De uitvoeringsregels behorend bij de wet zijn vastgelegd in algemene maatregelen van bestuur (AMvB) en ministeriële regelingen die gelijktijdig met de ‘wet luchtkwaliteit 2007’ in werking zijn getreden. Voor het beoordelen van de luchtkwaliteit geldt de ministeriële regeling ‘beoordeling luchtkwaliteit 2007’, Staatscourant 13 november 2007, nr. 220.
Dit houdt in dat met ingang van 1 januari 2015 een jaargemiddelde grenswaarde NO_2 van 40 $\mu g/m^3$ geldt.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

3. Opzet en uitvoering van het onderzoek

3.1 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om door middel van metingen vast te stellen wat het effect is op de luchtkwaliteit als gevolg van de doorgevoerde reconstructie van de verkeerssituatie in de gemeente Zevenaar:

- monitoring van de luchtkwaliteit gedurende de periode van voor de veranderingen en na de voltooiing van de reconstructie;
- vaststellen wat het effect van de reconstructie op de luchtkwaliteit is;
- of de jaargemiddelde NO_2-concentratie op de diverse meetlocaties voldoet aan het wettelijk kader.

Voor Black Carbon gelden (nog) geen luchtkwaliteitseisen. De metingen worden uitgevoerd om inzicht te krijgen in de hoogte van de Black Carbon concentratie op een verkeer belaste meetlocatie. Ook wordt onderzocht of een effect kan worden aangetoond van de reconstructie van de verkeerssituatie op de concentratie van Black Carbon.

3.2 Opzet van het onderzoek

Om het effect van het doortrekken van de A15 en de aanpassingen van de verkeerssituatie in de gemeente Zevenaar op de luchtkwaliteit te onderzoeken wordt de concentratie van stikstofdioxide (NO_2) in de lucht gemeten. Naast stikstofdioxide wordt gedurende twee kortere campagnes Black Carbon (BC) gemeten. BC is een geschikte indicator voor de vaststelling van verkeersemissies.
Teneinde de verkeersbijdrage aan de NO_2-, en BC-concentratie beter te bepalen is gekozen om naast de belaste punten ook op een achtergrondlocatie te meten. Met deze aanpak kan beter worden gecorrigeerd voor fluctuaties in de achtergrond en kan een eventuele trend in de achtergrond worden genormeerd aan de trend gemeten op een achtergrond station van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML-RIVM Eibergen).
Voor het bepalen van de concentratie stikstofdioxide wordt op 7 locaties gemeten. Hierbij kan één locatie worden getypeerd als een stadsachtergrond locatie.
BC maakt deel uit van de fijnstof-fractie in de buitenlucht en is sterk verkeersgerelateerd. Hoewel er (nog) geen wettelijke eisen zijn voor deze component, is wel bekend dat BC verantwoordelijk is voor negatieve gezondheidseffecten (World Health Organization, 2006). Voor wat betreft de meting van BC wordt in dit onderzoek aangesloten bij de in Nederland gekozen standaard methode voor BC.
Na realisatie van de reconstructie zal ook de concentratie fijn stof (PM10 en PM2.5) in de lucht worden gemeten en getoetst aan wettelijke eisen.

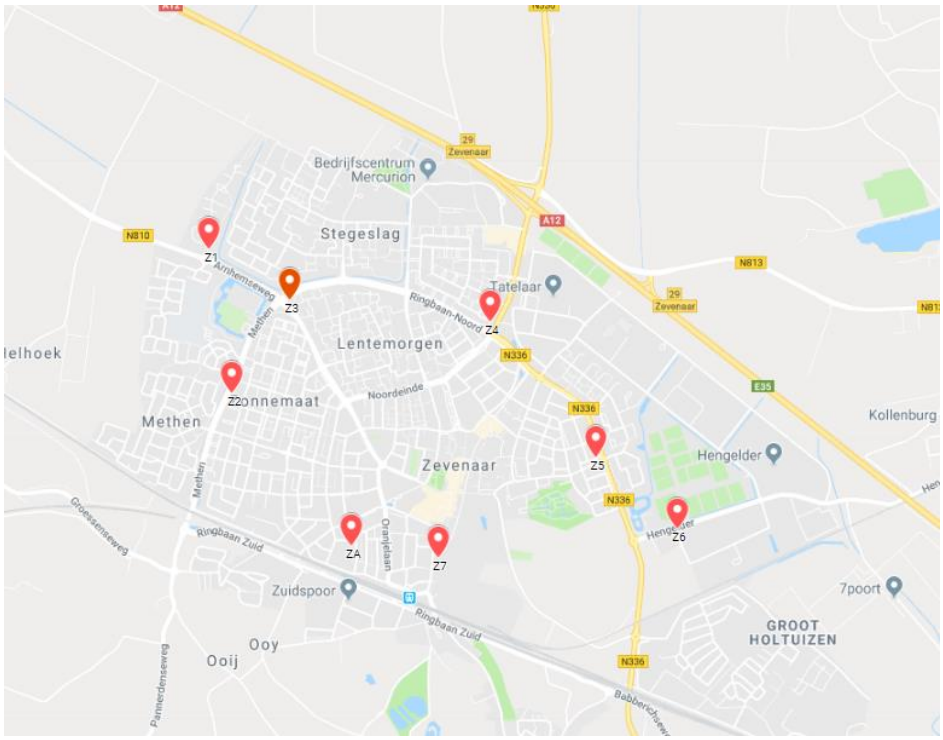
3.3 Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is beperkt tot de bebouwde kom van Zevenaar en behelst de wegen: Arnhemseweg, Methen, Ringbaan-Noord en Hengelder.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

In figuur 3.1 worden de meetlocaties weergegeven.

Figuur 3.1 Overzicht van de meetlocaties.

De meetlocaties worden in tabel 3.1 kort beschreven en getypeerd. ZA staat niet op de kaart.

Tabel 3.1.1: Overzicht meetlocaties.

locatie	**beschrijving locatie**	**parameters**	**bijzonderheden**
Z1	Roodwilligen / Arnhemseweg	NO_2	nieuwe uitvalsweg richting A15.
Z2	groenstrook tussen Methen en Debussystraat	NO_2	
Z3	Ringbaan-Noord / Arnhemseweg t.h.v. Zonnegge	NO_2 en BC PM10 PM2,5*	nieuwe uitvalsweg richting A15.
Z4	Ringbaan-Noord / Doesburgseweg t.h.v. Populierenhoek	NO_2	huidige uitvalsweg A12
Z5	Oosteinde t.h.v. hoek Ringbaan-Noord / Vondellaan	NO_2	nieuwe route richting Hengelder
Z6	Hengelder / Einsteinstraat	NO_2	nu nog onbelast
Z7	groenstrook bij parkeerterrein gemeente Zevenaar. Kerkstraat 27	NO_2	stadsachtergrond.
ZA	Achter schoolgebouw Vestersbos	BC	stadsachtergrond.

* : PM10 en PM2.5 alleen na reconstructie.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

De metingen van de concentratie NO_2 zijn gestart in maart 2018. Vanaf februari 2019 is de meetapparatuur voor het bepalen van de concentratie Black Carbon geplaats. Pas na de realisatie van de aanpassingen zal de concentratie PM10 en PM2,5 worden bepaald op meetlocatie Z3 In bijlage 7 wordt de onderlinge vergelijking van de gebruikte MAAP's beschreven.

3.4 Meetstrategie

Bij de uitvoering van luchtkwaliteitmetingen wordt aangesloten bij de eisen uit de regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. Dit houdt in dat t.a.v. de monsterneming (uitvoering) tot aan verwerking van de meetdata rekening wordt gehouden met de voorschriften uit de meetregeling.
Omdat variaties in NO_2 concentraties niet alleen veroorzaakt worden door lokale factoren, maar bijvoorbeeld ook afhankelijk zijn van meteorologische en regionale omstandigheden, is gebruik gemaakt van de meetgegevens van het RIVM meetstation Eibergen, dat deel uitmaakt van het landelijk meetnet luchtkwaliteit.
De meetgegevens van dit station kunnen worden beschouwd als regionale achtergrond. Door de regionale achtergrond te betrekken bij de meetresultaten, kan een uitspraak worden gedaan over de achtergrondconcentratie en de bijdrage op verkeersbelaste meetlocaties. Voor de opbouw van luchtverontreiniging wordt verwezen naar bijlage 5.

4. Meetmethode

4.1 Passieve meetmethode voor stikstofdioxide/ Palmes diffusiebuisjes

De bepaling van de concentratie NO_2 is uitgevoerd met behulp van een passieve meetmethode met Palmes diffusiebuisjes. De diffusiebuisjes worden per locatie in drievoud voor een periode van telkens 1 maand aan de buitenlucht blootgesteld, waarbij monstername plaatsvindt door middel van diffusie van het in de lucht aanwezige NO_2 aan het adsorbens (triethanolamine) in het Palmes buisje. Op deze wijze wordt een maandgemiddelde NO_2 concentratie verkregen. Daarnaast wordt per maand een blanco (niet beladen) buisje meegenomen. Een beschrijving van de Palmes diffusiebuisjes is in bijlage 3 opgenomen.
Op de locatie Pleijroute P4 in Arnhem wordt naast de passieve methode ook NO_2 gemeten met een chemiluminescentie monitor conform de NEN-EN 14211. Deze methode wordt beschreven in hoofdstuk 4.2 en is de referentiemethode voor de bepaling van NO_2 in de buitenlucht.
Uit de verhouding tussen de resultaten volgens de referentiemethode en de passieve methode op P4 wordt per maand een correctiefactor berekend. De correctiefactor wordt voor alle overige locaties gebruikt om de resultaten volgens de passieve methode te corrigeren naar de referentiemethode.
De Palmes diffusiebuisjes worden geleverd door Buro Blauw uit Wageningen. Zij voeren tevens de analyses van de buisjes uit. Buro Blauw is door de Raad voor Accreditatie geaccrediteerd voor de bepaling van NO_2 op Palmes-diffusiebuisjes.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

De gecombineerde meetonzekerheid (95% betrouwbaarheidsinterval) in de jaargemiddelde concentratie NO_2 volgens deze methode wordt geschat op 20%.

4.2 Actieve of continu meetmethode voor NO_2/ chemiluminescentie-monitor

De referentie-methode om NO_2 gehalte in de buitenlucht te meten, is een actieve methode waarbij het NO_2 gehalte via het principe van chemiluminescentie wordt bepaald (conform NEN-EN 14211). Deze chemiluminescentie-methode is de door de Europese Unie voorgeschreven standaardmethode. Met deze methode kunnen momentane concentraties NO_2 in de buitenlucht worden gemeten en worden omgerekend naar uur-, maand- en jaargemiddelde NO_2 concentraties.

Met een chemiluminescentie-monitor worden stikstofmonoxide (NO), stikstofdioxide (NO_2) en de som van deze oxiden, i.e. NO_x, gemeten. Voor dit project is een chemiluminescentie monitor gebruikt van het merk Thermo, type 42i. Voor een technische beschrijving van de werking van een chemiluminescentie-monitor wordt verwezen naar bijlage 2.

4.3 Meetmethode Black Carbon

De meting van Black Carbon wordt uitgevoerd met een Multi Angle Absorption Photometer (MAAP), model 5012 van Thermo Scientific.
Het meetprincipe van Black Carbon berust op de verandering van de doorlaatbaarheid (transmissie) van licht, in combinatie met reflectie van licht door een filter dat continu wordt beladen met fijnstof. In de fotometer wordt de absorptie coëfficiënt gemeten met een instelbare tijdsresolutie. De omzetting naar de massaconcentratie Black Carbon geschiedt door een instrument specifieke vaste conversiefactor. In overige landelijke meetnetten wordt dit type instrument ook ingezet om Black Carbon te meten. Onderzoek (Mueller et al., 2010) heeft aangetoond dat MAAP's onderling zeer weinig verschillen. Voorafgaand aan de metingen zijn de twee gebruikte MAAP's onderling vergeleken. Een beschrijving van de MAAP is opgenomen in bijlage 4. De vergelijking tussen de twee MAAP's wordt beschreven in bijlage 7.

4.4 Meteo-gegevens

Naast de metingen van de roet en NO_2-concentraties dienen de meteo-omstandigheden tijdens de metingen bekend te zijn. Bij voorkeur worden meteogegevens verkregen van meteo-stations in de directe omgeving van Zevenaar. Het dichtstbijzijnde meteostation betreft Deelen (KNMI). De meteogegevens van dit station zijn gebruikt voor de metingen in Zevenaar.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

5. Resultaten

5.1 Meetresultaten NO_2

5.1.1 Maandgemiddelde NO_2 concentraties

In tabel 5.1.1 zijn de meetresultaten voor NO_2 weergegeven. De resultaten zijn weergegeven als maandgemiddelde concentraties bij heersende temperatuur en druk. In bijlage 6 zijn de meetresultaten grafisch weergegeven. De resultaten zijn verkregen door middel van de passieve methode (§4.2) en zijn omgerekend naar de referentiemethode (§4.1). In de tabel is ook de maandgemiddelde verkeersbijdrage opgenomen. De verkeersbijdrage is het verschil tussen de concentratie gemeten op een verkeersbelast punt en de stedelijke achtergrond op locatie Z7. Over 2018 zijn ook de maangemiddelde NO_2 concentraties gemeten op het regionale achtergrondstation Eibergen (LML) opgenomen in de tabel. De maandgemiddelde waarden gemeten op het achtergrond punt Z7 liggen in lijn met de maandgemiddelde concentratie NO_2 gemeten op de regionale achtergrondstation Eibergen.

Tabel 5.1.1: Meetresultaten NO_2 metingen over de gehele meetperiode.

maand	**maandgemiddelde concentratie NO_2 in µg/m³ per locatie**								**weg bijdrage NO_2 in µg/m³**					
	Z1	**Z2**	**Z3**	**Z4**	**Z5**	**Z6**	**Z7**	**Eibergen**	**Z1**	**Z2**	**Z3**	**Z4**	**Z5**	**Z6**
maart 2018	18	17	19	22	19	19	16	13	2	1	3	6	3	3
april 2018	19	18	21	23	21	21	16	12	3	2	5	7	4	5
mei 2018	11	13	15	14	15	16	10	10	2	3	5	5	5	7
juni 2018	9	10	12	10	10	14	8	9	1	2	4	2	2	6
juli 2018	9	10	12	16	10	13	7	8	2	3	5	10	3	6
augustus 2018	11	11	14	12	12	14	10	14	1	1	4	2	2	4
september 2018	16	17	19	19	18	19	17	16	0	0	2	2	1	2
oktober 2018	19	20	22	22	21	21	19	17	0	1	3	4	3	3
november 2018	19	18	19	22	21	19	19	19	0	-1	0	3	2	0
december 2018	18	17	19	19	17	18	17	15	1	0	2	2	0	1
januari 2019	21	19	22	21	20	21	18	15	3	1	4	3	2	3
februari 2019	25	23	26	28	25	24	24	24	1	0	3	4	2	1
jaargemiddelde	**16**	**16**	**18**	**19**	**18**	**18**	**15**	**14**	**1**	**1**	**3**	**4**	**2**	**3**

Gesteld kan worden dat de gemeten maandgemiddelde NO_2-concentraties als laag mogen worden beschouwd in relatie tot de geldende jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/m³.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Gedurende de onderzoeksperiode wordt op geen van de meetlocaties deze grenswaarde overschreden. Hiermee wordt voor wat betreft NO_2 voldaan aan de eisen uit de wet luchtkwaliteit 2007.

5.1.2 Verkeersbijdrage NO_2

In tabel 5.1.1 is te zien dat de gemiddelde wegbijdrage gedurende het hele jaar circa 1-4 µg/m^3 is.
Verwacht mag worden dat de verkeersbijdrage op de locaties Z1, Z3 en Z6 zal toenemen. Hier komen de nieuwe aansluitingen op de A15 en de A12. Ook kan worden verwacht dat op Z2 de wegbijdrage gaat toenemen door een andere doorstroom naar de zuidkant van Zevenaar. Op de locaties Z4 en Z5 wordt verwacht dat de wegbijdrage zal afnemen. De huidige aansluiting met de A12 wordt hier opgeheven.
Om een uitspraak te kunnen doen of de luchtkwaliteit verbetert of verslechtert als gevolg van reconstructie moet ook rekening worden gehouden met de langdurige trend in de concentratie. De gemeten concentraties zullen om die reden worden genormeerd naar de jaargemiddelde concentratie gemeten op het stadsachtergrondpunt Z7. Dit is in deze fase echter nog niet aan de orde.
Verder is in tabel 5.1.1 ook te zien dat de maandgemiddelde concentraties in lijn liggen met de concentraties gemeten op het regionale achtergrond meetstation van het LML te Eibergen. Variaties kunnen worden verklaard door lokale meteorologische omstandigheden en de geografische spreiding (circa 42 km) en eventuele invloed van de nabij gelegen snelweg A12.

5.2 Meetresultaten Black Carbon

5.2.1 Gemiddelde Black Carbon concentraties

In tabel 5.2.1 zijn resultaten van de Black Carbon (BC)-metingen op locatie Z3 en ZA (stadsachtergrond punt) weergegeven. De resultaten zijn weergegeven als gemiddelde concentraties BC bij heersende temperatuur en druk over de meetperiode.

Tabel 5.2.1: Resultaten BC-metingen op de twee locaties in Zevenaar.

periode	**concentratie Black Carbon [µg/m^3]**	
	Z3	**ZA**
12-2-2019 - 28-4-2019	1,33	1,19

5.2.2 Verkeersbijdrage Black Carbon

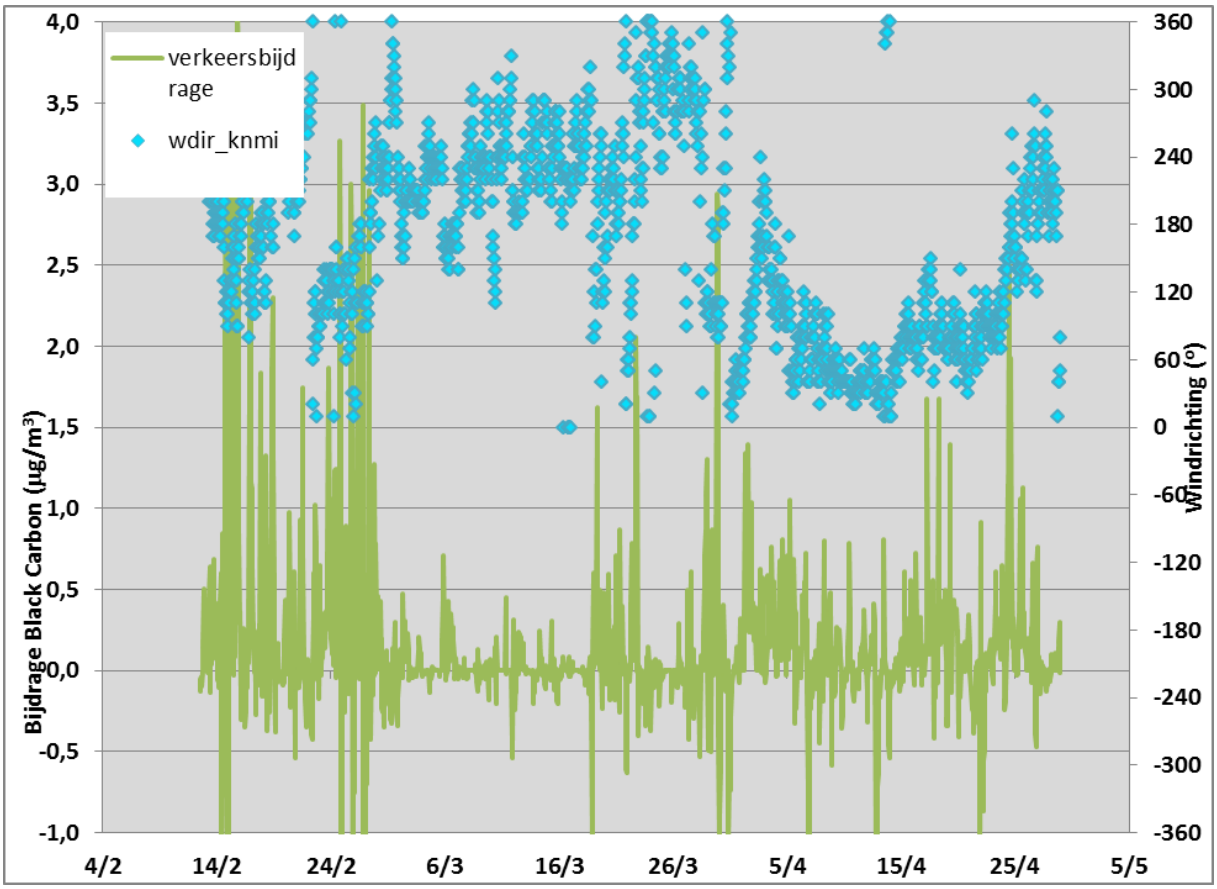
Een methode om de invloed van de reconstructie te onderzoeken is door de bijdrage van het verkeer te bepalen aan de hand van de gemeten concentratie op een verkeersbelast punt en de concentratie gemeten op het achtergrondpunt.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Om de eventuele invloed van de aanpassing te kunnen berekenen moeten ook de invloed van meteorologie en grootschalige variatie buiten beschouwing worden gelaten. Daarom worden de BC achtergrondconcentratie genormeerd naar het niveau van de nulmeting. Dat is echter nog niet aan de orde.

In figuur 5.2.1 zijn de verkeersbijdrage van de BC van alle waarnemingen grafisch weergegeven. In de grafiek is ook de gemeten windrichting (KNMI) opgenomen.

Figuur 5.2.1: Uurgemiddelde verkeersbijdrage aan de concentratie Black Carbon.

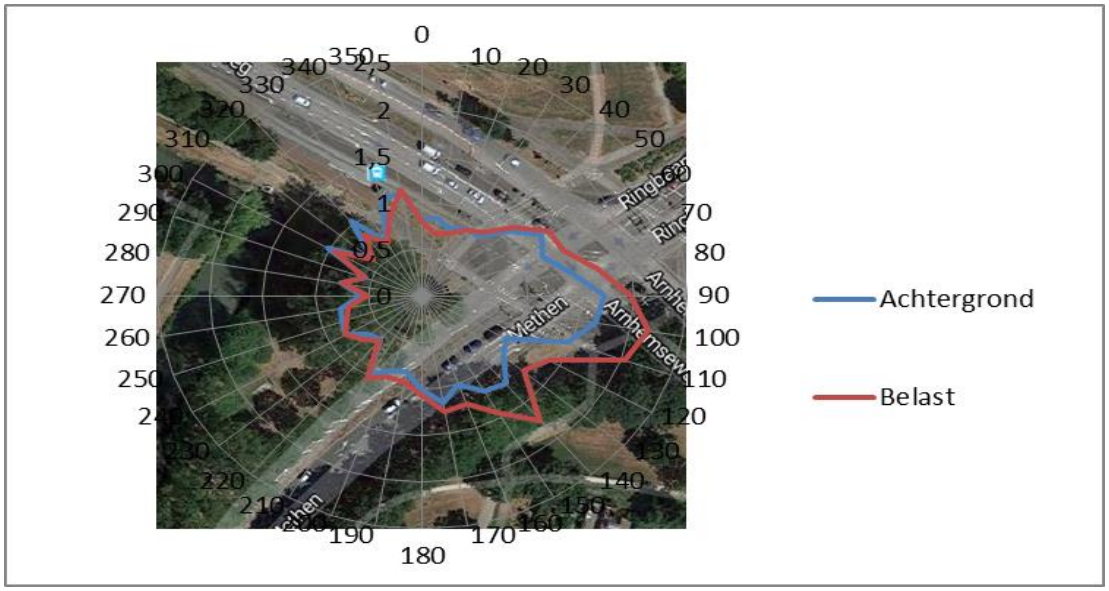

In bijna alle gevallen is de gemeten bijdrage van de weg positief. Dit is een aanwijzing dat de locatie voor het achtergrondpunt voldoende ver van verkeersbelaste locaties is gekozen.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

In figuur 5.2.2 is de concentratie windroos weergegeven op het belaste punt Z3 en het achtergrondpunt Z7.

Figuur 5.2.2 Windroos van de concentratie black carbon in µg/m^3.

6. Toetsing aan wettelijk kader

Gedurende de onderzoeksperiode wordt op geen van de meetlocaties de jaargemiddelde grenswaarde voor NO_2 van 40 µg/m^3 overschreden. Hiermee wordt voor wat betreft NO_2 voldaan aan de wet luchtkwaliteit 2007, zoals omschreven in hoofdstuk 2.

Voor Black Carbon gelden (nog) geen luchtkwaliteitseisen.

7. Conclusies

Vanaf maart 2018 zijn er op 7 locaties in Zevenaar luchtkwaliteitsmetingen uitgevoerd, waarbij de concentratie stikstofdioxide (NO_2) is gemeten. Vanaf februari 2019 is ook de concentratie aan Black Carbon (roet) gemeten.

Aanleiding voor dit onderzoek is de aanleg van de verlengde A15 en de reconstructie van de aansluitingen op de A12 en de nieuwe A15. Na het realiseren van de reconstructie zullen opnieuw metingen worden uitgevoerd en kan de luchtkwaliteit voor en na de reconstructieaanleg met elkaar worden vergeleken. Ook zal tijdens de nameting de concentratie PM10 en PM2,5 worden gemeten om de uitkomsten hiervan te toetsen aan Europese normen voor luchtkwaliteit, welke in Nederland zijn vastgelegd in de wet luchtkwaliteit 2007.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

In dit verslag de resultaten van de nulmeting. Uit dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- de jaargemiddelde concentraties NO_2 voldoen aan de eisen uit de wet luchtkwaliteit en zijn relatief laag in verhouding tot de jaargemiddelde grenswaarde;
- zowel voor NO_2 als voor BC is de concentratie op het achtergrondpunt lager dan op het verkeersbelaste punten;
- de verkeersbijdrage NO_2 is bij het kruispunt Ringbaan-Noord / Doesburgseweg het hoogst en bedraagt gemiddeld 4 µg/m^3. Op de overige verkeersbelaste meetpunten is de verkeersbijdrage NO_2 geringer.
- de gemeten concentratie BC op het verkeersbelaste punt bedraagt gemiddeld 1,33 µg/m^3. De verkeersbijdrage is hier gemiddeld 0,14 µg/m^3.

De resultaten van de nulmeting zullen in een later stadium worden vergeleken met de resultaten van de voorziene vervolgmetingen na realisatie reconstructies en aanleg A15.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Bijlage 1: Meetlocaties Black Carbon Zevenaar.

Locatie Z3 Ter hoogte van de kruising Ringbaan-Noord Arnhemseweg.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Locatie ZA: Achtergrondmeetpunt Zevenaar.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Bijlage 2: Technische beschrijving chemiluminescentie NOx-monitor

Een Thermo 42i monitor is onder meer uitgerust met een ozongenerator, hierin treden de volgende reacties op:

$NO + O_3$ -----> $NO_2^* + O_2$

$NO + O_3$ -----> $NO_2 + O_2$

Deze omzetting resulteert in ca. 10% (aangeslagen) NO_2^*. De aangeslagen energie wordt afgegeven in de vorm van licht.

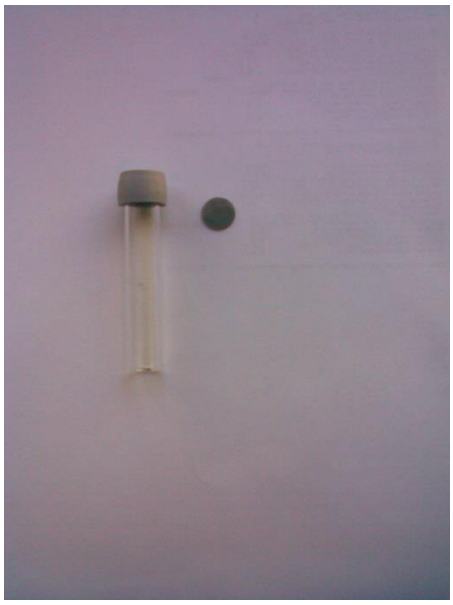
NO_2^* -----> NO_2 + licht

Het vrijkomende licht wordt opgevangen door een fotomultiplicatorbuis en is evenredig met de NO-concentratie. Doordat de monitor ook is uitgerust met een converter kan ook indirect NO_2 bepaald worden. De converter zet namelijk het aanwezige NO_2 om in NO, wat vervolgens onder invloed van ozon wordt omgezet in NO_2^*. Op deze wijze kan de concentratie aan NO_x (totaal) gemeten worden. Het verschil tussen NO_x en NO levert de concentratie NO_2. De monitor is continu registrerend en heeft een meetbereik van 0 tot 20 ppm. De metingen zijn uitgevoerd in een bereik van 0 tot 1000 ppb.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Bijlage 3: Technische beschrijving NO_2 buisjes

Het Palmes diffusiebuisje is een cilindrisch buisjes met een lengte van 7,1 cm en een doorsnede van 1,1 cm. Het buisje wordt aan één kant afgesloten met een grijs dopje waarin zich een met triethanolamine (TEA) gecoat grid bevindt. Via de open kant van de buis diffundeert het NO_2 naar de gesloten kant, waar het door het TEA wordt geadsorbeerd in de vorm van nitriet ionen.

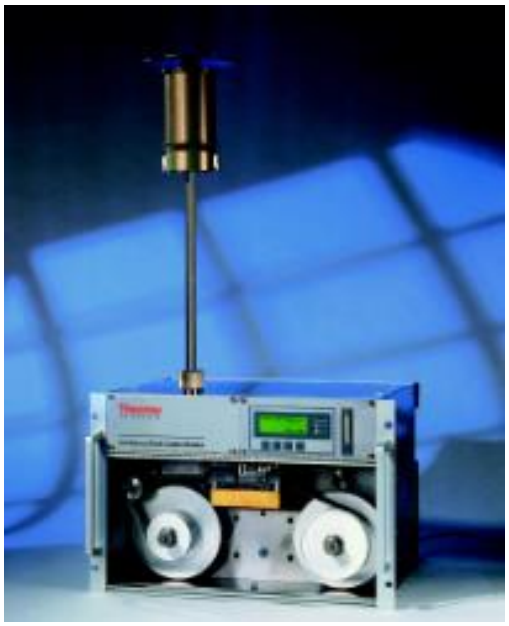
Om overbelading te voorkomen, worden de buisjes elke 4 weken gewisseld. De beladen buisjes worden in het laboratorium geanalyseerd volgens de door Palmes (1976) beschreven methode. Kort samengevat komt het erop neer dat de nitriet-ionen van het grid worden gedesorbeerd met behulp van Salzman reagens (naftyleen diammoniumdichloride), waarbij de nitrietconcentratie spectrofotometrisch wordt bepaald. NO_2 concentratie in de lucht in $\mu m/m^3$ wordt per Palmes buisje berekend uit de hoeveelheid nitriet in µg absoluut, waarbij per meetperiode een blanco is meegenomen. De preparatie en analyse van de buisjes is uitgevoerd door Gradko International Ltd in Winchester (UK) of Buro Blauw te Wageningen. Beide laboratoria zijn geaccrediteerd.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

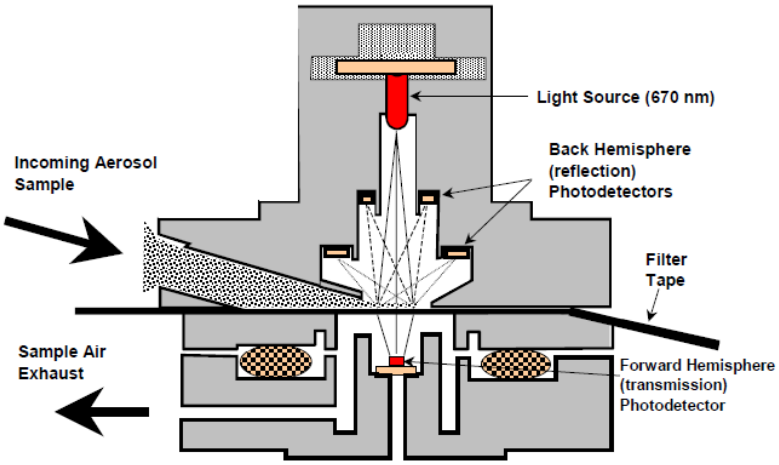
Bijlage 4: Technische beschrijving Black Carbon monitor (MAAP)

De Multi Angle Absorption Photometer (MAAP) model 5012 monitor van Thermo Scientific is een automatisch meettoestel voor de bepaling van Black Carbon in de omgevingslucht.

De monitor meet continu en de meting is gebaseerd op een lichtabsorptie- en reflectiemeettechniek. De roetdeeltjes uit de omgevingslucht worden met een constante flow continu op een filterband bemonsterd. Het filter wordt door middel van een LED (670 nm) bestraald. Enerzijds wordt de lichttransmissie door het filter gemeten. Boven het filter wordt het gereflecteerde licht onder verschillende hoeken gemeten. Black carbon wordt bepaald uit de bepaling van de absorptie van het licht en rekening houdend met scattering effecten.

In onderstaande figuur is de bemonstering en detectie van Black Carbon met de MAAP schematisch weergegeven.

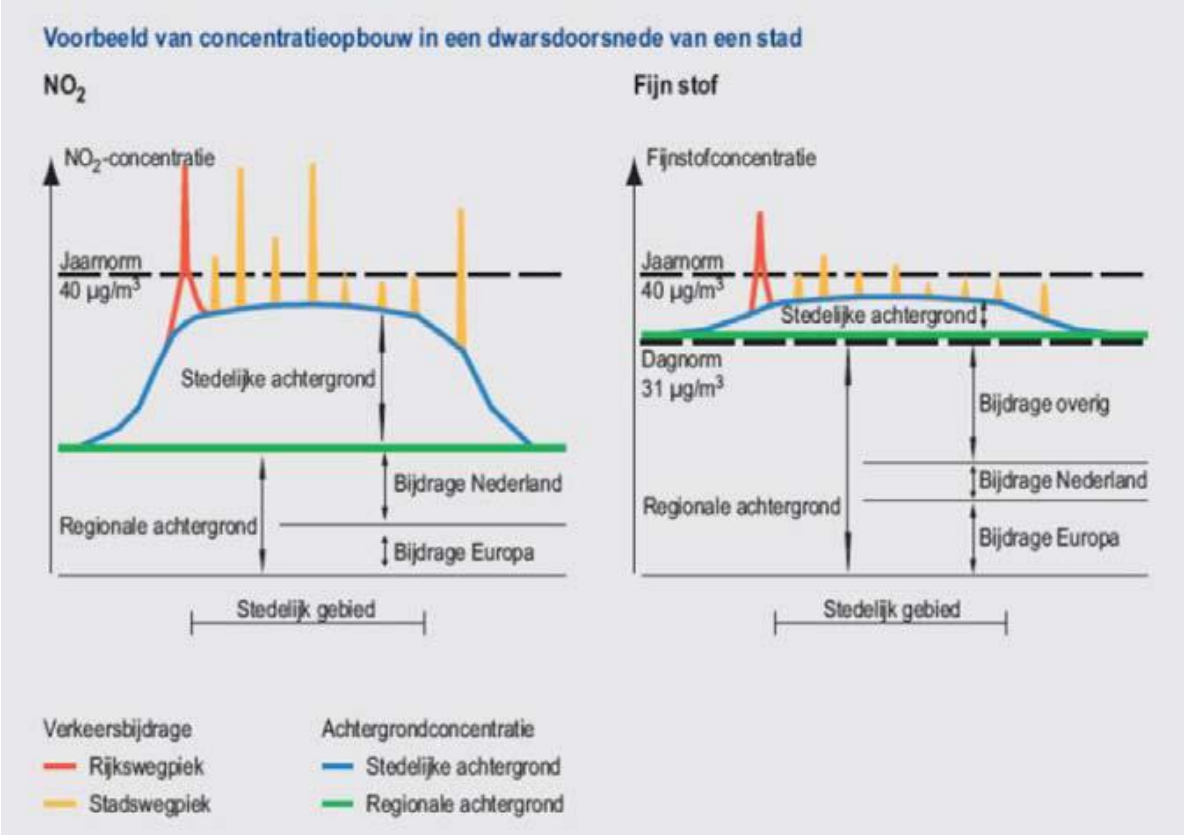
Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Bijlage 5: Achtergrondinformatie over de opbouw van luchtverontreiniging

De concentratie aan NO_2 en fijn stof (PM10 ,PM2,5) in de Nederlandse buitenlucht is schematisch als volgt opgebouwd, gebaseerd op de herkomst (geografisch) van de verontreiniging (zie figuur 1).

1. Regionale achtergrondconcentratie: dit is de "basislast" aan verontreiniging die aanwezig is in een bepaalde regio, exclusief de bijdrage van lokale bronnen. Deze "basislast" is afkomstig uit de Europese landen om ons heen, vermeerderd met de bijdrage van bronnen in Nederland buiten het stedelijke gebied;
2. Stadsachtergrondconcentratie: alle activiteiten in de stad leiden tot verhoogde concentraties van verontreiniging. Dit is de zogenaamde stedelijke achtergrond. Deze vertoont een sterke gradiënt aan de rand van de rand van de stad en vlakt af verder naar het centrum. Voor fijn stof is de gradiënt veel minder groot dan voor NO_2 of roet;
3. Bijdrage van lokaal (weg-)verkeer: in de directe nabijheid van een drukke weg, zijn concentraties van verkeersgebonden emissies sterk verhoogd. Dit is vooral het geval voor NO_2 en roet, en in mindere mate voor fijn stof.

Figuur 1 — Schematische opbouw van luchtverontreinigingsconcentraties voor NO_2 en fijn stof in Nederland

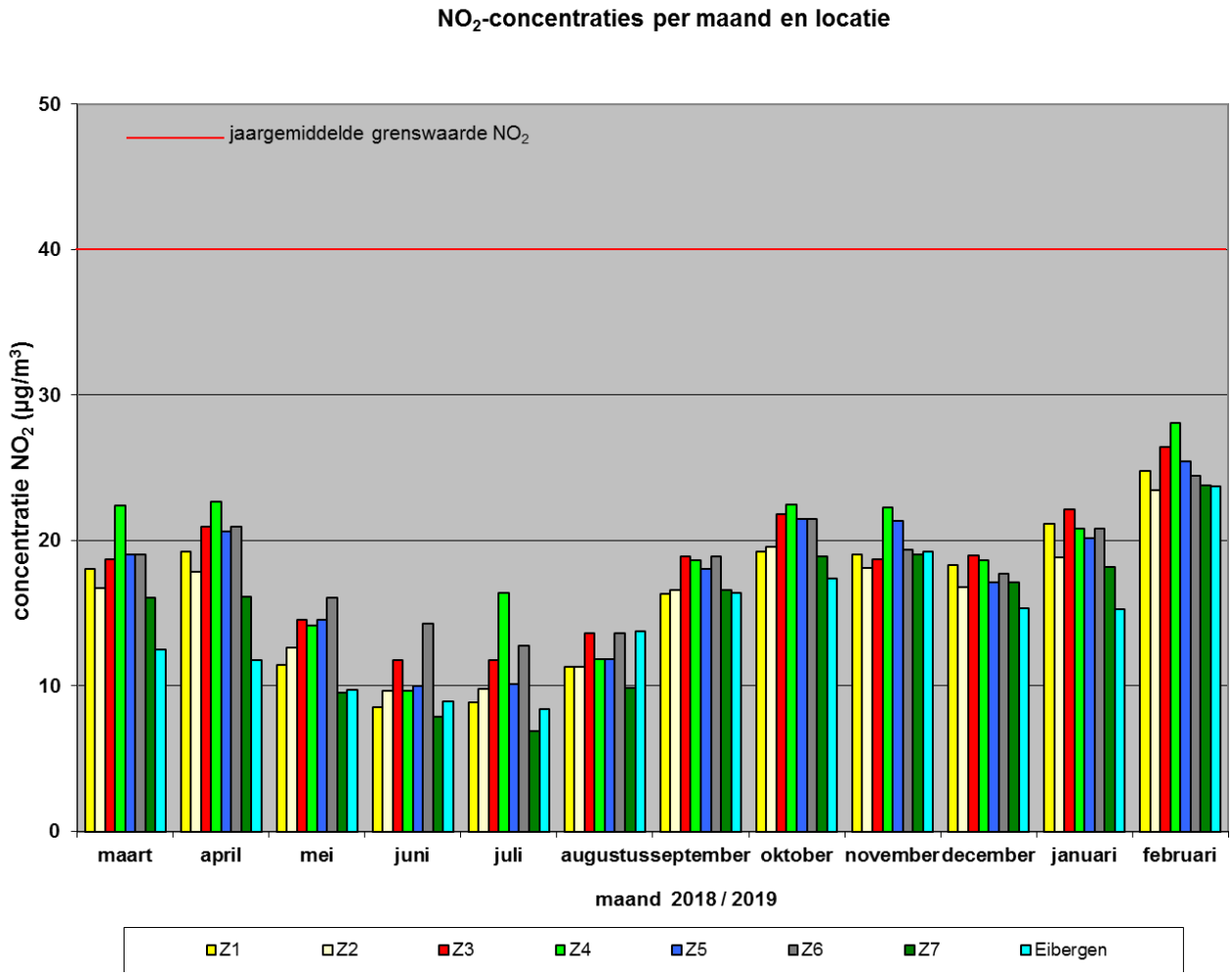
Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Zoals bovenstaande figuur laat zien, is voor fijn stof de concentratie-opbouw sterk verschillend ten opzichte van de opbouw voor NO_2. Voor fijn stof ligt als het ware een "deken" over heel Nederland, en is de bijdrage van lokale bronnen gering ten opzichte van NO_2. Voor NO_2 is de landelijke achtergrondconcentratie relatief laag ten opzichte van de stedelijke bijdrage en is de lokale bijdrage van drukke wegen sterk bepalend voor de uiteindelijke concentratie op een bepaalde locatie.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Bijlage 6: Grafische weergave NO_2-concentraties

Overzicht van het verloop van de maandgemiddelde concentratie van NO_2. De gegevens zijn gecorrigeerd voor afwijkingen ten opzichte van de referentie methode. In de grafiek is ook voor 2018 de maandgemiddelde concentratie NO_2 gemeten in Eibergen opgenomen.

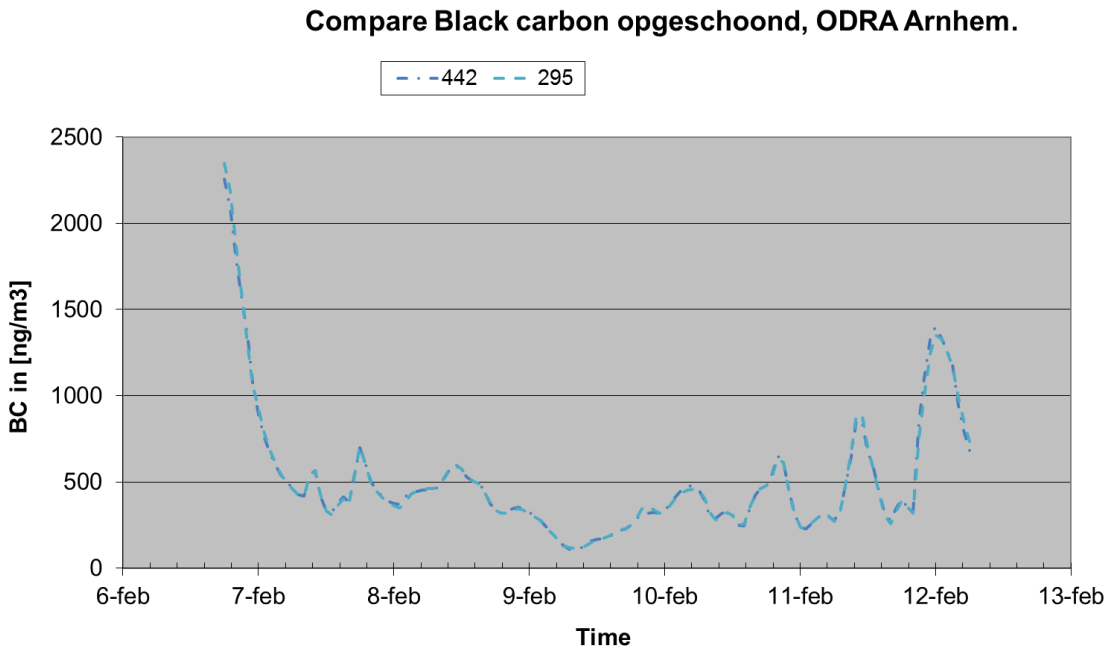

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Bijlage 7: Onderlinge vergelijking tussen MAAP monitoren

Onderzoek (Mueller et al., 2010) heeft aangetoond dat MAAP's onderling zeer weinig verschillen. Voorafgaand aan de meting zijn de twee gebruikte MAAP's onderling vergeleken om met meer nauwkeurigheid de bijdrage van de weg te kunnen bepalen. In figuur B7.1 is de trend weergegeven van de met twee verschillende monitoren gemeten concentratie Black Carbon.

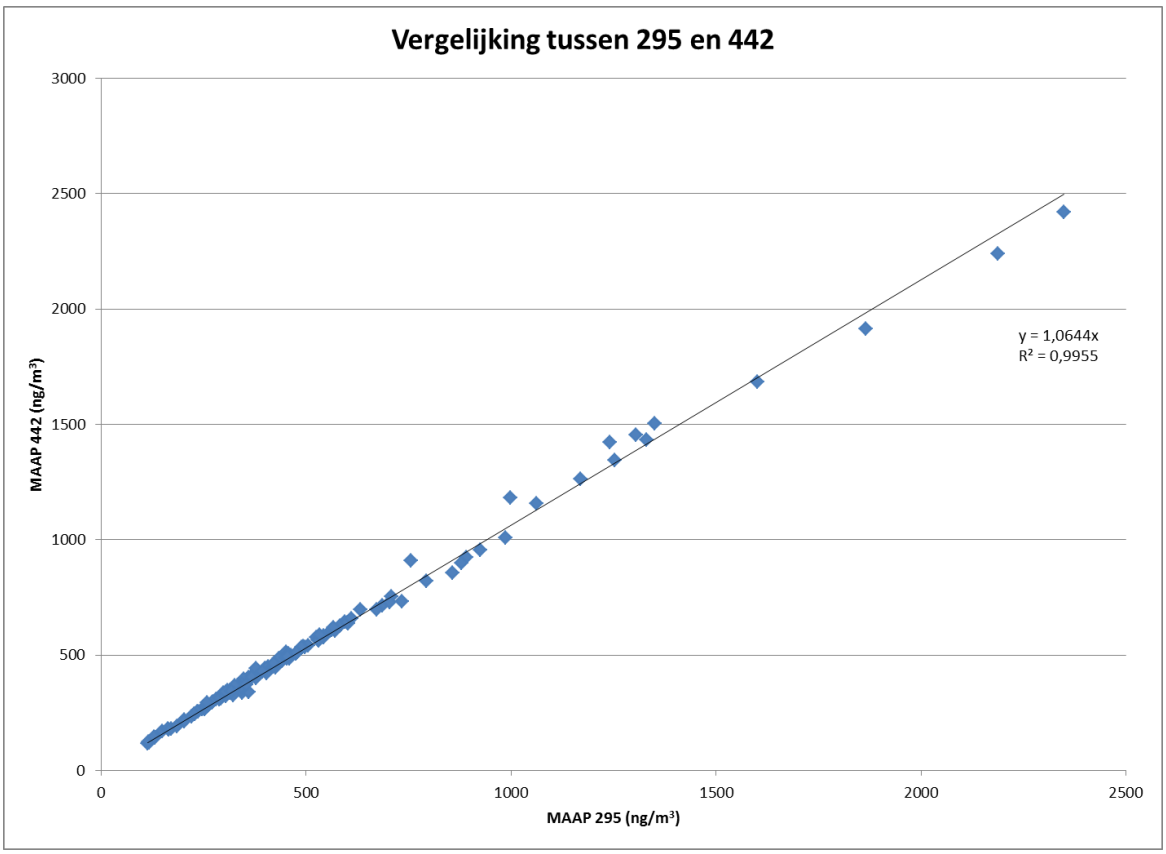
Figuur B7.1: Trend van de concentratie Black Carbon gemeten met twee verschillende monitoren.

In figuur B7.2 is de onderlinge afwijking bepaald. Uit de figuur blijkt, dat de afwijking tussen de twee monitoren circa 6% is.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Figuur B7.2: Vergelijking tussen de twee gebruikte MAAP Black Carbon monitors.

Dit rapport mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-025

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	14 april 2020
Zaaknummer	Z/20/353334 /INK/20/949618
Onderwerp	Stand van zaken aanbesteding Avan
Portefeuillehouder	C. Koers

Contactpersoon	Anke te Lintelo
E-mail	A.teLintelo@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595 395

Geachte leden van de gemeenteraad,

Wij stellen u voor kennis te nemen van de stand van zaken omtrent de aanbesteding van het doelgroepenvervoer (Avan).

Inleiding

Het afgelopen jaar bent u diverse keren op onderdelen geïnformeerd over de aanbesteding van het doelgroepenvervoer. Deze brief gaat in op de gunning van het vervoer.

Kernboodschap

Gunning Doelgroepenvervoer

Op 23 december 2019 zijn de voorlopige gunningen bekend gemaakt voor de aanbestedingen voor het routegebonden vervoer, het vraagafhankelijk vervoer en het callcenter vraagafhankelijk vervoer. Partijen hadden daarbij de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen tegen de voorlopige gunning tot en met 19 januari 2020. Alleen van Taxibedrijf Noot is er een bezwaar ontvangen.

Het bezwaar van Taxibedrijf Noot richt zich op de voorlopige gunning van perceel I routevervoer en perceel Oost vraagafhankelijk vervoer. Op basis van deze bezwaren is ervoor gekozen om de voorlopige gunning van 23 december 2019 terug te trekken. Op 21 januari 2020 is er opnieuw voorlopig gegund voor perceel I en perceel Oost. Daarbij was opnieuw de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen tot en met 11 februari jl. Taxibedrijf Noot heeft vervolgens alleen nog bezwaar gemaakt tegen de voorlopige gunning van perceel I.

Dit betekent dat de BVO DRAN de andere percelen (acht percelen routegebonden vervoer en vier percelen vraagafhankelijk vervoer) en het callcenter vraagafhankelijk vervoer definitief heeft gegund.

Context

☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Coalitieafspraak
☐ Motie/amendement/toezegging
X Anders, namelijk uitvoering van een wettelijke taak volgens de Wmo .

Inhoudelijke boodschap

Routegebonden vervoer

Perceel I betreft het routevervoer voor reizigers vanuit de gemeente Arnhem met het woonadres ten zuiden van de Rijn. In het kader van de lopende procedure kan perceel I vooralsnog niet definitief worden gegund.

De overige percelen zijn definitief gegund aan:

- Perceel A (gemeenten ten zuiden van de Waal): Citax
- Perceel B (gemeenten ten zuiden van de Waal): Vervoerservice van Driel
- Perceel C (gemeenten ten zuiden van de Waal): Vervoerservice van Driel
- Perceel D (gemeenten ten zuiden van de Waal): Willemsen de Koning
- Perceel E (gemeenten Overbetuwe en Lingewaard: Munckhof
- Perceel F (gemeenten Westervoort, Duiven, Zevenaar, Montferland): Witteveen
- Perceel G (gemeenten Westervoort, Duiven, Zevenaar, Montferland): Witteveen
- Perceel H (gemeenten Arnhem ten noorden van de Rijn, Renkum, Rheden, Doesburg): Willemsen de Koning
- Perceel I (gemeente Arnhem ten zuiden van de Rijn): nog voorlopig gegund

Vraagafhankelijk vervoer

De percelen zijn definitief gegund aan:

- Perceel Zuid: Personenvervoer Midden Nederland.
  Alle inwoners die gebruik maken het vraagafhankelijk vervoer wonend in de gemeenten: Nijmegen ten zuiden van de Waal; Wijchen; Beuningen; Druten; Heumen; Berg en Dal en Mook en Middelaar.
- Perceel West: Willemsen de Koning.
  Alle inwoners die gebruik maken het vraagafhankelijk vervoer wonend in de gemeenten: Nijmegen ten noorden van de Waal; Overbetuwe; Lingewaard en Arnhem ten zuiden van de Rijn.
- Perceel Noord: Munckhof.
  Alle inwoners die gebruik maken het vraagafhankelijk vervoer wonend in de gemeenten: Arnhem ten noorden van de Rijn; Renkum; Rheden; Rozendaal en Doesburg.
- Perceel Oost: Citax / Taxi Voets.
  Alle inwoners die gebruik maken het vraagafhankelijk vervoer wonend in de gemeenten: Zevenaar; Duiven; Westervoort en Montferland.

Financiën

In april ontvangt u de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2021-2024 inclusief de gewijzigde begroting 2020. In deze begroting zijn de effecten van de aanbesteding meegenomen.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
Op dit moment wordt er met de reeds gegunde partijen en de gemeenten door de Vervoersorganisatie gewerkt aan de implementatie van de nieuwe contracten en de overgang van vervoerders per 1 augustus 2020. In dit traject is ook aandacht voor de communicatie naar alle inwoners van de gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen die gebruik maken van Avan.

Vervolgproces
Voor de procedure met betrekking tot Perceel I wordt de BVO DRAN vertegenwoordigd door Hekkelman Advocaten uit Nijmegen. Zodra hierover meer bekend is zal u worden geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

Geen bijlage

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-045

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	14 april 2020
Zaaknummer	Z/18/303638 /INT/20/956931
Onderwerp	Uitstel invoering Omgevingswet
Portefeuillehouder	H. Winters

Contactpersoon	Jacqueline van der Leij
E-mail	J.vanderLeij@zevenaar.nl
Telefoon	55513

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

De invoering van de Omgevingswet, voorzien voor 1 januari 2021, wordt uitgesteld. Dat heeft minister Van Veldhoven (Milieu en Wonen) op 1 april aan de Tweede Kamer laten weten middels een brief. Oorzaken zijn enerzijds de stevige implementatieopgave voor deze wet en anderzijds de impact van het coronavirus op alle betrokken partijen. Met de Omgevingswet wordt allerlei wet- en regelgeving op het gebied van de leefomgeving gebundeld in één wet. Het is nog niet bekend wanneer de wet wel in werking treedt.
Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u hier nader over.

Kernboodschap

De minister erkent dat de maatregelen rondom het coronavirus een ingrijpende impact hebben op burgers, bedrijven en overheden. Daarnaast is er vertraging ontstaan rondom het beschikbaar komen van de publicatie van de omgevingsdocumenten, de verwerving van lokale software en de algemene voortgang van de behandeling van de wetgeving. Dit heeft tot een gezamenlijk besluit van de minister en de betrokken bestuurlijke partners geleid om te bezien tot wanneer de inwerkingtredingsdatum uitgesteld wordt. De minister wil de Kamer spoedig nader informeren over de beoogde nieuwe inwerkingtredings-datum. De minister schrijft verder dat de betrokken partijen, zoals de decentrale overheden, de rijksoverheid en ICT-aanbieders, ondertussen hard door zullen blijven werken aan de voorbereiding op de wet.

Context

- ☒ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Coalitieafspraak
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap
Voor Zevenaar betekent het uitstel van de wetgeving geen wezenlijke aanpassing van de werkzaamheden die zijn gepland. Er is geen sprake van afstel, maar uitstel, dus we zullen de werkzaamheden voortzetten. Te meer ook omdat niet duidelijk is hoe lang de invoering wordt uitgesteld. Daarbij zal de komende tijd de nadruk liggen op het anders werken (de cultuurverandering vanuit de Omgevingswet) en op de totstandkoming van de omgevingsvisie en de beleidsonderdelen die daarmee samenhangen. Dus meer op de inhoud en minder op de daadwerkelijke implementatie. De organisatie is daar nu ook al volop mee bezig.

Het is goed om hierbij aan te geven dat de gehele transitie ziet op een periode van 8 jaar. Als de datum van inwerkingtreding voor langere tijd opschuift, maar de processen blijven doorlopen, kunnen we binnen de gehele opgave tot een eerdere afronding komen.

In de begroting is geld opgenomen voor de Omgevingswet tot en met 2022. We zullen voor de periode daarna ook geld in de begroting opnemen, met inachtneming van de stand van zaken op dat moment. De piek van de werkzaamheden zal, zoals nu wordt ingeschat, nog steeds liggen in de periode 2020-2022.

Deze raadsinformatiebrief ziet uitsluitend op het besluit van de minister om de inwerkingtreding van de Omgevingswet uit te stellen. Over de inhoudelijke aspecten van de Omgevingswet wordt u binnenkort geïnformeerd. Indien meer bekend is over de nieuwe datum van inwerkingtreding zullen wij u dit eveneens melden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. Secretaris

Lucien van Riswijk
Burgemeester

Bijlage
1. *INK/20/957018: Brief minister Van Velthoven over uitstel inwerkingtreding Omgevingswet*

[redacted]

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2020-0000174160

Bijlage(n)
4

Datum 1 april 2020
Betreft Inwerkingtreding Omgevingswet

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de ontwikkelingen rondom de stelselherziening en de implementatie-inspanningen. Ik deel met u het grote belang van een zorgvuldige implementatie van het stelsel van de Omgevingswet. Ook bevat deze brief de reactie op de zogenoemde Gateway Review die is uitgevoerd op de implementatie van het DSO. Eerst wil ik echter stil staan bij de haalbaarheid van de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2021, mede gezien de veranderende realiteit als gevolg van het coronavirus.

De actualiteit staat de afgelopen weken namelijk in het teken van de maatregelen om het coronavirus onder controle te krijgen. Deze maatregelen grijpen diep in op het dagelijks leven en de activiteiten van burgers, bedrijven en bestuursorganen. Ook de komende weken worden nog ingrijpende maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan.

Dit leidt ook tot vragen over de gevolgen voor de implementatie en inwerkingtreding van de Omgevingswet. Ik krijg daarover verschillende signalen. Ik zie dat de decentrale overheden, het Rijk en ICT-aanbieders op creatieve wijze doorwerken aan de voorbereiding op de Omgevingswet. Ook het gezamenlijk werken aan de totstandkoming van de wet- en regelgeving gaat door. Aan de andere kant is de verwachting dat de coronamaatregelen ook effect hebben op de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet.

Verantwoorde inwerkingtreding
Ik heb met u besproken dat het streven is om uiterlijk op 1 juli 2020 het ontwerp van het inwerkingtredings-KB bij uw Kamers voor te hangen. Deze planning was gericht op de beoogde datum van inwerkingtreding per 1 januari 2021. Ook heb ik u gemeld dat ik het ontwerp inwerkingtredings-KB alleen aanbied als ik dit samen met de bestuurlijke partners verantwoord vind. We kunnen de inwerkingtreding namelijk maar één keer goed doen en dit vereist een goede voorbereiding en een zorgvuldig proces.

De recente ontwikkelingen rond het coronavirus en de keuze van het kabinet om de genomen maatregelen voorlopig te continueren, maken dat ik samen met de bestuurlijke partners ga bezien welk uitstel van de inwerkingtredingsdatum nodig is. Daarbij hecht ik eraan te benadrukken, dat het niet gaat over de vraag of het

stelsel inwerking treedt, maar wanneer. Ik zie nog steeds grote bereidheid in het land bij alle partners om de Omgevingswet in te voeren. De uitkomsten van de Gateway Review - waarover ik u hierbij ook informeer – laten zien dat voor een goede implementatie van het DSO nog flink wat stappen gezet moeten worden. Ook andere ontwikkelingen zoals de vertraging rondom het beschikbaar komen van de standaard voor publicatie van omgevingsdocumenten, de verwerving van lokale software en voortgang van de behandeling van de wetgeving geven aanleiding om de beoogde inwerkingtredingsdatum te heroverwegen. Gecombineerd met de extra inspanningen en aanpassingen in het dagelijkse werk die de gevolgen van de bestrijding van het Coronavirus van provincies, gemeenten en waterschappen vragen, zie ik op dit moment de haalbaarheid van 1 januari 2021 in het geding komen. De samenloop van de grote inzet die nodig is om de Omgevingswet te implementeren met het coronavirus maakt dat ik nu een duidelijk signaal wil geven om niet vast te houden aan de voorgenomen invoeringsdatum, zodat bevoegd gezagen zich nu eerst kunnen richten op wat het belangrijkste is: het bestrijden van de gevolgen van corona. Na overleg met de bestuurlijke partners zal ik u meer inzicht verschaffen in de nieuwe inwerkingtredingsdatum.

Het zijn onzekere tijden, voor iedereen. Ik wil graag mijn grote waardering uitspreken voor iedereen die ook in deze bijzondere situatie doorwerkt. En ik kan u verzekeren dat ook wij – de bestuurlijke partners en ik – er in deze periode alles aan doen om toch zo goed mogelijk stappen te blijven zetten richting inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit in de wetenschap dat velen nu logischerwijs ook andere zorgen en prioriteiten hebben.

Hoofdlijnen van deze brief
In deze brief ga ik in paragraaf 1 in op het stramien waarlangs ik u maandelijks van informatie zal voorzien en geef ik inzicht in de onderwerpen die ik in ieder geval zal behandelen. In de daarop volgende paragrafen ga ik in op een aantal specifieke onderwerpen. De stand van zaken van de ontwikkeling van de wetgeving wordt in paragraaf 2 weergegeven. In paragraaf 3 beschrijf ik de criteria en de invulling die ik samen met de bestuurlijke partners daaraan geef om te toetsen of invoering van de Omgevingswet verantwoord is. Paragraaf 4 gaat in op de wijze van communiceren over de maandelijkse beschikbare gegevens uit de monitor over aansluiten waarbij de meest recente resultaten zijn vermeld. De reactie op de Gateway Review staat centraal in paragraaf 5 en de bijbehorende bijlagen. Paragraaf 6 behandelt diverse ontwikkelingen en uitdagingen met mogelijk een effect op de implementatie van de Omgevingswet, waaronder de gevolgen van het coronavirus. Het vervolg van deze brief wordt in paragraaf 7 beschreven.

1. Informatievoorziening
In de komende drie maanden tot aan de zomer ontvangt u maandelijks een brief met informatie over de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet. Ik zal in deze brieven zoveel mogelijk volgens een vast stramien rapporteren over de voortgang van onderstaande onderwerpen:
- Wetgeving

- DSO
- Implementatie
- Moties en toezeggingen en moties
- Overige relevante onderwerpen

Uitgangspunt is dat bovenstaande onderwerpen alleen worden behandeld als er ontwikkelingen zijn. In het vervolg op de maandelijkse brieven tot de zomer volgt uiteraard het ontwerp van het inwerkingtredings-KB.

Te behandelen specifieke onderwerpen
In deze brieven komen bovendien de onderwerpen terug waar u in de behandelingen van de wetgevingsproducten specifiek naar heeft gevraagd. In de bijlage treft u een overzicht aan van de onderwerpen die terugkomen. Uiterlijk eind mei wil ik u informeren over de oefenset met toepasbare regels van de bruidsschat, de aanpak van de evaluatie en monitoring na inwerkingtreding en de aanpak van de monitoring op de toegankelijkheid van het DSO. Over de toegankelijkheid van het DSO blijf ik in contact met de Nationale Ombudsman: gezamenlijk hebben we aandacht gevraagd voor de toegankelijkheid van de lokale voorzieningen tijdens het ambtelijke Topcongres Omgevingswet dat ik op 6 maart 2020 heb georganiseerd. Op dat congres spraken provincies, gemeenten, waterschappen en het rijk elkaar over de implementatie van de Omgevingswet. Ik zal in de junibrief een eerste beeld te geven van hoe de landelijke implementatieondersteuning de eerste vijf jaar na inwerkingtreding vorm zal krijgen. Voorafgaand aan het debat over het inwerkingtredings-KB zal ik inzicht geven in de stand van zaken met betrekking tot financiële aspecten van de invoering van de Omgevingswet.

2. Stand van zaken wetgeving

De afgelopen maanden heeft het parlement een groot aantal onderdelen van de stelselherziening behandeld. Zo hebben zowel de Tweede als Eerste Kamer de voorhang van vier ontwerpbesluiten afgerond. Daarnaast heeft de Eerste Kamer recent ingestemd met de voorstellen voor de Invoeringswet en de Aanvullingswetten bodem, geluid en grondeigendom. Op dit moment is bij de Eerste Kamer nog de aanvullingswet natuur in behandeling en ligt in beide Kamers het aanvullingsbesluit voor. Als ook deze aanvullingswet wordt aangenomen, is het gehele omgevingsrecht in de Omgevingswet geïntegreerd. Daarnaast zijn het wetsvoorstel tot wijziging van de Algemene wet bestuursrecht en enkele andere wetten en het voorstel voor de Wet elektronische publicaties relevant voor inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het kabinet ziet uit naar de plenaire behandelingen, zodra de omstandigheden dat toelaten.

Met de afronding van de verschillende wetgevingsproducten hebben regering en parlement een belangrijke basis voor het nieuwe stelsel gelegd. De laatste stap in de parlementaire behandeling – als de behandeling van de natuurwetgeving is afgerond - is dat het ontwerp van het Koninklijk Besluit waarmee de wetgeving in werking kan gaan, bij beide Kamers wordt voorgehangen. In de bovengenoemde brieven verschaf ik u informatie die u bij uw oordeelsvorming over het ontwerp van het inwerkingtredings-KB kunt betrekken.

3. Criteria voor inwerkingtreding

In het debat in de Eerste Kamer over de Invoeringswet op 27 en 28 januari jongstleden heb ik toegezegd om concreet te maken op basis van welke criteria ik samen met de bestuurlijke partners de afweging zal maken of invoering van de Omgevingswet verantwoord is. De criteria die wij hier gezamenlijk voor hanteren zijn de:

1. mate van stabiliteit van de wetgeving;
2. voortgang op het DSO en;
3. voortgang van de implementatie bij de bevoegde gezagen.

Over de voortgang op deze criteria bericht ik u - zoals hierboven aangegeven – in de maandelijkse voortgangsbrieven.

Ad 1: stabiliteit van de wetgeving
De mate van stabiliteit van de wetgeving wordt op dit moment nog voornamelijk bepaald door de voortgang van de behandeling van het aanvullingsspoor natuur in het parlement, de tijdsperiode die de Raad van State nodig heeft om te adviseren over de ontwerpen van het Invoeringsbesluit en de aanvullingsbesluiten, inclusief het aanvullingsbesluit natuur en de verwerking van de adviezen in deze besluiten. Daar is richting zomer meer inzicht in. Daarnaast moeten bevoegd gezagen vervolgens kennis kunnen nemen van de nieuwe regelgeving, en deze verwerken in de eigen werkprocessen.

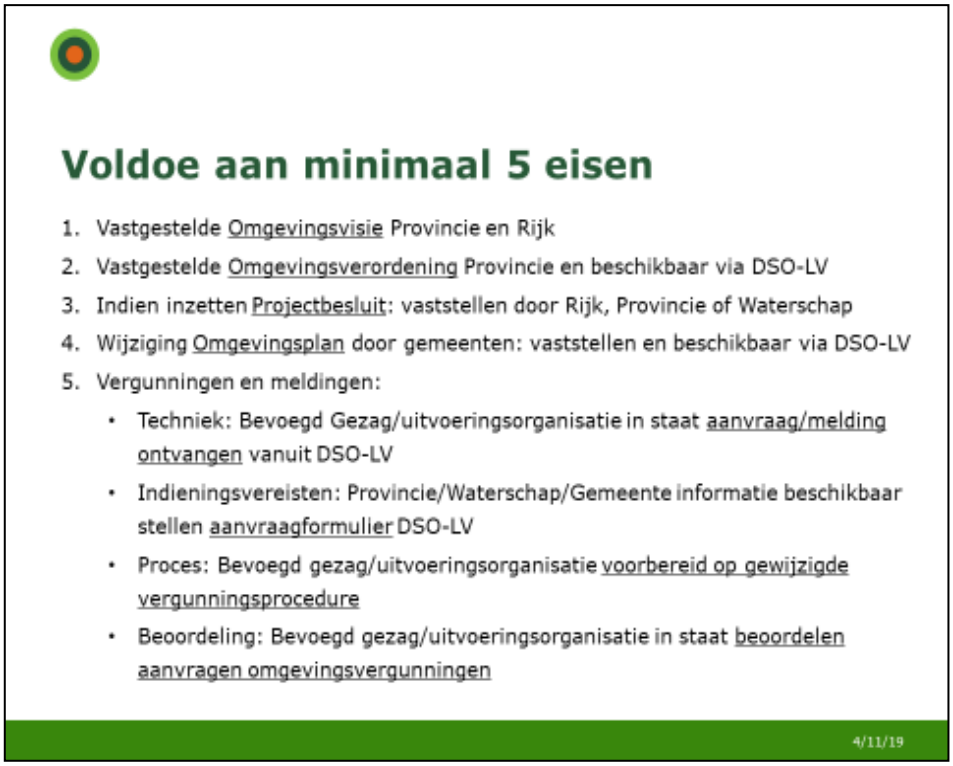
Ad 2: DSO
De Omgevingswet kan alleen in werking als het digitale stelsel op orde is. De landelijke voorziening van het DSO (DSO-LV) moet de vereiste ondersteuning voor de wet bieden: DSO-LV moet beschikbaar zijn en het beheer moet zijn ingeregeld.
Daarnaast is de voortgang van de ontwikkeling van lokale software en aansluitingen op het DSO van belang. Deze wordt op maandbasis in beeld gebracht. Voor het geval overheden ondanks hun voorbereidingen niet op tijd kunnen aansluiten op het DSO-LV, worden (organisatorische) vangnetopties in beeld gebracht.

Wat betreft de vulling van het DSO met content moeten bij inwerkingtreding de onderstaande zaken in het DSO beschikbaar zijn. Zowel in de vorm van juridische teksten, als toepasbare regels ten behoeve van doen van aanvragen en meldingen alsmede zo veel als mogelijk toepasbaar gemaakte regels ten behoeve van checken van regels.

- Rijk: Omgevingsregeling, Omgevingsvisie en (deels) AMvB's
- Gemeenten: bestaande bestemmingsplannen en andere ruimtelijke plannen (automatisch ingelezen vanuit RuimtelijkePlannen.nl), bruidsschat (aangeleverd door het Rijk)
- Provincies: Omgevingsvisie en Omgevingsverordening
- Waterschappen: bruidsschat (aangeleverd door het Rijk)

Over de voortgang van het DSO in den brede zal aan het Parlement gerapporteerd worden, onder andere in de hiervoor benoemde brieven die de komende periode maandelijks worden verstuurd.

Ad 3: voortgang implementatie
In de monitorbrief van juni 2019 zijn vijf criteria geformuleerd die aangeven wat overheden minimaal gerealiseerd moeten hebben en moeten kunnen om de wet in werking te laten treden. Niet alle criteria gelden voor alle organisaties: uit onderstaande lijst blijkt helder wat van de verschillende partijen wordt gevraagd. De verschillende koepels hebben de lijsten voor hun achterbannen geoperationaliseerd in praktische stappenpannen.

Figuur 1: minimale criteria voor inwerkingtreding

4. Maandelijkse beschikbare gegevens uit de monitor
De implementatiemonitor brengt in beeld hoe de implementatie bij de bevoegde gezagen verloopt. Voor een deel wordt deze informatie verzameld door het uitzetten van een vragenlijst onder de projectleiders die verantwoordelijk zijn voor de implementatie in hun organisatie. Deze informatie wordt vanaf eind maart verzameld en daarna gevalideerd, geanalyseerd en besproken met de bestuurlijke partners. De resultaten zullen worden betrokken bij de voortgangsbrief die in juni aan de Kamer wordt gezonden.

Naast de implementatiemonitor wordt door het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) een aansluitmonitor bijgehouden. Deze aansluitmonitor geeft de voortgang weer van het aanmelden voor aansluiten, het aansluiten zelf en het daadwerkelijk gebruiken van de aansluitingen. Overheidsorganisaties moeten op

drie punten aansluiten op het DSO. Via deze koppelingen moeten zij: Aanvragen of een meldingen kunnen ontvangen (STAM-koppeling), omgevingswetbesluiten publiceren (STOP-koppeling) en vragenbomen registreren. (STTR-koppeling).

Deze gegevens over aansluiten worden vanaf nu maandelijks beschikbaar gesteld via de website www.aandeslagmetdeomgevingswet.nl. Bij de maandelijkse brief die u ontvangt, zal ik de meest recente cijfers vermelden.

De eerste cijfers zijn bijgevoegd in bijlage 4. We zien dat het aantal aanmeldingen voor het realiseren van de koppeling voor het doen van een aanvraag of een melding, erg hoog is. Acht van de tien rijkspartijen is aangemeld, en 21 van de 21 waterschappen. Van de gemeenten zijn er 282 aangemeld, 16 aangesloten. Tien zijn aangesloten en hebben daarnaast een proefaanvraag kunnen ontvangen en verwerken. Ook de 29 omgevingsdiensten zijn bijna allemaal in beeld: 25 zijn aangemeld, en de eerste aansluitingen zijn gerealiseerd. In totaal is 79% van de organisaties nu aangemeld voor deze koppeling of al aangesloten.
De provincies zijn allemaal aangemeld voor de koppeling om te kunnen aansluiten om omgevingswetbesluiten te publiceren. Voor het neerzetten van het stelsel is het Rijk aangesloten op het DSO om omgevingsbesluiten (Omgevingsregel en de NOVI) te kunnen publiceren en het toepasbaar maken van de regels. Van alle organisaties is 33% nu aangemeld voor het realiseren van de koppeling voor het publiceren van omgevingswetbesluiten. Voor het realiseren van de koppeling om vragenbomen te kunnen ontsluiten hebben in totaal 29% van de organisaties zich aangemeld, een klein deel daarvan heeft de aansluiting gerealiseerd.

5. Stand van zaken gefaseerde evaluatie en toetsing van het DSO

In bijlage 2 en 3 bij deze brief informeer ik u over de Gateway Review van de implementatie van het DSO. De Gateway Review is op 19 februari 2020 opgeleverd. Deze Review vormde de derde stap in de gefaseerde evaluatie en toetsing van het DSO. Het rapport is bijgevoegd bij deze brief. Ook geef ik hierin mijn reactie op het rapport, waarin wordt ingegaan op de fase van aansluiten, oefenen en vullen van het DSO-LV. De Gateway Review geeft mij en de bestuurlijke partners een indringend en urgent beeld, maar geeft ook een constructief en realistisch advies. Een aantal aanbevelingen ondersteunt maatregelen die al eerder in gang zijn gezet door de koepels en het interbestuurlijke programma Aan de Slag. Op een aantal terreinen is verdere intensivering nodig. De Gateway Review doet hiervoor een aantal waardevolle aanbevelingen, die een handelingsperspectief bieden voor mijzelf en de bestuurlijke partners.
De Gateway Review concludeert dat er dringend aanvullende maatregelen nodig zijn om knelpunten weg te nemen en om de implementatie te versnellen. De adviezen zijn gericht aan alle partijen die een rol hebben in de implementatie van de Omgevingswet: bevoegde gezagen bij Rijk en decentrale overheden, koepels, het interbestuurlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet. Deze aanvullende maatregelen zijn essentieel voor een succesvolle implementatie van het DSO en daarmee van de Omgevingswet. Deze maatregelen behelzen onder meer een aangescherpte implementatiestrategie voor het aansluiten, vullen en oefenen van het DSO en het duidelijker maken wat er wanneer kan met het DSO en hoe erop aangesloten en mee geoefend kan worden. De Gateway Review doet

een duidelijk appel om bevoegd gezagen hierbij meer te ondersteunen. Tegelijkertijd doet het ook een oproep aan bevoegd gezagen om niet te wachten en voortvarend door te gaan met het verwerven van software. Bij de bijlagen bij deze brief is een overzicht toegevoegd waarin ik per bevinding en aanbeveling inga op de huidige aanpak en op de aanvullende maatregelen die genomen worden.

Gebruikstest DSO
Ik heb toegezegd om u de werking van het DSO als gebruiker te laten ervaren. Ik heb u daarom uitgenodigd om deel te nemen aan de reguliere gebruikerstest en -evaluatie in het voorjaar. Daarnaast is aan de leden van de Eerste Kamercommissie voor Infrastructuur, Water en Omgeving aangeboden deel te nemen aan een praktijksessie eind mei. Ik ben verheugd dat veel leden zich voor met name de laatstgenoemde bijeenkomst hebben aangemeld. Gezien de geldende restricties voor het houden van bijeenkomsten, zal ik bekijken op welke wijze en op welk moment deze bijeenkomsten plaats kunnen vinden.

Overbrengen verzoek timing advies Bureau ICT-toetsing BIT
Ik heb het verzoek van diverse leden van de Eerste Kamer tijdens het debat over het voorstel voor de Invoeringswet om aan het BIT te vragen om voor de zomer te rapporteren, aan het BIT overgebracht. Het BIT is inmiddels gestart met zijn werkzaamheden.

6. Ontwikkelingen en uitdagingen

Het proces richting inwerkingtreding en implementatie van de Omgevingswet kent een aantal stevige uitdagingen. Bij de kamerbehandeling is hiervoor ook terecht de nodige aandacht geweest. Een aantal hiervan is al langer in beeld en de beheersing hiervan heeft de volle aandacht. Zoals eerder aangegeven hebben de stevige uitdaging die er al lag, gecombineerd met de maatregelen rondom het coronavirus geleid tot het uitstellen van de inwerkingtredingsdatum. Naast de effecten van de maatregelen om het coronavirus tegen te gaan, zie ik de volgende uitdagingen als het meest significant:

- Het voorstel voor de Aanvullingswet en het ontwerp van het Aanvullingsbesluit natuur liggen momenteel als laatste inhoudelijke wetgevingsproducten van het stelsel van de Omgevingswet voor in de Eerste Kamer. Mede door de maatregelen rondom het coronavirus vindt de mondelinge behandeling van de Aanvullingswet later plaats dan gepland. Het ontwerp van het Aanvullingsbesluit zal vervolgens voor advies worden voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. De voorhang van het ontwerp inwerkingtredings-KB is pas aan de orde nadat de Raad over alle ontwerpbesluiten advies heeft uitgebracht. Overigens blijft een goede voortgang van de afronding van regelgeving van groot belang zodat de toekomstige gebruikers van de Omgevingswet zo vroeg mogelijk voor de inwerkingtreding weten wat de regelgeving zal inhouden.
- De al eerder aan de Kamer gemelde vertraging in het beschikbaar komen van de standaard voor de publicatie van Omgevingswetdocumenten is nog steeds voelbaar. Duidelijk is dat dit de implementatie door leveranciers van plansystemen vertraagt en de tijd om te oefenen met bepaalde functionaliteiten in de planketen hierdoor wordt beperkt. Sinds 2019 is een

flink aantal maatregelen getroffen om de effecten hiervan te mitigeren. Deze volg ik nauwlettend en stuur bij waar nodig. Maar ook hier treedt waarschijnlijk een vertragend effect op door de coronamaatregelen.
- De verwerving en implementatie van lokale software door bevoegd gezagen komt niet voortvarend genoeg op gang. Hierin speelt zowel onvoldoende duidelijkheid een rol (bijvoorbeeld ten aanzien van oplevering van DSO-onderdelen, aansluit- en oefenmogelijkheden, beschikbaarheid van software in de markt) als de gehanteerde implementatie- en verwervingsaanpak door overheden. Het is de inschatting dat de coronamaatregelen maken dat het meer tijd kost om dit vlot te trekken. De Gateway Review (zie paragraaf 5 en bijlagen) geeft hierover een aantal heldere signalen. In de reactie op de Gateway review geef ik aan hoe daarop word ingespeeld.

7. Vervolg

In deze brief heb ik aangegeven dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet op een later tijdstip dan 1 januari 2021 zal gaan plaatsvinden. Ik zal na overleg met de bestuurlijke partners met een voorstel voor een nieuwe inwerkingtredingsdatum komen. In deze brief en de bijlagen heb ik het overzicht geschetst van de informatie die u de komende maanden ontvangt over de implementatie van de Omgevingswet. Ik hoop met het versturen van een maandelijkse stand van zaken tegemoet te komen aan uw wens om u stapsgewijs mee te nemen in de ontwikkelingen rondom de implementatie van de Omgevingswet. De komende maanden krijgen we daarin steeds beter inzicht. Met de maandelijkse voortgangsbrieven hoop ik dat we bij de voorhang van het ontwerp van het inwerkingtredings-KB goed geïnformeerd het debat kunnen voeren.

De minister voor Milieu en Wonen,

S. van Veldhoven – Van der Meer

Bijlage 1 Specifieke onderwerpen

In de komende brieven aan het parlement zal worden ingegaan op alle gedane toezeggingen in de afgelopen Kamerdebatten over informatie die u voor het inwerkingtredings-KB zou ontvangen. Dat betreft in ieder geval:

Meibrief
- Rapporten 4 en 5 voor de 0-meting (Monitor Vergunningen en Meldingen en Monitor Rechtspraak)
- Roadmap DSO
- Plan van aanpak monitoring op toegankelijkheid DSO, inclusief het deel over lokale overheden
- Inrichting landelijke voorlichtingscampagne
- Stand van zaken oefenset met toepasbare regels van de bruidsschat
- Aanpak evaluatie en monitoring na 2021:
    - Inrichting van de evaluatiecommissie en onderwerpen evaluatie
    - Inrichting en onderwerpen monitoring

Junibrief
- Resultaten Implementiemonitor
- Lessons learned van de Crisis- en herstelwet
- Eerste doorkijk op hoe de vijf jaar ondersteuning na inwerkingtreding vorm gaat krijgen (inclusief inzet RIO's eerste jaar)
- Uitvoering afspraken Ombudsman en sessies toegankelijkheid burgers, om te kijken waar we mogelijk nog een stap extra kunnen zetten om ervoor te zorgen dat iedereen bij de toepassing van de Omgevingswet kan meedoen
- Stand van zaken ontsluiten informatie over natuur via DSO
- Resultaten meting tav voldoen aan WCAG-standaard ten aanzien van toegankelijkheid voor blinden en slechtzienden
- Participatie

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-044

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	14 april 2020
Zaaknummer	Z/20/357417 /INT/20/957925
Onderwerp	Motie FLexwoningen
Portefeuillehouder	H. Winters

Contactpersoon	Liseth Aries
E-mail	l.aries@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595467

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Op voorstel van de fracties van de VVD, SP en PvdA is in de raadsvergadering van 9 oktober 2019 een motie aanvaard betreffende flexwoningen. Daarin roepen zij het college tot het volgende op:

1. haar interesse kenbaar te maken aan de provincie om samen met de regio mee te doen aan de Pilot Flexwonen van BZK;
2. en daarna samen met de regiogemeentes woningcorporaties en projectontwikkelaars locaties in kaart te brengen waar flexwoningen in de regio geplaatst kunnen worden aan de hand van het woningbehoefte onderzoek dat eind 2019 in Zevenaar bekend wordt.

Via deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de voortgang van de uitvoering van deze motie.

Kernboodschap

Het college heeft haar interesse kenbaar gemaakt aan de provincie om samen met de regio mee te doen aan de Pilot Flexwonen van BZK. Daarnaast is voor de regio samen met BZK en de provincie een woondeal opgesteld. De aanleiding voor de woondeal is de toenemende woningtekorten en de complexiteit van de stedelijke vraagstukken. Het doel van de deal is om tot een gezamenlijke inzet van instrumentarium en middelen te komen om opgaven op de woningmarkt op te pakken. Een van de oplossingen die kan worden ingezet om de opgave op de woningmarkt op te pakken is flexibele en tijdelijke woonvormen.
Voor Flexwonen zijn daarom ook afspraken opgenomen in de woondeal. De afspraken worden komend jaar opgepakt bij de uitvoering van de woondeal.

Context

☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Coalitieafspraak
x Motie/amendement/toezegging
☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap

De regio Arnhem-Nijmegen heeft te maken met een autonome groeiopgave, een bestaand woningtekort en kent een hoge binnenkomende migratie vanuit binnen- en buitenland, door haar positie als aantrekkelijke regio met hoogwaardige kennisinstellingen. Met name de factor migratie is op de langere termijn onzeker en is afhankelijk van ontwikkelingen in de economische conjunctuur en de bereikbaarheid van de regio. Naast de migratie bestaat de huishoudensgroei voor het grootste deel uit kleine (één- en tweepersoons) huishoudens door vergrijzing en vergroening (jongeren en studenten). De bouwopgave bestaat enerzijds uit het terugbrengen van het woningtekort en daarnaast uit het bouwen voor de toename in de woningbehoefte als gevolg van de verwachte huishoudensgroei.
Daar waar dat effectief is kunnen de doelen (woningtekort / toename woningbehoefte) met betrekking tot de woningbouwopgave gerealiseerd worden middels flexibele en tijdelijke woningen en/of vernieuwende bouwconcepten. Echter flexwonen wordt ingezet voor een tijdelijke periode. Gezien onze traditionele woningmarkt willen wij ons als eerste inzetten voor reguliere woningbouw, mocht er zich een kans voordoen om flexwonen te kunnen inzetten, gaan wij dat zeker oppakken.

Wat zijn flexwoningen?

Met flexwonen wordt gedoeld op verschillende soorten tijdelijke woonoplossingen. Kenmerkend is het tijdelijke karakter van tenminste een van de volgende aspecten:

- de woning zelf;
- de bewoning (via het gebruik van een tijdelijk huurcontract) of
- het tijdelijk gebruik van de locatie waarop een woning wordt geplaatst.

Het gaat meestal om woningen van bescheiden omvang (bijv. Tiny Houses) die zowel via transformatie (bijv. omzetting van oude kantoorpanden) als door nieuwbouw kunnen worden gerealiseerd.

Effecten Flexwonen

Flexwonen kan het verschil maken voor mensen die snel huisvesting nodig hebben, maar daar niet jaren op kunnen wachten. De woningvoorraad kan met deze woningen relatief snel worden uitgebreid, omdat ze vaak geheel of gedeeltelijk in de fabriek worden gefabriceerd, waardoor de bouwtijd korter is.
Ook kunnen er locaties en gebouwen worden benut, waar in eerste instantie geen woonbestemming op rust, wat zeker een voordeel is in gebieden waar de druk op de woningmarkt hoog is. In anticipeer- en krimpgebieden kan flexwonen juist een tijdelijke piek in de woningbehoefte opvangen of de kwaliteit van de woningvoorraad aanpassen. Op termijn kan leegstand of een grote sloopopgave zo worden voorkomen.

Situatie in Zevenaar

Als gemeente zelf bieden wij momenteel (tijdelijke) huisvesting aan 64 arbeidsmigranten (Mercurion 2) en ligt er een aanvraag voor het realiseren van ca. 175 plekken voor arbeidsmigranten in het pand gelegen aan Mercurion 22.Naast dat wij als gemeente ons inzetten voor de arbeidsmigranten, blijven wij in overleg met de regio om elkaar op de hoogte te houden van goede voorbeelden betreffende flexwonen (zoals het realiseren van Tiny Houses) om zo ook de druk van de woningmarkt te verminderen. Kortom het heeft onze aandacht en wanneer de mogelijkheid daar is zullen wij flexwonen (in welke vorm dan ook) inzetten.

Communicatie en vervolgproces
Wij hebben onze interesse kenbaar gemaakt bij de provincie om samen met de regio mee te doen aan de Pilot Flexwonen van BZK. Het is ambtelijk en bestuurlijk besproken in de regio en het is opgenomen als afspraak in de regionale woondeal. De woondeal is op 4 maart 2020 ondertekend en dat betekent dat wij nu over gaan op de uitvoering van de woondeal.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. Secretaris

Lucien van Riswijk
Burgemeester

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-047

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 17 april 2020
Zaaknummer Z/20/356253INT/20/959093
Onderwerp Raadsinformatiebrief COVID-19 d.d. 17 april 2020
Portefeuillehouder Burgemeester L. van Riswijk

Contactpersoon Thijs Barten
E-mail t.barten@zevenaar.nl
Telefoon 0316-595 580

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

"Hou nog vol en hou je aan de regels!", zegt de premier. Hoe beter we ons aan de maatregelen houden, hoe groter de kans dat er stap voor stap ruimte komt voor versoepeling van de maatregelen, hoorden we premier Rutte gisteren zeggen. Nederland moet blijven volhouden in de strijd tegen verspreiding van het coronavirus. De druk op de zorg, de bescherming van ouderen met een zwakke gezondheid en zicht op en inzicht in de verspreiding van het virus blijft van groot belang.

Deze week wordt door het kabinet gebruikt om de voorbereidingen te treffen en scenario's te onderzoeken voor een stapsgewijze introductie van de 1,5 meter samenleving. Volgende week dinsdag 21 april zal het kabinet bekend maken over hoe we verder gaan na 28 april. Uiteraard informeren wij u hierover.`

Context

☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
Coalitieafspraak
Motie/amendement/toezegging
Anders, namelijk uitvoering van een wettelijke taak volgens de Wmo

Kernboodschap

Lokale bijzonderheden
In het overzicht op de volgende pagina ziet u welke informatie de gemeente Zevenaar in de afgelopen week deelde met onze inwoners en organisaties.

Regionale ontwikkelingen

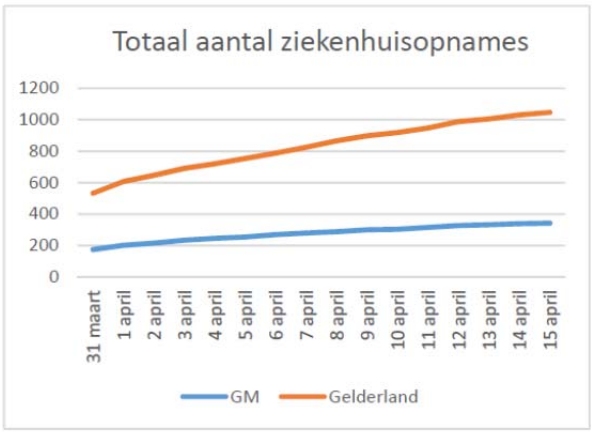
Besluitvorming gemeenteraden
Behalve van werknemers in de zorg, het onderwijs, de politie en vele anderen, vraagt deze landelijke crisis ook iets van u, onze volksvertegenwoordigers. De gemeenteraden moeten een afweging maken tussen de verantwoordelijkheid die ze dragen om besluiten te nemen en het voorkomen van verspreiden van het virus tijdens een vergadering. Er wordt al veel digitaal vergaderd, zeker sinds de wettelijke mogelijkheid er is om ook digitaal te kunnen stemmen. Sommige raden kiezen ervoor de besluitvorming geheel of gedeeltelijk op te schorten of in beperkte samenstelling bij elkaar te komen. Binnen de richtlijnen van het RIVM en de geldende noodverordening (Art. 2.1 lid 2a) is een fysieke bijeenkomst van de gemeenteraad mogelijk en toegestaan.

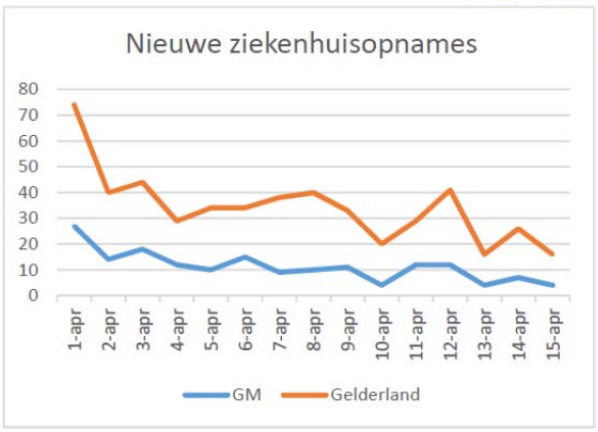
Ramadan
Donderdagavond 23 april start de Ramadan en duurt tot zaterdagavond 23 mei. Landelijk is een factsheet Ramadan tijdens de coronacrisis voorbereid. Waarin tips zijn opgenomen voor gemeenten.

Geneeskundige zorg
De teststraat levert de gevraagde testcapaciteit van 100 testen per dag. Indien de minister er om vraagt, kan de testcapaciteit verhoogd worden. Er is een nieuwe verdeelsleutel voor de persoonlijke beschermingsmiddelen (PMB). Landelijk is er besloten tot een aanpassing van het verdeelmodel voor adembeschermingsmiddelen. In Gelderland Midden zijn de verpleeghuizen met cohort COVID 19 vanaf het begin voorzien van middelen.
Geneeskundige zorg en defensie
De militaire bijstand voor het ziekenhuis Gelderse Vallei is verlengd tot en met vrijdag 8 mei 2020. In het ziekenhuis zijn zes Algemeen Militair Artsen (AMA) en twaalf Algemeen Militair Verpleegkundige (AMV) ter beschikking gesteld.

Monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding & Epidemiologie)
In heel Nederland zijn tot 15 april 28.153 mensen positief getest op COVID-19.
In de regio Gelderland-Midden telden we er tot dezelfde dag in totaal 876. Zoals bekend ligt het werkelijke aantal besmettingen substantieel hoger omdat niet iedereen met een mogelijke besmetting wordt getest. Inmiddels heeft de epidemie aan 3.134 mensen in Nederland het leven gekost (18,3 per 100.000 inwoners). Hiervan waren 87 mensen afkomstig uit Gelderland-Midden (12,9 per 100.000 inwoners). Ook voor de sterfte ten gevolge van COVID-19 geldt dat de cijfers niet volledig zijn; alleen de overleden personen die positief getest werden zijn in deze telling meegenomen. Het aantal mensen dat stierf aan de gevolgen van COVID-19 is daarmee in werkelijkheid hoger.
Sinds 6 april is het testbeleid verruimd en worden, naast de mensen die risico op een ernstig beloop hebben en ziekenhuismedewerkers, ook zorgmedewerkers van buiten de ziekenhuizen getest.
Er wordt op dit moment hard gewerkt aan een beeld van de daadwerkelijke besmettingen en de sterfte in verpleeghuizen in de regio (dus ook van de mensen die niet getest werden).

Het RIVM gebruikt sinds 31 maart de ziekenhuisopnames per gemeente als belangrijkste indicator om het verloop van de verspreiding te laten zien. In Nederland zijn tot nu toe 9.127 personen opgenomen (geweest) in het ziekenhuis. In Gelderland-Midden zijn dit 343 personen. Ook hierbij moet worden opgemerkt dat dit gaat om personen die positief getest zijn. Het aantal opnames nam in onze regio de afgelopen week met gemiddeld 8 opnames per dag toe. Dat is minder dan in de week hiervoor toen het met gemiddeld 12 opnames per dag toenam. In de grafieken hieronder hebben we het totale aantal ziekenhuisopnames én de nieuwe ziekenhuisopnames in Gelderland-Midden afgezet tegen het aantal opnames in heel Gelderland. Hierbij is zien we dat het totaal aantal opnames afvlakt en dat het aantal nieuwe opnames daalt.

Druk in ziekenhuizen stabiliseert
De druk in de ziekenhuizen blijft hoog, echter stabiliseert zich. Ziekenhuizen en huisartsen bereiden zich voor om stapsgewijs op termijn over te gaan naar het uitvoeren van de dienstverlening meer aansluitend bij de "normale" werkwijze van ziekenhuizen en huisartsen. Indien stapsgewijze invoering plaatsvindt heeft dit invloed op de doorstroom naar de VVT sector. De GHOR, ziekenhuizen, huisartsen en de instellingen VVT werken hierin nauw samen

Overzicht VVT
Een actieve belronde heeft plaatsgevonden langs de VVT instellingen, gehandicaptenzorg en het merendeel van de GGZ instellingen in de regio. Het beeld in de media van grote aantallen overleden patiënten als gevolg van Corona komt uit onze inventarisatie niet naar voren. Daarnaast worden meer zorgmedewerkers getest door GGD in de teststraat. Tot nu toe leidt dit nog niet tot uitval van grote aantallen personeel in deze sectoren.

Wijziging testbeleid voor specifieke hulpverleners
Landelijk zijn er afspraken met politie en justitie gemaakt dat politieagenten en medewerkers van de Dienst Justitiële Inrichtingen met klachten passend bij Corona getest kunnen worden. Dit gebeurt onder specifieke voorwaarden. Samengevat gaat het hierbij om situaties waarbij de medewerkers (bewust) bespuugd of aangehoest zijn, of tijdens een incident in contact zijn geweest met een bevestigd besmette persoon én klachten hebben. Deze werkwijze wordt toegepast in de regio Gelderland Midden. Deze werkwijze is onder dezelfde specifieke voorwaarden ook van toepassing voor het testen van BOA's en brandweermedewerkers.

Actualisatie Handhavingsstrategie: Waarschuwing of boete
Bij een overtreding wordt in eerste instantie een mondelinge waarschuwing gegeven. Alle aanwijzingen ter uitvoering van de noodverordening gegeven door een daartoe aangewezen toezichthouder dienen onmiddellijk te worden opgevolgd. Het niet-opvolgen is strafbaar. Dat betekent dat de boete direct kan volgen wanneer burgers een aanwijzing niet opvolgen. Hier hoeft geen schriftelijke waarschuwing of een hercontrole aan vooraf te gaan. Wel is van belang dat in het proces verbaal van de boete de mondelinge aanwijzing is verwerkt. In situaties waaruit blijkt dat of personen die op basis van hun gedrag willens en wetens de noodverordening overtreden kan direct beboet kunnen worden. Ook hierbij is van belang dat eerdere bevindingen in het proces verbaal worden verwerkt. De waarschuwing blijft in de handhavingsstrategie staan. Dit omdat minderjarigen altijd eerst gewaarschuwd moeten worden. Daarnaast past waarschuwen in de gedachte dat er met de mogelijkheden die de noodverordening biedt, prudent en met de menselijke maat moet worden omgegaan. Er is afgesproken dat bij vragen lichtblauw (boa's) met donkerblauw (politie) in contact treden.

Paasweekend in veiligheidsregio goed verlopen

We hebben een mooi Paasweekend achter de rug. Onze inwoners hebben zich goed gehouden aan de geldende maatregelen om de uitbreiding van het Corona-virus zo veel mogelijk te beperken. De meeste mensen bleven thuis en degenen die er wel op uit trokken deden dat over het algemeen binnen de geldende regels. In natuurgebieden was het rustig, net als het grensverkeer met Duitsland en op Tweede paasdag werden meubelboulevards en bouw- en tuincentra minder bezocht dan gebruikelijk. Ook op de dijken was het rustiger dan normaal gesproken in een van de eerste mooie weekenden van het jaar. Wel werden er veel bonnen uitgedeeld voor het te hard rijden.
Hoewel het beeld over het algemeen rustig was, zijn er verschillende waarschuwingen afgegeven en processen-verbaal opgemaakt. Vaak betrof dat jongeren die met te veel bijeen waren.

Politie (beeld afgelopen week)

Er zijn de afgelopen week (inclusief het paasweekend) geen grote openbare orde incidenten geweest.
De controle van de hotspots door het district heen liet in het algemeen in het paasweekend een rustig beeld zien. Het beeld op de dijken was zeer rustig, dit is een mogelijk effect van de waarschuwingsborden die geplaatst zijn en de snelheidscontroles die zijn uitgevoerd.
Ook in de dagen daarna bleef het beeld rustig. De meeste meldingen betreffen nog steeds groepjes jeugd en controle van auto's met te veel inzittenden. Ten aanzien van de jeugd blijven meldingen binnenkomen over samenscholing van jeugd op verschillende locaties, waarbij gewaarschuwd en geverbaliseerd is. Opvallend is hierbij dat veel jeugd begint te rennen bij controle.

Brandweer
Er zijn tot 15 april 10 COVID-19 gerelateerde inzetten met volledige bescherming in de regio geweest. Het aantal inzetten vertoont een lichte stijging de afgelopen week. Het beeld hierbij is dat er een daling is in het aantal reanimaties en ongevallen en een toename van het aantal branden.

Sfeerbeeld gemeentelijke handhaving (BOA's) in de veiligheidsregio de afgelopen week
- Het beeld in de regio is rustig. Mensen houden goed afstand, ook wanneer er sprake is van recreatie of sport (wandelen, fietsen, hardlopen). Er worden controles uitgevoerd bij de bekende hotspots.
- Er blijft aandacht voor jongeren die op openbare plekken samenkomen. Dit levert meldingen van overlast op, maar ook van niet naleving van de noodverordening. Niet overal blijkt bij aankomst ter plekke dat handhaving nodig is. Veelal is houden ook jongeren zich aan de richtlijnen. Aan de jongeren wordt in alle gemeenten gericht aandacht geschonken en soms wordt gericht gehandhaafd op openbare plekken samenkomen voor jongeren samenkomen. Denkt u hierbij vooral aan buitengebieden, voetbalvelden/Cruijff court en parken.
- Bij winkels en supermarkten is het overwegend rustig. De richtlijnen worden goed nageleefd en passende maatregelen zijn getroffen.
- Vakantieparken en campings blijken zich ook goed aan de regels te houden. Wel zijn bij enkele campinghouders in de regio nog vragen over de naleving en duiding van de regels.
- Het vervoer van en door arbeidsmigranten probeert men zoveel mogelijk met busjes uit te voeren in plaats van 1 grote touringcar. Vaak wordt geconstateerd dat nog teveel personen in 1 busje worden vervoerd. Volgens afspraak mogen in een voertuig alleen meer dan 2 personen zitten, wanneer dezen bij elkaar op één adres wonen (dus een huishouden delen). Persoonscontroles zouden moeten uitwijzen of dit daadwerkelijk zo is.

Hesjes BOA's
Op initiatief van de gemeente Arnhem zijn hesjes voor de BOA's met tekst:
"CONTROLE NOODVERORORDENING" besteld en inmiddels uitgereikt aan de gemeentelijke BOA's.

Opvang dak- en thuislozen
De opvang van dak- en thuislozen vraagt bijzondere aandacht. Voor hen geldt uiteraard ook dat zij 1,5 meter afstand van elkaar moeten kunnen houden. Er waren al voorzieningen voor hen getroffen. Zo

hebben IrisZorg en Pro Persona ieder verschillende voorzieningen voor hun cliënten opengesteld of aangepast. Er zijn opvanglocaties in Huissen en Wolfheze geopend en dak- en thuislozen kunnen terecht op een cruiseschip in Arnhem. De maatregelen zijn erop gericht de cliënten te verspreiden over locaties, zodat ook zij voldoende afstand van elkaar kunnen houden. Verslaafde dak- en thuislozen met coronaverschijnselen uit de regio's Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid kunnen voortaan terecht bij het Psychiatrische Afdeling Coronateam (PACt) in Nijmegen.

<u>Landelijke ontwikkelingen</u>

COVID-19 in verpleeghuizen
Naar schatting heeft ongeveer één derde van de verpleeghuizen tenminste één patiënt met COVID-19. We zien dat er de laatste dagen niet veel nieuwe verpleeghuizen met COVID-19 patiënten bijkomen. We zien wel verspreiding van COVID-19 binnen verpleeghuizen.

Landelijk onderzoek burgerpanel GGD
Er is bij het RIVM een corona gedragsunit actief. Binnen deze unit denkt een groot aantal deskundigen op het terrein van gezondheidsbevordering en gedragsverandering mee over de maatregelen die verspreiding van het coronavirus moeten voorkomen en de manier waarop ze uitgedragen worden naar de verschillende doelgroepen. Om aangrijpingspunten in beeld te brengen wordt nu een landelijk onderzoek geïnitieerd om periodiek inzicht te krijgen in communicatie over de coronamaatregelen door de overheid en preventiegedrag, preventiegedrag, gezond leven en welzijn ten tijde van een pandemie. De panels van de GGD'en worden hoofdzakelijk hiervoor ingezet, maar ook panels van andere overheidsorganisaties kunnen hiervoor worden ingezet. Het panelonderzoek zal periodiek herhaald worden. De herhalingsfrequentie is nog niet bepaald.

Ministerie van VWS organiseert een digitaal evenement voor beoordeling corona-apps
Op zaterdag 18 en zondag 19 april organiseert het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) een digitaal evenement, een zogenoemde appathon, om de werking van nieuwe corona-apps te kunnen testen en verbeteren. Organisaties, onafhankelijke experts en belangstellenden kunnen meekijken en adviseren. De website waarop dit plaats vindt zal op vrijdag 17 april bekend worden gemaakt. Mede op basis van het expertadvies en het advies van het publiek zal het kabinet volgende

week een besluit nemen over het gebruik van apps die moeten helpen bij het traceren van coronabesmettingen en het rapporteren over gezondheidsklachten.

650 miljoen voor aanvullende maatregelen agrarische sector op noodpakket
Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) komt de sierteeltsector, specifieke onderdelen van de voedingstuinbouw en de fritesaardappelsector tegemoet voor geleden schade door de uitbraak van COVID-19. Veel bedrijven in deze sectoren zijn van de één op de andere dag geconfronteerd met een acute vraaguitval door het wegvallen van de exportmarkt en het wegvallen van hun grootste binnenlandse afzetmarkt: de horeca.

Komend half jaar woningen nodig voor 6.500 statushouders
Staatssecretaris Ankie Broekers-Knol (Asiel en Migratie) heeft gemeenten en provincies donderdag gevraagd om de tweede helft van dit jaar 6.500 asielzoekers met een verblijfsvergunning van een woning te voorzien. De zogeheten taakstelling werd besproken aan de Landelijke Regietafel Migratie en Integratie, waar ook de zoektocht naar nieuwe locaties voor asielzoekerscentra op de agenda stond. Volgens de berekeningen zouden gemeenten eigenlijk 9.000 statushouders van een woning moeten voorzien in de tweede helft van 2020. Dit lijkt voor gemeenten op dit moment, mede vanwege de corona-crisis, een te grote opgave. Daarom is in overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gekozen voor een lager aantal. De taakstelling kan richting de planning voor het volgende voorjaar na overleg met gemeenten en provincies nog worden bijgesteld. Daarbij worden de

effecten van de corona-problematiek en het feit dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) achterstanden aan het wegwerken is, meegenomen.

Informatie en communicatie

Vanuit de regionale crisisorganisatie krijg ik als burgemeester regelmatig updates over de actuele ontwikkelingen en maatregelen die noodzakelijk zijn. Algemene publiekscommunicatie verloopt via de eigen gemeenten ondersteund door het Gemeentelijk Knooppunt Corona. Voor vragen kunt u via de reguliere werkwijze bij uw griffier terecht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
wnd. secretaris	burgemeester

Informatiebronnen
Via onderstaande links kunt u op de hoogte blijven van de meest actuele informatie:
https://vng.nl/nieuws
https://www.rijksoverheid.nl/actueel
https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-051

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	24 april 2020
Zaaknummer	Z/20/356253 /INT/20/960124
Onderwerp	Raadsinformatiebrief COVID-19 d.d. 24 april 2020
Portefeuillehouder	Burgemeester L. van Riswijk

Contactpersoon	Thijs Barten
E-mail	T.Barten@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595 580

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

In het regionaale beleidsteam van 23 april heeft de voorzitter een terugkoppeling gegeven uit het veiligheidsberaad met het nieuws van een voorzichtige eerste versoepeling van de maatregelen. Voor velen geen verrassing omdat de primier hier in de persconferentie ook bericht van gedaan heeft: "Voorzichtigheid nu is beter dan spijt achteraf."

De criteria voor het treffen van maatregelen, maar ook voor het versoepelen hiervan zijn steeds dezelfde. "Kan de zorg het aan? Zijn de meest kwetsbaren zo goed mogelijk beschermd? Is er voldoende zicht op manier waarop virus verspreid? Kan samenleving het aan? Kan de economie het aan?". Het kabinet heeft op basis van deze criteria de beslissingen afgewogen. Primaat daarbij is steeds volgens Rutte: "Eerst de volksgezondheid en dan de rest."

Dit betekent voor ons allemaal een beroep op ons uithoudingsvermogen en doorzettingskracht. We moet blijven nog volhouden.

Ondanks alle beperkingen zijn we toch in staat om samen bijzondere gebeurtenissen en tradities, zoals de lintjesregen en Koningspelen, op gepaste wijze te vieren. De creativiteit en extra inspanning die geleverd worden om dit voor elkaar te krijgen zijn mooi om te zien.

Context

☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem

Kernboodschap

Lokale bijzonderheden

In het overzicht op de volgende pagina ziet u welke informatie de gemeente Zevenaar in de afgelopen week deelde met onze inwoners en organisaties.

Regionale ontwikkelingen

Geneeskundige zorg

De corona-test werkt alleen als er klachten zijn.

Bij geen klachten kan de test niet aantonen of er sprake is van Corona. Huisartsen worden geacht meer te gaan testen bij patiënten (geen zorgverleners) met klachten in de thuissituatie. Dit vraagt om

voorbereiding en een overgangssituatie. De GGD zal huisartsen daarom maximaal faciliteren in deze opdracht.

Monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie)

In de bijlage bij dit bulletin treft u een document inclusief PowerPointpresentatie aan, met daarin de monitoring en duiding van het verloop van COVID-19 in Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie). Daarin wordt met behulp van grafieken een beeld gegeven bij de informatie die we in dit document bij elkaar hebben gebracht. Deze informatie geeft in samenhang inzicht in het verloop van de COVID-19 besmettingen, -ziekenhuisopnames en –sterfte, regionaal en per gemeente in de regio Gelderland Midden. Deze presentatie is in het RBT van 23 april jl. toegelicht door de Directeur Publieke Gezondheid.
Deze cijfers zullen regelmatig in deze vorm verstrekt worden.

Noodverordening en vrijstelling binnen bestaande noodverordening

- Er komt een nieuwe aanwijzing van VWS in relatie tot de nieuw aangekondigde maatregelen en versoepelingen. Hierbij wordt ook de handhavingsstrategie getoetst en bekeken of aanpassing nodig is.
- Er wordt een beperkte ontheffing gegeven met betrekking tot 4 mei activiteiten die door of namens de gemeenten plaatsvinden.
- Er wordt een ontheffing voor erehagen bij uitvaarten gegeven waarbij strikte voorwaarden zijn opgenomen.

De publicatie van de ontheffingen en daaraan verbonden voorwaarden is te vinden op www.vggm.nl.

Sfeerbeeld naleving noodverordening VGGM (beeld t/m 23-04-2020
Het sfeerbeeld van de regio is over het algemeen rustig. Het naleven van de maatregelen door jongeren blijft aandacht vragen. In meerdere gemeenten zijn jongeren gewaarschuwd en/of beboet voor het niet houden van anderhalve meter afstand. Ook zijn meerdere boetes uitgeschreven voor deelname aan samenkomsten. De bejegening van toezichthouders is over het algemeen goed.

Politie (beeld t/m 23-04-2020)
Het algemene beeld in de regio is rustig. Er zijn geen grote openbare orde incidenten in verband met corona. Wel is er een lichte toename in het aantal overlastmeldingen m.b.t. samenscholing, zowel binnen de privésfeer als in de openbare ruimte. De meldingen samenscholing jeugd springen eruit, zoals een grote groep jongeren (15-20) in Arnhem. Hiervoor zijn waarschuwingen gegeven en processen-verbaal geschreven voor overtreding van de noodverordening. Dit gebeurt in situaties waarbij wordt geconstateerd dat te veel personen in een voertuig bivakkeren. Ook zien we enkele meldingen van personen die last hebben van stress door de maatregelen. Dit leidt tot spanningen thuis en overlast in het publieke domein.

Brandweer
Brandweer Gelderland-Midden verleent bijstand bij de bestrijding van de grote natuurbranden in Limburg en Brabant met adviseurs en 1 peloton. Diverse korpsen zijn hiervoor ingezet. Dit heeft invloed op de eigen inzetbaarheid, maar leidt niet tot problemen in de paraatheid of slagkracht in de eigen regio.

Defensie
De ondersteuning van 4 personen AMV (algemeen militair verpleegkundige) bij Ziekenhuis Rijnstate wordt niet langer gecontinueerd omdat hiervoor geen noodzaak meer is. De steun stopt 26 april om 17:00 uur. De steun aan het ziekenhuis Gelderse Vallei is verlengd tot 8 mei om 17:00 uur.

Landelijke ontwikkelingen

Het kabinet heeft besloten de meeste maatregelen te verlengen tot en met 19 mei; in de week vóór 19 mei beoordeelt het kabinet wat er voor de periode daarna nodig is. Hieronder een overzicht van wat er wijzigt met de ingangsdatum. De praktische invulling van onderstaande wijzigingen krijgt de komende tijd verder vorm in samenspraak met betrokkenen. In de aanwijzing van VWS die we deze week nog moeten ontvangen zal de precieze duiding worden gegeven.

Onderwijs en kinderopvang
- Scholen in het basisonderwijs, inclusief het speciaal (basis)onderwijs, de dag- en gastouderopvang openen op 11 mei hun deuren. Kinderen kunnen naar de buitenschoolse opvang (BSO) op de dagen dat zij naar school gaan.
- Basisscholen in het primair onderwijs halveren de groepsgrootte in de klas; kinderen gaan daarbij ongeveer 50% van de tijd naar school. De dag dat de leerlingen niet op school verblijven, wordt op een andere wijze ingevuld. Die invulling wordt bepaald door de school en de leraren. De praktische invulling van dit principe ligt de komende tijd bij de scholen. Zij gaan dit verder uitwerken; daarbij kunnen verschillen tussen scholen ontstaan. Scholen informeren ouders over wat dit voor het onderwijs van hun kinderen precies betekent.
- Het speciaal onderwijs in de basisschoolleeftijd gaat 100% open.
- Ouders wordt opgeroepen kinderen zoveel mogelijk lopend of op de fiets naar school of opvang te brengen om zo het openbaar vervoer te ontlasten.
- Scholen in het voortgezet onderwijs kunnen voorbereidingen treffen zodat leerlingen in het voortgezet onderwijs vanaf dinsdag 2 juni weer (deels) naar school kunnen.
- De dagopvang voor 0-4 jarigen gaat volledig open. Dat geldt ook voor de gastouderopvang voor 0-12 jarigen. De buitenschoolse opvang (BSO) volgt hetzelfde regime als de basisscholen. Zij zijn alleen open voor en na schooltijden. Op dagen dat kinderen naar school gaan, is de BSO voor hen beschikbaar. Op andere dagen niet.
- In navolging van de aangekondigde maatregelen bereidt de GGD zich voor dat de doelgroep leraren, personeel basisonderwijs en pedagogisch medewerkers kinderdagverblijven/BSO met klachten getest kunnen worden.

Sport
- Kinderen en jongeren krijgen vanaf 29 april meer ruimte voor georganiseerde buitensport en –spel (geen officiële wedstrijden).
- Kinderen tot en met 12 jaar kunnen onder begeleiding samen buiten sporten.
- Jongeren van 13 tot en met 18 jaar mogen onder begeleiding buiten sporten met elkaar, maar dan met 1,5 meter afstand ertussen.
- Gemeenten maken hierover afspraken met sportverenigingen en buurtsportcoaches; er kunnen daardoor verschillen tussen gemeenten ontstaan.
- Topsporters kunnen op aangewezen trainingslocaties de training hervatten als zij 1,5 meter afstand in acht nemen.

Uitwerking maatregelen sport en jeugd
Het ministerie van VWS is in overleg met de sportbonden over de uitwerking van de versoepelde maatregelen. Er leven bij gemeenten en sportverenigingen in onze gemeenten al veel vragen. De lijn die in onze veiligheidsregio is afgesproken m.b.t. alle maatregelen, is dat we zoveel mogelijk de landelijke richtlijnen en de basismaatregelen van de RIVM te volgen. De landelijke richtlijnen zijn te vinden op https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/openbaar-en-dagelijks-leven/sport

Zelfstandig wonende ouderen
Het advies om niet op bezoek te gaan bij 70-plussers wordt aangepast. Vanaf 29 april geldt: zelfstandig wonende ouderen van 70 jaar en ouder kunnen door één of twee vaste personen met enige regelmaat worden bezocht.

Evenementen
Evenementen vormen helaas een risico op te snelle en te brede verspreiding van het virus. Het huidige verbod op evenementen met vergunnings- en meldplicht wordt verlengd tot 1 september 2020.

Verzamelwet COVID-19 Justitie en Veiligheid treedt in werking
De spoedwet op het terrein van Justitie en Veiligheid treedt vandaag - 24 april 2020 – in werking. Deze tijdelijke wet treft een aantal voorzieningen die noodzakelijk zijn in verband met de uitbraak van COVID-19.
Zo regelt deze wet onder meer dat het opstellen van testamenten bij de notaris of jaarvergaderingen van rechtspersonen tijdelijk ook op afstand kan plaatsvinden, door gebruik te maken van elektronische communicatiemiddelen. Ook maakt deze wet het mogelijk om speeksel af te nemen bij personen die bijvoorbeeld door kuchen of spugen dreigen agenten met corona te besmetten.
Zie verder de publicaties in het Staatsblad:
Verzamelwet COVID-19 Justitie en Veiligheid
Wijziging Besluit bloedonderzoek bij verdachten
Inwerkingtredingsbesluit

Huisartsen kunnen patiënten met verdenking op COVID-19 gaan registreren
Op initiatief van de COVID-19 datacoalitie kunnen huisartsen via NHGDoc en Medicom een vragenlijst invullen voor alle patiënten met een verdenking op COVID-19. Deze twee landelijke registratie-initiatieven voor huisartsen vullen elkaar aan. De informatie is van belang om de verspreiding van het nieuwe coronavirus beter in kaart te kunnen brengen. Het helpt ook om meer informatie te verzamelen over patiënten die een hoger risico hebben op een ernstig verloop van COVID-19. Daarnaast kunnen huisartsen via ZorgDomein sterfte aan en palliatieve zorg voor verdachte en bewezen COVID-19 ziekte registreren. De COVID-19 datacoalitie stelt de data beschikbaar aan het RIVM.

Rijbewijzen tijdelijk langer geldig
Door de COVID-19-maatregelen van het kabinet zijn de mogelijkheden om het rijbewijs te verlengen beperkt. Om te voorkomen dat mensen hierdoor in de problemen komen, heeft minister Van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat) besloten dat er een tijdelijke oplossing komt: alle rijbewijzen die (zijn) verlopen in de periode vanaf 16 maart, blijven geldig tot 1 juni 2020. Dat schreef de minister op vrijdag 17 april in een brief aan de Tweede Kamer.

Vergoeding eigen bijdrage kinderopvang deze zomer op rekening ouders
Ouders die de eigen bijdrage voor de kinderopvang hebben doorbetaald, krijgen die in juni, uiterlijk juli, vergoed. Dat maakte het kabinet in de Kamerbrief van vrijdag 17 april bekend. Het kabinet stelt hiervoor 175 miljoen euro beschikbaar. De Rijksoverheid wil zo snel mogelijk zo veel mogelijk gezinnen en de sector helpen. Daarom is gekozen om de eigen bijdrage te vergoeden op basis van de gegevens die bekend zijn bij de Belastingdienst op 6 april.

Beschikkingen tweede voorschot Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
Vrijdag 17 april zijn beschikkingen aan gemeenten verzonden met een tweede voorschot voor gemeenten voor de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo).

Verlenging tijdelijke huurcontracten wordt mogelijk
Gedurende de coronacrisis kunnen tijdelijke huurcontracten voor een tijdelijke periode verlengd worden. Het spoedwetsvoorstel "Tijdelijke wet verlenging tijdelijke huurovereenkomsten" is vandaag aangenomen in de Eerste Kamer en treedt na publicatie in de Staatscourant in werking.
De wet biedt een oplossing voor verhuurders en huurders waarvan het tijdelijke huurcontract afloopt tijdens deze coronacrisis.

Verruiming concernbepaling NOW onder voorwaarden
Om de werkgelegenheid te beschermen wijzigt de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de concernbepaling in de tijdelijke loontegemoetkomingsregeling NOW. Werkmaatschappijen die door de Coronacrisis meer dan twintig procent omzetverlies hebben maar behoren tot een concern dat niet aan die voorwaarde voldoet, mogen toch de NOW aanvragen. Hiervoor gelden wel extra voorwaarden. Zo moeten deze concerns afspraken maken met vakbonden over werkbehoud en over 2020 afzien van het uitkeren van dividend of bonussen.

Uitstel aangifte voor mensen met DigiD-machtigingscode
De Belastingdienst komt mensen tegemoet die gebruik maken van hulp bij het doen van hun aangifte. Mensen die voor deze ondersteuning een DigiD-machtigingscode hebben en nog geen aangifte hebben gedaan, krijgen automatisch uitstel voor het doen van aangifte tot 1 september 2020.

Waarschuwing Tozo-aanvragers voor tussenpersonen
Het blijkt dat bemiddelingsbureaus en tussenpersonen tegen betaling ondersteuning aanbieden bij het invullen van de Tozo-formulieren. Gemeenten wordt gevraagd om via hun eigen communicatiekanalen zelfstandig ondernemers hiervoor te waarschuwen. Een voorbeeldtekst die hiervoor gebruikt kan worden wordt ambtelijk uitgezet.

Gemeenschappelijke verklaring: Samen doorbouwen aan Nederland (bron: Rijksoverheid.nl)
Het belang van doorbouwen aan Nederland is groot. De continuïteit en de werkgelegenheid in de bouwsector moet gewaarborgd blijven om het woningtekort niet verder te laten oplopen. De overheid, de bouw- en techniekssector, banken en brancheverenigingen hebben daarom de verklaring Samen doorbouwen aan Nederland opgesteld. De verklaring komt voort uit de gesprekken die de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties voert met de partijen om de impact van het coronavirus op de sector en de Nederlandse economie te beperken.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat neemt maatregelen voor versnelling infraprojecten
De minister van Infrastructuur en Waterstaat en de bouwsector nemen maatregelen om het werk aan de wegen, waterwegen, sluizen en kust in het huidige corona-tijdperk volop draaiende te houden en waar mogelijk te versnellen. Een speciale taskforce van Rijkwaterstaat en de bouwers brengt in kaart welke werkzaamheden direct kunnen worden opgepakt en welke maatregelen op iets langere termijn genomen kunnen worden.
De minister en de bouw- en techniekssector zetten daarnaast in op versnelling van asfalterings- en andere onderhoudswerkzaamheden bij projecten die nu al in uitvoering zijn.

Rijkswaterstaat bekijkt in samenspraak met de aannemers en andere wegbeheerders welke extra werkzaamheden snel kunnen worden uitgevoerd. Het gaat bijvoorbeeld om het naar voren halen van de onderhoudswerkzaamheden aan de A1 richting Apeldoorn tussen knooppunt Hoevelaken en Barneveld. De werkzaamheden op de A12 aan het viaduct Stadsbosch kunnen dankzij een gehele afsluiting al in twee weekenden in plaats van drie worden afgerond. Op de A8 wordt het werk ter voorbereiding op het groot onderhoud in de zomer versneld opgepakt.

Ook onderzoekt Rijkswaterstaat samen met de brancheorganisaties uit de bouw de mogelijkheden om werkzaamheden die voor latere jaren gepland stonden, naar voren te halen. Het gaat niet alleen om maatregelen die direct uitvoerbaar zijn, maar ook om maatregelen voor over een half jaar en voor 2021. De versnelling komt bovenop het eerdere impulspakket en de versnelling van beheer en onderhoud in 2020 en 2021. De minister heeft daarvoor dit jaar circa 100 miljoen euro extra uitgetrokken en volgend jaar 165 miljoen euro. Ook voor de vaarwegen is er dit jaar 150 miljoen euro extra beschikbaar.

Andere vlaginstructie 4 mei 2020 (bron:VNG.nl)
De algemene vlaginstructie voor 4 mei is dit jaar net even anders: eenmalig hangt de Nederlandse vlag van zonsopgang tot zonsondergang halfstok. Minister-president Rutte heeft een vlaginstructie vastgesteld voor maandag 4 mei 2020. De herdenking van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog vindt dan 75 jaar na 1945 plaats. In afwijking van de algemene vlaginstructie voor 4 mei, hangt de Nederlandse vlag dit jaar eenmalig van zonsopgang tot zonsondergang halfstok. Alle hoofdgebouwen van de Rijksoverheid voeren op 4 mei 2020 de Nederlandse vlag halfstok. Gemeenten, provincies en diplomatieke vertegenwoordigingen wordt verzocht deze vlaginstructie te volgen.

<u>Internationale ontwikkelingen</u>

Nederland verlengt de grenssluiting voor mensen van buiten Europa
De reisrestricties zijn verlengd tot 15 mei. Het gaat hierbij om de inperking voor alle niet noodzakelijke reizen van personen vanuit derde landen naar Europa (alle EU-lidstaten, alle leden van Schengen en het Verenigd Koninkrijk) met als doel de verspreiding van het COVID19 virus tegen te gaan. Dit betekent dat personen die niet onder de uitzonderingspositie vallen, Nederland niet binnenkomen.

Aanpassing maatregelen Duitsland
Per maandag 20 april gelden er in Duitsland verdere maatregelen. Er zijn veranderingen, vooral voor de detailhandel die in veel gevallen heropend kunnen worden, mits hygiënische maatregelen worden genomen. Daarnaast wordt een start gemaakt met een voorzichtige en geleidelijke hervatting van de schoolactiviteiten. De gewijzigde Corona-beschermingsverordening is van toepassing van 20 april tot 3 mei 2020. De Duitse deelstaten verplichten met ingang van 27 april 2020 het dragen van mondkapjes in het openbaar vervoer en in winkels.

Informatie en communicatie
Vanuit de regionale crisisorganisatie krijg ik als burgemeester regelmatig updates over de actuele ontwikkelingen en maatregelen die noodzakelijk zijn. Algemene publiekscommunicatie verloopt via de eigen gemeenten ondersteund door het Gemeentelijk Knooppunt Corona. Voor vragen kunt u via de reguliere werkwijze bij uw griffier terecht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
wnd. secretaris	burgemeester

Bijlagen

1. Z/20/365253/INK/20/960147 Monitoring en duiding over het verloop van COVID-19 in Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie).

Informatiebronnen
Via onderstaande links kunt u op de hoogte blijven van de meest actuele informatie:
https://vng.nl/nieuws
https://www.rijksoverheid.nl/actueel
https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus
https://www.stichting-nice.nl/

Monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie)

In de bijgevoegde powerpoint geven we met behulp van grafieken beeld bij de informatie die we in dit document bij elkaar hebben gebracht. Deze informatie geeft in samenhang inzicht in het verloop van de COVID-19 besmettingen, -ziekenhuisopnames en –sterfte, regionaal en per gemeente in de regio Gelderland Midden.

1. *Positief geteste personen*

In heel Nederland zijn tot 21 april 34.134 mensen positief getest op COVID-19. In de regio Gelderland-Midden telden we er tot dezelfde dag in totaal 1.056. Zoals bekend ligt het werkelijke aantal besmettingen hoger omdat niet iedereen met een mogelijke besmetting wordt getest. Mensen die getest worden hebben een risico op een ernstig beloop of werken in de zorg en hebben klachten die op COVID-19 kunnen duiden.

Wat zien we?

Bij het aantal besmettingen valt op dat het aantal positief gemelde vrouwen groter is dan het aantal mannen. Dit is in heel Nederland zo. De meest waarschijnlijke verklaring hiervoor is dat meer vrouwen dan mannen worden getest omdat het aandeel vrouwen onder het ziekenhuis- en zorgpersoneel groter is.
Als het om absolute aantallen gaat, zien we in Arnhem, Ede en Overbetuwe de meeste besmettingen. Overbetuwe heeft het hoogste aantal besmettingen per 100.000 inwoners. Ook Westervoort en Doesburg springen hier uit. Hierbij is van belang om op te merken dat gezien het inwoneraantal in deze gemeenten, elke besmetting direct zorgt voor een flinke verhoging van deze indicator.
In de media wordt nogal wat aandacht besteed aan zogeheten ‘super-spreadingevents’. Deze zouden een mogelijke rol hebben gespeeld in de snelle verspreiding van het coronavirus. Evenementen die voor de lockdown plaatsvonden, in afgesloten ruimten, waar veel mensen aanwezig waren en waar door de aard van het evenement veel druppelinfectie plaats kon vinden (denk aan carnaval, koorbijeenkomsten, kerkdiensten waar gezongen werd). Hierbij is uiteraard wel van belang op te merken dat er in dat geval iemand bij het evenement aanwezig was die het virus kón verspreiden. Die kans was, zeker in februari, nog niet heel groot, maar dit heeft wellicht op een aantal plekken in Nederland een rol gespeeld.

2. *Overleden personen*

Inmiddels heeft de epidemie aan 3.916 mensen in Nederland het leven gekost (22,8 per 100.000 inwoners). Hiervan zijn 110 mensen afkomstig uit Gelderland-Midden (15,9 per 100.000 inwoners). Ook voor de sterfte ten gevolge van COVID-19 geldt dat de cijfers niet volledig zijn; alleen de overleden personen die positief getest werden zijn in deze telling meegenomen. Het aantal mensen dat stierf aan de gevolgen van COVID-19 is in werkelijkheid hoger.

Wat zien we?

De relatieve sterfte is in de regio Gelderland Midden lager dan in Nederland. Dit is in lijn met de relatieve besmettingen. Net als in heel Nederland zien we ook in Gelderland-Midden dat het aandeel overleden mannen groter is dan het aandeel overleden vrouwen. Meer mannen dan vrouwen worden ernstig ziek en overlijden.
Bij mensen onder de 70 jaar wordt in Nederland bij bijna 70% van de overledenen een onderliggende aandoening gerapporteerd. Hierbij gaat het vaak om hart- en vaatziekten of hoge bloeddruk, diabetes en chronische longaandoeningen. Bij één op de tien overledenen in deze leeftijdsgroep is geen onderliggende aandoening gerapporteerd, van de overige 20% is het niet bekend.
Regionaal zien we nog steeds dezelfde verdeling in leeftijd en geslacht als landelijk. Wat in onze regio opvalt is de relatieve sterfte in Doesburg en Rheden. In Doesburg heeft dit te maken met de impact

die elke overledene heeft op dit cijfer. In Doesburg was het aandeel positief geteste 90-plussers relatief groot. Dit kan een belangrijke verklaring zijn voor het sterftecijfer. Voor de gemeente Rheden hebben we nog niet genoeg inzicht om een verklaring te kunnen geven.

In zijn algemeenheid kunnen we zeggen dat de sterfte samenhangt met combinatie van leeftijd, fysieke gesteldheid en leefstijlfactoren als roken en overgewicht.

VVT-instellingen in Gelderland-Midden

In 45 van de circa 120 VVT instellingen (ouderenzorg en AVG) zijn één of meer coronabesmettingen vastgesteld. In de instellingen zijn 29 mensen overleden aan COVID-19[1] (26% van het totaal aantal overledenen in de regio). De GHOR heeft een belronde gedaan om te inventariseren hoe het in de instellingen gaat. Hierbij zien we dat het aantal mensen waarvan we denken dat ze aan COVID-19 zijn overleden hoger ligt dan de geregistreerde 29. Een eerste inschatting is dat dit waarschijnlijk tussen de 13 en 24 mensen extra is[2].
Op dit moment geven de instellingen aan dat ze de zorg aankunnen en herkennen ze zich niet in het beeld dat in de landelijke media wordt geschetst als het gaat om overlijdens binnen de VVT.

3. Ziekenhuisopnames

Het RIVM gebruikt sinds 31 maart de ziekenhuisopnames per gemeente als belangrijkste indicator om het verloop van de verspreiding te laten zien. In Nederland zijn tot nu toe 9.897 personen opgenomen (geweest) in het ziekenhuis. In Gelderland-Midden zijn dit 370 personen. Wederom moet hierbij worden opgemerkt dat dit gaat om personen die positief getest zijn. Het aantal opnames blijft afvlakken, ook in onze regio.
Van de bedden die in de VVT direct beschikbaar zijn voor COVID-19 patiënten die niet thuis verpleegd kunnen worden is op dit moment 25% bezet.

Wat zien we?

Overbetuwe blijft de gemeente met het hoogste aantal besmettingen en ziekenhuisopnamen per 100.000 inwoners. Maar we zien in de afgelopen week ook hier een afvlakking. In de gemeente Zevenaar heeft in de afgelopen twee weken een opvallende stijging in het aantal ziekenhuisopnamen plaatsgevonden. We hebben hier nog geen verklaring voor, maar het heeft onze aandacht.

4. Teststraat

Na de eerste volledige week in de teststraat voor zorgmedewerkers was 23% van de 440 uitgevoerde testen positief. In de tweede week is het aantal testen flink toegenomen. Omdat veel testen nog in productie zijn kunnen we in deze duiding niet aangeven welk deel hiervan positief was.

Tot slot:

Er is een grote behoefte aan de actuele sterftecijfers per gemeente om een beter beeld te krijgen van de oversterfte. Via het CBS zijn deze cijfers niet te ontsluiten op gemeenteniveau. Ons voorstel is dat gemeenten zelf hun registratie ontsluiten. Als wij de aantallen overlijdens (dus zonder privacygevoelige informatie) van maart/april 2018, 2019 en 2020 per gemeente kunnen analyseren geeft dat wellicht inzicht in de oversterfte per gemeente. Hier praten we graag over door.

[1] Dit zijn de mensen die positief getest zijn.
[2] Dit zijn mensen die niet getest (en dus niet gemeld) zijn maar waarbij wel een verdenking op COVID-19 was. Tot deze week werden de eerste twee COVID-19 verdachte bewoners op een locatie getest. Het testbeleid is nu verruimd waardoor ook alle volgende bewoners met een verdenking kunnen worden getest.

Stand van zaken medisch

Tot stand gekomen door: Epidemiologie, Infectieziekten, GHOR

Paul van der Velpen a.i.

23 april 2020

GHOR Gelderland-Midden

GGD Gelderland-Midden

Onderwerpen

1. Monitoring en duiding cijfers per gemeente
2. Testbeleid
3. Bron- en contactonderzoek
4. PBM
5. Gedwongen isolatie
6. Ramadan
7. Ondersteuning onderwijs en kinderopvang

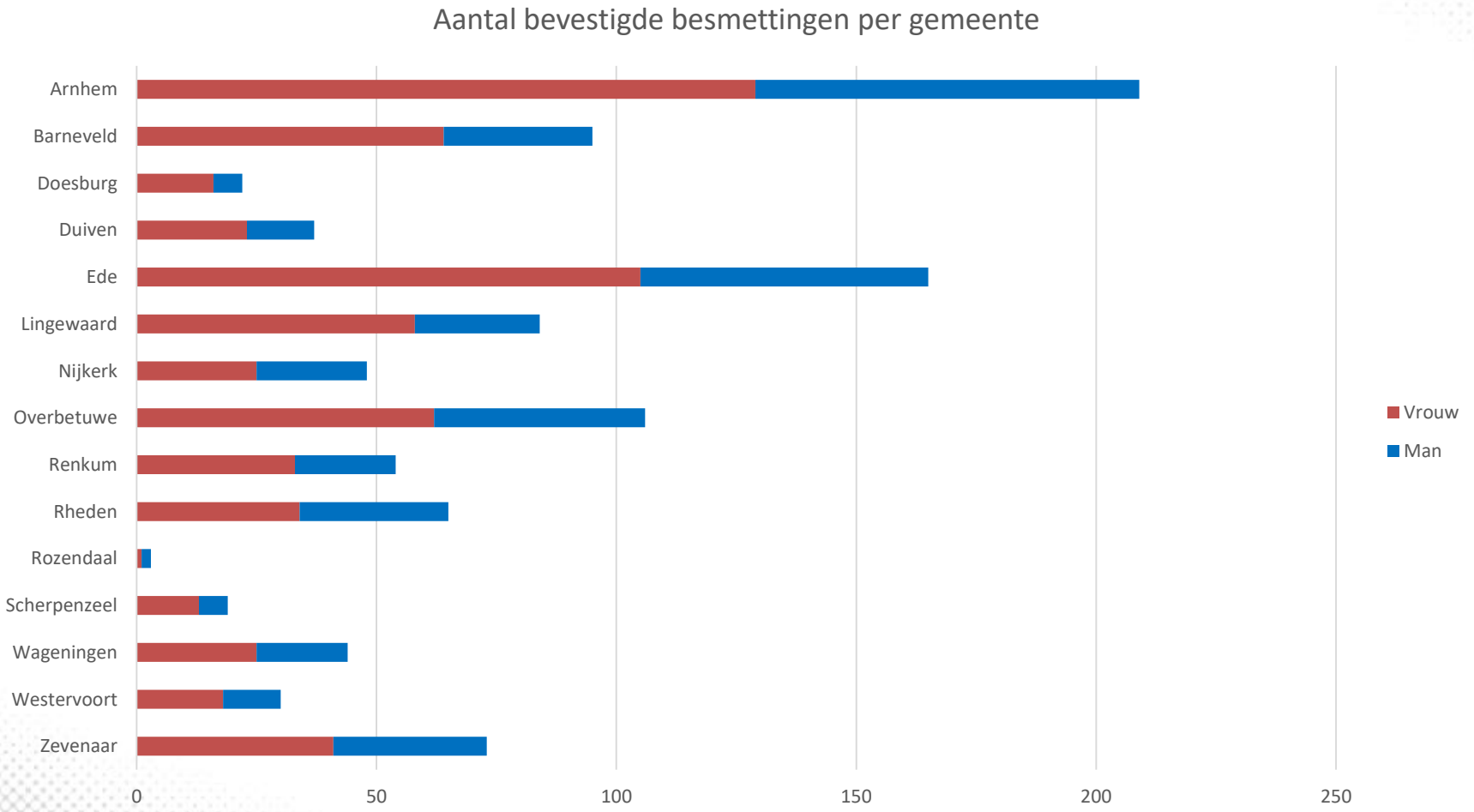
Monitoring en duiding COVID-19 Regio Gelderland-Midden

Epidemiologie, Infectieziekten, GHOR

23 april 2020

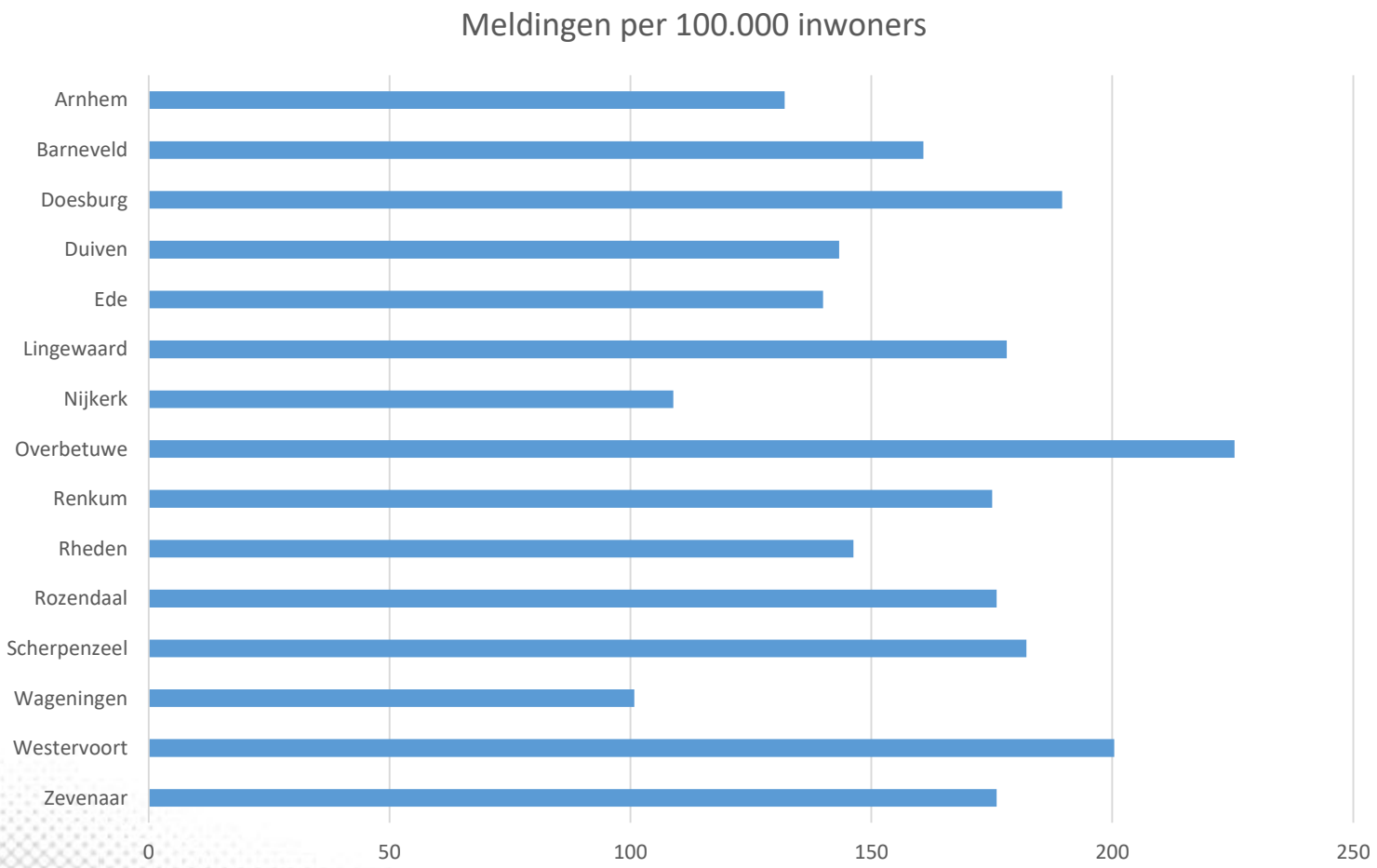
GGD Gelderland-Midden

Bevestigde besmettingen

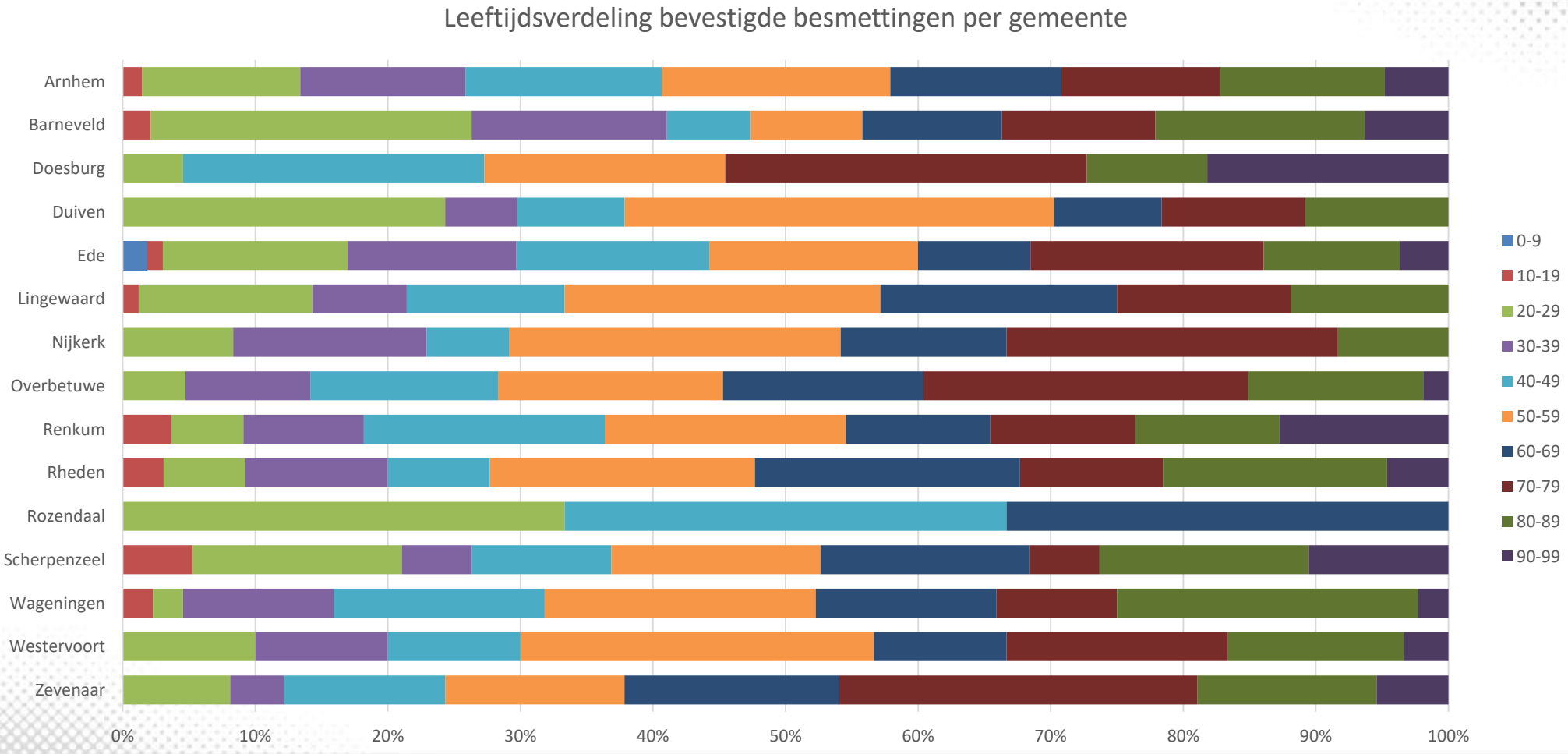
Gelderland-Midden

Bevestigde besmettingen

Gelderland-Midden

Bevestigde besmettingen

GGD Gelderland-Midden

Duiding

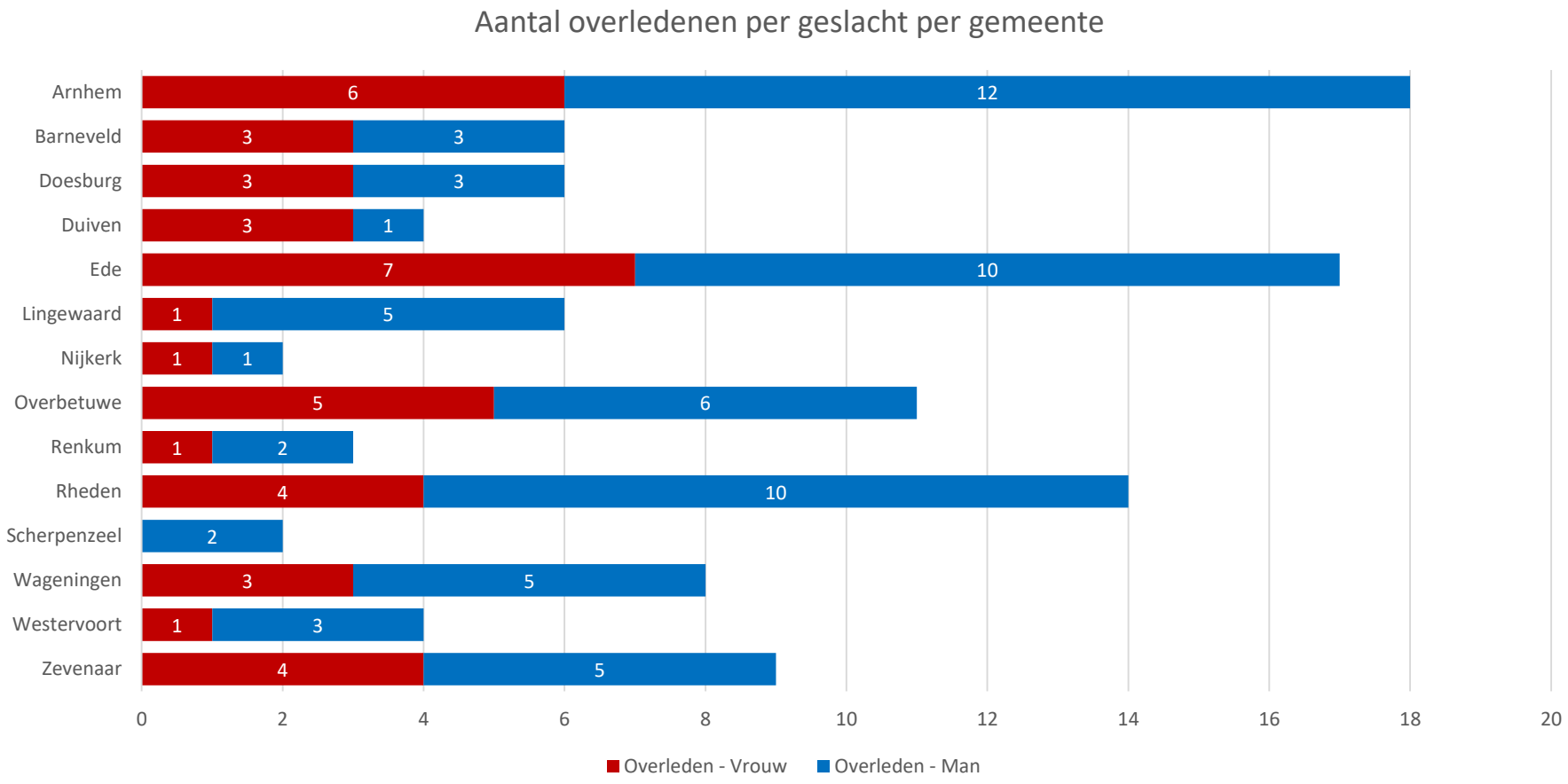
Op 21 april waren in totaal 1056 positief geteste personen in Gelderland- Midden gemeld.

Aantal positief geteste personen per 100.000 inwoners:

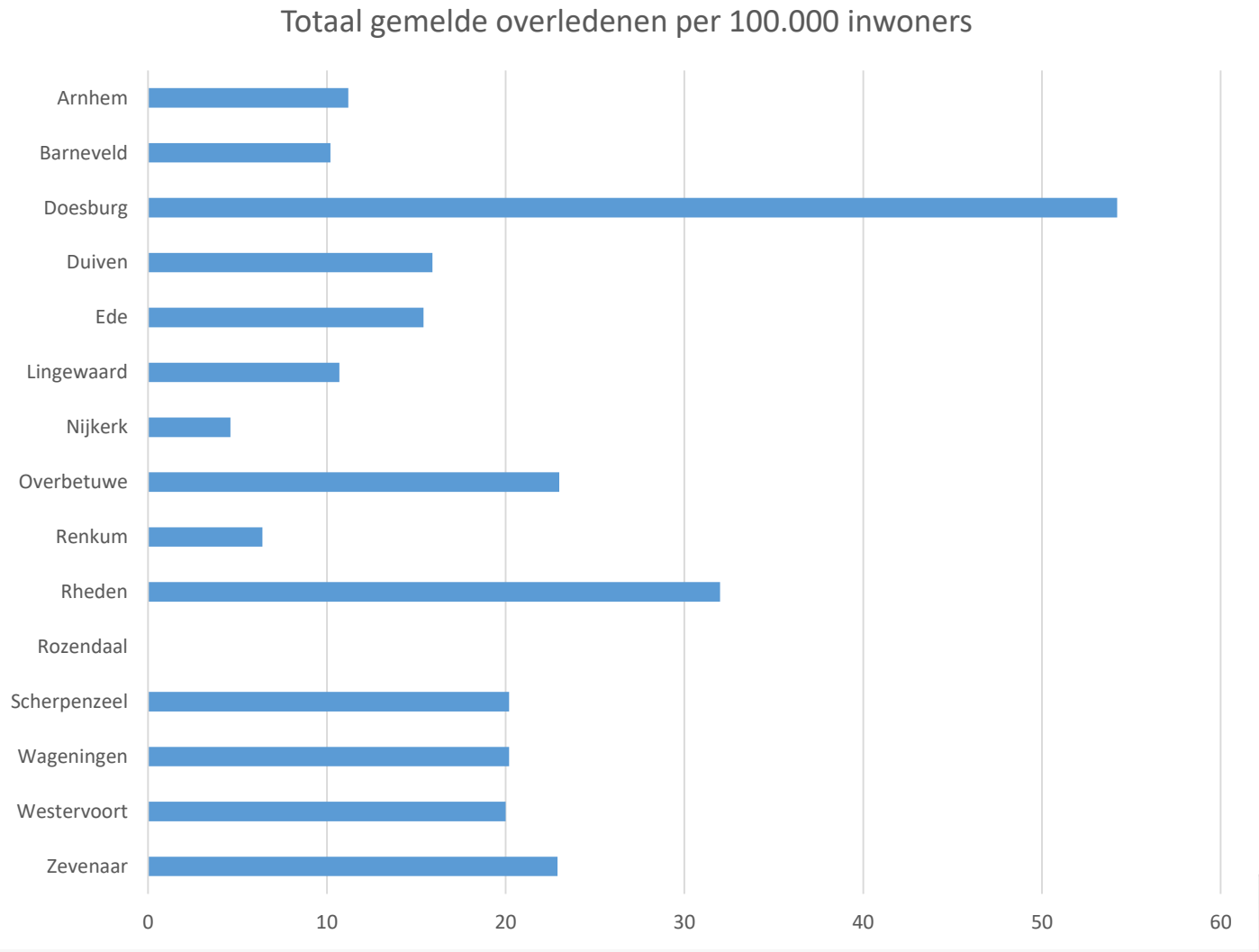
- Gelderland-Midden: 153
- Nederland: 198,5

De regionale leeftijdsverdeling komt ongeveer overeen met wat we landelijk zien. Tussen de gemeenten zien we kleine verschillen die deels ook worden veroorzaakt door de kleine aantallen.

Gemelde overledenen

Relatieve sterfte per gemeente

Gelderland-Midden

Duiding

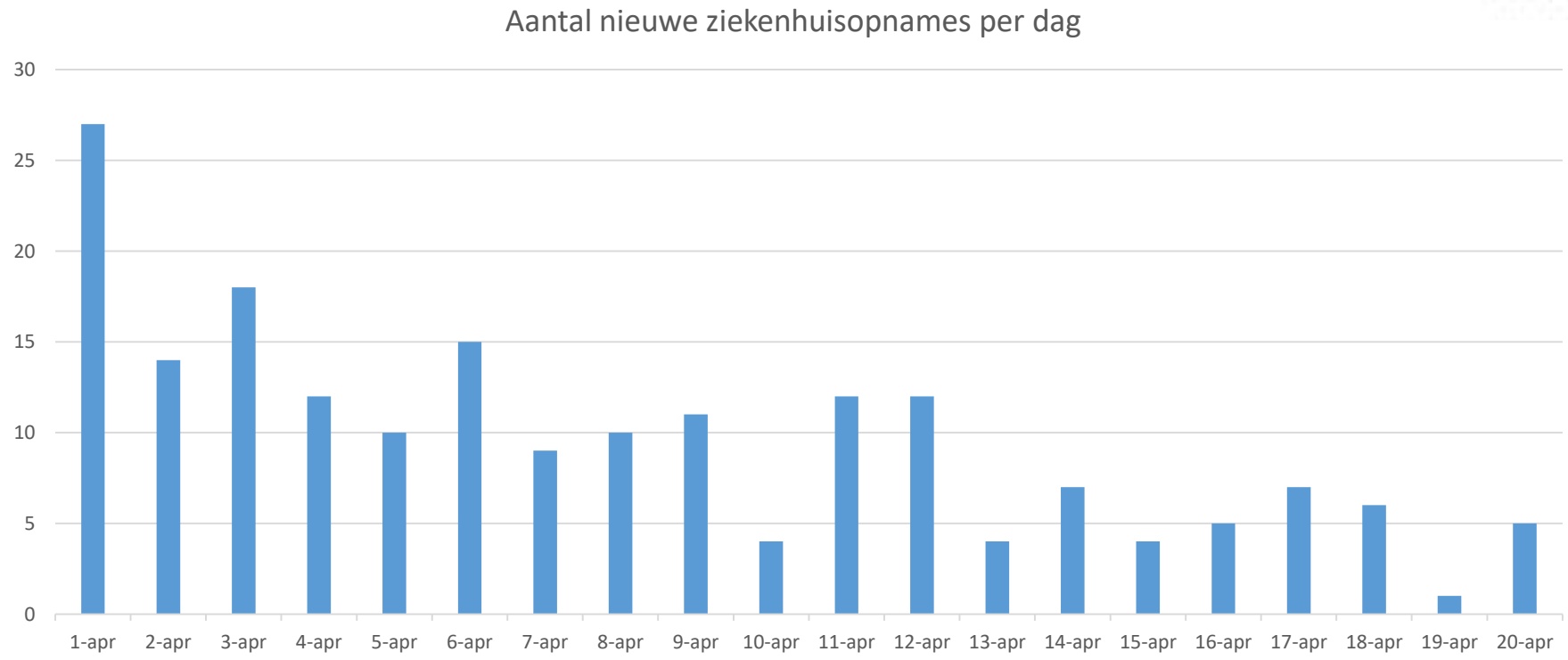
Op 21 april zijn in totaal 110 aan COVID-19 overleden personen gemeld.

Aantal gemelde overledenen per 100.000 inwoners:

- Gelderland-Midden: 15,9
- Nederland: 22,8

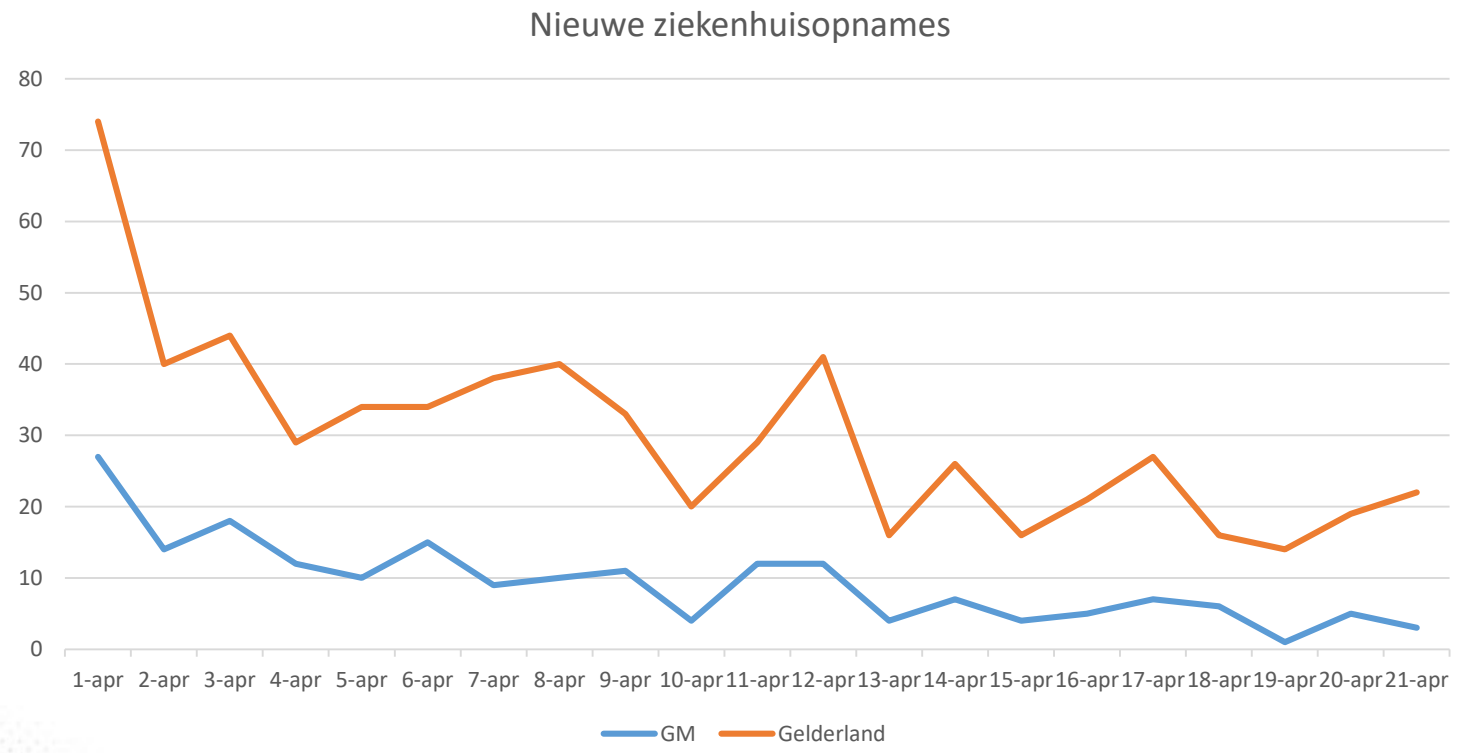
We zien regionaal nog steeds ongeveer dezelfde verdeling in leeftijd en geslacht. Wat opvalt is de relatieve sterfte in Doesburg en Rheden. Een verklaring hiervoor is waarschijnlijk de leeftijdsopbouw van de gemeente (Rheden) en het relatief grote aandeel 90-plussers bij de positief geteste personen in Doesburg (zie sheet 4).

Ziekenhuisopnamen Gelderland-Midden

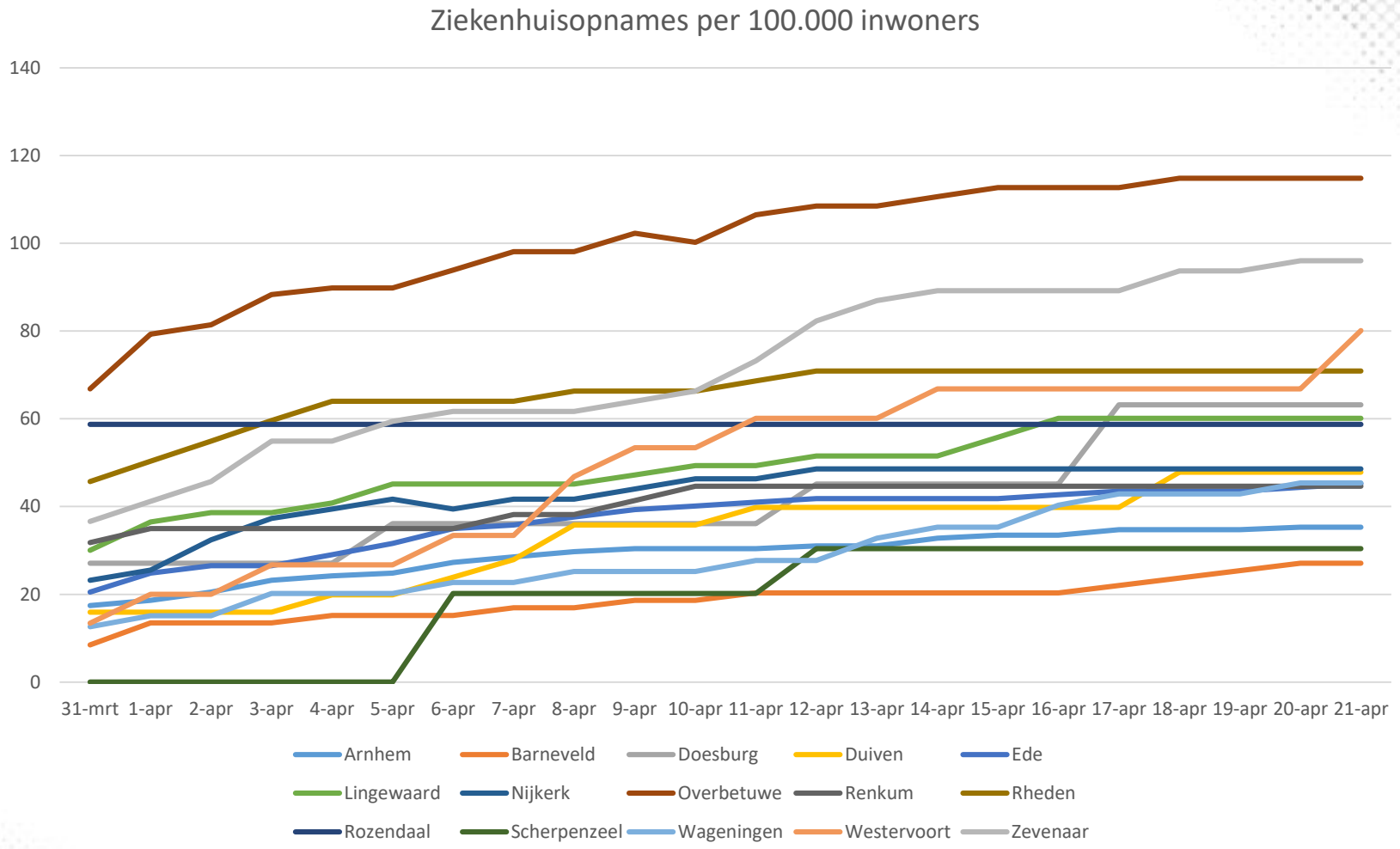

GGD Gelderland-Midden

Gelderland-Midden tov heel Gelderland

Gelderland-Midden

Ziekenhuisopnames per 100.000 inwoners
140
120
100
80
60
40
20
0
31-mrt 1-apr 2-apr 3-apr 4-apr 5-apr 6-apr 7-apr 8-apr 9-apr 10-apr 11-apr 12-apr 13-apr 14-apr 15-apr 16-apr 17-apr 18-apr 19-apr 20-apr 21-apr
Arnhem
Barneveld
Doesburg
Duiven
Ede
Lingewaard
Nijkerk
Overbetuwe
Renkum
Rheden
Rozendaal
Scherpenzeel
Wageningen
Westervoort
Zevenaar

Duiding

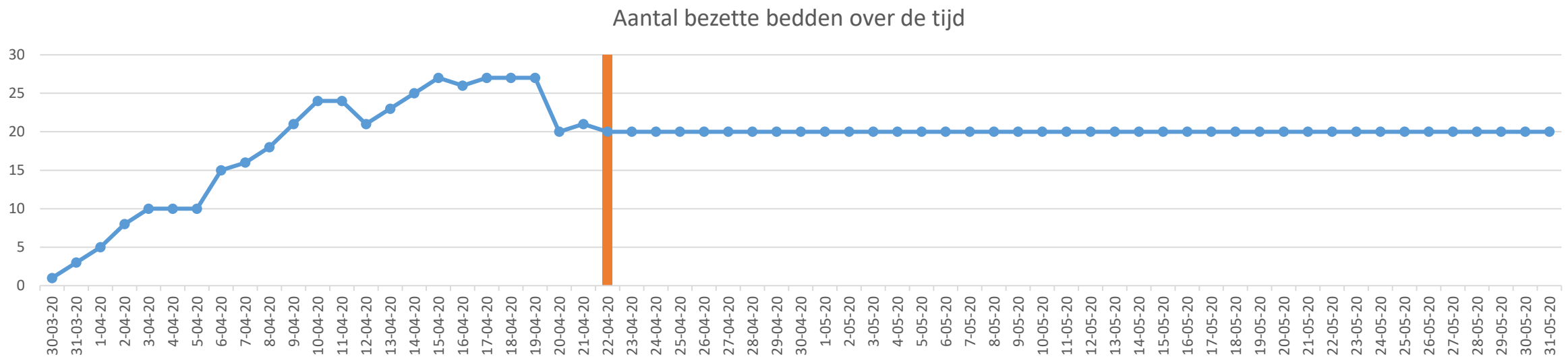
Op 21 april zijn in totaal 370 positief geteste personen in het ziekenhuis opgenomen (geweest).

Aantal ziekenhuisopnames per 100.000 inwoners:

- Gelderland-Midden: 54
- Nederland: 58

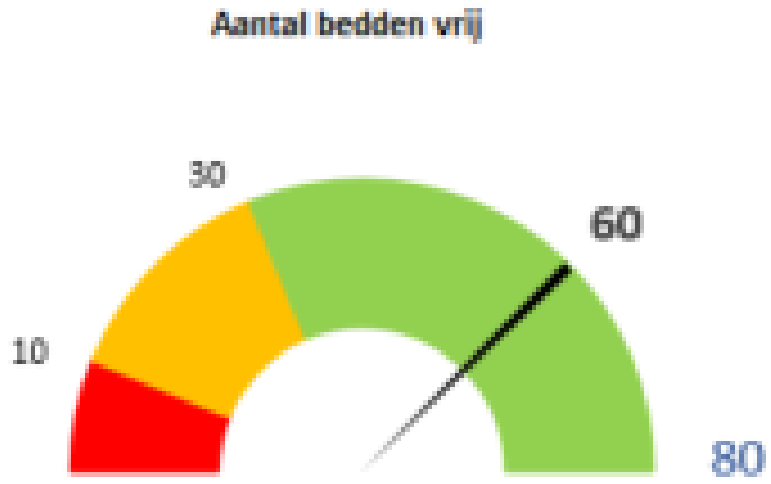
De afvlakking in het aantal ziekenhuisopnames zet door. Ten opzichte van heel Gelderland zien we in onze regio een sterkere afvlakking. Overbetuwe heeft nog steeds het hoogste aantal opnames per 100.000 inwoners maar stabiliseert. In Zevenaar zien we de afgelopen twee weken een relatief sterke stijging. Dit heeft onze aandacht.

Instroom COVID-19 cohort verpleging

De oranje lijn geeft de dag van vandaag aan.

Instroom COVID-19 cohort verpleging

	Aantal bedden vrij	Totaal aantal bedden	% bezet
Regio West	16	25	36%
Regio Oost	44	55	20%
Totaal regio	**60**	**80**	**25%**

Testbeleid

- Alle maatregelen blijven geldend
- In navolging van de aangekondigde maatregelen bereidt de GGD zich voor dat de doelgroep leraren, personeel basisonderwijs en pedagogisch medewerkers kinderdagverblijven/BSO met klachten getest kunnen worden.

Bron- en contactonderzoek

GGD Gelderland-Midden voert bij alle positief geteste personen een BCO uit. Aantal dinsdagochtend 21/4: 1056

Wat doen we?

- Brononderzoek gebeurt nu niet, behalve achterhalen contacten met bewezen corona patiënten
- Contactonderzoek focust op in beeld brengen contacten in periode tot 24 uur voor klachten
- Positief geteste personen spreken we persoonlijk. Zij krijgen een instructiebrief met verzoek hun contacten te informeren. Uitzondering: zorgverleners.
- Telefonisch bereikbaar voor mensen (patiënten en contacten) met vragen

GGD Gelderland-Midden

Bron- en contactonderzoek de meerwaarde

- Mensen volgen de landelijke maatregelen beter op. Dit draagt bij aan ‘flatten the curve’.
- We hebben niet alle covid besmettingen in beeld, maar wel de meest zieke patiënten en dus meest besmettelijke mensen.
- Mensen vinden het prettig om aanvullende informatie te krijgen en vragen te kunnen stellen

Aanvullend op landelijk onderzoek zetten we vragenlijst over naleven van maatregelen ook uit onder personen uit de BCO’s om effect te meten

Bron- en contactonderzoek

- Capaciteit kunnen we uitbreiden voor professionals onderwijs en kinderopvang.
- Locatie Gelredome: verdubbelen met geringe inspanning. Bij grote toeloop uit zorg & onderwijs zullen we overwegen om ook in omgeving Ede een teststraat te openen.

PBM

- Toevoerstroom van middelen is niet stabiel, maar er is wel een toename van het aantal middelen te zien
- Nieuwe bestellijn, rechtstreeks bij leverancier, is ingezet.
- Verwachting is dat binnen enkele weken het regionaal distributiecentrum in Lent wordt afgeschaald qua personele bezetting en dat zij alleen nog voor noodaanvragen bezet blijven.
- V&V instellingen worden voorzien, zo ver de schaarste dit toelaat, van PBM middelen. Het handelingskader wordt hiervoor toegepast.

Gedwongen isolatie/quarantaine

- Wet Publieke Gezondheid (WPG): voor A-ziekten kunnen maatregelen tot isolatie, quarantaine of medisch onderzoek worden opgelegd;
- De nieuwe A-ziekte en de vele ziektegevallen in Nederland roepen vragen op over de toepassing van WPG-maatregelen tot isolatie, quarantaine of medisch onderzoek bij Covid-19.
- In de fase waarin de epidemie zich nu bevindt (mitigatiefase) is de vraag of de rechter akkoord zal gaan met gedwongen isolatie op basis van vermoeden COVID-19. De onderbouwing is dat dit niet proportioneel is t.o.v. de fase waarin we nu zitten.

Ramadan

- vasten verhoogt (waarschijnlijk) niet het risico om geïnfecteerd te raken met SARS-CoV-2
- Om verspreiding van COVID-19 te voorkomen is het belangrijk om ook tijdens de Ramadan de ‘social distancing’-adviezen en hygiënemaatregelen op te volgen.
- Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft factsheets opgesteld met bruikbare tips voor de islamitische gemeenschappen en gemeenten. Zie: Rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/openbaar-en-dagelijks-leven/aanpak/religieuze-en-levensbeschouwelijke-bijeenkomsten.

Integrale ondersteuning van het basisonderwijs en kinderopvang

We gaan een programma bouwen waarmee we het basisonderwijs en kinderopvang integraal ondersteunen, zowel

- Infectieziektenbestrijding
- Jeugdgezondheidszorg (en veilig thuis er achter)
- Gezondheidsbevordering

En doen dat in het kader van De Gezonde School

- Keuze-opties per school.
- Multimediaal.

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-046

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	21 april 2020
Zaaknummer	Z/19/340826 /INT/20/957908
Onderwerp	Ontwikkelingen huisvesting Sterrenschool
Portefeuillehouder	Nanne van Dellen

Contactpersoon	Wytske Dijkstra / Gerlo van der Wens
E-mail	W.Dijkstra@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595307

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Er zijn een aantal belangrijke ontwikkelingen over de huisvesting van de Sterrenschool en de vernieuwbouw van de Guido Gezellestraat. Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u daarover.

Kernboodschap
In december 2019 heeft uw raad middelen beschikbaar gesteld voor de huisvesting van de Bem/Sterrenschool. Het schoolbestuur LiemersNovum heeft op verzoek van de Medezeggenschapsraad (MR) Sterrenschool een eigen haalbaarheidsonderzoek laten uitvoeren. Via deze weg informeren wij u over de genomen stappen om de vernieuwbouw van de Guido Gezellestraat voor te bereiden in nauwe samenwerking met het schoolbestuur en de kinderopvangorganisatie.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Coalitieafspraak
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☒ Anders, namelijk informeren over voortgang

Inhoudelijke boodschap
Het voorgenomen besluit van het schoolbestuur om de Sterrenschool te verplaatsen naar de Guido Gezellestraat is in eerste instantie niet goed gevallen bij MR en ouders van de leerlingen van de Sterrenschool. Het schoolbestuur heeft op verzoek van de MR een eigen haalbaarheidsonderzoek laten uitvoeren. Hierover is de MR positief, net als over de inhoud van het haalbaarheidsonderzoek waarin de potentie van de locatie Guido Gezellestraat voor de Sterrenschool als gunstig wordt gezien.

Het gesprek dat de gemeente zelf had gepland om met een afvaardiging van de ouders van de Sterrenschool te hebben, is vooralsnog niet doorgegaan vanwege de corona-maatregelen.

Wij hebben naar het schoolbestuur de intentie uitgesproken om binnen randvoorwaarden van tijd, budget en haalbaarheid, een positieve grondhouding aan te nemen ten opzichte van de aanbevelingen in het haalbaarheidsonderzoek. U vindt het haalbaarheidsonderzoek in de bijlage.
Het gaat hierbij om de volgende aanbevelingen:
1. een duurzame oplossing te vinden voor het bewegingsonderwijs op de locatie (zodat er geen gymvervoer nodig is),
2. een betere relatie van het Gimbornhof met de school en de buurt te bewerkstelligen en
3. maatregelen te nemen om een veilige verkeerssituatie te creëren voor ouders, leerlingen en buurtbewoners.

Gemeente en schoolbestuur hebben inmiddels besloten het bouwmanagement te gunnen aan de partij met het beste aanbod qua prijs en kwaliteit. Wij verwachten dat zij het beste kunnen omgaan met de risico's en de kansen die er zijn. De planning is strak en het is onzeker wat de effecten van de corona-maatregelen op het voorbereidingsproces en de bouwmarkt zullen zijn. Om de risico's zoveel mogelijk te ondervangen en de kansen te benutten, vergt dit van een ieder van ons maximale inzet.

Wij hebben het volste vertrouwen in deze partij om met de benodigde kennis, capaciteit en creativiteit ons doel te bereiken: een geschikte huisvesting voor de Sterrenschool en de kinderopvangorganisatie op een prachtlocatie in de stad Zevenaar; binnen de gestelde randvoorwaarden van tijd en geld.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten
In het communicatieplan ruimen we voldoende aandacht in voor communicatie met direct betrokkenen, waarbij we extra alert zijn op het tijdig betrekken van buurtbewoners van zowel de Guido Gezellestraat als in Groot-Holthuizen.

Vervolgproces
Met het bouwmanagement zijn wij met alle partijen begonnen aan de voorbereiding van de bouw. Hierin zien wij ook een rol voor de MR Sterrenschool en/of ouders en buurtbewoners van de Guido Gezellestraat. Wij zijn er van overtuigd dat we in deze tijden van corona-maatregelen samen creatieve vormen vinden om de inbreng van een ieder in dit proces te waarborgen. Uiteraard houden wij u geïnformeerd over de voortgang van het proces van vernieuwbouw van de Guido Gezellestraat.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlage: Z/19/340826/INT/20/958735 R007-ZEV-STR rapportage Sterrenschool.v1.5

PETER VAN AARSEN ARCHITECT

m3v advies & management

HAALBAARHEIDSONDERZOEK HUISVESTING

De Sterrenschool| maart 2020

INHOUD

1. INLEIDING 3
   - 1.1. Situatieschets 3
   - 1.2. Vraagstelling 3
   - 1.3. Werkwijze 4
   - 1.4. Leeswijzer 4

2. DE STERRENSCHOOL 5
   - 2.1. Het Sterrenschool-Concept 5
   - 2.2. Onderwijsconcept van De Sterrenschool 5
   - 2.3. Demografisch onderzoek 6
   - 2.4. Voedingsgebied 7
   - 2.5. Verkeersveiligheid 10
   - 2.6. Bewegingsonderwijs 12

3. HUISVESTING 16
   - 3.1. Juridisch kader 16
   - 3.2. Toelichting op het ontwerp 16
   - 3.3. Begroting 17
   - 3.4. Beschrijving uitgangspunten naar ontwerp 20
   - 3.5. Exterieur Guido Gezellestraat 22

4. REACTIE VRAGEN MR EN CONCLUSIE 23
   - 4.1. Reactie op de vragen van de MR 23
   - 4.2. Conclusie / advies / aanbevelingen 26

COLOFON 28

BIJLAGE A – BOUWKOSTEN RAMING 29

BIJLAGE B – SCHETSONTWERP, INCLUSIEF SITUATIETEKENING 30

1. INLEIDING

1.1. SITUATIESCHETS

De Sterrenschool Zevenaar is sinds 2010 samen met Daltonschool De Bem gehuisvest in een Brede School in Groot Holthuizen. De Bem groeit en een deel van de school is gehuisvest in tijdelijke noodunits naast de school. De groei van De Bem is structureel en dat betekent dat hun extra ruimtebehoefte permanent opgelost moet worden. De gemeente is met het schoolbestuur overeengekomen dat er meer ruimte nodig is voor de leerlingen van de Bem/Sterrenschool. Het schoolbestuur heeft, met instemming van de gemeente, een besluit voorgenomen voor verhuizing van de Sterrenschool en is over dat voornemen in overleg met de school en de MR van de school.

De beoogde nieuwe locatie voor De Sterrenschool is het bestaande schoolgebouw op de Guido Gezellestraat 42. Dit gebouw biedt nu tijdelijke huisvesting voor basisschool 't Kofschip. De kinderopvang Lotus is ook gehuisvest in dit pand. Het plan om de wijk Groot Holthuizen te verlaten, stuit bij een groep ouders echter op grote bezwaren. Daarnaast speelt dat er in de afgelopen twee jaar meerdere veranderingen zijn geweest die tot onrust hebben geleid onder de ouders en het team. Er is een grote behoefte aan duidelijkheid en stabiliteit voor de kinderen. De aangekondigde verhuizing kwam onverwacht en dat leidde tot vragen (zie ook de memo van de MR in bijlage A).

Het schoolbestuur heeft in overleg met de medezeggenschapsraad (MR) besloten een vergelijkend haalbaarheidsonderzoek te laten uitvoeren om antwoord te kunnen geven op de zorgen die onder de ouders bestaan.

1.2. VRAAGSTELLING

De hoofdvraag uit de betreffende memo van de MR is:

- Welke locatie is het beste voor een succesvolle lange termijn uitvoering van het concept Sterrenschool inclusief bijbehorend budget?

Subvragen:

- Welke locatie faciliteert de beste kansen voor groei op korte en lange termijn?
- Welke locatie faciliteert de beste veiligheid (zowel sociale en verkeersveiligheid) en laagdrempeligheid voor de omgeving en het pedagogisch klimaat?
- Welke locatie faciliteert de beste kansen om de kwaliteit van het concept te verhogen?
- Wat zijn de grootste risico's van de nieuwe locatie die een bedreiging kunnen vormen voor het voortbestaan van de school?
- Is het huidige budget toereikend voor het uitvoeren van het concept in de toekomstige locatie?

Onderliggende vraag is daarbij uiteraard of de nieuw beoogde locatie passend is/gemaakt kan worden voor het Sterrenschoolconcept en de vraag of De Sterrenschool een reële levensvatbare kans heeft op de nieuwe locatie.

In dit onderzoek worden deze vragen behandeld vanuit een onafhankelijk perspectief waarbij de bevindingen zo objectief mogelijk, en daar waar mogelijk met cijfermatige onderbouwing, worden beschreven.

1.3. WERKWIJZE

Voor dit onderzoek hebben interviews plaatsgevonden met de volgende partijen:

- Teamleiders en directie van De Sterrenschool
- Vertegenwoordiging van de ouders in de MR, gelijktijdig met een vertegenwoordiging van de oudervereniging
- Vertegenwoordiging van ouders van het actiecomité
- Directie van Kinderopvang Lotus
- Bestuurder Liemers Novum
- Projectleider en beleidsmedewerker van de gemeente Zevenaar

De onderwerpen zijn middels deskresearch en brononderzoek verder bestudeerd.

1.4. LEESWIJZER

Deze rapportage is opgebouwd uit drie delen:

- In kaart brengen karakteristieken van
    - De Sterrenschool, het onderwijsconcept
    - Demografisch onderzoek
    - Voedingsgebied
    - Verkeersveiligheid
    - Sportvoorzieningen
- Vertaling Sterrenschoolconcept naar huisvesting
    - Schetsontwerp Guido Gezellestraat
    - Bouwkostenraming
- Aanbevelingen en conclusies

NB: In de bijlagen zijn onderzoeks-ontwerptekeningen (schetsontwerp) opgenomen. Deze ontwerptekeningen geven een mogelijkheid weer hoe het concept in de huisvesting ingepast kan worden. Dit is dus niet het ontwerp, maar onderdeel van het verkennende onderzoek.

2. DE STERRENSCHOOL

2.1. HET STERRENSCHOOL-CONCEPT

De Sterrenschool is ontstaan in 2008 vanuit de ambitie om kinderen vijfsterren opvang en onderwijs aan te bieden: 'Als we vandaag met een scholen lei mochten beginnen, hoe zouden we kinderopvang en onderwijs dan organiseren?'. Een Sterrenschool geeft het leren en ontwikkelen vorm vanuit de visie dat kinderen voortdurend op leerreis zijn binnen en buiten de school en geeft antwoord op maatschappelijke trends, zoals twee werkende ouders en persoonstekorten.

Kortom:
De (ideale) Sterrenschool: Is het hele jaar open, opvang en onderwijs werken aan dezelfde leerdoelen, de kinderen volgen individuele leerlijnen en in het curriculum is veel aandacht voor taal, rekenen en lezen. Opvang en onderwijs werken volgens een pedagogisch concept in een doorlopende leerlijn. In de buurt vervult De Sterrenschool een centrale functie gaat de interactie aan met ouders en buurtbewoners, voorzieningen en de natuur. De lessen worden gegeven door vakdocenten. De Sterrenschool staat voor *vijf sterren onderwijs.*

<u>De vijf sterren op een rij:</u>

1. Continurooster en flexibiliteit in opvang en vakanties;
2. Leren én opvang in één pedagogische omgeving;
3. De nadruk ligt op rekenen, taal en lezen;
4. Voor ieder kind is maatwerk;
- Binding met de buurt.

2.2. ONDERWIJSCONCEPT VAN DE STERRENSCHOOL

Het uitgangspunt van De Sterrenschool is:
"Op Sterrenschool Zevenaar is een professionele cultuur een veilige omgeving waarin iedereen zich ontwikkelt en gebruik maakt van talenten vanuit een transparante en respectvolle communicatie: Doen wat je zegt en zeggen wat je doet".

De leerlingen krijgen les van vakdocenten in ateliers. De leerlingen beginnen de dag in hun stamgroep bij hun 'eigen leerkracht' en gaan vervolgens als groep volgens een rooster naar een vakdocent in een andere groepsruimte/atelier. De ateliers zijn volledig ingericht naar de kenmerken van het betreffende vak. Daarnaast leren leerlingen op een gezamenlijk leerplein. Om dat de garderobes decentraal nabij de verschillende entrees liggen, wordt het volledige leerplein benut als onderwijsruimte. De ontwikkeling per kind wordt nauwgezet gevolgd en gestimuleerd.

De ouderbetrokkenheid op De Sterrenschool is groot. De deur staat altijd open en ouders helpen mee bij activiteiten in de school, zoals bij het bereiden van maaltijden en het verzorgen van gastlessen.

Unaniem wordt de kleinschaligheid van De Sterrenschool gewaardeerd. Elk kind wordt echt gezien. En dat is belangrijk voor een evenwichtige ontwikkeling van het opgroeiende kind.

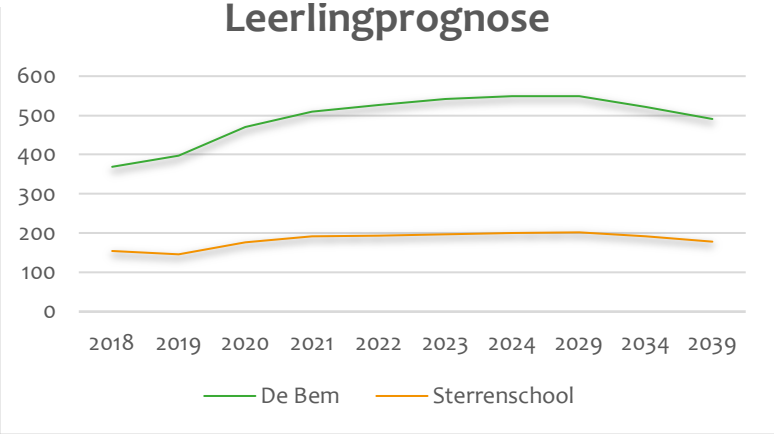
2.3. DEMOGRAFISCH ONDERZOEK

Leerlingprognoses

Op de Sterrenschool zitten 155 leerlingen (teldatum 1 oktober 2019). In 2013 was het leerlingaantal 99 leerlingen, dit is in 3 jaar tijd (2016) toegenomen tot 148. Sinds 2016 is het leerlingaantal stabiel, variërend van 148 – 155 leerlingen.

De prognose geeft aan dat de school een groei doormaakt tot een piek van 202 leerlingen in 2029, waarna het stabiel blijft rondom de 200 leerlingen tot 2032, waarna het leerlingaantal daalt tot 179 in 2039.

De Bem maakt een sterke groei door van 470 leerlingen in 2020, naar een maximum van 549 leerlingen in 2029.

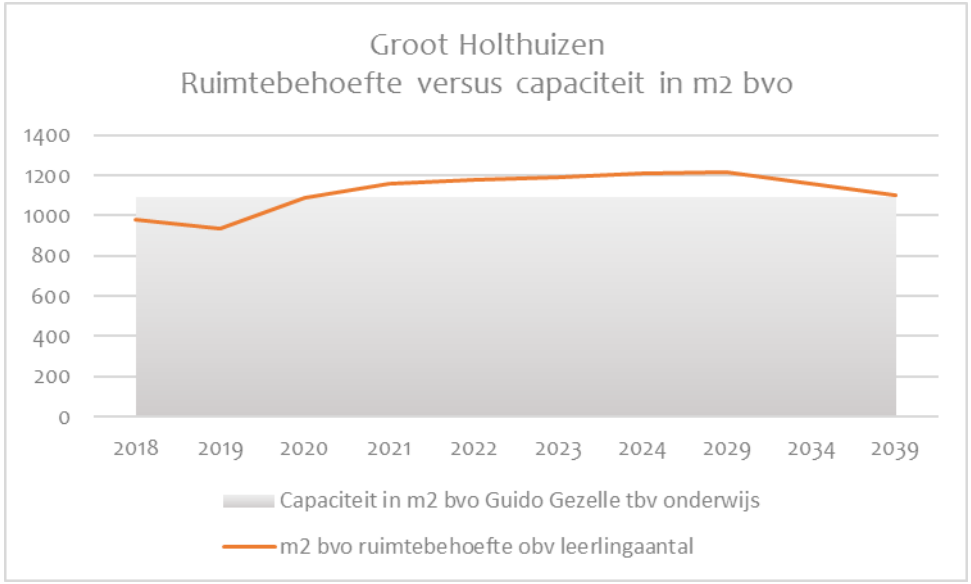

Figuur 1

Bepaling ruimtebehoefte versus capaciteit

Groot Holthuizen

Op basis van de leerlingprognose wordt de normatieve ruimtebehoefte bepaald met de formule 200 m2 vaste voet + 5,03m2 * aantal leerlingen (fig.2). Het grijze vlak zijn de vierkante meters van de huisvesting; de oranje lijn geeft

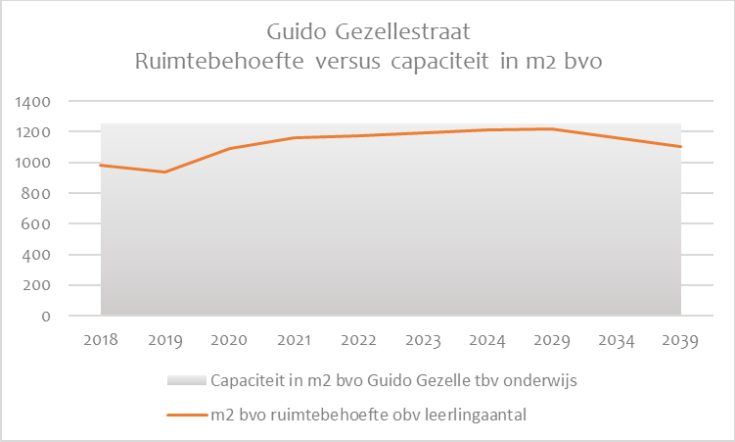

Figuur 2

de ruimtebehoefte van De Sterrenschool aan. Op dit moment sluit de huisvesting exact aan bij de normatieve ruimtebehoefte. Wanneer de groei doorzet zoals de prognose aangeeft, zal de school een groeistop moeten invoeren of tijdelijke capaciteit toevoegen met bijvoorbeeld het plaatsen van een noodunit.

Guido Gezellestraat

De locatie op de Guido Gezellestraat heeft op moment van inhuizen voldoende capaciteit om de verwachte groei van De Sterrenschool op te vangen, zie figuur 3. Te zien is dat de school start met een normatieve overcapaciteit, maar wanneer de school blijft groeien tot 200 leerlingen, is er een goede balans tussen de omvang van het gebouw en het aantal leerlingen.

Figuur 3

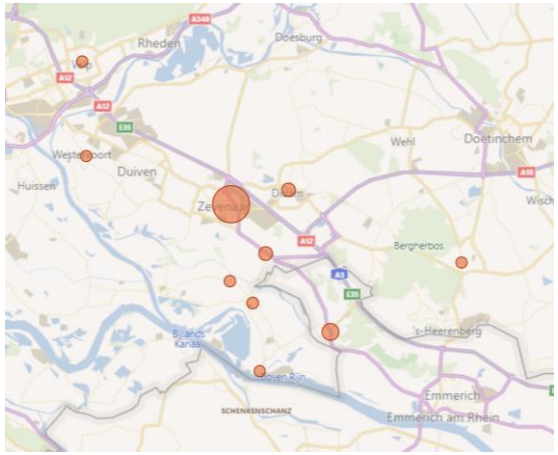
Samenwerking kinderopvang

Op de locatie van de Guido Gezellestraat zit kinderopvang Lotus gehuisvest. Op pedagogisch concept zijn er overeenkomsten in de visie op het opgroeiende kind van De Sterrenschool. Beide partijen hechten waarde aan kleinschaligheid, aandacht voor het opgroeiende kind, aanspreken van de talenten en breder kijken dan enkel 'de lijstjes'. De kinderopvang Lotus hecht waarde aan het behoud van een eigen domein om een vertrouwde omgeving voor hun kinderen te borgen.

De kinderopvang wil op inhoud onderzoeken met de school welke mogelijkheden er zijn voor samenwerking en waar ze elkaar kunnen versterken. De kinderopvang heeft een heldere visie op hoe ze met elkaar en met kinderen omgaan. De kinderopvang heeft een daar ook een sterk beeld voor ogen wat voor omgeving er nodig is om hun visie het beste tot uiting te laten komen. Zo is het bijvoorbeeld van belang dat de kinderen van de BSO in een andere sfeer spelen dan op school; voor de activiteiten ziet de kinderopvang wel mogelijkheden voor medegebruik van de ruimten zoals de keuken.

2.4. VOEDINGSGEBIED

Vanwege het onderscheidende onderwijskundig en pedagogisch concept van De Sterrenschool is De Sterrenschool aan te merken als een regioschool. Dat betekent dat een groot deel van de leerlingen moet reizen, per fiets of per auto, om op school te komen. Twee derde van de leerlingen komen uit de plaats Zevenaar; een derde komt uit omringende plaatsen, zie tabel 1. Afbeelding 1 geeft het bijbehorende spreidingsgebied weer.

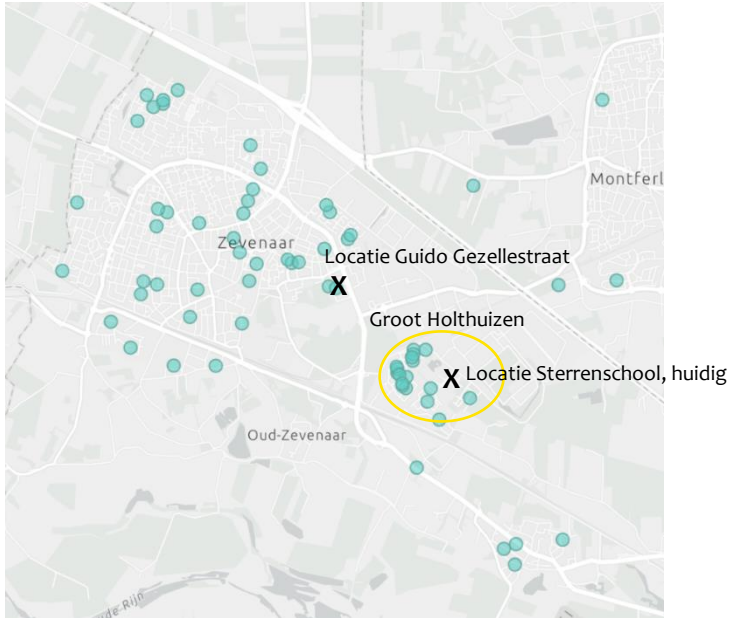
Afbeelding 1

Plaatsnaam	Aantal leerlingen
Aerdt	2
Babberich	11
Didam	10
Elten Emmerich	23
Herwen	3
Tolkamer	1
Velp	1
Westervoort	1
Zeddam	1
Zevenaar	102
Totaal	**155**

Tabel 1

Voedingsgebied Zevenaar

Wanneer we inzoomen op Zevenaar, valt op dat de leerlingen verspreid wonen over de hele stad Zevenaar met een concentratie in Groot Holthuizen. Van de 102 leerlingen die uit de stad Zevenaar komen, wonen 42 leerlingen (41%) in Groot Holthuizen; 60 leerlingen (59%) komen van buiten de wijk Groot Holthuizen. Deze leerlingen wonen verspreid over de stad, overwegend ten westen van de Guido Gezellestraat. Afbeelding 2 geeft de spreiding weer over Zevenaar.

Afbeelding 2

Verwachting toekomstige ontwikkelingen voedingsgebied

Groot Holthuizen

De wijk Groot Holthuizen blijft uitbreiden. Dat betekent dat De Brede School (De Bem en De Sterrenschool) uit de wijk leerlingen blijft aantrekken. In de wijk wonen 450 kinderen in de basisgeneratie (0-15 jaar). De ouders uit de wijk die voor De Sterrenschool kiezen zijn, naar verwachting, ouders die bewust kiezen voor het onderwijsconcept en ouders de kiezen voor een kleine school in de wijk. Daarnaast heeft De Sterrenschool een regiofunctie. Er komen dus ook leerlingen van buiten Groot Holthuizen per fiets en auto. De aanwas van nieuwe leerlingen lijkt hiermee gewaarborgd.

Zorgen zijn er ook: Komt De Sterrenschool niet in de verdrukking naast ‘de grote Bem’? Zijn er voldoende mogelijkheden in Groot Holthuizen voor De Sterrenschool om zich toekomstbestendig te onderscheiden ten opzichte van het Daltonconcept op De Bem? Antwoorden op deze vragen zijn niet eenvoudig te objectiveren, maar dienen wel belicht te worden.

Centrum en Schrijvershoek

De Guido Gezellestraat ligt op het grensvlak tussen de wijken ‘Centrum’ en ‘Schrijvershoek’. Een klein deel van de leerlingen komt al uit de wijken Schrijvershoek en centrum. In directe omgeving komt een nieuwbouwwijk ‘Woonpark BAT’.

Afbeelding 3

Het is aannemelijk dat uit deze wijk ook nieuwe leerlingen zullen komen. De wijk Centrum is een vergrijzende wijk, met relatief veel senioren en 50 kinderen in de basisgeneratie; de wijk Schrijvershoek heeft een meer nominale opbouw, en 290 kinderen in de basisgeneratie. Dat betekent dat ook in deze wijk aanwas van nieuwe leerlingen op loopafstand zal zijn.

De kinderopvang Lotus die ook in het pand gehuisvest is kan ook een impuls geven aan de groei van het aantal leerlingen. De combinatie van kinderopvang en onderwijs onder één dak, geeft inhoudelijk meerwaarde en is ook praktisch een voordeel voor ouders ten aanzien van halen en brengen van de kinderen.

De wijken Centrum en Schrijvershoek zijn wijken met een rijke historie en een diversiteit van de populatie. Een gevolg van de verhuizing kan zijn dat de populatie van de leerlingen mogelijk meer divers wordt. Dat past bij de payoff van De Sterrenschool, De Sterrenschool *"waar ieder kind straalt"*. De school moet een toegankelijke plek zijn voor elk kind, ongeacht zijn achtergrond. De leerlingen die niet in Groot Holthuizen wonen, zijn gewend om te reizen. De verwachting is dat de Sterrenschool zijn regiofunctie behoudt. En dat ongeveer een derde van de leerlingen van buiten Zevenaar blijft komen.

De grootste omslag is voor de leerlingen die in Groot Holthuizen wonen. Zij zijn gewend om lopend naar school te gaan en zullen nu per fiets of per auto naar school gaan. In het hoofdstuk Verkeersveiligheid worden de kritische verkeerssituaties beschreven. Het is, met begrip voor de complexiteit, een individuele keuze van elke ouder of zij kiezen voor nabijheid of het de school met het specifieke Sterrenschoolconcept. De verwachting is dat op de middellange termijn het aandeel leerlingen uit Groot Holthuizen kleiner wordt, maar dat het aantal leerlingen uit Zevenaar toe neemt. Er zijn geen aanleidingen om aan te nemen dat het voedingsgebied op de Guido Gezellestraat ontoereikend is. Zie ook onderstaande alinea over de spreiding van de scholen.

Spreiding scholen over de stad Zevenaar

Het algemene uitgangspunt voor de spreiding van scholen over een dorp of stad is dat er een evenwichtige verdeling is. Het is van belang dat er een goede spreiding van de scholen is over de verschillende wijken in de gemeente. Op dit moment is nabij de Guido Gezellestraat tijdelijk de basisschool Lindenhage gehuisvest. Die school is netals 't Kofschip in afwachting van de vernieuwbouw aan de Platanenlaan.

De kaart van de verdeling van scholen ziet er na die vernieuwbouw als volgt uit, zie afbeelding 3. Dat betekent dat centraal Zevenaar een 'witte vlek' heeft wat betreft basisscholen. De locatie Guido Gezellestraat vult deze plek op.

Afbeelding 4

Dat betekent dat ook Guido Gezellestraat een toegankelijke locatie kan zijn voor ouders met kinderen, ook in de omringende wijken: Molenwijk en Het Grieth aan de zuidkant van de rondweg. Daarnaast zien we dat de wijken tussen de A12 en de rondweg geen scholen heeft. Wat betreft reisafstand is Guido Gezellestraat voor deze ouders een gelijkwaardig alternatief voor De Brede School Grootholthuizen, en de drie scholen bij Stegeslag.

2.5. VERKEERSVEILIGHEID

Routing naar Groot Holthuizen

De Sterrenschool ligt centraal in de wijk Groot Holthuizen. Groot Holthuizen heeft een randweg, de Landeweerdijk, voor de ontsluiting van de wijk. Op piekmomenten (’s ochtends en ’s avonds) is deze weg druk met auto’s. Binnendoor zijn verschillende fietspaden, waardoor er een scheiding is tussen snel en langzaam verkeer.

Situatie bij de Brede School

Bij opening school en sluiting school is er een piekmoment bij de Brede School. De Sterrenschool heeft gespreide inloop en uitloop. Dat betekent dat de school begint tussen 8:00 en 9:00 uur en eindigt tussen 14:00 en 15:00 uur. De Bem heeft vaste schooltijden. De school begint om 8:30 uur en is uit om 14:15 uur. Rondom die tijden is het extra druk met auto, fiets en wandelverkeer en kunnen er onoverzichtelijke situaties ontstaan. Echter, de leerlingen van De Sterrenschool kunnen dus kiezen om deze piektijden te vermijden. Bij een rustige verkeerssituatie, is de logistiek overzichtelijk en logisch. Er is een draailus voor auto’s, een separaat voetpad en de fietsers fietsen op de weg, maar gezien de fijnmazigheid van de wijk wordt er automatisch rustiger gereden.

Routing naar de Guido Gezellestraat

Zoals aangegeven in hoofdstuk 2.4 komen de leerlingen uit verschillende windstreken, met een concentratie uit de wijk Groot Holthuizen. Het is van belang dat voor elke leerling de route van en naar school veilig is. Enkele punten uit onderstaande opsomming gelden ook voor de leerlingen die op dit momenten van buiten de wijk Groot Holthuizen naar de Sterrenschool in de wijk gaan.

Aansluiting A12, spoorverbetering Zevenaar-Didam en woonpark BAT
Zevenaar-Oost wordt met de weg Hengelder aangesloten op de A12. Dat leidt tot een hogere verkeersintensiteit op de N336, Ringbaan Oost en Hengelder toenemen. De huidige rotonde van de Hengelder wordt vervangen door een T-splitsing.

Langs de Ringbaan Oost ligt aan weerszijden van de weg een separaat fietspad. Fietsverkeer van Groot Holthuizen naar Guido Gezellestraat moet nu zowel Hengelder als Ringbaan kruisen. Fietsverkeer vanuit Zevenaar (en dus ook de Guido Gezellestraat) hoeft het autoverkeer niet te kruisen.

NB: Mogelijke optie - Wanneer het fietspad wordt ingericht als een tweerichtingspad dan hoeven de fietsers geen verkeer meer te kruisen.

De kortste route tussen Groot Holthuizen en de Guido Gezellestraat gaat via N336. Een alternatieve route gaat via Babberichseweg. Deze weg is meer verkeersluw en heeft aan beide kanten een fietspad. Daarnaast komt er een fietstunnel onder het spoor, zodat de leerlingen het spoor niet meer kruisen. Ook bij deze route moeten leerlingen een weg oversteken.

NB: Mogelijke optie - Wanneer het fietspad wordt ingericht als een tweerichtingspad dan hoeven de fietsers geen verkeer meer te kruisen.

Situatie bij de Guido Gezellestraat

Het schoolgebouw aan de Guido Gezellestraat ligt aan een rustige weg in een woonwijk, aan de rand van het Grimbornhof. Auto's en fietsers delen de doorgaande rijbaan. Er zijn twee ruimte separate voetpaden aan weerszijde van de weg.

In de huidige situatie, dus met basisschool 't Kofschip en kinderopvang Lotus is de parkeerdruk te hoog. Hierdoor parkeren ouders bij het halen en brengen van hun kinderen hun auto's op een willekeurige plek dat leidt tot gevaarlijke situaties. Er is een separaat voetpad en de fietsers fietsen op de weg bij de auto's. Deze weg is een tweerichtingsweg. Hierdoor is de situatie minder overzichtelijk. Personeel parkeert op dit moment in de wijk. Dat is niet wenselijk, want dat gaat ten koste van parkeerplaatsen voor de ouderenwoningen.

Het is aan te bevelen om de verkeerssituatie duurzaam te herzien, waarbij er een goede balans komt voor voldoende parkeerplaatsen voor personeel. Kiss & Ride plekken voor ouders. Omdat ouderbetrokkenheid een centrale rol speelt bij het Sterrenschoolconcept, is het van belang dat er een mogelijkheid is dat ouders veilig hun auto kunnen parkeren zonder dat ze daarmee de verkeersveiligheid in het gedrang brengen.

Daarnaast moet er een gedegen plan komen voor het langzaam verkeer, fietsers en voetgangers. Voor de Vondellaan staat een groot onderhoud gepland waarin de gemeente zorgt voor een betere ontsluiting van de Guido Gezellestraat. De gemeente is voornemens met een klankbordgroep van belanghebbenden in overleg te treden over dergelijke randvoorwaarden voor de verkeersveiligheid, ouders van De Sterrenschool kunnen hier participeren.

2.6. BEWEGINGSONDERWIJS

Alle kinderen in het basisonderwijs hebben recht op bewegingsonderwijs. Voor de kleuters is een inpandig speellokaal verplicht. Zowel de locatie Groot Holthuizen als de locatie Guido Gezellestraat hebben een speellokaal voor de kleutergroepen in het gebouw. De locatie Groot Holthuizen heeft daarnaast een gymlokaal voor groep 3 tot en met 8, de locatie Guido Gezellestraat niet.

Locatie Groot Holthuizen

Op de locatie Groot Holthuizen is er een gymnastieklokaal in het gebouw. De Sterrenschool heeft 6 groepen die gymmen; De Bem heeft 14 groepen die gymmen in het gymnastieklokaal. Elke groep heeft ca. 1,5 klokuur (2 lesuren) gym per week (de gemeentelijke berekening van het aantal klokuren per school is gedetailleerder op basis van aantal leerlingen i.p.v. groepen). Dat betekent dat de gymzaal nu wekelijks ca. 30 klokuren bezet is. De richtlijn voor de capaciteit van een gymlokaal voor het basisonderwijs is 26 klokuren. Vanaf 1 januari 2021 neemt de druk op de gymzaal verder toe door een toename van het aantal leerlingen, zie H2.3 leerlingenprognose.

Aanbeveling

Ongeacht of De Sterrenschool op welke locatie gehuisvest is, is het van belang om te anticiperen op de extra druk op het gymlokaal op Groot Holthuizen.

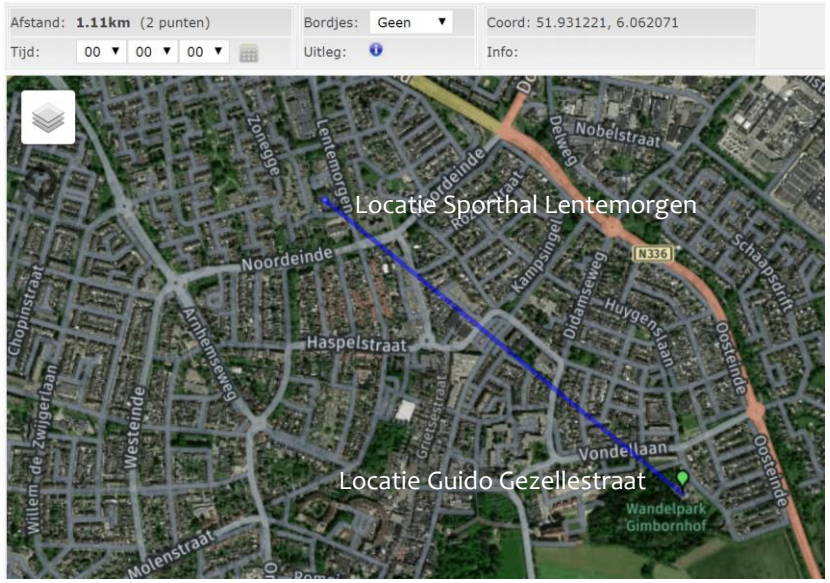
Locatie Guido Gezellestraat

De Guido Gezellestraat heeft (nog) geen inpandige gymzaal. Voor de locatie Guido Gezellestraat is geen budget beschikbaar om een aparte gymzaal te realiseren.

Een school heeft volgens de verordening van de gemeente Zevenaar (geldend per 1 januari 2020) recht op een gymzaal of uitbreiding van een gymzaal als:

- *een aanwezig lokaal bewegingsonderwijs kleiner is dan 140 vierkante meters en het effectief gebruik van het lokaal daardoor belemmerd wordt;*
- *bij tenminste 20 klokuren voor tenminste 15 jaar en indien er binnen 3,5 km geen voorziening voor bewegingsonderwijs is.*

De Sterrenschool blijft wat betreft benodigde capaciteit ruim beneden de 20 klokuren. In die zin heeft De Sterrenschool op deze locatie geen recht op een eigen gymzaal en dient zij gebruik te maken van een alternatieve gymvoorziening. De gemeente heeft met de Sporthal Lentemorgen binnen een afstand van 3,5 km voldoende alternatieve capaciteit voor het bewegingsonderwijs van De Sterrenschool (zie afbeelding 5).

Afbeelding 5

Logistiek
De wandelroute over de weg naar deze Sporthal bedraagt 1,3 km, hetgeen gelijk staat aan 15 minuten lopen voor individuen. Voor een schoolgroep bedraagt dit tussen de 20 en 30 minuten. Daarbij komen nog het omkleden en klaar maken vanuit de klas. Dit heeft een te grote impact op de onderwijstijd. Daarbij komt dat er meerdere wegen overgestoken moeten worden, waaronder de doorgaande weg 'Noordeinde'. Een wandelroute naar de gymlocatie Lentemorgen is niet realistisch.

Gymvervoer
Als oplossing hiervoor heeft de gemeente middelen opgenomen in de begroting voor gymvervoer om de leerlingen te halen en brengen naar de gymnastieklocatie. Deze oplossing is acceptabel, omdat de grootste bezwaren voor verlies van tijd en de risico's ten aanzien van verkeersveiligheid hiermee worden weggenomen. Gymvervoer wordt vaker ingezet om het bewegingsonderwijs te organiseren indien er geen gymlokaal is op loopafstand.

Bezwaren ouders en school
Zowel door ouders als de school zijn bezwaren geuit tegen een gymzaal niet op de locatie met gymvervoer:

- Er gaat reistijd verloren met gymvervoer, zowel met een bus als op de fiets. Dit verlies aan tijd drukt (te) zwaar op de onderwijstijd die per saldo beschikbaar blijft.
- In de visie van Sterrenschool wordt waarde gehecht aan talentontwikkeling van het individuele kind. Dat talent kan ook sport, dans, etc. zijn met als belangrijke kansen bij een eigen voorziening:
    - de vrijheid zelf de onderwijstijd zelf in te delen, ook voor bewegingsonderwijs en bijvoorbeeld expressie.
    - de vrijheid naar eigen inzicht meer bewegingsonderwijs te kunnen geven dan de minimumnorm voorschrijft.
- Er zijn ouders die zorgen hebben over een sociaal minder veilige context waarin het vervoer plaats vindt.

Het gymvervoer moet wettelijk aan strenge eisen voldoen en de chauffeurs zijn opgeleid om de specifieke doelgroep te vervoeren en hebben een VOG, met continu screening. De signalen van onveiligheid herkent de gemeente dan ook niet. Zij geven aan dat meer scholen zowel naar tevredenheid als op een veilige manier gebruik maken van het gymvervoer.

Alternatieve oplossingen - context
Om de genoemde bezwaren tegemoet te komen, of beter gezegd: invulling te geven aan genoemde kansen voor de school, hebben we met een creatieve blik alternatieve mogelijkheden onderzocht om het bewegingsonderwijs toch op de locatie zelf op te lossen. Zie navolgende oplossingen welke zijn getoetst in relatie tot de leerdoelen voor het bewegingsonderwijs, van het SLO (http://tule.slo.nl/Bewegingsonderwijs/F-KDBewegingsonderwijs.html). Een combinatie van deze oplossingen, inclusief (incidenteel) vervoer naar Lentemorgen, zou uiteraard ook een resultaat kunnen zijn. Uitgangspunt bij deze oplossingen is dat we een voor het bewegingsonderwijs effectief bruikbare voorziening moeten kunnen creëren die groter is dan 140 vierkante meters.

Mogelijkheid 1: integratie van speelzaal, aula en gymzaal
Door het speellokaal en de bijeenkomstruimte koppelbaar te maken, met in het deel speellokaal de vaste inrichting, kan er een voor de groepen 3 tot en met 8 geschikte uitdagende bewegingsruimte worden gemaakt (ruim 190 m2 vloeroppervlak). Zie ter illustratie van zo'n inrichting afbeelding 6. Extra

aandachtpunt in het ontwerp is geluidsdoorslag, aangezien kinderen tijdens het bewegen geluid maken. Er zijn verschillende succesvolle concepten waarbij ook de hoogte van de ruimte effectief gebruikt wordt, zoals in het voorbeeld bij afbeelding 6. Tijdens het bewegingsonderwijs kan de bijeenkomstruimte met een pui worden afgesloten van de rest van de school. In de materialisering van die afsluiting dient rekening te worden gehouden met de akoestiek. Dit geldt ook de keuze voor de afwerking van de oefenvloer in speellokaal en bijeenkomstruimte.

Mogelijkheid 2: 'De Beweegbox'[1]

De Beweegbox is een concept dat een vloeroppervlakte nodig heeft van minimaal 16 x 16 meter. Deze vloer is te verdelen in vier kwadranten, waardoor in kleinere groepen effectiever kan worden gesport. De Beweegbox biedt ruimte aan zowel traditionele, moderne als toekomstgerichte beweegvormen voor alle leeftijden. In de Beweegbox komen innovatie, ICT, slim en gezond bewegen bij elkaar, zoals met een beweeg- en freerunparcours, balsportassortiment, klimwand, spiegelwand en judo-vloer en diverse verplaatsbare toestellen en verschillende (grond) matten, zie afbeelding 7.

Mogelijkheid 3: Buitensporten

De buitenruimte bij de Guido Gezellestraat biedt veel mogelijkheden voor sport en spel op en rondom het terrein. Aanpalend aan de locatie ligt een trapveldje dat beschikbaar is voor de school en de BSO. Het schoolplein kan ingericht worden op een wijze waardoor spelen en bewegen gestimuleerd worden en ingezet kan worden tijdens gymlessen. Denk hierbij aan een

Afbeelding 6

Afbeelding 7

[1] https://www.beweegbox.nl/

parcours voor een atletiekbaan, zie afbeelding 8. De atletiekbaan is ‘s ochtends en ’s middags onderdeel van de Kiss & Ride voor het brengen en ophalen van kinderen. Tussen 9 en 14 wordt deze weg afgesloten en kunnen de kinderen er sporten.

Er is gesproken over een doorgang richting het Grimbornhof, en in een brainstorm is naar voren gekomen om -op termijn- een trimparcours te bouwen in het Grimbornhof waar het bewegingsonderwijs ook gebruik van kan maken.

Afbeelding 8

afbeelding 9.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor alle lopende zaken gedurende de gebruiksduur, zoals onderhoud, exploitatie en vervanging van leermiddelen.

In de gemeente Zevenaar is er enerzijds een overschot aan huisvesting, de locatie op de Guido Gezellestraat komt leeg te staan en anderzijds is er een tekort aan huisvesting. Wanneer er sprake is van leegstand in een lesgebouw van een school[2] kan het college overgaan tot vordering van het gebouw ten behoeve van het huisvesten van een school.

Vanuit de verordening onderwijshuisvesting, gemeente Zevenaar is het op grond van de ruimtebehoefte van de Sterrenschool verklaarbaar dat het voorstel er ligt dat dat De Sterrenschool verhuist naar de Guido Gezellestraat. Dat gebouw aan de Guido Gezellestraat heeft immers per 1 augustus 2020 leegstand en daar past qua benodigd vloeroppervlak De Sterrenschool in.

3. HUISVESTING

3.1. JURIDISCH KADER

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in het basisonderwijs. Dat betekent dat zij verantwoordelijk zijn voor nieuwbouw en grootschalige renovaties. De huisvesting moet voldoen aan het bouwbesluit en de arbowet. De arbowet stelt eisen aan een verantwoorde inrichting van het schoolgebouw. Het gaat onder meer om regels voor: het schoolterrein, veiligheid, omgang met gevaarlijke stoffen en binnenklimaat.

3.2. TOELICHTING OP HET ONTWERP

Naast voldoen aan de verordening onderwijshuisvesting spelen bij het huisvesten van een school ook andere overwegingen mee, zoals uiteengezet

[2] Verordening onderwijshuisvesting, Hoofdstuk 5, Artikel 29

in voorgaande alinea's. Wanneer we inzoomen op het gebouw, moet de huisvesting het onderwijskundige concept faciliteren voor nu en in de toekomst. De plattegronden op de volgende twee pagina's geven de vertaling weer van het onderwijskundige concept in de huisvesting. Zoals aangegeven, is dit een schetsontwerp en communicatie met de toekomstige gebruikers, het schoolbestuur en de gemeente is essentieel voor de nadere uitwerking.

3.3. BEGROTING

Er is een bouwkostenraming gemaakt van het schetsontwerp. Op basis van de beschikbaar gestelde budgetten kunnen we vaststellen dat de ingrepen binnen budget vallen, zie bijlage A.

De bouwkosten a € 2.989.083,- excl. btw, betreffen het gehele gebouw, dus school en kinderopvang, het terrein en een alternatieve voorziening voor bewegingsonderwijs in het gebouw. Voor het budget is uitgegaan van de optelling van de budgetposten voor de school € 2.314.050,- excl. btw, kinderopvang € 462.810,- excl. btw en gymvervoer € 440.000,- excl. btw. Het laatste budget (inzetten middelen gymvervoer voor gymvoorzieningen in het gebouw) is onder voorbehoud van de toekenning van het gymvervoerbudget. We hebben hierop een voorschot genomen, omdat de kosten voor het gymvervoer niet gemaakt worden indien het bewegingsonderwijs in het gebouw opgelost kan worden.

Voorts is voor het programma uitgegaan van een totale ruimtebehoefte van 1.771 m2 bvo. Dit is opgebouwd uit 1.211 m2 bvo voor de school en 560 m2 bvo voor de kinderopvang. Binnen dit ruimteprogramma is zonder aanvullend ruimteprogramma ook de ruimte voor het bewegingsonderwijs ondergebracht.

De bouwkostenraming gaat uit van een kwaliteitsniveau vergelijkbaar met nieuwbouw; bijna energie neutraal (BENG[3]). Het gebouw krijgt daarmee nieuwe installaties en een nieuw fris uiterlijk zowel binnen als buiten en het gebouw is behalve extreem energiezuinig ook onderhoudsarm. Het gebouw begint daarmee feitelijk opnieuw aan een nieuw leven met een duur van minimaal 40 jaar. De exploitatie- en de totale levensduurkosten van het gebouw worden met herbestemming van het gebouw en de verbouwing drastisch beperkt.

Tenslotte dient opgemerkt te worden dat de bouwkostenraming op basis van het schetsontwerp een betrekkelijk grove bepaling van de bouwkosten is, waarbij er sprake is van enige marge. In de verdere uitwerking van het plan kan worden bijgestuurd.

[3] BENG staat voor Bijna Energie Neutraal Gebouw. www.rvo.nl

beganegrond nieuw

933 m2 bvo

verdieping nieuw

774 m2 bvo

3.4. BESCHRIJVING UITGANGSPUNTEN NAAR ONTWERP

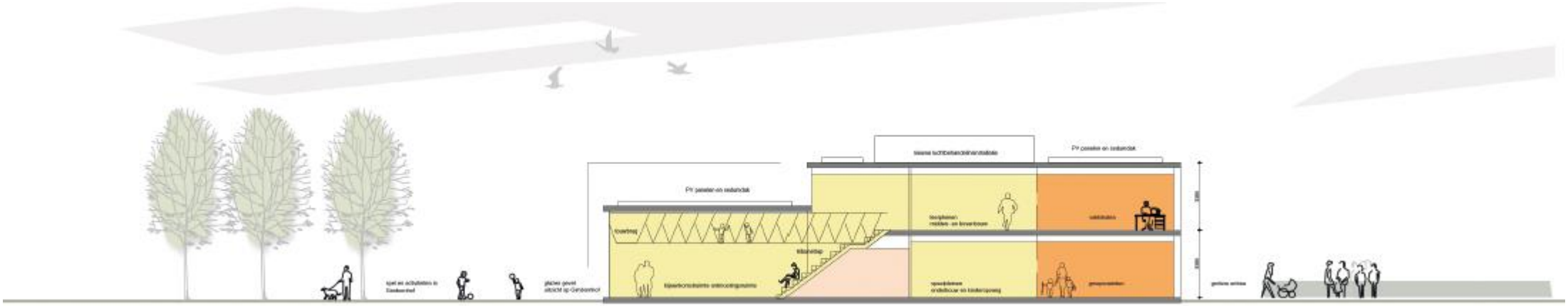
Het ontwerp gaat uit van een hoofdentree waar gebruikers binnenkomen in de centrale ruimte, bij de kleutergroepen. Links zijn de kleutergroepen; rechts is de entree voor de kinderopvang. Ouders met kinderen in beide leeftijdsgroepen kunnen eenvoudig met elkaar de kinderen naar hun groepsruimte brengen. Bij binnenkomst is er een open sfeer en is de woonkeuken direct zichtbaar. Behalve lesdoeleinden, kan deze keuken ook gebruikt worden door buurtbewoners en als huiskamer voor ouders die nog even willen bij kletsen. Naast de woonkeuken is een spreekkamer en de teamkamer die dankzij de centrale ligging zeer toegankelijk is.

Aan deze centrale ruimte zitten de kleutergroepen en het kleuterplein is de bijeenkomstruimte voor vieringen en theater. Deze ruimte ligt voldoende decentraal van het onderwijsdomein om ongehinderd als informele ontmoetingsruimte te dienen voor ouders en leerkrachten. Om deze ruimte een extra dimensie te geven en onderdeel te maken van 'bewegend leren' is er een grote touwbrug in deze ruimte. Naast deze ruimte is het speellokaal die ook vanuit het domein van de kinderopvang bereikbaar is. Het speellokaal en de ontmoetingsruimte zijn met een flexibele wand van elkaar te scheiden.

Zichtlijnen en gezien kunnen worden is van belang. Er is een grote centrale tribunetrap die de begane grond en de eerste verdieping verbindt. Zo ontstaat er ook een verticale relatie tussen de onderbouw die op de begane grond gehuisvest is en de midden – en bovenbouw.

De midden en bovenbouw zijn gelegen op de eerste verdieping. Om rust en overzicht tijdens de inloop, pauzes en einde van de dag te bewaren komen zij binnen via de secundaire ingang. Deze is te vinden als men links om het gebouw heen gaat en dan 'in de oksel' van het gebouw. Zo is er een korte looplijn direct naar de tribunetrap.

Ook op de eerste verdieping is de keuken het centrale ontmoetingspunt. In deze keuken kunnen de leerlingen bakken en koken voor elkaar. De leeromgeving van de midden- en bovenbouw vraagt om een hybride omgeving

met een combinatie van groepsruimten, stilteruimte en een open ruimte waar de verschillende ateliers hun uitloop hebben. De groepen starten in hun stamgroep, waarna ze hun leerreis letterlijk begint en kunnen ze naar hun vakdocenten in de ateliers gaan en leeractiviteiten op het leerplein doen. Zo kan het thematisch/ unitonderwijs optimaal worden vormgegeven.

Alle groepsruimten kunnen dankzij een schuifwand in open verbinding staan met het leerplein. De thematische leermiddelen kunnen of in de themaruimte en/of in de voorliggende openruimte geplaatst worden. De combinatie van groepsruimten en de open ruimte maakt dat er verschillende werkvormen mogelijk zijn. Deze flexibiliteit faciliteert samenwerking tussen docenten en leerlingen beter. De groeps-/themaruimten blijven beschikbaar voor de leerlingen.

Het onderwijsconcept van De Sterrenschool kenmerkt zich door het rijke aanbod dat ze de kinderen willen bieden. Omdat het uitgaat van de leerreis van de individuele leerling is een rijke gedifferentieerde omgeving mogelijk. Niet alle activiteiten hoeven met 25 leerlingen gelijktijdig uitgevoerd te worden. De bijzondere 'sterren-specials zijn:

- De kookeilanden;
- Een klus- en creahoek, waar techniek bedreven kan worden aansluitend;
- Aansluitend aan de klus- en creakoek een geluidsdichte ruimte voor timmeren en zagen;
- Een mediatheek met stilteruimten voor prikkelarme activiteiten.

Begane grond

Verdieping

3.5. EXTERIEUR GUIDO GEZELLESTRAAT

Op dit moment wordt het schoolgeboúw aan de Guido Gezellestraat omschreven als ‘saai’, ‘grauw’, ‘nikszeggend’. Dat staat haaks op wat De Sterrenschool wil uitstralen: ‘Wees welkom’, ‘in verbinding met de omgeving’, ‘omgeving als onderdeel van het leerproces’.

Het gebouw krijgt zowel aan de binnen- als aan de buitenkant een volledige facelift. De binnenafwerking, kozijnen, sanitair en installaties worden vervangen. Daarnaast worden de principes toegepast van ‘passief bouwen’, zodat de isolatiewaarde van zowel de gevel en het ramen gelijkwaardig zijn aan nieuwbouw qua duurzaamheid en prestaties.

De entree wordt vergroot en enkele ramen worden tot de grond doorgetrokken, waardoor de school een open en vriendelijke uitstraling krijgt. Enkele delen worden afgewerkt met houten planken, voor een vriendelijke en uitstraling. De hoofdentree krijgt een overstek, waardoor deze helder gemarkeerd wordt. Dit zijn mogelijkheden om het pand een krachtige uitstraling te geven, passend als verbindingspoort tussen de woonwijk en het Grimbornhof.

4. REACTIE VRAGEN MR EN CONCLUSIE

4.1. REACTIE OP DE VRAGEN VAN DE MR

De hoofdvraag:

Welke locatie is het beste voor een succesvolle lange termijn uitvoering van het concept Sterrenschool inclusief bijbehorend budget?

a. In dit onderzoek zijn de huidige locatie in Groot Holthuizen en de locatie in de Guido Gezellestraat met elkaar vergeleken. Beide schoolgebouwen bieden -indien we sec naar De Sterrenschool- kijken kansen voor een goede uitvoering voor het onderwijskundig concept, zie bijgevoegde SWOT-analyse. De locatie Guido Gezelle biedt o.i. in de nu voorgestelde opzet met o.a. de grote open ruimte echter meer kansen voor vernieuwing van het onderwijs dan Groot Holthuizen (zie de voorgestelde plattegronden). Op de huidige locatie ontbreken verschillende essentiële ruimten, zoals spreekruimten, de speelzolder is niet integraal toegankelijk (ligt ontbreekt) en ligt relatief ver van de kleutergroepen. En er is geen verbinding tussen de begane grond en de verdieping.

b. Op de Guido Gezellestraat liggen kansen om het concept wel verder te verrijken (de 5e ster) vanwege de centrale ligging nabij de natuur, ouderenwoningen en winkels. Daarnaast is er in deze locatie een kinderdagopvang waar het pedagogisch concept beter aansluit bij De Sterrenschool, zoals behoud van kleinschaligheid, aandacht voor het kind, een kind heeft een rijke omgeving nodig om tot ontwikkeling te komen. Door de opzet van 'beiden in één gebouw' zijn er ook betere mogelijkheden een doorgaande lijn 0 – 12 te creëren.

SWOT Sterrenschoolconcept

1. **Partnerschip met ouders, 2. Uitblinken, 3. Onderwijs op maat, 4. Aanvullende diensten, 5. Natuurlijke verbinding**

Groot Holthuizen	Guido Gezellestraat
Sterkte en kansen • De onderwijsomgeving is flexibel, door het koppelen van het leerplein met de ateliers en ateliers met elkaar; • De onderwijsomgeving wordt volledig gebruik, vanwege decentrale entrees en garderobes; • Gymzaal naast het gebouw; • Kleuters hebben een mooie speelzolder (nadeel: slecht zichtbaar en bereikbaar).	***Sterkte en kansen*** • Kans om (leer-)ervaringen van 10 jaar Sterrenschoolconcept, opnieuw op te tuigen; • Verrijken 'sterrenspecials' Ruimte voor klusplus-omgeving, theatertje, keuken/ouder café', contact met de natuur en omgeving en diversiteit in buurtbewoners; • Uitbouwen van een eigen concept op een eigen locatie voor een kleine school zonder concurrentie van een grote naastliggende school; • Mogelijkheden onderwijskundige vernieuwingen door grotere open ruimte(n); • Onder een dak met kinderopvang LOTUS.
Zwakte en risico's • Sterrenschool slecht zichtbaar in het gebouw en naast De Bem; • School is intern gericht, weinig relatie met kinderopvang; • Centrale ontmoetingsruimte ontbreekt; • De aanleiding van het huisvestingsprobleem zit bij De Bem, niet bij De Sterrenschool.	**Zwakte en risico's** • Onzekerheid over vertaling van concept van De Sterrenschool in het huidige gebouw. (is oplosbaar)

SWOT-analyse Locatie

Groot Holthuizen	Guido Gezellestraat
Sterkte en kansen • Ligt in jonge wijk, kinderen uit de wijk kunnen veilig en zelfstandig naar school; • Mooi, functioneel gebouw; • Kleine open ruimten, koppelen van lokalen werkt goed; • Gymlokaal bij de school; • Alternatief voor de Bem, twee onderwijsconcepten binnen één wijk; • Dorpsgevoel.	**Sterkte en kansen** • Ligging aan het Grimbornhof, park met botanische bomen; • Kunnen uitbouwen van relatie met de wijk, bejaardenhuis, cultuur, koken in restaurant, centrum, natuur; • Voedingsgebied wordt groter (nieuwbouwwijk, gunstigere ligging t.o.v. A12, omliggende wijken, geen andere scholen in de nabije omgeving);
Zwakte en risico's • Eenzijdige omgeving: Weinig mogelijkheden voor benutten vijfde ster (nieuwbouw, weinig groen, weinig voorzieningen; • Heeft hinder van de groei van De Bem; • Ligt 'geïsoleerder' buiten Zevenaar (t.o.v. Guido Gezellestraat).	**Zwakte en risico's** • Geen gymzaal op het terrein of in de nabije omgeving (is oplosbaar); • Uitstraling gebouw is saai en grauw (is oplosbaar); • Minder (t.o.v. Groot Holthuizen) jonge gezinnen in de wijk;

De subvragen:

Welke locatie faciliteert de beste kansen voor groei op korte en lange termijn?

- Beide locaties hebben goede potentie voor een stabiele groei van het aantal leerlingen, zie H 2.4. Op locatie van Groot Holthuizen zit De Sterrenschool onder één dak met De Bem. Kijkend naar de leerlingprognose en de ruimteberekening, heeft De Sterrenschool over 5 jaar ruimte tekort. Dan hebben zowel De Bem als De Sterrenschool een capaciteitsprobleem.
- De locatie aan de Guido Gezellestraat moet nog geschikt worden gemaakt voor het Sterrenschoolconcept. Dat is een kans en een risico tegelijkertijd. Zowel het team, de ouders en de directie moeten met elkaar om de tafel om de beste vertaling te maken van het onderwijskundig concept naar de huisvesting. Daarbij is de bestaande structuur van het gebouw een gegeven. In dit onderzoek is een (o.i. kansrijke) mogelijkheid uitgewerkt hoe het onderwijsconcept zich kan ontwikkelen in het gebouw. Tevens biedt de locatie op de Guido Gezellestraat mogelijkheden om op termijn met twee lokalen (permanent) uit te breiden.

Welke locatie faciliteert de beste veiligheid (zowel sociale en verkeersveiligheid) en laagdrempeligheid voor de omgeving en het pedagogisch klimaat?

- Bij de huidige locatie is het bekend hoe de veiligheid functioneert. De schoolomgeving is vertrouwd en de verkeersveiligheid is overzichtelijk. Op piekmomenten zoals bij halen en brengen zijn er klachten over de verkeersveiligheid. Verder ligt de school in een verkeersluw gebied.

- Bij de Guido Gezellestraat is de eindsituatie nog niet bekend. Er komen verkeerskundige aanpassingen ook in relatie tot de herinrichting van de Vondellaan. De gemeente trekt hier 300.000 euro voor uit en werkt de aanpassing met een klankbordgroep uit waarin plaats is voor een afvaardiging van De Sterrenschool. Het schoolgebouw biedt voldoende kansen om aan te nemen dat de gewenste kleinschaligheid en een veilig pedagogisch klimaat geborgd worden.
- Voor de routing van Groot Holthuizen naar de Guido Gezellestraat komen maatregelen waardoor de fietsroute veiliger wordt, zoals de fietstunnel onder het spoor.

Welke locatie faciliteert de beste kansen om de kwaliteit van het concept te verhogen?

- Op dit moment functioneert De Sterrenschool als een prettige school met aandacht voor het opgroeiende kind en bieden ze een grote diversiteit aan activiteiten aan, zoals koken met kinderen en komen ouders in de school voor gastlessen. De ateliers zijn rijk ingericht naar het betreffende vakgebied en het leerplein wordt goed benut. De leerkrachten maken goed gebruik van de mogelijkheid om lokalen te koppelen voor uitgebreide groepsinstructie. De openingstijden zijn zo flexibel als de wetgeving dat toelaat. Dit betekent start tussen 8:00 – 9:00 uur en eindigt tussen 14:00 en 15:00 uur. Dit zijn positieve punten, echter het Sterrenschoolconcept staat ook voor individuele leerlijnen, geavanceerde ICT-leermiddelen, doorgaande pedagogische leerlijn met de kinderopvang en interactie met de natuur en de omgeving. Dat komt op deze locatie minder tot uiting. Dat is deels een teamprestatie en deels ingegeven door de ligging en de huisvesting.
- De Guido Gezellestraat heeft in potentie dat het Sterrenschoolconcept zich verder evalueert met de leerervaringen van de afgelopen 10 jaar. De aangepaste huisvesting kan hiervoor een nieuw decor vormen. Echter, dit hangt sterk af van het proces dat de school gaat doorlopen tot de volgende fase. Het is essentieel om met het team en ouders te onderzoeken 'Wat is het Sterrenschoolconcept' en wat betekent dat voor het onderwijs en de overige activiteiten in de school? Wat is leidend voor de doorontwikkeling? Wat heeft het kind nodig om zich maximaal te ontwikkelen? Hoe kan de huisvesting dat optimaal faciliteren? Wij raden sterk aan om dit proces voorafgaand aan de definitieve planvorming invulling moet krijgen.

Wat zijn de grootste risico's van de nieuwe locatie die een bedreiging kunnen vormen voor het voortbestaan van de school?

- Uiteraard zijn er ook risico's en onzekerheden. Een belangrijk aandachtspunt in dit proces is de wijze van communiceren en informeren. Het is van belang dat ook de ouders als partij worden gezien in de communicatie en op regelmatige basis mee worden genomen in de stappen en de overwegingen in het bouwproces. Daarnaast moet ook de ouderparticipatie in de ontwikkeling vormgegeven worden, bijvoorbeeld om een afvaardiging (2 ouders) te laten participeren in de projectgroep.
- Indien de MR een positief advies geeft, is het van belang om de energie constructief in te zetten om er een prachtige school van te maken. Hierin is een kritische houding uiteraard belangrijk. Er zijn immers verschillende belangen in een proces die niet altijd overeenkomen. Maar door met elkaar in gesprek te blijven, open te communiceren en begrip te hebben voor de verschillende belangen en emoties, is een nieuwe huisvesting voor De Sterrenschool op de Guido Gezellestraat o.i. juist een kans i.p.v. een bedreiging.

Is het huidige budget toereikend voor het uitvoeren van het concept in de toekomstige locatie?
Zie Hoofdstuk 3.3 voor de bouwkostenonderbouwing. Het beschikbare budget bedraagt:

- 2,8 miljoen incl. btw voor het gebouw;
- 5,6 ton incl. btw (?) voor kinderopvang;
- 4,4 tot excl. btw voor gymvervoer.

De geraamde bouwkosten bedragen € 2.989.083,- excl. BTW, oftewel € 3.616.790 incl. BTW. Daarmee wordt het beschikbare budget voor het gebouw en de verbouwing van het domein van de kinderopvang overschreden. Echter, wanneer het budget voor het gymvervoer duurzaam wordt ingezet t.b.v. de huisvesting, dan komen we uit op een totaal budget van € 3.892.400,-. En daarmee ontstaat o.i. nog enige speling (van € 275.610,-) in het budget.

4.2. CONCLUSIE / ADVIES / AANBEVELINGEN

Onze conclusie uit bovenstaande is dat, mits de locatie Guido Gezellestraat aangepast wordt t.b.v. het Sterrenschoolconcept, deze beoogde nieuwe locatie meer potentie biedt voor De Sterrenschool dan de huidige locatie in Groot Holthuizen.

Andere aanbevelingen zijn:

- Zet het overeengekomen budget voor gymvervoer in voor de realisatie van bewegingsonderwijs in het gebouw.
- Beschouw de bouwbudgetten voor de school en de kinderopvang integraal voor de aanpassingen aan het gebouw.
- Maak het Grimbornhof geschikt voor prettig gebruik door de school en de buurt, verwijder het hek tussen school en buurt.
- Zorg voor een goede en veilige verkeersafwikkeling.

Een en ander hebben we in onderstaande vergelijkingsmatrix op de volgende pagina samengevat:

Vergelijkingsmatrix

ref. *datum*	*2001 vergelijkingsoverzicht* *31-mrt-20*	**locatie bestaand** **Bemlaan** **Groot Holthuizen**	**voorgenomen locatie** **Guido Gezellestraat** **Schrijvershoek**	**eventuele randvoorwaarde** **Guido Gezellstraat** **Schrijvershoek**	**Toelichting**
Demografie	Voedingsgebied leerlingen Sterrenschool	60 leerlingen uit stad Zevenaar 53 leerlingen uit regio/omgeving 42 leerlingen uit Groot Holthuizen	Het zwaartepunt van de van het voedingsgebied iets verschuiven richting de stad Zevenaar.	Geen	
	Leerlingenprognose Sterrenschool 2021 - 2032	Verwachte groei tot 200 leerlingen	Verwachte groei tot 200 leerlingen	Geen	Leerlingenaantal nauwelijks afhankelijk is van locatiekeuze, mede vanwege hybride voedingsgebied: wijk en regio
	Bewegingsonderwijs	n.v.t.	Sportzaal Lentemorgen op 1,1 km afstand hemelsbreed	Aangepaste bewegingsbox in de school, voetbalveld met ballenkooi en park, schoolplein inrichting voor beweging direct naast de school	Hoewel leerlingenvervoer een gangbare oplossing is, gaat het ten koste van: tijd voor bewegingsonderwijs, flexibiliteit in gebruik van de zaal en mogelijkheden voor talentontwikkeling
Behoud en versterken Sterrenschoolconcept	Onderwijsconcept	★★★★	★★★★★	Onwijsconcept is leidend voor de huisvesting. Het ontwerp moet een goede vertaling zijn van de kenmerken en uitgangspunten van het Sterrenschoolconcept	Onderwijs door vakleerkrachten in flexibel in te zetten onderwijsomgeving, participatie door ouders, onderscheidend onderwijsconcept, voorop lopen in ontwikkelen van (digitale) lesmethoden, huidig concept versterken. Nieuwe locatie kan een kans bieden om de leerervaringen van 10 jaar Sterrenschool opnieuw vorm te geven.
	Samenstelling leerlingenpopulatie	★★★★	★★★★★	Geen	Kleine groepsgrootte met aandacht voor de individuele behoefte van de leerling, gericht op zelfredzaamheid met een brede visie op de invulling van onderwijs door vakleerkrachten. Typische regioschool waar ook plek is voor kinderen die net buiten de mainstream vallen.
	Verbindingen met partners en omgeving	★★★	★★★★★	Bij voorkeur een inhoudelijke samenwerking met kinderopvang en bso, organisaties in de buurt, samenwerking met ouders.	Sterrenschool staat graag midden in de maatschappij, en gaat graag allianties aan met veel diverse partijen zoals buurtbewoners, kinderopvang, etc. De omgeving maakt onderdeel uit van het onderwijs, natuur en beweging, boodschappen doen, etc. Wil graag een kindcentrum vormen en diversiteit aan buren, voorzieningen en fysieke omgeving.
Onderwijs-omgeving	Binnen het gebouw	★★★	★★★★★	Verbouwing in lijn met het onderzoeksontwerp	Onderzoeksontwerp is groter dan huidige gebouw, behoefte aan meer spreekruimten en speciale voorzieningen als theater, keukens en voor techniek, meer vermenging van leeftijdsgroepen, flexibel gebruik van onderwijsdomein krijgen plek in aangepaste huisvesting.
	Buiten het gebouw	★★★	★★★★★	Verkeersveiligheid verbeteren, schoolplein herinrichten, revitalisering van Gimbornhof	De omgeving van de Guido Gezellestraat kent een grotere diversiteit dan de omgeving van Groot Holthuizen. Bij de realisatie dienen een aantal aandachtspunten integraal meegenomen te worden, zoals zie randvoorwaarden.
Verkeersveiligheid	Routing tussen schoollocatie en Stad Zevenaar, en vice versa	★★★★	★★★★	Aandacht voor herinrichting Vondellaan en aanleg spoortunnel	De ontwikkeling van de spoortunnel draagt bij aan een veiligere fietsroute. Verder zijn er momenteel meerdere herinrichtingsprojecten, waarbij de (fiets-)veiligheid integraal onderdeel is van de planvorming. Herinrichting gaat in samenspraak met een klankboardgroep.
	Routing tussen schoollocatie en de regio	★★★	★★★	Aandacht voor parkeren en halen/brengen rond de school	De verwachting is dat ouders die met de auto uit de regio komen, weinig verschil in reistijd.
	Bewegingsonderwijs op locatie	★★★★	★★★★★	Alternatieve mogelijkheden: Aangepaste bewegingsbox in de school, voetbalveld met ballenkooi en park, schoolplein inrichting voor beweging direct naast de school	Mogelijkheid voor gymvervoer, of alternatieve mogelijkheden.
	Bouwkostenraming	n.v.t.	€ 2.989.083,- excl. btw	Alternatieve oplossing: inzet budget gymvervoer voor bewegingsonderwijs op locatie	Volledige gebouw a 1.753 m2 bvo, incl. kinderopvang, gymvoorziening en terrein
		1.090 m2 bvo excl. gymzaal, waarvan 137 m2 bvo, tweede verdieping niet integraal toegangelijk	1.253 m2 bvo incl. gymvoorziening volledig integraal toegangelijk	Verbouwing in lijn met het onderzoeksontwerp	Budgetopbouw: school a € 2.314.050,- excl btw + kinderopvang a € 462.810,- excl btw + gymvervoer a € 440.000,- excl. btw (benodigde inzet post gymvervoer is < 50 %)
		kwaliteit bouwbesluit 2003	kwaliteit BENG 2021		Lagere exploitatielasten op de Guido Gezellestraat vanwege strenge eisen tav duurzaamheid en energiebewust bouwen.

COLOFON

Onderwerp	|	Haalbaarheidsonderzoek Huisvesting De Sterrenschool
Opdrachtgever	|	LiemersNovum
Projectteam	|	Peter van Aarsen – Peter Van Aarsen Architect Harry Vedder– M3V Marieke Schalkwijk – M3V
Datum	|	Maart 2020
Ons kenmerk	|	R007-ZEV-STR-Haalbaarheidsonderzoek

BIJLAGE A – BOUWKOSTEN RAMING

Project:	**Vernieuwbouw school Guido Gazellestraat 42 Zevenaar**
Betreft:	**Bouwkosten SO**
Opgesteld:	**RK**
Datum:	**26-mrt-20**
Status:	**concept versie 03**
Bestand:	**Raming V0.3.xlsx**

PROJECT

VORMGEGEVENS NIEUWE SITUATIE

Bruto vloeroppervlak		1.753	m² bvo	
Bebouwd oppervlak		992	m² bbo	is Σ lagen: 1,77
Bruto geveloppervlak		1.050	m² bgo	is t.o.v. bvo: 0,60
- Open gevel	36%	380	m² og	
- Gesloten gevel	64%	670	m² dg	
Bruto dakoppervlak		992	m² bdo	is t.o.v. bbo: 1,00
- Open dak	1%	5	m² od	
- Gesloten dak	99%	987	m² gd	
Bruto binnenwanden (grote open ruimtes)		1.315	m² bbi	is t.o.v. bvo: 0,75
- Open binnenwanden	20%	263	m² ob	
- Gesloten binnenwanden	80%	1.052	m² gb	incl. transparante wanden

Vormfactoren (hoeveelheden welke nu voor het SO aangenomen zijn op basis van formfactoren)

Bruto binnenwanden	0,75	m² bbi per m2 bvo (veel open ruimtes - normaal 1,05)
Binnenwanden open	20%	m² ob / bbi - compleet nieuw
Binnenwanden gesloten	80%	m² gb / bbi waarvan 50% handhaven

Code	Omschrijving	Specificatie	factor	hvh	eh	€/eh	€ totaal
	RUWBOUW ONDERBOUW						
10	***Sloopwerkzaamheden***			***1.753***	***m² bvo***	***€ 48***	***€ 83.350***
10.0	Sloopwerkzaamheden						€ -
	Sloopwerkzaamheden	buitenbergingen		1	pst	€ 2.500,00	€ 2.500
	Sloopwerkzaamheden	gevelkozijnen		315	m²	€ 20,00	€ 6.300
	Sloopwerkzaamheden	gevelkozijnen volkern bovenpanelen		30	m²	€ 20,00	€ 600
	Sloopwerkzaamheden	diversen (m2 bvo bestaand)		1.479	m² bvo	€ 50,00	€ 73.950
	Sloopwerkzaamheden toeslag asbest	niet bekend niet gerekend			excl.		€ -
							€ -
11	***Bodemvoorzieningen***			***992***	***m² bbo***	***€ 8***	***€ 7.883***
11.0	Bodemvoorzieningen; maatvoering			1.753	m² bvo	€ 2,50	€ 4.383
11.1	Bodemvoorzieningen; grond	grondwerk uitbreidingen compleet		1	pst	€ 3.500,00	€ 3.500
11.2	Bodemvoorzieningen; water						€ -
11.9	Bodemvoorzieningen diversen						€ -
	Grondwerkzaamheden toeslag vervuilde grond				excl.		€ -
	Grondwerkzaamheden toeslag kabels en leidingen				excl.		€ -

Project:	**Vernieuwbouw school Guido Gazellestraat 42 Zevenaar**
Betreft:	**Bouwkosten SO**
Opgesteld:	**RK**
Datum:	**26-mrt-20**
Status:	**concept versie 03**
Bestand:	**Raming V0.3.xlsx**

13	***Vloeren op grondslag***	***niet van toepassing***		***992***	***m² bbo***	***€***	***-***	***€***	***-***
16	***Funderingsconstructies***			***992***	***m² bbo***	***€***	***12***	***€***	***11.600***
16.1	Funderingsconstructies; voeten en balken							€	-
	Funderingsconstructies; aanpassen tbv voorzetgevels	uitgangspunt constructief niet nodig			excl.			€	-
	Funderingsconstructies; voeten en balken	uitbreidingen (kleine hoeveelheden)		38	m¹	€	200,00	€	7.600
	Funderingsconstructies; voeten en balken	idem aanpassen bestaande fundatie		20	m¹	€	200,00	€	4.000
16.2	Funderingsconstructies; keerwanden							€	-
17	***Paalfunderingen***			***992***	***m² bbo***	***€***	***26***	***€***	***25.500***
17.1	Paalfunderingen; niet geheid	stalen buispalen kleine diameter	15,0	300	m¹	€	85,00	€	25.500
17.2	Paalfunderingen; geheid							€	-
	RUWBOUW ONDERBOUW			**992**	**m² BBO**	**€**	**129**	**€**	**128.333**
	RUWBOUW BOVENBOUW								
21	***Buitenwanden***			***0***	***m²***	***€***	***-***	***€***	***-***
22	***Binnenwanden***			***0***	***m²***	***€***	***-***	***€***	***-***
23	***Vloeren***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***36***	***€***	***63.880***
23.1	Vloeren; niet constructief	naisoleren begane grondvloeren bestaand		850	m²	€	25,00	€	21.250
23.2	Vloeren; constructief	uitbreiding beg.grondvloer		142	m²	€	115,00	€	16.330
23.2	Vloeren; constructief	uitbreiding verdiepingsvloer		142	m²	€	150,00	€	21.300
23.2	Vloeren; constructief	dichtzetten verdiepingvloer t.p.v. verwijderde trap		2	pst	€	2.500,00	€	5.000
23.2	Vloeren; constructief toeslag	oplegvoorziening t.p.v. bestaande constructies			incl.			€	-
24	***Trappen en hellingen***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***13***	***€***	***22.250***
24.1	Trappen en hellingen; trappen							€	-
24.2	Trappen en hellingen; hellingen	trappenhuis nieuw		1	pst	€	10.000,00	€	10.000
24.2	Trappen en hellingen; hellingen	tribunetrap compleet		35	m²	€	350,00	€	12.250
24.3	Trappen en hellingen; ladders en klimijzers							€	-
27	***Daken***			***992***	***m²***	***€***	***21***	***€***	***21.300***
27.1	Daken; niet constructief							€	-
27.2	Daken; constructief	uitbreiding dakvloer		142	m²	€	150,00	€	21.300
27.2	Daken; constructief toeslag	oplegvoorziening t.p.v. bestaande constructies			incl.			€	-
28	***Hoofddraagconstructies***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***63***	***€***	***109.965***
28.1	Hoofddraagconstructies; kolommen en liggers							€	-
28.1	Hoofddraagconstructies; kolommen en liggers							€	-
28.2	Hoofddraagconstructies; wanden en vloeren							€	-
28.3	Hoofddraagconstructies; ruimte-eenheden							€	-

Project:	**Vernieuwbouw school Guido Gazellestraat 42 Zevenaar**
Betreft:	**Bouwkosten SO**
Opgesteld:	**RK**
Datum:	**26-mrt-20**
Status:	**concept versie 03**
Bestand:	**Raming V0.3.xlsx**

28.9	Hoofddraagconstructie diversen				1.753	m² bvo	€	5,00	€	8.765
									€	-
	Maken vide tribunetrap compleet				23	m²	€	500,00	€	11.500
	- sloopwerk								€	-
	- stalen opvangconstructie								€	-
	- brandwerend afwerken				1	pst	€	2.500,00	€	2.500
									€	-
	Staalconstructie vrijstaand t.b.v. uitbreiding		uitbreiding achterzijde		1	pst	€	17.500,00	€	17.500
	Staalconstructie vrijstaand t.b.v. uitbreiding		uitbreiding voorgevel		1	pst	€	8.500,00	€	8.500
									€	-
	Staalconstructies t.g.v. sloopwerk dragende constructies		zware constructie. Uitvoering ntb		102	m¹	€	500,00	€	51.000
	- staalconstructiestalen liggers	ntb				incl.			€	-
	- staalconstructiestalen kolommen	ntb				incl.			€	-
	- brandwerende afwerkingen				102	m¹	€	100,00	€	10.200
	RUWBOUW BOVENBOUW				**1.753**	**m² BVO**	**€**	**124**	**€**	**217.395**
	GEVEL									
21	***Buitenwanden***				***670***	***m²***	***€***	***25***	***€***	***16.625***
21.1	Buitenwanden; niet constructief		binnenspouwblad nieuw geisoleerd		95	m²	€	175,00	€	16.625
31	***Buitenwandopeningen***				***380***	***m²***	***€***	***656***	***€***	***249.449***
31.1	Buitenwandopeningen; niet gevuld								€	-
31.2	Buitenwandopeningen; gevuld met ramen		complete open gevel incl. steigerwerk						€	-
31.2	Buitenwandopeningen; gevuld met ramen		zon-/lichtwering, percentage van open gevel:						€	-
31.3	Buitenwandopeningen; gevuld met deuren		toeslag hoofdentree						€	-
31.4	Buitenwandopeningen; gevuld met puien								€	-
31.9	Buitenwandopeningen; diversen								€	-
									€	-
	Pui aula		aluminium profielen		40	m²	€	550,00	€	22.000
	Kozijnen nieuw incl. draaiende delen		basis aluminium profielen en tripple beglazing		340	m²	€	575,00	€	195.499
	Kozijnen toeslag entree pui				1	pst	€	5.000,00	€	5.000
	Kozijnen toeslag kader		kader aluminium zetwerk		140	m¹	€	125,00	€	17.500
	Kozijnen toeslag kader		kader prefab beton		27	m¹	€	350,00	€	9.450
	Kozijnen toeslag zon/lichtwering		losse inrichting			excl.			€	-
									€	-
41	***Buitenwandafwerkingen***				***670***	***m²***	***€***	***160***	***€***	***107.299***
41.1	Buitenwandafwerkingen - voorzetgevels		gevel ispo isoned og	75%	502	m²	€	125,00	€	62.812

Project:	**Vernieuwbouw school Guido Gazellestraat 42 Zevenaar**
Betreft:	**Bouwkosten SO**
Opgesteld:	**RK**
Datum:	**26-mrt-20**
Status:	**concept versie 03**
Bestand:	**Raming V0.3.xlsx**

41.1	Buitenwandafwerkingen - voorzetgevels		gevel werzalith o.g. geïsoleerd	25%	167	m²	€	185,00	€	30.987
									€	-
	Toeslag architectuur:								€	-
	Entree voorgevel ntb		stelpost		1	pst	€	10.000,00	€	10.000
	Luifel staal zijgevel		stelpost		1	pst	€	3.500,00	€	3.500
	GEVEL				**1.050**	**m² BGO**	**€**	**356**	**€**	**373.374**
	DAK									
37	***Dakopeningen***				***5***	***m²***	***€***	***-***	***€***	***-***
37.1	Dakopeningen; niet gevuld								€	-
37.2	Dakopeningen; gevuld		handhaven (geen werkzaamheden)		5	m²			€	-
47	***Dakafwerkingen***				***987***	***m²***	***€***	***137***	***€***	***135.340***
47.1	Dakafwerkingen; afwerkingen		dakbedekking nieuw		142	m²	€	75,00	€	10.650
47.1	Dakafwerkingen; afwerkingen		dakbedekking vervangen compleet		845	m²	€	95,00	€	80.275
47.1	Dakafwerkingen; afwerkingen		toeslag mos sedum dak		987	m²	€	45,00	€	44.415
47.2	Dakafwerkingen; bekledingen								€	-
	DAK				**992**	**m² BDO**	**€**	**136**	**€**	**135.340**
	INBOUW									
22	***Binnenwanden***				***1.052***	***m²***	***€***	***131***	***€***	***138.278***
22.1	Binnenwanden; niet constructief		binnenwanden handhaven (wanden nalopen)	65%	684	m²	€	5,00	€	3.418
22.1	Binnenwanden; niet constructief		binnenwanden nieuw - transparant opvouwbaar		165	m²	€	675,00	€	111.375
22.1	Binnenwanden; niet constructief		idem, toeslag geluidwerend glas		165	m²	€	50,00	€	8.250
22.1	Binnenwanden; niet constructief		binnenwanden nieuw - overig		203	m²	€	75,00	€	15.235
32	***Binnenwandopeningen***				***263***	***m²***	***€***	***462***	***€***	***121.495***
32.1	Binnenwandopeningen; niet gevuld								€	-
32.2	Binnenwandopeningen; gevuld met ramen								€	-
32.3	Binnenwandopeningen; gevuld met deuren		nieuw		263	m²	€	300,00	€	78.885
32.3	Binnenwandopeningen; gevuld met deuren toeslag	ntb	toeslag brandwerendheid (veel open ruimtes!)	30%	79	m²	€	350,00	€	27.610
32.4	Binnenwandopeningen; gevuld met puien		paneelwand aula, schuifwand (aanname nieuw)		1	pst	€	15.000,00	€	15.000
33	***Vloeropeningen***				***1.753***	***m²***	***€***	***-***	***€***	***-***
33.1	Vloeropeningen; niet gevuld								€	-
33.2	Vloeropeningen; gevuld								€	-
34	***Balustrades en leuningen***				***1.753***	***m² bvo***	***€***	***-***	***€***	***-***
34.1	Balustrades en leuningen; balustrades, hekwerken		incl. bij trappen						€	-

Project:	**Vernieuwbouw school Guido Gazellestraat 42 Zevenaar**
Betreft:	**Bouwkosten SO**
Opgesteld:	**RK**
Datum:	**26-mrt-20**
Status:	**concept versie 03**
Bestand:	**Raming V0.3.xlsx**

34.2	Balustrades en leuningen; leuningen							€	-
42	***Binnenwandafwerkingen***		***90%***	***2.496***	***m²***	***€***	***19***	***€***	***48.262***
42.1	Binnenwandafwerkingen	sanitair (deels kupan wanden nvt)		90	m²	€	55,00	€	4.950
42.1	Binnenwandafwerkingen	overig basis		2.406	m²	€	18,00	€	43.312
43	***Vloerafwerkingen***		***90%***	***1.578***	***m²***	***€***	***59***	***€***	***92.524***
43.1	Vloerafwerkingen; verhoogd							€	-
43.2	Vloerafwerkingen; niet verhoogd	vloerafwerking standaard		1.578	m²	€	55,00	€	86.774
43.2	Vloerafwerkingen; niet verhoogd	toeslag gietvloer sanitaire ruimtes		30	m²	€	25,00	€	750
43.2	Vloerafwerkingen; niet verhoogd	toeslag vloer aula en speelruimte		200	m²	€	25,00	€	5.000
43.2	Vloerafwerkingen; niet verhoogd	dekvloeren (zwevend) inclusief			incl.			€	-
44	***Trap- en hellingafwerkingen***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***-***	***€***	***-***
44.1	Trap- en hellingafwerkingen; trapafwerkingen	in prijs trap						€	-
44.2	Trap- en hellingafwerkingen; hellingafwerkingen							€	-
45	***Plafondafwerkingen***		***90%***	***1.578***	***m²***	***€***	***76***	***€***	***119.883***
45.1	Plafondafwerkingen; verlaagd	systeemplafond incl. akoestiek klasse B		1.578	m²	€	37,50	€	59.164
45.1	Plafondafwerkingen; verlaagd toeslag	balvast speellokaal en aula		200	m²	€	27,50	€	5.500
45.1	Plafondafwerkingen; verlaagd toeslag	geluidsisolatie		1.578	m²	€	35,00	€	55.220
45.2	Plafondafwerkingen; niet verlaagd							€	-
48	***Afwerkingspakketten***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***50***	***€***	***87.650***
48.1	Afwerkingspakketten	bouwkundige voorz. installaties		1.753	m² bvo	€	15,00	€	26.295
48.1	Afwerkingspakketten	diverse afwerkingen		1.753	m² bvo	€	15,00	€	26.295
48.1	Afwerkingspakketten	speellokaal		1.753	m² bvo	€	20,00	€	35.060
71	***Vaste verkeersvoorzieningen***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***3***	***€***	***5.259***
71.1	Vaste verkeersvoorzieningen; standaard	basis, géén naamsaanduiding op lokalen e.d.		1.753	m² bvo	€	3,00	€	5.259
71.2	Vaste verkeersvoorzieningen; bijzonder							€	-
72	***Vaste gebruikersvoorzieningen***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***12***	***€***	***21.136***
72.1	Vaste gebruikersvoorzieningen; standaard	diverse vaste inrichtingen, gebouwgebonden		1.753	m² bvo	€	3,50	€	6.136
72.2	Vaste gebruikersvoorzieningen; bijzonder	klimtouw e.d. bijeenkomstruimte stelpost		1	pst	€	15.000,00	€	15.000
73	***Vaste keukenvoorzieningen***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***16***	***€***	***28.000***
73.1	Vaste keukenvoorzieningen; standaard	pantry personeelskamer excl. apparatuur		1	pst	€	5.000,00	€	5.000
73.2	Vaste keukenvoorzieningen; bijzonder	werkblad met spoelbak klaslokalen		8	stk	€	1.000,00	€	8.000
73.2	Vaste keukenvoorzieningen; bijzonder	2 kookeilanden en leskeuken		3	pst	€	5.000,00	€	15.000
74	***Vaste sanitaire voorzieningen***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***6***	***€***	***10.000***
74.1	Vaste sanitaire voorzieningen; standaard	sanitair in prijs W-installatie						€	-

Project:	**Vernieuwbouw school Guido Gazellestraat 42 Zevenaar**
Betreft:	**Bouwkosten SO**
Opgesteld:	**RK**
Datum:	**26-mrt-20**
Status:	**concept versie 03**
Bestand:	**Raming V0.3.xlsx**

74.2	Vaste sanitaire voorzieningen; bijzonder	Kupanwanden		1	pst	€	10.000,00	€	10.000
75	***Vaste onderhoudsvoorzieningen***	***exclusief***		***1.753***	***m² bvo***	***€***	***-***	***€***	***-***
76	***Vaste opslagvoorzieningen***	***exclusief***		***1.753***	***m² bvo***	***€***	***-***	***€***	***-***
	INBOUW			**1.753**	**m² BVO**	**€**	**384**	**€**	**672.486**
	INSTALLATIES WERKTUIGBOUWKUNDIG								
50	***Installaties werktuigbouwkundig***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***275***	***€***	***482.075***
50.0	Installaties werktuigbouwkundig	compleet		1.753	m² bvo	€	275,00	€	482.075
51	***Warmte-opwekking***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
52	***Afvoeren***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
53	***Water***	***incl. sanitair en BSH***		***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
54	***Gassen***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
55	***Koude-opwekking***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
56	***Warmtedistributie***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
57	***Luchtbehandeling***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
58	***Regeling klimaat en sanitair***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
59	***Loodgieterswerk***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
	INSTALLATIES WERKTUIGBOUWKUNDIG			**1.753**	**m² BVO**	**€**	**275**	**€**	**482.075**
	INSTALLATIES ELEKTROTECHNISCH								
60	***Installaties elektrotechnisch***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***194***	***€***	***339.275***
60.0	Installaties elektrotechnisch	compleet		1.753	m² bvo	€	175,00	€	306.775
60.0	PV panelen incl. bouwkundige voorzieningen op het dak	aantal panelen 300 Wp/paneel (30 KWp install.)		100	stk	€	325,00	€	32.500
61	***Centrale elektrotechnische voorzieningen***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
62	***Krachtstroom***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
63	***Verlichting***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
64	***Communicatie***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
65	***Beveiliging***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
67	***Gebouwbeheersvoorzieningen***			***1.753***	***incl.***	***€***	***-***	***€***	***-***
	INSTALLATIES ELEKTROTECHNISCH			**1.753**	**m² BVO**	**€**	**194**	**€**	**339.275**
	TRANSPORT INSTALLATIES								
66	***Transport***			***1.753***	***m² bvo***	***€***	***11***	***€***	***20.000***
66.1	Transport; liften	vervangen lift		1	pst	€	20.000,00	€	20.000
66.2	Transport; roltrappen en rolpaden							€	-
66.3	Transport; goederen							€	-
66.4	Transport; documenten							€	-

Project:	**Vernieuwbouw school Guido Gazellestraat 42 Zevenaar**
Betreft:	**Bouwkosten SO**
Opgesteld:	**RK**
Datum:	**26-mrt-20**
Status:	**concept versie 03**
Bestand:	**Raming V0.3.xlsx**

	TRANSPORT INSTALLATIES			**1.753**	**m² BVO**	**€** **11**	**€**	**20.000**
	TERREIN							
90	***Terrein***	***handhaven***		***1***	***pst***	***€*** ***30.000***	***€***	***30.000***
90.2	Opstallen	buitenbergingen 12m2		2	pst	€ 7.500,00	€	15.000
90.3	Omheiningen	bestaand hekwerk aanpassen		1	pst	€ 5.000,00	€	5.000
90.4	Terreinafwerkingen	gedeeltelijk nieuw straatwerk		1	pst	€ 10.000,00	€	10.000
90.7	Terreininrichtingen; standaard				excl.		€	-
90.8	Terreininrichtingen; bijzonder				excl.		€	-
	TERREIN			**1**	**pst**	**€** **30.000**	**€**	**30.000**
	TOTAAL DIRECTE BOUWKOSTEN			**1.753**	**m² BVO**	**€** **1.368**	**€**	**2.398.278**
	Algemene uitvoeringskosten (AUK)		10,00%			€ 2.398.278	€	239.828
	Algemene kosten (AK)		7,00%			€ 2.638.105	€	184.667
	Winst en risico (W&R)		3,00%			€ 2.822.773	€	84.683
	CAR-verzekering (CAR)		0,30%			€ 2.907.456	€	8.722
	Verschuiving prijspeildatum 2019 > 2020		2,50%			€ 2.916.178	€	72.904
	Nadere planuitwerking **exclusief**	**aanname in overige investeringskosten**				€ 2.989.083	€	-
	TOTAAL BOUWKOSTEN EXCLUSIEF BTW			**1.753**	**m² BVO**	**€** **1.705**	**€**	**2.989.083**
	BTW		21,00%			€ 2.989.083	€	627.707
	TOTAAL BOUWKOSTEN INCLUSIEF BTW			**1.753**	**m² BVO**	**€** **2.063**		**3.616.790**

BIJLAGE B – SCHETSONTWERP, INCLUSIEF SITUATIETEKENING

project : vernieuwbouw Sterrenschool Guido Gazellestraat 42 Zevenaar
opdracht : LiemerNovum
onderdeel : structuurontwerp

projectnummer : 2001
tekening : situatie
blad : 1

schaal : 1:500
datum : 25-3-20
gewijzigd : 1-4-20

PETER VAN AARSEN ARCHITECT
FLIERENSESTRAAT 39 6691GB GENDT 026 3791895 INFO@AARSENARCHITECT.NL

beganegrond nieuw

933 m2 bvo

project	: vernieuwbouw Sterrenschool Guido Gazellestraat 42 Zevenaar	projectnummer	: 2001	schaal	: 1:200	**PETER VAN AARSEN ARCHITECT**	
opdracht	: LiemersNovum	tekening	: beganegrond	datum	: 26-3-20	FLIERENSESTRAAT 39 6691GB GENDT 026 3791895 INFO@AARSENARCHITECT.NL	
onderdeel	: structuurontwerp	blad	:	gewijzigd	:		

verdieping nieuw

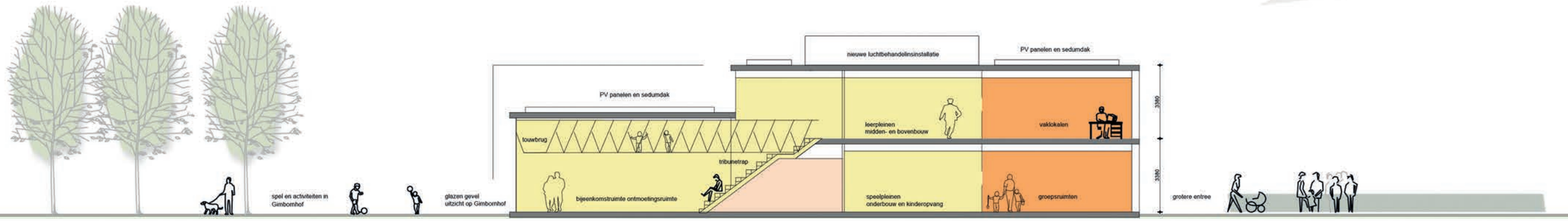
774 m2 bvo

project : vernieuwbouw Sterrenschool Guido Gazellestraat 42 Zevenaar
opdracht : LiemersNovum
onderdeel : structuurontwerp

projectnummer : 2001
tekening : verdieping
blad :

schaal : 1:200
datum : 26-3-20
gewijzigd :

PETER VAN AARSEN ARCHITECT
FLIERENSESTRAAT 39 6691GB GENDT 026 3791895 INFO@AARSENARCHITECT.NL

doorsnede nieuw

project : vernieuwbouw Sterrenschool Guido Gazellestraat 42 Zevenaar
opdracht : LiemerNovum
onderdeel : structuurontwerp

projectnummer : 2001
tekening : principedoorsnede
blad :

schaal : 1:200
datum : 26-3-20
gewijzigd :

PETER VAN AARSEN ARCHITECT
FLIERENSESTRAAT 39 6691GB GENDT 026 3791895 INFO@AARSENARCHITECT.NL

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-041

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	6 april 2020
Zaaknummer	Z/20/357214 /INT/20/957308
Onderwerp	Verslag Bestuursvergadering RDL 25 maart 2020
Portefeuillehouder	C.M. Koers-De Graaf

Contactpersoon	Marcel Krosenbrink
E-mail	M.Krosenbrink@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595136

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Om de raadsleden beter te informeren over Reinigingsdienst De Liemers (RDL) is afgesproken om de verslagen en bijbehorende stukken van de vergadering van het bestuur ter kennisname te brengen van de raad. Als bijlage zijn het verslag en de vergaderstukken van de vergadering van het bestuur van 25 maart 2020 toegevoegd. Met ingang van 1 januari 2020 heeft RDL door de aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling geen Algemeen en Dagelijks Bestuur meer. Het DB heet nu bestuur.

Context
- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Coalitieafspraak
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☒ Anders, toezending van stukken: het betreft een afspraak met de raad dat betreffende informatie wordt gedeeld.

Communicatie en vervolgproces
Van de komende vergaderingen brengen wij u op dezelfde wijze op de hoogte.

Communicatie en vervolgproces
Van de komende vergaderingen brengen wij u op dezelfde wijze op de hoogte.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1.	(957314)	Vergaderstukken 25 maart
2.	(957317)	Verslag 25 maart

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuur RDL
Vergadering 25 maart 2020 in Didam

Aanwezig: C. Koers (voorzitter tot en met punt 2) en W. Gerritsen (voorzitter vanaf punt 2). Ambtelijke ondersteuning: M. Krosenbrink (verslag) en H. Weijers.

1. Opening
Vanwege de Coronacrisis kan de vergadering niet zoals gebruikelijk fysiek plaatsvinden. De vergadering vindt daarom schriftelijk en telefonisch plaats. De huidige vergadering is de eerste na de aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling RDL. De publicatie van de nieuwe regeling is door beide gemeenten inmiddels gedaan.

2. Wisseling voorzitterschap
Mevrouw Koers draagt het voorzitterschap over aan de heer Gerritsen.

3. Verslag 16 december 2019
Het bestuur stelt het verslag van 16 december vast.
Naar aanleiding van punt 4 merkt de heer Krosenbrink op dat de gemeente Montferland de integrale aanbesteding heeft ingestoken met het uitgangspunt de rol van RDL zo veel mogelijk ongewijzigd te laten. Een mondelinge toelichting van de gemeente Montferland heeft het vertrouwen gewekt dat dit binnen die constructie kan. Maar uiteindelijk zal de praktijk moeten uitwijzen hoe dit uitpakt,

4. Mandaatregeling
Het bestuur stelt de mandaatregeling vast.

5. Jaarstukken 2019
Het bestuur neemt kennis van de concept jaarstukken en zal die door leiden naar de klankbordgroep.

6. Brief gemeente Zevenaar
De gemeente Zevenaar heeft een brief gestuurd waarin zij vraagt een bezuiniging door te voeren. De gemeente Montferland had eerder een vergelijkbare vraag gesteld. Hoewel de vraag van de gemeente Zevenaar betrekking heeft op het jaar 2022, stelt het bestuur voor om al in de begroting 2021 de tarieven op het aanbiedstation zodanig te verhogen dat de begroting van 2021 niet hoger uitvalt dan de begroting van 2020. Uitgezonderd een eventuele uitbreiding van het takenpakket.

7. Overleg klankbordgroep
Het bestuur wil agendapunt 5 en 6 graag voorleggen aan de klankbordgroep. Zij hoopt dat dat tegen die tijd met een videovergadering kan. De leden van de klankbordgroep krijgen in ieder geval alvast de betreffende stukken met het standpunt van het bestuur daarover toegezonden.

8. Rondvraag en mededelingen
Het bestuur neemt er kennis van dat vanwege het werken met vrijwilligers de papierinzameling vanwege de Coronacrisis is gestopt, maar rekent erop dat de overige vormen van inzameling blijven doorgaan. Aanvullend is het bestuur van mening dat de aanbiedstations tijdens deze crisis indien mogelijk open moeten blijven.

Op 1 januari 2021 bestaat RDL 25 jaar. Vanuit de organisatie zijn ideeën gekomen om dat feit niet ongemerkt voorbij te laten gaan. Het bestuur vindt dat een goed initiatief en realiseert zich dat hier ook enige kosten aan verbonden zijn. Een nadere invulling bespreekt het bestuur na afloop van de crisis.

Een extern adviseur is bezig met een visiedocument op de buitendienst van de gemeente Zevenaar. Omdat de uitvoering van RDL onderdeel uitmaakt van die buitendienst, zal dat document ook zijdelings ingaan op de relatie tussen RDL en de rest van de buitendienst.

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuursvergadering 25 maart 2020

AGENDA

1. Opening
2. Wisseling voorzitterschap
3. Verslag 16 december 2019
4. Mandaatregeling
5. Concept jaarrekening
6. Brief gemeente Zevenaar
7. Overleg klankbordgroep
8. Rondvraag

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuursvergadering 25 maart 2020
Onderwerp:
Voorzitterschap RDL

Advies:
1. Voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van functie laten wisselen

Agendapunt 2

Volgens artikel 7.1 van de GR Reinigingsdienst De Liemers wisselt tweejaarlijks het voorzitterschap tussen de deelnemers. In de praktijk is dat halverwege de raadsperiode. Aangezien de gemeenteraad op 21 maart 2018 is gekozen, is het tijdstip van wisselen nu aangebroken. Het voorstel is om het voorzitterschap vanaf heden in handen te geven bij de heer Gerritsen en het plaatsvervangend voorzitterschap bij mevrouw Koers.

Reinigingsdienst De Liemers

Dagelijks Bestuur
Vergadering 16 december 2019 in Zevenaar

Aanwezig: C. Koers (voorzitter) en W. Gerritsen.
Ambtelijke ondersteuning: M. Krosenbrink (verslag), H. Weijers en S.de Koning (punt 3)

1. Opening
Mevrouw Koers opent de vergadering

2. Verslag 28 oktober 2019
Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld

3. Vervolgstappen aanbiedstation
Het Dagelijks Bestuur verleent de opdracht aan de afdeling BOR van de gemeente Zevenaar en gaat akkoord met de geraamde uitgave van € 7.700,- om ter voltooiing van de eerste fase in te kunnen huren.
Volgende fases van het project zullen voor een groot deel uitbesteed worden.

Het Dagelijks Bestuur heeft inhoudelijk een voorkeur voor toegangscontrole met pasjes en het bepalen van de prijzen met een weegbrug. Zij vraagt dit verder uit te werken met argumenten, maar daarbij ook in te gaan op alternatieven.

Wat betreft de inrichting van het terrein heeft het DB niet op voorhand een voorkeur, maar zal dat mede afhangen van de mogelijkheden en onmogelijkheden van de locatie. Hoe is de grondwaterstand, hoe de bodemsamenstelling ? De uitkomst van het nadere onderzoek zal mede bepalend zijn voor de uitkomst. Ook de kosten spelen een rol bij de keuze. Voor het DB zijn het voldoende kunnen opstellen op eigen terrein en de circulariteit (bijvoorbeeld hergebruik van materialen) ook belangrijke uitgangspunten. En bij dit alles geldt als randvoorwaarde dat de vorm van het terrein geschikt is.

4. Vegen in Montferland
Het DB wacht de reactie van de gemeente Montferland op het ambtelijk overleg af, maar heeft twijfels bij een externe partij als tussenpersoon voor veegwerkzaamheden. Het ligt meer voor de hand om te kijken wat haalbaar is in de begroting 2021.

5. Actualiseren normenkader
Het normenkader 2019 is geactualiseerd en wordt door het DB vastgesteld ten behoeve van de controle van de jaarrekening 2019. Het onderliggende controleprotocol blijft vooralsnog ongewijzigd van kracht.

6. Rondvraag
De heer Weijers vraagt aandacht voor een mogelijke rechtszaak bij de overeenkomst met de restafvalverwerking. Dit betreft een overeenkomst die zowel Montferland als Zevenaar samen met andere gemeente in de regio Arnhem hebben gesloten.
Het Algemeen Bestuur heeft gevraagd om de bijeenkomsten van de klankbordgroep te vervroegen voor de behandeling van de jaarrekening.
De heer Krosenbrink geeft aan dat vervroegen wel mogelijk is, maar niet op een tijdstip dat nog enkele weken voor het gereedkomen van de jaarrekening ligt. Het DB bespreekt het concept en daarna kan dit met de klankbordgroep besproken worden.

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuursvergadering 25 maart 2020
Onderwerp:
Mandaatregeling

Advies:
1. De mandaatregeling vaststellen

Agendapunt 4

Eén van de aanbevelingen van de accountant aan RDL was het vaststellen van een eigen mandaatregeling. Deze treft u aan in de bijlage.
De mandaatregeling is gebaseerd op de regeling die de gemeente Zevenaar ook gebruikt. Daarin is in principe alles gemandateerd aan de ambtelijke organisatie (in dit geval de secretaris), tenzij dit in de bijlage als uitzondering is benoemd. Die bijlage met uitzonderingen maakt deel uit van de regeling. Deze bijlage met uitzonderingen komt voor zover van toepassing overeen met de uitzonderingen die de gemeente Zevenaar ook heeft gemaakt.

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuursvergadering 25 maart 2020
Onderwerp:
Concept jaarrekening 2019

Advies:
1. Kennisnemen van de concept jaarrekening
2. De resultaten delen met de klankbordgroep

Agendapunt 5

Inleiding
De opzet van de jaarrekening is veranderd. Dat heeft als gevolg dat deze nu een ander uiterlijk en indeling heeft dan de begroting 2019. Voor de vergelijkbaarheid is dat lastig.
De belangrijkste wijziging betreft de introductie van het product overhead. Deze kosten waren in de begroting verwerkt in de tarieven. Voor een groot deel in het tarief voor personeel en voor een klein deel in het tarief voor materieel. De producten bedrijfsleiding en service- en meldpunt zijn nu ook in het product overhead ondergebracht.
Voor de tarieven heeft dat tot gevolg dat deze lager uitvallen dan begroot, maar dat geeft dus een vertekend beeld.

Algemeen
Het aantal aansluitingen was in Montferland 15.917 en in Zevenaar 19.970. Dat is in totaal 35.887, zo'n 1,3% meer dan begroot.

Afrekening
Voor de gemeente Montferland valt de jaarrekening netto € 161.571,- hoger uit dan de begroting, voor de gemeente Zevenaar € 351.881,-.
In de bestuursrapportage was rekening gehouden met € 135.000,- en € 283.000,-. De jaarrekening ligt daarmee in totaal € 95.000,- hoger dan tussentijds voorzien.

De toelichting die bij de bestuursrapportage is gegeven, is grotendeels nog van toepassing.. Vooral de kosten voor het aanbiedstation zijn behoorlijk toegenomen door veel meer aangeleverd afval en hogere verwerkingstarieven. Veel trends die al waren ingezet, zijn in het laatste deel van het jaar, soms versterkt, nog doorgezet. De belangrijkste verschillen met de bestuursrapportage zijn hieronder kort toegelicht.
Het aantal uren is nog 834 hoger geworden dan bij de bestuursrapportage voorzien. Deze extra kosten worden gedeeltelijk teniet gedaan doordat het tarief per uur lager is dan geraamd. Dit komt onder andere vanwege het hogere aantal uren. Sommige vaste kosten kunnen daardoor over meer uren gespreid worden. De diverse kosten betreffen de hoger uitgevallen rekening van de accountant, de vennootschapsbelasting en de kosten voor het extern uitgevoerde onderzoek voor het nieuwe aanbiedstation. Hier waren bij de tussenrapportage nog geen bedragen aan gekoppeld.

Toelichting producten
In de jaarrekening is per product een toelichting opgenomen.

Materieel
De tarieven voor de duobakwagen en de haakarmwagen zijn hoger dan begroot, voor de kraakperswagen, de veegmachine en de veegtruck lager. In de meeste gevallen is het tarief gewijzigd omdat er meer of minder uren met het betreffende materieel zijn gemaakt. Meer uren leidt tot een lager uurtarief, minder uren tot een hoger tarief. Bij de haakarmwagen speelt nog mee dat de kosten van de aanhanger nog niet in de begroting waren opgenomen.

	Tarief begroot	Tarief werkelijk
Haakarmwagen	€ 31,97	€ 37,37
Kraakperswagen	€ 32,36	€ 24,85
Duobakwagen	€ 41,44	€ 49,04
Veegmachine	€ 30,68	€ 24,70
Veegtruck	€ 5,34	€ 4,04

Bijlages
Op de volgende pagina's zijn overzichten per aanbiedstation opgenomen en een overzicht van alle gemaakte uren.

Gegevens aanbiedstations

's-Heerenberg 2019

	2019 in kg	Verschil begroting in ton	Verschil 2018 in ton
Asbest	7.981	7	12
Puin	774.820	75	99
Grond	268.000	43	128
Autobanden	4.850		
Bouw- en Sloopafval(BSA)	76.120	4	11
AB Hout	479.420	4	6
C Hout	67.400	12	8
Restafval	579.880	30	16
Gips	26.810	3	6
Dakgrind	0	1	
Totaal betaalde stromen	2.285.281		
Tuinafval	1.284.560	685	718
Afgewerkte Olie	3.485		1
Klein chemisch afval (KCA)	18.602	2	1
PMD	23.040	3	1
Piepschuim(EPS)	3.690		1
Hard Plastic	46.340	29	9
Vlakglas	8.400	7	3
Textiel	13.974	4	1
Glas	11.000	1	
Papier	62.000	2	7
Metalen	71.480	16	5
Wit- en Bruingoed (WEB)	101.240	16	8
Frituurvet	1.754		
Accu's	1.880		
TL-lampen	564		
Totaal gratis stromen	1.652.009		
Totaal	**3.937.290**		
Toename in ton		892	705
Toename %		29%	22%
Toename ex. tuinafval in ton		207	-13
Toename ex. tuinafval in %		7%	-0,5%
Hoeveelheid restafval in %	15%		
Bezoekers	24.433		

Groen is lager dan begroot of lager dan in 2018

Lobith 2019

	2019 in kg	Verschil begroting in ton	Verschil 2018 in ton
Asbest	4.240	2	4
Puin	537.780	257	170
Grond	96.000	15	35
Autobanden	3.140	2	
Bouw- en Sloopafval(BSA)	79.660	47	24
AB Hout	230.120	141	85
C Hout	34.400		
Restafval	188.784	82	36
Gips	9.280	3	
Dakgrind	7.560	3	2
Matrassen	10.080	5	9
Totaal betaalde stromen	1.201.044		
Tuinafval	605.000	78	138
PMD	16.660	6	2
Piepschuim(EPS)	1.420		
Hard Plastic	25.680	19	7
Vlakglas	12.680	11	5
Textiel	2.762		1
Glas	10.000		
Papier	61.480	19	15
Metalen	30.120	16	9
Wit- en Bruingoed (WEB)	87.320		4
Frituurvet	765	1	
Totaal gratis stromen	853.887		
Totaal	**2.054.931**		
Toename in ton		549	524
Toename %		36%	34%
Toename ex. tuinafval in ton		627	42%
Toename ex. tuinafval in %		386	36%
Hoeveelheid restafval in %	9%		
Bezoekers	13.831		

Groen is lager dan begroot of lager dan in 2018

Zevenaar 2019

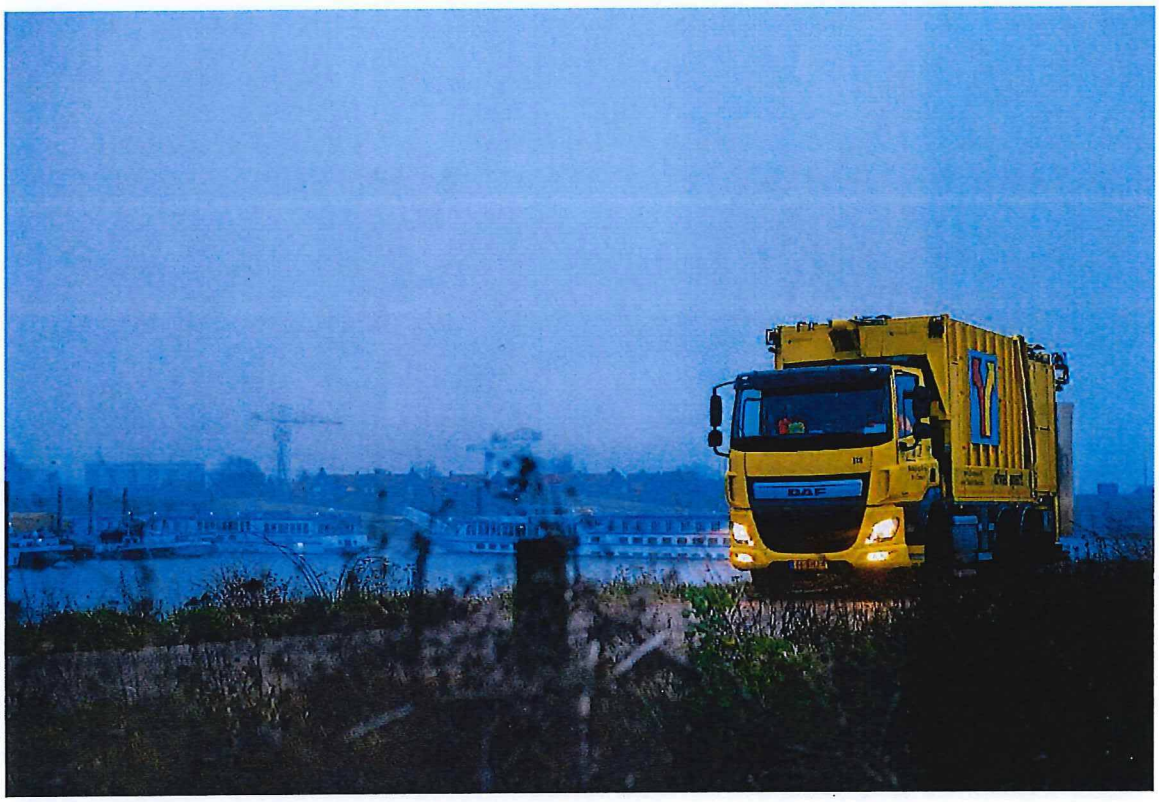
	2019 in kg	Verschil begroting in ton	Verschil 2018 in ton
Asbest	51.560	12	4
Puin	2.585.340	485	179
Grond	732.000	118	163
Autobanden	26.820	6	4
Bouw- en Sloopafval(BSA)	501.720	152	79
AB Hout	1.924.100	299	40
C Hout	252.260	27	45
Restafval	1.907.740	108	63
Gips	103.480	18	3
Dakgrind	7.020		5
Drukhouders	2.149		
Totaal betaalde stromen	8.094.189		
Tuinafval	4.534.720	2.434	2.409
Afgewerkte Olie	11.367	1	3
Klein chemisch afval (KCA)	75.167	10	3
PMD	71.700	8	3
Piepschuim(EPS)	12.494	5	3
Hard Plastic	167.680	68	15
Vlakglas	43.080	3	10
Textiel	55.897	24	8
Glas	60.000	5	7
Papier	238.760	111	90
Metalen	271.140	51	19
Wit- en Bruingoed (WEB)	334.800	50	42
Frituurvet	10.429		
Accu's	4.981		
TL-lampen	1.753		
Cartridges	343		
Totaal gratis stromen	5.894.311		
Totaal	**13.988.500**		
Toename in ton		3.473	2.764
Toename %		40%	25%
Toename ex. tuinafval in ton		1.039	355
Toename ex. tuinafval in %		10%	4%
Hoeveelheid restafval in %	14%		
bezoekers	99.901		

Groen is lager dan begroot of lager dan in 2018

Overzicht gemaakte uren												
	Personeel		Haakarmwagen		Duobakwagen		Kraakperswagens		Veegmachine		Trucks	
Zevenaar	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk
Inzameling restafval	5.070,00	5.718,50			1.430,00	1.601,00	450,00	520,00				
Inzameling gft	6.250,00	6.747,25			2.150,00	1.542,00		771,00				
Inzameling PMD	2.960,00	3518					1.170,00	1.244,00				
Grof tuinafval	60,00	10,00					30,00	5,00				
Grof huishoudelijk afval	35,00	87,25					18,00	43,00				
Handmatig vegen	2.900,00	3.269,50	14,00	12,00							2.800,00	3.163,00
Machinaal vegen	1.850,00	2.001,50							1.850,00	2.001,50		
Papierinzameling	1.225,00	1.258,25					1.225,00	1.258,25				
Papierinzameling rijnwaarden		334,50						334,50				
Illegale stortingen	60,00	91,00					10,00	15,00			50,00	76,00
Inc. Werkzaamheden	1.190,00	1.624,75	280,00	301,75			50,00	52,00	60,00	63,00	515,00	760,00
Totaal Zevenaar	**21.600,00**	**24.660,50**	**294,00**	**313,75**	**3.580,00**	**3.143,00**	**2.953,00**	**4.242,75**	**1.910,00**	**2.064,50**	**3.365,00**	**3.999,00**
Montferland												
Inzameling restafval	4.735,00	4.970,25			1.420,00	1.512,00	425,00	416,00			25,00	16,00
GFT	5.825,00	5.969,50			2.125,00	1.451,00		726,00				
Inzameling PMD	3.000,00	3.268,75					1.500,00	1.453,00				
Grof tuinafval	10,00						5,00	-				
Grof huishoudelijk afval	25,00	25,50					12,00	12,25				
Straatvegen	1.300,00	1.381,00							1.300,00	1.381,00		
Papierinzameling	1.540,00	1.463,75					750,00	713,00				
Totaal Montferland	**16.435,00**	**17.078,75**			**3.545,00**	**2.963,00**	**2.692,00**	**3.320,25**	**1.300,00**	**1.381,00**	**25,00**	**16,00**
SUBtotaal Zevenaar/Montferland	**38.035,00**	**41.739,25**	**294,00**	**313,75**	**7.125,00**	**6.106,00**	**5.645,00**	**7.563,00**	**3.210,00**	**3.445,50**	**3.390,00**	**4.015,00**
Aanbiedstation												
Uren aanbiedstation Zevenaar	5.000,00	7.407,75										
Uren transport haakarmwagen	2.550,00	2.623,50	2.550,00	2.623,50								
Uren aanbiedstation 's Heerenberg	2.500,00	2.427,00										
Uren transport haakarmwagen	600,00	607,00	600,00	607,00			-		-		-	
Uren aanbiedstation Lobith	1.250,00	1.149,25										
Uren transport haakarmwagen												
Totaal aanbiedstation	**11.900,00**	**14.214,50**	**3.150,00**	**3.230,50**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal	**49.935,00**	**55.953,75**	**3.444,00**	**3.544,25**	**7.125,00**	**6.106,00**	**5.645,00**	**7.563,00**	**3.210,00**	**3.445,50**	**3.390,00**	**4.015,00**

Jaarstukken

2019

Reinigingsdienst De Liemers

INHOUD

Algemeen 4

Inleiding 4

Procedure jaarstukken 4

Jaarverslag 4

Programma afval 4

Programma overhead 9

Paragrafen 10

Jaarrekening 15

Overzicht van baten en lasten 15

Incidentele baten en lasten 15

Wet Normering Topinkomens (WNT) 15

Balans 17

Toelichting op de balans 19

Vaststellingsbesluit 21

Bijlagen 22

Overzicht van baten en lasten naar taakveld 22

ALGEMEEN

INLEIDING

Voor u liggen de jaarstukken 2019 van Reinigingsdienst De Liemers (RDL). Deze jaarstukken zijn aangepast om deze te laten voldoen aan de nieuwe regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze regels zijn vanaf 2018 ook van toepassing op gemeenschappelijke regelingen.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de jaarstukken 2018 zijn:

- De indeling van de drie W-vragen opnemen in de programmaverantwoording;
- Centrale verantwoording van alle overheadkosten;
- Opnemen van de verplichte beleidsindicatoren
- Vermelden van de baten en lasten per taakveld
- Opnemen van een geprognosticeerde balans en het meerjarig inzicht voor de drie jaren na het begrotingsjaar.

PROCEDURE JAARSTUKKEN

De jaarstukken worden op xxxx-2020 vastgesteld in het bestuur.

JAARVERSLAG

PROGRAMMA AFVAL

Wat wilden we bereiken?

RDL voert in opdracht van de gemeenten Montferland en Zevenaar taken uit op het gebied van afvalinzameling en de exploitatie van aanbiedstations. De uitvoering van deze taken moet voor de gemeenten een bijdrage leveren aan de vermindering van de hoeveelheid restafval, zodat de gemeenten kunnen voldoen aan de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof). De inzameling van afval levert een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeenten Montferland en Zevenaar.

Beleidskaders

- Wet milieubeheer
- Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP)
- VANG (Van Afval Naar Grondstoffen)
- Ketenovereenkomst verpakkingen 2020-2029

Beleidsindicatoren (verplicht)

Volgens het BBV worden onderstaande beleidsindicatoren verplicht opgenomen in de jaarstukken. De beleidsindicatoren voor de bedrijfsvoering worden voor de RDL als geheel

vermeld. De beleidsindicator afval worden apart vermeld voor de twee deelnemende gemeenten.

Indicator	Definitie	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,35	0,35	0,35
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,29	0,35	0,35
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	27,90	29,86	31,00
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom plus inhuur	100,0%	100,0 %	100%
Overhead	Kosten als % van de totale lasten begroting	8,4%	7,7%	8,4%

Kilo's restafval per inwoner per jaar	2019
Montferland	94
Zevenaar	101

Beleidsindicatoren (eigen)

Aanbiedstation	Indicator	2019
's-Heerenberg	% gescheiden inzameling afval	85%
Lobith	% gescheiden inzameling afval	91%
Zevenaar	% gescheiden inzameling afval	86%
's-Heerenberg	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	3.912
Lobith	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	2.037
Zevenaar	Hoeveelheid gebracht afval (in ton)	13.876

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Afval

Inzamelen van restafval, gft, PMD en papier volgens met de gemeenten afgesproken frequentie.
inzamelen van grof afval en grof tuinafval op afroep.
Afhandelen van vragen, klachten en meldingen van inwoners over de afvalinzameling

Straatreiniging

Straatvegen op basis van met de gemeenten afgesproken frequenties en/ of schoonheidsgraad.

Wat heeft het gekost?

	Werkelijk 2018	Primitieve begroting	Na wijziging	Werkelijk 2019	Verschil
Programma afval					
Lasten					
Inzameling huishoudelijk afval	1078999	503.527	503.527	509.107	-5.580
Inzameling GFT	0	616.943	616.943	580.306	36.637
Inzameling PMD	234.455	303.052	303.052	278.546	24.506
Grof huishoudelijk- en tuinafval	7.969	6.829	6.829	5.323	1.506
Papierinzameling	237.306	240.840	240.840	272.407	-31.567
Straat- en marktvegen	309.357	332.231	332.231	304.116	28.115
Aanbiedstation 's-Heerenberg	299.755	290.890	290.890	300.486	-9.596
Aanbiedstation Lobith	185.408	146.427	146.427	229.699	-83.272
Aanbiedstation Zevenaar	947.830	857.254	857.254	1.151.255	-294.001
Incidentele werkzaamheden	59.115	61.206	61.206	71.352	-10.146
Diftar	9.330	2.000	2.000	915	1.085
Calculatieverschillen	12.034	0		6.396	-6.396
Compensabele BTW	680.683	672.968	672.968	818.007	-145.039
Totaal lasten programma afval	**4.062.241**	**4.034.167**	**4.034.167**	**4.527.918**	**-493.751**
Baten					
Grof huishoudelijk- en tuinafval	3.270	2.600	2.600	8.488	-5.888
Aanbiedstation 's-Heerenberg opbr. afval	156.312	140.930	140.930	163.733	-22.803
Aanbiedstation Lobith opbr. afval	47.689	31.900	31.900	47.475	-15.575
Aanbiedstation Zevenaar opbr. afval	485.295	427.680	427.680	493.983	-66.303
Calculatieverschillen	17.129	20.000	20.000	2.000	18.000
Compensabele BTW	680.683	672.968	672.968	816.595	-143.627
Totaal baten programma afval	**1.390.378**	**1.296.078**	**1.296.078**	**1.532.274**	**-236.196**
Saldo	2.671.863	2.738.089	2.738.089	2.995.644	-257.555
Exploitatiebijdrage Montferland	1.301.340	1.243.230	1.243.230	1.303.841	-60.611
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.370.522	1.494.860	1.494.860	1.691.803	-196.943
Vermogensmutaties	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	0	0	0	0	0

Toelichting

Algemeen

De opzet van de jaarrekening is veranderd. Dat heeft als gevolg dat deze nu een ander uiterlijk en indeling heeft dan de begroting 2019. Voor de vergelijkbaarheid is dat lastig.

De belangrijkste wijziging betreft de introductie van het product overhead. De kosten daarvan waren in de begroting verwerkt in de tarieven, vooral voor personeel. De producten

bedrijfsleiding en service- en meldpunt zijn nu ook in het product overhead ondergebracht.

Het totale negatieve saldo is € 521.466,-. Daarvan is € 236.731,- nu ondergebracht bij de producten en € 284.735,- bij de overhead.
Van het totale negatieve saldo komt € 161.146,- ten laste van de gemeente Montferland en € 351.880,- ten laste van de gemeente Zevenaar.
Onderstaand volgt een toelichting per product(groep). De grootste verschillen met de begroting zitten bij de netto verwerkingskosten aanbiedstation (€ 242.000,-) en het feit dat er in totaal 6019 meer manuren zijn gemaakt (€ 219.000,-). Ook het materieel heeft meer uren gemaakt (€ 34.000,-) en de overige kosten op het aanbiedstation zijn hoger (€ 19.000,-) dan voorzien.

6010-6012 Inzameling rest afval en gft
Het aantal manuren ligt 889 (rest) en 641 (gft) hoger dan begroot. Vooral in de voormalige gemeente Rijnwaarden bleek de verwachting te optimistisch. RDL moesten zich voor een prognose gedeeltelijk baseren op beperkte gegevens van de vorige inzamelaar. Bij GFT is daarnaast veel meer aangeboden dan voorzien.

6015 Inzameling PMD
Het aantal manuren ligt 827 hoger dan begroot. De oorzaak ligt hier voornamelijk in de hoeveelheid PMD die is ingezameld. Deze was veel hoger dan in 2018.

6020-6030 Grof tuin- en grof huishoudelijk afval
In 2019 is voor het eerst gewerkt met vooraf betalen van de inzameling. Dit heeft een positieve invloed gehad op de post oninbaar. Van inzameling grof tuinafval hebben 9 mensen gebruik gemaakt, van de inzameling grof huishoudelijk afval 142.

6040 Straat- en marktvegen
Het machinaal vegen heeft in totaal 202 uren meer gevergd dan begroot. Het feit dat er in 2019 relatief weinig winterweer is geweest en daarmee weinig stilstand van de veegwagen, is de belangrijkste oorzaak. Op handmatig vegen zijn in Zevenaar 370 uur meer gemaakt. Hiervoor zijn diverse oorzaken. Een daarvan betreft het verspreiden van de plastic zakken. Dit gebeurt door de handvegers. Het aantal uitgiftelocaties neemt toe en de frequentie van levering ook.

6050 Papierinzameling
Het aantal uren is 289 hoger dan begroot. Dit komt omdat in 2019 RDL voor het eerst de inzameling in voormalig Rijnwaarden heeft uitgevoerd, terwijl dit nog niet in de begroting was opgenomen. Een deel van de papierinzameling in Rijnwaarden is door derden uitgevoerd. Ook met deze uren was nog geen rekening gehouden in de begroting. Voor de inzameling door derden is een Europese aanbesteding gehouden. Het bleek heel lastig een inzamelaar te vinden. Uiteindelijk heeft dit ook tot een hoger tarief geleid dan waar in de begroting rekening mee was gehouden.

6070 Aanbiedstation

Bij aanbiedstation loopt de begroting achter de feiten aan. De afgelopen jaren zijn zowel de hoeveelheden als de verwerkingskosten constant gestegen. De begroting 2019 is echter al begin 2018 opgesteld .

De hoeveelheden gebracht afval zijn op de aanbiedstations maar liefst 33% hoger dan begroot. Dit wordt voor ongeveer twee derde veroorzaakt door de extra hoeveelheid tuinafval die is gebracht. Het percentage restafval is door de toegenomen hoeveelheid gedaald van ruim 17,5% naar 14,5%. In absolute zin is de hoeveelheid restafval echter nog heel licht gestegen.

	Tonnage begroot	Tonnage werkelijk	Verschil
's-Heerenberg	3.045	3.937	+29%
Lobith	1.506	2.055	+36%
Zevenaar	10.516	13.989	+33%
Totaal	15.067	19.981	+33%

De verwerkingsmarkt staat zowel bij de stromen die geld kosten als die geld opleveren onder druk. De enige positieve uitzonderingen zijn de stromen metaal en Wit- en Bruingoed. Dat gecombineerd met de gestegen hoeveelheden, zorgt voor veel extra kosten.

De totale kosten voor verwerking zijn € 397.000,- hoger dan begroot. Er zijn ook meer inkomsten (€ 155.000,-), maar de netto kosten voor verwerking zijn € 242.000,- daarmee toch hoger dan begroot. Ook de overige kosten zijn nog € 19.000,- hoger dan voorzien. Dit komt onder andere door een onverwachte reparatie van de perscontainer.

De grote hoeveelheden extra afval hebben ook geleid tot meer personele inzet. De personele inzet is 19% hoger dan geraamd in de begroting.

6075 Diftar

Er zijn in 2019 nog minder kosten op deze post geweest dan voorzien.

6080 Incidentele werkzaamheden

Op de post incidentele werkzaamheden zijn in Zevenaar vooral meer uren gemaakt ten bate van het uitzetten van containers. De bestaande containers worden steeds ouder (sommige voormalige duobakken zijn al twintig jaar in gebruik) en moeten vaker vervangen worden.

6085 Calculatieverschillen

In de begroting was de verkoop van materieel voorzien. Deze heeft in 2019 niet plaatsgevonden.

6090-6092 Service- en Meldpunt en Bedrijfsleiding

Deze producten zijn ondergebracht bij overhead.

6098 Compensabele btw

Btw die voor de gemeenten compensabel is, wordt op deze post verzameld. Dit betreft dus geen netto kosten voor de gemeenten.

PROGRAMMA OVERHEAD

Wat wilden we bereiken?

De ondersteunende taken voor een efficiënte uitvoering van het programma afval worden verzameld in een apart programma overhead.

Wat hebben we gedaan?

De overheadkosten bestaan uit de salariskosten en opleidingskosten van ondersteunend personeel en de toerekening van kosten van de gemeente Zevenaar voor administratie, klantcontactcentrum (KCC), ICT, P&O en huisvesting.
Daarnaast worden de heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien hier verantwoord.

Wat heeft het gekost?

	Werkelijk 2018	Primitieve begroting	Na wijziging	Werkelijk 2019	Verschil
Programma overhead					
Lasten					
Overhead	159.565	159.468	159.468	416.351	-256.883
Heffing Vennootschapsbelasting	0	0	0	1.412	-1.412
Onvoorzien					0
					0
Totaal lasten programma overhead	**159.565**	**159.468**	**159.468**	**417.763**	**-258.295**
Baten					
Baten overhead	0	0	0	0	0
					0
Totaal baten programma overhead	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo	**159.565**	**159.468**	**159.468**	**417.763**	**-258.295**
Exploitatiebijdrage Montferland	77.533	72.834	72.834	174.621	-101.787
Exploitatiebijdrage Zevenaar	82.032	86.634	86.634	243.142	-156.508
Vermogensmutaties	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Van de begroting 2019 zijn hier de producten bedrijfsleiding en service- en meldpunt ondergebracht. Het verschil ten opzichte van de begroting betreft dus voornamelijk een verschuiving van de kosten naar dit programma overhead. Daarnaast zijn de kosten voor personeel logischerwijs, omdat er veel meer uren zijn gemaakt, hoger dan in de begroting. Het tarief per uur is echter, vooral ook omdat er veel uren zijn gemaakt, circa € 0,40 cent lager.

PARAGRAFEN

Inleiding

In de paragrafen wordt ingegaan op het beleid met betrekking tot de beheersmatige aspecten van de gemeenschappelijke regeling. In het Besluit Begroting en Verantwoording staat aangegeven dat in de begroting tenminste de volgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Lokale heffingen
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

De paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid" zijn niet op de RDL van toepassing. De overige paragrafen staan hieronder toegelicht.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin de gemeenschappelijke regeling (GR) in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting. Door aandacht voor het weerstandsvermogen, voorkom je dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf, maar het kan ook betrekking hebben op meerdere begrotingsjaren. Voor het beoordelen van de robuustheid van de begroting is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Financiële kengetallen

	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Netto schuldquote	31%	28%	28%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	31%	28%	28%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Netto schuldquote

De netto schuldquote bestaat uit twee kengetallen:

a. netto schuldquote: dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Hoe lager het percentage hoe beter.
b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De gegevens zijn ontleend aan de balans. Voor de RDL bedraagt het percentage van de netto schuldquote in 2019 28%.

De gecorrigeerde netto schuldquote komt eveneens uit op 28%. De RDL leent geen bedragen door aan derden.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Omdat de RDL geen eigen vermogen heeft is deze ratio 0.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Heeft de gemeenschappelijke regeling structurele ruimte in de begroting om de eigen lasten te dragen of is er sprake van een tekort . Omdat het saldo van baten en lasten bij de RDL wordt doorberekend aan de deelnemende gemeenten is er geen sprake van een begrotingssaldo en is de structurele exploitatieruimte dus 0.

Weerstandscapaciteit
Het Algemeen Bestuur van de RDL is verantwoordelijk voor een financieel sluitende begroting. Het is binnen de door de toezichthouder gestelde kaders aan de GR zelf te bepalen wat een passende omvang van het weerstandsvermogen is. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de GR's beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken, zoals de algemene reserve.

a. De RDL heeft in de begroting geen post onvoorzien. Gezien het karakter van de GR (puur uitvoerend) zijn lasten redelijk nauwkeurig te ramen en zijn incidenten bijzonder zeldzaam.
b. Overschotten c.q. tekorten wikkelt de RDL bij de jaarrekening af via de aangesloten gemeenten. De RDL heeft om deze reden geen algemene reserve.

Risico's
In de begroting 2019 is nog geen aandacht besteed aan de risico's van de afvalinzameling. In volgende begrotingen en jaarrekeningen willen wij de mogelijke risico's in beeld brengen zodat de deelnemende gemeente deze zo nodig in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kunnen opnemen.

Onderhoud kapitaalgoederen

De RDL heeft zorg voor de inzamelvoertuigen voor de afvalinzameling en daarnaast ook drie aanbiedstations waar zich roerende en onroerende zaken bevinden. Al deze kapitaalgoederen vergen onderhoud. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue middelen vergt. Het algemeen bestuur (AB) stelt uiteindelijk via de begroting vast wat RDL aanschaft en welke financiële middelen daarbij horen. Ten aanzien van dit laatste gaat het niet alleen om de aanschafwaarde (inclusief afschrijvingstermijn), maar ook om de hoogte van het onderhoudsbudget.
De vereiste kwaliteit is een belangrijke factor. RDL schaft kapitaalgoederen aan met een bepaalde kwaliteit, die beschreven is in de offerteaanvraag of het bestek. Het onderhoud heeft zijn financiële vertaling in de gemaakte uren en de nota's. De economische afschrijvingstermijnen bepalen in eerste instantie de levensduur. Jaarlijks wordt getoetst wat de staat van deze goederen is en zo nodig krijgt het AB de vraag (veelal middels begroting) de afschrijvingstermijn te verkorten of te verlengen.

Voor het onderhoud aan de gebouwen van de RDL (de aanbiedstations) is geen meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Het onderhoud wordt wel op basis van ervaringscijfers geraamd in de begroting.

Financiering

De RDL heeft haar vaste activa van € 1.312.000 en het saldo van de overige balansposten gefinancierd bij Zevenaar. Zevenaar voert de treasuryfunctie van de RDL uit. Dit gebeurt op grond van de Wet Fido en het treasurystatuut.

Kasgeldlimiet

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Omvang van de begroting 1 januari	4.174	4.174
Kasgeldlimiet in % van omvang begroting	8,50%	8,50%
Toegestane kasgeldlimiet	**355**	**355**
Vlottende schuld	1.675	2.018
Vlottende middelen	368	706
Netto vlottende schuld	**1307**	**1312**
Toegestane kasgeldlimiet	355	355
netto vlottende schuld	1307	1312
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	**-952**	**-958**

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto vlottende schuld < 1 jaar) van een gemeenschappelijke regeling in een kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,5% van het begrotingstotaal (€4.174.000).

Dit betekent dat de RDL maximaal € 355.000 aan kort geld (kasgeld) mag aantrekken. De netto schuld op korte termijn bedraagt op 31 december 2019 € 1.312.000 en overschrijdt daarmee de kasgeldlimiet. Dit komt doordat de vaste activa worden gefinancierd bij de gemeente Zevenaar en de treasuryfunctie ook door Zevenaar wordt uitgevoerd. Een overschrijding van de kasgeldlimiet heeft voor de RDL dan ook geen nadelige gevolgen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en renteherziening. Hiermee wordt een maximum gesteld aan het renterisico op langlopende geldleningen. Omdat de RDL geen vaste geldleningen heeft is er ook geen sprake van een renterisico.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2019	Werkelijk 2019
Omvang van de begroting 1 januari	4174	4174
renterisiconorm in % van omvang begroting	20%	20%
Toegestane renterisiconorm	**835**	**835**
Renteherzieningen	0	0
Aflossingen	0	0
Renterisico	**0**	**0**
Renterisiconorm	835	835
Renterisico	0	0
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	**835**	**835**

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat lokale overheden overtollige financiële middelen moeten afromen naar de schatkist van het Rijk. Op basis van artikel 9 van de regeling Schatkistbankieren is de RDL vrijgesteld van schatkistbankieren voor decentrale overheden.

Bedrijfsvoering

Inleiding

RDL voert taken en opdrachten van de deelnemende gemeenten uit op het gebied van reiniging en afvalinzameling. Bij de uitvoering van deze taken houdt RDL rekening met de wettelijk eisen. Leidraad hiervoor is de volgende tekst uit de Gemeenschappelijke Regeling:
Reinigingsdienst de Liemers is volgens de oprichtingsregeling "belast met het inzamelen van afvalstoffen voor zover deze taak door de deelnemende gemeenten aan de dienst wordt opgedragen en door het dagelijks bestuur van de dienst word geaccepteerd. RDL is derhalve een uitvoerende dienst. Doelstelling is zo efficiënt mogelijk de inzameling te verrichten tegen een - voor zover binnen de geraamde kosten haalbaar - zo hoog mogelijke kwaliteit.

De bedrijfsvoering van de RDL vindt binnen de structuur van de gemeente Zevenaar plaats. Dat wil zeggen dat voor een groot gedeelte deze bedrijfsvoering gelijksoortig is en dat RDL van de faciliteiten gebruik maakt. Hierbij valt te denken aan zaken als huisvesting, personeel en organisatie, financieel beheer, automatisering en informatisering.

Beleid arbeidsomstandigheden

In 2018 is er een medewerkerstevredenheidsonderzoek in de gehele organisatie uitgevoerd. De uitkomsten daarvan zijn besproken met de medewerkers en punten die naar voren zijn gekomen zijn verder uitgewerkt.

In 2019 was het ziekteverzuimcijfer 3,55%. In 2018 was dat nog 4,62%.

Inhuur derden

De RDL is een continudienst en moet bij ziekte of anderszins acuut een beroep kunnen doen op personeel van buiten de RDL. Deels gebeurt dit met het uitzendbureau, deels met het werkvoorzieningschap en deels met personeel van de buitendienst van de gemeente Zevenaar. Op deze wijze is de bedrijfsvoering verzekerd van voldoende continuïteit.

JAARREKENING

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

	Werkelijk 2018	Primitieve begroting	Na wijziging	Werkelijk 2019	Verschil
Lasten					
Programma afval	4.062.241	4.034.167	4.034.167	4.527.918	-493.751
Programma bedrijfsvoering	159.565	159.468	159.468	417.763	-258.295
					0
Totale lasten	**4.221.806**	**4.193.635**	**4.193.635**	**4.945.681**	**-752.046**
Baten					
Programma afval	1.390.378	1.296.078	1.296.078	1.532.274	-236.196
Programma bedrijfsvoering					0
					0
Totaal baten	**1.390.378**	**1.296.078**	**1.296.078**	**1.532.274**	**-236.196**
Saldo	**2.831.428**	**2.897.557**	**2.897.557**	**3.413.407**	**-515.850**
Exploitatiebijdrage Montferland	1.378.873	1.316.064	1.316.064	1.478.462	-162.398
Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.452.554	1.581.494	1.581.494	1.934.945	-353.451
Vermogensmutaties	0	0	0	0	0
Saldo na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De baten en lasten zijn toegelicht bij de programma's afval en overhead

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling dient structureel in evenwicht te zijn. Daarmee wordt bedoeld dat alle structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)

Conform de beleidsregels toepassing WNT hebben wij in onderstaande tabel opgenomen de topfunctionarissen in 2019 met een bezoldiging van € 1.700,- of minder (model 1d).

Raadsperiode 2018-2022

Naam topfunctionaris	Functie
C. Koers	Bestuurslid (voorzitter)
W.J.A. Gerritsen	Bestuurslid (vice-voorzitter)
O.G. Van Leeuwen	Plaatsvervanger
A.H.M. Albers	Bestuurslid
M.H.C.T. Berendsen	Bestuurslid
J.W.G. Menting	Plaatsvervanger
F. Jansen	Bestuurslid
H.J. Groote	Bestuurslid
M. Fränzel	Plaatsvervanger
B. Kagei	Bestuurslid
M.J.A. Steenkamp	Bestuurslid
I.T.J.M. Wolsing	Plaatsvervanger

BALANS

Activa	Ultimo 2019	Ultimo 2018
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	1.312.276	1.306.579
Totaal vaste activa	**1.312.276**	**1.306.579**
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	670.909	343.243
Overige vorderingen	15.386	15.368
Liquide middelen		
Overlopende activa	19.365	9.380
Totaal vlottende activa	**705.660**	**367.991**
Totaal activa	**2.017.935**	**1.674.570**

Passiva	Ultimo 2019	Ultimo 2018
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
	0	0
VLOTTENDE PASSIVA		
Vlottende schulden met een looptijd korter dan 1 jaar		
Banksaldo	785.341	378.009
Overige schulden	1.204.267	1.273.950
Overlopende passiva	28.327	22.611
Totaal vlottende passiva	2.017.935	1.674.570
Totaal passiva	2.017.935	1.674.570

TOELICHTING OP DE BALANS

Toelichting op de balans per 31 december 2019		Toelichting op de balans per 31 december 2018	
Materiële vaste activa		**Materiële vaste activa**	
Investeringen met economisch nut		**Investeringen met economisch nut**	
Boekwaarde 1-1-2019	1.306.579	Boekwaarde 1-1-2018	1.412.899
Bij: Investeringen	229.266	Bij: Investeringen	113.137
Af: Desinvesteringen		Af: Desinvesteringen	
Af: afschrijvingen	223.570-	Af: afschrijvingen	219.457-
Boekwaarde 31-12-2019	**1.312.276**	**Boekwaarde 31-12-2018**	**1.306.579**

	Gronden en Terreinen	Woon-ruimten	Bedrijfs-gebouwen	Grond-weg en water bouwkundige werken	Vervoers-middelen	Machines apparaten en overige inst.	Overige materiele vaste activa	Totaal
Aanschafwaarde	62.587		2.641	48.013	2.064.994	29.724	222.042	2.430.001
Cumulatieve afschrijving	54.966		2.443	7.202	912.627	24.890	121.294	1.123.423
Boekwaarde 31-12-2018	**7.621**		**198**	**40.811**	**1.152.367**	**4.834**	**100.747**	**1.306.579**
Bij Investeringen 2019	1.200				225.520	2.546		229.266
Af Desinvestering 2018								-
Af Afschrijvingen	817		198	2.401	193.106	2.118	24.930	223.570
Af bijdragen van derden	-							-
Boekwaarde 31-12-2019	**8.004**		**-**	**38.410**	**1.184.781**	**5.262**	**75.817**	**1.312.276**

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		**Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar**	
Vorderingen op openbare lichamen		Vorderingen op openbare lichamen	
Gemeente Zevenaar	3.760	Gemeente Zevenaar	13.653
Gemeente Zevenaar Afrekening	459.391	Gemeente Zevenaar Afrekening	162.655
Gemeente Montferland afrekening	202.643	Gemeente Montferland afrekening	141.810
Gemeente Montferland	102	Gemeente Zevenaar tev bet salkosten	19.689
Omzetbelasting	3.326	Omzetbelasting	4.451
Belastingdienst	1.687	Belastingdienst	985
	670.909		**343.243**
Rekening courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-	Rekening courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-
Overige vorderingen		Overige vorderingen	
Van Os	2.085	Van Os	2.406
Kringlooopcentrum	1.101	Van Mierle	4.530
Wecycle	3.470	Wecycle	5.842
Overige kortlopende vorderingen	8.730	Overige kortlopende vorderingen	2.590
	15.386		**15.368**
Overlopende activa		**Overlopende activa**	
Nog te ontvangen bedragen	**19.365,00**	Nog te ontvangen bedragen	**9.380,00**
Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan een jaar.		**Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan een jaar.**	
Bank NL76BNGH02851.03.229	**785.341**	Bank NL76BNGH02851.03.229	**378.009**
Overige schulden		Overige schulden	
Gemeente Montferland	32.770	Gemeente Montferland	53.133
Gemeente Zevenaar	901.049	Gemeente Zevenaar	875.962
Driessen	24.636	Driessen	38.800
Dusseldorp	7.976	Dusseldorp	14.042
Rouwmaat	8.467	Rouwmaat	10.559
Randstad	12.359	Randstad	11.853
Sita	78.025	Sita	19.972

Overige kortlopende schulden	138.985	Overige kortlopende schulden	249.629
	1.204.267		1.273.950

Volledige specificatie aanwezig op administratie

Volledige specificatie aanwezig op administratie

Overlopende passiva		**Overlopende passiva**	
Nota's van 2019 die in 2020 zijn ontvangen	28.327	Nota's van 2018 die in 2019 zijn ontvangen	22.611

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1-1-2016 geldt dat ook de lokale overheden belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. Dit geldt in beginsel ook voor de gemeenschappelijke regelingen zoals Reinigingsdienst de Liemers. Gezien de aard van de gemeenschappelijke regeling Reinigingsdienst de Liemers achten wij de kans klein dat wij vennootschapsbelasting moeten gaan betalen. Verder resteren er de nodige onzekerheden rondom de huidige wet- en regelgeving. Als gevolg van voorgaande is in de jaarrekening 2018 geen belastinglast uit hoofde van de vennootschapsbelasting verantwoord.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Inkoopverplichtingen voor 2019:

Allianz Verzekeringen	60.000
Rouwmaat	95.000
Van Dalen	23.000

VASTSTELLINGSBESLUIT

BIJLAGEN

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN NAAR TAAKVELD

		Werkelijk 2018	Primitieve begroting	Na wijziging	Werkelijk 2019	Verschil
Lasten						
0.4	Overhead	159.565	159.468	159.468	416.351	-256.883
0.5	Rente	14.128	14.274	14.274	15.534	-1.260
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	1.412	-1.412
2.1	Straatreiniging	308.367	332.231	332.231	303.028	29.203
7.3	Afval	3.753.874	3.701.936	3.701.936	4.209.356	-506.159
Totaal lasten		**4.235.934**	**4.207.909**	**4.207.909**	**4.945.681**	**-736.512**
Baten						
2.1	Straatreiniging	0	0	0	0	0
7.3	Afval	1.390.378	1.296.078	1.296.078	1.532.274	-236.196
Totale baten		**1.390.378**	**1.296.078**	**1.296.078**	**1.532.274**	**-236.196**
Saldo		2.845.556	2.911.831	2.911.831	3.413.407	-500.316
5.4	Exploitatiebijdrage Montferland	1.393.001	1.321.336	1.321.336	1.478.462	-155.866
5.4	Exploitatiebijdrage Zevenaar	1.452.554	1.590.496	1.590.496	1.934.945	-344.449
		0	0	0	0	0

Reinigingsdienst De Liemers

Bestuursvergadering 25 maart 2020
Onderwerp:
Brief gemeente Zevenaar

Advies:
1. Kennisnemen van de brief en hier bij de begroting 2021 al rekening mee houden
2. Hierbij ook de brief van de gemeente Montferland betrekken
3. De gemeenten van de te nemen maatregelen op de hoogte stellen

Agendapunt 6

De gemeente Zevenaar heeft een brief gestuurd waarin zij vraagt de bijdrage voor de begroting 2022 met € 17.000,- te verlagen en voor 2023 met € 34.000,-. De gemeente Montferland heeft al eerder aangegeven dat zij de bijdrage van de gemeente wil verlagen.

Navraag bij de gemeente Zevenaar heeft geleerd dat deze korting is berekend op de begroting 2019.

De bijdrage van de gemeente Zevenaar was toen € 1.581.491,-. In 2020 was die bijdrage echter al € 1.838.839,-. Dat houdt in dat Zevenaar eigenlijk een besparing van € 274.348,- wenst in 2022. De begroting 2021 zal ongetwijfeld een nog hogere bijdrage laten zien, al was het maar door de invoering van de verbrandingsbelasting. En vanaf 2022 zal het nieuwe aanbiedstation de kosten doen stijgen.

Een deel van de extra bijdrage in 2020 is het gevolg van het uitvoeren van taken in de voormalige gemeente Rijnwaarden. Hiervoor had Zevenaar € 50.000,- gereserveerd. Daarnaast is er sprake van diverse autonome ontwikkelingen of gevolgen van beleid dat de gemeente zelf heeft voorgesteld, zoals het gratis maken van tuinafval op de aanbiedstations.

Onder andere om in 2020 te besparen is de ledigingsfrequentie van de inzameling van restafval al verlaagd van eens per drie weken naar eens per vier weken. De praktijk zal moeten uitwijzen wat daarmee daadwerkelijk wordt bespaard.

De “makkelijkste” manier (uitgaande van het huidige takenpakket) om de bijdrage voor de gemeente te verlagen is het verhogen van de tarieven op de aanbiedstations. Als inkomsten van particulieren staan in 2020 € 607.500,- begroot. Bij een verdubbeling van de tarieven daalt de bijdrage van Zevenaar met € 334.000,-.
Bij agendapunt 4 is ter financiering van de meerkosten van het nieuwe aanbiedstation dit middel echter ook aangewend.

Het advies is om in 2021 al een tariefsverhoging door te voeren bij de aanbiedstations, die in ieder geval de extra kosten van 2021 ten opzichte van 2020 dekt.

GEMEENTE ZEVENAAR

Reinigingsdienst de Liemers
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar

datum	18 februari 2020
zaaknummer	Z/20/350281/UIT/946694
onderwerp	Bezuiniging verbonden partijen
contactpersoon	Hans Bosch

Geacht bestuur,

Veel gemeenten in Nederland hebben te maken met financiële tekorten. Met name door de stijgende zorgkosten in het sociaal domein en onvoldoende compensatie van het Rijk. Ook de begroting van Zevenaar staat onder grote druk. Om de begroting sluitend te krijgen, heeft onze gemeenteraad begin november 2019 ingestemd met bezuinigings- en ombuigingsmaatregelen. Welke gevolgen dat voor u heeft, leest u in deze brief.

Vermindering bijdrage
De gemeenteraad heeft besloten tot een vermindering van de bijdrage aan de verbonden partijen van 2,5% in 2022 en 5% in 2023. Concreet betekent dit voor uw organisatie de volgende korting op de bijdrage van Zevenaar:

Verbonden partij	Korting 2022	Korting 2023
Reinigingsdienst de Liemers	17000	34000

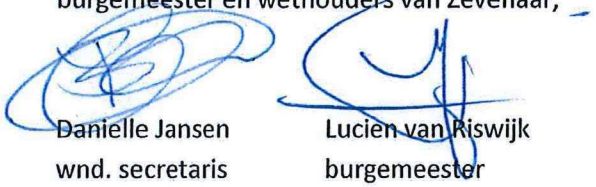
Realisatie bezuinigingstaakstelling
Graag gaan wij met u en de overige deelnemende gemeenten in gesprek om deze bezuinigingstaakstelling te realiseren. Wij vragen u bij de opstelling van de kaderbrief 2020 en de meerjarenbegroting 2021-2024 kritisch te zijn op de kostenontwikkeling en bereid te zijn keuzes te maken om te komen tot een besparing op de bijdragen van deelnemende gemeenten en hen daarover te informeren.

Waarom deze keuze?
Alle gemeentelijke beleidsvelden dragen bij aan de bezuinigingsopgave. Wij vinden het daarom redelijk dat dit ook geldt voor de gemeentelijke taken die in een samenwerkingsverband worden uitgevoerd. Om te komen tot een sluitende begroting in 2023 moeten we de uitgaven in de samenwerkingsverbanden beheersen.

Slot
De andere deelnemende gemeenten aan het samenwerkingsverband zenden wij een afschrift van deze brief.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-050

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	28 april 2020
Zaaknummer	Z/20/357103/959701
Onderwerp	Kadernota 2021; planning- en controlcyclus
Portefeuillehouder	Nanne van Dellen
Contactpersoon	Hans Bosch
E-mail	h.bosch@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595615

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Het corona-virus verspreidt zich wereldwijd en raakt ook ons land zwaar. De gevolgen voor de economische ontwikkeling in het algemeen en voor onze burgers en bedrijven in het bijzonder zullen groot zijn. Op dit moment kunnen we de effecten voor Zevenaar en onze maatschappelijke partners, bedrijven en burgers nog niet goed inschatten.

Kernboodschap, context en inhoud
Enkele weken geleden zijn we gestart met de voorbereidingen van de Kadernota 2021. In deze kadernota wilden we u onze plannen voor het volgende jaar voorleggen, zodat u daarover in voorbereiding op de Meerjarenbegroting (MJB) 2021-2024 een integrale afweging zou kunnen maken.
Gezien de huidige onzekerheden vinden wij het echter noodzakelijk om eerst een grondige inventarisatie maken van de directe gevolgen en de verwachte nasleep van de crisisomstandigheden waarin we ons nu bevinden. In dat kader zijn wij van mening dat wij nu – op het beoogde tijdspad van de Kadernota - nog geen verantwoorde keuzes kunnen maken. Dit heeft ons doen besluiten om u voor te stellen dit jaar geen Kadernota te presenteren. Uw auditcommissie heeft daarmee op 23 april jl. ingestemd.

Dat betekent dat we bij de presentatie van de MJB 2021-2024 in september 2020 u een afgewogen voorstel doen voor de integrale afweging. Wij hopen dan meer zekerheden en inzichten te hebben om onze financiële positie te duiden. Dit dient dan als basis voor het maken van de keuzes.

In de plaats van de kadernota willen wij u voor het zomerreces een kaderbrief 2021 presenteren. In deze compacte brief zullen wij u grofmazig de verwachte gevolgen van de coronacrisis schetsen voor het lopende begrotingsjaar 2020 en mogelijke structurele gevolgen voor de jaren daarna.
De kaderbrief zal tenminste de volgende elementen bevatten:

1. Actualisering van financiële positie, inclusief meicirculaire.
2. Risicoanalyse op financiële positie (inclusief weerstandsvermogen).
3. Overzicht op hoofdniveau waarin de belangrijkste (te verwachten effecten) op beleidsonderdelen inzichtelijk is gemaakt.
4. De 4 scenario's van de coronacrisis van het CPB (maart 2020).
   Dit zijn de vier scenario's, in het kort:
   - Scenario 1: 3 maanden beperkende maatregelen
     Gevolg: Recessie in de eerste helft van 2020, gevolgd door sterk herstel
   - Scenario 2: 6 maanden beperkende maatregelen
     Gevolg: Recessie in heel 2020, gevolgd door herstel in 2021
   - Scenario 3: 6 maanden beperkende maatregelen in combinatie met een grote wereldwijde recessie
     Gevolg: Forse recessie in 2020, gevolgd door traag herstel in 2021
   - Scenario 4: 12 maanden beperkende maatregelen
     Gevolg: Recessie duurt anderhalf jaar en herstel blijft uit (zwart scenario)

De kaderbrief 2021 is vooral informerend van aard en niet gericht op besluitvorming. De geschetste ontwikkelingen voor het lopende begrotingsjaar zullen worden vertaald in de 2e voortgangsrapportage en de structurele gevolgen krijgen een plaats in de MJB 2021-2024. Gezien de onzekerheden en met het oog op de aanbieding van een actuele 2e voortgangsrapportage 2020 is de al voorgestelde verschuiving van de planning van deze rapportage naar december 2020 belangrijk.
De auditcommissie heeft uitgebreid gesproken over de opzet en planning van de P&C documenten. Zij kan zich vinden in de afwegingen. Samenvattend ziet de planning van de producten in de P&C cyclus er dit jaar als volgt uit.

Planning P&C 2020

- 1e voortgangsrapportage 2020: raad 10 juni 2020
- Kaderbrief 2021: raad 8 juli 2020
- Meerjarenbegroting 2021-2024: raad 4 november 2020
- 2e voortgangsrapportage 2020: raad 16 december 2020

Tussentijdse informatie
De auditcommissie heeft afgesproken om de komende tijd iedere 2 weken bij elkaar te komen om te worden meegenomen in een update van het proces van de kaderbrief. Daarnaast is verzocht om in de vergadercyclus van mei 2020 de commissie Middelen hierover bij te praten. Deze beide zaken hebben wij toegezegd. Wij zullen zo veel mogelijk de informatievoorziening afstemmen op de wensen, die daarover bij commissies en raad leven.

Context

☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Collegeprogramma
☐ Motie/amendement/toezegging
☐ Anders

Communicatie en vervolgproces
Als we een actuele kaderbrief 2021 willen opleveren, dan moeten we daarin in ieder geval de resultaten van de meicirculaire kunnen verwerken. De informatie uit deze circulaire is van groot belang voor de

ontwikkeling van de gemeentefinanciën. Wij verwachten de meicirculaire op 29 mei 2020 en na het doorrekenen van de uitkomsten daarvan kunnen wij de kaderbrief niet eerder bespreken dan in onze collegevergadering van 9 juni 2020. Zo gewenst kan daarna behandeling in de commissie(s) van eind juni en de raadsvergadering van 8 juli 2020 plaatsvinden.

Planning:

Kaderbrief in B&W:	9 juni 2020
Verzending naar raad via RIB	11 juni 2020
Bespreking in commissie Middelen	25 juni 2020
Bespreking in Raad	8 juli 2020

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

L.B.

Danielle Jansen
Wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen --

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-049

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	28 april 2020
Zaaknummer	Z/20/358475 /INT/20/9594488
Onderwerp	Update RSD i.v.m. Coronacrisis
Portefeuillehouder	Belinda Elfrink
Contactpersoon	Evert Breman
E-mail	E.Breman@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595237

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Via bijgaande "Update RSD in verband met de Coronacrisis" wordt de gemeente Zevenaar geïnformeerd over de werkzaamheden die de RSD de afgelopen periode (maart/april 2020) heeft verricht. In de update geeft de RSD verder aan dat zij op dit moment scenario's ontwikkelt, gericht op de dienstverlening aan onze inwoners voor de komende periode.
De update van de RSD is behandeld in de vergadering van het college van 28 april 2020 en voor kennisgeving aangenomen.

Kernboodschap
Door de Coronacrisis is in overleg met de bestuurders van de RSD besloten om de dienstverlening van RSD op dit moment zoveel mogelijk te richten op haar primaire taken; het (rechtmatig) verstrekken van uitkeringen aan bestaande klanten, maar ook aan nieuwe klanten.
Het gaat hierbij om de dienstverlening aan veel ondernemers die zwaar getroffen zijn en veel inwoners die hun baan hebben verloren door de Coronacrisis.

De coronacrisis heeft een grote impact op de economie en op de huidige bestuurlijke opdracht van de RSD. Op dit moment ontwikkelt de RSD nadere scenario's gericht op wat zij op de middellange termijn en na de crisis kan doen voor onze inwoners. Dit zal resulteren in - een door de Liemerse raden - te bepalen nieuwe opdracht voor de RSD.

Context
- ☒ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Coalitieafspraak
- ☐ Motie/amendement/toezegging

☐ Anders, namelijk

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen
INK/20/959494 Update RSD i.v.m. Coronacrisis

RSD DE LIEMERS
MAATWERK NAAR WERK EN INKOMEN

Onderwerp: **Extra raadsinformatiebrief 'Update RSD i.v.m. Coronacrisis'**
Datum: **21 april 2020**
Opsteller: **Wilfred Hekkers, manager RSD**

Geachte Liemerse raadsleden,

Het is nog maar kort geleden dat wij u informeerden over de positieve resultaten van het jaar 2019, maar inmiddels is de wereld door de Coronacrisis in een paar weken tijd totaal veranderd. De economische impact van de coronacrisis is direct voelbaar in de samenleving.

Momenteel dalen de werkgelegenheid en de mogelijkheden voor passend werk fors. Tevens zijn de mogelijkheden om mensen voor te bereiden op werk, door middel van trainingen, stil komen te liggen. Dit terwijl het aantal mensen wat een beroep doet op ondersteuning vanuit de gemeente fors stijgt.

Op de korte termijn hebben wij, in overleg met onze bestuurders, besloten om onze dienstverlening zoveel mogelijk te richten op onze primaire taken; het (rechtmatig) verstrekken van uitkeringen aan onze huidige klanten, maar ook aan nieuwe klanten. Daarbij moet u vooral denken aan de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (Tozo) voor Liemerse ondernemers in nood. De uitvoering van deze regeling is voor de Liemerse gemeenten bij de RSD belegd en vraagt veel van onze personele capaciteit.

De coronacrisis heeft een grote impact op onze economie en voor de huidige bestuurlijke opdracht die in juni/juli 2018 door de Liemerse raden aan de RSD is gegeven. Op dit moment ontwikkelen wij nadere scenario's gericht op wat we op de middellange termijn en wat we na de crisis kunnen doen voor onze inwoners. Dit zal resulteren in - een door de Liemerse raden – te bepalen nieuwe opdracht voor de RSD.

Met deze brief informeren wij u over de werkzaamheden die de RSD de afgelopen periode heeft verricht en geven we aan dat wij momenteel scenario's ontwikkelen voor de komende periode.

Met vriendelijke groet,

Wilfred Hekkers
Manager RSD

Bijlage | Extra raadsinformatiebrief 'Update RSD i.v.m. Coronacrisis' dd. 21 april 2020

1. **Wat hebben wij de afgelopen weken gedaan en waar staan wij nu?**

- Het proces rondom het (rechtmatig) verstrekken van uitkeringen voor de huidige klanten is onveranderd gebleven.

- De toename van het aantal jongeren dat zich meldt krijgt bijzondere aandacht. Temeer omdat de Participatiewet ons verplicht voor jongeren een zoektijd te hanteren: zij moeten eerst gedurende 4 weken op zoek naar werk of zich inspannen terug naar school te gaan, alvorens zij een aanvraag bijstand in mogen dienen.
  Die eis is op dit moment - terwijl scholen gesloten zijn en de meeste werkgevers niemand aannemen – niet zinvol en redelijk en leidt tot onnodige bureaucratie en het verder in problemen raken van jongeren.

  Vanuit de inzet om jongeren uit hun schulden te krijgen, horen wij signalen van jongeren die verder in problemen raken doordat zij op dit moment geen inkomsten (bijbaantjes) hebben. In de afgelopen weken zijn wij pragmatisch met de zoektijd voor jongeren omgegaan. Wij zijn blij dat de staatssecretaris, mede na aandringen van diverse steden, vrijdag 27 maart heeft besloten de zoektijd voor jongeren tot 1 juni niet toe te passen.

- In de afgelopen weken zien wij ook het aantal aanvragen van bijstand in het kader van de Participatiewet toenemen. Gemiddeld genomen is het aantal (telefonische) intakes in de afgelopen week meer dan verdubbeld. Het is nog niet exact helder tot hoeveel toekenningen dit leidt. Ook op deze toename passen wij - met alle beperkingen waarin ook onze organisatie zich bevindt - de uitvoering aan. Het Kabinet roept werkgevers op om werknemers zoveel mogelijk in dienst te houden voor het aantal uren dat zij werken en gebruik te maken van geboden tijdelijke noodmaatregelen zoals de NOW (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid). De NOW wordt uitgevoerd door het UWV.

  Bij alle gesprekken die wij nu met aanvragers voeren, steken wij het gesprek zo breed mogelijk in. Wij willen weten wat er nog meer speelt en of wij mee kunnen denken in andere vormen van ondersteuning. Bij alle aanvragers richten wij ons ook direct op (de voorbereiding op) werk of stappen die daaraan voorafgaan. Wij gaan ervan uit dat mensen die zich nu melden in principe een relatief 'kleine afstand' tot de arbeidsmarkt hebben en straks- als de arbeidsmarkt daar mogelijkheden toe biedt - vrij vlot weer aan het werk kunnen. Ook bij jongeren ligt nadrukkelijk de focus op werk of terug naar school. Ten aanzien van de extra instroom in de Participatiewet hebben wij nog geen zicht op extra compensatie vanuit het Rijk.

- De trajecten van onze klanten binnen het Leer- en Ontwikkelnetwerk (LEON) zijn grotendeels stopgezet. Het voorzetten van de trajecten past niet binnen de richtlijnen van het RIVM. Zowel alle contractpartijen als de klanten zijn hierover geïnformeerd. De RSD is samen met de contractpartijen aan het onderzoeken op welke wijze wij mogelijk de dienstverlening aan onze klanten kunnen voortzetten.

- Op 17 maart kondigde het Rijk een regeling aan voor ondernemers met en zonder personeel. De RSD heeft op grond van de eerste richtlijnen een aanvraagformulier ontwikkeld en op 21 maart (digitaal) beschikbaar gesteld.

  De week erna volgden nadere richtlijnen. Hierop is het aanvraagformulier aangepast met als doel alle ondernemers in onzekerheid, die in aanmerking komen voor deze regeling van het Rijk, zo snel als mogelijk duidelijkheid te geven.

  27 maart jl. kregen wij meer informatie over de inhoud van de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo). De Algemene Maatregel van Bestuur is op 21 april gepubliceerd.

  De RSD zet alles op alles om de Tozo aanvragen zo snel mogelijk af te handelen. Vanuit het Rijk is toegezegd dat een aanvrager, binnen een maand nadat de aanvraag is ingediend, helderheid heeft (de regeling werkt overigens met terugwerkende kracht tot 1 maart). Deze toezegging is door de RSD ruimschoots waargemaakt. Inmiddels hebben de meeste ondernemers de uitkering over de maand maart 2020 al ontvangen. De klus is fors en intensief. Onze uitvoering - die net als alle organisaties op dit moment grotendeels op afstand werkt - is op de flinke stroom aanvragen aangepast. Dit betekent dat de RSD de dienstverlening aan haar klanten voor de komende periode heeft aangepast. De afgelopen weken en de komende weken zal de RSD zich meer focussen op verstrekking van de Tozo-regeling, maar tevens ook aan de toenemende aanvragen P-wet. Dit betekent dat veel medewerkers de afgelopen periode, maar ook de komende periode worden ingezet op andere taken. Het werkfit maken van onze klanten is in deze fase ondergeschikt aan de afhandeling van het aantal uitkeringsaanvragen.

  Het Kabinet doet een nadrukkelijk appél op mensen die de extra ondersteuning niet nodig hebben om af te zien van een aanvraag. Dit om de uitvoering te ontlasten en omdat het bijdraagt aan een doelmatige besteding van publieke middelen: de ondernemers die het echt nodig hebben, kunnen snel van hulp worden voorzien. Wij hebben de informatie over de inhoud van de regeling vergeleken met de wijze waarop wij de aanvraagprocedure hadden vormgegeven en hebben daarop verdere aanpassingen in formulier en beoordelingsproces gedaan. Tevens hebben wij alle ondernemers, die reeds een aanvraag hadden ingediend, op 14 april een mail toegezonden om digitaal aanvullende informatie aan te leveren.

  Aanvragen komen vanuit diverse sectoren, waarbij in elk geval persoonlijke dienstverlening stevig vertegenwoordigd is, maar ook horeca en detailhandel.

  Vinger aan de pols, financiering en vervolg inzet zelfstandige ondernemers
  In afgelopen weken is door het ministerie van SZW, de VNG en een aantal gemeenten gewerkt aan de regeling voor ondernemers. Zij constateren dat bij het in zo een korte tijd neerzetten van een regeling zorgvuldigheid en gewenste snelheid soms moeilijk samen gaan. Divosa (de 'brancheorganisatie' van 'sociale diensten') en VNG doen dan ook de oproep om in de komende tijd praktijkervaring te delen zodat gezien kan worden waar verdere verbetering nodig is.

  Voor de Tozo ontvangen wij compensatie vanuit het Rijk. Zowel voor de regeling zelf als voor de uitvoering daarvan. Of dit toereikend is voor de daadwerkelijke kosten, is ons op dit moment nog niet bekend.

- Wij blijven, via al onze contacten, in gesprek over het vervolg. De maatregelen die het Rijk heeft afgekondigd gelden in eerste instantie voor drie maanden, met een einddatum van 1 juni 2020. Wij kunnen nu niet voorzien hoe het er op dat moment voorstaat met de ondernemers en of en hoeveel ondernemers dan nog een (ander) beroep op ondersteuning zullen doen bij ons en wat de mogelijke (financiële) consequenties daarvan zijn.

- De inrichting van het Liemers Ondernemersportaal
  Het Liemers Ondernemersportaal is een initiatief van de RSD, de Liemerse gemeenten en ondernemers. Het portaal ondersteunt ondernemers met vragen rondom werk en inkomen, verbindt mensen en organisaties en staat open voor initiatieven.

  Het portaal garandeert een '24 uursservice' en is op 14 april om 09:00 uur live gegaan.

- **Cijfers t/m 20 april**
  Instroom P-Wet
  De reguliere instroom Participatiewet over de periode januari t/m maart 2020 is ongeveer 150 klanten. Dit is een verdubbeling ten opzichte van dezelfde periode in 2019.

  Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandige Ondernemers

Tozo-regeling	Duiven	Westervoort	Zevenaar	Totaal
Opboeken				**39**
aanvraag TOZO levensonderhoud	330	220	578	**1128**
Besluit	304	199	523	
afgehandeld	285	192	488	
aanvraag TOZO bedrijfskapitaal	26	14	39	**79**
Besluit	21	10	25	
afgehandeld	19	7	20	
Totaal aanvragen				**1246**
Totaal afgehandeld				**1011**

2. Wat gaan wij de komende periode doen?

Vanzelfsprekend zullen wij doorgaan met de uitvoering van onze primaire taakstelling. Wij verwachten dat het aantal aanvragen voor een uitkering verder zal toenemen. Daarnaast neemt het aantal processen om de rechtmatige verstrekking van uitkeringen te toetsen ook toe. We blijven het aanvraagproces en de begeleiding van jongeren pragmatisch oppakken.
Tevens verwachten wij vanaf juni 2020 veel werk te hebben aan de hercontroles van alle Tozo-aanvragen. We starten de intakes voor re-integratie naar werk weer op rekening houdend met de 1,5 meter dienstverlening. De komende weken zullen wij op basis van de bij ons bekend zijnde gegevens een aantal scenario's uitwerken voor 2020 en hierover in overleg gaan met de bestuurders RSD.

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-052

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	1 mei 2020
Zaaknummer	Z/20/356253 /INT/20/961103
Onderwerp	Raadsinformatiebrief COVID-19 d.d. 1 mei 2020
Portefeuillehouder	Burgemeester L. van Riswijk

Contactpersoon	Thijs Barten
E-mail	T.Barten@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595580

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
De boodschap om vol te blijven houden blijft onverminderd van kracht. Er is een trend zichtbaar dat mensen minder strikt afstand houden. Dit is in lijn met de afname in urgentie, motivatie en haalbaarheid die mensen ervaren om zich aan deze maatregel te houden. Mensen vinden het steeds moeilijker worden om 1,5 meter afstand te houden op straat en in de supermarkt. Bovendien gaan meer mensen van huis en is het drukker in de centra van onze gemeenten.

De effecten hiervan zijn pas over enkele weken zichtbaar in de cijfers van het RIVM. Daarmee blijft het voor nu en de komende weken noozakelijk om de maatregelen zoals die nu gelden, met de versoepeling op enkele punten, strikt te volgen. Dat geldt ook voor 4 en 5 mei. Dan staan we op gepaste wijze stil bij het herdenken van oorlogsslachtoffers en het vieren van de bevrijding. Waar nodig zijn hiervoor al aanvullende besluiten genomen, zoals in Wageningen.

Context
☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem

Kernboodschap

<u>Lokale bijzonderheden</u>
In het overzicht op de volgende pagina ziet u welke informatie de gemeente Zevenaar in de afgelopen week deelde met onze inwoners en organisaties.

Regionale ontwikkelingen

Noodverordening
De aangepaste noodverordening is op 29 april 2020 in werking getreden. De belangrijkste wijzigingen zijn hieronder kort beschreven. Voor de precieze duiding kunt u de noodverordening met de toelichting lezen. Deze is te vinden op de website www.vggm.nl.
De handhavingsstrategie voor politie en boa's wordt aangepast aan de nieuwe noodverordening.

Beleidsregel ontheffingen voor een erehaag bij uitvaarten
Deze beleidsregel komt in de plaats van de 'Vrijstelling erehaag uitvaarten', zoals die een week geleden (d.d. 23-04-2020) is vastgesteld. Reden hiervoor is het besluit van het Veiligheidsberaad, dat heeft bepaald dat voor erehagen geen categoriale vrijstelling mag gelden, maar dat per individueel geval een ontheffing voor een erehaag moet worden verleend. Inhoudelijk is niets veranderd ten opzichte van het vorige vrijstellingsbesluit. Als men aan de voorwaarden (opgenomen in de beleidsregel) voldoet wordt de ontheffing verleend.

Sporten en bewegen
Kinderen tot en met 12 jaar mogen georganiseerd, onder andere in teamverband, onder begeleiding buiten sporten en bewegen. Daarbij hoeven zij zich niet te houden aan de 1,5 meter regel. Hierbij mogen geen toeschouwers zijn. Voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar geldt hetzelfde, echter zij moeten zich wel houden aan de 1,5 meter regel.

De noodverordening laat nog ruimte voor interpretatie. In de Veiligheidsregio Gelderland Midden kiezen we voor een ruime interpretatie die recht doet aan de bedoeling van deze uitzondering.

Onderwijsinstellingen
Al het basisonderwijs en de bijbehorende buitenschoolse opvang mogen vanaf 11 mei 2020 stapsgewijs weer worden gestart.

Verboden toegang verpleeghuizen en woonvormen ouderenzorg
Het is aan de beheerder om te bepalen wie aanwezig mag zijn in een verpleeghuis of in woonvormen van ouderenzorg.

Monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie)

- *Positief geteste personen*

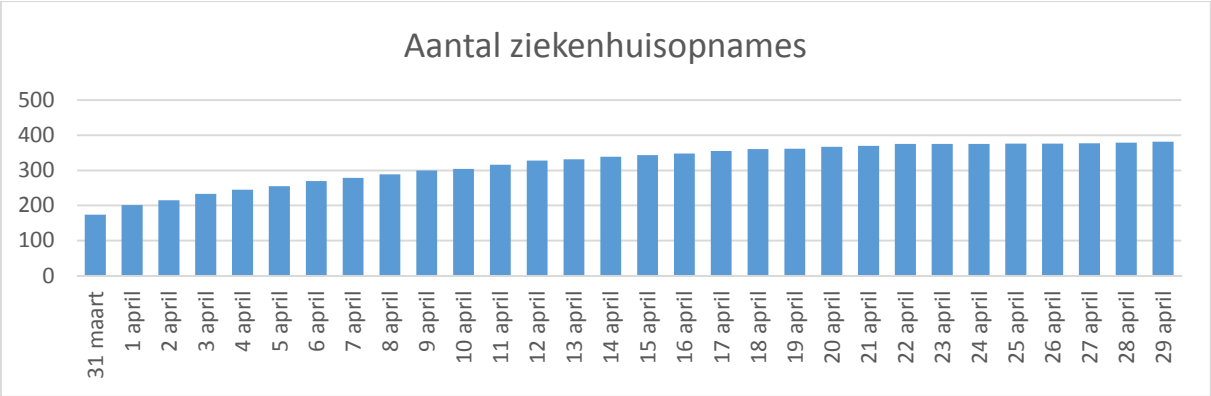
In heel Nederland zijn tot 29 april 38.802 mensen positief getest op COVID-19. In de regio Gelderland-Midden telden we er tot dezelfde dag in totaal 1.172. Zoals bekend ligt het werkelijke aantal besmettingen hoger omdat niet iedereen met een mogelijke besmetting wordt getest.
Mensen die getest worden hebben een risico op een ernstig beloop of werken in de zorg en hebben klachten die op COVID-19 kunnen duiden.

- *Overleden personen*

Inmiddels heeft de epidemie aan 4.711 mensen in Nederland het leven gekost (27,3 per 100.000 inwoners). Hiervan zijn 130 mensen afkomstig uit Gelderland-Midden (18,8 per 100.000 inwoners). Ook voor de sterfte ten gevolge van COVID-19 geldt dat de cijfers niet volledig zijn; alleen de overleden personen die positief getest werden zijn in deze telling meegenomen. Het aantal mensen dat stierf aan de gevolgen van COVID-19 is in werkelijkheid hoger.

- *Ziekenhuisopnames*

Het RIVM gebruikt sinds 31 maart de ziekenhuisopnames per gemeente als belangrijkste indicator om het verloop van de verspreiding te laten zien. In Nederland zijn tot nu toe 10.685 personen opgenomen (geweest) in het ziekenhuis (62,1 per 100.000 inwoners). In Gelderland-Midden zijn dit 382 personen (55,3 per 100.000 inwoners). Weer moet worden opgemerkt dat dit gaat om personen die positief getest zijn. De afvlakking blijft zichtbaar, ook in onze regio:

- *Gemeentelijke duiding*

Vorige week benoemden we expliciet de gemeenten Overbetuwe en Zevenaar bij het aantal ziekenhuisopnames. In deze twee gemeenten zijn in de afgelopen week geen nieuwe ziekenhuisopnames gemeld.

Teststraat voor zorgmedewerkers
Inmiddels zijn 1.279 testen uitgevoerd. Van de 1.142 testen waarvan de uitslag inmiddels bekend is, zijn 188 mensen positief getest (16,5%).

Geneeskundige zorg
- De GGD bereidt zich voor op het openen van een tweede teststraat in de westelijke helft van de regio Gelderland Midden. Deze teststraat zal per 6 mei operationeel zijn. Met de beschikbaarheid van twee teststraten is er een betere geografische spreiding en is de GGD voorbereidt op een toenemende vraag vanuit de doelgroep leerkrachten, pedagogische medewerkers en ander personeel van scholen, naast de zorgmedewerkers.
- De GGD verwacht dat het uitvoeren van het testen en het uitvoeren van bron- en contactonderzoek tot zeker het einde van dit jaar inzet van de afdeling infectieziekten vraagt. Dit zal een continue proces van op- en afschalen zijn.
- Regionaal vindt er voorbereiding plaats op terugkeer naar de reguliere zorg. Voor deze voorbereiding vindt ketenbrede samenwerking plaats. Immers de terugkeer naar reguliere zorg heeft effecten op alle deelnemers in zorg.
- Landelijk vindt er aansturing plaats op het overgaan naar de verspreiding van PBM via een landelijke leverancier. In de afgelopen week zijn er diverse zorgpartijen overgegaan naar deze landelijke distributie. De overgang verloopt stapsgewijs, met helaas nog de nodige aandachts- en knelpunten. Indien instellingen een acuut probleem hebben of onvoldoende PBM hebben ontvangen vanuit de landelijke leverancier, kunnen ze rechtstreeks een beroep doen op het distributiecentrum PBM Gelderland Midden en Gelderland Zuid. Het regionaal distributiecentrum GHOR GM en GHOR GZ richt dus vooral op PBM noodaanvragen vanuit de zorgsector.

Politie (beeld t/m 30-4-2020)
In het lange Koningsdagweekend waren geen grote openbare orde incidenten gemeld. Op zaterdag 25 april vloog tussen 15:00 en 18:00 in Arnhem een politiedrone in het kader van preventie. Meerdere parken zijn door de drone bezocht. Alle parken behalve Sonsbeek waren rustig. Bij het Sonsbeekpark is één groep door handhavers aangesproken n.a.v. beelden van de drone.

Naar aanleiding van meldingen geluidsoverlast constateerde de politie opvallend veel feestjes bij mensen thuis. Daarbij is bekeurd dan wel gewaarschuwd. Er waren veel meldingen van samenscholingen (voornamelijk jeugd). In Arnhem werd een illegale goklocatie aangetroffen. Alle aanwezigen kregen een proces-verbaal. Er waren veel mensen op de strandjes in de uiterwaarden en ook waren er veel wielrenners en motorrijders op de weg.
De rest van de week is ook rustig zonder grote openbare orde incidenten verlopen. Er waren meldingen van samenscholingen in gebouwen en woningen. Er was vrijwel geen sprake van samenscholingen op straat. Er zijn enkele processen-verbaal uitgeschreven.

Sfeerbeeld naleving RIVM-richtlijnen en noodverordening VGGM t/m 30-4-2020
De sfeerbeelden laten zien dat het over het algemeen rustig is. Op het vlak van jongeren wordt meer onrust gemeld. Daarnaast zijn er verschillen te zien tussen gemeenten voor wat betreft drukte in de openbare ruimte (met winkelstraten kunnen extra drukte opleveren).

Campagne #slimmerchillen
Vanaf vandaag doet onze regio mee aan een social media campagne gericht op jongeren en studenten. Zowel in de handhaving als in de omgevingsanalyses en de landelijke onderzoeken zien we dat het voor jongeren het moeilijkst is om zich aan de coronamaatregelen te houden. Daarom is het van belang om extra in te zetten op communicatie met deze doelgroep. De campagne via Twitter, TikTok en Instagram laat jongeren zelf nadenken en activeert hen om te komen met oplossingen om te 'chillen'. Oplossingen die zij onder #slimmerchillen delen op sociale media als TikTok en Instagram.

De campagne is een initiatief van Veiligheidsregio Hollands Midden. Inmiddels doen 10 regio's mee met de campagne. Het bereik van de campagne groeit dagelijks. Elke vrijdag ontvangt het Gemeentelijk Knooppunt Corona van onze regio een set campagnemateriaal (banners, posters en logo's), kant-en-klare posts voor twitter en Instagram. Alle gemeentes mogen dit campagnemateriaal (kosteloos) gebruiken en delen met hun jongerenorganisaties en andere partners. Hoe meer gemeenten mee doen, hoe beter het bereik.

Brandweer
De paraatheid is nog altijd op sterkte. Er zijn geen bijzonderheden.

Defensie
Per 26 april 2020 is de militaire steun aan ziekenhuis Rijnstate gestopt en aan ziekenhuis Gelderse Vallei verlengd.

<u>Landelijke ontwikkelingen</u>

Georganiseerd sporten
Kinderen en jongeren tot en met 18 jaar krijgen vanaf 29 april meer ruimte voor georganiseerde buitensport en -spel (geen officiële wedstrijden). Dit moet onder begeleiding te gebeuren en vanaf 13 jaar met 1,5 meter afstand tussen elkaar. Inmiddels is er een protocol over verantwoord sporten voor gemeenten en uitvoerende partijen beschikbaar plus een handreiking over het opstarten van de activiteiten voor de buurtsportcoaches.(https://sportengemeenten.nl/openstelling-sport-kinderen-t-m-12-jaar-en-jongeren-t-m-18-jaar/)

Ondernemers
Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) vult de financiële ondersteuning voor ondernemers vanwege het coronavirus verder aan én vereenvoudigt de voorwaarden van regelingen. Daardoor worden tienduizenden extra ondernemers geholpen. De criteria voor de regelingen Borgstelling Midden- en Kleinbedrijf (BMKB) en Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19 (TOGS) zijn versoepeld. Het subsidieplafond van de zogenoemde SEED Capital-regeling voor 2020 is bijna anderhalf keer zo groot gemaakt. (https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/04/28/coronavirus-verdere-uitbreiding-en-versoepeling-regelingen-voor-ondernemers)

COVID-19 en nertsfokkerijen
Op twee nertsenbedrijven in Gemert-Bakel en Laarbeek zijn besmettingen van COVID-19 bij verschillende nertsen geconstateerd. De nertsen vertoonden diverse ziekteverschijnselen waaronder ademhalingsproblemen. Het RIVM oordeelt dat de geconstateerde besmettingen op basis van de huidige kennis over COVID-19 geen risico vormen voor verdere verspreiding onder mensen. Ook oordeelt het RIVM dat de impact van de besmettingen van de nertsen op de gezondheid van mensen op dit moment verwaarloosbaar is. Bij de betrokken bedrijven in Brabant zijn voorzorgsmaatregelen genomen. Voor andere fokkerijen dan deze twee betrokken fokkerijen gelden op dit moment geen nadere maatregelen. Wel is er een meldplicht ingesteld voor nertsenhouders, dierenartsen en personen in onderzoeksinstellingen. Als sprake is van ademhalingsproblemen en verhoogde sterfte bij nertsen moet dit gemeld worden bij de NVWA. In onze regio zijn ook nertsfokkerijen gevestigd (bijvoorbeeld in Overbetuwe). Het volledige bericht van de Rijksoverheid leest u hier:
https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/04/26/covid-19-geconstateerd-op-twee-nertsenbedrijven

Testbeleid uitgebreid voor nieuwe doelgroepen
Personeel in het basisonderwijs en de kinderopvang, jeugdtrainers en mantelzorgers kunnen binnenkort getest worden. Binnen de beschikbare testcapaciteit is er ruimte om extra doelgroepen te testen.

Het kabinet heeft vorige week besloten dat vanaf 11 mei de basisscholen, buitenschoolse opvang, kinderopvang en gastouders weer open gaan. Organisaties in deze sectoren bereiden zich hierop voor. Met deze sectoren is afgesproken dat vanaf 6 mei het personeel zich bij klachten kan laten testen. Zo kunnen zij voordat de scholen en kinderopvang open gaan alvast laten vaststellen of zij met het coronavirus zijn besmet geraakt.

Sporten in de buitenlucht is voor kinderen inmiddels weer mogelijk. Jeugdtrainers kunnen daarom nu ook getest worden bij klachten. Voor jeugdtrainers gelden dezelfde regels als voor medewerkers in de sectoren van onderwijs en kinderopvang.

Mantelzorgers van kwetsbare groepen kunnen uiterlijk met ingang van 18 mei eveneens getest worden door de GGD als ze klachten hebben. Het RIVM werkt momenteel de aanpassing van de richtlijn voor deze doelgroep verder uit.

Actualisatie voorwaarden afstandsonderwijs inburgeringsplichtigen
De coronamaatregelen van de overheid hebben ook invloed op inburgeren. Het is van belang dat inburgeringsplichtigen toegang blijven houden tot inburgeringsonderwijs en het al geleerde niet verloren gaat door een onderbreking van het leertraject.
De periode waarin de coronamaatregelen van het kabinet van kracht zijn, is verlengd. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het servicedocument geactualiseerd. De actualisatie betreft de

verlenging van de aangepaste voorwaarden voor afstandsonderwijs tot in ieder geval 20 mei 2020. De periode waarin de contracten kunnen worden omgezet duurt ook tot in ieder geval 20 mei 2020. Het geactualiseerde servicedocument leest u op de website van Blik op Werk.

Informatie en communicatie
Vanuit de regionale crisisorganisatie krijg ik als burgemeester regelmatig updates over de actuele ontwikkelingen en maatregelen die noodzakelijk zijn. Algemene publiekscommunicatie verloopt via de eigen gemeenten ondersteund door het Gemeentelijk Knooppunt Corona. Voor vragen kunt u via de reguliere werkwijze bij uw griffier terecht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
wnd. secretaris	burgemeester

Bijlagen

1. Z/20/365253/ INT/20/961102 Noodverordening VGGM 29-04

Informatiebronnen
Via onderstaande links kunt u op de hoogte blijven van de meest actuele informatie:
https://vng.nl/nieuws
https://www.rijksoverheid.nl/actueel
https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus
https://www.stichting-nice.nl/

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-053

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	8 mei 2020
Zaaknummer	Z/20/356253 /INT/20/961949
Onderwerp	Raadsinformatiebrief COVID-19 d.d. 8 mei 2020
Portefeuillehouder	Burgemeester L. van Riswijk

Contactpersoon	Thijs Barten
E-mail	T.Barten@zevenaar.nl
Telefoon	0316-595580

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Tijdens de persconferentie van 6 mei heeft de premier ons meegenomen in de stapsgewijze versoepeling van de maatregelen. Alles onder de voorwaarde dat de ziekte niet oplaait in de tussenliggende tijd. Belangrijke data zijn 11 mei, 1 juni, 15 juni, 1 juli en 1 september.

Met de versoepeling wordt er ook perspectief geboden. Perspectief om weer meer samen en op andere manieren je vrije tijd door te brengen. Om wellicht toch een zomervakantie te kunnen gaan plannen in eigen land. Om als ondernemer weer op te kunnen starten en omzet en inkomen te kunnen genereren. Daarnaast verandert het advies van 'blijf zoveel mogelijk thuis' in 'blijf thuis met klachten en vermijd drukte'.

Om ervoor te zorgen dat het goed gaat en dat de maatregelen niet opnieuw aangescherpt moeten worden, blijft het nodig om de zo belangrijke 1,5 meter-regel te handhaven. Dit voorkomt dat je besmet wordt én dat je anderen besmet. Zodat we de kwetsbaren in de samenleving blijven beschermen en voorkomen dat de zorg overbelast raakt. Omdat we dit samen in de afgelopen tijd zo goed hebben gedaan, wordt er een groot vertrouwen gelegd in de eigen verantwoordelijkheid van mensen om met de versoepeling goed om te gaan.
Er ligt een belangrijke taak voor ons, gemeenten, om onze inwoners en ondernemers daarbij te faciliteren, helpen en sturen.

Context
☑ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem

Kernboodschap

Lokale bijzonderheden

In het overzicht op de volgende pagina ziet u welke informatie de gemeente Zevenaar in de afgelopen week deelde met onze inwoners en organisaties.

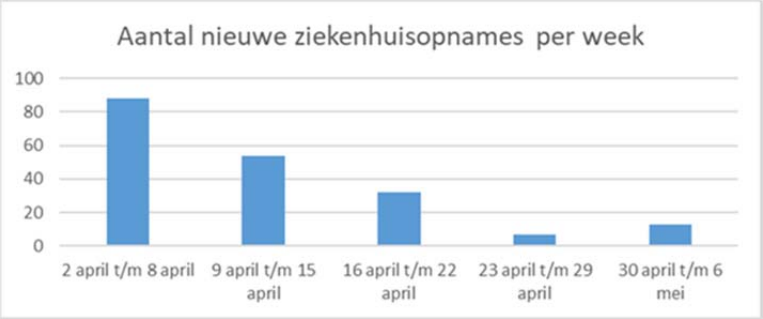

Regionale ontwikkelingen

Geneeskundige zorg
Monitoring en duiding COVID-19 Gelderland-Midden (Infectieziektebestrijding, GHOR & Epidemiologie)
Positief geteste personen
In heel Nederland zijn tot 6 mei 41.319 mensen positief getest op COVID-19. In de regio Gelderland-Midden telden we er tot dezelfde dag in totaal 1.281. Vanwege de inmiddels bekende casus in Velp zien we het totaal aantal positief geteste personen in de gemeente Rheden uiteraard flink toenemen.

Overleden personen
Inmiddels heeft de epidemie aan 5.204 mensen in Nederland het leven gekost (30,3 per 100.000 inwoners). Hiervan zijn 137 mensen afkomstig uit Gelderland-Midden (19,9 per 100.000 inwoners).

Ziekenhuisopnames
Het RIVM gebruikt sinds 31 maart de ziekenhuisopnames als belangrijkste indicator om het verloop van de verspreiding te laten zien. In Nederland zijn tot nu toe 11.153 personen opgenomen (geweest) in het ziekenhuis (64,8 per 100.000 inwoners). In Gelderland-Midden zijn dit 395 personen (57,2 per 100.000 inwoners). Onderstaande grafiek laat zien hoe deze ontwikkeling in Gelderland-Midden verliep in de afgelopen vijf weken.

Van de bedden die in de VVT direct beschikbaar zijn voor COVID-19 patiënten die niet thuis verpleegd kunnen worden is op dit moment 8% bezet.

Panelonderzoek corona-gedragsunit
In de derde week van april is een grootschalig onderzoek uitgevoerd door de corona-gedragsunit van het RIVM in samenwerking met de GGD-en. Doel van het onderzoek is om in beeld te brengen of mensen de gedragsregels goed na kunnen leven, wat het draagvlak voor de maatregelen en de aanpak is en hoe het met de gezondheid van de mensen gaat. Zo'n 90.000 Nederlanders deden hieraan mee. In Gelderland-Midden was de respons hoog, met 6.762 deelnemers. Niet alleen de GGD-panels zijn uitgenodigd om mee te doen, ook gemeenten en de samenwerkingspartners in het preventienetwerk 'Community of care Gelderland-Midden' hebben het onderzoek via de eigen kanalen verspreid. Belangrijkste landelijke conclusies:
De persoonlijke hygiënemaatregelen zijn voor de meeste mensen goed vol te houden, maar de '1,5-meter' regel is vooral op het werk en bij het boodschappen doen lastig te realiseren;
Bijna 70 procent van de mensen heeft veel vertrouwen in de Nederlandse aanpak, 6 procent (helemaal) niet. Het draagvlak voor de maatregelen op langere termijn neemt af als ze langer moeten worden volgehouden.

De impact van de situatie heeft invloed op de mentale en fysieke gezondheid. Een derde van de mensen geeft aan meer angstig, somber, gestrest of eenzaam te zijn geworden. Ook ervaren mensen meer slaapproblemen.
Ruim de helft van de respondenten zegt (veel) minder te bewegen.
Het onderzoek zal de komende periode elke twee weken worden herhaald.

De regionale resultaten zijn vandaag beschikbaar gesteld aan de GGD-en. We zullen hier volgende week over rapporteren. Inmiddels is contact gelegd met de provincie Gelderland om de resultaten van dit onderzoek in verbinding te brengen met het Gelders onderzoek naar welbevinden waarin ook gekeken werd naar de impact van Covid-19.
De inzichten worden gedeeld met de partners in het PSH-proces dat inmiddels is opgestart omdat ze aangrijpingspunten bieden voor het verkleinen van de impact van deze crisis.

Overige informatie geneeskundige zorg
De GGD heeft alle scholen (speciaal) basisonderwijs en kinderdagverblijven (KDV), buiten schoolse opvang (BSO) en gastouderbureaus (GOB) geïnformeerd het testbeleid en de aanpak voor deze medewerkers.

De GGD Gelderland-Midden heeft de website www.ggdsamengezond.nl gelanceerd. Andere ggd's uit andere regio's is de mogelijkheid geboden om ook aan te sluiten bij dit initiatief (GGD Noord- en Oost-Gelderland is al aangesloten). De site zal de komende week gevuld worden met content.

GGD Gelderland-Midden heeft zich voorbereid op het (deels) opengaan van scholen en kinderopvang door het openen van een tweede testlocatie met ingang van 6 mei in het westen van de regio (Ede – Pathé Ede) en het beschikbaar hebben van GGD-professionals die naast hun reguliere werk direct inzetbaar zijn voor het BCO (bron en contactonderzoek). Of dit voldoende is hangt af van het aantal positieve testuitslagen en landelijke beleid m.b.t omvang van het BCO. Een plan voor verdere opschaling is in de maak.

Noodverordening en handhavingskader
Het handhavingskader is n.a.v. de wijzigingen in de noodverordening m.i.v. 29 april geactualiseerd.

Naar Halt voor overtreding coronaregels
De overheid heeft sinds 23 maart een aantal maatregelen genomen ter voorkomen van verspreiding van het coronavirus. Onder andere een samenscholingsverbod voor drie of meer personen en het houden van 1,5 m afstand.
Voor de handhaving van de regels hebben de veiligheidsregio's noodverordeningen opgesteld waarbij overtreding strafbaar is gemaakt. De politie en Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) kunnen jongeren van 12 tot 18 jaar die zich niet aan de regels houden naar Halt verwijzen in plaats van een boete op te leggen.
1
Arbeidsmigranten uit Velp in Isolatie
Als gevolg van vaststelling van coronabesmettingen in een migrantenwoning zijn op 3 mei 2020 29 arbeidsmigranten, wonende aan de Willemstraat in Velp, voor isolatie opvang overgebracht naar het schip Belle Jour (Nieuwe Havenweg Arnhem). Eén van de zieken is opgenomen in het ziekenhuis. De overige bewoners blijven 14 dagen in quarantaine in hun woning aan de Willemstraat in Velp. De GGD voert uitgebreid Bron- en Contactonderzoek (BCO) uit bij de werkgevers waar de arbeidsmigranten gedetacheerd waren.

Politie (beeld t/m 07-05-2020)

Er zijn geen grote openbare orde incidenten voorgekomen. In het hele district is gecontroleerd m.b.t. samenscholing, waarbij gewaarschuwd dan wel verbaliseerd is. Dit weekend zijn enkele processen-verbaal geschreven voor overtreden van de noodverordening voor o.a. samenscholing van jeugd. Opvallend is de toename van het aantal meldingen/ controles van meer dan 2 personen in een auto. Tevens wordt er nog steeds veel jeugd getroffen tijdens surveillance, wel blijkt dat de jeugd zich nu beter houdt aan de richtlijnen.

De volgende bijzonderheden zijn te vermelden. Bij een woning in Arnhem werd een feest geconstateerd met ruim twintig bezoekers. De bewoner kreeg een proces-verbaal en de overige bezoekers een officiële waarschuwing. Ook is controle op de naleving van de noodverordening uitgevoerd in de wijk Veldhuizen te Ede, waarbij diverse processen-verbaal zijn geschreven. Daarbij zijn nog twee persoenen aangehouden voor andere feiten.

Sfeerbeeld naleving RIVM-richtlijnen en noodverordening VGGM (t/m 07-5-2020)
De overall situatie in de regio Gelderland-Midden was betrekkelijk rustig met wat drukte in de centra van plaatsen, woonboulevards en bouwmarkten. Met name bij de jeugd meer groepsvorming, met name in de buitengebieden. Er is waarschuwend en bekeurend opgetreden.

Brandweer
De paraatheid is onverminderd op orde. Geen bijzonderheden gemeld.

Defensie
De voorzitter van de veiligheidsregio heeft verlening van militaire bijstand aangevraagd voor het ziekenhuis Gelderse Vallei tot vrijdag 12 juni. Het verzoek is door het ministerie van Defensie gedeeltelijk gehonoreerd. 7 Algemeen Militair Verpleegkundigen (AMV) worden tot vrijdag 29 mei ter beschikking worden gesteld aan het ziekenhuis.

<u>Landelijke ontwikkelingen</u>
Overzicht versoepeling maatregelen
Vermijd drukte, houd 1,5 meter afstand
De Nederlandse aanpak van corona heeft goed gewerkt om de gevolgen van het virus onder controle te krijgen. Het risico is zeker nog niet weg, maar als we ons aan de belangrijkste maatregelen houden, komt er wel stapsgewijs meer ruimte.

Het kabinet begint met het aanpassen van maatregelen in de buurt, lokaal. Dat geeft weinig drukte op straat, in het verkeer en in het openbaar vervoer. Dan volgen aanpassingen op regionaal niveau, dan op landelijk niveau. Het toestaan van groepen gaat van klein naar groot om alles zo beheersbaar en georganiseerd mogelijk te laten verlopen. De komende tijd worden hiervan de details verder uitgewerkt.

<u>Vanaf 11 mei geldt:</u>
- School
  Scholen in het basisonderwijs, inclusief het speciaal (basis)onderwijs, de dag- en gastouderopvang openen op 11 mei.
- Sport en spel
  Kinderen tot en met 12 jaar kunnen onder begeleiding buiten samen sporten, bewegen en activiteiten volgen.

Jongeren van 13 tot en met 18 jaar mogen onder begeleiding buiten sporten met elkaar, maar dan met 1,5 meter afstand ertussen.
Buiten sporten in groepen is voor alle leeftijden toegestaan met ingang van 11 mei, als er 1,5 meter afstand tot elkaar kan worden gehouden. Geen wedstrijden, geen gezamenlijke kleedkamers of douches.

- Contactberoepen
  Het uitoefenen van de meeste contactberoepen is weer mogelijk. Het gaat om rij-instructeurs, (para)medische beroepen (diëtist, masseur, ergotherapeut, tandprotheticus, enz.), medewerkers in uiterlijke verzorging (kapper, schoonheidsspecialist, pedicure, enz.) en alternatieve geneeswijzen (acupuncturist, homeopaat, enz.).
  Het werk wordt zoveel mogelijk op anderhalve meter afstand georganiseerd. Er wordt gewerkt op afspraak, waarbij de ondernemer/medewerker en de klant samen vooraf bespreken of het bezoek een risico oplevert.
- Bibliotheken
  Bibliotheken openen hun deuren weer voor publiek en nemen maatregelen zodat bezoekers 1,5 meter afstand tot elkaar kunnen houden.
- Binnenzwembaden
  Binnenzwembaden mogen vanaf 11 mei 2020 open.
- Openbaar vervoer
  Gebruik alleen het openbaar vervoer als dat echt nodig is, vermijd de spits en geef elkaar de ruimte. In trein, bus en metro wordt geadviseerd om niet-medische mondkapjes te dragen. Vanaf 1 juni is dit verplicht.

<u>Verwachting per 1 juni:</u>
Als het virus onder controle blijft, is het de bedoeling dat het volgende wordt toegestaan:

- Voortgezet onderwijs (de manier waarop wordt nog verder uitgewerkt);
- Terrassen met zitplaatsen waarbij 1,5 meter afstand tot elkaar wordt gehouden;
- Bioscopen, restaurants en cafés, en culturele instellingen (zoals concertzalen en theaters), mogen open, onder voorwaarden: een maximum van 30 personen (incl. personeel) en 1,5 meter afstand; bezoekers moeten reserveren; in een gesprek vooraf tussen ondernemer en klant wordt ingeschat of een bezoek risico's oplevert.
- Musea en monumenten mogen open als bezoekers kaartjes vooraf kopen, zodat er gestuurd kan worden op de 1,5 meter afstand.
- Omdat het rond 1 juni waarschijnlijk drukker wordt in het openbaar vervoer, wordt het op enig moment lastiger om 1,5 meter afstand te houden. Daarom is iedereen per 1 juni verplicht in het openbaar vervoer niet-medische mondkapjes te dragen.

<u>Verwachting per 15 juni:</u>
Als we het virus onder controle houden, kan het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) weer examens afnemen en praktijklessen geven. Er wordt een plan gemaakt om te zijner tijd het mbo verder open te stellen en ook het hoger onderwijs weer te openen.

<u>Verwachting per 1 juli:</u>
Als het virus onder controle blijft, kunnen per 1 juli de gemeenschappelijke wc's en douches op de campings en vakantieparken weer open. Ook kan het maximum aantal bezoekers hopelijk worden uitgebreid naar 100 personen voor bioscopen, restaurants en cafés, culturele instellingen. Dit geldt dan ook voor georganiseerde samenkomsten, zoals kerkdiensten, bruiloften en uitvaarten.

Verwachting per 1 september:
Als het virus onder controle blijft, gaat ook de deur van het slot voor de fitnessclubs, sauna's en wellness centra, verenigingskantines, coffeeshops, casino's en sekswerkers.
Alle contactsporten en binnensporten zijn weer mogelijk voor alle leeftijden. Sportwedstrijden kunnen plaatsvinden zonder publiek. Dit geldt ook voor het betaald voetbal.
Over evenementen met veel publiek, zoals festivals en grote concerten wordt voorafgaand aan 1 september een besluit genomen.

Eerste stap nieuwe bezoekregeling verpleeghuizen
Vanaf maandag 11 mei aanstaande wordt een eerste stap gezet in een versoepeling van de bezoekregeling, te beginnen in 25 verpleeghuizen. In deze verpleeghuislocaties wordt onder strikte voorwaarden één vaste bezoeker per verpleeghuisbewoner toegestaan. Dat maakte minister Hugo de Jonge (VWS) gisteren bekend tijdens de persconferentie volgend op de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb). Met de kennis en ervaring die wordt opgedaan uit onderzoek en op deze pilotlocaties wil het kabinet stapsgewijs en voorzichtig de bezoekregeling op steeds meer verpleeghuislocaties toepassen. De bedoeling is dat de 25 zorgorganisaties volgende week bekend worden gemaakt.

Sterfte daalt verder (RIVM, 01-05-2020)
De totale sterfte in Nederland was in de week van 16 april tot en met 22 april 2020 sterk verhoogd. In totaal zijn 4.036 sterfgevallen gemeld. Gewoonlijk verwachten we in deze tijd van het jaar tussen de 2.631 en 2.936 sterfgevallen. Er zijn er nu dus tussen 1.100 en 1.405 meer dan we zouden verwachten. Dit is ongeveer 1,6 keer hoger dan de meldingen die het RIVM krijgt van bevestigde COVID-19 patiënten die zijn overleden. De sterfte was sterk verhoogd in de leeftijdsgroepen 65-74 jaar en 75 jaar en ouder. Het nieuwsbericht: https://www.rivm.nl/nieuws/sterfte-daalt-verder

Opnieuw extra geld voor devices en onderwijs op afstand
Minister Slob (onderwijs) trekt nog eens 3,8 miljoen euro uit om leerlingen te ondersteunen die thuis lessen volgen maar hiervoor geen laptop of tablet tot hun beschikking hebben. Daarmee kunnen 11.500 leerlingen in het primair, voortgezet onderwijs en het mbo worden ondersteund. Met de 2,5 miljoen euro die de minister eind maart beschikbaar stelde, werden al bijna zevenduizend leerlingen aan een device geholpen.

Naar verwachting kunnen met het extra geld alle ingediende aanvragen worden ingewilligd. Uitgangspunt blijft hierbij dat eerst scholen en gemeenten kijken hoe ze kunnen ondersteunen en dat SIVON waar nodig bijspringt. Van schoolbesturen wordt dan een eigen bijdrage gevraagd van 25 procent.

1 miljoen testen op corona-antistoffen in bloed
Nederland heeft 1 miljoen serologische tests aangekocht. Deze testen laten zien of iemand besmet is geweest met corona. Deze testen worden steekproefsgewijs uitgevoerd. Zo is het mogelijk om inzicht te krijgen in hoe het virus zich in Nederland verspreidt. Dit bevolkingsonderzoek wordt gedaan door Sanquin, het RIVM en een aantal medische laboratoria.

De testen bieden zicht op de besmettingsgraad onder de bevolking. Zo kan vastgesteld worden hoeveel Nederlanders het virus hebben gehad. Bovendien helpen de testen bij onderzoek om kennis te krijgen over de ontwikkeling van antistoffen tegen corona bij mensen die het virus hebben gehad. De testen kunnen niet aantonen of iemand immuun is tegen corona, omdat nog niet vaststaat in welke mate iemand die antistoffen heeft ontwikkeld, ook immuniteit ontwikkelt.

Meer bescherming zorgmedewerkers buiten ziekenhuis
Mensen die huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding of maaltijdondersteuning verzorgen bij mensen thuis, komen voortaan in specifieke gevallen ook in aanmerking voor persoonlijke beschermingsmiddelen. Minister Van Rijn voor Medische Zorg heeft dat besloten. Het gaat om situaties waarbij zorg aan iemand met COVID-19 - of verdenking daarop - niet uitgesteld kan worden.

Voor ondersteuning thuis die verleend wordt volgens de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) - zoals huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding en maaltijdondersteuning, in een maatschappelijke opvang en vrouwenopvang – kan veelal worden volstaan met begeleiding op 1,5 meter afstand. Hier zijn geen beschermingsmiddelen nodig. Ook mogen Wmo-ondersteunende medewerkers alleen werken als ze klachtenvrij zijn en er zeker van zijn dat de gezondheid van de patiënt of cliënt het toelaat om zorg te verlenen. Als COVID-19 bij een cliënt is vastgesteld dan wordt ondersteuning uitgesteld. Maar soms kan zorg niet worden uitgesteld of heeft een medewerker gerede twijfel of de situatie veilig is. In die gevallen kan de medewerker voortaan beschikken over een 'reservepakket' aan persoonlijke beschermingsmiddelen.
Bij persoonlijke beschermingsmiddelen gaat het om mondmaskers, isolatiejassen/schorten, oogbescherming/brillen en handschoenen.

Medewerkers die ervaren dat ze onvoldoende bescherming hebben in hun werk gaan in gesprek met hun werkgever. Werkgevers moeten zich namelijk maximaal inspannen om de besmettingsrisico's – volgens de richtlijnen – te beperken. Dat betekent dat ze ook voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen beschikbaar moeten stellen, via reguliere kanalen of via de aanvraag bij het Landelijk Consortium Hulpmiddelen (LCH).

Informatie en communicatie
Vanuit de regionale crisisorganisatie krijg ik als burgemeester regelmatig updates over de actuele ontwikkelingen en maatregelen die noodzakelijk zijn. Algemene publiekscommunicatie verloopt via de eigen gemeenten ondersteund door het Gemeentelijk Knooppunt Corona. Voor vragen kunt u via de reguliere werkwijze bij uw griffier terecht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen	Lucien van Riswijk
wnd. secretaris	burgemeester

Informatiebronnen
Via onderstaande links kunt u op de hoogte blijven van de meest actuele informatie:
https://vng.nl/nieuws
https://www.rijksoverheid.nl/actueel
https://www.rivm.nl/nieuws/actuele-informatie-over-coronavirus
https://www.stichting-nice.nl/

GEMEENTE ZEVENAAR

Besluitenlijst digitale raadsvergadering 9 april 2020

Datum	09-04-2020
Tijd	19:30 – 20.40 uur
Locatie	video-vergadering
Voorzitter	L.J.E.M. van Riswijk
Aanwezigen	Lokaal Belang: A.H.M. Albers, T.G.H. Boekhorst, E.G.B.M. Buil, J.J. du Croix, E.R. van Essen , A. Ilhan, A. Ok, P.J.M. Putman, H.F.G.M. Staring en T.J.E.M. Riswick-Keultjes; CDA: W.J.M. van Dinther, F.B.M. Evers, F.H.F. Jansen, G.H.J. Kleinherenbrink; J. de Nooij, H.T.W. Visser en W.L.J. Voetdijk-ten Have; PvdA: M.B.M. Jansen, M.R.A. Lap en , N. Niebuur-Sluiter; VVD: P.A. Vos en R.A. Teunissen SP: E.R. van der Schaft en L. van der Velden D66: P.W.M. Pollmann Sociaal Zevenaar: H.L.M. Meijer GroenLinks: B.M. Kagei

1 Opening

De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering en heet de raadsleden van harte welkom in deze bijzondere allereerste digitale raadsvergadering van de gemeente Zevenaar. Hij laat weten dat er filmopnames worden gemaakt omdat Zevenaar één van de eerste gemeentes is die digitaal besluiten neemt. Verder houdt de voorzitter een korte toespraak over de corona-crisis en de volksgezondheid en hij deelt complimenten uit naar de inwoners van Zevenaar, de mensen in de zorg, het onderwijs etc. en de eigen medewerkers die deze digitale vergadering mogelijk maken. Hij dankt de raadsleden omdat zij bereid zijn om de besluitvorming op deze manier vorm te geven. Hij wenst de ondernemers die abrupt hun inkomen zijn kwijt geraakt en de verenigingen en organisaties die normaal voor een bruisende gemeente zorgen sterkte toe.

2 Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld

3 Aanvulling op Reglement van Orde in verband met spoedwet digitale besluitvorming (Z/20/357102)

Doordat er tijdelijk niet, of slechts ten dele, fysieke vergaderingen mogelijk zijn, is er een mogelijkheid door de wetgever gecreëerd om digitale besluitvorming mogelijk te maken. Als gevolg daarvan moet er een aanvulling op het Reglement van Orde van de gemeenteraad vastgesteld worden.

De gemeenteraad besluit met algemene stemmen de aanvulling op het Reglement van Orde in verband met digitale besluitvorming vast te stellen.

4 Vragenuur

4.a Beantwoorden schriftelijke vragen door het college

Er zijn schriftelijke vragen ingediend door de VVD inzake de aanrijtijden voor het Gelders Eiland. Het college beantwoordt de ingediende vragen en laat weten dat de ambulance-capaciteit vanwege corona niet is gewijzigd.
Toezegging: zodra de informatie over de aanrijtijden beschikbaar is, zal dit met de raad gedeeld worden. Eind maart is hierover informatie van de VGGM ontvangen en deze komt naar de raad toe
In reactie op de vraag hoe het thuis bevallen op het Gelders Eiland is geregeld laat het college weten dat het aan de ziekenhuizen is om mensen te informeren over niet-spoedeisende hulp. Rijnstate heeft een speciale site over corona.

4.b Mededelingen college

Er worden door het college geen mededelingen gedaan.

4.c Wijze van afdoening van de ingekomen stukken

De raad besluit de lijst ingekomen stukken conform behandeladvies vast te stellen.

De volgende brieven worden doorgeleid naar de Agendacommissie voor bespreking in de commissie:
- de fracties van het CDA en Lokaal Belang verzoeken om agendering van brief 39 "Brief fractie Lokaal Belang gemeente Barneveld inzake dringend verzoek uitstel proces RES", het liefst in de a.s. commissievergadering Ruimte van 15 april a.s. De fractie van het CDA leest argumenten in de brief om, wat de RES betreft, pas op de plaats te doen. De fractie van Lokaal Belang wil met de portefeuillehouder van gedachten wisselen over de planning van de RES in relatie tot de corona-crisis.
- de fractie van Lokaal Belang verzoekt daarbij verder ook nog om agendering van brief 36 "Brief van Nat.Programma RES 160320 inzake invloed corona op RES proces en datum 1 juni"; er zijn 11 ingekomen brieven die relatie hebben met de RES/grootschalige energieparken en de fractie vraagt zich of de indieners van deze brieven geïnformeerd zijn en wat het oordeel van het college is.

- de fractie van Sociaal Zevenaar verzoekt om agendering van brief 48 "RIB 2020-023 Informatie naar aanleiding brief VWS/VNG over toekomst beschermd wonen". De fractie wil graag uitgangspunten meegeven aan het college m.b.t. beschermd wonen. Ook wil de fractie brief 49 "RIB 2020-024 voortgang onderwijshuisvesting" agenderen omdat men wil weten welke acties het college heeft ondernomen naar Liemers Novum en de Sterrenschool en hoe het zit met de veiligheid ten aanzien van de fietsroutes, sportaccommodaties etc. Verder wil de fractie ook nog brief 60 "RIB 2020-038 Kwartaal-rapportage Sociaal Domein Q4 2019" agenderen voor de commissie omdat de rapportage altijd een vast agendapunt is op de commissie Samenleving.
- de fractie van GroenLinks verzoekt om agendering van brief 41 "Aanbieding conceptbegroting 2021 Regio Arnhem Nijmegen en algemene financiële en beleidsmatige kaders". De fractie constateert dat de bijdrage voor 2021 gelijk gesteld is aan 2020 terwijl hiervoor een bezuiniging is opgelegd.

5 **Vaststellen besluitenlijst van de vorige vergadering**

De raad stelt met algemene stemmen de besluitenlijst van de raadsvergadering van 4 maart jl. vast.

6 **Krediet vrijgeven advies en begeleiding voorbereiding en uitvoering project A15/A12 (Z19/326378)**

De fractie van Lokaal Belang laat weten dat de ingediende vragen naar tevredenheid zijn beantwoord en kunnen dan ook instemmen met het raadsvoorstel.
De fractie van D66 herinnert nog aan het in de informatieve raadsbijeenkomst van 11 maart jl. door Rijkswaterstaat toegezegde fimpje betreffende A15/A12.

De raad besluit met algemene stemmen het krediet van € 500.000,00 beschikbaar te stellen voor de advisering en de begeleiding van de voorbereiding en uitvoering van het project A15/A12.

7 **Krediet vrijgeven voor coördinatie en regie infrastructurele projecten in uitvoering (Z/19/326375)**

De fractie van Lokaal Belang laat weten dat de ingediende vragen naar tevredenheid zijn beantwoord en kunnen dan ook instemmen met het raadsvoorstel.

De raad besluit met algemene stemmen het krediet van € 585.000,00 beschikbaar te stellen voor coördinatie en regie op infrastructurele projecten in uitvoering.

8 **HAMERSTUK Krediet vrijgeven monitoring geluid, fijnstof en trillingen A15/A12 (Z/19/326380)**

De raad besluit met algemene stemmen om het krediet van € 200.000,00 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het monitoren van geluid, fijnstof en trillingen A15/A12.

9 **Moties vreemd aan de orde van de dag**

Er is door de fracties van de VVD , D66, PvdA en Sociaal Zevenaar een motie vreemd aan de orde van de dag ingediend inzake financiële steun aan de Zevenaarse ondernemers in verband met de corona-crisis door: de ondernemers uitstel van betaling aan te bieden voor de gemeentelijke belastingen voor minimaal 3 maanden (en zo nodig daarna herzien), het waterschap op te roepen hetzelfde te doen en de precario belastingverhoging van 50% voor 2020 uit te stellen en pas in 2021 in te voeren en vervolgens de precariobelasting 2020 alleen te heffen over de resterende maanden nadat de overheid weer toestemming heeft gegeven de terrassen te openen.

De fractie van de VVD licht de inhoud van de motie toe.

College

Het college begrijpt de motie maar is van oordeel dat deze overbodig is omdat zij al handelt in de geest van de motie. Het uitstel van 3 maanden wordt al verleend en mocht de sluiting van de terassen langer duren, dan moet er opnieuw naar gekeken worden i.v.m. de administratieve overloop. Het college blijft dit in de loop van de tijd volgen en monitoren en de raad wordt van de ontwikkelingen op de hoogte gesteld. Het waterschap zit in dezelfde lijn. Wat de precariobelasting betreft laat het college weten dat dit een bezuiniging was en dat deze aanslag al door de ondernemers ontvangen is. Hier wordt de hardheidsclausule toegepast: de belasting wordt alleen geheven als de terrassen geopend zijn. Het college volgt de lijn van de VNG die gewaarschuwd heeft om voorzichtig te zijn met kwijtscheldingen. Het college dient lijsten bij te houden wat de gemeente Zevenaar aan extra kosten in verband met de corona-crisis voor de kiezen krijgt. Het gaat dan om de periode vanaf de dag dat de beperkende maatregelen zijn ingegaan tot aan de dag dat de beperkingen weer opgeheven worden.

Gemeenteraad

De fracties gaan bij de beraadslagingen in reactie op het college in op de volgende aspecten:

- de vraag of instemming/ondersteuning van de raad nodig is als het college besluit om geen belasting te innen
- de verwachting dat het college op eigen initiatief haar verantwoordelijkheid pakt en effectieve maatregelen neemt
- de verantwoordelijkheid en daarbij ook financiële ondersteuning vanuit de Provincie
- de vraag waarom de verhoging van de precariobelasting van 50% niet uitgesteld wordt naar 2021
- de maatregelen van het Rijk voor veel ondernemers

- de motie een krachtig signaal en een steuntje in de rug is voor horeca-ondernemers, ook buiten Zevenaar

De motie wordt verworpen door middel van hoofdelijke stemming. De volgende raadsleden hebben voor gestemd (10): mevr. Jansen, Kagei, Lap, Meijer, Niebuur-Sluiter, Pollmann, Van der Schaft, Teunissen, Van der Velden en Vos. De raadsleden die tegen hebben gestemd zijn (16): Albers, Boekhorst, Buil, Du Croix, Van Dinther, Van Essen, Evers, Ilhan, Kleinherenbrink, De Nooij, Ok, Putman, Riswick-Keultjes, Staring, Visser en Voetdijk-ten Have. De heer Jansen heeft vóór de stemming de digitale vergadering verlaten en derhalve niet deelgenomen aan de stemming.

10 Sluiting

De voorzitter sluit onder dankzegging de vergadering om 20:40 uur.

Aldus besloten in de openbare digitale vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 13 mei 2020.

De griffier,
W.M. van der Vlies

De burgemeester
L.J.E.M. van Riswijk

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	1918
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 mei 2020
Agendapunt	5
Omschrijving	Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) (Z/19/347628)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	13 mei 2020

*Z040CADB9
42*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind).
Zaaknummer	Z/19/347628
Documentnummer	INT/20/943916
Portefeuillehouder	H. Winters/C. Koers
Portefeuille	Ruimtelijke ordening/Duurzaamheid
Behandelend ambtenaar/afdeling	J. van der Wijk, J. van der Leij
Telefoon	0316-595428 / 0316-595513
E-mail	j.vanderwijk@zevenaar.nl, j.vanderleij@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De energietransitie (van fossiele naar hernieuwbare energie) is volop bezig. Met het Klimaatverdrag van Parijs en het Nationaal Klimaatakkoord is de urgentie onderstreept dat de uitstoot van CO_2 en andere broeikasgassen moet worden verminderd. Ook de gemeente Zevenaar heeft haar ambities vastgesteld. In het coalitieakkoord 2018 – 2022 '*Vernieuwend Verder'* heeft de gemeente Zevenaar vastgelegd dat wij in 2040 energie neutraal willen zijn. Om deze ambitie te kunnen realiseren, is het van belang om vormen van duurzame energievoorzieningen mogelijk te maken.

Het afwegingskader gaat over grootschalige zonne-energie en windenergie. Daaronder verstaan we grootschalige energievoorzieningen zoals zonneparken vanaf 2 hectare en windturbines met een as-hoogte vanaf 20 meter. Initiatieven die niet onder deze bandbreedte vallen worden per individueel geval beoordeeld in het kader van de ruimtelijke procedure, waarbij in ieder geval geldt dat de omvang van de opstelling c.q. installatie niet groter is dan noodzakelijk voor de eigen energiebehoefte.
Het afwegingskader geeft bij initiatieven voor grootschalige opwek (rand)voorwaarden voor de inpassing. Het afwegingskader is een eerste stap in de afweging van concrete initiatieven. De volledige afweging zal plaats vinden in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag.

Relatie met de Regionale Energie Strategie
Uw raad heeft onlangs ingestemd van de Startnotitie RES. Uitgangspunt is een wisselwerking tussen de RES en het voorliggende (lokale) afwegingskader. Het afwegingskader geeft het lokale standpunt dat ingebracht wordt in de voorbereiding van de RES. Omgekeerd kan de RES, eenmaal vastgesteld, leiden tot een aanpassing van het afwegingskader, bijvoorbeeld om verder bij te dragen aan de regionale opgave en/of aan te sluiten bij regionale (ontwerp)uitgangspunten. Denk bijvoorbeeld aan aanpassing van uitgesloten gebieden of voorkeursgebieden, of aanpassing van ontwerpprincipes. De bijstelling van het lokale beleidskader is op dat moment onderwerp van nadere afweging en afhankelijk van de lokale beleidsruimte op dat moment. Indien een gemeente onvoldoende meewerkt aan de uitvoering van de RES kan de provincie de gemeente dit opleggen.

Relatie met bekende initiatieven
Er zijn verschillende initiatieven bekend voor grootschalige duurzame energievoorzieningen. Het afwegingskader is los van deze initiatieven tot stand gekomen. Dat wil zeggen dat het beleidskader, de waarden en randvoorwaarden, los van de initiatieven, zijn geformuleerd. De huidige initiatieven worden op grond van het afwegingskader getoetst en beoordeeld om te kijken welke initiatieven meer/minder kansrijk zijn. Daarbij wordt ook een voorkeursvolgorde vastgesteld. In het kader van het

vergunningstraject (planologische procedure) zal beoordeeld worden of de initiatieven ook daadwerkelijk voldoen aan een goede ruimtelijke ordening.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Het vaststellen van het toets- en afwegingskader is een bevoegdheid van uw raad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Een toets- en afwegingskader vaststellen voor de beleidsmatige beoordeling van initiatieven voor grootschalige wind- en zonne-energie in Zevenaar.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking geeft invulling aan de ambitie om energieneutraal te worden in 2040.

In het coalitieprogramma (2018-2022) wordt de ambitie onderstreept. Naast een forse energiebesparing is het nodig om duurzame energie op te wekken. Wind- en zonne-energie zijn op dit moment de best bewezen technieken om duurzame energie om te wekken. Het opwekken van duurzame energie heeft dus onder meer ruimtelijke impact. Om deze ruimtelijke ontwikkelingen goed in te passen is het toetsings- en afwegingskader opgesteld. Het afwegingskader geeft aan waar, en onder welke voorwaarden, het inpassen van wind- en zonne-energie het meest kansrijk is en (ruimtelijk) invulling gegeven kan worden aan de ambitie. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in het toets- en afwegingskader net als kaders op het gebied van duurzaamheid. Zon en wind zijn op dit moment de meest kansrijke opties om te voldoen aan de opgave.

1.2. Er is behoefte aan lokaal beleid voor duurzame energieopwekking (zon en wind).

Het afgelopen jaar hebben verschillende ontwikkelaars, inwoners en belangenverenigingen de gemeente benadert over de mogelijkheden voor het ontwikkelen van duurzame energie. Het gaat met name om zonnevelden, maar ook om enkele initiatieven voor windturbines, of een combinatie. Deze initiatieven passen niet binnen het huidige ruimtelijk beleid van de gemeente. Vanuit het perspectief van onze duurzaamheidsopgave is de wens (noodzaak) om initiatieven zo mogelijk te kunnen faciliteren. Er is echter geen duidelijk (beleids)kader wanneer en hoe initiatieven door de gemeente gefaciliteerd kunnen worden. Er is behoefte om duidelijkheid te scheppen voor initiatiefnemers/ ontwikkelaars maar ook voor onze inwoners: waar is welke vormen van duurzame energieopwekking mogelijk en onder welke voorwaarden mag de opwek gerealiseerd worden.

1.3. Er is een taakstelling opgelegd vanuit Europese en landelijke wetgeving om grootschalige duurzame energie op te wekken.

In 2015 zijn de internationale doelstellingen vastgelegd in het Klimaatverdrag van Parijs. Nederland heeft zich verplicht om deze doelstellingen (CO_2-reductie) te realiseren. In 2019 heeft het Rijk in het zogenoemde Klimaatakkoord een pakket aan maatregelen vastgelegd om de doelstellingen te bereiken. De lagere overheden hebben op regionaal niveau een taakstelling gekregen om aan deze opgave bij te dragen. Om deze taakstelling te halen is grootschalige opwek van duurzame energie noodzakelijk, waar onder windenergie en grootschalige zonneparken. Binnen de regio heeft de gemeente een opgave om

duurzame energie op te wekken. Het afwegingskader is een eerste stap om tot invulling van deze opgave te komen door aan te geven waar windturbines en/of zonneparken kansrijk(er) zijn.

1.4 Meer regie over de realisatie van zonneparken en windparken.
De ontwikkelingen rondom duurzame energie gaan snel. Technieken worden rendabeler maar ook de (landelijke) ambities om meer duurzame energie op te wekken worden scherper. Het afgelopen jaar heeft de gemeente Zevenaar gemerkt dat er veel interesse is om op Zevenaars grondgebied duurzame energie op te wekken. Door beleid op te stellen kan gemeente Zevenaar meer regie uitvoeren over waar bepaalde initiatieven gaan landen.

1.5 Initiatieven passen binnen de Algemene verklaring van geen bedenkingen
Uw raad heeft op 21 februari 2018 de Algemene verklaring van geen bedenkingen vastgesteld. In deze verklaring heeft uw raad een lijst met categorieën bepaald waarbij het college gemandateerd is om met een omgevingsvergunning af te wijken van het bestemmingsplan. Op grond van deze Algemene verklaring van geen bedenkingen is het college gemandateerd om voor zonnevelden en windparken door middel van een projectomgevingsvergunning af te wijken van het bestemmingsplan. Hiervoor hoeft het college dus geen verklaring van geen bedenkingen te vragen bij uw raad.

Alternatieven
Wanneer er het toets- en afwegingskader niet wordt vastgesteld dan zullen de concrete aanvragen voor zonnevelden of windparken per individueel geval beleidsmatig moeten worden afgewogen.

Binnen het belangrijkste voorkeursgebied (langs A12) ligt ook het zoekgebied bedrijventerreinen.
In de Structuurvisie is een zoekgebied bedrijventerreinen opgenomen ten zuiden van de A12 en ten oosten van BusinessPark 7Poort. Omdat de zone langs de A12 het belangrijkste voorkeursgebied is, is hier in het toets- en afwegingskader specifieke aandacht aan besteed en gelden voor dit gebied beperkingen en/of specifieke voorwaarden.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
De opgaven voor de verduurzaming van de leefomgeving en de energietransitie zijn nog altijd in ontwikkeling. Vanuit het Rijk komen er bij vaststelling van het Nationaal Klimaatakkoord mogelijk nog extra opgaven en ook de Regionale Energie Strategie (RES) kan van invloed zijn op de inspanningen die van gemeenten wordt gevraagd. De sterke dynamiek en de zich snel opvolgende ontwikkelingen in de energietransitie kunnen betekenen dat het beleid voor zonnevelden en/of windparken moet worden geëvalueerd en geactualiseerd.

7. Klimaat en duurzaamheid
Gemeente Zevenaar heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Grootschalige duurzame energievoorzieningen draagt bij aan deze ambitie. Naast 'planet' gaat het bij duurzaamheid ook over 'people'. Het afwegingskader besteedt ook aandacht aan (financiële) participatie en meedenken en meepraten bij concrete projecten.

8. Communicatie

Communicatie/participatie bij opstellen afwegingskader
Het afwegingskader is met de betrokkenheid van verschillende stakeholders tot stand gekomen. Er zijn 2 participatie-avonden georganiseerd. Op deze avonden heeft een dialoog plaatsgevonden met onze inwoners, initiatiefnemers, dorpsraden, netbeheerders en overige stakeholders over de het afwegingskader voor zonne- en windenergie.

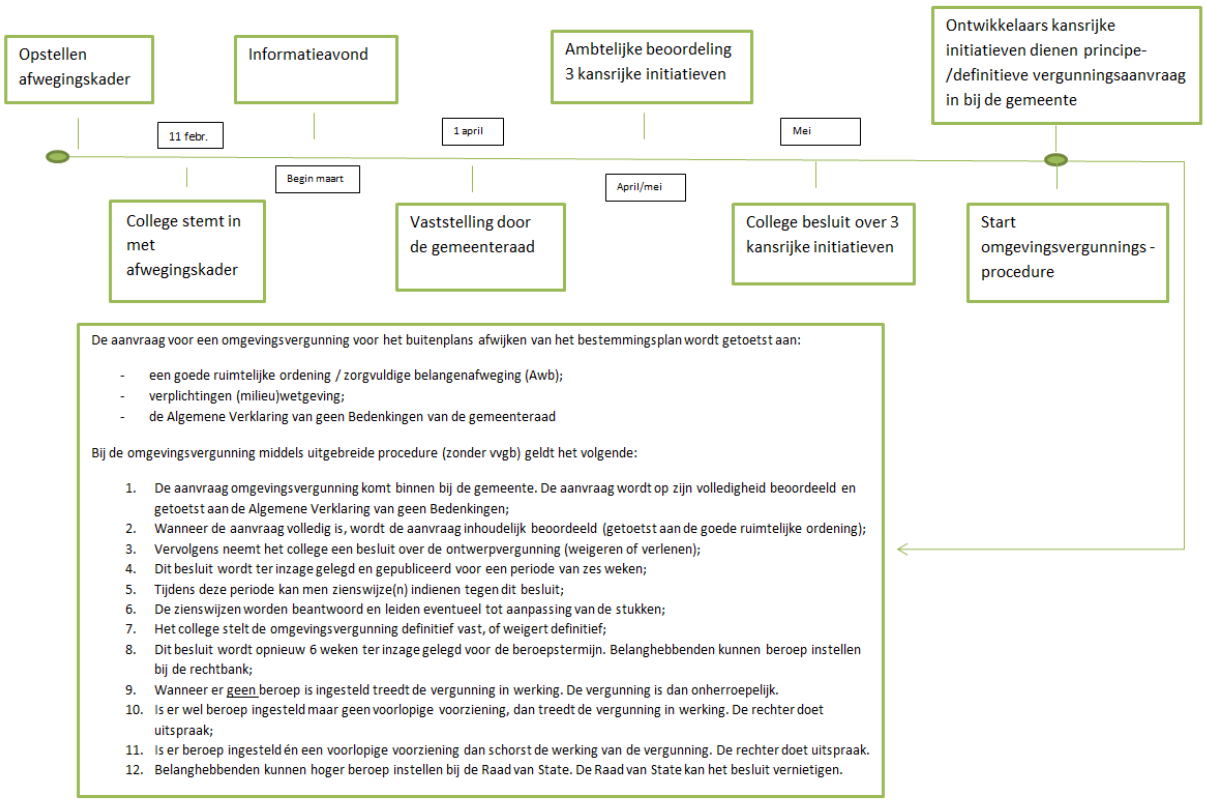
Het afwegingskader is gebaseerd op een ruimtelijke verkenning van het gemeentelijke grondgebied, de landschappelijke analyse van het gemeentelijke grondgebied en de maatschappelijke dialoog met inwoners en belanghebbenden. De betrokkenheid van de omgeving en samenleving is eerder georganiseerd. Op 4 april 2018 heeft een 'meedenksessie' specifiek over de mogelijke ontwikkeling van grootschalige zonnevelden plaatsgevonden. Verschillende (lokale) organisaties waren hierbij aanwezig.

Op 30 oktober 2019 is ook een participatieavond georganiseerd. Op deze avond heeft er een maatschappelijk dialoog plaatsgevonden met uw raad, onze inwoners, initiatiefnemers, dorpsraden en overige stakeholders over de wensen die bestaan voor het afwegingskader voor zonne- en windenergie. Op deze avond zijn verschillende stellingen aan de stakeholders voorgelegd. Er is vervolgens een participatieverslag gemaakt (zie bijlage bij het afwegingskader).Helaas hebben we niet iedere mening kunnen opnemen in het voorliggend afwegingskader. Wel hebben we de grote lijnen wat op deze avond naar voren is gekomen zo goed mogelijk in de afwegingsaspecten verwerkt. De uitkomsten van deze avonden, gesprekken met betrokkenen, (benchmark)onderzoeken en visies van andere gemeenten hebben geleid tot het opstellen van voorliggend toets- en afwegingskader.

Communicatie/participatie na besluitvorming door het college
Begin maart wordt opnieuw een bijeenkomst gehouden waarbij het afwegingskader wordt gepresenteerd aan de stakeholders die ook aanwezig zijn geweest op de eerste participatieavond. Tijdens deze avond gaan wij actief in gesprek met inwoners en partijen om eventuele zorgen weg te nemen en hen goed te informeren over het voorgenomen beleid en de gevolgen daarvan.

Fasering
De gemeente Zevenaar kiest voor een fasering tot 2022 , waarin we ons eerst richten op de initiatieven voor locaties die kansrijk zijn. Om te kunnen bepalen welke initiatieven kansrijk zijn, wordt er eerst gekeken of er initiatieven in het voorkeursgebied liggen langs de A12 of bij bestaande productielocaties voor zon en wind. Mochten dit minder zijn dan drie locaties, dan wordt er gekeken naar de 'maatwerklocaties'. Wanneer er drie initiatieven in het voorkeursgebied liggen én deze voldoen de gestelde voorwaarden, kunnen de desbetreffende ontwikkelaars een principeverzoek of een definitieve aanvraag omgevingsvergunning doen bij de gemeente Zevenaar. Deze aanvraag wordt o.a. vervolgens getoetst op een 'goede ruimtelijke ordening'. De overige initiatieven die een principeaanvraag hebben gedaan, worden 'on hold' gezet. Bij een definitieve aanvraag wordt de aanvraag omgevingsvergunning geweigerd.

Communicatie/participatie tijdens vergunningstraject
Bij concrete initiatieven wordt een mogelijkheid geboden voor (verdere) participatie van de omgeving. Het afwegingskader bevat onder meer uitgangspunten die gehanteerd moeten worden bij participatie en het gesprek met de omgeving. Het gaat onder andere om de mogelijkheid om inbreng te hebben en de effectiviteit ervan. Dit betekent niet dat er 100% overeenstemming moet zijn tussen bewoners en initiatiefnemer, maar keuzes dienen helder en gemotiveerd te zijn.

9. Kosten, baten en dekking

Kosten voor het opstellen van het toets- en afwegingskader bestaat uit ambtelijke uren.

11. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/19/936202	Afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind).
Zaaknummer	Z/19/347628
Documentnummer	INT/20/943916

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar,:

overwegende dat;

- In 2015 internationale klimaatdoelstellingen zijn vastgelegd in het Klimaatverdrag van Parijs;
- Nederland zich heeft verplicht om deze doelstellingen te bereiken;
- In 2019 het Rijk in het Klimaatakkoord een pakket maatregelen heeft vastgesteld om de doelstellingen te bereiken;
- De gemeente Zevenaar de beleidsambitie heeft om in 2040 energieneutraal te zijn;
- De doelstelling, gezien ook de opgave, de mogelijkheden voor energiebesparing en de mogelijkheden voor duurzame energie op dak, niet haalbaar is zonder voorzieningen voor grootschalige opwek van duurzame energie;
- Er op het grondgebied van de gemeente Zevenaar meerdere initiatieven zijn voor de grootschalige opwek van duurzame energie (in de vorm van zonneparken, windturbines of een combinatie hiervan);
- Zowel voor het realiseren van de beleidsopgave, als voor inwoners en initiatiefnemers, behoefte is aan meer duidelijk ten aanzien van het standpunt van de gemeente inzake mogelijk (planologische) medewerking;
- Er tevens in het kader van de RES gewerkt wordt aan de invulling en ruimtelijke inpassing van de regionale opgave van duurzame energie:

besluit:

1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op .

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsbesluit

Onderwerp	Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind).
Zaaknummer	Z/19/347628
Documentnummer	INT/20/943916

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar,:

overwegende dat;

- In 2015 internationale klimaatdoelstellingen zijn vastgelegd in het Klimaatverdrag van Parijs;
- Nederland zich heeft verplicht om deze doelstellingen te bereiken;
- In 2019 het Rijk in het Klimaatakkoord een pakket maatregelen heeft vastgesteld om de doelstellingen te bereiken;
- De gemeente Zevenaar de beleidsambitie heeft om in 2040 energieneutraal te zijn;
- De doelstelling, gezien ook de opgave, de mogelijkheden voor energiebesparing en de mogelijkheden voor duurzame energie op dak, niet haalbaar is zonder voorzieningen voor grootschalige opwek van duurzame energie;
- Er op het grondgebied van de gemeente Zevenaar meerdere initiatieven zijn voor de grootschalige opwek van duurzame energie (in de vorm van zonneparken, windturbines of een combinatie hiervan);
- Zowel voor het realiseren van de beleidsopgave, als voor inwoners en initiatiefnemers, behoefte is aan meer duidelijk ten aanzien van het standpunt van de gemeente inzake mogelijk (planologische) medewerking;
- Er tevens in het kader van de RES gewerkt wordt aan de invulling en ruimtelijke inpassing van de regionale opgave van duurzame energie:

besluit:

1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen met uitzondering van het voorkeursgebied aan het Pannerdensch Kanaal en waarbij:

   a. de fasering ten behoeve van zonne-energie als volgt wordt gewijzigd:
   Fasering ten behoeve van zonne-energie
   De gemeente Zevenaar kiest voor een fasering tot 2022 , waarin we ons eerst richten op twee (in plaats van drie) initiatieven die in de voorkeursgebieden liggen en voldoen aan de gestelde voorwaarden. Naast deze twee initiatieven in de voornoemde voorkeursgebieden, wordt er ook gekeken naar twee initiatieven die niet in de voorkeursgebieden vallen. Deze aanvragen worden conform "stap 4" van het afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking in behandeling genomen. Hierbij wordt er getoetst op meervoudig gebruik, betrokkenheid omgeving, gecombineerd gebruik wind en zon/lastenverdeling en ontwerp met een meerwaarde. De overige initiatieven die een principeaanvraag hebben gedaan, worden 'on hold' gezet. Bij een definitieve aanvraag wordt de aanvraag omgevingsvergunning geweigerd

   b. wordt toegevoegd:
   Windenergie
   De gemeente Zevenaar heeft haar ambities vastgesteld. In het coalitieakkoord 2018 – 2022 'Vernieuwend Verder' heeft de gemeente Zevenaar vastgelegd dat wij in 2040 energie neutraal willen zijn. Om deze ambitie te kunnen realiseren, is het van belang om vormen van duurzame energievoorzieningen mogelijk te maken. Het afwegingskader gaat over grootschalige zonne-energie en windenergie. Daaronder verstaan we grootschalige energievoorzieningen zoals zonneparken vanaf 2 hectare en windturbines met een ashoogte vanaf 20 meter.
   De gemeente Zevenaar kan op dit moment met de opgegeven gebieden voldoen aan haar eigen vraag, zonder toevoeging van windturbines op haar grondgebied.
   De gemeente Zevenaar is echter wel bereid om windturbines toe te staan met een ashoogte tot maximaal 50 meter, welke procedureel worden voorgelegd aan de gemeenteraad van Zevenaar.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op 13 mei 2020.

De griffier
W.M. van der Vlies

De burgemeester
L.J.E.M. van Riswijk

zaaknummer Z/19/347628

PvdA

Amendement toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind).

De ondergetekende stelt volgend amendement voor bij voorstel "toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)" (Z/19/347628)

De raad besluit:

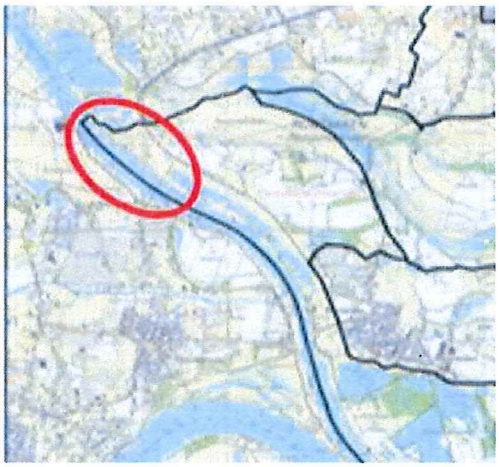
1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen.

wordt gewijzigd in:

1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen met uitzondering van het voorkeursgebied aan het Pannerdensch Kanaal.

Toelichting
In de nota Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) is de locatie aan het Pannerdensch Kanaal als voorkeursgebied aangemerkt. In dezelfde nota is in hoofdstuk 1 regelgeving opgesomd waar rekening mee moet worden gehouden. Op bladzijde 6 is af te lezen dat grote zonneparken niet mogelijk zijn. Op bladzijde 7 wordt duidelijk dat windenergie uitgesloten is (wettelijk en provinciaal belang). Op het kaartje op bladzijde 8 wordt aangegeven dat de locatie behoort tot het Gelders Natuurnetwerk. Daarnaast is de locatie niet opgenomen als zoeklocatie in de op 25 april 2017 vastgestelde Omgevingsvisie Rijnwaarden. Bij de vaststelling van de visie is aangegeven dat in het Rijnstrangengebied geen grootschalige energieopwekking gewenst is.
In de commissie is door het college aangegeven dat de locatie is opgenomen, omdat hier samengewerkt kan worden met een plan van de gemeente Lingewaard (een voormalige steenfabriek).

Op basis van het voorgaande stellen wij voor om het voorkeursgebied nabij het Pannerdensch Kanaal te schrappen.

Zevenaar, 7 mei 2020

N. Niebuur-Sluiter, fractievoorzitter PvdA

Dit amendement is d.m.v. hoofdelijke stemming met algemene stemmen aangenomen in de vergadering van 13 mei 2020

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk

Amendement toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind).

De ondergetekende stelt volgend amendement voor bij voorstel "toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)" (Z/19/347628)

De raad besluit:

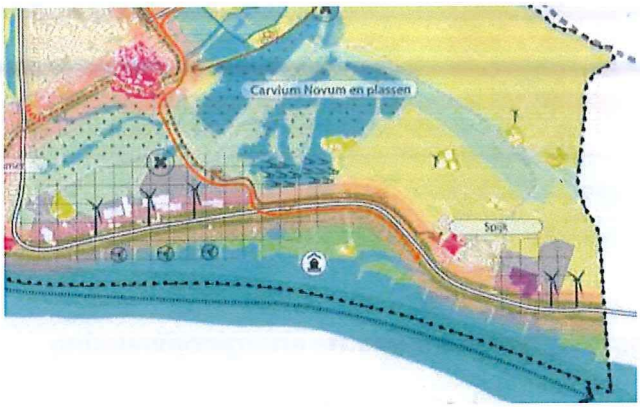
1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen.

wordt gewijzigd in:

1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen
2. De locatie Spijksedijk en Carvium Novum (zuid) toe te voegen als voorkeursgebied.

Toelichting
De omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 is op 25 april 2017 vastgesteld door de gemeenteraad van Rijnwaarden. In deze visie is langs de Spijksedijk en op het zuidelijk deel van Carvium Novum een zoeklocatie aangegeven voor windenergie en zonneparken. Tevens is langs de rivier een waterkracht-zoeklocatie aangegeven.
In oktober 2019 hebben een zevental partijen hun handtekening gezet onder het idee voor een duurzaam Gelders Eiland. Ondernemers uit het gebied willen samen met inwoners bouwen aan een duurzame energievoorziening. In de commissievergadering Ruimte van 15 april 2020 is door o.a. de heer Degen namens de partijen een toelichting gegeven. Ze zijn al enige tijd met de gemeente in gesprek over de plannen en worden enthousiast ontvangen. De gesprekken stimuleert ze om door te gaan. Ook omdat de plannen goed aansluiten bij de omgevingsvisie Gelders Eiland 2030.

Op basis van het voorgaande stellen wij voor om de locatie Spijksedijk en Carvium Novum (zuid) aan de voorkeursgebieden toe te voegen.

Omgevingsvisie Gelders Eiland: 25-04-2017

Zevenaar, 7 mei 2020

N. Niebuur-Sluiter, fractievoorzitter PvdA

P.A. Vos, fractievoorzitter VVD

Dit amendement is verworpen in de vergadering van 13 mei 2020.

Stemverhouding:
(hoofdelijke stemming)

Raadsleden voor (10):
M. Jansen (PvdA)
Kagei (GroenLinks)
Lap (PvdA)
Meijer (Sociaal Zevenaar)
Niebuur-Sluiter (PvdA)
Pollmann (D66)
Van der Schaft (SP)
Teunissen (VVD)
Van der Velden (SP)
Vos (VVD)

Raadsleden tegen (17):
Albers (Lokaal Belang)
Boekhorst (Lokaal Belang)
Buil (Lokaal Belang)
Du Croix (Lokaal Belang)
Van Dinther (CDA)
Van Essen (Lokaal Belang)
Evers (CDA)
Ilhan (Lokaal Belang)
Kleinherenbrink (CDA)
De Nooij (CDA)
Jansen (CDA)
Ok (Lokaal Belang)
Putman (Lokaal Belang)
Riswick-Keultjes (Lokaal Belang)
Staring (Lokaal Belang)
Visser (CDA)
Voetdijk-ten Have (CDA)

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk

PvdA

Amendement toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind).

De ondergetekende stelt volgend amendement voor bij voorstel "toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)" (Z/19/347628)

De raad besluit:

1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen.

wordt gewijzigd in:

1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen
2. In de eerste fasering tot 2022 worden kansrijke initiatieven in alle voorkeursgebieden beoordeeld en gewaardeerd.
3. Maximaal 4 kansrijke initiatieven worden in de fasering verder uitgewerkt.

Toelichting
De gemeente Zevenaar kiest voor een fasering tot 2022 en richt zich op kansrijke initiatieven. Om te bepalen welke initiatieven kansrijk zijn, wordt eerst gekeken of initiatieven in het voorkeursgebied liggen langs de A12 of bij bestaande productielocaties voor zon en wind. Na vaststelling van de toets- en afwegingskaders worden op basis van de uitgangspunten 4 kansrijke initiatieven geselecteerd in het genoemde voorkeursgebied, die verder kunnen worden uitgewerkt.
Door in de fasering uit te gaan van initiatieven langs de A12 en bij bestaande productielocaties worden eventuele kansrijke initiatieven in een ander voorkeursgebied uitgesloten. Naast het voorkeursgebied moeten ook de toets- en afwegingskaders worden gewaardeerd om te bepalen of een initiatief kansrijk is.

Zevenaar, 13 mei 2020

N. Niebuur-Sluiter, fractievoorzitter PvdA

Dit amendement is verworpen in de vergadering van 13 mei 2020.

Stemverhouding: (hoofdelijke stemming)	Raadsleden voor (10):	Raadsleden tegen (17):
	M. Jansen (PvdA)	Albers (Lokaal Belang)
	Kagei (GroenLinks)	Boekhorst (Lokaal Belang)
	Lap (PvdA)	Buil (Lokaal Belang)
	Meijer (Sociaal Zevenaar)	Du Croix (Lokaal Belang)
	Niebuur-Sluiter (PvdA)	Van Dinther (CDA)
	Pollmann (D66)	Van Essen (Lokaal Belang)
	Van der Schaft (SP)	Evers (CDA)
	Teunissen (VVD)	Ilhan (Lokaal Belang)
	Van der Velden (SP)	Kleinherenbrink (CDA)
	Vos (VVD)	De Nooij (CDA)
		Jansen (CDA)
		Ok (Lokaal Belang)
		Putman (Lokaal Belang)
		Riswick-Keultjes (Lokaal Belang)
		Staring (Lokaal Belang)
		Visser (CDA)
		Voetdijk-ten Have (CDA)

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk

LOKAAL BELANG ZEVENAAR

CDA Zevenaar

Amendement Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie-opwekking (zon en wind).

De ondergetekenden stellen volgend amendement voor bij voorstel Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) (Z/19/347628):

De raad besluit:

1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen

Wordt gewijzigd in:

1. Het toets- en afwegingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vast te stellen waarbij:

   a. de fasering ten behoeve van zonne-energie als volgt wordt gewijzigd:
   Fasering ten behoeve van zonne-energie
   De gemeente Zevenaar kiest voor een fasering tot 2022 , waarin we ons eerst richten op twee (in plaats van drie) initiatieven die in de voorkeursgebieden liggen en voldoen aan de gestelde voorwaarden. Naast deze twee initiatieven in de voornoemde voorkeursgebieden, wordt er ook gekeken naar twee initiatieven die niet in de voorkeursgebieden vallen. Deze aanvragen worden conform "stap 4" van het afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking in behandeling genomen. Hierbij wordt er getoetst op meervoudig gebruik, betrokkenheid omgeving, gecombineerd gebruik wind en zon/lastenverdeling en ontwerp met een meerwaarde. De overige initiatieven die een principeaanvraag hebben gedaan, worden 'on hold' gezet. Bij een definitieve aanvraag wordt de aanvraag omgevingsvergunning geweigerd.

   b. wordt toegevoegd:
   Windenergie
   De gemeente Zevenaar heeft haar ambities vastgesteld. In het coalitieakkoord 2018 – 2022 'Vernieuwend Verder' heeft de gemeente Zevenaar vastgelegd dat wij in 2040 energie neutraal willen zijn. Om deze ambitie te kunnen realiseren, is het van belang om vormen van duurzame energievoorzieningen mogelijk te maken. Het afwegingskader gaat over grootschalige zonne-energie en windenergie. Daaronder verstaan we grootschalige energievoorzieningen zoals zonneparken vanaf 2 hectare en windturbines met een ashoogte vanaf 20 meter.
   De gemeente Zevenaar kan op dit moment met de opgegeven gebieden voldoen aan haar eigen vraag, zonder toevoeging van windturbines op haar grondgebied.
   De gemeente Zevenaar is echter wel bereid om windturbines toe te staan met een ashoogte tot maximaal 50 meter, welke procedureel worden voorgelegd aan de gemeenteraad van Zevenaar.

Toelichting

De energietransitie (van fossiele naar hernieuwbare energie) is volop bezig. Met het Klimaatverdrag van Parijs en het Nationaal Klimaatakkoord is de urgentie onderstreept dat de uitstoot van CO_2 en andere broeikasgassen moet worden verminderd. Ook de gemeente Zevenaar heeft haar ambities vastgesteld. In het coalitieakkoord 2018 – 2022 'Vernieuwend Verder' heeft de gemeente Zevenaar vastgelegd dat wij in 2040 energie neutraal willen zijn.

Met het voorliggende raadsvoorstel zou dit ook betekenen dat er tijdens de fasering in eerste instantie wordt gekeken naar de aangewezen voorkeursgebieden. Tevens is er de mogelijkheid aanwezig dat er in de toekomst windturbines worden geplaatst op voornoemde gebieden met een minimale ashoogte van 20 meter.

Indieners zijn van mening dat:

- Tijdens fasering er 1 initiatief zal worden uitgewerkt op een "maatwerklocatie". Hierbij dient te worden voldaan aan meervoudig ruimtegebruik, betrokkenheid omgeving en een ontwerp met meerwaarde.
- Windturbines met een hogere ashoogte dan 50 meter, zijn voor indieners niet gewenst. Indieners staan niet onwelwillend tegenover windenergie, echter zal er een maximale ashoogte van 50 meter de grens zijn.

Zevenaar, 12 mei 2020

P. Putman, Lokaal Belang J. de Nooij, CDA

Dit amendement is aangenomen in de vergadering van 13 mei 2020.

Stemverhouding: (hoofdelijke stemming)	Raadsleden voor (18):	Raadsleden tegen (9):
	Albers (Lokaal Belang)	M. Jansen (PvdA)
	Boekhorst (Lokaal Belang)	Lap (PvdA)
	Buil (Lokaal Belang)	Meijer (Sociaal Zevenaar)
	Du Croix (Lokaal Belang)	Niebuur-Sluiter (PvdA)
	Van Dinther (CDA)	Pollmann (D66)
	Van Essen (Lokaal Belang)	Van der Schaft (SP)
	Evers (CDA)	Teunissen (VVD)
	Ilhan (Lokaal Belang)	Van der Velden (SP)
	F. Jansen (CDA)	Vos (VVD)
	Kleinherenbrink (CDA)	
	De Nooij (CDA)	
	Ok (Lokaal Belang)	
	Putman (Lokaal Belang)	
	Riswick-Keultjes (Lokaal Belang)	
	Staring (Lokaal Belang)	
	Visser (CDA)	
	Voetdijk-ten Have (CDA)	
	Kagei (GroenLinks)	

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk

GEMEENTE ZEVENAAR

Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)

Energietransitie vraagt om ruimte

zaak	Z/19/347628
Status	Definitief
B&W	11 februari 2020
Cie Ruimte	18 maart 2020
Raad	1 april 2020

Inhoudsopgave

0. Inleiding 3
1. Regelgeving om rekening mee te houden 6
2. Toets- en afwegingskader 9
3. Beoordelen van concrete initiatieven 17

Bijlage 1: Zeven landschapstypen 20
Bijlage 2: De diverse vormen van duurzame energie 22
Bijlage 3: Ruimtelijke effecten zonneparken in het kort 26
Bijlage 4: Effecten windturbines in het kort 27

0. Inleiding

Met het Klimaatverdrag van Parijs is de urgentie onderstreept dat de uitstoot van CO_2 en andere broeikasgassen moet worden verminderd. In totaal hebben 195 landen het klimaatverdrag ondertekend. Het verdrag is bindend en door de ondertekening hebben de landen zich verplicht het verdrag uit te voeren. Nu is het aan de Rijks- en lagere overheden om deze ambities door te vertalen naar beleidskaders en concrete projecten. In het kader van het Nationale Klimaatakkoord ziet het Rijk "de regio" als het schaalniveau waarop afspraken gemaakt gaan worden via een Regionale Energie Strategie (RES). Dus samenwerking met buurgemeenten is essentieel, al blijft de gemeente uiteindelijk bevoegd gezag als het gaat om beleidskeuzes.

De energietransitie (van fossiele naar hernieuwbare energie) is om ons heen bezig. Elke gemeente in Nederland is hiermee bezig. De gemeentelijke energietransitie ziet op een aantal onderdelen:
1. Energiebesparing woningen: warmtevisie: aardgasvrije woningen;
2. Duurzame energieopwekking: zon, wind, biomassa, kerncentrales, geothermie;
3. RES;
4. Energiebesparing maatschappelijk vastgoed;
5. Energiebesparing bedrijven.

Ook de gemeente Zevenaar heeft haar verplichtingen in deze opgave en heeft haar ambities vastgesteld[1]. In het coalitieakkoord 2018 – 2022 '*Vernieuwend Verder'* heeft de gemeente Zevenaar vastgelegd dat zij in 2040 energie neutraal wil zijn. Om deze ambitie te kunnen realiseren, is het van belang om vormen van duurzame energievoorzieningen mogelijk te maken.

Reikwijdte

Voorliggend afwegingskader gaat over onderdeel 2: Duurzame energieopwekking en dan specifiek zonne-energie en windenergie. Overige vormen van duurzame energie blijven in dit afwegingskader buiten beschouwing. Waarom?
Zonne-energie en windenergie kunnen worden gezien als een kansrijke optie om bij te dragen aan een duurzamere (lokale) energievoorziening. De productie van een windturbine kost energie, maar het rendement is veel hoger dan bij een kolen- of kerncentrale. Als het gaat om kernenergie, is er landelijk een discussie op gang gekomen. Een groot twistpunt rondom kernenergie is wat er met het radioactieve afval van een kerncentrale gebeurt. Kerncentrales vallen onder de bevoegdheid van het rijk, dus buiten deze scope.

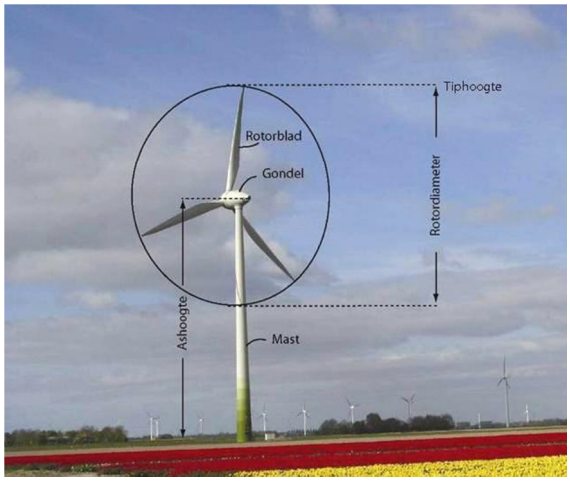
Bio-energie is energie opgewekt uit organisch materiaal. Daartoe behoren hout, groente-fruit-en tuinafval, maar ook plantaardige olie, mest en (delen van) speciaal geteelde gewassen. Energie uit biomassa wordt opgewekt door verbranding, vergassing of vergisting. Ten aanzien van biomassa geldt dat de duurzaamheid van deze bron wordt betwist. Dat heeft te maken met herkomst van de grondstoffen én de manier van verwerken (verbranding, vergassing of vergisting). Daarom wordt deze vorm vooralsnog buiten beschouwing gelaten voor wat betreft nieuwe initiatieven.

Aardwarmte of geothermie is thermische energie, warmte, uit de aarde. Er kan energie worden gewonnen door gebruik te maken van het temperatuurverschil tussen het aardoppervlak en diep in de aarde gelegen warmtereservoirs. Aardwarmte kan worden ingezet voor de winning van energie. Het kost echter meer geld om aardwarmte op te halen, dan het oplevert. Het aanleggen van een aardwarmte-energiecentrale is erg duur. Daarnaast zit niet overal in Nederland geschikte bodem op de diepte waarop aardwarmte wordt getapt. Dat maakt dure proefboringen noodzakelijk.

[1] Milieubeleidsplan 2013 | 2030 vastgesteld op 26.05.2013 energie neutraal in 2050 waar de energieambities verder zijn uitgewerkt in de richtinggevende startnotitie *Op weg naar een energie neutraal Zevenaar* en het uitvoeringsprogramma *Routekaart 2016 – 2020.*

Zevenaar leek niet interessant voor aardwarmte. Er is recent seismologisch onderzoek uitgevoerd in een klein gebied ten noorden van onze gemeente (voornamelijk buitengebied lijn Lathum/Giesbeek) om te kijken of er kansen zijn. De uitkomsten hiervan zullen halverwege 2020 bekend worden gemaakt. Waterstof lijkt vooral geschikt om in te zetten als brandstof voor de industrie en het transport. Waar het nu aan ontbreekt is infrastructuur. Gasleidingen zullen moeten worden omgebouwd naar waterstofleidingen.

Conclusie: Wind- en zonne-energie zijn op dit moment de best bewezen technieken van duurzame energie die beschikbaar zijn. We zullen moeten gaan beginnen met de opgave die er ligt. Wachten op alternatieven en niets doen is geen optie. Meer uitgebreid wordt in bijlage 2 een toelichting gegeven op de verschillende bronnen van duurzame opwekking van energie.

Onder grootschalige energievoorzieningen worden zonneparken vanaf 2 hectare bedoeld en windturbines met een ashoogte vanaf 20 meter. Initiatieven die niet onder deze bandbreedte vallen worden per individueel geval beoordeeld in het kader van de ruimtelijke procedure, waarbij in ieder geval geldt dat de omvang van de opstelling c.q. installatie niet groter is dan noodzakelijk voor de eigen energiebehoefte.

Relatie met de RES

Het Rijk heeft 30 regio's (waaronder regio Arnhem Nijmegen) gevraagd een Regionale Energiestrategie (RES) op te stellen. Daarin moet komen te staan welke keuzes de regio maakt om ervoor te zorgen dat de CO_2 reductie uit het Klimaatakkoord haalbaar is. De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. De Regio Arnhem Nijmegen zorgt voor een energiestrategie die past bij onze regio. Het vertrekpunt daarin is de Gelderse doelstelling van 55% CO_2 reductie in 2030.

Voorliggend afwegingskader blijft ook binnen het kader van de RES een belangrijk instrument. Het proces van de RES of de uitkomsten daarvan kunnen wel tot andere inzichten leiden. Bijvoorbeeld om betere regionale afstemming tot stand te brengen. Het afwegingskader van de gemeente Zevenaar kan dan daarop aangepast worden. Denk bijvoorbeeld aan aanpassing van uitgesloten gebieden, voorkeursgebieden of ontwerpprincipes en landschapstypes.

Hoe is het toets- en afwegingskader tot stand gekomen?

De gemeente Zevenaar wil naar een afwegingskader waarmee de ontwikkeling van zonne- en windprojecten op het gemeentelijk grondgebied wordt gereguleerd. Dit kader is gebaseerd op een ruimtelijke verkenning van het gemeentelijke grondgebied, de landschappelijke analyse van het gemeentelijke grondgebied en de maatschappelijke dialoog met inwoners en belanghebbenden.
De betrokkenheid van de omgeving en samenleving is eerder georganiseerd. Op 4 april 2018 heeft een 'meedenksessie' specifiek over de mogelijke ontwikkeling van grootschalige zonneparken plaatsgevonden. Verschillende (lokale) organisaties waren hierbij aanwezig.

Op 30 oktober 2019 is ook een participatieavond georganiseerd. Op deze avond heeft er een maatschappelijk dialoog plaatsgevonden met onze inwoners, initiatiefnemers, dorpsraden en overige stakeholders over de wensen die bestaan voor het afwegingskader voor zonne- en windenergie. Op deze avond zijn verschillende stellingen aan de stakeholders voorgelegd. Er is vervolgens een participatieverslag gemaakt (zie bijlage 2). Helaas is niet iedere mening opgenomen in het voorliggend afwegingskader. Wel zijn de grote lijnen die op deze avond naar voren zijn gekomen zo goed mogelijk in de afwegingsaspecten verwerkt.

De uitkomsten van deze avonden, gesprekken met betrokkenen, (benchmark)onderzoeken en visies van andere gemeenten hebben geleid tot het opstellen van voorliggend toets- en afwegingskader.

Relatie met huidige initiatieven

Er zijn al verschillende initiatieven voor grootschalige zonneparken en winturbines bekend bij de gemeente. Het afwegingskader is los van deze initiatieven tot stand gekomen. Dat wil zeggen dat het beleidskader, de waarden en randvoorwaarden, los van de initiatieven zijn geformuleerd. Het afwegingskader is een instrument dat helpt om de huidige initiatieven te beoordelen, om de initiatieven vorm te geven en tot bestuurlijke besluitvorming te komen. Het afwegingskader is ook een toetsingskader.

Doelstelling

Het doel is een afwegingskader vaststellen waarmee verzoeken tot plaatsing van windturbines en zonneparken kunnen worden beoordeeld. Met het realiseren van grootschalige productielocaties binnen de gemeente Zevenaar wordt invulling gegeven aan de doelstelling om een energieneutrale gemeente te zijn in 2040, waarbij de ruimtelijke kwaliteit zo goed mogelijk wordt geborgd.

Relatie met de Omgevingsvisie Zevenaar

De gemeente werkt aan het opstellen van een omgevingsvisie. Een omgevingsvisie bepaalt de strategische koers voor de fysieke leefomgeving. Thema's als wonen, werken, recreatie, gezondheid én duurzame energie komen hierin integraal aan bod. Eén van de pijlers in de omgevingsvisie zal zijn dat de gemeente Zevenaar in 2040 energieneutraal wil zijn. Het is de bedoeling dat dit toetsings-en afwegingskader een integrale vertaling krijgt in de omgevingsvisie.

Opbouw van het toets- en afwegingskader

In het volgende hoofdstuk wordt het huidige beleid van het Rijk, de provincie Gelderland en gemeente Zevenaar betreffende duurzame energievoorzieningen beschreven. Hoofdstuk 2 bevat de afwegingsaspecten om de initiatieven voor zonneparken en windturbines te kunnen beoordelen. In hoofdstuk 3 is het toets- en afwegingskader schematisch in beeld gebracht.

1. Regelgeving om rekening mee te houden

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de kaders vanuit de provincie waar wij op dit moment mee te maken hebben en die wij hanteren. Als deze kaders vanuit de provincie worden aangepast (bijvoorbeeld vanwege de RES-opgave), dan vindt er vanuit de gemeente een heroverweging plaats.

… Nederland

In april 2016 is het Akkoord van Parijs ondertekend door 195 landen. Dit 'klimaatverdrag' verplicht de landen die het ondertekend hebben onder andere om een eind te maken aan het gebruik van fossiele brandstoffen, die bijdragen aan de grote uitstoot van CO_2. Ook Nederland heeft het verdrag getekend en daarmee zich hieraan geconformeerd.

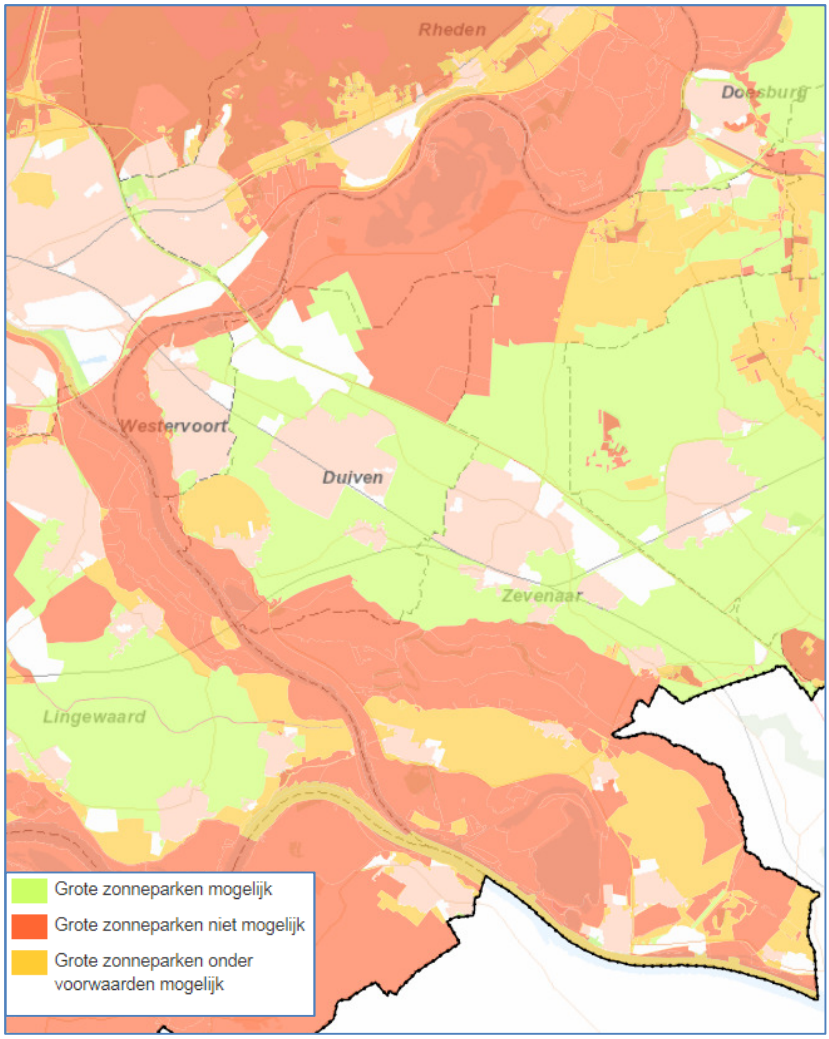
In het Nationaal Energieakkoord heeft Nederland vastgelegd dat in 2023 minimaal 16% van de energie afkomstig moet zijn van duurzame bronnen. Dit is een flinke opgave, waar concrete plannen voor moeten komen. In de Energieagenda staat dat in 2020 6000MV windenergie moet worden opgewekt en dat in 2030 minimaal 37% van de energie uit duurzame bronnen moet zijn. In 2050 moet de energievoorziening bijna helemaal duurzaam zijn.

…Gelderland

Zonne-energie

Ook de provincie Gelderland zet in op de energietransitie. De provincie streeft in haar Omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland' naar een volledig klimaatneutraal Gelderland in 2050. De provincie zet zich in op duurzame opwekking zoals zonne- en windenergie. Naast zonnepanelen op daken (particulieren en bedrijven) zijn grote zonneparken onmisbaar om de doelstellingen van energietransitie te halen.

De provincie Gelderland heeft in haar Omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland' een kaart vastgesteld[2], waarop is aangegeven welke gebieden grote zonneparken (vanaf 2 hectare) mogelijk zijn en waar niet. Deze kaart is door de provincie Gelderland gemaakt als kader/richtlijn voor gemeenten en initiatiefnemers.

Opmerking: deze kaart[2] was van toepassing bij het opstellen van dit kader. Wijzigingen in provinciaal beleid en bijbehorend kaarten zijn voorbehouden.

[2] https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.SVOmgvisieGG-vst1?s=SACMXDpiAXu_MkWERkE5BD2DwAh7A. Datum vaststelling: 19 december 2018

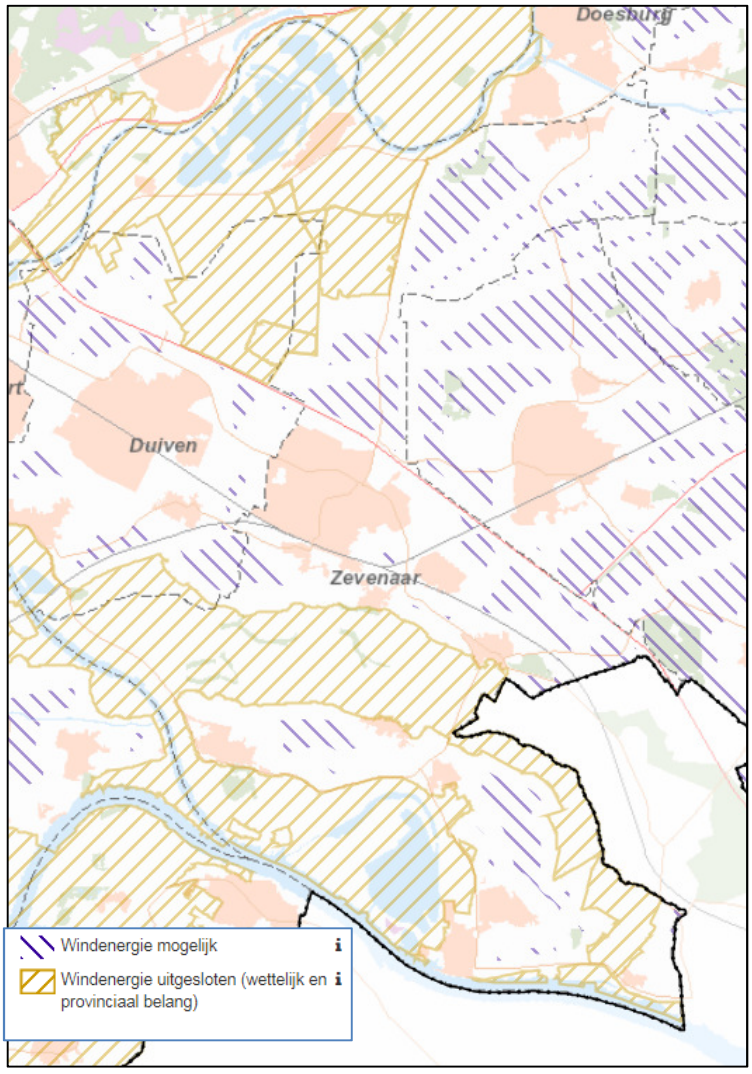
Op de kaart zijn een drietal gebieden te zien, namelijk gebieden waar:

- Grote zonneparken mogelijk zijn
  Dit zijn gebieden waar de functies die de provincie of het rijk aan het gebied heeft toegekend geen obstakel vormen voor de ontwikkeling van grote zonneparken.
- Grote zonneparken onder voorwaarden mogelijk zijn
  Dit zijn gebieden waar grote zonneparken wel mogelijk zijn, maar aan een aantal voorwaarden moeten voldoen. Zo kan het zijn dat er alleen tijdelijk grote zonneparken kunnen worden ontwikkeld of dat er specifieke eisen worden gesteld aan het ontwerp van het zonnepark. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland.
- Grote zonneparken niet mogelijk zijn
  In deze gebieden zijn grote zonneparken uitgesloten, omdat ze niet te combineren zijn met de kernkwaliteiten van de ruimtelijke functie van het gebied. Het gaat om de functies: Gelders natuurnetwerk, Weidevogelgebieden, Rustgebieden voor winterganzen, Nieuwe Hollandse waterlinie en Glastuinbouw.

Windenergie

Naast beleid voor grootschalige zonneparken heeft de provincie Gelderland ook beleid op het gebied van windturbines[3]. De provincie heeft met het Rijk afgesproken om in 2020 minimaal 230,5 MW aan windenergie te realiseren op haar grondgebied. Om in 2050 energieneutraal te zijn is na 2020 nog meer windenergie nodig. De provincie streeft ernaar om windturbines zo veel mogelijk te combineren met andere functies, zoals (vaar)wegen en railverbindingen, bedrijventerreinen, gebieden met veel glastuinbouw en gebieden met agrarische productie. Zo worden de milieueffecten in die gebieden geconcentreerd.

De provincie Gelderland heeft in haar Omgevingsvisie 'Gaaf Gelderland' een kaart vastgesteld[4], waarop is aangegeven welke gebieden windenergie mogelijk is en welke gebieden het uitgesloten is, vanwege wettelijk en provinciaal belang (bijvoorbeeld weidevogel- en rustgebieden voor winterganzen). Op de kaart hieronder zijn deze gebieden aangegeven. De overige (niet gearceerde) gebieden, zijn windenergie aandachtsgebieden. In deze gebieden zijn specifieke objecten die aandacht vragen bij de ontwikkeling van een windturbinepark. In deze gebieden is het gesprek met de juiste partijen nodig om de (on)mogelijkheden in een zo vroeg mogelijk stadium duidelijk te krijgen.

Opmerking: deze kaart[4] was van toepassing bij het opstellen van dit kader. Wijzigingen in provinciaal beleid en bijbehorend kaarten zijn voorbehouden.

[3] https://www.gelderland.nl/Beleidslijn-Windenergie.
[4] https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.SVOmgvisieGG-vst1?s=SACMXDpiAXu_MkWERkE5BD2DwAh7A. Datum vaststelling 19 december 2018.

Het gaat om zones rondom de volgende objecten:

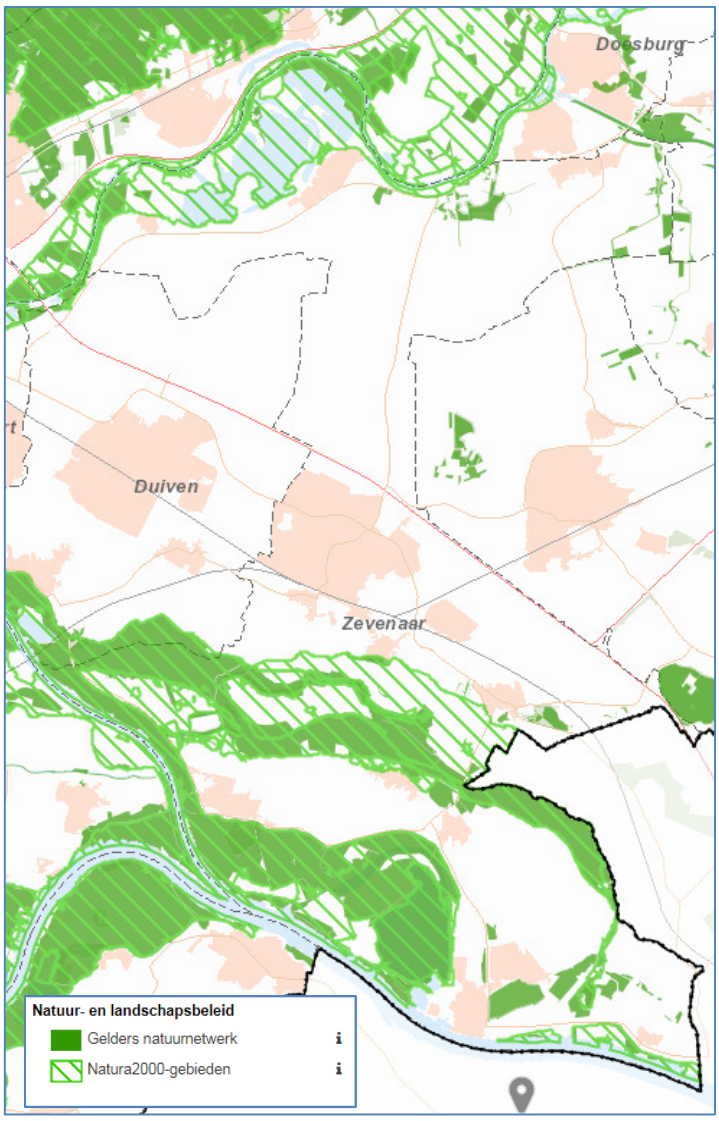
- buisleidingen;
- hoogspanningsleidingen;
- bebouwde kommen, met uitzondering van bedrijventerreinen;
- spoorwegen en rijkswegen.

De plaatsing van windturbines kan rondom deze objecten beperkt worden door wettelijke normen. De provincie zal niet meewerken aan ruimtelijke planvorming indien niet voldaan wordt aan wettelijke normen.

Gelders Natuurnetwerk en Natura 2000 in Zevenaar

In Zevenaar is een aantal natuurgebieden aangewezen van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Deze natuurgebieden maken deel uit van een Europees natuurnetwerk, de Natura2000-gebieden. Overheden hebben de plicht om de kwaliteit van de gebieden en soorten instant te houden dan wel te verbeteren. Het gaat hier om grote gebieden langs de rivieren Rijn en IJssel.

De Natura2000-gebieden en Gelders Natuurnetwerk (GNN)5 gebieden staan hiernaast op kaart aangegeven.

Opmerking: deze kaart[5] was van toepassing bij het opstellen van dit kader. Wijzigingen in provinciaal beleid en bijbehorend kaarten zijn voor

[5] https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.SVOmgvisieGG-vst1?s=SACMXDpiAXu_MkWERkE5BD2DwAh7A. Datum vaststelling 19 december 2018.

2. Toets- en afwegingskader

…Afwegingsaspecten

De gemeente Zevenaar heeft verschillende afwegingsaspecten opgesteld. Bij de beoordeling van een concreet initiatief zal het initiatief langs alle afwegingsaspecten worden gelegd, om te kijken hoe een initiatief scoort. De afwegingscriteria zijn opgesteld om een goede balans te vinden tussen ecologische, ruimtelijke, duurzaamheids- en sociale belangen. Grootschalige duurzame energie moet niet alleen vanuit de opgave aanvaardbaar zijn, maar ook vanuit de andere belangen. Hieronder worden de verschillende afwegingsaspecten benoemd.

Het afwegingskader betreft de volgende onderwerpen:
- Gelders Natuurnetwerk of Natura 2000
- voorkeursgebied
- landschappelijke- en functionele inpassing (locatie, vorm, omvang);
- bijdrage aan de duurzaamheid;
- meervoudig ruimtegebruik;
- op zoek naar een ontwerp met meerwaarde;
- betrokkenheid van de omgeving (draagvlak, participatie, levering);
- actief omgevingsmanagement;
- maatschappelijke kosten (betaalbaarheid/ efficiënt netgebruik).

1. Gelders Natuurnetwerk/ Natura 2000

De gemeente Zevenaar hecht naast een duurzame gemeente ook waarde aan natuur. In Zevenaar is een aantal natuurgebieden aangewezen van internationaal, nationaal en provinciaal belang. Deze natuurgebieden maken deel uit van een Europees natuurnetwerk, de Natura2000-gebieden. Overheden hebben de plicht om de kwaliteit van de gebieden en soorten instant te houden dan wel te verbeteren. Het gaat hier om grote gebieden langs de rivieren Rijn en IJssel.

De gemeente Zevenaar wil in principe geen initiatieven mogelijk maken die zijn gelegen in Natura2000-gebieden en Gelders Natuurnetwerk (GNN) gebieden. Dit betekent dat de gemeente Zevenaar naast de gebieden die de provincie Gelderland heeft aangewezen, ook enkele andere gebieden aanwijst waar zonne- en windenergie niet wenselijk is vanwege een te grote aantasting van de natuurwaarden. Daarbij dient wel een onderscheid te worden gemaakt tussen initiatieven die midden in een dergelijk gebied zijn gelegen en initiatieven die tegen dan wel voor en klein deel in een dergelijke gebied zijn gelegen. Bij deze laatste categorie is maatwerk mogelijk en zullen aanvullende randvoorwaarden worden gesteld in de vorm van een natuurversterkingsplan.

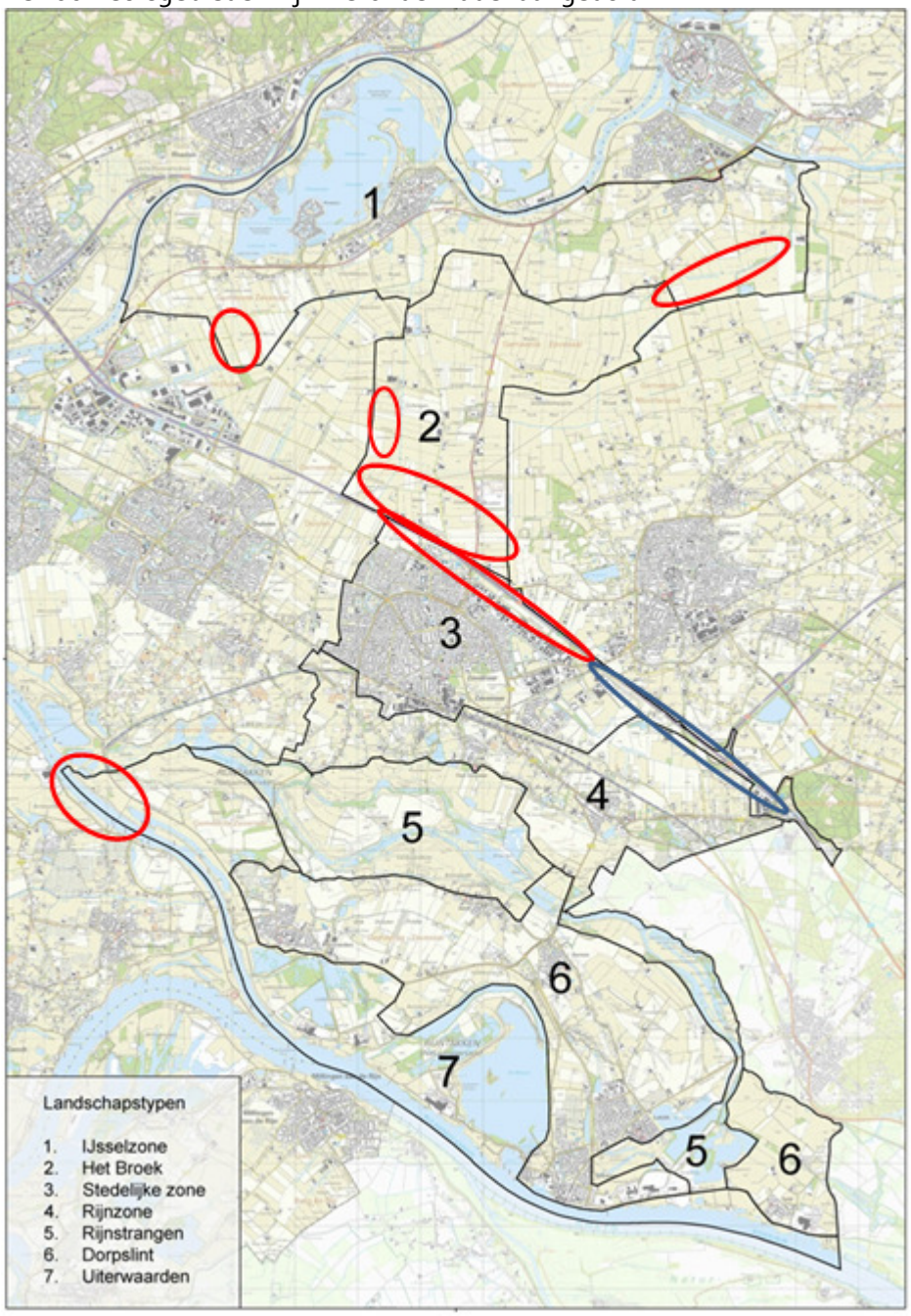
2. Voorkeursgebied

De gemeente Zevenaar kiest voor het werken met voorkeursgebieden. Uitgangspunt is dat de windturbines en zonneparken worden geconcentreerd langs rijkswegen, rekening houdend met de wettelijke beperkingen waar eerder op is gewezen. Met het aanwijzen van voorkeursgebieden komen de windturbines en zonneparken op plaatsen waar ze het beste passen. Daarnaast is de veiligheid van de windenergieprojecten van belang en willen wij zoveel mogelijk voorkomen dat omwonenden hinder ondervinden. Ook om die reden zijn locaties bij rijkswegen beter geschikt. Er zijn daar relatief weinig omwonenden en wat betreft het geluid van windturbines; dit geluid valt dan zoveel mogelijk weg tegen het bestaande geluidsniveau. Het gaat dan specifiek om stroken langs de A12. Daarbij wordt, mede vanuit veiligheidsoogpunt, een afstand van 100 meter aan weerszijden van de weg (vanaf verharding) aangehouden. Ten noorden van de A12 heeft het voorkeursgebied een lengte van circa 3 km. Daar is een bredere afstand (van circa 300 meter) voorstelbaar.

Ten zuiden van de A12 gaat het om een lengte van circa 8 km, deels nabij bebouwde kom, deels bedrijventerrein en een deel met een meer open landschap.

Daarnaast wordt als voorkeursgebied ook aangemerkt de gebieden waar al sprake is van een bestaande dan wel in ontwikkeling zijnde grootschalige energievoorziening. Dus uitbreiding van een bestaande windturbineopstelling of zonnepark, al dan niet gelegen op de grens met de buurgemeenten. Hierbij gaan we uit van clustering. Er is een voorkeur voor enkele grote locaties in gebieden waar dit verhoudingsgewijs goed past.

De voorkeursgebieden zijn hieronder nader aangeduid.

In het blauwe voorkeursgebied zit een zoekgebied bedrijventerreinen (Structuurvisie 2030). In dit gebied moet extra aandacht zijn dat initiatieven grootschalige duurzame energieopwekking bestaande en eventuele toekomstige bedrijven niet hinderen. Meervoudig ruimtegebruik is daarbij uitgangspunt.

3. Landschappelijke- en functionele inpassing

De impact van zonneparken en windturbines is niet overal hetzelfde. De gemeente Zevenaar bestaat uit verschillende landschapstypes met ieder een eigen karakter en beeldkwaliteit. Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap geldt dan ook dat een goede ruimtelijke inpassing verplicht is. Zo ook voor zonneparken en windturbines. Hieronder zijn de uitgangspunten opgenomen die gemeente Zevenaar hanteert voor de inpassing voor zonneparken en windturbines.

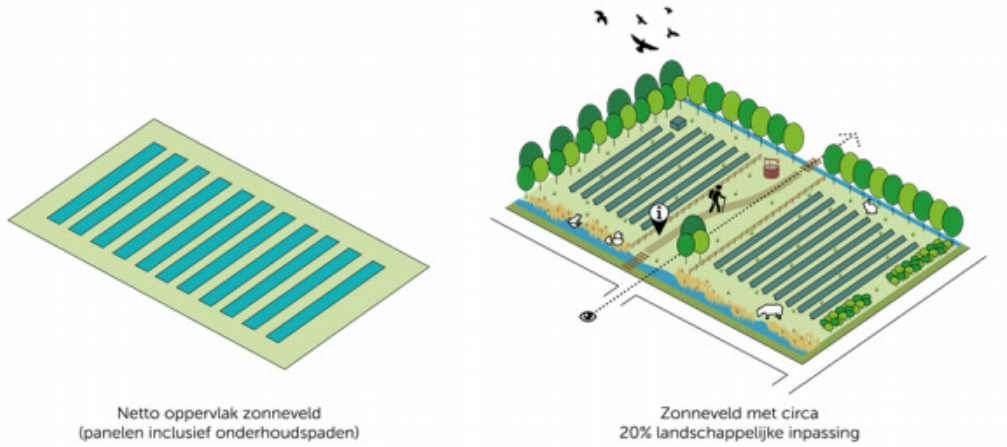
De gemeente Zevenaar bestaat uit meerdere deelgebieden. In de Structuurvisie Zevenaar en in de Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 worden verschillende landschapstypes genoemd. Zo bestaat de gemeente Zevenaar uit de volgende landschapstypes:

- Het landschap van de IJssel (IJsselzone);
- Het Broek;
- De urbane zone (Stedelijke Zone);
- Het landschap van de Rijn (Rijnzone);
- Rijnstrangen gebied;
- Dorpenlinten;
- Uiterwaarden.

De landschapstypes verschillen onderling in gebruik, verkaveling, bebouwingsvorm en aanwezige landschapselementen. Bij de landschappelijke inpassing moet rekening worden gehouden met het type landschap. De verschillende landschapstypes zijn nader toegelicht in bijlage 1.

De landschappelijke- en functionele inpassing van zonne-energie en windenergie verschillen van elkaar. Windmolens zijn namelijk van een grotere afstand zichtbaar dan zonneparken. De landschappelijke afweging en inpassing zijn daardoor bij grote windmolens van een andere orde dan bij zonneparken. In deze alinea wordt daarom het onderscheid gemaakt tussen zonne- en windenergie.

- *Zonne-energie*
  De gemeente Zevenaar hecht waarde aan een goede landschappelijke inpassing. Ten behoeve hiervan hanteert de gemeente Zevenaar voor zonneparken bebouwingspercentages. Voor veldopstellingen mag maximaal 80% van het besluitgebied worden bebouwd. Voor (open) water gebieden voor maximaal 50% gehanteerd.

De ruimtelijke inpassing (ontwerp) van een zonnepark moet daarnaast recht doen aan de ruimtelijke kwaliteit van de locatie en de omgeving. Het ontwerp sluit aan op de kenmerken van het gebied en respecteert de aanwezige waarden zoals waardevolle verkavelingsstructuren (zie Cultuurhistorische waardenkaart), landschapselementen, waardevolle zichtlijnen. Waardevolle kenmerken kunnen ook worden versterkt door aanleg en inpassing van zonneparken. Het ontwerp is er opgericht om zoveel mogelijk (potentiële) negatieve ruimtelijke effecten te voorkomen door rekening te houden met de kavelstructuur, korrelgrootte, schittering e.d.

Er moet sprake zijn van een optimale ruimtelijke inpassing, waarbij het landschap leidend is. De beoordeling hiervan is maatwerk en wordt per concreet initiatief afgewogen.

- *Windenergie*

Moderne windturbines hebben een totale hoogte (tiphoogte) van 150-240 meter. Hierdoor valt niet meer te spreken van landschappelijk inpassing van de windturbines, ze vormen een nieuwe dominante laag in het landschap. Vanuit beleving en leesbaarheid van het landschap moet gestreefd worden naar een ordelijk beeld, waarbij aandacht is voor de opstellingsvorm, het aantal en het formaat en de interventie met andere windmolens en eventuele hoge gebouwen in de omgeving. Daarnaast moet er aandacht zijn voor de effecten op de leefomgeving van mens en natuur. Gezien de inrichting van Nederland, is het onmogelijk projecten in te passen zonder effecten op de directe omgeving. De effecten waar veel aandacht voor is, zijn (in willekeurige volgorde):

- Geluid[6];
- Slagschaduw;
- Effecten op natuur (vogels, vleermuizen etc. en de leefgebieden);
- Visuele impact;
- Veiligheid.

Al deze aspecten worden bij vergunningverlening nader afgewogen.

<u>Conclusie</u>

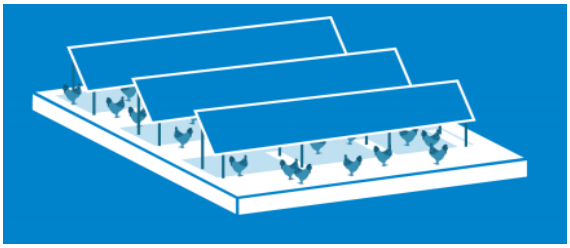
Bij de ontwikkeling van zonne- en windparken moet rekening worden gehouden met de karakteristieken van het landschap, de landschapstypen, zoals hiervoor aangegeven. Hiervoor moet bij elk project een landschapsinrichtingsplan worden gemaakt en uitgevoerd in samenhang met andere projecten in de omgeving. Grootschalige landschappen lenen zich beter voor grote zonne- en windparken. Kleinschalige landschappen lenen zich meer voor kleinschaligere zonneparken. Het plan dient te zijn voorzien van een zichtlijnenstudie en een 3D-visualisatie die goed inzicht geeft in de visueel ruimtelijke aspecten.

4. Bijdrage aan de duurzaamheid

De gemeente Zevenaar hecht niet alleen waarde aan een energie neutrale gemeente in 2040, maar ook aan duurzaamheid. Dit betekent dat wij initiatiefnemers en ontwikkelaars gaan stimuleren om elke fase van het proces zo duurzaam mogelijk te werken. Een voorwaarde die dan ook wordt gesteld bij elk concreet initiatief is dat er een levenscyclusplan moet worden aangeleverd. Hierin staat hoe het initiatief wordt aangelegd, beheerd en weer wordt afgebroken.

5. Meervoudig ruimtegebruik

Zonneparken en windturbines kunnen een grote claim leggen op gronden geschikt voor andere doeleinden. Locaties met initiatieven waar meervoudig en/of slim ruimtegebruik bij het zonnepark of windturbines is toegepast, vindt de gemeente daarom kansrijk. Onder meervoudig ruimtegebruik wordt het volgende verstaan: Een initiatiefnemer combineert actief 2 functies, waarbij meerdere doelen worden nagestreefd. De eerste functie is daarbij al bestaand. Voorbeelden hiervan zijn: zonnepanelen boven parkeerterreinen en zonnepanelen in combinatie met landbouw/fruitteelt/veeteelt.

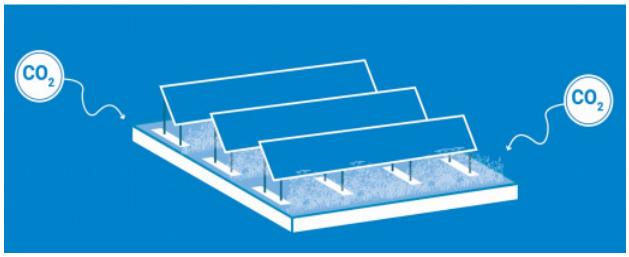
Zonneparken + landbouw/veeteelt

[6] Sinds 1 januari 2011 vallen alle windturbines onder de geluidregelgeving voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer, kortweg het Activiteitenbesluit.

6. Op zoek naar een ontwerp met meerwaarde

De gemeente Zevenaar daagt initiatiefnemers en ontwikkelaars uit om op zoek te gaan naar de meerwaarde van deze ruimtelijke ontwikkeling / transformatie. Dit geldt voor alle locaties. Ruimtelijke inpassing (als onderdeel van ruimtelijke kwaliteit) is een basiskwaliteit. Een meerwaarde is een duidelijke plus ten opzichte van de basiskwaliteit en/of vergelijkbare ontwikkelingen. Het gaat hierbij om ruimtelijke, maatschappelijke en natuurdoelen. Voorbeelden hiervan zijn extra natuur-maatregelen, een educatiecentrum, paden t.b.v. recreatie buiten eigen plangebied.

De energietransitie staat niet op zichzelf. De gemeente Zevenaar vindt het daarom ook belangrijk dat ontwikke-laars kijken naar de gebiedsopgaven. Misschien is het mo-gelijk om bepaalde opgave te combineren met de realisatie van een zonnepark of windturbinepark (koppelkansen). Voorbeelden hiervan zijn zonnepanelen in combinatie met waterberging.

Waterberging of andere gebiedsopgaven

In GO gebieden (groene ontwikkelzone)-gebieden zal deze meerwaarde van een andere orde zijn dan in gebieden die deze aanduiding niet heeft. In de Groene ontwikkelingszone is onder voorwaar-den ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische sa-menhang van de tussenin liggende en aangrenzende natuurgebieden.

7. Betrokkenheid omgeving

De gemeente Zevenaar vindt het belangrijk dat inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden mee denken over hoe we meer duurzame energie kunnen opwekken en dat burgers zelf initiatieven ontplooien. Projecten waarin inwoners meedoen hebben een grotere kans op succes. Bovendien lopen deze projecten vaak positiever en soepeler dan projecten waarbij geen lokale betrokkenheid is. Draagvlak en participatie maken daarom onderdeel uit van het afwegingskader. Het gaat onder andere om de mogelijkheid om inbreng te hebben en de effectiviteit ervan. Verschillende ideeën en perspectieven moeten daadwerkelijk een kans krijgen. De omgevingsdialoog staat centraal. Dit be-tekent niet dat er 100% overeenstemming moet zijn, maar keuzes zijn helder en gemotiveerd. Dui-delijk is dat de minderheid is gehoord.

De gemeente Zevenaar hanteert bij participatie de volgende uitgangspunten:

- Lokaal ondernemerschap: we willen primair ruimte bieden aan initiatieven vanuit de lokale sa-menleving: door en voor onze inwoners. Overige initiatieven worden echter niet uitgesloten;
- Financiële participatie: In de praktijk blijkt dat financiële participatie in het project het draagvlak bij omwonenden vergroot. Daarnaast zorgt dit voor betrokkenheid bij de energie-transitie-opgave. In het participatieplan moet een initiatiefnemer dan ook aangeven hoe hij zoekt naar een redelijke (financiële) compensatie. Dit kan bijvoorbeeld door financiële participatie mogelijk te maken en daarnaast door lokaal te investeren in de ruimtelijke kwaliteit. Opbrengsten dienen maximaal terug te vloeien naar de lokale gemeenschap in de gemeente en daarbuiten als het projectgebied ook in een andere gemeente valt. Dit houdt in dat de gemeenschap de mogelijk-heid krijgt mee te investeren in het project en de omgeving profiteert van de revenuen. Zo wordt beoogd dat de ontwikkeling van zonne- en windparken door en voor de omgeving plaats-vindt. De initiatiefnemer stelt hiervoor een "profijtplan" op, onder andere op basis van de uit-komsten van een dialoog met de gemeenschap.

In het profijtplan wordt beschreven hoe de gemeenschap financieel kan meeprofiteren van de projectontwikkeling en hoe dit wordt georganiseerd, waarbij men transparant en concreet is over:

a) Het model dat wordt gebruikt;
b) De inrichting van het proces (onder andere wie mag meepraten en wie beslist over opbrengsten verdeling);
c) De wijze van informatieverstrekking (iedereen dezelfde informatie);
d) Inzicht in de boekhouding van het project (tenminste hoofdlijnen kosten en baten);
e) De verdeling van de baten op hoofdlijnen tussen grondeigenaren, investeerders en omgeving.[7]

Een manier om zoveel mogelijk van de baten terug te laten vloeien naar de omgeving is een samenwerking met een burgercoöperatie.

8. Actief omgevingsmanagement

Initiatiefnemers zorgen dat de gemeenschap vroegtijdig en voldoende betrokken wordt bij de ontwikkeling en exploitatie van het project. De gemeenschap moet een actieve rol krijgen in het proces en daadwerkelijk invloed kunnen hebben op de vormgeving en ontwikkeling van het project. De wijze waarop de initiatiefnemer dit gaat doen wordt voorafgaand aan het project aan de gemeente ter goedkeuring voorgelegd. De initiatiefnemer stelt hiervoor een communicatie- en participatieplan op waarin tenminste het volgende wordt beschreven:

a) Een analyse van de belanghebbenden;
b) Een analyse van de thema's en belangen die in de omgeving spelen;
c) De wijze van participatie per fase in het project;
d) Hoe de projectcommunicatie richting belanghebbenden wordt vormgegeven;
e) Op welke wijze de afspraken met belanghebbenden worden vastgelegd en gemonitord;
a) Hoe de afspraken met belanghebbenden invloed hebben op de vormgeving, ontwikkeling en exploitatie van het project.

Van de initiatiefnemer wordt verwacht dat zij de omgeving actief betrekt bij de verschillende fases van het project. Hiermee wordt bedoeld dat de omgeving actief wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen van het project. Ook moet de omgeving tenminste de mogelijkheid krijgen om mee te denken over oplossingen en ideeën kunnen genereren en aandragen met betrekking tot project. De initiatiefnemer koppelt duidelijk terug wat met de inbreng van de omgeving wordt gedaan.

Ten aanzien van omgevingsmanagement willen wij nog het volgende meegeven:

- De communicatie inzake de omgevingsdialoog is primair een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer; hij of zij gebruikt hiervoor eigen communicatiekanalen;
- De bijeenkomsten moeten op een toegankelijke locatie worden georganiseerd. De locatie zelf of een locatie in de directe nabijheid verdient de voorkeur;

[7] Windparken
Als indicatie van de financiële ruimte voor de bijdrage aan de omgeving in de vorm van een gebiedsfonds voor windprojecten kan worden gedacht aan minimaal 1 euro/ MWh per jaar. Een moderne turbine van 3 MW kan, afhankelijk van de locatie, per jaar 6.000 tot > 9.000 MWh elektriciteit opleveren. Uitgaande van 4 windmolens van gemiddeld 3 MW is dit jaarlijks € 24.000- € 36.000. Dit is gebaseerd op de gedragscodes van de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines, 2014. Daarnaast wordt er vanuit gegaan dat partijen gelijkwaardig samenwerken in de ontwikkeling, bouw en exploitatie. Hierbij wordt gestreefd naar 50% eigendom van de productie van de lokale omgeving, zoals staat beschreven in het Klimaatakkoord. De financiële participatie kan op diverse manieren worden ingevuld bijvoorbeeld door een gebiedsfonds, korting op energierekening, uitgifte van obligaties of aandelen, of deelname via een coöperatie.

Zonneparken
De grootte van de zonneparken en de financiële ruimte voor burgerparticipatie in de projecten varieert sterk. Deze financiele ruimte is over het algemeen kleiner dan bij windparken. Voor zonneparken moet uit het profijtplan blijken op welke wijze de omgeving maximaal participeert en profiteert van de zonneweides. Ook hier is het streven een optimale verdeling van de lusten en lasten.

- Aanbevolen wordt om de bijeenkomsten door een onafhankelijke, professionele persoon te laten begeleiden. Initiatiefnemer biedt de gemeente de mogelijkheid om daarbij aanwezig te zijn.
- Er wordt door de initiatiefnemer een onafhankelijk verslag gemaakt van de bijeenkomsten. Het verslag wordt verstuurd naar alle genodigden;
- Initiatiefnemers dienen inzichtelijk te maken wat er met de opmerkingen van omwonenden wordt gedaan;
- Wanneer er door omwonenden specifieke wensen worden gedaan ten behoeve van het ontwerp, moet gemotiveerd worden aangegeven waarom wel/waarom niet uitvoering wordt gegeven aan deze wensen.

9. Maatschappelijke kosten (betaalbaarheid/ efficiënt netgebruik).

Door ook de groei van duurzame opgewekte elektriciteit zal de bestaande infrastructuur extra belast worden. Door al deze ontwikkelingen is onvermijdelijk dat delen van het huidige elektriciteitsnet verzwaard moeten worden. Deze noodzakelijke verzwaringen zal forse kosten met zich meebrengen, dat door ons allen wordt betaald. Door goede regie op locaties en verslimming van het net kan dat zo kostenefficiënt en gericht mogelijk gebeuren.
Als het hard waait dan schijnt de zon meestal niet, en omgekeerd. Waar zonnepanelen en windmolens dicht bij elkaar staan, is nog maar één aansluiting nodig in plaats van twee. Hierdoor worden de pieken in het net minder waardoor het net stabieler wordt en het net efficiënter wordt gebruikt. Verder zal er een beter economisch rendement zijn en zullen er minder kosten nodig zijn voor netverzwaring.

Kanttekening/ voorbehoud

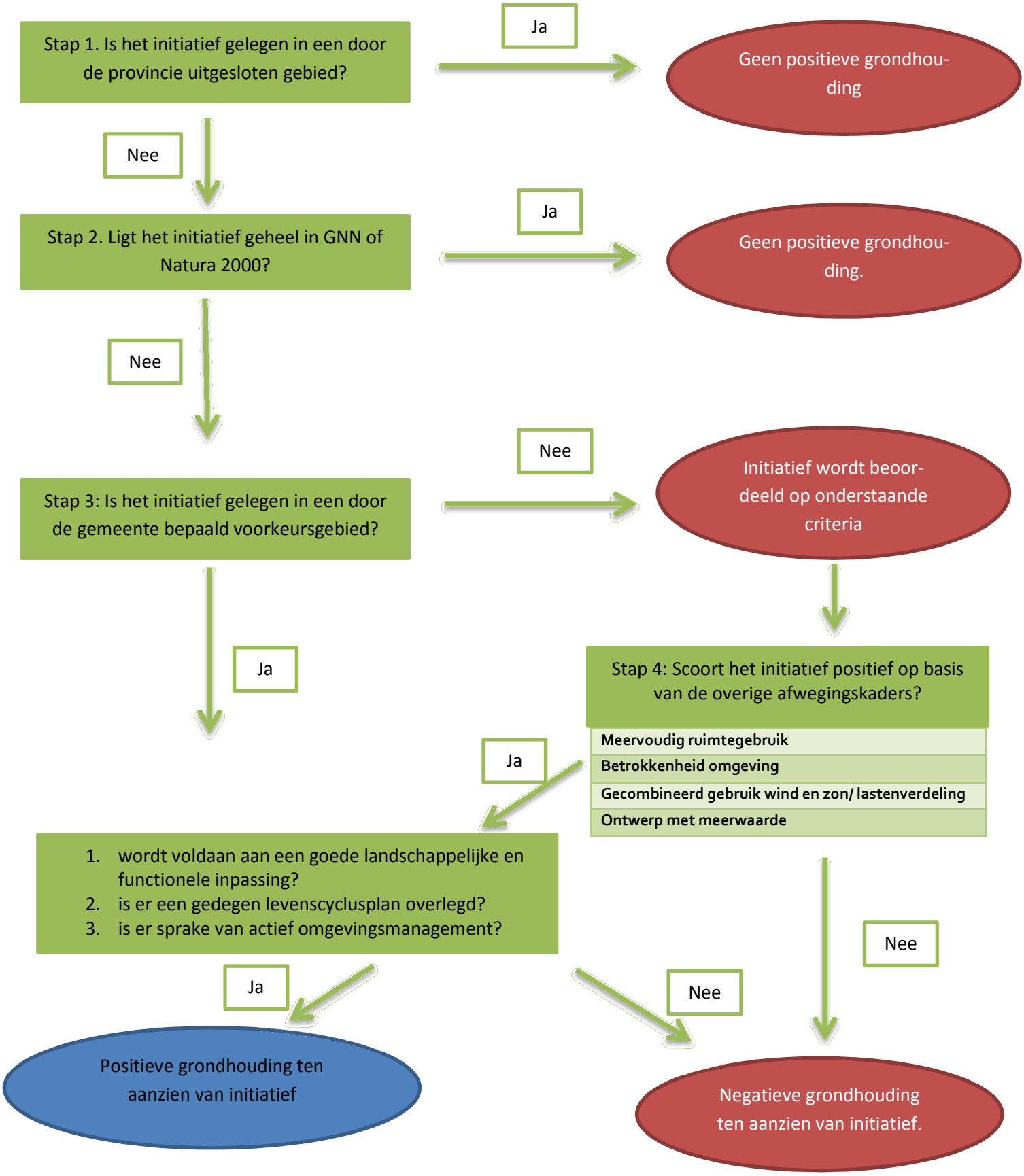
1. Het afwegingskader is geen afvinklijstje met een zekere uitkomst. Het is geen garantie dat als alle voorwaarden wordt voldaan, het initiatief planologisch mogelijk is en doorgang kan vinden. Een initiatief moet altijd nog beoordeeld worden op een 'goede ruimtelijke ordening' (waaronder landschappelijke en functionele inpasbaarheid, ruimtelijke aanvaardbaarheid en een evenwichtige belangenafweging). In de planologische procedure moet een ruimtelijke onderbouwing c.q. ruimtelijke motivering opgesteld worden.
2. In het afwegingskader staat niet altijd precies waar het initiatief aan moet voldoen. Wel is in het afwegingskader aangegeven welke aspecten en waarden we belangrijk vinden. Een belangrijk aspect is bijvoorbeeld de landschappelijke inpassing. Het afwegingskader geeft niet exact aan op welke wijze hier invulling aan moet worden gegeven. Dit is ook afhankelijk van de specifieke situatie. Bij de concrete invulling van de aangegeven waarden speelt participatie ook een belangrijke rol (zie omgevingsmanagement).
3. Ook als een initiatief aan alle voorwaarden van het afwegingskader voldoet is er geen garantie op een positief bestuurlijk (principe)besluit voor planologische medewerking. Het is wel aannemelijk, maar niet vanzelfsprekend. Een ('afwijkend') besluit zal wel goed gemotiveerd worden. Voorbeeld is de omstandigheid dat effecten (dreigen) op te treden die niet zijn voorzien in de feitelijke situatie en/of onevenredig zijn of dat er nieuwe inzichten zijn ten aanzien van effecten op bijvoorbeeld milieu, ecologie (bodem, flora, fauna), gezondheid, veiligheid, economie etc.

Fasering

De gemeente Zevenaar kiest voor een fasering, waarin we ons eerst richten op de initiatieven voor locaties die kansrijk zijn. Om te kunnen bepalen welke initiatieven kansrijk zijn, wordt er eerst gekeken of er initiatieven in het voorkeursgebied liggen langs de A12 of bij bestaande productielocaties voor zon en wind. Mochten dit minder zijn dan drie locaties, dan wordt er gekeken naar de 'maat-

werklocaties'. Wanneer er drie initiatieven in het voorkeursgebied liggen én deze voldoen de gestelde voorwaarden, kunnen de desbetreffende ontwikkelaars een principeverzoek of een definitieve aanvraag omgevingsvergunning doen bij de gemeente Zevenaar. Deze aanvraag wordt o.a. vervolgens getoetst op een 'goede ruimtelijke ordening'. De overige initiatieven die een principeaanvraag hebben gedaan, worden 'on hold' gezet. Bij een definitieve aanvraag wordt de aanvraag omgevingsvergunning geweigerd.

3. Beoordelen van concrete initiatieven

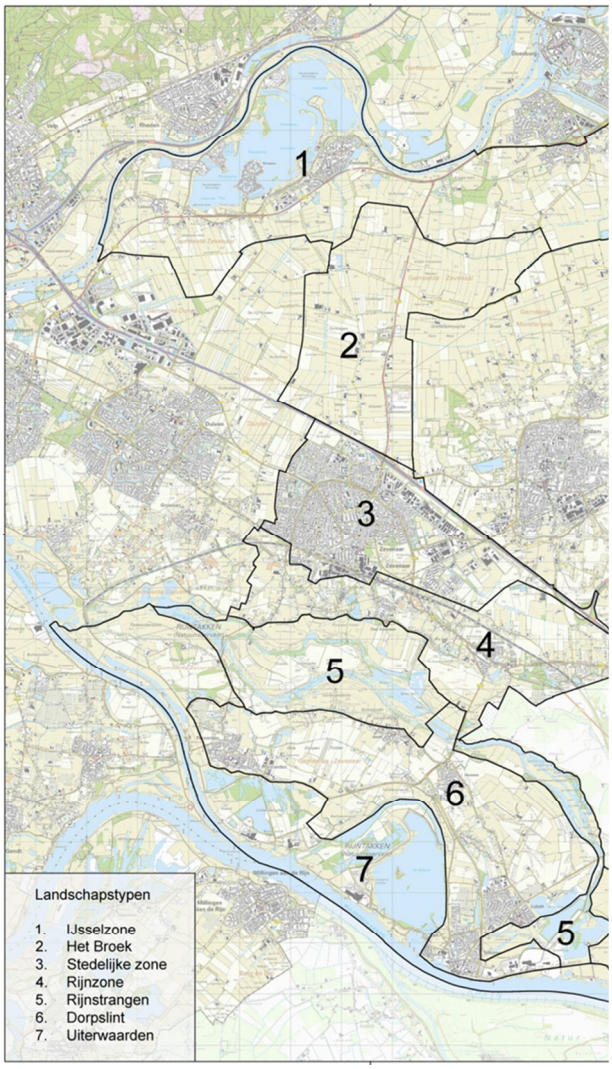

Toets- en afwegingskader wind en zon		
Toetsingskader	**Ja of nee**	**Gevolg**
1. Provinciaal beleid Initiatief is niet gelegen in gebieden door de provincie zijn uitgesloten.		Wel of niet door naar stap 2.
2. Uitgesloten gebieden Niet in gebieden die deel uitmaken van het Gelders Natuurnetwerk of Natura 2000.		Wel of niet naar stap 3.
3. Voorkeursgebied Initiatief is gelegen in een door de gemeente aangewezen voorkeursgebied, te weten binnen de zonering aan weerszijden A12 en A15, dan wel het initiatief ziet op een uitbreiding van een reeds bestaande locatie. Uitkomst: Ja, mits **1. sprake is van een goede landschappelijke en functionele inpasbaarheid:** <u>Zon en wind:</u> - Het ontwerp sluit aan op de kenmerken van het gebied en respecteert de aanwezige waarden zoals waardevolle verkavelingsstructuren (zie Cultuurhistorische waardenkaart), landschapselementen, waardevolle zichtlijnen. - Clustering, per gebied max 25 hectare zon en 5 turbines. - De inpassing van het initiatief doet recht aan de ruimtelijke kwaliteit van de locatie en de omgeving. <u>Aanvullend voor zon:</u> Maximaal 80% van het te bebouwen bouwvlak mag bebouwd worden vanwege de noodzakelijke landschappelijke inpassing. Op (open) water is het uitgangspunt maximaal 50%. **2. initiatiefnemers voor het initiatief de gehele levenscyclus in beeld brengen en aangeven hoe zij in elke fase van het proces zo duurzaam mogelijk werken.** **3. sprake is van een actief omgevingsmanagement.**		Wel of niet naar stap 4.
Afwegingskader binnen stap 4:		
Meervoudig ruimtegebruik	**Score**	**Uitkomst afweging**
Locaties met initiatieven waar meervoudig ruimtegebruik bij het zonnepark of windturbinepark is toegepast, genieten de voorkeur. Initiatiefnemer combineert actief 2 functies met elkaar waarbij meerdere doelen worden nagestreefd: duurzaamheid in combinatie met natuur, landbouw en fruitteelt. Voorbeelden van meervoudig gebruik zijn: zonnepanelen boven parkeerterreinen of een combinatie van landbouw en fruitteelt en		

zonnepanelen.		
Draagvlak en participatie (betrokkenheid omgeving)	**Score**	**Uitkomst afweging**
- Lokale initiatieven genieten vanuit dit criterium een sterke voorkeur. - Initiatiefnemer biedt aantoonbaar de mogelijkheid voor participatie: financieel en eigenaarschap, eerlijke verdeling van lusten en lasten.		
Ontwerp met meerwaarde	**Score**	**Uitkomst afweging**
Een goede inpassing is uitgangspunt. Een meerwaarde is een substantiële plus ten opzichte van de inpassing (basiskwaliteit). Meerwaarde betekent ook het versterken van waardevolle kenmerken. De meerwaarde ziet mede op ontwikkelingen buiten het initiatief. Voorbeelden: creëren van (fiets)paden, een doolhof, educatiepunt, extra natuurmaatregelen. Het gaat hierbij om ruimtelijke, maatschappelijke of natuurdoelen.		
Maatschappelijke lastenverdeling/ gecombineerd gebruik wind en zon	**Score**	**Uitkomst afweging**
Een combinatie van verschillende hernieuwbare bronnen (bv. zon en wind) binnen een project (of een samenwerking van verschillende dicht bij elkaar gelegen projecten) waardoor het elektriciteitsnet efficiënt wordt benut heeft een meerwaarde		

Bijlage 1 : Zeven landschapstypen

Gemeente Zevenaar kent een zevental zones/gebiedstypen, te weten:

1. Het landschap van de IJssel (IJsselzone);
2. Het Broek;
3. De urbane zone (Stedelijke zone);
4. Het landschap van de Rijn(Rijnzone);
5. Rijnstrangen landschap;
6. Dorpenlint het Gelders Eiland;
7. Uiterwaarden.

Het landschap van de IJssel

Dit deelgebied wordt globaal bepaald door het oorspronkelijke stroomgebied van de IJssel dat tegenwoordig door de aanwezige bandijken sterk is beperkt. Het is een gebied waarin de diversiteit van het IJsseldal goed is te ervaren. In zuidelijke richting is er zicht op het vlakke komgebied. In noordelijke richting heeft men een prachtig zicht op de heuvelrug van de Veluwe. De IJssel zelf valt hier grotendeels samen met de gemeentegrens en maakt deel uit van Natura 2000. Een behoorlijk deel van het noordelijke grondgebied van Zevenaar is buitendijks gelegen en beslaat de Koppenwaard als kenmerkend stukje IJssel uiterwaarden en het Rhederlaag dat ontstaan is uit de zandwinning en nu een overwegend recreatieve invulling kent.

Achter de dijk liggen de kernen Lathum, Giesbeek en Angerlo, met elk haar eigen identiteit. De kernen worden afgewisseld met kleinere woonclusters zoals buurtschap Bahr en lintbebouwingen langs de dijk, historische landgoederen en agrarische gronden. De rust en ruimte van dit landschap met haar dorpjes is waardevol en vormt een sterk contrast met de urbane zone waarin de kern Zevenaar ligt.

Het Broek

Het middengebied van Zevenaar is het zogenaamde komgebied binnen het rivierenlandschap. Een relatief laaggelegen stuk land dat zich kenmerkt door openheid en prachtige vergezichten, agrarische bedrijvigheid, harde wind en smalle wegen. Deze smalle strook van het Zevenaars grondgebied, is onderdeel van het komgebied van de Liemers. Het komgebied van de Liemers is binnen de provincie Gelderland één van de grotere voornamelijk open landschappen. Het gebied is voornamelijk in gebruik voor agrarische doeleinden.

De urbane zone
Het gebied dat globaal ingeklemd ligt tussen de A12 en de spoorverbinding Arnhem-Duitsland is het meest verstedelijkte gebied van de gemeente. De kern Zevenaar vormt hierbinnen het zwaartepunt en is het meest dynamisch. In dit gebied zijn voor de komende jaren de meeste ontwikkelingen voorzien. Zevenaar kent een robuuste hoofd. Deze ligt langs de hoofdinfrastructuur en omkleedt hierdoor de randen van wijken. In de wijken liggen ook groenstroken. Die zorgen weliswaar voor een groene aankleding maar zijn veelal beperkt in formaat, versnipperd en zonder gebruiksfunctie. De gebruiksfunctie is wel terug te vinden in de vele speelvoorzieningen binnen de gemeente.
De plekken waar groen van formaat en gebruiksfunctie hand in hand gaan zijn de parken en enkele grotere speelplekken. Grenzend aan het centrum ligt het landgoed Huys Sevenear en het Gimbornhof. Deze gebieden zijn een bijzondere kwalitatieve aanvulling voor de kern Zevenaar.

Het landschap van de Rijn
Dit is het gebied waar de kernen Oud Zevenaar, Babberich en het buurtschap Ooy een onlosmakelijk onderdeel van uitmaken, elk met een eigen specifieke identiteit en vervlechting met het omliggend landschap. De invloed die het water hier op het landschap heeft gehad is zichtbaar aanwezig. Niet in de laatste plaats door de duidelijke aanwezigheid van de dijk die grotendeels de zuidgrens bepaalt. Maar ook de wielen, de lintbebouwingstructuren en het reliëf getuigen hiervan. Tot in Groot Holthuizen zijn nu nog geulen waarneembaar die door de invloed van de Rijn zijn ontstaan. Panoven, Breuly en Zwanenwaay zijn enkele van de vele plekken die nauw verbonden zijn met het Rijnstrangengebied. Hoewel het nadrukkelijk behoort tot het landelijk gebied is bebouwing hier nooit ver weg. Het zorgt voor een zachte overgangszone tussen de stad Zevenaar en het buitengebied. Het is vanwege het aantrekkelijke kleinschalige landschap en de nabijheid van voorzieningen een populair woongebied. Daarnaast komen ook typische ''buitengebied'' functies voor, zoals weiden, boomgaarden, recreatie en landgoederen. Het Rijnstrangengebied, gelegen ten zuiden van de dijk maakt deel uit van Natura2000.

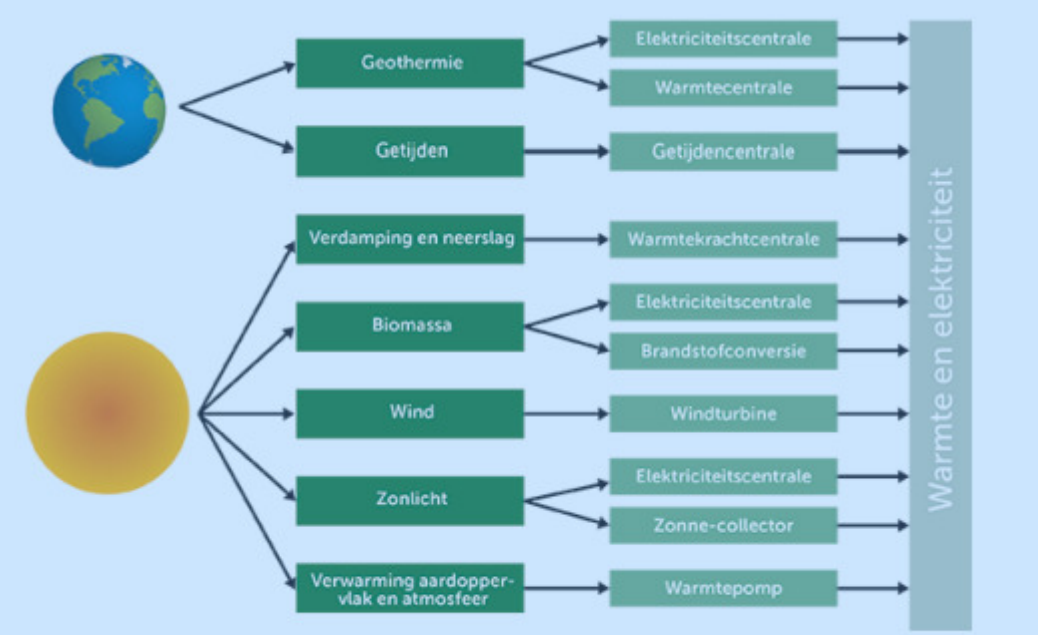
Rijnstrangen landschap
De Rijnstrangen is een gevarieerd gebied waar nog goed de waterstaatkundige geschiedenis te zien is. Hier is nog een oorspronkelijke opeenvolging van geulen, voormalige zandplaten, kaden en dijken zichtbaar. Hier bevindt zich ook een groot areaal natuurgebied. De kwaliteit hiervan loopt terug. Het areaal rietland, een specifieke kwaliteit van dit gebied, neemt af.

Dorpenlinten
Het dorpenlint wordt vanouds het meest intensief gebruikt door de mens. De bebouwing is geconcentreerd in de dorpen Spijk, Tolkamer, Lobith, Herwen, Aerdt en Pannerden. Maar ook tussen de dorpen, verspreid in het agrarisch gebied, is bebouwing aanwezig. De oudere bebouwing staat overwegend op een pol (een kunstmatige verhoging in het landschap) of op de dijk.

De uiterwaarden
De uiterwaarden van de rivier de Rijn overstromen nog regelmatig. Op verschillende plaatsen zijn steenfabrieken gebouwd op hoogwatervrije plaatsen. Tichelgaten –ontstaan door de winning van klei- hebben zich ontwikkeld tot waardevolle natuurgebieden. Bebouwing in de uiterwaarden is, mede door de periodieke overstroming, schaars.

Bijlage 2: De diverse vormen van duurzame energie

Fossiele brandstoffen raken op, de aarde wordt uitgeput en de hoeveelheid CO 2 die hierbij vrij komt heeft een groot negatief effect op het klimaat. Het is daarom zeer noodzakelijk om hier actie tegen te ondernemen. Niet op de lange termijn maar op de zeer korte termijn. Daarom werken we aan de energietransitie: de overgang van gebruik van fossiele energie naar gebruik van schone duurzaam opgewekte energie. Er zijn diverse vormen van duurzame energie. Figuur 1 geeft een beeld van de nu bekende vormen.

Figuur 1 Vormen van duurzame energie en oorsprong

Niet al deze vormen hebben een zodanige potentie dat ze voor Zevenaar te gebruiken zijn. Deze beleidsnotitie gaat in op de bewezen technologie die zich een marktpositie verworven heeft of waarvan binnenkort op basis van markt- en prijsontwikkeling een positie te verwachten is. Dit zijn voor de Zevenaar in hoofdzaak:

- zonlicht (metname voor elektriciteit)
- wind

En in mindere mate

- biomassa
- geothermie
- waterkracht door stromend water (welke ontbreekt in de bovenstaande figuur)

Gezien de noodzaak (uitputting fossiele brandstoffen, opwarming aarde, energieneutraal 2040, etc.) om de energietransitie nu in volle vaart in gang te zetten is het niet wenselijk om te wachten op de (uit)ontwikkeling van nieuwe (andere) energiesystemen met wellicht minder ruimtebeslag. We realiseren ons hierbij dat de oplossingen die we nu creëren zeer waarschijnlijk van voorbijgaande en dus tijdelijke aard zijn. Dat betekent dat we in onze energietransitie en in voorliggend kader in de toekomst aanpassingen zullen moeten doen voor de plaatsing van deze ontwikkelingen en initiatieven in ons landschap.

Zonnepanelen
Zonnepanelen zijn een belangrijke bron om elektriciteit op te wekken. Een groot voordeel is dat zonnepanelen op verschillende manieren zijn toe te passen. Zonnepanelen kunnen zowel op daken en aan gevels als op de grond worden geplaatst. Ook de schaalgrootte van zonnepanelen is zeer divers van enkele panelen tot grote zonneparken van tientallen hectares. Het totale oppervlak aan geschikte daken (voor grootschalige opwek) is te klein om te kunnen voorzien in de verwachtte energiebehoefte in 2040. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat de draagkracht en het onderhoud van veel bedrijfsdaken niet voldoende is voor de plaatsing van zonnepanelen. Ook schaduw van bomen en gebouwen en noord-zuid oriëntatie van daken spelen hierbij een rol. Naast realiseren van zonnedaken zijn zonneparken (plaatsing op de grond) daarom noodzakelijk.

Windturbines
Met behulp van een windturbine kan uit de wind elektriciteit opgewekt worden. Windturbines kunnen (bij voldoende windaanbod) zowel overdag als 's nachts energie opwekken. Een voordeel van windturbines is dat ze een beperkt ruimtegebruik (fysieke oppervlakte) hebben en ze een aanzienlijke opbrengst kunnen bereiken. Hoeveel elektriciteit een windturbine opwekt, hangt af van onder andere de ashoogte, rotordiameter, het vermogen in de generator, de power curve (energieopbrengst is afhankelijk van de windsnelheid) en de locatie van de windturbine.

Biomassavergisters
Een biomassa- of mestvergistingsinstallatie wordt gebruikt om biogas te produceren uit mest of organische reststoffen. Biogas bestaat uit de chemische stof methaan (CH_4) en heeft dezelfde chemische samenstelling als aardgas. Als het biogas van dezelfde kwaliteit gemaakt wordt als het Nederlandse aardgas, wordt het groengas genoemd. Dit groengas kan geïnjecteerd worden in het landelijke aardgasnet. Het biogas kan ook gebruikt worden om ter plekke elektriciteit en/of warmte te creëren via een warmte kracht koppelingsinstallatie (wkk-installatie) of kan gecomprimeerd in flessen aan derden verkocht worden (bijvoorbeeld aan tankstations voor biogas/groengas). Een andere optie is een rechtstreekse pijpleiding tussen vergister en verbruiker om biogas te transporteren (voorbeeld: pijplijn van Groot Zevert in Beltrum naar Friesland Campina in Borculo).
Enerzijds leveren deze installaties een bijdrage aan de productie van duurzame energie. Anderzijds biedt het agrariërs een welkome aanvulling op hun inkomen en helpt het hen bij de verwerking van mest.

Biomassavergisters kunnen onderscheiden worden in mestvergisters en vergisters voor industriële agrarische reststromen:
- Bio(mest)vergistingsinstallaties op het eigen (agrarische) bedrijf
- Collectieve bio(mest)vergisting > 100 ton/dag bij een agrarisch bedrijf
- Industriële vergisting grootschalig op bedrijventerrein

Industriële vergisters kunnen niet zomaar geplaatst worden. Hier komt veel wet- en regelgeving bij kijken. De maatschappelijke impact is vaak zeer groot. Projecten met grote vergisters vragen grote investeringen die alleen worden gedaan wanneer de verwachting is dat het project kans van slagen heeft.

Waterenergie
Energie uit water wordt al eeuwenlang gebruikt. Grootschalige centrales, in de grote rivieren met een energieopwekking van meer dan 2,5 MW, zijn op een aantal plaatsen in Nederland al geruime tijd aanwezig. De aanwezige rivieren en beken in Zevenaar zijn voor dit soort centrales (nog) niet geschikt. De laatste jaren worden ook 'mini waterkrachtcentrales' ontwikkeld. Deze zijn wel toepasbaar in de rivieren in Zevenaar. Met mini waterkrachtcentrales wordt stroom opgewekt uit stromend water, bijvoorbeeld in een stuw. Het opbrengend vermogen per unit is maximaal 150 kW. Het hoofdkenmerk van een mini waterkrachtinstallatie is dat de ingreep op de waterloop, nodig om de energie om te zetten, beperkt blijft. Deze ontwikkeling staat echter nog in de kinderschoenen.

Bodemenergiesystemen

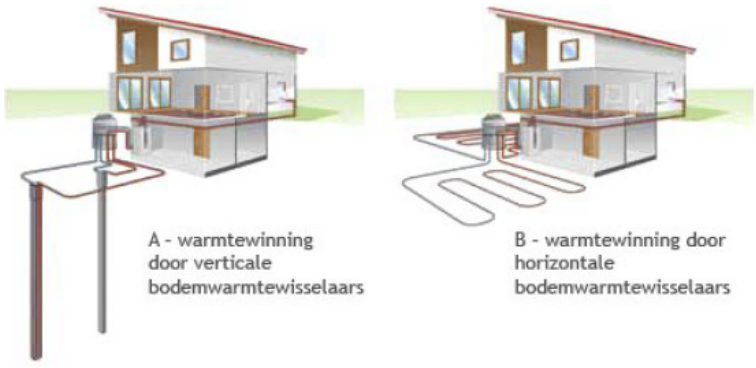
Door gebruik te maken van bodemenergiesystemen kunnen onder meer gebouwen, woningen, kassen en fabrieken op een duurzame manier worden verwarmd én gekoeld. De impact op de zichtbare omgeving van deze systemen is minimaal. De installatie zit meestal in het gebouw en is dus niet zichtbaar. Wel hebben de systemen onderling, in de bodem, invloed op elkaar. Vandaaruit gezien is afstemming gewenst.

Technisch gezien zijn er verschillende soorten bodemenergiesystemen:

- Gesloten WKO systemen (warmte-koude opslagsystemen)
- Open WKO systemen (warmte- koude opslagsystemen)
- Geothermie (aardwarmte uit de diepe ondergrond)

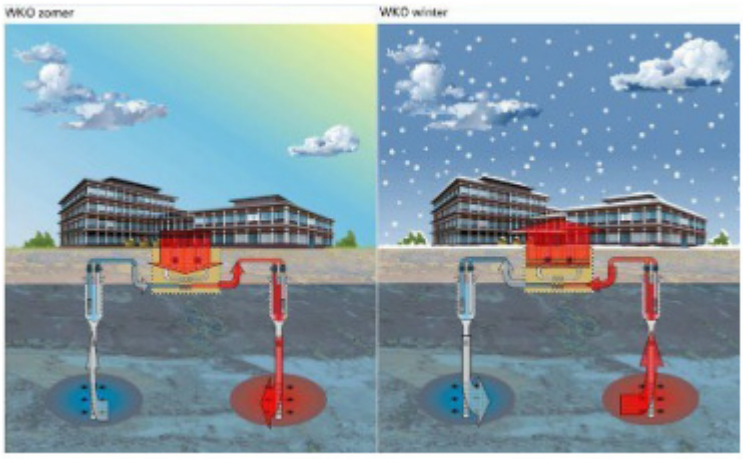
Gesloten WKO

Bij gesloten bodemenergiesystemen wordt geen grondwater verplaatst. De systemen wisselen warmte en koude uit via een gesloten buizenstelsel in de ondergrond. Een veel gebruikte naam voor deze systemen is naast warmte-koude opslag (WKO) ook wel 'bodemwarmtewisselaar'.

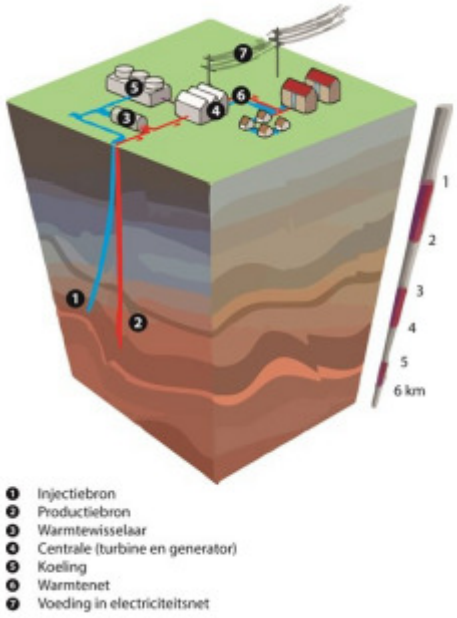
Open WKO

Bij open bodemenergiesystemen wordt grondwater onttrokken en vervolgens na gebruik voor verwarming en verkoeling weer teruggebracht (geïnjecteerd/ geretourneerd) in een watervoerende laag in de grond (aquifer). Open WKO is een soort bodemenergiesysteem dat gebruik maakt van de warmte of koude die van nature aanwezig is in de bodem en het grondwater. Het gaat hierbij om lage temperatuur warmte (15-20°C) en koude (6-10°C) uit de bodem. De warmte is de bron voor een warmtepomp of kan ook direct gebruikt worden, bijvoorbeeld bij een lucht- voorverwarmer. De koude kan direct worden gebruikt of met een warmtepomp voor koeling van gebouwen of processen.

Geothermie

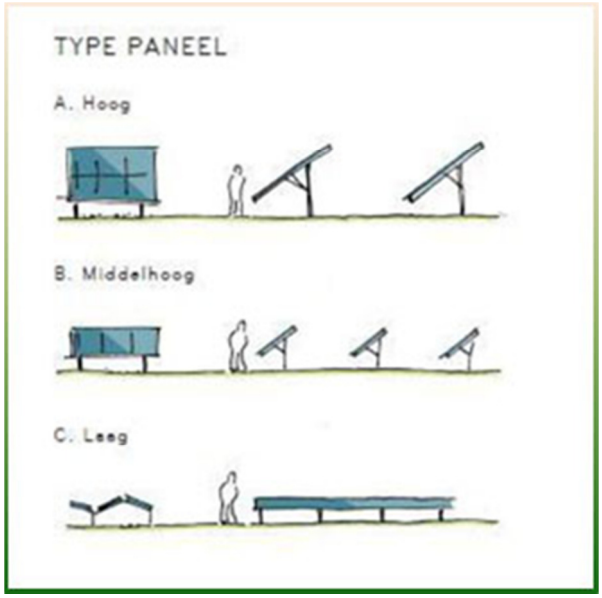
Geothermie wordt sinds 2007 in Nederland gebruikt en heeft betrekking op het gebruik van aardwarmte uit de diepe ondergrond (3.000 tot 5.000 meter diep). Men pompt hierbij heet water omhoog dat, afhankelijk van de diepte, tussen de 70-120°C heet is. Men boort twee putten: één pompt warm water omhoog en één pompt het afgekoelde water weer terug in de grond. Door de diepte van de putten zijn er meer risico's dan bij ondiepe bodemenergie. In tegenstelling tot WKO gaat het bij geothermie alleen om warmte en niet om koude.

Als je kijkt naar de schaalgrootte van de systemen is realisatie mogelijk voor een enkele woning, maar ook voor straten, wijken of bedrijven. Niet elk gebied is echter geschikt voor ondergrondse energiewinning. Naast wet- en regelgeving is de fysisch-chemische eigenschap van de ondergrond ook bepalend.

Bijlage 3: Ruimtelijke effecten zonneparken in het kort

De milieu- en/of gezondheidseffecten van het plaatsen van zonnepanelen zijn beperkt. Zonnepar leiden niet wezenlijk extra tot verkeersbewegingen en hebben geen invloed op de (lokale) lucht- of bodemkwaliteit. Een zonnepark produceert weinig geluid. De omvormers kunnen zorgen voor een zoemend geluid, maar dit veroorzaakt geen relevante geluidsbelasting voor de omgeving. Elektrische straling wordt uitsluitend bij de omvormers veroorzaakt. De straling die hierbij wordt opgewekt is in vergelijking met een hoogspanningsmast echter nihil. Op dit moment tonen onderzoeken geen oorzakelijk verband tussen elektrische straling van zonneparken en gezondheid.

Zonneparken kunnen goed zichtbaar zijn in het landschap. Dit is echter sterk afhankelijk van de optimalisatie van de ruimtelijke inpassing en mitigerende maatregelen (ontwerp). Het gewicht dat hier aan wordt toegekend is afhankelijk van de kenmerken van de locatie (stedelijk, buitengebied, cultuurhistorisch landschap) en de aanwezige beeldkwaliteit

De hoogte van zonnepanelen kan variëren van circa 1 meter tot circa 3 meter. Visuele effecten kunnen verminderd worden door een goede landschappelijke inpassing. Aantasting van landschappelijke waarden kan beperkt worden door, zowel bij locatie als opstelling, rekening te houden met historische structuren (en het versterken ervan) / verkavelingspatronen, waardevolle landschapselementen. Het figuur hiernaast illustreert de mogelijkheden.

Landschappelijke inpassing kost ruimte. Bij de omvang van de locatie dient rekening gehouden te worden met ruimte voor landschappelijke inpassing, bijvoorbeeld voor groene inpassing en restruimte als gevolg van optimalisatie van de opstelling. Dit betekent dat een kavel nooit volledig bebouwd kan worden.

Zonnepanelen kunnen schittering veroorzaken. Dit kan effect hebben op de beleving van de panelen in het landschap en de verkeersveiligheid. Bij wegen kan schittering hinderlijk zijn voor automobilisten. Dit is echter sterk afhankelijk van het ontwerp. De intensiteit en duur van schittering is onder andere afhankelijk van de hellingshoek van de opstelling, de zoninval en type zonnepaneel. Schittering kan voorkomen of verminderd worden door het ontwerp van de opstelling en paneelkeuze.

Vanuit veiligheidsoverwegingen kan gekozen worden om een zonnepark 's nachts te verlichten. Verlichting kan hinder veroorzaken voor mens en dier in de omgeving. Duisternis heeft ook een intrinsieke waarde. Lichthinder kan beperkt worden door o.a. gerichte straling, het gebruik van bijvoorbeeld groen licht en lichtsensors.

Aan het plaatsen van zonnepanelen zijn, afgezien van criteria vanuit dit toetsings- en afwegingskader, geen voorschriften verbonden vanuit landelijk wetgeving. Belangrijk om op te merken is dat voor constructies waarbij verankering van de opstellingen (dieper) de bodem in gaat, grondwaterkwaliteit of archeologische waarden een belemmering kunnen zijn.

Bijlage 4: Regelgeving en effecten windturbines in het kort

De transitie van fossiele naar hernieuwbare energie maakt de energievoorziening veel meer zichtbaar. Zeker windturbines hebben grote ruimtelijke impact. Door hun hoogte voegen ze zich niet tot een samenhangend geheel met landschappelijke elementen zoals bomenrijen of bosjes. Ze vormen een eigen, autonome toevoeging aan het landschap. Daarom moet goed worden afgewogen waar die toevoeging wel of niet past, en vraagt de precieze opstelling van turbines altijd om een zorgvuldig ontwerp.

Als algemeen uitgangspunt van de provincie Gelderland geldt dat het combineren van windturbines met andere, intensieve functies in een gebied de voorkeur heeft. Het kan de beleving van een gebied onderstrepen en concentreert milieueffecten. De voorkeur van de provincie ligt bij de volgende combinaties:

- combinatie met infrastructuur ((water)wegen en railverbindingen);
- combinatie met regionale bedrijventerreinen;
- combinatie met intensiveringsgebieden glastuinbouw;
- combinatie met agrarische productielandschappen.

Indien windturbines niet gecombineerd kunnen worden met de genoemde combinaties en uit onderzoek blijkt dat voldaan kan worden aan een goede ruimtelijke ordening, staat ons beleid realisatie van deze windturbines niet in de weg.

In diverse gebieden zijn specifieke objecten die aandacht vragen bij de ontwikkeling van een windturbine–park. In deze gebieden is het gesprek met de juiste partijen nodig om de (on)mogelijkheden in een zo vroeg mogelijk stadium duidelijk te krijgen. Het gaat om zones rondom de volgende objecten:

- buisleidingen;
- hoogspanningsleidingen;
- bebouwde kommen, met uitzondering van bedrijventerreinen;
- spoorwegen;
- rijkswegen.

De plaatsing van windturbines kan rondom deze objecten beperkt worden door wettelijke normen. De provincie zal niet meewerken aan ruimtelijke planvorming indien niet voldaan wordt aan wettelijke normen. De indicatieve zones die bij deze objecten als aandachtsgebied zijn aangegeven, zijn afhankelijk van de hoogte en het type windturbine dat gehanteerd wordt. Dit zal variëren per project.

Buis- en hoogspanningsleidingen
Windturbines mogen niet op buis- en hoogspanningsleidingen worden geplaatst. In het Handboek Risicozonering Windturbines zijn richtlijnen opgenomen voor de afstand tussen leidingen en windturbines. Voor buis- en hoogspanningsleidingen wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat een windturbines omvalt, een gondel of rotor naar beneden valt dan wel een rotorblad bij nominaal toerental afbreekt en wordt weggeslingerd. De afstand is daarmee afhankelijk van het type windturbine. Binnen die afstand is overleg met de beheerder (Gasunie of TenneT) noodzakelijk. Afhankelijk van de specifieke situatie (o.a. diepte van de buisleiding en leveringszekerheden) kan eventueel van de afstand afgeweken worden. Op de kaart is een indicatieve afstand van 190 meter aan weerszijden van de leiding als aandachtsgebied aangegeven.

Bebouwde kommen met uitzondering van bedrijventerreinen
Windturbines mogen niet te dicht bij geluidsgevoelige bestemmingen staan (zoals woningen, scholen en ziekenhuizen). Voor geluid zijn jaargemiddelde geluidsnormen opgenomen in het Activiteitenbesluit. Er gelden geen afstandsnormen. Wel kan een indicatieve afstand aangehouden worden. Uitgaande van een moderne windturbine is een indicatie van deze afstand circa 400 meter. De daadwerkelijk aan te houden afstand kan overigens kleiner of groter zijn dan de aangehouden indicatieve afstand van 400 meter, en is afhankelijk van de specifieke situatie (bijv. type windturbine). Door aandacht voor deze afstand worden in veel gevallen de effecten op grote hoeveelheden woningen beperkt of voorkomen.

Bij toetsing van concrete initiatieven zal aan de normen voor geluid en slagschaduw moeten worden voldaan zoals die zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit. Ook voor cumulatie van geluid geldt dat dit bij toetsing van concrete initiatieven nader onderzocht en beoordeeld moet worden in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

Spoorwegen
Nagenoeg alle spoorwegen in Nederland vallen onder de verantwoordelijkheid van ProRail. Volgens ProRail moet er, uit een oogpunt van externe veiligheid, tussen een windturbine en het hart van een spoorweg minimaal een afstand zitten van 7,85 meter + halve rotordiameter. De daadwerkelijk aan te houden afstand kan kleiner of groter zijn, afhankelijk van de specifieke situatie (bijv. type windturbine), maar dient in ieder geval minimaal 30 meter te bedragen. Uitgaande van een moderne windturbine is dp de kaart een indicatieve afstand van 60 meter aan weerszijden van een spoorweg aangehouden.

Rijkswegen
Zoals aangegeven in de Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswerken moeten windturbines een afstand van minstens 30 meter uit de rand van de verharding of, indien sprake is van het plaatsen van een windturbine met een rotordiameter die groter is dan 60 meter, ten minste de halve rotordiameter aanhouden tot Rijkswegen. De daadwerkelijk aan te houden afstand kan kleiner of groter zijn, afhankelijk van de specifieke situatie (bijv. type windturbine). Voor andere wegen is geen beleidsregel opgesteld, maar kan de Beleidsregels analoog worden toegepast. Uitgaande van een moderne windturbine is op de kaart een indicatieve afstand van 50 meter aan weerszijden van een Rijksweg aangehouden.

Effecten van windturbines op omgeving
Naast positieve effecten voor energietransitie en milieu kunnen windturbines diverse nadelige effecten hebben op hun omgeving. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om:

- Het veiligheidsrisico dat ontstaat doordat een turbine stuk kan gaan.
- Gezondheidseffecten, hinder en overlast.
- Waardedaling van woningen.
- Nadelige effecten op natuur.
- Gezondheidseffecten, hinder en overlast kunnen ontstaan door onder andere geluid en slagschaduw.

Diverse factoren spelen een rol bij de mate waarin mensen hinder en overlast ervaren:

- Fysische factoren zoals het type en volume van het geluid en het optreden van slagschaduw
- Verhoogd negatief effect door (persoonlijke factoren) bijvoorbeeld zicht op turbines, niet betrokken voelen bij planning en persoonlijke kenmerken zoals bezorgdheid en geluidgevoeligheid
- Verlaagd negatief effect door (persoonlijke factoren) bijvoorbeeld rechtvaardige planning (gehoord zijn en betrokken voelen), economisch voordeel en positieve houding ten opzichte van windenergie.

- Het is niet mogelijk om op basis van literatuuronderzoek conclusies te trekken over geluid en geluidoverlast op specifieke locaties. Daarvoor is specialistisch akoestisch onderzoek noodzakelijk.

Mitigeren negatieve effecten
Er zijn diverse manieren om de negatieve effecten op de omgeving te reduceren. Bij de ontwikkeling van een of meerdere windturbines moet een ontwikkelaar bovendien onderzoek doen naar deze effecten en aantonen dat risico's klein genoeg zijn en schadelijke effecten binnen wettelijk normen vallen.

www.tomorrowenergy.nl

Geacht college en leden van de raad,

Sinds 2018 zijn wij met Gemeente Zevenaar in gesprek over de realisatie van een zonnepark in uw gemeente. Wij zijn verheugd dat het beleid ('toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking') vorm begint te krijgen en dat u de belanghebbenden in de gelegenheid stelt om hun mening kenbaar te maken. Hiervan maken wij graag gebruik. In deze brief leest u onze opmerkingen en verzoeken.

Doelstellingen en concept Regionale Energie Strategie (RES)
In het afwegingskader missen wij een objectieve onderbouwing hoe het afwegingskader zal leiden tot de het behalen van de doelen van Gemeente Zevenaar om in 2040 energieneutraal te zijn. De relatie met de doelen van de RES zijn bovendien niet inzichtelijk gemaakt. Er wordt gesteld dat:
"het proces van de RES of de uitkomsten daarvan kunnen wel tot andere inzichten leiden."

Uw planning was dat het beleid in het 1e kwartaal van 2019 gereed zou zijn. Wij begrijpen dat u zorgvuldigheid betracht en hebben daarom begrip voor het feit dat het beleid langer op zich heeft laten wachten. Gelet op de uitloop in planning met 1 jaar vinden wij het echter opvallend en onwenselijk dat juist 2 maanden vóór aanbieding van het concept RES het afwegingskader ter vaststelling op de agenda van de gemeenteraad staat.

Op 1 juni 2020 moet het concept RES worden aangeboden. Vaststelling van het afwegingskader op
1 april 2020 brengt het grote risico met zich mee dat er beleid wordt vastgesteld dat enkele maanden later alweer achterhaald kan zijn. Dit zou onzes inziens de geloofwaardigheid en het maatschappelijke draagvlak voor de energietransitie niet ten goede komen.

Concreet verzoeken wij u om recht te doen aan het zorgvuldigheids- en motiveringbeginsel door:

1. objectief te onderbouwen hoe het afwegingskader concreet zal bijdragen aan het doel om in 2040 als Gemeente Zevenaar energieneutraal te zijn;
2. de besluitvorming aan te houden totdat de opgave vanuit de RES en daarmee alle feiten bekend zijn, en de resultaten van de RES vervolgens in het afwegingskader mee te nemen.

Tomorrow Energy B.V.
Kronehoefstraat 66 , 5622 AC Eindhoven The Netherlands

Tel: 040 782 0171 | E-mail: info@tomorrowenergy.nl
Kvk nr. 67835058 | BTW nr. NL857192140B01 | IBAN: NL20INGB0007649856 | BIC: INGBNL2A

Voorkeursgebieden in relatie tot zonneparken

In het toets- en afwegingskader wijst u voorkeursgebieden aan omdat een zekere mate van clustering gewenst is. Met name ten aanzien van windmolens is dit een logische gedachte en dit sluit aan bij de landelijke tendens van clustering van windparken rond grootschalige infrastructuur. Zonneparken laten zich ten opzichte van windmolens echter veel beter in het landschap inpassen. Dit betekent niet dat zonneparken overal mogelijk zijn. De provincie Gelderland heeft reeds onderzocht en vastgesteld waar grootschalige zonneparken mogelijk zijn. In tegenstelling tot veel andere gemeenten is uw afwegingskader veel strenger dan het provinciale beleid. Dit lijkt haaks te staan op de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn i.c.m. de uitkomsten van het participatietraject. Uit het participatietraject blijkt een ruime voorkeur voor zonne-energie als meest geschikte optie voor duurzame opwek (ca. 60% van de respondenten). Daarnaast is een van de conclusies uit het participatieverslag om in beginsel niet te veel gebieden uit te sluiten. Het afwegingskader doet het tegenovergestelde: het overgrote deel van het grondgebied uitsluiten voor zonneparken.

Concreet verzoeken wij:

3. Zonneparken in elk geval mogelijk te maken binnen de gebieden die door de provincie zijn aangewezen als “Grote zonneparken mogelijk” en ter overweging adviseren wij ook zonneparken mogelijk te maken in de gebieden door de provincie zijn aangewezen als “Grote zonneparken onder voorwaarden mogelijk”, conform het plaatje op pagina 6 van het afwegingskader.

Voorkeursgebieden in relatie tot in ontwikkeling zijnde zonneparken

Het voorkeursgebied voor duurzame energie bestaat uit de zone langs de A12. Er zijn echter meerdere voorkeursgebieden (rode cirkels) op de kaart aangegeven, hierover is in het afwegingskader gesteld dat: *“daarnaast wordt als voorkeursgebied ook aangemerkt de gebieden waar al sprake is van een bestaande dan wel in ontwikkeling zijnde grootschalige energievoorziening”.* Voor het zonnepak nabij de Leuffenseweg is reeds in 2018 een overeenkomst met de grondeigenaar gesloten en het verzoek is ook al in 2018 kenbaar gemaakt bij de gemeente. Momenteel is het project in de vergunningsprocedure (HZ_WABO-2019-0915). De vergunning is in nauwe afstemming met de casemanager Omgevingsvergunningen van de gemeente aangevraagd. Het beoogde zonnepark is echter om voor ons onduidelijke en niet nader gemotiveerde redenen buiten de aangewezen voorkeursgebieden gehouden.

Uit de door het advies- en ingenieursbureau Royal HaskoningDHV opgestelde ruimtelijke onderbouwing, het concept landschappelijke inpassingsplan en natuuronderzoeken blijkt dat een zonnepark op deze locatie goed inpasbaar is en bovendien een positieve bijdrage kan leveren aan de biodiversiteit, recreatief medegebruik en het terugdringen van stikstofuitstoot. Wij benadrukken te allen tijde met de gemeente en omwonenden in gesprek te willen gaan over het optimaliseren en zo nodig aanpassen van de plannen, zodat aan alle voorwaarden van het afwegingskader kan worden voldaan.

Concreet verzoeken wij:

4. Het in ontwikkeling zijnde zonnepark nabij de Leuffenseweg (WABO-2019-0915) aan te wijzen als voorkeursgebied voor zonne-energie en in gesprek te gaan over de verdere planuitwerking en procedure.

Beoordeling van initiatieven en fasering

Ten aanzien van initiatieven die niet in de voorkeursgebieden liggen stelt het afwegingskader onder het kopje fasering dat: *"De overige initiatieven die een principeaanvraag hebben gedaan, worden 'on hold' gezet. Bij een definitieve aanvraag wordt de aanvraag omgevingsvergunning geweigerd."*

Wij kunnen niet volgen waarom ingediende principeaanvragen worden aangehouden, maar ingediende vergunningsaanvragen worden geweigerd. Voor het zonnepark Leuffenseweg zou dit betekenen dat - indien u de verzoeken onder ad. 3 en ad. 4 niet overneemt – de vergunning wordt geweigerd. Vervolgens kan dan voor hetzelfde project wél een principeverzoek worden ingediend en die zal dan vervolgens worden aangehouden. Dit zou een zinloze exercitie zijn aangezien het ook mogelijk is de vergunningsaanvraag aan te houden. Voor het zonnepark aan de Leuffenseweg is nota bene op advies van de gemeente al eerder overeengekomen om de omgevingsvergunning aan te houden.

Concreet verzoeken wij:

5. Zowel voor principeverzoeken als vergunningaanvragen buiten de voorkeursgebieden de mogelijkheid te bieden om de aanvraag 'on hold' te zetten indien de verzoeken onder ad. 3 en/of ad 4. niet worden overgenomen.

Tolkamer, 11 maart 2020,

Aan de leden van het college van burgemeester en wethouders,
leden van de raad van de gemeente Zevenaar,

Betreft: verzoek om aanpassing 'Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)'

Beste mensen,

De gemeente Zevenaar wil in 2040 energieneutraal en aardgas vrij zijn.
Wij - partners van 't Eilands Energieverbond - werken daar hard en graag aan mee.
Waarom? Omdat wij er van overtuigd zijn dat het moet én dat het kan, ook op het Gelders Eiland. Op een doordachte en gedragen wijze.

Wij hebben daarvoor een plan ontwikkeld. Het Duurzaam Gelders Eiland. Een plan om grootschalig, gebiedsgerichte duurzame energie en warmte op te wekken. Van, voor en door de inwoners van én de bedrijven van het Gelders Eiland. Woningen van het gas af is een hele opgave, zeker voor een woningbouwvereniging. Maar wat te denken van de industrie, bijvoorbeeld de steenfabrieken?

We zijn samen om de tekentafel gaan zitten. Een intensief én zorgvuldig proces met als uitkomst een unieke coalitie met een uniek plan dat gezamenlijk gedragen wordt. Met regelmaat hebben we ambtelijk en bestuurlijk enthousiasme hierover met de gemeente Zevenaar gedeeld.

We laten het niet bij praten alleen. Enerzijds zijn we druk doende met allerlei deelprojecten voor te bereiden, zoals het gaan benutten van restwarmte van de steenfabriek in Spijk en het realiseren van drijvende zonnevelden samen met Stichting Natuurpark Carvium Novum.
Aan de andere kant gaan we dit voorjaar met een heuse ´energie karavaan´ naar de dorpen op het eiland om onze plannen toe te lichten en vooral op te halen waar behoefte aan is. We gaan samen met de inwoners de plannen nog verder versterken. We creëren niet alleen draagvlak. We gaan ook collectief eigenaarschap organiseren zodat inwoners en bedrijven kunnen profiteren van rendementen, greep krijgen op hun eigen energie- en warmtevoorziening én ruimte krijgen om opbrengsten te investeren in met name leefbaarheid in de dorpen.

Natuurwaarden spelen een belangrijke rol binnen ons plan voor een Duurzaam Gelders Eiland.
We houden van de schoonheid en de diversiteit van het gebied en gaan daarom op zoek naar concrete kansen om natuurwaarden juist te versterken. Wij zijn ervan overtuigd dat ons plan daarbij gaat helpen.

Een toekomstproof plan dat bijna 5.000 huishoudens verduurzaamt door lokale opwek. Een plan dat fors bijdraagt aan het verduurzamen van bedrijven en bedrijventerreinen, vooral aan de Spijkse Dijk.
Een 'uniek' plan - grootschalige duurzame gebiedsontwikkeling in een landelijke omgeving - dat we samen met de Hogeschool Arnhem opschaalbaar gaan maken voor de rest van de Liemers en van Nederland.

In het concept document 'Toets- en afwegingskaders grootschalige, duurzame energieopwekking' van de gemeente Zevenaar wordt er echter op het Gelders Eiland geen ruimte geboden voor grootschalige duurzame energieopwekking.
Het Gelders Eiland ontbreekt op de kaart met voorkeursgebieden waar grootschalige opwek mogelijk wordt gemaakt. Dat is zeer teleurstellend, ook gezien de eerdere enthousiaste gesprekken die we daar ambtelijk en bestuurlijk over gevoerd hebben.

Wij vragen u het voorgestelde afwegingskader te heroverwegen en het Gelders Eiland als voorkeursgebied aan te wijzen. Daarnaast zijn we van mening dat het nodig is om meer dan drie initiatieven in behandeling te nemen omdat de opgave van de energietransitie groot is, juist op het Gelders Eiland.
Daarbij hebben wij de volgende overwegingen:

- Op het Gelders Eiland ligt veel bedrijvigheid met groot elektriciteits- en gasverbruik. Juist bij deze bedrijven is er draagvlak voor het gezamenlijk verduurzamen. Wij vinden het onbegrijpelijk dat dit draagvlak door de gemeente niet enorm gekoesterd wordt.
- Middels het stapsgewijs realiseren van ons plan 'Duurzaam Gelders Eiland' realiseren wij een substantieel deel van de opgave van gemeente Zevenaar in het kader van verduurzaming. Een directe CO2- Reductie van 133.000.000 kg; lagere investering per woning ten behoeve van verduurzaming in totaal € 15.000.000; fors aantal extra arbeidsplaatsen in de uitvoering van projecten (500 manjaren) door de inzet van lokale bedrijven e.d.
- Het Gelders Eiland is landschappelijk en ecologisch waardevol. Delen van het Gelders Eiland maken deel uit van Natura 2000 gebied en het Gelders Natuurnetwerk. Wettelijk is er ook ruimte op het Gelders Eiland om grootschalige opwek te realiseren. Daar willen we gebruik van maken, waarbij uitgangspunt is om de bestaande waarden niet te schaden en juist op zoek te gaan naar versterking daarvan.
- Wij weten dat Provincie en Rijk zoeken naar ruimte binnen bestaande beleidskaders voor grootschalige opwek. Provincie en Rijk zijn juist op zoek naar dit soort grootschalige en unieke gebiedsgerichte aanpakken en reiken graag de hand naar u en ons uit. Het verbaast ons dan ook dat de gemeente nu op lokaal niveau met eigen te strakke kaders de deur lijkt dicht te doen voor het zoeken naar deze ruimte.
- In het afwegingskader worden participatie en draagvlak belangrijk gevonden. Wij, ondernemers die geworteld zijn in het gebied Gelders Eiland, gaan participatie van inwoners organiseren en samen met hen de projecten vormgeven. In het afwegingskader zou hier voor het Gelders Eiland ruimte voor geboden moeten worden.
- Tijdens de participatieavond op 30 oktober 2020 hebben we met u en vele aanwezigen geconcludeerd:
    - *"In beginsel niet teveel gebieden uitsluiten. ..."* Dus zeker niet het Gelders Eiland.
    - *"... en overwegend wordt geconcludeerd dat maatwerk is vereist met aandacht voor schaal en landschap".* Laten we samen maatwerk maken voor onze plannen op het Gelders Eiland.
- Behoed u voor een naïef beeld van de maakbaarheid van 'participatie' en 'draagvlak' onder inwoners en ondernemers. Steeds weer opnieuw blijkt dat processen van het totstand brengen van draagvlak, van het creëren van een gezamenlijke ambitie en het samen richting geven daaraan, heel veel tijd en inspanning vergen van alle betrokkenen. Zeker als het gaat om het ontwikkelen van samenwerking tussen inwoners, ondernemers en instellingen. Juist daarom koesteren wij de samenwerking op het Gelders Eiland. Wij vragen u dat ook te doen.
- Het realiseren van het Duurzaam Gelders Eiland gaat een uniek proces worden dat met erg veel belangstelling nu al gevolgd wordt door stakeholders binnen The Economic Board, Oost NL, de Provincie, diverse energieconsultants en - experts. Allen zijn ze onder de indruk van de kwaliteit van ons plan en het unieke karakter van deze grootschalige gebiedsontwikkeling in een landelijk gebied.
- In het afwegingskader wordt slechts ruimte geboden voor 3 initiatieven in de hele gemeente. Dit is veel te weinig om bestaande plannen waar reeds draagvlak voor bestaat in procedure te brengen. Op deze manier gaat draagvlak verloren terwijl dit essentieel is voor het slagen van de energietransitie.
- In uw Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 heeft u uitdrukkelijk aandacht geschonken aan duurzaamheid: *"Ons landschap leent zich goed voor het ontwikkelen van energielandschappen…De bedrijventerreinen aan de Spijkse Dijk kunnen uitgroeien tot een duurzaam industrieel cluster Gelders Eiland"* Waarom juist nu deze eigen ambities en kaders vernauwen en een rem zetten op de plannen die wij in deze lijn ontwikkeld hebben?

Wij vragen u om het 'Toets en afwegingskader' gewijzigd vast te stellen en het Gelders Eiland als voorkeursgebied aan te wijzen. Ook vragen wij u om meer dan drie initiatieven in behandeling te nemen.

Hartelijke groet,

het Eilands Energieverbond

't Eilands Energieverbond

Wiek II – Geeft richting aan energieprojecten	wezendonk	VANDERSANDEN
B·K·C	GROENE ALLIANTIES De Liemers	WONEN & WELZIJN vryleve
HAN_UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES		

[redacted]
Vandersanden Steenfabrieken,

[redacted]
Wezendonk zand en grind B.V.

[redacted]
Woonstichting Vryleve

[redacted]
Hogeschool Arnhem en Nijmegen

[redacted]
Wiek II

[redacted]
Groene Allianties de Liemers.

[redacted]
BKC

[redacted]

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: duurzame energie.

Van:
Verzonden: zondag 15 maart 2020 14:29
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: duurzame energie.

Geachte

Na aanleiding van de informatie avond betreft duurzame energieopwekking in de gemeente Zevenaar, Hierbij onze visie betreft de indeling in ons gebied.
In het omliggende gebied zien wij bij eventuele komst van Zonneparken en/of windmolens als een risico voor het landelijk gevoel dat hoort bij het ondernemen in het buitengebied.
Tevens zal de komst hiervan negatieve gevolgen hebben voor de waarde van het vastgoed, en wordt ook horizonvervuiling een feit. Verder zou het niet de bedoeling moeten zijn om goed bruikbare landbouwgrond te gaan verruilen voor duurzame energie. Voor bijvoorbeeld zonneparken kan er beter gekeken worden naar de daken van fabriekshallen in de omgeving, en voor windmolens is het kiezen van een gebied dat minder geschikt is voor landbouw een beter idee.
Tot zover een kleine kennisgeving van onze gedachten betreft duurzame energieopwekking in de gemeente Zevenaar.

Hoogachtend,

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

[redacted]

Aan
[redacted]
Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901AA Zevenaar

Zevenaar 16-03-2020

Onderwerp: Z/19/347628

Geachte [redacted],

Naar aanleiding van de informatieavond 10 maart jl. willen wij graag reageren op de plannen van de gemeente Zevenaar om grootschalige energieparken te realiseren in de door uw aangegeven gebieden rondom de A12.
Er is namelijk veel commotie ontstaan in de buurt door deze plannen. Wij zijn niet op de hoogte gesteld door de gemeente Zevenaar. En hoorden op hele korte termijn van deze plannen.
Het lijkt ons normaal dat we persoonlijk of per huishouden op de hoogte gehouden worden van wat de gemeente Zevenaar van plan is in onze ‘’achtertuinen’’. Dit kan heel simpel door middel van een brief. En niet via de Zevenaar Post. Bijna de helft van de huishoudens heeft deze niet ontvangen de laatste tijd.

Als buurt zijn we bijeengekomen en hebben we diverse punten genoteerd waarom deze plannen niet hier gerealiseerd kunnen en mogen worden:

*- Het Broek is een open komgebied. Dit willen we zo houden, omdat dit al zeldzaam begint te worden in Nederland. Hier hebben jullie zelf ook mee geadverteerd altijd. Hier zijn we trots op als buurt. Zie https://www.zevenaar.nl/file/9890/download pagina 33.

*- Uitzicht/landschapsverstoring;

*- Waardevermindering gronden/woningen;

*- Gezondheidsklachten door nog meer lawaai. De A12 is al luid aanwezig, hier zijn ook geen maatregelen voor.(de A12 wordt dan ook nog verbreed zonder inspraak van omwonenden) Als we straks windmolens hebben staan komt het geluid van alle kanten.
Hierdoor is er helemaal geen rust meer;

*- Weidevogels die niet meer rustig kunnen broeden. Er zijn minder insecten als voeding, omdat onder de zonnepanelen niks meer groeit. Lichtweerkaatsing op de zonnepanelen zorgt ervoor dat vogels wegblijven;

*- De hoogspanningsmasten staan in de weg voor bijvoorbeeld windmolens en veroorzaken ook al overlast door geluid;

*- De aansluiting op de A15 geeft al meer lawaai en drukte waarschijnlijk.
Wij vinden het vreemd dat jullie dit dan als meest ideale voorkeursgebied

aanwijzen.

Waarom niet als alternatief:

*- Zonneparken bouwen op eigen grond bij Industriepark 7poort;

*- Zonneparken boven op bedrijfshallen op 7poort;

*- Windenergie op eigen grond opwekken bij 7poort,. Het voordeel hiervan is dat alle subsidiegelden direct in de gemeente pot stromen, en eventueel besteed kunnen worden aan scholing / zorg / ouderen/ natuurbehoud etc. En niet heel veel geld per jaar naar die ene boer of landeigenaar die bijvoorbeeld een molen krijgt.

Het kan niet zo zijn dat 1 huishouden gecompenseerd wordt, en de rest van de omwonenden niet.

Wij hopen dat u als gemeente Zevenaar onze bezwaren en suggesties/alternatieven heel serieus neemt, en dat de Gemeente Zevenaar ons in de toekomst meer gaat betrekken bij plannen en ons veel beter informeert. En niet ervan uit gaat dat de inwoners van Zevenaar allemaal maar de Zevenaar post in de bus krijgt. Dit is in de praktijk gewoon niet het geval.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wachten uw reactie af.

Ten slotte verzoeken wij de Gemeente Zevenaar om geen beslissingen uit te voeren zonder dat wij hierover geïnformeerd zijn.

Hoogachtend,

[redacted] [redacted]

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

[redacted]

Aan
[redacted]
Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901AA Zevenaar

Zevenaar 16-03-2020

Onderwerp: Z/19/347628

Geachte [redacted],

Naar aanleiding van de informatieavond 10 maart jl. willen wij als buurt graag reageren op de plannen van de gemeente Zevenaar om grootschalige energieparken te realiseren in de door uw aangegeven gebieden rondom de A12.
Er is namelijk veel commotie ontstaan in de buurt door deze plannen. Wij zijn als buurt niet op de hoogte gesteld door de gemeente Zevenaar. En hoorden op hele korte termijn van deze plannen.
Het lijkt ons als buurt normaal dat we persoonlijk of per huishouden op de hoogte gehouden worden van wat de gemeente Zevenaar van plan is in onze ‘’achtertuinen’’. Dit kan heel simpel door middel van een brief. En niet via de Zevenaar Post. Bijna de helft van de huishoudens heeft deze niet ontvangen de laatste tijd.

Als buurt zijn we bijeengekomen en hebben we diverse punten genoteerd waarom deze plannen niet hier gerealiseerd kunnen en mogen worden:

*- Het Broek is een open komgebied. Dit willen we zo houden, omdat dit al zeldzaam begint te worden in Nederland. Hier hebben jullie zelf ook mee geadverteerd altijd. Hier zijn we trots op als buurt. Zie https://www.zevenaar.nl/file/9890/download pagina 33.

*- Uitzicht/landschapsverstoring;

*- Waardevermindering gronden/woningen;

*- Slagschaduw van windmolens in woningen en tuinen, bij manege De Boleemhoeve in de paardrijbak, hierdoor zijn geen dressuurwedstrijden meer mogelijk;

*- Gezondheidsklachten door nog meer lawaai. De A12 is al luid aanwezig, hier zijn ook geen maatregelen voor.(de A12 wordt dan ook nog verbreed zonder inspraak van omwonenden) Als we straks windmolens hebben staan komt het geluid van alle kanten.
Hierdoor is er helemaal geen rust meer;

*- Weidevogels die niet meer rustig kunnen broeden. Er zijn minder insecten als voeding, omdat onder de zonnepanelen niks meer groeit. Lichtweerkaatsing op de zonnepanelen zorgt ervoor dat vogels wegblijven;

*- De hoogspanningsmasten staan in de weg voor bijvoorbeeld windmolens en veroorzaken ook al overlast door geluid;

*- De gasleidingen die in Het broek liggen vormen een probleem;

*- De aansluiting op de A15 geeft al meer lawaai en drukte waarschijnlijk.
Als buurt Het Broek vinden wij het vreemd dat jullie dit dan als meest ideale voorkeursgebied aanwijzen.

Waarom niet als alternatief:

*- Zonneparken bouwen op eigen grond bij Industriepark 7poort;

*- Zonneparken boven op bedrijfshallen op 7poort;

*- Windenergie op eigen grond opwekken bij 7poort,. Het voordeel hiervan is dat alle subsidiegelden direct in de gemeente pot stromen, en eventueel besteed kunnen worden aan scholing / zorg / ouderen/ natuurbehoud etc. En niet heel veel geld per jaar naar die ene boer of landeigenaar die bijvoorbeeld een molen krijgt.

Het kan niet zo zijn dat 1 huishouden gecompenseerd wordt, en de rest van de omwonenden niet.

Wij hopen dat u als gemeente Zevenaar onze bezwaren en suggesties/alternatieven heel serieus neemt, en dat de Gemeente Zevenaar ons in de toekomst meer gaat betrekken bij plannen en ons veel beter informeert. En niet ervan uit gaat dat de inwoners van Zevenaar allemaal maar de Zevenaar post in de bus krijgt. Dit is in de praktijk gewoon niet het geval.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wachten uw reactie af.

Wij als ‘t Broek zijn per e-mail te bereiken zevenaarbroek@gmail.com

In de bijlage toegevoegd van alle huishoudens tot nu toe die getekend hebben tegen de plannen van de Gemeente Zevenaar.

Onderstaande personen verklaren allemaal dat ze toestemming geven om hun persoonsgegevens te verwerken voor deze plannen.

Ten slotte verzoeken wij de Gemeente Zevenaar om geen beslissingen uit te voeren zonder dat wij hierover geïnformeerd zijn.

Hoogachtend,
Namens buurt ‘Broek,

NAW-gegevens van ondertekenaars en de handtekeningenlijst zijn op te vragen bij de griffie

[redacted]

Aan
[redacted]
Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901AA Zevenaar

Zevenaar 17-03-2020

Onderwerp: Z/19/347628

Geachte [redacted],

Naar aanleiding van de informatieavond 10 maart jl. willen wij graag reageren op de plannen van de gemeente Zevenaar om grootschalige energieparken te realiseren in de door uw aangegeven gebieden rondom de A12.

Hieronder een aantal punten waarom wij denken dat deze plannen niet hier gerealiseerd kunnen en mogen worden:

*- Het Broek is een open komgebied. Dit willen we zo houden, omdat dit al zeldzaam begint te worden in Nederland. Hier hebben jullie zelf ook mee geadverteerd altijd. Hier zijn we trots op als buurt. Zie https://www.zevenaar.nl/file/9890/download pagina 33.

*- Uitzicht/landschapsverstoring;

*- Waardevermindering gronden/woning;

*- Slagschaduw van windmolens in woningen en tuinen;

*- Gezondheidsklachten door nog meer lawaai. De A12 is al luid aanwezig, hier zijn ook geen maatregelen voor.(de A12 wordt dan ook nog verbreed zonder inspraak van omwonenden) Als we straks windmolens hebben staan komt het geluid van alle kanten.
Hierdoor is er helemaal geen rust meer;

*- Weidevogels die niet meer rustig kunnen broeden. Er zijn minder insecten als voeding, omdat onder de zonnepanelen niks meer groeit. Lichtweerkaatsing op de zonnepanelen zorgt ervoor dat vogels wegblijven;

*- De hoogspanningsmasten staan in de weg voor bijvoorbeeld windmolens en veroorzaken ook al overlast door geluid;

*- De gasleidingen die in Het broek liggen vormen een probleem;

*- De aansluiting op de A15 geeft al meer lawaai en drukte waarschijnlijk.
Als buurt Het Broek vinden wij het vreemd dat jullie dit dan als meest ideale voorkeursgebied aanwijzen.

Waarom niet als alternatief:

*- Zonneparken bouwen op eigen grond bij Industriepark 7poort;

*- Zonneparken boven op bedrijfshallen op 7poort;

*- Windenergie op eigen grond opwekken bij 7poort,. Het voordeel hiervan is dat alle subsidiegelden direct in de gemeente pot stromen, en eventueel besteed kunnen worden aan scholing / zorg / ouderen/ natuurbehoud etc. En niet heel veel geld per jaar naar die ene boer of landeigenaar die bijvoorbeeld een molen krijgt.

Het kan niet zo zijn dat 1 huishouden gecompenseerd wordt, en de rest van de omwonenden niet.

Wij hopen dat u als gemeente Zevenaar onze bezwaren en suggesties/alternatieven heel serieus neemt, en dat de Gemeente Zevenaar ons in de toekomst meer gaat betrekken bij plannen en ons veel beter informeert.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wachten uw reactie af.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

Aan
Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901AA Zevenaar

Zevenaar 17-03-2020

Onderwerp: Z/19/347628

Geachte,

Naar aanleiding van de informatieavond 10 maart jl. willen wij graag reageren op de plannen van de gemeente Zevenaar om grootschalige energieparken te realiseren in de door uw aangegeven gebieden rondom de A12.
Er is namelijk veel commotie ontstaan in de buurt door deze plannen. Wij zijn niet op de hoogte gesteld door de gemeente Zevenaar. En hoorden op hele korte termijn van deze plannen.
Het lijkt ons normaal dat we persoonlijk of per huishouden op de hoogte gehouden worden van wat de gemeente Zevenaar van plan is in onze ''achtertuinen''. Dit kan heel simpel door middel van een brief. En niet via de Zevenaar Post. Bijna de helft van de huishoudens heeft deze niet ontvangen de laatste tijd.

Als buurt zijn we bijeengekomen en hebben we diverse punten genoteerd waarom deze plannen niet hier gerealiseerd kunnen en mogen worden:

*- Het Broek is een open komgebied. Dit willen we zo houden, omdat dit al zeldzaam begint te worden in Nederland. Hier hebben jullie zelf ook mee geadverteerd altijd. Hier zijn we trots op als buurt. Zie https://www.zevenaar.nl/file/9890/download pagina 33.

*- Uitzicht/landschapsverstoring;

*- Waardevermindering gronden/woningen;

*- Slagschaduw van windmolens;

*- Gezondheidsklachten door nog meer lawaai. De A12 is al luid aanwezig, hier zijn ook geen maatregelen voor.(de A12 wordt dan ook nog verbreed zonder inspraak van omwonenden) Als we straks windmolens hebben staan komt het geluid van alle kanten.
Hierdoor is er helemaal geen rust meer;

*- Weidevogels die niet meer rustig kunnen broeden. Er zijn minder insecten als voeding, omdat onder de zonnepanelen niks meer groeit. Lichtweerkaatsing op de zonnepanelen zorgt ervoor dat vogels wegblijven;

*- De hoogspanningsmasten veroorzaken al veel geluid;

*- De aansluiting op de A15 geeft al meer lawaai en drukte waarschijnlijk.
Wij vinden het vreemd dat jullie dit dan als meest ideale voorkeursgebied aanwijzen.

Waarom niet als alternatief:

*- Zonneparken bouwen op eigen grond bij Industriepark 7poort;

*- Zonneparken boven op bedrijfshallen op 7poort;

*- Windenergie op eigen grond opwekken bij 7poort,. Het voordeel hiervan is dat alle subsidiegelden direct in de gemeente pot stromen, en eventueel besteed kunnen worden aan scholing / zorg / ouderen/ natuurbehoud etc. En niet heel veel geld per jaar naar die ene boer of landeigenaar die bijvoorbeeld een molen krijgt.

Het kan niet zo zijn dat 1 huishouden gecompenseerd wordt, en de rest van de omwonenden niet.

Wij hopen dat u als gemeente Zevenaar onze bezwaren en suggesties/alternatieven heel serieus neemt, en dat de Gemeente Zevenaar ons in de toekomst meer gaat betrekken bij plannen en ons veel beter informeert. En niet ervan uit gaat dat de inwoners van Zevenaar allemaal maar de Zevenaar post in de bus krijgt. Dit is in de praktijk gewoon niet het geval.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wachten uw reactie af.

Ten slotte verzoeken wij de Gemeente Zevenaar om geen beslissingen uit te voeren zonder dat wij hierover geïnformeerd zijn.

Hoogachtend,

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

[redacted]

Aan:
[redacted]
Gemeente Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar.

Zevenaar 17-03-2020

Geachte [redacted]

Naar aanleiding van de informatieavond 10 maart jl wil ik als bewoner van [redacted] een bezwaar in dienen op de plannen van de gemeente Zevenaar om grootschalige energieparken te realiseren in de door uw aangegeven gebieden rondom de A12.
En wel om de volgende punten:

- Uitzicht- en landschapsverstoring.
- Waardevermindering van mijn grond en woning.
- Slagschaduw in mijn tuin.
- Geluidoverlast van de wieken van de molen.
- Schade aan de populatie van weidevogels.

Ik hoop dat u als gemeente Zevenaar de plannen voor grootschalige energieparken niet in uitvoering zal brengen.
Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wacht op uw reactie af.

Hoogachtend,
[redacted]

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

[redacted]

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: bezwaar tegen de plannen duurzame energie ten noorden van a12

Van:
Verzonden: dinsdag 17 maart 2020 23:33
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: bezwaar tegen de plannen duurzame energie ten noorden van a12

Geachte gemeente bestuur,

Hierbij maken wij bezwaar tegen de zonneparken en windmolens , tussen Boleemweg en A 12, zoals omcirkeld op een circulaire.
Ons inziens is het gebied niet geschikt voor dergelijke projecten ,het is hier onderhand een dumpplek voor allerlei soorten van projecten zo hebben wij hier al vele overlasten zoals : A12 lawaai / fijnstof ,hoogspannings masten /draden , stort Zweekhorst. Voor genoemde hebben wij niet gekozen, wij vinden dan ook voorgenomen plannen hier niet passen.
Een gedachtegang van onze zijde is dat er een geluidsscherm aangelegd zou kunnen worden langs de A12 van 6 meter hoog en die helemaal bedekken met zonnepanelen, dan heeft de gemeente maar met 1 eigenaar te maken (Rijkswaterstaat) dit zou toch veel beter passen in het geheel van de a12.Kortom wij willen graag serieus genomen en niet alleen de lasten willen dragen. Graag zouden wij willen zien dat de gemeente een bijdrage wil doen om een leefbaar woon/werkgebied te creëren en niet alleen duurzame energie als prioriteit heeft.
Hopende hier iets mee te doen ,

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

Geachte Griffier [redacted],

Hierbij willen we de Burgermeester en wethouders en raadsleden, reactie en advies geven op de grote uitdaging energie transitie 2030/2050 in onze leefomgeving.

Het Duivense Broek **17-03-2020**

Betreft: Zware belasting van windturbines in 't Duivense Broek en de Zweekhorst samen met 18 gemeenten uit de regio Arnhem – Nijmegen om aan de energietransitie vanuit het rijk te voldoen voor de regio, waarbij wij als Liemerse regio ook de taakstelling van Arnhem en Nijmegen erbij hebben gekregen.

Geachte Burgermeester en wethouders en raadsleden van de gemeente Zevenaar,

Als één van de bewoners in het Duivense Broek woonachtig aan de [redacted] in Duiven gaat het enige groene leefgebied van Duiven ons aan het hart. Gelegen tussen de Rijn en de IJssel in het openkomgebied van Duiven aan de voet van de Posbank.

Het Duivense Broek al eeuwen groen
Het enige Groene Hart van de gehele regio Arnhem-Nijmegen en Liemers dat zijn schoonheid door de eeuwen heeft weten te behouden. Als inwoners van het Duivense Broek en de Zweekhorst zijn wij bevoorrecht om het landschap en de natuur te beheren in deze regio. Het Duivense Broek is een groot begrip binnen en buiten de regio en natuurliefhebbers.

Wij staan open voor nieuwe ontwikkelingen en/of alternatieve energie opwekking. Als bewoners vinden we het van belang dat burgers en u allen bewust bent dat het stuk groen, het Duivense Broek gemeente Duiven en de Zweekhorst gemeente Zevenaar al eeuwen groene ontwikkelingen heeft doorgemaakt. Onze voorouders, wij en de volgende generaties hiervan mogen blijven genieten. We zijn het onze voorouders en zeker de toekomst verplicht om hier met zorg en respect mee om te gaan en te behouden als groene habitat. Een duurzaam nalatenschap voor onze volgende generaties.

Windturbines zijn al in de regio en nog meer in aantocht
Het kan toch niet waar zijn dat we straks niet meer het Groene Hart van de Liemers, het unieke openkomgebied hebben, maar dat we in Angerlo tegen vier windturbines aan gaan kijken, in het Duivense Broek nog eens 4 en in Duiven de reeds 4 bestaande windturbines bij de Roelofshoeve (vanaf de uitkijk bij de Posbank nu al met 4 duidelijk aanwezig in het landschapsbeeld), ook hier staan er nog meer gepland wat een drastische verandering van het weidse blik van het natuurlijke landschap zal gaan geven. In Zevenaar zoals u aangeeft komen er ook nog eens windturbines in het buitengebied van 's-Heerenberg, Didam en Lingewaard. Dus waar en naar welke kant u ook kijkt uw weidse blikveld zal alleen nog gaan bestaan uit windturbines.
De horizon op Montferland, Posbank en de Veluwe komt hiermee te vervallen. Wees hiervan bewust!!

Wees bewust van wat u opgeeft
Het is een zeer zware belasting voor de regio de Liemers wanneer de gemeenten Duiven en Zevenaar hun unieke Groene Hart beschikbaar stellen voor alle 18 gemeenten om aan de energietransitie 2030 te voldoen. Dit gaat ten koste van de natuur en landschapswaarden en het nalatenschap van het Groene Hart van de Liemers aan de

volgende generaties. Alle inwoners van Duiven, Zevenaar en buurgemeenten genieten van dit gebied.

Onze oproep is dan ook bekijk alternatieven die in en zeer nabij de bebouwde industrieterreinen, hoogbouw in en rondom de industrieparken, als uitkomst om de zonne energie, zonnepanelen, windturbines te plaatsen als ook het optimaal benutten van de eigen gemeente gronden.
Het voordeel hiervan is dat het Groene Hart van de regio niet belast wordt en de gemeenten Zevenaar en Duiven zo zelf eigen inkomsten verwerven! Wat ten goede kan terugvloeien aan het verder ontwikkelen, verbeteren van de duurzame leefbaarheid van de gemeenten Duiven en Zevenaar.

Bewust zijn is ervaren en beleven
Graag nodigen wij u allen uit om vanuit de bebouwde kom het mooie unieke openkomgebied van de regio de Liemers te bezoeken, het liefst al wandelend of met uw fiets. Zodat u optimaal geniet en bewust wordt van het weidse blikveld tot aan de Veluwe ongerept is!
Rijdt u vanuit Doetinchem en ‘s- Heerenberg richting de Liemers dan kijkt u met grote weidse blik tot aan de Veluwe en de Posbank mooi gerepte natuur en landschap.
Fietst u vanuit de richting van de Posbank, de Veluwe, het Duivense Broek en de Zweekhorst binnen dan ziet u één grote natuurschoon van weidevogels, reeën en grazende dieren vanuit de veehouderij. De laatste jaren hebben ook de natuur liefhebbers deze mooie unieke plek ontdekt, waarin elk jaargetijde weer voor veel afwisseling van natuurschoon zorgt en er veel bezoek is van spotters voor bijzondere vogels.

Wat is er écht te genieten en te beleven?
Het Duivense Broek en De Zweekhorst kenmerken zich door een AA locatie voor weidevogels, reeën en grazende dieren. De veehouderij bedrijven, omwonenden, natuurliefhebbers die nauw samenwerken met natuurverenigingen en zorgdagen voor onder meer vogelbeheer en insecten zoals grondbijen, sprinkhanen, libellen en amfibieën zoals padden en kikkers, maar ook egels. Watervogels, zoals meerkoet, waterhoen en fuut. De populatie van vogels is de afgelopen 20 jaar aanzienlijk toegenomen. We zien een duidelijke toename van de patrijs, de gruto, de wulip, de kievit, de scholekster, maar ook de fazant, de kerkuil, de velduil, de zilver reiger en de ooievaar. Ook kunt u nu nog genieten in de Zweekhorst en het Duivense Broek van groepen reeën. De toename van wild- en natuurschoon wordt door veel bezoekers van dit natuur- en leefgebied ervaren en beleeft.

Zó dicht bij de natuur voelt als vrijheid en is vrijheid.
Dit wordt door velen vastgelegd en gedeeld op social media door inwoners van de regio, vogelspotters en natuurfotografen. Ieder jaar worden er tellingen gedaan om de hoeveelheid en diversiteit feitelijk weer te geven. Zie bijvoorbeeld ook waarnemingen.nl
Dit wordt gedaan door ondermeer De Weidevogelbeschermingsgroep Zevenaar en de Wild Beheerseenheid de Liemers. Ook de rivieren, onder dit openkomgebied De Zweekhorst en het Duivense Broek, zorgen voor kwaliteit van het drinkwater. De combinatie van de IJssel en openkomgebied is zeldzaam wat aan de water kwaliteit van drinkwater voldoet, waar we als gemeenten zuinig op moeten zijn en duurzaam mee om moeten gaan.

Schaduw over het Groene Hart van de Liemers, de Zweekhorst en het Duivense Broek
Wanneer de gemeenten Duiven en Zevenaar voor de 18 gemeenten de zware belasting op zich nemen door de windturbines en zonnepanelenparken in de openkomgebieden te plaatsen zal dit niet alleen wat doen met het Groene Hart als nalatenschap, maar ook impact hebben op:

- het woon- en natuurgenot;
- overlast van slagschaduw wat je als bewoner en bezoeker zeker gaat ervaren. U kunt dit reeds ervaren bij bestaande gebieden in de polder. Meerdere windturbines zal de impact en gevolgen alleen nog maar vergroten;
- geluids overlast van de windturbine(s) wat zelfs honderd meters ver draagt. Nog maar niet te spreken van de windrichting. Algemeen bekend dat dit zwaar onderschat is;
- impact en gevolgen voor de habitat en populatie van de genoemde dieren, deze zal afnemen of zich elders gaan vestigen;
- waardedaling, waarde vermindering en onverkoopbaar van onze bedrijven en burgerwoning(en).

Historie landschapswaarden en natuur De Zweekhorst en het Duivense Broek
In de laatste tweeduizend jaar vóór het begin van onze jaartelling werd de basis gelegd van het rivierenlandschap, zoals dit nu nog bestaat. In de Liemers ontstond er een vertakt systeem van geulen, die zich voortdurend verlegden. Dicht langs de geulen werden zandige oeverwallen gevormd, doordat bij grote waterafvoer en overstromingen het zand eerst tot bezinking kwam. Achter de oeverwallen in de dieper gelegen kommen kwamen de fijnere kleideeltjes tot bezinking. Daar ontstonden de moerassige komgronden met hun zware klei, zoals heden het Duivense Broek en de Zweekhorst.

De stuwwallen die de Liemers omringen, zijn door de opstuwende werking van enorme gletsjers in de voorlaatste ijstijd, het Saaliën (200.000-130.000 voor Christus) ontstaan. De gletsjers waren 100 tot 200 meter hoge ijsmassa's die langzaam vanuit het noordoosten naar het zuidwesten voortkropen. Door de enorme druk van de gletsjer kon de onderliggende bevroren bodemlaag gaan schuiven. Zo werden door de gletsjer meerdere keren bevroren aardschollen opzij weggedrukt en over elkaar geschoven. Hierdoor ontstonden de gelaagde stuwwallen van de Veluwe, het Rijk van Nijmegen en het Montferland. Door de eeuwen heen hebben alle tijdelijke bewoners dit stuk natuur en landschap zo in ere gelaten. Uit deze historie blijkt dan ook, tot op heden dat we in de Liemers een uniek stukje landschap en natuur hebben, waar er van in Nederland nog maar drie open komgebieden zijn!
U begrijpt dan ook dat wij als trotse inwoners van de Liemers en bewoners van de Zweekhorst en het het Duivense Broek mogen genieten van deze unieke landschapswaarden.

Kijk samen als gemeenten naar het geheel en behoud dit unieke groene hart van onze regio De Liemers
Onze voorouders hebben het door alle revoluties weten te verzorgen én te behouden. Daarom is het onze taak als bewoners, inwoners én als B&W van de gemeenten Duiven en Zevenaar dat wij die verantwoording blijven nemen voor het Groene hart De Liemers, het openkomgebied voor toekomstige generaties.

Ook wij als trotse bewoners en beschermheren van dit uniek stukje van Nederland (dit wordt ook omschreven op de landelijke site van de RVO) zijn wij er goed van bewust dat we zuinig moeten zijn. Het klimaat hoog in ons vaandel hebbende en alternatieve energie moeten ontwikkelen. Of het op dit moment de windturbunes zijn of energieparken, of dat het door innovatie en techniek over 2 jaar weer achterhaalt is.
De definitieve keuze ligt in uw handen voor onze gehele toekomst van het openkomgebeid met zijn natuur en fauna. Laten we het niet verprutsen om in te gaan op de verzoeken van de 18 gemeenten om het openkomgebied te misbruiken. U krijgt één kans en we gaan ervan uit dat u de juiste keuze maakt om te kijken naar de mogelijkheden voor de komende 20 jaar, anders krijgt u en wij dit weidse uitzicht nooit meer terug!

Met klem en zorg vraag ik u dan ook dat u als B&W van de gemeente Zevenaar en de gemeente Duiven en met de overige 16 gemeenten en Lingewaard met elkaar in gesprek blijft, samen met de bewoners en zorg dat de aanwijs locatie van de 18 gemeenten in de industriegebieden – dode gebieden- en industrieparken komt te liggen, zodat vele generaties van het Groen Hart van de Liemers, het unieke openkomgebied van de gemeenten Zevenaar en Duiven kunnen blijven genieten.

Hartelijk dank voor uw aandacht en ik hoop dat ik -en verdere omwonenden en betrokkenen bij de totstandkoming van dit stuk - u hiermee hebben kunnen overtuigen, enthousiasmeren en dat u bewuster bent geworden van het belang van de gehele regio om het Groene Hart van de Liemers, dat al eeuwen de weidse blik heeft op natuur en landschap en nog velen jaren meer mag gaan voortduren. Want ondertussen is dit stukje groen een uniek stukje Nederland.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

wonend aan de [redacted] in het Groene Hart van de Liemers, het Duivense Broek tussen de Rijn en de IJssel aan de voet van de Posbank

[redacted]

Bronnen

Berendsen, H.J.A. en E. Stouthamer, 2001: Paleogeographic development of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands, Assen.

Cohen, K.M., E. Stouthamer, W.Z. Hoek, H.J.A. Berendsen en H.F.J. Kempen, 2009: Zand in Banen, zanddieptekaarten van het Rivierengebied en het IJsseldal in de provincies Gelderland en Overijssel, Arnhem (Provincie Gelderland, derde geheel herziene druk).

Verhagen, J.G.M., 2013: Natuurkrachten vormen het landschap in en rondom Duiven, in: B. Gerritsen e.a. (red.), Duiven, Groessen, Loo, uit de historie van drie Liemerse dorpen, Zevenaar, 10-19.

Waarde bepaling historie open kom gebieden site RVO

https://fetedelanature.nl/ik-vier-mee/899-zondagochtendfietstocht-langs-weidevogels-zevenaarse-en-duivense-broek

https://www.liemersactueel.nl/weidevogels-kijken-zevenaarse-en-duivense-broek/
De Weidevogelbeschermingsgroep Zevenaar e.o. is één van de 30 groepen in Gelderland die aan vrijwillige boerenlandvogelbescherming doet. Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) ondersteunt vrijwilligers die actief zijn met het beschermen van boerenlandvogels.

https://landschapsbeheergelderland.nl/
https://landschapsbeheergelderland.nl/?s=duivense+broek
Patrijzenwerkgroep Duivense Broek https://landschapsbeheergelderland.nl/patrijzenwerkgroep-duivense-broek/

Kerkuilenwerkgroep https://www.omroepgelderland.nl/nieuws/2414360/Achterhoek-en-Liemers-hebben-beste-kerkuilen-jaar-ooit

Waarnemingen.nl

Rvo.nl

[redacted]

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: reactie op 'Energietransitie vraagt om ruimte'
Bijlagen: Zienswijze energietransitie gemeente Zevenaar.odt

Van:
Verzonden: woensdag 18 maart 2020 23:34
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: reactie op 'Energietransitie vraagt om ruimte'

Geachte heer/mevrouw,

bijgaand stuur ik u onze reactie op het onlangs verschenen toets en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking(zon en wind).

Tevens wil ik opmerken dat wij als bewoners van het betreffende gebied bijzonder ontstemt zijn met het ontbreken van informatievoorziening omtrent dit onderwerp. In ons gebied worden regionale weekbladen niet of nauwelijks bezorgt, zelfs niet na klachten bij zowel de gemeente als de bezorgdienst.

Met vriendelijke groet,

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

Zevenaar 18-03-2020

Aan: Commissie Ruimte, Zevenaar

Betreft: zienswijze toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking

Geachte commissie,

Wij wonen in het buitengebied van Zevenaar, ten noorden van de A12. Dit is een prachtig open kom landschap waar veelal moderne melkveebedrijven zijn gesitueerd, omdat dit landschap met deze gronden zich uitermate leent voor de teelt van gras. Mede hierdoor is het buitengebied van Zevenaar en Duiven is ook een belangrijk en uniek (weide)vogel gebied. Boeren, loonwerkers en vrijwilligers werken reeds jaren samen om dit in stand te houden.
Recent hebben de wethouders van de beide gemeenten samen met VSR in het gebied 4 informatieborden geplaatst waarop te zien is waarom het zo een belangrijk (weide)vogelgebied is en welke vogels hier voorkomen.
Dat dezelfde wethouders dit gebied nu gaan vernielen door grootschalige opwek van zon en wind energie toe te staan zou onbestaanbaar zijn.

Ook zal de aanleg van grootschalige wind- en zonneparken een desastreuze impact hebben op de verkaveling in het gebied. Mochten er in de toekomst (ruil)verkavelingen plaats vinden, zullen deze gronden niet meer meegenomen worden.
Tegenwoordig worden melkveehouders niet alleen meer afgerekend per liter melk, maar ook vindt er beloning plaats voor andere meerwaarden, zoals 'eiwit van eigen land', 'CO2 uitstoot', 'grondgebondenheid' en 'weidegang'. Al deze indicatoren zijn gebaat bij een goede verkaveling. Gelderland is een van de slechts verkavelde provincies, daarom heeft de provincie reeds jaren beleid gevoerd om dit te verbeteren. Aanleg van zon en wind parken zullen hier afbraak aan doen.

Mochten er in de toekomst landeigenaren toch gronden beschikbaar stellen voor grootschalige opwek van zonne-energie, dan zou een aanbeveling naar de gemeente kunnen zijn, dat met deze gronden verkavelt wordt. Hiermee verbeter je verkaveling van aangrenzende eigenaren, behoud je het karakter van het gebied, leg je parken aan op plekken waar minder bezwaren zijn(niemand wil zo'n park naast z'n huis) en wordt er op een verantwoorde manier bijgedragen aan duurzame energie opwekking. Dat is participatie.

Wij zijn principieel tegen de aanleg van zonneparken op landbouwgrond.
In een wereld waarin 820 mln. mensen elke dag honger hebben; structureel ondervoedt zijn(bron: FAO), gaan we het vruchtbaarste stukje landbouwgrond van West-Europa met de beste boeren van de wereld, dicht bij de consument, opofferen voor zonnepanelen die zuidelijker gelegen een vele malen hoger rendement zouden opleveren.
Dit alleen omdat er SDE+ subsidie op zit. Deze gelden worden opgehoest door iedereen in Nederland middels de ODE opslag. Hiermee betaalt iedereen in Nederland mee aan de teloorgang van het Nederlandse landschap.
Een windmolen in Zevenaar levert één grondeigenaar ruim 45.000 euro per jaar op, terwijl de hele regio er verplicht de rest van hun leven naar kijkt.
Eén hectare zonnepark levert een landeigenaar ruim 6000 euro per jaar op, terwijl de aangrenzende bewoner zijn leefomgeving verwoest ziet en zijn huis in waarde daalt. Dit is asociaal.
Temeer als je bekijkt(Google Maps) dat er honderden hectares bedrijventerrein worden aangelegd in de regio, terwijl op geen van die daken zonnepanelen liggen. Dit is een niet uit te leggen schandvlek in de energietransitie.

Aanbevelingen naar de gemeente zouden hieromtrent kunnen zijn:

– Stel bij vergunningsaanvragen voor nieuw-, aan- en verbouw verplicht, dat de constructie sterk genoeg is voor een toekomstige aanleg van zonnepanelen. Daardoor zullen daken meer worden benut dan reeds het geval is.
– Bekijk/inventariseer, per locatie, of parkeerplaatsen en loze ruimten geschikt zouden zijn voor plaatsing van zonnepanelen.
– Ontwikkel zoveel mogelijk in eigen beheer. Langs de A12 bezit de gemeente reeds een strook grond. Door hier een combinatie van zon en wind aan te leggen, komen de opbrengsten ten goede aan de gemeenschap.
– Specifiek het ontwikkelgebied bij knooppunt A12-A18. Naar de toekomst toe is hier een uitbreiding van het bedrijventerrein in de richting van de Beekseweg niet ondenkbaar, eigenlijk heel logisch. Door nu al het voorkeursrecht op deze gronden te leggen slaan we twee vliegen in één klap, namelijk kunnen we met de modernste inzichten een bedrijventerrein inrichten mét geïntegreerde energieopwekking en komen de opbrengsten uiteindelijk terug bij de gemeenschap.
– Ruimtelijke ordening moet een overheidstaak zijn. Bij aanleg van woonwijken of bedrijventerrein worden middels structuurplannen en bestemmingsplannen gebieden aangewezen. Bij zon en wind laten we projectontwikkelaars bij landeigenaren in het buitengebied langs de deur gaan, om vervolgens met geld en chantage handtekeningen te verzamelen. Dit zijn wild west praktijken.
– In het coalitieakkoord van de provincie wordt de zonneladder van de Gelderse Natuur en Milieu Federatie genoemd. Landbouwgrond is hierin de laatst aangewezen plaats voor zonnepanelen. Ook de Gelderse gedeputeerde Peter Drenth verklaarde zich hier voorstander van: “Energietransitie, prima, moet ook, maar niet door panelen aan te leggen op vruchtbare landbouwgrond.”
Gelderse gemeenten kunnen bij de GNMF aankloppen voor advies en begeleiding bij de uitwerking van een eigen constructieve zonneladder.

Verder zijn wij graag bereid om onze visie verder toe te lichten en met de commissie van gedachten te wisselen omtrent dit onderwerp.

Hoogachtend,

Wij geven toestemming voor de verwerking van onze gegevens door de gemeente Zevenaar.

[redacted]

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: energietransitie
Bijlagen: windenergie versus kernenergie.cleaned.pdf

Van: Gemeente Zevenaar
Verzonden: maandag 23 maart 2020 8:59
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: energietransitie

Van:
Verzonden: zaterdag 21 maart 2020 13:26
Aan:
Onderwerp: energietransitie

In de bijlage(n) van deze mail zijn potentiele bedreigingen verwijderd.
Klik hier als u de originele bijlage(n) toch nodig heeft (een verklaring is vereist).

Geacht bestuur en leden van uw gemeenteraad,

Hiermede wil ik u deelgenoot maken van het bericht en het artikel dat ik naar de Gemeente Barneveld heb gestuurd. Mijn verzoek is om bijgaande mededeling en het artikel in de bijlage op de agenda van uw eerstvolgende gemeente raadsvergadering te plaatsen Hopelijk wilt u dit lezen en wellicht een heroverweging doen wat betreft de wijze van aanpak betreffende de energietransitie.

Geachte dames en heren van de Gemeenteraad

Door de problemen met het corona virus zijn de gevolgen die de Green Deal met zich meebrengen wat op de achtergrond verdwenen.

Het blijft niettemin een bedreiging voor onze samenleving en dus verdient het aandacht.

Het huidige klimaatbeleid leidt tot een catastrofe.

Politici en een groot deel van de bevolking berusten hierin.

In 2030 en zeker in 2050 zijn de verantwoordelijke politici met pensioen of zijn er niet meer.

En als ze er nog wel zijn, dan kunnen ze niet zeggen, dat ze het niet hebben geweten.

De eerstvolgende generaties zitten dan wel opgescheept met de gevolgen van dit beleid.

Ik ben zelf 83 en zal de catastrofe waarschijnlijk niet meer meemaken.

Niettemin voel ik mij geroepen om toch nog eens flink aan de bel te trekken en heb daarom het hier bijgevoegde artikel geschreven.

Ik zou het op prijs stellen als u de huidige acties van het plaatsen van windmolens, na het lezen van dit artikel, nog eens wilt heroverwegen.

Graag verneem ik van u.

Met vriendelijke groet

Naam en contactgegevens zijn op te vragen bij de griffie

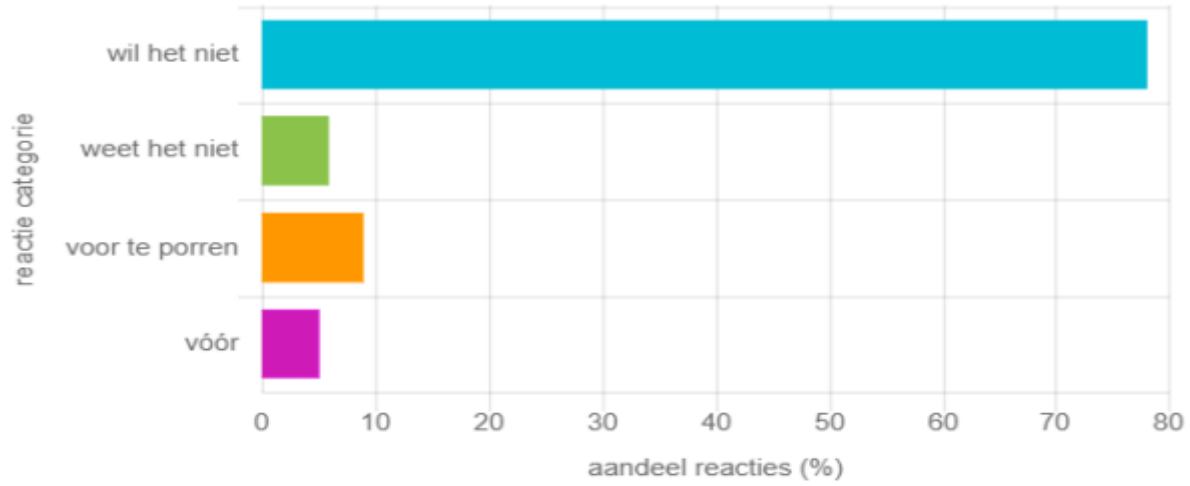
Windenergie versus Kernenergie

Inleiding

De onrust over de energietransitie is ontstaan door de klimaatwet, die ons verplicht om op een veel te korte termijn over te gaan op duurzame energie. Door het project "van het gas af" en het sluiten van kolencentrales zijn er steeds meer windmolens en zonnepanelen nodig.
De schoonste fossiele brandstof wordt in de ban gedaan en wij zijn daarin het enigste land ter wereld die een dergelijke waanzin gaat doordrijven.
In landen als Duitsland, Spanje en Portugal wordt gas zelfs gepromoot.
De krankzinnige maatregel om van het gas af te gaan, betekent dat er hals over kop inefficiënte windmolens moeten worden geplaatst, terwijl er nog zeker voor 50 tot 100 jaar voldoende gas is.
Schone kolencentrales worden vervangen door biomassacentrales, welke gestookt worden met houten pellets waarvoor grote bosgebieden gekapt moeten worden. Achteraf is ook nog eens gebleken dat deze centrales vervuilender zijn dan de schone kolencentrales die er nu aan moeten geloven.

Op 28 juni 2019 is het zgn. klimaatakkoord gesloten. Het klimaatakkoord bevat de maatregelen welke nodig zijn om de CO_2 uitstoot tot 2030 met 49% te verminderen op een manier die voor iedereen haalbaar en betaalbaar is.
Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft in augustus 2019 een enquête uitgeschreven om de mening van de Nederlandse burger te peilen over deze maatregelen.
Er is nauwelijks bekendheid gegeven aan deze enquête.
De reacties zijn online gepubliceerd en er zijn door het gebrek aan voldoende publicatie slechts 1600 reacties binnen gekomen.

Climatgate.nl en de Groene Rekenkamer hebben de uitslagen in een grafiek gepubliceerd. Zie onderstaande afbeelding.
https://groene-rekenkamer.nl/10528/publieksconsultatie-over-het-zogeheten-klimaatplan/
Gebleken is, dat bijna 80% van de inzenders het absoluut niet eens waren met de voorgestelde maatregelen.
Noch de overheid, noch de reguliere media hebben ruchtbaarheid gegeven aan dit "sensationele" resultaat.
Een trieste vertoning!
Hieruit blijkt nog eens duidelijk, dat het beleid van het door de burger gekozen parlement niet overeenstemt met de opvattingen van de kiezer:
Hoogste tijd voor nieuwe verkiezingen!

De klimaatwet verplicht ons dus om in 2030 de uitstoot van CO_2 met 49% en in 2050 met bijna 100% t.o.v. 1990 te verminderen.
Aan de prangende vraag of CO_2 wel de boosdoener is van de huidige klimaatverandering wordt volledig voorbij gegaan.
In het boek "De invloed van de mens en de kosmos op ons klimaat" worden nog 5 andere belangrijke menselijke oorzaken en maar liefst 17 natuurlijke oorzaken van klimaatverandering vermeld.
De klimaatgeschiedenis van de Aarde is altijd al gekenmerkt geweest door opeenvolgende koude- (glacialen) en warme-periodes (interglacialen).
Dit gebeurde al voordat de mens op het toneel verscheen.
De veroordeling van CO_2 als schuldige van de klimaatverandering houdt in, dat de hele wereld moet afstappen van het gebruik van fossiele brandstoffen.
Dr. Bjorn Lomborg (professor aan de Copenhagen Business School en een van de Top 100 Global Thinkers) stelt, dat alle CO_2-reductie inspanningen in het jaar 2100 een verlaging van de gemiddelde wereldtemperatuur zal opleveren van 0,17°C. En dit alles, en dit is nog maar het begin voor de komende 10 jaar, tegen een Europese kostenpost van minstens 1000 miljard Euro. Voor Nederland blijft het grootste bedrag buiten de begroting en gaat naar de ODE-toeslag op de elektriciteitsrekening van de burger. Per jaar gaat er in 2030 zeker 10 miljard Euro naar de kostenpost klimaatbeleid, daarna verder oplopend, hetgeen nog steeds door de overheid en het PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) wordt ontkend.
https://www.climategate.nl/2020/02/klimaatbeleid-zes-maal-zo-duur-als-berekend/
Dat er op een termijn van vele tientallen jaren moet worden overgegaan op een alternatieve vorm van energie is duidelijk, vanwege het opgeraken van fossiele brandstoffen en de vervuiling van het milieu door winning, raffinage en het gebruik hiervan (met name door zware stookolie).
Dit pleit er zelfs voor om deze brandstof te vervangen door aardgas!
Er is nu een begin gemaakt aan het elektrificeren van onze maatschappij.
Op zich is daar niets op tegen, mits er efficiënte (just in time) energiebronnen worden ingezet.
Zonnepanelen kunnen voor particulier gebruik nuttig zijn, waarbij de stroomlevering wel afhangt van voldoende zonlicht. Dure accu's zullen elektriciteit moeten opslaan om de nacht en donkere dagen door te

komen.
De energietransitie wordt eigenlijk volledig afhankelijk gemaakt van windturbines, terwijl een veel betere oplossing, welke ook niet afhankelijk is van een wisselende wind of zonneschijn, in de vorm van kernenergie tot op heden wordt afgewezen. In dit artikel wordt ingegaan op de voor- en nadelen van windenergie en kernenergie.

Windenergie

De voordelen van windenergie zijn:
* Stroomvoorziening voor afgelegen gebieden;
* Eigen stroomvoorziening voor grote bedrijven;
* Een mindere afhankelijkheid van olieproducerende landen;
* Windenergie is veruit de goedkoopste vorm van duurzame energie;
* De nieuwste zee turbines draaien 80% van de tijd, waardoor een rendement van 63% haalbaar is. Turbines op land kunnen ook nog verder opgeschaald worden, maar dan heb je het wel over turbines ter hoogte van de Eiffeltoren.

De nadelen zijn legio:
- Windkracht is een instabiele bron voor energie opwekking.
  Het rendement is afhankelijk van de windkracht en dus is vraag en aanbod niet op elkaar afgestemd:

Windkracht	Rendement
9 - 10	Omwille van veiligheid: stilzetten
7	maximaal
5	12%
3 - 4	nauwelijks rendement.

  Het gemiddelde rendement van een windturbine op land is hierdoor ongeveer 25% en dat betekent dat een windturbine van 4 MW in de praktijk slechts 1MW produceert!
  1 Mega Watt = 1 miljoen Watt.
  En kunt u zich voorstellen, als er geen centrales meer zijn, wat er gebeurt bij langdurige windstilte?
- Windturbines zijn in het landschap storend en worden als lelijk ervaren;
- Vogels en vleermuizen worden door aanvaring met de rotorbladen gedood;
- Slagschaduw en geluid wordt door omwonenden als hinderlijk ervaren;
- Waardeverlies van omliggende woningen;
- Elektromagnetische stralingen en laag frequent geluid veroorzaken gezondheid problemen;
- Windmolens lijken commercieel rendabel.
  Een windmolen kost € 1 à 2 miljoen per MW.
  Een 4 MW-windmolen: € 4 à 8 miljoen.
  Gemiddeld heeft een windmolen een levensduur van 25 jaar.

De totale kostenpost (aanschaf, plaatsing, onderhoud, vergoedingen grondgebruik en overlast, verzekeringen en ondernemingswinst) is budget neutraal.
Echter, de kosten van aansluiting van de op zee geplaatste turbines naar het vaste land zijn voor rekening van de overheid.
Eventuele tekorten worden door subsidies (SDE) gedekt.
(SDE = Subsidieregeling Duurzame Energieproductie)
Een subsidieregeling is mogelijk voor de periode van 15 jaar.
De Overheid treedt onvoldoende op tegen misbruik: Na de subsidieperiode wordt de windmolen tweedehands verkocht en wordt een nieuwe molen met verkrijging van een nieuwe subsidie geplaatst.
In 2019 zijn er +/- 200 subsidie aanvragen geweest.
Voor 2020 is een budget van € 2 miljard beschikbaar. Welleswaar zijn de regels voor de verkrijging van subsidie aangescherpt.

- Voor de productie van de magneten in de windturbines is het kostbare en moeilijk te winnen aardmetaal Neodymium nodig. In Baotou (China) moet Neodymium gescheiden worden van Uranium en Thorium. Samen met andere giftige chemicaliën wordt het afval in bassins en meren gedumpt. Grondwater wordt besmet en de lucht bevat hoge concentraties giftige stoffen. Een ernstige aantasting van het milieu!
  De bouw van de in het energieakkoord genoemde windturbines kost aan honderden Chinese arbeiders het leven en maakt duizenden mensen ernstig ziek. Duurzaamheid houdt niet op bij de landsgrens!
  Duurzaam is een methode die voorziet in de behoeften van de huidige generatie, zonder de behoeften van toekomstige generaties, zowel hier als in andere delen van de wereld, in gevaar te brengen.
- De windmolen verwekt stroom van een hoog voltage. Binnen in de molen kan door vonkoverslag in de lucht kortsluiting ontstaan. Denk bijv. aan bliksem. De inwendige ruimte wordt nu gevuld met het gas zwavelhexafluoride (SF_6) dat als een isolator werkt; het heeft een hoge doorslagspanning. Dit gas lekt langzaam weg uit de windmolen.
  In 2017 is 5.543 kg van dit gas weggelekt. En dan te weten dat dit gas als broeikasgas 24.000x sterker is dan CO_2. De windmolen moet er komen vanwege de reductie van CO_2. Het middel is erger dan de kwaal!
- Als de bestaande centrales door windmolens vervangen moeten worden, dan is Nederland veranderd in een chaos van gebouwen en windmolens. Onze natuur is opgeofferd vanwege een ondoordacht beleid!
  Bovendien is er geen enkele reserve bij windstil weer.

De Nederlandse elektriciteitscentrales hadden begin 2018 een opgesteld productievermogen van 21.600 Megawatt (MW), verdeeld over:
4.600 MW-kolencentrales,
15.300 MW-gascentrales,
700 MW- afvalverbranding,
500 MW-biomassa,

500 MW de kerncentrale Borssele,
4.700 MW-windenergie (3700 MW op land en 1000 MW op zee),
3.000 MW-zonne-energie.
in bedrijf.
Het totaal komt op 29.300 MW.
In 2018 waren er 2029 windmolens opgesteld met een werkelijke output van 3436 MW. Als alle kolen- en gascentrales in 2050 gesloten moeten zijn, dan betekent dat er 4.600 + 15.300 = 19.900 MW aan windmolens nog bijgeplaatst moeten worden.
En dit zijn dan: (19.900 : 3436) x 2029 = **11.751 extra windmolens**.
Opmerking: Dit aantal kan minder worden als het rendement van de op land staande windturbines verbeterd kan worden.

Het bovenstaande geldt puur voor de **opwekking van de huidige elektriciteitsvraag** en dit is slechts 20% van ons totale energie verbruik.
De overige 80% van ons energieverbruik gaat op in:
40% voor verwarming met aardgas;
20% voor industriële productie met aardgas;
20% voor de transportsector met het merendeel olie.

Als we dus uiteindelijk met fossiele brandstoffen (gas en olie) moeten stoppen dan ontstaat er een nog veel grotere vraag naar een andere bron van energie, welke onmogelijk door windturbines en/of zonnepanelen kan worden gerealiseerd.

Oordeel over windturbines:

Windenenergie is allesbehalve duurzaam.
Vervanging van de bestaande centrales (20%) door enorm veel windmolens doet afbreuk aan ons mooie Nederlandse landschap.
Vervanging van de overige 80% van onze energiebehoefte is onmogelijk met windturbines te realiseren.
De leefbaarheid door slagschaduw, lawaai en straling wordt een hel.
Er is onvoldoende zekerheid van stroomlevering op elk gewenst tijdstip.

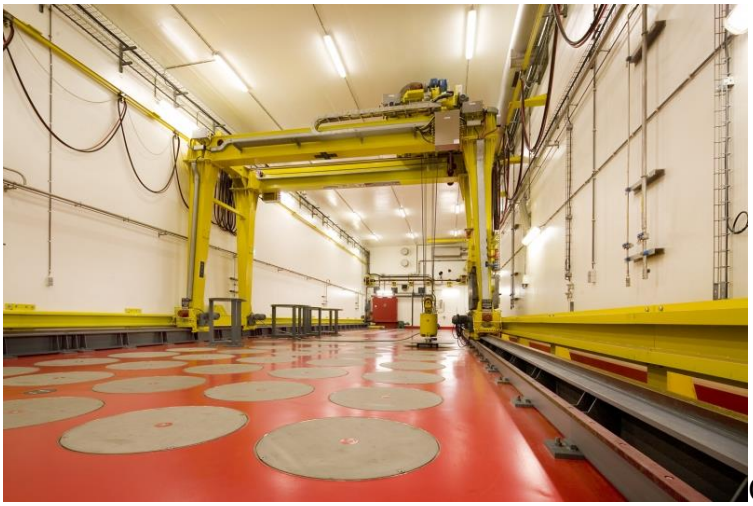
Opmerking:
Met het plaatsen van zonnepanelen op de daken van gebouwen kan het aantal te plaatsen windturbines teruggebracht worden. Hierbij moet wel rekening worden gehouden, dat bij nacht en donkere dagen geen stroom wordt geproduceerd. Verder is het qua landschappelijke aanzicht niet aan te bevelen om veel zonnepanelen op land te plaatsen.

Kernenergie

Als Nederland volhardt in haar beleid "van het gas af" om vervolgens ook nog eens te stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen zal onze

energie voorziening volledig afhankelijk worden van elektriciteit.
Voor het opwekken van elektriciteit zijn enorme vermogens nodig.
Het ziet er niet naar uit, dat deze supergrote vraag naar energie geleverd kan worden door windturbines, zonnepanelen, biomassa, waterkracht, aardwarmte of osmose.
Bovendien kan ons stroomnet dit niet aan!
Er zullen miljarden (schatting is € 40 miljard) Euro's moeten worden geïnvesteerd om aan de stijgende vraag naar elektriciteit te kunnen blijven voldoen.
De rekening, totaal geraamd op € 5000,- per huishouden, krijgt de burger via zijn energierekening gepresenteerd!
Verder zullen de bakker, de groenteboer, de slager en de supermarkt door hun hogere tarieven de kosten gaan doorberekenen.
Netbeheerder Tennet heeft al laten weten, dat er na 2025 niet altijd voldoende elektriciteit beschikbaar zal zijn.

De enige energiebron, die hieraan kan voldoen en met de opgewekte stroom ook ruimte heeft voor de productie van (waterstof) gas is **kernenergie**.
Bij dit proces komt enorm veel energie vrij:
Bij de splijting van 1 gram uranium ontstaat evenveel energie als bij de verbranding van 3000 kg kolen of 2500 liter benzine.
Maar er is ook sprake van radioactieve straling en afval.
De afvalstoffen (plutonium) zijn zeer radioactief en moeten voor vele duizenden jaren veilig worden opgeslagen.
Dit afval wordt in Frankrijk verwerkt. Het plutonium wordt verwijderd en de rest van het radioactieve afval wordt teruggestuurd voor opslag in Nederland en dit gebeurt bij COVRA in Vlissingen.
Het radioactief afval wordt in glas gegoten en in stalen vaten opgeslagen.
De stalen vaten worden in een betonnen vloerblok opgeborgen.
Zie onderstaande afbeelding.

COVRA - Vlissingen

De totale hoeveelheid radioactief afval die naar verwachting de komende honderd jaar ontstaat, kan ruimschoots worden opgeslagen op het COVRA-terrein, dat zo'n 20 hectare groot is.

In Nederland vindt weinig of geen informatie plaatst over kernenergie en daarmee verdwijnt ook niet de angst welke is ontstaan door de ongelukken in Tsjernobyl (26 april 1986) en Fukushima (11 maart 2011)

In Tsjernobyl (Oekraïne) explodeerde reactor 4 tijdens het uitvoeren van een complexe test. Bedieningsfout op bedieningsfouten zijn er gemaakt en ondanks de grote problemen is de test toch doorgezet.
Bij de explosie zijn 31 mensen omgekomen. Ook zijn er later nog vele slachtoffers gevallen door de opgelopen straling.
In 2016 is de bouw van een nieuwe sarcofaag (omhulling van het radioactieve gedeelte) gereedgekomen en is het toerisme weer op gang gekomen.
De omgeving is een natuurgebied geworden.

Sarcofaag in Tsjernobyl

Oekraïne blijf geloven in kernenergie:

Zaporizja Nuclear Power Plant in Oekraïne is de grootste van Europa met zes reactoren, waarvan de totale capaciteit 6000 MW bedraagt.
6000 MW is ook het vermogen dat wordt verkregen met 6000 windturbines van 4 MW!

Als gevolg van een tsunami viel in Fukushima de elektriciteit uit van de koelpompen. Ook werkte de noodgenerator door kortsluiting niet, waardoor de temperatuur in de reactor bleef oplopen en uiteindelijk een explosie het gevolg was.
Er zijn 3 medewerkers omgekomen. Er zijn berichten, dat er achteraf geen doden zijn door straling.
Als gevolg van deze kernramp zijn alle 50 kerncentrales in Japan, welke 30% van de stroomvoorziening zorgde, stilgelegd.
Op 16 juni 2012 heeft de Japanse regering opdracht gegeven tot het weer opstarten van 2 kerncentrales.
Daarnaast is Japan bezig met de bouw van 22 kolencentrales: Japan heeft geen vertrouwen in windturbines.
Er zijn plannen om ook nog eens 22 stilgelegde kerncentrales weer op te starten. Het beleid is erop gericht om in 2050 voor 20-22% op kernenergie te draaien.
https://www.nucleairforum.be/thema/kerntechnologie-wereldwijd/japan

Met de bovenstaande beschrijving van de twee kernongelukken is het niet de bedoeling om u angst aan te jagen.
De moderne kerncentrales zijn superveilig en met de nieuwe generatie gesmolten zout reactoren (MSR) is een ongeluk, zoals in Tsjernobyl heeft plaats gevonden, onmogelijk.
Een gesmolten-zout-reactor (ook wel Thoriumreactor genoemd, welke dus op 100% thorium draait) produceert duizend maal minder afval dan de uraniumreactor!
Het afval van een uraniumreactor heeft 100.000 jaar nodig om tot aanvaardbare veilige stralingsniveaus te zakken. Het afval van een gesmolten-zout-reactor op basis van thorium heeft 300 jaar nodig om tot aanvaardbare stralingsniveaus te zakken.
Het gevaar van een 'meltdown', het smelten van de kernreactor, is bij een gesmolten-zout-reactor niet aanwezig.

Aangezien de verdere ontwikkeling van de gesmolten-zout-reactor op basis van thorium begin jaren zeventig op een laag pitje is gezet zal het nog tot 2040 duren voordat er een veilige thorium-reactor kan worden gebouwd. Het onderzoek naar de gesmolten-zout-reactor zal een flinke impuls moeten krijgen om die tijd te verkorten. Anno 2018 zijn er een aantal landen in de wereld, o.a. China, India en Nederland, bezig met de verdere ontwikkeling van de gesmolten-zout-reactor.
https://wetenschap.infonu.nl/techniek/191847-kernenergie-met-uranium-of-gesmolten-zout-reactor.html

De komende tijd zijn er wel MSR-reactoren verkrijgbaar welke op laag verrijkt uranium draaien.

Zoals bij vele zaken in China worden ook hier mensen noch middelen geschuwd om die thoriumreactor voor elkaar te krijgen: momenteel werken in het Shanghai Institute en elders zo'n 600 onderzoekers aan het thoriumproject. Ze werken aan twee typen reactoren: een waarbij de thoriumbrandstof is opgelost in een vloeibaar zout, daarom ook wel de thorium-gesmolten zoutreactor genoemd en een waarbij de brandstof zit opgesloten in bollen grafiet, ook bekend als de pebble bed-reactor, waarbij gesmolten zout dient om de warmte af te voeren.
De gesmolten zoutreactor is technisch ingewikkelder dan de pebble bed reactor.
https://www.deingenieur.nl/artikel/thorium-reactor-heeft-nodige-haken-en-ogen

Op 25 oktober 2017 schreef prof. dr. Kees de Lange o.a. het volgende artikel in Climategate.nl:
Thoriumcentrales: de oplossing voor onze energievoorziening
Waarom stappen we niet morgen over op de thoriumcyclus als de voordelen zo groot zijn? In landen als Japan, India maar vooral China is sprake van grote

wetenschappelijk-technische programma's om de thoriumcyclus te ontwikkelen tot HET vehikel voor de grootschalige en zeer goedkope energieproductie van de toekomst. Vooralsnog blijft het Westen, en dus ook Nederland, op grote achterstand in deze ontwikkeling. Dat bergt de nodige gevaren in zich omdat een grote voorspong van China op het gebied van goedkope energieproductie niet zonder geopolitieke gevolgen zal blijven.

Op korte termijn kunnen we dus nog niet beschikken over de in ontwikkeling zijnde thorium reactor, maar dat hoeft ons niet te weerhouden om een aantal uranium reactoren te plaatsen en te stoppen met het neerzetten van onrendabele, lelijke, herrie veroorzakende, straling producerende en niet duurzame windturbines.
Deze kerncentrales kunnen dan vanaf 2030 in onze huidige elektriciteits-vraag voorzien, waarbij dan de huidige fossiele centrales kunnen worden gesloten en de streef van 49 % CO_2 reductie wordt gehaald.
Bovendien kunnen zij garant staan voor de levering van extra elektriciteit bij de ontwikkeling en geleidelijke invoering van elektrische auto's of transportmiddelen (treinen, vrachtwagens, schepen) op waterstof.
In deze periode moeten we voor de huishoudens dan zeker (en dat geldt voor never, nooit) niet "van het gas af".
Het voordeel is dat het elektriciteitsnet daardoor niet wordt overbelast.
In de volgende periode van 2040 tot 2050 kunnen we van het aardgas af nadat er MSR-thorium-kerncentrales zijn gebouwd.
Er is dan ook voldoende elektriciteit om waterstof te produceren, zodat de huishoudens probleemloos op waterstof kunnen omschakelen en de gasleidingen intact kunnen blijven.
In 2050 hebben we dan toch nog voldaan aan het Parijse akkoord van een fossiel vrij Nederland.

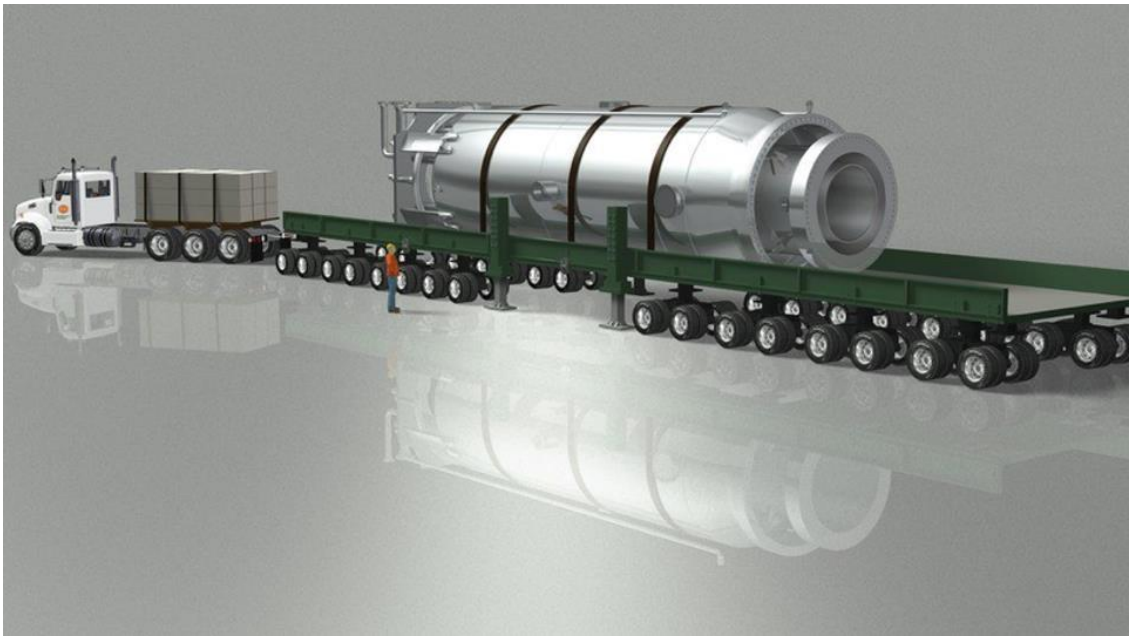
Kerncentrales, welke vóór 2030 in Barneveld c.q. in de provincie Gelderland geplaatst moeten worden om de doelstelling van 49% CO2 reductie te halen.

In Barneveld gaat het om plaatsing van 8 windturbines van 4 MW.
In de provincie Gelderland gaat het om het bijplaatsen van in totaal 735

windturbines van 3 MW.
Het zou pleiten voor een gezamenlijke aanpak als het gaat om het installeren van kerncentrales. Een landelijke aanpak zou nog beter zijn, omdat dit minder problemen zal geven voor de keuze van de plaats van installeren. Bovendien zal dit de efficiëntie en het rendement ten goede komen.
Allereerst de opmerking, dat bij het voornemen van het plaatsen van 3 of 4 MW-windturbines geen rekening is gehouden met het matige rendement van deze windturbines ten gevolge van de verschillen in windkracht.

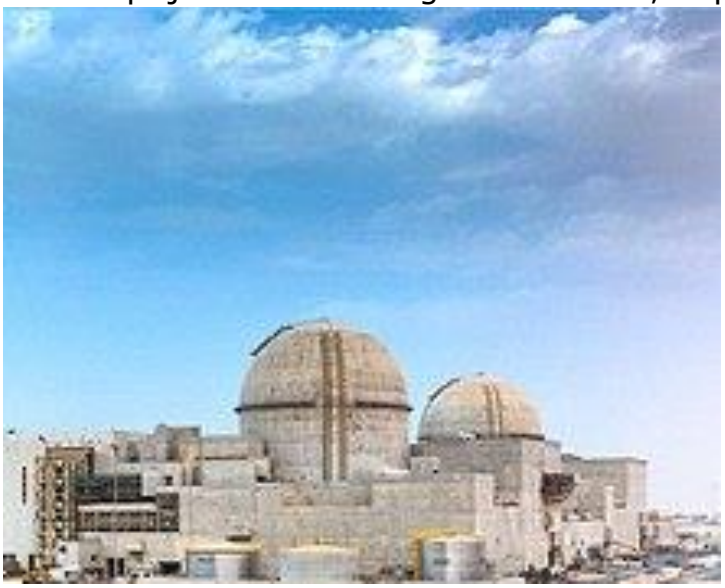
8 Windturbines van 4 MW zullen jaarlijks slechts een opbrengst hebben 8 MW en dit is veel te weinig om hiervoor een kerncentrale te plaatsen.
Het totale vermogen, dat in de provincie Gelderland wordt gevraagd is 735 x 3 x 25% = 551 MW en dit gevraagde vermogen is ideaal voor een kerncentrale.
De centrale in Borssele heeft een vermogen van 450 MW.
We zouden dus met één centrale in Gelderland kunnen volstaan en dan zijn we van alle windmolen problematieken af!!

Rolls Roys kan een 440 MW-reactor leveren. Deze is binnen een termijn van 10 jaar leverbaar voor een redelijke prijs.
Het kan zelfs mogelijk zijn om een 300 MW-reactor (geschikt voor o.a. schepen) van de plank te kopen.
Wereldwijde fabrikant Rolls-Royce is de nieuwste deelnemer in de technische race die kleinschalige kernenergie levert. Vorige maand kondigde het bedrijf plannen aan om tegen 2029 10-15 kleine modulaire reactoren (SMR's) in het Verenigd Koninkrijk te bouwen, waarbij elke eenheid compact genoeg is om op de achterkant van een tractor-trailer te zitten.

De technologie is er: decennialang hebben kleine reactoren nucleaire subs en ijsbrekers aangedreven.
https://www.forbes.com/sites/arielcohen/2020/02/21/rolls-royce-reignites-the-race-to-build-mini-nuclear-power-plants/

Korea Electric Power Corporation (KEPCO) levert zeer grote kerncentrales: APR-1400 met een vermogen van 1400 MW.
Momenteel zijn er 7 van deze reactoren in aanbouw (Arabische emiraten en Zuid-Korea).
Deze reactor is in de VS na 5 jaar onderzoek goedgekeurd.
De kostprijs van stroom ligt rond de € 0,05 per kWh.

Unit 1 en unit 2 van de Barakah kerncentrale APR-1400 reactoren in de Verenigde Arabische Emiraten

Een andere grote reactor is de Russische VVER van 1000 MW.
Finland heeft deze reactor besteld.
Goede prijs en een korte levertijd.

De twee VVER-440-units in Loviisa hebben gebouwen die voldoen aan de westerse veiligheidsnormen. Loviisa (Finland) telt 15.316 inwoners.

Kortom een scala van mogelijkheden op het gebied van kerncentrales. Het is en blijft verstandig om de energie transitie provinciaal of landelijk gezamenlijk aan te pakken.

Zie ook het artikel van op climategate.nl

Kern-, wind- en zonne-energie
https://www.climategate.nl/2020/02/kern-wind-en-zon/

Tot slot: een suggestie waarover ongetwijfeld grote verschillen van mening zullen ontstaan:

In de overtuiging, dat CO_2 geen of nauwelijks invloed meer heeft op de aardse klimaatverandering is het aan te raden om alle investeringen (duizenden miljarden Euro's) en de inspanningen, welke nu besteed gaan worden aan Green Deal (windmolens, "van het gas af", CO_2-reductie, etc.) te besteden aan bedrijven en hun werknemers om een economische catastrofe, veroorzaakt door het Corona-virus, te voorkomen.
OK, dan zal het in 2100 ongeveer 0,17°C warmer zijn: dat scheelt dan ook in de kosten van verwarming.

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-037

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	31 maart 2020
Zaaknummer	Z/19/347628 /INT/20/954013l
Onderwerp	Aanvullende reactie informatieavond 'Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)'
Portefeuillehouders	Carla Koers en Hans Winters
Contactpersoon	A. Sannes/ Jacqueline van der Leij
E-mail	A.sannes@zevenaar.nl/ j.vanderleij@zevenaar.nl
Telefoon	0316595215/ 0316 595 513

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding
Op 10 maart 2020 heeft een inloopavond plaatsgevonden voor het 'Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)'. De reacties die online en op de avond zelf zijn ingediend hebben wij u middels een eerdere raadsinformatiebrief (nr. 2020-030) op 13 maart 2020 aangeboden. Na de termijn is vanuit de Erfgoedcommissie een reactie ingediend. Deze sturen wij u toe in aanvulling op de eerdere raadsinformatiebrief.

Kernboodschap
Hierbij informeren wij over een nog na de termijn ingediende inhoudelijke reacties van de Erfgoedcommissie.

Context
☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Coalitieafspraak
☐ Motie/amendement/toezegging
☒ Anders, namelijk informatie verstrekken

Inhoudelijke boodschap
De ingekomen reactie is als bijlage bij deze RIB gevoegd.

Communicatie en vervolgproces
Communicatie
N.v.t.

Vervolgproces
Het toets- en afwegingskader wordt behandeld in de eerstvolgende commissie Ruimte en aan uw raad ter vaststelling voorgelegd op de eerstvolgende raadsvergadering.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. Secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1. INK/20/953999: ingekomen reactie Erfgoedcommissie

Reactie Erfgoedcommissie Toets- en afwegingskader Grootschalige duurzame energieopwekking dd 11 februari 2020

Met interesse hebben wij kennis genomen van het Toetsingskader van de gemeente Zevenaar. Vanwege de impact van de energietransitie op het landschap omarmen wij het streven te komen tot een afwegingskader. Van de erfgoedcommissie zijn Werner Weijkamp en Sandra Schuit aanwezig geweest bij de eerste avond in april 2019 die voor bewoners en betrokkenen is georganiseerd. Wij konden helaas niet aanwezig zijn bij de presentatie van het definitieve kader op 10 maart 2020. Daarom geven wij u langs deze weg onze overwegingen mee.

Status notitie Wij zijn ons bewust van de urgentie, nu ook de Regionale Energiestrategie in de maak is voor de regio Arnhem-Nijmegen. Dat neemt niet weg dat wij betreuren niet in de gelegenheid te zijn geweest te reageren op het concept-kader. In het kader zien wij een aantal interessante gedachten, maar het is naar ons oordeel nog onvoldragen. Het landschap wordt in Nederland slecht beschermd en vereist daarom zorgvuldigheid wat door urgentie niet in het gedrang mag komen.

Relatie met ander beleid en maatregelen Het zou goed zijn om in het kader uit te dragen dat de gemeente projecten op het gebied van energiebesparing en goede isolatie van gebouwen actief stimuleert, en de relatie te leggen met haar Warmtevisie. Alles wat je bespaart hoef je niet op te wekken en een warmtenet ligt onder de grond en doet geen aanslag op het landschap.

Relatie met buurgemeenten Duiven en Westervoort Geadviseerd wordt om het kader , evenals de RES-afspraken, met de buurgemeenten af te stemmen. Deze gemeenten liggen immers in hetzelfde Liemers-landschap en aan dezelfde hoofdinfrastructuur A12/A15.

Focus op zonne- en windenergie We zijn ons bewust van de keuze die gemaakt is om uit te gaan van opwekking door zonne- en windenergie. Toch lijkt naast deze de keuze voor waterenergie voor de gemeente Zevenaar logisch en wenselijk. Zevenaar ligt tussen de Rijn, het Pannerdens kanaal en de IJssel. Ook al staat waterenergie nog in de kinderschoenen, pilots helpen de transitie verder en passen zeker in het landschap. De gemeente zou zich met partner Waterschap Rijn en IJssel ten doel kunnen stellen de kennis en ontwikkeling hiervan een impuls te geven.

Minimaal op te nemen op p.6 is de volgende tekst: *De komst van nieuwe technieken, de Regionale Energiestrategie, actualisatie van het provinciaal beleid en de Omgevingswet zijn ontwikkelingen die mogelijk leiden tot aanpassing of aanvulling van het kader*. Nu wordt alleen een eventuele aanpassing van beleidskaders van hogere overheden genoemd.

Onderscheid proceseisen en locatie-eisen Wenselijk zou zijn een duidelijk onderscheid tussen voorwaarden ten aanzien van het proces en ten aanzien van de locatie. Zie ter inspiratie hoofdstuk 3 in https://www.apeldoorn.nl/ter/fl-afwegingskader-zonneparken

Ladder duurzame energie Zorgvuldig afwegen van geschikte locaties is makkelijker wanneer gebruik gemaakt wordt van een ladder duurzame energie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in 3 soorten locaties: 1. op daken; 2. binnen bebouwd gebied; 3. In het landschap. Deze hiërarchie maakt duidelijk dat zonnevelden op goede agrarische gronden een laatste stap zijn.

Clustering Het buitengebied bestaat voornamelijk uit open agrarisch landschap en rivierengebied. De impact van windturbines en zonnevelden is hier groot. Wij steunen de keuze van de gemeente om te clusteren, en zo een verrommeling van het landschap te beperken. Voor de locatiekeuze is visie echter onontbeerlijk. Het benoemen van 7 landschapstypen volstaat niet als daar geen waardering

aan verbonden wordt. Door aan te willen sluiten bij toevallig ontstane productielocaties oogt de verzameling voorkeursgebieden nu willekeurig. In het kader is de tering naar de nering gezet. Op deze manier maakt het kader nieuw beleid van verrommeling tegen wil en dank en dat is jammer. Sommige initiatieven zoals de windturbines bij Angerlo heeft de gemeente terecht maar vergeefs proberen te weren. Beschouw ze als bedrijfsongeval en niet als voorkeursgebied. Ook de rode cirkel in het Broek is moeilijk te begrijpen als voorkeursgebied.

Leer van geschiedenis. Ons landschap is door mensenhanden ontgonnen, denk aan het veenweidegebied dat zonder turfstekers niet was ontstaan. Nu is er aanleiding deze oude kennis voor nieuwe doelen te benutten, en zo een nieuwe en interessante laag aan de geschiedenis toe te voegen, samen met grondeigenaren en gebruikers. De energietransitie is de nieuwe ontginningsopgave. Het benoemen van een energie-ontginningsgebied in overleg met buurgemeenten zou een betere vorm zijn van de kaart met voorkeursgebieden. Wij raden u aan hieraan een hoofdstuk te wijden; een landschapsarchitect kan u van advies dienen. Voor deze ontginningsopgave liggen de stedelijke zone, met name ter weerszijden van de A12, de directe omgeving van de afvalverwerkingscentrale van Duiven en mogelijk de locatie bij het Pannerdens kanaal het meest voor de hand. Bij deze opgave zijn landschapsontwikkeling en meervoudig ruimtegebruik vereisten naast energie-opwek, zoals door u terecht wordt bepleit. Aandacht vraagt daarbij de kwestie van grondspeculatie.

Maat en schaal De subsidieregels voor duurzame energie stimuleren de hoogste windturbines en de grootste en dichtst bebouwde zonnevelden. In het kader wordt dit als voldongen feit geaccepteerd, zeker voor wat betreft de windturbines. In het afwegingskader hoort de impact van verschillende energie-opwekkers beoordeeld te worden in relatie tot de draagkracht van het landschap. Het is mogelijk dat met meer kleinere turbines, die nog enige relatie hebben met hun omgeving, een interessanter nieuw landschap ontstaat . Het is mogelijk dat verschillende kleinere zonnevelden een aantrekkelijker landschap genereren dan een aaneengesloten complex van 40 hectare of groter. Wij adviseren u daarom aandacht te schenken aan maat en schaal.

Namens de erfgoedcommissie, Sandra Schuit en Werner Weijkamp, 17 maart 2020

GEMEENTE ZEVENAAR

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-030

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	13 maart 2020
Zaaknummer	Z/19/347628 /INT/20/952409
Onderwerp	Informatieavond 'Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)'
Portefeuillehouder	Carla Koers en Hans Winters

Contactpersoon	A. Sannes
E-mail	A.sannes@zevenaar.nl
Telefoon	0316595215

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Met het Klimaatverdrag van Parijs en het Nationaal Klimaatakkoord is de urgentie onderstreept dat de uitstoot van CO_2 en andere broeikasgassen moet worden verminderd. Ook de gemeente Zevenaar heeft haar ambities vastgesteld. In het coalitieakkoord 2018 – 2022 '*Vernieuwend Verder'* heeft de gemeente Zevenaar vastgelegd dat wij in 2040 energie neutraal willen zijn. Om deze ambitie te kunnen realiseren, is het van belang om vormen van duurzame energievoorzieningen mogelijk te maken. De gemeente Zevenaar heeft daarom een toets- en afwegingskader opgesteld voor grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind). Het college heeft op 11 februari 2020 met het toets- en afwegingskader ingestemd en besloten om begin maart opnieuw een informatieavond te organiseren waarbij het toets- en afwegingskader wordt gepresenteerd en waarbij de aanwezigen hun reacties kunnen achterlaten en vragen kunnen stellen aan de gemeente. Tevens heeft de gemeente Zevenaar het toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) vrijgeven voor online reacties. Het toets- en afwegingskader wordt op 18 maart behandeld in de commissie Ruimte en aan uw raad ter vaststelling voorgelegd op 1 april2020.

Kernboodschap

Inmiddels heeft deze informatieavond plaatsgevonden. De gemeente Zevenaar heeft op 10 maart 2020 een informatieavond gehouden over het toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind). Hierbij informeren wij over de inhoudelijke reacties voorafgaand aan en tijdens de inloopavond.

Context

☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
☐ Coalitieafspraak
☐ Motie/amendement/toezegging
☒ Anders, namelijk informatie verstrekken

Inhoudelijke boodschap

De informatieavond is door circa 100 mensen bezocht en er zijn 31 reacties ingediend deze avond. Daarnaast zijn er 13 reacties online ingediend. Wij bieden deze reacties ter kennisgeving aan, zodat u deze meekan nemen in uw verdere besluitvorming inzake het toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind). De ingekomen reacties zijn gebundeld en als bijlage bij deze RIB gevoegd.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie

Via de online kanalen van de gemeente wordt opvolging gegeven aan de inloopavond.

Vervolgproces

Het toets- en afwegingskader wordt op 18 maart 2020 behandeld in de commissie Ruimte en aan uw raad ter vaststelling voorgelegd op 1 april2020.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1. *952461 Overzicht van ingekomen reacties.*

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

Indiener	*Reactie*
Inhoudelijke reactie per email	
1	In verband met de huidige klimaat hysterie citeer ik hoogleraar energiesystemen David Smeulders van de Technische Universiteit Eindhoven die het klimaat beleid kraakt om alle huizen van het gas af te halen : • Het is een grote fout van het kabinet. Het hele gebeuren is zinloos behalve sympathie in Groningen en een hogere energierekening voor de huishoudens. • Aardgas is juist deel van de klimaatoplossing. • In onze buurlanden wordt met verbijstering naar de Nederlandse van het gas-af-operatie gekeken. • België en Duitsland zijn juist bezig om huizen op het aardgas aan te sluiten. Je ziet daar borden langs de weg : aardgas komt eraan! • Ik heb een paar keer aan tafel gezeten bij onderhandelingen over het klimaat akkoord. Er werd niet gediscussieerd over de vraag of gas een optie was. Er werd gezegd : zo gaan we het doen. • Het irrationele beleid verklaard met 3 O's : Onwetendheid , Overmoed , Onwil. Uiteraard is dit gesprek van hoogleraar David Smeulders te vinden in dagblad AD en zijn z'n inzichten ook te vinden in overige media. Ook hoogleraar Prof. Dr. Machiel Mulder van de Rijksuniversiteit Groningen zet grote vraagtekens bij de huidige klimaatplannen en berekeningen. En dan hebben we het over slechts 2 deskundigen. Als bijna 81 jarige zal ik de toekomstige ontwikkelingen inzake verwarming m.b.t. het milieu of klimaat niet meer meemaken. Wel heb ik de periode vóór de komst van het aardgas intensief ervaren. Vader helpen houtstompen uitgraven in het bos , zagen , kloven , in zakken doen en thuis opslaan als brandhout. Verder aanvullend kolen stoken , eierkolen of antraciet en elke dag in de weer met aanmaken van de kachel en met het schoonmaken van de as. En toen kregen we aardgas! Wat een luxe! Wat een gemak! Er werden enorme bedragen door Nederland vrijgemaakt voor het produceren van aardgas en het aanleggen van de benodigde infrastructuur door geheel Nederland. Werkelijk een gigantische operatie. Huishoudelijke apparaten werden kosteloos omgebouwd. En nu er nog aardgas voor onbepaalde tijd beschikbaar is krijgen we dit. Misschien politiek gemotiveerd nu we van grote broer USA geen buitenlands gas mogen betrekken? Wat mij verder vreemd voorkomt is het feit dat er in Nederland nu een ongebreidelde bevolkingstoename plaatsvind en niemand de gevolgen voor ons Nederlandse klimaat aankaart. Dat het grote gevolgen heeft voor ons Nederlandse milieu en klimaat is voor ter zake deskundigen heus aantoonbaar. Maar er moet wel moed voor opgebracht worden in ons huidige politieke klimaat.

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

	Hoe dan ook , ik wens de gemeente Zevenaar inzicht en succes met het klimaat beleid. Kan het waarderen dat mijn reactie zal helpen bij de besluitvorming zoals door u toegezegd in de media.
2	Allen, Bij deze wil ik gebruik maken van de mogelijkheid mijn visie te geven op de Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) Ik ben blij met de nu gekozen route, voor de bijeenkomst van 10 maart is de juiste procedure gevolgd. Iedereen kan op de hoogte zijn en participeren ! *Aardwarmte kan worden ingezet voor de winning van energie. Het kost echter meer geld om aardwarmte op te halen, dan het oplevert. Het aanleggen van een aard warmte-energiecentrale is erg duur. Daarnaast zit niet overal in Nederland geschikte bodem op de diepte waarop aardwarmte wordt getapt. Dat maakt dure proefboringen noodzakelijk. Er is recent seismologisch onderzoek uitgevoerd in een klein gebied ten noorden van onze gemeente (voornamelijk buitengebied lijn Lathum/Giesbeek) om te kijken of er kansen zijn. De uitkomsten hiervan zullen midden 2020 beschikbaar zijn.* Waarom wordt er onderzoek gedaan als men vooraf al stelt dat de kosten hoger zijn dan dat het oplevert . Dat moeten we met zijn allen niet willen . *Waterstof lijkt vooral geschikt om in te zetten als brandstof voor de industrie en het Transport.* Waterstof is bij <u>uitstek</u> geschikt om straks onze huizen mee te verwarmen en te dienen als brandstof voor ons autopark etc. Het is vele malen duurzamer en veiliger dan de elektrische auto's en goedkoper en duurzamer dan warmtepompen etc. Men kan gebruik maken (met een kleine aanpassing) van het bestaande netwerk v.w.b. centrale verwarming ,gasleidingen en benzinepompen. Hoe duurzaam wil je het hebben! Dit vraagt echter nog wat tijd maar zal een bijzonder goed alternatief zijn voor het huidige gas en brandstof. Dus laat vooral de huidige gasaansluiting intact, en neem dit mee in de besluitvorming. *Ten aanzien van omgevingsmanagement willen wij nog het volgende meegeven:* *De communicatie inzake de omgevingsdialoog is primair een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer; hij of zij gebruikt hiervoor eigen communicatiekanalen.* In mijn ogen blijft de gemeente toch hoofd verantwoordelijke inzake de gang van zaken . Zij heeft een zekere zorgplicht naar haar burgers toe. De Gemeente schept de mogelijkheden en zal de procesgang moeten bewaken. *Met het realiseren van grootschalige productielocaties binnen de gemeente Zevenaar wordt invulling gegeven aan de doelstelling om een energieneutrale gemeente te zijn in 2040, <u>waarbij de ruimtelijke kwaliteit</u> <u>zo goed mogelijk wordt geborgd.</u>* 2. *Voorkeursgebied* *De gemeente Zevenaar kiest voor het werken met voorkeursgebieden. Uitgangspunt is dat de windturbines en zonneparken worden geconcentreerd langs rijkswegen, rekening houdend met de wettelijke beperkingen waar eerder op is gewezen. Met het aanwijzen van voorkeursgebieden komen de windturbines en zonneparken op plaatsen waar ze het beste passen. Daarnaast is de veiligheid van de windenergieprojecten van belang en willen wij zoveel mogelijk voorkomen dat omwonenden hinder ondervinden. Ook om die reden zijn locaties bij rijkswegen beter geschikt. Er zijn daar relatief*

	weinig omwonenden en wat betreft het geluid van windturbines; dit geluid valt dan zoveel mogelijk weg tegen het bestaande geluidsniveau. Het gaat dan specifiek om stroken langs de A12 Het is inconsequent als u het volgende stelt; *In het blauwe voorkeursgebied zit een zoekgebied bedrijventerreinen (Structuurvisie 2030). In dit gebied moet extra aandacht zijn dat initiatieven grootschalige duurzame energieopwekking bestaande en eventuele toekomstige bedrijven niet hinderen.* Ik ben van mening dat dit bedrijventerrein juist bij uitstek geschikt is voor windturbines daar er verder niemand hinder van ondervind. (zoals hierboven gesteld wordt) en de lijn langs de A12 keurig doorgetrokken wordt op deze wijze, En met het oog op de maatschappelijke lastenverdeling kan een combinatie van verschillende hernieuwbare bronnen (bv. zon en wind) binnen een project (of een samenwerking van verschillende dicht bij elkaar gelegen projecten) waardoor het elektriciteitsnet efficiënt wordt benut een meerwaarde hebben. Want door goede regie op locaties en verslimming van het net kan dat zo kostenefficiënt en gericht mogelijk gebeuren. Vraag en aanbod bij elkaar, hoe duurzaam wil je het hebben. **Ik zie het als een gemiste kans om de handreiking af te slaan van de gemeente Westervoort en Duiven om gezamenlijk op te trekken v.w.b. het zoeken naar geschikte locaties voor windmolens in het gebied**. (om verrommeling van het gebied te voorkomen) **Ook zouden de windmolens geplaatst door buurgemeenten op dezelfde overzichtskaart in getekend moeten worden.(Dan ziet men de werkelijke impact op het gebied**) En dan kunt u constateren dat er een onevenredige belasting van de dorpen Giesbeek en Lathum met windmolens plaatsvind. Geplande windturbines(3 stuks) en een zonnepark in de meest noordelijke punt aan de Landaansestraat van de Gemeente Duiven op een afstand van 750 m. van het dorp. En de molens bij AVR met grote gezondheid risico's voor de dorpen Lathum en Giesbeek Verpeste zichtlijnen vanaf de Veluwezoom! En een verpeste recreatieve uitstraling en beleving van het Rhederlaag. Ik vind dat in de zones 6 en 7 (kaartje pag.10) ook ruimte gemaakt kan/moet worden voor windturbines. Het kan niet zo zijn dat die alleen maar in Noord- Zevenaar (boven de A12 moeten komen). Voor ons is het behoud van ons mooie landschap van even groot belang! We hebben ook al een deel van ons mooie Rhederlaag op moeten geven voor een Overnachtingshaven. En het mag niet zo zijn dat wij in het noorden het afvalputje van de gemeente Zevenaar gaan worden! Dat ze er moeten komen dat is' helaas' waar maar hieraan moet wel iedereen eerlijk zijn steentje aan bijdragen. *Als algemeen uitgangspunt van de provincie Gelderland geldt dat het combineren van windturbines met andere, intensieve functies in een gebied de voorkeur heeft. Het kan de beleving van een gebied onderstrepen en concentreert milieueffecten.* Vervolgens stelt gemeente Zevenaar: *Indien windturbines niet gecombineerd kunnen worden met de genoemde combinaties en uit onderzoek blijkt dat voldaan kan worden aan een goede ruimtelijke ordening, staat ons beleid realisatie van deze windturbines niet in de weg.* Mijn mening is; De gemeente hoort zich sterk te maken dat eerst deze plekken worden ingevuld en daarna pas de locaties die meer impact hebben op een ieders directe (dagelijkse) leefomgeving. Wat voor nut hebben anders al die beleidsregels.

	Ik heb nu het idee dat er te snel van afgestapt gaat worden. Verder hoop ik ook dat de gemeente zich sterk maakt voor de zonneladder. Panelen op de daken van bedrijven etc.(klimaatneutraal bouwen meenemen in bestemmingplannen) **@ College van B&W** **Geacht college ,** **Naar aanleiding van een gesprek met wethouder Breunissen uit Westervoort wil ik u het volgende verzoeken;** **Wilt u zich ervoor inzetten dat de (mogelijke) plaatsing van windmolens (locatie E) in de meest noordelijke punt van het Duivense Broek geen doorgang gaat vinden. De Gemeenten Duiven en Westervoort trekken samen op en hebben deze ontwikkellocatie aangeven voor zon en windenergie. Volgens de Omgevingsvisie ''Gaaf Gelderland' van de provincie Gelderland mogen hier geen zonneparken en windmolens vanwege wettelijk en provinciaal belang (weidevogel- en rustgebieden voor winterganzen).** **Nog los van het feit wat het doet met de zichtlijnen vanuit de Veluwezoom en de beleving in (de directe nabijheid (750 m.) van ons dorp) Giesbeek en het Rhederlaag.** Mochten er nog vragen zijn , dan hoor ik die graag!
3	**Kanttekeningen bij "Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking" (Zevenaar).** **T.a.v. "Reikwijdte"** I) In dit onderdeel wordt onder meer aandacht gegeven aan windturbines. Opgemerkt wordt dat de productie van windturbines weliswaar energie kost maar dat "het rendement veel hoger is dan bij een kolen- of kerncentrale". Duidelijk is dat de lezer hier wordt voorbereid op een promotie van windenergie; geheel ten onrechte. Een windturbine in deze regio levert over een jaar slechts 25% van zijn nominale vermogen (omdat het niet altijd waait). Dat wil zeggen dat een turbine van 4 MW een effectief vermogen van 1 MW gedurende het jaar heeft. Een verhouding van geïnstalleerd vermogen tot effectief vermogen van 4:1 Een moderne kolencentrale of kerncentrale met een nominaal vermogen van bv 400 MW is gedurende een jaar rond de 90% van de tijd in bedrijf. Het beschikbare vermogen gedurende het jaar is dan 360 MW. Een verhouding van geïnstalleerd vermogen tot effectief vermogen van 4:3,6 *Het mag duidelijk zijn dat wat in de **reikwijdte** over het rendement van een windturbine in vergelijking met een kolen- of kerncentrale wordt gesteld volledig mank gaat.* Terloops wordt opgemerkt dat voor wat het kernenergie betreft het radioactieve afval een twistpunt is. Dat mag in de politiek zo zijn, deskundigen zijn het er over eens dat het kernafval beheersbaar is. Sterker nog, kernafval van toekomstige kerncentrales, gebaseerd op de thoriumcyclus, kan in dezelfde centrale grotendeels "verbrand" worden, zodat er nog nauwelijks kernafval over blijft. Dit afval heeft dan ook nog een levensduur van slechts honderden jaren.

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

	*In de **reikwijdte** kan de tekst met betrekking tot kernenergie beperkt blijven tot de opmerking dat kernenergie onder bevoegdheid van de landelijke overheid behoort en hier buiten beschouwing blijft.* *De negatieve kwalificatie moet achterwege blijven.* III) Een belangrijk nadeel van elektriciteitsopwekking met zonnepanelen en windturbines wordt in de **reikwijdte** niet benoemd. De beschikbaarheid van elektriciteit uit deze bronnen is niet gegarandeerd en schommelt ook sterk onder invloed van het dag-nacht ritme en de weersgesteldheid. Het is daarom steeds noodzakelijk elektriciteitsopwekking uit betrouwbare bronnen zoals kolen- of gascentrales ter beschikking te houden. *Het is daarom misleidend in de **inleiding** te suggereren dat met toenemende inzet van zon en wind energie afgezien kan worden van elektriciteitsopwekking met fossiele brandstoffen.* **Afsluitend:** Gezien het vorige is het mijn mening dat Zevenaar uiterst terughoudend moet zijn met de inzet van windenergie gezien de bezwaren die aan deze vorm van elektriciteitsopwekking kleven. Het zwaartepunt moet liggen op zonne-energie in de gebouwde omgeving en grootschalige zonnecentrales. De gemeente moer zich realiseren dat de geografische ligging van Zevenaar geen mogelijkheden biedt om energieneutraal te worden en daarvoor afhankelijk is van provinciale en landelijke maatregelen.
4	Graag wil ik hierbij aangeven dat we er niet onderuit komen om zonnepanelen en windmolens te plaatsen in onze regio. Wat we wel in de hand hebben is waar plaatsen we ze. Als ik vanaf Babberich over de dijk fiets richting de Breuly en Groessen zie ik aan beide kanten open gebieden en bijna ongeschonden natuur. Fiets ik door de Sleeg dan zie ik links en rechts of de spoorlijn of de snelweg of oprukkende Holthuizen. Dus hier is de horizonaanzicht al aangetast. Hetzelfde geldt voor langs de A12. Hierbij wil ik aangeven wees zuinig op de onaangetaste gebieden bij het inplannen van windmolens en zonnepanelen en kies voor gebieden waar de horizonvervuiling al heeft toegeslagen.
5	Geachte dames/heren, Ik ben bang. Ik ben bang voor de gevolgen van de klimaatverandering. Niet voor de fysieke verandering van het klimaat, maar voor de verregaande bizarre politieke besluiten daaromtrent. Het klimaat verandert. Ikzelf ben er niet van overtuigd dat de mens veel invloed heeft op het klimaat, niet negatief of positief, maar dat doet er niet toe, o.a. de gemeente Zevenaar meent dat Nederland moet proberen die verandering te

	beïnvloeden. Ik heb angst voor de orthodoxe religie die de klimaatpolitiek is geworden. De transitie gaat honderden miljarden kosten en waarvoor? Ook het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) ontkent niet dat Nederland als klein land verantwoordelijk is voor niet meer dan 0,35 procent van de mondiale uitstoot en het is duidelijk dat het Nederlandse klimaatbeleid op wereldschaal daarom weinig kan uitrichten. Hoe weinig is moeilijk precies vast te stellen, maar onze bijdrage komt wellicht in de buurt van 0,0003 graden. Bijna onmeetbaar dus. En wat als na al die jaren blijkt dat de temperatuur op aarde tóch gestegen is? Misschien door natuurlijke invloeden? Hadden we al die honderden miljarden dan niet beter kunnen besteden aan het lenigen van échte nood? In de Derde Wereld? Of de zorg? Heeft er nu niemand twijfels bij de ingeslagen weg? Deze honderden miljarden zullen moeten opgebracht door ons burgers, linksom of rechtsom. Ook de CO_2-heffing die opgelegd gaat worden aan de industrie zal worden doorberekend aan de burger. We moeten van het gas af, nee, we moeten niets. Er is een politieke keuze gemaakt, maar we kunnen ook weer een andere keuze maken. Ja, we willen niet al te afhankelijk worden van Russisch gas, maar ook Noorwegen - een beschaafd en verstandig land - levert gas, de VS schaliegas en vloeibaar gas. Daarnaast is Rusland ook grotendeels afhankelijk van de opbrengsten van het geleverde gas, dus die gaan echt geen gekke dingen doen. Waarom worden die miljarden niet ingezet voor de ontwikkeling van andere energiebronnen: thoriumcentrales, waterstof, getijdenstroom? De Gemeente Zevenaar, geeft in een Warmtevisie haar kijk op de energietransitie voor de gemeente. Het zal tussen de 500 en 850 miljoen (850.000.000!) euro gaan kosten, een waanzinnig piramidespel met een ongewisse uitkomst. Welke problemen zouden niet opgelost kunnen worden met dit bedrag? Zorg, jeugdwerk, veiligheid! Er wordt toegegeven dat er talloze variabelen zijn en dat veel nog onbekend is. Maar we gaan toch beginnen? We duiken in het diepe, zonder zwemmen te hebben geleerd. Voor de bewoners van Zevenaar worden de kosten van de woningaanpassing berekend op gemiddeld € 36.000 per woning, andere bronnen spreken van € 48.000. Aangezien overheden over het algemeen slecht zijn in het schatten van kosten, ligt het in de rede uit te gaan van een hoger bedrag. Wij zijn bijna 70 jaar. We hebben ons hele leven zuinig geleefd en een beetje kunnen sparen. Door het werk, met vele verhuizingen, konden we pas laat een eigen huis kopen, met een vrij kortlopende hypotheek, tegen hoge rente. Op aandringen van de overheid hebben we de hypotheek nu eindelijk afgelost met gebruikmaking van een deel van ons spaargeld. We hebben verder nooit geld geleend of de gemeenschap anderszins belast met uitkeringen of toelages. In de herfst van ons leven dachten we nu met rust gelaten te worden, wij proberen ook niemand tot last te zijn. Ons pensioen is al sinds 2008 niet meer geïndexeerd, al 12 jaar is er niets bijgekomen. Een pensioenkorting dreigt zelfs. Een deel van ons spaargeld zal de overheid straks trouwens afromen in de vorm van erfbelasting, m.i. een ergerlijke vorm van lijkenpikkerij. Voor onze kinderen blijft niet veel over. Wij doen ons best voor het klimaat en het milieu: we scheiden braaf ons afval, we rijden geen diesel, vliegen niet vaak naar verre oorden, hebben een redelijke geïsoleerde woning, we hebben zoveel zonnepanelen als er op ons dak passen. Maar het is nooit genoeg, er moet meer.

	In de media - en bij ieder optreden van de regering - wordt vermeld dat de energietransitie mogelijk moet zijn voor iedereen, ook voor degenen die het niet kunnen betalen. Wanneer dringt het nu een keer tot u door, dat ik het wel kán betalen, maar het niet wíl betalen! Wij worden gedwongen ons zuurverdiende overgebleven spaargeld te storten in deze loterij met eindeloos veel nieten: minstens € 36.000 voor de woningaanpassing en, o ja, ook nog eens € 40.000 voor een elektrische auto, dat was ik even vergeten! We hebben geen zolder, we hebben geen kelder, waar moet de warmtepomp dan heen? Vloerverwarming? De benedenverdieping heeft overal plavuizen, die moeten er nu maar weer uit? Nog niet zo lang geleden heb ik op de bovenverdieping overal laminaat gelegd - ik dacht, bijna 70, voor de laatste keer, moet dat er ook uit? Over mijn lijk! U ziet, ik ben erg emotioneel. Het argument vóór deze gigantische investeringen is dat je het terug gaat verdienen door de lagere energiekosten. Ja, dat is leuk voor iemand die rond de 30 jaar is, zoals de meeste van die enthousiaste jonge politici, maar de grote groep van oudere Nederlanders, wanneer moeten die mensen het terugverdienen? Sluit maar een lening af, klinkt het dan, of verhoog de hypotheek. Ja, de banken zien je aankomen, met je 80+! Volgens de wijkprioritering van Zevenaar komt onze wijk aan de beurt vanaf 2026. Er wordt dan twee jaar overlegd en gepland en dan dan duurt het naar verwachting 10 jaar tot de volledige realisatie van de transitie, het jaar 2036/38 dus. We zijn dan rond de 85 jaar, als we nog leven, legt u maar uit hoe lang we dan nog gaan genieten van onze investering en hoe we dan dat grote geïnvesteerde kapitaal gaan terugverdienen. Aan het argument dat een duurzame woning meer opbrengt bij verkoop, is natuurlijk ook flauwekul: dat levert alleen onze kinderen wellicht een grotere erfenis op, die onmiddellijk weer wordt afgeroomd door de overheid in de vorm van erfbelasting. 15 km verderop, in Duitsland, worden gemeenschappen overgehaald om over te stappen op het gebruik van gas, de schoonste bron van energie, zo klinkt het. Zijn zij gek geworden of wij? Ik weet het antwoord. Ik vraag: geef ons een keuze. Geef ons een keuze tussen het meedoen met deze heilloze energietransitie die ons land in een economische crisis zal storten en de grootste vergissing in de geschiedenis zal blijken en het blijven gebruiken van gas, desnoods duurder gas. Laat ons die afweging maken, laat ons de baas blijven over ons spaargeld. Maar vooral: laat ons met rust met deze waanzin! Alleen al in Zevenaar € 850.000.000 voor een "mogelijke" reductie door Nederland van 0,0003 graden. Laat het eens tot u doordringen!
6	Geachte Dames, Heren, Graag wil ik hier een reactie geven aangaande de grootschalige duurzame energieopwekking. Wat betreft het plan om zonnepanelen op het gebied Leuffenseweg ongenummerd te leggen maar ook op andere plaatsen wil ik graag de volgende opmerkingen maken.

	Zonepanelen ontwikkelaars zijn nu de snelle jongens die door een bepaald subsidie beleid zeer veel winst willen maken met zo weinig mogelijk inspanning. Als we kijken naar hun werk en voorstellen gaan ze uit naar een zuidopstelling met meerdere panelen boven elkaar. Voordelen voor hun is met zo weinig mogelijk materiaal dus zo weinig mogelijk geïnvesteerd vermogen een maximale winst te behalen. Meerdere platen boven elkaar betekend minder constructie materiaal per plaat en een zuidopstelling betekend de maximale stroom opbrengst per plaat.Dit geeft voor hun maximaal rendement van ongeveer € 65.000,- Winst per ha. Let wel geen omzet maar winst! Hiervan krijgt de grondeigenaar tussen de € 5000,- tot € 10.000,- per jaar aan huuropbrengst. Een ha grond kost "maar " tussen de € 60.000,- en € 100.000,- per ha in aanschaf als er überhaupt grond te koop is. Hier kun je zien dat dit een enorm prijsopdrijvend effect zal geven op grondprijzen. Dit is landbouwgrond en dit is niet wenselijk omdat rendementen in landbouw behoorlijk onder druk staan. Rendementen in de landbouw zitten tussen de € 0,- en € 1.500,- per jaar per ha. laten we zeggen gemiddeld € 700,- per ha per jaar. Dit prijsopdrijvend effect is dus totaal niet wenselijk.Ook de installatie hoogte die deze "ontwikkelaars" nastreven van 2 tot 3,5 meter is niet wenselijk. Dit belemmert volledig het zicht over deze zonneparken. De "ontwikkelaars" schermen dan wel met mooie plaatjes als zichtlijnen, boompjes, struwelen, loopaatjes etc. maar in de praktijk blijkt het complete zonnepark een groot obstakel te zijn voor de bewoner en recreant en is er gewoon niet overheen te kijken. Lagere constructies geven niet minder resultaat in stroomopbrengst per ha. Constructies van 1 plaat hoog zijn zeer goed te realiseren en geven niet minder opbrengst. Dus ook de benodigde grondruimte voor beoogde doelen is hiermee niet hoger. Alleen de netto investering ten aanzien van de opbrengst is iets hoger. Voor deze lagere constructies is meer dan voldoende financiële ruimte voor. Dit is te zien aan de rendementen hierboven genoemd. We komen dan op hoogten onder 90 cm Zelfs 40 cm is haalbaar. Dit geeft natuurlijk veel minder hinder in het landschap. Denk aan constructies op platte daken deze zijn ook allemaal zeer laag t.o.v. het platte dak en geven ook maximaal rendement. Grond is ook plat dus wat is het verschil? Vervolgens is de zuidopstelling niet wenselijk. Dit geeft weliswaar een maximale plaat opbrengst maar deze opbrengst word gehaald midden op de dag en sluit niet aan bij de elektriciteits behoefte. Een oost west opstelling geeft een veel betere spreiding over de dag. De opbrengst per ha gaat hiermee niet naar beneden dus de benodigde ruimte voor de te behalen doelen word hiermee ook weer niet hoger. Deze oost west opstelling golvend gelegd vraagt wel een grotere investering van de producent. Maar hier is nog steeds meer dan genoeg financiële ruimte voor. Alleen de winstmaximalisatie van deze snelle jongens loopt hiermee wat achter. De duurzaamheid vergroten we hiermee enorm. Hoogten in deze oostwest opstelling is net zo laag als de 1 plaats opstelling en kan tussen de 40 cm en 90 cm hoogte uitkomen. Landbouwgrond te gebruiken voor energie opwekking vind ik niet kunnen. Om Natura 2000 gebieden te ontzien vind ik hypocriet. Waarom zijn deze gebieden heilig. In het Rijnstrangen gebied kunnen perfect zonneparken gerealiseerd worden. ook aan de zuidkant van dijken kunnen perfect zonnepanelen gelegd worden.

	Om bij voorbaat Natura 2000 en andere natuurgebieden uit te sluiten vind ik totaal ongepast en niet wenselijk. Als we niet alles bespreekbaar maken komen we nooit bij de doelen. Landbouwgrond vind ik moet volledig buitenbeschouwing gelaten worden in dit proces om tot een duurzame oplossing te komen. Landbouwgrond is allemaal hard nodig om toekomstige doelen te behalen met betrekking tot kringlooplandbouw. we moeten deze gronden dus niet gaan gebruiken voor andere doelen. Hier schieten we onszelf mee in de voet. Ook combinaties van combi gebruik door een paar schapen onder de zonnepanelen te laten lopen vind ik ver gezocht. Leuk plaatje in de presentatie maar effectief geeft dit geen landbouwkundig meerwaarde. Het is een sfeermaker voor de genoemde snelle jongens niets meer. Dus van Combi gebruik mag je hier dan ook niet spreken. Tenslotte de locatie Leuffenseweg ongenummerd is totaal niet de geschikte locatie. Omdat dit landbouwgrond betreft, kleinschalig gebied is, de plannen volledig zichtveld belemmeren en belanghebbende juist wel de lusten ervaren en zelf zorgen dat ze er geen last van hebben. Ook de druk in dit gebied is erg groot met Betuwelijn, A15, Natura 2000 gebieden, hoogspanningslijn, stads uitbreiding, recreatie uitloopgebied, wegafsluitingen (dijkafsluitingen) etc. Zelf ben ik geweest bij een informatie bijeenkomst in zaal Staring afgelopen jaar. Deze argumenten hierboven heb ik toen ook aangehaald. Later ook nog met de wethouder Winters en enkele andere personen hierover gesproken. Alleen van deze standpunten vind ik zeer weinig terug in alle verslagleggingen. Dit terwijl de kleine commissie waar ik tijdens de ontmoeting met onder andere wethouder Winters op zijn verzoek mee mocht praten wel verrast waren over de bovengenoemde zaken. Deze zaken zouden zeker mee genomen worden. Ook zeker de oost-west opstelling met de gelijkmatigere stroom levering en lage bouwhoogten. Beter voor iedereen behalve natuurlijk voor de projectontwikkelaars. Deze bouwmethoden zijn op meerdere plaatsen een veel beter alternatief. Nog een punt van aandacht. Op privé huizen en bedrijfspanden is het alleen kosten interessant om niet meer te produceren met zonnepanelen dan er voor eigengebruik nodig is. Dit terwijl er vaak wel meer plaats is om meerdere panelen te plaatsen en ook meestal de volledige wil om dit te doen. Allen kan dit niet kostendekkend gebeuren. Hierom moeten er meer grootschalige parken gebouwd worden terwijl de genoemde extra capaciteit die gerealiseerd kan worden zo niet benut kan worden. Dit is toch een complete verkeerde ontwikkeling! Dit is een stap die direct genomen kan worden en waar niemand weestand op heeft. Alleen dit financieel mogelijk maken geeft een enorme impuls. Dit zonder dat er mensen zijn die hier woeker winsten over maken! Gewoon kosten dekkend met een kleine plus en het word automatisch gerealiseerd!

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

	Met deze mail vertrouw ik toch nog eens relevante zaken aan het licht te hebben gebracht. Voor verder dialoog, uitleg of anders ben ik zeer graag beschikbaar zoals ook eerder vernoemd. Graag word ik op de hoogte gebracht wat er met deze informatie word gedaan en hoe jullie hier nu tegenover staan. Zelf zijn we agrariër op bedrijf Oliemolen 8 direct aangrenzend aan voorgesteld plan.
7	Betreft; Mening / vragen mbt. Afwegingskader grootschalige energie opwekking. Geacht, College Burgemeester en wethouders en gemeenteraad Gemeente Zevenaar. Verheugd te lezen dat er nu een Afwegingskader is welke als handleiding mbt. het ontwikkelen en realiseren van zon- en windparken kan dienen. Verheugd ook te zien dat de gemeente Zevenaar gekozen heeft te werken met voorkeurslocaties welke gelegen zijn langs de "littekens in het landschap". De drie beoogde initiatieven welke kansrijk zijn zullen ongetwijfeld gehaald gaan worden. Dat zou dan betekenen dat andere bekende initiatieven (met een principe aanvraag omgevingsvergunning) welke bij de Gemeente Zevenaar bekend zijn "on Hold" gezet worden. Initiatieven met een definitieve aanvraag omgevingsvergunning zullen afgewezen worden. Daarmee zou het door ons gevreesde "Zonnepark Ooy" geen doorgang meer kunnen vinden. Wat niet wegneemt dat er geen nieuwe initiatieven op deze locatie kunnen worden ontwikkeld. Drie initiatieven op de beoogde voorkeurslocaties is natuurlijk lang niet genoeg voor de Gemeente Zevenaar om aan de vraag van de RES. te voldoen. Het is een mooi begin. Uiteindelijk komen dan ook de zgn. "maatwerklocaties" in beeld. Voor de participatieavond van 30 oktober 2019 hadden we hier nog nooit van gehoord. Op deze avond welke bezocht werd door opvallend veel mensen vanuit het gemeentehuis en initiatiefnemers werd ineens vanaf alle tafels de kreet "maatwerk" geroepen, opvallend. Wat is maatwerk, waar wordt dit aan getoetst, en wie beslist, en is er nog inspraak. Allemaal items welke voor ons nog onduidelijk zijn. Het concept bestemmingsplan Buitengebied Zevenaar Noord 2018 dat binnenkort in werking treed vermeld `grondgebonden zonnepanelen niet toegestaan` artikel 3. 2. 4. Anders dan bedoelt voor eigen gebruik. artikel 3. 3. 5. Via allerlei wettelijke bepalingen is hier door de Gemeente Zevenaar van af te wijken zodat bestaande en nieuwe initiatieven toch ten uitvoer kunnen worden gebracht. Het baart ons zorgen dat het ogenschijnlijk lijkt, na allerlei documentatie en bepalingen te hebben doorgenomen, dat het college B & W Zevenaar op eigen initiatief bepaalt (binnen de kaders welke de provincie heeft aangegeven) welke initiatieven waar kunnen plaatsvinden via de verklaring van geen bedenkingen. (vastgesteld 21 februari 2018, genoemd in Raadsvoorstel zaaknummer Z/19/347628 Argumenten; punt 5 1.5) . Kortom, wij, als omwonenden van het beoogde Zonnepark Ooy zijn er nog niet gerust op dat ons prachtige landschap geen geweld wordt aangedaan door verglazing van vruchtbare landbouwgrond.
8	Goedemiddag! Toets- en afwegingskader Ik plaats mijn reactie in een wat ruimer kader, minder exact op het toets- en afwegingskader, in de stellige verwachting dat u die niettemin

	betrekt. Het is prima dat Zevenaar inwoners laat participeren in het transitieproces. Ik maak er wel de kanttekening bij dat de gemeente zodanige uitgangspunten neemt dat alleen inspraak en visie kan worden uitgebracht binnen de door de gemeente gekozen uitgangspunten. Met name dat Nederland van het gas af moet. Parijs schrijft dat niet expliciet voor en het zal, ook mondiaal, niet lukken. Ik weet dat het uit het klimaatakkoord komt, dus in wezen van regering en parlement (zonder dat terzake verkiezingen plaatsvonden) en dat Zevenaar zich daaraan conformeert, maar meer kritisch zijn op dergelijk uitgangspunt zou nodig zijn, ook gemeentelijk. Vooralsnog wordt veel gas nog uit andere landen zoals Rusland geïmporteerd. Dat blijft voorlopig ook doorgaan wegens ons eigen tekort. Van het gas af is echter een geopolitieke keuze alsmede ingegeven door de problematiek in Groningen. Dus fundamenteel is van het gas af géén klimaat-overweging. Ik vraag de gemeente op basis van voorgaande overwegingen in het beleid er mee rekening te houden dat het derhalve heel griezelig is- zoals in de warmtevisie maar ook nu in het toets- en afwegingskader naar voren komt- dat in wezen nog onvoldoende zicht bestaat op de kosten en dat we later mogelijk moeten bijstellen. Dit is een onverantwoorde benadering. Of Zevenaar in 2040 van het gas kan of moet kan ik niet helemaal overzien, maar het vraagt wel grote prudentie in het doen van (te voortijdige) investeringen. Aardgasvrij worden zoals Zevenaar in het traject procedureel aangeeft zal m.i. niet kunnen lukken. Op zich is het – als men van het m.i. te absurde rijksstandpunt uitgaat- een te waarderen streven. Ik hoop echter dat Zevenaar de tijd neemt om - zoals ook door de regering gevraagd- eerst in 2021 met een uitgebalanceerde visie te komen. Laat, zoals ik al eerder schreef, de aardgasleidingen alstublieft liggen voor mogelijk later gebruik, zoals voor waterstof. Het probleem bij nieuwe wijken zonder gasleidingen zal zich later kunnen wreken, als over 10 jaar betere, energieneutraler opties blijken. Leg óók gasleidingen aan. Groot Holthuisen zal met haar biomassa- centrale t.z.t. de toets der kritiek niet kunnen doorstaan, verwacht ik. Even nog nader op het toets- en afwegingskader. Het is duidelijk een verhaal door een extern bureau geschreven, waarvan het abstractieniveau in feite te hoog is om de burger te laten participeren. Het betekent dat slechts een deel van de bevolking zich kan laten horen, en dan nog diegenen die zich beroepsmatig of specifiek belangstellend manifesteren. De milieus waar e.e.a. minder speelt zal het voorbijgaan. Ik vraag u daaraan ook aandacht te besteden. Ik ben blij dat u de biomassa in de notitie terzijde schuift. De kritiek daarop neemt toe, zeker en met name omdat de lasten bij het (hout van) herkomstland worden gelegd. Nederland heeft zelf te weinig hout, en je kunt niet voor de biomassa- centrales extra pallets uit derde- landen gaan maken om de duurzaamheid te motiveren. De ontwikkelingen en inzichten op dit gebied geven al aan dat men- zoals ik hiervoor m.b.t. het gas aanvoerde- zeer voorzichtig moet zijn met te snelle beleids'daden'die later moeten worden teruggeschroefd. Tot slot de opwekking van energie door bijvoorbeeld de zonnepanelen. Het is een goede zaak dat de gemeente kijkt wat er op het grondgebied kan gebeuren. En dit dan weer relaterend aan (bedrijfsleven en) particuliere huishoudens: ik vind dat de gemeente momenteel als eerste aanzet véél meer moet doen om de inwoners te stimuleren te gaan isoleren. Dat proces kan al duidelijker op gang worden gezet door gerichter aanpak, door per type huis, wijk e.d. concreet de burgers te bezoeken, en te activeren. Nu moet de burger zelf te rade gaan bij het collectief of bij instanties

	i.p.v. omgekeerd. Het (rijks)subsidiesysteem is ook inadequaat: slechts twee isolatieactiviteiten worden (eenmalig) gesubsidieerd; het houdt in dat bijv. consumentenbond en vereniging eigen huis de burgers adviseren om zoveel mogelijk tegelijk te laten doen; velen kunnen dat niet betalen, en geld lenen is zeer risicovol. Alleen al een explosie van het coronavirus kan de maatschappelijke context op dit punt fundamenteel gaan veranderen. Velen missen t.z.t. ook de subisdie als ze eerst willen wachten op meer duidelijkheid. Iedereen is het er over eens dat bij de isolatie het begin moet liggen, maar wij zijn in overheidsverband toch te veel bezig met grootse plannen zonder dat je de burger al hebt bewogen op dit NU belangrijke aspect.. Zowel advisering door externe bureaus als veel transitieactiviteiten zijn in feite goede verdienmodellen. Ik hoop dat de overheid het economisch gewin goed gebalanceerd afweegt tegen de maatschappelijke milieuwinst. Ben ik transitiekritisch? In zekere zin. Als u rapporten van november jl. van de wereld meteorologische organisatie (wmo) en de VN leest kan men zien dat de co2 uitstoot per hoofd van de bevolking in China vanaf 2000 aanzienlijk is verhoogd en dat de uitstoot in de EU wat daalt. Veel van de productie in China hangt echter af van de productie voor de westerse markt. We willen , ook in Zevenaar, niet uit onze comfortzone komen. Dat geeft ons een vergrote verantwoordelijkheid hetgeen inhoudt dat we óók erg voorzichtig moeten zijn met te snelle beleidsdaden die in de aanvang verhoogde co2 uitstoot met zich brengen ten koste van andere landen.
9.	Via het weekblad Zevenaar Post ben ik door u op de hoogte gebracht van de inloopavond op 10 maart as. met als thema:"" Zevenaar gaat voor duurzame energieopwekking"" Ik verbaas mij er zeer over dat op zo'n korte termijn een inloopavond georganiseerd wordt. Voor velen zal op een dergelijke korte termijn de avond niet vrij te plannen zijn. Een reactie via de mail moet zelfs voor 10 maart verstuurd worden. Hoe wilt u dat ik een rapport van een 30 bladzijden doorneem en daar mijn mening over geef? Uw verweer zal zijn dat het kader al eerder op de website stond. Maar welke burger speurt wekelijks op de site of er iets nieuws op staat? Het publiceren van het kader had vermeld moeten staan in het weekblad (een weekblad waarvan ik rond om mij heen hoor dat het niet huis aan huis verspreid wordt). U ziet dat ik zeer ontstemd ben. Ik verzoek u dan ook dringend de termijn voor het geven van een reactie met minstens 2 weken te verlengen. Dan kunt u dat aangeven in de Zevenaar Post van deze week.
10.	Bijgaand stuur ik u mijn reactie op het toetsings- en afwegingskader grootschalige duurzame energie opwekking van de gemeente Zevenaar zoals dat nu voorligt. Ik verzoek u de volgende punten in dit afwegingskader te betrekken: • Grootschalige ontwikkeling leidt voor lange tijd tot sterke industrialisering van het landschap die de beleving en leefbaarheid structureel sterk aantast en nauwelijks meer is terug te draaien. Het karakter van het buitengebied van Zevenaar zal hierdoor definitief veranderen op een sterk negatieve wijze. Daarom is het wenselijk maximaal in te zetten op besparing van energie. Hierdoor is er een geringer areaal aan grootschalige opwekking noodzakelijk. Door het loskoppelen van dit aspect is er onvoldoende zicht op wat er werkelijk noodzakelijk is aan energie opwekking;

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

	• Uit het afwegingskader wordt onvoldoende duidelijk aan welke oppervlaktes en aantallen wordt gedacht waardoor het afwegingskader kan leiden tot onbeperkt ontwikkelen. Ik verzoek u dit hierin te betrekken, inclusief een maximum; • Hoewel er gesproken wordt over afstemming met buurgemeenten, blijkt dit niet uit het afwegingskader. Zover mijn informatie strekt hebben alle buurgemeenten eigen tijdlijnen en ambities. Het ontbreken van een paragraaf met voornemens van buurgemeenten kan prima als bijlage worden opgenomen; • Ik verzoek u in het afwegingskader op te nemen dat grootschalige opwekking pas aan de orde is wanneer in de gebouwde omgeving voldoende daken zijn belegd met zonnepanelen, zowel bij particulieren als bedrijven. Ik verzoek u ook op te nemen dat bouwvergunningen voor bedrijven pas worden afgegeven wanneer de betreffende panden ook maximaal zonenpanelen installeren; • Vanwege de grote impact van windturbines op het landschap en op een aantal natuurwaarden, zoals migrerende en broedende (weide)vogels en vleermuizen, en de steeds zwaardere en hogere uitvoeringen van deze turbines, stel ik voor deze de laagste prioriteit te geven en pas na 2030 hiervoor een afwegingskader op te stellen. Dit ook mede gezien de progressieve ontwikkelingen van windturbines op zee. Deze hebben in 2030 al een voorzien vermogen dat de behoefte van alle huishoudens dekt. De ontwikkeling tot 2050 voorzien in een veelvoud hiervan en maken windturbines op land niet langer relevant. • In het afwegingskader ontbreekt een toets op de externe werking van N2000 gebieden. De provincie Gelderland houdt aan een zone van 2 kilometer rond N200 gebieden. Ik verzoek u deze in het afwegingskader toe te passen. Het toestaan van initiatieven langs of zelfs deels in • N2000 gebieden zoals u aangeeft is verwerpelijk gezien de effecten die hier op voorhand al te verwachten zijn; • Het voorkeursgebied nabij de Rivierweg/AVR wijs ik sterk af. Het heeft landschappelijk een negatieve invloed , zowel in het gebied als vanaf de Posbank bezien en ligt nabij het N2000 gebied Rijntakken waardoor de ecologische functie hiervan in het geding raakt; • Het ontbreekt in het afwegingskader aan een temporisering en een ontwikkelplafond. Mijn voorstel is om per collegeperiode van 4 jaar een maximum oppervlakte zonneparken toe te staan; Tot 2050 zijn dat 8 perioden van vier jaar en derhalve betekent dit 1/8 ste van het quotum per collegeperiode. De motivatie hiervoor is dat er alternatieve vormen van energie opwekking in ontwikkeling zijn en er sprake kan zijn van desinvestering bij een te snelle realisatie. Te zijner tijd kan dit ook voor windturbines gelden. Het is niet de markt die hierin bepalend hoort te zijn maar de overheid, zoals er ook niet ongelimiteerd woningen kunnen worden gebouwd; • In het afwegingskader hoort m.i. te worden opgenomen dat aan het einde van de levensduur het landschap weer in haar oorspronkelijke staat moet worden teruggebracht. Omvorming van afgeschreven parken naar andere bestemmingen zoals industrie mag geen onderdeel zijn van de exploitatie; • Waar sprake is van realisatie van zonneparken zou minimaal 10% van de oppervlakte een puur ecologische bestemming dienen te krijgen met duidelijk omschreven natuurdoelen en passeerbaar te zijn voor de fauna (corridorwerking). Meervoudig ruimte gebruik dient hierin binnen de zonneparken niet belemmerend te zijn; • Parken dienen uit milieuoogpunt niet belastend te zijn voor de bodem, grondwater, luchtkwaliteit of negatieve effecten te hebben op de volksgezondheid. Het is een van de punten die in het afwegingskader ontbreken; • Parken kleiner dan 2 hectare worden niet als grootschalig gezien. Echter de definitie hiervan ontbreekt. Het is niet ondenkbaar dat tal van

	kleine zonneparken in elkaars nabijheid komen te liggen waardoor er feitelijk sprake is van grootschaligheid. Criteria hiervoor ontbreken.
11.	Sinds 2018 zijn wij met Gemeente Zevenaar in gesprek over de realisatie van een zonnepark in uw gemeente. Wij zijn verheugd dat het beleid ('toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking') vorm begint te krijgen en dat u de belanghebbenden in de gelegenheid stelt om hun mening kenbaar te maken. Hiervan maken wij graag gebruik. In deze brief leest u onze opmerkingen en verzoeken. Doelstellingen en concept Regionale Energie Strategie (RES) In het afwegingskader missen wij een objectieve onderbouwing hoe het afwegingskader zal leiden tot de het behalen van de doelen van Gemeente Zevenaar om in 2040 energieneutraal te zijn. De relatie met de doelen van de RES zijn bovendien niet inzichtelijk gemaakt. Er wordt gesteld dat: "het proces van de RES of de uitkomsten daarvan kunnen wel tot andere inzichten leiden." Uw planning was dat het beleid in het 1 e kwartaal van 2019 gereed zou zijn. Wij begrijpen dat u zorgvuldigheid betracht en hebben daarom begrip voor het feit dat het beleid langer op zich heeft laten wachten. Gelet op de uitloop in planning met 1 jaar vinden wij het echter opvallend en onwenselijk dat juist 2 maanden vóór aanbieding van het concept RES het afwegingskader ter vaststelling op de agenda van de gemeenteraad staat. Op 1 juni 2020 moet het concept RES worden aangeboden. Vaststelling van het afwegingskader op 1 april 2020 brengt het grote risico met zich mee dat er beleid wordt vastgesteld dat enkele maanden later alweer achterhaald kan zijn. Dit zou onzes inziens de geloofwaardigheid en het maatschappelijke draagvlak voor de energietransitie niet ten goede komen. Concreet verzoeken wij u om recht te doen aan het zorgvuldigheids- en motiveringbeginsel door: 1. objectief te onderbouwen hoe het afwegingskader concreet zal bijdragen aan het doel om in 2040 als Gemeente Zevenaar energieneutraal te zijn; 2. de besluitvorming aan te houden totdat de opgave vanuit de RES en daarmee alle feiten bekend zijn, en de resultaten van de RES vervolgens in het afwegingskader mee te nemen. Voorkeursgebieden in relatie tot zonneparken In het toets- en afwegingskader wijst u voorkeursgebieden aan omdat een zekere mate van clustering gewenst is. Met name ten aanzien van windmolens is dit een logische gedachte en dit sluit aan bij de landelijke tendens van clustering van windparken rond grootschalige infrastructuur. Zonneparken laten zich ten opzichte van windmolens echter veel beter in het landschap inpassen. Dit betekent niet dat zonneparken overal mogelijk zijn. De provincie Gelderland heeft reeds onderzocht en vastgesteld waar grootschalige zonneparken mogelijk zijn. In tegenstelling tot veel andere gemeenten is uw afwegingskader veel strenger dan het provinciale beleid. Dit lijkt haaks te staan op de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn i.c.m. de uitkomsten van het participatietraject. Uit het participatietraject blijkt een ruime voorkeur voor zonne-energie als meest geschikte optie voor duurzame opwek (ca. 60% van de respondenten). Daarnaast is een van de conclusies uit het participatieverslag om in beginsel niet te veel gebieden uit te sluiten. Het afwegingskader doet het tegenovergestelde: het overgrote deel van het grondgebied uitsluiten voor zonneparken.

	Concreet verzoeken wij: 3. Zonneparken in elk geval mogelijk te maken binnen de gebieden die door de provincie zijn aangewezen als "Grote zonneparken mogelijk" en ter overweging adviseren wij ook zonneparken mogelijk te maken in de gebieden door de provincie zijn aangewezen als "Grote zonneparken onder voorwaarden mogelijk", conform het plaatje op pagina 6 van het afwegingskader. Voorkeursgebieden in relatie tot in ontwikkeling zijnde zonneparken Het voorkeursgebied voor duurzame energie bestaat uit de zone langs de A12. Er zijn echter meerdere voorkeursgebieden (rode cirkels) op de kaart aangegeven, hierover is in het afwegingskader gesteld dat: "daarnaast wordt als voorkeursgebied ook aangemerkt de gebieden waar al sprake is van een bestaande dan wel in ontwikkeling zijnde grootschalige energievoorziening". Voor het zonnepak nabij de Leuffenseweg is reeds in 2018 een overeenkomst met de grondeigenaar gesloten en het verzoek is ook al in 2018 kenbaar gemaakt bij de gemeente. Momenteel is het project in de vergunnings-procedure (HZ_WABO-2019-0915). De vergunning is in nauwe afstemming met de casemanager Omgevingsvergunningen van de gemeente aangevraagd. Het beoogde zonnepark is echter om voor ons onduidelijke en niet nader gemotiveerde redenen buiten de aangewezen voorkeursgebieden gehouden. Uit de door het advies- en ingenieursbureau Royal Haskoning DHV opgestel-de ruimtelijke onderbouwing, het concept landschappelijke inpassingsplan en natuuronderzoeken blijkt dat een zonnepark op deze locatie goed inpasbaar is en bovendien een positieve bijdrage kan leveren aan de biodiversiteit, recreatief medegebruik en het terugdringen van stikstofuit-stoot. Wij benadrukken te allen tijde met de gemeente en omwonenden in gesprek te willen gaan over het optimaliseren en zo nodig aanpassen van de plannen, zodat aan alle voorwaarden van het afwegingskader kan worden voldaan. Concreet verzoeken wij: 4. Het in ontwikkeling zijnde zonnepark nabij de Leuffenseweg (WABO-2019-0915) aan te wijzen als voorkeursgebied voor zonne-energie en in gesprek te gaan over de verdere planuitwerking en procedure. Beoordeling van initiatieven en fasering Ten aanzien van initiatieven die niet in de voorkeursgebieden liggen stelt het afwegingskader onder het kopje fasering dat: "De overige initiatieven die een principeaanvraag hebben gedaan, worden 'on hold' gezet. Bij een definitieve aanvraag wordt de aanvraag omgevingsvergunning geweigerd." Wij kunnen niet volgen waarom ingediende principeaanvragen worden aangehouden, maar ingediende vergunningsaanvragen worden geweigerd. Voor het zonnepark Leuffenseweg zou dit betekenen dat - indien u de verzoeken onder ad. 3 en ad. 4 niet overneemt – de vergunning wordt geweigerd. Vervolgens kan dan voor hetzelfde project wél een principeverzoek worden ingediend en die zal dan vervolgens worden aangehouden. Dit zou een zinloze exercitie zijn aangezien het ook mogelijk is de vergunningsaanvraag aan te houden. Voor het zonnepark aan de Leuffenseweg is nota bene op advies van de gemeente al eerder overeengekomen om de omgevingsvergunning aan te houden. Concreet verzoeken wij:

	5. Zowel voor principeverzoeken als vergunningaanvragen buiten de voorkeursgebieden de mogelijkheid te bieden om de aanvraag 'on hold' te zetten indien de verzoeken onder ad. 3 en/of ad 4. niet worden overgenomen.
12.	Betreft: verzoek om aanpassing toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) Beste mensen, De gemeente Zevenaar wil in 2040 energieneutraal en aardgas vrij zijn. Wij - partners van 't Eilands Energieverbond - werken daar hard aan mee. Waarom? Omdat wij er van overtuigd zijn dat het moet én dat het kan, ook op het Gelders Eiland. Op een doordachte en gedragen wijze. Wij hebben daarvoor een plan ontwikkeld. Het Duurzaam Gelders Eiland. Een plan om grootschalig, gebiedsgerichte duurzame energie en warmte op te wekken. Van, voor en door de inwoners van én de bedrijven van het Gelders Eiland. Woningen van het gas af is een hele opgave, zeker voor een woningbouwvereniging. Maar wat te denken van de industrie, bijvoorbeeld de steenfabrieken? We zijn samen om de tekentafel gaan zitten. Een intensief én zorgvuldig proces met als uitkomst een unieke coalitie met een uniek plan dat gezamenlijk gedragen wordt. Met regelmaat hebben we ambtelijk en bestuurlijk enthousiasme hierover met de gemeente Zevenaar gedeeld. We laten het niet bij praten alleen. Enerzijds zijn we druk doende met allerlei deelprojecten voor te bereiden, zoals het gaan benutten van restwarmte van de steenfabriek in Spijk en het realiseren van drijvende zonnevelden samen met Stichting Natuurpark Carvium Novum. Aan de andere kant gaan we dit voorjaar met een heuse ´energie karavaan´ naar de dorpen op het eiland om onze plannen toe te lichten en vooral op te halen waar behoefte aan is. We gaan samen met de inwoners de plannen nog verder versterken. We creëren niet alleen draagvlak maar gaan collectief eigenaarschap organiseren zodat inwoners en bedrijven kunnen profiteren van rendementen, greep krijgen op hun eigen energie- en warmtevoorziening én ruimte krijgen om opbrengsten te investeren in met name leefbaarheid in de dorpen. Natuurwaarden spelen een belangrijke rol binnen ons plan voor een Duurzaam Gelders Eiland. We houden van de schoonheid en de diversiteit van het gebied en gaan daarom op zoek naar concrete kansen om natuurwaarden juist te versterken. Wij zijn ervan overtuigd dat ons plan daarbij gaat helpen. Een toekomstproof plan dat bijna 5.000 huishoudens verduurzaamt door lokale opwek. Een plan dat fors bijdraagt aan het verduurzamen van bedrijven en bedrijventerreinen, vooral aan de Spijkse Dijk. Een 'uniek' plan - grootschalige duurzame gebiedsontwikkeling in een landelijke omgeving - dat we samen met de Hogeschool Arnhem opschaalbaar gaan maken voor de rest van de Liemers en van Nederland. In het concept document 'Toets- en afwegingskaders grootschalige, duurzame energieopwekking' van de gemeente Zevenaar wordt er echter op

	het Gelders Eiland geen ruimte geboden voor duurzame energieopwekking. Het Gelders Eiland ontbreekt op de kaart met voorkeursgebieden waar grootschalige opwek mogelijk wordt gemaakt. Dat is teleurstellend, ook gezien de eerdere enthousiaste gesprekken die we daar ambtelijk en bestuurlijk over gevoerd hebben. Wij vragen u het voorgestelde afwegingskader te heroverwegen en het Gelders Eiland als voorkeursgebied aan te wijzen. Daarnaast zijn we van mening dat het nodig is om meer dan drie initiatieven in behandeling te nemen omdat de opgave van de energietransitie groot is, juist op het Gelders Eiland. Daarbij hebben wij de volgende overwegingen: • Op het Gelders Eiland ligt veel bedrijvigheid met groot elektriciteits- en gasverbruik. Juist bij deze bedrijven is er draagvlak voor het gezamenlijk verduurzamen. Wij vinden het onbegrijpelijk dat dit draagvlak door de gemeente niet gekoesterd wordt. • Middels het stapsgewijs realiseren van ons plan 'Duurzaam Gelders Eiland' realiseren wij een substantieel deel van de opgave van gemeente Zevenaar in het kader van verduurzaming. • Het Gelders Eiland is landschappelijk en ecologisch waardevol. Delen van het Gelders Eiland maken deel uit van Natura 2000 gebied en het Gelders Natuurnetwerk. Wettelijk is er ook ruimte op het Gelders Eiland om grootschalige opwek te realiseren. Daar willen we gebruik van maken, waarbij uitgangspunt is om de bestaande waarden niet te schaden en juist op zoek te gaan naar versterking daarvan. • Wij weten dat Provincie en Rijk zoeken naar ruimte binnen bestaande beleidskaders voor grootschalige opwek. Het verbaast ons dat de gemeente nu op lokaal niveau met eigen te strakke kaders de deur lijkt dicht te doen voor het zoeken naar deze ruimte. • In het afwegingskader worden participatie en draagvlak belangrijk gevonden. Wij, ondernemers die geworteld zijn in het gebied Gelders Eiland, gaan participatie van inwoners organiseren en samen met hen de projecten vormgeven. In het afwegingskader zou hier ruimte voor geboden moeten worden. • Behoed u voor het een naïef beeld van de maakbaarheid van 'participatie' en 'draagvlak' onder inwoners en ondernemers. Steeds weer opnieuw blijkt dat processen van het totstand brengen van draagvlak, van het creëren van een gezamenlijke ambitie en het samen richting geven daaraan, heel veel tijd en inspanning vergen van alle betrokkenen. Zeker als het gaat om het ontwikkelen van samenwerking tussen inwoners, ondernemers en instellingen. Juist daarom koesteren wij de samenwerking op het Gelders Eiland. Wij vragen u dat ook te doen. • Het realiseren van het Duurzaam Gelders Eiland gaat een uniek proces worden dat met erg veel belangstelling nu al gevolgd wordt door stakeholders binnen The Economic Board, Oost NL, de Provincie, energie experts. Allen zijn ze onder de indruk van de kwaliteit van ons plan en het unieke karakter van deze grootschalige gebiedsontwikkeling in een landelijk gebied. • In het afwegingskader wordt slechts ruimte geboden voor 3 initiatieven in de hele gemeente. Dit is veel te weinig om bestaande plannen waar reeds draagvlak voor bestaat in procedure te brengen. Op deze manier gaat draagvlak verloren terwijl dit essentieel is voor het slagen van de energietransitie. • In uw Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 heeft u uitdrukkelijk aandacht geschonken aan duurzaamheid: "Ons landschap leent zich goed voor het ontwikkelen van energielandschappen … De bedrijventerreinen aan de Spijkse Dijk kunnen uitgroeien tot een duurzaam industrieel cluster Gelders Eiland"

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

	Waarom juist nu deze eigen ambities en kaders vernauwen en een rem zetten op de plannen die wij in deze lijn ontwikkeld hebben? Wij vragen u om het 'Toets en afwegingskader' gewijzigd vast te stellen en het Gelders Eiland als voorkeursgebied aan te wijzen. Ook vragen wij u om meer dan drie initiatieven in behandeling te nemen.
13.	Geachte heer/mevrouw, als bewoners van de Beekseweg maken wij bezwaar tegen de komst van een zonnepanelenpark locatie De Sleeg Babberich. Wij zijn van mening dat het totaal niet in het landschap past en daarnaast zijn er veel andere mogelijkheden zoals: - gebruik maken van de daken van bedrijven en boerderijen; - als geluidscherm langs bv de A12 en nieuw aan te leggen A15 Op deze manier heb je veel minder horizonvervuiling. Windmolens zorgen voor een enorme horizonvervuiling en verminderen het woongenot van de bewoners in de omgeving in grote mate. Enkele negatieve gevolgen van windmolens zijn: - schadelijk voor trekvogels; - het verandert luchtstromen, wat oa leidt tot valwinden. Hierdoor is plaatsing langs snelwegen en bij de vuilverbranding zeer ongunstig doordat vervuilde lucht weer neerslaat.
Schriftelijke reactie op inloopavond	
14.	Als deze besluitvorming ook gebruikt gaat worden als toetsingskader voor kleinschalige aanvragen voor het opwekken van zonne-energie voor privé en eigen gebruik dan ben ik tegen. Ik vind dat voor eigen gebruik men op eigen grond ook al is in het in beschermde gebieden en heeft het een agrarische bestemming zonnepanelen moet kunne plaatsen. Zeker als het door het plaatsen van heggen dat als omheining wordt gebruikt waardoor meerwaarde voor de natuur wordt gecreëerd. Zie ook mijn mail aan mevrouw J. van der Wijk op 18 februari 2020. Als deze besluitvorming alleen voor de 2 hectare + projecten gebruikt gaat worden en een ander toetsingskader voor privé gebruik, ga ik wel akkoord.
15.	- Zoekgebied aan Pannerdens Kanaal is natura 2000/ GNN. Hier is geen mogelijkheid. Wat is doel van dit gebied? - Wat is capaciteit (aantal windturbines/ hectares zon) van d e gebieden? Is het voldoende om klimaatneutraal te zijn in 2040? - Hoe wordt resultaat ingebracht in RES? Is het niet te laat?
16.	De gemeente heeft de pilot Angerlo aardgasvrij gestart. De regiegroep en de coöperatie i.o.. Duurzaam Angerlo ontwikkelen initiatieven om in de

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

	eigen (Angerlo) energie te voorzien. Hoe verhoudt dit initiatief zich tot andere initiatieven ? Wij vinden dat onze initiatieven prioriteit zijn ten aanzien van andere initiateven omdat ze gedragen worden door de inwoners van Angerlo. Wij zullen een eigen initiatief indienen respectievelijk zijn bereid ons aan te sluiten bij andere initiatieven. De tijdsdruk speelt daarbij parten om voor 1 juni een volledige aanvraag in te dienen.
17.	- geïsoleerde muren, maar nu vochtproblemen, eindeloos tevoren geïnformeerd en toch. - wordt er rekening gehouden met grote groep (tenminste 10.00 inwoners) van Zevenaar die 65+ is. (zelf energierekening van 90,- per maand, dankzij zonnepanelen ongeveer 150 terug. Hoe oud moet ik worden (70+) om terug te verdienen - elektrisch is niet zo schoon als wordt voorgespiegeld. Geïmporteerde pellets of van buitenlandse kolencentrales. - energiemaatschappijen waarschuwen . Doe niets overhaast.
18.	Ik zou graag in het afwegingskader het volgende terug zien komen: - Grensoverschrijdend. Dus niet aan de grens van Zevenaar, zodat Didam er last van heeft. - Ik zou graag zien dat er onderzocht wordt of bijvoorbeeld zonnepanelen niet kunnen dienen als geluidschermen voor bijvoorbeeld snelweggeluid. Dan dient dat twee doelen: energieopwekking en woongenot. - Graag omwonenden compenseren voor eventuele planschade.
19.	Hoe worden belanghebbenden Montferland (Didam) geïnformeerd t.a.v. vergunningsaanvragen? Zij hebben ook recht om van juridische (inspraak/zienswijze/bezwaar) middelen gebruik te maken, maar hebben geen lokaal nieuws Zevenaar.
20.	- Blz. 4. Relatie met RES, het proces is al enige tijd gaande. Ik kan mij niet voorstellen dat het tot veel andere inzichten komt met name niet tot andere voorkeursgebieden. - Blz. 5. Relatie met huidige initiatieven. Zoals zelf aangegeven bijzonder vage alinea's. Inbreng hebben van initiatiefnemers kan niet een objectief kader dienen. - Blz. 10. Mijn inziens onduidelijk geformuleerd wat er naast de aangegeven voorkeursgebieden geldt: in ontwikkeling zijnde grootschalige energievoorziening? - Blz. 12. Meervoudig ruimtegebruik is kansrijk, gelukkig wel met de opmerking: daarbij al bestaande eerste functie. - Blz. 14. Onduidelijk hoe ver "de omgeving" reikt. - Blz. 15/16. Drie initiatieven in voorkeursgebied, wat als minder, wat als meer. Komt niet tot uiting in stroomdiagram van blz. 17. Kort samengevat. Wat is de invloed van RES en hoe verandert daardoor dit afwegingskader? Hoe hiermee om te gaan als dit grote veranderingen geeft.
21.	Wij zijn JIB jongeren in beweging en wij zijn een groep met mensen die zich jong voelen en zijn. Wij zijn actief in de gemeente Zevenaar en daar verstaan wij alle dorpen en wijken onder. Ons doel: meepraten over onze toekomst en een brug te slaan tussen (jonge) actieve mensen en de politiek. Wij hopen erg om betrokken te worden bij het onderwerp van Duurzaamheid en meer. Afwachtende op uw reactie!
22.	- De aangewezen zone rondom de Kleine Matenweg is een dicht bewoond gebied (straat) in het buitengebied. Wat betreft windmolens lijkt het mij onmogelijk dat omwonenden daar geen aanzienlijke hinder van gaan hebben. - De smalle strook ten noorden van de A12. De smalle strook ten zuiden van de A12 lijkt ons een zeer goede locatie.

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

	- T.a.v. zonnepanelen op landbouwgebied wil ik u wijzen op de zonneladder van de natuurfederatie of zonneladder Gelderland. De provincie geeft aan geen zonnepanelen op weilanden te willen, aldus Peter Drenth gedeputeerde van de Provinciale Staten Gelderland. - Wij als agrariërs voorzien achteruitgang van de bodemkwaliteit en bodemleven. Tevens oplopende grondprijzen doordat minder landbouwgrond bruikbaar en verhandelbaar is. Een groot probleem voor de agrarische ondernemer. - Gemeente Zevenaar heeft in het Broek één voorkeursgebied aangewezen, op de gemeentegrens met Duiven, aan de Schoepikstraat, welke gelegen is in door de provincie aangewezen weidevogelgebied. Ook de gemeente Duiven lapt hierin provinciaal beleid aan hun laars met de huidige plannen in hun gemeente. Agrariërs op de Zweekhorst zetten zich al jaren met hart en ziel in voor de weidevogelbescherming. De gemeente Zevenaar zet hier een streep door. - Wij staan achter de ontwikkeling van duurzame energie, maar bij voorkeur op gemeentegrond. Waarbij de gemeente de ontwikkeling zelf beheert, zodat de winsten kunnen worden benut voor een eerlijke en financiële genoegdoening voor omwonenden en overige winsten ten goede komen aan de gemeentekas en daarmee aan de gemeenschap. En niet zoals nu aan enkele boeren of grondbezitters met schijt aan hun omwonenden. - De wijze waarop de energietransitie op dit moment wordt bewerkstelligd: met commerciële partijen die boeren en buren tegen elkaar uitspelen. "Als u het niet doet, dan uw buurman wel. Ik bel hem na u". Doet pijn. Schaadt de cohesie in buurtschappen, zoals de Zweekhorst. De gemeente moet hierin een leidende, uitvoerende en eigenaarsrol op zich nemen. Het gaat hier om een collectief belang waarvan we de lasten collectief zullen dragen en de lusten ook collectief verdeeld moeten worden met een eerlijke genoegdoening voor direct omwonenden.
23.	Nog steeds probeert de werkgroep Riverparc Energie voorop te lopen met "van het gas af", o.a. door het initiatief van een zonnepark op de Bahrse Pol. Helaas is de (financiële en andere) ondersteuning door de gemeente minimaal. Dat kan toch niet?
24.	Ik woon in buurtschap Oud Dijk en kijk op de beoogde zone waar […] een windmolenpark wil aanleggen. Ik heb zelf een zelfvoorzienend huis zonder gas en heb absoluut geen windenergie nodig. Ik ben daarom ook 100% tegen windenergie op deze grote schaal. Ik dien sowieso een zienswijze in en bezwaar en ga door tot Den Haag om dit tegen te gaan. Het wordt leuk gebracht, maar ben absoluut tegen. Als iedereen voor zichzelf energie opwekt is het probleem opgelost. We zien elkaar in Den Haag! Het gaat om het blauwe voorkeursgebied!
25.	- Blauwe voorkeursgebied (Oud Dijk) ligt recht tegenover nieuwbouwwijk Didam. Montferland heeft expliciet bepaald dat aan die zijde géén wind-/zonne-energie initiatieven worden toegestaan. Waarom wijst Zevenaar dan dit gebied wél aan? Ieder kijkt alleen naar zijn eigen grondgebied? Zonder rekening te houden met de buren? - Maximering houdt in dat in betreffende gebied 15 windmolens kunnen komen: is NIET acceptabel voor inwoners Didam.
26.	Wij, de bewoners van de Rietdreef te Didam. Inzake blauw aanwijsgebied. Ongelofelijk dat dit kan. 0,0 overleg met inwoners van Didam (gemeente Montferland). Schaduwslag, vervuiling, waardedaling van nieuwbouw! Jonge gezinnen die hun eerste huis gekocht hebben starten gelijk met een restschuld. Kwetsbaar voor mens en omgeving. Gebruik het industriegebied langs de A12/A15. Geenzins inlevingsvermogen. Doe er wat aan!
27.	Wij zijn inwoners van Ouddijk. Blauw aanwijsgebied. […] wil 4 windmolens en een zonnepark realiseren. Wij zijn er absoluut op tegen! Schaduwslag / geluid / horizonvervuiling. Het gebied is al kwetsbaar. Betuwelijn / A15 / A12 / 2 industrieterreinen die elkaar bijna raken. Het laatste stukje groen!!! Gooi de daken van industriegebouwen vol. Geluidschermen met zonnepanelen langs A12/A15. Wij gaan door tot de Raad van State!

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

28.	- Zonnepanelen horen niet thuis in een weiland. Er zijn genoeg daken en andere opties. - Windmolens langs de snelweg. - Zonnepanelen als geluidsschermen inzetten langs de snelweg. - Zonnepanelen op daken grote bedrijven.
29.	Landschapstype 2 'Het Broek' is een natuurgebied. Veel roofvogels, uilen, ooievaars. Wij hebben een bedrijf met paarden. Enige officieel erkende manege in Zevenaar in bezit van alle vergunningen voor paardenevenementen. Paarden zijn bang voor bewegende dingen, zeker als er ook geluid bij is. Hierdoor is het voor ons onmogelijk om windmolens in het gebied te hebben.
30	- Hoe verankert de gemeente de 50% eigendom afspraak uit het klimaatakkoord in het afwegingskader en andere instrumenten van de nieuwe omgevingswet. - Bij de voorkeursgebieden is vooral alles ten noorden van de A12 (stad Zevenaar). Waarom niet gelijk over het hele gemeentelijke grondgebied? Aanhaken bij de bestaande projecten is maar deels van toepassing. Dit biedt dus ruimte. - Voorkeur bestaat voor financiële participatie ten opzichte van lokaal eigendom.
31.	Wij zijn JIB en wij zijn de toekomst. Wij zijn jongereninbeweging. Waar zijn de jongeren vandaag? Het gaat over onze toekomst!. Wij jij ook bij JIB? Mail dan naar jibzevenaar@outlook.com
32.	Aandachtspuntje: - Situering van windmolens in een gebied waar geen windmolens toe zijn gestaan zijn rode zone zowel de gemeente Zevenaar als voor de Gemeente Duiven-Westervoort. Aanbeveling windmolens op eigen grond parallel aan de A12. - Zonneladder toepassen.
33.	Bij het beoordelen van concrete initiatieven. Wanneer worden de jongeren erbij betrokken? Het gaat over onze toekomst. Namens JIB Jongeren in beweging
34.	Energieopwekking via horizontale windmolens moeten we even de tijd geven om zich te ontwikkelen. De nadelen van verticale windmolens worden er mee ondervangen (minder landschapsontsiering, slagschaduw en geluid). Het is wel kleinschalig maar op veel meer plaatsen toepasbaar/ Het verheugd mij dat de gemeente tot inzicht is gekomen dat de voorkeurslocaties zijn gekomen op plaatsen waar de littekens/landschapsontsiering reeds heeft plaatsgevonden. Laten we zorgen dat onze leefomgeving niet verder onnodig wordt aangetast.
35.	Het verbaast ons dat het Gelders Eiland niet als voorkeursgebied is aangewezen. Ons initiatief is al bekend vanuit de structuurvisie van destijds gemeente Rijnwaaren. De plas en het gebied van Stichting Natuurpark Carvium Novum (SNCN) wordt nu al veel gebruikt als wandel en fietsgebied. Mensen uit de omgeving zien er dus de meerwaarde van in en die willen wij graag verder verhogen. De meerwaarde van PV-eilanden op het water van SNCN: - Open van structuur dus ecologisch verantwoord. - Biedt de SNCN de mogelijkheid om een goede business case te hebben om het gebied te kunnen onderhouden en meer ecologische waarden te geven.

Overzicht reacties informatieavond 10 maart 2020 over toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energie (zon en wind)

	- Er is nu SDE subsidie beschikbaar die spoedig afloopt. Indien deze subsidie verloopt, kan SNCN het gebied niet onderhouden en verder ontwikkelen. - Het initiatief pas goed in het landschap.
36.	Zoekgebied in het Broek is uit den boze. Er zijn al teveel windmolens en Duiven plant er nog meer. Alternatieve energieopwekking dient aangehoord te worden.
37.	Ik ben een groot voorstander van waterstof!! Ik heb al jaren zonnepanelen op het dak. Wij koken al jaren op inductie. Het huis is geïsoleerd (dubbelglas en vloerisolatie). Alleen warm water en verwarming is op gas. Ik ben geenszins van plan om een warmtepomp aan te schaffen. Biogascentrales ben ik ook op tegen want er moeten bossen voor gekapt worden. De gasleidingen in de straat is nagenoeg geschikt voor waterstofgas. Het verwijderen van de gasleidingen in de straten en het dan aanleggen van warmwaterleidingen is een grote rompslomp en kosten de gemeente handen vol geld!. Ik heb ergens gelezen dat waterstofgas explosief is, maar het huidige aardgas niet soms? Beide vallen onder gevaarnummer 23 (brandbaar gas) mogelijk zelfs onder 233 (zeer brandbaar gas). Dus het mogelijke gevaar is hetzelfde.
38.	Alles bekeken, wees zuinig op gebieden die nu nog niet zijn aangetast door horizonvervuiling. Kies voor de gebieden die te maken hebben met horizonvervuiling.
39.	Jullie vergeten waterstof als energie. Als Marjan van Loon van Shell met andere bezig is om in de Eemshaven op boorplatforms waterstof wil gaan maken, dan moeten we het gaan werken en denken. Waterstof kan door de reguliere leidingen nu nog als mengproduct maar als het gas afgesloten wordt dan het we genoeg water of waterstof te maken. De overtollige energie kan direct gebruik worden voor H_2 te maken. Heel Nederland zal er warmpjes bij zitten. HR ketels laten zitten en nieuwe branders erin. Het werkt! Auto's op H_2 en niet van die vervuilende accu's. Waterstof zal de nieuwe energie/gas worden!
40.	Ik mis de gehele duurzaamheid discussie uit Zevenaar en een evenwichtige verdeling over het gehele grondgebied. Acceptatie van deze ontwikkelingen wordt versterkt door gelijkheid over locatie en lasten zeker niet door 1 gebied als focus aan te wijzen. Daarnaast→ echte interactie is moeilijk met inwoners. Er is sprake van te vaak een éénrichtingsverkeer.
41.	Ik wil graag even kwijt dat ik blij ben te zien dat de voorkeursgebieden niet staan waar wij dichtbij wonen. Echter begreep ik dat op het moment dat zich geen of te weinig initiatiefnemers voor energieparken zich melden voor deze voorkeursgebieden, dat er door de gemeente Zevenaar mogelijk wel akkoord wordt gegeven aan projecten op andere locaties. Helaas zijn er bij ons in de straat zelfs twee initiatieven voor wind en zonnepanelen. Ik en meerdere bewoners zijn daar fel op tegen dat er in Babberich een energiepark komt. Dat wil ik even kwijt. Ik hoop dat vanavond een uitnodiging is voor investeerders om op één van de voorkeurslocaties een energiepark op te starten.
42.	Waarover en waarvoor beslissen de mensen die hier aanwezig zijn. ¾ zijn belanghebbende met een klein aantal politici. Wanneer gaan we/jullie de jongeren echt betrekken? Die gaan het namelijk echt aan.
43.	Geen windmolens. Probeer eerst maar de stroom op te slaan. Slecht voor het hart door straling. De hoogspanningsmasten staan er ook al.
44.	Zonnepanelen halen energie weg uit de bodem dus boven asfalt of beton geen probleem maar niet op grond of natuur desastreus: Grond wordt ziek waardoor allerlei problemen ontstaan. De meest zichtbare wordt ongedierte. Deze gaan hier overwinteren, waardoor muizen en ratten

	toenemen en die zijn dan niet te bestrijden en dan duurt het niet lang en de ziekte van Weil gaat weer meer worden (kijk maar naar Friesland).

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A~~ / ~~B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA

Datum indienen:

Afdeling: REO….. *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: Erik Roumen…… *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
In maart 2020 wordt in de commissie ruimte gesproken over en later in raad besloten over het toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind).
Om afweging te kunnen maken over de benodigde duurzame bronnen willen wij inzicht in uitgangspunten die de gemeente heeft gebruikt. Met name wat gebruikt Zevenaar nu aan energie en wat levert e.e.a. gemiddeld op aan energie.

Alle cijfers uitdrukken in KWH

Vraag/Vragen:

Wat is het energie verbruik:

1. Wat is het energieverbruik van de huishoudens in de gemeente Zevenaar per jaar. Wat is het aantal huishoudens in de gemeente.
   Bron: (https://allecijfers.nl/gemeente/zevenaar/): "Zevenaar: de gemiddelde dichtheid van adressen is 1.043 adressen per km^2. Er wonen 19.614 huishoudens in gemeente Zevenaar".

   Volgens de site 'Waarstaatjegemeente' is het energieverbruik in Zevenaar als volgt:
   - gemiddeld gasverbruik: huur 1.120 m^3 koop 1.610 m^3 (bron resp. Klimaatmonitor 2018 en CBS 2018)
   - gemiddeld elektraverbruik: huur 2.430 en koop 3.290 (geen eenheid gegeven) (bronn CBS 2018)

2. Wat is het energieverbruik van de bedrijven (niet huishoudens) in de gemeente Zevenaar per jaar.

   Zowel de gemeente als de Omgevingsdienst Omgeving Arnhem hebben niet de gegevens om deze algemene vraag te kunnen beantwoorden.
   Bedrijven en instellingen zijn verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen wanneer ze een jaarlijks energieverbruik van meer dan 50.000 kWh aan elektriciteit of meer dan 25.000 m^3 aardgas hebben. Het betreft hier de zgn. midden- en grootverbruikers.

   In mei 2019 publiceerde het CBS "Midden- en grootverbruik van elektriciteit en gas in 2017". De onderstaande tabel geeft inzicht in hoeveel bedrijven en instellingen per gemeente in de verbruiksklasse middelgroot of groot vallen en wat hun totale verbruik is. De publicatie is uitgevoerd in opdracht van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

aantal en leveringen van middelgrote- en grootverbruikers/ gemeente (2017)

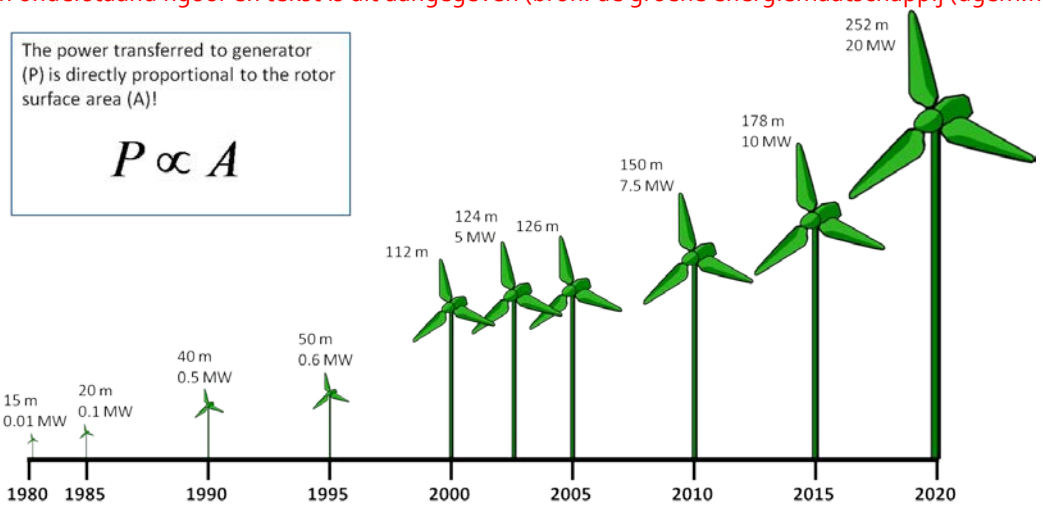
	middelgrote verbruikers			groot verbruikers		
	aantal	1000 m^3 (gas)	1000 kWh	aantal	1000 m3 (gas)	1000 kWh
Rijnwaarden	32	227	2773	17	44923	40648
Zevenaar	181	1868	16334	70	4985	82271
totaal	213	2095	19107	87	49908	122919

   De gegevens van kleinverbruikers (verbruiken minder dan 25.000 m^3 gas én minder dan 50.000 kWh elektriciteit) zijn niet in bovenstaande tabel opgenomen. Vanuit de Wet milieubeheer wordt hier middels voorschriften ook niet op gestuurd.

Wat levert een duurzame energieopwekking op:

3. Wat levert een windmolen / windturbine gemiddeld per jaar op aan energie

   De opbrengst van een windmolen is afhankelijk van veel factoren.
   In onderstaand figuur en tekst is dit aangegeven (bron: de groene energiemaatschappij (dgem.nl)).

   Grote windturbines worden steeds groter. Van 125 meter en 5000 kW vermogen in 2013 naar volgens studies 250 meter en 20.000 kW vermogen in 2020. De onderlinge verhoudingen van deze grote windturbines geven een belangrijke variabele aan. Een verdubbeling van de rotordiameter, van 125 naar 250 meter, geeft namelijk circa 4 x 20 veel vermogen, van 5000 naar 20.000 kW. Ofwel hoe groter, hoe efficiënter!
   Grote windmolens zijn kosten- en technisch efficiënter dan kleine windmolens wat resulteert in een veel lagere kostprijs per kWh. Ter vergelijking: een kWh opgewekt door een kleine windmolen kost vanaf 24 cent per kWh. Een kWh opgewekt door een grote windmolen kost 8 cent per kWh.

4. Wat levert een zonnepark per ha gemiddeld per jaar op aan energie.

   De opbrengst is afhankelijk van verschillende factoren. Op internet is verschillende informatie hierover te vinden, zoals:

- ACRES Wageningen UR: rapport 'wat levert een zonneweide per ha op?' (maart 2015; https://edepot.wur.nl/336567)
- Uitgaande van de noodzaak voldoende ruimte rondom en tussen en rond de panelen te hebben wordt doorgaans uitgegaan van een aantal variërend tussen 2500 – 3500 per ha. (in zuid opstelling). Stel dat deze panelen samen een vermogen hebben van 1 megawatt(piek), dan levert dit 680.000 kilowattuur op per jaar, goed voor 200 huishoudens (uitgaande van een gemiddeld stroomverbruik van 3400 kilowattuur). Als een groter aaneengesloten gebied beschikbaar is, neemt het aantal panelen per ha. toe. (SmartCity 'De inrichting van zonneparken, enkele principes' (9 juni 2018; https://smartcity.nl/inrichting-zonneparken-principes/)

Wat hebben wij nu al gerealiseerd

5. Hoeveel energie wordt momenteel binnen de gemeente duurzaam opgewekt (inclusief projecten die gepland zijn – denk aan windturbines Angerlo)

   De totale opwek duurzame energie in Zevenaar is niet bekend. Op daken wordt zowel kleinschalig als grootschalig duurzame energie opgewekt. Grootschalige opwek op daken vindt plaats op daken van Liemerije en Turmac Cultuurfabriek. Bij de Bijvanck is de bouw van 4 windturbines in voorbereiding (nog niet in bedrijf). Aan de Emmerichsweg is een experimentele opstelling van zonnepanelen van 2 hectare en op 7Poort wordt op het bedrijfspand zonnepanelen gelegd (19 ha kavel). Verder zijn er geen grootschalige zonnevelden en/of windturbines in de gemeente.

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA

Datum indienen: 26 april 2020

Afdeling: Ruimtelijke Ontwikkeling

Contactpersoon: Jailin van der Wijk

Inleiding/Aanleiding:

Een zevental ondernemers op het Gelders Eiland hebben in 2019 een Energieverbond getekend om samen met inwoners te bouwen aan een eigen duurzame energievoorziening. Hiervoor zijn o.a. locaties bij steenfabrieken langs de Rijn, het bedrijventerrein Spijksedijk en Carvium Novum in beeld. De genoemde locaties zijn in de omgevingsvisie Rijnwaarden (april 2017) opgenomen. Over deze locaties zijn de ondernemers in gesprek met de gemeente Zevenaar.

Vraag/Vragen:

1. Waarom is deze locatie op het Gelders Eiland niet opgenomen als een mogelijk voorkeurslocatie/zoekgebied.

Kijkend naar het gehele grondgebied van de gemeente Zevenaar heeft het college gekozen voor het uitgangspunt dat grootschalige duurzame energievoorzieningen worden geconcentreerd langs de rijkswegen (grootschalige infrastructuur). De schaal van het landschap en de zone langs de infrastructuur leent zich goed voor inpassing van grootschalige duurzame energievoorzieningen. Daarnaast kiest de gemeente voor aansluiting bij reeds bestaande dan wel in ontwikkeling zijnde grootschalige duurzame energievoorzieningen (clustering). Dat is het leidende principe geweest voor het bepalen van de voorkeursgebieden. De betreffende locatie voldoet niet aan deze uitgangspunten.

2. De omgeving Rijnstrangen was eind 2018 in beeld als retentiegebied bij hoogwater. Wat is de status van de plannen voor een retentiegebied.

In december 2018 was de status “Retentiegebied Rijnstrangen is één van de opties die wordt meegenomen in de voorbereiding van plannen voor de toekomst van het rivierengebied.” Aan deze status is niet zo veel veranderd. Wel loopt sinds juli 2019 de formele opdracht aan Rijk (ministeries van IenW en LNV) en regio (provincies, waterschappen, gemeenten) voor het opstellen van een programma Integraal RivierManagement (IRM). De verwachting is dat het nog wel enkele jaren kan duren voordat duidelijk is of het Rijnstrangengebied ingericht gaat worden voor 2050.

3. In hoeverre worden de hiervoor genoemde locaties op het Gelders Eiland voor energieopwekking (zon en wind) door de plannen van een retentiegebied bedreigd.

Het Rijnstrangengebied is planologisch gereserveerd. Doel van de reservering is het gebied gevrijwaard moet worden van grootschalige en/of kapitaalintensieve ontwikkelingen die rivierverruiming ernstig belemmeren. Het is op dit moment niet aan te geven of de aanleg van grootschalige duurzame energievoorzieningen (bijvoorbeeld drijvende zonneparken) hieronder vallen. Daarnaast is ook de energietransitie één van aspecten die betrokken worden bij IRM. Het is op dit moment niet aan te geven wat de consequenties daarvan zijn.

[redacted]

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: FW: Inbreng op 'Toets- en afwegingskader Grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) Zevenaar'
Bijlagen: Samen richting een duurzame toekomst.pdf

Van: xxxx K3.nl]
Verzonden: woensdag 15 april 2020 14:45
Aan: Griffie Zevenaar; Peter Vos; Jan de Nooij; Bart Kagei; Peter Putman; Lotte van der Velden; Nathani Niebuur-Sluiter; Peter Pollmann; Huub Meijer
Onderwerp: Inbreng op 'Toets- en afwegingskader Grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind) Zevenaar'

Geachte Griffier en Fractievoorzitters, ,

Momenteel ligt er het 'toets- en afwegingskader Grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)' dat u vanavond gaat behandelen in uw Commissie Ruimte, zie dit schrijven en de bijlage als een inspraakreactie.

Het is een kader dat er voor zorgt dat de energietransitie bespoedigd wordt en dat parken op de juiste plek en op de juiste wijze ontwikkeld worden. Iets dat wij als gebiedsontwikkelaar van harte toejuichen. Wij willen via deze weg echter ook de oproep doen om niet te vroeg de mogelijkheden voor duurzame energie initiatieven dicht te timmeren en het toets- en afwegingskader niet té snel vast te stellen, terwijl het provinciaal beleid nog niet is uitgekristalliseerd. Het snel vaststellen is ook niet direct nodig, omdat er vandaag vanuit de rijksoverheid een half jaar extra tijd is gegeven voor de Regionale Energie Strategieën.

Bijgaand vindt u een document waarin wij onze oproep nader uitleggen, **zie bijlage**. Wij hopen dat u deze inbreng bij de behandeling van het 'toets- en afwegingskader GDE' wilt betrekken bij uw afweging.
Dit bericht hebben wij tevens toegestuurd aan uw wethouders en 2 ambtenaren.

Mocht u toelichting op de leaflet wensen dan geven wij deze uiteraard graag.
Wij wensen u veel wijsheid met de verdere vaststelling.

Met vriendelijke groet,

Sr. Projectleider Gebiedsontwikkeling / Rentmeester

Wanraaij 2 | 6673 DN Andelst
Postbus 200 | 6660 AE Elst (Gld.)
T.+31 (0)24 348 88 54
M.+31 (0)6 53 86 54 11
www.k3.nl

een K3 onderneming

disclaimer

Samen richting een duurzame toekomst

April 2020

Momenteel ligt het 'toets- en afwegingskader Groot-schalige duurzame energieopwekking (zon en wind)' ter vaststelling. Een kader dat er voor zorgt dat de energietransitie bespoedigd wordt en dat parken op de juiste plek en op de juiste wijze ontwikkeld worden. Wij willen u daarbij oproepen niet te vroeg de mogelijkheden dicht te timmeren.

Duurzame kansen

U staat voor een belangrijke uitdaging om een flink aantal megawatt aan duurzame energie te realiseren in de gemeente Zevenaar. Goed dat u nadenkt over de manier waarop duurzame energie in uw gemeente een plek kan krijgen. Wat in het toets- en afwegingskader wel opvalt is dat het momenteel in ontwikkeling zijnde provinciaal beleid al als uitontwikkeld wordt aangenomen en als leidraad wordt gebruikt voor de gemeentelijke invulling. Hierdoor bestaat de kans dat enkele initiatieven in de toekomst vanuit beleidstoetsing wellicht te vroeg als onmogelijk worden bestempeld, terwijl er weldegelijk duurzame kansen liggen. De noodzaak tot spoed is er ook niet, nu er bekend is geworden dat er een half jaar langer de tijd is voor de Regionale Energie Strategie (RES).

Gezamenlijke uitdagingen

We staan met z'n allen voor uitdagingen op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, de druk op de natuur en biodiversiteit. Het zijn uitdagingen die vragen om samenwerking tussen overheden, inwoners en bedrijven. Hoe verhoudt de vraag om duurzame energie zich met natuur, met recreatie en vooral met ecologie, en kan het elkaar wellicht versterken?

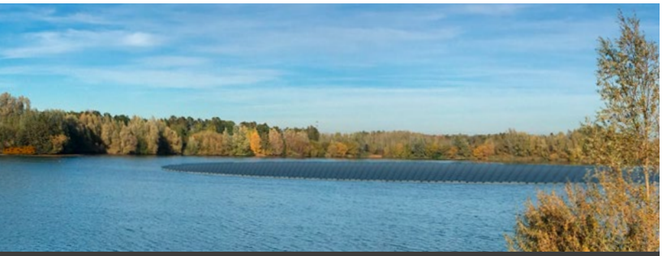
Wat ons betreft is het echter geen of-of, maar en-en. Derhalve roepen wij u op om juist ruimte te houden voor initiatieven en er daar waar mogelijk duurzame kansen van te maken met een vliegwieleffect. Spijker niet dicht, maar nodig uit! De energie-transitie betekent dat er (veel) verschillende locaties nodig zijn, ook in de gemeente Zevenaar, waar duurzame energie een plek kan krijgen. Vel bijvoorbeeld niet bij voorbaat het oordeel dat in sommige natuurgebieden geen duurzame initiatieven plaats kunnen vinden. Het zou goed zijn om te kijken naar wat de extra meerwaarde is van een ontwikkeling.

Daarbij nemen wij u ter inspiratie graag mee in een concept pilot voor de Spijkse Dijk.

Een pilot Spijkse Dijk

Tussen Lobith en Spijk ligt een aantal oude zand- en kleiwinplassen. Wij zijn als K3 al jarenlang betrokken bij dit gebied. Aan de ontwikkeling van één plas, gelegen aan de Spijkse Dijk middenin de Tengnagelwaard, zouden we graag iets nieuws willen toevoegen: een drijvend zonnepaneleneiland. Een bron waarmee duurzame energie kan worden opgewekt voor de omgeving en die tegelijkertijd zorgt voor ecologische meerwaarde (bestaande uit extra areaal en extra onderwaternatuur) in dit bijzondere Gelders Natuurnetwerk (GNN) gebied.

Referentiebeeld drijvend zonnepanelenveld

Uitdagingen
Met de en-en gedachte zoals we hiervoor beschreven, hebben we naar de mogelijkheden voor de Spijkse Dijk gekeken en zien wij een mooie kans voor een drijvend zonnepaneleneiland op deze locatie. Een eiland waarmee we juist de impact op natuur en ecologie kunnen monitoren, stimuleren en verrijken, waardoor duurzame energie én extra areaal juist van toegevoegde waarde kan zijn voor dit fraaie Gelderse Natuurnetwerkgebied. Een kans die bovendien mooie mogelijkheden biedt voor een nog duurzamere toekomst voor Spijk.

Samenwerken met het water
Drijvende zonnepanelen kunnen juist een meerwaarde voor de natuur zijn, ook binnen GNN-gebied. Belangrijk daarbij is dat er voldoende rekening wordt gehouden met de waterkwaliteit, waterflora en (onder)waterfauna. Voor deze drie aspecten is lichttoetreding het belangrijkst.

Zonnepanelen zouden boven diep water (circa 10 meter) geplaatst kunnen worden, omdat op deze diepte de lichttoetreding zodanig is gelimiteerd dat er al nagenoeg geen plantengroei op de bodem plaatsvindt. Daarbij blijven waardevolle (ondiepe) oeverzones en het aangrenzende loofbos als leefgebied van onder andere de bever behouden.

Ecologische meerwaarde creëren
Door kunstmatige onderwaterstructuren aan de zonnepanelen toe te voegen kan schuilgelegenheid voor vissen of aanhechtingsmateriaal voor mosselen worden gerealiseerd. Het toevoegen van drijvende eilanden met bijvoorbeeld riet en grote lisdodde zorgt ervoor dat de zonnepanelen aan het oog worden onttrokken. Bovendien vormen deze elementen op hun beurt leefgebied voor rietvogels zoals de rietgors en kleine karekiet. Op deze manier kan (meer) ecologische meerwaarde binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN) worden gerealiseerd.

Een duurzame Spijkse Dijk

Hier ziet u hoe zo'n drijvend zonnepaneleneiland op de plas kan worden gesitueerd. Het is een zonnepaneleneiland met een omvang van maximaal 10 hectare dat zo'n 11 megawatt opwekt. Het totale wateroppervlakte van de plas bedraagt circa 19,5 hectare. Het zonne-eiland wordt landschappelijk ingepast met ecologische verbindingen, voldoende lichtinval op de plas, rietoevers en onderwaterstructuren.

- **A** Ecologische verbinding
- **B** Ca. 10 hectare drijvende zonnepanelen
- **C** Fiets- en wandelpad
- **D** Zichtlijnen
- **E** Drijvende rietkraag
- **F** Tijdelijke tussendam

Samenwerkingsmogelijkheden

Wij zoeken graag de samenwerking met de omgeving. Sterker nog: wij ontwikkelen alleen plannen met een kwaliteitsimpuls voor de omgeving. Wij zien daar op dit moment onder andere de volgende participatiemogelijkheden voor:

- Het naastgelegen industriegebied Spijkse Dijk kent een samenwerkingsverband Bedrijvenkring Spijkse Dijk (BKS). Alle bedrijven binnen dit samenwerkingsverband gebruiken nu ca. 11 MW aan energie. Dat is op dit moment grijze energie. Een mooie kans om te vergroenen!;
- De in wording zijnde Overnachtingshaven Spijk voor de binnenscheepvaart moet een groene en innovatieve haven worden, maar aan grootschalige energieopwekking is nog geen invulling gegeven. Wij zien hier een mooie kans voor samenwerking om de haven te vergroenen;
- Er is een samenwerkingsverband 'Groene Allianties De Liemers' die op zoek is naar grootschalige projecten in zonne-energie om de regio te laten omschakelen naar groene energie.

Hoe duurzame energie, recreatie en natuur samen kunnen gaan
Op de Lingemeren in Echteld realiseren we een drijvend zonnepark van 6,4 megawatt, samen met een drijvende dijk en drijvende, groene eilanden.

Samen verkennen

Wij willen u ten slotte nogmaals oproepen om niet alles al dicht te timmeren en initiatieven als (duurzame) kansen te zien. Kijk naar de meerwaarde van ontwikkelingen. Het is heel goed mogelijk om in zorgvuldige afstemming met betrokken partijen én de omgeving te komen tot duurzame, gedragen plannen, met meerwaarde voor mens en natuur.

Over ons

De K3 organisatie bestaat uit vijf ondernemingen. Elk met hun eigen specialisatie, zoals het winnen, verwerken en leveren van (bouw)grondstoffen. Duurzame gebiedsontwikkeling staat daarbij centraal. Want voor wat de natuur ons geeft, geven we nog liever iets terug. We maken en vormen plannen voor gebiedsverbeteringen in combinatie met het benutten van marktkansen. Zo werken we aan een Nederland vol prachtige, natuurrijke gebieden waar iedereen prettig kan wonen en werken, kan ontspannen en genieten. Gebieden die bijdragen aan de biodiversiteit, waterhuishouding en energieopwekking.

K3
Wanraaij 2
6673 DN Andelst
Postbus 200
6660 AE Elst (Gld)

024 348 88 00

info@k3.nl
www.k3.nl

FSC

kiwa gecertificeerd ISO 9001

Babberich, 17-4-2020

Aan: Burgemeester en wethouders en leden van de gemeenteraad van Zevenaar

Betreft: Initiatief voor een Zonnepark aan de Sleeg in Babberich (HZ-WABO-2019-2111)

Binnenkort gaat u een beslissing nemen over het Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking.

Uitgaande van het door B en W vastgestelde voorstel concluderen wij dat het voorstel van LC Energy niet binnen het voorkeursgebied valt. Het initiatief kan echter nog wel rekenen op een positieve grondhouding van de gemeente als het scoort op een aantal andere aspecten, waaronder betrokkenheid van de omgeving en er sprake is van actief omgevingsmanagement.

Nu heeft een vertegenwoordiger van LC Energy vooruitlopend op een positief besluit van de gemeenteraad al contact opgenomen met de vertegenwoordiger van onze groep verontruste omwonenden. De zienswijze van LC Energy heeft hij vervolgens vastgelegd in een email.

Voorgesteld wordt om het eigendom van het zonnepark onder te brengen in een coöperatie waar de bewoners voor 50% in kunnen deelnemen en ook kunnen participeren in de verdere ontwikkeling en vormgeving van het park.

In onze brief van 29 november 2019 aan u hebben we aangegeven waarom wij het een slecht plan vinden om een zonnepark op deze locatie aan te leggen. Dit verandert natuurlijk niet door de mogelijkheid om financieel te kunnen deelnemen in de exploitatie van het park. Het is waarschijnlijk toch maar voor enkelen van de direct gedupeerden weggelegd om een substantieel bedrag in te leggen.

Als klap op de vuurpijl geeft de initiatiefnemer aan dat, als we niet samen op willen trekken met LC-Energy, ze voor het maximale plaatje gaan met als extra 2 windmolens. Wij vinden het ongepast dat we op deze wijze onder druk worden gezet om mee te werken aan hun voorstellen. Daarom een extra reden om dit initiatief naar de prullenbak te verwijzen. Wij hebben er in ieder geval geen vertrouwen in dat onze belangen bij LC-Energy werkelijk serieus worden genomen.

Op 15 april 2019 hebben wij gebruik mogen maken van het inspreekrecht tijdens de Raadsvergadering omtrent bovenstaande problematiek.

Op 29 november 2019 hebben wij onze zienswijze t.a.v. de plannen van LC Energy kenbaar gemaakt (ondersteund door de handtekeningen van de aanwonenden/belanghebbenden).

Bij deze spreken wij opnieuw onze ongerustheid uit over dit plan waarmee onze leefbaarheid sterk onder druk komt te staan. Hopende dat u onze zorgen kunt wegnemen, verblijf ik,

Hoogachtend,

xxx

Aanwonenden/ belanghebbenden

Correspondentieadres:

xxx

In afschrift aan:

LC Energy

Naam en contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	1919
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 mei 2020
Agendapunt	6
Omschrijving	Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan “Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich” (Z/18/311941)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	13 mei 2020

Toelichting

T. b.v. de raadsvergadering van 1 april 2020.

*Z0411F08E
31*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Partiële herziening bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich
Zaaknummer	Z/18/311941
Documentnummer	INT/20/945155
Portefeuillehouder	Hans Winters
Portefeuille	Ruimtelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	Jacqueline van der Leij
Telefoon	5513
E-mail	j.vanderleij@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Op 30 mei 2018 heeft de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar het bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" gewijzigd vastgesteld. Dit bestemmingsplan heeft betrekking op een functieverandering in de bestaande bebouwing. Er wordt geen nieuwe bebouwing opgericht. De functieverandering ziet op een horecafunctie in het landhuis met nevenfuncties en bijbehorende parkeerplaatsen.

Tegen het bestemmingsplan is beroep ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, onder andere gericht tegen het plandeel dat gaat over 'evenementen'. De Raad van State heeft in haar uitspraak d.d. 30 oktober 2019, met nummer Uitspraak 201806287/1/R1 het besluit van de raad van de gemeente Zevenaar ten aanzien van artikel 13, lid 13.3, onder b, van de planregels vernietigd en de raad van de gemeente opgedragen om binnen twintig weken na de verzending van de uitspraak met inachtneming van hetgeen daarin is overwogen een nieuw besluit over de evenementenregeling te nemen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken.

Middels de voorliggende "Partiële herziening bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' wordt hieraan uitvoering gegeven, door de evenementenregeling aan te passen.

Deze partiële herziening is een correctie op het vigerende bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' voor wat betreft de evenementenregeling en vervangt slechts artikel 1.23 en artikel 13 lid 13.3 onder b van de planregels. Voor het overige blijven de regels en de verbeelding van het oorspronkelijke plangebied van het bestemmingsplan volledig intact.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De "Partiele herziening van het bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met NL.IMRO.0299.HZ00HALSAF-VA01.

3. Waarom naar de raad

Artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat de gemeenteraad bevoegd is een bestemmingsplan vast te stellen. Dat geldt ook voor onderdelen van een bestemmingsplan in het kader van een gerechtelijke uitspraak die middels een partiële herziening worden vastgesteld.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Uitvoering geven aan een gerechtelijke uitspraak van 30 oktober 2019, gerectificeerd op 4 november 2019.

5. Argumenten en alternatieven

1.1 Met voorliggende evenementenregeling wordt uitvoering gegeven aan de uitspraak van de Raad van State op 30 oktober 2019, gerectificeerd op 4 november 2019.

De Raad van State heeft de gemeente opgelegd om binnen een gestelde termijn specifiek voor een bepaald onderdeel van het bestemmingsplan een nieuwe regeling vast te stellen. Daar wordt met voorliggend besluit uitvoering aan gegeven.

1.2. In bijgevoegd besluit wordt nader aangeduid welke evenementen onder welke voorwaarden worden toegestaan op "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich".

Artikel 13 lid 13.3 aanhef en onder b van de planregels van het bestemmingsplan (vastgesteld op 30 mei 2018) is vernietigd en daarvoor in de plaats komt bijgevoegd besluit, bestaande uit een aanpassing van dit artikel in samenhang met de definitiebepaling 1.23. Voor een nadere uitleg van de wijzigingen in de artikelen wordt verwezen naar de toelichting en regels.

Na het vaststellen van de "Partiele herziening Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" wordt deze via de daartoe voorgeschreven weg bekendgemaakt. De beroepstermijn van zes week vangt dan aan. Tijdens deze termijn kunnen indieners van zienswijzen, dan wel andere belanghebbenden die nadeel ondervinden van de vaststelling van specifiek artikel 13 lid 13.3 aanhef en onder b. in samenhang met artikel 1.23 in beroep gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Alleen tegen dit deel staat nog beroep open. Tegen het overige deel van het bestemmingsplan staat geen beroep meer open.

Alternatieven

Niet overgaan tot het vaststellen van artikel 13 lid 13.3, aanhef en onder b in samenhang met artikel 1.23 van het bestemmingsplan betekent dat voorbij wordt gegaan aan de gerechtelijke uitspraak die er ligt. De uitspraak van 30 oktober 2019 (rectificatie 4 november 2019) heeft geen sanctie gesteld, maar er ligt wel een opdracht voor de raad om dit te doen.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Het gaat in deze partiële herziening alleen om het onderdeel van het bestemmingsplan dat ziet op de evenementenregeling. De evenementen waren al voorzien in het bestemmingsplan dat op 30 mei 2018 door de raad is vastgesteld. De evenementenregeling moet echter beter worden onderbouwd en duidelijker in de planregels worden opgenomen. Daar wordt met deze partiële herziening aan voldaan. Evaluatie is niet nodig.

7. Klimaat en duurzaamheid

Niet van toepassing.

8. Communicatie

Na vaststelling door de gemeenteraad wordt de partiële herziening opnieuw ter inzage gelegd gedurende zes weken. Daarvan wordt kennisgeving gedaan. De partiële herziening treedt in werking één dag na afloop van de inzagetermijn, tenzij er een verzoek wordt gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening in samenhang met het instellen van beroep. Het plandeel is onherroepelijk als er geen beroep wordt ingesteld.

9. Kosten, baten en dekking

Met aanvrager is een realisatieovereenkomst afgesloten. De realisatieovereenkomst voorziet er onder andere in dat planschadekosten voor rekening komen van initiatiefnemer. Dit is conform de vaststelling van het bestemmingsplan op 30 mei 2018. Deze partiële herziening brengt daarin geen verandering.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	Z/18/311941/INT/20/945174	Toelichting en regels "Partiële herziening Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich".
2.	Z/18/311941/INK/19/929224	Rectificatie uitspraak en verzoek om retourneren toegezonden uitspraak m.b.t. beroep Zevenaar bp. Landgoed Halsaf, deel huize Babberich

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Partiële herziening bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich
Zaaknummer	Z/18/311941
Documentnummer	INT/20/945155

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat,

- op 30 mei 2018 de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' gewijzigd heeft vastgesteld;

- dit bestemmingsplan betrekking heeft op een functieverandering in de bestaande bebouwing. Er wordt geen nieuwe bebouwing opgericht. De functieverandering ziet op een horecafunctie in het landhuis met nevenfuncties en bijbehorende parkeerplaatsen;

- tegen het bestemmingsplan beroep is ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State;

- de Raad van State in haar uitspraak d.d. 30 oktober 2019, met nummer 201806287/1/R1 het besluit van de raad van de gemeente Zevenaar ten aanzien van artikel 13, lid 13.3, onder b, van de planregels heeft vernietigd en de raad van de gemeente heeft opgedragen om binnen twintig weken na de verzending van de uitspraak met inachtneming van hetgeen daarin is overwogen een nieuw besluit over de evenementenregeling te nemen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken;

- met deze "Partiële herziening van het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' hieraan uitvoering wordt gegeven door de regels ten aanzien van de evenementen opnieuw vast te stellen;

- deze partiële herziening een correctie is op het vigerende bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' en slechts artikel 1.23 en artikel 13 lid 13.3 onder b van de planregels vervangt. Voor het overige blijven de regels en de verbeelding van het oorspronkelijke plangebied van het bestemmingsplan volledig intact.

- het digitale ontwerpbestemmingsplan tevens is gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met IDN: NL.IMRO.0299.HZ00HALSAF-VA01 ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar van 11 februari 2020 (kenmerk Z/18/311941/ADV/20/944661), waarin een nieuwe opzet voor een evenementenregeling wordt voorgesteld.

Gelet op artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening.

besluit:

1. De "Partiële herziening bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO.0299.HZ00Halsaf-VA01.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op xx.

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsbesluit

Onderwerp	Partiële herziening bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich
Zaaknummer	Z/18/311941
Documentnummer	INT/20/945155

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat,

- op 30 mei 2018 de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' gewijzigd heeft vastgesteld;

- dit bestemmingsplan betrekking heeft op een functieverandering in de bestaande bebouwing. Er wordt geen nieuwe bebouwing opgericht. De functieverandering ziet op een horecafunctie in het landhuis met nevenfuncties en bijbehorende parkeerplaatsen;

- tegen het bestemmingsplan beroep is ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State;

- de Raad van State in haar uitspraak d.d. 30 oktober 2019, met nummer 201806287/1/R1 het besluit van de raad van de gemeente Zevenaar ten aanzien van artikel 13, lid 13.3, onder b, van de planregels heeft vernietigd en de raad van de gemeente heeft opgedragen om binnen twintig weken na de verzending van de uitspraak met inachtneming van hetgeen daarin is overwogen een nieuw besluit over de evenementenregeling te nemen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken;

- met deze "Partiële herziening van het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' hieraan uitvoering wordt gegeven door de regels ten aanzien van de evenementen opnieuw vast te stellen;

- deze partiële herziening een correctie is op het vigerende bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' en slechts artikel 1.23 en artikel 13 lid 13.3 onder b van de planregels vervangt. Voor het overige blijven de regels en de verbeelding van het oorspronkelijke plangebied van het bestemmingsplan volledig intact.

- het digitale ontwerpbestemmingsplan tevens is gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met IDN: NL.IMRO.0299.HZ00HALSAF-VA01 ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar van 11 februari 2020 (kenmerk Z/18/311941/ADV/20/944661), waarin een nieuwe opzet voor een evenementenregeling wordt voorgesteld.

Gelet op artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening.

besluit:

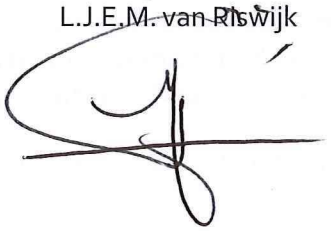
1. De "Partiële herziening bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO.0299.HZooHalsaf-VA01.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 13 mei 2020.

De griffier
W.M. van der Vlies

De burgemeester
L.J.E.M. van Rijswijk

zaaknummer Z/18/311941

Amendement

De ondergetekende dient volgend amendement in bij voorstel Z/18/311941:

'Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" '

Motivering.
De indieners van dit amendement vinden het van het grootste belang dat tradities en traditionele activiteiten, welke reeds voor door generaties georganiseerd worden door de plaatselijke schutterij, behoudswaardig zijn en daarmee van belang zijn voor de leefbaarheid.
De indieners vinden het behouden van de lokale tradities een gelijkwaardige afweging verdient en te hebben ten opzichte andere te waarderen vormen van leefbaarheid, zoals natuurwaarden.
Voor zowel het behoud van de lokale tradities alsmede de (natuur-)waarden van het landgoed, is een gezonde economische exploitatie van het landgoed meer dan relevant, omdat een gezonde exploitatie bijdraagt aan de instandhouding van het landgoed, de tradities en al haar waarden.
De gemeenteraad van Zevenaar spreekt zich uit - door middel van dit amendement - dat behoud van het landgoed van relevant belang is. Spreekt uit dat een gezonde exploitatie relevant is voor de instandhouding van het landgoed en de leefbaarheidswaarden er van.
Met dit amendement wordt beoogd tegemoet te komen aan de uitspraak van de Raad van State en duidelijkheid maar ook enige flexibiliteit te scheppen voor de exploitant van het landgoed en mogelijkheden te bieden om naast cultuurhistorisch bepaalde evenementen ook in voldoende mate meer commercieel gerichte evenementen mogelijk te maken, dit alles binnen het kader van door de gemeenteraad gestelde grenzen.

De raad besluit:

1. De "Partiële herziening bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO.0299.HZooHalsaf-VA01.

Te wijzigen in:

1. De "Partiële herziening bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO.0299.HZooHalsaf-VA01.

- Met dien verstande dat in het bestemmingsplan de volgende wijziging wordt opgenomen:
  Artikel 13, lid 13.3, onder aanhef en onder b, lid 3 te wijzingen in:
  Punt 3.
  Er niet meer dan 6 evenementen per jaar worden gehouden, per keer de duur van het evenement niet meer bedraagt dan 6 aaneengesloten dagen, inclusief de duur van het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement;

- En in het bestemmingsplan wordt toegevoegd:
  In artikel 1, lid 1.23, een evenement te omschreven als:

"Het geheel van al dan niet incidentele dan wel al dan niet kortdurende, maar wel tijdelijke activiteiten, dat plaatsvindt bij een voor publiek toegankelijke en openbare gebeurtenis, zoals een feest, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan. Traditionele activiteiten en bijeenkomsten georganiseerd voor jaarlijks terugkerende schutters- en kermisactiviteiten worden hiervan uitgezonderd en niet als evenement meegeteld."

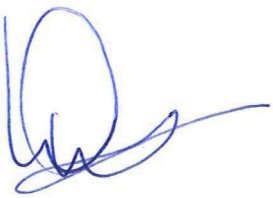
Zevenaar, 13 mei 2020

Namens de fractie VVD,
R.A. Teunissen

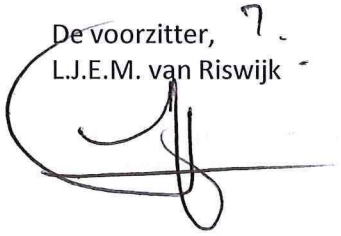
Dit amendement is verworpen in de vergadering van 13 mei 2020.

Stemverhouding:	Raadsleden voor (12):	Raadsleden tegen (14):
	M. Jansen (PvdA)	Albers (Lokaal Belang)
	Kagei (GroenLinks)	Buil (Lokaal Belang)
	Lap (PvdA)	Du Croix (Lokaal Belang)
	Meijer (Sociaal Zevenaar)	Van Dinther (CDA)
	Niebuur-Sluiter (PvdA)	Van Essen (Lokaal Belang)
	Pollmann (D66)	Evers (CDA)
	Riswick-Keultjes (Lokaal Belang)	Ilhan (Lokaal Belang)
	Van der Schaft (SP)	F. Jansen (CDA)
	Teunissen (VVD)	Kleinherenbrink (CDA)
	Van der Velden (SP)	De Nooij (CDA)
	Voetdijk-ten Have (CDA)	Ok (Lokaal Belang)
	Vos (VVD)	Putman (Lokaal Belang)
		Staring (Lokaal Belang)
		Visser (CDA)

De griffier,
W.M. van der Vlies

De voorzitter,
L.J.E.M. van Riswijk

Partiële herziening

Bestemmingsplan Halsaf, Deel Huize Babberich

NL.IMRO.0299.HZ00HALSAF-VA01

ZEVENAAR

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding
1.2 Uitspraak Raad van State
1.3 Relatie bestemmingsplan – partiële herziening
1.4 Opzet van het bestemmingsplan

Hoofdstuk 2 Onderdelen 1e herziening

Hoofdstuk 3 Juridische planopzet

3.1 Algemeen
3.2 Bestemmingsplan

Hoofdstuk 4 Uitvoerbaarheid

4.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid
4.2 Economische uitvoerbaarheid

Bijlage

Bijlage 1 Uitspraak Raad van State

Bijlage 2: Onderzoek Ecogroen

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 30 mei 2018 heeft de gemeenteraad van de gemeente Zevenaar het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' gewijzigd vastgesteld. Dit bestemmingsplan heeft betrekking op een functieverandering in de bestaande bebouwing. Er wordt geen nieuwe bebouwing opgericht. De functieverandering ziet op een horecafunctie in het landhuis met nevenfuncties en bijbehorende parkeerplaatsen.

Tegen het bestemmingsplan is beroep ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, onder andere gericht tegen het plandeel dat gaat over "evenementen". De Raad van State heeft in haar uitspraak d.d. 30 oktober 2019, met nummer Uitspraak 201806287/1/R1 het besluit van de raad van de gemeente Zevenaar ten aanzien van artikel 13, lid 13.3, onder b, van de planregels vernietigd en de raad van de gemeente opgedragen om binnen twintig weken na de verzending van de uitspraak met inachtneming van hetgeen daarin is overwogen een nieuw besluit over de evenementenregeling te nemen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken.

Middels onderhavige partiële herziening van het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' wordt hieraan voldaan, door de regels ten aanzien van de evenementen aan te passen. De uitspraak van de Raad van State zal in paragraaf 1.2 nader worden toegelicht en is tevens als bijlage 1 bijgevoegd.

1.2 Uitspraak Raad van State

Evenementen
Artikel 13 lid 13.3, aanhef en onder b, van de planregels luidt: "Het volgende gebruik is niet in strijd met het bestemmingsplan:
het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige evenementen, festiviteiten en manifestaties onder de volgende voorwaarde:
1. niet meer dan 3 per jaar per locatie;
2. per keer een duur van ten hoogste vijftien dagen per evenement, het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement hieronder begrepen."

In artikel 1, lid 1.23, is een evenement omschreven als: "Het geheel van al dan niet incidentele dan wel al dan niet kortdurende, maar wel tijdelijke activiteiten, dat plaatsvindt bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een feest, kermis, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan."

Beroep
Appellanten betogen dat de regeling in het plan voor evenementen tegenstrijdig is. Zij stellen dat de raad in de nota van zienswijzen heeft vermeld dat meerdaagse evenementen niet zijn toegestaan omdat dit een onwenselijk situatie oplevert en leidt tot rechtsongelijkheid binnen de gemeente. Toch voorziet het plan in maximaal vijftien dagen per evenement, en dat leidt tot onaanvaardbare hinder. Ook achten zij het toegestane maximale aantal bezoekers van tussen de 500 en 1.000 per dag niet kleinschalig. Verder stellen zij dat op het landgoed jaarlijks een schuttersfeest wordt gehouden en dat hiervoor geen regeling is opgenomen in het plan. De vergunning voor de jaarlijkse landgoedfair wordt daarnaast niet nageleefd en deze is in strijd met het bestemmingsplan verleend. Tot slot stellen zij dat langdurige evenementen de status van het landgoed als rijksmonument aantasten.

Verweer
De raad stelt dat een regeling voor meerdaagse evenementen onder het vorige planologische regime van de beheersverordening bestond en dat een regeling hiervoor ten onrechte niet was opgenomen in het ontwerp van het voorliggende plan. Een regeling voor de evenementen en het aantal daarvan is daarom in het vastgestelde plan opgenomen. Verder stelt de raad dat, gelet op het gebied, maximaal drie evenementen met maximaal 1.000 bezoekers per dag en tot 22.00 uur aanvaardbaar zijn. Over de eventuele strijd tussen de evenementenvergunning en het bestemmingsplan stelt de raad dat als op voorhand duidelijk is dat strijd met het bestemmingsplan bestaat, de aanvrager dit wordt meegedeeld. Mocht de aanvrager ervoor kiezen de aanvraag om evenementenvergunning toch door te zetten, dan zal die vergunning verleend moeten worden, maar zal er (preventief) handhavend worden opgetreden op basis van het bestemmingsplan.

Overwegingen Raad van State
Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in bijvoorbeeld de uitspraak van 20 juni 2012, ECLI:NL: RVS:2012:BW8858, ligt het op de weg van de planwetgever om een beoordeling en afweging te maken of een bestemming die evenementen op een bepaalde locatie toestaat vanuit ruimtelijk oogpunt is aangewezen. Ook dient deze omtrent onder meer het toegestane aantal evenementen per jaar en de maximale bezoekersaantallen, voorschriften te stellen voor zover dat uit een oogpunt van ruimtelijke aanvaardbaarheid op een locatie van belang is. Deze beoordeling en afweging is een andere dan die op grond waarvan, in een concreet geval, voor een evenement al dan niet vergunning op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: APV) wordt verleend. Regulering van evenementenvergunningen in de APV geschiedt immers met name vanuit het oogpunt van handhaving van de openbare orde, en waarborgt niet de vereiste planologische rechtszekerheid. Uit het voorgaande volgt dat de omstandigheid dat de APV mogelijkheden biedt om het houden van evenementen te reguleren, anders dan de raad stelt, geen reden kan zijn een planologische regeling van evenementen in het bestemmingsplan achterwege te laten.

In lid b. onder 13.3 is de omvang van het aantal bezoekers en de openingstijden zoals de raad die kennelijk voor ogen heeft, niet opgenomen. Ook het soort feesten dat de raad voor ogen heeft en ruimtelijk aanvaardbaar acht ter plaatse, zoals een schuttersfeest, stemt niet overeen met de ruime definitie van het begrip evenement zoals dat in artikel 1, lid 1.23, is omschreven. In artikel 13 lid 13.3 onder b van de planregels is voorts niet duidelijk omschreven wat precies onder een "locatie" als bedoeld in deze bepaling moet worden verstaan. Deze regeling kan met zich brengen dat verschillende locaties binnen het plangebied worden gebruikt voor bijvoorbeeld kleinere evenementen. De raad heeft evenwel bedoeld om niet meer dan drie evenementen per jaar voor het hele plangebied mogelijk te maken. Het bestreden besluit geeft er geen blijk van dat de raad heeft onderzocht wat de ruimtelijke gevolgen zijn van de diverse vormen van evenementen die het plan nu mogelijk maakt en evenmin geeft het besluit er blijk van dat de raad het door hem beoogde deugdelijk heeft vastgelegd in het plan. Het bestreden besluit is gelet op het voorgaande in strijd met artikel 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht voorbereid en genomen. Het betoog slaagt.

Uitspraak
De beroepen zijn gegrond. Het bestreden besluit dient te worden vernietigd voor zover het betreft artikel 13.3, van de planregels. De Afdeling ziet in het kader van finale geschilbeslechting aanleiding om met toepassing van artikel 8:72, vierde lid, van de Awb de raad op te dragen om een nieuw besluit over de evenementenregeling te nemen binnen 20 weken na verzending van de uitspraak en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken.

Met de vaststelling van deze partiële herziening wordt hieraan voldaan. Door de vaststelling van dit bestemmingsplan wordt voldaan aan de uitspraak van de Afdeling met daarin de opdracht aan de gemeenteraad om een nieuw besluit te nemen.

1.3 Relatie bestemmingsplan – partiële herziening

Deze partiele herziening is een correctie op het vigerende bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' en vervangt slechts artikel 13 lid 13.3 onder b en 1.23 van de planregels. Voor het overige blijven de regels en de verbeelding van het oorspronkelijke plangebied van het bestemmingsplan volledig intact.

Om na te gaan welke regeling geldt, zal de partiële herziening in samenhang met het oorspronkelijke plan moeten worden gelezen.

1.4 Opzet van het bestemmingsplan

Het digitale bestemmingsplan "Partiele herziening bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" is de verzameling geometrisch bepaalde planobjecten dat is vervat in een GML-bestand (NL.IMRO.0299.HZ00Halsaf-VA01) met bijbehorende regels.

De analoge versie bestaat uit een toelichting en regels.

Hoofdstuk 2 Onderdelen partiële herziening

Zoals reeds in paragraaf 1.1 opgemerkt is na vaststelling van het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' beroep ingesteld tegen het bestemmingsplan bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, onder andere gericht tegen de evenementenregeling. De regels ten aanzien van evenementen bieden onvoldoende duidelijkheid welke evenementen beoogd zijn. Dit is weliswaar nader toegelicht in de plantoelichting op het plan, maar de plantoelichting is juridisch niet voldoende. De regels dienen deze duidelijkheid te bieden. Dit betekent een aanpassing van de definitie evenement in artikel 1.23 en een aanpassing van artikel 13 lid 13. 3, aanhef en onder b van de planregels.

Hoofdstuk 3 Juridische planopzet

3.1 Algemeen

Op 1 juli 2008 is de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in werking getreden. In artikel 1.2.5 van het Bro is onder meer bepaald dat bestemmingsplannen en partiële herzieningen daarvan digitaal beschikbaar gesteld dienen te worden. Vanaf 1 juli 2013 is daarbij toepassing van de (Standaard Vergelijkbare bestemmingsplannen 2012 (SVBP-2012) verplicht. Bij het opstellen van deze standaard is overigens ook rekening gehouden met het Informatiemodel Ruimtelijke Ordening 2008 (IMRO-2012) en de Praktijkrichtlijn Bestemmingsplannen 2012 (PRBP-2012). Deze partiële herziening past binnen die standaard.

3.2 Bestemmingsplan

De "Partiële herziening bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich is de verzameling geometrisch bepaalde planobjecten dat is vervat in een GML-bestand (GML-bestand NL.IMRO.0299.HZ00Halsaf-VA01) met bijbehorende regels. Deze partiële herziening van het bestemmingsplan is via elektronische weg uitwisselbaar en raadpleegbaar. Het geeft de bestemming en de bebouwingsmogelijkheden van de gronden aan en treedt gedeeltelijk in de plaats van het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich'.

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze partiële herziening van het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' wordt verstaan onder:

1.23 Evenement
Tijdelijke activiteiten die plaatsvinden bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een (schutters)feest, optocht, braderie, fair of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 2 Relatiebepaling

De regels en de bijbehorende bijlagen van het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich', vastgesteld op 30 mei 2018 door de gemeenteraad van de Zevenaar, blijven van toepassing, met inachtneming van de volgende wijzigingen:

Artikel 13, lid 13.3, onder aanhef en onder b
Het volgende gebruik is niet in strijd met het bestemmingsplan:
a. het aanleggen……

b. het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van evenementen, onder de volgende voorwaarde dat :
1. er niet meer dan 3 evenementen per jaar worden gehouden, waarvan maximaal 1 gedurende in de periode 1 maart – 31 juli (in verband met broedende vogels);
2. het evenement zelf plaatsvindt op gronden met de bestemming Horeca en /of Agrarisch;
3. per keer de duur van het evenement niet meer bedraagt dan 6 aaneengesloten dagen, met dien verstande dat het evenement zelf maximaal 2 dagen duurt en het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement maximaal 4 dagen;
4. de evenementen plaatsvinden tussen 10.00 uur en 22.00 uur, met dien verstande dat het opbouwen en afbreken plaatsvindt in de dagperiode tussen 07.00-19.00;
5. het aantal bezoekers per dag niet meer bedraagt dan 1000 bezoekers;
6. er wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, op eigen terrein, dan wel op terrein van een derde, niet zijnde openbaar gebied.
7. bezoekers worden geleid over bestaande paden, bijv. door gebruik te maken van linten of hekken.
8. er geen sprake is van versterkte muziek (muziekgeluid dat door een elektronisch luidsprekers-systeem publiekelijk ten gehore wordt gebracht);
9. het equivalent geluidsniveau Leq (één minuut) ten gevolge van het evenement niet meer bedraagt dan maximaal 75 dB(A) en 90 dB(C) op de gevels van omliggende geluidgevoelige gebouwen;
10. indien sprake is van het aanbrengen van verlichting bij een evenement, deze verlichting naar beneden dient te worden gericht zodat bomen en vleermuisverblijfplaatsen in de bebouwing niet worden aangelicht.

Artikel 3 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van de "Partiële herziening bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich".

Toelichting

In deze toelichting wordt alleen ingegaan op de wijziging ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' ten aanzien van de evenementenregeling.

In de toelichting van het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich', op 30 mei 2018 vastgesteld en grotendeels onherroepelijk geworden, is nader toegelicht op welke evenementen de regeling ziet er wat er is beoogd. Voor de volledigheid wordt dit hier herhaald en ingelast:
'Door deze bepaling met betrekking tot evenementen, kan het huidige gebruik van de gronden voor evenementen, festiviteiten en manifestaties voortgezet worden. De evenementen zien op jaarlijks terugkomende fairs overdag tot maximaal 22.00 uur 's avonds waarbij circa 1000 bezoekers worden verwacht per dag en het jaarlijks terugkomende schuttersfeest. Evenementen van tussen de 500 en 1000 bezoekers per dag zijn ook maximaal mogelijk gelet op het gebied.'

De tekst uit deze toelichting wordt met deze partiële herziening omgezet naar meer concrete regels.

Definitie evenement was:
1.23 Tijdelijke activiteiten die plaatsvindt bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een feest, kermis, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan.

Definitie evenement wordt:
1.23 Tijdelijke activiteiten die plaatsvinden bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een (schutters)feest, optocht, braderie, fair of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan.

Hiermee wordt wat duidelijker aangegeven wat hieronder wordt verstaan in dit bestemmingsplan. Voorbeelden van de afgelopen jaren zijn een jaarlijks terugkerend schuttersfeest (vendelen) en het houden van fairs. Echter om dit niet te beperkend vast te leggen is een ruimere definitie wenselijk. De voorwaarden ten aanzien van aantallen en tijden en geluid worden met deze herziening meer specifiek in artikel 13, lid 13.3, onder b van de planregels vastgelegd.

Artikel 13, lid 13.3 onder b
Toegestaan gebruik was:
b. het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige evenementen, festiviteiten en manifestaties onder de volgende voorwaarde:
1. niet meer dan 3 per jaar per locatie
2. per keer een duur van ten hoogste vijftien dagen per evenement, het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement hieronder begrepen.

Toegestaan gebruik wordt:
1. er niet meer dan 3 evenementen per jaar worden gehouden, waarvan maximaal 1 gedurende in de periode 1 maart – 31 juli (in verband met broedende vogels);
2. het evenement zelf plaatsvindt op gronden met de bestemming Horeca en /of Agrarisch;
3. per keer de duur van het evenement niet meer bedraagt dan 6 aaneengesloten dagen, met dien verstande dat het evenement zelf maximaal 2 dagen duurt en het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement maximaal 4 dagen;
4. de evenementen plaatsvinden tussen 10.00 uur en 22.00 uur, met dien verstande dat het opbouwen en afbreken plaatsvindt in de dagperiode tussen 07.00-19.00;
5. het aantal bezoekers per dag niet meer bedraagt dan 1000 bezoekers;

6. er wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, op eigen terrein, dan wel op terrein van een derde, niet zijnde openbaar gebied.
7. bezoekers worden geleid over bestaande paden, bijv. door gebruik te maken van linten of hekken.
8. er geen sprake is van versterkte muziek (muziekgeluid dat door een elektronisch luidsprekers-systeem publiekelijk ten gehore wordt gebracht);
9. het equivalent geluidsniveau Leq (één minuut) ten gevolge van het evenement niet meer bedraagt dan maximaal 75 dB(A) en 90 dB(C) op de gevels van omliggende geluidgevoelige gebouwen;
10. indien sprake is van het aanbrengen van verlichting bij een evenement, deze verlichting naar beneden dient te worden gericht zodat bomen en vleermuisverblijfplaatsen in de bebouwing niet worden aangelicht.

Ruimtelijke effecten

Evenementen kunnen ruimtelijk relevant zijn door de duur van een evenement, de omvang van een evenement of door de overlast die het evenement kan veroorzaken. Veel evenementen hebben een minimale impact op de omgeving waardoor er ook geen ruimtelijke relevantie is. Om de ruimtelijke relevantie van een evenement te bepalen worden de mogelijke activiteiten bij een evenement getoetst aan ruimtelijke aspecten.

In de verwerking van de gerechtelijke uitspraak in voorliggende partiële herziening wordt naast het aantal ook vastgelegd waar de evenementen worden gehouden, dus niet in de bestemming Natuur en Tuin. Het aantal dagen is teruggebracht en er zijn voorwaarden opgenomen ten aanzien van aantallen, tijden, parkeren en geluid. Hiermee worden meer duidelijke kaders gesteld. Aangezien de evenementen per keer maar 6 dagen kunnen duren en er 's nachts geen enkele activiteiten zijn, is er geen onaanvaardbare hinder voor flora en fauna. Het gaat om activiteiten die overdag plaatsvinden en een deel van de avond, maar niet 's nachts. Aangezien het om jaarlijks maximaal 3 evenementen zijn die maximaal 6 dagen mogen duren, merken wij deze aan als ruimtelijk inpasbaar.

Natuur
De evenementen die middels deze partiële herziening mogelijk worden gemaakt, kunnen georganiseerd kunnen worden zonder dat er sprake is van ernstige verstoring van broedende vogels en overtreding van de Flora- en faunawet. Enerzijds door de voorwaarden zoals opgenomen in de planregels (aantal en frequentie evenementen, bezoekersaantallen, eindtijd). Anderzijds door specifieke maatregelen die de organisatoren moeten treffen om verstoring van de beschermde natuurwaarden te voorkomen. De Flora- en faunawet staat op basis van het bovenstaande de uitvoerbaarheid van de evenementenregeling niet in de weg.

Geluid
Met de in deze evenementenregeling opgenomen aantallen evenementen en de daarbij behorende maximale geluidbelasting, wordt geconcludeerd dat deze niet leiden tot een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat in de directe omgeving.

Verkeer/ parkeren
Rondom een evenement nemen verkeersstromen toe doordat mensen met de auto, te fiets of te voet komen. Bij evenementen met uitzonderlijke piekmomenten (enkele keren per jaar) kan een hogere parkeerbehoefte ontstaan. Het is echter niet efficiënt om parkeerplaatsen te maken die slechts enkele malen per jaar worden gebruikt. Te meer niet bij een landgoed met rijksbescherming.

Het is dan ook gebruikelijk dat voor deze piekmomenten wordt uitgeweken naar parkeercapaciteit in de omgeving. Deze uitwijkmogelijkheid is voorhanden in de vorm van een parkeerplaats van de sportvelden schuin tegenover het landgoed. Echter in het plan zelf is voorzien in parkeervoorzieningen voor de auto, te weten 80 parkeerplaatsen. Aansluiting zoekend bij een parkeernorm in de gemeente Hattem, Elburg, Nunspeet en Oldebroek (publicatie 317 van de CROW, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt in gebiedstypen) kan worden uitgegaan van een norm van 0,1/bezoeker op het drukste uur. Dit zou betekenen dat er 100 parkeerplaatsen vereist zijn op het drukste moment. 80 zijn voorhanden. Op het terrein kunnen er relatief makkelijk 20 extra parkeerplaatsen gecreëerd worden zonder dat er een onomkeerbare situatie ontstaat. Initiatiefnemer organiseert al enkele jaren steeds dezelfde terugkerende evenementen, dus kan gesproken worden van een bestendige praktijk. Ervaring uit deze bestendige praktijk bevestigt dat de parkeerpiek in het plan in voldoende mate kan worden opgelost op eigen terrein.

Dit is dan ook als voorwaarde opgenomen. De ligweide biedt voldoende plek om grote aantallen auto's op te vangen. De bezoekers zullen niet allemaal tegelijk het evenement bezoeken maar dat zal verspreid zijn over de gehele dag. Uitgangspunt is dat 80 voldoende is en dat overloop kan worden opgevangen in de ligweide.

Verbeelding

Deze partiële herziening heeft geen betrekking op de verbeelding. De verbeelding van het bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich', vastgesteld door de gemeenteraad van Zevenaar op 30 mei 2018, met plan IDN:NL.IMRO.0299.BP00HALSAF-VA01,zoals deze onherroepelijk is geworden bij uitspraak van 30 oktober 2019 van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (zaaknummer 201806287/1/R1), blijft onverkort van toepassing.

Uitvoerbaarheid

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Op basis van de uitspraak van de Raad van State hoeft er geen procedure op grond van Afdeling 3.4 van de Awb te worden gevolgd. De gemeenteraad neemt direct een nieuw vaststellingsbesluit. Vervolgens zal het plan 6 weken ter inzage worden gelegd en bestaat de mogelijkheid om in beroep te gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Direct na afloop van de beroepstermijn treedt, indien tijdens de beroepstermijn geen verzoek om voorlopige voorziening is ingediend, het plan in werking.

Economische uitvoerbaarheid

Het bestemmingsplan "Partiële bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich' betreft een aanpassing van het op 30 mei 2018 vastgestelde bestemmingsplan 'Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich', waarin de uitspraak van de Raad van State juridisch-planologisch is verankerd in het bestemmingsplan.

Gezien de aard van de evenementenregeling, heeft de uitvoering van dit plan geen substantiële financiële consequenties voor de financiële middelen van de gemeente Zevenaar.

Met deze partiele herziening is geen sprake van een nieuwe ontwikkeling. Gelet op het vorenstaande hoeft geen exploitatieplan vastgesteld te worden.

Bijlage 1 Uitspraak Raad van State
Bijlage 2: Notitie Ecogroen

Bijlage 1: Gerechtelijke uitspraak

Betreft een separate bijlage.

Bijlage 2: Onderzoek Ecogroen

eco groen

natuurtoets

Quickscan natuurtoets evenementen Landgoed Halsaf - onderdeel soortbescherming

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Zevenaar

Status

Definitief

advies & ingenieursbureau

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets evenementen Landgoed Halsaf - onderdeel soortbescherming

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
20-104	19 februari 2020	Definitief

Auteur(s)

A. (Astrid) van Teeffelen & I. (Iwan) Veeman

Tweede lezer

R. (Rienk) Apperloo

Opdrachtgever

Gemeente Zevenaar

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Teeffelen, A. van & I. Veeman (2020). Quickscan natuurtoets evenementen Landgoed Halsaf - onderdeel soortbescherming. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 20-104. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting 1

1. Inleiding 2
1.1 Aanleiding en doelstelling 2
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling 2
1.3 Leeswijzer 5

2. Kader en methode 6
2.1 Wet natuurbescherming 6
2.2 Onderzoeksmethode 6

3. Soortbescherming 8
3.1 Flora 23
3.2 Zoogdieren 23
3.3 Vogels 26
3.4 Amfibieën 27
3.5 Reptielen 28
3.6 Overige soortgroepen 28

4. Conclusie en advies 29

5. Geraadpleegde bronnen 30

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Zevenaar is voornemens de bestemming van landgoed Halsaf te Babberich te wijzigen op het onderdeel 'Evenementen'. De bestemmingswijziging specificeert onder welke voorwaarden driemaal per jaar een evenement – met het karakter van bijvoorbeeld een fair – kan worden georganiseerd op het landgoed. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of deze bestemmingswijziging conflicteert met beschermde natuurwaarden. In opdracht van de gemeente Zevenaar heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten aanzien van het onderdeel soortbescherming om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van de bestemmingsplanwijziging op aanwezige beschermde soorten. In dit rapport worden de methodiek en de uitkomsten van deze toetsing beschreven.

Soortbescherming

- Tijdens evenementen in de broedtijd zijn diverse algemene vogelsoorten broedend te verwachten in de bosranden en het struweel direct rond het plangebied.
- Nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nestlocaties zijn binnen de invloedssfeer van het plangebied niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.
- In de bebouwing op het landgoed en in diverse bomen rondom het evenemententerrein zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Tijdens eerder vleermuisonderzoek (2015) zijn verblijfplaatsen aangetroffen in de bebouwing en diverse bomen verspreid over het landgoed. Deze (potentiële) verblijfplaatsen gaan niet verloren. Door de voorwaarden die worden opgenomen in het bestemmingsplan vindt ook geen verstoring van vleermuizen plaats. Van schade aan (onmisbare) vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen is evenmin sprake.
- Het plangebied vormt potentieel foerageergebied van das en kleine marterachtigen. Als gevolg van de plannen wordt potentieel foerageergebied van kleine marterachtigen en das tijdelijk ongeschikt. Er is echter geen sprake van (tijdelijk) verlies van onmisbaar foerageergebied van deze soorten, waardoor het verlies van vast verblijf- en rustplaatsen van kleine marterachtigen en das is uitgesloten.
- Nesten van eekhoorns zijn binnen de invloedssfeer van het plangebied niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.
- Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren met een provinciale vrijstelling verloren gaan. Voor deze soorten geldt in voorliggende situatie een provinciale vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.
- De plannen hebben geen negatief effect op beschermde flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

Advies

- Het is in strijd met de Wet natuurbescherming om nesten of eieren van broedvogels te verstoren, beschadigen of te vernielen, ongeacht de datum. Om de kans op effecten te minimaliseren adviseren we enkele maatregelen zoals een broedvogelcontrole voorafgaand aan een evenement.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Zevenaar is voornemens de bestemming van landgoed Halsaf te Babberich te wijzigen op het onderdeel 'Evenementen'. De bestemmingswijziging specificeert onder welke voorwaarden driemaal per jaar een evenement – met het karakter van bijvoorbeeld een fair – kan worden georganiseerd op het landgoed. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of deze bestemmingswijziging conflicteert met beschermde natuurwaarden. In opdracht van de gemeente Zevenaar heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten aanzien van het onderdeel soortbescherming om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van de bestemmingsplanwijziging op aanwezige beschermde soorten. In dit rapport worden de methodiek en de uitkomsten van deze toetsing beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Landgoed Halsaf ligt direct buiten de bebouwde kom van Babberich (ten zuidoosten van Zevenaar) aan de Beekseweg 2. Het plangebied bestaat uit twee delen: Een groot grasveld met de bestemming 'agrarisch' en de directe omgeving van het landhuis met de bestemming 'horeca' (zie figuur 1.1). Het plangebied ligt in een parkachtige omgeving en het grasveld is omzoomd door bomen welke de oprijlanen flankeren (zie ook figuur 1.5). Aan de noordkant grenst het grasveld aan de Beekseweg. Het landhuis wordt omgeven door bomen en een gracht die ook buiten het plangebied doorloopt (zie figuur 1.5). Het plangebied zelf bevat geen permanent oppervlaktewater. Het landgoed Halsaf ligt in een gemengd landschap: aan de westzijde bevindt zich de bebouwde kom van Babberich, aan de oostzijde bebost gebied gevolgd door een camping en ten noorden en zuiden agrarisch gebied (zie figuur 1.2).

Figuur 1.1 De begrenzing van het evenemententerrein (rood omlijnd). Bron kaart: ESRI. Het lichtgroene deel binnen het plangebied heeft bestemming 'agrarisch', het deel van het plangebied rondom het landhuis heeft bestemming 'horeca'.

Figuur 1.2 Ligging van het plangebied in de wijdere omgeving. Bron luchtfoto: Nationaal georegister.

In het huidige bestemmingsplan is reeds een evenementenregeling opgenomen welke voorziet in het organiseren van drie evenementen per jaar per locatie voor de duur van ten hoogste 15 dagen per keer, inclusief op- en afbouw. Deze regeling dient echter – volgend op een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State[1] – in meer detail te worden uitgewerkt onder andere ten aanzien van de openingstijden en het aantal bezoekers. In de afgelopen jaren hebben er op het landgoed drie typen evenementen plaatsgevonden, namelijk een landgoedfair (meestal in het voorjaar/zomer), een schuttersfeest (meestal begin september) en een winterfair (medio december) (pers. Communicatie Gemeente Zevenaar, februari 2020). Om het karakter van toegestane evenementen beter te borgen in het bestemmingsplan, wordt de evenementenregeling in het plan herzien op de volgende punten: (pers. communicatie Gemeente Zevenaar, februari 2020):

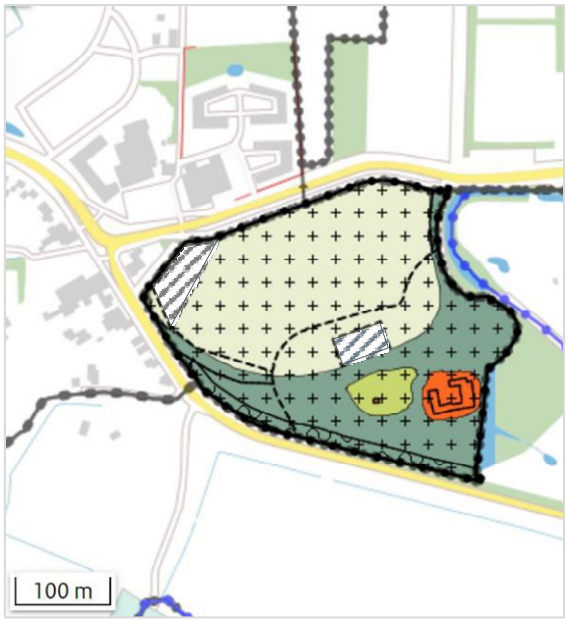
<u>Voorstel de definitie van 'evenement' (artikel 1, lid 1.23):</u>
Tijdelijke activiteiten die plaatsvinden bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een (schutters)feest, optocht, braderie, fair of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan.

<u>Voorgestelde voorwaarden voor toegestaan gebruik (artikel 13, lid 13.3, b):</u>
1. er niet meer dan 3 evenementen per jaar worden gehouden, waarvan maximaal 1 gedurende in de periode 1 maart – 31 juli (in verband met broedende vogels);

[1] ECLI:NL:RVS:2019:3658, uitspraak van de Raad van State 30-10-2019

2. het evenement zelf plaatsvindt op gronden met de bestemming Horeca en /of Agrarisch;
3. per keer de duur van het evenement niet meer bedraagt dan 6 aaneengesloten dagen, met dien verstande dat het evenement zelf maximaal 2 dagen duurt en het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement maximaal 4 dagen;
4. de evenementen plaatsvinden tussen 10.00 uur en 22.00 uur, met dien verstande dat het opbouwen en afbreken plaatsvindt in de dagperiode tussen 07.00-19.00;
5. het aantal bezoekers niet meer bedraagt dan 1000 bezoekers per dag;
6. er wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, op eigen terrein, dan wel op terrein van een derde, niet zijnde openbaar gebied;
7. bezoekers worden geleid over bestaande paden, bijv. door gebruik te maken van linten of hekken.
8. er geen sprake is van versterkte muziek (muziekgeluid dat door een elektronisch luidsprekers-systeem publiekelijk ten gehore wordt gebracht);
9. er is geen sprake van versterkte muziek;
10. het equivalent geluidsniveau Leq (één minuut) ten gevolge van het evenement niet meer bedraagt dan maximaal 75 dB(A) en 90 dB(C) op de gevels van omliggende geluidgevoelige gebouwen.
11. indien sprake is van het aanbrengen van verlichting bij een evenement, deze verlichting naar beneden dient te worden gericht zodat bomen en vleermuisverblijfplaatsen in de bebouwing niet worden aangelicht.

In het bestemmingsplan zijn twee locaties aangewezen voor parkeren: aan de west- en zuidoostzijde van de weide (Figuur 1.3, 1.4 en 1.5). De parkeerlocaties bieden respectievelijk plaats aan maximaal 60 en 20 voertuigen. Tijdens evenementen worden in de regel de stands/kraampjes rondom het landhuis opgesteld met bijbehorende activiteiten. Behalve de evenementen vinden er diverse andere activiteiten plaats op het landgoed: het is onder andere een vergader- en trouwlocatie en er is mogelijkheid tot overnachten in de bed & breakfast.

Figuur 1.3 Ligging van de parkeervoorzieningen zoals vastgesteld in het bestemmingsplan (gestreepte vlakken). Ondergrond: Ruimtelijkeplannen.nl

Figuur 1.4 De zuidelijke parkeerplaats met daarachter de weide, onderdeel van het plangebied. Foto: Ecogroen.

Figuur 1.5 Linkerfoto: De bomenlaan ten zuiden van de weide. De weide met parkeerplaats is rechts op de foto zichtbaar. Rechterfoto: Huize Babberich/Halsaf vanaf het westen bezien, omgeven door waterpartijen. Foto's: Ecogroen.

1.3 Leeswijzer

Het kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van te verwachten effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 is beschreven welke vervolgstappen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming onderdeel soortbescherming te voorkomen. Tot slot bevat hoofdstuk 5 een lijst van geraadpleegde bronnen.

2. Kader en methode

2.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad, 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. Conform de vraagspecificatie wordt in deze quickscan het onderdeel soortbescherming behandeld. De volledige wettekst van de Wet natuurbescherming (Wnb) is te raadplegen op: http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552. In onderstaand kader 2.1 is een samenvatting van de relevante wetteksten opgenomen.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
  - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
  - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
  - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
  - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan.

2.2 Onderzoeksmethode

Literatuuronderzoek

Om de aanwezige of te verwachten beschermde waarden in en in de nabijheid van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde soorten bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en eerdere onderzoeken op deze locatie (Wallink,

2015a; Wallink 2015b; Oudshoorn, 2016; Wallink, 2017). In hoofdstuk 5 is een volledig overzicht van de geraadpleegde bronnen weergegeven.

Veldonderzoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 17 februari 2020 (zonnig, droog, 9°C, matige tot vrij krachtige wind) is uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is het terrein geïnspecteerd als ook de directe omgeving (±50 meter rondom het terrein), waarbij aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. Specifiek is gelet op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van broedvogels en (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen. Hiervoor zijn de bomen binnen en rond en het terrein geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten, holten en spleten. Ook de aanwezige bebouwing is gecontroleerd. Daarnaast is aandacht besteed aan de aan- of afwezigheid van dassenburchten, eekhoornnesten en leefgebied van marterachtigen.

Beoordeling

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn en hoe het terrein zich verhoudt tot natuurwaarden in omliggende beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van de voorgenomen evenementen bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek en/of ontheffingsaanvraag) vereist zijn.

3. Soortbescherming

3.1 Flora

In het plangebied zijn voornamelijk soorten aangetroffen die kenmerkend zijn voor enigszins voedselrijke graslanden zoals ruw beemdgras, kropaar en Engels raaigras. Rondom het landhuis is daarnaast stinzenflora aangetroffen met dominante soorten als gevlekte aronskel, sneeuwklokje en (verwilderde) narcis.

Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes
Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden
Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen
Tijdens eerder onderzoek van Ecogroen (Wallink, 2015b) zijn vleermuisverblijfplaatsen op het landgoed vastgesteld. Het betreft vaste verblijfplaatsen op de zolder, in de kelder en in de (aanbouw)schuur van het landhuis. Verder is destijds ook een verblijfplaats van een grootoorvleermuis aangetroffen in de duiventil (deze duiventil staat in de tuin, buiten het plangebied voor evenementen). In bomen ten zuiden van de weide zijn destijds een kraamverblijfplaats van vleermuizen (waarschijnlijk baardvleermuis) en een paarverblijfplaats van rosse vleermuis waargenomen. Onderzoek naar vleermuizen heeft een juridische houdbaarheid van drie jaar; het eerdere onderzoek is inmiddels verlopen. De voorgenomen wijzigingen in

het bestemmingsplan ten aanzien van evenementen leiden niet tot het verlies van (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen: gebouwen blijven ongewijzigd en er worden geen bomen geveld. De aanvullende voorwaarden die de gemeente opneemt in het bestemmingsplan voorkomen een eventuele verstoring van vleermuizen als gevolg van de evenementen, namelijk: de op- en afbouw van de evenementen vindt plaats gedurende de dag, de evenementen zelf duren maximaal tot 22:00 uur en indien sprake is van het aanbrengen van verlichting bij een evenement, dan wordt deze verlichting naar beneden gericht zodat bomen en vleermuisverblijfplaatsen in de bebouwing niet worden aangelicht. Met het opnemen van deze voorwaarden in het bestemmingsplan zijn verdere vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming voor verblijfplaatsen van vleermuizen niet noodzakelijk.

Vliegroutes en foerageergebieden
Het eerdere onderzoek naar vleermuizen (Wallink, 2015b) heeft aangetoond dat destijds het plangebied beperkt foerageergebied vormde voor soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en baardvleermuis. De bomenlaan grenzend aan de weide was in gebruik als vliegroute (Wallink, 2015b).

Onderzoek naar vleermuizen heeft een juridische houdbaarheid van drie jaar; het eerdere onderzoek is inmiddels verlopen. Het landgoed wordt nog altijd gekenmerkt door een combinatie van opgaande begroeiing, open plekken en waterpartijen en vormt daarmee nog altijd geschikt foerageergebied en vliegroutes voor vleermuizen. In de huidige plannen blijven de opgaande begroeiing, de open plekken en waterpartijen ongewijzigd en daarmee ook de potenties voor vleermuizen. De aanvullende voorwaarden die de gemeente opneemt in het bestemmingsplan voorkomen een eventuele verstoring van foerageergebieden en vliegroutes: de op- en afbouw van de evenementen vindt plaats gedurende de dag, de evenementen zelf duren maximaal tot 22:00 uur en indien sprake is van het aanbrengen van verlichting bij een evenement, dan wordt deze verlichting naar beneden gericht zodat bomen en vleermuisverblijfplaatsen in de bebouwing niet worden aangelicht. Met het opnemen van deze voorwaarden in het bestemmingsplan zijn verdere vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vliegroutes en foerageergebieden niet noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Eekhoorn
Tijdens eerder onderzoek van Ecogroen (Wallink, 2015a) zijn enkele nesten van eekhoorn aangetroffen in de bomen die de weide in het plangebied omzomen. Tijdens het veldbezoek van februari 2020 zijn geen eekhoorns of eekhoornnesten aangetroffen. In de nabijheid van het landgoed – in het oostelijker gelegen bos – zijn ook waarnemingen bekend van eekhoorns (NDFF, 2020). De bomen die het plangebied omzomen vormen, in combinatie met het achterliggende bos, geschikt leefgebied voor eekhoorn. Als gevolg van de plannen gaan geen verblijfplaatsen van eekhoorn verloren. Wel wordt het aanwezige foerageergebied in (de buurt van) het plangebied tijdelijk verstoord. In de directe omgeving van het plangebied blijft echter ruimschoots geschikt alternatief foerageergebied voorhanden in de vorm van bospercelen. Zodoende is er geen sprake van essentieel foerageergebied binnen het plangebied. Als gevolg van het tijdelijk ongeschikt raken van het foerageergebied binnen het plangebied gaan geen vast verblijf- en of rustplaatsen van eekhoorn verloren. Zodoende zijn vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescher-

ming ten aanzien van eekhoorn niet noodzakelijk. Wel wordt geadviseerd om gedurende de broedvogelcontroles (zie hoofdstuk 4) ook te letten op de aanwezigheid van eekhoornnesten en eventuele nestbomen af te zetten met rood/wit lint.

Kleine marterachtigen

Provincie Gelderland heeft per 1 maart 2019 de kleine marterachtigen van de vrijstellingenlijst gehaald, waardoor wezel, hermelijn en bunzing ook bescherming genieten onder de Wet natuurbescherming. Tijdens het veldbezoek zijn geen kleine marters (bunzing, wezel en hermelijn) aangetroffen. In de omgeving van het plangebied is een waarneming bekend van hermelijn (NDFF, 2020). Het betreft een waarneming uit 2016, ca. 100 meter ten oosten van het plangebied. Waarnemingen van wezel en bunzing zijn niet bekend. Rondom het plangebied is potentieel leefgebied voor kleine marterachtigen aangetroffen. Specifiek betreffen het potentiële verblijfplaatsen in de vorm van o.a. muizenholen in (braam)struwelen in omgeving van het plangebied. Het plangebied biedt (potentieel) foerageergebied voor bunzing, wezel en hermelijn.

Als gevolg van de plannen gaan geen verblijfplaatsen van bunzing, wezel en/of hermelijn verloren. Wel wordt het aanwezige foerageergebied binnen het plangebied tijdelijk verstoord. In de directe omgeving van het plangebied blijft echter ruimschoots geschikt alternatief foerageergebied voorhanden. Specifiek gaat het om bospercelen, graslanden, ruigtes en struwelen. Zodoende is er geen sprake van essentieel foerageergebied binnen het plangebied. Als gevolg van het tijdelijk ongeschikt raken van het foerageergebied binnen het plangebied gaan geen vast verblijf- en of rustplaatsen van kleine marterachtigen verloren. Zodoende zijn vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van kleine marterachtigen niet aan de orde.

Das

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of sporen (zoals mest- of snuitputjes, graafsporen of haren) van das waargenomen. Ook zijn er geen (kraam)burchten van das aangetroffen binnen het plangebied of in de directe omgeving. Wel zijn er waarnemingen en een burcht bekend in de wijdere omgeving van het plangebied (op meer dan 1 kilometer afstand; NDFF, 2020). Binnen het plangebied vormt de weide (potentieel) foerageergebied voor das.

Als gevolg van de plannen gaan geen verblijfplaatsen van das verloren. Wel wordt het aanwezige foerageergebied in de vorm van de weide tijdelijk verstoord. In de directe omgeving van het plangebied blijft echter ruimschoots geschikt alternatief foerageergebied voorhanden (zie ook Figuur 1.2). Specifiek gaat het om bos- en graslandpercelen. Zodoende is er binnen het plangebied geen sprake van essentieel foerageergebied. Als gevolg van het tijdelijk ongeschikt raken van het foerageergebied binnen het plangebied gaan geen vast verblijf- en of rustplaatsen van das verloren. Zodoende zijn vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van das niet aan de orde.

Overige grondgebonden zoogdieren

Vaste verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren (artikel 3.5 en 3.10 Wet natuurbescherming) worden op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn op het terrein vaste verblijf- en rustplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten zoals mol, huisspitsmuis, bosspitsmuis *spec*., gewone bosmuis en rosse woelmuis aangetroffen en/of te verwachten. Gedurende evenementen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Gelderland vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

3.3 Vogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie kader 2.1). Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties of onmisbaar foerageergebied aangetroffen van vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2). Deze worden gezien de actuele verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) en de terreinkenmerken ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Kader 3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in de provincie Gelderland verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespendief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

In de groenstructuren binnen en direct langs het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten als vink, winterkoning, tjiftjaf, zwarte kraai, bonte vliegenvanger, koolmees, pimpelmees, boomklever, groenling, ekster, zwartkop, gaai, houtduif, roodborst en merel. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren.

Het plan biedt ruimte aan drie evenementen per jaar, met als voorwaarde dat maximaal één evenement wordt georganiseerd in de periode 1 maart tot en met 31 juli. Tot op heden zijn de evenementen verspreid over het jaar (voorjaar/zomer, nazomer en winter) georganiseerd. Een deel van de evenementen

vindt daarmee plaats tijdens de broedtijd van vogels maar in de voorwaarden zijn beperkingen opgenomen ten aanzien van het aantal evenementen tijdens de belangrijkste broedperiode (de periode waarin de meeste vogels broeden[2]).

Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of er sprake is van een broedgeval, ongeacht de datum. Soorten als Turkse tortel, houtduif en merel kunnen al vroeg en tot laat in het jaar broedend worden waargenomen.

Voor de plannen wordt geen begroeiing verwijderd of bebouwing gewijzigd. Daarmee vindt geen fysieke aantasting plaats van broedbiotoop van vogels. In voorliggende situatie kan alleen sprake zijn van effecten op vogels als gevolg van verstoring. Eerdere monitoringsonderzoeken tijdens (dance)festivals hebben aangetoond dat deze festivals niet leiden tot het verlaten van nesten (Krijgsveld *et al*. 2012; Oudega 2012; Antea group, 2018). Het type evenementen dat is voorzien in het plangebied is veel beperkter van omvang en intensiteit dan een dancefestival (het aantal bezoekers is beperkt tot 1000 per dag, het aantal bezoekersdagen per evenement is beperkt tot twee, geen versterkte muziek, geen lichtshows). Er is derhalve geen aanleiding te veronderstellen dat de bestemmingswijziging leidt tot verstoring van broedgevallen; van overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedvogels is geen sprake.

Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid wordt wel geadviseerd bepaalde voorzorgsmaatregelen te treffen (zie hoofdstuk 4). Wanneer de maatregelen uit hoofdstuk 4 worden getroffen zijn verdere vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

3.4 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde soorten poelkikker en kamsalamander (NDFF, 2020; Wallink, 2015a). Binnen het plangebied ontbreekt permanent oppervlaktewater, waardoor voortplanting van amfibieën binnen het plangebied is uitgesloten. In de omgeving van het plangebied is wel geschikt voortplantingswater aanwezig in de vorm van de diverse waterpartijen en poelen. In de directe omgeving van de (potentiële) voortplantingswateren is optimaal land- en overwinteringshabitat voor amfibieën in ruime mate aanwezig in de vorm van struweel, ruigte en bos. Binnen het plangebied ontbreekt het aan geschikt land- of overwinteringshabitat voor amfibieën: De weide bestaat uit intensief beheerd grasland en het evenemententerrein rond het landhuis bestaat uit bestrating en gazon. Als gevolg van de plannen gaat geen leefgebied van amfibieën verloren. Schade aan individuen is als gevolg van het ontbreken van geschikt leefgebied ook niet te verwachten. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van amfibieën zijn niet aan de orde.

[2] https://mijn.rvo.nl/documents/20448/80143/Natuurkalender+voor+vogels/86d1570c-bf66-4157-bc97-a126ccde22d5

3.5 Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van hazelworm (NDFF, 2020). Binnen het plangebied ontbreekt binnen het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor reptielen: De weide bestaat uit intensief beheerd grasland en het evenemententerrein rond het landhuis bestaat uit bestrating en gazon. Als gevolg van de plannen gaat geen leefgebied van reptielen verloren. Schade aan individuen is als gevolg van het ontbreken van geschikt leefgebied ook niet te verwachten. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van reptielen zijn niet aan de orde.

3.6 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden in of in de directe omgeving van het plangebied geen vaste verblijfplaatsen of voortplanting verwacht van beschermde vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soorten.

4. Conclusie en advies

Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zoals soortgericht onderzoek en het aanvragen van ontheffing - zijn niet noodzakelijk, mits wordt voldaan aan onderstaande maatregelen:

Algemene maatregelen:

- Geadviseerd wordt om een ecologisch deskundige aan te wijzen, die voorafgaand en tijdens een evenement pasklare oplossingen kan aandragen en kan bijsturen wanneer noodzakelijk.

Ecologische controle:

- Voorafgaand aan de opbouw van een evenement wordt door een ecologisch deskundige een veldcontrole uitgevoerd in het gehele evenemententerrein. De controle wordt gebruikt om na te gaan of en waar zich broedende vogels ophouden en worden eventuele eekhoornnesten opgespoord.
- Mochten broedende vogels/nesten of nesten van eekhoorn aanwezig zijn dan worden de nestbomen inclusief een zone van 10 meter rondom de nestboom afgezet met behulp van rood/wit lint of afgezeilde hekken. Afgezette locaties zijn niet toegankelijk voor aanwezigen op het evenement.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Antea group (2018). Natuurtoets Evenementen Bouw & Infra Park Harderwijk. projectnummer 266446.

BIJ12 (2017a). Kennisdocument poelkikker *Rana lessonae*. Versie 1.0, juli 2017. Utrecht.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument kamsalamander *Triturus cristatus.* Versie 1.0, juli 2017. Utrecht.

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Krijgsveld, K.L., R.J. Jonkvorst & F. van der Vliet (2012). Effecten van dancefestival Amsterdam Open Air op broedvogels. Rapport 12-211. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Oudega, H. (2012). Monitoring broedvogels Festival Fusion of Dance. Projectnummer 1207738. Tauw bv, Deventer.

Oudshoorn, M. (2016). Toetsing gebiedsbescherming landgoed Halsaf, Babberich. Nader ecologisch onderzoek in het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland). Rapport 16-388. Ecogroen bv, Zwolle.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Wallink, M. (2015a). Quickscan natuurtoets landgoed Halsaf, Babberich. Rapport 15-027. Ecogroen bv, Zwolle.

Wallink, M. (2015b). Vleermuisonderzoek landhuis Halsaf, Babberich. Notitie met kenmerk 15-027a. Ecogroen bv, Zwolle.

Wallink, M. (2017). Addendum op ecologisch onderzoek landgoed Halsaf; in het kader van de Wet natuurbescherming. Notitie met kenmerk 17-175. Ecogroen bv, Zwolle.

Internet

FLORON.nl (website met soortinformatie over planten).

NDFF (2020). Uitvoerportaal (https://ndff-ecogrid.nl). Geraadpleegd op 14 februari 2020.

RAVON.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen).

Ruimtelijkeplannen.nl (website met onder andere actuele bestemmingsplannen). Geraadpleegd op 14 februari 2020.

Sovon.nl (website met soortinformatie over vogels).

Vlinderstichting.nl (website met soortinformatie over vlinders en libellen).

Zoogdierenvereniging.nl (website met soortinformatie over zoogdieren).

GEMEENTE
ZEVENAAR

Kerkstraat 27 ◆ 6901 AA Zevenaar ◆ 0316 595 111 ◆ www.zevenaar.nl

GEMEENTE ZEVENAAR
- 5 NOV. 2019
INGEKOMEN

Raad van de gemeente Zevenaar
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Datum	Ons nummer	Uw kenmerk
4 november 2019	201806287/1/ARCH	

Inlichtingen
P.B. Awkar
070-4264884

Onderwerp
Zevenaar
bp. Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich

Procedure
Beroep

Geachte heer/mevrouw,

De uitspraak in bovenvermelde zaak is gerectificeerd. Een afschrift van de gerectificeerde uitspraak treft u hierbij aan. In het belang van de rechtszekerheid verzoek ik u de aan u toegezonden uitspraak te retourneren aan de Raad van State, t.a.v. B. Awkar, Antwoordnummer 10570, 2501 WB Den Haag (een postzegel is niet nodig).

Hoogachtend,

mr. W.S. van Helvoort,
griffier

Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag - T 070 426 44 26 - F 070 365 13 80 - www.raadvanstate.nl
Bij correspondentie de datum en het nummer van deze brief vermelden

Raad van State

201806287/1/R1.
Datum uitspraak: 30 oktober 2019

RECTIFICATIE: PAGINA 11, overweging 9.1

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in het geding tussen:

1. , wonend te Ommen, in zijn hoedanigheid van curator van , wonend te Zevenaar
2. (hierna tezamen en in enkelvoud:), beiden wonend te Babberich, gemeente Zevenaar,

appellanten,

en

de raad van de gemeente Zevenaar,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 30 mei 2018 heeft de raad het bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" vastgesteld.

Tegen dit besluit hebben beroep ingesteld.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

Huize Babberich Beheer B.V. heeft schriftelijke uiteenzettingen ingediend.

en de raad hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 14 augustus 2019, waar , bijgestaan door mr. A. Arslan, advocaat te Zwolle, , en de raad, vertegenwoordigd door J.J. van der Leij, zijn verschenen. Voorts is Huize Babberich Beheer B.V., vertegenwoordigd door , ter zitting gehoord.

Overwegingen

Inleiding

1. Het plan omvat het westelijke deel van een historische buitenplaats in Zevenaar, "Halsaf" genaamd. Dit westelijke deel bestaat uit een landhuis, Huize Babberich, enkele waterpartijen daaromheen, een tuin met een duiventil, bos, een grote weide aan de noordwestkant van het landhuis, en toegangswegen naar het landhuis langs de rand van de grote weide. Aan de zuidkant van het plangebied ligt de Emmerichseweg, die in het westen overgaat in de Dorpsstraat. Aan de noordkant van het plangebied ligt de Beekseweg, die in het westen ook aansluit op de Dorpstraat. De hiervoor genoemde toegangswegen sluiten aan op de Dorpstraat en de Beekseweg.

Ten oosten van het plangebied liggen twee hoeves. is eigenaar van de Frans-Jozefhoeve op het perceel De hoeve staat op ongeveer 110 m ten noordoosten van Huize Babberich. is eigenaar van de Lotjeshoeve. Deze hoeve bevindt zich op ongeveer 130 m ten oosten van Huize Babberich.

Huize Babberich is ingericht met enkele Bed & Breakfast-kamers (hierna: B&B-kamers), heeft een kantoor- en vergaderruimte en wordt gebruikt als huwelijkslocatie. Het plan voorziet in een wijziging en uitbreiding van de functies binnen Huize Babberich. Naast een vergroting van het aantal B&B-kamers tot acht wordt ook onder andere lichte horeca in de vorm van een restaurant met terrassen, een vitaliteitscentrum met vijf behandelkamers, een proeverij en een koekjesfabriek toegestaan. Aan het landhuis, een strook grond van enkele meters daaromheen en aan de duiventil in de tuin is daarvoor de bestemming "Horeca" toegekend. Om de toenemende parkeerbehoefte op te vangen is in de grote weide voorzien in twee terreinen om te parkeren, waarvan één aan de zuidoostkant nabij het landhuis, en één aan de westkant, nabij de kruising Dorpstraat – Beekseweg. Aan deze gronden zijn de bestemming "Agrarisch" en de functieaanduiding

"specifieke vorm van verkeer – parkeerterrein 1", voor de oostelijke parkeerplaats, en de aanduiding "specifieke vorm van verkeer – parkeerterrein 2", voor de westelijke parkeerplaats, toegekend. Het maximale aantal parkeerplekken op deze terreinen is in het plan begrensd op 20 respectievelijk 60.

Procedurele aspecten

2. betogen dat de raad ten onrechte niet binnen twaalf weken na het verstrijken van de termijn waarbinnen zienswijzen konden worden ingediend, het plan heeft vastgesteld.

2.1. De raad stelt dat de termijn van twaalf weken is overschreden, maar volgens hem komt dit door de poging van de raad om door onderling overleg de bezwaren van partijen op te lossen. De gesprekken hebben echter niet geleid tot overeenstemming. De raad wijst er verder op dat, wat hier ook van zij, de twaalf-weken termijn geen fatale termijn is, maar een termijn van orde.

2.2. Op grond van artikel 3.8, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) beslist de gemeenteraad binnen twaalf weken na de termijn van terinzagelegging over vaststelling van het bestemmingsplan.

Niet in geschil is dat in dit geval de beslistermijn is overschreden. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in haar uitspraak van 27 juli 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BR3399, volgt niet uit artikel 3.8, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wro of enige andere wettelijke bepaling dat de raad na het verstrijken van de beslistermijn niet meer bevoegd is een bestemmingsplan vast te stellen. Het betoog kan daarom niet slagen.

Inhoudelijke gronden

3. kunnen zich niet verenigen met het plan voor zover dat voorziet in de horeca-functie en de daarmee samenhangende functies zoals de parkeerterreinen en terrassen. Hun bezwaren zijn in hoofdzaak dat er verkeershinder ontstaat, dat de natuurwaarden worden aangetast, dat dieren worden verstoord en dat het rustige karakter van de omgeving wordt aangetast. De Afdeling zal hierna op deze hoofdpunten ingaan. De relevante bepalingen zijn weergegeven in een bijlage bij deze uitspraak.

Verkeer en parkeerbehoefte

4. vrezen verkeersoverlast over de toegangswegen naar het landhuis, die ook door hen en bezoekers van de rest van het landgoed Halsaf gebruikt worden. De extra verkeersbewegingen zullen de rust van het landgoed aantasten. Zij wijzen erop dat in het verleden de wegen binnen het landgoed autovrij zijn geweest. Ook de verkeersintensiteiten en de geluidhinder zoals de raad die presenteert, zijn volgens hen niet onderbouwd. Verder stellen zij dat calamiteitendiensten via de Beekseweg naar het landhuis zullen rijden en daarmee hinder

veroorzaken. Ook stellen dat het intensievere gebruik door motorvoertuigbewegingen betekent dat de onderhoudskosten van de toegangswegen en een bospad zullen stijgen en dat de erfdienstbaarheid zal moeten worden verruimd. betoogt voorts dat de raad het aantal benodigde parkeerplaatsen te laag heeft ingeschat. Zo is ten onrechte geen parkeerbehoefte berekend voor de 100 vierkante meter bedrijfsvloeroppervlak (hierna: BVO) die volgens de plantoelichting wordt gebruikt voor de terrassen bij de B&B-kamers. Hij wijst erop dat de terrassen bij de B&B-kamers ook kunnen worden ingezet voor het restaurant en dat dit extra parkeervraag genereert.

4.1. Over de verkeersintensiteiten overweegt de Afdeling dat in paragraaf 5.2 van de plantoelichting is vermeld dat er circa 100 verkeersbewegingen per dag zijn te verwachten, waarvan 0,5% vrachtverkeer. De raad heeft deze berekend aan de hand van de kencijfers van het CROW en de maximale planologische mogelijkheden. hebben niet inzichtelijk gemaakt dat de raad niet bij deze kencijfers van het CROW had kunnen aansluiten of dat de raad desondanks van een te laag aantal verkeersbewegingen is uitgegaan. Voorts ziet de Afdeling in het aangevoerde geen grond voor het oordeel dat de toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van het plan een zo grote verkeershinder op de toegangsweg vanaf de Beekseweg, dan wel zo'n stijging van onderhoudskosten hiervan of van het bospad, met zich zal brengen dat de raad het plan niet op deze wijze had mogen vaststellen.

Over de parkeerbehoefte voor de terrassen overweegt de Afdeling dat de raad het aantal benodigde parkeerplaatsen voor de B&B-kamers en voor het restaurant apart van elkaar heeft berekend. De parkeervraag voor de B&B-kamers is op basis van het aantal B&B-kamers bepaald en dus op acht gesteld. Voor het bijbehorende terras is de parkeervraag op nul gesteld. De Afdeling acht het niet aannemelijk dat de terrassen bij de B&B-kamers door restaurantbezoekers worden gebruikt, zodat de raad terecht het terras bij de B&B-kamers niet heeft betrokken bij het aantal vierkante meters BVO van het restaurant en de daaraan gekoppelde parkeerbehoefte. In het aangevoerde ziet de Afdeling daarom geen grond voor het oordeel dat de raad van een te lage parkeerbehoefte is uitgegaan en dat daarom voor een onaanvaardbare parkeerdruk in de omgeving moet worden gevreesd.

Het betoog slaagt niet.

Aantasting diersoorten

5. betogen dat het plan voorziet in intensief gebruik van het landhuis en het terrein eromheen en dat met name het licht en het geluid afkomstig van dat gebruik de flora en fauna in de omgeving onaanvaardbaar zullen verstoren. Zij stellen verder dat de onderzoeken naar het voorkomen van diersoorten in de omgeving van het plangebied te vluchtig zijn uitgevoerd en dat niet alle beschikbare informatie over het voorkomen van dieren bij die onderzoeken is betrokken, zoals bijvoorbeeld informatie in de Nationale Databank Flora Fauna (hierna: NDFF). Volgens hen had dit wel gemoeten omdat het gebied en de voorkomende diersoorten worden beschermd door de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en omdat

het gebied behoort tot het Gelders Natuurnetwerk (hierna: GNN) en de Groene ontwikkelingszone (hierna: GO).

5.1. De Afdeling overweegt dat de vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling dan wel een ontheffing op grond van het soortenbeschermingsregime in de Wnb nodig is en zo ja, of deze ontheffing kan worden verleend, in beginsel pas aan de orde komen in een procedure op grond van de Wnb. Dat doet er niet aan af dat de raad het plan niet heeft kunnen vaststellen indien en voor zover hij op voorhand in redelijkheid heeft moeten inzien dat het soortenbeschermingsregime in de Wnb aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat.

De raad heeft aan zijn besluit diverse rapporten ten grondslag gelegd waarin de resultaten zijn neergelegd van onderzoek naar de flora en fauna in en rond het plangebied. In een rapport van Ecogroen, gedateerd 11 juni 2015, zijn de resultaten beschreven van een quickscan naar de natuurwaarden in het landhuis en de omliggende gronden. Deze quickscan is gebaseerd op een locatiebezoek en het raadplegen van literatuur en websites, waaronder de NDFF. Verder zijn maatregelen vermeld die kunnen worden getroffen om tijdens werkzaamheden de aangetroffen diersoorten te beschermen. In een notitie van 14 december 2015 heeft Ecogroen verder de effecten van het plan voor vleermuizen beschreven. Daarin is vermeld dat diverse vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied aanwezig zijn. Geconcludeerd is verder dat indien de toegankelijkheid van de zolder, de kelder, het dakbeschot en de schuur van het landhuis gegarandeerd blijven, een ontheffing niet hoeft te worden aangevraagd. In het rapport "Addendum Ecologisch onderzoek", van 28 april 2017 (hierna: het addendum) heeft Ecogroen de gegevens van haar rapport van 11 juni 2015 geactualiseerd en wat betreft de vleermuizen verwezen naar de notitie van 14 december 2015. In het addendum is vermeld dat er geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de zogeheten Rode Lijst in de omgeving zijn aangetroffen of zijn te verwachten. Wel zijn er, evenals in het rapport van 11 juni 2015 is geconstateerd, in het landhuis, de duiventil en diverse bomen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen gevonden. Schade aan vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen is niet uit te sluiten, aldus het addendum. Verder vermeldt het addendum dat behalve eekhoornnesten geen vaste verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren zijn aangetroffen binnen de invloedssfeer van het plan. In het plangebied zijn volgens het addendum verder geen vogels met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. In het bos en struweel zijn wel vogels aanwezig. De kamsalamander komt mogelijk wel voor in het plangebied, maar de beoogde werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op het leefgebied van de soort. Verder zijn er geen vaste verblijfplaatsen van andere beschermde soorten gevonden die niet zijn vrijgesteld. In het addendum is verder, samengevat weergegeven, vermeld dat voor de eekhoorn en de vogels geen probleem hoeft te bestaan indien wordt gewerkt volgens werkprotocollen of buiten het broedseizoen. Wat betreft de vleermuizen heeft Ecogroen gesteld dat het vleermuizenonderzoek nog houdbaar is.

hebben niet aannemelijk gemaakt, bijvoorbeeld door documentatie of beeldmateriaal van de voorkomende diersoorten over te leggen, dat de conclusies in de onderzoeken die aan het

besluit ten grondslag liggen, onjuist zijn. De stelling dat de onderzoeken te vluchtig zijn uitgevoerd, is naar het oordeel van de Afdeling onvoldoende om hier anders over te oordelen. Gelet op het voorgaande hebben onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat de Wnb op voorhand aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat.

Over het betoog dat het plan in de GO en het GNN ligt, overweegt de Afdeling dat zij dit betoog zo opvat dat het plan in strijd is met de Omgevingsverordening Gelderland. In de plantoelichting is vermeld dat de parkeerplaats, een grondwal en het terras, zullen worden aangelegd binnen de GO. Ontwikkelingen binnen die zone kunnen, gelet op artikel 2.7.2.1, tweede lid, van de Omgevingsverordening Gelderland mogelijk worden gemaakt als is aangetoond dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied in hun onderlinge samenhang bezien per saldo substantieel worden versterkt. De raad heeft gemotiveerd welke maatregelen in dat kader worden genomen en waarom die de kernkwaliteiten verbeteren. Deze maatregelen zijn in artikel 4, lid 4.3, van de planregels voorwaardelijk verplicht gesteld. Voorts heeft de raad ter zitting inzichtelijk gemaakt dat met het omzetten van de woonbestemming naar de natuurbestemming, natuur kan worden toegevoegd aan het GNN en dat daarmee de kernkwaliteiten substantieel worden versterkt. Wat aandragen is onvoldoende om te twijfelen aan de juistheid van het standpunt van de raad. Onder deze omstandigheden ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat het plan in strijd met de Omgevingsverordening Gelderland is. Het betoog slaagt daarom niet.

Aantasting omgeving

6. betogen dat zij het verkeer en geparkeerde auto's en de horecafuncties niet passend achten in de omgeving. Zo worden het aanzien van de omgeving, de monumentale waarde van het landhuis in samenhang met de omgeving en de rust van het gebied onaanvaardbaar aangetast. Zij wijzen erop dat de parkeerplaatsen zichtbaar kunnen zijn vanaf de openbare weg. Ook zal Huize Babberich Beheer B.V. niet aan de voorwaardelijke verplichting om landschapswaarden te herstellen kunnen voldoen, omdat de gronden waar die landschapswaarden hersteld moeten worden niet (volledig) in eigendom zijn van de aanvrager. Daarnaast brengt het plan met zich dat de openingstijden van het hele landgoed ruimer worden. Zo is het landgoed al vele jaren gesloten voor het publiek van zonsondergang tot zonsopkomst en zijn motorvoertuigen op het hele landgoed niet toegestaan. Zij wijzen er daarbij op dat de monumentencommissie heeft geadviseerd om het bospad autoluw te maken.

Verder betogen in dit verband dat het plan in strijd is met de gemeentelijke structuurvisie van 20 februari 2013. Daarin is vermeld dat het beschermen van groene elementen, zoals parken, verkavelingen, hagen, bomenrijen en dergelijke bijdraagt aan de beleving van het cultuurlandschap. Verder wijzen zij erop dat in de structuurvisie het totale landgoed als bos is aangemerkt dus ook zo moet worden beschermd. Ook moeten volgens de structuurvisie monumenten altijd als onderdeel van hun omgeving worden beschouwd en bij voorkeur moeten beeldbepalende en monumentale objecten en elementen versterkt worden in de ruimtelijke

situering. betogen dat het landgoed en het landhuis samen een rijksmonument vormen en beeldbepalend zijn voor het dorp Babberich. Het veranderen van de bestemming van slechts een klein deel van het landgoed zorgt voor een verandering van het hele landgoed. Volgens heeft de raad zich hiervan geen rekenschap gegeven.

6.1. De Afdeling acht het aannemelijk dat het landhuis en de omliggende gronden een monumentaal ensemble vormen en dat het plan in enige mate daar een aantasting van oplevert. De raad heeft de monumentencommissie Duiven-Zevenaar om advies gevraagd. De monumentencommissie heeft in een advies van 10 maart 2017 uiteengezet dat er vanuit cultuurhistorisch oogpunt geen bezwaar bestaat tegen passende nieuwe ontwikkelingen. Over de parkeerterreinen heeft de commissie positief geoordeeld, met daarbij het voorstel om een zorgvuldig ingepaste permanente parkeervoorziening in het westelijk deel van de weide aan te leggen. Over de terrassen heeft de commissie geadviseerd de bestemmingsvlakken voor de bestemming "Horeca" zo strak mogelijk om de bebouwing te begrenzen met uitzondering van de terrassen op het binnenplein en de terrassen aan de grachtkant. De overige delen langs de grachtkant kunnen volgens de commissie de bestemming "Natuur" of "Tuin" krijgen. De raad heeft deze adviezen, gelet op de begrenzing van de bestemmingen "Horeca" en "Natuur" en de aanduidingen voor de twee parkeerterreinen, overgenomen. hebben het advies van de adviescommissie niet gemotiveerd bestreden. De stelling dat de commissie zich niet kon vinden in het plan vindt geen steun in het advies. In het aangevoerde ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad niet van dit advies heeft mogen uitgaan. De raad heeft zich voorts naar het oordeel van de Afdeling in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de locaties van parkeerterrein 2, dicht bij de kruising en parkeerterrein 1 dicht bij het landhuis zelf, niet een zo grote invloed hebben op de omgeving dat hij het plan niet op deze wijze had mogen vaststellen. Ook anderszins hebben niet inzichtelijk gemaakt dat het monumentale ensemble zo ernstig wordt aangetast dat de raad het plan uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening niet had mogen vaststellen. Voor zover vrezen voor verstorende effecten van de parkeerplaatsen bij hun hoeves, overweegt de Afdeling dat de parkeerplaatsen op respectievelijk ongeveer 400 m en 200 m van de Frans-Jozefhoeve en de Lotjeshoeve liggen en dat tussen de parkeerplaatsen en de hoeves bomen staan. De raad heeft zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat gelet op deze afstanden de parkeerplaatsen niet tot onaanvaardbare geluid- of zichthinder vanuit de Frans-Jozefhoeve en de Lotjeshoeve zullen leiden.

Over het advies van de commissie om een deel van de historische laan autovrij of autoluw te maken, overweegt de Afdeling dat het plan er niet aan in de weg staat dat fysieke maatregelen worden getroffen om auto's te weren van de historische laan.

Over het nakomen van de voorwaardelijke verplichting overweegt de Afdeling dat de landschappelijke maatregelen die moeten worden getroffen binnen het plangebied zullen plaatsvinden en niet op de gronden van . De Afdeling ziet geen reden om aan te nemen dat het plan niet uitvoerbaar zal zijn.

Over de strijd met de gemeentelijke structuurvisie overweegt de Afdeling dat de raad heeft toegelicht dat hebben verwezen naar een kaart in de structuurvisie waar een gebied waarin het plangebied valt, met een groene kleur is aangemerkt. Volgens de legenda bij de kaart betekent dit dat het gebied een landgoed is. De stelling dat het gebied daarom enkel een bos- of natuurbestemming zou mogen dan wel moeten krijgen, vindt geen steun in de structuurvisie. Over Babberich is in de structuurvisie vermeld dat buiten de kern van Babberich een overwegend kleinschalig en afwisselend landschap te vinden is dat veel mogelijkheden biedt om te wandelen en te fietsen. Hierin liggen enkele kenmerkende objecten, zoals het landhuis Halsaf. Volgens de structuurvisie wordt hier ingezet op onder andere het behouden en versterken van de relatie tussen de woonomgeving en het omliggende landschap. Verder is vermeld dat monumenten beschermd en bewaard moeten worden en altijd als onderdeel van hun omgeving moeten worden beschouwd. Ook voor het landschap is vermeld dat behoud en waar mogelijk versterking van specifieke kenmerken een hoofddoel is. In het aangevoerde bestaat geen aanleiding om te oordelen dat de raad in strijd met deze uitgangspunten heeft gehandeld door te voorzien in de mogelijkheden die het plan biedt. Dat in de beleving van wel zo zou moeten zijn, is een subjectieve beleving. De Afdeling ziet daarom in het aangevoerde geen aanleiding voor het oordeel dat het plan in strijd is met de structuurvisie. Het betoog slaagt niet.

Evenementen

7. betogen dat de regeling in het plan voor evenementen tegenstrijdig is. Zij stellen dat de raad in de nota van zienswijzen heeft vermeld dat meerdaagse evenementen niet zijn toegestaan omdat dit een onwenselijk situatie oplevert en leidt tot rechtsongelijkheid binnen de gemeente. Toch voorziet het plan in maximaal vijftien dagen per evenement, en dat leidt tot onaanvaardbare hinder. Ook achten zij het toegestane maximale aantal bezoekers van tussen de 500 en 1.000 per dag niet kleinschalig. Verder stellen zij dat op het landgoed jaarlijks een schuttersfeest wordt gehouden en dat hiervoor geen regeling is opgenomen in het plan. De vergunning voor de jaarlijkse landgoedfair wordt daarnaast niet nageleefd en deze is in strijd met het bestemmingsplan verleend. Tot slot stellen zij dat langdurige evenementen de status van het landgoed als rijksmonument aantasten.

7.1. De raad stelt dat een regeling voor meerdaagse evenementen onder het vorige planologische regime van de beheersverordening bestond en dat een regeling hiervoor ten onrechte niet was opgenomen in het ontwerp van het voorliggende plan. Een regeling voor de evenementen en het aantal daarvan is daarom in het vastgestelde plan opgenomen.
Verder stelt de raad dat, gelet op het gebied, maximaal drie evenementen met maximaal 1.000 bezoekers per dag en tot 22.00 uur aanvaardbaar zijn.
Over de eventuele strijd tussen de evenementenvergunning en het bestemmingsplan stelt de raad dat als op voorhand duidelijk is dat strijd met het bestemmingsplan bestaat, de aanvrager dit wordt meegedeeld. Mocht de aanvrager ervoor kiezen de aanvraag om evenementenvergunning toch door

te zetten, dan zal die vergunning verleend moeten worden, maar zal er (preventief) handhavend worden opgetreden op basis van het bestemmingsplan.

7.2. Artikel 13, lid 13.3, aanhef en onder b, van de planregels luidt: "Het volgende gebruik is niet in strijd met het bestemmingsplan:
het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige evenementen, festiviteiten en manifestaties onder de volgende voorwaarde:
1. niet meer dan 3 per jaar per locatie;
2. per keer een duur van ten hoogste vijftien dagen per evenement, het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement hieronder begrepen."

In artikel 1, lid 1.23, is een evenement omschreven als: "Het geheel van al dan niet incidentele dan wel al dan niet kortdurende, maar wel tijdelijke activiteiten, dat plaatsvindt bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een feest, kermis, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan."

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in bijvoorbeeld de uitspraak van 20 juni 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BW8858, ligt het op de weg van de planwetgever om een beoordeling en afweging te maken of een bestemming die evenementen op een bepaalde locatie toestaat vanuit ruimtelijk oogpunt is aangewezen. Ook dient deze omtrent onder meer het toegestane aantal evenementen per jaar en de maximale bezoekersaantallen, voorschriften te stellen voor zover dat uit een oogpunt van ruimtelijke aanvaardbaarheid op een locatie van belang is. Deze beoordeling en afweging is een andere dan die op grond waarvan, in een concreet geval, voor een evenement al dan niet vergunning op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: APV) wordt verleend. Regulering van evenementenvergunningen in de APV geschiedt immers met name vanuit het oogpunt van handhaving van de openbare orde, en waarborgt niet de vereiste planologische rechtszekerheid. Uit het voorgaande volgt dat de omstandigheid dat de APV mogelijkheden biedt om het houden van evenementen te reguleren, anders dan de raad stelt, geen reden kan zijn een planologische regeling van evenementen in het bestemmingsplan achterwege te laten.

In lid 13.3 is de omvang van het aantal bezoekers en de openingstijden zoals de raad die kennelijk voor ogen heeft, niet opgenomen. Ook het soort feesten dat de raad voor ogen heeft en ruimtelijk aanvaardbaar acht ter plaatse, zoals een schuttersfeest, stemt niet overeen met de ruime definitie van het begrip evenement zoals dat in artikel 1, lid 1.23, is omschreven. In artikel 13, lid 13.3, b van de planregels is voorts niet duidelijk omschreven wat precies onder een "locatie" als bedoeld in deze bepaling moet worden verstaan. Deze regeling kan met zich brengen dat verschillende locaties binnen het plangebied worden gebruikt voor bijvoorbeeld kleinere evenementen. De raad heeft evenwel bedoeld om niet meer dan drie evenementen per jaar voor het hele plangebied mogelijk te maken. Het bestreden besluit geeft er geen blijk van dat de raad heeft onderzocht wat de ruimtelijke gevolgen zijn van de diverse vormen van

evenementen die het plan nu mogelijk maakt en evenmin geeft het besluit er blijk van dat de raad het door hem beoogde deugdelijk heeft vastgelegd in het plan. Het bestreden besluit is gelet op het voorgaande in strijd met artikel 3:2 en 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht voorbereid en genomen. Het betoog slaagt.

Overige gronden

Misleiding raad

8. betogen dat de raad op diverse punten onjuist is voorgelicht. Zo heeft het college van burgemeester en wethouders volgens hen de antwoorden op hun zienswijze zodanig weergegeven dat een vertekend beeld is ontstaan over de zienswijze.
betogen verder dat ten onrechte in het voorgaande planologische regime aan een groot deel van het plangebied de bestemming "Wonen – 2" was toegekend. Het gebied bestond echter uit natuur of agrarische gronden. Door de bestemmingen "Natuur" en "Agrarisch" in het voorliggende plan toe te kennen, wekt de raad de suggestie een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het landgoed ter plaatse. Ook heeft dit gevolgen voor de vraag hoeveel natuurwaarden moeten worden gecompenseerd. Voorts stellen zij dat de raad is misleid wat betreft het (toegestane) aantal eerder vergunde Bed & Breakfast-kamers.
betogen tot slot dat de raad in een brief van 18 april 2018 heeft aangegeven het te betreuren dat geen gezamenlijke oplossing is gevonden. De raad heeft naar hun mening daarom het bestemmingsplan niet vastgesteld in overeenstemming met wat hij heeft beoogd.

8.1. De Afdeling overweegt dat de juistheid van de voorafgaande beheersverordening in deze procedure niet ter beoordeling staat. Niet is gebleken dat de raad zich bij het vaststellen van het voorliggende plan heeft gebaseerd op onjuiste gegevens over de feitelijke situatie en mogelijkheden op grond van het voorgaande planologische dan wel vergunde regime. Evenmin ziet de Afdeling in de stelling van de raad dat hij het betreurt dat niet alle partijen zich kunnen vinden in het plan, aanleiding om te oordelen dat het plan niet in overeenstemming is met de bedoeling van de raad en daarmee onzorgvuldig tot stand is gekomen. Het betoog faalt.

Belangenverstrengeling

9. betogen dat het besluit met vooringenomenheid tot stand is gekomen, omdat een gemeenteraadslid, kort voor de besluitvorming heeft meegewerkt aan een krantenartikel over de wijziging van het bestemmingsplan. Daardoor zouden raadsleden kunnen zijn beïnvloed. Verder heeft volgens hen de raad tijdens de procedure beïnvloed. Zij wijzen erop dat eigenaar van het landhuis was tijdens de planprocedure en dat hij een hoger bedrag voor zou ontvangen voor het landhuis als hierin horeca zou worden toegestaan.

9.1. en de raad hebben verklaard dat niet heeft deelgenomen aan de raadsvergadering en de daaraan voorafgaande commissievergaderingen. De Afdeling ziet geen grond om aan de juistheid daarvan te twijfelen. Evenmin ziet de Afdeling grond voor het oordeel dat het verlenen van medewerking aan een krantenartikel door betekende dat de raad met (een schijn van) vooringenomenheid tot zijn besluit is gekomen. hebben ook anderszins niet laten zien dat de raad met (een schijn van) vooringenomenheid heeft besloten over dit bestemmingsplan. Gelet hierop kan niet worden geoordeeld dat het bestreden besluit in strijd met artikel 2:4 van de Algemene wet bestuursrecht is genomen. Het betoog faalt.

Anterieure overeenkomst

10. voeren aan dat ten onrechte geen exploitatieplan is vastgesteld en evenmin een anterieure overeenkomst ter inzage is gelegd.

10.1. De raad stelt zich op het standpunt dat geen exploitatieplan is vastgesteld omdat een anterieure overeenkomst is gesloten tussen de gemeente en de eigenaar van het perceel.

10.2. Op grond van artikel 6.12, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wro kan de raad bij een besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan besluiten geen exploitatieplan vast te stellen indien het verhaal van kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden anderszins verzekerd is. Omdat een anterieure overeenkomst is gesloten, heeft de raad terecht gesteld dat geen exploitatieplan hoeft te worden vastgesteld. Voor zover betogen dat zij de anterieure overeenkomst niet hebben gezien, overweegt de Afdeling, evenals zij in haar uitspraak van 30 maart 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BP9587, heeft gedaan, dat een anterieure overeenkomst geen op de zaak betrekking hebbend stuk is dat ter inzage moet worden gelegd met het ontwerp van het bestemmingsplan. Dit betoog kan daarom niet slagen.

11. Ook in wat overigens is aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat het plan in strijd met een goede ruimtelijke ordening of het recht is vastgesteld.

Conclusie

12. De beroepen zijn gegrond. Het bestreden besluit dient te worden vernietigd voor zover het betreft artikel 13, lid 13.3, van de planregels. De Afdeling ziet in het kader van finale geschilbeslechting aanleiding om met toepassing van artikel 8:72, vierde lid, van de Awb de raad op te dragen om een nieuw besluit over de evenementenregeling te nemen. De Afdeling zal daarvoor een termijn stellen.

13. Voor dient de raad op hierna te melden wijze in de proceskosten te worden veroordeeld. Voor is niet gebleken van proceskosten die voor vergoeding in aanmerking komen.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. verklaart de beroepen gegrond;

II. vernietigt het besluit van 30 mei 2018 waarbij de raad van de gemeente Zevenaar het bestemmingsplan "Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich" heeft vastgesteld, voor zover het artikel 13, lid 13.3, onder b, van de planregels betreft;

III. draagt de raad van de gemeente Zevenaar op binnen 20 weken na de verzending van deze uitspraak met inachtneming van hetgeen daarin is overwogen een nieuw besluit over de evenementenregeling te nemen en dit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken

IV. veroordeelt de raad van de gemeente Zevenaar tot vergoeding van in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 512,00 (zegge: vijfhonderdtwaalf euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;

V. gelast dat de raad van de gemeente Zevenaar aan appellanten het door hen voor de behandeling van de beroepen betaalde griffierecht ten bedrage van € 170,00 (zegge: honderdzeventig euro) voor en € 170,00 (zegge: honderdzeventig euro) voor vergoedt.

Aldus vastgesteld door mr. E.A. Minderhoud, voorzitter, en mr. J. Kramer en mr. D.A. Verburg, leden, in tegenwoordigheid van mr. W.S. van Helvoort, griffier.

w.g. Minderhoud
voorzitter

w.g. Van Helvoort
griffier

Uitgesproken in het openbaar op 30 oktober 2019

361.
Verzonden: 30 oktober 2019

Bijlage

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 2:4 van de Awb luidt:
"1. Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid.
2. Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden."

Omgevingsverordening Gelderland (januari 2018)

Artikel 2.7.2.1, tweede lid, luidde: "In een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen de GO kunnen nieuwe kleinschalige ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, mits:
in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel worden versterkt; en
deze versterking planologisch is verankerd in hetzelfde dan wel een ander, gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan."

Planregels

Artikel 3, lid 3.1, aanhef en onder f, van de planregels luidt:
"De voor "Agrarisch" aangewezen gronden zijn bestemd voor ter plaatse van de aanduidingen "specifieke vorm van verkeer - parkeerterrein 1" en "specifieke vorm van verkeer - parkeerterrein 2" uitsluitend ten behoeve van de toegestane activiteiten op het landgoed een parkeervoorziening met een capaciteit van in totaal maximaal 80 parkeerplaatsen, verdeeld over twee parkeerfaciliteiten, met dien verstande dat:
1. er op parkeerterrein 1 maximaal 20 parkeerplaatsen gerealiseerd mogen worden;
2. er op parkeerterrein 2 maximaal 60 parkeerplaatsen gerealiseerd mogen worden.

In artikel 3, lid 3.5.1, luidt: "Tot een met het bestemmingsplan strijdig gebruik wordt in ieder geval gerekend:
d. het niet aanleggen en/of het niet in stand houden van in totaal minimaal 80 parkeerplaatsen ter plaatse van de aanduidingen 'specifieke vorm van verkeer - parkeerterrein 1' en 'specifieke vorm van verkeer - parkeerterrein 2'.

Artikel 4 luidt:
"De voor 'Horeca' aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. horecabedrijven, behorende tot categorie 1 en/of 2, met dien verstande, dat
1. de oppervlakte van een restaurant, inclusief bijbehorende terrassen maximaal 350 m^2 mag bedragen;
2. de oppervlakte van een proeverij maximaal 85 m^2 mag bedragen;
3. de oppervlakte van een koekfabriek maximaal 85 m^2 mag bedragen;

4. er maximaal 8 kamers ingericht mogen worden ten behoeve van Bed & Breakfast, waarvan 1 in de duiventil;

b. nevenfuncties, waaronder begrepen:
1. kantoorruimte en/of vergaderruimte met een maximale vloeroppervlakte van 300 m^2;
2. maximaal 5 behandelkamers ten behoeve van een vitaliteitscentrum;
3. maximaal één inpandige bedrijfswoning op de begane grond.

c. behoud van de aanwezige cultuurhistorische waarden;

d. bij de bestemming behorende voorzieningen waaronder wegen, paden, bermen, tuinen, groenvoorzieningen en overige voorzieningen, zoals nutsvoorzieningen."

Artikel 4, lid 4.3, luidt: "Het in gebruik nemen van het landhuis voor nieuwe functies (anders dan de reeds toegestane functies) alsmede de aanleg en ingebruikname van terrassen mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de versterkende natuurgerichte maatregelen, zoals opgenomen in Bijlage 1 bij deze regels zijn gerealiseerd of aannemelijk is gemaakt, dat deze versterkende natuurgerichte maatregelen binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden van het plan gerealiseerd zullen zijn en vervolgens ook als zodanig beheerd zullen worden."

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen ex artikel 36 RvO

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raad

C. Technische vragen (s.v.p. datum commissie- en/of raadsvergadering vermelden)

Categorie: C Commissie Ruimte 18 maart 2020

Onderwerp: Uitvoering geven aan gerechtelijke uitspraak inzake bestemmingsplan “Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich”

Naam en fractie: Edwin Buil Lokaal Belang Zevenaar

Inleiding/Aanleiding:
Partiele herziening van het bestemmingsplan

Vraag/Vragen:

1. In artikel 13, lid 13,3 onder b 3 (in het stuk in i-babs pagina 6van 31) staat dat de duur van het evenement niet meer bedraagt dan 6 aaneengesloten dagen, etc. Maar bij de ruimtelijke effecten (pagina 9 van 31) staat dat de evenementen per keer maar 11 dagen kunnen duren. Kunt uw uitleggen wat nu de duur van een evenement werkelijk is.

Antwoord:
De regels zijn leidend. Dus 6 aaneengesloten dagen zijn toegestaan.
Waar op pagina 9 11 dagen staat, dient te worden gelezen 6 aaneengesloten dagen.

2. Wat gaat men doen met de conclusie en advies van eco groen. En als deze zo opgevolgd worden wat betekent dit voor de legeskosten, want ik neem aan dat de kosten van een ecologische controle verhaald zullen worden bij de organisator.

Antwoord: de conclusies en het advies zijn meegenomen in de regels van het bestemmingsplan. De gemeente is opgedragen door de Raad van State om de evenementenregeling te herzien. Vandaar dat wij Ecogroen opdracht hebben gegeven om nader onderzoek te doen. De bevindingen van Ecogroen hebben geleid tot meer specifieke regels. Uitgangspunt is inderdaad dat kosten voor een bestemmingsplan waaraan een eigen initiatief ten grondslag ligt, worden betaald door de initiatiefnemer.

3. Zijn er nog consequenties te verwachten ivm gestelde termijnen “Binnen 20 weken een besluit nemen” de verzending was 4 November, tel daar 20 weken bij kom je op 23 maart.

Antwoord: er is geen sanctie verbonden aan het niet halen van deze termijn. Consequentie kan zijn dat initiatiefnemer of een andere belanghebbende bij het bestemmingsplan de gemeente in gebreke stelt vanwege het uitblijven van een besluit (voorliggende partiële herziening). Dit dient dan aanhangig te worden gemaakt bij de Raad van State. De termijn van vaststelling ligt inderdaad na de 20 weken. Echter het betreft een minimale overschrijding

van de gestelde termijn. De behandeling was gepland voor 18 maart in de commissie en 1 april in de raad. Ivm corona is dit nu uitgesteld, maar dat is overmacht. De betrokkenen zijn op de hoogte gesteld van de partiele herziening en wanneer deze behandeld wordt in de commissie en in de raad. Een ingebrekestelling zal niet opportuun zijn, omdat de termijn van vaststelling in de raad zo kort volgt op het moment van verlopen van de termijn en rekening zal worden gehouden met de huidige omstandigheden.

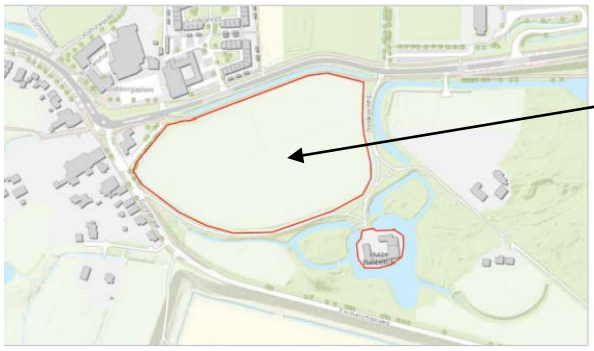
4. In deze vergadering komt ook het bestemmingsplan buitengebied Zevenaar Noord ter tafel. In de regels betreffende het bestemmingsplan buitengebied Zevenaar Noord lezen wij bij *1.38 dat een evenement een kortdurende, maar wel tijdelijke activiteit in de openlucht dan wel in al dan niet tijdelijke tenten of paviljoens, gericht op het bereiken van een algemeen of besloten publiek voor informerende, educatieve, sportieve, toeristische-recreatieve, commerciële, sociale, culturele en/of levensbeschouwelijke activiteiten, waar onder feesten, kermis, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking.* Terwijl wij bij de partiele herziening van het bestemmingsplan Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich lezen dat evenement zijn, *1.23 Tijdelijke activiteiten die plaatsvinden bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een (schutters) feest, optocht, braderie, fair of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan.* De vraag hierbij Landgoed Halsaf Deel Huize Babberich val ook onder het bestemmingsplan Zevenaar Noord, waarom zijn er dan 2 verschillende interpretaties zijn voor een evenement. In onze ogen zou dat niet mogen verschillen.
Antwoord: Specifiek voor Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich is een uitspraak gedaan door de Raad van State en de Raad van State heeft aangegeven dat voor dit bestemmingsplan en de evenementen zoals die in de toelichting waren omschreven niet volstaan kon worden met een algemene bepaling. Vandaar dus een specifieke definitiebepaling. Daarbij verschillen de formuleringen inhoudelijk niet zoals wordt voorondersteld. De definitie van het bestemmingsplan Buitengebied is iets breder uitgeschreven, maar alle activiteiten vallen onder beide definities.

4. Zullen evenementen die gehouden zullen gaan worden in het gebied van bestemmingsplan buitengebied Zevenaar Noord op de zelfde manier behandeld gaan worden zoals dat nu gebeurt bij Landgoed Halsaf.

Antwoord: Voor dit deel van Landgoed Halsaf waarvoor een specifiek bestemmingsplan is opgesteld met een beroepsgang bij de Raad van State, is maatwerk vereist op grond van de uitspraak van de Raad van State. Het gaat hier gelet op de ligging van het landgoed en de specifieke kenmerken om een eigen regeling voor Landgoed Halsaf, deel Huize Babberich. De Raad van State heeft aangegeven dat de regeling te algemeen was en dus meer specifiek moest zijn. Daar ziet deze definitie in de regels nu op.

5. Parkeervoorzieningen. Er zijn rondom Landgoed Halsaf verschillende parkeermogelijkheden. Waarvan diverse openbare, waar een ieder zijn voertuig vrijelijk kan parkeren (de Borg). Is het parkeer terrein van de SV Babberich ook openbaar. En zal er tijdens evenementen ook daadwerkelijk gehandhaafd worden bij foutparkeerders waarbij de aangewezen parkeergebieden in acht worden genomen. En ook graag uitleg vwb interpretatie van ronde weide en ligweide.

Antwoord: Uitgangspunt is dat het parkeren op eigen terrein wordt opgelost, te weten in de ligweide. Daar is ook voldoende plek. Handhaving op foutparkeerders is een onderwerp dat we niet in een bestemmingsplan kunnen vastleggen. Bij evenementen kan een BOA een controle uitvoeren en indien nodig handhavend optreden. Met ronde weide (term die gehanteerd wordt door de monumentencommissie in moederbestemmingsplan 30 mei 2018) wordt de ligweide bedoeld.

Ligweide = ronde weide

Verzoek van afzender is om deze inspreektekst aan te merken als een ingekomen brief t.b.v. de commissie Ruimte van 16 april 2020

Geachte leden van de commissie ruimte,

In deze bijzondere tijd wil ik u mijn inspreektekst voor de commissie ruimte van a.s. woensdag schriftelijke doen toekomen i.p.v. komen inspreken.

Ik wil inspreken over de partiële herziening landgoed Halsaf deel huize Babberich.
Ik heb begrepen dat het bestemmingsplan buitengebied Noord, waar het overige deel van het landgoed onder valt, niet zal worden behandeld in de cie ruimte van april ondanks dat deze ook op de cie ruimte van maart op de agenda stond.

In het voortraject van de bestemmingsplanwijziging is door ons meermaals met de gemeente gesproken over de vastlegging van het onderdeel evenementen mede omdat wij met de gemeente voor de vastlegging van het nieuwe bestemmingsplan een discussie hadden of schutterijen wel of niet vallen onder evenementen. Zoals u bekend heeft het college zowel in de publiciteit als ook tijdens een hoorzitting bij de bezwarencommissie de stelling in genomen dat de komst (optocht) van de schutterij te huize Babberich geen evenement betreft maar een besloten aangelegenheid. Dit is een reden voor ons geweest om e.e.a. aan de RvS voor te leggen.

Een juridisch traject naar de RvS had hier mogelijk kunnen worden voorkomen als de gemeente het onderdeel evenementen en haar vastlegging serieus had onderzocht.
De RvS heeft het beroep van de bezwaarmakers dan ook gegrond verklaard en de gemeente de opdracht gegeven om het onderdeel evenementen aan te passen in het bestemmingsplan omdat dit niet naar behoren was vastgelegd. Over het door de RvS opgelegde herstel is tussen de gemeente en de bezwaarmakers geen communicatie geweest. Dat is ook de reden waarom ik gebruik wil maken van mijn inspreekrecht.

Met grote verbazing zien wij dat de omschrijving van het woord "**evenement**" binnen de gemeente niet éénduidig is. Ook verbazen wij ons er over dat de gemeente het schutters-feest nu wel opeens een evenement noemt.
Vraag;
Kan de gemeente Zevenaar het woord "evenement" op verschillende wijzen in bestemmingsplannen binnen onze gemeente omschrijven waardoor het woord "evenement " verschillende betekenissen heeft ? Kan dit op grond van het gelijkheidsbeginsel? Is de gemeente Zevenaar voornemens de begripsomschrijving "evenement" in haar bestemmingsplannen te harmoniseren.?
Is de komst van de schutterij te huize Babberich nu wel of geen evenement?

Recent is er een gerechtelijke uitspraak geweest waarin is geoordeeld dat de omstandigheid dat iets in een ander bestemmingplan is gelegen niet (meer) maakt dat het beroep op het gelijkheidsbeginsel niet kan slagen. Willekeur is niet toegestaan. Willekeurig het woord evenement omschrijven lijkt mogelijk onder de uitspraak vallen.

De gemeente geeft aan dat ze de omschrijving van het woord evenement gaat wijzigen ;
De omschrijving van het woord evenement zal nu als volgt gaan worden:
Evenement: 1.23 Tijdelijke activiteiten die plaatsvinden bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een (schutter) feest, optocht, braderie, fair of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan.

De gemeente geeft in de toelichting aan dat zij het woord evenement niet te beperkend wil vastleggen en dat een ruimere definitie wenselijk is. In het buitengebied Noord waar het resterende landgoed onder valt is de begripsomschrijving van het woord evenement totaal anders en ook breder omschreven. Daar deze twee bestemmingsplannen tegelijk op de agenda stonden in maart doet het mij verbazen dat de gemeente niet voor een harmonisatie van de begripsomschrijving "evenement" heeft gekozen.

Voor Beekseweg 4 (Lotjes Hoeve) en Beekseweg 6 (Frans Joseph Hoeve) te landgoed Halsaf vallend onder bestemmingsplan Buitengebied Noord is een evenement het volgende:
1.38 kortdurende, maar wel tijdelijke activiteit in de openlucht dan wel in al dan niet tijdelijke tenten of paviljoens, gericht op het bereiken van een algemeen of besloten publiek voor informerende, educatieve, sportieve, toeristische-recreatieve, commerciële, sociale, culturele en/of levenbeschouwelijke activiteiten, waar onder feesten, kermis, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking.

Als u de twee omschrijvingen van het woord "**evenement" n**aast elkaar zet is het duidelijk dat een evenement op het ene deel van het landgoed niet altijd ook een evenement op het ander deel van het landgoed is. Het betreft hier grotendeels dezelfde gronden, in hetzelfde gebied met dezelfde natuur en cultuurbescherming.

In de partiële herziening van huize Babberich is in de begripsomschrijving het woord "openlucht" "tijdelijke tenten" en "paviljoens" niet opgenomen.
Vraag:
Waarom is het woord "open lucht" " tijdelijke tenten" en "paviljoens" niet opgenomen in de begripsomschrijving van huize Babberich ?

In het buitengebied Noord is een evenement gericht op het bereiken van "algemeen" of "besloten" publiek.
Vraag;
Waarom zijn de woorden: "algemeen" en " besloten" bij publiek weggelaten ? Zo ook de woorden "informerende"," educatieve", "sportieve,"toeristische-recreatieve","commerciële" "sociale", "culturele en/of levensbeschouwelijke", "kermis" , "wedstrijd" en "vertoning" weggelaten?

Waarom is bij huize Babberich het woord "alcohol" toegevoegd en in het Buitengebied Noord bij de begripsomschrijving weglaten? Is een feest zonder alcohol bij huize Babberich geen evenement? Of is alleen een feest met alcohol bij Huize Babberich een evenement? Is op het resterende landgoed ieder feest met/zonder alcohol een evenement?

Al met al zijn de verschillende omschrijvingen van het woord evenement voor ons voldoende reden om de weg naar de Raad van State wederom te onderzoeken.
De stelling dat de gemeente de begripsomschrijving **evenement** zoals zij aan de gemeenteraad voordraagt in de partiële herziening ruimer wil vastleggen; maakt als je de verschillen bekijkt tussen de omschrijvingen die de gemeente gebruikt; duidelijk dat de gemeente dat niet doet. De nieuwe omschrijving zoals de gemeente deze voorstelt in de partiële herziening is te beperkt en voldoet niet.

Wat is de parkeeroplossing voor het overschot aan auto's? Er staat wel dat er te weinig parkeerruimte is. Nergens staat een parkeeroplossing vastgelegd in het voorstel. Uit jurisprudentie van de Raad van State van 14 juni 2017 ECLI:NL:RVS:2017:1593 maak ik op dat niet alles gewaarborgd kan worden m.b.t. evenementen middels het APV en /of omgevingsvergunningen en dat het mede daarom noodzakelijk is om o.a. de belasting van de aan- en afvoer wegen en het parkeren in het bestemmingsplan te omschrijven bij evenementen. Met het voorstel zal er een tekort aan parkeerplaatsen zijn van minimaal 20 auto's. Hoe staat het met de PAS als er meer autobewegingen door de evenementen zullen zijn?

De RvS stelt dat het soort evenementen zal moeten worden vastgelegd. In het voorstel staat geen exacte vastlegging (goede omschrijving) van het soort evenementen.
Een fair is een breed begrip bijvoorbeeld en wat is precies een schuttersfeest zoals de gemeente deze opschrijft? Wat is een braderie, een feest en/of optocht ?

Sommige delen agrarische gronden van huize Babberich zijn niet opgenomen in het voorstel? Kunnen daar dan wel of geen evenementen plaatsvinden? De lanen van huize Babberich betreffen bestemming bos/natuur. Het door de gemeente genoemde voorbeeld betreft "een fair" welke deels op de bestemming bos/natuur plaatsvond terwijl de partiële herziening stelt dat evenementen juist niet mogen plaatsvinden op bestemming bos/natuur. Kunnen evenementen zoals de partiële herziening nu voorstelt wel of niet op de (bos)lanen plaatsvinden? De fairs zoals deze waren kunnen hierdoor dus niet meer?

Als aanbeveling zie ik staan om bij de aanvraag evenementenvergunningen natuuronderzoeken te laten verrichten. Waarom is deze aanbeveling niet vastgelegd?

Over de quickscan natuuronderzoeken heb ik in het verleden mijn verbazing al eens uit gesproken. Dat "quick" snel is, is duidelijk, maar dat een totaal natuuronderzoek voor een dergelijk groot gebied binnen 24 uur kan worden verricht inclusief verslag vind ik wel heel snel. Als het gekozen moment om de natuur te onderzoeken de dag na de enorme storm in februari is en het blijkt dat er nauwelijks meer nesten zichtbaar zijn, dan lijkt het mij duidelijk dat de vogels zijn gevlogen en het onderzoeksmoment niet het juiste was.

Ik hoop dat de raad met een kritische blik naar het voorstel kijkt waardoor een juridische weg zal worden voorkomen. Het voorstel wat er nu ligt is naar mijn mening niet voldoende.

Ik wil u bedanken voor uw tijd.

[redacted]

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	1921
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 mei 2020
Agendapunt	7
Omschrijving	Verordening “watersportcentrum De Bijland” (Z/20/350915)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	**13 mei 2020**
Raadsvergaderingen 2018-2022	14 mei 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 1 april 2020.

*Z040CA3DE
D0*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Vaststellen verordening watersportcentrum de Bijland
Zaaknummer	Z/20/350915
Documentnummer	INT/20/943909
Portefeuillehouder	Hans Winters
Portefeuille	Ruimtelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ard Schenk
Telefoon	0316-595670
E-mail	a.schenk@zevenaar.nl

1. Samenvatting

Met het vaststellen van de verordening "watersportcentrum de Bijland" heeft de gemeente Zevenaar voor de recreatieplas de Bijland weer een actuele verordening voor dit gebied waardoor snelvaren op een deel van de plas de Bijland weer mogelijk is. Tot 31 december 2019 gold nog de verordening uit 1990. We leggen nu een geactualiseerde verordening aan u voor met het voorstel om de nieuwe verordening in werking te laten treden bij de start van het nieuwe seizoen.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De verordening "watersportcentrum de Bijland" vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Het vaststellen van een verordening is een bevoegdheid van de raad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Het vaststellen van een nieuwe verordening watersportcentrum de Bijland. Met de verordening wijst de gemeente het gebied aan waarbinnen snelvaren mogelijk is.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Al sinds jaar en dag is snelvaren op een bepaald gedeelte van de recreatieplas de Bijland toegestaan.
Gedurende meerdere decennia is snelvaren op de Bijland mogelijk. Dit is ook een unique selling point voor deze plas.

1.2 Snelvaren op de Bijland was en blijft geregeld met een verordening.
In 1990 is in overleg en afstemming met de toenmalige eigenaar en beheer van de plas, Recreatieschap Achterhoek en Liemers, snelvaren geregeld in de verordening op watersportcentrum de Bijland.

1.3 De verordening is na dertig jaren toe aan een actualisering, ook al omdat het eigendom en beheer in 2014 in private handen is overgegaan.
Tot 2014 was het Recreatieschap Achterhoek Liemers eigenaar en beheerder van de plas. In de verordening staat ook op diverse plekken deze naam genoemd. Nu de plas particulier eigendom is, is actualisatie gewenst.

1.4 Er is gekozen om geen harmonisatievoorstel te doen voor deze verordening, maar direct te kiezen voor een nieuwe geactualiseerde verordening, die voor de start van het nieuwe recreatieseizoen in werking kan treden.

Onder 1.3 staat al aangegeven dat er vanwege een nieuwe eigenaar een reden is om een nieuwe verordening op te stellen. Daar komt bij dat tegenwoordig veel zaken zijn geregeld in de Algemene Plaatselijke Verordening. De nu voorliggende verordening is ook veel korter dan verordening uit 1990. Er is een toelichting (bijlage 3) op de verordening opgesteld en deze zal met de verordening gepubliceerd worden. De toelichting is vastgesteld door het college.

1.5 Artikel 8.06 van het Binnenvaartpolitiereglement bepaalt dat bevoegde autoriteit gebieden aanwijst waarop snelvaren mogelijk is.

Snelvaren is volgens het Binnenvaartpolitiereglement niet mogelijk tenzij de bevoegde autoriteit daarvoor een gebied aanwijst. Met deze verordening met bijbehorende kaart maakt de gemeente snelvaren op een gedeelte van de Bijland mogelijk.

Alternatieven

Niet vaststellen van de verordening

Indien u besluit de verordening niet vast te stellen, dan is snelvaren op een daarvoor aangewezen gebied niet meer mogelijk.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

In de argumenten is aangegeven dat de verordening een voorzetting beoogt van snelvaren op een bepaald deel van de Bijland.

7. Klimaat en duurzaamheid

De verordening maakt niet wat nieuws mogelijk. Het betreft voortzetting van gebruik zoals al jaren plaatsvindt.

8. Communicatie

De vaststelling van de deze verordening "watersportcentrum de Bijland" wordt bekend gemaakt via een publicatie in de Zevenaar Post, op de website van de gemeente Zevenaar en op www.overheid.nl

9. Kosten, baten en dekking

Aan de uitvoering van het voorstel zijn geen kosten verbonden.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/20/945468	Bijlage 1 Verordening watersportcentrum de Bijland
2.	INT/20/945303	Bijlage 2 kaart behorend bij verordening watersportcentrum de Bijland
3.	INT/20/945470	Bijlage 3 Toelichting op verordening Watersportcentrum de Bijland

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Voorstel verordening watersportcentrum de Bijland
Zaaknummer	Z/20/350915
Documentnummer	INT/20/943909

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

- al enkele decennia snelvaren op de Bijland mogelijk is;
- tot 31 december 2019 de verordening Watersportcentrum 1990 gold;
- een verordening noodzakelijk is voor het toestaan van snelvaren;

Gelet op het bepaalde in artikel 147, 149 en 154 van de Gemeentewet en artikel 8.06 van het Binnenvaartpolitiereglement;

besluit:

1. De verordening "watersportcentrum de Bijland" vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op .

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Amendement: Vaststellen verordening watersportcentrum de Bijland

De ondergetekende stelt volgend amendement voor bij voorstel vaststellen verordening watersportcentrum de Bijland (Z/20/350915)

De raad besluit:

1. De verordening “Watersportcentrum de Bijland” vast te stellen.

wordt gewijzigd in:

1. De verordening “Watersportcentrum de Bijland” vast te stellen waarbij artikel 13 “inwerkingtreding” als volgt wordt gewijzigd:
   Artikel 13: inwerkingtreding:
   - Dit besluit treedt in werking op de derde dag na die van bekendmaking en werkt terug tot 1 april 2020.
   - Dit besluit is aangegaan voor de duur van 1 jaar en eindigt op 31 maart 2021.

2. Dat gedurende de looptijd van de verordening nader onderzoek wordt gedaan naar de impact van snelvaren en de geluidsoverlast op onder andere de flora en fauna in het Natura2000 gebied, de aanwezigheid van inheemse diersoorten en de woonwijk.

3. Dat de uitkomsten van het onderzoek de basis vormen voor een eventuele nieuwe verordening die uiterlijk januari 2021 aan de raad wordt voorgelegd.

Toelichting
Aansluitend op de inspraak van omwonenden heeft de PvdA aanvullend vragen gesteld over onder andere de impact van het snelvaren en de geluidsoverlast op onder andere de flora en fauna in het Natura2000 gebied, de aanwezigheid van inheemse diersoorten en woonwijk (Vierkenshof). Uit de antwoorden blijkt dat onvoldoende rekening is gehouden met de wijzigingen in de afgelopen 30 jaar in de directe omgeving van de snelvaarbaan op de Bijland.
De PvdA stelt voor om een nader onderzoek naar de impact in te stellen. De uitkomsten van het onderzoek moeten de basis vormen om eventueel een nieuwe verordening uiterlijk januari 2021 aan de raad voor te leggen. Daarom stellen wij nu voor om de nieuwe verordening voor de duur van 1 jaar vast te stellen.

Zevenaar, 12 mei 2020

N. Niebuur-Sluiter, fractievoorzitter PvdA

P.W.M. Pollmann, fractievoorzitter D66

Dit amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding: Fracties voor: Fracties tegen:

De griffier, De voorzitter,

GROEN LINKS

Amendement verbod snelle motorboten met een verbrandingsmotor op de Bijland

De ondergetekende stelt volgend amendement voor bij voorstel Verordening "watersportcentrum De Bijland" (Z/20/350915):

De raad besluit:

1. De verordening "watersportcentrum de Bijland" vast te stellen.

wordt gewijzigd in:

2. De verordening "watersportcentrum de Bijland" vast te stellen waarbij artikel 6 wordt aangevuld met de volgende regel:
7. De boot mag niet aangedreven worden door een verbrandingsmotor.

Toelichting
Het gebied Bijland maakt onderdeel uit van het landelijk beschermd Natura 2000 gebied. Natuurgebieden zijn kwetsbaar voor vervuiling en verstoring door geluidsvervuiling. Ook voor bezoekende toeristen aan bijvoorbeeld de campings in de buurt, kan geluidsoverlast als hinderlijk en ongewenst worden ervaren. De (in artikel 5, eerste lid van de verordening genoemde) baan voor snelle boten ligt bovendien vlakbij een woonwijk waarbij de snelle boten met verbrandingsmotoren al snel voor extra geluidsoverlast zorgen.

Door de bewuste regel in de verordening aan te nemen wordt het snel varen in het gebied Bijland niet aan banden gelegd, maar wordt de overlast en vervuiling/uitstoot door de boten op die plek wel voorkomen. Voor boten met verbrandingsmotoren zijn elders in Nederland voldoende plaatsen waar ze wel snel kunnen varen zonder onevenredige overlast of schade aan de natuur te veroorzaken.

Zevenaar, 8 mei 2020

Bart Kagei, GroenLinks

Dit amendement is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding: Fracties voor: Fracties tegen:

De griffier, De voorzitter,

Besluit van de raad van de gemeente Zevenaar tot vaststelling van de Verordening watersportcentrum de Bijland

Tekst van de regeling

Intitulé
Besluit van de raad van de gemeente Zevenaar tot vaststelling van de Verordening watersportcentrum de Bijland

De raad van de gemeente Zevenaar;
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van <datum>;
Gelet op het bepaalde in artikel 147, 149 en 154 van de Gemeentewet en artikel 8.06 van het Binnenvaartpolitiereglement;

Besluit de volgende verordening vast te stellen:

"Verordening watersportcentrum de Bijland"

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit en de daarop rustende bepalingen wordt verstaan onder:
a. de APV: de Algemene plaatselijke verordening gemeente Zevenaar;
b. de Awb: Wet houdende algemene regels van bestuursrecht (Algemene wet bestuursrecht);
c. het binnenvaartpolitiereglement: het besluit tot vaststelling van een reglement houdende bepalingen ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan;
d. burgemeester en wethouders: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zevenaar;
e. vaartuig: elk drijvend voorwerp tot de vaart en/of waterrecreatie gebruikt, geschikt of bestemd, alsmede een zodanig voorwerp dat in aanbouw is, blijvend of tijdelijk de mogelijkheid en/of geschikt om te varen, door of over het water te bewegen heeft verloren, of blijvend of tijdelijk zijn oorspronkelijke bestemming heeft verloren;
f. snelle motorboot: een race-, glij- of speedboot, dan wel een daarmee gelijk te stellen vaartuig, dat uitsluitend of mede door eigen mechanische kracht een snelheid van meer dan 20 kilometer per uur kan bereiken;
g. motorisch apparaat: elk apparaat, dienende voor het zich met rechtstreekse bediening en besturing daarvan voortbewegende op een jetski, een plank of soortgelijke voorwerpen door, over of boven het water;
h. eigenaar watersportcentrum de Bijland: het rechtspersoonlijkheid bezittende watersportcentrum de Bijland;
i. beheerder watersportcentrum de Bijland: de onder h. genoemde eigenaar of de door de eigenaar daartoe aangewezen persoon / personen belast met het beheer en/of de exploitatie van het watersportcentrum.

Artikel 2 Algemene bepalingen

1. Deze verordening is van toepassing op het tot het gebied van de gemeente Zevenaar behorende water de Bijland met het daarbij gelegen watersportcentrum zoals deze op de bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte kaart nader is aangegeven;

2. In deze verordening wordt met een bestuurder van een snelle motorboot gelijkgesteld het als waterskier door middel van een motorisch apparaat, zonder hulp van een snelle motorboot, zich over het water voortbewegen;
3. In deze verordening wordt met een waterskier gelijkgesteld, degene die zich op een plank of een soortgelijk voorwerp of een ander technisch hulpmiddel door, over of boven het water laat voortbewegen.

Artikel 3. Algemene verbodsbepaling

Het is de bestuurder van een snelle motorboot verboden daarmee te varen en de waterskiër verboden de waterskisport zodanig te beoefenen dat de vrijheid van het verkeer te water zonder noodzaak kan worden belemmerd of de veiligheid van het verkeer te water in gevaar kan worden gebracht of een andere vorm van recreatie op of aan het water kan worden gehinderd.

Artikel 4. Bijzondere verbodsbepaling

1. Het is verboden met een middels mechanische kracht voortbewogen vaartuig te varen met een grotere snelheid dan 10 km per uur;
2. Het is de waterskiër verboden zich voort te bewegen of zich te laten voortbewegen;
3. Het varen met dan wel gebruiken van jetski's, jetsurf's, waterscooters en gelijksoortige motorische apparaten is verboden;
4. Bij zeil- of motorbootwedstrijden kunnen burgemeester en wethouders een vaarverbod opleggen aan niet aan een wedstrijd deelnemend vaartuig;
5. Het is niet toegestaan snel te varen in de volgende gevallen:
   a. de periode van 1 november tot en met 31 maart;
   b. tussen een half uur na zonsondergang en een half uur voor zonsopgang en in ieder geval niet van 21.00 uur tot 9.00 uur.
6. Het is niet toegestaan snel te varen als het horizontaal zicht, door welke oorzaak dan ook, minder bedraagt dan 200 meter.

Artikel 5. Ontheffingsmogelijkheid, mandatering en nadere regels

1. Burgemeester en wethouders kunnen van de in artikel 4, eerste en tweede lid, genoemde verboden ontheffing verlenen voor het varen dan wel waterskiën in de ter plaatse door middel van boeien gemarkeerde speedbootbaan, zoals deze op de bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte kaart nader is aangegeven;
2. Geen ontheffing wordt verleend wanneer niet voldaan wordt aan de eisen zoals genoemd in artikel 6 en verder;
3. Het college kan met betrekking tot het uitoefenen van de bevoegdheid genoemd in het eerste lid nadere regels vaststellen in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, milieuhygiëne, het aanzien van de gemeente, ter voorkoming van overlast en met betrekking tot de kosten van een ontheffing;
4. Van de bevoegdheid tot het verlenen van een ontheffing als bedoeld in het eerste lid kan mandaat worden verleend aan ambtenaren of aan de eigenaar en/of beheerder van het watersportcentrum de Bijland;
5. De ontheffing zoals bedoeld in het eerste lid wordt jaarlijks afgegeven samen met een vignet sticker. De ontheffing dient altijd aanwezig te zijn op de snelle motorboot. Het vignet sticker dient duidelijk zichtbaar te zijn en te worden geplaatst aan stuurboordzijde van de motorboot.

Artikel 6. Eisen snelle motorboot
Met een snelle motorboot mag alleen binnen de in artikel 5, eerste lid, genoemde baan worden gevaren wanneer deze voldoet aan onderstaande eisen:

1. de boot moet een registratiebewijs hebben en een registratieteken zoals bedoeld in artikel 8.01 en 8.02 van het Binnenvaartpolitiereglement. De eisen zoals genoemd in deze artikelen zijn van toepassing;
2. de ontheffing zoals bedoeld in artikel 5, eerste lid en het toegekende registratienummer zoals bedoeld in artikel 6, eerste lid, zijn strikt persoonlijk en vervallen bij verkoop van de boot;
3. het registratiebewijs en de ontheffing, zoals bedoeld in het eerste en tweede lid, dienen steeds aan boord te zijn;
4. de eisen zoals genoemd in artikel 8.03 van het Binnenvaartpolitiereglement zijn van overeenkomstige toepassing;
5. het uitzicht voor de bestuurder moet aan alle zijden vrij zijn;
6. de eigenaar of rechthebbende van een snelle motorboot dient voor het varen met zijn vaartuig verzekerd te zijn tegen de gevolgen van wettelijke aansprakelijkheid ten bedrage van minimaal € 5.000.000,- per gebeurtenis. Dit dient te blijken uit een bij navraag te tonen geldig en deugdelijk bewijsstuk.

Artikel 7. Overige eisen en verbodsbepaling

1. Een snelle motorboot mag niet worden bestuurd door een persoon die de leeftijd van 18 jaren niet heeft bereikt;
2. Voor de eisen als een snelle motorboot wordt gebruikt voor het trekken van een waterskier wordt verwezen naar het bepaalde in artikel 8.06, derde lid, van het Binnenvaartpolitiereglement. Deze bepaling is van overeenkomstige toepassing;
3. De bediening van roer en motor van een snelle motorboot moet door een en dezelfde persoon geschieden;
4. Snelle motorboten dienen binnen het in artikel 5, eerste lid, genoemd gebied de aldaar aangegeven vaarrichting te volgen;
5. Het is verboden zich met een niet-geregistreerde snelle motorboot te bevinden of te bewegen in de afgebakende speedbootbaan, zoals genoemd in artikel 5, eerste lid.

Artikel 8. Verplichtingen

1. De bestuurder en alle opvarenden van een snelle motorboot zijn verplicht tijdens het varen te zitten op de daarvoor bestemde zitplaatsen;
2. Het staan of zitten op rugleuningen, bootranden of op voor- of achterdek is verboden;
3. Voor de verplichtingen van de bestuurder van een snelle motorboot wordt tevens verwezen naar het bepaalde in artikel 8.05 en artikel 8.06, vierde lid, van het Binnenvaartpolitiereglement. Deze bepalingen zijn van overeenkomstige toepassing;
4. De eigenaar, rechthebbende of de bestuurder van een snelle motorboot is verplicht ervoor te zorgen dat niet in strijd met deze verordening wordt gevaren;
5. De bestuurder van een vaartuig is verplicht de bevelen en aanwijzingen op te volgen die met het oog op het toezicht op de naleving van deze verordening door de met de handhaving hiervan belaste ambtenaren worden gegeven;
6. De bestuurder van een snelle motorboot is verplicht de ontheffing, zoals bedoeld in artikel 5, eerste lid en het registratiebewijs zoals bedoeld in artikel 6, eerste lid, op eerste vordering van de met de handhaving van deze verordening belaste ambtenaren ter inzage te verstrekken;
7. Het college is bevoegd de verplichting zoals opgenomen in het vijfde en zesde lid ook te laten gelden voor de eigenaar en/of beheerder van het watersportcentrum. Het college kan hier voorwaarden aan verbinden.

Artikel 9. Snelheidswedstrijden of demonstratie snelle motorboten

1. Het is zonder schriftelijke toestemming van burgemeester en wethouders verboden een snelheidswedstrijd of een demonstratie met snelle motorboten te houden of daaraan deel te nemen;
2. Ten minste zes weken voor de datum waarop een snelheidswedstrijd of een demonstratie met snelle motorboten wordt gehouden vraagt de eigenaar of organisator daarvan om schriftelijke toestemming als bedoeld in het eerste lid;
3. Het college kan met betrekking tot het verlenen van toestemming genoemd in het eerste lid nadere regels vaststellen in het belang van de openbare orde, volksgezondheid, veiligheid, milieuhygiëne, het aanzien van de gemeente, ter voorkoming van overlast en met betrekking tot de kosten van een schriftelijke toestemming;
4. Van de bevoegdheid tot het verlenen van toestemming als bedoeld in het eerste lid kan mandaat worden verleend aan ambtenaren of aan de eigenaar en/of beheerder van het watersportcentrum de Bijland.

Artikel 10. Verbodsbepalingen overige vaartuigen, zwemmen en vissen

1. Het is verboden in de in artikel 5, eerste lid, genoemde speedbootbaan te zwemmen, het plankzeilen / surfen te beoefenen of zich met andere vaartuigen of drijvende voorwerpen dan geregistreerde snelle motorboten te bevinden of te bewegen;
2. Het is verboden te zwemmen, het plankzeilen / surfen te beoefenen of het bewegen met drijvende voorwerpen binnen het bij deze verordening behorende en als zodanig gewaarmerkte kaart nader aangeduide gebied van het watersportcentrum;
3. Het is verboden te vissen binnen de in artikel 5, eerste lid, genoemde speedbootbaan gedurende de periode van 1 april tot en met 31 oktober van 8.00 uur tot 23.00 uur en verder daar waar dat door middel van borden dan wel teksten kenbaar is gemaakt.

Artikel 11. Uitzonderingsbepaling

1. De bepalingen van deze verordening zijn niet van toepassing op vaartuigen in dienst bij:
   a. de Landelijke Eenheid, Dienst Infrastructuur van de politie (“waterpolitie”);
   b. Rijkswaterstaat;
   c. provinciale Waterstaat;
   d. vaarwegbeheerders gemeente Zevenaar.
2. Het college is bevoegd de uitzonderingsbepaling genoemd in het eerste lid ook te laten gelden voor de eigenaar en/of beheerder van het watersportcentrum. Het college kan hier voorwaarden aan verbinden.

Artikel 12. Strafbepaling

Overtreding van enige bepaling van deze verordening wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of een geldboete van de tweede categorie.

Artikel 13: Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de derde dag na die van bekendmaking en werkt terug tot 1 april 2020.

Artikel 14: Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: ‘Verordening watersportcentrum de Bijland’.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van <datum>,

De raad van de gemeente Zevenaar,
De griffier, *De voorzitter,*

Toelichting op de Verordening watersportcentrum de Bijland.

Algemene toelichting

Voorgeschiedenis
Al sinds jaar en dag is snelvaren op een bepaald gedeelte van de recreatieplas de Bijland toegestaan. Gedurende meerdere decennia is snelvaren op de Bijland mogelijk. Dit is ook een unique selling point voor deze plas. In 1990 is in overleg en afstemming met de toenmalige eigenaar en beheer van de plas, Recreatieschap Achterhoek en Liemers, snelvaren geregeld in de verordening op watersportcentrum de Bijland. Deze verordening uit 1990 was vastgesteld door de toenmalige gemeente Rijnwaarden, is niet meer actueel en is op 31 december 2019 komen te vervallen door de Wet algemene regels herindeling. De verordening is na dertig jaren toe aan een actualisering, ook al omdat het eigendom en beheer in 2014 in private handen is overgegaan. Tot 2014 was het Recreatieschap Achterhoek Liemers eigenaar en beheerder van de plas. In de oude verordening staat ook op diverse plekken deze naam genoemd. Nu de plas in particulier eigendom is, is actualisatie gewenst. Daar komt bij dat tegenwoordig veel zaken zijn geregeld in de Algemene plaatselijke verordening. De verordening is hierdoor ook korter dan de verordening uit 1990.

Juridisch kader

In Artikel 147, eerste lid, van de gemeentewet is het volgende bepaald:
“Gemeentelijke verordeningen worden door de raad vastgesteld voor zover de bevoegdheid daartoe niet bij de wet of door de raad krachtens de wet aan het college of de burgemeester is toegekend.”
In artikel 149 is het volgende bepaald:
“De raad maakt de verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig oordeelt.”

Daarnaast is in artikel 8.06 van het Binnenvaartpolitiereglement het volgende bepaald:
1. *Een snelle motorboot mag niet sneller varen dan 20 km per uur ten opzichte van het water. De bevoegde autoriteit kan vaarwegen of gedeelten daarvan aanwijzen waarop dit verbod niet van toepassing is dan wel waarop een andere maximum snelheid van toepassing is, daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen snel varen overdag of ’s nachts, tussen bedrijfsmatige vaart en recreatieve vaart en veerdiensten;*
2. *Het is verboden te waterskiën of te doen waterskiën of op soortgelijke wijze van de vaarweg gebruik te maken of gebruik te doen maken. De bevoegde autoriteit kan vaarwegen of gedeelten daarvan aanwijzen waarop dit verbod overdag niet van toepassing is;*

Op grond van bovenstaande algemene bevoegdheid zoals opgenomen in de gemeentewet en de bijzondere bevoegdheid zoals opgenomen in het Binnenvaartpolitiereglement is de verordening opgesteld. In artikel 8.06 van het Binnenvaartpolitiereglement is bepaald dat de bevoegde autoriteit gebieden kan aanwijzen waarop snelvaren mogelijk is. Snelvaren is volgens het Binnenvaartpolitiereglement niet mogelijk tenzij de bevoegde autoriteit daarvoor een gebied aanwijst. Met deze verordening met bijbehorende kaart maakt de gemeente snelvaren op een gedeelte van de Bijland opnieuw mogelijk. Daarnaast is op grond van artikel 8.06, eerste lid, van het Binnenvaartpolitiereglement een algemene maximum snelheid van 20 kilometer per uur opgenomen. In dat artikel is bepaald dat de bevoegde autoriteit een andere maximum snelheid kan opnemen. Dit was ook in de oude verordening uit 1990 opgenomen en is ook in deze verordening gedaan omdat een maximum snelheid van 20 kilometer per uur niet passend is binnen de Bijland. Daarnaast zijn ook overige verbodsbepalingen van de oude verordening uit 1990 overgenomen die van toepassing zijn binnen de Bijland over bijvoorbeeld de locaties waar wel en niet mag worden gezwommen. Hierbij wordt verwezen naar de hieronder opgenomen artikelsgewijze toelichting.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit artikel is opgenomen wat onder bepaalde begrippen moet worden verstaan.

Artikel 2 Algemene bepalingen

Eerste lid:
In dit lid is opgenomen binnen wel gebied deze verordening van toepassing is. Daarbij is verwezen naar een kaart die als bijlage bij de verordening hoort.

Tweede en derde lid: In deze leden is opgenomen wanneer sprake is van een gelijkstelling. Op deze wijze is verder verduidelijkt wat onder een bestuurder van een snelle motorboot of een waterskier moet worden verstaan.

Artikel 3. Algemene verbodsbepaling

In dit artikel is een algemene verbodsbepaling opgenomen ter bevordering van de vrijheid en de veiligheid van het verkeer te water en ter voorkoming dat er hinder of gevaar op het water ontstaat.

Artikel 4. Bijzondere verbodsbepaling

In dit artikel zijn bijzondere verbodsbepalingen opgenomen. Tevens is daarbij een beperking opgenomen dat snel varen 24 uur per dag en zeven dagen per week niet is toegestaan in de in de verordening genoemde winterperiode. Daarnaast is opgenomen dat snel varen het gehele jaar ook niet is toegestaan tussen een bepaalde tijdsperiode. Deze tijdsperiode is bepaald om de overlast van de omgeving in de avonduren, nachturen en de vroege ochtend te beperken.

Artikel 5. Ontheffingsmogelijkheid, mandatering en nadere regels

Eerste lid:
In de verordening is de bevoegdheid tot het verlenen van een ontheffing voor de speedbootbaan of het verlenen van toestemming voor snelheidswedstrijden of demonstraties toegekend aan het college van burgemeester en wethouders. Voorheen was deze bevoegdheid direct aan het watersportcentrum toegekend. Dit is nu niet meer mogelijk omdat de gemeente niet meer deels eigenaar is of het beheer heeft over het watersportcentrum, zoals in het verleden wel zo was.

Derde lid:
In artikel 5, derde lid, en artikel 9, derde lid, is aan het college de bevoegdheid gegeven om nadere regels te stellen voor het toekennen van een ontheffing voor de speedbootbaan of het verlenen van toestemming voor snelheidswedstrijden of demonstraties. In het artikel is opgenomen in welke gevallen het college nadere regels kan opstellen. Daarbij is uitdrukkelijk bepaald dat de kosten van een ontheffing of schriftelijke toestemming daar onderdeel van uitmaakt. Onder kosten kan ook vergoeding worden verstaan. Onder de oude verordening verstrekte het watersportcentrum de ontheffingen of de toestemmingen en daar rekenen zij een vergoeding voor. Dit heeft niet in de oude verordening uit 1990 gestaan. Door dit expliciet op te nemen in deze verordening wordt het rekenen van een vergoeding geformaliseerd. Aan het college wordt overgelaten wat de hoogte van de kosten of de te betalen vergoeding zijn, omdat dit jaarlijks kan wijzigen en hierbij overleg met het watersportcentrum noodzakelijk is.

Vierde lid:
In de verordening is bepaald dat het mogelijk is mandaat te verlenen aan ambtenaren of aan de eigenaar en/of beheerder van het watersportcentrum. Daarvoor gelden de algemene mandaatregels

zoals opgenomen in artikel 10:1 en verder van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Het is in het algemeen mogelijk om een bevoegdheid te mandateren aan iemand die niet werkzaam is onder verantwoordelijkheid van de mandaatgever (artikel 10:4 Awb). Het is tevens mogelijk om instructies te geven over de uitoefening van de gemandateerde bevoegdheid (artikel 10:6, eerste lid, Awb). Bij het toekennen van een mandaat wordt ook aandacht besteed aan de procedures met betrekking tot bezwaar en beroep. Het in mandaat verlenen of weigeren van een ontheffing of toestemming op grond van de verordening is namelijk een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waartegen bezwaar en beroep mogelijk is.

Artikel 6. Eisen snelle motorboot

Eerste tot en met vijfde lid:
In het Binnenvaartpolitiereglement zijn over de eisen van een snelle motorboot landelijke regels vastgesteld. In deze verordening is bij deze landelijke regels aangesloten door in een aantal leden hiernaar te verwijzen.

Zesde lid:
De hoogte van het verzekerd bedrag op het gebied van de wettelijke aansprakelijkheid is geactualiseerd. Een bedrag van € 5.000.000,- is opgenomen omdat dit de standaard is voor wettelijke aansprakelijkheid bij motorboten.

Artikel 7. Overige eisen en verbodsbepaling

Ook in dit artikel wordt verwezen naar het Binnenvaartpolitiereglement. Daarnaast zijn nadere eisen en een verbodsbepaling opgenomen met als doel de veiligheid op de recreatieplas in het algemeen en de speedbootbaan in het bijzonder te waarborgen.

Artikel 8. Verplichtingen

Ook in dit artikel wordt verwezen naar het Binnenvaartpolitiereglement. Daarnaast zijn in het artikel bijzondere verplichtingen opgenomen waar men zich aan moet houden.

Vijfde tot en met zevende lid:
In het vijfde en zesde lid zijn verplichtingen tot het volgen van bevelen en aanwijzingen voor de bestuurder van een vaartuig of snelle motorboot opgenomen. Deze bevelen en aanwijzingen zijn primair voor de ambtenaren die in het vijfde en zesde lid zijn genoemd. In het zevende lid is opgenomen dat het college ook kan bepalen dat de verplichting tot het opvolgen van bevelen en aanwijzingen ook geldt voor de eigenaar en/of beheerder van het watersportcentrum. Dit is niet direct in de verordening opgenomen omdat de eigenaar en/of beheerder van het watersportcentrum een particuliere partij is waarbij het afhangt van overige afspraken die met hen worden gemaakt ter uitvoering van deze verordening. Daarom is ook opgenomen dat het college voorwaarden kan stellen.

Artikel 9. Snelheidswedstrijden of demonstratie snelle motorboten

Hierbij wordt allereerst verwezen naar de toelichting zoals opgenomen bij artikel 5.

Tweede lid:
Het tweede lid is opgenomen zodat het gemeentebestuur tijdig op de hoogte is als er een snelheidswedstrijd of een demonstratie gaat plaatsvinden.

Artikel 10. Verbodsbepalingen overige vaartuigen, zwemmen en vissen

Eerste lid:
In dit lid is een bijzondere verbodsbepaling opgenomen voor de speedbootbaan. Dit omdat zwemmen, surfen of zich begeven met andere vaartuigen of drijvende voorwerpen dan geregistreerde snelle motorboten in de speedbootbaan gevaar met zich mee kan brengen. Een snelle motorboot is overigens op grond van dit lid niet verboden in de speedbootbaan. Wel mag een dergelijke snelle motorboot op grond van artikel 4, eerste lid, niet harder varen dan 10 kilometer per uur tenzij een ontheffing is verleend zoals bedoeld in artikel 5, eerste lid.

Tweede lid:
In dit lid zijn verbodsbepalingen opgenomen wanneer het verboden is te zwemmen, surfen of het bewegen met drijvende voorwerpen in een ander gebied van het watersportcentrum dan de speedbootbaan zoals genoemd in het eerste lid. Dit verbod geldt voor het gebied dat op de kaart bij de verordening is aangegeven.

Derde lid:
In dit lid is duidelijk gemaakt dat vissen gedurende een bepaalde tijd niet is toegestaan in de speedbootbaan. Daarnaast is ook opgenomen dat vissen niet is toegestaan in het gebied als dit met borden of teksten kenbaar is gemaakt.

Artikel 11. Uitzonderingsbepaling

In dit artikel is bepaald wanneer de bepalingen van deze verordening niet van toepassing zijn. Dit heeft betrekking op de politie en vaarwegbeheerders zodat zij hun toezichthoudende taak kunnen uitvoeren. Het college is ook hier bevoegd om de uitzondering ook te laten gelden voor de eigenaar en/of beheerder van het watersportcentrum. Hierbij wordt ook verwezen naar de toelichting bij artikel 8.

Artikel 12. Strafbepaling

Deze strafbepaling is gelijk aan de oude verordening uit 1990. De bevoegdheid tot het opnemen van een strafbepaling is opgenomen in artikel 154 van de Gemeentewet.

Artikel 13. Inwerkingtreding

In dit artikel is opgenomen wanneer de verordening in werking treedt. Daarbij is bepaald dat de verordening met terugwerkende kracht in werking treedt op 1 april 2020. Dit omdat het vaststellen van de verordening naar verwachting op 1 april 2020 plaatsvindt. De verordening treed pas in werking drie dagen na de publicatie en de inwerkingtreding zal derhalve later zijn dan 1 april 2020. Op 1 april 2020 start het nieuwe watersportseizoen. Het is onwenselijk dat vanaf 1 april 2020 tot de inwerkingtreding geen regels gelden, ook omdat de speedbootbaan dan niet gebruikt kan worden. Daar komt bij dat het grootste gedeelte van de verordening ook in 2019 gold. Op grond van deze bijzondere redenen is terugwerkende kracht mogelijk. Daarom is in de verordening opgenomen dat de verordening in werking treedt met terugwerkende kracht tot 1 april 2020.

Artikel 14. Citeertitel

De verordening kan aangehaald worden als ‘Verordening watersportcentrum de Bijland’. Deze verordening heeft reeds een korte titel waardoor de volledige naam van de verordening als citeertitel kan worden gebruikt.

Oude Waal

Eendenkolk

Water de Bijland

Speedbootbaan

Rijn

Bijlands kanaal

Lobith

Tolkamer

GEMEENTE ZEVENAAR

Project:
Verordening Watersportcentrum de Bijland

Onderdeel:
Ligging water en speedbootbaan

Getekend : VVH			
Datum:	*Nr:*	*Par:*	
Wijzigingen			
Gezien :			
Datum : *01-04-2020*			
Schaal : *1:10.000*			
Bestek Nr :			
Aantal Bl : *1*			
Tek.Nr :			

Toelichting
Op verordening Watersportcentrum de Bijland

1.1 Juridisch kader

In Artikel 147, eerste lid, van de gemeentewet is het volgende bepaald:
"Gemeentelijke verordeningen worden door de raad vastgesteld voor zover de bevoegdheid daartoe niet bij de wet of door de raad krachtens de wet aan het college of de burgemeester is toegekend."
In artikel 149 is het volgende bepaald:
"De raad maakt de verordeningen die hij in het belang van de gemeente nodig oordeelt."

Daarnaast is in artikel 8.06 van het Binnenvaartpolitiereglement het volgende bepaald:

1. *Een snelle motorboot mag niet sneller varen dan 20 km per uur ten opzichte van het water. De bevoegde autoriteit kan vaarwegen of gedeelten daarvan aanwijzen waarop dit verbod niet van toepassing is dan wel waarop een andere maximum snelheid van toepassing is, daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen snel varen overdag of 's nachts, tussen bedrijfsmatige vaart en recreatieve vaart en veerdiensten;*
2. *Het is verboden te waterskiën of te doen waterskiën of op soortgelijke wijze van de vaarweg gebruik te maken of gebruik te doen maken. De bevoegde autoriteit kan vaarwegen of gedeelten daarvan aanwijzen waarop dit verbod overdag niet van toepassing is;*

Op grond van bovenstaande algemene bevoegdheid zoals opgenomen in de gemeentewet en de bijzondere bevoegdheid zoals opgenomen in het Binnenvaartpolitiereglement is de verordening opgesteld.

1.2 Wijze van opstellen verordening

1.2.1 Welke bepalingen van de oude verordening?

De bepalingen over het snelvaren zijn opgenomen in de artikelen 16 en verder van de oude verordening watersportcentrum de Bijland. De overige artikelen (de artikelen 3 tot en met 15) worden niet overgenomen in de nieuwe verordening. In de meeste gevallen komt datgene wat is geregeld in die artikelen wel terug in andere wettelijke regels (bijvoorbeeld de Algemene plaatselijke verordening en de afvalstoffenverordening).

1.2.2 Uitbreiding verordening naast regels speedbootbaan

In de oude verordening was in artikel 18, eerste lid, opgenomen dat het verboden is om harder te varen dan 10 kilometer per uur. De opdracht ging alleen over de speedbootbaan. Echter, als alleen regels met betrekking tot de speedbootbaan zouden worden opgenomen in de verordening dan geldt op het water 'de Bijland' de algemene regels zoals opgenomen in artikel 8.06 van het Binnenvaartpolitiereglement. Dit betekent dat dan een maximum snelheid van 20 kilometer per uur gaat gelden. Dit is niet wenselijk. Daarom is in de verordening meer dan alleen bepalingen over de speedbootbaan opgenomen en is ook de snelheidsbeperkende maatregel opgenomen.

Hetzelfde geldt voor het bepaalde in artikel 26. Daarin zijn bepalingen opgenomen over het plankzeilen / surfen, vissen en roeien die wel in de nieuwe verordening terugkomen.

1.2.2 Overleg watersportcentrum

De oude verordening was reeds 30 jaar oud. Daarom is verzocht om te vragen aan het watersportcentrum of deze bepalingen nog steeds in de praktijk zo worden uitgevoerd. De gemeente heeft hierover contact gehad met de advocaat van het watersportcentrum.

Zijn reactie is binnengekomen en deze reactie is verwerkt in de nu voorliggende verordening.

1.2.3 Wijzigingen ten opzichte van de oude verordening

De grote wijzigingen ten opzichte van de oude verordening zijn als volgt:
- Modernisering regelgeving en verduidelijking begripsbepalingen en algemene bepalingen;
- Wijziging ontheffing en toestemming wedstrijden / demonstraties -> college van B&W is bevoegd, mandaat is mogelijk en college kan nadere regels opstellen (zie ook onder hoofdstuk 3.3);
- Artikel met tekst "Het bezigen van jetski's en ski-frees is verboden." is gewijzigd opgenomen in de nieuwe verordening. Onduidelijk is wat met ski-frees wordt bedoeld, waardoor die niet is opgenomen. Voor jetski's en gelijksoortige vaartuigen is een absoluut verbod opgenomen in artikel 4, derde lid. Ontheffing hiervan is derhalve niet mogelijk. Dit omdat de handhavingsjurist van de gemeente Zevenaar heeft verzocht de activiteiten niet uit te breiden;
- Diverse malen is verwezen naar artikelen in het Binnenvaartpolitiereglement. In de oude verordening stonden bepalingen die in dit reglement staan. Voorgesteld wordt om daarnaar te verwijzen (want dat is landelijke regelgeving). Dit heeft ook de voorkeur van het watersportcentrum;
- Artikel 11 Uitzonderingsbepaling is geactualiseerd en uitgebreid. Ook provinciale waterstaat en vaarwegbeheerders gemeente Zevenaar zijn toegevoegd;
- Inwerkingtreding met terugwerkende kracht naar 1 april 2020.

1.3 Aandachtspunten

1.3.1 Is de raad bevoegd om de verordening op te stellen?

In hoofdstuk 1.1 is het juridisch kader geschetst. Hieruit blijkt dat de raad, voor zover wij op dit moment weten, de bevoegdheid heeft om de verordening op te stellen.

1.3.2 Maken kaart als bijlage bij de verordening

Op drie punten in de nieuwe verordening wordt verwezen naar een kaart die is opgenomen in de bijlage en die is gewaarmerkt. Met uitzondering van het eerste punt stond dit ook in de oude verordening. Deze overzichtskaart moet nog wel worden gemaakt. In de overzichtskaart moeten de volgende onderdelen worden opgenomen:
- gebied van de gemeente Zevenaar behorende water de Bijland met het daarbij gelegen watersportcentrum (zie artikel 2, eerste lid);
- door middel van boeien gemarkeerde speedbootbaan (zie artikel 5, eerste lid);
- gebied waar het verboden is te zwemmen, het plankzeilen / surfen te beoefenen of het bewegen met drijvende voorwerpen (zie artikel 10, tweede lid).

1.3.3 Eisen mandaat, instructies en bezwaar en beroep

In de verordening is de bevoegdheid tot het verlenen van een ontheffing of het verlenen van toestemming voor snelheidswedstrijden of demonstraties toegekend aan het college van burgemeester en wethouders. Dit omdat de gemeente niet meer deels eigenaar is of het beheer heeft over het watersportcentrum, zoals in het verleden wel zo was. In de verordening is bepaald dat het mogelijk is mandaat te verlenen aan ambtenaren of aan de eigenaar en/of beheerder van het watersportcentrum. Daarvoor gelden de algemene mandaatregels zoals opgenomen in artikel 10:1 en verder van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Bij het eventueel toekennen van het mandaat dient nader uitgezocht te worden of de aard van de bevoegdheid zich tegen de mandaatverlening verzet (artikel 10:3, eerste lid, Awb). Voor zover wij nu kunnen beoordelen is dat niet het geval. Het is in het algemeen mogelijk om een bevoegdheid te mandateren aan iemand die niet werkzaam is onder verantwoordelijkheid van de mandaatgever (artikel 10:4 Awb). Het is tevens mogelijk om instructies te geven over de uitoefening van de gemandateerde bevoegdheid (artikel 10:6, eerste lid, Awb).

Op welke wijze afspraken kunnen worden gemaakt met het watersportcentrum over de inkomsten- en kostenverdeling kan bij het overleg over de mandaatverlening met het watersportcentrum worden afgesproken.

Daarbij adviseren wij ook aandacht te besteden aan de procedures met betrekking tot bezwaar en beroep. Het in mandaat verlenen of weigeren van een ontheffing of toestemming op grond van de verordening is namelijk een besluit in de zin van de Awb waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. Tevens moet dan worden nagedacht wie de beslissing op bezwaar ondertekent. Op grond van de regels in de Awb mag dit in ieder geval niet dezelfde persoon zijn als diegene die het besluit heeft genomen.

1.3.4 Strafbepaling

De strafbepaling opgenomen in artikel 12 van de nieuwe verordening is hetzelfde als bij de oude verordening. Het is overigens wel mogelijk om de hechtenis te verhogen naar drie maanden. Dat is het maximum zoals opgenomen in artikel 154 van de Gemeentewet.

1.3.5 Nadere regels toekennen ontheffing of verlenen toestemming

In artikel 5, derde lid, en artikel 9, derde lid, is aan het college de bevoegdheid gegeven om nadere regels te stellen voor het toekennen van een ontheffing voor de speedbootbaan of het verlenen van toestemming voor snelheidswedstrijden of demonstraties. Het kan zinvol zijn om deze nadere regels op te stellen zodat voor het watersportcentrum ook duidelijk is wat de regels zijn. In deze nadere regels kan dan gekeken worden welke eisen aan een ontheffing of toestemming zijn verbonden. Daarbij kan bekeken worden of er bijvoorbeeld onderscheid wordt gemaakt in ontheffingen (volledige of gedeeltelijke) en of het college een maximumstelsel aan ontheffingen / toestemmingen wil creëren. Wij raden aan om deze nadere regels ook op 1 april 2020 in werking te laten treden.

Let op: mocht ervoor gekozen worden bij nadere regels een maximum aan ontheffingen of toestemmingen te bepalen dan geldt de jurisprudentie over schaarse vergunningen / schaarse rechten en dienen onder meer verdelingscriteria in de nadere regels te worden opgenomen.

1.3.6 In verordening genoemde eigenaar en beheerder van het watersportcentrum

In artikel 5, derde lid, en artikel 7, vierde lid, die gaan over mandaat zijn de eigenaar en de beheerder van het watersportcentrum expliciet benoemd. In de begripsbepalingen in artikel 1 is aangeven wat daaronder wordt verstaan.

1.3.7 Gewenst mandaat snelheidswedstrijden en demonstratie?

In de oude verordening was reeds opgenomen dat schriftelijke toestemming noodzakelijk was een snelheidswedstrijd of een demonstratie. Die bevoegdheid was gegeven aan het Dagelijks Bestuur van het watersportcentrum. Daarom is, op dezelfde wijze als bij de ontheffing, de mogelijkheid van mandaat opgenomen en het opstellen van nadere regels.

1.3.8 Gewenst dat uitzonderingsbepaling ook voor eigenaar / beheerder gelden?

In de oude verordening was opgenomen dat de bepalingen van de verordening niet van toepassing zijn op vaartuigen in dienst bij de eigenaar of beheerder van het watersportcentrum. Omdat thans sprake is van een particuliere eigenaar is gekozen om niet één op één in de verordening op te nemen. In de verordening is wel opgenomen dat het college de bevoegdheid heeft om de uitzonderingsbepaling ook voor de eigenaar / beheerder te laten gelden inclusief de bevoegdheid tot het stellen van voorwaarden. Dit is op dezelfde wijze gedaan als in artikel 8.

1.3.9 Terugwerkende kracht

Omdat de verordening pas in werking treed drie dagen na de publicatie zal de inwerkingtreding later zijn dan 1 april 2020, zijnde de start van het watersportseizoen. Daarom is in de verordening opgenomen dat de verordening in werking treedt met terugwerkende kracht tot 1 april 2020. Voor het opnemen van terugwerkende kracht moet een bijzondere reden zijn. Wij zijn van mening dat terugwerkende kracht mogelijk is gezien het feit dat het grootste gedeelte van de verordening ook in 2019 gold en gezien het belang dat er vanaf 1 april 2020 weer regels voor het watersportcentrum zijn.

1.3.10 Consultatie

De concept verordening is voorgelegd aan de advocaat van het watersportcentrum. Deze heeft daarop gereageerd en deze reactie is verwerkt..

1.3.11 Snelheid snelle motorboot

In de begripsbepalingen is opgenomen dat onder snelle motorboot wordt verstaan een vaartuig die sneller kan dan 20 kilometer per uur. In de oude verordening was dit 16 kilometer per uur. In het binnenvaartpolitiereglement wordt namelijk onder een snelle motorboot verstaan een vaartuig die sneller kan dan 20 kilometer per uur. De artikelen genoemd in het binnenvaartpolitiereglement gelden dus niet voor een boot die minder snel kan dan 20 kilometer per uur. Geadviseerd wordt om aan te sluiten bij de landelijke regels.

1.3.12 Aansprakelijkheid

De wettelijke aansprakelijkheid zoals genoemd in artikel 6, zesde lid, van de nieuwe verordening is geactualiseerd. In de oude verordening stond nog een bedrag in guldens genoemd. Nu is gekozen voor een

bedrag van € 5.000.000,-. Dit bedrag is in de nieuwe verordening opgenomen, omdat uit een korte inventarisatie van bootverzekeringen blijkt dat € 5.000.000,- de standaard is voor wettelijke aansprakelijkheid.

1.3.11 Toelichting verordening

In de oude verordening was geen toelichting opgenomen. Dat is in de meeste verordeningen tegenwoordig wel de gewoonte. Op verzoek is een toelichting bij de verordening opgenomen. De toelichting maakt geen deel uit van het besluit tot vaststelling van de regeling. De toelichting bij een raadsverordening wordt dan ook niet door de raad vastgesteld. Het college van B&W is diegene die de toelichting vaststelt en toevoegt als motivering bij het raadsvoorstel. De toelichting wordt wel samen met de door de raad vastgestelde verordening gepubliceerd op overheid.nl.

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: Verordening "Watersportcentrum De Bijland"

Naam en fractie: Marcel Lap, PvdA

Datum indienen: 7 mei 2020
Afdeling: Ruimtelijke ordening

Contactpersoon: Ard Schenk

Inleiding/Aanleiding:
In de commissie ruimte van 16 april jl. is gesproken over de verordening "watersportcentrum de Bijland". De recreatieplas de Bijland heeft een actuele verordening nodig voor het gebied waar snelvaren op een deel van de plas de Bijland mogelijk is. De vorige verordening gold tot 31 december 2019 en is opgesteld in 1990. Het college heeft een geactualiseerde verordening aan voorgelegd.
Door omwonende is tijdens de commissie ingesproken en gewezen op een aantal wijzigingen in de afgelopen 30 jaar. O.a. dat de recreatieplas behoort tot Natura2000-gebied, er inheemse diersoorten leven, een woonwijk is gerealiseerd binnendijks aan de zijde van de "speedbootbaan" etc.

De inspraak in relatie tot de verordening roept bij ons nog de volgende vragen op:

Vraag/Vragen:

1. Welke rol hebben de veranderingen in de directe omgeving van de recreatieplas de Bijland gespeeld bij de actualisering en waaruit blijkt dat;
   Belangrijke wijzigingen in de afgelopen 30 jaar zijn de aanleg van de woonwijk Vierkenshof vanaf 2002 tot op heden en de aanwijzing van het gebied als natura 2000 gebied in 2014. Hierbij de link naar het aanwijsbesluit .
   https://www.natura2000.nl/sites/default/files/_aanwijzing/380/N2K038_066-068_DB%20HVN%20Rijntakken.pdf
   Daarnaast is het eigendom van de plas overgegaan van het Recreatieschap Achterhoek en Liemers naar de huidige eigenaren.

2. Zijn bijvoorbeeld bij de actualisering van de verordening de gevolgen van het snelvaren en de geluidsoverlast onderzocht met betrekking tot de flora en fauna in het Natura 2000 gebied;

   Nee

3. Is onderzocht of in de recreatieplas beschermde inheemse diersoorten leven;
   In het kader van deze verordening is geen onderzoek verricht naar beschermde inheemse diersoorten.

4. De speedbootbaan maakt onderdeel uit van het “Watersportcentrum De Bijland”. Is de impact van het wel of niet hebben van een baan om snel te varen met het watersportcentrum besproken;
   Het watersportcentrum hecht zeker waarde aan het voortbestaan van de speedbootbaan. Het is één van de weinige plekken in het oosten van het land waar dit mogelijk is. Voor dit gebied is het een unique selling point.

5. Zijn er soortgelijke recreatiegebieden in Nederland waar snelvaren is toegestaan.
   Ja, via de volgende link kunt u zien waar snelvaren in Nederland mogelijk is. Het gaat zowel om plassen als om delen van rivieren/waterwegen.

   https://www.varendoejesamen.nl/kenniscentrum/artikel/bekijk-de-overzichtskaart-snelvaargebieden

6. Met welke instanties, organisaties etc is in de voorbereiding van de actualisering van de verordening gesproken. Denk aan: eigenaar/exploitant van de recreatieplan, natuurorganisaties, omwonenden, provincie, watersportverbond etc;
   Als gemeente hebben we bij de actualisering alleen contact gehad met de eigenaren. We willen daarnaast aangeven dat voor de Bijland een klankbordgroep is opgericht. Deze klankbordgroep bestaat uit de eigenaren, diverse verenigingen op en aan de plas, geïnteresseerden vanuit archeologie en natuur en ook enkele buurtbewoners. De gemeente is toehoorder en ontvangt verslagen van bijeenkomsten. Tijdens bijeenkomsten heeft de eigenaar de klankbordgroep geïnformeerd over diverse ontwikkelingen waaronder de speedbootbaan.

7. De vorige verordening gold voor ~30 jaar. Voor welke periode geldt de voorgestelde verordening.
   De vorige verordening kende geen einddatum, maar deze is om twee belangrijke redenen herzien
   - Er is een nieuwe eigenaar. In de oude verordening staat dat het recreatieschap Achterhoek Liemers eigenaar is;
   - Twee jaar na een fusie vervalt een verordening tenzij de raad deze verlengd. Aangezien de verordening verouderd was is deze bewust niet verlengd en heeft het college ervoor gekozen om een herziene verordening voor te leggen.

   De nieuwe verordening kent geen einddatum. Indien noodzakelijk kan deze wel aangepast en/of gemotiveerd ingetrokken worden.

Ellen Hondelink

Van: Griffie Zevenaar
Aan: Griffie Zevenaar
Onderwerp: inspraak M. Blom cie. Ruimte 160420 inzake verordening watersportcentrum De Bijland

Geachte commissieleden,

Het college van B&W vraagt u in te stemmen met de verordening watersportcentrum De Bijland.

Deze verordening is het laatste hoofdstuk in de belangenstrijd tussen bewoners en een ondernemer. Vooropgesteld: Ik heb het beste voor met de betreffende onderneming. Maar recreatie staat vaak op gespannen voet met leefbaarheid. Ik maak mij, en met mij veel andere bewoners er zorgen over.

Het belangrijkste bestuurlijke argument om in te stemmen met de verordening is:

Omdat snelvaren al decennia mogelijk is op de Bijland.

Beste commissieleden:

Dertig jaar geleden rookten we overal. Nu is dat in alle openbare gelegenheden verboden.
We hadden dertig jaar geleden geen zonnepanelen op ons dak.
Geen aardgasvrije wijken.
En van klimaatadaptatie en stikstofdepositie hadden we nog nooit gehoord.

U wordt hier gevraagd in te stemmen met regels voor een activiteit omdat ie er al decennia was. Dat lijkt me de slechtst mogelijke argumentatie. Van u wordt immers verwacht op basis van rangschikking van feiten, gedegen onderzoek, belangenafweging en argumentatie te beslissen. Daarbij redenerend vanuit het heden en de toekomst. Niet vanuit het leven van dertig jaar geleden. En zeker niet omdat alleen het belang van EEN ondernemer wordt behartigd. Want: wij zijn NIET geconsulteerd.

Anno 2020 is er langs de Bijland een forse woonwijk ontstaan met maar liefst 17 woningen aan het water. Al zou de ondernemer zich netjes aan de regels houden, zware speedboten met versterkte muziek (want dat is de praktijk) passen niet op de drempel van een woonwijk. In juni 2019 berichtte De Gelderlander nog over de enorme drukte, waar de waterpolitie zijn handen vol aan heeft.

Ik vraag mij dan ook af welke geluidsnormen opgelegd zijn en op welke manier de gemeente een eventuele overtreding kan constateren. Het college heeft er niets over opgenomen. We zijn dus aan de gabbertjesgoden en schlagerzangers overgeleverd en mogen in de weekenden met oordoppen op in de tuin.

Bij de verordening zie ik geen uitvoeringsvoorstel. Het college stelt dus wel regels op, maar laat burgers in het ongewisse of er ook daadwerkelijk gehandhaafd gaat worden. Aangezien overlast zich overwegend in het weekend voordoet, zal er niet zomaar toezicht zijn.

Dan is er de onduidelijkheid over wie nu het bevoegd gezag is. In de bijlage bij het raadsvoorstel staat dat de gemeente 'voor zover ze het weet' bevoegd is. Dat lijkt me niet al te stellig. Is dit wel zo?

Op 8 januari 2020 zei een ambtenaar nog dat de gemeente niet gaat over snelvaren.

Op zijn minst verwarrend, wat de gemeente communiceert.

Want in het collegebesluit van 17 december 2019 meent het college, tegen het ambtelijk juridisch advies indat het openbaar vaarwater betreft. En de plas in eigendom van de onderneming is en dus vergunningplicht heeft.

Dus mijn vraag is: Wie is nu het bevoegd gezag?

En is handhaving met betrekking tot overlast dan nog mogelijk?

En dan de strafmaat: Het college stelt als strafmaat hechtenis van 2 maanden bij overtreding voor. Mag een boa dan handhaven of is handhaven een zaak van de politie? Zijn wij als burgers hierbij gebaat?

Dan de natuur:

Kort geleden zagen we een bever zwemmen. Ik stuurde de foto nog trots naar de burgemeester. Hij vond het prachtig. Twee maanden geleden is er een zeearend gespot. De ondernemers beloven het dier een plekje te geven. Ik vraag me af voor hoe lang.

Dit water is niet alleen van de mens, maar ook van veel diersoorten. Dat is geen vrijblijvend statement

De Bijland is immers onderdeel van Natura2000gebied. Met deze eervolle status komt de zware verplichting de natuur te herstellen en te beschermen. DAT neemt de gemeente niet mee in haar overwegingen, ondanks de mooie woorden over het gebied.

Het is niet verwonderlijk dat Staatsbosbeheer, Vrijland en de Gelderse Natuur- en -Milieufederatie tegen de in 2017 voorgenomen bestemmingsplanwijziging waren.

In tussentijd heeft de gemeente stilletjes en zonder consultatie van stakeholders gewerkt aan het faciliteren van de ondernemer.

De uitwerking van uw besluit zal desastreus zijn voor het gebied. De stikstofneerslag, fijnstof en illegale gasdumping van naburige bedrijven en scheepvaart is al enorm en daar voegt u zo meer verwoesting aan toe, zonder uitzicht op een schonere toekomst.

In andere gemeenten is het denken al veel verder, daar wordt wel nagedacht over schonere vormen van recreatie. Elektrisch, of meer gericht op natuurbeleving.

De speedbootbaan is oud vervuilend vertier die nauwelijks toegevoegde recreatieve waarde heeft en die nauwelijks past bij het karakter en de kernwaarden van het Gelders eiland.

En waarvoor een milieuvergunning vereist is. Die is er niet.

Waarvoor vooraf geen flora- en fauna onderzoek verricht is.

Deze bedrijfsactiviteit is kortom illegaal en het vaststellen van een verordening is derhalve niet aan de orde.

Ik dank u voor uw aandacht.

Vriendelijke groet,

Martje Blom

*Z03CAD18E
3A*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Wensen en bedenkingen oprichting Stichting Liemerse Ambassade
Zaaknummer	Z/19/344863
Documentnummer	INT/19/928940
Portefeuillehouder	B. Elfrink
Portefeuille	participatie
Behandelend ambtenaar/afdeling	B. van Asperdt Msc./afdeling maatschappelijke ontwikkeling
Telefoon	06-83213269
E-mail	b.vanasperdt@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De gemeenteraden van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar hebben ingestemd met het uitwerken van een gezamenlijke ontwikkelagenda Economie en Werk. Dit heeft geresulteerd in een houtskoolschets van Liemerse ondernemers, het onderwijs en samenwerkende overheden genaamd: Liemerse ambassade. Dit samenwerkingsverband wordt ingebed in een stichting. Wij zijn voornemens deze stichting mede op te richten. Artikel 160 lid. 2 Gemeentewet bepaalt dat alvorens wij besluiten een stichting op te richten, de gemeenteraad in de gelegenheid moet zijn gesteld om hierover wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Dat doen wij met dit voorstel.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken naar aanleiding van het voornemen van het college om stichting de Liemerse ambassade (mede) op te richten.

3. Waarom naar de raad

De gemeenteraden van de voormalige gemeenten Rijnwaarden en Zevenaar hebben in 2017 ingestemd met de gezamenlijke uitwerking van de agenda Werk en Economie. Dit in het kader van het toewerken naar een nieuwe uitvoeringsstructuur voor de Participatiewet. De gemeenteraden van Duiven en Westervoort ook. Wij zijn voornemens om ter uitwerking hiervan de stichting Liemerse ambassade op te richten. Artikel 160 lid. 2 van de Gemeentewet bepaalt dat wij tot oprichting van en deelneming in een stichting kunnen besluiten indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Ook bepaalt artikel 160 lid. 2 dat wij geen besluit nemen zonder dat de gemeenteraad in de gelegenheid is geweest om wensen en bedenkingen ter kennis van ons te brengen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

De gemeenteraad heeft in 2017 besloten om een gezamenlijke ontwikkelagenda Economie en Werk te ontwikkelen samen met onderwijspartners, ondernemers en overheidspartners. De oprichting van stichting de Liemerse ambassade is een invulling van dit eerder genomen besluit. Dit voorstel draagt bij aan het vormgeven van de nieuwe uitvoeringsstructuur van de participatiewet. Tevens draagt dit voorstel bij aan de ambities van de Beleidsvisie Sociaal Domein 2020-2023 en past dit binnen de leidende principes van deze visie.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1. Het oprichten van stichting Liemerse ambassade is het gevolg van raadsbesluit "toekomst uitvoeringsstructuur participatiewet" en werkt de door de gemeenteraad besloten gezamenlijke agenda werk en economie verder uit.

Stichting de Liemerse ambassade wordt een gezamenlijk samenwerkingsverband van ondernemers, onderwijspartijen en overheden die samen werken aan een goed functionerende regionale arbeidsmarkt. Dit is de uitwerking van eerder genoemde raadsbesluiten.

1.2. Het samenwerkingsverband van ondernemers, onderwijspartijen en overheid vergt de oprichting van een stichting. Alvorens de stichting (mede) op te richten vragen wij de gemeenteraad om zijn wensen en bedenkingen over ons voornemen kenbaar te maken.

In 2017 beslisten de gemeenteraden van de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar (beide voormalige gemeenten) om in te stemmen met een nieuwe uitvoeringsstructuur voor de participatiewet. Als onderdeel van dit besluit besloten alle gemeenteraden om in te stemmen met de uitwerking van een gezamenlijke ontwikkelagenda voor Economie en Werk. Op 1 mei 2018 stelden wij het rapport "Naar een agenda voor Economie, Werk voor de Liemers, Montferland en Doesburg" vast. U bent hierover door een raadsinformatiebrief geïnformeerd. In dit rapport wordt de gezamenlijke agenda werk en economie verder uitgewerkt. De doelstelling van de agenda Economie en Werk is als onderdeel van een brede economische visie te streven naar een goed functionerende subregionale arbeidsmarkt. Dit betekent dat er op korte en middellange termijn vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in kwalitatief en kwantitatief opzicht goed in balans is. Geadviseerd werd om duidelijke governance (regie, sturing en toezicht) op de realisatie van de gezamenlijke agenda. Integrale beleidsafstemming tussen "de drie O's" te weten Onderwijs, Ondernemers en Overheid. Hiervoor hebben wij het voornemen – in nauwe samenspraak met Liemerse ondernemers en onderwijspartijen - Stichting De Liemerse ambassade op te richten waarin deze doelstelling gezamenlijk wordt nagestreefd. Kortheidshalve verwijzen wij u naar de bijgaande houtskoolschets.

Alternatieven

Een andere samenwerkingsvorm tussen private en publieke partijen is niet passend voor deze opgave

Samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheden vereist het (in het leven roepen van) privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid. De stichtingsvorm is zonder winstoogmerk en het best passend voor deze opgave.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Indien u instemt met dit voorstel, richten de betrokken colleges, ondernemers en onderwijspartijen de stichting gezamenlijk op. De planning is er op gericht om vanaf 1 april 2020 over te kunnen gaan tot oprichting van de stichting.

7. Klimaat en duurzaamheid

De gemeenteraad heeft duidelijke kaders gesteld dat het streeft naar kwalitatief en kwantitatief evenwicht op de arbeidsmarkt. En dat het oog heeft voor groepen met een afstand tot de (reguliere) arbeidsmarkt. Dit voorstel past bij een duurzame benadering en versterking van onze arbeidsmarkt.

8. Communicatie

Vergelijkbare voorstellen liggen voor in de gemeenteraden van Westervoort en Duiven. Indien stichting Liemerse ambassade een feit is, dan zullen wij u over de oprichting en de resultaten van de stichting (periodiek) informeren.

9. Kosten, baten en dekking

De jaarlijkse bijdrage van gemeente Zevenaar aan Stichting Liemerse ambassade bedraagt voor de jaren 2020 en 2021 €1,- per inwoner (€45.000,-). Dekking is voorzien in het participatiebudget.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/20/944929	Houtskoolschets Liemerse ambassade in oprichting
2.	INT/20/944927	HR A4 factsheet Liemerse Ambassade
3.	*XXX*	*Conceptstatuten (worden nagezonden)*

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Wensen en bedenkingen oprichting Stichting Liemerse Ambassade
Zaaknummer	Z/19/344863
Documentnummer	INT/19/928940

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 160 lid. 2 van de Gemeentewet:

besluit:

2. Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken naar aanleiding van het voornemen van het college om stichting de Liemerse ambassade (mede) op te richten;

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op .

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Houtskoolschets
Definitief

November 2019

DE LIEMERSE AMBASSADE

POSITIONERING EN INRICHTING

MEDE GEBASEERD OP DE RESULTATEN VAN DRIE BRAINSTORMSESSIES IN SEPTEMBER 2019

OPDRACHTGEVERS:
B. ELFRINK EN T. KAMPSCHREUR

PROJECTTEAM "OPRICHTEN LIEMERSE AMBASSADE":
BART VAN ASPERDT, DICK DUIMEL EN ARTHUR SCHEKERMANS.

Inleiding

De Liemerse economie heeft zich in de afgelopen jaren voortvarend ontwikkeld. Voor een verdere vooral duurzame ontwikkeling van de regionale economie zijn echter heldere beleidskeuzes noodzakelijk. De gemeenten Duiven, Zevenaar, Westervoort, Doesburg en Montferland hebben deze vastgelegd in de "*Economische visie de Liemers 2040*" . Kernpunt van de visie is de focus op 3 kanssectoren: vrije tijdseconomie, logistiek en de maakindustie. Wegens de huidige prominente aanwezigheid in de Liemers is agrarische economie (landbouw en landschap) ook onderdeel van deze houtskoolschets. Parallel aan deze beleidsontwikkeling is geconstateerd dat de verbinding tussen het economisch beleid en het arbeidsmarktbeleid sterker moet. In 2018 is het rapport "*Naar een Agenda voor Economie en Werk voor De Liemers, Montferland en Doesburg*" verschenen. Het rapport signaleert onder andere dat de beleidsterreinen "economie en werk" veelal nog onvoldoende verbonden zijn en dat er op sociaal-economisch gebied vele organisaties actief zijn, waarbij de activiteiten elkaar deels overlappen. Efficiënter en effectiever samenwerken is derhalve wenselijk.

Om de aanbevelingen uit de twee rapporten uit te voeren is door de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar besloten een aparte uitvoerende organisatie in het leven te roepen met als naam "*De Liemerse Ambassade*". Ten behoeve van de uitwerking van het concept van De Liemerse Ambassade is een projectplan opgesteld. Onderdeel van dit projectplan is het onder stakeholders toetsen van draagvlak voor De Liemerse Ambassade en het ophalen van voorstellen voor de positionering en inrichting van de De Liemerse Ambassade.

Aansluitend op een informatiesessie in april jl. vonden in september 2019 drie brainstormsessies plaats voor ondernemers, betrokkenen uit het onderwijs en bestuurders en ambtenaren van de deelnemende gemeenten en het Waterschap over de toekomstige positionering en inrichting van de Liemerse Ambassade georganiseerd. De opbrengsten van de sessies zijn verwerkt in deze houtskoolschets waarin op hoofdlijnen de ambitie, de programma's en de organisatie van De Liemerse Ambassade wordt weergegeven.

Doel van de houtskoolschets

Doel van deze houtskoolschets is het op hoofdlijnen de positionering en de inrichting van de Liemerse Ambassade te schetsen. Hierbij wordt nadrukkelijk gebruikt gemaakt van de vele ideeën en suggesties die uit de brainstormsessies zijn gekomen. Na een commitment van de bestuurlijke opdrachtgevers zal de schets besproken worden met de stakeholders. Op basis van hun input zal vervolgens een businessplan voor de Liemers Ambassade worden opgesteld.

Ambitie van de Liemerse Ambassade

De Liemerse Ambassade is een nieuwe organisatie gegrond op een duurzame coalitie van de Liemerse gemeenten, onderwijs-kennisinstellingen en het regionale bedrijfsleven die de economisch kracht van de Liemers wil bundelen en versterken. Stakeholders stellen vast dat er thans onvoldoende focus is in de regio als het gaat om programma's die de regionale economie moeten versterken. Tevens is er sprake van een versnippering in regie en overlegvormen.

De *ambitie* van de Liemerse Ambassade is de kracht van de Liemers te bundelen voor sterke duurzame economische regio met een aantrekkelijke balans voor wonen, werken en recreëren.

De Liemerse Ambassade wil deze ambitie realiseren door:

- De regio De Liemers met een herkenbaar profiel te branden
- Een bovenlokaal adres te zijn voor de uitvoering van projecten die de regionale economie te versterken
- Een belangrijk voertuig te zijn voor de realisatie van de doelstellingen zoals verwoord in de economische visie Liemers 2040 inclusief agrarische economie.
- Het beleid van de Europa , rijk en provincie te verbinden aan de opgaven in de regio
- Het lobbyorgaan te zijn voor de regio richting Europa, rijk, provincie en publieke en private organisaties.

Kernwaarden van de Liemers Ambassade

De Liemerse Ambassade is een project -en netwerkorgansiatie gebaseerd op samenwerking tussen ondernemers , onderwijs en overheid. De Liemerse Ambassade is daarmee een triple helix-organisatie en fungeert als een knooppunt in het regionaal economisch netwerk waardoor de partijen elkaar sneller weten te vinden en vraagstukken integraal worden aangepakt.

Met de onderstaande kernwaarden van de Liemerse Ambassade wordt aangegeven waar de organisatie voor staat en hoe ze aan de slag wil. De kernwaarden van de Liemerse Ambassade zijn:

- **Verbindend**: de kracht van de Liemerse Ambassade zit in de verbinding tussen ondernemers, onderwijs en de overheid zowel in de governance als in de programma's. Tevens vindt verbinding plaats met andere vormen van regionaal economisch overleg zoals The Economic Board Arnhem-Nijmegen
- **Resultaatgericht**: De Liemerse Ambassade werkt op basis van een vastgesteld programma naar resultaten die een meetbare impact hebben voor de regio.
- **Ondernemend**: de Liemerse Ambassade werkt op een ondernemende wijze: initiatiefrijk en slagvaardig.
- **Flexibel**: De Liemerse Ambassade weet zich snel aan te passen aan veranderende omstandigheden en is in staat maatwerk te leveren.
- **Innovatief**: de Liemerse Ambassade is veranderingsgericht en altijd op zoek naar nieuwe kansen voor de regio.

Programma's van de Liemerse Ambassade

De Liemerse Ambassade kent bij de start drie programma's. De organisatie is flexibel: programma's kunnen gestopt en toegevoegd worden.

1. **Programma: Economisch vitaliteit en duurzaamheid**
2. **Programma: Versterken aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt**
3. **Programma : Profilering en acquisitie**

Binnen de programma's worden programmalijnen en projecten ontwikkeld en uitgevoerd die betrekking op de vier prioritaire sectoren: vrije tijdseconomie, logistiek, agrarische economie en maakindustrie. Zo ontstaat een integrale aanpak. De programma's en programmalijnen zijn gebaseerd op de input uit de brainstormsessies. In het verdere proces zullen ze nog nader getoetst worden op haalbaarheid en wenselijkheid.

	Economische vitaliteit en duurzaamheid	Versterken aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	Profilering en acquisitie
Vrije tijdseconomie	Vitale vrijetijdseconomie	• Leven lang ontwikkelen (scholing) • Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	• Profilering • Lobby • Strategisch acquireren
Logistiek	Logistiek duurzaam		
Agrarische economie	Duurzame agrarische ketenontwikkeling		
Maakindustrie	Innovatieve maakindustrie		

Programma Economische vitaliteit en duurzaamheid

Programma Versterken aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Programma Economische vitaliteit en duurzaamheid

Doelstelling van het programma is de economische vitaliteit en duurzaamheid in de sectoren vrije tijdseconomie, logistiek, agrarische economie en maakindustrie in de regio de Liemers te versterken.

Binnen dit programma kan gedacht worden aan de volgende programmalijnen:

- Programmalijn Duurzame agrarische ketenontwikkeling
- Programmalijn Vitale vrije tijdseconomie
- Programmalijn Logistiek Duurzaam
- Programmalijn Innovatieve maakindustrie

Programma Versterken aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

Doelstelling van dit programma is zorgdragen voor voldoende gekwalificeerd personeel in de Liemers en een bijdrage leveren aan een inclusieve arbeidsmarkt.

Binnen dit programma kan gedacht worden aan de volgende programmalijnen

- Programmalijn: Aansluiting beroepsonderwijs- arbeidsmarkt
- Programmalijn: Leven lang ontwikkelen/ om, her en bijscholing
- Programmalijn: Leerwerkcentrum voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt waaronder statushouders

Programma Profilering en acquisitie

Programma Profilering en acquisitie

Doelstelling van het programma Profilering en acquisitie is het ontwikkelen van een sterk regionaal profiel van de Liemers . Het gaat hierbij vooral om de herkenbaarheid , het verhaal en de naamsbekendheid van de Liemers, het creëren van een uniek imago van de economische regio De Liemers.

Binnen dit programma kan gedacht worden aan de volgende programmalijnen:

- Programmalijn: profilering van de Liemers als economische sterk en duurzame regio
- Programmalijn: strategisch acquireren van bedrijven van buitende regio
- Programmalijn: lobby en externe betrekkingen in Europa, de Duitse grensregio, Rijk en Provincie

Governance en organisatie van de Liemerse Ambassade

- De kracht van de Liemerse Ambassade ligt in een niet-vrijblijvende duurzame **samenwerking van overheid, ondernemers en onderwijs** in een nieuw op te richten juridische entiteit; bij voorkeur een nieuwe stichting. Bestaande overlegvormen op het terrein van economie, onderwijs en arbeidsmarkt in De Liemers zullen zo veel als mogelijk opgaan in de Liemers Ambassade.

- De Liemerse Ambassade kent een compact en initiatiefrijk bestuur met de volgende taken:
  - Vaststelling van voorstellen van projecten
  - Vaststelling strategisch meerjarenplan en jaarplan
  - Vaststelling van de begroting en jaarrekening
  - Aanstelling en ontslag van de ambassadeur en de programmamanager

- Het bestuur is tripartite samengesteld: een vertegenwoordiging vanuit de gemeenten, een vertegenwoordiging vanuit het onderwijs en een vertegenwoordiging vanuit het Liemerse bedrijfsleven.

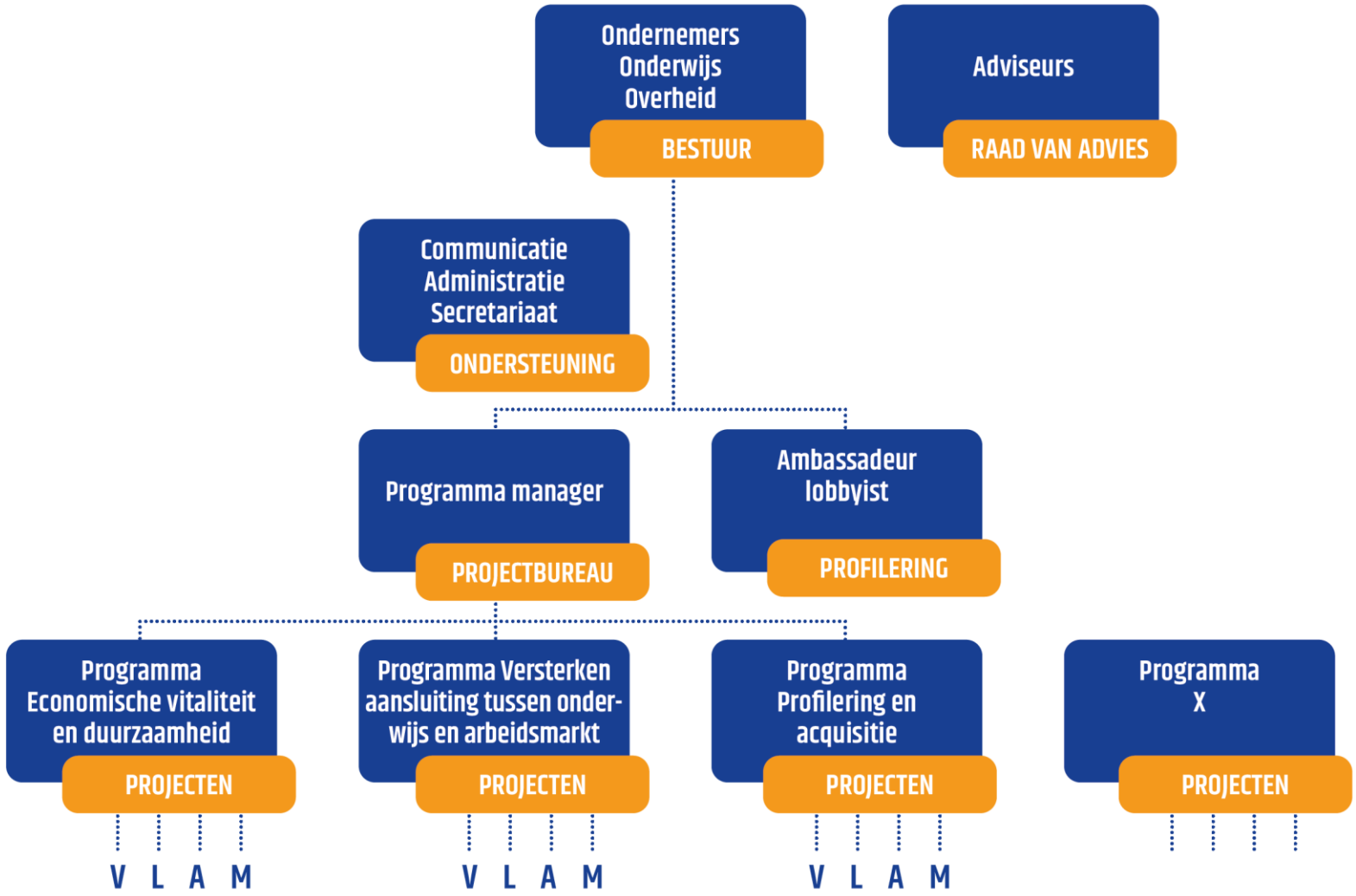
- Het bestuur wordt geadviseerd door een raad van advies/”denktank” met adviseurs met bewezen kennis en kunde, en een groot netwerk, binnen én buiten de Liemers.

- De ambassadeur van de Liemerse Ambassade is verantwoordelijk voor de externe betrekkingen: het actief zijn als boegbeeld van de Liemers.

- De programmamanager is verantwoordelijk voor de aansturing van de programma’s met daarin de projecten.

- Voor ieder programma worden één of meerdere projectleiders aangesteld die verantwoordelijk is/zijn voor de uitvoering van het programma’s. Indien gewenst kunnen deze gedetacheerd worden vanuit de deelnemende partners.

Organogram

Ondernemers
Onderwijs
Overheid
BESTUUR
Adviseurs
RAAD VAN ADVIES
Communicatie
Administratie
Secretariaat
ONDERSTEUNING
Programma manager
PROJECTBUREAU
Ambassadeur
lobbyist
PROFILERING
Programma
Economische vitaliteit
en duurzaamheid
PROJECTEN
V L A M
Programma Versterken
aansluiting tussen onder-
wijs en arbeidsmarkt
PROJECTEN
V L A M
Programma
Profilering en
acquisitie
PROJECTEN
V L A M
Programma
X
PROJECTEN

Organogram (Raad van advies)

Raad van advies

Adviseur	Generalist Specialist	Vrijetijd	Logistiek	Agrarisch	Maak	Bestuur Management Organisatie	ICT
Naam	G					√	
Naam	S	√					
Naam	S		√				
Naam	S			√			
Naam	S				√		
Naam	G	√	√	√	√		
Naam	G						√
Naam							
Naam							
Naam							
Naam							
Naam							

Financiering Liemerse Ambassade

- Ten behoeve van de exploitatie van de Liemerse Ambassade zal een begroting opgesteld worden. Voorgesteld wordt om met een vaste basisfinanciering te werken die voorziet in dekking van de kosten voor de manager, het secretariaat/administratie/financiën, communicatie / branding, kantoorkosten en acquisitiekosten. Voor de vijf gemeenten wordt een basisbijdrage per inwoner voorgesteld. Voor de overige basispartners wordt uitgegaan van een gezamenlijk bedrag . Indien partners "in kind" een bijdrage leveren aan de begroting (o.a. huisvesting, automatisering, financiën, personeel) kunnen hierover afzonderlijke afspraken worden gemaakt
- Van de provincie wordt in het kader van de bevordering van de regionale economie een startsubsidie en subsidie voor de realisatie van het meerjarenbeleidsplan aangevraagd.
- De programmaorganisatie wordt gefinancierd vanuit het programma c.q. de projecten zelf, mede op basis van verworven subsidies en bijdragen vanuit partners.

Liemerse Ambassade

Factsheet Liemerse Ambassade Versie januari 2020

De Liemerse Ambassade bundelt Liemerse denk- en doekracht

WAT

De Liemerse Ambassade is het gezicht, het aanspreekpunt en de projectorganisatie van de Liemers. Het is een stichting van, voor en door vertegenwoordigers van ondernemers, onderwijs en overheid in De Liemers.

DOEL

Het effectief uitvoeren van projecten die de individuele gemeenten overstijgen en waarvan de resultaten de Liemers als geheel ten goede komen. Versnippering wordt voorkomen, projecten zijn onder controle, hebben een kop en een staart en worden effectief uitgevoerd zonder winstoogmerk. De Liemerse Economische Visie wordt uitgevoerd in concrete projecten.

WAAROM

Binnen de Liemers zijn verschillende samenwerkingsverbanden actief die op verschillende werkterreinen en aandachtsgebieden projecten uitvoeren die de Liemers ten goede komen. De Liemerse Ambassade wil deze samenwerkingsverbanden onder één organisatie met elkaar verbinden om daarmee de samenhang en focus tussen de verschillende activiteiten en projecten te vergroten. Als zodanig bundelt de Liemerse Ambassade de Liemerse denk- en doekracht.
De Liemerse Ambassade is het antwoord op de expliciete vraag naar krachtige samenwerking van Liemerse werkgevers en de Liemerse Economische Raad.
Bij de start in 2020 focust de Liemerse Ambassade zich op de sectoren vrijetijdseconomie, logistiek, agrarisch-natuur en maakindustrie ('VLAM').

De organisatie kent vier programma's:
1. Economische vitaliteit en duurzaamheid
2. Versterken van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt
3. Profilering en acquisitie
4. Programma X, om aan te geven dat de organisatie flexibel is: programma's kunnen toegevoegd en beëindigd worden.

De Liemerse Ambassade is ingericht om programma's en projecten die voortkomen uit strategische visies (zoals de Liemerse Economische Visie) in resultaten om te zetten. Nieuwe kansen die zich voordoen kunnen door de Liemerse Ambassade worden opgepakt en bestaande initiatieven worden waar mogelijk door de Liemerse Ambassade naar een hoger plan gebracht. De Liemerse Ambassade wil de Liemers in volle breedte nieuwe impulsen geven en de samenwerking tussen partijen bevorderen.

WAT LEVERT HET OP?

- Uitvoeringskracht; concreet werkende oplossingen voor problemen
- Projecten met een kop en een staart, die effectief ingericht, bestuurd, gefinancierd en uitgevoerd worden, met maandelijkse voortgangsrapportage.
- Fondsen voor uitvoer van Liemerse projecten
- Voorkomen van kosten (bijvoorbeeld door mensen aan het werk te krijgen)
- Elkaar binnen de Liemers snel kunnen vinden
- Meer bekendheid buiten de Liemers en vindbaar van buitenaf - één gezicht naar buiten
- Concentreren van kennis en kunde
- Een netwerk
- Hergebruik van oplossingen. Voorkomen dat zaken dubbel gebeuren. Daardoor goedkoper.
- Structuur in bestaande initiatieven

WAT KOST HET, WAT ZIJN DE INKOMSTEN?

- 2019: projectkosten €50.000
- 2020 en 2021: gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar dragen een euro per inwoner bij.
- Bijdragen van ondernemers en onderwijs
- Inkomsten uit eigen projecten
- Externe subsidies, afkomstig van PG, NL, EU en branches.

HOE KUNNEN DEELNEMERS INVLOED KRIJGEN OP DE STICHTING?

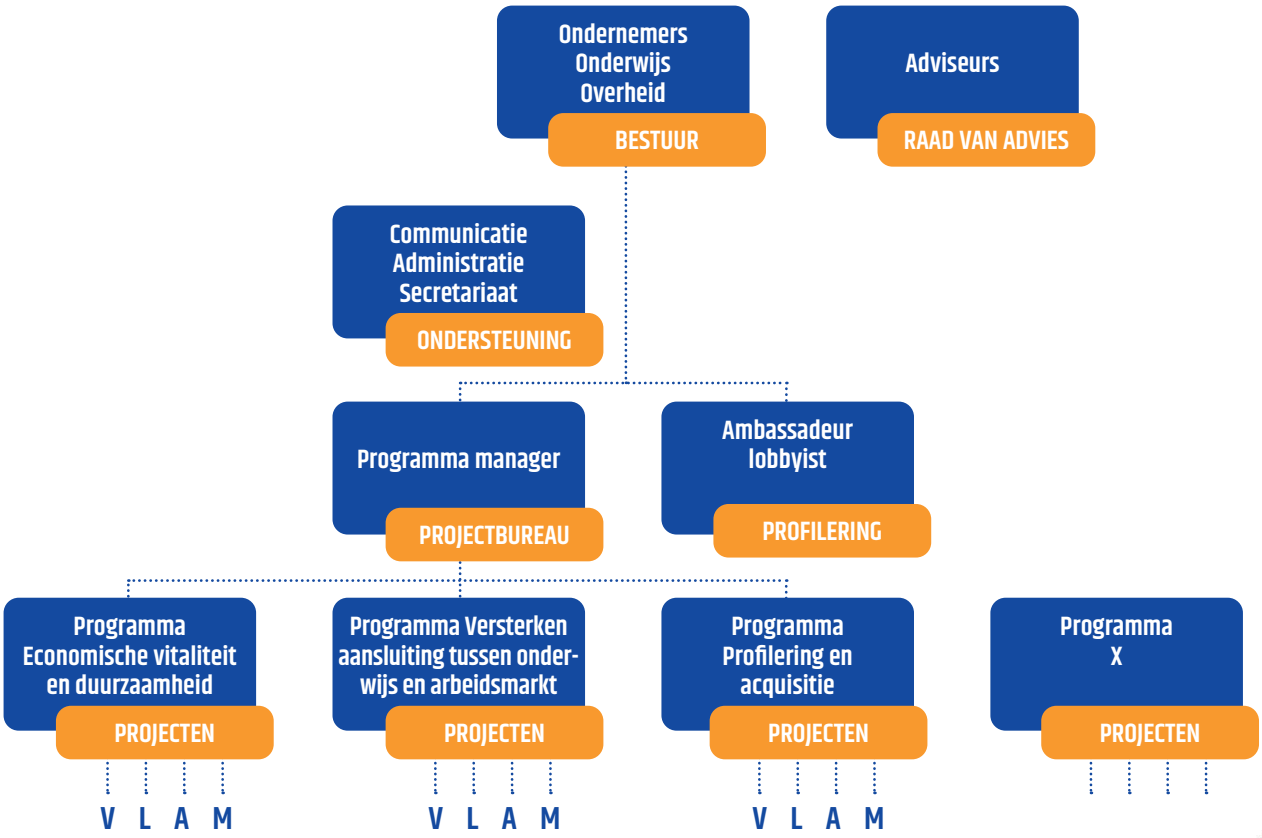
Dat kan door:
- Als bestuurder deel te nemen (direct of vertegenwoordigd)
- Door te behalen doelen (zoals bijvoorbeeld de uitvoering Liemerse Economische Visie) vast te leggen in de statuten
- Door deel te nemen aan projecten
- Door mee te denken
- Door rechtstreeks opdrachtgever te worden van projecten en rechtstreeks gerapporteerd te worden over de voortgang.

HOE WERKT DE UITVOERING?

De Liemerse Ambassade start in 2020 met drie programma's:

- Economisch vitaliteit en duurzaamheid
- Versterken van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt
- Profilering en acquisitie

Aan deze programma's worden projecten gekoppeld, bestaande en nieuwe. Deze worden effectief ingericht en bestuurd, met een kop en een staart, met financiële controle en maandelijkse voorgang.

Liemers Perspectief in Zorg en Techniek

Mensen met een migratieachtergrond duurzaam aan de slag

Hoofdaanvrager:
De Liemerse ambassade

Projectpartners:
Liemerije
Hulp in Gelderland
E-Care
Kinkelder BV
Rijn-IJssel
En nu Nederlands
RSD de Liemers

Datum: 16 januari 2020

Arbeidsmarktdiscrepantie in de Liemers

Het UWV meldt in haar regiorapportage van oktober 2019[1] dat er sprake is van kwantitatieve en kwalitatieve mismatches op de arbeidsmarkt van Midden-Gelderland. Ook in de Liemers dat deel uitmaakt van Midden-Gelderland lopen we er tegen aan dat de competenties, vaardigheden en kwalificaties niet aansluiten bij de vraag van de markt waardoor veel mensen langs de kant blijven staan. De RSD de Liemers heeft momenteel 2096 klanten (peildatum 1 november 2019). Van deze klanten hebben 836 personen een overbrugbare afstand tot werk, 1078 personen hebben (vooralsnog) een onoverbrugbare afstand tot werk en 122 personen zijn niet-uitkeringsgerechtigd (+60 overig). Zelfs de werkzoekenden met een overbrugbare afstand blijken in de praktijk maar geschikt voor een beperkt aantal vacatures. De urgentie om mismatches tussen vraag en aanbod te verkleinen is groot: werkgevers zitten te springen om personeel en er zijn zoals gezegd nog genoeg mensen die moeilijk aan het werk komen.

Rol RSD de Liemers

Deze arbeidsmarktdiscrepantie speelt dus bij het grootste gedeelte van de mensen die onder de Participatiewet vallen. De RSD de Liemers speelt een belangrijke rol bij het verminderen van de genoemde arbeidsmarktdiscrepantie. De RSD de Liemers voert voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar de Participatiewet uit. Naast het rechtmatig verstrekken van bijstandsuitkeringen, heeft de RSD de wettelijke taak om mensen met een bijstandsuitkering en niet-uitkeringsgerechtigden te re-integreren naar werk. De genoemde Liemerse gemeenten aan de RSD de Liemers de opdracht gegeven om binnen dit wettelijke kader zoveel mogelijk mensen werkfit te maken, waar mogelijk naar een opleiding toe te leiden en samen met het Werkgeversservicepunt (WSP) Midden-Gelderland te bemiddelen naar betaald werk.

De RSD baseert zich hierbij op 3 kernwaarden: Perspectief, Maatwerk en Vakmanschap. Deze kernwaarden gelden als het DNA van de RSD. Omdat de RSD verschillende klantgroepen met verschillende problematieken bedient, werkt de RSD samen met een groot netwerk van externe partners. Het netwerk is divers en bestaat uit werkgevers(organisaties), zorg- en welzijnsinstellingen, re-integratieorganisaties, onderwijsinstellingen en andere afdelingen van de gemeenten.

De RSD heeft haar bestand in treden ingedeeld. De treden geven een indicatie van de afstand tot de arbeidsmarkt. De trede-indeling is gebaseerd op de voorspellers van werkhervatting, hoe hoger de trede, hoe kleiner de afstand tot de arbeidsmarkt.

Hardnekkige discrepantie bij groepen met een migratieachtergrond zonder vooropleiding

Het aantal klanten van de RSD met een migratieachtergrond bedraagt op dit moment 664. Dit is bijna 1/3 van het klantenbestand van de RSD. In de Liemers hebben 210 personen van deze groep een voorlopige of voorwaardelijke vergunning tot verblijf (statushouders). De hierboven genoemde dienstverlening van de RSD richt zich ook op mensen met een migratieachtergrond. We constateren echter in de praktijk dat deze dienstverlening niet voldoende is om bepaalde groepen met een migratieachtergrond aan het werk te krijgen. In deze 2 groepen willen we in dit project gericht extra investeren om ze toch succesvol naar betaald werk toe te kunnen leiden.

[1] Rapportage Regio in Beeld Midden-Gelderland van oktober 2019

De eerste groep bestaat uit mannen die in het land van herkomst na de basisschool direct zijn gaan werken. Vaak hebben ze zonder specifieke beroepsopleiding in de bouw of in de landbouw gewerkt. In de landbouw gaat het in de landen van herkomst vaak om graan- en maisverwerking. Werken met dieren komt veel minder voor. Het gaat dus om mannen die goed met hun handen kunnen werken. Het merendeel komt uit de leeftijdsgroep van begin 30 tot eind 40. Bij de RSD gaat het om een groep van 131 personen.

Deze mannen willen graag aan de slag, willen het liefst iets met hun handen gaan doen, vaak ook in de techniek. Knelpunten zijn echter dat ze geen enkele beroepsopleiding gevolgd hebben en dat de beheersing van het Nederlands, ondanks de inburgering, meestal nog veel te beperkt is. Deze mannen hebben behoefte aan een basisopleiding in de techniek. Op MBO-1 niveau ontbreekt echter een praktische opleiding in de techniek. Bovendien beheerst het merendeel van deze mannen het Nederlands onvoldoende om met een MBO-opleiding te mogen starten.

De tweede groep bestaat uit vrouwen met een migratieachtergrond zonder werkervaring. Van de 660 klanten met een migratieachtergrond van de RSD zijn er 382 vrouw. Een groot deel van deze vrouwen heeft geen werkervaring. In de landen van herkomst is er dikwijls nog een klassiek rolpatroon waarbij de man voor het inkomen zorgt en de vrouw het huishouden regelt. Maar weinig vrouwen hebben hierdoor de gelegenheid gehad om een opleiding te volgen. Door het gebrek aan opleiding en werkervaring is het arbeidsmarktperspectief voor deze vrouwen op de Nederlandse arbeidsmarkt zonder gerichte ondersteuning slecht.

In de uitvoeringspraktijk stellen we vast dat de mensen uit beide groepen er nauwelijks in slagen om zelf werk te vinden en dat het al helemaal niet lukt om duurzaam aan de slag te komen. Met een gerichte aanpak voor deze groep willen we dit in de Liemers doorbreken.

Een gerichte aanpak voor deze groep

Het overheidsbeleid in Nederland en dus ook het beleid binnen het Sociaal Domein is gebaseerd op het uitgangspunt dat mensen voor het grootste gedeelte zelfredzaam zijn. De Wetenschappelijk Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) schrijft hierover[2] dat de overheid van burgers steeds vaker verwacht dat ze zelfredzaam zijn op het gebied van gezondheid, persoonlijke financiën en de arbeidsmarkt.

De WRR: “Lang niet alle burgers zijn hier echter onder alle omstandigheden toe in staat. Er bestaat een behoorlijk verschil tussen wat van burgers wordt verwacht en wat zij daadwerkelijk aankunnen. De groep voor wie de eisen soms te hoog gegrepen zijn, is niet beperkt tot een kleine groep ‘kwetsbaren’ zoals mensen met een laag IQ. Ook mensen met een goede opleiding en een goede maatschappelijke positie kunnen in situaties verzeild raken waarin hun redzaamheid ontoereikend is, zeker op momenten dat het leven tegenzit. Dat is niet omdat hun intelligentie of kennis tekortschiet, maar omdat er een beroep wordt gedaan op allerlei andere mentale vermogens, zoals het vermogen om in actie te komen, om het hoofd voldoende koel te houden, en om vast te houden aan goede voornemens.”

Naast denkvermogen is 'doenvermogen' minstens zo belangrijk om aan de hoge eisen van de participatiesamenleving te kunnen voldoen. Hier worden niet-cognitieve vermogens mee bedoeld,

[2] Uit het rapport “Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid” van 24 april 2017

zoals een doel stellen en een plan maken, in actie komen, volhouden en om kunnen gaan met verleidingen en tegenslag.

In dit project gaan we daarom extra investeren in het doenvermogen van de 2 genoemde groepen (mensen met een migratieachtergrond zonder een (passende) beroepsopleiding). Deze mensen hebben in het land van herkomst behalve de basisschool vaak/meestal geen vervolgopleiding gevolgd.

Bij het versterken van het doenvermogen, gaat het om verandering van gedrag. Hierbij gaan we ervan uit dat kennis alleen niet voldoende om gedrag daadwerkelijk te veranderen. Mensen handelen op een bepaalde manier, omdat ze sterk geneigd zijn om gedragspatronen die ze al kennen te volgen. Wil je echt een gedragsverandering tot stand brengen dan is het belangrijk om het gewenste gedrag te formuleren en structureel te gaan oefenen. De programma's zijn zo ingericht dat de deelnemers hun dagelijkse routine zo gaan aanpassen dat werk er prima inpast.

Dit kan echter slechts effectief zijn als we aansluiten bij de belevingswereld van de deelnemers. De waarden en normen die mensen hebben meegekregen, kunnen erg verschillen van de Nederlandse waarden en normen. Zowel het versterken van het doenvermogen als het aansluiten bij de belevingswereld vormen daarom de uitgangspunten van onze aanpak.

Wat gaan we doen?

Vrouwen met een migratieachtergrond zonder werkervaring en beroepsopleiding geven in gesprekken aan zeker affiniteit te hebben met de zorg en daar ook meer van te willen weten. Mannen met een migratieachtergrond zonder beroepsopleiding zeggen hetzelfde maar dan over de techniek. Omdat dit twee kansrijke sectoren zijn waar een grote vraag is naar personeel, richten we ons in dit project op deze sectoren.

Er bestaan al diverse arbeidsmarkttrajecten richting de zorg en richting de techniek. In de dagelijkse uitvoeringspraktijk zien we echter nauwelijks deelnemers uit de genoemde groepen aan deze trajecten deelnemen. Mensen uit deze groepen komen maar zelden door de selectie. Vaak omdat hun beheersing van het Nederlands nog onvoldoende is of omdat ze door interculturele misverstanden onvoldoende voor het voetlicht kunnen brengen wat hun (in potentie aanwezige) kwaliteiten zijn en dat ze echt gemotiveerd zijn.

Juist om deze cruciale eerste stap te kunnen maken, willen we nu een intensief voorschakeltraject aanbieden. We gaan een groepsprogramma aanbieden dat zich met name richt op de zorg en een groepsprogramma dat zich met name richt op de techniek. Door het intensieve karakter, het programma is dagelijks, beogen we actief bezig zijn met de eigen ontwikkeling en uiteindelijk werk een plek te geven in de dagelijkse routine. Ook ligt de nadruk dingen zelf ervaren en dingen zelf doen. Van deelnemers wordt bijvoorbeeld meteen aan het begin van het programma al gevraagd om zelf een snuffelstage te regelen. Uiteraard wordt wel ondersteuning geboden als dit nodig is.

De programma's hebben meerdere doelen:

- Zicht krijgen op alle werk- en opleidingsmogelijkheden in de Liemers (met name in de zorg en de techniek)
- Het sociale en culturele leven in De Liemers beter leren kennen

- Spreekvaardigheid in het Nederlands verbeteren
- Het eigen netwerk versterken
- Mensen duurzaam in beweging krijgen

De programma's zijn dagelijks van 9.00 tot 12.00 uur, duren 12 weken en zijn heel gevarieerd. Deelnemers krijgen les over werken in Nederland, oefenen Nederlandse spreekvaardigheid in de praktijk, leren vaktaal en leggen bedrijfsbezoeken af bij Liemerse zorginstellingen en Liemerse technische bedrijven. Deelnemers gaan ook actief op pad in de Liemers en bezoeken interessante Liemerse organisaties (welzijnsinstellingen, culturele instellingen, schutterijen, sportverenigingen) en gaan naar Liemerse toeristische plekken. De Liemerse gemeenten en de RSD geven voorlichting over alle voorzieningen die er zijn.

Een groot deel van het programma vindt plaats op een locatie in Zevenaar (Volksuniversiteit Zevenaar, in Hal 12 of het centrum van Zevenaar). In de weken 9, 10 en 11 lopen deelnemers 3 weken snuffelstage bij een Liemerse werkgever of Liemerse organisatie. De twaalfde week is een terugkomweek om alle opgedane ervaring te bespreken en voor elke deelnemer afspraken te maken over het vervolg. De ambitie is dat mensen echt in beweging komen, doorstromen naar een vervolgproject, een kwalificerende opleiding en waar mogelijk (duurzaam) betaald aan het werk komen.

In beide programma's wordt uitgebreid aandacht besteed aan interculturele communicatie. In de zorggroep wordt ingezoomd op de interculturele aspecten van de zorg. Zo zijn termen als mantelzorg en professionele zorg veelal compleet onbekend en vaak moeilijk te begrijpen voor mensen met een migratieachtergrond. In de cultuur in de landen van herkomst is het vaak volkomen vanzelfsprekend dat je voor je naasten zorgt.

Mensen komen in veel gevallen uit culturen waar de gangbare opvatting is dat het de taak is van de kinderen van de zorgbehoevende ouderen om voor hen te zorgen. Om effectief in de Nederlandse zorg te kunnen werken, is het nodig dat een vertaalslag wordt gemaakt van de eigen cultuur naar de in Nederland gangbare opvattingen. Ook wordt ingegaan op hoe de zorg in Nederland in elkaar zit en welke werkmogelijkheden zijn er in de zorg.

Onderdeel van het programma van de techniekgroep is het halen van een VCA-certificaat. Het hebben van zo'n certificaat is vaak een voorwaarde om in de techniek of de bouw aan de slag te gaan. Taal blijkt vaak een belemmering om dit certificaat te halen. Samen met de taalschool En nu Nederlands bieden we daarom een aangepast programma speciaal gericht op mensen die het Nederlands nog niet helemaal beheersen.

Na afloop van de 12 weken worden mensen bemiddeld naar vrijwilligerswerk, een werkervaringsplek, een arbeidsmarktproject, een kwalificerende opleiding of naar betaald werk. We worden hierbij ondersteund door Liemerse ondernemers met een groot netwerk in de Liemers. We blijven de deelnemers begeleiden.

Duur project en aantallen deelnemers

Over een periode van 2 jaar willen we 60 mannen en 60 vrouwen aan het project laten deelnemen. In totaal gaat het dus om 120 deelnemers. Dit zijn 4 deelnemersgroepen van elk 15 deelnemers richting zorg en 4 deelnemersgroepen van elk 15 deelnemers richting techniek.

Begroting

Zie bijlage.

Begroting LPZT				
	activiteit	aantal	kosten	subsidiabele kosten
1.	Selectie en trajectregie deelnemers	686 uur (intern RSD)	24.000	24.000
2.	Groepsgewijze en individuele coaching deelnemers zorggroep	724 uur (extern, zie offerte WWIN!)	47.060	35.295
3.	Groepsgewijze en individuele coaching deelnemers techniekgroep	471 uur (extern, zie offerte WWIN!)	30.615	22.961,25
4.	Groepstraining Interculturele communicatie	192 uur (extern, zie offerte WWIN!)	12.480	9.360
5.	Vaktaal Zorg	286 uur (intern RSD)	10.000	10.000
6.	VCA en taal	4 groepen (extern, zie offerte En Nu Nederlands)	75.000	56.250
7.	Jobcoaching snuffelstage	191 uur (extern, zie offerte WWIN!)	12.415	9.311,25
8.	Huur lokaal	1080 uur + koffie en thee (extern, zie offerte Kunstwerk!)	11.700	8.775
9.	Bemiddeling door Liemerse ondernemers	355 uur (extern, zie offerte Anouk@work)	30.000	22.500
10.	Nazorg	424 uur (intern RSD)	14.840	14.840
11	Projectcoördinatie	255 uur (extern, zie offerte WWIN!)	16.575	12.431,25
	Totaal		**€ 284.685**	**€ 225.723,75**

Datum
25 maart 2020

Zaaknummer
2019-015037

Onderwerp
Besluit over uw subsidieaanvraag
Project: Liemers Perspectief in Zorg en Techniek

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 7

De Liemerse Ambassade
T.a.v. het bestuur
Vossenlaan 191
6531 SH NIJMEGEN

Geacht bestuur,

U heeft een subsidie aangevraagd. Wij hebben uw aanvraag beoordeeld.

Ons besluit op uw aanvraag
Voor dit project verlenen wij u een subsidie van maximaal € 167.512,00.
U krijgt een voorschot van € 134.009,60. Dit is 80% van de verleende subsidie.

Het voorschot krijgt u in termijnen uitbetaald, volgens het betaalschema onder 3.1 in de bijlage.

Belangrijk om te weten
Als er iets verandert in uw project kan dat gevolgen hebben voor de subsidie. U moet een verandering daarom altijd bij ons melden.

De subsidie is nog niet definitief. Voor het definitief vaststellen van de subsidie moet u na afloop van uw project een aanvraag indienen.

Meer informatie
Alles wat van belang is voor deze subsidie vindt u in de bijlage. De bijlage maakt onderdeel uit van dit besluit. Lees de informatie in de bijlage daarom goed door. Dit voorkomt teleurstellingen achteraf.

Heeft u nog vragen? Neem contact op met het Provincieloket.

Wij wensen u veel succes met het project.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Patrick Koenders
Subsidieadviseur

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief. Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaar en bij het Provincieloket 026 359 99 99.
Als u een bezwaarschrift indient, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

BIJLAGE

1 Projectomschrijving

1.1 Activiteiten

De subsidie is bestemd voor de activiteit(en):

Activiteit	Subsidie
Statushouders (ongeveer 120: 60 mannen en 60 vrouwen) begeleiden naar het invullen van moeilijk vervulbare vacatures in onder andere de Techniek en de Zorg en hiermee concreet het verkleinen van de arbeidsmarktdiscrepantie door: • Intensieve interculturele coaching • Aparte groepsbijeenkomsten voor de vrouwengroep en de mannengroep; • Trainingen over werken in Nederland; • Competenties worden in kaart gebracht; • Werkervaring opdoen bij Liemerse werkgevers in de zorg en in de techniek. Zorg sluit aan bij de belevingswereld van de vrouwen; • Gerichte scholing (2 maanden). Certificaten nodig voor werken in de zorg en in de techniek en een cursus vaktaal; • Uitplaatsing naar betaald werk met ondersteuning van een Liemerse onderneemster. Werken aan doelgedrag, interculturele coaching en nazorg.	€ 167.512,00

U heeft een subsidie van 185.031,20 aangevraagd. Wij verlenen u een lagere subsidie, omdat het beschikbare budget nog € 167.512,00 bedraagt. Dit hebben wij reeds met u gecommuniceerd in de e-mail d.d. 10 januari 2020.

1.2 Kosten en financiering

Kostenposten	Bedrag	Subsidiabel	Niet subsidiabel
Interne loonkosten (35,00)	€ 48.840,00	€ 48.840,00	€ 0,00
Kosten derden	€ 224.145,00	€ 168.108,75	€ 56.036,25
Overige kosten	€ 11.700,00	€ 8.775,00	€ 2.925,00
Totaal	€ 284.685,00	€ 225.723,75	€ 58.961,25

Financiering subsidiabele kosten

Financier	Aandeel	Bedrag
Provincie Gelderland	74,21%	€ 167.512,00
Liemerse Ambassade	25,79%	€ 58.211,75
Totaal	100,00%	€ 225.723,75

Financiering niet subsidiabele kosten

Financier	Aandeel	Bedrag
Liemerse Ambassade	100,00%	€ 58.961,25
Totaal	100,00%	€ 58.961,25

1.3 Looptijd project

Uw project loopt van 1 januari 2020 tot en met 31 mei 2023.

1.4 Verlaging subsidie

Als uw project niet is uitgevoerd volgens de projectomschrijving zoals genoemd onder 1, wordt de subsidie lager vastgesteld. Dit gebeurt in ieder geval als:

- de activiteiten niet, niet volledig of zonder toestemming van ons gewijzigd zijn uitgevoerd;
- er kosten zijn gemaakt buiten de looptijd van het project (met uitzondering van de accountantskosten);
- de kosten lager uitvallen; in dit geval wordt de subsidie naar verhouding van ons aandeel in de subsidiabele kosten verlaagd;
- andere financiers hun bijdrage verhogen, of hun bijdrage gelijk houden als de kosten lager uitvallen.

Ook als u niet voldoet aan één of enkele verplichtingen zoals genoemd onder 2, kan de subsidie lager worden vastgesteld.

2 Verplichtingen

Aan uw subsidie zijn verplichtingen verbonden:

2.1 Activiteiten uitvoeren

U voert de activiteiten uit zoals deze zijn beschreven onder 1.1.

2.2 Leerervaringen

Conform artikel 6.27.8 van de Regels Ruimte voor Gelderland 2016 bent u verplicht om uw kennis en bevindingen te delen op de in de aanvraag beschreven wijze.

2.3 Voortgang

Wij willen goed op de hoogte blijven van de voortgang van de activiteiten gedurende de looptijd van het project. Wij worden daarom geïnformeerd via de voortgangs-overleggen die u heeft met uw accounthouder Onderwijs- en arbeidsmarkt.

2.4 Veranderingen melden

Als er iets verandert in uw project, bent u verplicht dit te melden. Bijvoorbeeld bij:

- wijzigingen van de activiteiten;
- wijzigingen in de looptijd;
- wijzigingen van de rechtspersoon.

Ook als u uw verplichtingen niet, niet op tijd of niet volledig kunt nakomen, bent u verplicht om dit te melden.
Meld elke verandering binnen twee weken via ons digitale meldingsformulier. U moet hiervoor inloggen in het Subsidieportaal (https://mijn.gelderland.nl/subsidies).

2.5 Aanvraag indienen voor het vaststellen van de subsidie

Het is verplicht om op tijd een aanvraag in te dienen voor het vaststellen van de subsidie. Doe dit in ieder geval vóór 1 september 2023.

Wij vragen u de aanvraag digitaal in te dienen. Gebruik hiervoor ons vaststellingsformulier. Dit vindt u in het Subsidieportaal (https://mijn.gelderland.nl/subsidies). Nadat u hier bent ingelogd, kunt u onder ‘Mijn subsidies’ bij uw subsidie de actie ‘vaststellen’ aanklikken om het formulier te openen.

De aanvraag bestaat uit een inhoudelijk en een financieel eindverslag.

Inhoudelijk eindverslag
Maak een verslag van de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, en vermeld eventuele knelpunten. Daarnaast dient u in te gaan op de leerervaringen: hoe zijn de kennis en

bevindingen gedeeld zoals beschreven in de aanvraag. Ook vragen wij u om de resultaten van een nulmeting mee te sturen en tevens de resultaten van de vervolgmeting voor de afronding van het project.

Financieel eindverslag
Hiervoor hebben wij het volgende van u nodig:

- een overzicht van gemaakte en betaalde kostenposten, afgezet tegen de posten van de oorspronkelijke subsidiabele kostenbegroting;
- een overzicht van de financiering van de kosten;
- een accountantsverklaring voor incidentele subsidies, zie www.gelderland.nl/subsidies.

2.6 Administratie bijhouden en bewaren

U bent verplicht een administratie te voeren. Dit betekent het volgende:

- u bent verplicht om alle inkomsten en uitgaven vast te leggen, inclusief alle bewijsstukken;
- deze bewijsstukken moeten op naam staan van de ontvanger van de subsidie en aantonen dat de goederen en diensten zijn geleverd;
- de urenregistratie toont aan dat de opgegeven uren zijn gemaakt en zijn besteed aan het project waarvoor de subsidie is verleend.

U bent verplicht de administratie ten minste vijf jaar na het vaststellen van de subsidie te bewaren. Dit geldt ook voor het inhoudelijk eindverslag en het financieel eindverslag met controleverklaring.

2.7 Integriteitsonderzoek

Mogelijk vragen wij u om mee te werken aan een integriteitsonderzoek. In dat geval ontvangt u een vragenformulier dat u moet invullen. Meer informatie over de Wet Bevordering Integriteitsbeoordeling Openbaar Bestuur (Wet Bibob) kunt u vinden op onze website

3 Administratie en verwerking

3.1 Betaling

Wij betalen 80% van uw subsidie als voorschot uit. Dit is een bedrag van € 134.009,60. Dit bedrag maken wij in termijnen aan u over volgens het onderstaande schema:

Betaaldatum	**Bedrag**
z.s.m.	€ 67.004,80
24 maart 2021	€ 67.004,80

Alle betalingen maken we over op IBAN-rekeningnummer NL03RABO0315469900 op naam van Notariaat Duiven-Westervoort en onder vermelding van het zaaknummer 2019-015037.

3.2 Zaaknummer

Vermeld het zaaknummer in al uw mondeling en schriftelijk contact over dit project.

3.3 Communicatie over uw project

Wij vertrouwen erop dat u in uw communicatie duidelijk maakt dat de provincie dit project mede mogelijk heeft gemaakt. Daarmee maakt u de rol van de provincie in de samenleving zichtbaar. Op www.gelderland.nl/pers-downloads vindt u materialen die u daarvoor kunt gebruiken.

4 Juridische grondslagen

Voor dit besluit gelden:

- de Algemene wet bestuursrecht
- de Algemene subsidieverordening Gelderland 2016
- de Regels Ruimte voor Gelderland 2016

Wij verlenen deze subsidie op grond van artikel 6.27.2, aanhef en onder a, van de Regels Ruimte voor Gelderland 2016.

Wij verlenen het voorschot op grond van artikel 21, lid 2, van de Algemene subsidieverordening Gelderland 2016.

Op grond van artikel 6 Wet Bevordering Integriteitsbeoordeling Openbaar bestuur (Wet Bibob) kunt u worden verzocht om medewerking te verlenen aan een integriteitsonderzoek.

Staatssteun

- Uit de door u ingevulde de-minimisverklaring blijkt dat er sprake is van geoorloofde staatssteun. De grens van € 200.000,- subsidie over een periode van drie opeenvolgende jaren wordt niet overschreden (Verordening (EU) Nr. 1407/2013). Kijk ook op www.europadecentraal.nl.

DE ONDERNEMERSVERENIGING VAN DE LIEMERS

Gemeenteraad Zevenaar
Kerkstraat 27
6901 AA Zevenaar

Zevenaar, 17 april 2020

Betreft: Liemerse Ambassade

Geachte leden van de gemeenteraad van Zevenaar,

Uiteraard heeft ook Lindus de video-vergadering van uw Commissie Samenleving van 14 april -en dan met name het agendapunt over de Liemerse Ambassade- met bijzondere interesse gevolgd. Gelet op het aantal en de inhoud van de vragen van de diverse leden van de Commissie mogen we tot ons genoegen constateren, dat het onderwerp ook bij u de nodige aandacht heeft.

Veel van uw vragen waren ingegeven door een behoefte aan extra informatie. Maar ons inziens ook door het gevoel dat er weer een “kerstboom” wordt opgetuigd waardoor u en ook andere partijen door de bomen het bos niet meer zien. Met name deze zorg is voor het bestuur van Lindus aanleiding om u middels deze brief te laten weten hoe Lindus hier in staat.

Al sinds 2012 hebben Liemerse ondernemers aangegeven, dat er bij hen behoefte bestaat aan meer samenhang tussen allerlei activiteiten die vanuit de overheid en het onderwijsveld op ondernemers afkomen. Ook is er behoefte aan meer en een gestructureerde samenwerking tussen de ondernemers onderling en tussen de 3 O’s en aan meer vraagsturing door ondernemers door hen al in de voorfase van projecten in te schakelen.

Na diverse tussenstappen -waaronder bijv. de Liemers Economische Agenda, overlegtafels per sector en de Liemers Economische Raad (LER)- heeft Lindus de positieve besluitvorming over één Liemerse Economische Visie (LEV) en de Liemerse Ambassade (LA) met instemming begroet.

Juist in de LEV en de LA komen de wensen uit 2012 goed tot hun recht. Eén organisatie waar een aantal “losse” partijen (POA, Liemers++, DLHG, LER) in opgaan, waar de 3 O’s volop in deelnemen en actief de samenhang en de participatie bewaken.

../2

Mercurion 3 6903 PX Zevenaar | (0316) 34 20 65 | info@lindus.nl | www.lindus.nl
IBAN NL19 RABO 0111 1564 75 | BIC RABONL2U

Uiteraard zijn (nog) niet alle initiatieven in de LA onder te brengen. Maar Lindus ondersteunt de gedachte om gewoon maar eens te beginnen. Door goede resultaten te laten zien zullen ook andere partijen (en gemeenten) wellicht verbinding met de LA zoeken.

De scoop van de LA is naar onze mening breder dan alleen het uitwerking geven aan de participatiewetgeving. Hoewel dat in het kader van de arbeidsmarktproblematiek wel een essentieel onderdeel is. Lindus ziet de LA eerder als dé uitvoeringsorganisatie voor alle projecten die in het kader van de LEV worden opgepakt.

Lindus is er van overtuigd, dat met de komst van de LA kansen ontstaan om de economische slagkracht van de Liemers te versterken. Door binnen de LA op een breed vlak vorm te geven aan een effectieve en efficiënte samenwerking tussen de 3 O's, versterkt de Liemers ook haar positie binnen the Economic Board en Provincie. Onze ervaring is, dat samen optrekken daarbij echt helpt.

Lindus heeft steeds als uitgangspunt genomen, dat de LEV zich moet richten op de behoeftes en belangen van de 3 O's in alle vijf gemeenten binnen de Liemers. We hebben er begrip voor, dat niet alle gemeenten (maar ook organisaties van ondernemers en onderwijsinstellingen) vanaf de start en op alle onderdelen willen en kunnen participeren. Wel zal Lindus blijven inzetten op verbreding.

De maatschappelijke en economische situatie zal nog lange tijd onzeker zijn. Juist dan kunnen goed georganiseerde samenwerkingsverbanden behulpzaam zijn om die situatie het hoofd te bieden.

Resumerend vragen wij uw Raad dan ook om op korte termijn een positieve zienswijze af te geven voor het oprichten van de stichting Liemerse Ambassade.

Met vriendelijke groet,
LINDUS, de ondernemersvereniging van de Liemers,

Henk Dekker
Voorzitter

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	1907
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 mei 2020
Agendapunt	9
Omschrijving	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen (Z/19/331349)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	**13 mei 2020**
Raadsvergaderingen 2018-2022	14 mei 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 1 april 2020.

*Z04092FA7
88*

GEMEENTE ZEVENAAR

Raadsvoorstel

Onderwerp	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen
Zaaknummer	Z/19/331349
Documentnummer	INT/20/943091
Portefeuillehouder	H. Winters
Portefeuille	Ruimtelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar/afdeling	Ard Schenk (RO)
Telefoon	0316-595670
E-mail	a.schenk@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De initiatiefnemer (eigenaar) heeft een verzoek ingediend voor de ontwikkeling van een paardenhouderij aan de Ringdam 1 te Herwen. Ter plaatse geldt nu het bestemmingsplan Buitengebied 2008. Binnen de geldende bestemming is uitsluitend een burgerwoning toegestaan. De provincie heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerp bestemmingsplan vanwege strijd met de provinciale omgevingsverordening. Het plan is daarop aangepast en kan gewijzigd worden vastgesteld.
Het plan is aanvaardbaar vanuit het oogpunt van stedenbouw, goede ruimtelijke ordening, milieu etc.
De initiatiefnemer heeft in het voortraject de buurt geïnformeerd en draagvlak gecreëerd.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De responsnota bestemmingsplan "Ringdam 1 te Herwen" vast te stellen;
2. Het bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen gewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO. 0299.HZ10RINGDAM1-VA01, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting;
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

3. Waarom naar de raad

Artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat de gemeenteraad bevoegd is een bestemmingsplan vast te stellen.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Vaststellen van het bestemmingsplan "Ringdam 1 te Herwen" als toetsingskader voor de omgevingsvergunning(en) binnen het plangebied.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Zienswijzen geven geen aanleiding om het plan niet verder in procedure te brengen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen. De provincie Gelderland heeft een zienswijze ingediend omdat het plan in strijd zou zijn met de provinciale verordening. Deze staat nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf alleen onder bijzondere voorwaarden toe. In de zienswijze geeft de provincie ook een oplossingsrichting. Initiatiefnemer kan zich verenigen met deze oplossing. Het plan wordt aangepast en gewijzigd voorgelegd aan de raad. Na aanpassing van het plan zijn er geen overwegende redenen meer om het plan niet verder in procedure te brengen.

2.1 Uit het bestemmingsplan blijkt dat wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening
Zoals gebruikelijk is het bestemmingsplan inclusief bijlagen (bijlage 2,3 en 4 bij dit voorstel) inhoudelijk beoordeeld. Deze beoordeling is in de eindversie verwerkt. Er zijn geen belemmeringen voor de uitvoering van dit plan en er is voldoende onderbouwd dat het plan uitvoerbaar en haalbaar is.

1.3 Bij deze nieuwvestiging wordt deels gebruik gemaakt van bestaande bebouwing.
Voordat deze locatie in 2009 een burgerwoningbestemming kreeg was het een agrarisch bedrijf. De 'overbodige' agrarische bebouwing was nog niet verwijderd en deze valt nog grotendeels onder het overgangsrecht. Met het nu voorliggende plan krijgt deze locatie weer een specifieke agrarische bestemming waardoor weer gebruik kan worden gemaakt van de bestaande bebouwing. Naast de bestaande bebouwing wordt er nog een rijhal gebouwd.

3.1 Een exploitatieplan is niet nodig
Omdat het verhaal van onze kosten anderszins verzekerd is, te weten via een anterieure overeenkomst en een planschadeovereenkomst, is het niet nodig een exploitatieplan vast te stellen.

Alternatieven
1.1 Wat als het bestemmingsplan niet wordt vastgesteld?
Als het bestemmingsplan niet wordt vastgesteld blijft het oude bestemmingsplan van kracht en is herontwikkeling van deze locatie niet mogelijk.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Zodra het bestemmingsplan is vastgesteld, ligt er een actueel en passend planologisch kader voor gebruik en bouwen op de locatie. Evaluatie is niet aan de orde.

7. Klimaat en duurzaamheid
Bij dit initiatief wordt deels gebruik gemaakt van bestaande bebouwing. Hiermee krijgt "overbodige" bebouwing die onder het overgangsrecht valt weer een nieuwe invulling.

8. Communicatie
Na vaststelling van het bestemmingsplan door uw gemeenteraad wordt de initiatiefnemer over het besluit geïnformeerd en wordt het plan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Daarvan wordt kennisgeving gedaan in de Zevenaar Post en Staatscourant. Het bestemmingsplan treedt in werking één dag na afloop van de inzagetermijn, tenzij er een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening in samenhang met het instellen van beroep tegen het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is onherroepelijk indien er geen beroep is ingesteld.

9. Kosten, baten en dekking
De legesverordening van de gemeente is van toepassing.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

1.	Z/INT/20/944510	Responsnota bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen
2.	Z/INT/20/944591	Bijlage toelichting bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen
3.	Z/INT/20/944595	Bijlage regels bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen
4.	Z/INT/20/944596	Bijlage verbeelding bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Ringdam 1 Herwen
Zaaknummer	Z/20/350546
Documentnummer	INT/20/943091

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

- van 21 november 2019 tot en met 2 januari 2020 het ontwerpbestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen voor iedereen langs elektronische weg beschikbaar is gesteld en raadpleegbaar gemaakt en tevens volledig op papier ter inzage heeft gelegen;

- het digitale ontwerpbestemmingsplan tevens is gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl met IDN: NL.IMRO.0299.HZ10RINGDAM1-VA01;

- voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan openbare kennisgeving is gedaan in de Staatscourant en de Zevenaar Post, waarbij is gewezen op de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen gedurende de hiervoor genoemde inzagetermijn;

- van de geboden gelegenheid tot het indienen van zienswijzen door een reclamant gebruik is gemaakt;

- het niet noodzakelijk is een exploitatieplan vast te stelen, omdat de kosten anderszins verzekerd zijn;

gelet op artikel 3.1 lid 1, artikel 3.8 lid 1 onder e en artikel 6.12 lid 2 onder a van de Wet ruimtelijke ordening.

besluit:

1. De responsnota bestemmingsplan "Ringdam 1 te Herwen" vast te stellen;
2. Het bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen gewijzigd vast te stellen, zowel in papieren vorm als digitaal met IDN: NL.IMRO. 0299.HZ10RINGDAM1-VA01, overeenkomstig de daartoe behorende verbeelding, regels en toelichting;
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op .

De griffier,	De burgemeester,
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Responsnota bestemmingsplan “Ringdam 1 Herwen”

Gemeente Zevenaar

afdeling	Ruimtelijke ontwikkeling
auteur(s)	Ard Schenk
datum	3 februari 2020
versie	3
status	concept

Kerkstraat 27 ◆ Postbus 10 ◆ 6900 AA Zevenaar ◆ (0316) 595111 ◆ gemeente@zevenaar.nl ◆ www.zevenaar.nl

Inhoud

Inleiding 3
Zienswijzen 4
Reactie zienswijzen 5

Inleiding

In deze nota geeft de raad haar standpunt op de ingekomen zienswijzen op het ontwerp bestemmingsplan "Ringdam 1 ter Herwen".

Het ontwerp bestemmingsplan heeft met ingang van 21 november 2019 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Binnen deze periode is één pro-forma zienswijze ontvangen, die nader is aangevuld.

Zienswijzen

Binnengekomen zienswijze:

1. Provincie Gelderland. De pro forma zienswijze is verzonden op 19 december 2019 en ontvangen op 20 december 2019. De aangevulde zienswijze is verzonden op 14 januari 2020 en ontvangen op 15 januari 20202.

De zienswijze is binnen de daarvoor bepaalde termijn ontvangen.

Reactie zienswijzen

- Zienswijze van Provincie Gelderland.

Samenvatting van de zienswijze
Het plan voorziet in de ontwikkeling van een nieuwvestiging van een veehouderij. Dit is in strijd met het beleid van de provincie. Hetgeen de initiatiefnemer feitelijk wil kan wel doorgang vinden. Het plan dient daarop aangepast te worden.

Reactie provincie
1. Nieuwvestiging van een grondgebonden veehouderij is niet mogelijk omdat deze niet voldoet aan de situaties waarin dat volgens de verordening mogelijk. In de zienswijze geeft de provincie de oplossingsrichting aan het voortbrengen van dieren (fok en opfok) te schrappen.

Reactie van gemeente
De gegeven oplossingsrichting in de hiervoor aangegeven reactie is voorgelegd aan de initiatiefnemer. Deze geeft ook aan dat het initiatief niet bedoeld is voor de fok en opfok van dieren. Het initiatief is gericht op het africhten, trainen, handelen en stallen van paarden. Het plan zal hierop worden aangepast.

Wijziging
De mogelijkheid voor fok en opfok zal uit het plan worden geschrapt. In definitie 1.47 productiegerichte paarden zal het woord "voortbrengen" worden geschrapt.
Tevens wordt in artikel 7.4 de "fok en opfok" opgenomen in de lijst strijdig gebruik.

Reactie provincie
2. De provincie ziet dat het agrarisch bouwvlak 0,5 ha is en verzoekt gezien de ligging in het nationaal landschap om de wijzigingsbevoegheid naar 1 ha te schrappen.

Reactie van de gemeente
In het plan is een bouwvlak opgenomen van ongeveer 0,5 ha. Ten noordoosten van dit bouwvlak geldt nog de aanduiding paardenhouderij om een paardenbak mogelijk te maken. Normaal gesproken moet een paardenbak binnen een bouwvlak liggen. Maar om het bouwvlak beperkt te houden is hier gekozen voor een bouwvlak met daarnaast een paardenbak. Binnen het bouwvlak is voldoende ruimte voor de ontwikkeling van dit bedrijf. Gezien het feit dat dit geen normaal agrarisch bedrijf is (zie punt 1) en gezien het feit dat wij aannemen dat dit bedrijf zich voldoende kan ontwikkelen binnen het bouwvlak zal de wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van het agrarisch bouwvlak tot 1 ha worden geschrapt.

Wijziging
De wijzigingsbevoegdheid 3.6.1. wijzigen of vergroten van het bouwvlak zal worden geschrapt.

Reactie provincie

3. De provincie vraagt om de rijhal beter in te passen en de uitvoering daarvan te borgen in het bestemmingsplan.

Reactie van de gemeente

Het gebied maakt onderdeel uit van het nationaal landschap De Gelderse Poort. In de toelichting van het bestemmingsplan wordt op diverse punten ingegaan op het landschap. De nieuwe rijhal wordt in lijn met de bestaande kavelstructuur gerealiseerd, waarmee het natuurlijke landschapspatroon gevolgd wordt. Tevens is bewust het bouwvlak vrij klein gehouden waardoor de rijhal relatief dicht op de bestaande bebouwing moet worden gebouwd. Om aansluiting te zoeken bij de omgeving is ook verplicht om een hellend dak te hebben.
In overleg met de initiatiefnemer blijkt dat de maximale gegeven hoogte van 12 meter uit het bestemmingsplan niet nodig is. Deze kan verlaagd worden naar 10 meter.

Wijziging

Artikel 3.2.2 onder d. Maximale bouwhoogte wordt verlaagd naar 10 meter.

BJZ.nu
ruimtelijke plannen en advies

Bestemmingsplanherziening
Ringdam 1, Herwen

Omgevingsvergunningen

Wijzigingsplannen

Uw specialist in **Bestemmingsplannen**

Rood voor Rood - Ruimte voor Ruimte

Ruimtelijk advies

BJZ.nu - Ruimtelijke plannen en advies

Twentepoort Oost 16a
7609 RG Almelo

Dr. van Deenweg 13
8025 BP Zwolle

T 0546 454 466
E info@bjz.nu

April 2020

Status: Vastgesteld

Bestemmingsplanherziening Ringdam 1, Herwen

Plannaam:	Bestemmingsplanherziening Ringdam 1, Herwen
IMRO-code:	NL.IMRO.0299.HZ10RINGDAM1-VA01
Plantype:	Bestemmingsplan
Datum:	April 2020
Status:	Vastgesteld

BJZ.nu
ruimtelijke plannen en advies

Dokter van Deenweg 13
8025 BP Zwolle

Twentepoort Oost 16a
7609 RG Almelo

T: 0546 - 45 44 66
E: info@bjz.nu
I: www.bjz.nu

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 INLEIDING 5

1.1 AANLEIDING 5
1.2 LIGGING VAN HET PLANGEBIED 5
1.3 DE BIJ HET PLAN BEHORENDE STUKKEN 5
1.4 GELDEND BESTEMMINGSPLAN 6
1.5 LEESWIJZER 7

HOOFDSTUK 2 HUIDIGE SITUATIE 8

2.1 BUITENGEBIED RIJNWAARDEN 8
2.2 HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED 9

HOOFDSTUK 3 GEWENSTE SITUATIE 12

3.1 INLEIDING 12
3.2 GEWENSTE ONTWIKKELING 12
3.3 VERKEER EN PARKEREN 15

HOOFDSTUK 4 BELEIDSKADER 16

4.1 RIJKSBELEID 16
4.2 PROVINCIAAL BELEID 18
4.3 GEMEENTELIJK BELEID 20

HOOFDSTUK 5 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN 24

5.1 GELUID 24
5.2 BODEMKWALITEIT 24
5.3 LUCHTKWALITEIT 25
5.4 EXTERNE VEILIGHEID 26
5.5 MILIEUZONERING 27
5.6 GEUR 29
5.7 ECOLOGIE 30
5.8 ARCHEOLOGIE & CULTUURHISTORIE 33

HOOFDSTUK 6 WATERASPECTEN 36

6.1 VIGEREND BELEID 36
6.2 WATERPARAGRAAF 37

HOOFDSTUK 7 JURIDISCHE ASPECTEN EN PLANVERANTWOORDING 39

7.1 INLEIDING 39
7.2 OPZET VAN DE REGELS 39
7.3 VERANTWOORDING VAN DE REGELS 41

HOOFDSTUK 8 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID 42

HOOFDSTUK 9 VOOROVERLEG 43

9.1 VOOROVERLEG 43
9.2 INSPRAAK 43

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING 44

BIJLAGE 1 VERKENNEND BODEMONDERZOEK 45
BIJLAGE 2 QUICKSCAN FLORA EN FAUNA 46

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

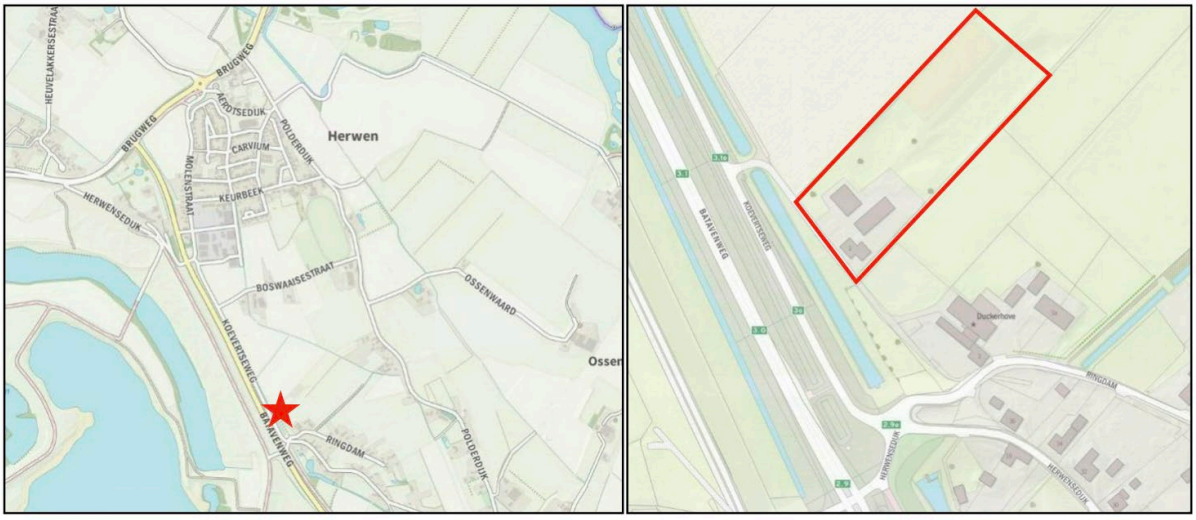
1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens om op de locatie Ringdam 1 te Herwen een productiegerichte paardenhouderij te vestigen. Initiatiefnemer wil de huidige, reeds op het perceel aanwezige bebouwing gebruiken voor het huisvesten van paarden en een nieuwe rijhal op het perceel realiseren. Daarnaast bestaat het voornemen uit het uitbreiden van de bestaande buitenbak en stapmolen en het realiseren van de mestopslag.

Op basis van het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2008' heeft de locatie de enkelbestemming 'agrarisch gebied' met de bouwaanduiding 'woning'. De met 'Agrarisch gebied' bestemde gronden zijn mede bestemd voor de agrarische bedrijfsvoering, woondoeleinden en recreatief medegebruik. Agrarische bebouwing is enkel ter plaatse van de aanduiding 'agrarisch bouwperceel' toegestaan. Het plangebied mist de benodigde gebruiks- en bouwmogelijkheden om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken, waardoor een bestemmingsplanherziening benodigd is. Voorliggend plan voorziet hierin. In dit bestemmingsplan zal worden aangetoond dat de voorgenomen ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Ringdam 1 te Herwen in de gemeente Zevenaar. Het plangebied bevindt zich in het buitengebied ten zuiden van de kern Herwen. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Herwen, sectie B, nummer 1491. In afbeelding 1.1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van de kern Herwen en de directe omgeving weergegeven.

Afbeelding 1.1: Ligging van het plangebied (Bron: PDOK)

1.3 De bij het plan behorende stukken

Het bestemmingsplan "Bestemmingsplanherziening Ringdam 1, Herwen" bestaat uit de volgende stukken:

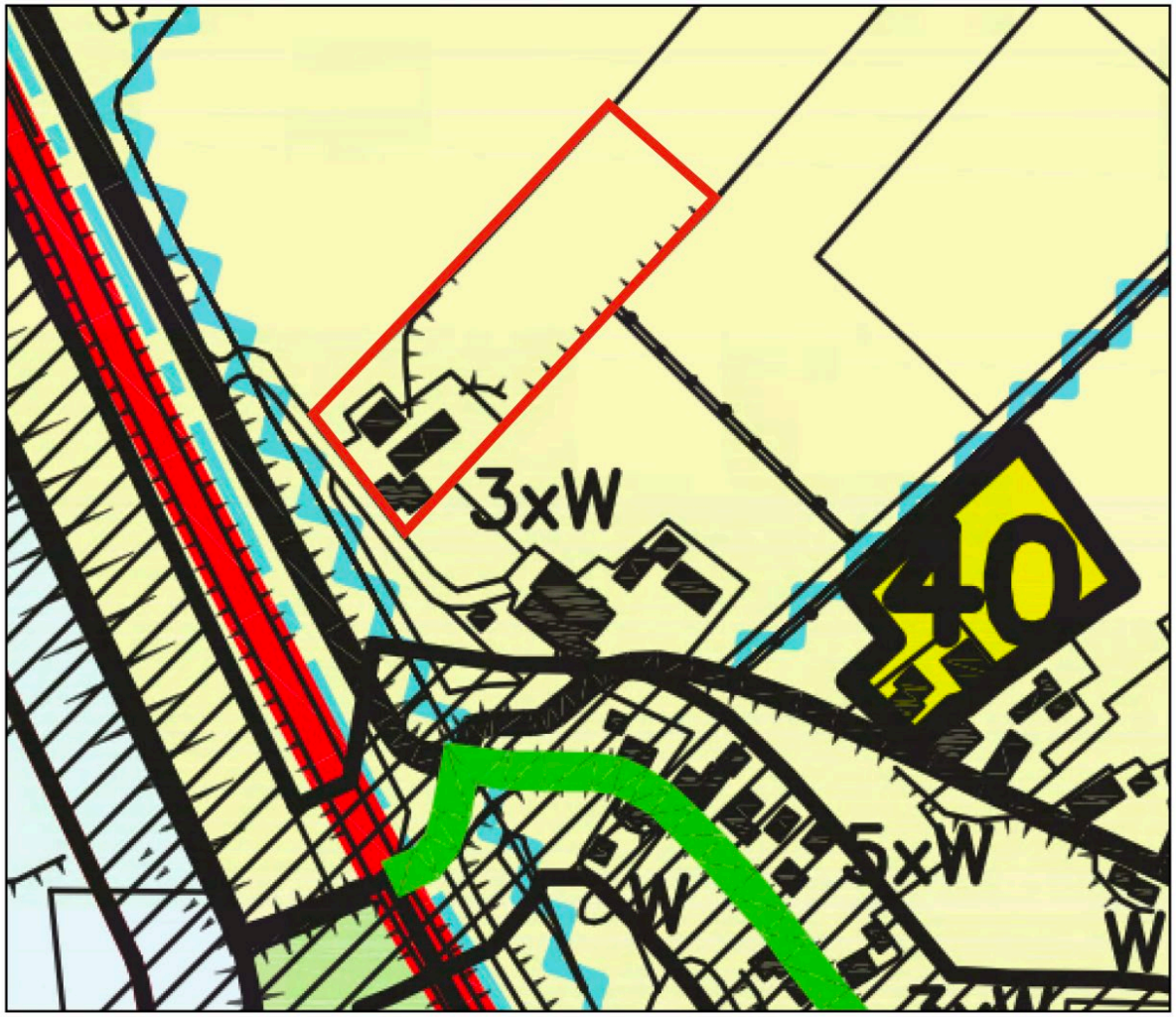
- verbeelding (tek.nr. "NL.IMRO.0299.HZ10RINGDAM1-VA01") en een renvooi;
- regels (met bijbehorende bijlagen).

Op de verbeelding is de bestemming van de in het plan begrepen gronden weergegeven. In de regels zijn bepalingen opgenomen om de uitgangspunten van het plan zeker te stellen. Het plan gaat vergezeld van een toelichting. De toelichting geeft een duidelijk beeld van het bestemmingsplan en van de daaraan ten grondslag liggende gedachten maar maakt geen deel uit van het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan.

1.4 Geldend bestemmingsplan

1.4.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen binnen de begrenzing van “Bestemmingsplan Buitengebied 2008”. Dit bestemmingsplan is op 19 mei 2009 vastgesteld en op 12 oktober 2011 onherroepelijk geworden. Afbeelding 1.2 bevat een uitsnede van de verbeelding behorend bij het bestemmingsplan. Voor de exacte begrenzing wordt verwezen naar de verbeelding.

Afbeelding 1.2: Uitsnede geldend bestemmingsplan (Bron: ruimtelijkeplannen.nl)

1.4.2 Beschrijving bestemmingen en aanduidingen

Op basis van het geldende bestemmingsplan is het plangebied bestemd met de enkelbestemming ‘Agrarisch gebied’ met de specifieke aanduiding ‘W’.

Gronden met de bestemming ‘Agrarisch gebied’ zijn bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf, de uitoefening van nevenfuncties bij agrarische bedrijven, woondoeleinden en het uitoefenen van een aan huis verbonden beroep. Uitsluitend ter plaatse van de aanduiding ‘agrarisch bouwperceel’ zijn agrarische bedrijven toegestaan. Deze aanduiding is niet in het plangebied aanwezig. Een woning is toegestaan ter plaatse van de aanduiding ‘Woning’.

1.4.3 Strijdigheid

De voorgenomen ontwikkeling is niet in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan, aangezien de bouw en gebruiksmogelijkheden ter plaatse ontbreken om een paardenhouderij te realiseren. Om de gewenste ontwikkeling mogelijk te maken, dient het bestemmingsplan herzien te worden. Voorliggend bestemmingsplan voorziet hierin.

1.5 Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving van de huidige situatie gegeven.

In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving van de gewenste situatie gegeven.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op het beleidskader. Hierin wordt het beleid van het rijk, de provincie Gelderland en de gemeente Zevenaar beschreven.

In hoofdstuk 5 passeren de relevante milieu- en omgevingsaspecten de revue.

In hoofdstuk 6 wordt er in gegaan op het aspect water.

In hoofdstuk 7 en 8 wordt ingegaan op de juridische aspecten/ planverwoording en de economische uitvoerbaarheid van het project.

Hoofdstuk 9 gaat in op de inspraak en het vooroverleg

HOOFDSTUK 2 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied ligt in de gemeente Zevenaar ten zuiden van de kern Herwen. Dit hoofdstuk gaat eerst in op het buitengebied van de voormalige gemeente Rijnwaarden en vervolgens op de huidige situatie binnen het plangebied.

2.1 Buitengebied Rijnwaarden

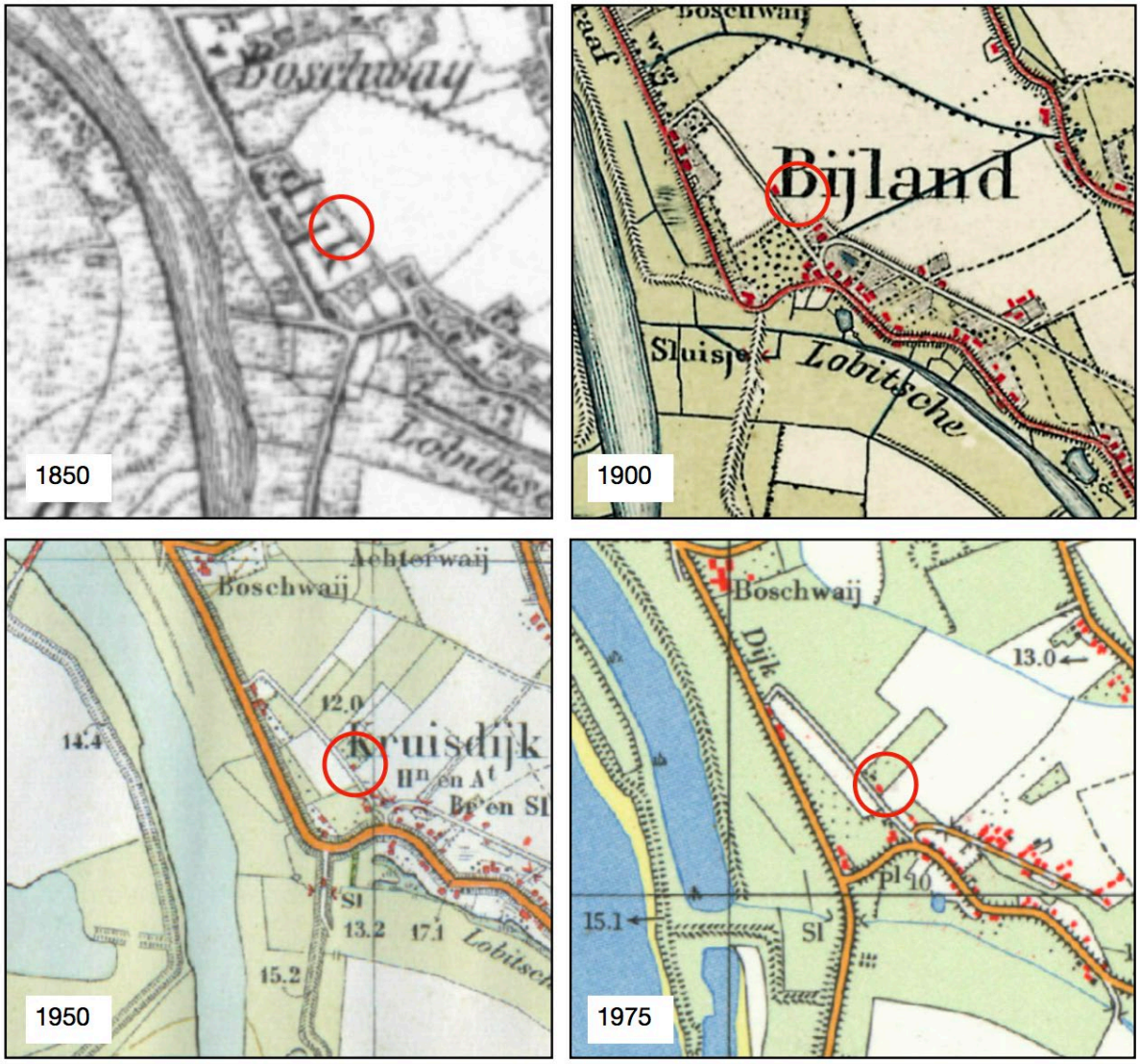
Tot de 18e eeuw heeft de Rijn zijn loop voortdurend verlegd. Het grondgebied van de gemeente Rijnwaarden is daarom geologisch gezien nog zeer jong. Door de steeds veranderende rivierloop is een grillig patroon van afzettingen ontstaan. Het is een geomorfologisch en aardkundig zeer gevarieerd gebied. Kenmerkend voor het rivierengebied zijn het voorkomen van oeverwallen, stroomruggen en kommen.

Met name in het Rijnstrangengebied is goed te zien hoe grote delen van het rivierengebied in Nederland eruitzagen voordat de grote rivieren in de 19de eeuw genormaliseerd werden. Door het meanderen van de rivier zijn hier boogvormige terreinverheffingen en –laagtes ontstaan. Ook oude geulen zijn nog goed in het landschap herkenbaar.

Het rivierengebied bood gunstige omstandigheden voor de vestiging van de mens. De diversiteit van het landschap en de daarmee gepaard gaande gebruiksmogelijkheden zorgden ervoor dat het gebied altijd relatief druk bewoond is geweest. Op de hoger gelegen zandige delen kon worden gewoond en werden gewassen verbouwd. De lager gelegen komgronden waren geschikt voor het weiden van vee. Daarnaast boden de rivieren goede mogelijkheden voor transport en visserij.

Herwen, Aerdt en Pannerden hebben hun ontstaan en groei voornamelijk te danken aan de landbouw en de baksteenindustrie. De kernen Lobith en Tolkamer zijn altijd sterk op de rivier gericht geweest. Spijk heeft zijn ontstaan en groei exclusief te danken aan de baksteenindustrie. De winning van klei, zand en grind ten behoeve van de bouw- en de baksteenindustrie heeft het landschap sinds de 19de eeuw, en in versnelde mate sinds circa 1950, ingrijpend gewijzigd. Op veel plaatsen in het buitengebied is de bovenlaag van de grond afgegraven. Soms is het terrein daarna afgevlakt en heringericht voor de landbouw. Wanneer dieper werd ontkleid resteerde slechts “onland". Deze heeft nu de vorm van plas, rietland of moerasbos. Enkele plassen zijn ten behoeve van de zand- en grondwinning nog dieper en weidser gemaakt. Inmiddels is eenderde van het grondgebied van de gemeente op de schop geweest en dus niet meer natuurlijk qua aardvorm en bodemopbouw.

In afbeelding 2.1 zijn uitsneden van historische kaarten opgenomen (het plangebied is met de rode cirkel aangegeven).

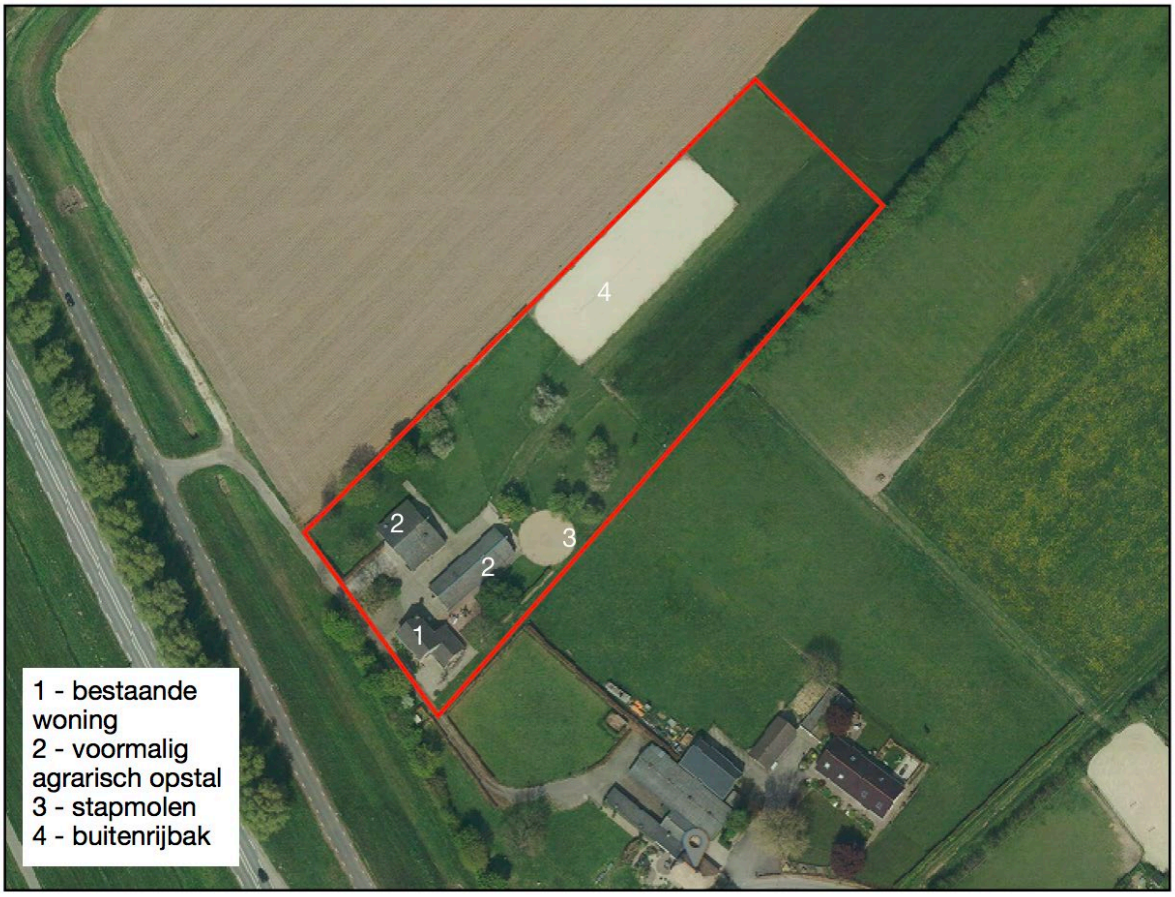

Afbeelding 2.1: Historie plangebied op historische kaarten (Bron: topotijdreis.nl)

2.2 Huidige situatie plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Ringdam 1 ten zuiden van de kern Herwen. In de directe omgeving liggen voornamelijk agrarische gronden, woningen en enkele (agrarisch) bedrijven. Ten zuidwesten van het plangebied ligt recreatiegebied De Bijland.

Langs de Ringdam en de nabijgelegen Herwensedijk is sprake van enige vorm van lintbebouwing. Tussen de woonbebouwing liggen enkele bedrijfsfuncties. Belangrijkste structuurdragers in de omgeving van het plangebied zijn de N811, recreatiegebied De Bijland. Het plangebied bestaat uit een voormalig agrarisch erf met daarop voormalige agrarische bebouwing, een stapmolen, een woning en een buitenrijbak. Een luchtfoto van het plangebied is weergegeven in afbeelding 2.2.

Afbeelding 2.2: Luchtfoto plangebied (Bron: PDOK viewer)

Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 9.200 m^2. De woning, agrarische bebouwing en stapmolen zijn in het zuidwestelijke deel van het plangebied gelegen. De buitenrijbak bevindt zich in het noordwestelijke deel van het plangebied. Voor het overige bestaan de gronden in het plangebied uit weidegronden. De locatie wordt via een bestaande inrit op de Koevertseweg ontsloten. De locatie is eveneens via het erf aan de Ringdam 3 te bereiken. In afbeelding 2.3 zijn een vogelvlucht en een tweetal straatbeelden vanaf de Koevertseweg (linksonder) en Ringdam (rechtsonder) weergegeven.

Afbeelding 2.3: Foto's ter plaatse van het plangebied (Bron: Jan Immink agrarisch bouw- en milieuadvies en Google Maps)

HOOFDSTUK 3 GEWENSTE SITUATIE

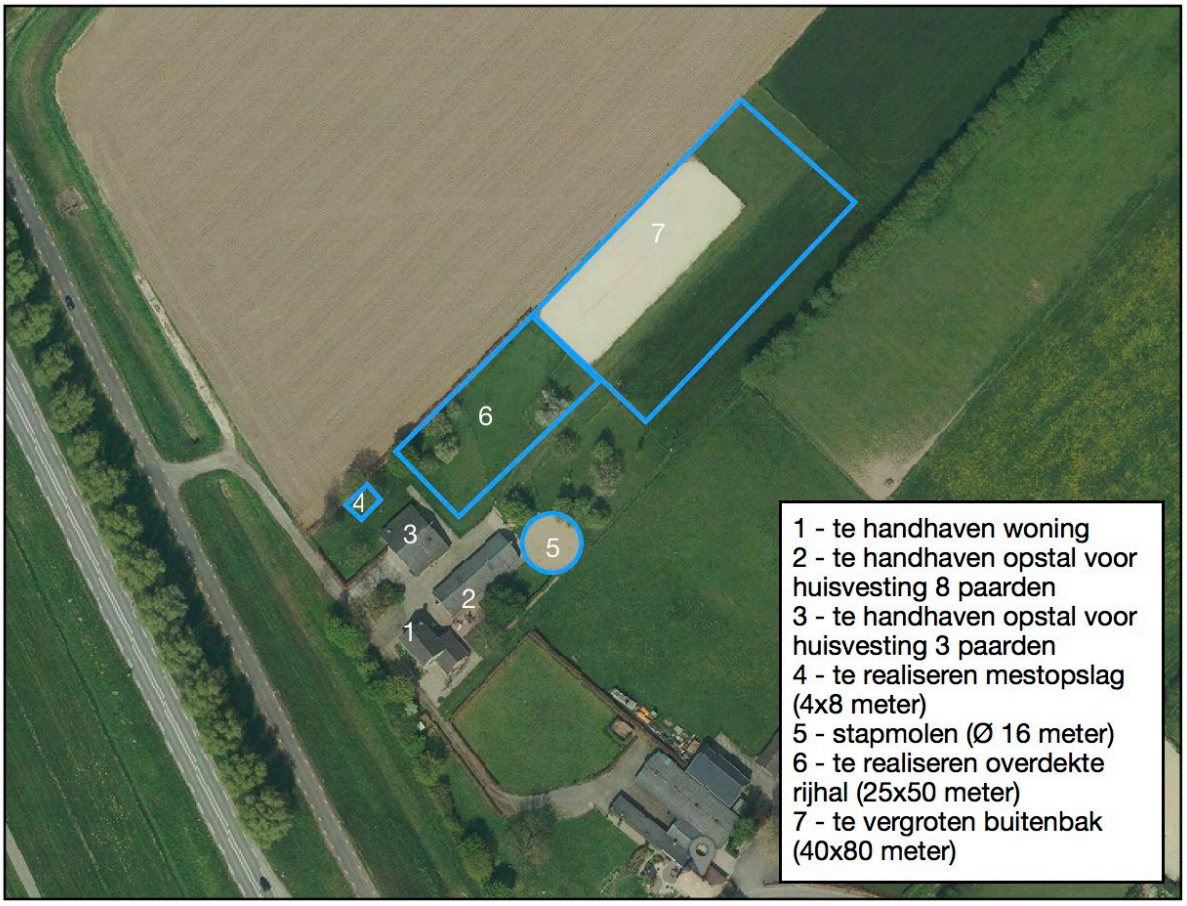
3.1 Inleiding

Initiatiefnemer heeft de locatie Ringdam 1 in Herwen aangekocht om er zijn bedrijf, een paardenhouderij, te kunnen vestigen. De voorgenomen activiteiten ter plaatse zullen onder meer bestaan uit:

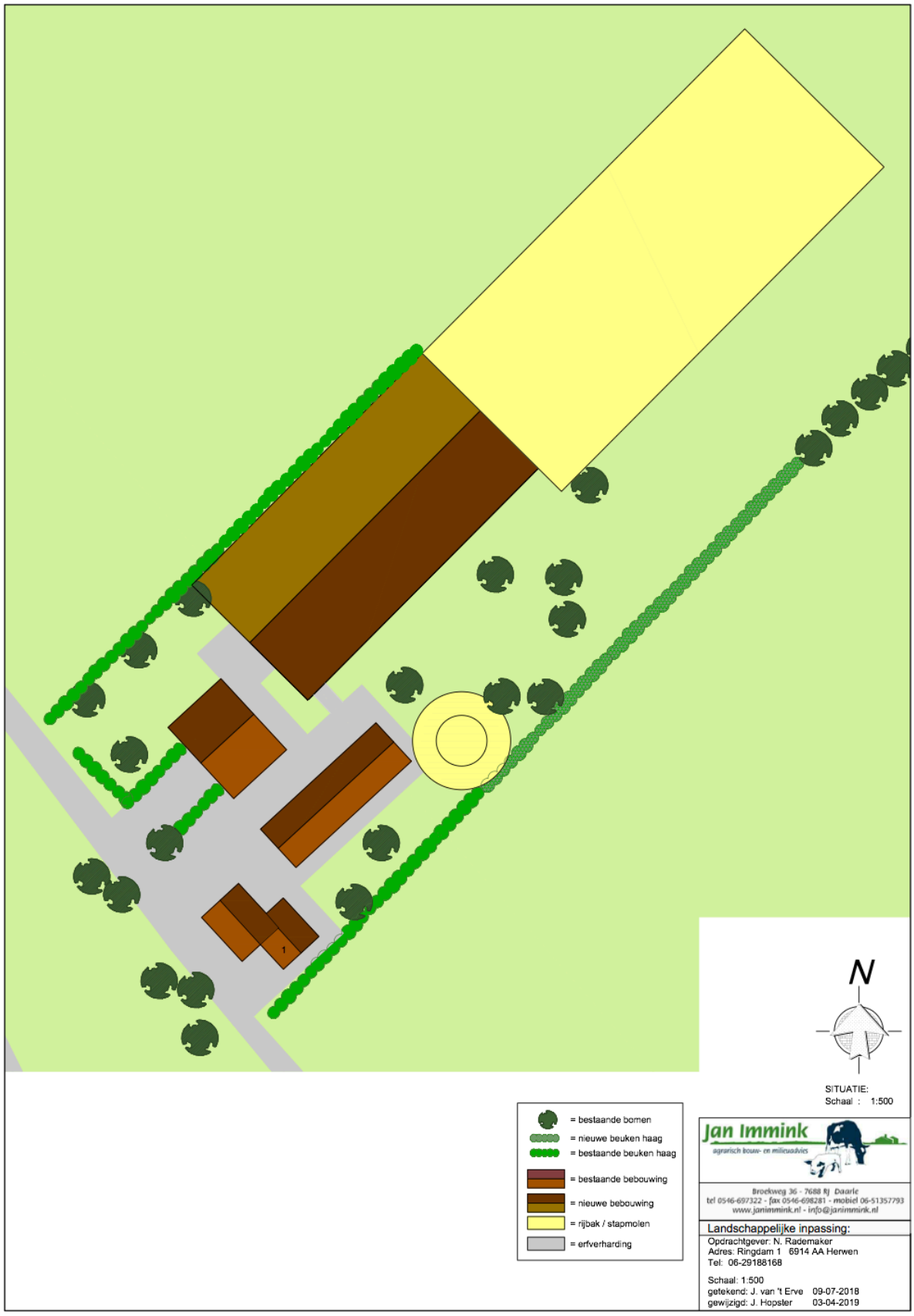
- het houden en verzorgen van 11 paarden in een productiegerichte paardenhouderij;
- het trainen van de paarden in de stapmolen en het rijden van de paarden in de buitenbak en gewenste rijhal;
- de opslag van voer en strooisel in gebouw 1;
- de opslag van mest in een mestopslag;
- kantoorwerkzaamheden in de bestaande woning;
- het bezigen van machines ten behoeve van het onderhoud van de paardenbak/ landbewerking;
- parkeren aan de voorzijde van gebouw 1.

3.2 Gewenste ontwikkeling

De gewenste ontwikkeling betreft het realiseren van een productiegerichte paardenhouderij. Om de paarden voor de sport en handel in topconditie te krijgen is het nodig een overdekte rijhal te realiseren. Daarnaast is uitbreiding van de buitenrijbaan noodzakelijk en dient de stapmolen overdekt te worden. De huisvesting van de dieren vindt in bestaande bebouwing plaats. De overdekte rijhal is het enige gebouw dat toegevoegd wordt. Ten aanzien van het aspect duurzaamheid wordt opgemerkt dat op dit moment nog niet concreet is hoe duurzaamheid een rol krijgt. Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning voor de het realiseren van de rijhal zal hier nader op ingaan. Te denken valt aan het leggen van zonnepanelen op het dak van de rijhal. In afbeelding 3.1 is een luchtfoto van de gewenste ontwikkeling weergegeven. In afbeelding 3.2 is weergegeven hoe de ontwikkeling landschappelijk wordt ingepast. Te zien is dat de bestaande haag doorgetrokken wordt, waarmee er een belangrijk landschappelijk element wordt versterkt.

Afbeelding 3.1: Luchtfoto gewenste situatie (Bron: Jan Immink agrarisch bouw- en milieuadvies)

Afbeelding 3.2: Groenplan gewenste situatie (Bron: Jan Immink agrarisch bouw- en milieuadvies)

3.3 Verkeer en parkeren

3.3.1 Algemeen

Bij nieuwe ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de effecten op de verkeersgeneratie en parkeerbehoefte die ontstaat door de nieuwe ontwikkeling. Hiertoe kunnen berekeningen worden uitgevoerd op basis van de publicatie 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie, publicatie 317 (oktober 2012)' van het CROW. Het CROW ontwikkelt en publiceert kennis onder andere op het gebied van verkeer en parkeren. Specifiek voor verkeersgeneratie en parkeren heeft het CROW de publicatie 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie' opgesteld. Deze kencijfers zijn gebaseerd op literatuuronderzoek en praktijkervaringen van gemeenten. De kencijfers zijn landelijk (en juridisch) geaccepteerd en worden gezien als de meest betrouwbare gegevens met betrekking tot het bepalen van de verkeergeneratie en het benodigde aantal parkeerplaatsen.

In dit geval is voor wat betreft de gemeente Zevenaar uitgegaan van de stedelijkheidsgraad 'matig stedelijk' en wat betreft stedelijke zone is uitgegaan van de omgevingscategorie 'buitengebied'.

3.3.2 Verkeersaspecten

Om een goed beeld te kunnen schetsen van de invloed van de verkeersbewegingen op de omgeving dient een vergelijking te worden gemaakt met de huidige situatie. Op basis van het geldende bestemmingsplan is in de huidige situatie een woning ter plaatse van het plangebied toegestaan. De te realiseren productiegebonden paardenhouderij is te vergelijken met de categorie 'manege (paardenhouderij)', waarvoor een verkeersgeneratie van 4 verkeersbewegingen per paard/box geldt. Met de gewenste ontwikkeling wordt ruimte geboden voor 11 paarden/boxen, waardoor de ontwikkeling een extra verkeersgeneratie van 4*11=44 verkeersbewegingen per etmaal op de Koevertseweg met zich meebrengt.

Gezien de functie van deze weg en de verkeersintensiteit op deze weg levert de ontsluiting van het plangebied op deze weg vanuit verkeerskundig oogpunt geen bezwaren op.

3.3.3 Parkeren

De gemeente Zevenaar sluit wat betreft de parkeernormen bij de CROW publicatie 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie' aan. Voor het berekenen van de parkeerbehoefte is uitgegaan van 'manege (paardenhouderij)' met 11 boxen. Per box is de gemiddelde parkeerbehoefte 0,4 parkeerplaats. In totaal is de parkeerbehoefte daarmee 4,4 parkeerplaats voor de paardenhouderij.

Er is daarnaast een woning op het perceel aanwezig. Voor een koopwoning in het buitengebied van matig stedelijk gebied geldt een parkeerbehoefte van 2,4.

De totale parkeerbehoefte bedraagt 4,4+2,4 = afgerond 7 parkeerplaatsen. Op eigen terrein is voldoende ruimte om in deze parkeerbehoefte te voorzien. Het aspect parkeren vormt dan ook geen belemmering voor de gewenste ontwikkeling.

HOOFDSTUK 4 BELEIDSKADER

Dit hoofdstuk beschrijft, voor zover van belang, het beleid vanuit het rijk, de provincie Gelderland en gemeente Zevenaar. Naast de belangrijkste algemene uitgangspunten worden de specifieke voor dit plangebied geldende uitgangspunten weergegeven.

4.1 Rijksbeleid

4.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

4.1.1.1 Algemeen

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is op 13 maart 2012 vastgesteld. De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het een aantal ruimtelijke doelen en uitspraken in onder andere de Agenda Landschap en de Agenda Vitaal Platteland. Daarmee vormt de SVIR het kader voor thematische of gebiedsgerichte uitwerkingen van rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR heeft het Rijk drie rijksdoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, instandhouden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Voor de drie rijksdoelen worden de 13 onderwerpen van nationaal belang benoemd. Hiermee geeft het Rijk aan waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

De drie hoofddoelen van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid kennen nationale opgaven die regionaal neerslaan. Opgaven van nationaal belang in Oost-Nederland (de provincies Gelderland en Overijssel) zijn:

- Het waar nodig verbeteren van de internationale achterlandverbindingen (weg, spoor en vaarwegen) die door Oost Nederland lopen. Dit onder andere ten behoeve van de mainports Rotterdam en Schiphol;
- Het formuleren van een integrale strategie voor het totale rivierengebied van Maas en Rijntakken (Waal, Nederrijn, Lek en de IJssel, deelprogramma rivieren van het Deltaprogramma) en de IJsselvechtdelta (deelprogramma's zoetwater en rivieren) voor waterveiligheid in combinatie met bereikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, natuur, economische ontwikkeling en woningbouw;
- Het tot stand brengen en beschermen van de (herijkte) EHS, inclusief de Natura 2000 gebieden (zoals de Veluwe);
- Het robuust en compleet maken van het hoofdenergienetwerk (380 kV), onder andere door het aanwijzen van het tracé voor aansluiting op het Duitse hoogspanningsnet.

Oost-Nederland omvat veel natuurgebieden (bijvoorbeeld de Natura 2000-gebieden de Veluwe, de Sallandse Heuvelrug en de Weerribben-Wieden) en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het (inter)nationale natuurnetwerk voor biodiversiteit. Daarnaast kent de regio belangrijke cultuurhistorische waarden (de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Limes.

Het 'Besluit algemene regels ruimtelijke ordening' (Barro) is als Algemene maatregel van Bestuur (AmvB) direct gekoppeld aan de SVIR. In het Barro is concreet aangegeven welke nationale belangen geborgd worden in bestemmingsplannen en andere plannen van de overheden.

4.1.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6, lid 2) opgenomen. Op 1 juli 2017 is de Ladder in het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd. Aanleiding voor de wijziging waren de in de praktijk gesignaleerde knelpunten bij de uitvoering van de Ladder en de wens om te komen tot een vereenvoudigt en geoptimaliseerd instrument.

Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij geldt een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt. Teneinde een ontwikkeling adequaat te kunnen toetsen aan de ladder is het noodzakelijk inzicht te geven in de begrippen 'bestaand stedelijk gebied' en 'stedelijke ontwikkeling'.

In de Bro zijn in artikel 1.1.1 definities opgenomen voor:

bestaand stedelijk gebied: 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur'.

stedelijke ontwikkeling: ´ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'.

4.1.2 Toetsing aan de uitgangspunten in het rijksbeleid

Het rijksbeleid laat zich niet specifiek uit over dergelijke kleinschalige ontwikkelingen. De in de Structuurvisie benoemde natuurlijke en cultuurhistorische waarden worden niet aangetast met de gewenste ontwikkeling. Het initiatief raakt geen rijksbelangen zoals opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Wat betreft de "Ladder voor duurzame verstedelijking" wordt opgemerkt dat toetsing noodzakelijk is bij "nieuwe stedelijke ontwikkelingen". Agrarische, functioneel aan het buitengebied gebonden voorzieningen zijn geen stedelijke voorziening zoals gedefinieerd in de Bro. Dit is bevestigd door Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in de uitspraak van 18 februari 2015 (201400570/1/R6). Daarin verwijst de raad naar de "Handreiking Ladder voor duurzame verstedelijking" van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, waarin staat dat onder "andere stedelijke voorzieningen" accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure moeten worden verstaan. Het voorliggende bestemmingsplan voorziet daarom niet in een stedelijke ontwikkeling. Toetsing aan de Ladder voor duurzame verstedelijking is dan ook niet noodzakelijk.

4.1.3 Conclusie toetsing aan het rijksbeleid

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte laat zich niet specifiek uit over dergelijke lokale ontwikkelingen. De voorgenomen ontwikkeling raakt geen rijksbelangen als opgenomen in de structuurvisie. De Ladder voor duurzame verstedelijking staat de uitvoerbaarheid niet in de weg.

Geconcludeerd wordt dat het relevante ruimtelijke ordeningsbeleid op rijksniveau de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling niet in de weg staat.

4.2 Provinciaal beleid

4.2.1 Omgevingsvisie Gelderland

4.2.1.1 Algemeen

De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland bevat thematische visieschetsen. Deze schetsen zijn niet bedoeld als geografische plankaart of ontwikkelkaart; ze bieden geen volledig en limitatief beeld. De schetsen zijn wel een grove schets van in het oog springende bestaande en nieuwe initiatieven, kansen, mogelijkheden en ontwikkelingen die wij op dit moment zien vanuit het perspectief van de Omgevingsvisie. De schetsen sluiten op voorhand ook niets uit. De visieschetsen dienen wat ons betreft als onderlegger om met onze partners het gesprek te voeren over de thema's, vraagstukken en oplossingsrichtingen, zowel op de schaal van Gelderland als op regionale en lokale schaal.

4.2.1.2 Vestigingsklimaat: een krachtige, duurzame topregio

Gelderland heeft een unieke ligging op de oostwest-as en de noordzuid-as van ons land; een strategische en aantrekkelijke positie te midden van andere sterke regio's – Amsterdam (Randstad), Brussel (Vlaamse Ruit), Keulen (Rheinland). We zijn daarmee uitstekend verbonden en werken daarmee samen, net zoals met onze buurprovincies. Juist door de bijzondere kwaliteiten en veelzijdigheid van Gelderland – haar natuur, groene steden op menselijke schaal, kennisinfrastructuur, cultuur, recreatie en toerisme en sport – kan zij zich verder ontwikkelen als ideale vestigingsplek en uitvalslocatie om te werken en te wonen. Met onze brede blik op de leefomgeving geven wij dan ook een krachtige impuls aan de regionale economie en arbeidsmarkt. Zo kunnen mensen in Gelderland zich ontplooien, ontspannen en ontwikkelen.

De Gelderse economie heeft grote behoefte aan voldoende en kundige mensen. De concurrentie op de arbeidsmarkt is groot. We willen onze strategische ligging en de aantrekkingskracht van onze Gelderse regio's vergroten, zodat mensen hier willen (blijven) wonen en zich willen binden aan Gelderland. Sterke stedelijke netwerken en toegankelijke ontmoetingsplekken zijn van vitaal belang. Plekken waar mensen elkaar makkelijk kunnen vinden om kennis, ideeën en plannen uit te wisselen en elkaar vooruit te helpen. Plekken die goed ontsloten zijn, zoals innovatieve campussen, bruisende binnensteden en dynamische bedrijventerreinen. Het concentreren en combineren van activiteiten heeft daarbij onze voorkeur, boven versnippering door de hele provincie. Activiteiten die elkaar versterken, brengen wij met elkaar in contact en willen wij zoveel mogelijk bij elkaar in de buurt of in dezelfde voorziening plaatsen. Zo houden we Gelderland, naast dynamisch, ook open, groen en gezond. Het omvormen van bestaande en leegstaande bedrijvenlocaties heeft de voorkeur, boven de aanleg van nieuwe terreinen. Pas als er geen andere mogelijkheden zijn, breiden we uit aan de randen van onze steden of dorpen. En: we kijken naar hoe we de inrichting van de Gelderse werklocaties zo duurzaam mogelijk kunnen maken in termen van energie en klimaat.

Gelderland heeft sterke troeven: Health, Energy, Tech, Food, Logistiek, een sterk midden- en kleinbedrijf. Nationaal en internationaal werkende Gelderse bedrijven die in volle verbinding staan met gebieden buiten Gelderland. Daar zit veel innovatieve kracht. Die willen we volop de ruimte geven, maar wel op voorwaarde dat ook bijgedragen wordt aan het duurzaamheidsvraagstuk. Want schoon en groen is ons uitgangspunt. We denken mee met deze bedrijven en helpen ze bij de toegang tot kennis, middelen, markten, netwerken, locaties en het onderwijs. Omdat wij vinden dat iedereen die in Gelderland mee wil doen, dat ook moet kunnen, stimuleren wij dat het onderwijs optimaal is afgestemd op de arbeidsmarkt. Dit doen we om tekorten op de arbeidsmarkt te voorkomen en kansen te pakken naar de toekomst toe, zoals bijvoorbeeld op het terrein van energietransitie.

4.2.1.4 Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie Gelderland

Het realiseren van de productiegebonden paardenhouderij aan de Ringdam 1 te Herwen draagt bij aan een duurzaam ontwikkelingsperspectief van het bedrijf. Met het voornemen wordt voormalige agrarische bebouwing weer voor agrarische doeleinden in gebruik genomen. De ontwikkeling draagt daarnaast bij aan de leefbaarheid en sociale cohesie, en ondersteund bij het op peil houden van het voorzieningenniveau van het buitengebied. Tevens heeft de uitbreiding geen negatief effect op de ruimtelijk kwaliteit en zal er geen leegstand in de bestaande voorraad ontstaan.

Gezien het vorenstaande wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gelderland.

4.2.2 Omgevingsverordening Gelderland

4.2.2.1 Algemeen

De provincie beschikt over een palet van instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

4.2.2.2 Van toepassing zijnde artikel

In voorliggend geval zijn de artikelen 2.12 en 2.56 uit de provinciale omgevingsverordening van belang.

Artikel 2.12 (solitaire bedrijvigheid)

1. Een bestemmingsplan maakt geen vestiging mogelijk in het buitengebied van vormen van bedrijvigheid die naar huidige planologische inzichten wat betreft de ruimtelijke aanvaarbaarheid thuishoren op een bedrijventerrein.

Artikel 2.56 (ontwikkeling in Nationaal landschap)

1. Een bestemmingsplan voor gronden binnen een Nationaal landschap maar buiten de Groene ontwikkelingszone, het Gelders natuurnetwerk en de Nieuwe Hollandse Waterlinie, maakt ten opzichte van het op 17 oktober 2014 geldende bestemmingsplan alleen bestemmingen mogelijk die de kernkwaliteiten van een Nationaal Landschap, bedoeld in bijlage 6 Kernkwaliteiten Nationale Landschappen, niet aantasten.

4.2.2.3 Toetsing van het initiatief aan de Gelderse Omgevingsverordening

Voorliggend bestemmingsplan voorziet in het realiseren van een productiegerichte paardenhouderij. Een dergelijke ontwikkeling is functioneel passend in het buitengebied en niet op een bedrijventerrein. De voorgenomen ontwikkeling is dan ook in overeenstemming met artikel 2.12 uit de Gelderse Omgevingsverordening.

De nieuwe rijhal wordt in lijn met de bestaande kavelstructuur gerealiseerd, waarmee het natuurlijke landschapspatroon gevolgd wordt. Daarnaast is het bouwvlak vrij klein gehouden waardoor de rijhal relatief dicht op de bestaande bebouwing moet worden gebouwd. Om aansluiting te zoeken bij de omgeving is ook verplicht om een hellend dak te hebben. De voorgenomen ontwikkeling tast de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap De Gelderse Poort dan ook niet aan. Het voornemen is daarmee in overeenstemming met artikel 2.56 van de Gelderse Omgevingsverordening.

De voorgenomen ontwikkeling is in overeenstemming met de Gelderse Omgevingsverordening.

4.2.3 Toetsing van het provinciaal beleid

Geconcludeerd wordt dat het voornemen in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gelderland en Gelderse Omgevingsverordening.

4.3 Gemeentelijk beleid

4.3.1 Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030

4.3.1.1 Algemeen

De Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030 is op 25 april 2017 vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Rijnwaarden. De visie geeft geen eindbeeld maar een omschrijving van de kernwaarden en kansen voor het gebied. Initiatieven worden getoetst of ze passen binnen de kernwaarden, of deze versterken.

De visie voor het Gelders Eiland moet structuur en samenhang brengen en is gericht op samenwerking. De visie heeft de status van een gemeentelijke structuurvisie. Het is een visie die is opgesteld in geest van de aanstaande Omgevingswet en daarom het label 'Omgevingsvisie' heeft. Bij de uitvoering is de gemeente een belangrijke participant. De gemeente zal haar instrumenten en middelen inzetten teneinde de doelen uit de visie te bereiken.

De Omgevingsvisie is een integrale visie met als hoofdthema's duurzaam, leefbaar, mooi en toeristisch. Voor deze thema's zijn in de visie een aantal doelen beschreven waarvan enkele relevante doelen hierna per thema zijn beschreven.

De visie voor 2030

Levendigheid vind je in de dorpen, op de dijken en rond de recreatieplassen. Het behoud van leefbaarheid is de grootste prioriteit. De leefbaarheid wordt bepaald door de (fiets)bereikbaarheid van voorzieningen en de gemeenschapszin. Maar ook in de creativiteit van het zelfvoorzienend zijn. Iets dat past bij een eiland. Bouwen voor de eigen behoefte, op plekken en manieren met maatschappelijke meerwaarde, en ook voorzien in de eigen (duurzame) energiebehoefte horen daar bij. Ruimtelijke kwaliteit is belangrijk op plekken waar veel bezoekers komen. Op andere plekken mag het ook gewoon functioneel zijn. Zo moeten de boeren in de primaire landbouwgebieden hun werk optimaal kunnen uitvoeren, zonder onnodige hinder van recreanten of natuurontwikkeling.

Een duurzaam Gelders Eiland

Gesteld wordt dat de gemeente achter loopt op het gebied van duurzaamheid en deze achterstand snel wil inhalen. Er wordt bijvoorbeeld gestuurd op particuliere initiatieven op het gebied van klimaatadaptatie zoals minder verhardingen, maar meer groen op particulier terrein.

Een leefbaar Gelders Eiland

Inwoners van het Gelders Eiland maken zich zorgen over de leefbaarheid van hun dorpen. Het wegtrekken van mensen brengt leegstand en een onvermijdelijke vermindering van het voorzieningenaanbod met zich mee. Dat betekent een toenemende druk op de leefomgeving en een uitdaging om het Gelders Eiland aantrekkelijk, vitaal en levendig te houden. Voor de dorpen, maar ook voor het buitengebied. De kracht van het Gelders Eiland ligt in de saamhorigheid en de sociale cohesie in de dorpen. Actieve dorpsraden, verenigingen en lokale ondernemers zijn de belangrijkste motoren van een vitaal Gelders Eiland. In het buitengebied vormt de landbouwsector een belangrijke economische drager. Ook in die sector zijn grote veranderingen gaande. Door een goede positionering en inzet van dorpsraden, verenigingen en ondernemers is het mogelijk om samen de levendigheid in stand te houden of zelfs te vergroten. Dit vergt van de gemeente dat zij open staat voor maatschappelijke initiatief. Duidelijke en heldere communicatie is hierbij van groot belang. Initiatiefnemers krijgen de kans om het Gelders Eiland mooier te maken dan ze al is. De samenleving is hierin leidend. Door marketing zetten samenleving en gemeente het aantrekkelijke wonen en recreëren verder op de kaart. Bereikbaarheid is voor leefbaarheid van het groots belang, zowel per fiets, auto, openbaar vervoer als digitaal. Vanuit Nederland en Duitsland zijn goede verbindingen naar de steden in de regio, zoals Nijmegen, Arnhem en Emmerich. Dit is voor zowel toerisme als voorzieningen belangrijk.

Een mooi Gelders Eiland

Het Gelders Eiland is een mooi gevarieerd gebied met een lange geschiedenis. Onderhoud en ontwikkeling van de ruimtelijke omgeving staan in het teken van het versterken en tonen van deze kwaliteiten. De realiteit is echter dat door economische en demografische ontwikkelingen steeds meer plekken leeg (komen) te staan.

Dit zet de ruimtelijke kwaliteit van de dorpen en het landschap onder druk. Het resterende programma op het vlak van wonen, bedrijvigheid, recreatie en toerisme, moet worden ingezet op locaties waar dit bijdraagt aan een duurzaam, leefbaar of mooi Gelders Eiland. Tot 2025 wordt gerekend op een groei van het aantal huishoudens en daarmee een behoefte aan nieuwe woningen. De gemeente voert regie op de locatiekeuze en -invulling, zowel ruimtelijk als volkshuisvestelijk. Er zijn echter teveel nieuwbouwwoningen gepland. Op basis van regionale afspraken worden daarom grote bouwplannen, zoals Uuleveld en Ficoterrein, heroverwogen. De doelstelling is om hoofdzakelijk te bouwen in de dorpen waarbij de lokale woonbehoefte centraal staat. Om leegstand van maatschappelijk vastgoed zoals kerken, monumentale panden of fabrieken tegen te gaan wordt gezocht naar mogelijkheden om deze te vormen naar nieuwe woonvormen. Leegstand en verpaupering kan met een nieuw bouwprogramma worden aangepakt.

Een toeristisch Gelders Eiland

Recreatie en toerisme is voor het Gelders Eiland van groeiend economisch belang. Het gebied heeft veel te bieden. Om de moderne consument te bereiken moeten echter stappen worden gezet. Veel voorzieningen zijn gedateerd. Er wordt met name gestuurd op het bieden van ruimte aan en het verbeteren van de bereikbaarheid van de toeristische voorzieningen. Fietsers, lange afstandswandelaars en ruiters krijgen bijvoorbeeld meer ruimte. Verder verdienen de verbinding met het stedelijk gebied en interessante recreatiegebieden in de omgeving verbetering. Gesteld wordt dat een toeristisch Gelders Eiland vooral een kwestie van (digitaal) communiceren is over wat het gebied nu en in de toekomst te bieden heeft.

Afbeelding 4.1: Uitsnede omgevingsvisiekaart Gelders Eiland 2030

Op basis van de omgevingsvisiekaart is het plangebied gelegen binnen ‘aandachtszone ruimtelijke kwaliteit’ en binnen de gebiedsindeling ‘Dorpenlint en agrarisch landschap’.

4.3.1.2 Toetsing van het initiatief aan de ‘Omgevingsvisie Gelders Eiland 2030’

De voorgenomen ontwikkeling betreft het in gebruik nemen van een voormalig agrarisch erf voor nieuwe agrarische bedrijfsactiviteiten binnen een gebied dat is aangewezen als agrarisch landschap. Het betreft een ontwikkeling die goed is voor de vitaliteit van het buitengebied van de gemeente Zevenaar en passend binnen

het agrarisch landschap. De ruimtelijke kwaliteit zal daarbij toenemen door de versterking van de op het erf aanwezige streekeigen beplanting door het doortrekken van de bestaande haag. Gesteld wordt dat het beleid uit de omgevingsvisie Gelders Eiland het initiatief niet in de weg staat.

4.3.2 Landschapsontwikkelingsplan Rijnwaarden

4.3.2.1 Algemeen

Rijnwaarden is gelegen tussen de stuwwal van Montferland en de splitsing van de rivieren Rijn en Waal. Beide rivieren hebben hun sporen in het landschap nagelaten. De basis voor het huidige landschap is gelegd in de periode na de ijstijden. De Rijn en de Waal verlegden tot in de achttiende eeuw regelmatig hun loop. Door deze dynamiek is er een geomorfologisch en aardkundig zeer gevarieerd landschap ontstaan bestaande uit oeverwallen, stroomruggen en geulen. Door het verleggen van de loop van de rivieren zijn in deze omgeving diverse dorpen verdwenen.

Soms zijn ze elders weer opgebouwd. De mens heeft delen van het landschap naar zijn hand gezet. Aanvankelijk werd op terpen gebouwd om de bebouwing te beschermen tegen hoogwater. In deze streek worden deze terpen pollen genoemd. Dijken werden aangelegd om het achterland te beschermen tegen hoogwater. Door zand en kleiwinning is een groot deel vanhet landschap op de schop gegaan. Wat resteert is nog steeds een geomorfologische en aardkundige verscheidenheid.

De Rijn is nu ingekaderd door dijken. Het Pannerdens kanaal is gegraven en de Oude Rijn is daardoor geen hoofdstroom meer. De geulen van de Oude Rijn vormen nu onderdeel van het Rijnstrangengebied

4.3.2.2 Kwaliteiten

Het Rijnwaardense landschap is in te delen in drie deelgebieden met overeenkomstige kenmerken maar ook een eigen karakter. De drie deelgebieden zijn:

- de Rijnstrangen
- het dorpenlint
- de uiterwaarden

Het plangebied is gelegen in het deelgebied de uiterwaarden. De uiterwaarden van de rivier de Rijn overstromen nog regelmatig. Op verschillende plaatsen zijn steenfabrieken gebouwd op hoogwatervrije plaatsen. Tichelgaten –ontstaan door de winning van klei- hebben zich ontwikkeld tot waardevolle natuurgebieden. Bebouwing in de uiterwaarden is, mede door de periodieke overstroming, schaars.

4.3.2.3 Beleef het landschap

De kwaliteiten van het landschap beleefbaar maken staat voorop bij nieuwe ontwikkelingen. Ten aanzien van het beschermen van landschapskwaliteiten geldt dat de delen die in agrarisch gebruik zijn moeten worden beschermd tegen agrarische ingrepen die de aardkundige waarden beschermen. Kavelgrensbeplanting vormt een belangrijke landschappelijke pijler. Het versterken van deze landschappelijke patronen wordt door de aanplant van nieuwe kavelgrensbeplanting versterkt. Ten aanzien van cultuurhistorie wordt ingezet op het behoud van karakteristieke bebouwing.

4.3.2.4 Toetsing van het initiatief aan het Landschapsontwikkelingsplan Rijnwaarden

Met de gewenste ontwikkeling is er sprake van het toestaan van een paardenhouderij op een voormalig agrarisch erf. De bestaande agrarische opstallen worden hiervoor gebruikt, waardoor er geen sprake is van de sloop van bebouwing. De gewenste ontwikkeling vormt geen bedreiging voor de aardkundige waarden ter plaatse, aangezien de bedrijfsvoering geen agrarische ingrepen in de bodem met zich meebrengt. Het landschappelijke patroon van kavelgrensbeplanting wordt versterkt door de verlenging van de haag aan de oostzijde van het perceel.

Gelet op het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de gewenste ontwikkeling in overeenstemming met het Landschapsontwikkelingsplan Rijnwaarden is.

4.3.2 Conclusie toetsing aan het gemeentelijk beleid

De ontwikkeling sluit aan bij het relevante beleid van de gemeente Zevenaar. Overige beleidsdocumenten zijn niet van toepassing op de ontwikkeling.

HOOFDSTUK 5 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening moet in een bestemmingsplan een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de geldende wet- en regelgeving en met de vastgestelde (boven)gemeentelijke beleidskaders. Bovendien is een ruimtelijke onderbouwing vaak een belangrijk middel voor afstemming tussen de milieuaspecten en ruimtelijke ordening.

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek naar de milieukundige uitvoerbaarheid beschreven. Het betreft de thema's geluid, bodem, luchtkwaliteit, externe veiligheid, milieuzonering, ecologie, geur, archeologie & cultuurhistorie en het Besluit milieueffectrapportage.

5.1 Geluid

5.1.1 Algemeen

De Wet geluidhinder (Wgh) bevat geluidsnormen en richtlijnen over de toelaatbaarheid van geluidniveaus als gevolg van rail- en wegverkeerslawaai en industrielawaai. De Wgh geeft aan dat een akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd bij het voorbereiden van de vaststelling van een bestemmingsplan of in dit geval het volgen van de uitgebreide procedure omgevingsvergunning, indien het plan een geluidgevoelig object maakt binnen een geluidszone van een bestaande geluidsbron of indien het plan een nieuwe geluidsbron mogelijk maakt. Het akoestisch onderzoek moet uitwijzen of de wettelijke voorkeursgrenswaarde bij geluidgevoelige objecten wordt overschreden en zo ja, welke maatregelen nodig zijn om aan de voorkeursgrenswaarde te voldoen.

5.1.2 Situatie plangebied

Een paardenhouderij wordt in het kader van de Wgh niet aangemerkt als geluidsgevoelig object. De aspecten rail-, wegverkeers- en industrielawaai zijn dan ook niet van belang. Wel wordt met dit plan een geluidsbron toegevoegd. In paragraaf 5.5 wordt aan de hand van de VNG-uitgave ‘Bedrijven en milieuzonering’ nader ingegaan op de milieubelasting van het project op de omgeving. Hierbij wordt onder andere het aspect geluid betrokken. Op deze plaats wordt geconcludeerd dat het aspect geluid geen belemmering voor dit plan oplevert.

5.1.3 Conclusie

De Wet geluidhinder vormt geen belemmering voor de in plan besloten ontwikkeling.

5.2 Bodemkwaliteit

5.2.1 Algemeen

Bij het vaststellen van een bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik van die bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Om hierin inzicht te krijgen, dient doorgaans een bodemonderzoek te worden verricht.

Sigma Bouw & Milieu heeft in voorliggend geval een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. De resultaten en conclusies van dit onderzoek worden hierna weergegeven. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar het onderzoeksrapport welke is opgenomen in bijlage 1 bij deze toelichting.

5.2.2 Situatie plangebied

5.2.2.1 Grond

Op basis van zintuigelijke waarnemingen is in het opgeboorde materiaal geen asbestverdacht materiaal waargenomen. Bovengrondmengmonster MM1 bevat voor de onderzochte stoffen geen verhoogde waarden ten opzichte van de achtergrond- en/of detectiewaarden. Voor ondergrondmengmonster MM2 geldt hetzelfde.

5.2.2.2 Grondwater

Het grondwater ter plaatse van peilbuis 1 bevat een verhoogd gehalte barium (zware metalen) ten opzichte van de streefwaarden. De tussenwaarde en bodemindexwaarde worden echter niet overschreden, waardoor er vanuit miliuehygiënische overwegingen geen aanvullend onderzoek benodigd is.

5.2.3 Conclusie

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de gewenste ontwikkeling.

5.3 Luchtkwaliteit

5.3.1 Algemeen

Om een goede luchtkwaliteit in Europa te garanderen heeft de Europese unie een viertal kaderrichtlijnen opgesteld. De hiervan afgeleide Nederlandse wetgeving is vastgelegd in hoofdstuk 5, titel 2 van de Wet milieubeheer.

In de Wet milieubeheer staan ondermeer de grenswaarden voor de verschillende luchtverontreinigende stoffen. Onderdeel van de Wet milieubeheer zijn de volgende Besluiten en Regelingen:

- Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen);.

5.3.1.1 Besluit en de Regeling niet in betekenende mate

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het desbetreffende project niet in betekenende mate is. Het begrip “niet in betekenende mate” is gedefinieerd als 3% van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Het gaat hierbij uitsluitend om stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}). Toetsing aan andere luchtverontreinigende stoffen uit de Wet milieubeheer vindt niet plaats.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:

- woningen: 1500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m^2 bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Als een ruimtelijke ontwikkeling niet genoemd staat in de Regeling NIBM kan deze nog steeds niet in betekenende mate bijdragen. De bijdrage aan NO_2 en PM_{10} moet dan minder zijn dan 3% van de grenswaarden. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m^3 voor NO_2 en PM_{10}.

5.3.1.2 Besluit gevoelige bestemmingen

Dit besluit is opgesteld om mensen die extra gevoelig zijn voor een matige luchtkwaliteit aanvullend te beschermen. Deze 'gevoelige bestemmingen' zijn scholen, kinderdagverblijven en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Woningen en ziekenhuizen/ klinieken zijn geen gevoelige bestemmingen.

De grootste bron van luchtverontreiniging in Nederland is het wegverkeer. Het Besluit legt aan weerszijden van rijkswegen en provinciale wegen zones vast. Bij rijkswegen is deze zone 300 meter, bij provinciale wegen 50 meter. Bij realisatie van 'gevoelige bestemmingen' binnen deze zones is toetsing aan de grenswaarden die genoemd zijn in de Wet milieubeheer nodig.

5.3.2 Situatie plangebied

Het project betreft het realiseren van een paardenhouderij. Gelet op de aard en omvang van dit project, in verhouding tot de categorieën zoals hiervoor zijn beschreven in paragraaf 5.3.1.1, kan worden gesteld dat voorliggend project ‘niet in betekende mate bijdraagt’ aan de luchtverontreiniging.

Tot slot wordt geconcludeerd dat de ontwikkeling niet in aanmerking komt als een gevoelige bestemming in het kader van het Besluit gevoelige bestemmingen.

5.3.3 Conclusie

Het aspect ‘luchtkwaliteit’ vormt geen beletsel voor de uitvoerbaarheid van het plan.

5.4 Externe veiligheid

5.4.1 Algemeen

Externe veiligheid is een beleidsveld dat is gericht op het beheersen van risico's die ontstaan voor de omgeving bij de productie, de opslag, de verlading, het gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen. Op de diverse aspecten van externe veiligheid is afzonderlijke wetgeving van toepassing. Voor risicovolle bedrijven gelden onder meer:

- het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
- de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi);
- het Registratiebesluit externe veiligheid;
- het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015);
- het Vuurwerkbesluit.

Voor vervoer van gevaarlijke stoffen geldt de ‘Wet Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen’ (Wet Basisnet). Dat vervoer gaat over water, spoor, wegen of door de lucht. De regels van het Basisnet voor ruimtelijke ordening zijn vastgelegd in:

- het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt);
- de Regeling basisnet;
- de (aanpassing) Regeling Bouwbesluit (veiligheidszone en plasbrandaandachtsgebied).

Het transporteren van stoffen per buisleiding is geregeld in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Het doel van wetgeving op het gebied van externe veiligheid is risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle inrichtingen en activiteiten tot een aanvaardbaar minimum te beperken. Het is noodzakelijk inzicht te hebben in de kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en het plaatsgebonden en het groepsrisico.

5.4.2 Situatie plangebied

Aan de hand van de Risicokaart is een inventarisatie verricht van risicobronnen in en rond het plangebied. Op de Risicokaart staan meerdere soorten risico's, zoals ongevallen met brandbare, explosieve en giftige stoffen, grote branden of verstoring van de openbare orde. In totaal worden op de Risicokaart dertien soorten rampen weergegeven. In afbeelding 5.1 is een uitsnede van de Risicokaart weergegeven.

Afbeelding 5.1 Uitsnede risicokaart (Bron: Risicokaart)

Uit de inventarisatie blijkt dat het plangebied:

- zich niet bevindt binnen de risicocontour van Bevi- en Brzo-inrichtingen danwel inrichtingen die vallen onder het Vuurwerkbesluit (plaatsgebonden risico);
- zich niet bevindt in een gebied waarbinnen een verantwoording van het groepsrisico nodig is;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van het vervoer gevaarlijke stoffen;
- niet is gelegen binnen de veiligheidsafstanden van buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

5.4.3 Conclusie

Een en ander brengt met zich mee dat het project in overeenstemming is met wet- en regelgeving inzake externe veiligheid.

5.5 Milieuzonering

5.5.1 Algemeen

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand. De richtafstandenlijst gaat uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet zullen worden uitgeoefend, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting, in plaats van de richtafstanden. De afstanden worden gemeten tussen enerzijds de grens van de bestemming die de milieubelastende functie(s) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een milieugevoelige functie die op grond van het bestemmingsplan/wijzigingsplan mogelijk is. Hoewel deze richtafstanden indicatief zijn, volgt uit jurisprudentie dat deze afstanden als harde eis gezien worden door de Raad van State bij de beoordeling of woningen op een passende afstand van bedrijven worden gesitueerd.

5.5.2 Gebiedstypen

In de VNG-uitgave ‘Bedrijven en Milieuzonering’ is een tweetal gebiedstypen te onderscheiden; 'rustige woonwijk' en 'gemengd gebied'. Een rustige woonwijk is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Overige functies komen vrijwel niet voor. Langs de randen is weinig verstoring van verkeer. Op basis van de VNG-uitgave wordt het buitengebied gerekend tot een met het omgevingstype ‘rustige woonwijk’ vergelijkbaar omgevingstype.

Het omgevingstype ‘gemengd gebied’ wordt in de VNG-uitgave ‘Bedrijven en milieuzonering’ als volgt omschreven: ‘Een gemengd gebied is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als gemengd gebied worden beschouwd. Gebieden die direct langs de hoofdinfrastructuur liggen, behoren eveneens tot het omgevingstype gemengd gebied. Hier kan de verhoogde milieubelasting voor geluid de toepassing van kleinere richtafstanden rechtvaardigen. Geluid is voor de te hanteren afstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend.’

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van de kern Herwen, waarbij geen sprake is van matige of sterke functiemenging. Er wordt in dit geval dan ook van het omgevingstype ‘rustige woonwijk’ uitgegaan.

Milieucategorie	Richtafstanden tot omgevingstype rustige woonwijk	Richtafstanden tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1.000 m

5.5.3 Situatie plangebied

5.5.3.1 Algemeen

Aan de hand van vorenstaande regeling is onderzoek verricht naar de feitelijke situatie. De VNG-uitgave "Bedrijven en Milieuzonering" geeft een eerste inzicht in de milieuhinder van inrichtingen.

Zoals al hiervoor genoemd dient bij het realiseren van nieuwe functies gekeken te worden naar de omgeving waarin de nieuwe functies gerealiseerd worden. Hierbij spelen twee vragen een rol:

1. past de nieuwe functie in de omgeving? (externe werking);
2. laat de omgeving de nieuwe functie toe? (interne werking).

5.5.3.2 Externe werking

Hierbij gaat het met name om de vraag of de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een situatie die, vanuit hinder of gevaar bezien, in strijd is te achten met een goede ruimtelijke ontwikkeling. Daarvan is sprake als het woon- en leefklimaat van omwonenden wordt aangetast.

Op basis van de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' kan een paardenhouderij het best worden vergeleken met 'paardenfokkerijen'. Bij veehouderijen geldt, op basis van de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering', de grootste richtafstand veelal voor het aspect geur. Bij agrarische bedrijven zijn, in het geval van veehouderijen, echter niet de adviesafstanden maar de wettelijk aan te houden afstanden of de berekenende geuremissiecontouren voor vergunningplichtige veebedrijven bepalend. Hier wordt in paragraaf 5.6 nader op ingegaan. De overige van toepassing zijnde aspecten, stof, geluid en gevaar worden hierna getoetst.

Voor een paardenfokkerij geldt, afgezien van het aspect geur, een grootste richtafstand van 30 meter voor de aspecten geluid en stof. De dichtstbijzijnde woning in de omgeving van het plangebied betreft de woning aan de Ringdam 3 op circa 80 meter van het plangebied gelegen. Er wordt dus aan de richtafstand van 30 meter voldaan, waardoor er sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij omwonenden.

5.5.3.3 Interne werking

Hierbij gaat het om de vraag of de nieuwe functie binnen het plangebied hinder ondervindt van bestaande functies in de omgeving. De beoogde bebouwing wordt niet aangemerkt als een milieugevoelige functie. Van enige vorm van hinder is dan ook geen sprake.

5.5.4 Conclusie

Het aspect milieuzonering vormt geen belemmeringen voor de in deze ruimtelijke onderbouwing besloten ontwikkeling.

5.6 Geur

5.6.1 Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt het toetsingskader voor vergunningsplichtige veehouderijen, als het gaat om geurhinder. De Wgv stelt één landsdekkend beoordelingskader met een indeling in twee categorieën. Voor diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld, wordt deze waarde uitgedrukt in een ten hoogste toegestane geurbelasting op een geurgevoelig object. Voor de andere diercategorieën is die waarde een wettelijke vastgestelde afstand die ten minste moet worden aangehouden.

Voor diercategorieën waarvoor in de Wgv een geuremissie per dier is vastgesteld geldt dat, buiten een concentratiegebied, de geurbelasting op geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom niet meer dan 2 odour units per kubieke meter lucht mag bedragen. Voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom mag deze niet meer bedragen dan 8 odour units per kubieke meter lucht.

Op grond van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) dient voor diercategorieën waarvoor per dier geen geuremissie is vastgesteld (bijvoorbeeld melkkoeien en paarden) en een geurgevoelig object de volgende afstanden aangehouden te worden:

- ten minste 100 meter indien het geurgevoelige object binnen de bebouwde kom is gelegen, en
- ten minste 50 meter indien het geurgevoelige object buiten de bebouwde kom is gelegen.

Voor meldingsplichtige veehouderijbedrijven gelden tevens vaste afstandseisen. Deze eisen zijn gebaseerd op en komen overeen met de vaste afstanden zoals opgenomen in de Wgv.

5.6.2 Situatie plangebied

In de omgeving van het plangebied zijn twee woningen gelegen, te weten de woningen aan de Ringdam 3 en aan de Ringdam 3a. De woonbestemming aan de Ringdam 3 is op circa 80 meter van het dichtstbijzijnde emissiepunt gelegen. De woonbestemming aan de Ringdam 3a is op circa 80 meter van het dichtstbijzijnde emissiepunt gelegen. Hiermee wordt voldaan aan de vaste afstand van 50 meter voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom.

5.6.3 Conclusie

Het aspect geur vormt geen belemmering voor de uitvoering van het gewenste plan.

5.7 Ecologie

5.7.1 Algemeen

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Soortenbescherming gaat uit van de bescherming van dier- en plantensoorten. Sinds 1 januari 2017 is het wettelijk kader ten aanzien van gebieds- en soortenbescherming vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

5.7.2 Gebiedsbescherming

5.7.2.1 Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Wet natuurbescherming beschermd. In afbeelding 5.2 is de ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de Natura 2000 weergegeven.

Afbeelding 5.2: Ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000 (Bron: Provincie Gelderland)

Het plangebied is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied “Rijntakken” is gelegen op een afstand van circa 110 meter. Gelet op de nabijheid tot Natura2000-gebied “Rijntakken” is een Aerius-berekening uitgevoerd. Hieruit komt een stikstofbijdrage op “Rijntakken” van 2,79 mol/ha/j. Er is een Wnb vergunning aangevraagd.

5.7.2.2 Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone

Het Nederlands Natuurnetwerk (NNN) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid (NNN). Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In voorliggend geval het Gelders Natuurnetwerk (GNN). In of in de directe nabijheid van het NNN/GNN geldt het ‘nee, tenzij’-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. In afbeelding 5.3 is de ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van het NNN/GNN weergegeven.

Afbeelding 5.3: Ligging van het plangebied ten opzichte van de NNN/GNN (Bron: Provincie Gelderland)

Het plangebied is niet gelegen binnen of direct grenzend aan de concreet begrensde NNN/GNN. Het plangebied is gelegen op een afstand van circa 120 meter van het dichtstbijzijnde gebied begrensd als NNN/GNN. Gezien de aard en omvang van de ontwikkeling wordt geconcludeerd dat er geen aantasting plaatsvindt van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN/GNN.

5.7.2 Soortenbescherming

5.7.2.1 Algemeen

Wat betreft de soortbescherming is de Wet natuurbescherming van toepassing. Hierin wordt onder andere de bescherming van dier- en plantensoorten geregeld. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Als hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden gevraagd.

In voorliggend geval worden enkele bomen in het plangebied gekapt. Natuurbank Overijssel heeft daarom een quickscan natuurwaardenonderzoek uitgevoerd. De belangrijkste conclusies worden verderop besproken. Voor het complete onderzoeksrapport wordt naar bijlage 2 bij deze toelichting verwezen.

5.7.2.2 Situatie plangebied

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een weinig geschikte habitat voor zeldzame en kritische beschermde diersoorten. Daarnaast is het plangebied weinig geschikt voor beschermde plantensoorten. Wel is het plangebied geschikt habitat voor verschillende algemene en weinig kritische

beschermde diersoorten. Deze soorten benutten het plangebied voornamelijk als foerageerlocatie, maar vermoedelijk bezetten verschillende beschermde diersoorten er een rust- en/of voortplantingslocatie. Mits bezette vogelnesten beschermd worden, leiden de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties in het kader van soortenbescherming. Voor diersoorten die mogelijk negatief beïnvloed worden als gevolg van de voorgenomen activiteiten geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling vanwege de aard van de voorgenomen ontwikkeling.

5.7.3 Conclusie

Het aspect 'ecologie' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van de gewenste ontwikkeling.

5.8 Archeologie & Cultuurhistorie

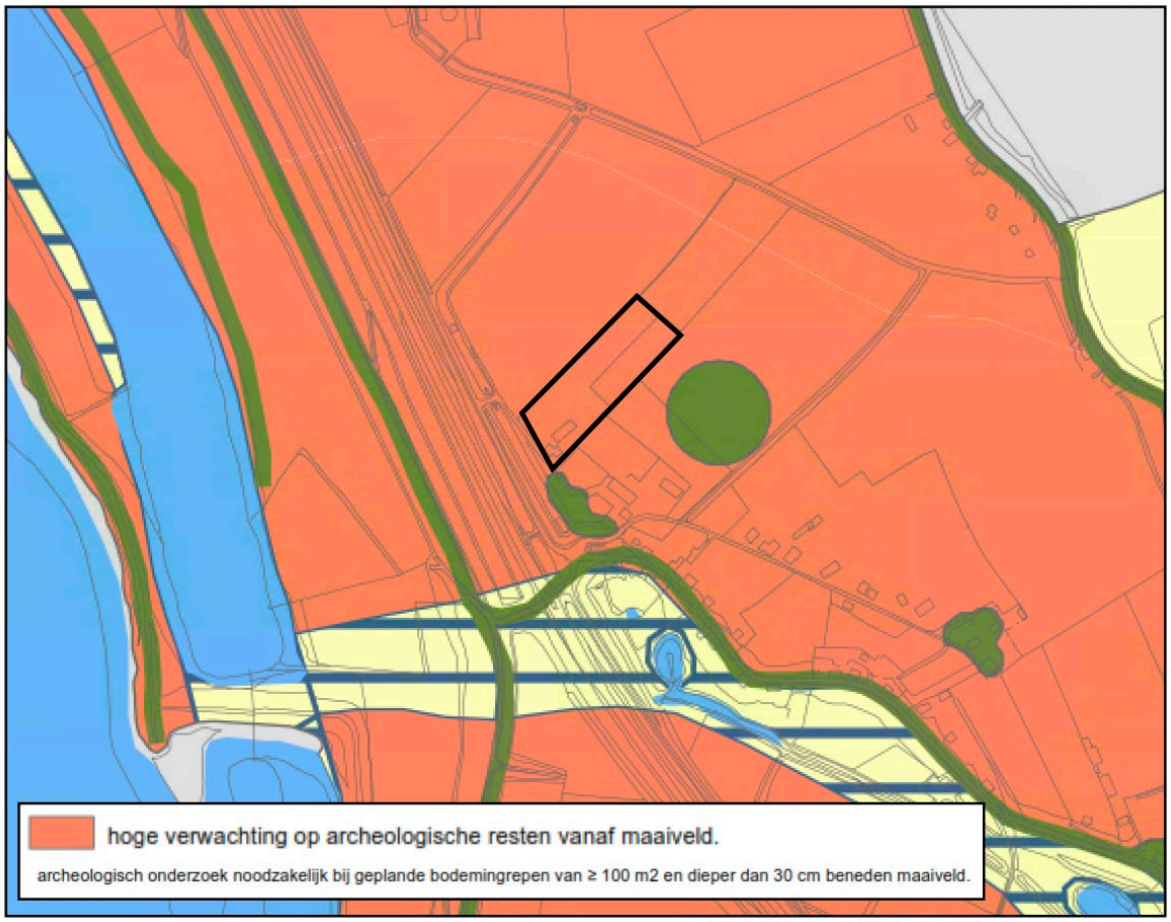
5.8.1 Archeologie

5.8.1.1 Algemeen

Op grond van de Erfgoedwet dient er in ruimtelijke plannen rekening gehouden te worden met archeologische waarden. In de Erfgoedwet is bepaald dat gemeenten een archeologische zorgplicht hebben en dat initiatiefnemers van projecten waarbij de bodem wordt verstoord, verplicht zijn rekening te houden met de archeologische relicten die in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn. Hiervoor is onderzoek noodzakelijk: het archeologisch vooronderzoek. Als blijkt dat in het plangebied behoudenswaardige archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, dan kan de initiatiefnemer verplicht worden hiermee rekening te houden. Dit kan leiden tot een aanpassing van de plannen, waardoor de vindplaatsen behouden blijven, of tot een archeologische opgraving en publicatie van de resultaten.

5.8.1.2 Situatie plangebied

De gemeente Zevenaar gebruikt voor de voormalig gemeente Rijnwaarden de archeologische verwachtingskaart. Een uitsnede hiervan is weergegeven in afbeelding 5.4.

Afbeelding 5.4 Uitsnede archeologische verwachtingskaart (Bron: Gemeente Zevenaar)

Op basis van de archeologische verwachtingskaart heeft het plangebied een hoge archeologische verwachting. Archeologisch onderzoek is noodzakelijk bij geplande bodemingrepen van meer dan 100 m^2 en dieper dan 30 centimeter beneden maaiveld. Enkel voor het realiseren van de rijhal worden bodemingrepen gepleegd. De benodigde bodemingrepen zijn circa 70 centimeter diep. Er wordt echter niet aan de gestelde oppervlakte van 100 m^2 voldaan. Er worden 22 funderingsplaten van 1 m^2 op 70 centimeter diepte aangebracht. De bodemverstoring door de funderingsplaten bedraagt daarmee 22 m^2. Daarnaast worden er betonplaten van 20 centimeter dikte op 70 centimeter diepte in de grond aangebracht ten behoeve van de wanden van de rijhal. De rijhal heeft een omtrek van 150 meter, dus de totale oppervlakte aan bodemverstoring door de betonplaten bedraagt 150*0,2= 30 m^2. In totaal bedraagt de bodemverstoring daarmee 22+30= 52 m^2. Archeologisch onderzoek is dan ook niet benodigd. Het plangebied krijgt een archeologische dubbelbestemming om mogelijke archeologische waarden te beschermen.

5.8.2 Cultuurhistorie

5.8.2.1 Algemeen

Onder cultuurhistorische waarden worden alle structuren, elementen en gebieden bedoeld die cultuurhistorisch van belang zijn. Zij vertellen iets over de ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Vaak is er een sterke relatie tussen aardkundige aspecten en cultuurhistorische aspecten.

In de Bro is sinds 1 januari 2012 (artikel 3.1.6, vijfde lid, onderdeel a) opgenomen dat een bestemmingsplan "*een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden"* dient te bevatten.

5.8.2.2 Situatie plangebied

Er bevinden zich, op basis van de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Gelderland en de cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Zevenaar, in het plangebied zelf geen rijks- dan wel gemeentelijke monumenten. Daarnaast is in het plangebied zelf tevens geen sprake van bijzondere cultuurhistorische waarden. De nieuwe rijhal wordt in lijn met de bestaande kavelstructuur gerealiseerd, waarmee het natuurlijke landschapspatroon gevolgd wordt.

Gesteld wordt dat het aspect cultuurhistorie geen belemmering vormt voor onderliggend plan.

5.8.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat er geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is en geen sprake is van negatieve effecten op cultuurhistorische waarden.

HOOFDSTUK 6 WATERASPECTEN

6.1 Vigerend beleid

6.1.1 Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel)stroomgebiedbeheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

6.1.2 Rijksbeleid

Het Rijksbeleid op het gebied van het waterbeheer is vastgelegd in het Nationaal Waterplan (NWP) 2016-2021 (vastgesteld 17 december 2015). Het plan geeft op hoofdlijnen de ambities weer van het Rijk ten aanzien van het nationale waterbeleid en het daaraan gerelateerde ruimtelijke beleid. De belangrijkste ambities richten zich op waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit. Maar ook de Deltabeslissingen en enkele waterafhankelijke thema's als natuur en duurzame energie hebben in het plan een plek gekregen. De doorwerking van de beleidsambities/uitgangspunten naar lagere overheden is geregeld in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012), het Bestuursakkoord Water (2011) en de Waterwet (2009).

6.1.3 Provinciaal beleid

Het Waterplan Gelderland 2016-2021 bevat het waterbeleid van de provincie. Het Waterplan is in samenhang opgesteld met de water(beheer)-plannen van het Rijk en de waterschappen. In onderlinge samenwerking zijn de plannen zo goed mogelijk op elkaar afgestemd. In het plan staan de doelen voor het waterbeheer, de maatregelen die daarvoor nodig zijn en wie ze gaat uitvoeren. Voor oppervlaktewaterkwaliteit, hoogwaterbescherming, regionale wateroverlast, watertekort en waterbodems gelden provinciebrede doelen. Voor een aantal functies, zoals landbouw, natte natuur, waterbergingsgebieden en grondwaterbeschermingsgebieden, zijn specifieke doelen geformuleerd.

6.1.4 Waterschap Rijn en IJssel

Door de invoering van de Kaderrichtlijn Water is Nederland verdeeld in vijf deelstroomgebieden. Het deelstroomgebied Rijn-Oost wordt beheerd door de waterschappen Drents Overijsselse Delta, Vechtstromen en Rijn en IJssel. Om te voldoen aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water hebben deze waterschappen de afgelopen jaren intensief samengewerkt met elkaar en met andere partners. Het nieuwe Waterbeheerplan is één van de resultaten van deze samenwerking. De opzet en grote delen van dit Waterbeheerplan zijn inhoudelijk hetzelfde als dat van de andere waterschappen in Rijn-Oost.

Waterschap Rijn en IJssel heeft een waterbeheerplan opgesteld voor de periode 2016-2021. Dit plan beschrijft het beleid voor alle taakgebieden van Waterschap Rijn en IJssel. Het plan geeft aan welke doelen het waterschap nastreeft en met welke aanpak we deze willen bereiken.

Het plan gaat over het waterbeheer in het hele stroomgebied van Rijn en IJssel en het omvat alle watertaken van het waterschap: waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterketen.

Het waterschap laat in dit waterbeheerplan zien welke ontwikkelingen voor het waterbeheer van belang zijn en welke accenten we in de samenwerking met onze partners willen leggen. Vanuit die omgevingsverkenning wordt vervolgens het beleid voor de planperiode 2016-2021 beschreven voor de primaire taakgebieden:

- Bescherming tegen overstromingen en werken aan veiligheid: Veilig water.
- Zorgen voor de juiste hoeveelheid water en passende waterpeilen: Voldoende water.
- Zorgen voor een goede waterkwaliteit die nodig is voor mens, plant en dier: Schoon water.
- Verwerken van afvalwater en het benutten van energie en grondstoffen daaruit: Afvalwater.
- Zorgen voor goede randvoorwaarden voor beroepsvaart op de Oude IJssel: Vaarwegbeheer.

6.2 Waterparagraaf

6.2.1 Algemeen

In artikel 3.1.6 (Bro) is aangegeven dat in de toelichting van een ruimtelijke onderbouwing is beschreven op welke wijze in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. De relevante waterthema's worden door middel van de watertoetstabel geselecteerd en vervolgens beschreven.

6.2.2 Watertoetstabel

Thema	**Toetsvraag**	**Relevant**	**Intensiteit#**
Veiligheid	1. Ligt in of binnen 20 meter vanaf het plangebied een waterkering? (primaire waterkering, regionale waterkering of kade)	Nee	2
	2. Ligt het plangebied in een waterbergingsgebied of winterbed van een rivier?	Nee	2
Riolering en Afvalwaterketen	1. Is de toename van het afvalwater (DWA) groter dan 1m^3/uur?	Nee	2
	2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ?	Nee	1
	3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI of rioolgemaal van het waterschap?	Nee	1
Wateroverlast (oppervlakte-water)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 2500m^2?	Nee	2
	2. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 500m^2?	Ja	1
	3. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	Nee	1
	4. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Nee	1
Oppervlakte-waterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied (hemel)water op oppervlaktewater geloosd?	Nee	1
Grondwater-overlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?	Nee	1
	2. Is in het plangebied sprake van kwel?	Nee	1
	3. Beoogt het plan dempen van perceelsloten of andere wateren?	Nee	1
	4. Beoogt het plan aanleg van drainage?	Nee	1

Grondwater-kwaliteit	1. Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee	1
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap?	Nee	1
	2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Nee	2
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde stelsel?	Nee	1
	2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee	1
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ?	Nee	2
	2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water?	Nee	2
	3. Bevindt het plangebied zich in beschermingszones voor natte natuur?	Nee	1
	4. Bevindt het plangebied zich in een Natura 2000-gebied?	Nee	1
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in een TOP-gebied?	Nee	1
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee	2
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee	1

Hemelwater

Het plangebied

In onderhavig plangebied wordt een overdekte rijhal gerealiseerd. De rijhal heeft een oppervlakte van circa 1250 m^2. De oppervlakte aan bebouwing neemt door voorliggend initiatief toe. Om wateroverlast te voorkomen wordt het hemelwater niet afgevoerd naar het rioolstelsel, maar wordt het ter plaatse in de bodem geïnfiltreerd en op de rondom het plangebied aanwezige sloten afgevoerd. Hemelwater wordt niet afgevoerd op de ten zuidwesten van het plangebied gelegen watergang ODR36.010.

Huishoudelijk afvalwater wordt op de bestaande aanwezige drukriolering afgevoerd. Bedrijfsafvalwater wordt niet op de aanwezige drukriolering afgevoerd.

HOOFDSTUK 7 JURIDISCHE ASPECTEN EN PLANVERANTWOORDING

7.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op het plangebied, het relevante beleid en de milieu- en omgevingsaspecten. De informatie uit deze hoofdstukken is gebruikt om keuzes te maken bij het maken van het juridische deel van het bestemmingsplan/wijzigingsplan: de verbeelding en de regels. In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de opzet van dit juridische deel. Daarnaast wordt een verantwoording gegeven van de gemaakte keuzes op de verbeelding en in de regels. Dat betekent dat er wordt aangegeven waarom een bepaalde functie ergens is toegestaan en waarom bepaalde bebouwing daar acceptabel is.

7.2 Opzet van de regels

7.2.1 Algemeen

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) die op 1 juli 2008 in werking is getreden, is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten digitaal vast te stellen. De digitaliseringsverplichting geldt vanaf 1 januari 2010. In de ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening is vastgelegd dat de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) de norm is voor de vergelijkbaarheid van bestemmingsplannen. Naast de SVBP zijn ook het Informatiemodel Ruimtelijke Ordening en de Standaard Toegankelijkheid Ruimtelijke Instrumenten normerend bij het vastleggen en beschikbaar stellen van bestemmingsplannen.

De SVBP geeft normen voor de opbouw van de planregels en voor de digitale verbeelding van het bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan is opgesteld conform de normen van de SVBP2012.

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit planregels en bijbehorende verbeelding waarop de bestemmingen zijn aangegeven. Deze verbeelding en de planregels dienen in samenhang te worden bekeken. Dit wijzigingsplan is gebaseerd op het bestemmingsplan “Buitengebied”. De regels uit dit wijzigingsplan zijn van toepassing op het plangebied, in de regels van dit wijzigingsplan worden deze dan ook onverkort van toepassing verklaard.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels;
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels;
4. Overgangs- en slotregels.

7.2.2 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:

- *Begrippen (Artikel 1)*

  In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen. Hiermee is een eenduidige interpretatie van deze begrippen vastgelegd.

  Wijze van meten (Artikel 2)

  Om op een eenduidig manier afstanden, oppervlaktes en inhoud van gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, te bepalen wordt in de wijze van meten uitleg gegeven wat onder de diverse begrippen wordt verstaan.

7.2.3 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de in het plangebied voorkomende bestemmingen. De regels zijn onderverdeeld in:

- *Bestemmingsomschrijving:*

  Hierin is de omschrijving van de activiteiten die zijn toegestaan binnen deze bestemming opgenomen. Hierbij gaat het in beginsel om een beschrijving van de aan de grond toegekende functies.

- *Bouwregels:*

  In deze regels zijn eisen opgenomen waaraan de binnen de bestemming voorkomende bebouwing aan moet voldoen. Waar en met welke maatvoering mag worden gebouwd is hierin vastgelegd.

- *Afwijken van de bouwregels:*

  Op basis van deze regels hebben burgemeester en wethouders de bevoegdheid om bij omgevingsvergunning af te wijken van de bouwregels in het plan.

- *Specifieke gebruiksregels:*

  In de specifiek gebruiksregels is bepaald welk gebruik van gronden en opstallen in elk geval strijdig is met of onder voorwaarden wordt toegestaan binnen deze bestemming.

- *Afwijken van de gebruiksregels:*

  Deze afwijking geeft burgemeester en wethouders de bevoegdheid om met omgevingsvergunning af te wijken van het plan in het kader van zorgwoningen.

7.2.4 Algemene regels

- *Anti-dubbeltelregel (Artikel 5)*

  Deze regel is opgenomen om een ongewenste verdichting van de bebouwing te voorkomen. Deze verdichting kan zich bijvoorbeeld voordoen, indien een perceel of een gedeelte daarvan, meer dan één keer betrokken wordt bij de berekening van een maximaal bebouwingspercentage.

- *Algemene bouwregels (Artikel 6*)

  In dit artikel worden de algemene bouwregels beschreven. Deze regels maken het mogelijk om op basis van de gestelde regels te bouwen.

- *Algemene gebruiksregels (Artikel 7)*

  In dit artikel worden de algemene gebruiksregels beschreven. Deze regels beschrijven onder andere op wat voor manier een beroep of bedrijf aan huis mogelijk is, welke voorwaarden voor een bed & breakfast gelden en welke activiteiten tot strijdig met dit bestemmingsplan gerekend worden.

- *Algemene afwijkingsregels (Artikel 8*
  In dit artikel worden de algemene afwijkingsregels beschreven. Deze regels maken het mogelijk om op ondergeschikte punten van de regels in het bestemmingsplan af te wijken.

- *Algemene wijzigingsregels (Artikel 9)*

  In dit artikel worden de algemene wijzigingsregels beschreven. Deze regels geven burgemeester en wethouders onder andere de bevoegdheid om het plan te wijzigen ten behoeve van ondergeschikte punten van de regels in het bestemmingsplan.

- *Overige regels (Artikel 10)*

  In dit artikel zijn bepalingen ten aanzien van parkeren en laad- en losmogelijkheden opgenomen.

7.2.5 Overgangs- en slotregels

In dit hoofdstuk is het overgangsrecht opgenomen. In de slotregel wordt aangegeven hoe het bestemmingsplan wordt genoemd.

7.3 Verantwoording van de regels

Kenmerk van de Nederlandse ruimtelijke ordeningsregelgeving is dat er uitgegaan wordt van toelatingsplanologie. Een bestemmingsplan/wijzigingsplan geeft aan welke functies waar zijn toegestaan en welke bebouwing mag worden opgericht. Bij het opstellen van dit wijzigingsplan zijn keuzes gemaakt over welke functies waar worden mogelijk gemaakt en is gekeken welke bebouwing stedenbouwkundig toegestaan kan worden.

Het is noodzakelijk dat het bestemmingsplan/wijzigingsplan een compleet inzicht biedt in de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen het betreffende plangebied. Het bestemmingsplan is het juridische toetsingskader dat bindend is voor de burger en overheid en geeft aan wat de gewenste planologische situatie voor het plangebied is.

Voor het opstellen van de bestemmingsregels is aansluiting gezocht bij het bestemmingsplan “Buitengebied Zevenaar Noord (2018)”. Hierna worden de belangrijkste regels nader toegelicht.

Agrarisch (Artikel 3)

Gronden met de bestemming ‘Agrarisch’ zijn mede bestemd voor de uitoefening van een paardenhouderij, paardenstalling of paardenpension ter plaatse van de aanduiding ‘paardenhouderij’. Daarnaast zijn bedrijfswoningen, kleinschalige nevenactiviteiten, kleinschalig kamperen en bij de bestemming behorende bouwwerken en voorzieningen eveneens toegestaan.

Wat betreft de bouwregels geldt dat bouwwerken, afgezien van bouwwerken, geen gebouw zijnde, binnen het bouwvlak gebouwd moeten worden. De bouw van bedrijfsgebouwen is enkel toegestaan als aangetoond wordt dat dit niet leidt tot significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied. De maximale goot- en bouwhoogte voor bedrijfsgebouwen bedragen maximaal respectievelijk 6 en 10 meter.

Voor bedrijfswoningen geldt dat per agrarisch bouwvlak maximaal één bedrijswoning is toegestaan. De inhoud mag maximaal 800 m^3 zijn. De goot- en bouwhoogte mag maximaal 6 en 11 meter bedragen.

Qua gebruiksregels geldt dat specifiek is geregeld dat per bedrijfsgebouw maximaal één bouwlaag gebruikt mag worden voor het houden van dieren. Onder voorwaarden is het eveneens toegestaan de gronden te gebruiken ten behoeve van kleinschalig kamperen en nevenactiviteiten.

Er zijn eveneens regels voor het, onder voorwaarden, afwijken van de bouw- en gebruiksregels opgenomen, zoals het toestaan van een goothoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen van 8 meter en het toestaan van een honden of dierenpension en een plattelandswoning.

Waarde - Archeologie hoge verwachting (Artikel 4)

De voor 'Waarde - Archeologie hoge verwachting' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en) (basisbestemming), mede bestemd voor het behoud, de bescherming en/of het herstel van de archeologische waarden. Bij werkzaamheden met bodemingrepen groter dan 100 m^2 en dieper is een archeologisch onderzoek vereist.

HOOFDSTUK 8 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening stelt dat de gemeenteraad met de vaststelling van het bestemmingsplan moet besluiten om al dan niet een exploitatieplan vast te stellen. Hoofdregel is dat een exploitatieplan moet worden vastgesteld bij elk plan. Er zijn echter uitzonderingen. Het is mogelijk dat de raad verklaart dat met betrekking tot een bestemmingsplan of omgevingsvergunning geen exploitatieplan wordt vastgesteld indien het verhaal van kosten van de grondexploitatie anderszins is verzekerd of het stellen van nadere eisen en regels niet noodzakelijk is.

De gemeentelijke kosten zijn beperkt tot de ambtelijke kosten, welke worden verhaald middels de gemeentelijke legesverordening. Eventuele planschade komt middels een te ondertekenen planschadeovereenkomst voor rekening van de initiatiefnemer. Hiermee is het kostenverhaal anderszins verzekerd en is op grond van artikel 6.12 Wro geen exploitatieplan nodig.

HOOFDSTUK 9 VOOROVERLEG

9.1 Vooroverleg

9.1.1 Rijk

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn de nationale belangen die juridische borging vereisen opgenomen. Het Barro is gericht op doorwerking van nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. Geoordeeld wordt dat deze ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van een omgevingsvergunning geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

9.1.2 Provincie Gelderland

Het voeren van vooroverleg met de provincie Gelderland is, gelet op het feit dat het gaat om een lokale ontwikkeling die in overeenstemming is met provinciaal beleid, niet noodzakelijk. Er is een afzonderlijke aanvraag Wnb vergunning ingediend.

9.1.3 Waterschap Rijn en IJssel

De watertoets heeft plaats gevonden met behulp van de watertoetstabel van Waterschap Rijn en IJssel. Verwezen wordt naar subparagraaf 6.2.2, waarin de watertoetstabel is toegepast en de relevante thema's zijn uitgewerkt. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat er geen vooroverleg hoeft plaats te vinden.

9.2 Inspraak

Conform de gemeentelijke inspraakverordening kan het bestuursorgaan zelf besluiten of inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid. In voorliggend geval is er geen inspraak verleend. Initiatiefnemer heeft de buren op informele wijze op de hoogte gebracht van het voornemen een productiegebonden paardenhouderij te realiseren. De buren hebben aangegeven geen bezwaren tegen de gewenste ontwikkeling te hebben.

9.3 Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 21 november 2019 gedurende zes weken voor eenieder ter inzage gelegen. Gedurende deze periode is één pro-forma zienswijze door de Provincie Gelderland ingediend, die nader is aangevuld. Naar aanleiding van de ingediende zienswijze, is het plan op drie punten aangepast. Het gaat om de volgende wijzigingen:

1. De mogelijkheid voor het voortbrengen van paarden zijn geschrapt;
2. De mogelijkheid voor het vergroten van het bouwvlak naar 1 hectare is komen te vervallen;
3. De bouwhoogte voor bedrijfsgebouwen is naar 10 meter verlaagd.

De zienswijze nota is als bijlage bij het vaststellingsbesluit gevoegd.

Het bestemmingsplan wordt gewijzigd vastgesteld.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1 Verkennend bodemonderzoek

Bijlage 2 Quickscan flora en fauna

Regels

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**3**
Artikel 1	Begrippen	3
Artikel 2	Wijze van meten	9
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**11**
Artikel 3	Agrarisch	11
Artikel 4	Waarde - Archeologie hoge verwachting	16
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**17**
Artikel 5	Anti-dubbeltelbepaling	17
Artikel 6	Algemene bouwregels	18
Artikel 7	Algemene gebruiksregels	19
Artikel 8	Algemene afwijkingsregels	21
Artikel 9	Algemene wijzigingsregels	23
Artikel 10	Overige regels	24
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**25**
Artikel 11	Overgangsrecht	25
Artikel 12	Slotregel	26
Bijlagen bij regels		**27**
Bijlage 1	**Staat van bedrijfsactiviteiten**	**28**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 Plan
het bestemmingsplan Bestemmingsplanherziening Ringdam 1, Herwen met identificatienummer NL.IMRO.0299.HZ10RINGDAM1-VA01 van de gemeente Zevenaar.

1.2 Aanduiding
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.3 Aanduidingsgrens
de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.4 Agrarisch
Het (bedrijfsmatig) telen van gewassen en/of het houden van dieren.

1.5 Agrarisch bedrijf
een bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren.

1.6 Agrarisch hulpbedrijf
een niet-industrieel bedrijf gericht op levering van goederen of diensten ten behoeve van agrarische bedrijven waaronder begrepen de stalling van agrarisch materieel en de opslag van agrarische producten, waaronder (zelfstandige) kantoren niet begrepen

1.7 Agrarisch verwant
bedrijf dat geheel of in overwegende mate gericht is op het verlenen van diensten aan particulieren of niet-agrarische bedrijven waarbij gebruik gemaakt wordt van het telen van gewassen, het houden van dieren of het toepassen van andere land-, bos- of natuurbouwkundige methoden, met uitzondering van mestbewerking;

Voorbeelden van agrarisch verwante bedrijven zijn: dierenasiels, groen-composteringsbedrijven, hondenkennels, hoveniersbedrijven, instellingen voor agrarisch praktijkonderwijs, proefbedrijven.

1.8 Bebouwing
één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.9 Bed & breakfast
een kleinschalige, aan de woonfunctie ondergeschikte overnachtingsaccommodatie voor het tegen betaling bieden van kortstondig verblijf en ontbijt aan huis, zonder kookgelegenheid. Een bed en breakfast is gevestigd in een woonhuis of bijgebouw) en wordt gerund door de bewoner van het betreffende huis en bevat geen openbare eetgelegenheid.

1.10 Bedrijfsgebouw
een gebouw, of gedeelte hiervan, en/of overkapping dat dient voor de uitoefening van één of meer bedrijfsactiviteiten.

1.11 Bedrijfswoning

een woning in of bij een gebouw of op een terrein, slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein, noodzakelijk is, tevens bedoeld voor diegene(n) die gedurende ten minste 20 jaar als agrarisch ondernemer op het bedrijf woonachtig en werkzaam is (zijn) geweest en die na beëindiging van zijn/haar/hun ondernemerschap op de bedrijfslocatie wil(len) blijven wonen.

1.12 Bedrijf
een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren en/of herstellen van goederen, aan huis verbonden beroepen daaronder niet begrepen.

1.13 Bedrijf aan huis
door de bewoner van de betreffende woning bedrijfsmatig verlenen van diensten, dan wel het uitoefenen van ambachtelijke bedrijvigheid, die niet krachtens een milieuwet vergunning- of meldingsplichtig is en waarvan de omvang van de activiteiten zodanig is, dat de activiteiten door de bewoner en maximaal één administratief ondersteunend personeelslid met behoud van de woonfunctie kunnen worden uitgeoefend.

1.14 Beroep aan huis
door de bewoner van de betreffende woning beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch, cosmetisch of hiermee gelijk te stellen gebied, dat door zijn beperkte omvang door de bewoner van de betreffende woning en daarbij behorende bijgebouwen en maximaal één administratief ondersteunend personeelslid met behoud van de woonfunctie kunnen worden uitgeoefend.

1.15 Bestaand
bij bouwwerken: een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan rechtmatig aanwezig, in uitvoering of rechtens vergund;

bij gebruik: het gebruik dat op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan rechtmatig aanwezig of rechtens vergund is;

afstand: de afstand zoals die is het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan.

1.16 Bestemmingsgrens
de grens van een bestemmingsvlak.

1.17 Bestemmingsvlak
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.18 Bijbehorend bouwwerk
Uitbreiding van een oorspronkelijk hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend oorspronkelijk hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak. Onder dit begrip vallen ook aanbouwen, uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen.

1.19 Bouwen
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.20 Bouwgrens
de grens van een bouwvlak.

1.21 Bouwlaag
een doorlopend gedeelte van een gebouw, dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen (hoogteverschil per vloer of balklaag maximaal 1,5 m) is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grondlaag.

1.22 Bouwperceel
Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.23 Bouwperceelgrens
een grens van een bouwperceel.

1.24 Bouwvlak
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouw zijnde zijn toegelaten.

1.25 Bouwwerk
een bouwkundige constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect duurzaam met de aarde is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren.

1.26 Bruto vloeroppervlak
de vloeroppervlakte van alle voor mensen toegankelijke ruimten binnen een gebouw, met uitzondering van een parkeergarage.

1.27 Dagrecreatie
verblijf buiten de woning voor recreatieve doeleinden zonder dat er een overnachting ter plaatse mee gepaard gaat.

1.28 Dagrecreatieve voorziening
voorziening ten behoeve van dagrecreatie, zoals picknickplaatsen, aanlegsteigers, observatiepunten, informatieborden, banken, paden ten behoeve van wandelen, fietsen, zwemmen, vissen, paardrijden, kanoën en natuurobservatie.

1.29 Detailhandel
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen, leveren en/of verhuren van goederen voor gebruik, verbruik of aanwending overwegend anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

1.30 Dienstverlening
een bedrijf of instelling, waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van diensten op administratief, adviesgevend, educatief, financieel, informatietechn(olog)isch, intermediair, juridisch, (lichaams)verzorgend, ontwerptechnisch, (para)medisch, therapeutisch of daarmee gelijk te stellen terrein, waarbij publiek rechtstreeks te woord wordt gestaan.

1.31 Eerste bouwlaag
de bouwlaag op de begane grond

1.32 Erf
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw.

1.33 Evenement
kortdurende, maar wel tijdelijke activiteit in de openlucht dan wel in al dan niet tijdelijke tenten of paviljoens, gericht op het bereiken van een algemeen of besloten publiek voor informerende, educatieve-, sportieve-, toeristisch-recreatieve, commerciële-, sociale-, culturele- en/of levensbeschouwelijke activiteiten, waar onder feesten, kermis, optocht, braderie, wedstrijd of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, of een vertoning, voorstelling of herdenking

1.34 Extensieve (dag)recreatie
niet-gemotoriseerde recreatieve activiteiten, zoals wandelen, fietsen, skaten, paardrijden, vissen, natuurzwemmen en natuurobservatie van een beperkte omvang, waarbij overnachting niet is toegestaan.

1.35 Gebouw
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.36 Groepsaccommodatie
een zelfstandige verblijfsaccommodatie die naar afmetingen en inrichting specifiek bedoeld is voor een grotere groep van van maximaal 25 personen, tot uitdrukking komend in o.a. gezamenlijke faciliteiten voor logies, dagverblijf en maaltijdbereiding.

1.37 Grondgebonden agrarisch bedrijf
Agrarisch bedrijf dat gericht is op het ontwikkelen van activiteiten waarbij de productie voor meer dan 50 procent afhankelijk is van het producerend vermogen van de grond waarover het bedrijf in de omgeving van de bedrijfsgebouwen kan beschikken.

1.38 Hoofdgebouw
een gebouw, of gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de bestemming van het perceel en, indien meer gebouwen op dat perceel aanwezig zijn, gelet op de bestemming, situering, afmetingen of functie het belangrijkst is.

1.39 Horeca(bedrijf) [categorie]
een bedrijf, waar bedrijfsmatig dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse (kunnen) worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt en/of waarin zaalruimte wordt verhuurd en ter plaatse beschikbaar wordt gesteld, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, met uitzondering van een seksinrichting. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in de volgende categorieën

<u>Horecabedrijf categorie 1</u>

een horecabedrijf waar doorgaans geen overlast voor het leefklimaat wordt veroorzaakt en dat is gericht op het hoofdzakelijk overdag en 's avonds verstrekken van (niet of licht alcoholhoudende) dranken en/of eenvoudige maaltijden en/of etenswaren ter plaatse zoals een broodjeszaak/lunchroom, ijssalon, koffiehuis of een naar de aard, openingstijden en invloed op de omgeving daarmee gelijk te stellen horecabedrijf. Openingstijden tussen 7.00 en maximaal 19.00 uur.

1.40 Huishouden
persoon of groep personen die een huishouding voert, waarbij sprake is van onderlinge verbondenheid en continuïteit in de samenstelling ervan; daaronder niet begrepen kamerverhuur.

1.41 Natura 2000 gebied
in het kader van de Natuurbeschermingswet aangewezen gebieden ter bescherming van de biodiversiteit.

1.42 Nevenactiviteiten
één of meerderde activiteiten ondergeschikt aan de hoofdactiviteit in zowel (gezamenlijke) omvang (m^2) als de effecten op het woon- en leefklimaat.

1.43 Niet-grondgebonden agrarisch bedrijf
Een veehouderijbedrijf waarvan de agrarische productie voor het grootste deel afkomstig is uit de niet-grondgebonden veehouderijtak(ken). Een niet- grondgebonden veehouderijtak is een onderdeel van een agrarisch bedrijf dat beschikt over onvoldoende cultuurgrond om de dieren op het eigen bedrijf in de omgeving van de bedrijfsgebouwen voor meer dan 50 procent van het benodigde voer te voorzien.

1.44 Ondergeschikte detailhandel
detailhandel binnen een bestemming waarvan de functie een andere dan detailhandel is, maar waar men uitsluitend ten behoeve van de hoofdfunctie verkoop verricht, waarvan de omvang en uitstraling ondergeschikt is aan de hoofdactiviteit. De detailandel is ondersteunend aan de hoofdfunctie en hiermee onlosmakelijk verbonden.

1.45 Overkapping
elk bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een voor mensen toegankelijke oppervlakte overdekt en geheel of gedeeltelijk door ten hoogste twee wanden is omsloten.

1.46 Plattelandswoning
een van oorsprong agrarische bedrijfswoning die is gelegen binnen een agrarisch bouwvlak en die gebruikt mag worden door derden die geen functionele relatie hebben met het agrarisch bedrijf dat ter plaatse nog wordt uitgeoefend.

1.47 Productiegerichte paardenhouderij
een paardenhouderij waar uitsluitend of in hoofdzaak handelingen aan en/of met paarden worden verricht die primair gericht zijn op het africhten, trainen en verhandelen van paarden;

1.48 Prostitutie
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.49 Seksinrichting
een of meer voor publiek de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of op een daarmee vergelijkbare wijze, seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Hier onder wordt in elk geval verstaan: een bordeel, seksbioscoop, seksautomatenhal, sekswinkel, sekstheater, een parenclub, een erotische massagesalon of een prostitutiebedrijf, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.50 Voorgevel
de naar de openbare weg of een weg met een openbaar karakter gekeerde gevel van een gebouw of, indien het een gebouw betreft met meer dan één naar de weg gekeerde gevel of een gebouw dat gevels heeft gekeerd naar meerdere wegen, de gevel die kennelijk als zodanig moet worden aangemerkt.

1.51 Voorgevelrooilijn
de lijn die, op peil, door het buitenwerkse vlak van de voorgevel loopt, welke lijn in geval van een bouwgrens waarnaar de voorgevel is gekeerd, wordt verondersteld te liggen ter plaatse van die bouwgrens.

1.52 Weg
weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b van de Wegenverkeerswet (alle voor het openbaar verkeer openstaande wegen of paden met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten). Onder weg wordt niet verstaan achterpaden bij woningen, waaronder brandgangen en voetpaden.

1.53 Woning
een complex van intern met elkaar in verbinding staande ruimten, in een (gedeelte van een) gebouw, bestemd voor de huisvesting van één huishouden, danwel voor een met een huishouden gelijk te stellen minder traditionele woonvorm.

1.54 Woongebouw
Gebouw met meerdere woningen of wooneenheden

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 Afstand tot bouwperceelsgrens

kortste afstand van een bepaald punt van het bouwwerk tot de grens van het bouwperceel.

2.2 Afstand tot de zijdelingse bouwperceelsgrens

kortste afstand van een bepaald punt van het bouwwerk tot de zijdelingse grens van het bouwperceel.

2.3 Bebouwingspercentage

het oppervlak dat met bouwwerken mag worden bebouwd, uitgedrukt in procenten van de oppervlakte van het bouwperceel, voor zover dat is gelegen binnen de bestemming, dan wel bouwvlak, bestemmingsvlak of maatvoeringsvlak, of binnen een in de regels nader aan te duiden gedeelte van die bestemming; dit percentage heeft geen betrekking op volledig ondergronds gelegen bebouwing.

2.4 Bouwhoogte

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk, met uitzondering van onderschikte bouwdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.5 Dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.6 Ondergrondse bouwdiepte van een bouwwerk

vanaf het bouwkundig peil tot het diepste punt van het bouwwerk, de fundering niet meegerekend.

2.7 Goothoogte

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel. Bij toepassing van het meten van de goothoogte van een bouwwerk worden dakkapellen buiten beschouwing gelaten, behoudens dakkapellen waarvan de gezamenlijke breedte meer bedraagt dan 50% van de breedte van het betreffende dakvlak. De goothoogte wordt dan gemeten vanaf het peil tot aan de goot van de dakkapel.

2.8 Inhoude van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.9 Ondergeschikte bouwonderdelen

bij toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwonderdelen, als plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, liftschachten, gevel- en kroonlijsten, luifels, droogstanden, ingangspartij, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouwgrenzen niet meer dan 1 m bedraagt.

2.10 Oorspronkelijk hoofdgebouw

hoofdgebouw zoals dat ten tijde van de afronding van de bouwwerkzaamheden, overeenkomstig de voor het hoofdgebouw verleende vergunning, is opgeleverd.

2.11 Oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.12 Oppervlakte van een overkapping

tussen de buitenzijde van de afdekking van de overkapping, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van de overkapping.

2.13 Peil

a. voor gebouwen waarvan de toegang onmiddellijk aan de weg grenst: de hoogte van de kruin van de weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. indien in het water wordt gebouwd: het gemiddelde waterpeil;
c. in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Agrarisch aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een productiegerichte paardenhouderij, paardenstalling en paardenpension ter plaatse van de aanduiding 'paardenhouderij';
b. een paardenbak ter plaatse van de aanduiding 'paardenhouderij';
c. voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest;
d. bedrijfswoningen;
e. kleinschalige nevenactiviteiten;
f. extensief recreatief medegebruik, zoals wandelen, fietsen, varen, paardrijden, natuurobservatie of naar aard en omvang vergelijkbare activeiten;
g. kleine solitaire windturbines;
h. bestaande nutsvoorzieningen;
i. het behoud en ontwikkeling van aanwezige landschappelijke waarden;
j. water en voorzieningen voor de waterhuishouding, zoals watergangen, wadi's, bergingsvijvers en andere naar aard en omvang vergelijkbare voorzieningen;
k. bij de bestemming behorende bouwwerken en voorzieningen waar onder afrasteringen, ontsluitingswegen voor percelen, wandel-, fiets-, -ruiterpaden, straatmeubilair en watergangen;
l. niet-agrarische activiteiten ten behoeve van een aanliggende bestemming, uitsluitend en voorzover deze op grond van de regels van dit plan zijn toegestaan.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

a. op of in de in 3.1 bedoelde gronden mogen uitsluitend in de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd;
b. Bouwwerken mogen uitsluitend binnen de op de verbeelding aangegeven agrarische bouwvlakken worden gebouwd, met uitzondering van de in artikel 3.2.4 genoemde bouwwerken geen gebouw zijnde.

3.2.2 Bedrijfsgebouwen

Voor bedrijfsgebouwen, gelden de volgende regels:

a. bouw van kassen is niet toegestaan;
b. een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bedrijfsgebouw ten behoeve van het huisvesten van dieren wordt slechts verleend, indien de aanvrager door middel van een rapportage heeft aangetoond dat dit niet leidt tot significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied;
c. goothoogte maximaal 6 m;
d. bouwhoogte maximaal 10 m;
e. dakhelling minimaal 15° en maximaal 60°;
f. binnen een bedrijfsgebouw mag maximaal één (1) bouwlaag ingericht worden voor het houden van dieren.

3.2.3 Bedrijfswoning

Voor bedrijfswoningen gelden de volgende regels:

a. maximaal één (1) bedrijfswoning per agrarisch bouwvlak;
b. voor bedrijfswoningen gelden de in artikel 6.2 genoemde regels;

3.2.4 Bouwwerken geen gebouw zijnde

Voor bouwwerken geen gebouw zijnde binnen het agrarisch bouwvlak gelden de volgende regels:

a. grondgebonden zonnepanelen zijn niet toegestaan;
b. maximaal één kleine solitaire windturbine per agrarisch bouwvlak, waarbij de ashoogte maximaal 20 m bedraagt;
c. bouwhoogte van voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest bedraagt maximaal 10 m;
d. bouwhoogte van erfafscheidingen maximaal 2 m;
e. bouwhoogte van overige bouwwerken (geen gebouw zijnde) maximaal 6 m;
f. voor paardenbakken gelden de in artikel 6.3 genoemde regels.

Voor bouwwerken geen gebouw zijnde buiten het agrarisch bouwvlak gelden de volgende regels

In afwijking van het bepaalde in 3.2.1 onder b zijn de volgende bouwwerken buiten het agrarisch bouwvlak toegestaan:

g. grondgebonden zonnepanelen zijn niet toegestaan;
h. afrasteringen ten behoeve van perceelsafscheidingen, met een hoogte van maximaal 1 m;
i. paardenbakken, waarbij de regels van artikel 6.3 van toepassing zijn;
j. bestaande nutsvoorzieningen;
k. bij de bestemming behorende (erf)ontsluitingswegen;
l. wandel-, fiets-, -ruiterpaden, straatmeubilair zoals picknicktafels, banken, afvalbakken, bewegwijzering en dergelijke, met een maximale bouwhoogte van 2,5 m.

3.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen, in afwijking van het bepaalde in 3.2 onder de voorwaarden genoemd in artikel 8.1, een omgevingsvergunning verlenen voor:

3.3.1 Goothoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen

a. een afwijkende goothoogte van bedrijfsgebouwen en overkappingen onder voorwaarde dat de goothoogte niet meer dan 8 meter bedraagt en voor het overige wordt voldaan aan het gestelde in artikel 3.2.2;

3.3.2 Tweede bedrijfswoning

Voor het oprichten van een tweede bedrijfswoning gelden de volgende voorwaarden:

a. er is sprake van noodzakelijk en intensief toezicht, waarbij nabijheid is vereist en dat slechts duurzaam door 2 volwaardige arbeidskrachten kan worden verricht;
b. werkzaamheden verricht in een agrarisch verwant bedrijf en/of nevenactiviteiten binnen de bedrijfsvoering, leiden nooit tot een tweede bedrijfswoning;
c. de tweede bedrijfswoning wordt gesitueerd binnen of direct aansluitend op het bestaande agrarisch bouwvlak, met dien verstande dat:
    1. indien de woning buiten het bouwvlak wordt geplaatst, wordt de oppervlakte van het agrarisch bouwvlak niet groter wordt dan 1,0 ha;
    2. de woning wordt niet achter de achtergevelrooilijn van bestaande bedrijfsbebouwing geplaatst;
    3. de achterste grens van het agrarisch bouwvlak ten opzichte van de openbare weg, niet wordt overschreden;
    4. de afstand tussen de (zij)gevel van de woning en de bestaande bebouwing niet meer bedraagt dan 15 m;
    5. de afstand tussen de tweede bedrijfswoning en het naburig agrarisch bouwvlak bedraagt minimaal 50 m;
d. de woning wordt onsloten via de bestaande uitweg(en) van het agrarisch bedrijf;
e. voor de bedrijfswoning gelden de in artikel 6.2 genoemde regels.

3.3.3 Bedrijfsgebouwen buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen, inclusief overkappingen, (deels) buiten het agrarisch bouwvlak gelden de volgende voorwaarden:

a. op bouwvlak is niet voldoende ruimte aanwezig;
b. het bouwvlak mag aan maximaal één (1) zijde overschreden worden;
c. de overschrijding van het bouwvlak bedraagt maximaal 10 m, voor de tweede bedrijfswoning geldt de in 3.3.2 genoemde afstand;
d. het bouwvlak wordt met niet meer dan 250 m^2 overschreden;
e. de afstand tot omliggende agrarische bouwvlakken wordt niet kleiner dan 50 m;
f. de oppervlakte van het agrarisch bouwvlak na uitbreiding niet groter wordt dan 1,0 ha;
g. voor het overige wordt voldaan aan het gestelde in 3.2.2

3.3.4 Grondgebonden zonnepanelen

Voor het bouwen van grondgebonden zonnepanelen gelden de volgende voorwaarden:

a. uitsluitend binnen het agrarisch bouwvlak;
b. is aangetoond dat het ondoelmatig is om de zonnepanelen op bestaande dakvlakken te realiseren;
c. de omvang van de opstelling c.q. installatie, inclusief zonnepanelen op de dakvlakken, niet groter is dan noodzakelijk om te voorzien in de energiebehoefte van het eigen perceel;
d. de grondopstelling compact en geconcentreerd is vormgegeven.

3.4 Specifieke gebruiksregels

Met betrekking tot het gebruik van gronden en gebouwen gelden de volgende voorwaarden:

3.4.1 Aantal bouwlagen

Binnen een bedrijfsgebouw mag maximaal één (1) bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren.

3.4.2 Nevenactiviteiten

Voor nevenactiviteiten gelden de volgende voorwaarden:

a. de nevenactiviteiten zijn te scharen onder één of meerderer van de volgende activiteiten:
    1. verkoop van ter plaatse geproduceerde agrarische producten;
    2. horeca categorie 1, waarbij maximaal 50 m^2 buitenruimte (terras);
    3. groepsaccommodatie voor maximaal 15 personen;
    4. tentoonstellingsruimte;
    5. bezoektuinen;
    6. fietsverhuur;
    7. dagbesteding voor zorgbehoevenden;
    8. activiteiten gericht op beleving van agrarische activiteiten, natuur en/of landschap;
    9. staling en langdurige opslag; brandgevaarlijke en milieugevaarlijke stoffen, afval of stoffen die geurhinder kunnen veroorzaken uitgesloten;
    10. bouw van carnavalswagens;
b. oppervlakte maximaal 25% van de bebouwing, met een maximum 350 m^2, waarbij:
    1. maximaal 50 m^2 horeca;
    2. maximaal 100 m^2 voor tentoonstellingsruimte, activiteiten gericht op beleving van agrarische activiteiten of natuur en landschapsbeleving, verkoop van verkoop van ter plaatse geproduceerde agrarische producten;
    3. maximaal 75 m^2 voor een geluidstudio;
    4. opslag en stalling uitsluitend in bestaande bebouwing;
c. geen buitenopslag of stalling van goederen;
d. voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein, waarbij in ieder geval dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie'.

3.4.3 Strijdig gebruik

Tot strijdig gebruik van de gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend:

a. het houden van dieren op een andere bouwlaag dan de begane grond;
b. het uitoefenen van een glastuinbouwbedrijf;
c. de aanleg van siertuinen (ten behoeve van een (bedrijfs)woning) buiten het agrarisch bouwvlak;
d. het gebruik overeenkomstig de artikel 3.1, 3.4.2of 7.1 indien niet voldoende parkeergegelgenheid is gerealiseerd en in stand gehouden;
e. verhuur van (horeca)ruimte ten behoeve van, al dan niet besloten, feesten of partijen;
f. het gebruik van de bedrijfswoning als (burger)woning indien niet aan de verplichtingen genoemd in artikel 3.6.1 is voldaan;
g. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van de paardenhouderij:
    1. indien dit leidt tot een toename van de stikstofdepositie op voor stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000-gebied zonder onherroepelijke Wnb-vergunning, dan wel uit ecologisch onderzoek blijkt dat er geen sprake is van significant negatieve effecten op Natura 2000 gebied;
    2. indien dit leidt tot een toename van de stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied ten opzichte van de stikstofdepositie behorende bij de Wnb-vergunde ammoniakemissie van het bedrijf;

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen, in afwijking van artikel 3.1 of artikel 3.4.2, onder de voorwaarden genoemd in artikel 8.1, een omgevingsvergunning verlenen voor een nevenactiviteit in de vorm van een hondenschool of dierenpension of het gebruik van een bestaande agrarische bedrijfswoning door derden (plattelandswoning) onder de volgende voorwaarden:

3.5.1 Hondenschool, dierenpension

a. oppervlakte maximaal 25% van de bebouwing, met een maximum 350 m^2, waarbij de gezamenlijke oppervlakte van de nevenactiviteiten niet meer bedraagt dan 350 m^2;
b. gebouwen en overkappingen uitsluitend binnen het agrarisch bouwvlak;
c. de afstand tussen de trainingsvelden en -accommodatie en een woning van derden bedraagt minimaal 50 m;
d. lichtmasten bij een trainingsveld zijn toegestaan onder de volgende voorwaarden:
    1. afstand tot de woning van derden minimaal 50 m;
    2. afstand tot Natura 2000 gebieden minimaal 50 m;
    3. bouwhoogte maximaal 6 m;
    4. lichtbundels zijn middels afscherming gericht op het trainingsveld.

3.5.2 Plattelandswoning

a. het betreft een bestaande bedrijfswoning (geen nieuwbouw of functiewijziging van bedrijfsbebouwing);
b. er blijft een bedrijfswoning voor de productiegerichte paardenhouderij beschikbaar;
c. de afstand tussen de plattelandswoning en een bedrijfsgebouw bedraagt minimaal 10 m;
d. de oppervlakte van bijbehorende bouwwerken bedraagt maximaal 150 m^2;
e. er kan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden gerealiseerd;
f. de plattelandswoning, bijbehorende bebouwing, tuin en erf blijven onderdeel van het agrarisch bouwvlak;

3.6 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, onder de voorwaarden genoemd in artikel 9.1, het plan te wijzigen ten behoeve van vormverandering en/of vergroting van van het agrarisch bouwvlak, de omschakeling van een agrarisch bedrijf naar een woonfunfunctie of de omschakeling van een agrarisch bedrijf naar een agrarisch verwant bedrijf, onder de volgende voorwaarden:

3.6.1 Omschakeling van productiegerichte paardenhouderij naar woonfunctie

a. de productiegerichte paardenhouderij wordt permanent beëindigd;
b. voor de productiegerichte paardenhouderij verleende milieuvergunningen worden ingetrokken;
c. het bestaande bebouwingsoppervlak wordt met minimaal 50% gereduceerd, met dien verstande dat alle bebouwing die naar oordeel van het bevoegd gezag de landschappelijke waarden en/of beeldkwaliteit onevenredig aantasten moet worden gesloopt;
d. voor het bepalen van het aantal woningen gelden in ieder geval de volgende overwegingen:
    1. een reductie van minimaal 50% van de bestaande bebouwingsoppervlakte; voor het bepalen van de reductie van de bestaande bebouwingsoppervlakte geldt een rekenregel van een bebouwingsoppervlak van minimaal 250 m^2 (normatief) per woning, inclusief bijbehorende bebouwing;
    2. maximaal 5 woningen (inclusief de bestaande bedrijfswoning), waarbij naast de bestaande bedrijfswoning maximaal 2 woongebouwen toegevoegd mogen worden;
    3. maximaal 1 woning (inclusief bestaande bedrijfswoning), indien de oppervlakte van de bestaande bedrijfsbebouwing minder dan 800 m^2 bedraagt;
    4. de aanwezige natuurwaarden, landschappelijke waarden en/of cultuur-historische waarden worden niet onevenredig geschaad;
    5. de woningen zijn stedebouwkundig inpasbaar;
    6. het aantal woningen past binnen het gemeentelijke woningbouwprogramma;
e. de regels van artikel 27 van bestemmingsplan buitengebied Zevenaar Noord ('Wonen') zijn van toepassing;
f. het bestemmingsvlak van een woning (wonen inclusief tuin) is maximaal 1.200 m^2;
g. een omgevingsvergunning voor de bouw van woningen en/of bijbehorende bebouwing slechts wordt verleend indien de bedrijfsbebouwing is gesloopt.

3.7 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen gebouw zijnde of werkzaamheden

3.7.1 Vergunningplicht

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de navolgende werken of werkzaamheden uit te voeren:

het aanleggen van (toegangs)wegen, paden, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen voor zover dit plaatsvindt buiten het bouwvlak.

3.7.2 Uitzonderingen vergunningplicht

De in artikel 3.7.1 bedoelde vergunning wordt slechts geweigerd in de volgende gevallen:

a. in het geval van een (erf)toegangsweg: indien reeds 2 erftoegangswegen aanwezig zijn;
b. de direct of indirect te verwachten gevolgen doen blijvend onevenredig afbreuk aan aanwezige natuur- of landschapswaarden;
c. door het stellen van voorwaarden kunnen aanwezige natuur- of landschapswaarden onvoldoende geborgd worden.

Artikel 4 Waarde - Archeologie hoge verwachting

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie hoge verwachting aangewezen gronden zijn, behalve voo de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming van de verwachte archeologische waarden.

4.2 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.2.1 Vergunningsplicht

Het is verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning werken of werkzaamheden met bodemingrepen groter dan 100 m^2 en dieper dan 0,3 m uit te voeren.

4.2.2 Onderbouweing van de aanvraag

Om de aanvraag voor een omgevingsvergunning goed te kunnen beoordelen kan het noodzakelijk zijn dat een rapport wordt overgelegd waaruit, naar oordeel van het college van burgemeester en wethouders in voldoende mate blijkt dat de uitvoering van de werken of werkzaamheden, danwel de directe of indirecte te verwachten gevolgen hiervan, niet zullen leiden tot een onaanvaardbare verstoring van archeologisch materiaal, dan wel dat de verstoring ervan redelijk is in relatie tot het belang van de te verrichten werken en het archeologische belang daarbij voldoende is gewaarborgd.

4.2.3 Toelaatbaarheid

De in artikel 4.2.1 bedoelde vergunning wordt slechts geweigerd in de volgende gevallen:

a. door uitvoering van de bedoelde werken of werkzaamheden, danwel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen, leiden tot een onevenredige verstoring van archeologisch materiaal;
b. door het stellen van voorwaarden kunnen te beschermen waarden onvoldoende geborgd worden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 5 Anti-dubbeltelbepaling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 6 Algemene bouwregels

6.1 Bestaande bouw

In die gevallen dat de bestaande goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte, inhoud en/of de afstand tot op de verbeelding aangegeven lijn van bouwwerken, die in overeenstemming met het bepaalde in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht tot stand zijn gekomen, op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp van het plan minder dan wel meer bedraagt dan in de bouwregels in hoofdstuk 2 van deze regels is voorgeschreven respectievelijk toegestaan, geldt die goothoogte, bouwhoogte, oppervlakte, inhoud en/of afstand in afwijking daarvan als minimaal respectievelijk maximaal toegestaan.

6.2 (Bedrijfs)woning

6.2.1 Hoofdgebouwen (woningen)

Voor (bedrijfs)woningen gelden de volgende regels:

a. maximaal 1 (bedrijfs)woning per bestemmingspvlak;
b. maximaal 1 huishouden per woning;
c. inhoud maximaal 800 m^3;
d. goothoogte maximaal 6 m;
a. bouwhoogte maximaal 11 m.

6.2.2 Bijbehorende bouwwerken

Voor bijbehorende bouwwerken gelden de volgende regels:

a. afstand tussen de (zij)gevel van de (bedrijfs)woning en de gevel van een bijgebouw bedraagt niet meer dan 15 m;
b. totale oppervlakte maximaal 150 m^2;
c. goothoogte maximaal 3 m;
d. bouwhoogte maximaal 5 m.

6.3 Paardenbakken

Voor paardenbakken gelden de volgende regels:

a. uitsluitend bij en ten behoeve van een (bedrijfs)woning of productiegerichte paardenhouderij;
b. maximaal 1 paardenbak;
c. oppervlakte maximaal 3.200 m^2;
d. uitsluitend binnen of direct aansluitend aan het bouwvlak;
e. afstand tot de woning van derden bedraagt minimaal 50 m;
f. bouwhoogte omheining is maximaal 1,7 m;
g. lichtmasten zijn toegestaan onder de volgende voorwaarden:
    1. afstand tot een woning van derden minimaal 50 m;
    2. afstand tot Natura 2000 gebieden minimaal 50 m;
    3. bouwhoogte maximaal 6 m;
    4. lichtbundels zijn middels afscherming gericht op de rijbak.

6.4 Nadere eisen ten behoeve van de waterhuishouding

Burgemeester en wethouders kunnen ter waarborging van de (toekomstige) waterhuishouding nadere eisen stellen met betrekking tot waterhuishoudkundige voorzieningen, waterbergings- en/of infiltratievoorzieningen, oppervlakteverharding of andere maatregelen ter voorkoming van overlast van hemelwater ten gevolge van nieuw op te richten bebouwing.

Artikel 7 Algemene gebruiksregels

7.1 Beroep en bedrijf aan huis

Het gebruik van de gronden, de (bedrijfs)woning en de bijbehorende bouwwerken voor beroep en bedrijf aan huis is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

a. bij een bestaande (bedrijfs)woning;
b. de woonfunctie blijft in stand;
c. het beroep of bedrijf aan huis is een activiteit die in Bijlage 1 van deze regels deel uitmakende Staat van bedrijfsactiviteiten aangeduid als categorie 1;
d. geen horeca, casino, seksinrichting of detailhandel, behoudens detailhandel als ondergeschikte nevenactiviteit van de ter plaatse uitgeoefende bedrijfsactiviteit of webwinkelinternetverkoop (zonder afhaalpunt en/of showroom);
e. geen activiteit met grote bezoekersaantallen of verkeersaantrekkende werking;
f. een ruimtelijke uitstraling die met de woonfunctie in overeenstemming is;
g. geen buitenopslag of stalling van goederen ten behoeve van de bedrijfsactiviteiten;
h. het bruto vloeroppervlak voor beroep en bedrijf bedraagt niet meer dan 30% van de oppervlakte van de (bedrijfs)woning en de daarbij behorende gebouwen, met een maximum van 75 m^2, met dien verstande dat de gezamenlijke oppervlakte van nevenactiviteiten, waar onder beroep en bedrijf aan huis, bed & breakfast en ondergeschikte horeca, niet meer dan 150 m^2 bedraagt;
i. in de omgeving treedt geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk op, waarbij tevens wordt voorzien in voldoende geschikte parkeerplaatsen op eigen terrein, waarbij in ieder geval dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
j. de woonsituatie en/of de verkeersveiligheid worden niet onevenredig geschaad;
k. de belangen van eigenaren en/of gebruikers van omliggende gronden worden niet onevenredig geschaad.

7.2 Bed & breakfast

Het gebruik van de gronden, de (bedrijfs)woning en de bijbehorende bouwwerken voor bed & breakfast is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

a. de woonfunctie blijft in stand;
b. maximaal 10 slaapplaatsen;
c. in de omgeving treedt geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk op, waarbij tevens wordt voorzien in voldoende geschikte parkeerplaatsen op eigen terrein, met dien verstande dat is voorzien in minimaal 1 parkeerplaats per kamer, dan wel voor kamers groter dan 30 m^2 minimaal 1 parkeerplaats per 15 m^2;
d. de voorziening mag door de bouwkundige opzet, indeling en maatvoering niet functioneren als een zelfstandige woning. Dit betekent ook dat een (aparte) kookgelegenheid niet is toegestaan;
e. bij een woonbestemming bedraagt de gezamenlijke oppervlakte van nevenactiviteiten, waar onder beroep en bedrijf aan huis, bed & breakfast en ondergeschikte horeca niet meer dan 150 m^2;
f. onverkort het gestelde onder e, bedraagt de gezamenlijke oppervlakte van nevenactiviteiten , waaronder bed&breakfast, niet meer dan ter plaatse is toegestaan.

7.3 Gebruiksverbod

Het is verboden de in het plan begrepen gronden en bouwwerken te gebruiken, in gebruik te geven en/of te laten gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan deze gronden gegeven bestemming en met het in of krachtens het plan ten aanzien van het gebruik van deze gronden en bouwwerken bepaalde.

7.4 Vormen van verboden gebruik

Tot strijdig gebruik van de gronden en bouwwerken wordt in ieder geval gerekend:

a. een seksinrichting;
b. Bevi-inrichtingen;
c. detailhandel;
d. sporten die veel omgevingslawaai tot gevolg hebben, zoals (model)vliegsport en motorcross;
e. (permanente) opslag of stalling van goederen en materialen voor de voorgevelrooilijn;
f. een stand- of ligplaats van onderkomens;
g. opslag-, stort- of bergplaats van machines, voer-, vaar- of vliegtuigen, danwel onderdelen daarvan, en andere al of niet afgedankte stoffen, voorwerpen en producten;
h. opslag van bagger en grondspecie, tenzij zulks plaatsvindt langs een waterloop in verband met het onderhoud van de waterloop ingevolge een wettelijke onderhoudsplicht;
i. opslag van verpakkingsmaterialen, al dan niet voor hun gebruik geschikte werktuigen en machines danwel onderdelen daarvan, bouwmaterialen, producten, afval en brandstoffen;
j. bijgebouwen, bedrijfsgebouwen en kassen voor bewoning of recreatief verblijf;
k. beproeven van voertuigen, de beoefening van de motorsport en de modelsport, het houden van wedstrijden met motorrijtuigen of bromfietsen, het racen of crossen met motorvoertuigen, bromfietsen en fietsen;
l. het gebruik van een bedrijfswoning als burgerwoning, zijnde bewoning door een persoon die niet met het ter plaatse gevestigde bedrijf is verbonden en wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of terrein noodzakelijk is;
m. de fok en opfok van dieren;

voor zover dit niet op grond van de regels in dit plan is toegestaan.

7.5 Toegestaan gebruik

Het volgende gebruik is niet in strijd met het bestemmingsplan:

a. het gebruiken of het laten gebruiken van gronden ten behoeve van kortstondige evenementen, festiviteiten en manifestaties onder de volgende voorwaarden:
    1. niet meer dan 3 per jaar per locatie;
    2. per keer een duur van ten hoogste vijftien dagen per evenement, het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement hieronder begrepen;
    3. de waarden die het plan beoogd te beschermen niet blijvend onevenredig worden geschaad;
    4. de milieutechnische en verkeerstechnische uitvoerbaarheid is aangetoond;
b. het aanleggen of het laten aanleggen van ondergrond kabels en leidingen ten behoeve van de drinkwatervoorziening, de riolering, de waterhuishouding, de energievoorziening en de datacommunicatie, met uitzondering van:
    1. aardgastransportleidingen met een diameter van meer dan 4" en/of een druk van meer dan 40 bar;
    2. transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2 en K3-categorie met een diameter van meer dan 4";
    3. hoogspanningsleidingen;
    4. buisleidingen voor het transport van water, afvalwater of stoom met een doorsnede van 1 m of meer en een lengte van 10 km of meer.

Artikel 8 Algemene afwijkingsregels

8.1 Algemene voorwaarden voor afwijkingen

Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 3.6 onder c van de Wet ruimtelijke ordening kan slechts worden verleend indien tevens wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. de verkeersveiligheid, aanwezige natuur- en landschapswaarden en cultuur-historische waarden worden niet onevenredig geschaad;
b. in de omgeving treedt geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk op, waarbij tevens wordt voorzien in voldoende geschikte parkeerplaatsen op eigen terrein, waarbij in ieder geval wordt voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
c. de bebouwing en/of gebruik is verkeerstechnisch toelaatbaar;
d. er wordt voorzien in een passende landschappelijke inpassing, op basis van een door het college van burgemeester en wethouders goedgekeurd landschapsplan;
e. gronden en/of gebouwen mogen niet eerder overeenkomstig de afwijking worden gebruikt dan nadat landschappelijke inpassing is gerealiseerd, wordt beheerd en in stand gehouden conform het beplantingsplan;
f. de belangen van eigenaren en/of gebruikers van omliggende gronden worden niet onevenredig geschaad;
g. door initiatiefnemer is een zekerheidstelling afgegeven met betrekking tot de landschappelijke inpassing en de (planschade)kosten.

8.2 Bedrijfscategorie beroep en bedrijf aan huis

Voor het afwijken van de bedrijfscategorie zoals aangeduid in Staat van bedrijfsactiviteiten gelden de volgende voorwaarden:

a. het beroep of bedrijf aan huis is naar aard en ruimtelijke effecten gelijk te stellen is met een activiteit in de van deze regels deel uitmakende Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten aangeduid als categorie 1 dan wel categorie 2, of naar aard en ruimtelijke effecten hieraan is gelijk te stellen;
b. er wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 8.1;
c. voor het overige wordt voldaan aan het bepaalde in artikel7.1 .

8.3 Algemene afwijkingen

Burgemeester en wethouders kunnen, in afwijking van het bepaalde in dit bestemmingsplan, een omgevingsvergunning verlenen voor:

a. de bouw van kleine niet voor bewoning bestemde gebouwtjes en bouwwerken geen gebouwen zijnde ten behoeve van de energie- en communicatievoorziening, afvalverwerking, waterhuishouding of wachthuisjes voor vervoersdiensten onder de volgende voorwaarden;
    1. hoogte gebouwen maximaal 4 m;
    2. hoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, maximaal 2 m;
    3. oppervlakte gebouwen maximaal 20 m^2;
b. de bouw van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die om waterstaatkundige of verkeersredenen noodzakelijk zijn, zoals duikers, keermuren, bruggen, verkeersgeleiders en wegverlichtingsapparatuur;
c. geringe veranderingen in de tracés van wegen en de aanpassing van de ligging en de vorm van bestemmingsgrenzen met die tracés - tot maximaal 3 m -, indien bij definitieve uitmeting blijkt, dat een weg als gevolg van de werkelijke toestand van het terrein slechts kan worden aangelegd indien op ondergeschikte punten van het plan wordt afgeweken;
d. afwijkingen van bestemmings- of bouwperceelsgrenzen tot maximaal 3 m, in andere gevallen dan bedoeld onder c, indien daardoor de uitvoering van een bouwplan in verband met de uitmeting in het terrein, de verkaveling of de situering ter plaatse, wordt mogelijk gemaakt, zonder de stedenbouwkundige opzet of vormgeving van het plan of de belangen van derden in onevenredige mate te schaden;
e. overschrijding van de bestemmingsgrenzen, zoals aangegeven op de verbeelding, met maximaal 1,5 m, door ondergeschikte bouwonderdelen, zoals erkers, balkons, bordessen, luifels, galerijen, trappen, overhangende verdiepingen, pergola's, lifthuizen en dergelijke;

f. het overschrijden van de in de regels genoemde maximum bouwhoogte ten behoeve van lift- en trappenhuizen, centrale verwarmings- en ventilatie-installaties, antennes, lichtkappen, trappen, schoorstenen, torens en dergelijke onderdelen van gebouwen, mits de genoemde bouwhoogte met niet meer dan 5 m wordt overschreden en sprake is van ondergeschikte bouwdelen;
g. antennemasten hoogte tot maximaal 15 m.

mits,

h. de waarden die het plan beoogt te beschermen niet in oneveredige mate worden geschaad;
i. de belangen van eigenaren en/of gebruikers van omliggende gronden worden niet onevenredig geschaad.

Artikel 9 Algemene wijzigingsregels

9.1 Algemene voorwaarden voor bestemmingswijziging

Een bestemmingwijziging als bedoeld in artikel 3.6 onder a van de Wet ruimtelijke ordening kan slechts worden vastgesteld indien tevens wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. het straat- en bebouwingsbeeld, de verkeersveiligheid, aanwezige natuur- en landschapswaarden en cultuur-historische waarden worden niet onevenredig geschaad;
b. er blijft sprake van een logische en compacte opzet van bebouwing;
c. in de omgeving treedt geen onevenredige vergroting van de verkeers- en parkeerdruk op, waarbij tevens wordt voorzien in voldoende geschikte parkeerplaatsen op eigen terrein, waarbij in ieder geval wordt voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
d. de bebouwing en/of gebruik is verkeerstechnisch toelaatbaar;
e. er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing, op basis van een door het college van burgemeester en wethouders goedgekeurd landschapsplan;
f. gronden en/of gebouwen mogen niet eerder overeenkomstig de wijziging worden gebruikt dan nadat landschappelijke inpassing is gerealiseerd, wordt beheerd en in stand gehouden conform het beplantingsplan;
g. de belangen van eigenaren en/of gebruikers van omliggende gronden worden niet onevenredig geschaad;
h. de uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan is gewaarborgd, waarbij tevens aangetoond moet worden dat:
    1. het plan milieutechnisch aanvaardbaar is;
    2. het plan stedebouwkundig en landschappelijk inpasbaar is;
    3. in het plan de belangen van het watersysteem voldoende zijn geborgd (het plan is voorzien is van een watertoets);
    4. het plan past binnen de geldende beleidskaders;
    5. het plan economisch uitvoerbaar is;
i. de uitvoerbaarheid van het wijzigingsplan moet gewaarborgd zijn, zowel planologisch als financieel;
j. door initiatiefnemer is een zekerheidstelling afgegeven met betrekking tot de landschappelijke inpassing en de (planschade)kosten.

Artikel 10 Overige regels

10.1 Parkeren

Het bevoegd gezag toetst bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of het verlenen van een omgevingsvergunning voor het afwijken van de gebruiksregels of wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid en ruimte voor laden en lossen. Hiervoor gelden de volgende regels:

a. In het geval van de oprichting of uitbreiding van een gebouw dient ten behoeve van het parkeren van auto's te worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid, waarbij in ieder geval dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
b. In het geval van functiewijziging van een gebouw en/of van gronden dient ten behoeve van het parkeren van auto's te worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid, waarbij in ieder geval dient te worden voldaan aan de gemiddelde parkeernormen zoals opgenomen in de CROW-publicatie nummer 317 'Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie';
c. Indien het gebruik van een gebouw en/of gronden daar aanleiding toe geeft, dient te worden voorzien in voldoende ruimte voor laden en lossen;
d. De parkeervoorzieningen als bedoeld onder a en b en de ruimte voor laad- en losvoorzieningen als bedoeld onder c dienen in stand te worden gehouden.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

Voor bouwwerken luidt het overgangsrecht als volgt:

a. een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan;
b. het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van dit lid onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in dit lid onder a met maximaal 10%;
c. dit lid onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

Voor gebruik luidt het overgangsrecht als volgt:

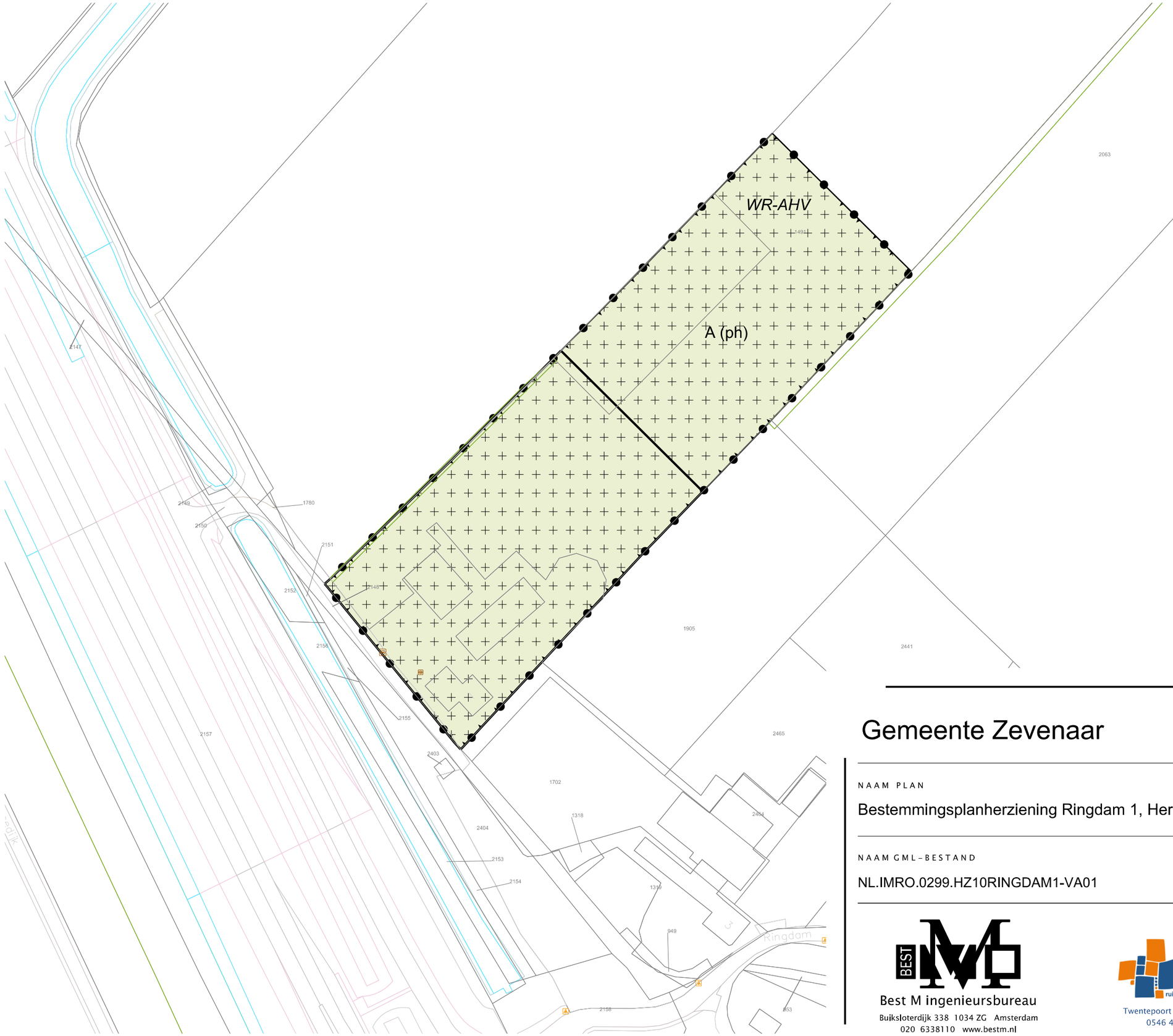
a. het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van dit bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
b. het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in dit lid onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
c. indien het gebruik, bedoeld in dit lid onder a, na het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;
d. dit lid onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: 'Regels van het Bestemmingsplanherziening Ringdam 1, Herwen'.

Bijlagen bij regels

Bijlage 1 Staat van bedrijfsactiviteiten

LEGENDA

Plangebied

Plangrens

Bestemmingen

A — Agrarisch

Dubbelbestemmingen

WR-AHV — Waarde - Archeologie hoge verwachting

Functieaanduidingen

(ph) — paardenhouderij

Bouwvlak

bouwvlak

Verklaring

Ondergrond

Gemeente Zevenaar

NAAM PLAN

Bestemmingsplanherziening Ringdam 1, Herwen

NAAM GML-BESTAND	DATUM	BLAD VAN BLADEN	FORMAAT
NL.IMRO.0299.HZ10RINGDAM1-VA01	3-2-2020	1 VAN 1	A3

Best M ingenieursbureau
Buiksloterdijk 338 1034 ZG Amsterdam
020 6338110 www.bestm.nl

BJZ.nu ruimtelijke plannen en advies
Twentepoort Oost 16A 7609 RG Almelo
0546 454466 www.bjz.nu

TEKENAAR	SCHAAL
MvL	1 :1000

GEMEENTE
20 DEC. 2019

Zienswijze
Ontwerp-bestemmingsplan

Datum
19 december 2019

Zaaknummer
2019-014130

Onderwerp
Ringdam 1 Herwen

Inlichtingen bij

026 359 8697
post@gelderland.nl

Blad
1 van 2

De Raad van de gemeente Zevenaar
T.a.v. de raad
Postbus 10
6900 AA ZEVENAAR

Beste meneer, mevrouw,

Wij hebben het ontwerp-bestemmingsplan 'Ringdam 1 Herwen' ontvangen. Wij zijn van mening dat de provinciale belangen hierin onvoldoende zijn meegewogen. Daarom dienen wij hierbij onze pro forma zienswijze in tegen dit plan.

Op het perceel Ringdam 1 te Herwen is in het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied 2008' een burgerwoning toegestaan. In het ontwerp-bestemmingsplan 'Ringdam 1 Herwen' wordt een agrarisch bouwvlak toegekend. Deze dient voor de realisatie van een productiegerichte paardenhouderij op het perceel.
Wij zien dit als de nieuwvestiging van een veehouderij. Ons beleid staat dit niet toe. Hierop gelden slechts enkele uitzonderingen. De veehouderij moet grondgebonden zijn. Dit is in het ontwerpbestemmingsplan onvoldoende aangetoond. Daarnaast is nieuwvestiging alleen toegestaan als de veehouderij op initiatief van de overheid moet verplaatsen vanwege een algemeen maatschappelijk belang. Denk aan stadsuitbreiding, nieuwe natuur of infrastructuur. Of als een bestaand bedrijf moet verplaatsen om een goede landbouwstructuur (verkavelingssituatie) te creëren. Hiervan is in dit geval geen sprake.

Uw college heeft het voorontwerp-bestemmingsplan niet aan ons voorgelegd voor advies ex artikel 3.1.1 Bro. Wel is in informele zin over het plan overleg gevoerd. Ons beleid is in het ontwerp-bestemmingsplan echter niet correct geïnterpreteerd.

Wij zullen deze pro forma zienswijze nader motiveren binnen twee weken na afloop van de zienswijzentermijn.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Neem dan contact op met

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Programmamanager Ruimte

Voor deze brief geldt:
Wet ruimtelijke ordening, artikel 3.8, eerste lid
Omgevingsverordening Gelderland, artikel 2.28 en 2.29

Contactgegevens kunnen opgevraagd worden bij de griffie

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: ~~A / B~~ / C (doorhalen wat niet van toepassing is)

Onderwerp: bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen en buitengebied Zevenaar

Naam en fractie: GroenLinks

Datum indienen:07-04-2020

Afdeling: RO

Contactpersonen: Vraag 1 → Ard Schenk, Vragen 2 en 3 → Alex Sannes

Inleiding/Aanleiding:
In de zienswijze bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen geeft de provincie aan dat het bestemmen van een vestiging van een productie paardenhouderij op een woonbestemming gezien wordt als een vestiging van een niet grondgebonden veehouderij en dus in strijd met het provinciale beleid. In de ogen van GroenLinks lijkt dit ook het geval te zijn in het bestemmingsplan buitengebied ter plaatse van de Pannerdenseweg 18, hoewel in dit geval de situatie iets genuanceerder ligt maar juridisch wellicht vergelijkbaar (herstellen fout uit het verleden die juridisch wel onherroepelijk is geworden, maar blijkbaar gedoogd is.).

Vraag/Vragen:

1. Indien de raad het bestemmingsplan Ringdam 1 te Herwen goedkeurt en de provincie het besluit terug draait: wat zijn de gevolgen voor de perceeleigenaar en de gemeente? Zijn daar ook financiële consequenties aan verbonden?
   Ten eerste geven we aan dat we voor een groot deel mee zijn gegaan in de zienswijze van de provincie. Indien de provincie Gelderland van mening is dat dit onvoldoende is, dan kunnen zij een reactieve aanwijzing geven of beroep instellen. Mocht dit leiden tot vernietiging van het plan, dan krijgt dit plan geen rechtskracht en is het bestemmingsplan Buitengebied 2008 weer van toepassing. De financiële consequenties van dit scenario zijn op dit moment lastig aan te geven. Duidelijk is wel dat de beoogde nieuwe bebouwing niet gebouwd kan worden en het beoogde nieuwe gebruik niet mogelijk is.

2. Geldt het bezwaar in de zienswijze ook voor Pannerdenseweg 18 in het bestemmingsplan buitengebied?

   De provincie heeft een zienswijze ingediend op het bestemmingsplan buitengebied inzake Pannerdenseweg 18. In dat geval was er, in ogen van de gemeente, sprake van een herstel waarmee de bestaande situatie overeenkomstig de systematiek van het bestemmingsplan buitengebied goed bestemd zou worden. In ambtelijk overleg is de provincie gezien de bijzondere omstandigheden akkoord, mits de bestaande situatie wordt bestemd en er geen uitbreidingsmogelijkheden zijn voor een agrarisch bedrijf. Dit is dienovereenkomstig in het bestemmingsplan buitengebied opgenomen.

3. Indien de provincie in het laatste geval ingrijpt: wordt dan het hele bestemmingsplan nietig of alleen de situatie voor de Pannerdenseweg 18?

   De provincie kan dan gericht ingrijpen. Er is geen sprake van een algemene regeling in het bestemmingsplan (met een brede reikwijdte), maar van een specifieke bestemming voor een locatie. Dit leidt dan alleen tot aantasting van het bestemmingsplan ter plaatse van de Pannerdenseweg 18.

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	1947
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 mei 2020
Agendapunt	10
Omschrijving	Hoogbouw afvalbeleid en invoering diftar (Z/20/351401)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	**13 mei 2020**
Raadsvergaderingen 2018-2022	14 mei 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 13 mei 2020.

*Z04131B69
6C*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Hoogbouw afvalbeleid en Diftar
Zaaknummer	Z/20/351401
Documentnummer	INT/20/945430
Portefeuillehouder	Carla Koers
Portefeuille	Mileiu en Duurzaamheid
Behandelend ambtenaar/afdeling	Simon de Koning/Beheer Ontwerp en Realisatie
Telefoon	0624229167
E-mail	s.dekoning@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De inzamelmiddelen en de afvalstoffenheffing bij de hoogbouw verschilt van de laagbouw binnen de gemeente. In het Gelders Eiland rekenen inwoners per keer af dat zij een vuilniszak in een ondergrondse container gooien (diftar). In de voormalige gemeente Zevenaar staan verschillende bovengrondse, inpandige en ondergrondse containers en is geen diftar bij de hoogbouw ingevoerd. Wij willen in de gehele gemeente gedifferentieerde tarieven (diftar) in de hoogbouw invoeren en nieuwe ondergrondse containers met een passenregistratie aanschaffen.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Een investeringskrediet van € 655.000,- beschikbaar te stellen voor de aanschaf van 63 ondergrondse containers voor restafval met een bijbehorend passensysteem.

3. Waarom naar de raad

Voor het aanschaffen van de containers is krediet nodig. Dit is een bevoegdheid van de raad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Wij willen de afvalscheiding in de hoogbouw verbeteren (7.3.in de meerjarenbegroting 2019-2022) en de beleidsongelijkheid tussen de hoog- en laagbouw in de gemeente Zevenaar wegnemen door de invoering van diftar in de hoogbouw. Door bij alle hoogbouw in Zevenaar het restafval op dezelfde manier in te zamelen en af te rekenen, waarbij voor alle hoogbouw per zak restafval betaald wordt, werken we aan deze doelstelling.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 De aanschaf van 63 ondergrondse containers inclusief diftar passensysteem vergt een totale investering van € 655.000,-.

U heeft het budgetrecht om het krediet beschikbaar te stellen dat nodig is voor de aanschaf en plaatsing , van 63 ondergrondse containers.

1.2 Een diftar systeem draagt bij aan een betere afvalscheiding

Het instellen van een tarief per inworp (diftar) stimuleert inwoners om de grondstoffen beter van het restafval te scheiden. Een inwoner in de hoogbouw in het Gelderse Eiland produceert nu ongeveer de helft

van het restafval van een inwoner in de hoogbouw in Zevenaar waar de hoogbouwinwoners niet per inworp betalen. Het invoeren van diftar in de hoogbouw levert een bijdrage aan het duurzaam inzamelen en verwerken afval (7.3.in de meerjarenbegroting 2019-2022). Het principe "de vervuiler betaalt" gaat ook gelden voor hoogbouwbewoners. Bewoners die weinig restafval aanbieden gaan minder betalen dan bewoners die veel restafval aanbieden.

1.3 Voor het invoeren van diftar in de hoogbouw zijn ondergrondse containers nodig.
De huidige containers kunnen niet met een registratiesysteem worden uitgerust. Nieuwe ondergrondse containers kunnen dat wel en dat is nodig om de diftar afrekensystematiek in de gehele gemeente gelijk te trekken.

1.4 Fysieke voordelen van een ondergrondse container
Wij kiezen voor ondergrondse containers, omdat de ondergrondse containers grotendeels uit het zicht zijn, beter rolstoeltoegankelijk zijn en de kans op overlast van ongedierte en stank kleiner is.

Alternatieven
1.1. Bovengrondse containers met diftar systeem
Het alternatief voor ondergrondse containers is de aanschaf van bovengrondse verzamelcontainers met diftar voor de inzameling bij hoogbouwaansluitingen. De aanschaf van ondergrondse containers is hoger dan van bovengrondse containers, echter door de viermaal grotere capaciteit van ondergrondse containers zijn de jaarlijkse kosten vrijwel gelijk aan de jaarlijkse kosten bij de bovengrondse containers. In de Tabel 1. "Verschillende scenario's hoogbouw " staan foto's ter illustratie.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Als u instemt met dit voorstel stelt het college een plaatsingsplan vast voor het bepalen van geschikte locaties voor het plaatsen van de ondergrondse containers. In dit plan staat de inventarisatie van boven- en ondergrondse belemmeringen, zoals kabels, leidingen, riolen, boomkruinen, parkeerplaatsen et cetera. Inwoners worden betrokken bij het bepalen van de locaties. Voor de levering en plaatsing van de containers inclusief de inname van de oude containers en aanschaf van passen en de passenuitgifte houden wij een Europese aanbesteding. De resultaten van de invoering van ondergrondse containers worden een jaar na ingebruikname geëvalueerd.

7. Klimaat en duurzaamheid
De verwachting is dat met het invoeren van diftar de hoeveelheid restafval bij hoogbouwbewoners met 35% daalt[1]. Dit leidt tot een daling van de totale hoeveelheid restafval in de gemeente met 6 kg per inwoner. Een andere duurzame bijdrage is dat wij als voorwaarde bij de aanbesteding op willen nemen, dat de nog te selecteren leverancier verplicht is de oude inzamelmiddelen terug te nemen en zo duurzaam mogelijk te verwerken.

8. Communicatie
Bewoners van hoogbouw in Zevenaar informeren wij over dit besluit via een persoonlijke brief.
Bij het opstellen van het plaatsingsplan krijgen inwoners inspraak bij het bepalen van geschikte locaties voor de ondergrondse containers. Dat kunnen bestaande of nieuwe locaties zijn. Wij informeren de

[1] In het Gelders Eiland (met diftar) bieden inwoners van de hoogbouw 50% minder restafval aan dan in Zevenaar(zonder diftar). De verwachting is dat dit effect lager zal zijn in Zevenaar door de stedelijkheidsklasse. Een hogere stedelijkheidsklasse leidt doorgaans tot een lager afvalscheidingsresultaat. Daarom is rekening gehouden met een daling van 35%

desbetreffende inwoners tijdig over de planning van de uitvoering. Hoogbouw huishoudens krijgen een milieupas toegestuurd met een toelichting hoe deze te gebruiken.

9. Kosten, baten en dekking

In de overweging voor het type container zijn drie scenario's onderzocht die verschillen in aanschafkosten en inzamel- en verwerkingskosten. Het volume van de container bepaalt de inzamelfrequentie en de daarbij horende inzamelkosten. Diftar heeft invloed op de te verwachten verwerkingskosten, omdat uit de ervaringen in het Gelders Eiland blijkt dat inwoners die per inworp betalen hun afval beter gaan scheiden (ca. 35% betere afvalscheiding[1]). De kosten voor het verwerken van restafval zijn aanzienlijk hoger dan de kosten voor de verwerking van grondstoffen, zoals plastic, papier, glas en gft. Dit levert een kostenbesparing op de verwerkingskosten van € 34.580,- per jaar.

De inzamelkosten van een ondergrondse container zijn aanzienlijk lager (€22.430,- per jaar) dan bij een bovengrondse container. De capaciteit van een ondergrondse container is vier maal groter dan van een bovengrondse container. Hierdoor hoeft de container minder vaak geleegd te worden en zijn de inzamelkosten lager. De scenario's met diftar hebben beheerskosten voor het pasmanagement, verhelpen van verstoringen en het handhaven op bijplaatsingen.

	Scenario 1 huidige situatie	**Scenario 2 Ondergrondse containers met Diftar**	**Scenario 3 Bovengrondse containers met Diftar**
			
Investering/aanschaf	**€ 0, -**	**€ 655.000,-**	**€ 310.000,-**

Tabel 1. Investeringskosten per scenario

De effecten van de investering zijn terug te vinden in de jaarlijkse exploitatiekosten. Deze exploitatiekosten zijn per scenario weergegeven in verhouding tot de huidige situatie.

Vergelijking scenario's op basis van toename exploitatiekosten		
Jaarlijkse kosten per scenario	**Scenario 2 Ondergrondse containers met Diftar**	**Scenario 3 Bovengrondse containers met Diftar**
Kapitaallast	€ 68.650,00	€ 35.500,00
verwerkingskosten	€ -34.580,00	€ -34.580,00
Inzamelkosten	€ -22.430,00	€ -
Beheerskosten	€ 35.000,00	€ 35.000,00
	€ 46.640,00	**€ 35.920,00**

Tabel 2 Vergelijking scenario's op basis van toename exploitatiekosten.

Wij hebben gekozen voor scenario 2 en vragen u een krediet van €655.000,- beschikbaar te stellen voor de aanschaf van de ondergrondse containers.

Gezien de doorlooptijd van het project vindt de boeking van de kapitaallast van de investering voornamelijk in het boekjaar 2021 plaats.

De jaarlijkse exploitatiekosten stijgen met €46.640,-,- voor de inzameling van restafval bij de hoogbouw aansluitingen. De afrekening van de gestegen exploitatiekosten vindt via de reguliere begroting plaats en wordt via de afvalstoffenheffing 2021 gedekt. Daarmee hebben deze investeringen geen effect op het financieel meerjarenperspectief (budgettair neutraal).

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	946529	Overzicht harmonisatiefasen
2.	945438	Memo harmonisatie afvalbeleid hoogbouw

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Hoogbouw afvalbeleid en Diftar
Zaaknummer	Z/20/351401
Documentnummer	INT/20/945430

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 147 van de Gemeentewet :

besluit:

1. Een investeringskrediet van € 655.000,- beschikbaar te stellen voor de aanschaf van 63 ondergrondse containers voor restafval met een bijbehorend passensysteem

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op .

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

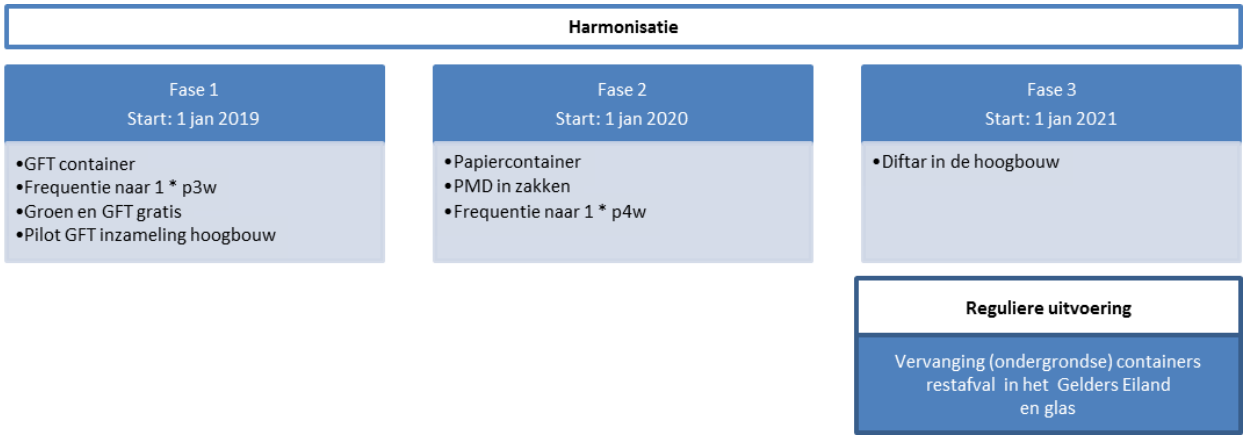
Bijlage 1 Overzicht harmonisatie fasen

Diftar in de hoogbouw maakt onderdeel uit van de derde fase in de harmonisering van het afvalbeleid van de voormalige gemeente Rijnwaarden en voormalige gemeente Zevenaar zoals hieronder staat weergegeven.

Fase 1 is op 1 januari 2019 geëffectueerd en halverwege het jaar 2019 geëvalueerd. Zie raadsvoorstel zaaknummer: Z/18/298253.

Fase 2 is door het college besloten en op 1 januari 2020 geëffectueerd. Zie zaak nummers: ADV/19/908314; Z/18/298253; INT/19/908325

Fase 3 bestaat uit dit voorstel Diftar in de hoogbouw.

Reguliere uitvoering
De activiteiten van fase 3 vallen samen met de vervangingsinvestering van de restafvalcontainers in het Gelders Eiland en de vervanging van de glascontainers in heel Zevenaar. Deze containers zijn zowel fysiek als financieel afgeschreven en aan vervanging toe. Dit voorstel is terug te vinden in raadsvoorstel nummer 19/922521.

Harmonisatie afvalbeleid hoogbouw

Inleiding

Het afvalbeleid en de afvalstoffenheffing bij de hoogbouw verschillen binnen de gemeente. In het Gelders Eiland rekenen inwoners per keer af dat zij een vuilniszak in een ondergrondse container gooien (diftar). In de voormalige gemeente Zevenaar is er een combinatie van bovengrondse, inpandige en ondergrondse rolcontainers, maar zonder diftar. In Zevenaar betalen hoogbouwbewoners nu een vast tarief, waarbij een korting geldt voor eenpersoonshuishoudens. Om het verschil tussen hoogbouw en laagbouw in Zevenaar gelijk te trekken zijn twee hoofdkeuzes te maken:

1. Wel of geen gedifferentieerde tarieven (diftar)?

Diftar in de hoogbouw betekent dat inwoners via de registratie met een afvalpas betalen voor het aantal keer dat zij een afvalzak in een container gooien. Inwoners hebben daardoor invloed op de hoogte van hun afvalstoffenheffing. Dit draagt bij aan de VANG doelstelling (minder restafval per inwoner), omdat inwoners een financiële prikkel hebben om hun afval beter te scheiden.

Voor het invoeren van diftar moeten passen, paslezers en beheersoftware aangeschaft worden. De kans op bijplaatsingen neemt toe door diftar, hierdoor is meer handhaving nodig. Bij de invoering van diftar in 2013 in de voormalige gemeente Rijnwaarden is dit effect van extra bijplaatsing echter vrijwel uit gebleven.

2. Welk inzamelmiddel: bovengrondse of ondergrondse containers?

De huidige bovengrondse containers zijn niet van een passensysteem te voorzien. Als gekozen wordt voor diftar (hoofdkeuze 1) dan zijn nieuwe containers in de voormalige gemeente Zevenaar nodig. Nieuwe containers kunnen zowel boven- als ondergronds met een passensysteem worden geleverd.

Bovengrondse containers zijn makkelijker te plaatsen dan ondergrondse, omdat de ondergrondse infrastructuur zoals kabels, leidingen en riolen geen rol spelen bij de locatiekeuze. Maar ondergrondse containers hebben een grotere capaciteit 5m3 t.o.v. circa 1m3, hierdoor hoeven zij minder vaak geleegd. Ondergrondse containers nemen daarnaast bovengronds minder openbare ruimte in.

Beoogd effect

- Met het invoeren van diftar wil het college realiseren dat de hoogbouw in Zevenaar het restafval beter gaat scheiden, waardoor een stap richting de VANG doelstelling wordt gezet.
- Het wegnemen van de beleidsongelijkheid tussen hoogbouw en laagbouw in Zevenaar en daarmee het gelijktrekken van het inzamelsysteem en de afvalstoffenheffing bij de hoogbouwaansluitingen.

Uitgangspunten

Door de scenario's tegen de "afvaldriehoek" aan te houden (figuur 1) , is de impact van de gekozen instrumenten inzichtelijk in termen van: kosten, service aan inwoners, milieu en afvalbeleid. In de beoordeling van scenario's voor harmonisatie van het beleid zijn twee uitgangspunten doorslaggevend:

Figuur 1 De afvaldriehoek

1. De gemeente wil met het wegnemen van de beleidsongelijkheid een gelijk beleid (en als gevolg daarvan een gelijk afvalstoffentarief) binnen de hele gemeente voor de hoogbouw bereiken[1].
2. Diftar leidt tot betere afvalscheiding en levert daarmee een bijdrage aan het behalen van de VANG doelstelling. Het bijdragen aan de VANG doelstelling is een uitgangspunt voor de beoordeling van de scenario's[2].

Raakvlak met andere projecten

1. De gemeente doet een proef met GFT inzameling in de hoogbouw in het Gelders Eiland. De resultaten van de evaluatie worden eind 2019 verwacht. Die resultaten hebben echter geen invloed op de nu voorliggende keuzes.
2. In de aanbesteding van de aanschaf van containers kan gelijk de vervanging van de oude containers in het Gelders Eiland worden meegenomen. Net als de vervanging van de (ondergrondse) glascontainers in de gemeente.

Vergelijking Scenario's

Om het afvalinzamelsysteem voor de hoogbouw te harmoniseren zijn verschillende scenario's denkbaar:

Scenario 0	De huidige situatie houden met beleidsongelijkheid in Diftar en een verschillend containerbestand.
Scenario 1	Diftar in de hoogbouw afschaffen (Gelders Eiland) en het huidige containeraanbod zoals dit nu in Zevenaar is, behouden
Scenario 2	Ondergrondse containers met diftar (passensysteem) zoals nu op het Gelderse eiland in gebruik is.
Scenario 3	Bovengrondse containers met diftar (passensysteem)

Uitwerking van de scenario's

Scenario 0 Huidige situatie/nul situatie

De huidige situatie voldoet niet aan de uitgangspunten. Het beleid van de hoogbouw in het Gelderse Eiland verschilt zowel in diftar als in containers met de situatie in Zevenaar. Bovendien is er een beleidsongelijkheid in de afvalstoffenheffing tussen laagbouw met Diftar en hoogbouw in Zevenaar

[1] Document: Harmonisatie afvalbeleid 2020 Montferland Rijnwaarden Zevenaar versie 21-9
[2] Zie meerjarenbegroting 2019-2022 doel 7.3

zonder Diftar. De huidige situatie voldoet dus niet aan de twee beleidsuitgangspunten en de uitwerking dient alleen als nul situatie om de overige scenario's te beoordelen.

Scenario 1 Diftar in de hoogbouw afschaffen (Gelders Eiland) en huidige situatie in Zevenaar behouden

De huidige betonnen cocons blijven op hun huidige locaties en in het Gelderse Eiland komt de registratie van afvalpassen te vervallen. De hoogbouwbewoners in de gehele gemeente betalen een vast tarief, waarbij een korting geldt voor eenpersoonshuishoudens. De diversiteit in containers tussen Zevenaar en het Gelders Eiland blijft zoals deze nu is.

Scenario 1 voldoet niet aan de uitgangspunten: Diftar en gelijk containerbeleid. De afvalstoffenheffing in dit scenario is wel geharmoniseerd.

Scenario 2 Ondergrondse containers met Diftar

Het afval in ondergrondse containers is onder de grond opgeslagen en daardoor grotendeels uit het zicht. De inworp opening is lager dan bij bovengrondse containers waardoor ze beter rolstoeltoegankelijk zijn. Ondergrondse containers beperken de kans op stank en ongedierte.

De plaatsing van ondergrondse containers is afhankelijk van boven- en ondergrondse infrastructuur. De capaciteit van een ondergrondse container is ongeveer viermaal zo groot als een bovengrondse container, waardoor inzamelkosten lager zijn.
De bijbehorende investering is € 655.000,-.

Scenario 2 voldoet aan de uitgangspunten: Diftar, containerbeleid en beleidsgelijkheid

Scenario 3 Bovengrondse containers met Diftar

De huidige bovengrondse containers zijn niet geschikt voor een passensysteem. Nieuwe bovengrondse containers zijn wel uit te voeren met een diftar passensysteem. Hierbij gaat de klep pas open als een pas is aangeboden. De afvalstoffenheffing is met deze oplossing voor alle bovenbouw bewoners gelijk (diftar). Voor de aansluitingen met een inpandige container, moet een maatwerkoplossing worden gevonden of buiten een alternatieve locatie gezocht voor een bovengrondse container. De bovengrondse containers hebben een vergelijkbare capaciteit als de bestaande cocons. De investering in de containers is € 310.000,-.

Scenario 3 voldoet aan de uitgangspunten: diftar, containerbeleid en beleidsgelijkheid

Indicatie van jaarlijkse kosten per scenario

Naast de investeringskosten verschillen de scenario's in de verhouding tussen inzamel- en verwerkingskosten. Hierin bepaalt het volume van de container de inzamelfrequentie en de daarbij horende inzamelkosten.
Diftar heeft invloed op de te verwachten verwerkingskosten, omdat onder andere uit de ervaringen in het Gelders Eiland blijkt dat inwoners die per lediging betalen hun afval beter gaan scheiden (ca. 35% betere afvalscheiding[3]). De kosten voor het verwerken van restafval zijn aanzienlijk hoger dan de kosten voor de verwerking van grondstoffen, zoals plastic, papier, glas en gft.

De scenario's met diftar hebben beheerskosten voor het pasmanagement, verhelpen van verstoringen en het handhaven op bijplaatsingen. In bijlage 1 zijn de belangrijkste brongegevens weergegeven.

Investering	**Scenario Ondergrondse containers met Diftar**	**Scenario Bovengrondse containers met Diftar**
Containers	€ 630.000,00	€ 300.000,00
Advies/projectkosten	€ 25.000,00	€ 10.000,00
	€ 655.000,00	**€ 310.000,00**

Tabel 1 vergelijking scenario's op basis van investering

De exploitatiekosten per scenario in verhouding tot de huidige situatie:

Toename exploitatiekosten		
Jaarlijkse kosten per scenario	**Scenario 2 Ondergrondse containers met Diftar**	**Scenario 3 Bovengrondse containers met Diftar**
Kapitaallast	€ 68.650,00	€ 35.500,00
verwerkingskosten	€ -34.580,00	€ -34.580,00
Inzamelkosten	€ -22.430,00	€ -
Beheerskosten	€ 35.000,00	€ 35.000,00
	€ 46.640,00	**€ 35.920,00**

Tabel 2 vergelijking scenario's op basis van toename exploitatiekosten

[3] In het Gelders Eiland (met diftar) bieden inwoners 50% minder restafval aan dan in Zevenaar(zonder diftar). De verwachting is dat dit effect lager zal zijn in Zevenaar door de stedelijkheidsklasse.

Afweging scenario's

De scenario's zijn op kwalitatieve criteria te beoordelen en te vergelijken. In het onderstaande overzicht zijn de 3 scenario's afgezet tegen de huidige situatie om een indicatie te geven of het scenario ten opzichte van de huidige situatie verbetert of verslechtert.

		Scenario 0 Huidige situatie	**Scenario 1 Geen Diftar in de hoogbouw**	**Scenario 2 Ondergrondse containers met Diftar**	**Scenario 3 Bovengrondse containers met Diftar**
Afvalbeleid	**Beleidsgelijkheid hoogbouw**	0	0	+	+
	Iedereen diftar	0	-/-	+	+
Service	**Kans op stank/ongedierte**	0	0	+	0
	Straatbeeld	0	0	++	0
	Rolstoel toegankelijkheid	0	0	+	0
Milieu	**VANG**	0	-	+	+
Kosten	**Investering**	0	0	-/-	-
	Inzamelkosten	0	0	+	0
	Verwerkingskosten	0	-	+	+
	Beheerskosten	0	0	-	-

legenda	
veel beter	***++***
beter	***+***
blijft gelijk	*0*
slechter	**-**
veel slechter	*-/-*

Conclusie en advies

Op basis van jaarlijkse kosten en de kwalitatieve beoordeling komt het Scenario 2 Ondergrondse containers met Diftar overtuigend het beste uit de vergelijking. In dit scenario stijgen de jaarlijkse kosten van €145.800,- naar €192.440,- voor de inzameling van restafval bij de hoogbouw aansluitingen. De dekking van de gestegen jaarlijkse kosten van € 46.640,- vindt via de reguliere begroting plaats.

Bijlage 1 gebruikte kengetallen

		huidig
aantal huidige containers		80
aantal ondergrondse containers		**63**
verwerkingskosten p ton restafval	€	130,-
Restafval huidige situatie in ton		760
huidige inzamelkosten	€	47.000,-
besparing restafval door diftar		35%
ondergronds kosten per lediging		15
frequentie ondergronds 26 weken per jaar		26
aanschaf ondergrondse container	€	8.000,-
Buitenbak	€	2.000,-
aanschaf bovengrondse container	€	3.750,-
afschrijvingstermijn containers in jr.		10
fte	€	70.000,-

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	1953
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 mei 2020
Agendapunt	11
Omschrijving	HAMERSTUK Warmtenet Zevenaar: resultaten fase 2 & vervolg fase 3 (Z/16/257424)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	**13 mei 2020**
Raadsvergaderingen 2018-2022	14 mei 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 13 mei 2020

Dit advies is aangehouden in de collegevergadering van 10 maart 2020.

*Z0420086C
02*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Warmtenet Zevenaar: …vervolgtraject fase 3
Zaaknummer	Z/16/257424
Documentnummer	INT/20/948418
Portefeuillehouder	C. Koers-de Graaf
Portefeuille	duurzaamheid
Behandelend ambtenaar/afdeling	Erik Roumen
Telefoon	5244
E-mail	e.roumen@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De ambitie van Zevenaar is om in 2040 aardgas vrij te zijn. Daarnaast is vanuit het Nationaal Klimaatakkoord een regierol aan de gemeenten toebedeeld om woningen aardgasvrij te maken. In de *Warmtetransitie visie gemeente Zevenaar*[1] is hier een nadere invulling aan gegeven.

Een warmtenet is één van de mogelijke alternatieven als bron voor warmte (in plaats van aardgas). Een warmtenet is een collectieve voorziening die warm water naar woningen brengt.
Omdat een warmtenet (afhankelijk van de voorwaarden) een goedkoper alternatief kan zijn dan andere alternatieven is in 2018 de *technische- en economische haalbaarheid* van het 'doortrekken' van het warmtenet, gevoed vanuit de AVR naar stad Zevenaar, onderzocht (fase 1). Op basis van dit onderzoek (Deerns; 20 december 2018)[2] is de technische- en economische haalbaarheid aangetoond.

In 2019 is de *verdiepende verkenning* (fase 2) uitgevoerd. Deze verdieping heeft de focus op:
- Beschikbare warmte (aanbod kant);
- Behoeften onderzoek (vraag kant);
- Marktverkenning (zijn er exploitanten die interesse hebben).

Op basis van dit onderzoek (Dupam & PAMEC; 30 januari 2020)[3] is aangetoond dat er warmte beschikbaar is, dat de behoefte naar een warmtenet aanwezig is en dat er exploitanten zijn die er mee verder willen.

Een korte samenvatting met onderbouwing van de conclusies van beide fasen evenals de volledige eindrapportages zijn als bijlagen opgenomen.

…vervolg
Alle seinen staan op groen om met fase 3 te starten. Dit is de fase ter voorbereiding van het warmtenet om tot Intentieovereenkomst te komen. Hierin spreken alle partijen de intentie uit om een warmtenet in stad Zevenaar te gaan realiseren en de stappen ervoor te doorlopen. De intentieovereenkomst biedt geen garantie dat partijen uit het proces stappen, maar legt wel een claim op de beschikbaarheid van de warmtebron.
Fase 3 wordt opgedeeld, fase 3A: het creëren van commitment bij de provincie en bij de woningbouwcorporatie Baston en fase 3B: het komen tot een intentieovereenkomst.
In bijlage 2 staan de stappen van fase 3A beschreven en zijn de hiervoor benodigde middelen onderbouwd.

[1] Warmtetransitie visie gemeente Zevenaar vastgesteld op 27.11.2019
[2] Deerns – 20.12.2018, Onderzoek naar de technisch/financiële haalbaarheid van een warmtenet in Zevenaar.
[3] Dupam & PAMEC – 30.01.2020, Verdiepende haalbaarheidsstudie naar een warmtenet voor Zevenaar.

De gemeente heeft de regie van de aardgastransitie. Waarbij ook het coördineren en afstemmen van andere werkzaamheden en vraagstukken nodig is. Het belang van de inwoner van de gemeente staat hierbij centraal.

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. het benodigde budget voor het vervolgtraject fase 3A warmtenet Zevenaar (€ 40.237) te dekken uit de Klimaatmiddelen die beschikbaar zijn gesteld door het Rijk middels de decembercirculaire 2019.

3. Waarom naar de raad

De bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen ligt bij uw raad (budgetrecht).

4. Doelstelling en beoogd resultaat

De gemeente is de initiatiefnemer bij de voorbereiding op het warmtenet. De gemeente pakt haar rol door een projectgroep in te richten die een plan van aanpak opstelt om tot een intentieovereenkomst te komen.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Om bij te dragen aan onze ambitie om in 2040 energieneutraal en aardgasvrij te zijn

Deze collectieve voorziening gevoed vanuit restwarmte is een serieus alternatief voor aardgas. Het warmtenet zal Zevenaar helpen om aardgasvrij te worden. Verder draagt een dergelijk warmtenet bij aan de reductie van CO_2 reductie.

1.2 Om een warmtenet in stad Zevenaar een serieus alternatief te laten zijn is het vervolgtraject (fase 3) noodzakelijk

De vorige fases hebben aangetoond dat een warmtenet haalbaar is. Onder de juiste voorwaarden zal een warmtenet financieel aantrekkelijk zijn voor de inwoners. Deze 'haalbaarheid' moet uitgewerkt worden in een intentieovereenkomst waarin alle partijen de intentie uitspreken om een warmtenet te gaan realiseren. De intentieovereenkomst legt vervolgens een claim op de beschikbaarheid van de warmtebron.

Zoals ook in de Warmtetransitie visie Zevenaar staat beschreven staat de betaalbaarheid en betrouwbaarheid voor de eindgebruiker voorop. Ook daarom onderzoeken we de mogelijkheden van dit warmtenet.

1.3 Om gebruik te maken van het momentum

Alle geselecteerde marktpartijen waar we in het onderzoek van fase 2 mee hebben gesproken hebben hun interesse kenbaar gemaakt om in de volgende fase mee te denken. Het is raadzaam om dit moment te benutten.

1.4 Beschikbare klimaatmiddelen inzetten waarvoor de middelen zijn bedoeld

In het Nationaal Klimaatakkoord is afgesproken dat er middelen beschikbaar worden gesteld juist voor de energie- en warmtetransitie. Het vervolgonderzoek (fase 3) warmtenet (warmtetransitie) rechtvaardigt het inzetten van de beschikbaar gestelde middelen.

Alternatieven
Een andere dekking voor het benodigde budget is beroep doen op de Algemene Reserves.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Bij een positief besluit zet de gemeente zich in voor het creëren van commitment en richt de gemeente een projectgroep voor de verdere uitwerking ervan (fase 3A). De uitkomsten hiervan is bepalend voor fase 3B, het opstellen van een plan van aanpak met als eindresultaat een intentieovereenkomst. De doorlooptijd van fase 3A wordt geraamd op circa 10 weken (en voor fase 3B op 28 weken). Uw raad zal tijdens het traject over de voortgang geïnformeerd worden.

7. Klimaat en duurzaamheid
Met dit voorstel wordt verder invulling gegeven aan de warmtetransitie en pakt de gemeente haar regierol in de lijn met het Nationaal Klimaatakkoord.

8. Communicatie
Voorliggend advies c.q. besluit behoeft geen specifieke communicatie. Tijdens fase 3B is de communicatie van belang. Een communicatieplan zal onderdeel van deze fase zijn.

9. Kosten, baten en dekking
Voor de voorbereiding en uitvoering van fase 3A, het creëren van commitment, is een budget nodig van €40.237 (zie ook bijlage 2).

In het Klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen ter beschikking stelt aan gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021. Deze middelen zijn bestemd voor de ondersteuning van de decentrale overheden bij het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES) en op de ondersteuning van gemeenten bij de Transitievisies Warmte.
Deze middelen zijn met de decembercirculaire 2019 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties beschikbaar gesteld.

De Klimaatmiddelen uit de decembercirculaire 2019 voor Zevenaar zijn in totaal € 246.538 en is opgebouwd uit de onderdelen decentrale uitkeringen klimaatmiddelen transitievisie warmte, klimaatmiddelen transitievisie wijkaanpak en klimaatmiddelen transitievisie energieloketten. Het vervolgtraject warmtenet (fase 3) past onder de eerste twee genoemde onderdelen (transitievisie warmte en –wijkaanpak). Voor deze twee onderdelen is vanuit de decembercirculaire 2019 een budget van €212.098 voor de gemeente Zevenaar beschikbaar gesteld. Daarom wordt aan uw raad gevraagd de kosten voor de voorbereiding en uitvoering van fase 3A (€ 40.237) te dekken uit de ontvangen Klimaatmiddelen.

De uiteindelijke investering voor de aanleg en exploitatie van een warmtenet zal door een marktpartij gedaan worden.

10. Bijlagen
De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	948239	Samenvatting conclusies fase 1 en 2
2.	948245	Fase 3A de stappen en onderbouwing benodigde middelen
3.	924132	Eindrapportage fase 1: Deerns – 20.12.2018, Onderzoek naar de technisch/financiële haalbaarheid van een warmtenet in Zevenaar
4.	944501	Eindrapportage fase 2: Dupam & PAMEC – 30.01.2020, Verdiepende haalbaarheidsstudie naar een warmtenet voor Zevenaar

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Warmtenet Zevenaar: ...vervolgtraject fase 3
Zaaknummer	Z/16/257424
Documentnummer	INT/20/948418

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat
- de technische- en economische haalbaarheid van het warmtenet gevoed vanuit de AVR is aangetoond (fase 1);
- de beschikbare warmte, de behoefte naar een warmtenet en de interesse van exploitanten zijn aangetoond (fase 2);
- de gemeente in lijn met de afspraken uit het Nationaal Klimaatakkoord de regierol op zich neemt als initiatiefnemer;
- een warmtenet (onder de juiste voorwaarden) financieel aantrekkelijk is voor de inwoners;
- het Rijk klimaatmiddelen beschikbaar heeft gesteld voor de energie- en warmtetransitie (afspraken uit het Nationaal Klimaatakkoord);
- het vervolgtraject warmtenet (fase 3A) past in de onderdelen waarvoor de klimaatmiddelen bedoeld zijn.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 108 eerste lid van de Gemeentewet en het Nationaal Klimaatakkoord;

besluit:

1. het benodigde budget voor het vervolgtraject fase 3A warmtenet Zevenaar (€ 40.237) te dekken uit de Klimaatmiddelen die beschikbaar zijn gesteld door het Rijk middels de decembercirculaire 2019.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op .

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Bijlage 1

(Z/16/257424 - 948239)

Samenvatting conclusies fase 1 en 2

Fase 1; de technische- en economische haalbaarheid van het 'doortrekken' van het warmtenet gevoed vanuit de AVR naar stad Zevenaar aangetoond (Deerns; 20 december 2018).

Het bureau Deerns heeft drie varianten van warmtenetten onderzocht, een middentemperatuur (MT, 70-40 graden Celsius), een laagtemperatuur (LT, 40-25 graden Celsius) en een gefaseerd scenario (eerst MT-warmtenet om daarna over te gaan naar een LT-warmtenet).

Het onderzoek maakt een analyse van energetische-, functionele- en financiële aspecten op basis waarvan conclusies en aanbevelingen voor een vervolg worden gedaan.

Technisch gezien zijn de drie varianten haalbaar. Met een thermisch vermogen van 20 MW kan de AVR voldoende warmte leveren om de basiswarmtevraag van de woningen te dekken. Vanuit energetisch oogpunt is een middentemperatuurnet (MT-warmtenet) iets minder gunstig dan een lage-temperatuurnet (LT-warmtenet). Vanuit financieel oogpunt is een MT-warmtenet juist gunstiger. Een hybride warmtenet zit wat betreft energiegebruik en financiële consequenties ongeveer tussen de andere twee varianten in.

Alles in overweging nemende, kan worden geconcludeerd dat de realisatie van een MT-warmtenet het meest haalbaar is. Een hybride MT/LT-warmtenet is ook haalbaar, maar heeft vrijwel geen meerwaarde.

Onderstaande aanbevelingen voor vervolgonderzoek zijn één op één overgenomen uit het originele rapport (hoofdstuk 8.6 p. 46).

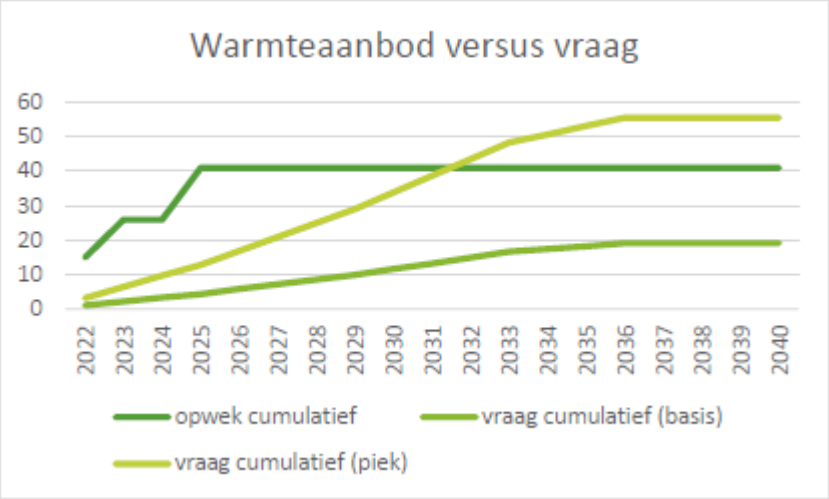
- Een warmtenet is slechts één van de mogelijke oplossingen om aardgasvrij te worden. Welke oplossing het meest gunstig is verschilt per situatie. Geadviseerd worden om tevens een onderzoek te verrichten naar alternatieve oplossingen, in het bijzonder een volledig elektrische energievoorziening.
- Het huidige haalbaarheidsonderzoek betreft een eerste verkenning, waarin een aantal varianten is onderzocht en enkele scenario's met betrekking tot het percentage woningen dat wordt aangesloten. Aanbevolen wordt om het onderzoek verder uit te breiden met een aantal scenario's en/of een gevoeligheidsanalyse, waarbij rekening wordt gehouden met een veranderende warmtevraag, de mogelijkheid van zakelijke aansluitingen en een veranderend klimaat.
- In verband met de afstand tussen AVR en Zevenaar en de daaraan gerelateerde warmteverliezen, de (on)wenselijkheid van de afhankelijkheid van één (commerciële) leverancier en de twijfelachtige toekomst van warmtelevering door afvalverbrandingsinstallaties, wordt aanbevolen te zoeken naar eventuele andere warmtebronnen, die wellicht duurzamer zijn en/of dichterbij gelegen zijn.
- Bewoners hebben keuzevrijheid met betrekking tot het al dan niet aansluiten op het warmtenet. Voldoende aansluitingen is echter essentieel om het project rendabel te maken. Draagvlak is dan ook cruciaal. De kosten voor bewoners en de duurzaamheidsaspecten van warmtelevering door AVR zijn daarvoor cruciaal. Aanbevolen wordt het draagvlak te onderzoeken middels een marktonderzoek.

Samenvatting conclusies fase 1 en 2

Fase 2: verdiepende haalbaarheidsstudie naar een warmtenet voor Zevenaar (Dupam & PAMEC – 30.01.2020)

Het onderzoek Dupam en PAMEC heeft de haalbaarheid van een MT-warmtenet inzichtelijk gemaakt. Deze verdiepende verkenning richt zich op:

- *Beschikbare warmte (aanbod kant)*
  Een verdiepende verkenning naar warmtebronnen die beschikbaar zijn, zowel qua levering van voldoende warmte als contracteerbaarheid van de warmtelevering.
  De conclusie is dat er voldoende warmte beschikbaar en contracteerbaar is voor een warmtenet in de kern Zevenaar om de basislast van 20 MW-warmte te leveren. Het is gebruikelijk dat vanwege kostenefficiency de piekwarmte geleverd wordt door een hulpwarmtecentrale.

(figuur 2 uit het originele rapport p. 11)

- *Behoeften onderzoek (vraag kant)*
  In samenwerking met het onderzoeksbureau Opiniepeilers is een behoefteonderzoek uitgevoerd. Het doel van het onderzoek is tweeledig:
  a. Het Informatie krijgen om een zo reëel mogelijke inschatting te maken van het aantal woningen dat wil aansluiten op een warmtenet en binnen welke termijnen.
  b. Informeren van inwoners over het warmtenet en alternatieven.

  Doelstelling a) is nodig om een inschatting te kunnen maken van het aantal aansluitingen dat kan worden gerealiseerd en om een beeld te krijgen van houding van de inwoners van Zevenaar ten opzichte van de warmtetransitie.

  Doelstelling b) is nodig om een afgewogen beeld te kunnen geven. De aanname was dat veel stakeholders nog onvoldoende kennis hebben om een goede afweging te kunnen maken. De nuances van veel maatregelen komt vaak niet naar voren in nieuwsberichten.
  Hierbij is onderzocht hoe de inwoner kijkt naar een 'warmtenet' (imago, kosten, keuzevrijheid etc.). De draagvlakpeiling heeft zinvolle informatie opgeleverd. Veel stakeholders (particuliere woningeigenaren, Baston, commerciële verhuurders, zorginstellingen, gemeentelijk vastgoed, VvE's) vinden een warmtenet een reële optie voor de verduurzaming van hun panden. Zij kregen tijdens de

Samenvatting conclusies fase 1 en 2

peiling eveneens antwoorden bij op hun vragen: Wat betekent het voor mij? Wat gaat het kosten? Wanneer worden de panden aangesloten op een warmtenet?

Uit de enquête komt naar voren dat 60% van de particuliere woningeigenaren overweegt zich aan te laten sluiten op een warmtenet (de mensen met een positieve en neutrale houding). Hiervoor is goede communicatie en een goede propositie essentieel.
Wanneer Baston ook haar woningbezit wil aansluiten, is er een basis van circa 7.400 woningen en een dekkingsgraad van 70%. Dit is lager dan de benodigde 88% uit het onderzoeksrapport van Deerns. De praktijk bij andere warmtenetten wijst uit dat tegenstanders in een later stadium vaak ook gaan aansluiten, dit staat of valt met een goede propositie. Dit ligt vaak op 10% of hoger, waarmee de dekkingsgraad op 80% komt.

De eindconclusie is dat er draagvlak voor een warmtenet is bij de stakeholders. Maar er is een dunne scheidslijn tussen wel of niet willen aansluiten, vooral afhankelijk van de kosten.
Vooralsnog lijkt een dekkingsgraad van 80% een goed onderbouwde aanname om te verwerken in de businesscase.

- *Marktverkenning (zijn er exploitanten die interesse hebben)*
  Met de beschikbare informatie (o.a. businesscase fase 1) is een marktverkenning bij exploitanten uitgevoerd met de bedoeling om meer inzicht te krijgen in de randvoorwaarden die voor een exploitant noodzakelijk zijn om in een warmtenet in te stappen. Tevens heeft het de bedoeling om te kijken welke partijen daadwerkelijk interesse hebben.

  Er is een selectie gemaakt van partijen die interessant zijn voor de realisatie van een warmtenet in de kern Zevenaar. Hierbij hebben we gekeken naar grote partijen (Vattenfall (NUON), Ennatuurlijk en Eneco) die een totaalpakket bieden (zowel de hoofdtransportleiding, de wijknetten en de levering van warmte) en partijen die op een van die onderdelen actief zijn (Eteck en Firan). Met deze partijen zijn in december 2019 gesprekken gevoerd.

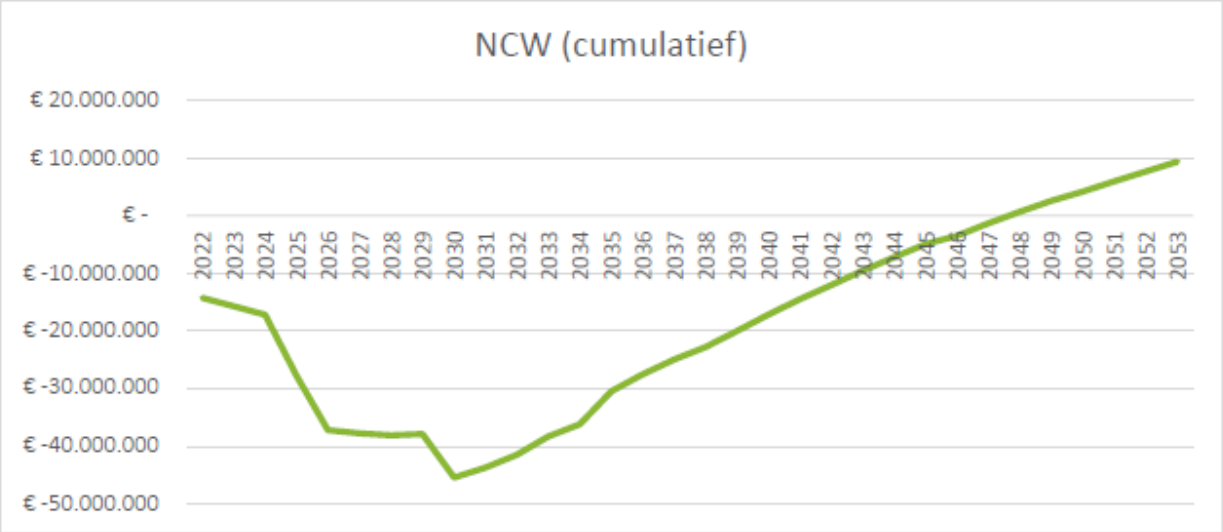
  Het merendeel van de partijen vindt dat er een goed onderzochte haalbaarheidsstudie is gedaan. Dit komt men in de praktijk ook nog wel eens anders tegen. Er ligt dus een solide basis vanuit het onderzoek van Deerns. Wel raden zij aan om de businesscase op een aantal punten aan te passen. Dit omdat de aannames die erin gedaan zijn niet helemaal overeenkomen met de ervaringen die de exploitanten hebben. Zij willen eigenlijk ook verder inzoomen op de businesscase. Hiertoe zijn alle partijen bereid onder voorwaarde dat er een geheimhoudingsverklaring wordt getekend.

  Verder hebben alle geselecteerde exploitanten hun interesse kenbaar gemaakt om in de volgende fase mee te willen denken.

Samenvatting conclusies fase 1 en 2

Bureau Deerns heeft op verzoek van de gemeente de parameters van het businesscase zoals geadviseerd door de marktpartijen aangepast.

De netto contante waarde (NCW) is een waarde dat aangeeft of een businesscase interessant is.
Uit de berekening in de businesscase komt na dertig jaar een netto contante waarde van €7,7 miljoen. Dit is een positieve uitkomst na aanpassingen van de input. Op basis hiervan blijft een warmtenet in Zevenaar interessant om te realiseren.
In onderstaand figuur (grafiek netto contante waarde (bron BC Deerns, 2020) staat de ontwikkeling van de NCW weergegeven. Na 26 jaar is het break-even-point en dan is de investering helemaal terugverdiend, naast het rendement van 7% per jaar.

Bijlage 2

(Z16/257424 – 948245)

Fase 3A de stappen en onderbouwing benodigde middelen

Procesbudget

Voor de voorbereiding en het opstarten van het vervolgtraject (fase 3A) is een werkbudget nodig (voor inhuur kennis en capaciteit). In onderstaand tabel is de raming gegeven.

Kostenposten fase 3A (creëren van commitment) op basis van een doorlooptijd van 10 weken (excl. besluitvorming) en procesmanagement 2,5 dag /week	
Procesmanagement	€ 26.316
Projectondersteuning	€ 5.263
Communicatie[1]	€ 0
Verkenning subsidiemogelijkheden[2]	€ 5.000
Juridisch advies (o.a. selectie marktpartijen)[1]	€ 0
Onvoorzien 10%	€ 3.658
totaal	**€ 40.237**

[1] Communicatie en juridisch advies is met name in fase 3B nodig

[2] Er bestaan verschillende subsidiemogelijkheden (vaak cofinancieringen) zoals 'proeftuin aardgasvrij wonen'; versnellingsgelden woningbouwcorporaties, provinciale proeftuinen, DENG en InvestNL.

Deerns ...brengt ideeën tot leven

20 december 2018

Warmtenet Zevenaar

Onderzoek naar de technisch/financiële haalbaarheid van een warmtenet in Zevenaar

www.deerns.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de opdrachtgever. Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de DNR 2011, en naar de betreffende ter zake tussen partijen gesloten overeenkomst.

Warmtenet Zevenaar

Onderzoek naar de technisch/financiële haalbaarheid van een warmtenet in Zevenaar

Roman Aalbers
Specialist energiesystemen

Cinzia Borgia
Engineer

Renske Kind
Specialist energiesystemen

Paul Stoelinga
Adviseur en projectleider

Contact
Paul Stoelinga
Adviseur en projectleider
paul.stoelinga@deerns.com
+31 6 5362 5946

Deerns Nederland B.V.

Rijswijk, 20 december 2018

Projectnr RNL160.04906.00
Warmtenet Zevenaar-rapportage-20181220-def

Inhoud

1	**Inleiding**	**11**
1.1	Achtergrond	11
1.2	Doelstelling	12
1.3	Locatie plangebied	12
1.4	Documenten	14
1.5	Leeswijzer	14
2	**Uitgangspunten**	**15**
2.1	Uitgangspunten met betrekking tot het leveringsgebied	15
2.2	Fasering	16
2.3	Uitgangspunten met betrekking tot de energetische analyse	16
2.4	Uitgangspunten voor de ruimtelijk-functionele analyse	17
2.4.1	Uitkoppeling AVR.	18
2.4.2	Transportleiding	18
2.4.3	Hulpwarmtecentrale	19
2.4.4	Primair net	20
2.4.5	Secundair net	21
2.4.6	Verdeling en aansluiting	21
2.5	Dimensioneringsmethodiek van het warmtenet.	21
2.6	Uitgangspunten NCW-berekening	23
3	**Methodiek**	**25**
3.1	Methodiek voor de energetische analyse	25
3.2	Methodiek voor de ruimtelijk-functionele analyse	26
3.3	Methodiek voor de financiële analyse	26
4	**Energetische analyse**	**28**
4.1	Jaarlijkse energievraag	28
4.2	Vermogen versus energie	29
5	**Technisch/functionele analyse**	**32**
5.1	Leidingtracé	32
5.2	Omvang van het leidingwerk	32
6	**Financiële analyse**	**34**
6.1	Wettelijk kader	34
6.2	Kosten voor de gebruiker	34
6.3	Business Case	36
7	**Duurzaamheid**	**41**
8	**Conclusies en aanbevelingen**	**44**
8.1	Energetische aspecten	44
8.2	Functionele aspecten	44
8.3	Financiële aspecten	44
8.4	Duurzaamheid	45
8.5	De haalbaarheid van het warmtenet	45

8.6 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek 46

9 Referenties 47

Samenvatting

De gemeente Zevenaar heeft de ambitie om in 2040 aardgasvrij te zijn. Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht om deze ambitie te realiseren. Daaraan gerelateerd wordt een warmtevisie geformuleerd. Eén van de mogelijkheden om aardgasvrij te worden is het gebruik van restwarmte of warmte afkomstig van andere duurzame bronnen en de distributie daarvan met een warmtenet. Om een goede strategie te kunnen bepalen is het essentieel een onderbouwde keuze te kunnen maken over het al dan niet realiseren van een warmtenet. De gemeente Zevenaar wil dan ook graag duidelijkheid over de haalbaarheid van een warmtenet.

Het beoogde warmtenet zou een groot gedeelte van Zevenaar van warmte voorzien. Daarbij wordt momenteel uitgegaan van energielevering door de afvalenergiecentrale AVR in Duiven, met in de toekomst mogelijkheden voor regionale bronnen voor warmte. Zevenaar-kern, het gebied waarvan de haalbaarheid van aansluiting op een warmtenet wordt onderzocht, omvat 645 postcodegebieden, met daarin 11.132 vastgoedobjecten, waarvan 9.635 woningen.

Opzet van het warmtenet

Op basis van de eigenschappen van de Zevenaar-kern is een indicatief ontwerp gemaakt voor het warmtenet. Dit bestaat globaal gezien uit een aantal componenten:

- een tweetal warmteopwekkers: de eerste opwekker is de energiecentrale van AVR in Duiven; daarnaast is er een hulpwarmtecentrale. Deze hulpwarmtecentrale zal worden ingeschakeld tijdens piekperioden, wanneer het vermogen van AVR onvoldoende is om aan de warmtevraag te voldoen;
- een transportleiding: deze leiding, met een lengte van 7,5 km, transporteert de warmte vanaf AVR naar Zevenaar;
- distributienet: een vertakt netwerk van leidingen binnen Zevenaar dat de warmte naar alle woningen en overige vastgoedobjecten distribueert.

Van belang bij het ontwerp van het systeem zijn de temperaturen in het warmtenet. In de haalbaarheidsstudie zijn drie verschillende varianten bestudeerd, namelijk:

1) een warmtenet gebaseerd op Middentemperatuur (MT): 70 ºC aanvoer; 40 ºC retour;
2) een warmtenet gebaseerd op een Lage temperatuur (LT): 40 ºC aanvoer; 25 ºC retour;
3) een hybride warmtenet, waarvan het hoofdnet is gebaseerd op MT en de secundaire netten zijn gebaseerd op ofwel MT, ofwel LT, afhankelijk van de geschatte thermische kwaliteit van de objecten binnen de betreffende wijk.

De keuze voor het temperatuurtraject heeft een aantal consequenties. Allereerst moeten de woningen geschikt zijn of worden gemaakt voor midden- dan wel lage-temperatuurverwarming. Dit geldt zowel voor een MT-net als voor een LT-net, maar in het geval van een LT-net vergt dit aanzienlijk meer dan in het geval van een MT-net. Het betreft verbeterde gebouwisolatie, vervanging van radiatoren door lage-temperatuurafgiftesystemen (bijvoorbeeld vloerverwarming) en benodigd leidingwerk. In hoeverre deze maatregelen nodig zijn en hoe ingrijpend ze zijn, is afhankelijk van de staat van de woning. Dit is sterk gerelateerd aan het bouwjaar en de reeds uitgevoerde renovaties. De meeste woningen zullen zonder veel aanpassingen geschikt gemaakt kunnen worden voor aansluiting op een MT-net. Voor de aansluiting op een LT-net zullen voor de meeste woningen ingrijpende maatregelen nodig zijn. De kosten van de benodigde woningverbeteringen vallen in deze studie volledig ten laste van de woningeigenaren en zijn daarmee geen onderdeel van de business case.

Een ander belangrijk aandachtspunt bij de keuze voor een MT-net of een LT-net, is tapwaterverwarming. Voor tapwaterverwarming zijn hogere temperaturen benodigd dan met een LT-

net geleverd kunnen worden. Woningen die zijn aangesloten op een LT-net hebben daarom aanvullend een warmtepomp nodig; bij een aansluiting op een MT-net is dit niet nodig;

Ook heeft de keuze voor het temperatuurtraject invloed op de benodigde leidingdiameters. Het temperatuurverschil tussen de aanvoer en de retour bij het LT-systeem (40-25 ºC) is gehalveerd ten opzichte van het MT-systeem (70-40 ºC). Dit betekent dat, om eenzelfde vermogen aan warmte te transporteren, een twee keer zo groot debiet nodig is. Daar staat tegenover dat voor een groot aantal (oudere) objecten aanzienlijke maatregelen nodig zullen zijn om de objecten geschikt te maken voor LT. Deze maatregelen zorgen voor een sterke vermindering van de warmtevraag. Dit effect is in deze analyse niet meegenomen.

Energetische analyse

Analyse van het huidig energiegebruik levert een totale warmtevraag van alle woningen binnen het plangebied, uitgaande van de huidige situatie, dat gelijk is aan 360 TJ per jaar. Tijdens het transport van de warmte in het leidingnet treden warmteverliezen op. Om 360 TJ aan warmte te leveren is daarom 400 TJ aan warmte benodigd. De warmtevraag fluctueert gedurende het jaar en is het grootst in de winterperiode. Het maximaal benodigd thermisch vermogen, inclusief compensatie van energieverliezen, is gelijk aan 56,6 MW in het geval van een MT-net.

De warmte zal grotendeels worden geleverd door AVR in Duiven. Een ander gedeelte zal worden geleverd door een hulpwarmtecentrale. AVR kan een maximaal vermogen leveren van 20 MW. Uit de analyse blijkt dat dit ongeveer 35% van het maximaal benodigde vermogen is. Hiermee kan AVR 84% van de totale hoeveelheid warmte leveren. De hulpwarmtecentrale levert de rest, namelijk 65% van het maximale vermogen, maar slechts 16% van de totale hoeveelheid warmte. Dat dit zo weinig is, komt omdat er langdurig sprake is van een lage warmtevraag en slechts korte tijd een hoge warmtevraag. Omdat de hulpwarmtecentrale pas wordt ingeschakeld bij hoge vraag, levert deze relatief weinig warmte.

De warmte die van AVR wordt afgenomen wordt direct in de vorm van warmte ingekocht. De warmte die wordt geleverd door de hulpwarmtecentrale wordt in deze studie geacht te worden opgewekt met gas en resulteert daarom in een gasgebruik. Deze warmte kan ook duurzaam worden opgewekt, bijvoorbeeld met bio-olie. Daarnaast is er nog elektriciteit benodigd voor het aandrijven van de pompen.

Financiële aspecten

Voor de financiële analyse is als uitgangspunt gehanteerd dat het warmtenet zal worden gerealiseerd in vier fasen van vier jaar, te starten in 2022. In die tijd wordt het warmtenet steeds verder uitgebreid. Ook het aantal aansluitingen neemt gedurende de tijd geleidelijk toe.

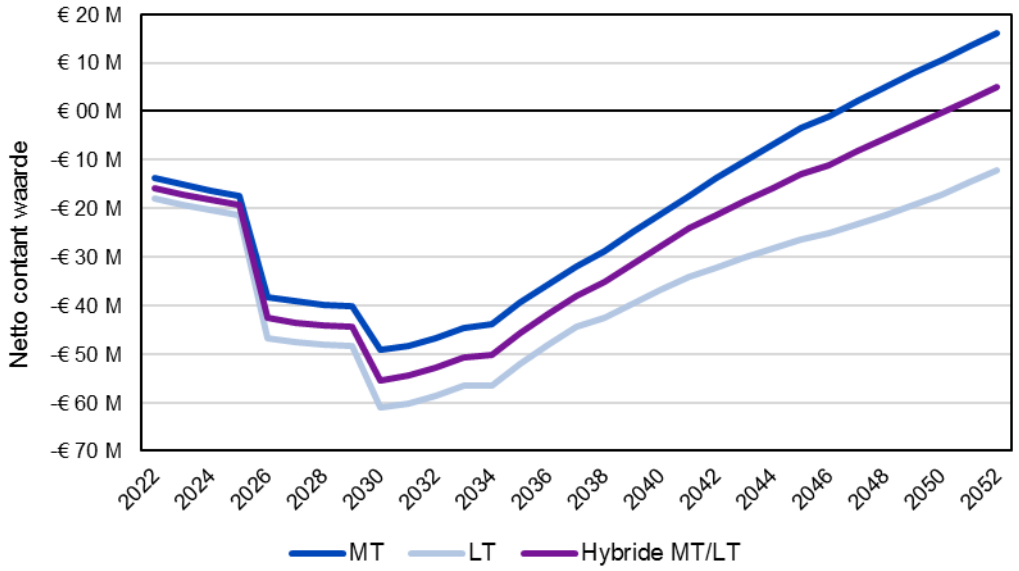
De investeringskosten worden grotendeels gevormd door de kosten van de aanleg van het warmtenet. Daarnaast zijn er kosten in de woning bij het realiseren van een aansluiting. Dit betreft met name de afleversets en, in het geval van een LT-net, de kosten van een warmtepomp voor de bereiding van warm tapwater. Uitgangspunt is dat afleverset en warmtepomp in eigendom zijn van de warmteleverancier. De kosten voor woningverbetering vallen ten laste van de woningeigenaren. De totale investeringskosten zijn geraamd op circa € 72 Miljoen voor een MT-net en circa € 123 Miljoen voor een LT-net.

De operationele kosten bestaan uit een aantal posten. De grootste kostenpost is de inkoop van energie. Dit betreft warmte van AVR die moet worden ingekocht, gas ten behoeve van de hulpwarmtecentrale en elektriciteit voor het aandrijven van de transportpompen. AVR heeft een langlopend (tot 2040) contract met NUON waarin is vastgelegd dat AVR alle geproduceerde warmte aan NUON levert. De AVR warmte zal dus via NUON ingekocht moeten worden.
Naast de inkoop van energie zijn er onderhoudskosten en overige operationele kosten. De operationele kosten zijn grotendeels gerelateerd aan de hoeveelheid geleverde energie en nemen

daarom geleidelijk toe naarmate de realisatie van het warmtenet vordert en het aantal aansluitingen toeneemt.

Ook de inkomsten bestaan uit een aantal posten. Met name de inkomsten uit de levering van warmte. Daarnaast zijn de inkomsten uit de aansluitbijdragen, die eenmalig door de gebruikers worden betaald bij het realiseren van de aansluitingen. De operationele kosten zijn grotendeels gerelateerd aan de hoeveelheid geleverde energie en nemen daarom geleidelijk toe naarmate de realisatie van het warmtenet vordert en het aantal aansluitingen toeneemt.

Voor een beoordeling van de business case is het van belang om rekening te houden met het effect van de fasering van de investeringen. Daarom zijn alle toekomstige kosten en inkomsten omgerekend naar netto contante waarden tegen de discontovoet van 7%. In figuur 1 is het verloop van de netto contante waarde gedurende de looptijd van 30 jaar weergegeven, van alle drie de varianten, voor het scenario waarbij in de eindsituatie 90% van de woningen is aangesloten. De bedragen in de figuur zijn cumulatief. In de figuur is te zien dat, voor het MT-net, de investeringen na circa 25 jaar zijn terugverdiend. Bij het LT-net worden de investeringen niet binnen 30 jaar terugverdiend. Het verschil tussen de twee varianten wordt voornamelijk veroorzaakt door het grote verschil in investeringskosten. De operationele kosten en de inkomsten zijn nagenoeg gelijk. De investeringen van het hybride net zijn na circa 29 jaar terugverdiend.

*Figuur 1. Verloop van de netto contante waarde gedurende de looptijd van 30 jaar, voor de drie varianten, voor het scenario waarbij in de eindsituatie **90% van de woningen is aangesloten**. Bedragen zijn exclusief BTW.*

Op grond van de huidige analyse kan worden gesteld dat, wanneer minimaal 88% van de woningen wordt aangesloten, de aanleg van een MT-net binnen 25 jaar kan worden terugverdiend. Hierbij kan de bijdrage aansluitkosten op het niveau worden gesteld dat ook geldt voor bestaande warmtenetten. Indien de verwachting is dat er minder woningen worden aangesloten, dan zal er een hogere bijdrage aansluitkosten benodigd zijn om dezelfde terugverdientijd te realiseren.

Op dezelfde wijze kan worden gesteld dat de aanleg van een LT-net níet binnen 25 jaar zal worden terugverdiend. Het verschil in financiële haalbaarheid tussen een MT-net en een LT-net wordt in grote mate veroorzaakt door de grote investering in individuele warmtepompen, die in de analyse volledig ten laste komt van de eigenaar/exploitant van het warmtenet. De dimensionering van het warmtenet draagt in mindere mate bij aan de grotere investering. Om de hoge kosten te dekken zou de bijdrage aansluitkosten verhoogd kunnen worden. Het is de vraag wat dit betekent voor het draagvlak en het

aansluitingen. Daar komt bij dat aansluiting op een LT-net voor veel – met name oudere - woningen aanzienlijke investeringen in de verbetering van de thermische kwaliteit vergt.

Een hybride warmtenet, dat gedeeltelijk wordt uitgevoerd als MT-net en gedeeltelijk wordt uitgevoerd als LT-net, kan binnen 25 jaar worden terugverdiend. Daarvoor is het wel nodig dat álle woningen op het warmtenet worden aangesloten. Wanneer dat niet het geval is, zal er een hogere bijdrage aansluitkosten in rekening moeten worden gebracht.

Duurzaamheid

De energieprestatie kan worden beoordeeld met het equivalente opwekkingsrendement (EOR). Uit de berekeningen volgt een EOR van 2,75 voor het MT-net en een EOR van 2,81 voor het LT-net. De energieprestatie van een warmtenet, gevoed door AVR, is daarmee een factor 4 hoger dan een situatie met individuele CV-ketels. De duurzaamheid van het net kan verder worden verhoogd door de hulpwarmtecentrale niet met gas, maar met (bijvoorbeeld) bio-olie te stoken.

De haalbaarheid van het warmtenet

Technisch gezien zijn alle drie de varianten haalbaar. Met een thermisch vermogen van 20 MW kan AVR voldoende warmte leveren om de basiswarmtevraag van de woningen te dekken. De piekwarmtevraag wordt dan geleverd door een hulpwarmtecentrale. De temperaturen die worden geleverd door AVR en de hulpwarmtecentrale zijn voldoende hoog om zowel een middentemperatuurnet (MT-net) als een lagetemperatuurmet (LT-net) te realiseren.

Vanuit energetisch oogpunt is een middentemperatuurnet (MT-net) iets minder gunstig dan een lagetemperatuurnet (LT-net). Vanuit financieel oogpunt is een MT-net juist gunstiger. Een hybride warmtenet zit wat betreft energiegebruik en financiële consequenties ongeveer tussen de andere twee varianten in.

Alles in overweging nemende, kan worden geconcludeerd dat de realisatie van een MT-net het meest haalbaar is. Een hybride MT/LT-net is ook haalbaar, maar heeft vrijwel geen meerwaarde. Wel kan het zinvol zijn om het warmtenet te laten functioneren als MT-net, maar te ontwerpen als LT-net. Dit betreft dan uitsluitend het leidingnet, dat groter wordt gedimensioneerd. Dit extra investering die dit vergt blijkt beperkt te zijn ten opzichte van het totaal. Het voordeel hiervan is dat het flexibiliteit biedt voor de toekomst. Wanneer de thermische kwaliteit van de woningen in de loop der jaren voldoende is verbeterd, kan dan alsnog worden omgeschakeld naar LT. Daarmee ontstaan er meer mogelijkheden voor het aansluiten van alternatieve, duurzamer warmtebronnen.

Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Een warmtenet is slechts één van de mogelijke oplossingen om aardgasvrij te worden. Welke oplossing het meest gunstig is verschilt per situatie. Geadviseerd worden om tevens een onderzoek te verrichten naar alternatieve oplossingen, in het bijzonder een volledig elektrische energievoorziening.

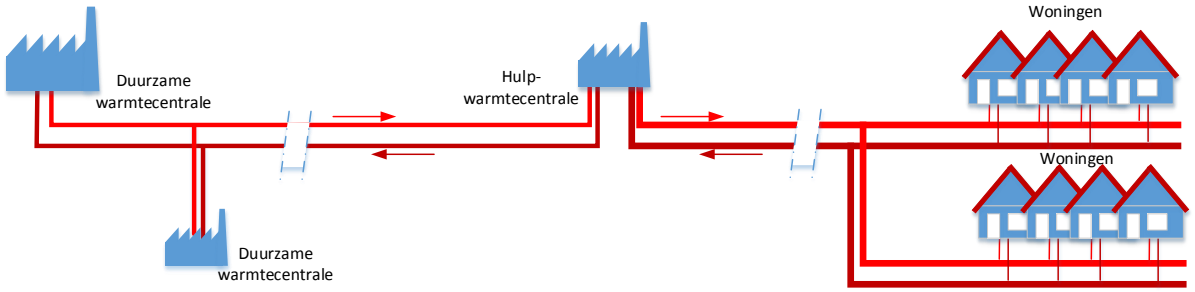
Het huidige haalbaarheidsonderzoek betreft een eerste verkenning, waarin een aantal varianten is onderzocht en enkele scenario’s met betrekking tot het percentage woningen dat wordt aangesloten. Aanbevolen wordt om het onderzoek verder uit te breiden met een aantal scenario’s en/of een gevoeligheidsanalyse, waarbij rekening wordt gehouden met een veranderende warmtevraag, de mogelijkheid van zakelijke aansluitingen en een veranderend klimaat.

In verband met de afstand tussen AVR en Zevenaar en de daaraan gerelateerde warmteverliezen, de (on)wenselijkheid van de afhankelijkheid van één (commerciële) leverancier en de twijfelachtige toekomst van warmtelevering door afvalverbrandingsinstallaties, wordt aanbevolen te zoeken naar eventuele andere warmtebronnen, die wellicht duurzamer zijn en/of dichterbij gelegen zijn.

Bewoners hebben keuzevrijheid met betrekking tot het al dan niet aansluiten op het warmtenet. Voldoende aansluitingen is echter essentieel om het project rendabel te maken. Draagvlak is dan ook cruciaal. De kosten voor bewoners en de duurzaamheidsaspecten van warmtelevering door AVR zijn daarvoor cruciaal. Aanbevolen wordt het draagvlak te onderzoeken middels een marktonderzoek.

1 Inleiding

Bij een warmtenet, ook wel stadsverwarming genoemd, circuleert warm water tussen een warmtecentrale en gebouwen. Met het water wordt centraal en grootschalig opgewekte warmte via een vertakkend leidingstelsel naar de aangesloten gebouwen getransporteerd. Net zoals in een CV-installatie in een woning warmte wordt getransporteerd van de CV-ketel naar de radiatoren. De toevoerleiding van het warmtenet naar de gebouwen bevat het warme water dat in de warmtecentrale is opgewarmd. De retourleiding bevat het afgekoelde water nadat het zijn warmte aan de gebouwen heeft afgestaan. In Zevenaar zou AVR als warmtecentrale kunnen fungeren of een andere warmtebron die duurzame warmte produceert met een voldoende hoge temperatuur, bijvoorbeeld geothermie. Behalve één of meer duurzame warmtebronnen zal een deel van de warmte ook met een hulpwarmtecentrale worden opgewekt. Dat is nodig omdat het beschikbare warmtevermogen van de duurzame warmtebronnen onvoldoende is om ook in koudere perioden of tijdens onderhoud of storing aan de totale warmtevraag te kunnen voldoen. Figuur 2 geeft een schematische weergave van de opbouw van een warmtenet.

Figuur 2. schematische weergave van een warmtenet

Deze rapportage is het resultaat van een haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheid van de aanleg van een warmtenet in Zevenaar. Het onderzoek is uitgevoerd door Deerns, in opdracht van de gemeente Zevenaar.

1.1 Achtergrond

De gemeente Zevenaar heeft de ambitie om in 2040 aardgasvrij te zijn. Momenteel worden de mogelijkheden onderzocht om deze ambitie te realiseren. Daaraan gerelateerd wordt een warmtevisie geformuleerd. Eén van de mogelijkheden om aardgasvrij te worden is het gebruik van restwarmte of warmte afkomstig van andere duurzame bronnen en de distributie daarvan middels een warmtenet.

In de regio Arnhem-Nijmegen wordt al langer gewerkt aan de ontwikkeling van een regionaal warmtenet. Het beoogde doel is diverse lokale warmtenetten met elkaar te verbinden en warmte te betrekken van diverse bronnen. In Duiven, Westervoort en delen van Arnhem (ruim 14.000 woningen) bevindt zich al een warmtenet. Dit warmtenet is eigendom van Nuon en levert warmte afkomstig van verschillende bronnen, waaronder AVR in Duiven. In de wijk Groot-Holthuizen (1.300 woningen) bevindt zich een ander (autonoom) warmtenet, dat eigendom is van Ennatuurlijk. Dit warmtenet wordt gevoed met warmte afkomstig van een biomassacentrale.

Om een goede strategie te kunnen bepalen is het essentieel een onderbouwde keuze te kunnen maken over het al dan niet realiseren van een warmtenet. De gemeente Zevenaar wil dan ook graag duidelijkheid over de haalbaarheid van een warmtenet. Het beoogde warmtenet zou een groot gedeelte van Zevenaar, in het vervolg aangeduid met ‘Zevenaar-kern’, van warmte voorzien. Daarbij wordt momenteel uit gegaan van energielevering door de afvalenergiecentrale AVR in Duiven, met in

de toekomst mogelijkheden voor regionale bronnen voor warmte. De toekomstige mogelijkheden voor energielevering worden op provinciaal niveau onderzocht en omvatten geothermie, warmte uit rioolwater en warmte uit oppervlaktewater. De gemeente Zevenaar streeft naar de realisatie van een open warmtenet, waardoor een multi-source situatie kan ontstaan. Extra voordeel van deze situatie is dat er extra mogelijkheden worden gecreëerd voor redundantie. In het kader van het open warmtenet wordt tevens een verbinding met het warmtenet in Groot-Holthuizen overwogen.

1.2 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de haalbaarheid van een warmtenet in de kern van Zevenaar. Daarbij wordt uitgegaan van warmtelevering door afvalenergiecentrale AVR in Duiven; eventuele andere energiebronnen worden buiten beschouwing gelaten. Het warmtenet zal direct worden aangesloten op de warmtecentrale van AVR in Duiven. Er zijn geen verbindingen met andere warmtenetten voorzien. Wel zal op strategisch/organisatorisch niveau worden bekeken in hoeverre een verbinding met het warmtenet in de wijk Groot-Holthuizen haalbaar is. Verder wordt aangehouden dat alle particuliere gebruikers (woningen) een aansluiting op het warmtenet kunnen krijgen. Zakelijke gebruikers kunnen aangesloten worden wanneer zij zich in een postcodegebied bevinden waar zich tevens particuliere gebruikers bevinden.

In de haalbaarheidsstudie worden de volgende varianten beschouwd:

1) een warmtenet gebaseerd op Middentemperatuur (70-40 ºC);
2) een warmtenet gebaseerd op een Lage temperatuur (40-25 ºC);
3) een warmtenet waarvan het hoofdnet is gebaseerd op Middentemperatuur (70-40 ºC) en de secundaire netten zijn gebaseerd op ofwel Middentemperatuur (70-40 ºC), ofwel Lage temperatuur (40-25 ºC). Hierop zijn de objecten aangesloten binnen de betreffende wijk die na 1980 zijn gebouwd. Dit betreft totaal 2941 objecten.

De grenswaarde van 1980 van objecten voor variant 3 is gehanteerd omdat woningen die eerder zijn gebouwd, geacht worden niet op een eenvoudige manier geschikt te maken zijn voor LT verwarming.

Ieder van deze varianten wordt onderzocht op technische, functionele en financiële aspecten. Ook wordt het duurzaamheidsaspect beschouwd. Vanzelfsprekend worden in alle gevallen de wettelijke kaders in acht genomen, in het bijzonder de Warmtewet.

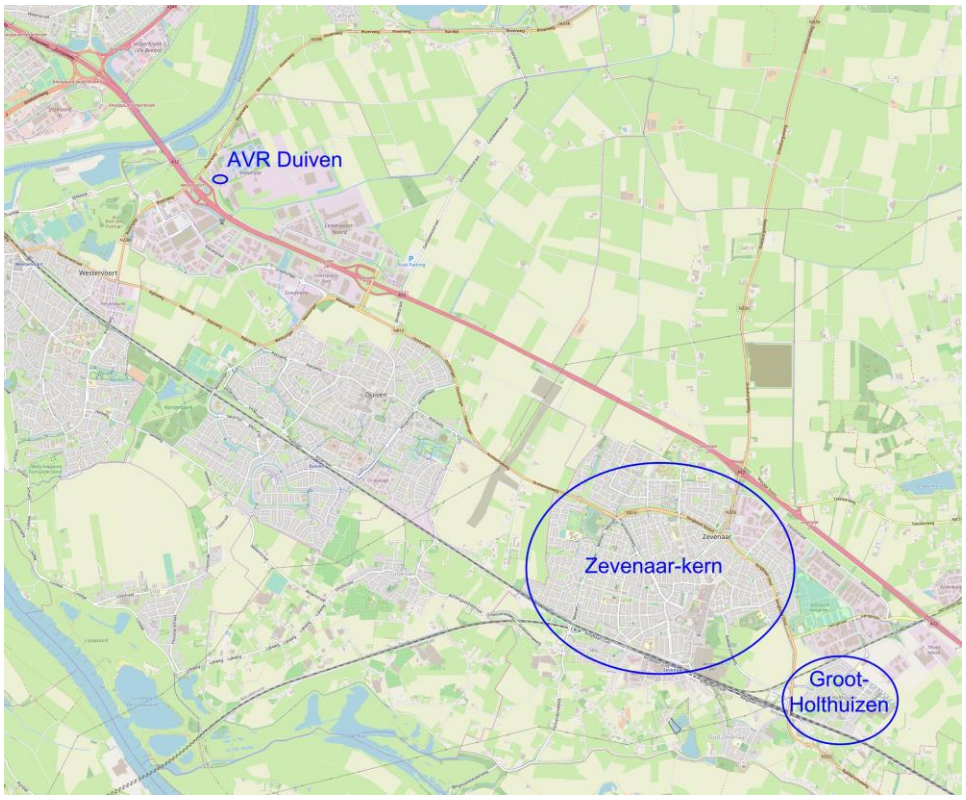
De financiële analyse vormt de basis voor de business case en omvat de volgende onderdelen:

- de investeringskosten, de operationele kosten en de inkomsten;
- kosten voor de gebruikers;
- de NCW (*Netto Contante Waarde*), voor de gevallen waarbij in de eindsituatie 50%, 80%, 90% en 100% van de objecten in het plangebied is aangesloten;
- het aantal aansluitingen waarbij het *break even point* wordt bereikt.

Er worden geen scenario's doorgerekend met betrekking tot externe factoren, zoals onzekerheden met betrekking tot het klimaat. Een gevoeligheidsanalyse valt eveneens buiten de reikwijdte van het onderzoek.

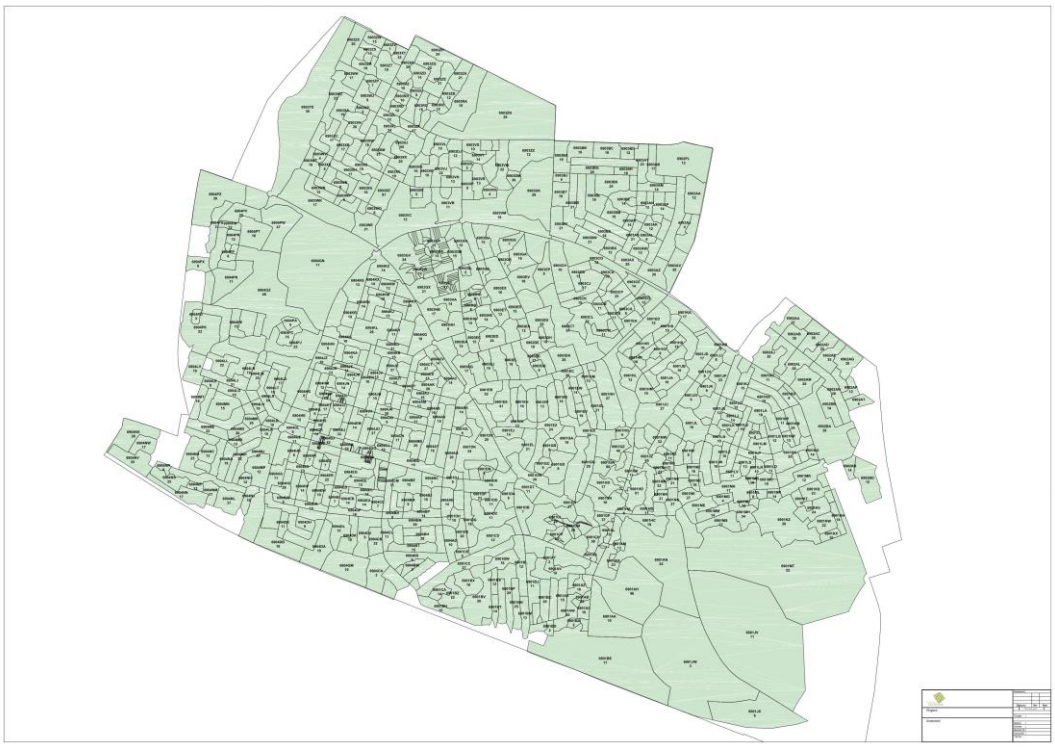
1.3 Locatie plangebied

De locaties van Zevenaar-kern, de wijk Groot-Holthuizen en AVR in Duiven, zijn aangegeven op de kaart in figuur 3.

Figuur 3. Locatie plangebied (© OpenStreetMap contributors).

Zevenaar-kern, het gebied dat wordt aangesloten op het warmtenet, omvat 645 postcodegebieden, met daarin 11.132 vastgoedobjecten, waarvan 9.635 woningen. De locaties van de postcodegebieden zijn weergegeven op de kaart in figuur 4.

Figuur 4. Locatie en omvang van Zevenaar-kern [1].

1.4 Documenten

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van de volgende, door de gemeente Zevenaar verstrekte documenten:

- Postcodes haalbaarheidsonderzoek
  excel-document met daarin een overzicht van alle postcodes binnen het plangebied en per postcode het aantal vastgoedobjecten.
- Haalbaarheidsonderzoek Warmte –A0_L_PDF
  tekening van het plangebied, waarin alle postcodegebieden zijn aangegeven.
- Woningbestand geanonimiseerd
  excel-document met een overzicht van alle adressen van de particuliere objecten in het plangebied, inclusief een typering van het soort object en het bouwjaar.
- Postcode 6 energie in beeld
  excel-document waarin per postcodegebied het aantal vastgoedobjecten, het gebruik van gas en elektra en de CO_2-uitstoot staat aangegeven over de jaren 2008 tot en met 2017. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen particulier en zakelijk. Een gedeelte van de gegevens is niet beschikbaar of afgeschermd.

1.5 Leeswijzer

De belangrijkste kwalitatieve uitgangspunten voor de haalbaarheidsstudie worden benoemd in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt een beknopte beschrijving gegeven van de methodiek die is gebruikt voor het uitvoeren de berekeningen. De daadwerkelijke resultaten met betrekking tot de business case zijn te vinden in de hoofdstukken 4 tot en met 6. Daarbij gaat het achtereenvolgens om de energetische aspecten, de functionele aspecten en de financiële aspecten. Daarna volgt in hoofdstuk 7 een beschouwing van de duurzaamheid van het systeem. Het rapport eindigt met een conclusie in hoofdstuk 8.

2 Uitgangspunten

2.1 Uitgangspunten met betrekking tot het leveringsgebied

Postcodegebieden
Het leveringsgebied Zevenaar-kern is gedefinieerd aan de hand van een lijst van postcodegebieden en het aantal objecten per postcodegebied, onderverdeeld in particuliere en zakelijke objecten. De informatie is overgenomen uit de door de gemeente Zevenaar verstrekte lijst [2].

Aantal particuliere vastgoedobjecten
Het postcodegebied van het in de studie betrokken gebied heeft in totaal 11.132 objecten en hier is het aantal woningen en zakelijke afnemers mee vastgesteld. Zakelijke objecten doen alleen mee als er in het betreffende postcodegebied ook woningen aanwezig zijn. Bovendien zijn grootzakelijke objecten, zoals ziekenhuis en zwembad, niet meegenomen in de analyse. Er zijn 14 postcodegebieden met alleen zakelijke objecten en die zijn dus uitgesloten. Zodoende wordt het totaal aantal objecten 11.118 objecten. Dit zijn 9.635 woningen en 1.483 zakelijke objecten.

Woningtypering
De particuliere vastgoedobjecten zijn onderverdeeld in een aantal typen. Dit is gedaan aan de hand van de informatie over de woningtypes in het adressenbestand [4]. Ten behoeve van de hanteerbaarheid, is het onderscheid in woningtypen in de berekeningen beperkt tot:

1. Rijwoning
2. Hoekwoning
3. 2-onder-1-kap
4. Flat
5. Vrijstaand
6. Appartement

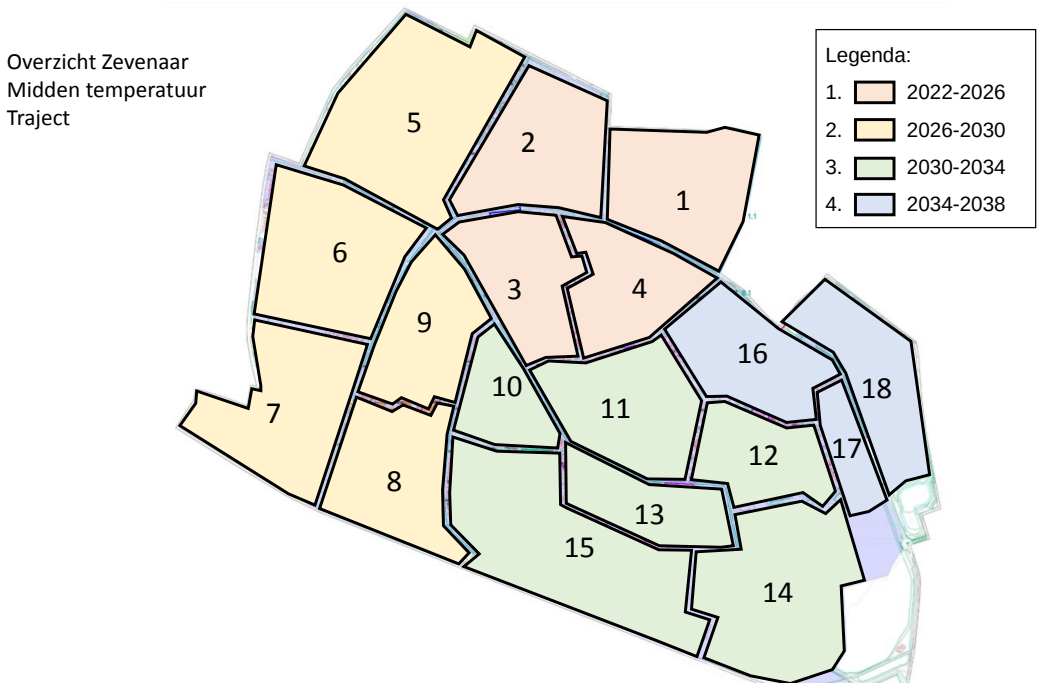
Alle voorkomende typen woningen worden gekenmerkt als een van de bovenstaande typen. Dit type bepalen voor de warmtevraag en aansluitvermogen en voor de leidingconfiguratie, nodig per aansluiting. Deze vereenvoudiging heeft alleen invloed op de wijze van aansluiting op het warmtenet en meer specifiek op het aantal meters leiding per aansluiting. Er is geen invloed op de warmtevraag en het warmtevermogen.

Zakelijk [#]	Rijwoning [#]	2 onder 1 [#]	Flat [#]	Vrijstaand [#]	Appartement [#]	Totaal particulier [#]	Totaal objecten [#]
1.483	5.237	1.454	1.564	428	952	9.635	11.118

Dekkingsgraad
Er worden verschillende situaties doorgerekend met betrekking tot de dekkingsgraad, oftewel het gedeelte van de objecten dat in de eindsituatie op het warmtenet is aangesloten. Aangenomen wordt dat de aansluitingen in alle gevallen evenredig over het gebied en binnen de postcodegebieden zijn verdeeld. De dekkingsgraad is van invloed op de warmteafname en daarmee de inkomsten uit warmtelevering. Er is geen effect op de capaciteit en de dimensionering van het warmtenet, want dat is gedimensioneerd op een dekkingsgraad van 100% of wel aansluiting van alle 11.118 objecten.

2.2 Fasering

Gefaseerde aanleg van het warmtenet
Uitgangspunt is dat het warmtenet gefaseerd wordt aangelegd. Daarbij worden de verschillende wijken in vier fasen aangesloten, in de volgorde zoals weergegeven in Figuur 5. In totaal neemt de aanleg 16 jaar in beslag, te starten in 2022. De investeringen, kosten en inkomsten worden overeenkomstig deze fasering meegenomen in de berekening. Dit geldt in grote mate voor het leidingwerk. Daarnaast is aangehouden dat de koppeling met de warmtecentrale van AVR in Duiven, inclusief de bijbehorende transportleiding, pas in fase 2 wordt aangelegd. In fase 1 wordt de warmte geleverd door een gasgestookte hulpwarmtecentrale (zie paragraaf 2.4.3). De volgorde in de fasering is arbitrair, hoewel logisch opgezet, en dient om de investering te kunnen faseren.

Figuur 5. Plattegrond van het plangebied, waarin schematisch is weergegeven hoe de aanleg van het warmtenet wordt gefaseerd. Voor variant 3 (LT-hybride) is uitgegaan van een overgang van MT naar LT 16 jaar na de realisatie van de betreffende wijk. De conversie betreft dan een deel van de postcodegebieden in zo'n wijk.

2.3 Uitgangspunten met betrekking tot de energetische analyse

Overzicht gasverbruik per postcodegebied
Het gasverbruik van de betrokken postcodegebied was in 2017 17,3 miljoen m3. Dit is als representatief vertrekpunt gehanteerd voor het bepalen van de toekomstige energievraag. Het gasgebruik is toegekend aan drie functies, namelijk ruimteverwarming, warm tapwater en koken op gas, volgens onderstaande verdeling [7]:

Ruimteverwarming:	76%
Warm tapwater:	19%
Koken op gas:	5%

Uitgangspunt is dat het beoogde warmtenet energie zal leveren ten behoeve van ruimteverwarming en warmtapwaterbereiding; voor koken zal worden overgeschakeld op elektriciteit.

De warmtevraag is bepaald door het gasgebruik in 2017 voor die post (76%) op basis van de bijbehorende graaddagen in 2017 (referentie weerstation Deelen [5]) te corrigeren naar het standaardklimaatjaar van NEN5060-A2 [6]. De gecorrigeerde gebruiken zijn de basis van de uitgevoerde warmtevraag en – vermogensberekeningen.

Het onderzoek is gericht op aansluiting woningen en kleinzakelijke aansluitingen op het warmtenet. De gegevens daarover zijn gebaseerd op de door de gemeente Zevenaar verstrekte documentatie [3], waarin per postcodegebied het particulier en zakelijk gasverbruik zijn gegeven. Voor een aantal postcodegebieden zijn de gegevens niet beschikbaar of in verband met de privacy van gebruikers afgeschermd. Voor de objecten waarvan geen informatie beschikbaar is, is aangenomen dat het gemiddelde gasverbruik gelijk is aan het gemiddelde gasverbruik van alle particuliere objecten binnen het gehele leveringsgebied, waarvan wél gegevens beschikbaar zijn.
Dit gasgebruik werd toegekend aan de postcodegebieden waarin het object wordt geacht zich te bevinden.

Maximale vermogensvraag per woning
Uitgangspunt is dat het maximale vermogen per woning, het zogenaamde aansluitvermogen, gelijk is aan 15 kW. Deze waarde is bepaald door een inschatting te maken voor de maximale vermogensvraag ten behoeve van ruimteverwarming, afhankelijk van het bouwjaar, en de maximale vermogensvraag ten behoeve van tapwaterverwarming, zoals te zien in onderstaande tabel. De hoogste van deze waarden bepaalt het aansluitvermogen. Het vermogen van 15 kW ten behoeve van tapwater is gebaseerd op een maximale warmtapwatervraag van 7,5 liter per minuut, waarbij het water wordt verwarmd van 12 °C tot 40 °C.

Tabel 1. Typische verwarmingsvermogens voor bestaande woningen

Verwarmingsfunctie	Bouwjaar woning	Specifiek vermogen	Maximaal vermogen
Ruimteverwarming	2000	60 W/m^2	8 kW
Ruimteverwarming	1980	80 W/m^2	10 kW
Ruimteverwarming	1970	90 W/m^2	12 kW
Ruimteverwarming	1960	100 W/m^2	13 kW
Tapwaterverwarming	-	-	15 kW

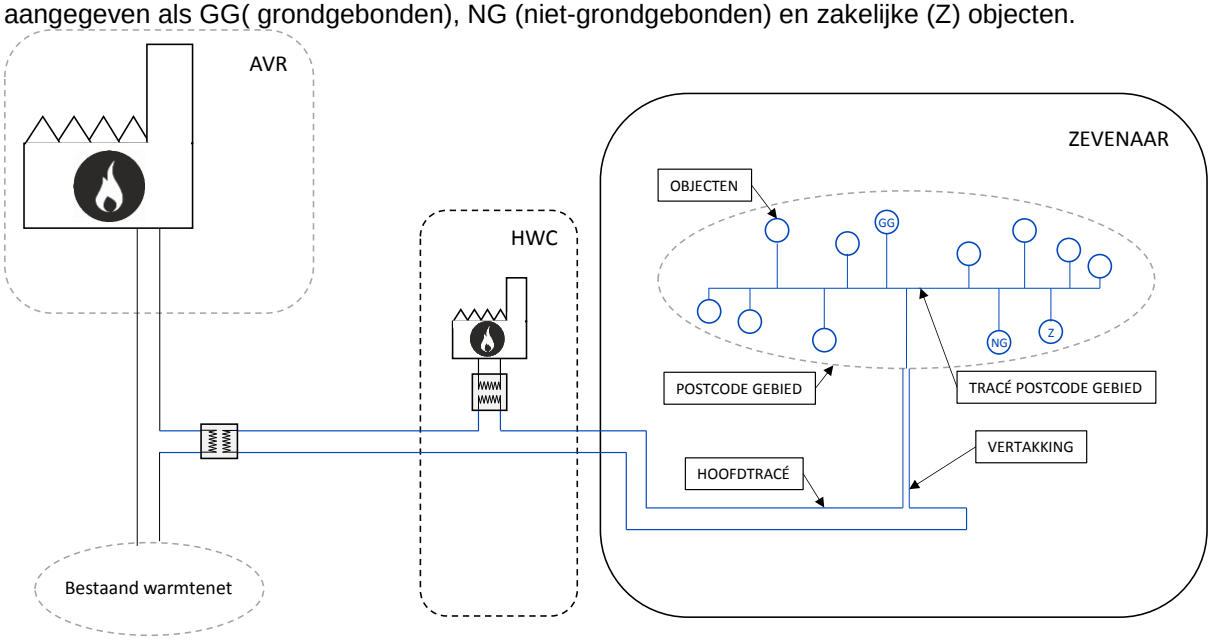
Warmtelevering
Het aandeel van duurzame warmtelevering wordt enerzijds bepaald door de mogelijkheden van AVR Duiven en anderzijds door wat economisch gunstig is. Met een beperkt duurzaam vermogen kan reeds een groot aandeel van de warmte duurzaam worden geleverd. In de haalbaarheidsstudie zijn we uitgegaan van het beschikbare thermisch vermogen van AVR van 20 MW. Dit is ongeveer 35% van het totale benodigde warmtevermogen van 57 MW (Zie paragraaf 4.2). Volgens tabel 4 van NEN 7125 is met een vermogensaandeel van 35% AVR, 88% van de warmte-energie duurzaam opgewekt. In hoofdstuk 0 wordt hier nader op ingegaan.

Voor de dekking van de piekvraag (de vermogensvraag boven 20 MW), wordt een hulpwarmtecentrale ingezet. Uitganspunt is dat de hulpwarmtecentrale gasgestookt is. Dit is (momenteel) de economisch meest gunstige keuze. Natuurlijk kan hier ook gekozen worden voor een duurzamer alternatief, bijvoorbeeld een op bio-olie gestookte HWC of een biomassacentrale. Dit heeft gevolgen voor de business case, maar valt buiten het bestek van dit onderzoek.

2.4 Uitgangspunten voor de ruimtelijk-functionele analyse

Opbouw warmtenet en terminologie

De opbouw van het warmtenet en de gebruikte terminologie is weergeven in Figuur 6. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een aantal typen gebouwen (zie paragraaf 2.1), in Figuur 6 kortweg aangegeven als GG(grondgebonden), NG (niet-grondgebonden) en zakelijke (Z) objecten.

Figuur 6. Schematische weergave van de opbouw van het warmtenet en de gebruikte terminologie.

Het warmtenet is opgebouwd uit een aantal delen:

1. Uitkoppeling AVR
2. Transportnet
3. Hulpwarmtecentrale
4. primair net
5. Secundaire netten
6. Verdeling en aansluiting

2.4.1 Uitkoppeling AVR.

De AVR maakt stoom door verbranding van afval en de stoom drijft een stoomturbine aan die elektriciteit opwekt. Overtollige stoom of gebruikte stoom wordt omgezet in warmte. De warmte wordt via een arrangement van warmtewisselaars, kleppen en bemetering overgedragen aan het warmtenet. In dit geval het warmtenet van NUON. Het warmtenet voor Zevenaar kan ofwel hier via een aftakking op aangesloten worden, hetzij via een nieuw te realiseren uitkoppeling direct aan de AVR centrale.

AVR heeft een langlopend contract met NUON waarin is vastgelegd dat alle warmte van AVR aan NUON geleverd wordt. Dat betekent dat warmte uit de AVR via NUON ingekocht zal moeten worden.

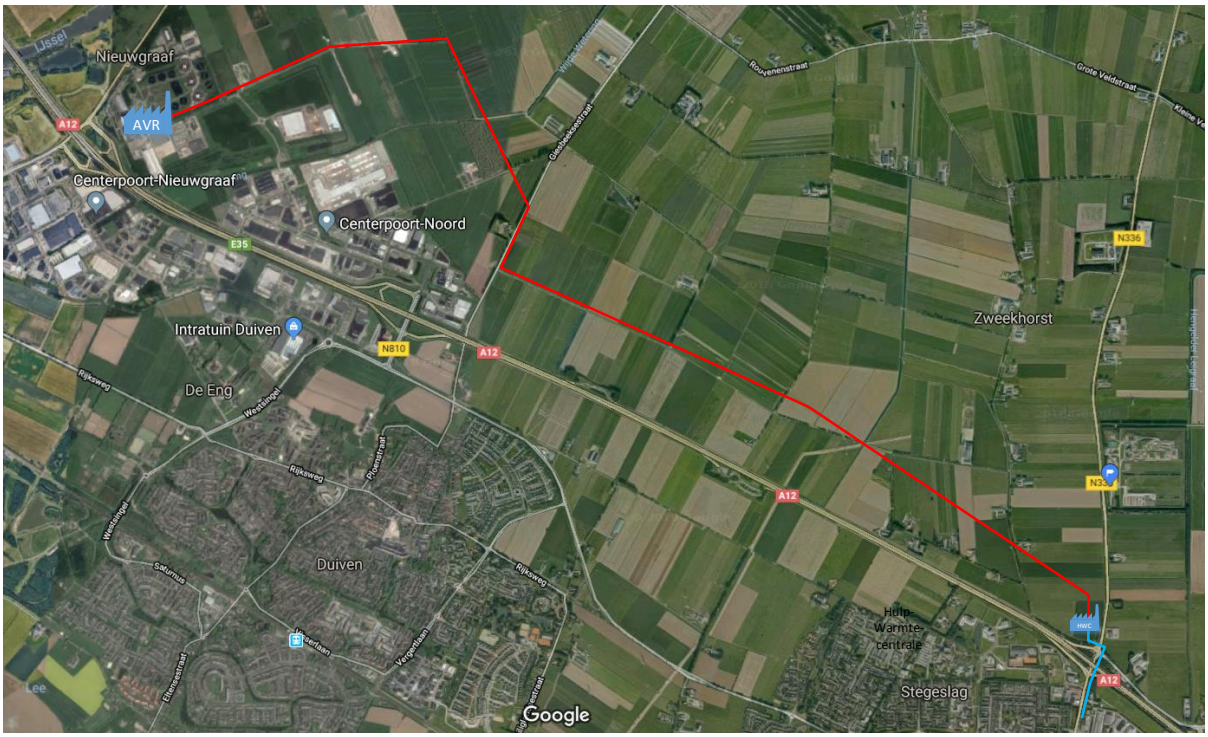
2.4.2 Transportleiding

Na de uitkoppeling wordt de warmte via een transportnet richting Zevenaar getransporteerd. Het transportnet heeft een hogere temperatuur en een groter temperatuurverschil dan het net in Zevenaar-kern en heeft tegelijk ook een (veel) lager warmtevermogen dan de maximale- of piekwarmtevraag. Een gebruikelijk vermogensaandeel is 25-35%.
Om de warmtetransportcapaciteit te maximaliseren heeft het transportnet een hoge toevoertemperatuur (AVR kan tussen 120 ^{o}C en 85 ^{o}C leveren) en een zo laag mogelijke retourtemperatuur.

Er zijn verschillende mogelijkheden voor het tracé:

a) *langs de Arnhemseweg*. Dit kan via een aftakking op het Duivense warmtenet. De bermstrook van de Arnhemseweg lijkt goede mogelijkheden te bieden voor dit tracé. Er bestaan vergevorderde plannen voor het doortrekken van de A15 tot de A12.
b) *langs de Noordelijke bermstrook van de A12*. Bij dit tracé wordt hetzij gekoppeld via een aftakking in het Duivense warmtenet, hetzij rechtstreeks uit de AVR vereist een passage van deze nieuwe weg. Het voordeel van een tracé ten Noorden van de A12 is dat interferentie met de ontwikkeling van de aansluiting van de A15 op de A12 wordt vermeden én dat zo'n noordelijk tracé mogelijkheden biedt om de transportleiding door te trekken naar bijvoorbeeld Didam. Dit tracé doorkruist het bedrijventerrein Centerpoort Noord, hetgeen complex (en dus duur) is. In plaats van een passage van de A15 moet nu de A12 worden gekruist. Wel moet afstand worden gehouden van de verbindingswegen van de aansluiting op de A15. De Doesburgerweg lijkt hiervoor een geschikte locatie.
c) Noordelijk lang Centerpoort. Er is ook een tracé denkbaar door het landbouwgebied en/of de landwegen ten noorden langs het Centerpoort Noord, richting Doesburgerweg, zodat dit gebied én de aansluiting op de A15, wordt gemeden.

Bij optie a zal de temperatuur van het warmtenet noodzakelijkerwijs gelijk zijn aan dat van het Duivense net (90 °C). Bij optie b is de temperatuur 120 °C en bij optie c is er een keuze tussen die twee. Vanwege de mogelijkheid om ook Didam aan te sluiten gaat de voorkeur vooralsnog uit naar optie b of c. Van die twee lijkt c het minst complex, reden waarom voor die optie is gekozen. De route van tracé c is indicatief want vooral bedoeld om in verband met de kosten, de lengte ervan te kunnen bepalen.
Figuur 7 geeft een indicatief beeld van een tracé. De totale lengte van het transportnet is 7,5 km.

Figuur 7. Indicatief tracé van het transportnet. Het transportnet is in rood en de verbinding met het primaire net in lichtblauw weergegeven

2.4.3 Hulpwarmtecentrale

De hulpwarmtecentrale (HWC) levert het warmtevermogen dat niet door het transportnet wordt geleverd en zorgt tevens voor redundantie in het beschikbare warmtevermogen.
In de HWC wordt de temperatuur van het net teruggebracht van Hoge temperatuur (HT: 120 °C c.q. 85 °C) naar Middentemperatuur (MT: 70 °C). Reden hiervoor is de eventueel latere beschikbaarheid van duurzame warmtebronnen die warmte met een lagere temperatuur leveren zoals bijvoorbeeld

geothermie. Om die te zijner tijd in te kunnen zetten, moet daarmee bij het dimensioneren van het warmtenet nu al rekening worden gehouden.
HWC's zijn nu nog vaak gasgestookt, maar kunnen ook gasloos en duurzaam worden gemaakt door hem bijvoorbeeld geschikt te maken voor zowel gas als bio-olie. Dit laatste is niet in de business case meegenomen.

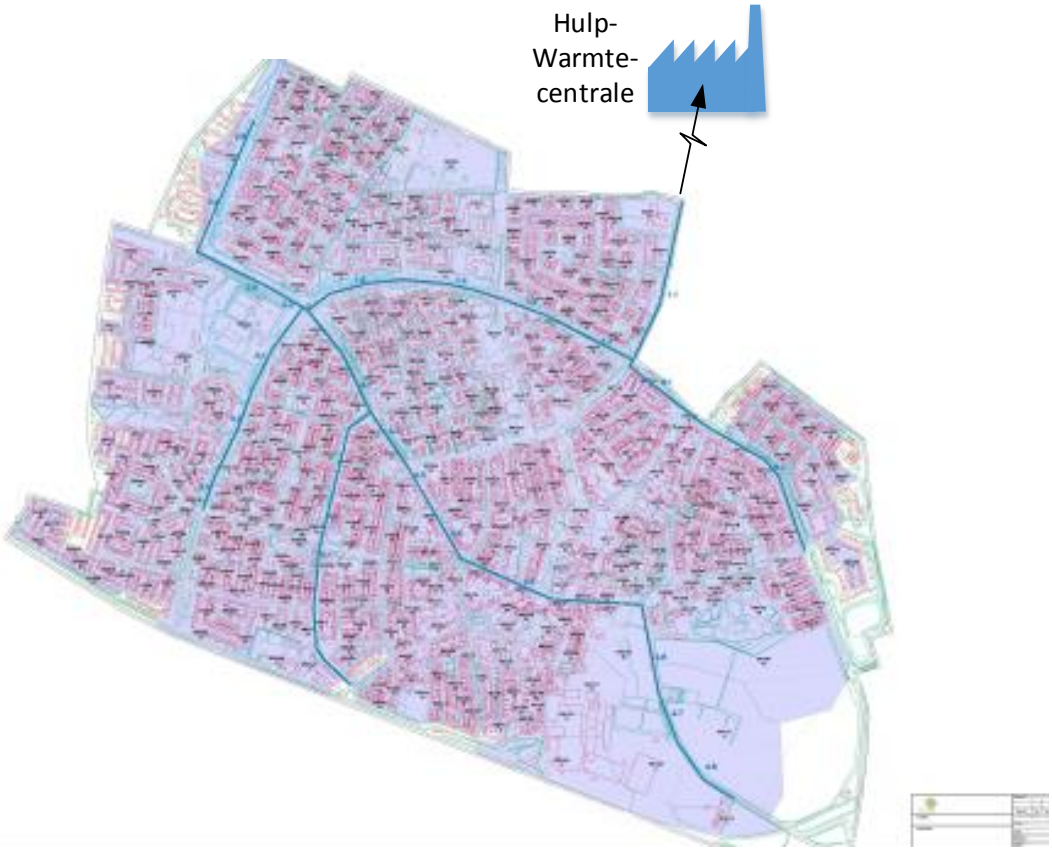
Figuur 8. geeft een idee van hoe een (gasgestookte) hulpwarmtecentrale er uit kan zien. Voor het ruimtebeslag moet gedacht worden aan een oppervlak van 30x 40m.

Figuur 8. Voorbeeld van een hulpwarmtecentrale.

2.4.4 Primair net

De hoofddistributie van warmte in Zevenaar gebeurt door een primair net. Dit is een MT net (70-40 ^{o}C)
Het primaire net loopt vanaf de Hulpwarmtecentrale richting Ringbaan Noord en vertakt daar in een Westelijke en een Oostelijke tak. De Westelijke tak volgt de Ringbaan Noord en de Oostelijke tak de N336 tot aan de rotonde met de Vondellaan. De lengte van het primaire net is 8 km. De loop van het net is weergegeven in Figuur 9.

Figuur 9. Overzicht primair net binnen Zevenaar kern. Het primaire net wordt aangegeven met een lichtblauwe lijn. De positie van de Hulpwarmtecentrale (HWC) is schematisch aangegeven.

2.4.5 Secundair net

Vanaf het primaire net is per wijk een secundair net opgezet. Totaal zijn er 18 secundaire netten geconfigureerd. De secundaire netten vertakken vanaf de aansluiting op het primaire net zodanig dat ieder postcodegebied bereikt wordt.
De totale lengte aan leidingen in secundaire netten is 50 km.

2.4.6 Verdeling en aansluiting

Vanaf het uiteinde van de vertakking naar het postcodegebied vindt een verdeling plaats naar de aansluitingen in dat postcodegebied. Hiertoe is per type aansluiting (zie paragraaf 2.1) een representatieve leidingconfiguratie opgezet voor de aansluiting van ieder van een groep van 20 aansluitingen van hetzelfde type. Hiermee zijn de kosten voor het betreffende grond- en leidingwerk per aansluiting bepaald. Daarbij is gerekend met een afleverset per aansluiting.

2.5 Dimensioneringsmethodiek van het warmtenet.

Het aansluitvermogen is gebruikt voor het bepalen van de leidingdiameters van de verdeling van een hoofdleiding naar een groep objecten van het zelfde type. De overige leidingen van de secundaire netten en de primaire netten tot aan de HWC zijn gedimensioneerd met en gelijktijdigheidsfactor. Deze factor volgt uit de vorm van de belastingduurkromme en het feit dat de inhoud ervan gelijk is aan de totale jaarlijkse warmtevraag voor verwarming en warm tapwater. Het gelijktijdige piekvermogen ontstaat door de belastingduurkromme zo te verschalen dat de inhoud gelijk wordt aan de jaarvraag.
Het transportnet is gedimensioneerd op het maximaal door AVR leverbare vermogen. Dit vermogen komt overeen met het uit economisch oogpunt gewenste duurzame basisvermogen.

Temperatuurtraject in relatie tot het tracé

De uitkoppeling bij AVR levert warmte met een temperatuurregime van 120-85 °C /55 °C. Aansluiting op het Duivense warmtenet van NUON, levert een temperatuurregime van 90-70 °C

Uitgangspunt is dat het tracé van AVR tot de hulpwarmtecentrale uitgevoerd wordt als Hogetemperatuurnet (HT-net). Ter plaatse van de hulpwarmtecentrale wordt de temperatuur verlaagd tot MT dan wel LT.

In variant 1 (de MT variant) en 2 (de LT variant) is het net vanaf de hulpwarmtecentrale tot aan de objecten op een gelijk temperatuurniveau: 70 °C voor MT dan wel 40 °C voor LT). In variant 3 is dit in de eindsituatie ook het geval. Tijdens de gefaseerde omschakeling van MT naar LT is het hoofdnet op MT-niveau, terwijl de secundaire netten (op wijkniveau) één voor één worden omgeschakeld van MT- naar LT-niveau.

Koppelingen tussen het hoofdtracé en de wijk
Tussen het primaire net en de secundaire netten zijn onder- of warmteoverdrachtstations opgenomen. Die maken het mogelijk om de betreffende wijk van het hoofdnet af te schakelen, de overgedragen warmte te bepalen en het net apart te beheren. De uitvoering van deze koppeling is afhankelijk van het uitgangspunt met betrekking tot het temperatuurniveau, als volgt:

Variant 1: géén hydraulische scheiding; koppeling middels een afsluiter
Variant 2: géén hydraulische scheiding; koppeling middels een afsluiter
Variant 3: hydraulische scheiding; koppeling middels een warmtewisselaar

Dimensionering van de leidingen
Varianten 1 (MT) en 2 (LT) een gelijke en vaste temperatuur over het primaire net en alle secundaire netten. In variant 3 wordt gefaseerd overgeschakeld van een Middentemperatuur (MT) warmtenet naar lage temperatuur (LT) warmtenet. Het uitgangspunt voor variant 3 is dat de leidingen bij aanvang al worden gedimensioneerd op basis van een LT-systeem. De reden hiervoor is dat het temperatuurverschil tussen de aanvoer en de retour bij een LT-systeem gehalveerd is ten opzichte van het MT-systeem. Dit betekent dat, bij een gelijkblijvend debiet, het vermogen ook is gehalveerd. Om een gelijk vermogen te kunnen leveren, moet het debiet dus worden vergroot en daarvoor zijn grotere leidingdiameters. Daar staat overigens tegenover dat de warmtevraag bij de omschakeling naar LT ook zal afnemen, ten gevolge van objectverbeteringen. Om na omschakeling naar LT nog steeds voldoende vermogen te kunnen leveren moet hiermee bij aanvang al rekening worden gehouden.

Eigendom gebouwinstallaties
Aansluiting op het warmtenet vereist ook voorzieningen in het gebouw. In Figuur 10 geeft een overzicht van de toerekening van de kosten die in de woning gemaakt moeten worden voor een aansluiting op het warmtenet.

	Rijwoning	Hoekwoning	2 onder 1 kap	vrijstaand	Flat	Appartement
afleverset						
externe leiding						
inpandige aansluiting op verwarmingsinstallatie						
warmtepomp tbv warm tapwaterbereiding (alleen voor LT)						

eigenaar	
exploitant warmtenet	

Figuur 10. Overzicht van de gehanteerde toerekening van woningvoorzieningen t.b.v. aansluiting op het warmtenet

Uitgangspunt is dat de warmtepompen en afleversets eigendom zijn van de warmteleverancier. Ook de investeringskosten hiervan vallen dus ten laste van de warmteleverancier.

2.6 Uitgangspunten NCW-berekening

De uitkomsten van de financiële berekeningen worden beïnvloed door een aantal parameters. Hieronder worden de belangrijkste kort toegelicht.

Looptijd
Warmtenetten hebben een lange levensduur: de leidingen hebben, mits goed onderhouden, een levensduur van vele decennia. Andere componenten zoals pompen, kleppen en dergelijke moeten periodiek (eens per 15 jaar) worden vervangen. Naast een algemene post onderhoud is hiervoor in de financiële berekening een aparte post opgenomen. De financiële berekeningen zijn uitgevoerd voor een periode van 30 jaar.

Discontovoet.
De discontovoet is het percentage waartegen de kasstromen netto contant zijn gemaakt. Hiervoor is 7%. gehanteerd. Dit is een waarde die voor commerciële situaties realistisch is.

Inflatie.
Sinds 1-1-2015 is de inflatie 4,07%, ofwel ongeveer 1% per jaar. Op Nationaal en Europees niveau wordt echter gestreefd naar een percentage van 2%. Die waarde is gehanteerd in de berekeningen.

Prijsstijging gas
Onder invloed van de komst van schalieolie en-gas is de gasprijs de laatste 10 jaar gedaald. De gemiddelde prijs over 10 jaar ten opzichte van de prijs van 10 jaar gelegen is 98%. Het kabinet heeft aangegeven in verband met de energietransitie de gasprijs te willen verhogen. Voor de berekeningen is een stijging van 4% gehanteerd. Na correctie voor de inflatie resteert dan een effectieve stijging van 2%

Prijsstijging elektriciteit
Voor de prijs van elektriciteit geldt hetzelfde als voor de gasprijs. De gemiddelde prijs over 10 jaar ten opzichte van de prijs van 10 jaar gelegen is 98%. Het kabinet heeft aangegeven in verband met de energietransitie de elektriciteitsprijs te willen verlagen. Voor de berekeningen is echter een stijging van 2% gehanteerd. Na correctie voor de inflatie resteert dan een effectieve stijging van 0%

Prijsstijging warmte
De prijs van warmte voor consumenten is gekoppeld aan de gasprijs. De gemiddelde prijs over 10 jaar ten opzichte van de prijs van 10 jaar gelegen is 98%. Voor de berekeningen is een stijging van 4% gehanteerd. Na correctie voor de inflatie resteert dan een effectieve stijging van 2%

Jaarlijkse procentuele afname warmtevraag
De verwachting is dat als gevolg van woningverbetering de warmtevraag van bestaande woningen jaarlijks zal afnemen. Voor de berekeningen is vooralsnog uitgegaan van een afname van 0% per jaar.

Samengevat zijn de parameters voor de financiële berekeningen:

- Looptijd 30 jaar
- Discontovoet 7 %
- Inflatie 2 %
- Prijsstijging warmte/gas 2 %
- Prijsstijging elektriciteit 0 %
- jaarlijkse procentuele afname warmtevraag 0 %

3 Methodiek

Dit hoofdstuk geeft middels een beknopte beschrijving inzicht in de gevolgde methodiek om tot het eindresultaat te komen. De beschreven stappen zijn uitgevoerd voor alle drie de varianten.

3.1 Methodiek voor de energetische analyse

Stap 1: bepalen van de jaarlijkse warmtevraag per postcodegebied
Voor ieder postcodegebied is het jaarlijkse gasverbruik in 2017 vastgesteld dan wel ingeschat. Vervolgens is dit gasverbruik onderverdeeld in de verbruiken ten behoeve van ruimteverwarming, tapwaterverwarming en koken. De gasverbruiken ten behoeve van ruimteverwarming en tapwater zijn omgerekend tot een warmtevraag, op basis van het aangehouden rendement van de ketel. De warmtevraag ten behoeve van ruimteverwarming is vervolgend gecorrigeerd aan de hand van de buitentemperaturen in het jaar van meting en de verwachte toekomstige buitentemperaturen op basis van klimaatdagen. De som van het warmtevragen ten behoeve van ruimteverwarming en tapwaterbereiding geven de verwachte toekomstige jaarlijkse warmtevraag per postcodegebied. Deze gegevens zijn gebruikt voor het vaststellen van de jaarlijkse inkomsten (zie paragraaf 3.3).

Stap 2: bepalen van de uurlijkse warmtevraag
In deze stap is de jaarlijkse energievraag omgezet in de uurlijkse energievraag voor het gehele jaar, om daarmee inzicht te krijgen in de maximale vermogensvraag.

De warmtevraag ten behoeve van ruimteverwarming is evenredig met het verschil tussen de (beoogde) binnentemperatuur en de buitentemperatuur. Voor ieder uur in het jaar is de beoogde binnentemperatuur vergeleken met de buitentemperatuur. Aan de hand van het temperatuurverschil is een genormaliseerde uurlijkse warmtevraag bepaald. Het totaal van de warmtevraag per uur moet gelijk zijn aan de eerder berekende jaarlijkse warmtevraag ten behoeve van ruimteverwarming. Met dit gegeven en de genormaliseerde uurlijkse warmtevraag is de absolute uurlijkse warmtevraag ten behoeve van ruimteverwarming bepaald.

Voorde tapwatervraag is gebruik gemaakt van een vraagprofiel gedurende de dag. Dit profiel is allereerst genormaliseerd. Ook hier geldt dat het totaal van de warmtevraag per uur gelijk moet zijn aan de eerder berekende jaarlijkse warmtevraag ten behoeve van warmtapwaterbereiding. Met dit gegeven en de genormaliseerde uurlijkse warmtevraag is de absolute uurlijkse warmtevraag ten behoeve van ruimteverwarming bepaald.

Door de bijdragen van ruimteverwarming en tapwater bij elkaar op te tellen is de totale uurlijkse warmtevraag bepaald.

Stap 3: bepalen van het maximale vermogen per postcodegebied
De uurlijkse warmtevraag is omgerekend tot een uurlijkse vermogensvraag voor het gehele jaar. Vervolgens is vastgesteld wat het maximale vermogen is dat wordt gevraagd. Het vermogen is aan de verschillende postcodegebieden toegekend, evenredig met de jaarlijkse warmtevraag van de betreffende postcodegebieden. Deze gegevens zijn gebruikt voor de dimensionering van de leidingen (zie paragraaf 3.2).

Stap 4: bepalen van de warmteverliezen
De warmteverliezen zijn bepaald nadat het leidingtracé was vastgelegd en de leidingen waren gedimensioneerd (zie paragraaf 3.2). Op basis van de leidinglengtes en de thermische

eigenschappen van de leidingen is per segment het warmteverlies berekend. De som van alle verliezen geven het totale warmteverlies in het warmtenet.

Stap 5: bepalen van de benodigde pompenergie
De totale te verpompen energie, bestaande uit de geleverde energie en de warmteverliezen, is een maat voor de pompenergie en is gebruikt voor het bepalen van de benodigde elektriciteit ten behoeve van het aandrijven van de pompen.

Stap 6: bepalen van de in te kopen energie
Op basis van de totale warmtevraag en de warmteverliezen is de benodigde hoeveelheid warmte bepaald. Vervolgens is bepaald hoeveel warmte wordt ingekocht bij AVR. De rest wordt geleverd met behulp van een hulpcentrale, waarvoor gas moet worden ingekocht. Ten slotte moet er elektriciteit worden ingekocht voor de transportpompen en de elektriciteit die door de hulpwarmtecentrale wordt gebruikt.

3.2 Methodiek voor de ruimtelijk-functionele analyse

Stap 1: intekenen van het leidingtraject
Op basis van de kaart met postcodegebieden is een indicatief ontwerp voor het leidingtracé gemaakt, zodanig dat ieder postcodegebied wordt bereikt. Het tracé binnen de postcodegebieden is niet uitgetekend.

Stap 2: bepalen van de leidinglengtes
Het ingetekende leidingtracé is opgedeeld in segmenten (hoofdleidingen en vertakkingen) en geheel opgemeten. De lengtes van de aansluitleidingen (binnen de postcodegebieden) zijn bepaald op basis van het type object en de aanname voor de leidinglengte per object.

Stap 3: bepalen van de benodigde leidingdiameters
Op basis van de resultaten van de energetisch analyse is voor ieder leidingsegment bepaald welk vermogen maximaal getransporteerd moet kunnen worden. Deze vermogens zijn omgerekend tot debieten. Aan de hand van de maximale snelheid in de leidingen zijn vervolgens de benodigde leidingdiameters bepaald, uitgaande van standaard leidingmaten.

3.3 Methodiek voor de financiële analyse

Stap 1: bepalen van de kosten voor de gebruikers
Er is een overzicht opgesteld van de kosten waar de individuele gebruikers mee te maken krijgen. Vervolgens is een indicatie gegeven voor de hoogte van deze verschillende kostenposten.

Stap 2: bepalen van de investeringskosten
Op basis van de ruimtelijk/functionele opzet van het warmtenet is een raming opgesteld van de benodigde investeringen. De investeringen zijn verdeeld over de tijd, in verband met de gefaseerde aanleg van het warmtenet. Vervolgens zijn de bedragen gecorrigeerd voor inflatie.

Stap 3: bepalen van de operationele kosten
De operationele kosten zijn per jaar bepaald op basis van het aantal aansluitingen, de hoeveelheid in te kopen energie, de hoeveelheid geleverde energie. Vervolgens zijn de bedragen gecorrigeerd voor inflatie en prijsstijgingen.

Stap 4: bepalen van de inkomsten
De inkomsten zijn per jaar bepaald op basis van het aantal in het betreffende jaar gerealiseerde aansluitingen, het totale aantal aansluitingen en de geleverde warmte. Vervolgens zijn de bedragen gecorrigeerd voor inflatie en prijsstijgingen.

Stap 5: bepalen van de Netto Contante Waarde
Om toekomstige uitgaven en inkomsten goed op waarde te kunnen schatten zijn de kasstromen per jaar omgerekend tot netto contante waarden. De netto contante waarde representeert de huidige waarde van toekomstige kosten of inkomsten. De gedachte achter deze methodiek is dat de waarde van geld verandert gedurende de tijd, vanwege het rendement van beleggingen.

Stap 6: bepalen van het effect van het aantal aansluitingen
Hoewel alle objecten de mogelijkheid hebben om op het warmtenet aan te sluiten, staat het iedereen vrij om wel of geen gebruik te maken van deze mogelijkheid. Het aantal aangesloten objecten heeft een effect op de inkomsten. Daarom zijn een aantal situaties met betrekking tot het percentage woningen dat in de eindsituatie op het warmtenet is aangesloten bestudeerd. Voor ieder van deze situaties is de netto contante waarde aan het einde van de looptijd bepaald.

Stap 7: break-evenanalyse
In vervolg op de voorgaande stap is onderzocht welk percentage van de woningen op het warmtenet moet zijn aangesloten, om aan het einde van de looptijd een netto contante waarde van € 0 te realiseren.

4 Energetische analyse

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de energetische analyse gegeven. Het doel van deze analyse is inzicht te krijgen in de omvang en karakteristiek van de energievraag. Dit is relevant voor het bepalen van de te leveren hoeveelheid energie, de dimensionering van de leidingen en het inschatten van de kosten en inkomsten.

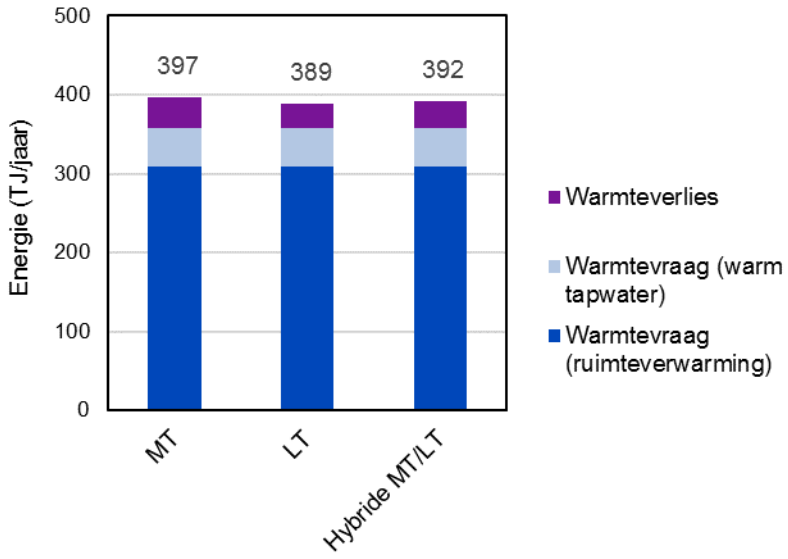
4.1 Jaarlijkse energievraag

Geleverde energie
De totale warmtevraag van alle objecten binnen het plangebied, uitgaande van de huidige situatie, is gelijk aan ruim 490 TJ per jaar. De dimensionering van het warmtenet op is gebaseerd op deze warmtevraag. Wat betreft de geleverde energie en de financiële analyse is alleen rekening gehouden met de woningen; de zakelijke objecten zijn daarbij buiten beschouwing gelaten. De totale warmtevraag van de woningen is 360 TJ per jaar.

Verwacht wordt dat de warmtevraag in de toekomst zal afnemen als gevolg van objectverbetering. Dit is een proces dat in principe los staat van de realisatie van het warmtenet. De urgentie van objectverbetering wordt echter wel groter door de aanleg van een warmtenet, omdat de objecten geschikt gemaakt moeten worden voor aansluiting op het warmtenet. Dit geldt voor zowel een MT-net als een LT-net; in het geval van een LT-net zijn de benodigde maatregelen ingrijpender. De reductie in warmtevraag zal in het geval van een LT-net dan ook sneller verlopen. Dit is gunstig met betrekking tot de duurzame ambities van de gemeente, maar ongunstig voor de business case, aangezien de inkomsten daardoor zullen afnemen.

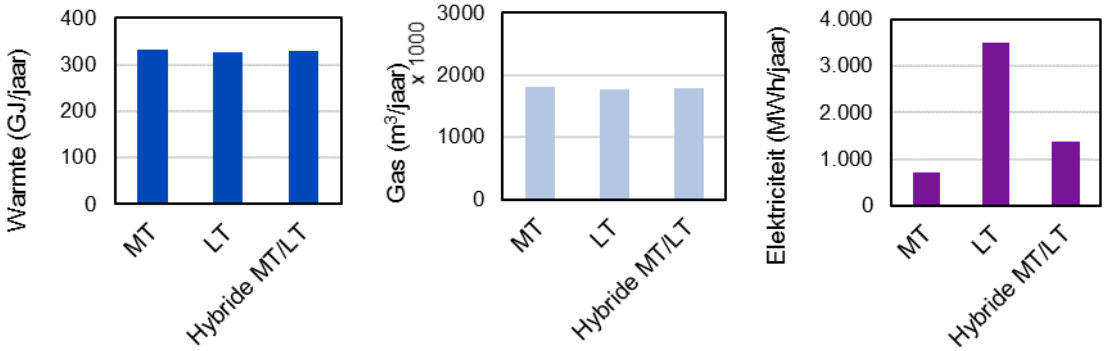
In de huidige analyse is géén rekening gehouden met een afname van de warmtevraag. De warmtevraag is gelijk voor alle varianten.

Benodigde energie
De benodigde energie is groter dan de geleverde energie, als gevolg van energieverliezen en pompenergie. Door de hogere temperaturen zijn de energieverliezen in een MT-net groter dan in een LT-net. Uit de berekeningen volgt dat de energieverliezen in het MT-net en het LT-net gelijk zijn aan respectievelijk circa 11% en circa 9%. De in totaal benodigde warmte voor de drie varianten is weergegeven in figuur 11. Hierbij is uitgegaan van de huidige energievraag en de warmteverliezen die bij deze warmtevraag in het warmtenet zouden optreden. Hoewel de energieverliezen in het MT-net groter zijn dan in het LT-net, zijn de verschillen erg klein ten opzichte van de totale hoeveelheid.

Figuur 11. Benodigde warmte voor de drie varianten. In deze figuur is geen rekening gehouden met het tijdsaspect; het betreft de huidige warmtevraag en de warmteverliezen die bij deze warmtevraag in het warmtenet zouden optreden.

Een deel van de warmte kan worden geleverd door AVR in Duiven. Een ander gedeelte zal worden geleverd door de hulpwarmtecentrale. Uitgaande van een gasgestookte hulpcentrale, resulteert dit in een gasgebruik. Verder is er elektriciteit benodigd voor het aandrijven van de pompen. In het geval van een LT-net of een hybride net is er tevens elektriciteit benodigd voor tapwaterverwarming door warmtepompen. Uiteindelijk moet er dus zowel warmte, gas als elektriciteit worden ingekocht. In figuur 12 wordt het gebruik hiervan vergeleken voor de drie varianten. De verschillen in warmte- en gasgebruik zijn relatief klein. Wel zijn er grote verschillen in elektriciteitsgebruik, die het gevolg zijn van de inzet van warmtepompen voor tapwaterverwarming in het geval van een LT-net en, in mindere mate, een hybride net.

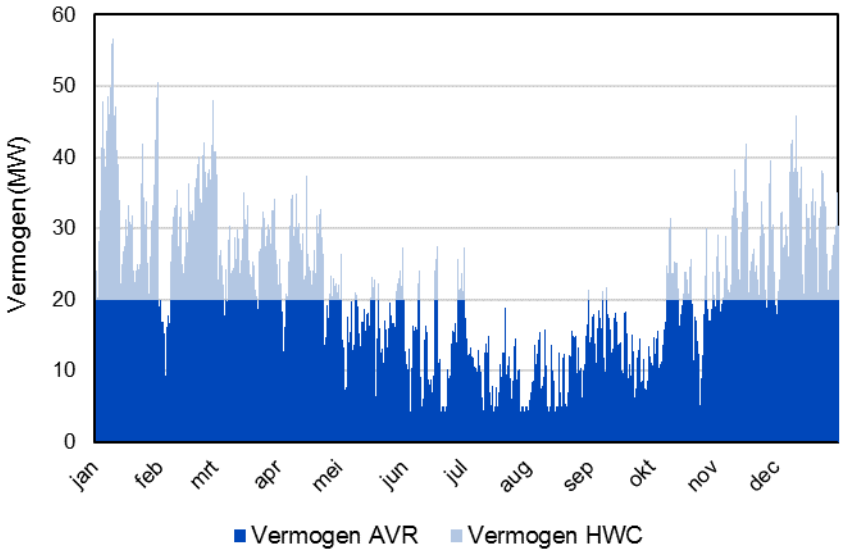

Figuur 12. Benodigde warmte voor de drie varianten. In deze figuur is geen rekening gehouden met het tijdsaspect; het betreft de huidige warmtevraag en de warmteverliezen die bij deze warmtevraag in het warmtenet zouden optreden.

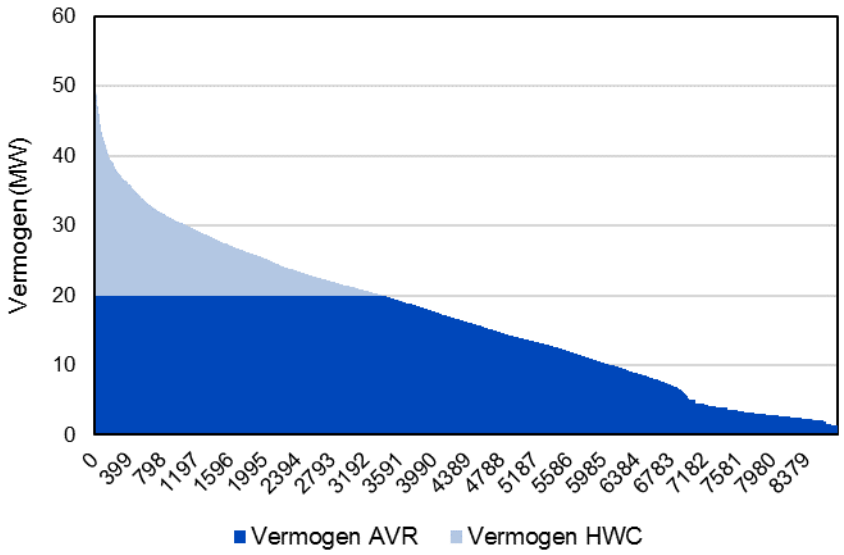
4.2 Vermogen versus energie

Naast de jaarlijkse energievraag is het belangrijk om te weten welke vermogens er worden gevraagd. Dit varieert gedurende het jaar, waarbij de piekvraag optreedt in de winterperiode. In figuur 13 is de vermogensvraag gedurende het jaar weergegeven voor het MT-net. Tevens is aangegeven welk deel van de warmte wordt geleverd door AVR (de zogenaamde basislast) en welk deel wordt geleverd door de hulpwarmtecentrale (de zogenaamde pieklast). Ditzelfde is weergegeven in de belastingduurkromme in figuur 14. Deze figuren illustreren dat AVR met 35% van het maximale

vermogen, 84% van de totale hoeveelheid warmte kan leveren. De hulpwarmtecentrale levert de rest, namelijk 65% van het maximale vermogen, maar slechts 16% van de totale hoeveelheid warmte.

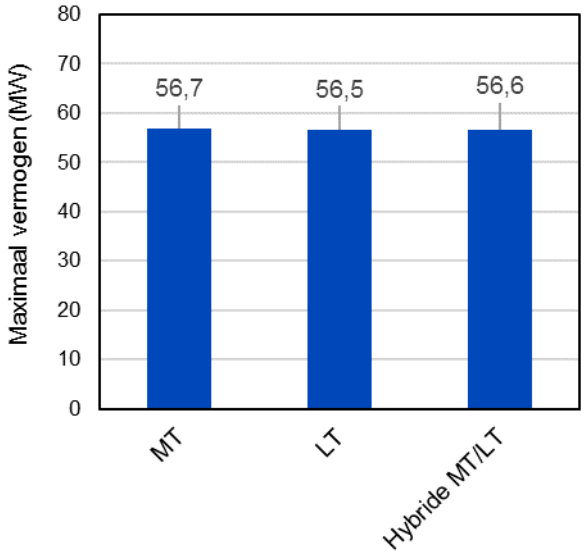

Figuur 13. Fluctuaties in de vermogensvraag gedurende het jaar voor een MT-net.

Figuur 14. Belastingduurkromme voor een MT-net.

Voor de dimensionering van de uitkoppeling bij AVR, de hulpwarmtecentrale en de leidingen is het maximale vermogen van belang. Deze is voor de drie varianten gegeven in figuur 15. Zoals uit deze figuur blijkt zijn de verschillen tussen de drie varianten zeer klein.

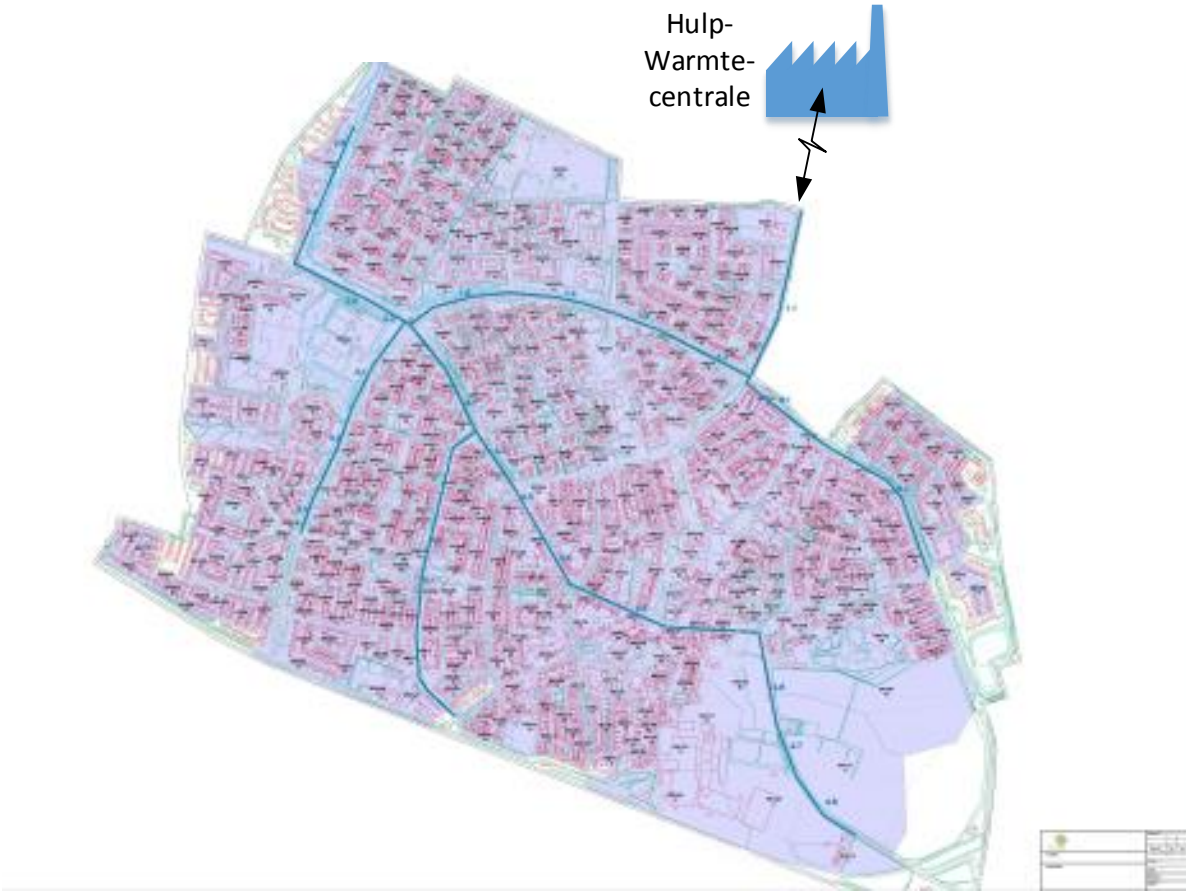
Figuur 15. Benodigd thermisch vermogen voor de drie verschillende varianten.

5 Technisch/functionele analyse

In dit hoofdstuk worden de ruimtelijk/functionele aspecten belicht. Hierbij gaat het om het leidingtracé en de omvang van het benodigde leidingwerk.

5.1 Leidingtracé

Op basis van de plattegrond van het plangebied is een leidingtracé ingetekend, zoals te zien in figuur 16. Het tracé is, hoewel logisch opgezet, arbitrair en heeft slechts tot doel een indicatieve schatting te maken van het benodigde leidingwerk. Binnen het tracé wordt onderscheid gemaakt tussen het primaire leidingwerk, waarmee de verschillende wijken worden gevoed, en het secundaire leidingwerk, dat zorgt voor de verdere distributie binnen de wijk. Daarnaast loopt er een transportleiding vanaf AVR in Duiven naar het plangebied (deze is niet weergegeven in de figuur). Het tracé is zodanig opgezet dat alle postcodegebieden worden bereikt. De aansluitleidingen naar de individuele objecten zijn niet ingetekend; voor de omvang hiervan is een inschatting gemaakt.

Figuur 16. Plattegrond van het plangebied, met daarin een indicatief leidingtracé van het gebied in Zevenaar-kern.

5.2 Omvang van het leidingwerk

Op basis van het tracé zoals weergegeven in figuur 16 is bepaald wat de totale lengte is van de benodigde leidingen. Dit betreft het totaal van aanvoer- en retourleidingen. Het resultaat is als volgt:

Transportleidingen:	15 km.
Primaire leidingen:	16 km.
Secundaire leidingen:	99 km.

Hoewel de benodigde leidinglengtes voor de drie varianten gelijk zijn, zijn er grote verschillen in de leidingdiameters. Dit komt omdat het temperatuurverschil tussen de aanvoer en de retour bij het LT-systeem (40-25 ºC) is gehalveerd ten opzichte van het MT-systeem (70-40 ºC). Dit betekent dat, om eenzelfde vermogen aan warmte te transporteren, een twee keer zo groot debiet nodig is. Daar staat tegenover dat voor een groot aantal (oudere) objecten aanzienlijke maatregelen nodig zullen zijn om de objecten geschikt te maken voor LT. Deze maatregelen zorgen voor een sterke vermindering van de warmtevraag. Dit effect is in deze analyse níet meegenomen.

Als gevolg van het bovenstaande zullen voor een LT-systeem aanzienlijk grotere leidingen nodig zijn dan voor een MT-systeem. Bij het hybride MT/LT-systeem geldt dit alleen voor het secundaire leidingwerk in de gebieden die worden voorzien van een LT-systeem.

6 Financiële analyse

6.1 Wettelijk kader

In de financiële analyse is rekening gehouden met de Warmtewet. Een onderdeel van de Warmtewet is het ‘niet-meer-dan-anders-principe’, wat inhoudt dat een gemiddelde gebruiker voor warmte niet meer betaalt dan deze gebruiker betaald zou hebben als hij/zij een gasaansluiting had. Een gevolg van dit principe is dat de warmteprijzen zijn gekoppeld aan de gasprijzen. In verband met de energietransitie is het heel goed mogelijk dat de Warmtewet in de komende jaren zal worden herzien. Daarbij wordt de koppeling met de gasprijzen wellicht losgelaten en worden de warmteprijzen mogelijk op een andere wijze begrenst. Dit kan uiteraard gevolgen hebben voor de business case zoals hieronder geschetst. Dit effect is niet meegenomen in het onderzoek. In paragraaf 2.5 wordt de gehanteerde jaarlijkse warmteprijsstijging besproken.

6.2 Kosten voor de gebruiker

Het vervangen van de verwarmingsketel door een aansluiting op het warmtenet resulteert in een vermindering van de kosten die zijn gerelateerd aan het gasgebruik. Daar staat tegenover dat er kosten worden gemaakt voor het realiseren van de aansluiting en het gebruik van warmte. Hieronder volgt een beschrijving van de diverse kostenposten waarmee een gebruiker te maken krijgt, gevolgd door een indicatie van de hoogte van deze kosten. Voor de levering van warmte gelden maximale tarieven. Deze worden jaarlijks vastgesteld door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) op basis van de Warmtewet. In het geval van een LT-net worden de woningen voorzien van een warmtepomp ten behoeve van tapwaterverwarming. Uitgangspunt in de haalbaarheidsstudie is dat zowel de investeringskosten als de kosten van het elektriciteitsgebruik van deze warmtepomp voor rekening van de warmteleverancier vallen. De kosten zijn hieronder dan ook niet meegenomen in de kosten voor de bewoner. De kosten voor de bewoner maken geen deel uit van de business-case.

Kosten woningverbetering

De onderzochte warmtenetvarianten zijn MT en LT met een respectievelijke aanvoertemperatuur van 70 ^{o}C en 40 ^{o}C. De warmteafgifte installaties in woningen en zeker die van oudere woningen zijn afgestemd op traditionele CV ketels die een hogere temperatuur leveren. Als de radiatoren een lagere temperatuur aangeboden krijgen, zijn de radiatoren te klein en leveren onvoldoende warmte. Daarom zouden ze vervangen moeten worden.
Echter, in de loop van de tijd zijn woningen veelal verbeterd met dubbelglas en vaak ook spouwisolatie. Hierdoor daalt de warmtevraag en kunnen de bestaande radiatoren veelal toe met een toevoertemperatuur van 70 ^{o}C. Dat geldt zeker voor nieuwere woningen van na 1980.
Om die reden is als uitgangspunt gehanteerd dat voor aansluiting op een MT-net, in woningen overwegend geen aanvullende maatregelen genomen hoeven te worden en slechts in een klein deel HR^{++} glas aangebracht zal moeten of een radiator vervangen. Er zijn daarom voor d MT variant geen kosten voor woningverbetering opgenomen anders dan voor inpandige aansluiting van de warmte-afleverset op de verwarmingsinstallatie.

Dit geldt niet voor aansluiting op een LT-warmtenet. Daarvoor zijn verdergaande maatregelen nodig. Dit betreft verbeterde gebouwisolatie, vervanging van radiatoren door lagetemperatuurconvectoren of vloerverwarming en extra leidingwerk binnen de woning. Dit zijn kostbare maatregelen. Daarbij moet opgemerkt worden dat de genoemde maatregelen ook bijdragen aan een vermindering van de energievraag, die tot op zekere hoogte ook zónder warmtenet wenselijk is. Bovendien zullen ook in het geval van alternatieve oplossingen, zoals all-electric verwarmingssystemen, vergelijkbare maatregelen nodig zijn.

Voor de verschillende woningtypes is een inschatting gemaakt voor de kosten per object van inpandige aansluiting op de warmteafleverset en woningverbetering. Het resultaat is te zien in onderstaande tabel.

	MT	LT
Flat	€ 400	€ 10.000
Rijwoning	€ 1.100	€ 20.000
2-onder-1-kap	€ 1.250	€ 23.000
Vrijstaand	€ 1.600	€ 28.000
Appartement	€ 900	€ 13.000

Voor alle woningen tezamen komen de kosten ingeval van een MT-net op circa € 10 miljoen en voor een LT net op € 180 miljoen.

Kosten warmtenetaansluiting en warmtegebruik

Eenmalige kosten:

- bijdrage aansluitkosten: een bijdrage aan de kosten die gemaakt worden om een object op het warmtenet aan te sluiten. Voor aansluitingen op een bestaand warmtenet geldt volgens de Warmtewet een maximaal tarief. Dit tarief geldt niet voor aansluitingen op een nieuw aangelegd warmtenet. In dit onderzoek wordt het bedrag bepaald dat, gegeven een bepaalde dekkingsgraad, nodig is een break-even punt van 25 jaar te realiseren. Dit bedrag wordt vervolgens gesplitst in de bovengenoemde bijdrage aansluitkosten en een aanvullende bijdrage aansluitkosten.

Jaarlijkse vaste kosten:

- vaste kosten van de levering van warmte. Deze zijn onafhankelijk van het warmtegebruik. Het maximale tarief volgt uit de Warmtewet;
- meetkosten: dit betreft de kosten voor het meten van het warmteverbruik. Het maximale tarief volgt uit de Warmtewet. Overigens moet het werkelijk in rekening gebrachte tarief worden gebaseerd op de werkelijke kosten.
- kosten voor het gebruik van een afleverset. Het afleverset vormt de koppeling tussen het warmtenet en de gebouwinstallaties, inclusief een warmtewisselaar ten behoeve van tapwaterverwarming. Uitgangspunt is dat de afleverset eigendom is van de warmteleverancier. Voor de kosten er van is een ervaringsgetal gehanteerd.

Variabele kosten

- kosten van de afgenomen warmte. Het maximale tarief volgt uit de Warmtewet;
- kosten van het toegenomen elektriciteitsgebruik voor koken;

Een overzicht van de kosten is weergegeven in onderstaande tabel. De bedragen zijn inclusief BTW en volgens het prijspeil van 2018.

Eenmalige kosten	basis aansluitkosten (BasisBAK)	€ 1037,78
	BAK25	Verschilt per scenario en variant
Vaste jaarlijkse kosten:	Vaste kosten meettarief:	€ 25,36
	Kosten gebruik afleverset:	€ 60,50 per jaar
	Vaste kosten warmtegebruik:	€ 309,52 per jaar
Variabele jaarlijkse kosten	Variable kosten warmtegebruik:	€ 24,05 per GJ
	Toegenomen elektriciteitsgebruik koken:	€ 80 per jaar

6.3 Business Case

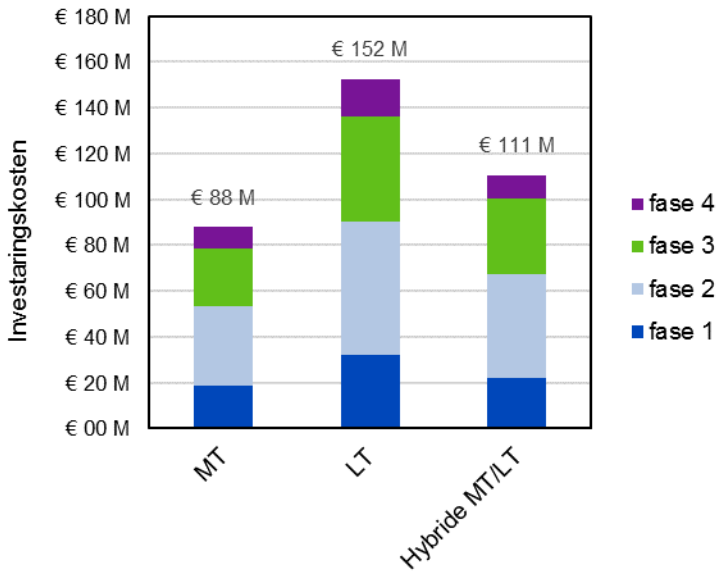
Bij het doorrekenen van de business case wordt rekening gehouden met investeringskosten, operationele kosten en opbrengsten. De kosten van de benodigde objectverbetering vallen buiten de business case en worden in onderstaande analyse dan ook niet meegenomen. De kosten van de afleversets en, in het geval van een LT-net, de warmtepompen, komen volgens de uitgangspunten ten laste van de warmteleverancier en vallen daarom wél binnen de analyse.

De onderstaande analyse is gebaseerd op het volgende:

- tenzij anders aangegeven, is in de eindsituatie 90% van de woningen en géén van de zakelijke objecten op het warmtenet aangesloten. Uitsluitend in de break-even analyse zijn andere percentages gehanteerd;
- tenzij anders is aangegeven, is de bijdrage aansluitkosten gelijk aan de bijdrage aansluitkosten die volgens de Warmtewet geldt voor *bestaande* warmtenetten. Uitsluitend in de break-even analyse is een aanvullende bijdrage aansluitkosten gehanteerd.

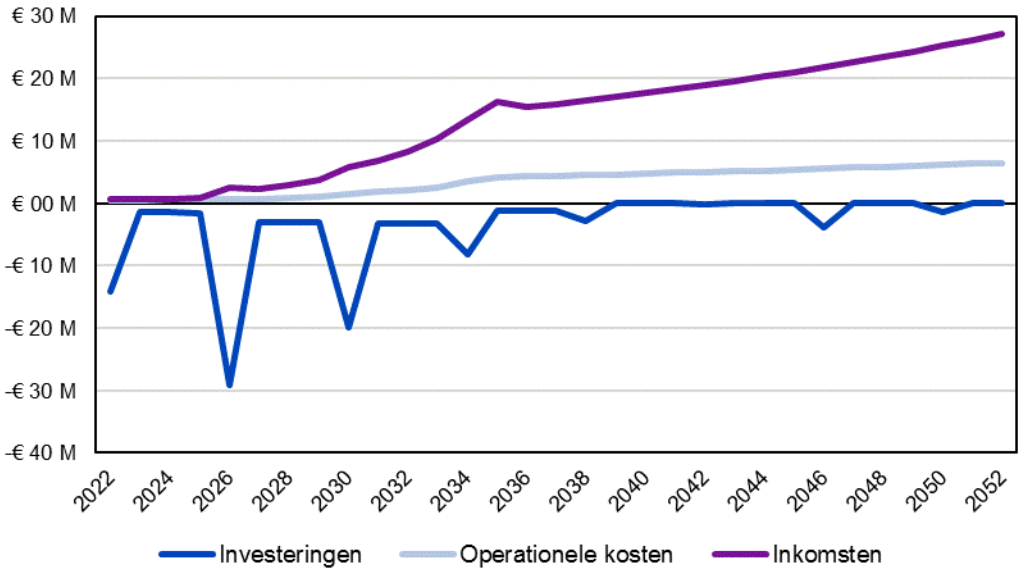
Investeringskosten, operationele kosten en opbrengsten

Het warmtenet wordt gefaseerd gerealiseerd. De investeringen zijn daarmee ook gefaseerd. Dit betreft met name de kosten van het leidingwerk dat wijk voor wijk wordt aangelegd. Een andere belangrijke factor is de aanleg van de transportleiding naar AVR Duiven en de realisatie van de uitkoppeling in de warmtecentrale. Aangezien het warmtenet en daarmee de warmte-afname in fase 1 nog beperkt zal zijn, nemen we aan dat de transportleiding pas in fase 2 wordt aangelegd. De investeringskosten in fase 2 zijn dan ook aanzienlijk hoger dan de kosten in de overige fasen. Een overzicht van de totale investeringskosten voor de drie verschillende varianten is gegeven in figuur 17. Zoals in de figuur is te zien, zijn de investeringskosten van een LT-net aanzienlijk hoger dan de kosten van een MT-net. Dit heeft voornamelijk te maken met de kosten van de warmtepompen, die in het geval van een LT-net in de woningen nodig zijn voor warm tapwaterbereiding. De meerkosten van de grotere leidingdiameters in het geval van een LT-net zijn relatief klein.

Figuur 17. Investeringskosten per fase, voor de drie varianten. Bedragen zijn exclusief BTW en volgens het prijspeil van 2018. Het betreffen geen contante waarden, oftewel: er is geen rekening gehouden met het effect van de fasering waarde van de investeringen.

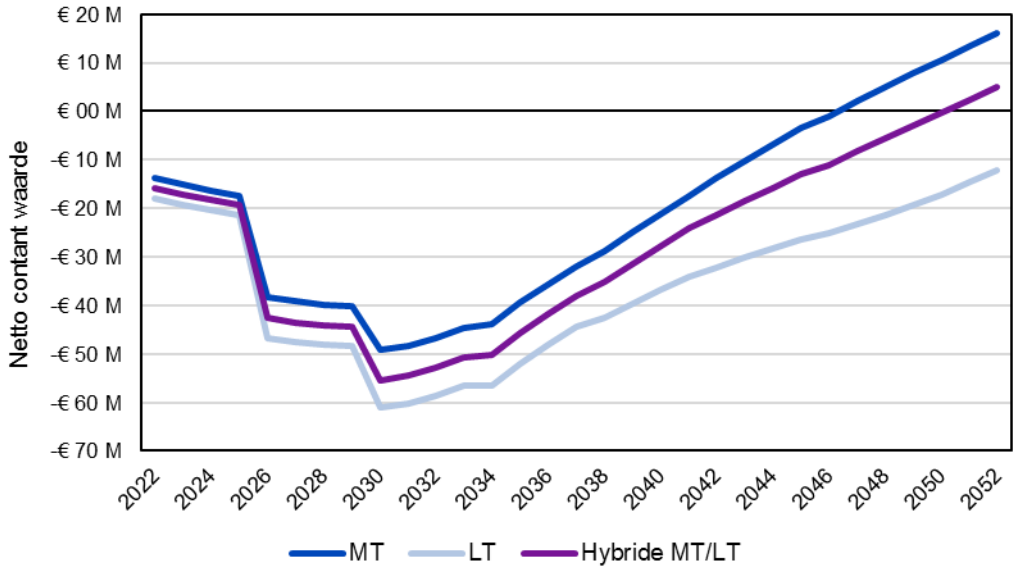
In figuur 18 is het verloop van de investeringen, de operationele kosten en de inkomsten gedurende de looptijd van 30 jaar weergegeven. De weergegeven situatie betreft de variant waarbij wordt uitgegaan van een MT-net, voor het scenario waarbij in de eindsituatie 90% van de woningen is aangesloten. De bedragen zijn gecorrigeerd voor inflatie en prijsstijgingen, (het zijn geen netto contante waarden). In de figuur is te zien dat er gedurende een periode van 16 jaar, tijdens de aanleg van het warmtenet, grote investeringen moeten worden gedaan. Hierbij is bij de start van iedere fase een piek te zien. De operationele kosten zijn aanvankelijk nog laag, maar nemen toe naarmate de realisatie vordert. Tegelijkertijd neemt ook het aantal aansluitingen toe, en daarmee de inkomsten. De lichte daling van de inkomsten in het jaar 2036 is te verklaren doordat er vanaf dat moment geen nieuwe aansluitingen meer worden gerealiseerd, waardoor de inkomsten uit eenmalige aansluitbijdragen vanaf dat moment vervallen.

*Figuur 18. Investeringskosten, operationele kosten en inkomsten gedurende de looptijd van 30 jaar. De weergegeven situatie betreft de variant waarbij wordt uitgegaan van een **MT-net**, voor het scenario waarbij in de eindsituatie **90% van de woningen is aangesloten**. Bedragen zijn exclusief BTW. Het betreffen géén contante waarden; inflatie en prijsstijgingen zijn wél meegenomen.*

Netto contante waarde

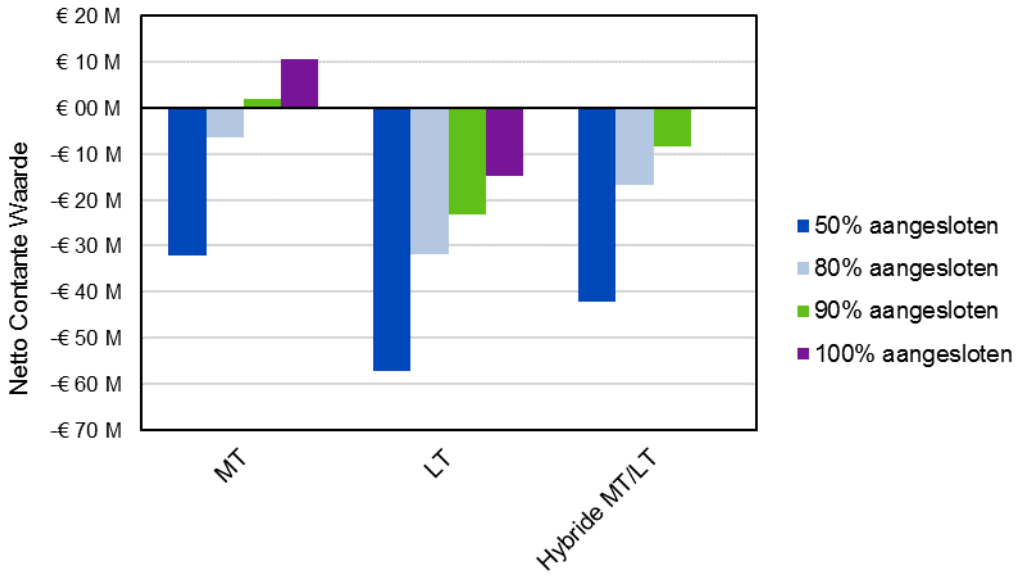
Voor een beoordeling van de business case is het van belang om rekening te houden met het effect van de fasering van de investeringen. Daarom zijn alle toekomstige kosten en inkomsten omgerekend naar netto contante waarden tegen de discontovoet van 7%. In figuur 19 is het verloop van de netto contante waarde gedurende de looptijd van 30 jaar weergegeven, van alle drie de varianten, voor het scenario waarbij in de eindsituatie 90% van de woningen is aangesloten. De bedragen in de figuur zijn cumulatief. In de figuur is te zien dat, voor het MT-net, de investeringen na circa 25 jaar zijn terugverdiend. Bij het LT-net worden de investeringen niet binnen 30 jaar terugverdiend. Het verschil tussen de twee varianten wordt voornamelijk veroorzaakt door het grote verschil in investeringskosten. De operationele kosten en de inkomsten zijn nagenoeg gelijk. De investeringen van het hybride net zijn na circa 29 jaar terugverdiend.

*Figuur 19. Verloop van de netto contante waarde gedurende de looptijd van 30 jaar, voor de drie varianten, voor het scenario waarbij in de eindsituatie **90% van de woningen is aangesloten**. Bedragen zijn exclusief BTW.*

Break-even op basis van het percentage aangesloten woningen

Aanvullend is onderzocht wat het effect is van het percentage woningen dat in de eindsituatie op het warmtenet is aangesloten op de netto contante waarde. Het resultaat hiervan is te zien in figuur 20. De bedragen in de figuur betreffen de netto contante waarde na 25 jaar, namelijk in 2047 voor de drie varianten. Wanneer slechts 50% of 80% van alle woningen is aangesloten is de NCW voor alle drie de varianten negatief. Wanneer 90% van de woningen is aangesloten, is de NCW positief in het geval van een MT-net. Voor een LT-net is de NCW ook wanneer 100% van de woningen is aangesloten nog steeds negatief.

*Figuur 20. Netto contante waarde van de drie varianten **na 25 jaar**, voor verschillende scenario's met betrekking tot het percentage aangesloten woningen en met een basisBAK. Bedragen zijn exclusief BTW. Bij de variant Hybride MT/LT is de netto contante waarde bij 100% aansluitingen ongeveer 0, waardoor de paarse balk daar niet zichtbaar is.*

Onderstaande tabel geeft het percentage aangesloten woningen dat benodigd is om na 25 jaar een NCW van € 0 te realiseren (het zogenaamde break-even-punt).

Variant	Percentage aangesloten woningen
MT-net	88%
LT-net	n.v.t.
Hybride MT/LT-net	100%

De tabel laat zien dat alleen een MT net een break-even punt heeft bij minder dan 100% aansluitingen. Voor een LT net ligt dat punt voorbij de 100% en kan dus alleen bereikt worden met een andere kostenopbouw, zoals hogere leveringstarieven. Het break-evenpunt van het hybride net ligt tussen die van de MT variant en de LT variant in en wordt bepaald door de fractie LT aansluitingen.

Break-even op basis van bijdrage aansluitkosten (BAK)
In het voorgaande is uitgegaan van de bijdrage aansluitkosten volgens de Warmtewet zoals deze nu geldt voor bestaande warmtenetten. Voor nieuwe warmtenetten is de bijdrage aansluitkosten niet vastgelegd.

Onderstaande tabel geeft per scenario aan hoe hoog de totale *gemiddelde* bijdrage aansluitkosten (BAK) per object zou moeten zijn om na 25 jaar het break-even punt te bereiken. De bedragen zijn exclusief BTW en volgens het prijspeil van 2018. Een waarde kleiner of gelijk aan nul geeft aan dat een BAK bijdrage in die situatie niet nodig is.

Tabel 2. Vereiste totale BAK exclusief BTW per object en per scenario: het bedrag inclusief de BasisBAK (à € 857,-) dat per object nodig is voor een break/even punt na 25 jaar bij de aangehouden financiële parameters.

	50% van woningen aangesloten (5500 objecten)	80% van woningen aangesloten (8900 objecten)	90% van woningen aangesloten (10.000 objecten)	100% van woningen aangesloten (11118 objecten)
MT-net	€ 10.920	€ 2.140	-	€ 0
LT-net	€ 18.870	€ 7.100	€ 4.930	€ 3.180
Hybride MT/LT-net	€ 14.150	€ 4.160	€ 2.300	€ 820

Voor een individuele aansluiting op het hybride MT/LT wijkt de BAK af van de gemiddelde waarde: voor objecten die op het MT deel aangesloten waren of blijven, geldt de BAK waarde voor een MT-net en voor objecten die op een LT deel aangesloten worden, de BAK waarde voor een LT aansluiting.

De tabel laat zien dat de dekkingsgraad van het warmtenet tenminste ongeveer 80% of hoger zou moeten zijn en dan vooral voor een MT net realistische BAK waarden laat zien. Dat komt vooral doordat voor een LT aansluiting een (individuele) warmtepomp voor warmtapwaterbereiding nodig is.

Bij een hoge BAK waarde moet in het kader van de energietransitie en “gasloos” wel bedacht worden dat het alternatief “all-electric” is, waarvoor ook per object ook substantiële kosten, onder andere voor een warmtepomp, gemaakt zouden moeten worden. Een vergelijking daarmee valt buiten het bestek van dit onderzoek.

7 Duurzaamheid

De duurzaamheid van het warmtenet is van belang in het kader van de duurzame ambities van de gemeente. Ook bij het creëren van voldoende draagvlak onder de bewoners speelt de duurzaamheid van het warmtenet een rol. Daarnaast kan het van belang zijn voor woningbouwcorporaties om een opgelegde energielabelsprong van hun bestaande woningvoorraad te (helpen) realiseren en moet eventuele nieuwbouw voldoen aan de eisen met betrekking tot de energieprestatie conform NEN 7120 of later NTA 8800 en BENG. Aansluiting op een warmtenet dat duurzame warmte levert kan daaraan een significante bijdrage leveren.

De duurzaamheid van het systeem is gedeeltelijk gerelateerd aan het warmtenet zelf en gedeeltelijk aan de warmtebron. Wat betreft het warmtenet zelf gaat het vooral om de warmteverliezen en de benodigde elektrische hulpenergie voor pompen. Het warmteverlies wordt bepaald door de temperatuur en de lengte van het net. De pompenergie is in grote mate afhankelijk van de afstand waarover de warmte moet worden getransporteerd en de dichtheid van het leveringsgebied (het aantal afnemers en hun onderlinge afstand).

Voor het beoordelen van de energieprestatie van maatregelen op gebiedsniveau, zoals een warmtenet, wordt een genormaliseerde methode gebruikt, die is vastgelegd in NEN/NVN 7125. De energieprestatie wordt daarbij uitgedrukt in de zogenaamde equivalent opwekkingsrendement (EOR). In deze methode wordt rekening gehouden met zowel de energieverliezen in het warmtenet zelf als de energie-efficiëntie van de warmteopwekking door AVR, de hulpwarmtecentrale en de elektrische hulpenergie die door het warmtenet wordt gebruikt voor onder andere de transportpompen.

Wat betreft de duurzaamheid van de warmtebron spelen er een aantal aspecten. In het onderzochte systeem voor Zevenaar wordt 86%van de warmte geleverd door AVR (in de eindsituatie, bij een dekkingsgraad van 90%).

AVR verbrandt afval en wekt daarmee elektriciteit op. De resterende warmte zou kunnen worden aangemerkt als restwarmte. Toch is dat niet helemaal waar: doordat warmte uit de centrale afgetapt wordt, neemt het rendement voor elektriciteit opwekking af en moet als gevolg daarvan “elders” of in de centrale zelf extra elektriciteit worden opgewekt. Dit wordt “derving” genoemd. De derving van de AVR centrale volgens de kwaliteitsverklaring van warmtenet Duiven- Westervoort- Arnhem 14,7% Met het primaire energiegebruik dat daarvoor nodig is wordt een “equivalent thermisch opwekkingsrendement” van de centrale bepaald. Volgens NEN 7120 geldt voor een AVI (afvalverbrandingsinstallatie) een primaire energiefactor voor aangeleverde energie van 0,5. De bijstookfactor van AVR wordt daarmee 0,147/0,5 = 0,29.

De warmte die door AVR wordt geproduceerd is een bijproduct van de afvalverwerking. Dit afval bestaat uit een deel biogene massa en een deel niet –biogeen. De overheid stelt (jaarlijks) het percentage biogeen vast. Momenteel is dit vastgesteld op 50%. Dit deel is als biomassa aan te merken en het verbranden er van heeft volgens de huidige normen (NEN 7120 en NEN 7125) geen primair energiegebruik en CO_2 productie tot gevolg.

Bovenstaande resulteert in een primair energiegebruik van 0,29 * 0,5 = 0,15 GJ per GJ geleverde warmte door AVR, ofwel een equivalent thermisch opwekkingsrendement van η_{th} = 6,8.

Toch zijn hier enkele kanttekeningen bij te maken. Bezien vanuit het perspectief van energieproductie vormt het afval de brandstof van de energiecentrale. Dit afval is weliswaar een restproduct, maar toch

is de duurzaamheid ervan twijfelachtig. Daar komt bij dat de verbranding van afval resulteert in schadelijke emissies.

Een ander aspect betreft de vraag wat het betekent wanneer de warmtelevering afhankelijk is van de beschikbaarheid van afval. Door de grootschalige gescheiden inzameling van plastic afval is de hoeveelheid restafval in de afgelopen jaren aanzienlijk verminderd. Bovendien is de calorische waarde, oftewel de energie-inhoud van het restafval, afgenomen. Als gevolg daarvan is er momenteel in Nederland een grote overcapaciteit aan afvalverbrandingsinstallaties (AVI's). De verwachting is, mede in verband met het huidig beleid, waarin steeds meer wordt ingezet op 'circulariteit', dat de hoeveelheid afval in de toekomst nog verder zal afnemen. Om dit te compenseren wordt er steeds meer afval uit het buitenland geïmporteerd, om dit vervolgens in Nederlandse AVI's te verwerken. Afgezien van de wettelijke waardering is het de vraag in hoeverre dit wenselijk is en als duurzaam kan worden beschouwd. Bovendien lijkt afvalverbranding te concurreren met het verminderen, scheiden en hergebruiken van afval.

Naast AVR als warmtebron is er een hulpwarmtecentrale, die een kleiner gedeelte van de warmte levert. Deze is volgens de huidige uitgangspunten gasgestookt. Gas is een fossiele brandstof, waarmee deze installatie niet als duurzaam kan worden aangemerkt en dat heeft een negatief effect op het equivalente opwekkingsrendement van het warmtenet als geheel. De hulpwarmtecentrale zal slechts worden ingezet wanneer AVR onvoldoende vermogen kan leveren. Uit de huidige berekeningen volgt dat de hulpwarmtecentrale circa 16% van de warmte zal leveren. In paragraaf 2.3 is reeds aangegeven dat de HWC ook gasloos en CO_2 neutraal kan worden uitgevoerd. Dan levert de HWC geen negatieve bijdrage aan de duurzaamheid van het warmtenet.

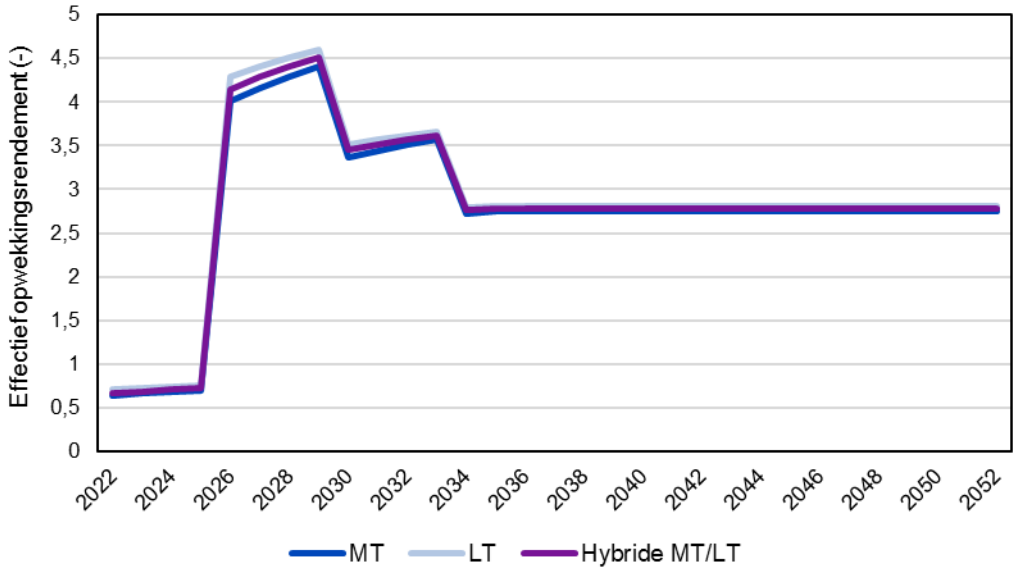
Ook de warmteverliezen beïnvloeden de EOR van het warmtenet. De invloed verloopt in de tijd. Door verdergaande uitbreiding van het net neemt het warmteverlies toe. Uitgedrukt als fractie van de warmtelevering neemt de invloed echter af, vanwege de toename van het aantal aansluitingen.

Als gevolg van een lagere nettemperatuur is het warmteverlies voor variant 2 (MT warmtenet) veel lager als voor variant 1 (MT warmtenet). Het warmteverlies voor variant 2 neemt toe van 3.000 GJ in jaar 1 tot 38.000 GJ in jaar 16. In dezelfde periode neemt de warmtevraag toe van 13.400 GJ tot 322.000 GJ (in het 90% scenario). Hoewel het warmteverlies absoluut gezien dus toeneemt, neemt het relatief gezien af van en wel van 22% in jaar 1 tot 9% in jaar 16. Dit geldt voor variant 2 (LT). Voor variant 1 (MT) treedt in jaar 1 een warmteverlies op van 36% en in jaar 16 is dat 12 %.

De resulterende EOR van het warmtenet in jaar 1 voor variant 1 (MT) en variant 2(LT) is respectievelijk 0,63 en 0,71. Na aansluiting op de AVR neemt de EOR sterk toe tot respectievelijk 4 en 4,13. In de loop van fase 2 begint de EOR voor beide varianten weer af te nemen als gevolg van een toenemende inzet van de HWC om na voltooiing van het warmtenet (met 90% dekking) te eindigen op een waarde 2,75 voor het MT warmtenet en 2,81 voor het LT warmtenet.
Voor variant 3 (hybride LT/MT warmtenet) is een EOR bepaald van 2,79 in de eindsituatie.

Uitgaande van een huidige situatie met 100% gasgestookte objecten, is het jaar opwekkingsrendement van gecombineerde ruimte/ en tapwaterverwarming 80%. Met een MT warmtenet is dit rendement en dus ook de duurzaamheid van de opwekking een factor 3,4 hoger.

Het verloop van de primaire energiefactor voor het systeem gedurende de looptijd van 30 jaar is weergegeven in figuur 21. In fase 1 wordt alle warmte geleverd door de hulpwarmtecentrale. De het equivalente opwekkingsrendement is dan laag, maar neemt eerst langzaam en vanaf fase 2 behoorlijk toe. Dit komt doordat de geleverde energie toeneemt, bij slechts een geringe toename van de warmteverliezen en pompenergie. Vanaf fase 2 neemt AVR de warmtelevering grotendeels over van de hulpwarmtecentrale met een sprong in de EOR als gevolg. Daarna blijft de AVR een maximale bijdrage leveren, en wordt naarmate het aantal aansluitingen verder groeit, de HWC weer meer ingezet ren daalt het equivalente opwekkingsrendement weer.

Figuur 21. Het equivalente opwekkingsrendement conform NVN/NEN 7125, voor de drie varianten.

8 Conclusies en aanbevelingen

Dit hoofdstuk beschrijft de conclusies met betrekking tot de energetische en financiële analyse en uiteindelijk de haalbaarheid van het warmtenet, in drie varianten. Daarna volgt een aantal aanbevelingen over eventueel vervolgonderzoek.

8.1 Energetische aspecten

Analyse van het huidig energiegebruik levert een totale warmtevraag van alle woningen binnen het plangebied, uitgaande van de huidige situatie, dat gelijk is aan 360 TJ per jaar. Tijdens het transport van de warmte in het leidingnet treden warmteverliezen op. Om 360 TJ aan warmte te leveren is daarom 400 TJ aan warmte benodigd. De warmtevraag fluctueert gedurende het jaar en is het grootst in de winterperiode. Het maximaal benodigd thermisch vermogen, inclusief compensatie van energieverliezen, is gelijk aan 56,6 MW in het geval van een MT-net.

De warmte zal grotendeels worden geleverd door AVR in Duiven. Een ander gedeelte zal worden geleverd door de hulpwarmtecentrale. AVR kan een maximaal vermogen leveren van 20 MW. Uit de analyse blijkt dat dit ongeveer 35% van het maximale vermogen is. Hiermee kan AVR 84% van de totale hoeveelheid warmte leveren. De hulpwarmtecentrale levert de rest, namelijk 65% van het maximale vermogen, maar slechts 16% van de totale hoeveelheid warmte.

De warmte die van AVR wordt afgenomen wordt direct in de vorm van warmte ingekocht. De warmte die wordt geleverd door de hulpwarmtecentrale wordt opgewekt met behulp van gas, en resulteert daarom in een gasgebruik. Daarnaast is er nog elektriciteit benodigd voor het aandrijven van de pompen.

8.2 Functionele aspecten

De keuze voor een MT-net of een LT-net heeft een drietal belangrijke consequenties:

- voor een LT-net moeten de leidingen groter worden uitgevoerd dan voor een MT-net;
- woningen die zijn aangesloten op een LT-net hebben aanvullend een warmtepomp nodig; bij een aansluiting op een MT-net is dit niet nodig;
- voor aansluiting op een LT-net moeten de woningen een hogere thermische kwaliteit hebben dan voor aansluiting op een MT-net. De meeste woningen zullen zonder veel aanpassingen geschikt gemaakt kunnen worden voor aansluiting op een MT-net. Voor de aansluiting op een LT-net zullen voor de meeste woningen ingrijpende maatregelen nodig zijn. De kosten van de benodigde woningverbeteringen vallen in deze studie volledig ten laste van de woningeigenaren en zijn daarmee geen onderdeel van de business case.

8.3 Financiële aspecten

Voor de financiële analyse is als uitgangspunt gehanteerd dat het warmtenet zal worden gerealiseerd in vier fasen van vier jaar, te starten in 2022. In die tijd wordt het warmtenet steeds verder uitgebreid. Ook het aantal aansluitingen neemt gedurende de tijd geleidelijk toe.

De investeringskosten worden grotendeels gevormd door de kosten van de aanleg van het warmtenet. Daarnaast zijn er kosten in de woning bij het realiseren van een aansluiting. Dit betreft met name de afleversets en, in het geval van een LT-net, de kosten van een warmtepomp voor de bereiding van warm tapwater. Uitgangspunt is dat afleverset en warmtepomp in eigendom zijn van de warmteleverancier. De kosten voor woningverbetering vallen ten laste van de woningeigenaren. De totale investeringskosten zijn geraamd op circa € 72 Miljoen voor een MT-net en circa € 123 Miljoen voor een LT-net.

De operationele kosten bestaan uit een aantal posten. De grootste kostenpost is de inkoop van energie. Dit betreft warmte die moet worden ingekocht van AVR, gas ten behoeve van de hulpwarmtecentrale en elektriciteit voor het aandrijven van de transportpompen. Daarnaast zijn er onderhoudskosten en overige operationele kosten. De operationele kosten zijn grotendeels gerelateerd aan de hoeveelheid geleverde energie en nemen daarom geleidelijk toe naarmate de realisatie van het warmtenet vordert en het aantal aansluitingen toeneemt.

Ook de inkomsten bestaan uit een aantal posten. Met name de inkomsten uit de levering van warmte. Daarnaast zijn de inkomsten uit de aansluitbijdragen, die eenmalig door de gebruikers worden betaald bij het realiseren van de aansluitingen. De operationele kosten zijn grotendeels gerelateerd aan de hoeveelheid geleverde energie en nemen daarom geleidelijk toe naarmate de realisatie van het warmtenet vordert en het aantal aansluitingen toeneemt.

Voor een beoordeling van de business case is het van belang om rekening te houden met het effect van de fasering van de investeringen. Daarom zijn alle toekomstige kosten en inkomsten omgerekend naar netto contante waarden tegen de discontovoet van 7%.

Op grond van de huidige analyse kan worden gesteld dat, wanneer minimaal 88% van de woningen wordt aangesloten, de aanleg van een MT-net bij de hiervoor genoemde discontovoet, binnen 25 jaar kan worden terugverdiend. Hierbij kan de bijdrage aansluitkosten op het niveau worden gesteld dat ook geldt voor bestaande warmtenetten. Indien de verwachting is dat er minder woningen worden aangesloten, dan zal er een hogere bijdrage aansluitkosten benodigd zijn om dezelfde terugverdientijd te realiseren.

Op dezelfde wijze kan worden gesteld dat de aanleg van een LT-net níet binnen 25 jaar zal worden terugverdiend. Het verschil in financiële haalbaarheid tussen een MT-net en een LT-net wordt in grote mate veroorzaakt door de grote investering in individuele warmtepompen, die in de analyse volledig ten laste komt van de eigenaar/exploitant van het warmtenet. De dimensionering van het warmtenet draagt in mindere mate bij aan de grotere investering. Om de hoge kosten te dekken zou de bijdrage aansluitkosten verhoogd kunnen worden. Het is de vraag wat dit betekent voor het draagvlak en het aansluitingen. Daar komt bij dat aansluiting op een LT-net voor veel – met name oudere - woningen aanzienlijke investeringen in de verbetering van de thermische kwaliteit vergt.

Een hybride warmtenet, dat gedeeltelijk als MT-net en gedeeltelijk als LT-net wordt uitgevoerd, kan binnen 25 jaar worden terugverdiend. Daarvoor is het wel nodig dat álle woningen op het warmtenet worden aangesloten. Wanneer dat niet het geval is, zal er een hogere bijdrage aansluitkosten in rekening moeten worden gebracht.

Met een “BasisBAK” laat een LT-net voor Zevenaar-kern geen realistische terugverdientijd zien. Voor een MT -net ligt dit anders, hoewel de dekkingsgraad (het % aansluitingen) dan hoog is. De BAK is een parameter die beleidsmatig bepaald zou kunnen worden en die, gegeven de realisatiekosten en (overige) inkomsten, de bepalende factor voor de terguverdientijd en dus de haalbaarheid. Het geven van een richtlijjn voor een acceptabel BAK bedrag vast buiten het bestek van deze studie.

8.4 Duurzaamheid

De energieprestatie kan worden beoordeeld met het equivalente opwekkingsrendement (EOR). Uit de berekeningen volgt een EOR van 2,75 voor het MT-net en een EOR van 2,81 voor het LT-net. De energieprestatie van een warmtenet, gevoed door AVR, is daarmee een factor 4 hoger dan een situatie met individuele CV-ketels. De duurzaamheid van het net kan verder worden verhoogd door de hulpwarmtecentrale niet met gas, maar met (bijvoorbeeld) bio-olie te stoken.

8.5 De haalbaarheid van het warmtenet

Technisch gezien zijn alle drie de varianten haalbaar. Met een thermisch vermogen van 20 MW kan AVR voldoende warmte leveren om de basiswarmtevraag van de woningen te dekken. De

piekwarmtevraag wordt dan geleverd door een hulpwarmtecentrale. De temperaturen die worden geleverd door AVR en de hulpwarmtecentrale zijn voldoende hoog om zowel een middentemperatuurnet (MT-net) als een lagetemperatuurnet (LT-net) te realiseren.

Vanuit energetisch oogpunt is een middentemperatuurnet (MT-net) iets minder gunstig dan een lagetemperatuurnet (LT-net). Vanuit financieel oogpunt is een MT-net juist gunstiger. Een hybride warmtenet zit wat betreft energiegebruik en financiële consequenties ongeveer tussen de andere twee varianten in.

Alles in overweging nemende, kan worden geconcludeerd dat de realisatie van een MT-net het meest haalbaar is. Een hybride MT/LT-net is ook haalbaar, maar heeft vrijwel geen meerwaarde. Wel kan het zinvol zijn om het warmtenet te laten functioneren als MT-net, maar te ontwerpen als LT-net. Dit betreft dan uitsluitend het leidingnet, dat groter wordt gedimensioneerd. Dit extra investering die dit vergt blijkt beperkt te zijn ten opzichte van het totaal. Het voordeel hiervan is dat het flexibiliteit biedt voor de toekomst. Wanneer de thermische kwaliteit van de woningen in de loop der jaren voldoende is verbeterd, kan dan alsnog worden omgeschakeld naar LT. Daarmee ontstaan er meer mogelijkheden voor het aansluiten van alternatieve, duurzamer warmtebronnen.

8.6 Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Een warmtenet is slechts één van de mogelijke oplossingen om aardgasvrij te worden. Welke oplossing het meest gunstig is verschilt per situatie. Geadviseerd worden om tevens een onderzoek te verrichten naar alternatieve oplossingen, in het bijzonder een volledig elektrische energievoorziening.

Het huidige haalbaarheidsonderzoek betreft een eerste verkenning, waarin een aantal varianten is onderzocht en enkele scenario's met betrekking tot het percentage woningen dat wordt aangesloten. Aanbevolen wordt om het onderzoek verder uit te breiden met een aantal scenario's en/of een gevoeligheidsanalyse, waarbij rekening wordt gehouden met een veranderende warmtevraag, de mogelijkheid van zakelijke aansluitingen en een veranderend klimaat.

In verband met de afstand tussen AVR en Zevenaar en de daaraan gerelateerde warmteverliezen, de (on)wenselijkheid van de afhankelijkheid van één (commerciële) leverancier en de twijfelachtige toekomst van warmtelevering door afvalverbrandingsinstallaties, wordt aanbevolen te zoeken naar eventuele andere warmtebronnen, die wellicht duurzamer zijn en/of dichterbij gelegen zijn.

Bewoners hebben keuzevrijheid met betrekking tot het al dan niet aansluiten op het warmtenet. Voldoende aansluitingen is echter essentieel om het project rendabel te maken. Draagvlak is dan ook cruciaal. De kosten voor bewoners en de duurzaamheidsaspecten van warmtelevering door AVR zijn daarvoor cruciaal. Aanbevolen wordt het draagvlak te onderzoeken middels een marktonderzoek.

9 Referenties

[1] *Haalbaarheidsonderzoek Warmte -A0_L_PDF.*

[2] *Postcodes haalbaarheidsonderzoek.*

[3] *Postcode 6 energie in beeld.*

[4] *Woningbestand geanonimiseerd.*

[5] Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI), *Klimatologie, Uurgegevens van het weer in Nederland - Download.*

[6] Nederlands Normalisatie-instituut (NNI), „NEN 5060:2018, Hygrothermische eigenschappen van gebouwen - Referentieklimaatgegevens," 2018.

[7] ECN, „Kentallen warmtevraag woningen," 2009.

[8] Energy Matters, „Eindrapportage veldtesten, Energieprestaties van 5 warmtetechnieken bij woningen in de praktijk," 2014.

Deerns Nederland B.V.
Bouwfysica & Energie
Fleminglaan 10
2289 CP Rijswijk
Postbus 1211
2280 CE Rijswijk
bouwfysica@deerns.com
www.deerns.nl

EEN WARMTENET VOOR ZEVENAAR

Verdiepende haalbaarheidsstudie

SAMENVATTING: In de kern Zevenaar is een warmtenet een realistische en haalbare optie voor de verwarming van woningen en bedrijven. De gemeente Zevenaar kan hiermee een groot deel van haar verduurzamingsopgave realiseren en haar inwoners ondersteunen bij de overgang naar duurzame verwarming.

M. Vellema (Dupam) & H. Eetgerink (PAM Energieconsult), 30 januari 2020

1 Samenvatting

De gemeente Zevenaar heeft een “Transitievisie Warmte” ontwikkeld. Daarin staan de mogelijkheden om woningen aardgasvrij te maken. Een van de opties voor de kern Zevenaar (en dus niet de omliggende dorpen) is een “middentemperatuur warmtenet”. Dit is een stadsverwarming die water van 70 graden Celsius de woningen instuurt om deze via bestaande radiatoren te verwarmen en van warm tapwater te voorzien (voor douche, afwas, et cetera).

In 2018 heeft ingenieursbureau Deerns in opdracht van de gemeente Zevenaar een verkennend onderzoek uitgevoerd: is een warmtenet technisch en economisch haalbaar? Zij onderzochten wat er nodig is voor de aanleg en de exploitatie van de warmtenetten, onder meer met een businesscase. Daaruit komt naar voren dat voor de kern Zevenaar een middentemperatuur warmtenet haalbaar is. Dit onderzoek is het uitgangspunt voor de studie die nu voor u ligt.

Dit onderzoek: haalbaarheid van een middentemperatuur warmtenet
Ons onderzoek moet de haalbaarheid van een middentemperatuur warmtenet inzichtelijk maken. We kunnen concluderen dat een warmtenet in Zevenaar een reëel alternatief is voor aardgas als warmtebron voor de verwarming van woningen en bedrijven. Belangrijk is dat de gemeente een initiërende rol neemt om het warmtenet gerealiseerd te krijgen in samenwerking met andere stakeholders.

Ook is duidelijk dat er scherp in verschillende scenario’s gedacht moet worden. Een van de scenario’s is om direct met Vattenfall de samenwerking te zoeken, omdat zij de warmte bij de AVR gecontracteerd hebben. In dat geval kan het warmtenet van Duiven waarschijnlijk worden doorgetrokken en kan mogelijk gebruik worden gemaakt van de hulpwarmtecentrales die in dat warmtenet al aanwezig zijn.
Het tweede scenario gaat uit van een warmtenet zonder Vattenfall, maar met warmte van de AVR en/of Sparkling Biomass. Hiervoor moet er een langere hoofdtransportleiding worden aangelegd en moeten er hulpwarmtecentrales worden gebouwd.

Warmtebronnen
In dit onderzoek doen wij een inventarisatie van bronnen. Welke bronnen zijn beschikbaar, zowel bezien vanuit de levering van voldoende warmte als vanuit de contracteerbaarheid van de warmte? Er blijkt voldoende warmte beschikbaar en contracteerbaar voor een warmtenet in de kern Zevenaar om de basislast van 20 MW-warmte te leveren. Vanwege kostenefficiency wordt de piekwarmte geleverd door een hulpwarmtecentrale. Ook als de bedrijventerreinen aansluiten, is er voldoende warmte beschikbaar voor de basislast.

Draagvlak bij bewoners en stakeholders
De conclusie van het draagvlakonderzoek dat onderdeel uitmaakt van ons onderzoek is dat er een voorzichtig draagvlak is bij de stakeholders (Baston, particuliere woningeigenaren, commerciële verhuurders, zorginstellingen, gemeentelijke vastgoed, et cetera). Maar er is een dunne scheidslijn tussen wel of niet willen aansluiten, vooral afhankelijk van de kosten. Vooralsnog lijkt een dekkingsgraad van 80% een goed te verdedigen aanname voor de businesscase.

Draagvlak bij exploitanten
Ons onderzoek toont aan dat de geselecteerde exploitanten allemaal interesse hebben om mee te denken in de volgende fase. Velen van hen vragen of ze (in vertrouwelijkheid) mee kunnen rekenen aan de businesscase. Daaruit blijkt dat de partijen ook daadwerkelijk geïnteresseerd zijn om een warmtenet in Zevenaar te exploiteren.

Bijstelling businesscase
De parameters van de businesscase die als basis voor ons onderzoek diende konden nog beter op de praktijk afgestemd worden, gaven de geïnterviewde exploitanten aan. Daarom hebben we de businesscase aangepast. Denk daarbij aan de warmtevraag per woning, de dimensionering en lengte van het leidingwerk, een inschatting van de inkoop van warmte, de toepassing van een hulpwarmtecentrale...

Rol van de gemeente
Er ligt volgens alle marktpartijen een belangrijke rol voor de gemeente, als partner in de openbare ruimte en als regisseur/opdrachtgever. Maar ook als partner in het reduceren van risico's. Bijvoorbeeld door het financiële vraagstuk op te lossen zodat inwoners een betaalbare en betrouwbare energievoorziening krijgen. En door te zorgen voor draagvlak bij inwoners om aan te sluiten op het warmtenet.

Inhoudsopgave

1 Samenvatting 1

2 Het onderzoek en de conclusies 5

2.1 Doel van dit onderzoek 5

2.2 Conclusies en aanbevelingen 6
2.2.1 Algemene conclusie 6
2.2.2 Conclusies van de deelonderzoeken 7
2.2.3 Aanbevelingen 7

2.3 Leeswijzer 9

3 Warmtebronnen 10

3.1 Doel: inventarisatie van bronnen 10

3.2 Conclusies 10

3.3 Inventarisatie en vergelijking van potentiële leveranciers 12
3.3.1 AVR 13
3.3.2 Vattenfall 13
3.3.3 Sparkling Biomass 13
3.3.4 Waterschap Rijn en IJssel 14
3.3.5 Gasunie Zweekhorst 14
3.3.6 Compaxo 15
3.3.7 Jazo 15
3.3.8 Kinkelder 15
3.3.9 Geothermie 15

4 Draagvlakpeiling 16

4.1 Doel van de draagvlakpeiling 16

4.2 Conclusies 16

4.3 Peiling volgens twee sporen 17

4.4 Resultaten van de draagvlakpeiling 17
4.4.1 Particuliere woningeigenaars 18
4.4.2 Overige stakeholders 21

5 Marktverkenning 23

5.1 Doel 23

5.2 Conclusies 23

5.3 De uitvoering van de marktverkenning 23

5.4 Resultaten 24

6 Aanpassingen businesscase 27

6.1 Omschrijving business case 27

6.2 Aangepaste parameters 27

6.2.1 Netverliezen 27
6.2.2 Dekkingsgraad 27
6.2.3 Hoofdleiding 28
6.2.4 Isolatie 28
6.2.5 Inpandige werkzaamheden 28
6.2.6 Inkoop van warmte 29
6.2.7 Bijdrage aansluitkosten 29
6.2.8 Gelijktijdigheid 29

6.3 Resultaten 29

7 Bibliografie 31

8 Bijlagen 32

8.1 Vermogensberekening bedrijventerreinen 34

8.2 Uitvraag Marktverkenning 36
8.2.1 Inleiding 36
8.2.2 Achtergrond 37
8.2.3 Uitgangspunten 38
8.2.4 Draagvlakpeiling 39
8.2.5 Vragen warmtenet-exploitatie 40

2 Het onderzoek en de conclusies

In dit hoofdstuk beschrijven wij het doel van ons onderzoek. We geven ook een overzicht van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen die we formuleerden. We sluiten dit hoofdstuk af met een leeswijzer.

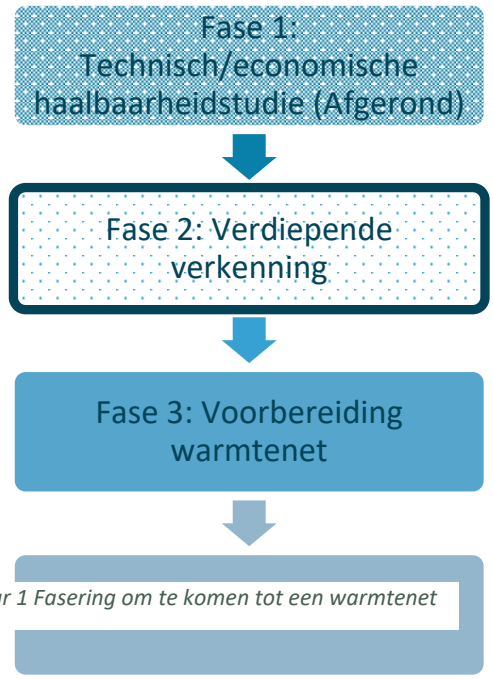
De gemeente Zevenaar heeft een “Transitievisie Warmte” ontwikkeld. Daarin staan de mogelijkheden om woningen aardgasvrij te maken. Een van de opties voor de kern Zevenaar (en dus niet de omliggende dorpen) is een “middentemperatuur warmtenet” (hierna ‘warmtenet’). Dit is een stadsverwarming die water van 70 graden Celsius de woningen instuurt om deze via bestaande radiatoren te verwarmen en om deze van warm tapwater te voorzien (voor douche, afwas, et cetera).

In 2018 heeft ingenieursbureau Deerns in opdracht van de gemeente Zevenaar een verkennend onderzoek uitgevoerd: is een warmtenet technisch en economisch haalbaar? Dit onderzoek is het uitgangspunt voor de studie die nu voor u ligt.

Bureau Deerns onderzocht verschillende varianten van warmtenetten:

- een middentemperatuur (MT) warmtenet (70-40 graden Celsius),
- een laagtemperatuur (LT) warmtenet (40-25 graden Celsius),
- een gefaseerd scenario, eerst een MT-warmtenet om daarna naar een LT-warmtenet over te gaan.

Zij onderzochten wat er nodig is voor de aanleg en de exploitatie van de warmtenetten, onder meer met een businesscase. Daaruit komt naar voren dat voor de kern Zevenaar een middentemperatuur warmtenet haalbaar is. De andere twee varianten waren dusdanig kostbaar dat de investering zich niet terug kon verdienen.

Figuur 1 Fasering om te komen tot een warmtenet

2.1 Doel van dit onderzoek

Dit onderzoek (Fase 2 in figuur 2) moet de haalbaarheid van een MT-warmtenet inzichtelijk maken. Basis is de businesscase van Bureau Deerns. Een aantal variabelen daarin hebben verdere aanscherping nodig. Bijvoorbeeld de beschikbaarheid van de warmte, het draagvlak bij inwoners en de interesse van de markt om dit warmtenet te realiseren.

De uitkomsten vormen een aanscherping van de haalbaarheidsstudie en leiden tot een nauwkeuriger businesscase, tot hogere betrouwbaarheid van de gekozen variabelen en tot minder onzekerheden.

Fase 3 betreft de verdere voorbereiding voor het warmtenet: het contracteren van diverse partners, juridische zaken, *second opinions,* et cetera.
Fase 4 betreft de realisatie van het warmtenet.

In dit onderzoek – de verdiepende verkenning – hebben wij de volgende stappen doorlopen:

Stap 1: Nader onderzoek naar de beschikbaarheid van warmte
De voorgenomen warmteleverancier is de AVR in Duiven. Deze levert ook al warmte aan Vattenfall (voorheen NUON). De beschikbare warmte (circa 20MW) is technisch gezien voldoende om circa 80% van de benodigde warmte voor Zevenaar te leveren. Het onderzoek verkent ook nog alternatieve warmtebronnen, bijvoorbeeld Sparkling Biomass en Compaxo.

Stap 2: Behoeftenonderzoek potentiële klanten/inwoners
In samenwerking met onderzoeksbureau Opiniepijlers hebben wij een behoeftenonderzoek uitgevoerd. We onderzochten hoe inwoners van de kern Zevenaar kijken naar een warmtenet. Het imago van een warmtenet is niet zonder meer positief. Er doen verhalen de ronde over de kosten, de keuzevrijheid en de warmte van de woningen, veelal ingegeven door onwetendheid.

Stap 3: Marktverkenning potentiële exploitanten
Met de beschikbare informatie hebben wij een marktverkenning uitgevoerd bij exploitanten. Tijdens deze marktverkenning verkenden we bijvoorbeeld wanneer het voor exploitanten interessant is om een warmtenet in Zevenaar aan te leggen en te exploiteren.

2.2 Conclusies en aanbevelingen

Het onderzoek heeft geleid tot wijzigingen en een steviger beeld van de haalbaarheid van een warmtenet voor de kern Zevenaar.

2.2.1 Algemene conclusie

Overall kunnen we concluderen dat de aangescherpte businesscase nog steeds positief is en dat daarmee een warmtenet in Zevenaar een reëel alternatief is voor aardgas als warmtebron voor de verwarming van woningen en bedrijven. Belangrijk hierbij is dat de gemeente een initiërende rol neemt om het warmtenet gerealiseerd te krijgen in samenwerking met andere stakeholders.

Ook is duidelijk dat er scherp in verschillende scenario's gedacht moet worden. Een van de scenario's is om direct met Vattenfall de samenwerking te zoeken, omdat zij de warmte bij de AVR gecontracteerd hebben. In dat geval kan het warmtenet van Duiven waarschijnlijk worden doorgetrokken en kan mogelijk gebruik worden gemaakt van de hulpwarmtecentrales die in dat warmtenet al aanwezig zijn.
Het tweede scenario gaat uit van een warmtenet zonder Vattenfall, maar met warmte van de AVR en/of Sparkling Biomass. Hiervoor moet er een langere hoofdtransportleiding worden aangelegd en moeten er hulpwarmtecentrales worden gebouwd.

2.2.2 Conclusies van de deelonderzoeken

Er is voldoende warmte beschikbaar en contracteerbaar voor een warmtenet in Zevenaar om de basis van 20 MW-warmte te leveren. Vanuit de beschikbare warmtebronnen wordt de piekbelasting niet geleverd (Zie Figuur 2). Dat is ook niet gebruikelijk; de piekbelasting wordt op een andere manier georganiseerd, vaak via de hulpwarmtecentrales. Ook als de bedrijventerreinen aansluiten is er voldoende warmte beschikbaar voor de basislast.

Er zijn twee bronnen die Zevenaar als hoofdleverancier van warmte kunnen voorzien. Dit betreft de AVR eventueel in combinatie met Vattenfall, omdat Vattenfall al warmte gecontracteerd heeft bij AVR. De tweede leverancier is Sparkling Biomass; deze kan echter slechts gefaseerd leveren terwijl de leveringszekerheid op zijn minst onzeker is.
Andere bronnen kunnen misschien als ondersteunende bronnen worden ingeschakeld, maar bieden onvoldoende potentie om als hoofdbron te dienen.

De conclusie van het draagvlakonderzoek is dat er een voorzichtig draagvlak is bij de stakeholders (Baston, particuliere woningeigenaren, commerciële verhuurders, zorginstellingen, gemeentelijke vastgoed, et cetera). Maar er is een dunne scheidslijn tussen wel of niet willen aansluiten, vooral afhankelijk van de kosten. Vooralsnog lijkt een dekkingsgraad van 80% een goed te verdedigen aanname te zijn voor de businesscase.

Vanuit de marktverkenning is naar voren gekomen dat de businesscase van Bureau Deerns solide is. Deze zal mede naar aanleiding van het vervolgproces en de inzet van de markt op enkele parameters worden aangepast.
De geselecteerde exploitanten, hebben allemaal hun interesse kenbaar gemaakt om mee te denken in de volgende fase. Velen van hen vroegen of ze (in vertrouwelijkheid) mee kunnen rekenen aan de businesscase. Daaruit blijkt dat de partijen ook daadwerkelijk geïnteresseerd zijn om een warmtenet in Zevenaar te exploiteren.
In ieder geval hebben de exploitanten geen van allen in deze fase laten weten niet meer geïnteresseerd te zijn. Dus het licht staat hierbij op groen om door te gaan naar een volgende fase.

Er ligt volgens alle marktpartijen een belangrijke rol voor de gemeente, als partner in de openbare ruimte en als regisseur/opdrachtgever. Maar ook als partner in het reduceren van risico’s. Bijvoorbeeld door het financiële vraagstuk op te lossen zodat inwoners een betaalbare en betrouwbare energievoorziening krijgen. En door te zorgen voor draagvlak bij inwoners om aan te sluiten op het warmtenet.

2.2.3 Aanbevelingen

Een warmtenet is dus haalbaar. We doen daarom de volgende aanbevelingen voor de vervolgstappen die nodig zijn om een warmtenet te realiseren. Er zijn dan wel veel positieve signalen, het betreft een dunne scheidslijn voor inwoners om wel of niet aan te sluiten. Er is hiervoor een hoger detailniveau nodig. We doen de volgende aanbevelingen:

1. Creëer bestuurlijk commitment om een vervolgtraject in te zetten waarin de gemeente de initiatiefnemer is bij de voorbereidingen op een warmtenet. De gemeente pakt haar rol door een projectgroep in te richten die een plan van aanpak opstelt. Voor de uitvoering is procesgeld nodig. In het plan van aanpak zijn de volgende stappen voorzien:
   - Intensiveer de samenwerking met Baston en richt een gezamenlijke projectgroep in.
   - Betrek de provincie Gelderland in de energietransitie en vraag haar om deel te nemen aan de projectgroep
   - Richt een projectorganisatie in en bied helderheid over het mandaat en de besluitvorming. De projectgroep onder leiding van de gemeente gaat werken aan de voorbereiding van een warmtenet om van de afspraken met alle belanghebbenden in een intentieverklaring vast te leggen:
     - Stakeholders van de intentieverklaring zijn onder meer de projectpartner, een marktpartij en de AVR (mogelijk ook Sparkling Biomass). Hiermee wordt de hele keten van het warmtenet georganiseerd. Een belangrijke stap daarbij de selectie van een exploitant van een warmtenet.
     - Verken de financieringsmogelijkheden van een warmtenet: een onderzoek naar aanvullende financiering van het Rijk (bijvoorbeeld subsidie proeftuin aardgasvrij wonen, versnellingsgelden woningbouwcorporaties) of de provincie Gelderland. Het nieuw opgerichte InvestNL kan ook nog een optie zijn.
     - Verken het organisatiemodel van het warmtenet. Welke rollen willen welke partijen oppakken? Vanuit de markt wordt een stevige betrokkenheid (zonder specificaties wat dat dan is) gevraagd. Neem in de verkenning juridische advies mee.

2. Maak een intentieovereenkomst waarin alle partijen de intentie uitspreken om een warmtenet te gaan realiseren en de stappen ervoor te doorlopen. De intentieovereenkomst biedt geen garantie dat partijen uit het proces stappen, maar het legt wel een claim op de beschikbaarheid van de warmtebron. In deze fase is de communicatie met de inwoners in Zevenaar heel belangrijk.

3. Bereid hierna het warmtenet voor. Werk de businesscase helemaal uit op een hoog detailniveau, inclusief de levering aan de klanten. Leg alle afspraken over uitvoering, financiering en dergelijke vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De rol van de gemeente wordt na deze samenwerkingsovereenkomst minder groot, want er wordt nu toegewerkt naar realisatie. De warmteleverancier is daarbij vooral aan zet. In deze fase komen ook de aanbiedingen aan de inwoners op tafel.

4. De gemeente blijft ook in de realisatiefase een belangrijk rol spelen. Mede omdat de warmteleverancier de warmte waarschijnlijk tot in de woning brengt, en dat inpandige aanpassingen meer betreffen dan wat de warmteleverancier doet. De gemeente heeft de regie van de aardgastransitie en zal ook die andere werkzaamheden moeten coördineren. De gemeente zal ook in de financiering van het alternatief voor aardgas mee moeten werken om het voor haar inwoners financieel aantrekkelijk te maken.

2.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 beschrijven wij het doel van ons onderzoek. We geven ook een overzicht van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen die we formuleerden. We sluiten dit hoofdstuk af met de leeswijzer (die u nu leest).

In hoofdstuk 2 doen wij een inventarisatie van bronnen. Welke bronnen zijn beschikbaar, zowel bezien vanuit de levering van voldoende warmte als vanuit de contracteerbaarheid van de warmte?

In hoofdstuk 3 beschrijven we het draagvlakonderzoek dat we voor deze rapportage uitvoerden bij de stakeholders voor een warmtenet: Baston, particuliere woningeigenaren, commerciële verhuurders, zorginstellingen, gemeentelijke vastgoed, et cetera.

In hoofdstuk 4 beschrijven we de verkenning van het draagvlak dat leveranciers van warmte vertonen. Welke partijen zijn in staat en hebben interesse om mee te werken aan een warmtenet?

In hoofdstuk 5 beschrijven we de bijstelling van de businesscase die als basis voor ons onderzoek diende. Van een aantal parameters van deze businesscase gaven exploitanten aan dat ze beter zouden kunnen aan sluiten op de praktijk. Daarom hebben we de businesscase aangepast.

3 Warmtebronnen

In dit hoofdstuk doen wij een inventarisatie van bronnen. Welke bronnen zijn beschikbaar, zowel bezien vanuit de levering van voldoende warmte als vanuit de contracteerbaarheid van de warmte?

Voor een warmtenet is het belangrijk om gedurende langere tijd een stabiele warmteleverancier te hebben. Liefst meerdere warmtebronnen en zo dicht mogelijk in de buurt van de afnemers om de transportafstand zo kort mogelijk te maken. Voor de woningen van de kern Zevenaar is circa 20 MW warmte nodig voor de basislast (Deerns, 2018); dat is de hoeveelheid warmte die het hele jaar nodig is en die voorziet in circa 80% van de warmtebehoefte. De overige warmte komt van de hulpwarmtecentrale. Deze is er voor de piekwarmte (ruim 60 MW) en voorziet in de back-up van de warmtelevering.

De warmtevisie van Zevenaar neemt de bedrijvigheid in de wijken mee in de wijkaanpak. De bedrijventerreinen vallen daarbuiten. Uit de gegevens van De Groene Alliantie blijkt dat er circa 12 MW aan warmte nodig is voor de bedrijventerreinen (Bijlage 2A). Het uitgangspunt hierbij is dat al het aardgas gebruikt wordt voor de verwarming, wat niet reëel is omdat het ook deels in productieprocessen zit. Voor de maximale vermogensvraag is de aanname van de Groene Alliantie een veilige.

De totale warmtevraag voor de kern Zevenaar van zowel woningen als bedrijvigheid bedraagt 32 MW warmte.

In dit onderzoek is de hulpwarmtecentrale niet mee genomen. De hulpwarmtecentrale kan meegroeien met de warmtevraag, bijvoorbeeld door extra ketels bij te plaatsen. Het is een reëel scenario om te starten met warmtelevering door een hulpwarmtecentrale en om pas later warmte bij andere bronnen op te halen. Dat geeft de businesscase ook aan. De kosten voor een transportleiding zijn immers stevig. Met het inkooptarief voor gas zal er een evenwicht bereikt worden op het moment dat de transportleiding rendabeler is dan de hulpwarmtecentrale.

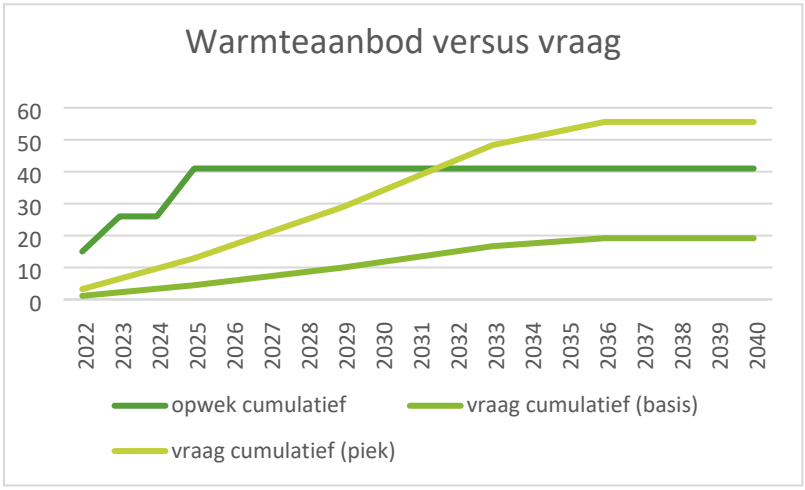
3.1 Doel: inventarisatie van bronnen

Deze verdiepende verkenning maakt inzichtelijk welke bronnen er beschikbaar zijn, zowel qua levering van voldoende warmte als inzicht in de contracteerbaarheid van de warmte. Inzicht in de kosten van de warmtelevering is in deze fase nog niet te leveren.

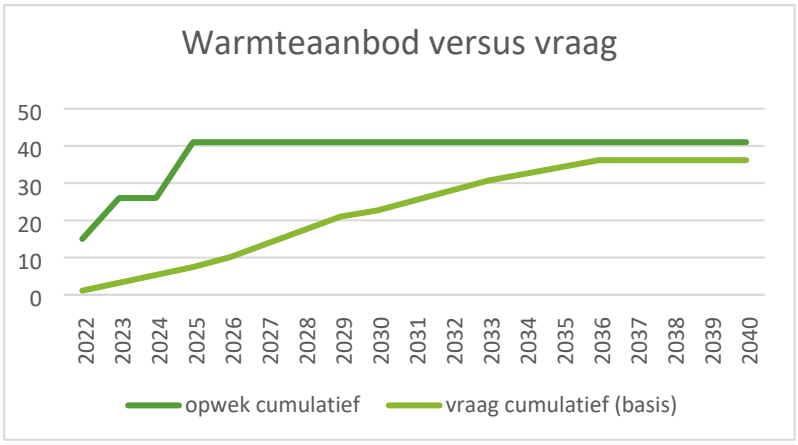
3.2 Conclusies

Er is voldoende warmte beschikbaar en contracteerbaar voor een warmtenet in de kern Zevenaar om de basislast van 20 MW-warmte te leveren (zie Figuur 2 Warmteaanbod versus vraag woningen). Vanwege kostenefficiency wordt de piekwarmte geleverd door een

hulpwarmtecentrale. Ook als de bedrijventerreinen aansluiten, is er voldoende warmte beschikbaar voor de basislast (zie Figuur 3).

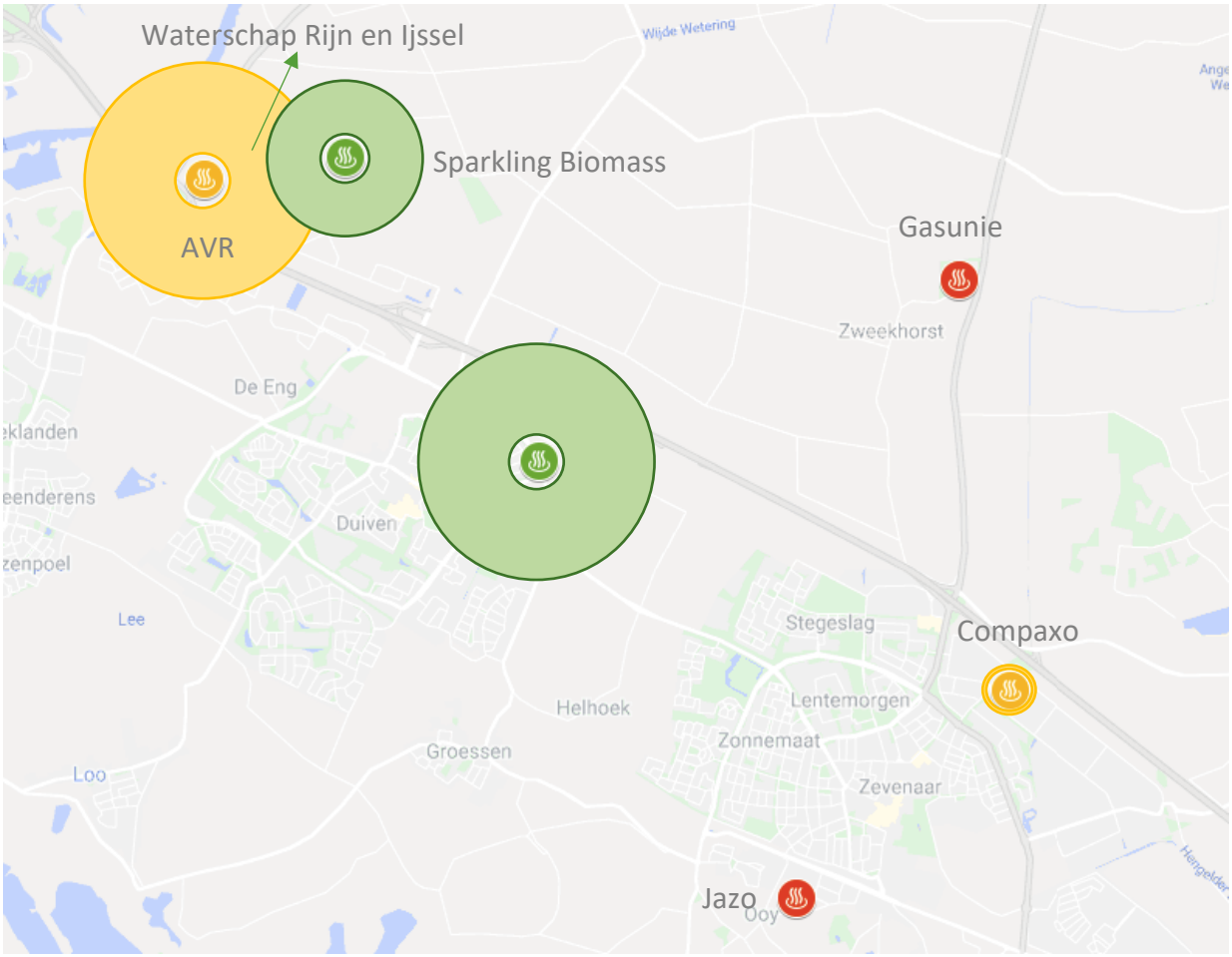

Figuur 2 Warmteaanbod versus vraag woningen

Figuur 3 'Warmteaanbod versus vraag woningen en bedrijventerreinen'

In Figuur 4 'Locaties warmtebronnen staan de warmtebronnen die interessant zijn voor een warmtenet. Hieruit blijkt dat twee bronnen geschikt zijn om als hoofdleverancier van warmte te kunnen voorzien. Dit betreft Vattenfall in combinatie met de AVR, omdat zij warmte beschikbaar heeft en ook ervaring met warmtenetten heeft. De tweede leverancier is – op termijn – Sparkling Biomass, met de restrictie dat de levering onzeker is. De andere bronnen kunnen als ondersteunende bronnen worden ingeschakeld, maar bieden onvoldoende potentie om als hoofdbron te dienen. Figuur 4 'Locaties warmtebronnen'geeft de bronnen in verhouding weer zodat ook de geografische spreiding inzichtelijk is.

Figuur 4 'Locaties warmtebronnen'

3.3 Inventarisatie en vergelijking van potentiële leveranciers

Voor de levering van warmte hebben we in dit onderzoek gekeken naar diverse bronnen. Dit zijn de volgende potentiële leveranciers van warmte in Zevenaar:

- AVR,
- Vattenfall (NUON),
- Sparkling Projects,
- Waterschap Rijn en IJssel,
- Gasunie Zweekhorst,
- Compaxo,
- Jazo.

Met een deel van deze partijen hebben wij gesprekken gevoerd om te verkennen of zij bereid en in staat zijn om warmte te leveren en in welke rolverdeling dit zou kunnen gebeuren.

De verkenning bij de verschillende potentiële warmteleveranciers levert belangrijke uitgangspunten op. Per warmteleverancier gaan we hieronder in op het proces waaruit de warmte beschikbaar komt, de hoeveelheid warmte, de contracteerbaarheid van de warmte en een inschatting van de leveringszekerheid.

3.3.1 AVR

De AVR heeft genoeg warmte beschikbaar. Deze is onder voorwaarden contracteerbaar. De levering van warmte lijkt ook voor de lange termijn reëel te zijn en de AVR lijkt niet op korte of middellange termijn te verdwijnen. Daarom is de inschatting van de leveringszekerheid hoog.

Volgens de AVR wordt in Duiven alleen afval uit Nederland verbrand. Er wordt tot op heden geen afval geïmporteerd. De AVR schat het aanbod van afval als stabiel in, ook in de toekomst, mede omdat er steeds minder mag worden gestort en er dus meer naar verbrandingslijnen gaat. Ook worden nu nog 'grondstofstromen' geëxporteerd naar andere landen, zoals China. Dit loopt volgens de AVR naar alle waarschijnlijkheid af. Verbranding lijkt dan het enige alternatief.

De huidige warmte die uit de verbrandingslijnen komt is 17 - 20MW. Deze warmte is echter niet contracteerbaar via AVR. Deze warmte is volledig vergeven aan Vattenfall.
Er wordt gewerkt aan de warmteterugwinning uit een nieuwe CO_2-afvanginstallatie. Hier ligt nog een potentie van 15-20 MW. De AVR geeft aan dat deze warmte niet per definitie vergeven is aan Vattenfall.

3.3.2 Vattenfall

Vattenfall heeft genoeg warmte beschikbaar en deze is contracteerbaar. Het is een partij die al lang op de markt aanwezig is en onderdeel is van een groot concern. Dit maakt dat de leveringszekerheid goed is.

Vattenfall heeft de warmte van de AVR onder contract en is daarom in deze fase ook benaderd. Bevestigd wordt dat er genoeg gecontracteerde warmte beschikbaar is vanuit de AVR.
Vattenfall ziet het doortrekken van het warmtenet uit Duiven als kans. Mogelijk kan dan ook gebruik worden gemaakt van bestaande hulpwarmtecentrales, waardoor een aanzienlijke besparing op de kosten te realiseren valt. Een uitkoppeling bij de AVR is niet nodig en kan in de business case vervallen.

Vattenfall heeft vooralsnog een scenario voor ogen waarin zij warmte leveren en het warmtenet exploiteren zonder inmenging van andere partijen. Een open warmtenet is voor hen nu nog geen optie.

3.3.3 Sparkling Biomass

Sparkling Biomass heeft voldoende warmte beschikbaar voor woningen en deze is ook contracteerbaar. De leveringszekerheid is op dit moment lastig in te schatten, omdat de productielocatie nog in aanbouw is. Als primaire bron van warmte is dat een risico.

Sparkling Biomass verwerkt bijproducten van de voedingsmiddelenindustrie, met name aardappelpulp. Dit wordt gedroogd met een warmtekrachtkoppeling (wkk). Een wkk is een motor die zowel warmte als elektriciteit produceert. De wkk van Sparkling Biomass draait op snoei- en takhout uit de regio en overloop uit de composteerinrichting die naast de locatie ligt. De productielocatie is nog in opbouw, maar er is veel vraag naar verwerkingscapaciteit. Er wordt nu al gekeken naar uitbreiding zonder dat de fabriek al operationeel is. Ondanks de potentie is de langdurige leveringszekerheid van warmte wel iets om nader te onderzoeken. Dit betreft twee punten:

1. De bedrijfscontinuïteit: het is immers een bedrijf in aanbouw dat nog geen product heeft geleverd aan klanten.
2. De herkomst van de biomassa: blijft dit de komende jaren ook regionaal biomassa op basis van tak- en snoeihout?

De warmte voor het proces wordt opgewekt met een wkk die draait op biomassa. Deze levert een capaciteit van 15 MW-warmte. In het ontwerp is al een uitkoppeling voor warmte gemaakt. De warmte wordt nu vooral gebruikt voor het drogen van grondstoffen. De uitbreidingsplannen omvatten eenzelfde installatie.

Op dit moment is er geen warmte beschikbaar, maar op een termijn van twee tot drie jaar zou dat wel het geval zijn, vanuit de uitbreidingsplannen. Dan zou 15 MW-warmte beschikbaar komen. Daarnaast ontstaat er extra ruimte voor levering van warmte over vijf tot zes jaar door de afloop van huidige contracten. Mogelijk zou dan 11 MW beschikbaar komen voor het warmtenet vanuit de eerste installatie. In totaal zal dus 26 MW beschikbaar komen, ruim voldoende voor de basislast en een deel van de bedrijventerreinen.

3.3.4 Waterschap Rijn en IJssel

Pure warmte is niet beschikbaar op deze locatie.

Het slib van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) in Duiven wordt vergist (biogasproductie) en daarna voor compostering afgevoerd naar het bedrijf GMB in Zutphen. Het slib uit de vergister is niet droog genoeg om te verbranden voor warmte; dan zou het eerst nog verder moeten worden ingedroogd. Het biogas zou eventueel kunnen worden gebruikt voor een hulpwarmtecentrale.

Er komt bij de rwzi in Duiven nu ongeveer 1 miljoen kuub biogas (lagere energetische waarde dan aardgas) vrij, maar hiervoor is al een bestemming. De komende periode worden er maatregelen genomen waardoor de biogasproductie wordt opgehoogd naar 2 miljoen kuub biogas, dus in potentie komt er 1 miljoen kuub gas beschikbaar. Deze is mogelijk interessant voor een hulpwarmtecentrale.

3.3.5 Gasunie Zweekhorst

Een andere warmteproducent is het onderstation van de Gasunie, locatie ‘Zweekhorst’. Dit betreft een locatie van de verdeling van het aardgashoofdnet, waar ook gassen worden toegevoegd ten behoeve van druk en samenstelling. Bij dit proces ontstaat restwarmte. De

verwachting is dat dit onderstation nog een tijd blijft functioneren. Nadelig voor het gebruik van de restwarmte is dat de locatie circa 2,5 km van een beoogd tracé van de hoofdleidingen ligt en de kosten voor het invoeden van deze warmte hoog zijn.

In het vervolgtraject kan de warmte mogelijk gebruikt worden voor het warmtenet, waarbij de warmte uit deze bedrijven benut wordt als een van de bronnen. Uit de gegevens van RHDHV (RHDHV, 2019) blijkt dat 14,1 Tj beschikbaar is, wat ongeveer voldoende is om 400 woningen van warmte te voorzien.

3.3.6 Compaxo

De vleeswerker Compaxo op industrieterrein Tatelaar heeft volgens het restwarmteonderzoek van RHDHV (RHDHV, 2019) warmte beschikbaar voor circa 500 woningen.
Compaxo is geen hoofdleverancier, maar biedt wel een mogelijkheid om als aanvullende warmtebron te dienen. Zeker omdat dicht bij het beoogde tracé en een woonwijk ligt. Er is geen gesprek geweest met Compaxo.

3.3.7 Jazo

Bij Jazo op Zuidspoor is ook restwarmte beschikbaar, maar dit betreft warmte voor circa 15 woningen. Dat is erg kleinschalig. Jazo is om die reden buiten dit onderzoek gehouden. (RHDHV, 2019)

3.3.8 Kinkelder

Het bedrijf Kinkelder heeft ook restwarmte. Dit is niet uit andere onderzoeken naar voren gekomen en de omvang van de beschikbare restwarmte is niet bekend. Deze bron is niet opgenomen in dit onderzoek, maar zou mogelijk - net als Compaxo - als aanvullende warmtebron kunnen dienen.

3.3.9 Geothermie

Een duurzame warmtebron is geothermie. Dit betreft aardwarmte die benut kan worden. Hiervoor is een bepaalde bodemopbouw nodig. Er loopt in 2019-2020 een onderzoek van de rijksoverheid om de aardlagen nader te onderzoeken. Omdat de resultaten hiervan nog niet bekend zijn, gaan we (nog) niet uit van aardwarmte als bron.
Geothermie kan in de verdere toekomst worden gezien als een verduurzamingsslag van de warmtebron en kan uiteindelijk, als afval niet meer wordt verbrand, als alternatief worden ingezet in het warmtenet.

4 Draagvlakpeiling

In dit hoofdstuk beschrijven we het draagvlakonderzoek dat we voor deze rapportage uitvoerden bij de stakeholders voor een warmtenet: Baston, particuliere woningeigenaren, commerciële verhuurders, zorginstellingen, gemeentelijke vastgoed, et cetera.

Een warmtenet kan niet zonder afnemers. Het is belangrijk om ook inzicht te hebben in de behoefte van potentiële klanten. Die klanten zijn alle bezitters van vastgoed, zowel utiliteiten als woningen in de kern Zevenaar. Hiervoor is een deelonderzoek uitgezet door onderzoeksbureau de Opiniepijlers. Dit onderzoek is uitgevoerd in de periode oktober-november 2019 en heeft zich gericht op stakeholders die mogelijk kunnen aansluiten op een warmtenet, met uitzondering van Baston. Het rapport van de Opiniepijlers is bijgevoegd als bijlage. Baston is een belangrijke speler en deze is afzonderlijk benaderd, met name omdat bij Baston de informatievoorziening cruciaal is, aangezien Baston circa 3.500 woningen in Zevenaar in eigendom heeft.

4.1 Doel van de draagvlakpeiling

Het doel van het onderzoek is tweeledig:

1. Informatie krijgen om een zo reëel mogelijke inschatting te maken van het aantal woningen dat wil aansluiten op een warmtenet en binnen welke termijnen.
2. Informeren van inwoners over het warmtenet en alternatieven.

Doelstelling 1 is nodig om een inschatting te kunnen maken van het aantal aansluitingen dat kan worden gerealiseerd en om een beeld te krijgen van houding van de inwoners van Zevenaar ten opzichte van de warmtetransitie.

Doelstelling 2 is nodig om een afgewogen beeld te kunnen geven. De aanname was dat veel stakeholders nog onvoldoende kennis hebben om een goede afweging te kunnen maken. De nuances van veel maatregelen komt vaak niet naar voren in nieuwsberichten.

4.2 Conclusies

De draagvlakpeiling heeft tot zinvolle informatie in beide richtingen geleid. Veel stakeholders vinden een warmtenet een reële optie voor de verduurzaming van hun panden. Zij kregen tijdens de peiling eveneens antwoorden bij op hun vragen: Wat betekent het voor mij? Wat gaat het kosten? Wanneer worden de panden aangesloten op een warmtenet?

Uit de enquête komt naar voren dat 60% van de particuliere woningeigenaren overweegt zich aan te laten sluiten op een warmtenet (de mensen met een positieve en neutrale houding). Hiervoor is goede communicatie en een goede propositie essentieel.
Wanneer Baston ook haar woningbezit wil aansluiten, is er een basis van circa 7.400 woningen en een dekkingsgraad van 70%. Dit is lager dan de benodigde 88% uit het onderzoeksrapport van Deerns. De praktijk bij andere warmtenetten wijst uit dat

tegenstanders in een later stadium vaak ook gaan aansluiten, dit staat of valt met een goede propositie. Dit ligt vaak op 10% of hoger, waarmee de dekkingsgraad op 80% komt.

De eindconclusie is dat er draagvlak voor een warmtenet is bij de stakeholders. Maar er is een dunne scheidslijn tussen wel of niet willen aansluiten, vooral afhankelijk van de kosten. Vooralsnog lijkt een dekkingsgraad van 80% een goed onderbouwde aanname om te verwerken in de businesscase.

4.3 Peiling volgens twee sporen

Er zijn in de draagvlakpeiling twee sporen aangehouden. Het spoor van de onderzoeksbureau de Opiniepijlers waarin een grootschalig onderzoek is gedaan. En het spoor van de woningcorporatie Baston die als grootbezitter van woningen een bijzondere positie in het warmtenet heeft.

De Opiniepijlers heeft in overleg met de gemeente een online enquête opgesteld. De vraagstelling is niet specifiek gericht op een warmtenet, maar was breder om een goede afweging te kunnen maken. Daarnaast fungeerde de enquête als informatievoorziening. Er is gewerkt met straatinterviews om de enquête in te vullen samen met getrainde interviewers. Dit is gedaan op verschillende plekken in Zevenaar, om inzicht te krijgen in de verschillen tussen wijken. Ruim 6.500 particuliere woningeigenaren kregen een brief met de informatie over het onderzoek, de locaties en tijden van de bus en de link naar de online-enquête.

Met de professionele stakeholders zijn diepte-interviews gehouden om hen op een zorgvuldige manier te betrekken bij het onderzoek en eventuele vragen direct te kunnen beantwoorden.

Een tweede onderdeel was een benchmark met twee andere onderzoeken om te kijken of de Zevenaarse respons afwijkt van de respons bij andere steden.

Het spoor met Baston was intensief. Hier zijn diverse gesprekken geweest over het aansluiten van het woningbezit van Baston op een warmtenet. Hierbij is ook dieper op de materie ingegaan om te kijken wat het dan betekent. Hier is dus ook meer detailinformatie gedeeld.

4.4 Resultaten van de draagvlakpeiling

De resultaten van het onderzoek van de Opiniepijlers zijn heel waardevol gebleken. De individuele gesprekken droegen positief bij aan de publieke opinie. De passende benadering van de doelgroep werd door de respondenten zeer gewaardeerd en ook de open en transparante wijze waarop ze benaderd werden.

Kort samengevat omvatte het onderzoek de volgende kengetallen:

- In totaal zijn er 900 respondenten geweest, waarvan 390 straatinterviews.

- In totaal hebben 510 respondenten de enquête online volledig ingevuld.
- De respondenten zijn gemiddeld twintig minuten met de enquête bezig geweest.

Het aantal van 900 respondenten is hoger dan verwacht (uitgegaan was van 400) en maakt dat de resultaten een representatief beeld schetsen en dat de energietransitie leeft onder de inwoners.

De volgende resultaten zijn relevant voor de peiling van het draagvlak voor het warmtenet.

4.4.1 Particuliere woningeigenaars

In Figuur 5 Plan voor ander warmtesysteem' wordt inzichtelijk dat het merendeel van de particuliere woningeigenaren geen plannen heeft om op korte termijn over te stappen op een ander warmtesysteem. Een aantal respondenten geeft aan dat wel te overwegen.

Figuur 5 Plan voor ander warmtesysteem

Er is ook getoetst wat het kennisniveau is van de respondenten. Daaruit blijkt dat het

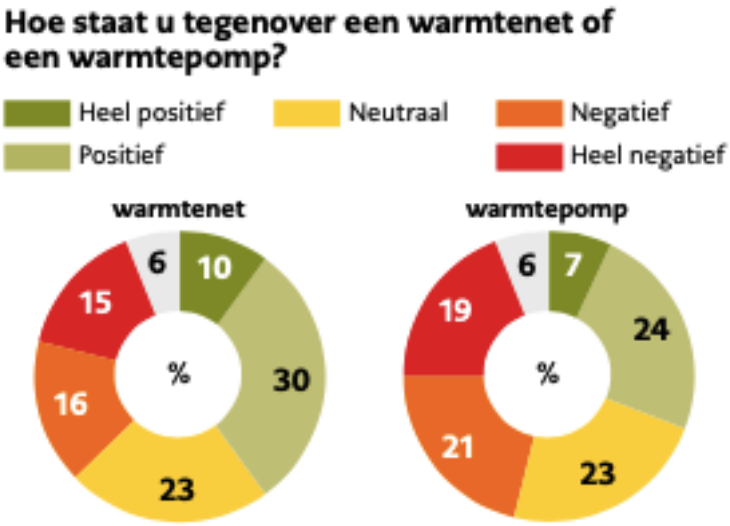

Figuur 6 Inzicht in kennisniveau

kennisniveau van een warmtenet hoger is dan dat van volledig elektrisch verwarmen. Daar

leven meer vragen. In beide opties is er wel sprake van een redelijk tot goed kennisniveau, naar de eigen inschatting van de respondenten.

Op de vraag hoe respondenten staan tegenover een warmtenet en een warmtepomp (Figuur 7 Houding ten opzichte van warmtenet en warmtepomp) blijkt dat er meer mensen een voorkeur hebben voor een warmtenet. Al zijn de verschillen niet heel erg groot. Wel blijkt dat 40% van de respondenten een positieve grondhouding heeft ten opzichte van een warmtenet. En dat in beide gevallen 23% van de mensen meer informatie wil voordat een keuze wordt gemaakt. In totaal heeft 31% een negatieve grondhouding ten opzichte van een warmtenet.

Figuur 7 Houding ten opzichte van warmtenet en warmtepomp

Op basis waarvan nemen mensen een besluit? Hiervoor zijn enkele argumenten uit andere onderzoeken overgenomen. In Zevenaar komt daar de volgende afweging uit naar voren (Figuur 8 Afweging argumenten bij keuze warmtesysteem).

Figuur 8 Afweging argumenten bij keuze warmtesysteem

Financiële argumenten worden als de belangrijkste ervaren, gevolgd door comfort. Verbruikskosten en rendabele investeringen staan bovenaan. En ook de zo laag mogelijke investeringskosten worden als belangrijk ervaren. Daartussen staat ook het snel en makkelijk kunnen blijven regelen van de temperatuur, weinig aanpassingen in de woningen en ontzorging bij de overstap.
Deze drie argumenten zijn gericht op comfort, zowel bij invoering als bij gebruik. Minder belangrijk (maar niet onbelangrijk) zijn de ruimtebehoefte, de duurzaamheid, het eigenaarschap van de energievoorziening en de onafhankelijkheid van energieleveranciers.

De respondenten hebben ook een redelijk beeld van wat aansluiting op een warmtenet ongeveer kost (reëel is een bedrag tussen de €5.000 en €10.000):

- 16% schat in dat het minder dan €5.000 euro kost.
- 20% schat de kosten in op tussen de €5.000 en €10.000.
- Het merendeel van de mensen schat de kosten van een warmtenet lager in dan de kosten voor een warmtepomp.

4.4.2 Overige stakeholders

Naast de particuliere woningeigenaren zijn vertegenwoordigers uit ander sectoren bevraagd. Dit zijn onder andere de commerciële verhuurders, de zorginstellingen, eigenaars van maatschappelijk vastgoed, vereniging van eigenaren en de woningcorporaties. Met deze stakeholders hebben we interviews gehouden om een scherp beeld te krijgen hoe zij aankijken tegen een warmtenet. De bevindingen hieronder geven een indicatief beeld.

4.4.2.1 Commerciële verhuurders

We spraken met een partij die meerdere woningen verhuurt in de commerciële sector. Deze partij was geïnteresseerd in de ontwikkelingen en heeft te kennen gegeven graag geïnformeerd te worden over de voortgang. Aansluiting op een warmtenet zou voor hen een goede manier zijn om de eigen woningen te verduurzamen.

4.4.2.2 Zorginstellingen

Er zijn enkele zorginstellingen in Zevenaar; we interviewden vertegenwoordigers van twee daarvan. Hierbij kwam naar voren dat slechts één pand in eigendom is van de zorginstelling en dat de meeste panden gehuurd worden. Er is echter wel stevige interesse om een warmtenet verder te verkennen en dit ook samen met de verhurende partijen op te pakken.

4.4.2.3 Maatschappelijk vastgoed

Een warmtenet zou een goede optie zijn om het maatschappelijke vastgoed, zoals scholen, gemeentelijke gebouwen en sporthallen, aardgasvrij te maken. Er zijn wel alternatieven om aardgasvrij te worden, maar die zijn niet eenvoudig. De werkwijze met strakke onderhoudsplanningen maakt dat het lastig is om panden aardgasvrij te maken, omdat dit nog niet opgenomen is in de onderhoudsplanningen en er weinig flexibele ruimte in de onderhoudsplanningen zit.

4.4.2.4 Verenigingen van eigenaren

Dit is een groep stakeholders die te maken heeft met soms eenvoudige en soms complexe besluitvormingsstructuren. Tot op heden toonden zij weinig animo om te verduurzamen. Ook hier geldt dat dergelijke ingrepen niet opgenomen zijn in de onderhoudsbegrotingen. Inmiddels benadert de gemeente Zevenaar VvE’s om te verduurzamen.

4.4.2.5 Woningcorporatie Baston

Baston heeft circa 3.500 woningen in Zevenaar in haar eigendom. Binnen Baston wordt nu actief gewerkt aan de verduurzaming van het woningbestand. De woningen van Baston moeten allemaal naar energielabel B worden gebracht. Baston ziet wel mogelijkheden om woningen aan te sluiten op een warmtenet, maar voorziet ook problemen in de financierbaarheid van verduurzaming. Baston werkt graag mee aan een verdere uitwerking

van het warmtenet, maar wil ook de alternatieven goed in beeld houden. Vooralsnog lijkt een warmtenet voor Baston een reële optie om het woningbezit te verduurzamen.

5 Marktverkenning

In dit hoofdstuk beschrijven we de verkenning van het draagvlak dat leveranciers van warmte vertonen. Welke partijen zijn in staat en hebben interesse om mee te werken aan een warmtenet?

5.1 Doel

We organiseerden een marktverkenning voor exploitanten om meer inzicht te krijgen in de randvoorwaarden die voor een exploitant noodzakelijk zijn om in een warmtenet in te stappen. Wat hebben zij nodig om een rendabele businesscase te draaien? Daarnaast zal uit de marktverkenning moeten blijken welke partijen daadwerkelijk interesse hebben om een warmtenet te realiseren.

5.2 Conclusies

De business case zoals die opgesteld is door Bureau Deerns is solide bevonden. Van een aantal parameters gaven exploitanten aan dat deze aangepast moeten worden om beter aan te sluiten op de praktijk. Daarom hebben we de businesscase bijgesteld (zie hoofdstuk 5).

De geselecteerde exploitanten hebben hun interesse kenbaar gemaakt om mee te denken in de volgende fase. Hierbij is unaniem de vraag of ze (in vertrouwelijkheid) mee kunnen rekenen aan de businesscase. Daaruit zou moeten blijken of de partijen ook daadwerkelijk geïnteresseerd zijn om een warmtenet in Zevenaar te exploiteren. Dus wat dat betreft staat het licht op groen om door te gaan naar een volgende fase.

Er ligt volgens alle marktpartijen een belangrijke rol voor de gemeente, als partner in de openbare ruimte en als regisseur/opdrachtgever. Ook in het reduceren van risico's ligt een rol voor de gemeente; bijvoorbeeld door het financiële vraagstuk op te lossen zodat inwoners een betaalbare en betrouwbare energievoorziening krijgen. En door te zorgen voor draagvlak bij inwoners om aan te sluiten op het warmtenet.

5.3 De uitvoering van de marktverkenning

We hebben een selectie gemaakt van partijen die interessant zijn voor de realisatie van een warmtenet in de kern Zevenaar. Hierbij hebben we gekeken naar grote partijen die een totaalpakket bieden (zowel de hoofdtransportleiding, de wijknetten en de levering van warmte) en partijen die op een van die onderdelen actief zijn. Met deze partijen zijn in december 2019 gesprekken gevoerd aan de hand van een notitie met uitgangspunten en vragen die is bijgevoegd in bijlage 2. Van de grote partijen zijn de volgende partijen benaderd, Vattenfall (NUON), Ennatuurlijk en Eneco. En voor de wat kleinere (deel)exploitanten zijn Eteck en Firan gesproken.

5.4 Resultaten

Het merendeel van de partijen vindt dat er een goed onderzochte haalbaarheidsstudie is gedaan. Dit komt men in de praktijk ook nog wel eens anders tegen. Er ligt dus een solide basis vanuit het onderzoek van Deerns.

Wel raden zij aan om de businesscase op een aantal punten aan te passen. Dit omdat de aannames die erin gedaan zijn niet helemaal overeenkomen met de ervaringen die de exploitanten hebben. Zij willen eigenlijk ook verder inzoomen op de businesscase. Hiertoe zijn alle partijen bereid onder voorwaarde dat er een geheimhoudingsverklaring wordt getekend.

De marktpartijen suggereren om de volgende parameters aan te passen. Hierbij worden in deze fase nog niet de exacte kentallen, die bij hen bekend zijn, prijsgegeven.

- Het netverlies is iets te conservatief ingeschat. Dit zal in de praktijk wat hoger liggen en neer komen op circa 70 Tj in plaats van de aangehouden 40Tj.
- De dekkingsgraad is wel erg hoog ingeschat met 88%. De praktijk zal lager zijn.
- De aanleg van de hoofdleiding is gecalculeerd in de tweede fase, dat wil zeggen dat er vier tot zes jaar op een gasgestookte hulpwarmte zal worden gestookt. Dit is logisch, maar er is in de wetgeving vastgelegd dat slechts twee jaar een gunstige energiebelasting geldt. Het lijkt vanuit die overweging verstandig om de hoofdleiding naar voren te halen.
- De hulpwarmtecentrale zal gasgestookt (evt biogas) moeten zijn. De bio-olie gestookte centrales hebben een veel te hoge prijs per Gj en zijn zeer ongunstig voor een businesscase.
- Er staat niets omschreven over onder- en overdrachtstations en dat betekent een ruimtebeslag en dus ook kosten. Uit het rapport van Deerns komt niet duidelijk naar voren of die opgenomen zijn.
- De afname van de warmtevraag door isolatie is op 0% gesteld, dat is niet realistisch. Er wordt vaak gerekend met 1-1,5% afname van de warmtevraag.
- De kosten voor inpandige aanpassing zijn zeer optimistisch ingeschat. De ervaring leert dat deze meerkosten naar 6.000-10.000 euro gaan.
- De inkoopsprijs van de warmte is redelijk ingeschat. De praktijk zal zijn dat deze misschien iets hoger ligt, maar dat is ook afhankelijk van de totale afname en de bron van de warmte.

De businesscase zal op deze punten deels aangepast worden.

Op de vraag of de geïnterviewde exploitanten een rol zien voor hun bedrijf wordt door alle partijen bevestigend beantwoord. Ennatuurlijk, Eneco, Eteck en Vattenfall zien een mogelijke rol voor zich weggelegd vanuit de inkoop van de warmte, het transport en de levering aan de klant. Voor allen zou een mede-exploitant - bijvoorbeeld de gemeente - in het hoofdnet wel bespreekbaar zijn.
Voor Firan ligt de nadruk op de exploitatie van het hoofdnet en het primaire net. Wel geeft Firan aan de gehele keten te kunnen organiseren door samen te werken met andere partners. Firan kan en mag geen warmte verkopen aan de eindgebruikers.

Voor een echt open warmtenet met meerdere leveranciers staat eigenlijk alleen Firan open. De andere exploitanten zien dat niet als een haalbare optie. Het is wel mogelijk om meerdere bronnen toe te voegen aan het warmtenet. Dus als dat verstaan wordt onder open warmtenet, dan zou dat wel mogelijk zijn voor de exploitanten.

Het benodigde rendement wordt niet gedeeld vanuit commercieel oogpunt. Dat is namelijk ook afhankelijk van de verdeling van omvang van de risico's. Lagere risico's zouden ook een lager rendement tot gevolg kunnen hebben. Uiteindelijk is het wettelijk geregeld dat de leverancier van warmte verantwoordelijk is voor de daadwerkelijke levering. Dus het eindrisico ligt ook altijd daar.

Voor de exploitanten is het risico bij warmtenetten erg groot. Vooral het volloopscenario (hoeveel woningen gaan daadwerkelijk warmte afnemen) is van essentieel belang en hierin worden door alle partijen garanties of risico-afdekkende maatregelen nodig geacht. Hetzelfde geldt voor planning, want hoe sneller de woningen aangesloten zijn hoe eerder er geld verdiend gaat worden door de levering van warmte. Hoe meer dat over de tijd wordt verspreid des te lastiger dit is voor de businesscase. Opvallend is dat financiering nog niet eens altijd als issue is genoemd. De risicobeheersing wordt belangrijker gevonden.

De inschatting van de bijdrage voor aansluitkosten is voor alle partijen niet te doen. Daarvoor zou meer informatie beschikbaar moeten komen en zou met een open boekhouding gewerkt kunnen worden. Uiteraard met een vertrouwelijkheidsverklaring. De huidige bijdrage is echter wel heel erg laag ingestoken.

De hulpwarmtecentrale zou door bijna alle partijen nu nog op aardgas worden aangesloten. Dit is voor nu de meest kostenefficiënte optie. Alle alternatieven zijn eigenlijk te duur. Wat overigens niet wil zeggen dat in de toekomst (dus voor 2050) de hulpwarmtecentrale verduurzaamd kan worden. Dan zouden in één keer heel veel woningen volledig aardgasvrij kunnen zijn. Voor het stapsgewijs verduurzamen van het warmtenet zouden in de toekomst wel mogelijkheden kunnen ontstaan. Denk aan geothermie of misschien wel een hulpwarmtecentrale op waterstof. Er is overigens een partij die vanuit principiële overwegingen nu al voor een alternatief voor een gasgestookte hulpwarmtecentrale zou kiezen, bijvoorbeeld door een centrale warmtepomp neer te zetten.

Het aansluiten van bestaande woningen is een complex verhaal. In de huidige situatie zit de cv-ketel in hetzelfde type woning op verschillende plaatsen. Dat betekent dat er vaak maatwerk moet worden geleverd. Standaard wordt in nieuwbouw de afleverset van warmte in de meterkast geplaatst. In bestaande bouw gaat dat niet, dus lijkt het logischer om de afleverset te plaatsen op de plek waar de cv-ketel zit. Dat betekent dus vaak ook extra werkzaamheden voor leidingwerk in de woning. De kosten per woning kunnen dus flink verschillen, maar vooralsnog worden getallen genomen van tussen de 6 en 10 duizend euro om de warmte in de woning aangesloten te krijgen op de cv-installatie.

Het is wel belangrijk te realiseren dat dit niet meer het werk is van de warmteleverancier. Hiervoor is vaak een combinatie nodig van warmtenet-exploitant, installateur (aansluiting inpandig leidingwerk) en bouwbedrijf (boren en frezen van sleuven). In de voorbeelden die

zijn gegeven was de gemeente opdrachtgever voor het warmtenet en had zij een stevige rol in het organiseren van de financiering (bijvoorbeeld in samenwerking met het Rijk), zodat de betaalbaarheid voor de inwoner wordt gegarandeerd.

De aansluiting van het warmtenet Groot Holthuizen is niet eenvoudig. Ten eerste ligt het verstopt achter enkele spoorlijnen, ten tweede is de biomassacentrale ingericht op de circa 1.200 woningen die in die wijk komen. Meer fysieke ruimte is er niet. Een optie kan zijn om de centrale als piekcentrale in te zetten en de basiswarmte uit het nieuwe warmtenet te halen.

Vanuit de samenwerking met andere partners is ook de vraag gesteld of het interessant zou zijn als er 7.500 woningen in Didam zouden worden aangesloten. Dit lijkt niet erg logisch op basis van het voorgesteld trace, omdat de afstand nog vrij groot is. Er zijn echter wel andere tracés denkbaar die kansrijker zijn als ook het tussenliggende bedrijfsvastgoed wordt aangesloten op een warmtenet. Met dat oogpunt kan ook de koppeling van het warmtenet in Groot Holthuizen anders worden beschouwd. Daar zou nadrukkelijk goed aan moet worden gerekend voordat hier uitspraken over gedaan kunnen worden.

6 Aanpassingen businesscase

In dit hoofdstuk beschrijven we de bijstelling van de businesscase. Van een aantal parameters gaven exploitanten aan dat deze aangepast konden worden om beter aan te sluiten op de praktijk. Daarom hebben we de businesscase aangepast.

Voor een goede inschatting van de haalbaarheid van een warmtenet werken we met een businesscase. Op die manier krijgen we goed inzicht in de kosten en opbrengsten en kunnen mogelijke exploitanten hun opties goed verkennen en verder geïnteresseerd raken. Het onderzoek van Bureau Deerns bevat een businesscase die nader verfijnd kan worden, met ervaringen uit de praktijk en met nadere inbreng van exploitanten en andere stakeholders. De businesscase van Bureau Deerns hanteert conservatieve aannames. Zo zijn de investeringen meeberekend die in het scenario van het aansluiten op het bestaande warmtenet niet nodig zijn.

In het voorliggende onderzoek hebben wij ernaar gestreefd om de aannames van Bureau Deerns verder aan te scherpen, zodat businesscase nog robuuster wordt.

6.1 Omschrijving business case

In de businesscase van Deerns is grondig gewerkt aan de warmtevraag per woning, de dimensionering en lengte van het leidingwerk, een inschatting van de inkoop van warmte, de toepassing van een hulpwarmtecentrale. De kosten zijn ook in de tijd gefaseerd, net als de inkomsten, en daarmee is de financiële impact van de businesscase inzichtelijk gemaakt. Al met al is het een complete businesscase. Met de aannames zoals die in het rapport van Deerns zijn aangehouden, komt de investering uit op 72 miljoen euro.

6.2 Aangepaste parameters

Naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek hebben wij een aantal parameters aangepast. We hebben geen aanpassingen gedaan in het achterliggende rekenwerk van bijvoorbeeld de leidingdimensionering. In de rest van deze paragraaf leest u welke parameters zijn aangepast en waarom.

6.2.1 Netverliezen

Warmtenetten transporteren warm water en dat water koelt tijdens het transport af. Hier is in de businesscase al wel rekening mee gehouden, maar de berekende transportverliezen komen niet overeen met de ervaringen bij bestaande warmtenetten. Om die reden is het transportverlies opgehoogd van 40Tj naar 70Tj. Dit heeft een negatief effect op de businesscase omdat er meer warmte in de omgeving verdwijnt.

6.2.2 Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is door Bureau Deerns als variabele ingevoegd. Voor een sluitende businesscase waarbij de terugverdientijd op 25 jaar ligt, is een dekkingsgraad van 88% nodig.

Tegen de achtergrond van het onderzoek van de Opiniepijlers en de gesprekken met Baston zou het aantal woningen dat nu een voorkeur heeft voor een warmtenet neerkomen op ongeveer 7.400 woningen. Dat zou een initiële dekkingsgraad van 70% inhouden.

Het is bekend dat als er eenmaal een warmtenet ligt, meer mensen gaan aansluiten. Daarom hebben we de businesscase aangepast en we gaan nu uit van een dekkingsgraad van 80%.

6.2.3 Hoofdleiding

De hoofdleiding van het warmtenet is in de oorspronkelijke businesscase gepland na circa vier tot acht jaar. De reden hiervoor is dat er dan voldoende aansluitingen zijn om de kosten van de hoofdleiding terug te verdienen. Hierbij is, zo is gebleken, nog geen rekening gehouden met de hogere energiebelasting op gas in de gasgestookte hulpwarmtecentrale. Dat hogere tarief gaat in na twee jaar.

Nadere engineering zou moeten uitwijzen wat de meest voordelige keuze is. Op dit moment is ervoor de gekozen om de hoofdleiding in de businesscase op te nemen in jaar drie. Dit geldt ook voor de uitkoppeling van de warmte bij de AVR, die in het scenario zonder aansluiting op het warmtenet in Duiven nodig is.

6.2.4 Isolatie

De businesscase van Bureau Deerns gaat uit van een gelijkblijvende warmtevraag. Hiervoor is destijds gekozen omdat onduidelijk was wat de isolatiegraad van de woningen op dit moment is en omdat onduidelijk is hoe de warmtevraag afneemt met extra isolatie.

In het draagvlakonderzoek is naar voren gekomen dat de respondenten redelijk aan het isoleren zijn. Voor een aangescherpte businesscase is een gelijkblijvende warmtevraag geen houdbaar scenario. Vanuit de marktverkenning is duidelijk geworden dat de warmtevraag door isolatie afneemt met circa 1% tot 1,5% per jaar. In de aangepaste businesscase kiezen we ervoor om de warmtevraag af te laten nemen met 1% per jaar van het totaal van de warmtevraag van het jaar ervoor.

6.2.5 Inpandige werkzaamheden

Een warmtenet moet vanuit de straat ook de woning in. Normaal gesproken tot en met de afleverset in de woningen. Bij bestaande bouw geldt dat ook, maar dat is minder planmatig te organiseren omdat het veel maatwerk vraagt. Een gedetailleerde onderbouwing is niet exact te geven, maar de ervaringscijfers in andere projecten maakt dat het om kosten tussen de 6.000-10.000 euro kan gaan.

Kosten in de woning worden niet meegenomen in de niet-aangepaste businesscase voor het warmtenet, maar deze zijn wel belangrijk voor de totale afweging.

Type	Warmtenet	Aannames huisaanpassing
Flat	€ 400	€ 6.000
Rijwoningen	€ 1.100	€ 7.500
2-onder-1-kap	€ 1.250	€ 8.500
Vrijstaand	€ 1.600	€ 7.500
Appartement	€ 900	€ 9.500

In de aangepaste businesscase zijn de kosten voor de afleverset wel opgenomen.

6.2.6 Inkoop van warmte

De prijs voor de inkoop van warmte wordt als reëel ingeschat door marktexploitanten, al vinden sommigen het aan de lage kant. Omdat de inkoopprijs van warmte al vrij conservatief is ingeschat, is er met de verdiepende informatie geen aanleiding om de warmteprijs te herzien.

6.2.7 Bijdrage aansluitkosten

De bijdrage voor de aansluitkosten is nu extreem laag ingeschaald op een kleine 1.000 euro. In de praktijk is het bij nieuwbouwwoningen al ongeveer 4.000-5.000 euro. Uit het draagvlakonderzoek is naar voren gekomen dat nagenoeg alle respondenten de kosten erg belangrijk vinden.
Het is dus zaak om de kosten zo laag mogelijk te houden. Zeker omdat ook de kosten voor de inpandige wijzigingen er nog bijkomen. We hebben er daarom voor gekozen om deze aansluitkosten in de nieuwe businesscase op 5.000 euro te zetten als eerste ijkpunt. Maar uiteindelijk kan de bijdrage voor de aansluitkosten ook ingezet worden om de businesscase sluitend te krijgen.

6.2.8 Gelijktijdigheid

Niet alle verwarmingssystemen zullen op exact hetzelfde moment warmte afnemen, dit wordt immers geregeld door de thermostaat in huis. Dit noemen de we de gelijktijdigheid. De gelijktijdigheid van de warmtelevering staat in de oorspronkelijke businesscase opgenomen als 100%. Dit is een zeer conservatief uitgangspunt. Het is bij warmtenetten gebruikelijk om uit te gaan van 65% gelijktijdigheid. Hiermee wordt de businesscase realistischer, en is er minder warmte nodig.

6.3 Resultaten

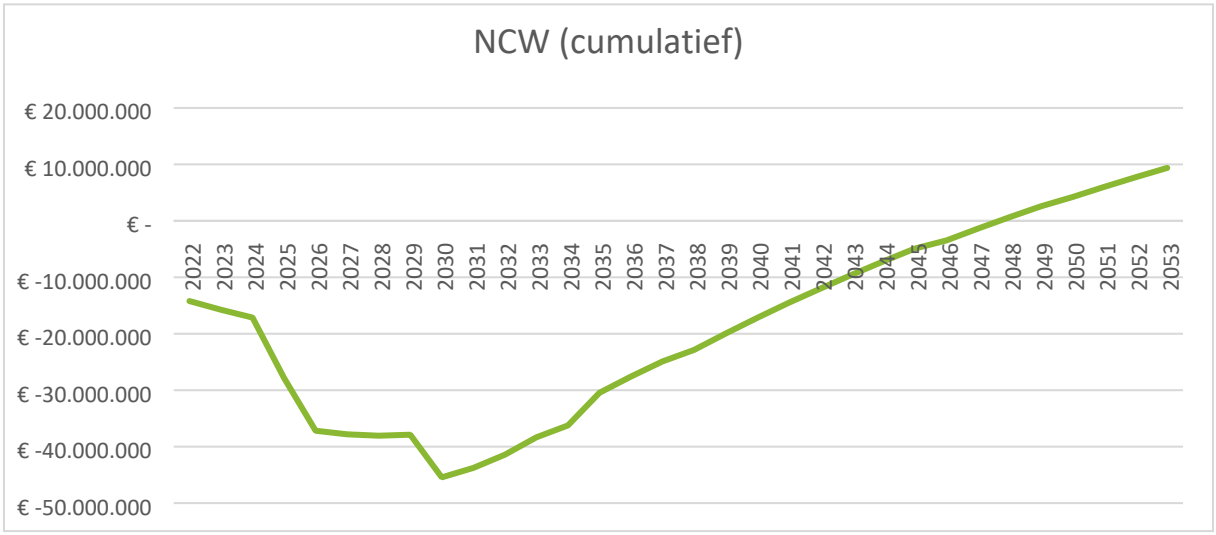
Bureau Deerns heeft de businesscase aangepast op de bovengenoemde parameters. We geven de uitkomsten hieronder weer.

Om te berekenen of een businesscase interessant is, gebruiken we de netto contante waarde (NCW): de waarde van geld in de toekomst is anders dan de waarde van geld nu. Bij

de netto contante waarde wordt daar rekening mee gehouden. Door de huidige waarde van toekomstig kosten en opbrengsten te berekenen valt een goede inschatting te maken.
In de warmtenetten wordt vaak gebruik gemaakt van een netto contante waarde over dertig jaar, omdat de infrastructuur lang meegaat en de investering breder uitgesmeerd kan worden. Indien na dertig jaar een positieve netto contante waarde gerealiseerd wordt, is er sprake van een positieve business case, uitgaande van correct input als rendement, risico's et cetera.

Uit de berekening in de businesscase komt na dertig jaar een netto contante waarde van €7,7 miljoen euro. Dit is een positieve uitkomst na aanpassingen van de input. Op basis hiervan is een warmtenet in Zevenaar nog steeds interessant om te realiseren. Ondanks enkele negatieve aanpassingen blijft de businesscase positief. Dit komt vooral door de hogere bijdrage voor aansluitkosten en de aansluiting van bedrijven/maatschappelijke instellingen.

In Figuur 9 grafiek netto contante waarde (bron BC Deerns, 2020) staat de ontwikkeling van de NCW weergegeven. Na 26 jaar is het break-even-point en dan is de investering helemaal terugverdiend, naast het rendement van 7% per jaar.

Figuur 9 grafiek netto contante waarde (bron BC Deerns, 2020)

De investering die met de aanleg van een warmtenet gemoeid is, bedraagt 87 miljoen euro. Daar komen dan nog de woningaanpassingen bij, maar deze zijn niet in de businesscase voor het warmtenet opgenomen. Deze kosten moeten wel inzichtelijk blijven om een goede vergelijking te maken.

Ter illustratie kan gesteld worden dat een particuliere woningeigenaar van een rijtjeswoning met een isolatieniveau van energielabel C te maken krijgt (zonder subsidie) met kosten van 13.600 euro om aardgasvrij te worden.

7 Bibliografie

Deerns. (2018).
Opiniepijlers. (2019). *Zevenaar wordt aardgasvrij.*
PBL. (2019). *Leidraad warmtevisie.*
RHDHV. (2019, 10 03). Restwarmtebronnen regio Arnhem Nijmegen.
Scan. (2019, 11 22). *Scan*. Opgehaald van scanaardwarmte.nl: https://scanaardwarmte.nl/we-gaan-weer-van-start-met-het-seismisch-onderzoek/
Steenbekkers, A. e. (2019). *Onder de pannen zonder gas.* Den Haag: Sociaal Cultereel Planbureau.

8 Bijlagen

1. Vermogensberekening bedrijventerreinen
2. Uitvraag marktverkenning
3. Rapportage Draagvlakonderzoek door Opiniepijlers (separaat bijgevoegd)

BIJLAGE 1

Vermogensberekening bedrijventerreinen

Zuidspoor	**m^3**	**kWh**	**kW**	**MW**
- aardgas 326.710 m^3	326710	3446790,5	1148,93017	1,15
- Elektriciteit 7.585.903 kWh				
Hengelder + Tatelaar				
- aardgas 2.407.851 m^3	2407851	25402828,1	8467,60935	8,47
- Elektriciteit 66.237.860 kWh				
Mercurion				
- aardgas 371.984 m^3	371984	3924431,2	1308,14373	1,31
- Elekriciteit 2.892.988 kWh				
7Spoor				
- Aardgas 307.635 m^3	307635	3245549,25	1081,84975	1,08
- Elektriciteit 2.813.008 kWh				
bedrijfsuren	3000		12006,533	12,0
omrekeningfactor m^3--> kWh	10,55			

bron: https://www.calculat.org/nl/energie-brandstof/gasverbruik.html

BRON: https://www.eenheden-omrekenen.info/eenhedenrekenmachine.php?type=vermogen

BIJLAGE 2

Uitvraag marktverkenning

Marktverkenning middentemperatuur warmtenet Zevenaar

28 november 2019

8.1 Uitvraag Marktverkenning

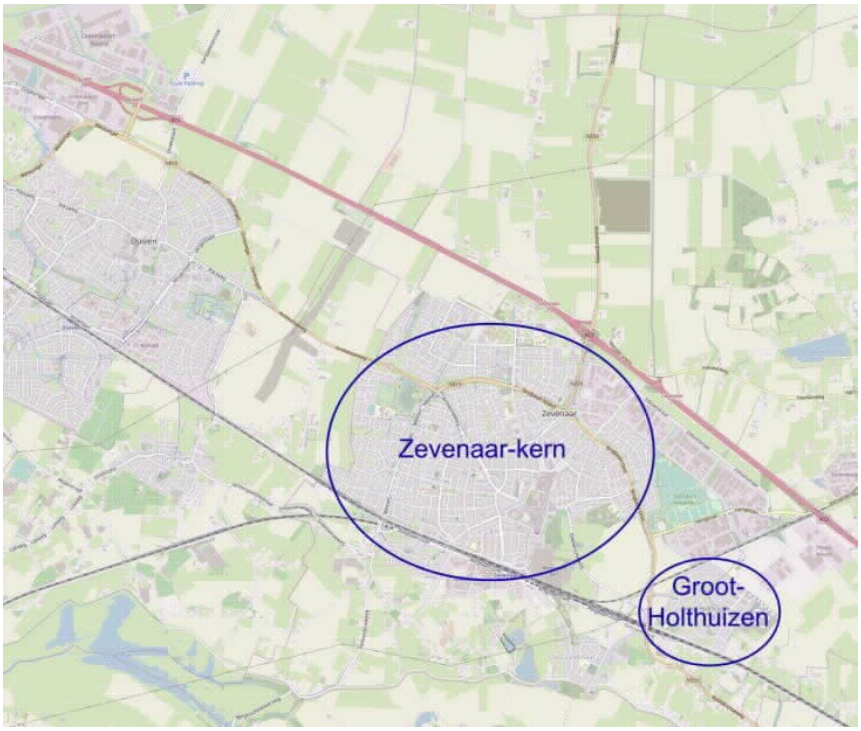
8.1.1 Inleiding

De gemeente Zevenaar doet onderzoek naar de mogelijkheden van een middentemperatuur warmtenet voor de bestaande bebouwing in de kern Zevenaar. De kern Zevenaar is beperkter dan de gemeente Zevenaar. In onderstaande afbeelding staan de projectgrenzen.

In de kern Zevenaar zijn circa 10.000 woningen. De gemeente is op zoek naar partijen die haar willen ondersteunen bij de totstandkoming en/of uitvoering, door een rol te spelen bij de investering of de exploitatie.

De gemeente Zevenaar heeft Dupam in combinatie met Pamec opdracht gegeven om deze marktverkenning uit te voeren.
De marktverkenning is onderdeel van een breder haalbaarheidsonderzoek. De andere twee onderdelen daarvan betreffen een draagvlakpeiling en een onderzoek naar (beschikbare en contracteerbare) warmtebronnen.

Doel van deze marktverkenning is om informatie te verkrijgen op basis waarvan de businesscase aangescherpt kan worden op basis van uitgevraagde randvoorwaarden en uitgangspunten.

Deze notitie geeft de achtergrond van het project, licht de technische constructies toe en geeft de vragen waarmee de gesprekken gevoerd zijn. Uiteraard staat het u vrij om ook andere punten in te brengen. Bij voorkeur ontvangen wij die dan voorafgaand aan het gesprek per mail. Op die manier kunnen we het gesprek zo zinvol mogelijk benutten.

8.1.2 Achtergrond

Warmtetransitie

Zoals alle gemeenten in Nederland is Zevenaar ook aangewezen als regisseur van de warmtetransitie. Hiervoor is een warmtetransitievisie opgesteld die inmiddels in het besluitvormingstraject zit. Een van de opties voor Zevenaar is een middentemperatuur warmtenet. Eerder onderzoek heeft uitgewezen dat een laagtemperatuurwarmtenet vanuit technische-economische overwegingen niet haalbaar is. Het betreft overigens hoofdzakelijk bestaande bouw met mogelijk wat inbreidingslocaties voor nieuwbouw.

9635 wooneenheden

Zevenaar is een kleine stad met stadsrechten en bestaat al ruim 750 jaar. Er is een gemêleerd palet aan woningtypen, maar hoofdzakelijk grondgebonden woningen en beperkt gestapeld bouw. De leeftijd van de woningen is heel divers.

Zakelijk [#]	Rijwoning [#]	2 onder 1 [#]	Flat [#]	Vrijstaand [#]	Appartement [#]	Totaal particulier [#]	Totaal objecten [#]
1.483	5.237	1.454	1.564	428	952	9.635	11.118

Aardgasvrij

Zevenaar wil in 2040 energieneutraal zijn, waaronder aardgasvrij. Een stevige ambitie in een tijd waar nog veel onzeker is. Een warmtenet kan een belangrijk rol spelen in deze transitie naar aardgasvrij. Wel of geen warmtenet bepaalt ook hoe de wijken benaderd gaan worden.

8.1.3 Uitgangspunten

Technische invulling

In dit onderzoek wordt specifiek ingezoomd op een middentemperatuur warmtenet (70-40 graden Celsius). Hiervoor zijn diverse bronnen van warmte ter beschikking in de regio. Beoogd is om met zoveel mogelijk restwarmte te gaan werken. Restwarmte is dan warmte die anders aan omgeving zou worden geloosd.
De belangrijkste uitgangspunten van het systeem zijn:

1. Het temperatuurregime is 70-40 graden Celsius.
2. Er wordt een hoofdwarmtenet aangelegd waarbij het meest reële scenario is dat dit vanuit de omgeving Duiven komt.
3. Er komt (indien nodig) 1 backup-centrale voor Zevenaar.
4. De warmte moet in eerste instantie tot aan de woningen gebracht worden
5. Bedrijven gelegen in de woonwijken worden direct meegenomen. Dit zijn 9.635 woningen en 1.483 zakelijke objecten.
6. Optioneel worden de bedrijventerreinen in rondom Zevenaar meegenomen.
7. De warmtelevering betreft de totale warmtevraag in de woning, zowel ruimteverwarming als tapwater.
8. Het merendeel van de woningen is geïsoleerd tot minimaal label C.

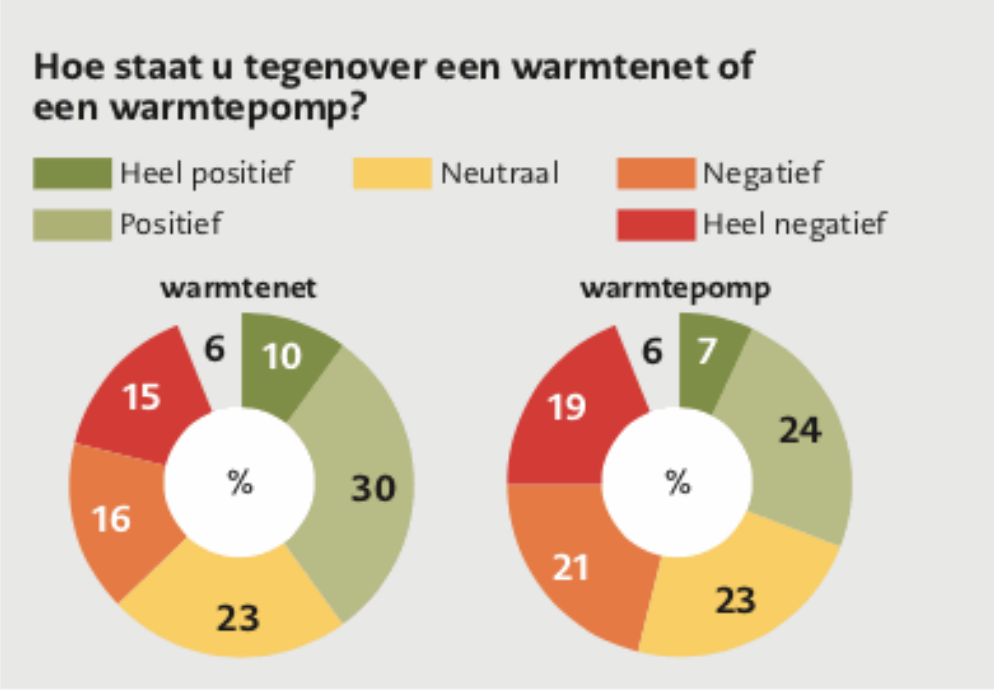
Resultaten uit eerdere onderzoeken

Eind 2018 is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de technisch-economische haalbaarheid van een warmtenet met een variant middentemperatuur, laag temperatuur en een variant met een verschuiving van middentemperatuur naar laagtemperatuur in de toekomst. Dit rapport is als bijlage bijgevoegd. Dit dient vertrouwelijk behandeld te worden.
De focus in het huidige onderzoek ligt op het middentemperatuur warmtenet en niet meer op de andere twee varianten.

8.1.4 Draagvlakpeiling

In de kern Zevenaar is recent een onderzoek uitgevoerd onder inwoners waarin nadrukkelijk ook het warmtenet is bevraagd. Daaruit is (*tussentijdse informatie!*) het volgende uitgekomen:

- In de kern Zevenaar- kiest ongeveer 60 procent voor aardgasvrij: 40 procent zegt helemaal mee eens/mee eens en een kleine 20 procent is neutraal. Oneens is 20 procent en helemaal oneens is ook 20 procent. Daar is nog veel meer over te zeggen maar dat komt dinsdag wel.
- Als het om een warmtenet gaat oordeelt Zevenaar positief. Het gaat om een indicatie omdat we niet rechtstreeks hebben gevraagd naar een voorkeur (warmtenet of warmtepomp) om uit de buurt te blijven van een referendum. Dat is een verstandige keus geweest omdat waterstof de nodige aanhangers heeft; het schuurt bij respondenten dat waterstof geen alternatief is in Zevenaar.
- Deze indicatie is opgebouwd uit een aantal onderdelen: de keuze voor de argumenten die in de grote grafiek worden genoemd (comfort, rompslomp, kosten, ontzorgd worden) en een onderlinge vergelijking tussen beide systemen (kleine grafiek) Daarnaast hebben van inwoners van Zevenaar positieve geluiden gehoord van het warmtenet in Duiven; ze nemen dat mee in hun oordeel. Een ander argument is dat de warmtepomp niet goed ligt in de publieke opinie. In de gesprekken zijn de opmerkingen over geluidsoverlast, hoge kosten, ruimtebeslag en het nodige breekwerk in bestaande woningen vaak voorbij gekomen.

8.1.5 Vragen warmtenet-exploitatie

Algemeen

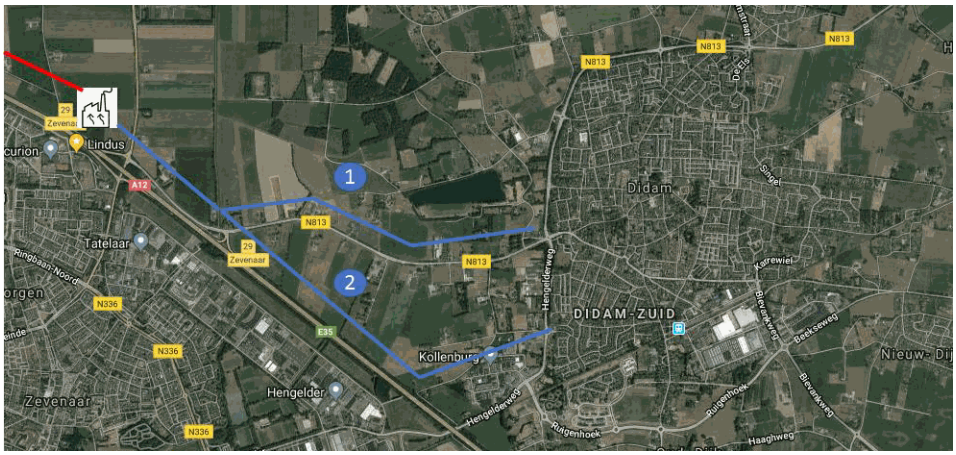
1. Ziet u voor uw organisatie mogelijkheden tot deelname aan het geschetste project?
    a. Zo ja welke rol ziet u voor u zelf weggelegd?
        i. Exploitant hoofdwarmtenet
        ii. Realisator en exploitant van wijkdistributienetten
        iii. Warmteleverancier
        iv. …
    b. Zo nee, waarom niet?

Rol als exploitant

2. Ziet u op basis van gehanteerde uitgangspunten en verwachtingen ten aanzien van de financiële kerncijfers zoals genoemd in het rapport van Deerns voldoende

potentie voor een gezonde exploitatie en heeft u opmerkingen bij de juistheid van de gehanteerde parameters?

3. Welke bandbreedte voor de inkoop van warmte heeft u dan nodig?
4. Welke bijdrage aansluitkosten acht u noodzakelijk voor een reële exploitatie van het warmtenet?
5. Welke rendement wilt u hebben?
6. Op welke wijze zou u de hulpwarmtecentrales organiseren?
7. Wie zou volgens u de hoofdtransportleiding moeten exploiteren?
8. Stel er wordt gekozen voor een open warmtenet, bent u dan bereid om mee te doen?
9. Welke technische mogelijkheden ziet u voor het aansluiten van bestaande woningen?
10. Welke randvoorwaarden zijn voor u essentieel om een rol te kunnen vervullen in het warmtenet Zevenaar.
    a. Planning
    b. Volloop
    c. Financiering
    d. …
    e. …
11. Welke mogelijkheden ziet u voor aansluiting op het bestaande warmtenet in de wijk Groot Holthuizen dat in beheer is van Ennatuurlijk?
12. In hoeverre is het interessant voor u als er nog ca 7500 objecten bij komen in de kern Didam? En wat voor effect zou dat hebben op de businesscase?
    Om Didam te verbinden aan het beoogde transportnet AVR-Zevenaar zijn 2 mogelijkheden:
    1. Kortste route vanaf de beoogde hulpcentrale bij Zevenaar. Lengte 5 km.
    2. Route vanaf de beoogde hulpcentrale bij Zevenaar naar het startpunt van het hoofd tracé zoals geschetst in het onderzoek van Arcadis. Lengte 5.5 km. Dit tracé biedt de beste mogelijkheden om de bedrijventerreinen langs de A12 te ontsluiten.

Bijlagen:

A. Warmtenet Zevenaar, Deerns, 20 december 2018.
B. Excelbestand met gegevens uit de Leidraad Warmtevisie

Raadsvergaderingen 2018-2022

Dossiernummer	1956
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 mei 2020
Agendapunt	12
Omschrijving	HAMERSTUK Vervanging glas- en ondergrondse restafvalcontainers (Z/20/351403)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergaderingen 2018-2022	**13 mei 2020**
Raadsvergaderingen 2018-2022	14 mei 2020

Toelichting

T.b.v. de raadsvergadering van 13 mei 2020

*Z0413202B
74*

Raadsvoorstel

Onderwerp	Vervanging glas- en ondergrondse restafvalcontainers
Zaaknummer	Z/20/351403
Documentnummer	INT/20/945434
Portefeuillehouder	Carla Koers
Portefeuille	Milieu en Duurzaamheid
Behandelend ambtenaar/afdeling	Simon de Koning
Telefoon	0624229167
E-mail	s.dekoning@zevenaar.nl

1. Samenvatting

In de gemeente Zevenaar staan verschillende bovengrondse en ondergrondse glascontainers (figuur 1), die hun technische en economische levensduur hebben bereikt. Ook de ondergrondse restafvalcontainers in het Gelders Eiland zijn aan vervanging toe. Wij willen voor het Gelders Eiland nieuwe ondergrondse restafvalcontainers aanschaffen. En voor de gehele gemeente nieuwe ondergrondse glascontainers.

Figuur 1 afbeeldingen glascontainers (Tolkamer, Zevenaar, Lathum).

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. Een investeringskrediet van € 431.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 45 boven en ondergrondse glascontainers voor nieuwe ondergrondse glascontainers (voor bont en wit glas);
2. Een investeringskrediet van € 144.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 18 ondergrondse containers voor restafval in het Gelderse Eiland.

3. Waarom naar de raad

Voor het vervangen van de containers en de bijbehorende betonnen buitenbakken is krediet nodig. Dit is een bevoegdheid van de raad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat
Nette inzamelmiddelen in de gemeente voor ondergrondse glas en restafvalcontainers.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten
1.1 *De glascontainers zijn technisch en economisch afgeschreven en aan vervanging toe.*
De glascontainers zijn in 2017 economisch afgeschreven. Technisch (vooral het binnenwerk) zijn de containers aan vervanging toe. De huidige leverancier wil het onderhoudscontract op de oude containers niet verlengen omdat deze te oud zijn, de bodemkettingen en opname systemen niet meer voldoen.

1.2 en 2.2 Fysieke voordelen van een ondergrondse container.
Wij kiezen voor ondergrondse containers, omdat de ondergrondse containers grotendeels uit het zicht zijn, beter rolstoeltoegankelijk zijn en de kans op stankoverlast kleiner is.

1.3 Voor de aanschaf is een krediet nodig van € 431.000,- voor de vervanging van 45 boven- en ondergrondse containers door ondergrondse glascontainers.
Voor 45 glascontainers is een krediet van €431.000,- nodig. Het aanschaffen, ingraven, plaatsen en innemen van de oude container is in dit bedrag opgenomen. In het Gelders Eiland kunnen de bestaande buitenbakken hergebruikt worden, wat 2.000,- per container scheelt.

1.4 en 2.3 De bestaande betonnen buitenbakken en veiligheidsvloeren in het Gelders Eiland hoeven niet vervangen te worden.
Alleen de ondergrondse glascontainers hoeven vervangen te worden, de buitenbakken en een deel van de veiligheidsvloeren blijven in gebruik.

2.1 De ondergrondse restafvalcontainers zijn technisch en economisch afgeschreven en aan vervanging toe.
De containers zijn in 2017 financieel afgeschreven. De restafvalcontainers hebben een gemiddelde levensduur van 10 jaar. Technisch zijn de containers aan vervanging toe, omdat deze te oud zijn, de bodemkettingen en opnamesystemen niet meer voldoen. De huidige leverancier wil het bestaande onderhoudscontract op de containers om die reden niet verlengen.

2.2 Voor de vervanging van 18 ondergrondse containers voor restafval in het Gelderse Eiland is een krediet nodig van € 144.000,-.
De ondergrondse containers zonder betonnen buitenbak kosten€ 8.000,- per stuk. Voor 18 containers is een krediet van €144.000,- nodig. Het aanschaffen, plaatsen en innemen is in dit bedrag opgenomen.

Alternatieven
1.1 Voor glascontainers is een bovengrondse container een optie. Maar deze nemen meer openbare ruimte in beslag en ze zijn niet rolstoelvriendelijk.

1.2 Voor restafval dienen de containers uitgerust te zijn met een diftar passensysteem. Voor glas containers is dit niet nodig. Omdat een deel van de containers al ondergronds is, is het plaatsen van een nieuwe ondergrondse container in de bestaande put een logische keuze.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?
Als u besluit het gevraagde krediet te verstrekken, stelt het college een plaatsingsplan vast voor het bepalen van geschikte locaties voor het plaatsen van de ondergrondse glascontainers. In dit plan staat de inventarisatie van boven- en ondergrondse belemmeringen, zoals kabels, leidingen, riolen, boomkruinen, parkeerplaatsen et cetera. Inwoners krijgen inspraak bij het bepalen van de glaslocaties.

7. Klimaat en duurzaamheid
In de hele gemeente Zevenaar komen glascontainers waarin twee gescheiden fracties glas verzameld worden. Ingezameld wit glas kan weer hergebruikt worden als wit glas. De verwerkers van glas kunnen van bontglas, door de diversiteit in kleuren, geen witglas maken.

Een andere duurzame bijdrage is dat wij als voorwaarde bij de aanbesteding op willen nemen, dat de nog te selecteren leverancier verplicht is de oude inzamelmiddelen terug te nemen en zo duurzaam mogelijk te verwerken.

8. Communicatie
Bij het opstellen van het plaatsingsplan krijgen inwoners inspraak bij het bepalen van geschikte locaties voor de ondergrondse containers, tenzij de huidige locatie blijft.

9. Kosten, baten en dekking
De Investeringskosten bestaan uit de volgende elementen:

Investering

	aantal	prijs per stuk	Totaal
Glascontainer zonder buitenbak	17	€ 8.000,-	€ 136.000,-
Glascontainer met buitenbak	28	€ 10.000,-	€ 280.000,-
Restafvalcontainer zonder buitenbak	18	€ 8.000,-	€ 144.000,-
Advies en projectkosten			€ 15.000,-
Totale investering			**€ 575.000,-**

De exploitatiekosten (kapitaallast en de baten) zijn:

Exploitatie

rente en afschrijving per jaar	€ 61.600,-
Kapitaallast per jaar	**€ 61.600,-**
Af: Meeropbrengst witglas	+€ 4.000,-

Totale exploitatielast per jaar	**€ 57.600,-**

Exploitatiekosten
De nieuwe kapitaallasten voor de eerste 10 jaar worden € 61.600,- per jaar bestaande uit rente en afschrijving. Na deze periode blijven de kapitaallasten van 28 betonnen buitenbakken over (groot: €3.220,- per jaar). De overige exploitatiekosten zoals de kosten voor inzameling, verwerking etc. blijven gelijk aan de huidige situatie.

Baten
De jaarlijkse baten bestaan uit € 4.000,-. Het wit glas (wit glas is 40% van 1000 ton) levert een meeropbrengst van €10,- per ton.

Dekking
De komende 10 jaar stijgen de exploitatielasten per jaar ten opzichte van boekjaar 2019 met € 57.600,-. De kosten voor de vervanging van de containers worden in reguliere begroting opgenomen en wordt via de afvalstoffenheffing gedekt. Daarmee hebben deze investeringen geen effect op het financieel meerjarenperspectief (budgettair neutraal).

10 Bijlagen
Dit voorstel heeft geen bijlagen.

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De wnd. secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Vervanging glas- en ondergrondse restafvalcontainers
Zaaknummer	Z/20/351403
Documentnummer	INT/20/945434

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat inzamelmiddelen in de gemeente voor ondergrondse glas en restafvalcontainers aan vervanging toe zijn ;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 147 van de Gemeentewet :

besluit:

1. Een investeringskrediet van € 431.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 45 boven en ondergrondse glascontainers voor nieuwe ondergrondse glascontainers (voor bont en wit glas);
2. Een investeringskrediet van € 144.000,- beschikbaar te stellen voor de vervanging van 18 ondergrondse containers voor restafval in het Gelderse Eiland.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,
gehouden op .

De griffier	De burgemeester
W. van der Vlies	L.J.E.M. van Riswijk

Motie Maatwerk voor zzp'ers

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 13 mei 2020,

Constaterende dat:

1. De COVID-19 pandemie naast veel persoonlijk leed ook gevolgen heeft voor de economie;
2. Veel zzp'ers opdrachten zijn verloren;
3. Hierom regelingen vanuit de overheid zijn opengezet;
4. De gemeente maatwerk kan toepassen.

Overwegende dat:

1. Niet alle zzp'ers hetzelfde zijn;
2. Niet alle zzp'ers dezelfde kosten hebben;
3. Niet alle zzp'ers dezelfde leeftijd hebben;
4. Er nu zzp'ers in de financiële problemen komen;
5. De gemeente, mede door de Pilot Schuldenvrij heeft aangegeven ervoor te willen zorgen dat inwoners niet in de schulden komen;

Draagt het college op:

1. De leeftijdsgrens niet toe te passen bij zzp'ers;
2. De kostendelersnorm niet toe te passen bij zzp'ers;
3. De RSD aan te spreken op hun werkwijze en maatwerk te laten toepassen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 13 mei 2020

Lotte van der Velden, SP Zevenaar

Deze motie is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding: Fracties voor: Fracties tegen:

De griffier, De voorzitter,

Motie Noodsubsidie

De gemeenteraad van Zevenaar, in vergadering bijeen op 13 mei 2020,

Constaterende dat:

1. Het COVID-19 een pandemie is;
2. De COVID-19 pandemie grote gevolgen heeft voor mensen wereldwijd en dus ook voor de inwoners van Zevenaar;
3. Sportverenigingen hun deuren (tijdelijk) hebben moeten sluiten;
4. Evenementen tot 1 september geen doorgang kunnen vinden;
5. Voor verenigingen en organisaties de kosten doorlopen terwijl er weinig of geen opbrengsten zijn.

Overwegende dat:

1. Sport en cultuur belangrijk is voor onze gemeente;
2. De gemeente toch al bezig is met de nieuwe subsidieverordening;
3. Verenigingen verliezen lijden;
4. Aan organisaties subsidies zijn toegekend welke in de gegeven situatie niet gebruikt worden.

Draagt het college op:

1. In gesprek te gaan met verenigingen en organisaties om uit te zoeken waar de knelpunten zitten;
2. Uit te zoeken welke verenigingen en organisaties nu tekort hebben;
3. Uit te zoeken welke verenigingen en organisaties nu juist geld overhouden;
4. Met de resultaten naar de raad te komen;
5. Te komen met een noodsubsidieverordening om tijdens de corona-crisis en de nasleep hiervan te gebruiken om de subsidie zo te verdelen dat verenigingen niet in de problemen komen

en gaat over tot de orde van de dag.

Zevenaar, 13 mei 2020

Lotte van der Velden, SP Zevenaar

Deze motie is aangenomen / verworpen in de vergadering van [verder invullen door griffie].

Stemverhouding: Fracties voor: Fracties tegen:

De griffier, De voorzitter,

MOTIE vreemd aan de orde

Inzake: Ondersteuning en duidelijkheid Zevenaarse Ondernemers: Vrijstelling precario- en reclamebelastingen 2020

Toelichting:
Het einde van de coronacrisis is nog niet in zicht en heeft verstrekkende gevolgen voor iedereen in de gemeente Zevenaar. Hoewel rijksregelingen tot op zekere hoogte verlichting biedt lopen de economische gevolgen in hoog tempo op. Veel ondernemers in de gemeente Zevenaar hebben last van een teruglopende omzet, terwijl veel kosten doorlopen. Het niet hoeven betalen van precario- en reclamebelastingen draagt bij aan het verminderen van de kosten, waarmee de kans wordt vergroot dat omzetverlies niet leidt tot een faillissement en/of ontslag van medewerkers. Het helpt ondernemers bij het nemen van de juiste beslissingen. Dit voorstel voorziet in een concrete lokale steunmaatregelen voor de getroffen ondernemers. Hoewel het college reeds een aantal maatregelen heeft getroffen zoals uitstel van betaling en het opschorten van de betalingsverplichting over de periode dat de terrassen niet open mogen zijn, zijn de indieners van mening dat deze maatregelen niet voldoende zijn en stellen voor een vrijstelling te regelen voor onze ondernemers voor precariobelastingen – en reclamebelastingen 2020.

De ondergetekende, lid van de raad van de gemeente Zevenaar,

Constaterende dat:

- Het COVID-19 virus een pandemie is;
- De Rijksoverheid heeft besloten dat iedereen met lichte klachten thuis moet werken;
- De Rijksoverheid de inwoners gevraagd heeft zoveel mogelijk thuis te blijven;
- Deze maatregel gezonde bedrijven ernstig benadeeld;
- De gemeente onlangs maatregelen heeft getroffen met betrekking tot uitstel van betaling voor reeds opgelegde belastingaanslagen en het opschorten van betaling van precariobelastingen over terrassen voor de periode dat deze dicht moeten zijn.

Overwegende dat:

- De ondernemers en zzp'ers op dit moment niet alleen liquiditeitsproblemen hebben, maar dat ook de continuïteit van de bedrijven in gevaar komt;
- Ondernemers moeite hebben om het hoofd boven water te hebben;
- Ondernemers minder opdrachten krijgen vanwege het COVID-19 virus;

- Het de lokale economie ten goede komt als bedrijven gezond blijven;
- Het centrum van Zevenaar direct geraakt wordt in haar aantrekkelijkheid als ondernemers het hoofd niet meer boven water kunnen houden ten gevolge van de Coronacrisis;
- Duidelijkheid omtrent de vrijstelling helpt ondernemers om beslissingen te nemen die nodig zijn om het bedrijf voort te zetten;
- De openstelling van terrassen, horeca en andere bedrijven enorme restricties kent waardoor normale bedrijfsvoering niet gestart kan worden;
- De administratieve last van het heffen van belastingen, naar rato van sluitingsperiode en terrasgrootte en capaciteit (ivm 1,5 meter regeling) niet in verhouding ;
- Het een bevoegdheid is van de gemeenteraad of een belasting wordt ingevoerd en onder welke voorwaarden deze geheven wordt.

Draagt het college op:

In afwijking van de verordening Precario 2020 & verordening Reclamebelasting 2020 Zevenaarse ondernemers vrij te stellen van het betalingen van precariobelastingen (terrassen, afvalcontainers) & reclamebelasting voor de periode 2020. Hiermee wordt niet bedoeld de precario op kabels en leidingen.

en gaat over tot de orde van de dag.

N. Niebuur-Sluiter

PvdA Zevenaar

L. van der Velden

SP Zevenaar

P.A. Vos

VVD Zevenaar

H. Meijer

Sociaal Zevenaar

P. Pollmann

D66 Zevenaar

B. Kagei

GroenLinks

Gemeente Zevenaar
t.a.v. Gemeenteraad
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

cc. college van Burgemeester en wethouders

Nijmegen, 11-05-2020

Onderwerp: *Motie betreffende afstel of kwijtschelding precario en reclamebelasting 2020*
Contactgegevens: Bart Kennis: b.kennis@khn.nl / 06-53394702

Geachte raadsleden,

Recent ontving u een afschrift van een brief van Koninklijke Horeca Nederland aan uw College. Die brief was een noodoproep namens lokale horecaondernemers om als gemeente ook lokaal steunmaatregelen te nemen voor de horeca. Want zoals u ongetwijfeld weet: de Coronacrisis slaat heel hard toe bij de horeca, ook in Zevenaar.

Situatieschets horeca
Natuurlijk begrijpen dat drastische keuzes gemaakt moesten worden door de rijksoverheid om het Covid-19 virus in te bannen. Ieders gezondheid is natuurlijk het allereerste en grootste belang.

Tegelijk is ook duidelijk dat de sluiting van de horeca heel drastische gevolgen heeft voor de lokale bedrijven in uw eigen gemeente. Zij zijn al wekenlang gesloten, vaak zonder enige omzet, soms met een klein beetje omzet maar bij lange na niet rendabel. Terwijl de kosten maar blijven doorlopen. We zijn dankbaar voor de landelijke noodmaateregelen die er zijn, maar deze zijn bij lange na niet voldoende. Waar in eerste instantie gezegd werd dat de NOW regeling 90% van de loonkosten zou vergoeden, blijkt dit in de praktijk maximaal 65% te zijn. Heel veel kosten moeten dus doorbetaald worden uit de zak van de horecaondernemer, terwijl daar totaal geen inkomsten tegenover staan. Het schrikbeeld van bedrijfsbeëindiging van meer dan 60% van de horeca is een heel reële optie aan het worden.

De ‘Routekaart’ het geleidelijk versoepelen van de Corona-maatregelen, geeft horecaondernemers in de praktijk nauwelijks mogelijkheden. Natuurlijk doen we er alles aan om op een goede manier weer open te kunnen gaan, volgens de juiste regels. Maar het is overduidelijk dat ook in de komende maanden horecabedrijven niet rendabel kunnen gaan functioneren.

Positieve reactie gemeente op eerste brief van KHN
Vandaag ontving ik een positieve reactie van uw college op de eerdere brief die we als KHN verstuurden en waarin we opriepen om ook lokaal steunmaatregelen te nemen.
Het is heel fijn om te lezen dat aan een aantal maatregelen worden meegewerkt. We waarderen het zeer dat de gemeente al contact heeft gezocht met gemeente Breda op initiatief van KHN

www.khn.nl

Koninklijke Horeca Nederland
Postbus 566
3440 AN Woerden
Pelmolenlaan 10
3447 GW Woerden

T 0348 489 489
F 0348 489 400
info@khn.nl

KONINKLIJK VERBOND VAN ONDERNEMERS IN HET HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF ‘ HORECA NEDERLAND’

afdeling Breda de gemeente onderhandelingen heeft gevoerd met vastgoedeigenaren en brouwerijen, die tot aanzienlijke huurverlaging voor de lokale horecaondernemers heeft geleid. Waar mogelijk, zullen we natuurlijk ook gemeente Zevenaar ondersteunen bij deze activiteiten.

Steun motie van kwijtschelding of afstel precario en reclamebelasting
In de brief werd ook aangegeven dat de gemeente de 'hardheidsclausule' toepast inzake precariobelasting gedurende de periode dat de terrassen verplicht gesloten zijn.
Over het heffen van reclamebelasting werd geen uitspraak gedaan.

We hebben begrepen dat enkele politieke partijen voornemens zijn een motie in te dienen voor kwijtschelding of afstel van de precario en de reclamebelasting, in ieder geval voor heel 2020.
Namens de lokale horeca steunt Koninklijke Horeca Nederland deze motie van harte.
Het zou immers heel vreemd zijn om voor het hele jaar precario en reclamebelasting te heffen, terwijl terrassen en horecapanden niet gebruikt kunnen worden in die maanden van het jaar waarin veruit de grootste omzet gegenereerd zou moeten worden.
Anders gezegd: voorkomen moet worden dat de horecaondernemers toch nog voor een flink aantal maanden precario- en reclamebelasting moeten betalen, terwijl ze verplicht gesloten zijn in de maanden waarin ze de omzet moeten draaien.
En dat terwijl de nood in de horeca zo hoog is.

Álles dat kan helpen om de horeca in gemeente Zevenaar door deze crisis heen te helpen, is heel hard nodig. We hopen dan ook dat u als gemeenteraad wil instemmen met deze motie en besluit tot kwijtschelding of afstel van precario en reclamebelasting.

Aanvullend verzoek: biedt ruimte aan terrassen
Inmiddels weten we dat een belangrijk onderdeel van de landelijke 'Routekaart' is, dat terrassen binnenkort weer open mogen, maar dat iedereen 1,5 meter afstand moet houden. Dat betekent dat er slechts weinig gasten ontvangen kunnen worden op de bestaande terrassen.
Ook bij u als gemeenteraad willen we er op aandringen om de gemeente zoveel mogelijk ondersteuning en medewerking te laten geven voor (tijdelijk) meer ruimte voor terrassen.
Dat stelt de lokale horecabedrijven in staat om wat meer gasten te kunnen ontvangen en bedienen.
Natuurlijk denken we heel graag mee over mogelijkheden hier tijdelijk extra ruimte aan te geven.

Sterkte, succes en wijsheid in deze moeilijke tijd.

Met een gastvrije groet,

Bart Kennis
Koninklijke Horeca Nederland
regiomanager

KONINKLIJK VERBOND VAN ONDERNEMERS IN HET HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF ' HORECA NEDERLAND'

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen

Categorie: A / B / C / D / E
(Spoed wegens corona)
Onderwerp: precario terrassen horeca

Naam en fractie: Lotte van der Velden, SP Zevenaar

Datum indienen: 6 mei 2020

Afdeling: Informatie *(door organisatie in te vullen)*

Contactpersoon: Martin Jansen *(door organisatie in te vullen)*

Inleiding/Aanleiding:
Het college heeft aangegeven dat zij middels de hardheidsclausule de precario over de periode dat de terrassen gesloten zijn, niet gaan heffen.

Vraag/Vragen:

1. Wat is het standpunt van het college als de terrassen weer open mogen, maar de anderhalve meter in acht genomen moet worden?

2. Geldt de hardheidsclausule voor de periode dat de terrassen helemaal gesloten zijn of ook als de terrassen open gaan met maatregelen, waardoor het dus voor de horeca-ondernemers alsnog betekent dat zij de terrassen niet in zijn geheel kunnen vullen?

Beantwoording

1. Het college heeft besloten dat (vooralsnog) de hardheidsclausule eveneens geldt gedurende de periode dat voor de horeca de Rijksverplichting geldt om anderhalve meter afstand in acht te nemen op de terrassen. De hardheidsclausule is op 21 april 2020 toegepast omdat er een omstandigheid voordeed welke tijdens het opstellen van de verordening niet is voorzien waardoor er een onbillijkheid ontstond van overwegende aard (sluiting terrassen door het Rijk). Het college vindt dat de huidige situatie en

(aangekondigde) (steun)maatregelen voor de horeca van het Rijk deze onbillijkheid van overwegende aard in onvoldoende mate wegneemt.

2. Het college vindt het redelijk en billijk dat de hardheidsclausule onder de huidige omstandigheden in deze situatie eveneens van toepassing is. Bij nieuwe ontwikkelingen maakt het college een nieuwe afweging.

Aan het College van Burgemeester & Wethouders en de
Gemeenteraad van de Gemeente Zevenaar

Zevenaar, 13 mei 2020

Betreft: Reactie op Motie ‘Ondersteuning en duidelijkheid Zevenaarse Ondernemers: Vrijstelling precario- en reclamebelastingen 2020’

Geacht College en Leden van de Gemeenteraad van de Gemeente Zevenaar,

Onder verwijzing naar de in het briefhoofd genoemde motie, attenderen wij u namens Ondernemend Zevenaar, op de navolgende consequenties bij het instemmen tot het verlenen van integrale vrijstelling van betaling van de Reclamebelasting 2020:

1. De inkomsten voor Ondernemend Zevenaar voor 2020 worden daarmee bepaald op nihil;
2. Er in 2020 nauwelijks budget is voor de continuïteit van een aantal lopende zaken voor Ondernemend Zevenaar, zoals organisatorische inzet, coördinatie, investering loyaliteit/cadeaukaart, marketing, communicatie, publiciteitsacties, periodieke evenementen en Chainels. Hiervoor zijn afspraken gemaakt en werden/worden vaste kosten in rekening gebracht en investeringen gedaan ten behoeve van het gehele collectief van ondernemers;
3. Willen we het Centrum van Zevenaar leefbaar houden en de diverse activiteiten continueren is een grote mate van creativiteit en gezamenlijke ondersteuning noodzakelijk. De inkomsten van de Reclamebelasting 2020 zijn daarbij noodzakelijk.

Samen op weg naar de toekomst
Door de Coronacrisis zullen veel ondernemers in liquiditeitsproblemen komen.
Het, door de Ondernemend Zevenaar te initiëren c.q. realiseren, van een Gecoördineerd Hulpverleningsprogramma voor collectieve en individuele ondersteuning is daarbij bijzonder belangrijk.
Onder de huidige omstandigheden is het eens en te meer van belang dat er vanuit Ondernemend Zevenaar, of een vertegenwoordigende organisatie/instelling/stichting, integraal - collectief en/of individueel - overleg en afstemming plaats vindt met de centrum-ondernemers/huurders, vastgoedeigenaren/verhuurders, Fashion Outlet Zevenaar en de Gemeente Zevenaar. Er dient maximaal te worden ingezet op het in standhouden van het totale ondernemerscollectief van winkeliers, horeca, kunst en cultuur, vastgoedeigenaren en dienstverlening in het Centrum van Zevenaar.
Door tijdig informatief overleg met bankinstellingen, financierders, leveranciers en vastgoedeigenaren, kunnen zowel zakelijke- als privé-faillissementen, alsmede langdurige en structurele leegstand van het Centrum van Zevenaar worden voorkomen.

Onderlinge samenwerking en ondersteuning legt de basis voor het “wij -gevoel” om samen op weg te gaan naar de toekomst.

Met vriendelijke groet,

Namens Ondernemend Zevenaar/ Stichting Ondernemersfonds Zevenaar

Jan Heemskerk, Jan Willem Rebers, Bert Frölich, Ernie van Huet Koen Luising, en Joyce Mulder